Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
8
45 M C
17

FAUSTO STASI
ROMA
Via S. Chiara
N. 60
LEGATORE DI LIBRI

Digitized by Google

Digitized by Google

8.45.C.17

Allegationes dñi Lapi.

Tractatus Allegationū illuſtriſſimi J.U. monarche dñi Lapi de Caſtelliono / omnibus iuriſprudentie ſtudioſis vtiliſſimus: accuratiſſime nūc demum cum haud vulgari acceſſione impreſſus: Summarijs cuilibet Allegationi ſummo cum conatu prepoſitis. Premiſſūq3 eſt Repertoriū ſingulares totius operis ſnias ordine elementorū ſeriatim diſtributas complectens.

8.45.C.17

BIBL. SS. IO. & PA. DE URB.

1537

¶ Repertoriũ eximiũ famoſiſſimiq; J.U. doctoris dñi Lapi de caſtellhono:in quo cõtinent Sũmaria vnicuiq; Allegationi addita per ordinem numeri z alphabeti fabricatum Deo fauente incipit.

Abbas habẽs vſũ mitrie z annulorũ z baculi an poſſit illis vti extra monaſterium.alleg.xix.nume.i. fo.xj.
Abbas conueniendus eſt ꝓ tota ecclia ſibi ſubiecta vbi bona tpalia ſubiecta ſunt monaſterio.alle.xlix.nume.v. fo.xxiiij.
Abbatie an veniant ſub nomine beneficiorum.alleg.lxxxiiij.nu.ii. fo.lxix.
Acquiſitio hereditatis an poſſit prodeſſe monacho ratione momentanee poſſeſ. zc.alleg.cj.nume.22. fo.xcviij.
Acceſſorium ſequitur naturã principalis. alleg.lv.nu.2. fo.xxxj.
Adulterium monialis qualiter poſſit probari vt illi auferatur habitus.alle.liiij. nume.i. fo.xxx.
Accuſatus coram iudice ſeculari an per literas pape ꝑ quas cõfert beneficiũ zc. probetur clericus.alle.vij.nu.5. fo.v.
Agere ad commodũ ecclie et noie ecclie an ſit idem.alle.lj.nu.9. fo.xxvj.
Agens remedio canoñ.reintegranda qualiter formare debeat libellum.alle.lij. nume.8. fo.xxviij.
Agens ex cõdi.decre.ſepe.de reſti.ſpol.q̃d habeat probare.alle.lij.nu.5. fo.xxviij.
Agens interdicto vnde vi que probare habeat.alleg.lij.nu.4. fo.xxviij.
Agens contra aliquem de aliquo crimine dꝫ ꝓbare locũ criminis vt pateat de cõpetẽtia iudicis.all.lix.nu.12. fo.xxxvij.
Agens vti poſſide. pro quacunq; iniuria illata an dicatur agi contra ſacrilegũ. alleg.lxvj.nu.6. fo.xliiij.
Agens remedio canonis reintegranda q̃d habeat probare.alleg.lij.nu.6. f.xxviij.
Agente aliquo pro debito ſi de debito dicatur inſtrumentũ eſſe z iudex iubet exhiberi quod ſi nõ exhibeatur poteſt iudex reum licẽtiare.alleg.lix.nu.13. fo.xxxix.
Actor debet ſequi forum rei.alle.lxxij.numero.2. fo.lj.
Actor forum rei ſequi debet.alleg.lix.numero.2. fo.xxxvij.
Actus per quos ingreditur iudicium habentur loco litis conteſta.z qui ſint illi actus.alleg.cxij.nu.3. fo.ciij.
Actus per iudicem factus appel.pendẽte an ſi renuntietur appellationi ſit validus.alleg.j.nu.6. fo.j.
Actus illius qui habet poteſtatem iudicandi ſnĩa dicitur.alle.xl.nu.3. fo.xviij.
Actus geſtus per duas partes vniuerſitatis ſi fuit citata per non habentẽ poteſtatẽ an valeat.alle.cxxxj.nu.3. fo.cxxv.
In actu pertinente ad vniuerſitatem debent eſſe preſentes due partes de vacandis.alle.cxxxj.nu.2. fo.cxxv.
Actori non licet quod non reo.alleg.lxxxij. numero.ii. fo.lxvj.
Actore agẽte rei ven.ſi re⁹ negat ſe poſſidere:z actor hoc ꝓbat:an ex quo re⁹ debet priuari dominio illius rei requiratur litis cõte.alle.lxiiij.nu.i. fo.xliij.
Actione iniuriarum non minuitur ſtatus hominis.alle.lxix.nu.3. fo.xlviij.
Alienare quod ſuum eſt aliud eſt q̃ non acquirere.alleg.xvj.nu.5. fo.xiij.
Alienatio etiam licita an poſſit iuramẽto impediri.alleg.xxxj.nu.2. fo.xv.
Allegatio nullitatis ſententie trãſfert negotium principale ad ſuperiorem.alle. cvij.nu.i. fo.cij.
Altare an erigat reſidẽtiam perſonalem. alleg.xxxvj.nu.2. fo.xvj.
Appellans in abſentia iudicis an ſit exemptus ab eius iuriſditione.allega.xxxix. nume.3. fo.xviij.
Appellatio cum obiectione criminis cum infamia impedit traditionem poſſeſſionis beneficij collati poſſeſſore nõ vocato.alleg.cxxj.nu.3. fo.cxj.
Appellatio fieri debet coram perſona que per ſuas literas fidem facere poſſit de appellatione.alle.cxxj.nu.i. fo.cxj.
Appellatio a diffinitiua et interlocutoria in quo differant.alle.ij.nu.8. fo.ij.
Appellatio dicitur indiuiſibilis nec penes duos remanet.alleg.ij.nu.4. fo.ij.
Appellatio non eſt neceſſaria ad finem ſuſpenſionis:ſed ad finem deuolutionis.

alle.j.nu.4. fo.j.

Appellatio an valeat in iudicis abſentia vbi eius poteſt haberi copia.alle.xxxix. nume.2. fo.xvij.

Appellatio deuoluit ad ſuperiorem non ſolum id ſuper quo appellatur ſed etiam illius acceſſoria et contingentia.alle.ij. numero.12. folio.ij.

Appellatio interpoſita in abſentia iudicis a quo vel ad quē an valeat.alle.xxxix. nume.1. fo.xvij.

Appellatio quibus caſibus ſit in abſentia iudicis licita.alle.xxxix.nu.12. fo.xviij.

Appellatio que debet fieri coram viris honeſtis an poſſit fieri coram ſimplici ſacerdote. allegatio.xxxix. numero. 9. folio.xviij.

Appellatio qualiter fieri debeat in preſentia iudicis. allegatio.xxxix.numero.6. folio.xvij.

Appellatio in abſentia iudicis vel partis faciēda an ſit eis intimāda.alleg.xxxix. numero.10. fo.xvij.

Appellatio coram viris honeſtis an ſit ſufficiens.allegatio.xxxix.numero.8.folio. xviij.

Appellatio poteſt deduci in iudicium per viam accuſationis principalis et per viā exceptionis. allegatio.ij.nume.6. folio.ij.

Appellationi a diffinitiua an ſit deferendum.alle.ij.nu.5. fo.ij.

Poſt appellationē a diffinitiua dicunt iudicis manus ligate ⁊ iuriſditio in ſuperiorē trāſfuſa. alle.lxxxij.nu.8.fo.lxv.

Appellatione facta a ſentētia nulla vnde iudicatur bene appellatum an teneat ſententia.alle.cvij.nu.2. fo.cij.

Appellatione deſerta proceſſus eſt nullus. alle.j.nu.5. fo.j.

Appellatione iuſta trāſfertur iuriſditio ad iudicem ad quem.allegatio.j.nume.5. folio.j.

Appellatiōe facta a diffinitiua ſentētia petitiſq₃ apoſtolis ſed non datis:an ſi poſt lapſum petandorum apoſtolorum committat executio ſentētie poſſit executor exceptionem appellationis admittere alle.ij.nu.1. fo.ij.

Appellatiōe facta a diffinitiua ſentētia appellationis articulus nō diſtinguitur a negotio principali.alle.xcviij.nu.2.f.xcj.

Apoſtoli quare cum inſtantia ſunt petendi alle.xxxix.nu.7. fo.xviij.

Anima eſt omnibus tēporalibus pretioſior alle.lxx.nu.7. fo.l.

Annus probationis quare detur religionem profiteri volentibus.allegatio.xlvij.numero.3. fo.xxj.

Annulus matrimonialis non matrimoniū ſed ſponſalia tantum iudicat.alleg.lvij. nu.5. fo.xxxiij.

Annuli in digitum immiſſio quare in contractu matrimonij ſit inuentus.allega. lvij.nu.4. fo.xxxiij.

Antiqua eccleſia an propter edificationē noua perdere debeat ſolitus decimas. alle.lxvij.nu.iiij. fo.xlv.

Aque immerſio an ſit de neceſſitate baptiſmi.alle.ciij.nu.3. folio.cj.

Aſſumentes tutelā filiorū vſurarij manifeſti:ſi contingat pape autoritatem compoſitionem fieri de abſolutione an predicti executores ſequi debeant talem compoſitionem an formā iuris de pauperibus reſtituendo. allegatio.cvj.numero.1. folio.cj.

Attemptata poſt appellationem ab interlocutoria an retractari debeāt ante iuſtificationem appellationis. allegatio. ij.nume.9. fo.ij.

Autor originalis ſcripture preſumitur plene inſtructus de veritate idō ſtatur eius atteſtationi.allega.lxxvij.nu.5. fol.lvj.

¶ De litera B.

Beneficiū hñs ab ordinario ⁊c.an poſſit dici poſſeſſionem coloratam habere. alle.xvj.nu.3. fo.x

Bñficiū etiā poſſeſſum quo caſu poſſit per executorē alteri conferri alleg.xvj.nu.4. fo.x.

Beneficiū qđ abſenti cōfertur non poteſt proprie dici abſentis ante acceptationē. alle.lxxxix.nu. 6. fo.lxxvij.

Bñficiū manuale per papā collatū an poſſit p abbatē reuocari.alle.ix.nu.4.f.vij.

Beneficij collatio p papā quoquomodo vacant an teneat.allega.vj.nume.5. fo.v.

Beneficio deuoluto vel reſeruato in curia an redeat ad ordinarium per vnicam pape collationem etiam ſi ille cui

facta eſt collatio non poſſederit bñficiũ ſed ex ſua culpa in priuationem inciderit.alle.cxxvij.nu.1. fo.cxv.

Beneficia de iure cõi nõ ſunt tẽporalia ſed perpetua.alle.ix.nu.3. fo.vij.

Beneficia conferre eſt iuriſditionis.alleg.lxxix.nu.12. fo.lxxviij.

Beneficia patronorũ laicorũ an vacent in curia.alle.xcvj.nu.1. fo.lxxxix.

Beneficia patronorũ laicorũ an includantur in literis in quibus cõfertur beneficium ad pñtationem quorũcũq3.alle.xcvj.nu.3. folio.xc.

Bonum ſemp eſt in caſibus dubijs pſumẽdũ nõ malũ.alle.lxij.nu.7. fo.xlj.

Bona coniugis etiã ſi ſit dos an applicentur monaſterio vbi intrat de conſenſu viri etiam ſi ſit factum pactum de dote lucranda.alle.cxxix.nu.1. fo.cxviij.

Bona p prelatum acquiſita an pſumantur eſſe de bonis eccleſie vł plati.alle.cxiij.numero.1. folio.ciij.

Bona promiſſa prelato an dicantur ipſius prelati:et an talia promiſſa dici poſſint bona eccleſie.alle.cxiij.nu.2. fo.ciij.

Bona hereticorũ l3 ſint ipſo iure confiſcata.tñ executio cõfiſca.⁊ bonorũ occupatio añ ſnīe prolationem ſunt prohibita.alle.cxxvij.nu.8. fo.cxvj.

Bona vſuraria non ſunt pauperibus diſtribuenda quouſq3 fieri poſſit reſtitutio illis qui ſoluerunt vſuras.alle.lxxiiij.numero.6. fo.liiij.

Bona empta de pecunia ecclie ſunt ipſi⁹ ecclie.alle.lix.nu.10. fo.xxxviij.

Bona ecclíarũ detinẽtes aut fraudulenter ſolutionẽ impedientes excõicent.alle.lxv.nu.4. fo.xliij.

Bona rõne pſone ad primũ monaſterium tranſeuntia an ipſo trãſeunte ad ſcðm monaſteriũ ſecũ trãſeant alle.lxij.numero.8. fo.xlj.

Bona delata p monachũ ad primũ monaſteriũ an tranſeãt ad ſcðm monaſteriũ ad quod talis monachus licite tranſijt alle.lxij.nu.5. fo.xlj.

Bona gñaliter eſſe diuiſa inter prelatũ et capitulũ qualiter ſit intelligendum.alle.xlix.nu.7. fo.xxiiij.

Bona vſurarũ an ſint hypotecata pro vſuris extortis debenti vſuras recipere.alle.lxxiiij.nu.4. fo.liiij.

De litera C.

Cadauera an poſſint ſepeliri in eccleſia cõſecrata.alle.lxxiij.n.2. fo.lxvj.

Canonicus an poſſit agere nomine eccleſie.alle.lj.nu.2. fo.xxv.

Canonicus agens p prebenda ſua ſibi ſingulariter aſſignata qualiter formabit libellum.alle.lj.nu.6. fo.xxvj.

Canonicum poſſe agere noīe eccleſie impugnatur tribus medijs.alle.lj.numero.4. fo.xxvj.

Canonici procedere volentes ad electionẽ p modum ſcrutinij quã formã obſeruare debeant.alle.lxxij.nu.5. fo.lxv.

Capit.q̃uis.de vſur.lib.vj.an habeat locum in omnibus vltimis volũtatibus.alleg.cxxv.nu.2. fo.cxiij.

Capitulum de multa.de pben.⁊ extrauagans execrabilis an habeãt locũ in caſu quo qs retinet duo bñficia incõpatibilia.alle.cxvij.nu.1. fo.cvj.

Cauſa delegata ⁊ commiſſa ſi electus inueniatur eſſe filius ſacerdotis an ſi confeſtur electio valere poſſit proceſſus ſine cauſe cognitiõe.allegatio.xxviij.numero.1. fo.xiij.

Cauſe criminalis diuerſimode conſiderantur.alle.lxx.nu.9. folio.l.

Cauſa vſuraria eſt ſpiritualis:⁊ ideo ſecularis iudex de illa ſe intromittere nõ poteſt.alleg.lvj.nu.2. fo.xxxiij.

Cauſa per ſtatutu3 certo officiali commiſſa vt de illa cognoſcat an dicat officialis habere delegatam vel ordinariam.alle.lxxxviij.nu.4. fo.lxxiij.

Cauſa commiſſa certo officio:ſi in medio cauſe augmentetur officiu3 in numero an valeat ſententia lata per numerum augmentatum.allegatio.lxxxviij.numero.1. fo.lxxiij.

Cauſa nullitatis et appellationis qualiter ſint cõtrarie.allegatio.xcviij.numero.4. fo.xcj.

Cauſa vſuraria in qua agitur ciuiliter ad intereſſe partis an appellatione cauſe criminalis comprehendatur.allegatio.iij.nu.7. fo.iij.

Cauſa ãn coram his iudicibus eſt termi-

nanda coram quibus eſt cepta. alleg. lxxxviij nu.7. fo.lxxv.
Cauſa vſuraria an ſit ſpiritualis. alle.lxx. nu.1. fo.xlix.
Cauſa ſpūalis tāto a ciuili differt q̄to anima eſt corpore pretioſior. alle.lxx.numero.8. fo.l.
Cauſa vſuraria que dicatur. alle.lxx.numero.2. fo.xlix.
Cauſe eccleſiaſtice oēs ſunt quaſi ſpirituales: ⁊ res eccleſiaſtice ſpūales dicuntur. alle.lxx.nu.5. fo.xlix.
Cauſe debent corā competenti iudice agitari. alle.lix.nu.3. fo.xxxvij.
Cauſe eccleſiaſtice debent ſecundum iura canonica terminari. alleg.xcij. numero.8. fo.lxxxiij.
Cauſe qua rōne poſſunt audiri aut cōmiſſiones fieri in dioceſi feſſulanenſi. alle. cxxiij.nu.2. fo.cxij.
Cauſe ſummarie diuerſimode conſiderantur. alle.iij.nu.5. fo.iij.
Cauſe ſpūales ſpeciale mādatū requirunt alle.lxx.nu.6. fo.xlix.
In cauſis ſpūalis minor reputatur maior. alle.liij.nu.9. fo.xxx.
Cauſarum ſpēs ſunt plures. alle.lxx.numero.3. fo.xlix.
Ceſſante cauſa finali alicuius diſpoſitionis ceſſare debet ⁊ ipſa diſpoſitio. alle. cvj.nu.3. fo.cij.
Charitatiuum ſubſidium an poſſit ſine pena ſuſpenſionis ab officio impoſita ex conſtitu. bādicti exigentibus procurationem vltra ſummam ibi taxatam exigi. alle.xxxvij.nu.1. fo.xvij.
Charta aut incauſtū non eſt in inſtrumentis attendenda: ſed tenor ⁊ veritas rerū alle.lxxvij.nu.7. fo.lvij.
Cimiteria in quibus corpora paganorum ſunt ſepulta an debeāt conſecrari. alle. lxxxiij.nu.7. fo.lxvj.
Citatio ⁊ peremptoriū contra pupillū indefenſum ipſo iure ſunt nulla. alle.cxv. numero.2. fo.ciij.
Ciuitas ſubiecta eccl'ie quo ad temporalē iuriſditionem an poſſit preſcribere contra eccleſiam. allegatio. lxxxv. numero.4. fo.lxx.
Ciuitas tudertina an ſit quo ad iuriſditionem temporalem eccleſie ſubiecta. alle.lxxxv.nu.1. fo.lxix.
Ciuitas feſſulana qualiter et quare in omnibus dicatur ſubiecta ciuitati floren. alle.cxxiij.nu.1. fo.cxj.
Ciuitas an poſſit ex p̄ſcriptione ſibi querere libertatē. alleg.lxxxv.nu.5. fo.lxx.
Clauſtrales an pro manuum iniectione violenta in clericos poſſint a ſuo prelato abſolui. allegatio.lxxiij.numero.5. folio.liij.
Clauſula generalis adiecta ſpecialitati habet vim ſpecialis mandati. allega.lxx. nume.10. fo.l.
Clauſula ſi non valet quod ago ⁊c. qualiter intelligat. allegatio.lxxxviij. numero.2. fo.lxxiij.
Clauſula illa amoto quolibet detentore in litera executoria inſerta an tollat ſurreptionem literarum gratioſarū. alleg. xv.nu.5. fo.x.
Clauſula generalis adiecta expreſſiōi cauſe an comprehendat maiora expreſſis. alle.lxix.nu.4. fo.xlix.
Clauſula appellatione remota vires perdere dicitur per ſolam commiſſionem factā per papā ſuper appellatione. alle. cxxj.nu.4. fo.cxj.
Clericus non pōt ſine epī ſui licentia prorogare iuriſditionem non ſui epī. allega. lix.nu.11. fo.xxxviij.
Clericus an poſſit contra laicum coram iudice eccleſiaſtico impetrare. alle.lix.numero.6. fo.xxxviij.
Clericus qui poſſidebat poſſeſſiones cuiuſdam beneficij ſi eis a rectore eccleſie priuetur an poſſit agere poſſeſſorio. alle. xxx.nu.10. fo.xv.
Clericus an poſſit concedere bona ecclīe non obſtante iuramento de non donādis alienandis vel infeudandis. alle. xxxj.nu.1. fo.xv.
Clericus an poſſit ſine epī licētia compromittere: aut vaſallus ſine licentia dñi. alle.cij.nu.1. fo.xcix.
Clericus cōiugatus cum virgine in habitu ⁊ tonſura incedens an pro debito pecuniario poſſit inuitus trahi coram iudice ſclari. alleg.cxviij.nu.1. fo.cvij.
Clementina vnica de cauſa poſ.⁊ proprieta. qualiter ſit intelligenda. alle.xcvij. numero.1. fo.xc.

Clemen. ſi ſummis. de ſen. exco. ⁊ clemen. literis. de proba. qualiter intelligi debeant. alle. 7. nu. 6. fo. vj.

Clericis artari ſtatutis laicorum inconueniens eſt. alle. cj. nu. 17. fo. xcix.

Clerici coniugati deferentes habitu et tonſuram an gaudere debeant priuilegijs decre. vnice. de cle. coniuga. alle. cxviij. nu. 8. fo. cviij.

Collatio ſiue electio dignitatu eccleſiaſticaru debet eſſe libera: nec poteſt epiſcopus cõpellere ad recipiendu. alle. xxxij. nu. 2. fo. xvj.

Collatio prebende non vacãtis de facto an valeat. alle. xvj. nu. 2. fo. x.

Collatio beneficij facta p executore ignorante vacatione etiam impetrãti ignoranti vacationem quod pacto teneat. alle. vj. nu. 2. fo. v.

Cõmittens in legem fruſtra dicitur legis auxilium inuocare. allegatio. lv. numero. 3. fo. xxxj.

Cõmune floren. conceſſit quibuſdã officialibus priuilegium vt poſſint ferre arma ⁊ duobus alijs concedere. Itẽ conceſſit ſapientibus cõis illud idẽ: vnus fuit de dictis officialibus et etiã ſapientibus: an poſſit concedere quatuor. alle. xcix. numero. 1. fo. 92.

Quod cõe eſt nemo proprium dicere poteſt. alleg. lj. nu. 15. fo. xxvij.

Committendo alicui aliquod negotiu omnia ſine quibus illud expediri non poteſt commiſſa cenſentur. alleg. cxxj. numero. 2. fo. cxj.

Compromiſſum an poſſit fieri vno de collegio inuito: et an ex poſtfacto poſſit reuocari. alleg. lxxviij. nu. 4. fo. lxxix.

Concilium Maguntiñ. ſtatuit letaniam maiorem a cunctis chriſtianis eſſe ſeruandam. alleg. xc. numero. 3. fo. lxxx.

Confeſſio alicuius an ſufficienter probet. alle. xciij. nu. 8. fo. lxxxviij.

Confeſſioni annexa ſeu dependentia an coherentia que ſint. alleg. xciiij. numero. 7. fo. lxxxviij.

Confeſſiones audire eſt actus iuris diſpoſitione ſecretius in quo teſtes non poſſunt exhiberi. allegatio. xciij. numero. 3. fo. lxxxvij.

Confirmatio pape de conceſſione alicui facta in forma cõi an plus iuris tribuat ꝙ ante. alleg. vij. nu. 7. fo. vj.

Conſentire factis plus eſt ꝙ conſentire verbis. alleg. lvij. nu. 12. fo. xxxv.

Conſtare eſt certum et apertum eſſe. alle. lxj. nu. 2. fo. xxxix.

Conſtitutio loquens de condẽnatione pro gebellinis ⁊c. an extendatur ad monitionem vt gebellinos p capitaneos partis guelfi in florentia. allegatio. 40. numero. 1. fo. xviij.

Conſtitutio ſindici procuratoris vel iconomi an eodem verbo cõſtituo fieri poſſit. alle. v. nu. 4. fo. iiij.

Conſtitutione facta per capitulu vacante ſede ⁊ iurata de nõ ſoluendo charitatiuo ſubſidio niſi certam quotã an poſſint poſtea ſoluere ex quo cõſtõ non tenuit ſine pena periurij. alle. xx. numero. 1. fo. xj.

Cõſtitutiones facte vltra regulã alicuius monaſterij an reddãt ipſam regulam artiore. alleg. lxij. nu. 6. fo. xlj.

Conſtitutiones ſunt ſtricti iuris ⁊ nõ extẽdũtur ad caſus odioſos. alle. lxij. numero. 5. fo. xlj.

Conuentio et reconuentio an poſſit ſuper eadem re fieri. alle. xcvij. nu. 4. fo. xc.

Conuentione ſummarie facta an admittẽda ſit reconuentio in cauſa plenaria. alle. iij. nu. 4. fo. iij.

Conuentus rei ven. an poſſit reconueniri ſuper eadem re quam poſſidet. allega. iij. nu. 2. fo. iij.

Conſuetudo anglicana non extenditur extra territorium anglicanum. allega. xcj. numero. 7. fo. lxxxij.

Contractus preſente filia ⁊ conſanguineis eius an teneat ſi ipſa marito volente annulum imponere digitum retrahat dicens: volo ſcire quis es: cui reſpondet. Jo ſon Mattheo de ſena: ⁊ vnus ex conſanguineis dixit: iſte non eſt de ſtagia ſed de ſenis: et volunt conſanguinei tui ꝙ ſis vxor ſua. Ipſa rñdit. Poſtꝙ amici mei contentantur ego contentor: ſed vellem matrem meam eſſe preſentem: cui reſpõdetur miſimus pro illa: ⁊ aderit ſtatim: demum recepit annulu in digitum dicendo verba decẽtia. alle. lvij. nu. 1. fo. xxxiij.

Contractus non poteſt eſſe vſurarius niſi ex pacto. alle. lv. nu. 8. fo. xxxij.
Contractus eccleſie ipſam eccleſiam grauantes an poſſint reuocari. alleg. lxx. numero. 3. fo. lxij.
Contractus matrimonialis non debet diuiſim ſeu diuerſis loco & tempore fieri. alle. lviij. nu. 8. fo. xxxiiij.
Contractus doloſi in fraudem vſurarũ facti qualiter probari poſſint. alleg. lvj. numero. 3. fo. xxxiij.
Contractus matrimonialis duo neceſſaria requirit. alle. lviij. nu. 7. fo. xxxiiij.
Contractus matrimonialis ſiunt ad modum obligationis. alle. lviij. numero. 6. fo. xxxiiij.
Contrahere matrimoniũ & dicere ego ſum contentus eum habere differunt. alle. lviij. nu. 9. fo. xxxiiij.
Contra clericum delinquentẽ vel excedẽtẽ an procedi poſſit corã iudice ſeculari. alle. cxviij. nu. 6. fo. cvij.
Contrariorum eadem eſt diſciplina. alleg. liiij. nu. 5. fo. xxx.
Conuerſus trãſiens ad religionem intelligitur renuntiaſſe proprijs. alleg. cxxix. numero. 9. fo. cxx.
Copula carnalis non poteſt per rerum naturã probari. alle. liiij. nu. 2. fo. xxx.
Corpora infantium nõ baptizatorum in cimiterio ſepulta: an ſint exhumanda. alle. lxxxiij. nu. 5. fo. lxvj.
Corpora infidelium non debent in cimiterio ſepeliri. alle. ciiij. nu. 1. fo. cj.
Corpora infidelium in eccleſia ſepulta ſunt exhumanda. allegatio. lxxxiij. nume. 4. folio. lxvj.
Corrigi quedam ſtatim permittuntur que non cum interuallo. alleg. xciiij. numero. 9. fo. lxxxix.
Credulitas quãdo dicatur excuſare credẽtẽ. alleg. cxxvj. nu. 5. fo. cxv.
Credulitas probabilis vel non probabilis que dicatur. alleg. cxxvj. nu. 3. fo. cxiiij.
Credulitas non leuis aut temeraria ſed grauis aut probabilis a iure non reprobat & excuſat a dolo & culpa. alle. cxxvj. nume. 2. fo. cxiiij.
Curam habens animarum non poteſt ſimile beneficium habere. alleg. cxvj. numero. 2. fo. ciiij.
Curata beneficia duo non poſſunt ab eodem retineri: quia in his requirit reſidẽtia corporalis: & vnum corpus pluribus locis cõtinue & perſonaliter reſidere nõ poteſt. alleg. cxv. nu. 3. fo. ciiij.
Curatus an poſſit presbytero non curato cõmittere infra ſuã parochiã certos caſus. alle. v. nu. 5. fo. iiij.
Curat⁹ abſens ex iuſta cauſa poteſt ſibi cõſtituere vicariũ & vices ſuas cõmittere. alle. v. nu. 6. fo. iiij.
Curatus reſidens an poſſit habere vicarium. alle. v. nu. 8. fo. iiij.
Curati ſemꝑ dicuntur domicilium habere apud eorum eccleſiã: lȝ alibi habitent. alleg. lxiij. nu. 2. fo. xliij.

De litera D.

Datio executoris ſuper gratia facta an expiret morte vel reuocatione legati. allegatio. xvij. numero. 1. fo. xj.
Data intereſſentibus officio funeris habẽtur loco diſtributionum. alleg. xliij. numero. 1. fo. xix.
Debitum alicuius eccleſie non poteſt dici debitum vnius ſed totius capituli. alle. xxxviij. nu. 3. fo. xvij.
Decime an poſſint denegari rectori eccleſie: vbi parochianis de ꝓuiſiõe ſpũaliũ exigẽtibus recuſat prouidere. alle. lxvij. numero. 7. fo. xlvj.
Deferẽs habitum nouitiorum per annum in etate diſcretionis an ſit profeſſus. alleg. cxxix. nu. 17. fo. cxxj.
Denegare apl̃os appellãti eſt appellationi deferre. alle. cxxiij. nu. 2. fo. cxiij.
Determinato numero canonicorum intelligitur determinat⁹ numer⁹ ꝓbendarũ. & econuerſo. alle. xiiij. nu. 5. fo. ix.
Dicẽdo iudici vt arbitrio ſuo ꝓcedere poſſit an intelligatur vt etiã ꝓcedat ꝑ viam inquiſitionis. alleg. cxxviij. nu. 2. fo. cxvij.
Differẽtia eſt inter ſimplicẽ ꝓchialẽ & collegiatã. alleg. v. nu. 9. fo. iiij.
Delegatio & ſubdelegatio non dicunt acta iudicij. alleg. lxxxj. nu. 3. fo. lxiij.
Decretalis ſi bñficia. de ꝓbẽ. li. vj. quo caſu exorbitare dicatur a communib⁹ regulis iuris. alleg. cxx. nu. 2. fo. cx.
Decretalis cum ſit: an habeat locum in

moleſtante aut turbāte poſſeſſionē eccl'ie.alle.lxvj.nu.2. fo.xliij.
Decretalis vnica.de cle.coniuga.qualiter ſit intelligenda.allegatio.cxviij.numero.7. fo.cviij.
Decretalis vt quid duos an locum habeat in pbationibus.alle.viij.nu.2. fo.vj.
Decretum non poteſt interponi ſuper incerto.alle.viij.nu.6. fo.vij.
Decretum non interponitur ſuper incerto.alle.cxxxij.nu.3. fo.cxxvj.
Decretum pape an ligare dicatur ignorātes.alleg.lxxiiij.nu.9. fo.lxviij.
Dicere plebs ſancti ſtephani de prato eccl'ia ſancti ſtephani de prato an ſit idē.alleg.xv.nu.1. fo.x.
Dicere ſolennia ſeruaſſe an preſumatur p ſententia confirmationis qn hoc factum eſt abñte pte.alle.xliiij.nu.1. fo.xix.
Dioceſanus an poſſit abſoluere ab excommunicatione pp̄ter manuum iniectionē temerariam in clericum.alleg.lxxvj.numero.1. fo.lv.
Dies per annum feriandi qui ſint.alle.xc.numero.2. fo.lxx.
Diebus feriatis res diuina fieri debet ꝛ a litibus homines abſtinere oportet.alle.xc.numero.4. fo.lxx.
Dignitas non debet attribui ex diuitijs q cadunt etiam in viliſſimis perſonis.alleg.cj.nume.18. fo.xcvij.
Dilatio nulla datur vltra quartam.alleg.lxxxij.nu.4. fo.lxiiij.
Dilatione pendente an officium iudicis conquieſcat quo ad omnia.alleg.lxxxij.numero.3. fo.lxiiij.
Diſpenſare poteſt eps in retētione diuerſorum beneficiorum:etiā contra omnem conſtitutionē.alleg.cxvij.nu.4. fo.cvj.
Diſpoſitio legis municipalis diuerſimode conſideratur.alle.c.nu.5. fo.xciij.
Diſſoluere matrimonium carnale non pōt papa.quia quod deus coniunxit homo non ſeparet.alle.lxxxvj.nu.7. fo.lxxij.
Donatio generalis an extendat in his que in ſpecie veriſimiliter erant danda.alle.cxxx.numero.22. fo.cxxij.
Donationibus pluribus inofficioſe factis que illarum poſſit reuocari.allegatio.lxxx.nu.5. fo.lxiij.
Duas electiones ſiue preſentationes ſiue collationes a diuerſis factas in eadem vacatione valere ſimul eſt impoſſibile.alle.lxxviij.nu.2. fo.lxxviij.
Duorum litigantium dicitur ille probare qui iuſtiorem titulum probat.allega.l.numero.2. fo.xxv.
Duobus in eadem eccleſia impetrantibus:quorum primus in forma gratie:ſecundus in forma pauperum cum clauſula anteferri quorum executores vtriq̄ cōferunt quis ſit de iure potior in prebendā vacante:quid iuris.allega.lxxix.numero.1. fo.lxj.
Duobus procuratoribus inſolidum datis ad preſentandum ſi vnus preſentet et preſentatus renuntiet:an poſſit alius procurator preſentare.alleg.xxij.numero.2. fo.xij.
Dubitans de inſtrumento producēdo quibus verbis vti debeat.allega.cxix.numero.4. fo.cix.
Dubia probatio non releuat.alleg.cxix.numero.2. fo.cviij.

De litera E.

Eccleſia non recipit diuiſionem.alleg.xv.nu.2. fo.x.
Eccleſia curata ꝛ non curata differunt:ꝛ rector curate debet eſſe maioris etatis q̄ non curate.allegatio.xxxvj.numero.4. fo.xvij.
Eccleſie reformatio per negligētiā eorum ad quos ſpectat electio deuoluitur ad prelatum:ꝛ pari ratione cuſtodia.allegatio.lxxviij.nu.12. fo.lx.
Eccleſia non poteſt locari.allegatio.xij.numero.3. fo.ix.
Eccleſia collegiata an poſſit dici parochialis.alleg.v.nu.7. fo.iiij.
Eccleſia nunq̄ per ſe dat mandatum:ſed aut ius aut capitulum.allegatio.lj.numero.11. fo.xxvj.
Eccleſia vel monaſterium quibus de cauſis et per quos poſſit de vno loco ad alium transferri.allegatio.lxviij.numero.2. fo.xlviij.
Eccleſia nullo iure ſpeciali iuuatur vbi agitur rei vend.vel depoſiti vel ſimilibus actionibus.allegatio.liiij.numero.5. fo.xxxvij.
Eccleſia vbi ſepulta ſunt corpora infideliū

vel paganorum an poſſit conſecrari.alle.lxxxiij.nu.1. fo.lxvj.
Eccleſia an poſſit agere vti poſſide.coram iudice eccleſiaſtico ꝓ moleſtia quam ſibi dicit inferri per laicum per violẽtiã alle.lxv.nu.1. fo.xliij.
Edictum mittere ante diſpenſationẽ alicuius defectus an ſit opus.allega.lxj. numero.5. fo.xl.
Egere non dicitur nec in paupertate ſordeſcere qui habet ea que ſunt ſibi neceſſaria.allẽ.cj.nu.19. fo.xcvij.
Egeſtas qualiter euitari dicatur per acquiſitionem monaſterij.allegatio.cj.numero.20. fo.xcvij.
Electio per talia verba eligo talẽ ad beneficium vacans morte talis ꝛc.an ſit valida.alle.vj.nume.1. fo.v.
Electio in qua non exprimitur modus vacationis an ſit valida.allẽ.vj.nu.4.fo.v.
Electio an poſſit eſſe alternatiua.allegatio.lxxviij.nu.5. fo.lxxix.
Electio ſatis eſt ꝙ tempore electionis eligens ſit in poſſeſſione:ꝛ preſentato ꝙ preſentans ſit in poſſeſſio.alleg.lxxviij. numero.6. fo.lxxix.
Enſe enſis cuſpide cuſpis repellitur:ꝛ qui dicit quod non debet audit qđ non vult alleg.liij.numero.1. fo.xxvij.
Epiſcopus non poteſt iura eccleſiaſtica in aliquo remittere.alle.ciij.nu.3. fo.xcix.
Epiſcopus boñ.an poſſit relaxare iuramẽtum de ſoluendis vſuris preſtitis a bonoñ.mutiñ.ſuper contractu bonoñ.inito.alle.x.nu.1. fo.viij.
Epiſcopus an poſſit cum conſenſu habentium conferre beneficia in eccleſia inferiori ibidem creare nouaꝫ prebendã. alle.cxxxij.nu.1. fo.cxxvj.
Epiſcopus an poſſit petere procuratorem ratione viſitationis a capellanis eccleſiarum.alle.xxx.nu.9. fo.xv.
Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum ſubdiacono quem fecit promoueri ad preſbyteratum ꝛ ſic celebrauit.allega.xxix. numero.1. fo.xiiij.
Epiſcopus dicitur iudex criminoſorum vſurariorum qui poteſt condemnationem facere ad reſtitutio.ꝛ ſic abſoluere.alle.liij.nu.6. fo.xxix.
Epiſcopus an poſſit concedere hoſpitali vt ibi ſit altare et ſacerdos celebrans non perpetuus ſed ponendus ad libitum rectoris hoſpitalis ſine conſenſu parochialis preſbyteri.allegatio.xlij.numero.1. fo.xix.
Epiſcopus an poſſit dare licentiam vt in priuatis domibus ſit oratorium cum altari viatico.alle.xlij.nu.2. fo.xix.
Epiſcopus an poſſit licentiam concedere vt vnus parochianus audiat diuina in alia eccleſia. allegatio. lviij. numero.4. fo.xxxvj.
Eppiſcopus qualiter ꝓuidere debeat parochianis commode ad ſuam parochiã accedere non valentibus.allega.lxvij. numero.2. fo.xlv.
Epiſcopus eligens aliquem beneficiandum ſibi non debitum ſi moriatur electus ante vacationem an poſſit epiſcopus alium eligere.allegatio.lxxxiiij.numero.8. fo.lxviij.
Epiſcopus non poteſt ſe reſtringere ad conferenda certa beneficia ante vacationem.alle.lxxxiiij.nu.7. fo.lxviij.
Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum clerico nõ ad hoc ordinato in apparatu miniſtrante.alle.xxix.nu.2. fo.xiiij.
Epiſcopuꝫ nõ poſſe efficaciã vel obligationem ꝓfeſſionis tollere qualiter intelligatur.alle.lxxxvj.nu.5. fo.lxxj.
Epiſcopo mandante abbatiſſe ꝛ conuentui vt recipiat vnam certam in monaſterio non mendicantium ſi minor pars conſentiat cum abbatiſſa:maiore parte cõtradicẽte an fieri debeat receptio. alleg.xxxij.nu.3. fo.xvj.
Epiſcopo concedente hoſpitali altare eo ꝙ ibi poſſit celebrari an hoc hoſpitale intelligatur ſubditum epiſcopo.allegatio.xlij.nu.4. fo.xix.
Etas an excuſet a ſententia excõicationis alleg.cxv.nu.3. fo.ciiij.
Excipi an poſſit coram iudice ſeculari de iuramento preſtito per minorẽ ad impediẽdũ litem.alle.xxv.nu.2. fo.xij.
Excipi contra parochianos vel patronum etiã viles vt repellãtur a petitiõe vt rector ecclie declaretur priuatus rõne delicti an ſit licitũ.alle.xj.nu.3. fo.viij.

Exceptio reprobatoria teſtium an ſit peremptoria. alle. lxxxij. nu. 10. fo. lxv.
Exceptio dilatoria an poſt lit. conteſta. valide proponi. alle. cxij. nu. 1. fo. cij.
Exceptio ſurreptionis contra reſcriptum dilatoria eſt: ⁊ ideo poſt iudicium ceptū opponi non poteſt. allegatio. cxij. numero. 2. fo. ciij.
Exceptio vſuraria in cauſa acceſſoria orta ex prima poſt lit. conteſtan ſit contra petentem vſuras admittenda. allegatio. lv. nu. 1. fo. xxxi.
Exceptio excommunicationis an repellat petentem retractionem poſſeſſionis ex primo decreto. alle. lv. nu. 5. fo. xxxi.
Exceptio dilatoria iudicij an tollat naturalem obligationem. allegatio. liij. numero. 7. fo. xxix.
Exceptio vſurarum non procedit cōtra dominum tribus rationibus. alleg. lv. numero. 7. fo. xxxij.
Exceptio oppoſita contra vſurarium debet probari infra octo dies. alle. lv. numero. 10. fo. xxxij.
Exceptionem ſpontanee renūtiationis nō admitti poſt ſpoliationem qualiter intelligatur. alle. xxiiij. nu. 1. fo. xij.
Excōmunicatio a delegato ſine monitione an teneat. alle. cxv. nu. 4. fo. ciiij.
Excommunicatio eſt pena ſeu medicina inducta a iure poſitiuo nec incurritur niſi in caſu a iure expreſſo. alleg. xlviij. numero. 2. fo. xxiij.
Excommunicatio lata poſt appellationē legitimā ipſo iure eſt nulla. alleg. xlviij. numero. 3. fo. xxiij.
Excommunicatio lata contra impuberem propter contumaciam an valeat. allegatio. cxv. nu. 1. fo. ciij.
Excommunicatio non eſt poſt appellationem tenenda ſicut nec poſt recuſationem. alle. j. nume. 2. fo. j.
Excommunicationis ſentētia an cadat in illum per quem non ſtat quin id quod ſub pena excōmunicationis precipitur fiat. alle. xlviij. nu. 1. fo. xxij.
Excommunicatus ingrediens religionem abſolui poteſt a prelato illius religiōis. alleg. xlviij. nu. 6. fo. xxiij.
Excommunicatus cōuentus ſuper eo ſup quo eſt excommunicatus iniuſte an poſſit obijcere ſe nō teneri reſpondere donec ei reſtituatur communio hominū. alleg. lxvij. numero. 9. fo. lxvij.
Excommunicatus repellendus eſt in iudicio non eſt tn̄ ei extra iudicium debitū denegandum: ⁊ peccatum eſt ei nō ſoluere. alleg. liij. nu. 5. fo. xxix.
Executor de prouidēdo beneficium an poſſit impediri in ſua collatiōe per ea que fiunt poſt ſuos proceſſus. allegatio. ciij. nume. 4. fo. c.
Executor ſententie an debeat admittere exceptionem cōtra ſuam commiſſionē. alleg. ij. nu. 3. fo. ij.
Executor datus a legato ſuper gratia faciēda qui contulit non tamen executione facta tempore reuocationis legati an poſtea poſſit ſe intromittere. alle. xvij nu. 2. fo. xi.
Executor ſententie an poſſit admittere exceptiones concludentes defectum poteſtatis in ꝯmittēte. alle. ij. nu. 2. fo. ij.
Executor datus ad diſpenſandum ſup defectu ſuper quo dependet coram ordinario inquiſitio an debeat aſſumere partes iudicis. al. lxj. nu. 1. fo. xxxix.
Executor datus cum clauſula ſi eſt ita non artatur ad aſſumendas partes iudicis: ſecus ſi dicatur ſi ita repereritis. alle. lxj. nu. 2. fo. xxxix.
Executor datus ad ꝓuidēdū bñficium de iure vacās an poſſit nō vocato poſſeſſore cōferre. alle. ciij. nu. 1. fo. c.
Executores teſtamentorum an dici poſſint ꝓcuratores: ⁊ an poſſint experiri contra hereditarios debitores ꝓ exequēdis legatis. all'. xcj. nu. 3. fo. lxxxij.
Exprimere modū vacationis bñficij an ſit de ſubſtātia electiōis. alle. vj. nu. 6. fo. v.
Exprimens vnum modum vacationis beneficij in impetratione illius ſi vacat alio modo: an in ipſa impetratione includatur. alle. lxxxix. nu. 2. fo. lxxvj.
Non facere et minus legitime facere equiparantur. alle. lxxxj. nu. 1. fo. lxiij.

¶ De litera F.

Factum viue vocis oraculo pape an intelligendū ſit vt dicatur factum a papa. al. xxxiij. nu. 4. fo. xvj.
Facta a ſeruo gerente offi-

pretorio ſunt valida ꝙdiu in officio tolleratur.alle.lxxxix.nu.13. fo.xxviij.
Felix quem faciunt aliena pericula cautum.alle.xciij.nu.7. fo.lxxxvij.
Finita cauſa beneficij finitur beneficium alle.cj.numero.19. fo.xcviij.
In forenlibus negotijs an ſtetur actio. ſine teſtibus.alle.lxxj.nu.4. fo.lxiij.
Forma ſecundum quā debet fieri profeſſio que ſit.alleg.cxxix.nu.5. fo.cxix.
Forma libelli in materia vſurarum dupliciter eſt conſideranda.allegatio.lvj.numero.4. fo.xxxiij.
Forma pauperum in impetrationibus an habeat certam ſummam preciſe taxatam.alle.lxxix.nu.2. fo.lxj.
Forme electionum incerte poſſunt eſſe diuerſe.alle.vj.nu.3. fo.v.
Fratres carmelite an ſint mendicātes. alle.xlv.nu.1. fo.xx.

Ⅽ De litera G.

Eneralis habens ex priuilegio q̄ poſſit abſoluere ab irregularitate preter ꝙ ſi grauis ſit exceſſus an poſſit irregularitatem abſoluere ꝗ propter excōicationem latam monitione non premiſſa euenit.allegatio.xiij.nu.2. fo.ix.
Generalis prouiſio non refertur ad ea de quibus ſpecialiter eſt promiſum.alleg.lxxviij.nu.5. fol.lxxv.
In generali conceſſione an veniant ea que quis in ſpecie nō fuiſſet cōceſſurꝰ.alle.lxxxiiij.nu.12. fo.lxix.
Generi per ſpeciē derogatur.alleg.lxxiiij.numero.5. fo.lxvij.
Geſta poſt appellationem an deſertione vel renuntiatione appellationis validētur.alleg.ij.nu.10. fo.ij.

Ⅽ De litera H.

Abens gratiam acceptandi primā prebendam vacaturam infra menſem acceptauit vacātē: deinde vacauit alia quam alius impetrauit acceptauit cum proteſtatione ſi ſibi eſſet debita:deinde tertius venit petens acceptā a primo tanꝗ ſibi prius debitam ⁊ reſeruatā quam ille dimittit ⁊ vult acceptatam a ſcdo:queritur an poſſit. allega.cxx.nu.7. fo.cix.
habens beneficiū curatum ſi obtinet ſecūdum curatū:⁊ anteꝗ̄ ſcds habeat poſſ. moritur an primum dicatur vacare per mortē ipſius.all.lxxix.nu.1. fo.lxxvj.
habuiſſe ⁊ reſtituiſſe ſimul ſtare poſſunt. alle.liij.nu.3. fo.xxix.
hoſpitans in parochia non dicitur illius parochianus:ſed is qui domicilium ibi habet.alle.lxiij.nu.1. fo.xliij.

Ⅽ De litera I.

Conomus an poſſit ab inferioribus prelatis fieri ſine epi autoritate.alle.v.nume.3. fo.iiij.
Iconomus datꝰ eccl̃ie vacāti an habere poſſeſſionē eccleſie dicat̃.alle.lxxj.nu.5. fo.lxiij.
Iconomus datus ad cuſtodiam fructuum eccleſie nō habet adminiſtrationē ſpiritualiū:quia aliud eſt cuſtodire fructus: aliud regere ⁊ poſſidere eccl̃iam.alleg.lxxj.nume.6. fo.lxiij.
Ignorās ⁊ ſine dolo an in īpetrationibꝰ ſit ſp excuſandus.all.lxxxix.nu.3. fo.lxxvj.
Ignorātia nō p̄ſumitur in his ꝗ quis indagare tenet̃.alle.lj nu.17. fo.xxvij.
Ignorantia iuris an in aliq̄bꝰ excuſet clauſtrales.alle.lxiij.nu.6. fo.lij.
Illicite pfeſſus in ordine mendicantiū an poſſit ad ſcl'a redire.al.xlvij.nu.6.f.xxij.
Impeditis nō dicuntur tempora currere. allega.xxxv.nu.2. fo.xvj.
Impedīs res eccleſiaſticas ſacras ſacris legus dicitur.alle.lxij.nu.3. fo.lj.
Imperare ⁊ vetare p̄ſupponūt autoritatē ſuperioritatis.alle.cj.nu.15. fo.xcvj.
Impetrans ſuper beneficio vacante ſatis videtur facere mētionem de numero. alle.xv.nu.3. fo.x.
Ad impoſſibile nemo cogēdus eſt.alle. x.numero.6. fo.viij.
Indefinita locutio equipollet vniuerſali. alle.lxxxiij.nu.3. fo.lxvij.
Inferiores an poſſint cōmittere curā parochianorum.alle.v.nu.2. fo.iiij.
Ingrediente monaſterium deſinit eſſe dominus ⁊ poſſeſſor ſuorum bonorum.allega.cxxix.nu.18. fo.cxxi.
Ingrediens religionem an poſſit de bonis ſuis teſtari.alleg.xxvj.nu.3. fo.xiij.

Ingreſſu religionis tollitur ius patri q̄ſitũ exheredãdi filiũ propter ingratitudinẽ p̄teritã.alle.cxxix.nu.24. fo.cxxij.
Inhibite ⁊ decretũ legati an ligẽt ignorantem.alle.xiiij.nu.3. folio.ix.
Inq̄ſitor heretice prauitatis an promoueri poſſit in gñalẽ ſui ordinis.alle.xxxiij.numero.1. fo.xvj.
Innouari aliq̄d in iudicio infra tp̄s appellationis interponende aut pſequende an liceat.alle.ij.nu.7. fo.ij.
Inſinuatio vnius executoris an fctã alteri liget ſibi manus.al.lxxix.nu.4. fo.lxij.
Inſtitutus a papa ab alio nõ põt remoueri.alle.xxxiij.nu.2. fo.xvj.
Inſtrumentum facit fidem de omnibus ſolennitatibus que in eo enuntiantur que potuerunt incurrere tempore celebrati contractus.allega.lxxvij.numero.3. fol.lvj.
Inſtrumento ſine teſtibus an ſit ſtandum. alle lxxxj.nume.2. fol.lxiij.
Interdictũ vti poſſi.patitur petitionem et declarationem domini vt iuſtior appareat.alle.lix.nu.7. fo.xxxviij.
Intereſſe cõe ⁊ priuatũ differunt.allega.lj.nume.14. folio.xxvij.
Intereſſe priuatum an poſſit eſſe in re cõmuni:et an in vna et eadem re poſſit eſſe intereſſe commune ⁊ priuatũ.alleg.lj nume.13. fol.xxvj.
Intereſſe ſufficit vni actui q̄tum ad perceptionem diſtributionũ illi actui deputatarum.alle.xliij.nu.3. fol.xix.
Intereſſentia diuinorũ an ſufficiat ad perceptionem diſtributionũ quotidianarũ.alle.xliij nu.2. fo.xix.
Intrãs religionem mẽdicantiũ neceſſe eſt q̄ ibi ſtet p annũ añ profeſſionẽ.allega.cxix.nume.12. folio.cxx.
Inuaſor dicitur qui per violenter ad alterius poſſeſſionem ingreditur.alleg.lxvj.nu.3. fo.xliiij.
Inuaſores rerum eccl'ie ⁊ clericorum dicũtur ſacrilegi.alle.lxvj.nu.5. fo.xliiij.
Is ad quem pueniunt bona vſurarij ſemper tenetur ad reſtitutionem.allega.lxxiiij nume.3. folio.liij.
Itineris arreptio an habeat vim appellationis.alle.xxix.nu.4. fo.xviij.
Iudex non eſt petendus in his que lex ipſa facit.alle.cxxvij.nu.7. fo.cxvj.
Iudex eccleſiaſticus nõ poteſt inuitum detinere clericũ pro debito ciuili alleg.cxviij.numero.2. fo cvij.
Iudex appellanti congruo loco ⁊ tempore ſepius et inſtanter apoſtolos petenti nil reſpondens: poſtea vero inter terminos appellantem citat ad apoſtolos recipiendum an dicte appellationi detuliſſe dicatur.alleg.cxxiij.numero.1. folio.cxij.
Iudex debet interrogare partes de cõtingentibus cãm quocunq; equiras ſpm monet alle.cxix.nu.6. fo cix.
Iudex ſecularis p pecuniario debito detinens clericũ coniugatum ⁊c.an p̄ſumẽdus ſit temerarius vel iniurioſus.alle.cxviij.nume.4. fo.cvij.
Iudex curare debet vt ab ea parte interrogationẽ incipiat vnde litẽ facili9 poſſit expedire.alle.cxix.nu.7. fo.cix.
Iudex eccleſiaſticus an poſſit adiri ſuper obſeruatione iuramenti minoris.alle.xxv.nume.3. fo.xij.
Iudex appellationis et nullitatis poteſt pnũtiare ex veteribus actis validis reprobatis inualidis.ſecus ſi omnia facta forent inualida.allega.xcviij.numero.3. folio xcj.
Iudex in ppria cauſa eſſe nemo poteſt. alle.xxxviij.nume.2. fo.xvij.
Iudex eccleſiaſticus poteſt de qualibet oppreſſione cognoſcere.allegatio.lix.numero.4. folio.xxxvij.
Iudex et teſtis nemo põt eſſe in cauſa ppria.alle.xciiij.nu.2. fo.lxxxvij.
Iudex eccleſiaſticus põt de qualibet fraude contra eccl'iam cõmiſſa cognoſcere.alle.lxv.nume.3. fo.xliij.
Iudex appellationis põt abſoluere et ſtatim eundẽ ex alia cã condemnare.alle.xcviij.numero.v. fol.xcij.
Iudex ſecundus cognoſcens de incidenti coram primo inhibet illi ante cauſe cognitionem.allegatio.lxj.numero.6. folio.xl.
Iudice procedente vſq; ad ſententiam excluſiue appellatione tamen interpoſita ⁊ deſerta ab interlocutoria an actus proſecuti aut talis ſententia ſit tenenda.alle.j.nume.7. folio.j.

Judicium factum ſine cauſe cognitiõe preſente parte ꝛ non contradicente an valeat.alle.xxviij.nu.1. fo.xiij.
Judicio ſubſtantialibus carente proceſſus redditur nullus. allegatio.cxxviij.numero.1. folio.cxvij.
Judicia concludentia quem velle religiones intrare que ſint.allegatio.cxxix.numero.13. folio.cxx.
Jus in re ꝛ ius ad rem quo caſu equiparentur alle.lxxxix.nu.7. fo.lxxvij.
Jus iniquum dici non poteſt vbi inductum eſt generaliter ab eo qui poteſtatẽ habet ſtatuendi in loco in quo id ius inductũ eſt.alleg.cj.nu.xij. fo.xcvj.
Jus vnius eccleſie alteri dari non debet. alle.lviij.nume.7. fo.xxxvj.
Jus ſanguinis tolli non poteſt.allega.c.numero.7. folio.xciij.
Jura ſanguinis an diſpoſitione iuris poſitiui mutentur.alle.cj.nu.7. fo.xcv.
Jura non porrigi ad non ſuppoſitos qualiter intelligatur.alle.cj.nu.24.fo.xcviij.
Jura tam cõmunia ꝙ municipalia debent a clericis obſeruari.allegatio.cj.numero.xxv. fo.xcviij.
Jura diuerſa an poſſint in eadem perſona concurrere. allegatio.xcix. numero.ij. folio.xcij.
Juramẽtum an ampliet ſeu reſtringat cõtractum.alle.cxix.nu.7. fo.cxix.
Juramentum temerarium non eſt ſeruandum.alleg.xxj.nu.3. folio.xj.
Juramentum an ſit in cauſa monachatus deferendum.allegatio.lxxxvj. nume.ij. folio.lxx.
Juramentum deciſorium nunꝙ debet deferri actori vel reo niſi quando ipſi ſciũt rem de qua queritur per veram ſcientiam.alle.lxxxvj.nu.6. fo.lxxj.
Juramentum minoris de non cõtraueniẽdo aut de non petendo ſolutionem quẽ effectum habere dicatur.allegatio.xxv. numero.4. folio.xij.
Juriſditio iudicis an ſola recuſationis preſpoſitione cum cauſa legitima ſuſpendatur.alle.j.nu.1. folio.j.
Juriſditio delegati expirat per obitum delegantis. allegatio.lxxviij. numero.3 folio.lxxiij.

De litera L.

Laicus an ꝓpria autoritate capere poſſit clericũ fugientẽ cũ aliena re ſine pena excõicationis.alle. cxvj.nu.4. fo.cxiij.
Laicus ꝛ vilis perſona ratione ſui intereſſe agere poteſt contra clericum de crimine ciuiliter.alle.xj.nu.2. fo.viij.
Laicus emens nomine et pecunia alicuius prelati eccleſiaſtici aliquas poſſeſſiones quas per fraudem ſibi vult appropriare an ꝛ coram quo iudice poſſit ꝑ eccleſiam cõueniri.alleg.lix.nu.1. fo.xxvj.
Laicus impediens quominus clericus poſſit pacifice poſſidere fundum eccleſie debitum:an poſſit coram iudice eccleſiaſtico conueniri.allegatio.lxvj.numero.1. fo.xliij.
Laicos ſtatuere de rebus vel perſonis eccleſiaſticis ab vtroqꝫ iure prohibitũ eſt. allegatio.xcij.nu.7. fo.lxxxiiij.
Laudum dicitur iniquũ ex pluribus.alleg. lv.nume.9. fo.xxxij.
Legata in teſtamento an poſſint ante bonorum teſtatoris aditioné exigi.allega. xcj.numero.1. fo.lxxxj.
Legata ad pias cauſas in teſtamento vſurarij an valeant.allegatio.iij. nume.3. folio.xiiij.
Legata ad pias cauſas in teſta.in quibus non fuerunt teſtes rogati an valeant. alleg.3.numero.1.2.5. fo.xiiij.
Legata in teſtamento ante aditionem bonorum ſunt ſuſpenſa:quia in ſui eſſe pẽdentiam habent ab aditione hereditatis.alleg.xcj.nu.3. fo.lxxxj.
Legatus an poſſit abſoluere irregularem qui incurrit irregularitatem celebrando ſuſpenſus allega.xiij.nu.3. fo.ix.
Legatus poteſt vnum beneficium reſeruare et inhibere:et etiam executor ab eo deputatus.alleg.xiiij.nu.1. fo ix.
Legatus an poſſit conferre beneficia patronorum laicorum.allegatio.xcvj. numero.2. folio.xc.
Legante aliquo in vltima voluntate centum ad edificandam quandam capellam:an ſi infra.vij.ann.non incipiatur deueniat huiuſmodi legatiõis executio ad epiſcopum:ꝛ quõ exequi poſſit.alle. lxxxvij.nu.1. fo.lxxij.

Lex municipalis fauet eccleſijs nec cõcernit perſonas eccleſiaſticas niſi per papam ſit approbata. allegatio.c.numero.4. fo.xciij.
Lex antiqua ſemper fuit ratiõe vallata aliter non eſſet lex: et lex noua corrigẽs primam poteſt aliquo reſpectu eadem dici cum prima.alle.c.nu.2 fo.xciij.
Lex vel ſtatutum laicale an poſſit ad clericos extendi.alle.c.nu.8. fo.xciij.
Libertas eccleſiaſtica in quibus conſiſtere dicatur. allegatio.xcij. numero.1.folio.lxxxiij.
Libertas eccleſiaſtica a quibus et per que ledi dicatur.alle.xcij.nu.2. fo.lxxxiij.
Licentia data mulieri ingredienti religionem de bonis ſuis diſponendis videtur eſſe data in morte: quia ciuiliter moritur. allegatio.cxxix.numero.25.folio.cxxiij.
Licentia an poſſit dari monacho tranſire ad aliam religionem artiorem.allegatio.lxij.nume.2. folio.xlj.
Licentiam concedere monacho tranſire ad aliam religionem ſpectat ad prelatum immediatum.allegatio.lxij. numero.4. folio xlj.
Licet aliqui de vniuerſitate preſentes dicant ſe nolle vocem dare non tamen propter hoc ſunt priuati iure vniuerſitatis: vnde debent computari in numero duarum partium.allegatio.cxxxj.nume.4.folio.cxxvj.
Limitari non debet quod lex non limitat: nec ad diſtinguendum quod lex non diſtinguit.alle.cj.nu.8. fo.xcv.
Lite conte.in cauſa ſummaria an habeat actor cauſam querele ſi conteſtetur in reconuentione.allegatio.iij.numero.6. folio.iij.
Lite inter coelectos orta an poſſit epiſcopus ponere rectorem.alle.lxxviij.nu.10. fo.lx.
Litis conteſta.an ſit expediens vbi proceditur ad declarationem nullitatis contract⁹ vſurarij .allegatio.x.numero.4. folio.viij.
Litere ſup executione ſnie impetrate ad hoc vt valeant debent de multis mentionẽ facere.alle.ij.nu.13. fo.ij.
Litere de quibus papa recõmendat iudici ſeculari quendã plebanum ratio plebis ſuper occupatione bonorum plebanie an probent illum plebanum ſi opponatur quod non ſit pleban⁹.allegatio.vij numero.j. folio.v.
Litere imperatorie in forma pauperum que continent quod de minori ſumma acceptare poſſit.alleg.lxxix.nu.2.folio.lxj.
Litere indifferẽter a papa et a ſuis legatis impetrantur contra raptores ad iudicẽ eccleſiaſticum.allegatio.lix.numero.8.folio xxxviij.
Literis narratiuis an immediate ſit credendum: et an per eas probet ius alicuius. alle.vij.nu.2. folio.v.
Literis pape an ſemper ſit plena fides adhibenda.alleg.lxxij.nu.10. fo.xlvij.
Locare eccleſiam non venit in gñali mandato locationis.alle.xij.nu.4. fo.ix.
Locatio ad longum tempus an ſit alienatio: et qualiter in hoc caſu accipiatur longum tempus.alleg.lxxx.nu.1.fo.lxij.
Locatio rei eccleſiaſtice facta vltra tẽpus a iure vel conſtitutione permiſſum an valeat.alle.lxxx.nu.2. folio.lxij.
Locupletari non debet quis cum alterius iactura: nec eſt ſpoliandum vnum altare vt alterum veſtiatur.allegatio.lxiij.numero.4. folio.xlij.
Loc⁹ an dicatur religioſus ſi ibi eſt altare et ſacerdos qui celebrat.allegatio.xlij.numero.3. folio.xix.
Loca vicina et connexa de facili poſſunt cõmunicari. allegatio. cxxiij. numero.3.folio cxij.
Loquens non intelligibiliter habetur pro non loquẽte. allegatio.lvij.numero.15.folio.xxxv.

¶ De litera M.

Magnum tempus qd ſit vel modicũ. alle.xxxj.nume ro 3. folio.xv.
Maior pars vniuerſitatis an poſſit alios citare.alle.cxxxj.nu.1. fo.cxxv.
Maior pars ciuitatis ſeu collegij an poſſit ea q̃ ↄſueta ſunt p ciuitatẽ vel collegiũ fieri.alleg.lxxxv.nu 3. fo.lxx.
Maior ps eccleſie an poſſit puidere in his que reſpiciunt ipſius vtilitatem.alleg.lxxxv.nume.2. fo.lx.
Si mandatur prouideri de canonicatu

prebenda cũ cauerint et in eccleſia non ſit numerus prebende prouidendũ erit. alle.xiiij.nu.6. fo.ix.
Mãdatũ de ꝓuidendo de bñficio cathedrali an continere debeat nomen ſancti. alle.xvj.nume.5. folio.x.
Mãdatũ hñs vt poſſit locare pro q̃nqꝫ an. an poſſit locare pro alijs quinqꝫ ⁊ ſic ſucceſſiue. alle.xij.nu.1. folio.ix.
Mãdatũ hñs ad agẽdũ interdicto vti poſ. poteſt interdicere dñiũ qđ requirit natura interdicti. alle.l.nu.3. fo.xxv.
Mãdatum ad cauſas ciuiles ⁊ criminales non includit cauſam vſurariã. alle.lxx. nume.4. folio.xlix.
Mãdatum hñs ad locandũ oĩa et ſingula bona et poſſeſſiones eccl'ie an poſſit locare eccl'iaꝫ ⁊ cãpanile vel domos contiguas eccl'ie. alle.xij.nu.2. folio.ix.
Matrimoniũ ſpũale non contrahitur ſine verbis conceptũ mentis indicantibꝫ. alle.lvij.nume.3. folio.xxxiij.
Matrimonium legitimum an ſignis tantum poſſit contrahi ſine verbis. allega. lvij.nume.10. folio.xxxiiij.
Matrimonium preſumitur probata ſubarratione vel conſenſu. allegatio.lvij.numero.14. folio.xxxv.
Mendicãtes fucatis coloribus ſe deturpãtes vt aĩas fidelium decipiant furtum committunt et quodãmodo rapinam. allega.xviij.nu.2. folio.xj.
Mẽdicãtes priuilegio habilitati ad poſſeſſiones habẽdas an ſint liberati ab alijs iuribus loquẽtibꝰ de mẽdicãtibus: ⁊ an ꝓfeſſio facta in ordine mẽdicãtiũ infra an ꝓbã. ꝑ lapſum anni ratificetur. alle. iij.nume.4. fo.iij.
Mẽdicãtes fingentes pauperiẽ: ⁊ vulgo ſe infirmos exhibẽtes cum nõ ſint vt extorqueãt eleemoſynas pena falſi puniantur. alle.xviij.nu.1. fo.xj.
Mendicãtiũ appellatione an cõphendãtur illi qui ex priuilegio ꝓprium habẽt. alle.4.nu.3. fo.iij.
Merus executor ſnĩe an debeat exceptiones admittere. alle.ij.nu.11. fo.ij.
Mẽtio faciẽda eſt de ſacramẽto vbi q̃s vult recipi ꝯ iuramẽtum. alle.xv.nu.4.fo.x.
Metropolitanꝰ an ſit iudex ſubditi epiſcopi. alle.cj.nu.2. fo.xcix.
Minor doli capax certificatus iurãs non venire contra contractum ratione minoris etatis vel propter deceptionem ⁊c. nec petere ſolutionem a iuramento. an debeat poſtea de iure audiri. alleg. xxv.nu.1. fo.xij.
Minor.xxv.an. an poſſit habere eccl'iaꝫ rectorie. alle.xxxvj.nu.3. fo.xvj.
Minor compromiſſum faciens ſine curatoris authoritate an poſſit poſtea illud cõpromiſſum petere pronuntiari nullum. alle.xciiij.nu.1. fo.xcj.
Miniſtrans non ad hoc ordinatus ignorãs tamẽ an fiat irregularis. allegatio.xxix. nume.3. fo.xiiij.
Miniſtri vſurariorũ an ſint ſubiecti penis inualidatis teſtamentorum ⁊ aliorũ ſicut vſurarij. al.xciij.nu.6. fo.lxxxvj.
Miniſtri vſurariorum an teneantur ad reſtitutionem vſurarum. allega.xciij.numero.1.2.4. fo.lxxxv.
Monachus dicitur pronuntiare ſuam profeſſionẽ. alleg.xv.nu.6. fo.x.
Monachus a papa de manuali beneficio prouiſus an poſſit per abbatem remoueri. alle.xxxiij.nu.3. fo.xvj.
Monachus in duobus monaſterijs ſucceſſiue ⁊ licite profitente ſi bona acquirat cuius erunt an primi an ſecundi. alleg. lxij.nu.1. fo.xl.
Monachus an ſit capax dominij rerũ. alle.cj.nu.4. fo.xcv.
Monachus an ſit admittendus ad ſucceſſionem iure conſanguinitatis. alleg.cj. nume.11. fo.xcv.
Monacho non ſucceditur: ideo non eſt equum vt ipſe ſuccedat. allegat.cj.numero.5. fo.xcv.
Monacha ſpoliata nõ poteſt repetere tãq̃ monacha ſed tanq̃ pars corporis et collegij. alle.lj.nu.16. fo.xxvij.
Monachatus ⁊ conuerſio in quibus differant. alle.cxxix.nu.1. fo.cxix.
Monaſterium vel eccleſia an poſſit de vno loco ad aliũ transferri. alleg.lxviij.numero.1. fo.xlviij.
Monialis de adulterio accuſata qualiter ⁊ qua forma debeat purgari. allega.liiij. numero.6. fo.xxx.
Moniales ſancte clare an ſub ordine mẽdicantium comprehendantur. et an ex

pfeſſionib⁹ infra annũ ordini alligẽtur ꝛ an.c.nõ ſolũ.ꝛ.c.cõſtitutionẽ.de re.li. vj.locũ habeat in illis.all.iiij.n.1.fo.iij.
Moniales non expedit eſſe expertos foren ſium decertationum.alleg.liiij. numero.4. folio.xxx.
Monialiũ receptio de iure cui ſpectare di catur.alle.xxxij.nu.1. fo.xv.
Monitio an ſemper debeat excõicationem precedere.alle.lxxiij.nu.2. fo.lij.
Mora quo caſu non preducẽti titulũ ſit no ciua.alle.lxxviij.nu.8. fo.lix.
Moriens ſine ſpeciali ſepulture electione debet in eccleſia parochiali ſepeliri.al leg.vj.nu.2. fo.xxxix.
Mulier trãſiens ad ſecũdas nuptias infra tp̃s luct⁹ olim nõ ſuccedebat ſed bñ ſibi ſuccedebat.alle.cj.nu.23. fo.xcviij.
Mulier pregnãs cũ fetu an poſſit in eccl'ia ſepeliri.alle.lxxxiij.nu.3. fo.lxvj.
Mulier ſterilis an habeat priuilegia dotis. alle.cj.nu.17. fo.xcvij.
Multa poſt factum tolerantur que ante facta ꝓhibent alle.lxxxiij.nu.6.fo.lxvj.
Mutantes ſtatũ etiã inuiti ꝑ decretũ ſupe rioris dicunt ꝯdẽnati.al.xl.nu.2.f.xviij.
Mutanda non ſunt que ſemper certam in terpretationẽ habuerunt. alleg.lxxviij. numero.11. folio.lx.

¶De litera N.

Natura literarũ eſt deſtinari ab ſentibus non p̃ſentibus alle. lxxxix.nu.4. fo.lxxvij.
In natura ſocietatis pericu lum debet eſſe commune ſi cut ꝛ commodũ.alle.xciij.nu.3.f.lxxxvj.
Negare titulum vbi agitur de poſſeſſione nõ prodeſt.alle.lxvj.nu.9. fo.xliiij.
Negare proprietatem vbi agitur principa liter de poſſeſſione nõ releuat.alle.lxvj. nume.8. fo.xliiij.
Negligens in eligendo non dicitur qui ra tiones electionis ignorat.alleg.lxxviij. nume.9. fo.lix.
Nominans preſentandum in abſentia ſu perioris an dicatur legitime preſenta re.alle.lxxv.nu.1. fo.liiij.
Nomine oblationũ an intelligantur deci me.alle.lxvij.nu.5. fo.xlvj.
Notorietas repellit ab effectu recuſatio nis que nõ poteſt proponi poſt lit.cõte alle.j.nu.3. fo.j.
Notarius qui non fecerat primum teſta mentum exemplificauit aliud a primo de autoritate iudicis ordinarij an pro bet ſicut primũ originale.alle.lxxvij.nu me.1. fo.lvj.
Notorium eſſe plus eſt ꝙ litem fore conte ſta.alle.j.nu.3. fo.j.

¶De litera O.

Obligari monaſterio an ꝗs a ſe ſolo poſſit:ꝛ ſine re cipiente. allegat.iiij.nu me.5. fo.iij.
Officiali de ſuo actu plene credendum eſt.allegatio.lxxvij.nume ro.6. fo.lvij.
Officium iudicis conquieſcere pendente dilatione qualiter intelligat.alle.lxxxij. nume.6. fo.lxv.
Officio permutato permutata eſt ꝛ pote ſtas:ꝛ noua forma ſemper eſt ſequen da.alle.lxxxviij.nu.8. fo.lxxv.
Opinio expreſſa an ſit veritati preferenda. alle.lxxxix.nu.11. fo.lxxviij.
Ordinarius nõ debet propter ſuſpitionem non certã reputare aliquẽ excõicatũ.al le.xlviij.nu.7. fo.xxiij.
Ordinarius an in cã matrimoniali poſſit cõ mittere examinationẽ ad alium locum vbi dubitatur de ſecundo matrimonio alle.xlvj.nu.1. fo.xx.

¶De litera P.

Pactũ inter virum ꝛ vxorem per qđ deterioratur con ditio mulieris an ſit va lidum. alleg.cxxix.nume ro.23. fo.cxxij.
Papa non preſumitur velle reuocare ſta tuta predeceſſorum prohibentia conceſ ſionem priuilegiorum niſi ius exprimat alle.cv.nu.2. fo.cj.
Papa non poteſt ꝯſtitutione ſpeciali ligari alle.ix.nu.3. fo.vij.
Papa conferente beneficium vt perpetuũ quod ex diſpoſitione cõſtitutionis erat annale non facta mentione de conſtitu tione an litere dicẽtur ſurreptitie. alle. ix.nume.1. fo.vij.
Papa dicẽs ad petitionẽ talis procurator tales literas ꝛc. an probetur talis procu rator.alle.vij.nu.3. fo.v.

Papa conferens beneficium quod vacare narrat per obitum ſempronij in curia an fidem faciat de morte ꝛ loco. alleg. vij. nume. 4. fo. v.
Papa gratioſe ꝯcedans cuidã epõ ꝯferre poſſe quedã beneficia vacãtia an includat illa que ſpecialiter ſedi aplice ſint reſeruata. alle. lxxxiiij. nu. 1. fo. lxvj.
Papa per gratiam alteri factam non ligat ſibiipſi manꝰ. alle. lxxxiiij. nu. 4. fo. lxvij.
Papa dicitur illa ceteris inhibere que ſibi ſpecialiter reſeruat. allega. lxxxiiij. nume. 2. fo. lxvij.
Pape a deo: ꝛ alijs a papa cõceſſum eſt iudicare. alle. xcij. nu. 5. fo. lxxxiij.
Parochianꝰ an debeat accedere ad eccleſiam ſuam pro auditione diuinorũ certis diebus et quibus. allega. lviij. numero. 1. fo. xxxvj.
Parochianus vniꝰ eccleſie an debeat audire diuina in alia. allega. lviij. numero. 3. fo. xxxvj.
Parochianus an poſſit extra dies ſolẽnes audire diuina vbi voluerit. allega. lviij. nume. 4. fo. xxxvj.
Parochianus vnius eccleſie audiens diuina in alia an debeat ibi ſuas oblationes facere. alleg. lviij. nu. 6. fo. xxxvj.
Parochiani preſentantes vnum iure ſingulari an poſſint preſentare alium iure collegij. alle. xxij. nu. 5. fo. xij.
Parochiani an ratione ſui intereſſe et patroni poſſint agere contra rectorem eccleſie vt declaretur priuatꝰ ratione cõſtitutionis dictantis concubinarium ipſo iure fore priuatum. allega. xj. numero. 1. fo. viij.
Parochiani non valentes commode accedere ad eccleſiam parochialem qualiter ꝛ quibus medijs prouidere debeãt alleg. lxvij. nu. 1. fo. xlv.
Parochianis ad eccleſiam parochialẽ cõmode venire non valentibus an poſſit epiſcopus inuito rectore talis eccleſie aliam eccleſiam ordinare. allega. lxvij. numero. 3. fo. xlv.
Participans crimini cum criminoſo eadẽ pena dꝫ ligari. alle. xcix. nu. 5. fo. lxxxvj.
Partis vocatio an ſit neceſſaria quando notarius aſſumit inſtrumentum ex ſuo prothocollo. alleg. lxxvij. nu. 2. fo. lvj.
Partem corporis baptiſare an ſufficiat vt quis dicatur baptiſatus. alleg. ciiij. numero. 2. fo. cj.
Paternitas et filiatio: caput: et membrum correlatiua ſunt: nec vnum poteſt eſſe aliud. alle. cxvj. nu. 4. fo. cv.
Patronus eccleſie licet habeat ad preferendum tempus determinatum non ſufficit ꝙ eligat niſi infra tp̃s actualiter pſentet. alle. lxxv. nu. 3. fo. lv.
Patronus preſentare volẽs an debeat certam formam obſeruare. allega. lxxv. nu nume. 4. fo. lv.
Patroni an poſſint ſecũdo preſentare vbi videtur deuoluta poteſtas per primam malam preſentationem. allega. xcv. numero. 2. fo. lxxxix.
Patronis in preſentationibus non conuenientibus debet epiſcopꝰ rectorem ponere. alle. lxxv. nu. 5. fo. lv.
Patronis vnum plebano poteſtatem inſtituendi habenti preſentantibus et poſtea alium epiſcopo quis illorum inſtituetur. alleg. lxxviij. nu. 1. fo. lviij.
Pauperes clerici beneficiandi de quibus debeant examinari. allega. lxxix. numero. 4. fo. lxij.
Pena cap. de mulcta. de preben. nõ habet locum niſi in retinere duo beneficia curata. alle. cxvij. nu. 3. fo. cvj.
Pena negligentium vltimas teſtatorũ voluntates exequi: multipliciter ꝯſideratur. alleg lxxxvij. nu. 3. fo. lxxij.
Pene debent commenſurari delicto. alle. cxv. nu. 5. fo. ciiij.
Pendente vno cõpromiſſo ſi fiat ſcõm nulla de primo mentione facta an videatur receſſum a primo. allega. cviij. numero. 1. fo. cij.
Pendente vna dilatione non eſt alia danda. alleg. lxxxij. nu. 7. fo. lxv.
Percuſſio filij clerici a patre aut diſcipuli a magiſtro non preſumitur iniurioſa. alleg. cxviij. nu. 5. fo. cvij.
Permutatio de beneficijs reſeruatis an valeat abſq; autoritate apoſtolica ſpeciali. alleg. xxvij. nu. 2. fo. xiiij.
Permutatio beneficiorum ex patronis laicis facta in curia an valeat non facta mentione patronatus. allega. xcvj. numero. 4. fo. xc.

Perſone ſtatuenti non ſubdite non poſſunt ipſius ſtatuto ligari.allega.cj.numero.6. fo.xcv.

Petere z defendere poſſeſſionem beneficij ſui poteſt quilibet ex duplici collatione. alleg.cxxxij.nu.2. fo.cxxvj.

Petens reſtitutionem beneficij quo ſe ſpoliatum dicit cuiꝰ nomine agere debeat alle.lj.nu.7. fo.xxvj.

Petēs teſtamentum vſurarij declarari nullum an repellatur exceptione vſuraria. alle.lv.nu.4. fo.xxxj.

Petitio reſtitutionis an ſuſpendat executionem ſententie. alle.liij.nu.8.fo.xxix.

Petitione data ab actore ſuper aliquo:an ſi alia detur contraria directa ſit admittenda.alle.iij.nu.1. fo.iij.

Petitorium quo caſu poſſit per exceptionem ſpoliationis ſuſpendi. alleg.xcvij. nume.1. fo.xc.

Petrus z Jo.ſunt commiſſarij in teſtamēto ad diſpenſandum cētum.Jtem Jo. in teſtamento.B.ad diſpenſanduz centum:demū per inaduertantiam pro anima Joannis diſpēſauit cētum.xx.an in foro conſcientie talis diſpenſatio poſſit approbari.alle.lxxj.nu.1. fo.l.

Pietas proprie non ſtat in nomine pietatis ſed in ſubſtantia veritatis et charitate ſubiectionis. allega.xcj.numero.3. fo.lxxxij.

Plebanus et alij inferiores etiam iuriſdi. habentes:an poſſint in eccleſijs ſuis cōſtituere vicarios temporales ſine epiſcopo.alle.v.nu.1. fo.iiij.

Plebanus an poſſit compellere preſbyteros debentes ſoluere ſue plebi certum annuum cenſum et eos retinentes excommunicare. allega.xxxviij. numero. 1. fo.xvij.

Plura beneficia poſſe de iure communi ab eodem retineri dubium non eſt.alleg. cxvij.nu.2. fo.cvj.

Plura beneficia ſimplicia habere non videtur a iure prohibitum.alleg.xxxvj.numero.1. fo.xvj.

Poſſidens beneficium altero in poſſeſſionē miſſo continuās tñ poſſeſſionem an dicatur ꝑdidiſſe.alle.cxxvij.nu.3. fo.cxv.

Poſſeſſori inquietato datur vti poſſidetis alle.lxxij.nu.4. fo.lj.

Poſſeſſio beneficij colorata et nō colorata que dicatur.alleg.xvj.nu.2. fo.x.

Poſſeſſio beneficij non colorata non impedit ipſius beneficij collationem.alleg. ciij.nume.2. fo.c.

Poſſeſſio facta an impediat collationē prebende vacantis de iure.allega.xvj.numero.1. fo.x.

Poſſeſſionem colloratā habere quis dicatur.alleg.ciij.nu.3. fo.c.

Poſſeſſionem capiens autoritate propria et inuito poſſeſſore ſeu contradicente dicitur violentus. allegatio.cxxvij.numero.4. fo.cxvj.

Potentia cauſe limitata limitat̄ et effectꝰ alle.xcj.nume.7. fo.lxxxij.

Poteſtas papalis an ſe extendat ad diſpoſitionem bonorum vſurariorum.alleg. cvj.nu.2. fo.cij.

Poteſtas capituli eſt in vnum.alleg.lj.numero.12. fo.xxvj.

Poteſtas executoris quo pacto dicatur finita legatione expirare.allega.xvij.numero.3. fo.xj.

Preceptor ſancti Antonij qui bona monaſterij z adminiſtrationes reperit diuiſas per predeceſſorem poſt reſeruationem pape inter fratres ſuos an poſſit illa reuocare et reducere ad priſtinum ſtatum.alle.xxvij.nu.1. fo.xiij.

Prelatus an poſſit locare habitationē clericorum.aut eos iure habitationis priuare.alle.xij.nu.5. fo.ix.

Prelatus z quicūqz adminiſtrationem habens vbicunqz poteſt agere z defendere poteſt et procuratorem conſtituere. alleg.xlix.nume.9. fo.xxv.

Prelatus non debet grauiora negotia ſine conſilio facere.allegatio.xlix.numero.6.z.8. fo.xxiiij.

Prelatus tenetur ex officio ſuo congregationum ſuarū negotia procurare.alleg. xlix.nume.4. fo.xxiiij.

Prelatus vocans ad ſe monachū ſuum cui mandatū facit ſtatim reſpondere ſibi veritatem ſub pena excōicationis qua pena teneatur.alle.lxxiij.nu.1. fo.lij.

Prelatus an poſſit agere ſine capitulo aut capitulum ſine prelato.allega.xlix.numero.1. fo.xxiij.

Prelatus quo ad bono.poſ.dupliciter con

ſideratur.alle.xlix.nu.2. fo.xxiij.
Prelatus quare dicat diſcretus.alleg.xlix. numero.3. fo.xxiij.
Prelati inferiores non poſſunt committe-re curas inferiorum parochianorum.alle. xij.nu.4. folio.ix.
Preſentatio an dicatur electio.alleg.viij. nume.5. fo.vij.
Preſentatio an poſſit fieri per literas.al-leg.lxxv.nu.5. fo.lv.
Preſentatio predicari dicitur de patronis laicis:et preſentatio clericorum electio proprie dicitur.alleg.lxxxiiij.numero.6. folio.lxviij.
Preſentatus a patrono ⁊ confirmatus ſi pre-ſentatur a ſecundo dicente ſe patronũ: petit ſe ↄfirmari pro ſecunda ⁊c.an poſ-ſit cogi vnam illorum eligere.alleg.viij. numero.1. fo.vj.
Non preſentare et minus ſufficienter pre-ſentare paria ſunt alle.xxij.nu.1. fo.xij.
Preſentatione facta de vno lite pendente ſi ipſe poſtea renuntiet an poſſit fieri p̄-ſentatio de alio.allega.xxij. numero.3. folio.xij.
Preſentationes an tot dicantur quot ſunt actus preſentationis. alleg.viij.nume-ro.4. fo.vj.
Preſentia iudicis coram quo appellandum eſt qualiter ſit requirenda.alleg.xxxix. nume.11. fo.xviij.
Preſumptio non eſt ad probationem cri-minis ſufficiens.alleg.liij.numero.4. folio.xxix.
Preſumptio preſumptione reconditur.al-leg.xciiij.nu.6. fo.lxxxviij.
Princeps non poteſt ſe intromittere circa reſeruata per papam.alleg.xxvij.nume-ro.3. fo.xiij.
Principali ſublato per conſequens ⁊ acceſ-ſorium ſublatum eſt alle.xxj.nu.2. fo.xj.
Priuata ſcriptura non probat in preiudiciũ alterius q̄ ipſius ſcribentis.alle.lxxvij. numero.3. fo.lvj.
Priuilegium conceſſum clerico in minoribus conſtituto ne per iudicem ſecularem poſſit grauari an extinguatur per cōtra-ctum matrimonialem cum vnica virgi-ne.alle.xlj nume.1. fo.xix.
Priuilegium concedens ordini exemptio-nem an excludat illum a poteſtate in-quiſitionis heretice prauitatis.alleg.cx. numero.1. fo.cj.
Priuilegium de noualibus decimis nō ſol-uendis quantum extendatur.alle.lxiiij. numero.3. fo.xlij.
Priuilegium de non ledendo clericum cor-poraliter:latiſſimum eſt de omni leſione iniurioſa nō ſolum in corpus ſed etiam in res corpori adherentes. alleg.cxviij. numero.3. fo.cvij.
Priuilegia ⁊ gratie ſuum effectum a volun-tate concedentis habere dicuntur.al-leg.cxxx.nu.5. fo.cxxv.
Probatio que fit ex duobus vel tribus te-ſtibus de iure diuino ſufficiēs eſt.alleg. xxx.nu.6. fo.xiij.
Probatio vera debet de neceſſitate conclu-dere.alle.liiij.nu 3. fo.xxx.
Probatio leuis ſufficit vbi difficilis eſt pro-batio.alle.xciiij.nu.4. fo.lxxxvij.
Probationes extra cauſam ſunt impertinē-tes ⁊ ideo is pōt ꝓponere quod debet probare.alle.lxv.nu.2. fo.xliij.
Procedi contra abſentē ad declarationem contractus vſurarij an ſit licitũ.alle.x. numero.2. fo.viij.
Proceſſus licitus eſt contra abſentem etiā cuiuſcunq; ſtatus vbi agitur de crimi-ne aut periculo anime.alleg.x.nume-ro.5. fo.viij.
Procurator hn̄s mandatum ad preſentan-dum a diuerſis an poſſit diuerſos p̄ſen-tare.alle.xxij.nu.4. fo.xij.
Procurator ḡnalis non intelligitur datus ad illicita: allegatio.cxxvij. numero.5. folio.cxvj.
Procurator non pōt ſine ſpeciali mandato defectus vel crimina in electum vel eli-gendum opponere allega.lxix. nume-ro.1. fo.xlviij.
Procurator nō poteſt ea per que ſtatus ho-minis diuini poſſit allega.lxix. nume-ro.2. fo.xlviij.
Procurator commiſſus in adminiſtratiōe ſpūalium ⁊ temporaliũ oia pōt excepta alienatione bonorũ.alle.l.nu.1. fo.xxv.
Procuratore producente inſtrumentum ſi pars aduerſa aſſerat ſe velle redargue-re de falſo vnde petit hoc coram iudice dici an ſit rata habenda talis ꝓductio vnde reſpondetur quod ſic inquantum

Inſtrumentum ſit legitimum: an pars aduerſa poſſit petere procuratorem cõpelli.alle.cxix.nu.1. fo.cviij.

Prodigus cui fuerat propter hoc datus curator q̃ iam bona adminiſtrauerat an poſſit religonem ingredi abſq; curatoris aſſenſu.alle.xxvj.nu.1. fo.xiij.

Producens inſtrumentuz debet illũd ante productionem examinare ⁊c.alleg.cxix. numero.3. folio.c.

Producenti inſtrumentum quod pars aduerſa vult redarguere dand⁹ eſt terminus ad deliberãdum ſi velit eo vti.alle. cxix.numero.5. fo.cix.

Profitens religionẽ intelligitur tacite bona offerre.alle.cxxix.nu.21. fo.cxxij.

Profitens religionem non approbatam an poſſit exire et matrimonium contrahere.alle.xlvij.nu.6. fo.xxij.

Profeſſio in religionem per que verba inducatur alle.cxxix.nu.8. fo.cxx.

Profeſſio eſt certe religionis ſolennis promiſſio alle.cxxix.numero.9. fo.cxx.

Profeſſio religionis requirit annũ elapſum completum et continuum ſine interruptione.alle.xlvij.nu.2. fo.xxj.

Profeſſionis modi ſunt quinq; alleg.cxxix. nu.15. fo.cxxj.

Profeſſionem religionis nõ facit qui bona ſua non offert aut eis renuntiat alleg. cxxix.nu.1. fo.cxix.

Promittere obedientiam monachalem idẽ eſt quod profiteri.alle.cxxix.numero.9. folio.cxx.

Prouiſio pape de beneficio multipliciter conſideratur alle ix.nu.5. fo.vij.

Promiſſio obedientie an ſufficiat ad profeſſionem.alle.cxxix.nu.4. fo.cxix.

Proprietatis exceptio an in poſſeſſorio in beneficialibus admittatur.alleg.xxiiij. numero.2. fo.xij.

Proles nata ex matrimonio infidelium in gradu ꝓhibito a lege canonica an poſt conuerſionem efficiatur legitima.alle. lxxxix.nu.10. fo.lxxviij.

Proles cenſetur legitima tempore quo cõmuni opinione matrimonium putabatur verum licet verum non eſſet.alleg. lxxxix.nu.9. fo.lxxviij.

Prouocatio ad cauſam quid ſit ⁊ que ſit ei⁹ forma.alle.xxxix.nu.4. fo.xviij.

Puniendi qui veniant ratione vltime volũtatis non execute.alle.lxxxvj.nume.4. folio.lxxij.

Punitus vna pena an poſſit altera pro eodem puniri. allegatio.xxx.numero.8. folio.xx.

¶ De litera. Q.

Quarta dilatio an locuz in ſummarijs habere dicatur allega.lxxxij.numero.9. fo.lxv.

Quarta dilatio an detur ad probandũ in incidenti.alle.lxxxij.nu.1. fo.lxiiij.

Quarta dilatio datur ſine iuramẽto quod non fuerit percunctatus dicta teſtium quando nulli teſtes fuerũt examinati. alle.lxxxij.nu.2. fo.lxiiij.

Queſtiõe orta inter monialem ex vna parte dicentem ſe vxorem talis ⁊ ex altera inter abbatiſſam ⁊ capitulum ſe oppo. Aliter ⁊ coram quo iudice procedẽdum. alle.lxxxvj.nu.1. fo.lxx.

¶ De litera. R.

Receptus ad profeſſionẽ contra conſtitutionẽ epi an et a quo poſſit liberari.alle. lxxxvj.nu.4. fo.lxxi.

Recipientes a volẽte an teneantur ad reſtitutionẽ.alle.xxxvij.numero.2. fo.xvij.

Reconuentio an poſſit fieri poſt lit.cõteſt. alle.iij.nu.3. folio.iij.

Rector eccleſie an poſſit habere capellam edificatam in corpore eccl'ie.alle.cvj. nu.5. fo.cvj.

Rectorem manualem eccleſie ſite in parochia alterius preſentare cuius ſit.alle. lxvij.nu.6. fo.xlvj.

Rectore eccl'ie parochialis adminiſtrationẽ diuinorũ parochianis denegante decimaſq; ab eis exigente an ab ipſis poſſit obijci exceptio ſpoliationis diuinorũ ipſis parochianis debitorum.alle.lxvij. numero 8. fo.lxvij.

Recuperande poſſeſſiõis auxilia ſunt plura.alle.lij.nume.3. folio.xxviij.

Regula carmelitarũ non continet fratres ſuos eſſe mendicantes ſed heremitas. alle.xlv.nu.2. folio.xx.

Reiecta parte libelli inepta an poſſit ſup

parte apta procedi.all.lv.nu.6.fo.xxxij.
Religionem ingrediens ſi mandet vt alteri debitum reſtituatur an poſſit monaſterium illud reſtituere abſq; ſolennitate.alienandarum rerum.allegatio.xvj. nume.4. fo.xij.
Religioſus qui dedit in carceribus euchariſtiam credens mulieri ſibi referenti hoc poſſe facere de licentia parochialis presbyteri an incurrat penã.alle.cxxvj. nume.1. fo.cxiiij.
Religioſus excõdicans ſubditos monitione non pmiſſa an incurrat irregularitatẽ ſi poſtea celebrat ignorans ſe ſuſpenſum a iure pro tali excommunicatione.alle. xiij.nu.1. fo.ix.
Religioſus an poſſit de licentia ſuperioris tranſire ad minorem ordinem . allega. cxx.nu.3. fo.cxxiiij.
Religioſus an z qualiter poſſit tranſire de vna religione ad aliam.allega.cxxx.numero.2. fo.cxxiij.
Religioſi mendicantes qui z quare dicantur.alle.iiij.nu.2. fo.iij.
Remedium canonis reintegranda an habeat locum in rebus prophanis.allega. lij.nu.7. fo.xxviij.
Renuntiatio beneficij ſemper debet in manibus plati fieri qui poteſt inuitũ deſtituere.alle.xiiij.nu.7. fo.x.
Repellere volens aliquem per exceptionẽ vſurarũ plura probare habet.alle.liij. nu.1. fo.xxix.
Repellere volens aliquem hac exceptione q alienum retinet debet hoc certe probare:quia pbatio incerta non releuat. alle.liij.nu.2. fo.xxix.
Res empta de pecunia fenebri an poſſit fieri illius qui ſoluit vſuras ita qd rem ipſam poſſit pro vſuris ſolutis retinere. alle.lxxiiij.nu.1. fo.liiij.
Res empta de pecunijs eccleſie an efficiatur ipſius eccleſie vel ementis.allega. lxxij.nu.1. fo.lj.
Res per alium inuaſa dicitur alienata z p ea poteſt agi ac ſi eſſet alienata.allega. lj.nu.3. fo.xxv.
Rem emens ex pecunia fenebri an ſemp reſtituere eam teneatur.alle.lxxiiij.numero.2. fo.liiij.
Reſeruatio prebende vacantis vel vacature an extẽdat ad eccliam non numeratam alle.xiiij.nu.4. fo.ix.
Reſpondens ſe daturum nullum exprimẽs terminũ:qñq; equiparatur taceti.alle. cxxiiij.nu.3. fo.cxiij.
Reſtitutio an debeat fieri in bñficijs eccleſiaſticis.alle.xxiiij.nu.3. fo.xij.
Reſtitutio vſurarum in teſtamento pluribus non expreſſis z pluribus expreſſis expreſſa qualiter ſit faciẽda.alle.lxxiiij. nu.7. fo.liiij.
Reſtitutionem fieri contra reſeruationem pape non eſt honeſtum.allegatio.liij.numero.9. fo.xxviij.
Reus contra quem agitur rei vẽdi an poſſit ſuper eãdem actorẽ reconuenire.alle.xcvij.nu.3. fo.xc.
Rupto vno titulo anteriori de vigore iuris rumpuntur omnes ſequentes tituli.ſicut rupto vno gradu matrimoniali zc. alle.lxxxix.nu.16. fo.lxxx.

De litera.S.

Sacerdoti an impune lz aliquo caſu decedẽtiũ confeſſionẽ releuare.allega. xciiij.nu.1. fo.lxxxvij.
Sacramento rei ſtat in materia dubia etiam penali que ſtat in ſecreto z conſcientia alterius.alleg.xciij. numero.5. fo.lxxxviij.
Sacrilegium committi dicitur tribus modis alle.lxvj.nu.10. fo.xliiij.
Sententia debet proferri iuxta formã libelli.allega.lj.nu.8. fo.xxvj.
Sententia excõicatiõis põt pro manifeſta offenſa in preſentem proferri nulla monitione pmiſſa.alle.lxxiij.nu.3. fo.lij.
Sententia lata in diem vel ſub conditiõe ſuſpenditur per appellationem medio tempore interpoſitam:ſic z pena q prouenire habet ex prolatione ipſius ſententie.alle.lxxij.nu.4. fo.lij.
Sententia excommunicationis lata in diẽ ſub conditione non obligat ſi ille contra quem lata fuit efficitur alterius fori.alle.xlviij.nu.4. fo.xxiij.
Sententia excommunicationis ſuſpẽſa p appellationem legitimam non cõualeſcit.alle.xlviij.nu.5. fo.xxiij.
Sẽtẽtia excõmunicationis aut ſtatim ligat aut ſtatim non ligat.allegatio.xlviij.nu:

mero.5. fo.xxiij.
Scientiam iuris habere volens potius adhereat iuri scripto potius quam consuetudini: quia consuetudo fragilis est et incerta. alle.liij.nu.2. fo.xxviij.
Sepultura in vno loco electa an poſſit mutari.alle.lx.nu.1. fo.xxxix.
Simplex profeſſio an differat a monachatu.alle.cxxix.nu.26. fo.cxxiij.
Singulares non repreſentant vniuerſitatem nec in eis dici poteſt eſſe ius vniuerſitatis vel collegij.allegatio.lxxviij.numero.3. fo.lxxix.
Singularibus de capitulo non licet ignorare ea que facta fuerunt in capitulo. alle.xiiij.nu.2. fo.ix.
Societas dicitur quedam fraternitas et paritas inter ſocios.alle.xciij.n.2.f.lxxxvj.
Solennitates que ſeruantur in ingreſſu religionis faciunt profeſſionis preſumptionem.alle.cxxix.nu.16. fo cxxj.
Soluens improuide vni quod alteri debetur an liberetur.allegatio.lxxix.numero.14. fo.lxxviij.
Species quando generi derogare dicatur allegatio.lxxxviij.nu.6. fo.lxxv.
Que ſpiritu dei aguntur non ſunt ſub lege.alle.xxvj.nu.2. fo.xiij.
Spiritualia non debent temporalibus commiſceri. allegatio.cxxix.numero.20.folio.cxxij.
Stans in monaſterio p.v.menſes et egreſſus extra per tres vel.iiij.horas demum ad inſtantiam fratrum redit ad religionem et fecit profeſſionem animo ſe illi tantum religioni obligandi etc.an poſſit ad ſeculum redire. alleg xlvij.nu.1. fo.xxj.
Status an poſſit pro ſe preſcribi ſi patitur per.xl.an.ſe talem nominare et reputare.alle.xlv.nu.4. fo.xx.
Statuentes contra libertatem eccleſie quam penam incurrant aut an per clauſulas quod non valeant etc.penam euitent.alleg. xcij.nu.3. fo.lxxxiij.
Statuere nemo poteſt contra ius alle.xx. nume.2. fo.xj.
Statutum beneficij annalis an videatur ruptum ex conſtitutione ſi ſtatuentes autoritate pape recipiunt aliquem in beneficium perpetuum alleg.ix.numero.6. fo.vij.
Statutum in territorio vbi fit teſtamentum an extendatur ad aliud territorium vbi ſunt bona teſtatoris.allegatio.xcj.nume.2. fo.lxxxj.
Statutum excludens feminas a ſucceſſione maſculi exiſtentibus an valeat.allega. c.nu 1. fo.xciij.
Statutum puniens propinquos declinantes iuriſdictionem temporalem an extendatur ad clericos.allegatio.xxx.numero.1. fo.xiiij.
Statutum et ſententia in quo differant.alle.lxxiij nu.7. fo.liij.
Statutum laicorum diſponens quod frater excludat ſorores fratris an extendatur ad clericos fratres allegatio.c.numero.3. fo.xciij.
Statum repellens filiam a ſuccedendo extante patruo an in foro eccleſiaſtico obſeruetur.alle.cj.nu.26. fo.xcix.
Statuta ſimpliciter in genere diſponentia auſi ſint improbata porriguntur etiam ad clericos.alle.cj.nu.14. fo.xcvj.
Statuta ſunt interpretanda ſecundum ius commune.alle.cj.nu.10.et.16. fo.xcv.
Statuta laicorum quo caſu clericos ligare dicantur.alle.cj.nu.3. fo.xcvj.
Statuta aut conſuetudines an poſſint dici illicita.alle.cj.nu.13. fo.xcvj.
Statuta interpretantur ſecundum ius commune alleg.cj.nu.2. fo.xcvj.
Statuta locorum diuerſimode ſint interpretanda alle.cj.nu.1. fo.xciiij.
Statuere ſeu imponere iuſte valentes poſſunt et iuſte abſoluere.alle.xxj.nu.1.f.xj.
Stilus curie facit ius.alle.lxj.nu.4. fo.xl.
Subbarratio annuli an habeat effectum matrimonij.allegatio.lvij.numero.18. folio.xxxv.
Subtilizatio in materia reſcriptorum eſt vitanda:quia eſt ad commune diſcrimen alle.lxxxix.nu.17. fo.lxxx.
Succedens loco alicuius debet eodem iure vti quo ille vtebatur.allegatio.lj.numero.v. fo.xxvj.
Superiori ſecundum iura ſemper fieri debet preſentatio.alle.lxxv.nu.2. fo.liiij.
Simplex reputatio ſeu nominatio non reddit verum eſſe de quo putatur aut dicitur. alle.xlv.nu.3. fo.xx.

¶De litera T.

Tabellio exemplificans non probat niſi ſcripturam non autem veram rei eſſentiam. allegatio. lxxvij. nu. 8. fo. lvij.
Taciturnitas eorum que papa non tollit nec ipſe derogare intendit an vitiet literas. alle. ix. nu. 2. fo. vij.
Tacitus conſenſus non ſufficit vbi requiritur licentia ſuperioris. alleg. lxxxvj. numero. 3. fo. lxxj.
Tempus infra quod debent epiſcopi conſecrari quale ſit et quando incipiat currere. alle. xxxv. nu. 1. fo. xvj.
Tempus preſentandi quando incipiat currere nouiter eccleſiam edificanti. alleg. xcv. nu. 1. fo. lxxix.
Tempus aſſignatum executoribus teſtamentorum an incipiat a morte teſtatoris an ab adita hereditate. alle. xcj. numero. 3. fo. lxxxj.
Tempore quo in eccleſia legitur euangelium debet populus ſtare et venerabiliter adorare. alle. xxxvj. nu. 2. fo. xxxvj.
Tenens duo beneficia incompatibilia an ſit puniendus. alle. cxvj. nu. 1. fo. ciiij.
Teſtamentum vſurarij cautione non preſtita nec de reſti. mentione habita non valet. alle. cxxv. nu. 1. fo. cxiij.
Teſtamentum vſurarij manifeſti an poſſit validari. alle. xxx. nu. 2. fo. xiiij.
Teſtamentum interlineatum precipue in annis domini: in inditione etc. non valet. alle. xxx. nu. 4. fo. xiiij.
Teſtamentum loquens de bonis mobilibus et immobilibus an comprehendat nomina debitorum. alle. xcj. nu. 9. fo. lxxxij.
Teſtamenti factio: probatio: autenticatio et publicatio de protocollis regiſtris et abbreuiaturis in libro notarij et tabellionis non ſunt idem. allegat. lxxvij. numero. 9. fo. lvij.
In teſtamentis et pijs voluntatibus large eſt interpretandum. alle. lxxxvij. numero. 5. fo. lxxij.
Teſtator in vltima voluntate mandans fieri monaſterium in vno loco: an ſi ibi nequit fieri debeat fieri in alio loco. alle. lxxvij. nu. 6. fo. lxxiij.
Theologi dicunt vnam tantum eſſe religionem. allega. cxxx. nu. 4. fo. cxxv.
Titulum habens iuſtiorem ſemper obtinet in iudicio. alle. lxvj. nu. 7. fo. liiij.
Titulum habens poſſeſſionis iniuſtum qualiter prouidere debeat vt excuſet a dolo. alle. cxxvij. nu. 6. fo. cxvj.
Traditio poſſeſ. beneficij per alium poſſeſſi facta per executorem reuocatum an valeat. alle. cxxvij. nu. 2. fo. cxv.
Tranſiens ad ſtrictiorem religionem licentia non petita an poſſit ad priorem reuocari. alle. cxxx. nu. 1. fo. cxxiij.
Tranſiens religionem latiorem et ibidem habitum deferens an ſit apoſtata. allegatio. xxxiij. nu. 1. fo. xvj.
Tranſiens ad aliquam nouam religionem et ſuppoſitus nouo prelato deſinit eſſe ſubditus primi. alle. xlviij. nu. 8. fo. xxiij.
Tres dies rogationum precedentes aſcenſionem domini an ſint feriati in honorem dei ita quod a ſeruili opere et ſtrepitu iudiciorum ſit ceſſandum. allegatio. xc. numero. 1. fo. lxxx.
Turbare per vim poſſeſſorem in ſua poſſeſſione eſt ſpecies oppreſſionis. allegatio. lxvj. nu. 4. fo. xliij.

De litera V.

Uadens ad furandum rem alicuius ſi ante furtum preueniatur et illi res donetur an dicatur fur. alle. lxxj. nu. 2. fo. lj.
Uerbum vt iudex procedat etiam de facto quid ſignificat. allegatio. cxxviij. nu. 4. fo. cxvij.
Uerbum voluerit de ſui ſignificatione propria videtur importare voluntatem abſolutam. alle. cxxviij. nu. 3. fo. cxvij.
Uerbum beneficium latiſſimum eſt et maxime per clauſulas ſibi appoſitas. allegatio. lxxxiiij. nu. 10. fo. lxix.
Uerbum compoſitio in diſpoſitionibus papalibus quid importet. alle. cvj. numero. 4. fo. cij.
Uerba legis ſic intelligere vt inde iniuriarum occaſio oriatur abſurdum eſt. alleg. cxxviij. nu. 5. fo. cxvij.
Uerba narratiua et aſſertiua in hoc differunt quia narratiua fidem non faciunt aſſertiua ſic. alle. cxxj. nu. 5. fo. cxj.
Uerba faciunt conditionem. alle. xxviij. numero. 3. fo. xiij.
Uerba an ſint neceſſaria in contrahendo

matrimoniū.alle.lvij.nu.2. fo.xxxiij.

Uerba iſta ſi ꝛ inquantū ꝛ inde ſunt relatiua: importātia modū nō conditionē allega.lxxxvij.nu.7. fo.lxxiij.

Uerba matrimonialia de pñti ꝛ annulatio habēt mediū.al.lvij.nu.16. fo.xxxv.

Uerba narratiua pape an fidem faciant alleg.lxxxix.nu.5. fo.lxxvij.

Uerba an ſint neceſſaria ad matrimoniū contrahendū.alle.lvij.nu.17. fo.xxxv.

Uerba ſtatuti debēt intelligi gñaliter ꝑut ſonāt.alle.cj.nu.9. fo.xcv.

Uerba ſtatuti debēt intelligi gñaliter ꝑut ſonant.alle.c.nu.6. fo.xcij.

Uerba parentum pro pueris ob verecundiam tacentibus nec contradicentibus an reputari poſſint verba ipſorum puerorum.alle.lvij.nu.13. fo.xxxv.

Ueritas orationis coniuncte reqrit vtrāqꝫ partem veram eſſe.al.lj.nu.1. fo.xxv.

Ueritas aſi completum negotium declarata prefertur opinioni. allega.lxxix. numero.15. fo.lxix.

Uinculum matrimoniale an per ingreſſionem religionis ſoluatur. alle.cxxix.numero.6. fo.cxix.

Uidua an poſſit agere poſſeſſorio coram iudice eccl'iaſtico. allegatio.lix. numero.9. fo.xxxviij.

Ultima voluntas eſt deambulatoria vſqꝫ ad mortem.alle.xlvij.nu.6. fo.xxij.

Ultima volūtas teſtatoris an poſſit aliquo modo vel facto immutari. allegatio. lxxxvij.nu.2. fo.lxxij.

Una ꝛ eadem res non patitur diuerſos effectus.alle.xlvij.nu.4. fo.xxj.

Una parte in iudicio ꝓducēte non eſt altera pars artanda ad ꝓducendū.allega. xlvj.nu.2. fo.xx.

Una ꝛ eadem cauſa coram diuerſis iudicibus agi non debet: nec continentia cauſe diuidi.al.lxxxviij.nu.7. fo.lxxix.

Unam eccleſiam alteri ſubijcere ſpecies eſt alienationis.alleg.lxviij.nu.3.fo.xlviij.

Uniuerſalis eccleſia vnum corpus dicitur cuius membra ſunt alie eccleſie vniuerſales.alle.xcij.nu.6. fo.lxxxiij.

Uoluntas contrariorum ſeu repugnātium an poſſit ratificari.allegatio.cviij.numero.2. fo.cij.

Uolentibus non fit iniuria.alleg.lxxxix.numero.7. fo.lxxvij.

Uota alternatiua an in preſentationibus aut electionibus admittātur.alle.viij. numero.3. fo.vj.

Uota conditionalia vel incerta reprobantur.alle.lj.nu.10. fo.xxvj.

Uſura manifeſta qualiter probetur.alleg. cxxv.nu.4. fo.cxiij.

Uſura dici poteſt crimen eccleſiaſticum.alleg.x.nu.3. fo.viij.

Uſure a quib⁹ repeti poſſint. alleg.lxxiij. nume.4. fo.liiij.

Uſure an peti debeant coram iudice ſeculari aut eccleſiaſtico.allegatio.lvj.numero.1. fo.xxxiij.

Uſurarius ſub qua forma teſtari poſſit ꝛ qͥ requirātur in eius cautione.allegatio. cxxv.nu.3. fo.cxiij.

Uſurpantes iuriſditionem eccleſiarum an contra libertatem eccleſie facere dicātur.alleg.xcij.nu.4.ꝛ.9. fo.lxxxiij.

Utile non debet per inutile vitiari.alleg. lxx.nu.4. fo.lxij.

Uxor an ꝑ ingreſſuꝫ religionis deſinat eſſe vxor.alle.cxxix.nu.xxvij. fo.cxxiij.

Uxore ad religionem tranſeunte ad quem dos trāſferetur an ad virum an ad monaſterium.alle.cxxix.nu.19. fo.cxxj.

¶ Finis Repertorij ſingulares totius operis ſententias complectentis ſecūdum alphabeti ꝛ fol.ordinem nouiter fabricatum.

¶ Allegatiões ſubtiles. J. U. docto. domini Lapi de caſtello cum Summarijs in hac vltima impreſſione additis Deo fauente incipiunt.

¶ Allegatio prima de appellationibus.

1 Jurisditio iudicis an ſola recuſationis propoſitione cum cauſa legitima ſuſpendatur.
2 Excõicatio non eſt poſt appellationem tenenda ſicut nec poſt recuſationem.
3 Notoriũ eſſe plus eſt q̃ litẽ fore conteſ. Notorietas repellit ab effectu recuſationis q̃ non põt pponi poſt lit. cõteſt.
4 Appellatio non eſt neceſſaria ad finem ſuſpenſionis: ſed ad finẽ deuolutionis.
5 Appellatiõe deſerta pceſſus eſt null⁹. Appellatione iuſta transfertur iuriſditio ad iudicem ad quem.
6 Actus per iudicem factus appel. pendente an ſi renuntietur appellationi ſit validus.
7 Judice procedẽte vſq; ad ſnĩam excluſiue: appellatiõe tñ interpoſita ꝛ deſerta ab interlocutoria: an actus proſecuti aut talis ſententia ſit tenenda.

In hac allegatione facit plura dubia. ¶ † Primum an
1 ſola propoſitio recuſationis cum cã legitima ſuſpendit iuriſditionẽ iudicis adeo vt pceſſus ſit ipſo iure nullus poſtea ſubſecutus ꝙ nõ ſuſpẽdat ipſo iure. alleg. dictũ Jnn. de app. cũ ſpãli. ¶ Jn ↄ̃rium alleg glo. Ber. ibi que dicit recuſationẽ ſuſpẽdere iuriſditionẽ ꝛ glo. idẽ dicentẽ de offi. dele. ſuſpitioñ. ꝛ dictum hoſti. de app. cũ ſpãli. ꝛ in ſum. de le. ⸿. ſed nec il lud. ꝛ ⸿. quis ſit effect⁹. et dictũ Jo. poſt hoſti. de ap. ltia. in ṽbo aſſignata. q̃ dicit ꝙ appellatio: recuſatio: et relatio ſimul intitulãtur q: ꝛ cuiuſq; pendentia
2 iuriſditionẽ ſuſpẽdit. † Uñ ſicut excõicatio nõ tenet poſt appellationem ſic nec poſt recuſationẽ. qð eſt no. dignũ. ¶ Ad hoc. ij. q. vj. appellatio. ff. de arbi. non diſtinguemus ⸿. cũ qdã. de offi. deleg. ſup q̃ſtionũ. ⸿. fi. ¶ Spec. tñ ↄ̃ ꝙ ſit neceſſe appellari in Spe. de recuſatione. ⸿. qualiter. ṽ. quid ſi ſubdelegat⁹. ¶ Allegãs tenet ſcðm. ſ. ꝙ nõ ſit neceſſaria appellatio ſed ſufficiat formalis ppoſitio ad hoc vt nullus ſit proceſſus vltra allegationes. ſ. allegatas allego. iij. q. vj. quoties. cũ gl. ꝛ. iij. q. v. q: ſuſpecti. cũ gl. excipit vnũ caſuꝫ niſi iudex reijciat expreſſe recuſationẽ tanq̃ notorie falſam q: in notorijs ꝛc. de re. iu. ad noſtrã. ꝛ ſic quia notorietas excuſat a ppoſitione ei⁹ qð
3 ante lit. cõteſ. pponi debebat † q: plus eſt eſſe notoriũ q̃ litem forte ↄ̃teſtatã: vt no. Uin. de ap. ppoſuit. in fi. ſic ꝛ notorietas repellit ab effectu recuſationis q̃ non põt pponi poſt lit. cõteſt. ponit hoc idẽ Spec. in ti. de peti. ꝛ poſ. ⸿. ij. in prin. iudex dꝫ exprimere cãm in ſnĩa qñ repellit exceptionem prima facie ↄ̃cludẽtẽ ꝛ iure approbatã. Archi. de reſti. ſpol. frequẽs. lib. vj. Exigit tñ in repulſione ꝙ iudex cauſam exprimat repulſionis. ſ. ꝙ notorie falſa. ad hoc allegat dictũ pauli in cle. ei quẽ. de cõceſ. pben. de mandato facto ſub cõditione de qua dꝫ conſtare niſi ſit notoria. ¶ Ad hoc allegatur de negatiõe petite dilationis cũ ſolẽnitate legali: quia iudex vult effrenatam multitudinem reſtringere: q: hoc debet exprimere: vt no. de teſti. ſignificauerũt
4 per Jnno. vñ concludit † ꝙ ad finem ſuſpendendi nõ eſt neceſſaria appellatio: ſꝫ ſolũ ad finẽ deuoluẽdi allegat no. de app. dilectus. ꝛ p Bart. de ap. ſi expſſim. ¶ Scðo preſuppoſita opi. ꝙ ſit neceſſe appellare dubitat an propoſita recuſatione exceptionis. ſ. q: non admittit ſic appellatum et pceſſus habitus poſtea deſerta appellatione validet an remaneat null⁹. ¶ Alleg. ꝙ ſit aliqs ex quo nõ fuit oblata pbatio de ap. cũ iterpoſita. ꝛ de teſti. ex pte ade. eliꝗt opi. ↄ̃riã ꝙ pceſſus remaneat null⁹ q: ipſe de recuſatione nõ hꝫ cognoſcere ſꝫ arbitri ſunt eligẽdi ꝛ eo qð nõ voluit hũc ordinẽ obſeruare ptꝫ ꝙ grauauit ꝛ fecit cõtra iura ꝛ licuit appellare ꝛ eo qð appellauit iuſta fuit appellatio: ſecus in alijs ex [illegible]

ceptionibus quarū cognitio ſpectat ad ipm quas licite repellit ſi eas putat nō veras.⁊ hoc caſu non iuſtificat̃ appellatio niſi ꝓbent̃ exceptiões:vt.d.c.ex parte
5 te ade.⁊.d.c.interpoſita.† Deſerta vero appellatione ꝓceſſus remanebit null⁹:q2 appellatio iuſta transfert iuriſditionem ad iudicē ad quem ⁊ ſic non remanet penes iudicem a quo:quia indiuiſibilis ⁊ penes duos inſolidū eodē modo eſſe non pōt.xx.q.j.loquit̃ de iurepa.c.j. ff.de ſerui.l.via.cum ſi. ¶ No.glo.de of. dele.prudētiā:actus ergo nullus nō ſuſcitat̃ ex deſertione appellationis. nec ob.de app.cū ſit romana.cū ſi.q2 loquit̃ in appellatione interpoſita poſt actū q̄ nō reddit actū ipſo iure nullū ſed ſuſpēſum.alle.ad hoc glo.o2.de ſen.exc.lȝ.li. vj.in ꝟ.cōualeſcāt.Itē ibi Archi.q̄ allegat de cōſue.ad noſtrā.C.ſi a nō compe. iudi.p totū.all'.dictum Pe.⁊ Abb.de eo qui mit.in poſ.cum veniſſent alle.dictū Jo.an.de ſen.excō.lib.vj.vbi dicit illud qđ ibi dicit̃ nō ſolū habere locū in ſnia excōicationis ſed in q̄cunq3 nulla vt in caſu nr̃o ⁊ in omni ſnia lata poſt ap.allegat glo.ḋ.dicte decre.lȝ alle.no.p Jo. an.de ap.vt ſuper lib.vj.ſup ꝟſi.renunciatū.⁊ dictū Jo.an.de app.ſepe.ſup gl. ſicut.§.⁊ no.idē de elect.auditis. ſuper glo.ſup ꝟbo maxime.⁊ glo.de offi.dele.
6 is cui.lib.vj.ſup glo.ij. ¶ †Dubitat̃ tertio an ſi appellatione pendente ab interlocutoria aliquis ſit facta actus per iudicem vel ad aliā interlocutoriā proceſſum pēdente fatali ſi poſtea deferat̃ vel renūciet̃ appellationi talia acta vel interlocutoria valeāt. Cōcludit ꝙ non valent eadē ratione ⁊ poterunt p viam nullitatis retractari. Nec ob.ſi dicatur ꝙ fruſtra appellātes ꝓſeq̄rētur appellationes q2 imo vtile.⁊ ſupio2 de nullitate hac cognoſcat.Nec prodeſt dicere ipm a quo appellatur poſſe cognoſcere de hac nullitate:q2 vtile eſt ꝓſeq̄nti ne forte ipe iudex eū ledat q2 nō preſumit̃ ꝙ ꝓceſſuȝ ſuū ex defectu ſuo impugnaret. Nec ob.ſi dicat̃ ꝙ decre.nō ſolū de ap.obuiet inc̄ptum dicit non referre an aliq̄d attentent poſt appellationē a diffinitiua vel interlocutoria:quia ſm hoc

nulla vī differētia:q2 quo ad tps retractādū niſi fiat ꝓſecutio p viā appellationis ꝓcedat illa dr̃ia ſed nō negāt q̄n doct.de verita.appellationis excipiēdo de nullitate q̄s audiat̃.⁊ ad hunc finem ⁊ effectū pōt ꝓbare iuſtitia appellationis.talia ergo geſta poſt appellationē legitimā ſunt nulla ipſo iure:licet ſint aliq̄ in opiniōe donec fuerit cognitū appellationē fore litimā:vt in decr.nō ſolū vel donec fuerit actū vl' exceptū de nullitate.⁊ ꝓbat̃ ad hūc finē ⁊ effectum appellationē iuſtā fore.⁊ ſic dicit de facto obtinuiſſe cū antiquo aduocato. ¶ Hec additio eſt dñi mei dñi An.de bu.doct. eximij. ¶ No.bñ inc̄ptū decre.nō ſolum dicit differēdā retractationē attētatoꝝ ad tps iuſtificare appellationis nō per hoc negat interim ſuſpēſam iuriſditionē nec attentāda ꝑmittit nec ſuſpēſionē iuriſditionis impedit ſed ſolū differt actū retractādi ad tps ⁊ ſic als diri ſup intellectu.c.ꝰ ap.ſup eo.do.Ant.de bu.
7 Ex his infert ꝙ ſi iudex appellatiōe interpoſita ab interlocutoria ex cā legitima proceſſit vſq3 ad ſniam excluſiue et ante ſniam ſit deſerta appellatio ꝙ ſi aliq̄ actus ꝓceſſerunt ſubſtantiales ad ſniam non tenebit ſnia niſi illa iterent̃. Si proceſſerint actus nō ſubſtantiales tenebit ex quibus dicit cautum aduocatum multa agere poſſe.

¶ Allegatio.ij.de ap.⁊ de re iudi.
1 ¶ Appellatiōe facta a diffinitiua ſententia petitiſq3 apl'is ſed nō datis:an ſi poſt lapſum petēdorū aploꝝ cōmittat̃ executio ſententie poſſit executo2 exceptionē appellationis admittere.
2 Executo2 ſententie an poſſit admittere exceptiones concludentes defectū poteſtatis in committente.
3 Executo2 ſnie an debeat admittere exceptionē contra ſuā cōmiſſionem.
4 Appellatio dicitur indiuiſibilis nec penes duos remanet.
5 Appellationi a diffinitiua an ſit deferendum.
6 Appellatio poteſt deduci in iudicium p viam accuſationis principalis et p viaȝ exceptionis.
7 Innouari aliquid in iudicio infra tem

pus appellationis interponende aut ꝓ
ſequende an liceat.
8 Appellatio a diffinitiua et interlocuto-
ria in quo differant.
9 Attentata poſt appellationem ab in-
terlocutoria an retractari debeāt ante
iuſtificationem appellationis.
10 Seſſia poſt appellationem an deſertiōe
vel renūtiatiōe appellationis validentˀ.
11 Merus executor ſnie an debeat exce-
ptiones admittere.
12 Appellatio deuoluit ad ſuperiorem nō
ſolum id ſup quo appellatur ſed etiā il-
lius acceſſoria ꝛ contingentia.
13 Litere ſuper executione ſnie impetra-
te ad hoc vt valeant debent de multis
mentionem facere.

1 Diſputat hic allegans † vtrū
ſi a ſnia diffinitiua legati ſit
appellatum et petiti apl̄i ꝛ
non dati ꝛ ꝓteſtatum ſit in
forma debita ſi poſt lapſum
tp̄s petēdoꝝ apoſtoloꝝ committatˀ ſnie
executio pōt executor admittere exce-
2 ptionē appellatiōis. † Et primo oſtendit
legatū a q̄ eſt appellatū deficere in ptā
3 te cōmittendi. Scdo executorem talem
debere exceptionē admittere. ¶ Primo
ꝓbat qꝛ appellatio ſuſpēditur vel tranſ
fertur ad tp̄s vel reuocatˀ vel auferˀ ꝛ in
ſupiorē ad quē trāſfunditˀ. alˀ. dcm̄ Inn.
de offic. dele. paſtoralis. § preterea. ſup
verbo mādatis. C. de excep. ſi vt propo-
nis. de ap. ſi a iudice. li. vj. Scdo quia ſi
foret delatum appellatiōi ſublata eſſet
ptās iudici a q̄ ꝛ trāſfuſa in iudicem ad
quē de ap. cū appellatiōib⁹. li. vj. qd̄ pro
cedit etiā in appel. ab interlocutoria ad
4 hoc de ap. cū dilecti. cū gl. † Nō reman-
ſit ergo penes eum qꝛ indiuiſibilis nec
penes duos ꝛc. vt not. glo. de offi. deleg.
prudētiā. Sic ēt erit qn̄ eſt legitime ap-
pellatū a diffinitiua ſi ſum⁹ in caſu in q̄
appellatio nō eſt irrita. de ap. romana.
§. ſi aūt. li. vj. ꝓbatˀ qꝛ primo caſu defert
tm̄ hoc iure ꝑmiſſiōis. Scdo defert iuſ
ꝛ precipit deferre de ap. cū appellatiōi-
bus. libꝛo. vj. ij. q. vij. de app. decre. alleg.
5 † Appellatiōi autē a diffinitiua eſt de-
ferēdū etiā ſi nō grauetˀ prim⁹ index. ꝫ.
de teſti. fraternitatis. C. de tempo. ap. l.

ꝑ hāc. ad hoc qꝛ poſt diffinitiuā latam
excōicatio eſt nulla abſqꝫ eo quod oſten
ditˀ legitima cā appellādi: vt no. de ſen.
excō. ꝫ. li. vj. ꝛ ꝓbatur de ap. dilect⁹. ꝛ ꝑ
no. eo. ti. dilecti. el. iij. ¶ Ad hoc. c. veni-
tes. de iureiur. ꝛ in talibus non expedit
cauſam exprimere. ij. q. vj. ad finē. no. de
ap. c. j. li. vj. hec iura que dicunt appel-
lātes exemptos a iudicis ptāte. de app.
romana. § cum vero. de app. paſtoralis.
cū ſi. Et hec ꝫcludit ꝟba ēt ſi non ſit ſupio
ri appellatio ꝑſentata vel cā commiſſa
ꝑ no. per Inn. de offi. dele. paſtoralis. §
ꝑterea. ſup ꝟbo ſuſpēditˀ. ꝟ Et non adue
niētibus lr̄is non dꝫ exequi ſnia. ij. q. vj.
6 ¶ † Ad hoc quod dixit Inno. de ap. dile
ct⁹. lo. iij. vbi dicit ꝙ de appellatiōe poſ-
ſum me tueri nō ſolū illā ꝓſequendo ſꝫ
ēt de illa excipiēdo dicēdo tu non potes
exeq̄ qꝛ ſic appellaui. ¶ Ad hoc gl. ꝺ ap.
q̄ dicit ſniam epi diſpoſiti tenere etiā ſi
poſtea appellationē nō fuerit ꝓſecutus
qꝛ q̄ appellat nō dꝛ cōdēnatus. ff. de pe-
7 nis. l. ij. § fina. ¶ † Ad hoc qꝛ ſicut nihil
dꝫ innouari infra tp̄s appellationis in-
terponēde. de ap. nō ſolū. li. vj. nec infra
tp̄s appellatiōis ꝓſequende. ¶ Ad hoc
qꝛ pendente hoīs dilatiōe qd̄ ſit eſt nul-
lum: ſic et qd̄ ſit pendente dilatione iu-
ris ad qd̄ de ap. ſignificante ad ſcdm̄. ff.
de ma. l. ſeru⁹ in vectig. in autˀ. de nup. §
diſponat. Ad hoc dictum Spe. in tit. de
ſen. ex. § eſt aūt. circa ꝑncipiū. vbi dicitˀ
ꝙ ſnia nō mādatˀ executioni poſt appel
lationē ꝛ hoc beneficio ſolius appella
tiōis ſec⁹ in interlocutoria qꝛ ꝑſumitˀ ꝓ
proceſſu. ad hoc qꝛ paria ſunt aliq̄d fieri
intra tp̄s appellādi vel poſt appellatio
nem ab interlocutoria miſſa inhibitoria
de ap. nō ſolū. li. vj. Hoc aūt vltimo caſu
plane nō tenetˀ qꝛ ſit per iudicē a q̄ ergo
hec oīa extēdit nō ſolum vbi appellatio
interponitˀ a diffinitiua ſꝫ ēt vbi imponi
8 tur ab interlocutoria. † Dicit tn̄ duplicē
dr̄iam inter appellationē a diffinitiua
ꝛ interlocutoria: qꝛ in appellatiōe ab in-
terlocutoria ſi hn̄t ꝑdicta locū qn̄ appel
latˀ ex cā non legitima ꝛ non ꝟaqꝫ iure
nō approbatˀ. de ap. cū appellationib⁹.
9 li. vj. ¶ † Secūdo qꝛ lꝫ iuſte interpoſita
ſit appellatio ab interlocutoria tn̄ non

reuocantur geſta niſi quando decretū fuerit appellationem fuiſſe interpoſitā ⁊ probatam fuiſſe cauſam legitimam ex qua interpoſita eſt ap. cle. appellāti. Vñ omnia pendēt ex futuro euentu probate cauſe appellationis. Similiter quod no. de excep. cū venerabilis. de ſentētia lata per falſos teſtes que tūc demū patefacta veritate recte detegitur nulla. ¶ Predicta ꝓbant multa iura maxime in ſnīa excōmunicationis fortiꝰ in alijs quia prima fortiꝰ ligat. ¶ Ad hoc quod not. Joan. an. de teſti. ex parte ade. Ad hoc quod not. de eo qui mit. in poſ. cum veniſſent. de elect. auditis. ⁊ de app. ſepe. ⁊. c. vt ſuper. li. vj. ſuper verbo renun-
10 tiatio. in q̄bꝰ appēt geſta † poſt appellationē nō validari deſertiōe appellatiōis nec renūtiatione. Nec ob. tex. reuocari attētata poſt appellationē qꝛ intelligūt de reuocatiōe facti predicta omnia vt nullitatis via talia poſſint retractari ꝫ Jo. an etiā in appellatiōe ab interlocutoria de teſti. ex pte ade. ſup glo. ad hāc vltimā qđ no. Jnn. de offi. dele. paſtoral. qđ nō ponit Jo. an. in nouel. ¶ Suppoſito hoc qđ ſuſpenſa ſit ptās iudicis a q̄ ⁊ qđ in ptāte deficiat ſequit̄ ꝙ alteri cōmittere nō pōt qꝛ hoc regulat̄ ꝙ ſuppoſito defectu ptātis q̄s nō pōt cōmittere alteri qđ nō hꝫ. ⁊ ꝑ hoc ceſſat ꝙ executor nō pōt admittere exceptiōes: qꝛ hoc eſt verū qñ ꝯſtat de iuriſditione cōmittentis. ſꝫ in caſu noſtro nō ꝯſtat. ad hoc qđ no. hoſt. in. d. c. paſtoralis. ℣. de mero
11 executore loquens dicit † ꝙ nullas exceptiones admittit dicit verū ſi eſt datus ab habente ptātem dādi. ad hoc de offi. dele. ex l'ris. vbi ptꝫ ſi notorie conſtat eū qui mādat non hr̄e ptātē nō eſt parēdū ad hoc dictū Jnno. ibi dicit executorem non exequi qñ cōſtat in dubiū ex l'ris reuocatū. Sic ⁊ h̄ qñ conſtat legitime appellatum. ad hoc dictum Jnno. in. d. c. paſtoralis. vbi dicit ꝙ ſi iudex ꝑcipit ordinario vt exequat̄ ꝯ eū qui appellauit nō deberet ei parere: ⁊ ſi ferat̄ ſnīa aliq̄ ob hoc nō ꝫ qꝛ a non ſuo iudice lata eſt. ad hoc dictum Federici in opere ſuo. c. cexliiij. ⁊ iura ibi ꝑ euꝫ inducta vbi dicit
12 † ꝙ appellatio deuoluit id ſuper q̄ appel

latur cū cōtingentibus ſiue acceſſorijs ⁊ cognitione ſeu iuriſditiōe ipſius: ⁊ ſuſpēdit iuriſditionem iudicū inferiorū: ita ꝙ nullꝰ niſi papa de his ſe intromittere pōt nec appellās vel appellatꝰ ſuper his ad aliū pōt recurrere. ad hoc qꝛ lꝫ executor nō admittat exceptionē ꝯ ſententiā admittit ꝯ cōmiſſionē ſuā: vt no. Jnno. de re iudi. de cetero. qđ intelligit qñ ꝯmiſſio eſt ẽnarrata qꝛ litere ſunt falſe vel ſurreptitie qꝛ ille nec mixtus nec merus executor ⁊ ſic nec eſt parēdū. Et qđ de ſurreptiōe pōt opponi alle. dictū
13 Jnn. de offic. dele. ex l'ris. vbi dicit ꝙ † ſi papa fecit executorē nō valēt litere niſi faciāt mentionē de multis: qđ intelligit de omnibus quibꝰ expreſſis l'ras de cōcurſu nō habuiſſet per. c. ſup l'ris. de reſcrip. ſic in ꝓpoſita tacere app. a diffinitiua: ergo ad hoc dictū hoſ. in. d. c. paſtoralis. vbi dicit ꝙ cōtra cōmiſſionē ſemꝑ poteſt opponi de veritate tacita qᵈ maxime eſt verū vbi cōmiſſio facta fuit aliquo impellente q̄ caſu ſemꝑ pariat exceptionem vt not. Jo. an. de offi. dele. cū in iure. ⁊ quod not. Archi. xxv. q. ij. Si vero cognitio non ob. qđ not. Jnno. in. d. c. cum in iure. vbi dicit ꝙ non ob. ap. tam diu parebit inferiori quādiu appareat ſuperiori iudex cui commiſſa fuit: qꝛ id debet intelligi quando ante ſententiaꝫ fuit appellatum vel qñ poſt ſentētiam: tñ ſi iudices q̄ ſententiam tulerūt dati erant appellatiōe remota: ⁊ ſic poterāt per ſe ⁊ per alios exequi quod non placet. de ſen. ex. c. j. in prin. placet tñ Joā. an. de app. paſto. in ver. emendari. Secus in appellatiōe a diffinitiua que eo quod eſt interpoſita eſt a iure approbata et ſine grauamine poteſt eſſe iuſta.

¶ Allegatio. iij. De mutuis petitionibus.

1 Petitione data ab actore ſuper aliquo an ſi alia detur cōtraria directa ſit admittenda.
2 Conuentus rei vē. an poſſit reconueniri ſuper eadem re quam poſſidet.
3 Reconuētio an poſſit fieri poſt lit. cōte.
4 Conuētione ſummarie facta an admittenda ſit recōuentio in cauſa plenaria.
5 Cāe ſummarie diuerſimode ꝯſiderāt̄.

6 Item conte.in cauſa ſummaria an ha-
beat actor cauſam querele ſi cōteſtetur
in reconuentione.
7 Cauſa vſuraria in qua agitur ciuiliter
ad intereſſe ptis an appellatione cau-
ſe criminalis cōprehendatur.

DIſceptat i hac allegatio
1 ne tertia.† an ſi data pe-
titio ſup aliquo ab actore
ſi detur 3ria directa peti-
tio illa ſit admittēda. Ut
ſi det̃ petitio ex qua pe-
tit̃ inſtr̃ʒ vſurariū pnūtiari admittatur
directa 3ria petitio per quā petit̃ inſtr̃ʒ
purū ⁊ nō fictitiū nec vſurariū pronūtia-
ri alle. quod nō: qꝛ prima eſt p̄iudicialis
ad ſecūdam et ecōuerſo. ¶ ſn̄ia in vna
⁊c. de exce. fundum. Et determinat 3 qꝛ
in cognitione ſunt cōpaſſibiles nec ſunt
incōpaſſibiles in pceſſu: qꝛ corā eiſdem
tractant̃ ⁊ tractari pñt. Secus ſi coram
diuerſis tractari debeāt vel tractarent̃
vt not. Inno. de ord. cog. tuam nobis. nō
ob. qđ ſint p̄iudiciales: qꝛ ſic ois perem-
ptoria exceptio repelletur: qꝛ hoc onus
hꝫ exceptio peremptoria: et tñ de ea co-
gnoſcitur ſil' cum principali. de ordi. cog.
c.j. Scđo qꝛ aliter reconuētio nō pcede
ret ſup eadē re: qđ ē falſum: vt no. de co.
poſ. cū eccl'ia. ſup v̄bo faciēdū i nouel. p
Jo. an. de of. dele. cū ꝯtigat. i gl. qꝛ meh⁹
in nouel. de reſti. ſpo. ex ꝯqueſtiōe i v̄bo
iudicibus. ad hoc gloſ. de or. cog. c. fi. ad
hoc. l. ſi inter me. đ excep. rei iu. l. pōpo.
§. ſi is. de pcu. de pba. in preſentia. ⁊ ibi
p Bar. de pba. l. circa. ad hoc qđ no. de
fide inſtr. cū ioannes ſup gl. iiij. nō vt in
2 nouel. Nec ob. ſi dicatur † ꝯuētus rei vē-
non poſſe recōueniri ſup eadē re ex quo
poſſidet: qꝛ poſſidenti ⁊c. de iudi. examī-
nata: qꝛ hoc eſt pp primā petitionem cui
hec annexa eſt alias non liceret vt no.
Jo. an. de pba. in p̄ſentia i v̄bo ceteris.
3 ¶ † Scđo dubitat̃ an reconuētio poſſet
fieri poſt litis cōteſt. concludit illā opi.
veram ⁊ practicari qđ reconuentio poſ-
ſet fieri ſtatim poſt litis cōte. antequā fiat
ad alia trāſgreſſio. Et dicit quod placet
Jo. an. in. d. decre. j. de mut. peti. i nouel.
ſuper glo. ij. in ver. nō ſit audiendus. et
no. in aut. et conſequenter in gl. fi. Et eſt
rō ſm Jo. an. qꝛ q̄ ſtatim fiunt ⁊c. de cle.
offi. cert. pe. in. l. lecta. et tenet Vincē. in
d. decre. j. ⁊ firmat gl. in cle. ſepe. in v̄ba
ob exordio de ver. ſig. et qꝛ ex quo fit ſta-
tim ceſſat preiudicium actoris: qꝛ cā nō
4 pcelabit̃. ¶ † Tertiū dubium an pēdē-
te petitione ſummaria admittatur dire-
cta 3ria plenaria poſt litis cōte. dicit qꝫ
quedā ſunt cauſe ſummarie pprie qꝛ in
eis ſufficit ſemiplena probatio et aliqñ
iuramētum tm̄. C. de his q̄ ad eccl. cōfu.
pñt. et qñqꝫ vnus teſtis de quibus inſti.
de offi. iudi. §. fi. v̄. vj. et in talibus nō p-
5 cedit recōuentio. † Quedam ſunt ſum-
marie impropr'e vt qꝛ tolluntur ſolum
ſubſtantialia iudiciij. ⁊ in talibus nō im-
peditur reconuētio: vt in propoſito. Si
det̃ petitio ſuper inſtr̃o vſurario: ⁊ poſt-
ea petat̃ illud purū et verum pnūtiari.
nam tales cauſe poterūt ſimul tractari
⁊ vna ſn̄ia terminari. ad hoc dictū Pau.
in. d cle. Non ob. l. j. C. vbi cā ſtatus: quia
ibi nō admittit̃ reconuētio pp naturam
poſſeſſorij: qꝛ in hoc eſt puilegiat⁹. de or.
cog. c. fi. Itē qꝛ nō eſt cā vſuraria ſumma
ria: tñ demum ſi iudex velit ſummarie
ſit tractanda. ad hoc glo. ibi ſuper v̄bo
valeant q̄ dicit qꝫ inuitis partibus pōt
ſeruare ordinem iuris. Unde niſi con-
ſtet iudicem velle precedere ſummarie
6 nō pōt dici ſummaria. ¶ † Item ex quo
iam in ſummaria lis eſt cōteſtata nō hꝫ
actor cauſam querele ſi conteſtet̃ in re-
conuentione. hoc dicit maxime procede
re qñ reus recōueniēs offert ſe inconti-
nēti paratum pbare: ⁊ renūtiat longio-
ribus dilationibus. allegat dictū Bar.
in aut. ⁊ conſequēter. vbi dicit qꝫ pcedit
reconuentio ſi vult renuntiare priuile-
gio recōuentionis vt ſimul tractentur.
¶ Itē dicit illa q̄ dicunt̃ in cle. fi. pcede
re qñ ſit reconuētio ex diuerſa cā: ſꝫ qñ
ſit ſuper eadē re ⁊ directo 3ria cā ceſſat
illa rō qꝛ ſicut eſt licitū per modū exce-
ptionis oēs meas adducere defenſio-
nes. nihil ob. qñ poſſum producere per
modum petitionis. ad hoc practica eſt
de reſti. ſpo. ex conq̄ſtione. ad hoc de eo
q̄ mit. in poſ. ci. ſup ver. poſſuꝫ. vbi vnus
petit ſibi reſtitui poſſeſſionē et alter pe-
tit ꝯfirmari. ad hoc gl. in cle. diſpendio-

ſm de iudi. que dicit q̄ ſi creditor pe‑
tit debitum hoc eſt cauſa ordinaria: ꝛ ſi
reus excipiat de vſura nihilomin⁹ ꝓce‑
ditur ſup ea vt ordinaria attēta nã peti
tionis. Sed ſi reus non ſolū excipiat ſed
petat ſic ꝓnūtiari ſi probet tūc procedit
ſummarie et ſi ſummaria trahat ad ſe
ordinariā. ꝛ ſic videtur dicēdū qđ actori
licere nō debet quod non reo ſicut actor
petit ꝓnūtiari ꝑ ſe: ita reus pōt petere
nec erit lōgior diſcuſſio in materia peti‑
tionis principalis q̄ eſſet in materia ex‑
ceptiōis ad quā admittitur nec erit hic
intricatio ꝓceſſuū: hinc eſt qđ de eadē
ſpoliatiōe poſſuʒ excipere ꝛ agere ſimul
7 ꝛ ſemel vt no. de reſti. ſpo. ¶ † Tractat
vltimo an cauſa vſuraria ſit crīalis: quia
agitur ciuiliter ad intereſſe patris et nō
ad penam delicti de procur. tue. ꝛ ſic cō‑
ſuluit do. Joan. de regēs cui commiſſa
fuit cauſa conſulenda flotēti. aduocat⁹.

¶ Allegatio. iiij.

1 Moniales ſancte clare an ſub or‑
dine mēdicantium cōprehēdātur: et an
ex profeſſionibus infra annum ordini al‑
ligent: et an. c. nō ſolū. ꝛ. c. conſtitutionē.
de re. li. vj. locum habeat in illis.
2 Religioſi mēdicātes q̄ ꝛ quare dicātur.
3 Mendicantium appellatione an com‑
prehendantur illi qui ex priuilegio pro‑
prium habent.
4 Mendicantes priuilegio habilitati ad
poſſeſſiones habendas an ſint liberati
ab aliis iuribus loquētibus de mēdicā‑
tib⁹ ꝛ an ꝓfeſſio facta in ordine mēdicā‑
tiū. j. an. pba. per lapſum anni ratificet.
5 Obligari monaſterio an quis a ſe ſolo
poſſit: ꝛ ſine recipiante.

1 N † diſpoſitio capituli non
ſolū de regula ꝓrogata per
c. conſtitutionē. e. ti. libr. vj.
habet locum in monialib⁹
ſancte Clare vt ex profeſſio
nibus infra annū alligent ordini in ſpe.
cōcludit allegās q̄ nō qꝛ mēdicātes nō
2 ſunt. † Nam mendicantes ſunt quicū‑
q̄ ad congruam ſubſtentationem reddi
tus aut poſſeſſiōes hn̄t profeſſio ſiue re‑
gula vel ꝯſtōnes queſibet interdicūt: ſꝫ
ꝑ q̄ſtus publicos ꝓbere ſolent ſibi victū
incerta mēdicitas de reli. do. c. j. §. cō firs‑
matas. li. vj. ad hoc moniales hn̄t poſ‑
ſeſſiōes ad ꝯgruā ſuſtētationē nec ꝑ q̄‑
ſtū publicū aut priuatū victū q̄rūt. ideo
Guil. de mō. lau. in cle. vt profeſſores. de
ſta. regu. dicit quod nulle moniales erāt
mendicantes quod nō placet Lapo per
decreta. j. de ſta. re. §. ſane. li. vj. a Jo. a.
Et dicendū eſt ſm eū qđ moniales mē‑
dicātiū ſunt ꝓprie ordinis minoꝝ ꝛ pre‑
dicatoꝝ quales ſunt p̄dicte ſancte Cla‑
re ꝛ in eis hꝫ locū dicta decre. nō ſolū li.
vj. ¶ Ad id qđ dꝛ q̄ hn̄t poſſeſſiones et
nō mendicāt: reſpōderi pōt q̄ ſicut illi q̄
de facto mēdicant qꝛ nō hn̄t poſſeſſiōes
ꝯgruētes nō tñ ſunt mēdicātes nec pro‑
hibentur de iure poſſeſſiōes hr̄e vt no.
3 Pa. in. d. cle. vt profeſſores. † Ita illi qui
ex fundatiōe ſue regule vel de iure mē‑
dicātes ſunt lꝫ de facto nō mēdicēt mē‑
dicātes dicuntur vt qꝛ ꝯ ꝓhibitionē re‑
tinēt poſſeſſiōes vel qꝛ ſuper hoc hn̄t p̄‑
uilegium a papa qđ poſſunt certas poſ‑
ſeſſiōes retinere ꝛ ꝑcipere fructus ꝛ quo
ad alia retinēt priuilegia ꝛ in ea mendi‑
cātiū et mēdicātes dicunt qꝛ priuilegiū
ſcriptum tollēs vnū nō tollit aliud. ff. de
ſer. vr. p̄di. domus. de vſu pa. ex tuaꝝ. de
4 p̄ui. paſtoralis. ¶ † Dato ergo q̄ priui‑
legio ſint habilitate ad poſſeſſiones ha‑
bendas ex hoc non ſunt habilitate ad
alia nec liberate ab aliis iuribus loquē‑
tib⁹ de mēdicātibus. hinc eſt qđ de iure
mendicare poſſent ſi de facto nō habe‑
rent poſſeſſiones alr̄ nō oporteret illas
fateri eſſe mendicātes qđ eſt ꝯtra dictū
§. ſane. ꝛ ſic dicit ſe de facto conſuluiſſe.
Scđm dubiū an expreſſe ꝓfeſſus in re‑
gula mēdicātium infra annum probatio
nis. Si durat poſt annuʒ ratificetur in‑
greſſus ex tacita ꝓfeſſiōe cōcludit q̄ nō
qꝛ dcē more ratificatio cauſat a funda‑
mēto inualido. j. q. j. eū pau. gl. de cōiug.
ſer. c. ſi. Itē qꝛ ex culpa prie receptionis
ſuſpēſi ſunt a receptiōe i futurū. vt in. d.
c. nō ſolū. ꝛ ſic nō valuit qꝛ nō fuit qui re
5 cipere valeret † a ſe eñ ſolo niſi ſubſit
recipiēs nō pōt quis obligari monaſte‑
rio ꝛ hic ſic conſenſus a ſuſpēſo preſtari
nō potuit alr̄ ſi poſt annum poſſet reci‑
pere lex foret impoſita verbis ꝛ nō reb⁹
de elec. commiſſe. §. porro. li. vj. Vn̄ pu.

tat q antequam tallis fit ꝫ prohibitionē ingrediens pōt recipi q ſit neceſſe q̄ aut purget vitiū ⁊ alteram religionē ingrediatur: ⁊ tunc poterit licite trāſire ad primū monaſteriū vt in ſimili no.in.d.c.cō miſſa ad hoc.c.j.de ſepul.li.vj.

Allegatio.v.de offi.vicariatus.

1 ¶ Plebanus ⁊ alij inferiores etiā iuriſdi.hñtes.an poſſint in eccleſijs ſuis conſtituere vicarios tēporales ſine epiſcopo.

2 Inferiores an poſſint cōmittere curam parochianorum.

3 Iconomus an poſſit ab inferiorib⁹ prelatis fieri ſine epi autoritate.

4 Cōſtitutio ſyndici pcuratoris vel yconomi an eodē vbo conſtituo fieri poſſit.

5 Curatus an poſſit pſbytero non curato committere infra ſuam parochiam certos caſus.

6 Curat⁹ abſens ex iuſta cauſa poteſt ſibi conſtituere vicarium ⁊ vices ſuas committere.

7 Eccleſia collegiata an poſſit dici parochialis.

8 Curatus reſidēs an poſſit hēre vicariū.

9 Differentia eſt inter ſimplicem parochialem ⁊ collegiatam.

In hac quinta allegatiōe diſputat †vtrū plebani vel alij inferiores plati etiā iuriſdi1 tionem habentes pñt cōſtituere vicarios temporales ⁊ alle.qd nō.de pbē.extirpāde.§.q vero. ¶ Itē q̄ certi ſunt caſus in q̄b⁹ deſeruit p vicariū: vt no.in.d.§.q vo.⁊ ibi gl. or.alle.ad hoc de elec.lz canō.lib.vj.vbi in parochiali quis per ſe deſeruire dz.⁊ ibi glo.or.alle.pro caſu de offi.vica.j.c. clericos.ſm vnā lecturā.gl.alle.totum titu.in antiquis.⁊ in.vj.vbi ſolū de offi. vica.epi loquit:⁊ de inferiorib⁹ nullam facit mētionē quaſi de inferiorib⁹ nō intellexit vt vicarios facere poteſt.ad hoc de elec.cū ex eo.li.vj.vbi pp̄ter diſpēſationē ex cā ab initio datur vicarius ab epo:non lz ergo de iure.⁊ ita arguit ibi

2 Jo.an.†vt inferiores nō poſſint cōmittere curā parochianorū. ¶ Itē q̄ illius videt electa induſtria ⁊ ſic alij cōmittere nō pōt de offi.or.eis q̄b⁹.⁊ de offi.dele.c.ſi.in cōtrarium qd poſſunt reduci cōtrariā cōſuetudinem ⁊ cōem obſeruātiā tā in pñtibus q̄ in abſentib⁹ vt poſſint vicarios conſtituere ēt ſine licētia epi vel ſuperioris q̄ obſeruātia ſola hoc eis tribuere pōt que in talib⁹ vz vt no.Jo.an. in c.clericos.de offi vic.de iure etiā ceſſante cōſuetudine.idem dicit primo per regulā qui p aliū.de re.iur.li.vj.itē q̄ talibus lz conſtituere pcuratorem ad oia

3 negotia vt in cle.pcur.de pcur. ¶ †Itē q̄ pñt facere yconomum ſine autoritate epi.de iur.cal.imperator.et ibi not.⁊ yconomo pōt cōmitti cura temporaliū de relig.do.conſtitut⁹.de offic.ordi.cum nos.itē q̄ pñt facere ſyndicū.de ſyn.c.

4 vno.⁊ ſm canonē †non eſt differētia an dicatur conſtituo te ſyndicū vel pcuratorē vel yconomū de pcu.peti. ¶ Item q̄ tales plati ſunt iudices ordi.de iud. qualiter al's quanto.de offic.ordi.cū ab eccleſiarū not.ne plati vices ſuas quin ſup glo.ij.in nouel.q̄ ſunt ad vniuerſitatē cauſarū dati ⁊ tales cōmittūt vices ſuas.d of.or.eis q̄b⁹.alleg.dictū Jo.an. poſt pe.de peni.ois.ſup gl.executionē.

5 in nouel.vbi dicit.†q rector curat⁹ nō curato pſbytero pōt cōmittere infra parochiā ſuam certos caſus vel articulos ad inſtar delegati ad vniuerſitatē cāru. ad hoc ſpec.in ti.de pcu.§.pone quoqz. vo.circa hoc.vbi dicit q plat⁹ cū capl'o pñt facere gnalē officialē q̄ oia cōia gerat ſiue in cauſis ſiue in alijs negotijs. ad hoc alle.de op.no.nū.ſignificatibus. vbi officialis archidiacōi ſcenonēſis cognouit de cā.ad hoc.c.q̄n.j.⁊.ij.ne pla. vi.ſu.q̄ ſi nō lz cū pecunia lz ſine.ad hoc

6 gl.or.in.d c.q̄.†Scdo dicit q ex iuſta cā abſēs pōt cōmittere vices ſuas ⁊ ſibi cōſtituere vicariū q̄ hēbit delegatū ⁊ dato q in paucis locis fiat mētio de vicario inferior prelator.⁊ in.vj.fiat mētio.⁊ in cle.de vicarijs epor ab idemptitate rōnis.Idē eſt dōm de inferiorib⁹ platis et hec eſt veritas et ſic approbauit vſus ⁊ ſm eum qui eſt optimus interpres de conſue.cum dilectus.non ob.§.q̄ vero. q̄ loquitur de vicario nō tpali.Item loquitur in parochiali non collegiata.et intelligunt Jo.mo.et archi.in decre.lz

F canon ad ꝓbandū q̄ eccleſia collegia-
ta non appellatur parochialis ſed di-
gnitas: de quo in tex. de elec. ſtatutum.
lib. vj. ⁊ eſt ratio q: ſimplex habet recto-
rem ſpecialē ⁊ ſolū in collegiata rector
eſt collegiū ⁊ canonici de his q̄ ſi. a pre-
la. nouit. et. c. ꝙto. Item §. q: vero. non
prohibet generaliter vicariū conſtitui.
ſed dicit q̄ debet deſeruire per ſe non
per alium in ordine quē eccleſia requi-
rit. ſ. ſacerdotali. et ſic reſtringit ad illa
que ſunt ordinis ſacerdotalis vt in miſ-
ſa et aliis diuinis officiis et cura paro-
chianoꝝ. In aliis autem que ſunt iuriſ-
ditionis vel regiminis que non proprie
ſpectant ad ordinem non videtur hoc
extendi. et ita videtur ſentire in. c. quia
nonnulli. de cle. non reſi. q̄ dicit q̄ offi-
cium in eccleſia nō poteſt committi ni-
ſi in certis caſibus. Et propter hoc in
eccleſiis non curatis poteſt rector per
aliū in miſſis ⁊ aliis diuinis officiis dſer-
uire: nec a iure iſto caſu imponitur ne-
ceſſitas deſeruire p ſe: vt no. Joā. cal. de
pbē. ſuper inordinata. non ob. q̄ ſcdo al-
le. q̄ certi ſunt caſus ⁊c. q: illi caſus fir-
mant regulam in perpetuis vicariis et
qui ſuo iure agunt ⁊ q̄ ius habēt in re
ſecus in tēporalibus qui omnia agunt
nomine alterius qui pnt conſtituere vi-
cariū. ita ſentit hoſti. in ſum. de offi. vi-
ca. §. in q̄b⁹. vbi ſoluit iſtā cōtrarietatē.
ad decre. lꝫ canon rñdetur q̄ illa loqui-
tur in ſimplici parochiali non in colle-
giata vel ⁊c. et ita etiā pōt intelligi. §. q̄
no. qd̄ quo ad validitatē compoſitionis
vicarij illa iura nihil diſponūt ſꝫ quo ad
hoc vt conſtituētes excuſent a non reſi-
dētia bene dicūt q̄ deſeruire dꝫ p ſe et
non ſufficit q̄ p vicariū deſeruiant. Ua-
lebit ergo conſtitutio ſꝫ ipſi non excuſa-
būtur a reſidētia non pōt platus com-
mutare curā agibiliū. lxxxix. di. ſingula.
G ⁊. c. noluim⁹. ⁊c. diaconi. Hec autē non
ſunt cōtraria reſidere ⁊ hr̄e vicariū pōt
ergo reſidendo hr̄e vicariū no. hoſt. de
offi. vi. §. in q̄b⁹. plus dicit q̄ abſentās ſe
ſine cā plus peccat et magis aggrauat
abſētia ſi nō faciat vicariū quā ſi faciat
q: primo caſu vacuat ⁊ indefenſam re-
linq̄t eccliaꝫ. Scdo cum ſuffragio vica-
rij videret lꝫ abſētia nō excuſat abſētē.
9 facit tn̄ iuſtā cōſtōnē vicarij. Differē-
tiā aūt inter ſimplicē parochialē ⁊ col-
legiatā adhuc oñdit q: alr̄ ſumit reſidē-
tia in ſimplici ⁊ alr̄ in collegiata. Nā in
ſimplici nō eſt niſi vnus rector: in colle-
giata plures. Strictius ergo ſumit reſi-
dētia in nō collegiata: vt no. Jo. an. poſt
Inno. de cle. nō reſi. ex pte. ſic largi⁹ ſu-
mit in hn̄tib⁹ diuerſa bñficia q̄ in hn̄ti-
bus vnicū tm̄. Itē rectores collegiataꝝ
eccleſiarū non artant ad ſacros decre.
ergo lꝫ ⁊ decre. extirpāde q̄ dicūt q̄ dꝫ
per ſe deſeruire in ordine quē requirat
eccleſiā nō pnt intelligi in talibus q̄ ad
ſacros nō artantur: ſꝫ de ſimplici paro-
chiali cui⁹ rector artat ad ſacros ordi-
nes. Ex hoc etiaꝫ ſeq̄t q̄ tales plati pnt
cōmittere vicarios ad hoc gl. or. in cle. ſ.
de pui. in v̄. pochiales. q̄ dicit q̄ rector
eccleſie collegiate pōt lꝫ non ſit pſbyter
dare licētiā alieno pſbytero miniſtrādi
ſacra ſuo parochiano ergo forti⁹ ꝯmit-
tere ſm Lapū de caſt. ꝯcludi pōt ex pre-
miſſis ſi q̄s vult cōſtituere vicariū ppe-
tuū nō pōt niſi in caſib⁹ ſi vult ꝯſtituere
vicariū tpalē ſi quo ad aliquē articulum
in iudicādo viſitādo vel in committēdo
pōt ſi vniuerſaliter velit ipm vicariū ſi
quo ad iuriſditionalia vel alia q̄ nō tan-
gūt ordinē pōt ſi quo ad tāgētia ordinē ſi
eſt rector eccleſie nō curate. Si q̄rit an
poſſit quo ad hoc vt excuſet a reſidētia
nō pōt ſi quo ad validitatē ꝯſtōnis vica-
rij ſi ecclia eſt collegiata pōt. Si eclia
nō eſt collegiata adhuc pōt: ſꝫ excuſat p
hoc a reſidētia lꝫ abſentia in tantū non
grauetur ſm Anto. de butri.

¶ Allegatio. vj. De elec.

1 Electio per talia verba eligo ta-
lem ad beneficium vacans morte talis
⁊c. an ſit valida.
2 Collatio beneficij facta per executorē
ignorantē vacationē etiam impetranti
ignorāti vacationē quo pacto teneat.
3 Forme electionum incerte poſſunt eſſe
diuerſe.
4 Electio in qua non exprimitur modus
vacationis an ſit valida.
5 Beneficiū collatio per papam quoquo-
modo vacans an teneat.

o Exprimere modū vacationis beneficij an ſit de ſubſtantia electionis.

I N hac.vj.allegatione diſputat †an valeat hec electio Eligo talē ad beneficiū vacās morte talis vel alio mō quocunq; ⁊ dubiū facit decre.ij.de elec.li.vj.q̄ ꝑificat iſtā electionē collationē ⁊ acceptationē ſicut alternatiua conditionalis ⁊ incerta non valet electio ſic nec collatio vel acceptatio ⁊ vbi valet vna et reliqua et hoc ex idēptitate rōnis. De collatione pz.no.glo.or.ſup ūbo incerta in dicta decre.ij. Et dicit Jon.quo ad acceptationē in dicta decre.ij.et dicit Cal.ꝙ eſt caſus de ꝑbē.cū non ignores.plus dicit Inno.in dicta decr.ij.ꝙ ſi elect⁹ cōditionalr̄ acceptet ⁊ conſentiant eligētes eorū vota efficiunt̄ incerta q̄ a ꝑncipio fuerūt certa ⁊ ꝓcedit aduerſus eos dicta decre.ij. In collatione aūt valet ſi dicat ꝯfero ſi vacat ꝑ mortē ſempronij vel alio quouis modo imo pro cautela dat̄ a docto. de cōceſ.ꝑbē.ex ꝑte cyſter.⁊ de reſcript.ſuſceptū.lib.vj.vbi gl.Jo.an.⁊ Lap.Ab.⁊ Jo.cal.in qōne q̄ incipit papa cōceſſit ad hoc qđ ſcribit in decre.j.de poſtu.ꝑla.lib.vj.Jo.an.qꝛ admittit̄ talis forma. Eligo vel poſtulo ꝓut melius valeat de iure ⁊ valet collatio ꝯfero tibi talē ꝑbēdā vel bñficiū ſi vacat ad hoc.l.eas.de cōdi.⁊ de.cū gl.ſua.ad hoc qđ ſcribit Jo.an.de ꝑbē.ſi tibi.lib.vj. Meli⁹ gl.in.c.ij.de elec.li.vj.bñ tñ facit dictū Jo.an.hic
2 allatū ꝙ fuit Jo.mo.dicētis†ꝙ collatio bñficij facta ꝑ executorē ignorātē vacationē etiā impetrāti ignorāti vacationē vz dūtñ in ūitate vacet:cui⁹ dictū tenēt etiā dñi de Ro.ꝯcluſione.clxvj. ¶ Itē in acceptationibus collationū ⁊ electionū admittatur talis ſi mihi debet̄ ⁊ hoc in cōi vſu ad hoc qđ not.de ap.dilecto.per Inno.⁊ Joā.an.non ob.ꝑdicta decre.ij.qꝛ annullat vota iūcta q̄ reddunt reſpectu ſubſtantie electionis vel ꝑſone eiegēde incertitudinē nō inficiat̄ ſcđa ꝑſona ex illa exiſtēte electione certa lz alia cadat extrinſeca incertitudo vt eſt vi
3 dere in formis predictis.†Nam ſi dico eligo titiū vel ſempronium prima non eſt certa. Uel ſi dico eligo ſi ſic doctor eſt incerta perſona ⁊ dubia q̄ requirit cauſe cognitionem. Si dico eligo ſi debeo eſt incertitudo iuris. Et ſi eligo illum in quo maior pars cōſenſerit ⁊ in ſilibus. Sed cū dico eligo vel poſtulo ꝓut melius de iure valet ꝑſona eſt certa ⁊ ele
4 ctio.†Uel dico accepto ſi mihi debetur de iure perſona eſt certa ⁊ electio ꝙuis ad cautelā vel propter dubiū adijciam poſtulo vt meli⁹ de iure valeat.vel ſi dico accepto ſi mihi de iure den̄ de iure adijcit̄ ad cautelā:⁊ ſubintelligit̄ etiam ſi non fuiſſet appoſitū.ita dicim⁹ in ſili. Sunt eñ q̄dam cl'e q̄ nō mutāt iuriſditionē iudi.ſed inſtruunt.⁊ ideo ſi fiat ꝯi bene tz ꝓceſſus vt ſi dicat̄ ꝓcedas iuſtitia mediante.⁊ tñ ſi ꝯ ius litigatoris ꝓceſſit ꝓceſſus vz mero iure. No.ob.ꝙ forma mādati ſit exacta diligētia obſeruanda.ad hoc qđ no.Jo.an.de ꝓcur.ex inſinuatiōe.⁊ de reſcrip.cām.de ꝑſump.c.ſi.ele.j.de offi.⁊ po.iudi.dele.⁊ Inno.de offic.dele.prudētiam.lz in cōtrarium facit qđ ſcribit Bart.in.§.arbitror.⁊ qđ not.in.l.quales.de arbi.de hoc dic vt di xi de iureiur.quintaual.An.de but. In hac ergo electione eligo talem ad tale bñficiū vacās morte talis vel alio quouis modo nō eſt ꝑſone vel electiōis incertitudo. Nam de vacatiōe nulla ponit̄ heſitatio ꝙꝙ de mō vacādi:nā talis ꝑciſe vult eligere ⁊ exprimit vacationē putatiuā:ſz qꝛ pñt multe occulte eſſe vt in renūtiatiōe exꝑſſa vel tacita ꝑuatione occulte ſententie vel defectu q̄ qñq; non ſunt note ad cautelā vt tales modi cōprehendant̄ adijciant̄ vel alio modo et hoc cā tolerat̄ eligo vel poſtulo:q̄ tñ plus hz incertitudinis cū poſtulatio et electio hz diuerſos effectus ⁊ diuerſas vias ⁊ modos ꝓcedendi vt pz de poſtu.ꝑla.ꝑ totū.ad hoc facit qꝛ de ſubſtantia non eſt exprimere modos vacationis. nā non eſt neceſſe ꝙ per papaz notetur ꝑſona ex eius facto vel omiſſo dicatur
5 beneficium vacare.†Nam ſine expreſſiōe certi modi poteſt dicere papa quoquomodo vacās tibi cōfero vel cōferri mādo:⁊ tūc etiā ſi ſine alicui⁹ facto ꝑſone vacaret:puta quia ante datā foret

creatus valeret collatio vt in cle.lras.
de reſcri.facit qđ no.Cal.in qõne q̃ inci
pit papa cõtulit. An aũt in decreto ele=
ctionis ſit neceſſe exprimere moduz va=
cationis ſcribit Joan.and.de re.iu.poſt
trãſlationẽ. ¶ †Itẽ ſi forte dictũ eligo
te ad bñficiũ tale vacãs nullo modo va
cationis expreſſo valeret electio ⁊ tamẽ
eſt magis incertũ exprimere vacationẽ
non certificatam cum certo modo ⁊ ad
cautelam adiũcto vel alio modo q̄ꝛ hic
nec pſona nec vacatio eſt incerta et ſi
aliqua ſubeſt incertitudo illa eſt circa
modũ vacationis non eſt de ſubſtantia
electionis non vitiatur ergo electio.ad
hoc ſilr̃ qđ ſi a ſnĩa diffinitiua appellet
nulla cauſa expreſſa ⁊ ex quacũq3 cauſa
poſſem illam iuſtificare ſi tñ in appella=
tiõe aliqua cauſa exprimat̃.nõ ob.quin
alias cauſas poſſint pſequi quia expreſ=
ſio illius cauſe que non erat de ſubſtan
tia non habet vitiare appellationẽ vel
alias cauſas auferre ſi in propoſito in
electione ad beneficium non eſt neceſ=
ſaria expreſſio ergo et modorum vaca=
tionis quantũcunq3 ſubalternatiõe nõ
vitiat electiõis actũ ſm Lapũ.

¶ Allegatio ſeptima.
De probationibus.

1 Litere de quibus papa recõmen= dat iudici ſeculari quẽdam plebanum talis plebis ſuper occupatione bonorũ plebanie: an probent illum plebanũ ſi opponatur q̄ nõ ſit pleban'.

2 Literis narratiuis an immediate ſit credendũ et an per eas probetur ius ali=cuius.

3 Papa dicens ad petitionem talis pro=cura.tales literas ⁊c.an probetur talis procurator.

4 Papa conferens beneficium qđ vaca=re narrat per obitum ſempronũ in cu=ria an fidem faciat de morte ⁊ loco.

5 Accuſatus coraz iudice ſeculari an per literas pape per quas confert benefi=cium ⁊c.probetur clericus.

6 Clemẽ.ſi ſumus.de ſen.excõ.et clemẽ. literis.de pba.q̃liter intelligi debeãt.

7 Confirmatio pape de conceſſione ali=cui facta in forma cõmuni an plus iu=ris tribuat q̃ ante

1 Diſceptatur an lrẽ quibus
papa recõmendat iudici
ſeculari quedã plebanũ
talis plebis litigantẽ ſup
occupatione bonorũ ple
banie pbent illũ pleba=
num ſi opponat̃ q̄ agere non põt,quaſi
non pleban'.alle.primo q̄ ſic q̄ꝛ non eſt
hoc alteri preiudiciale quo caſu ſemi=
plena ⁊ vnius teſtis ſufficit pbatio.de
ſen.exc.c.ſi vero.vbi hoc no.⁊.c.ſicut.et
quia talibus literis in non pĩudicialib'
creditur vt.lxxvij.di.nobiliſſimus. Non
enim hic agit̃ de tit.plebis ſ3 de poſſeſ=
2 ſionib' plebis ad hoc cle.j de pba.†q̄ꝛ
in narratis de facto ſuo credit̃ ⁊ plena
dat̃ pbatio in narratis de facto alieno
credit̃ donec pbet̃ ɔ̃riũ:ex quo ſup his
emanet aſſertio vel narratio ſup q̃bus
papa fundat intẽtiõ ad hoc qđ ibi ſcribit
Pau.vbi dicit lrĩs credi non ſolũ in eo
qđ dicit ſe feciſſe ſ3 i eo qđ dr̃ ab alio co=
rã ſe factũ eſſe vt.⁊ dicit q̄ ſi narrat per
talẽ factam renũciationẽ bñficiũ corã
ſe p pcuratorẽ q̄ p tales lras q̃b' alteri
cõfert pbatur renũtiatio:poterit tamẽ
indirecte contra pberi pbãdo ipm re=
uocatũ eſſe ⁊ renũtiationẽ ad eũ deue=
niſſe.ad hoc de reſcrip.nulli.in pe.glo.q̃
3 glo.facit ad ppoſitum:vbi dicit† q̄ ſi pa
pa dicit ad petitionem talis pcu.tales
lras ⁊c.q̄ pbat̃ pcu.Joã.an.diſtinguit
inter vba aſſertiua ⁊ narratiua p text.
de priuil.ſi papa.li.vj.⁊ p cle.ſi ſumm'.
de ſen.excõ.Et verũ dicit q̄ꝛ illa vba ibi
ſunt plata ſup q̃b' nõ fundat̃ intẽtio.et
ſic loquitur dec.ſi papa.vñ Pau.in cle.
4 lras.de pba.dicit† q̄ ſi papa conferat
bñficium q̄ vacare narrat p obitũ ſem=
pronij in curia q̄ fidẽ facit tã de morte
q̃ de mortis loco:l3 põt pbare ɔ̃riũ eo=
dẽ modo probabit in propoſito papalis
narratis ⁊ pleban' corã eo talia expo=
nit.⁊ q̄ꝛ veriſimile eſt q̄ examinauit vel
q̄ examinari fecit ad cui' petitionẽ ſcri
bit an fuit pleban' an nõ:q̄ꝛ iura ſcit q̄
ad petitionẽ ignoti nihil mãdari d3 ad
hoc qđ ſcribit Jo.an.i mercurialib' ſu=
p regula nõ l3.de re.iur.li.vj.in ſolutio=
5 ne qõnis.vbi dicit† q̄ accuſat' corã iudi
ce ſeculari pbat ſe clericũ pducendo li=

terã in qua papa cõfert ſibi beneficium tanq̃ clerico ad hoc inducit tria pſum‑ ptionem lr̃e autentice fauore clericalis ordinis in nullũ vel modicũ alterius ad q̃ inducit lr̃as papales p multas vias trãſire et p illis: ergo preſumẽdum quia preſumit q̃ papa illũ examinauit vel ex‑ aminari fecit ſibi beneficiũ conferendo cũ aliis hoc faciendum pcipiat.xxiiij.di. qm̃ epõs.de cle.nihil adducit quia ſuffi‑ ciunt argumenta vbi nõ ſit pjudiciũ.de cleri.peregri.quia.c.ij.et de pnu.ex inſi‑ nuatiõe.xxv.q.ij.ad reſcripta ad hoc de teſti.cum a nobis.ad finem cũ ſua glo. vt per Jo.an.ad hoc glo.or.de renũ.c.j. li.vj.et ſentit Fre.de ſe.in opere ſuo.c. xij.in quo dicit q̃ ſi papa narrat in re‑ ſcripto q̃ titius ſibi aliqd ſignificauit et dat ſibi iudicem.Poſtea pñtato reſcri‑ pto ſi negatur titium in curia fuiſſe dicit q̃ lr̃e probãt eum fuiſſe in curia nec ad‑ mittitur pbatio in ↄtriũ per dictam cle. lr̃as.⁊ qꝛ papa narrat factum ppriũ.et hoc idem ſentit Zen.et Guil.in.d.cle.li‑

6 teras. ¶ †In ↄtrariũ cle.ſi ſummus.de ſen.excõi.vbi dicit q̃ ſi alicui ſcribat ſub nõie dignitatis ipſum approbare nõ vr̃ nec aliquid noui iuris tribuere: ſꝫ dic q̃ dicta cle.loquitur de ſimplici no‑ minatione facta per papam nominãdo ſiue narrãdo nõ aſſerendo nec ſe ſuper tali dignitate fundando vt ſi ſcribat epõ floretino ſe aliquid feciſſe preſente archidiacono pyſano primicerio Me‑ diolaneñ.nõ per hoc pbat illum archi‑ diaconum vel primiceriũ vel ſi ſcribat epõ floretino narrando quod mittat ad eũ executorẽ pyſanum diaconũ perus. ⁊c.Sed qñ papa principaliter narrat ad inſinuãdũ ſuã intentionem puta qñ narrat qõ vult q̃ tali plebano reſtitua‑ tur talis res dicte plebis: tũc talis nar‑ ratio et noiatio eſt facta principaliter ſuper hoc vt ſibi tanq̃ plebano fiat ali‑ quid quod no.niſi plebano fieri debet.⁊ ⁊ hoc ſentit Zen.in.d.cle.literis.in prin. Idem Pau.item dicta.cle.dicit q̃ non intendit ius nouum tribuere.et hoc eſt planũ.Nã litere non facient ipſum ple‑ banum ſed bene preſument ipſum ple‑ banũ ⁊ quo ad interẽ rei de quo ſcribit

papa. Nã ſi in alia cauſa reuocaretur in dubium an eſſet plebanus nõ proba‑ retur. Itẽ ſi reuocaretur principaliter in dubiũ an eſſet plebanus lr̃e eum non preſumerent vel pbarent plebanum qꝛ res inter alios acta: tñ qꝛ litere ſunt cõ‑ fecte ſup alia re ſm̃ Lapum. Ad hoc ca‑ ſus de pſump.illud.iuncta.l.optima.de contrahẽ.⁊ cõmit.ſtip.C.⁊ dixi in.d.c.il‑ lud.⁊ facit qõ ibi no.Inno.Ant.de but.

Adducit ſiſe †qꝛ per cõfirmationem in 7 forma cõi a papa non tribuitur plus iu‑ ris q̃ ante.et tñ eſt maioris autoritatis ⁊ preſumptionis quia inferior nõ poſſet de iſta cognoſcere qui tñ modo poterit: vt not.in tit.de ↄfir.vti.vel inuti.⁊ Joã. an.de elec.c.cum monaſteriũ.in verbo confirmationẽ. Iſta ergo ſtant ſimul q̃ non tribuãt ius de nouo ⁊ qõ preſumit de iure antiquo donec cõſtat de cõtra‑ rio alias oẽs dicti docto.erraſſent. Dñs tñ Lapus ⁊ Abb.ſuper.d.cle.ſi ſummꝰ. dixit q̃ talis noiatio etiam quo ad pre‑ ſumptionẽ nõ facit fidẽ nec tribuit ius neq̃ ad ppietatem nec quo ad poſſeſ‑ ſionem: ſed dicit allegão q̃ ſi intellexe‑ rit de aſſertiua vl̃ ſuper qua fundat pa‑ pa intentionẽ male dicit et contra pre‑ dictos doc.ſed puto q̃ intellexit de ſim‑ plici narratiua. In alio etiã male dicit prout dixit ſecus in alio inferiore qꝛ quo ad ius ⁊ quo ad ppietatem ⁊ ius qꝛ nõ eſt verũ niſi quo ad pjudiciũ noiantis. ⁊ita pbãt iura p eum inducta: dixit etiã in.d.cle.literas.q̃ forte ſatis pbabiliter dici poſſet q̃ ſi papa ſup his in quibus fundat intẽtionem de facto alieno nar‑ rat non de facto pprio vel predeceſſor. ſed hoc facit motu pprio talis nomina‑ tio pbat ſed pbari poſſet. In contrariũ ſi ad petitionem aduerſarij non facit fi‑ dem nec transfert onus pbandi in ad‑ uerſarium.alle.de pben.ſi motu pprio. lib.vj. Sed locutus eſt ſub dubio forte alias plures glo.or.eſſent ſublate.⁊ ma‑ xime glo.in.d.c.nonnulli.de reſcri.⁊ cle. lr̃as.⁊ qõ ibi doct.ſcripſerunt ea qꝛ mo‑ tus pprius pape non pbat non inducit diſpenſationẽ nõ tollit defectum perſo‑ ne ſed ſolius ſurreptionis: vt.d.c.ſi mo‑ tu pprio.imo operat̃ etiã aliud qꝛ facit

gratiam extẽdere ad id qđ alias nõ cõ-
prehẽdet per reſcriptum ſine ipſo:vt eſt
caſus in.c.ſi pluribus.de preben.lib.vj.
Itẽ magis pſumit papa inſtruct⁹ ſuper
his que narrat motu pprio quam ſi fa-
ceret ſuper ſubſtantia narrata p aliũ cũ
primo caſu quaſi videatur narrare in fa
cto ſup q̃ eſt certificat⁹ ſup vbo ſup fa-
cto ab alio narrato nõ tñ ita p ſe certifi-
cato ad hoc qđ no.gl.in.d.cle.lras.Phi-
lip⁹ de ſctõ gemi.vñ in.q.nra ſiue ſcri-
bat motu proprio ſiue alr nõ eſt magna
vis.Sic eñ põt in fctõ alieno pprio mo
tu narrando errare ſicut ſi ad alterius
inſtantiam.Unde in eccleſia numerata
ſi nõ facit de numero mentionem ꝛ ſcri
bit proprio motu lꝫ nõ poſſet opponi de
ſurreptione poteſt opponi de defectu
intentionis vt ibi not.et dicit Jo.an.ꝙ
cautus debet eſſe aduocatus in modo
opponendi ſm Lapum.

¶ Allegatio.viij.De iure patro.

1 Preſentatus a patrono et confir-
matus ſi pſentatur a ſcđo dicente ſe pa
tronũ:petit ꝯfirmari pro ſcđa ꝛc.an poſ
ſit cogi vnam illarum eligere.
2 Decretalis vt quid duas an locum ha-
beat in preſentationibus.
3 Uota alternatiua an in preſentationi-
bus aut electionibus admittantur.
4 Preſentationes an tot dicantur quot
ſunt actus preſentationis.
5 Preſentatio an dicatur electio.
6 Decretũ nõ põt interponi ſup incerto.

1 PReſentatus† per patronos
et ꝯfirmatus iterũ ſcđo pñ
tatus p dicentẽ ſe habere
ius vel ptãtẽ pñtandi a pa-
tronis petijt ſe confirmari
pteſtans qđ nõ intendebat recedere a
prima pñtatione petebat ſe confirmari
ex ſcđa ad cautelã.Tertio pñtatus pe-
tijt vt eligat alteram ex pñtationibus.
¶ Querit qđ iuris.vr ꝙ nõ ſit cogẽdus
eligere:qꝛ vnica eſt pñtatio de eodem ꝛ
ab eiſdem facta ſicut vnicũ eſt matrimo
niũ:lꝫ pluries ꝯhat ab eiſdẽ p verba de
pñti ſicut et vnica appellatio ſi ab eodẽ
et ad eundem et ab eodem grauamine
pluries interponatur de ap.bone.ꝛ.c.di
lecto.ſic et in petitione apłorum vnica

2 eſt lꝫ pluries iterata.† Item qꝛ decr.de
elec.vt qđ duas nõ hꝫ locum in pñtatio
nibus qꝛ ibi loquit in electione q̃ ſunt
diuerſa de pbẽ.cũ inſtis.Et per electio
nẽ ꝯhit matrimoniũ inter elegantes et
electum vt lite nõ cõteſt.quõꝫ.§.porro.
de elec.cũ inter nõ pñtatione.ꝛ ideo ad-
mittitur accumulatio de iurepa.cle.ij.
quod ſec⁹ in electione de elec.publica
to ꝛ pupillus lꝫ non eligat:põt tñ pñta-
re ꝛ ꝯhit ſpõſalia de ſpõ.impu.lras.ſed
nõ matrimonium.eo.titu.c.vnico.li.vj.
3 † Itẽ vota alternatiua in pñtationibus
admittunt nõ electionibus de iurepa.
cle ij per ꝯña vr ꝙ lꝫ elect⁹ teneat ſuũ
purũ prebere ꝯſenſum ſicut ꝛ electores
vt.d.c.ij.ꝛ qđ ibi no. Itez vr ꝙ pñtatus
incertũ poſſet pbere conſenſum ſicut ꝛ
pñtantes.Itẽ patroni laici non artant
ad formam decre.qꝛ ppter.vnde eligũt
in pñtandũ:vt no.Archi.ꝫ.ti.pri.c.j.et
eligũt alternatiue ꝙꝙ electoribus hoc
non liceat de iurepa.cõſtituũt procura-
tores ad pñtandũ etiam ſi ſint pſentes
vel non ſint impediti:vt not.Fre.de ſe.
in opere ſuo.cxcix.cõpromittunt aliqui
alijs cõtradicẽtibus trãſmittũt ꝛ cõmit
tunt voces ſingulariũ ſi ad eos etiam
tanꝙ ad collegiũ pertinet facultas pñ-
tãdi. Item vna pars põt p aliã pñtari
altera per ſe:vt not.Pau.de iurepa.no-
bis.In tãta ergo diuerſitate abſurdum
eſt trahere diſpõnem electionis ad pñ
4 tationẽ.† In ꝯriũ qꝛ quot actus pſenta
tionis tot pñtationes ſicut quot res tot
ſtipulationes.ff.de vb.ob.l.ſcire debem⁹
et tot legata de.l.ij.et tot crimina ꝛ tot
abolitiones.ff.ad turpil.l.ij.§.ſi plura.
ij.q.iij.§.vlti.Uno actu plures baptizã-
tur plures excõicationes inſurgunt de
ꝯdi.iiij.ppſie.Jo.an.de bapt.c.j.de ſen.
exc.mulieres.de immu.ec.qm.de elec.
ſciant.de penis felicis.de ſent.exc.quiſ
cũꝙ. Ex vna iniuria plures actiões.ff.
de iniur.l.j.ꝛ.l.cũ quis.§.j.de cri.fal.c.j.
ꝛ de iniu.l.itẽ apđ.§.ſi.Itẽ q̃ ad intereſſe
aduerſarij due ſunt pñtationes ꝛ ex pſe
cutiõe duaꝝ augeᵗ intereſſe aduerſa
rij qꝛ plus fatigat in duabus ꝙ in vna.
nã vtraꝗ ꝯuenit ipugnare qꝛ eẽ poſſet
qđ vna eſſet valida:alia inualida:quia

pſentātes vel pſentat⁹ poterat eſſe ex=
cōicat⁹ tpe pmo ꝛ nō tpe ſcdo.ꝛ ſic de=
fenſio vni⁹ nō ſufficit ad defenſionē al=
teri⁹.Et hoc eſt ꝙ pōderat tex.in.d.c.vt
q̄s duas.vñ cōcludit dictā decre.vēdica
3 re ſibi locū in pñtationib⁹ †qꝛ pñtatio ⁊
electio.de elect.q̄relā.de iurepa.c.ij.et
iij.ꝛ.c.nobis.et.c.pen.ad qđ bñfacit qđ
no.de elec.c.fi.in gl.ij.li.vj.et ibi Jo.an.
in nouel.vbi illa decre.loquēs de elect.
trahit ad pñtationem:ꝛ ita ſeruaꝛ.facit
qđ no.de elec.ſciāt.in glo.añ pe.ſic ꝛ pe=
na decre.auaritie loquēs de eligētibus
extēdit ad pñtātes vt hꝫ cōis obſeruan
tia.ꝛ ſic ꝯſuluit Calde.ꝛ.d.Ant.inus de
boñ.ꝛ ſic fuit pnunciatū ꝛ termin⁹ dat⁹
electo p decre.quā ſit vt ſic extendit ad
pñtatū vt habet obſeruātia:vt no.in.d.
decre.quā ſit.¶Itē decr.vt quis duas.
ponit duas rōnes de intereſſe aduerſa=
rij vt hec pportionanꝛ pñtatiōi.Alia eſt
cū nō niſi ex vna illarū valeat ius habe=
re ꝛ habet locuꝫ etiā in pñtatione:qꝛ ex
pñtatione ius acquiriꝛ pñtato intm̄ ꝙ
caſſatur inſtitutio p ep̄m.de tali facta.
xv.q.ij.decernim⁹.de re iudi.cū Bertol=
dus.no.Jo.an.de poſtu.prela.c.fi.Ex ſe
cunda ergo non pōt ius cōpetere ſi cō=
petūt ex pma:qꝛ qđ meū ē ex vna cauſa
ꝛc.de fi.inſtru.inter dilectos.ꝛ vt ad ele
ctionē ſic ad pñtationem ſequiꝛ ꝯfirma
4 tio ſiue decretū.†Decretum aūt ſuper
incerto non pōt interponi ergo eſſet in=
certū q̄ electio cōfirmareꝛ cū ambe eo
caſu non pñt valere.ad hoc qđ dicit de
ſacramēto matrimonij qđ aut plenū eſt
aut nullū qꝛ res indiuidua vt dicit gloſ.
de tranſla.prela.c.fi.vñ Jo.an.in ſpe.de
reſcri.§ rōe aūt cauſe.ver.itē obtētū eſt
dicit in additione ꝙ ꝯtractus mr̄imonij
ſpūalis vel carnalis conſtare nō pōt ex
conſenſibus iteratis:qꝛ ſm eū aut ex pri
mo conſenſu tenuit ꝛ ſic nihil addit.Se
cundus aūt nō tenuit ꝛ pōt cōſiſtere ex
ſcdo in ſpūali:ergo ex vno ſolo petenda
eſt confirmatio vt de elec.vt quis duas.
¶Itē lꝫ decre.vt q̄s duas.ſit ius nouū
eius tñ rō antiqua eſt:ꝛ ſic extēditur ad
pñtationē.Ad hoc qđ no.de vſur.cū tu.
nā ꝛ p ius antiquū nō licebat in incerto
rogari.de reſcri.c.fi.ꝛ.c.ti.cū in multis

li.vj.ad hoc not.de libel.ob.c.ij.vbi hoſ.
incertitudinem non admittendam niſi
qñ actor eſt incertus ꝛ non pōt ſibi im=
putari ſed reo qui nō vult certificari:ſꝫ
in caſu noſtro preſentatus debuit eſſe
cautus anteꝙ intentauerint et inueſti
gare:an ſibi expediat:et ad hoc eſt ſta=
tutus terminus de elec.quam ſit.li.vj.
ꝙ elect⁹ debet eſſe cautus vt infra ter=
minū iuris dicte decre.quā ſit et ita ple
ne deliberet quod pure conſentiat ſecū
dum Lapum.

¶Allegatio.ix.De concel.prebende.

1 Papa ꝯferēte bñficiū vt perpetuū
quod ex diſpoſitione conſtitutiōis erat
annale non facta mētione de cōſtitutio
ne an litere dicentur ſurreptitie.
2 Taciturnitas eoꝝ q̄ papa nō tollit nec
ipſe derogare intendit an vitiet lr̄as.
3 Beneficia de iure cōi nō ſunt tempora
lia ſed perpetua.
Papa non poteſt cōnſtitutione ſpeciali
ligari.
4 Beneficiū manuale p papā collatū an
poſſit per abbatem reuocari.
5 Promiſſio pape de beneficio multiplici
ter conſideratur.
6 Statutum beneficij a malis an.videa=
tur ruptum ex conſtitutione ſi ſtatuen=
tes autoritates pape recipiant aliqueꝫ
in beneficium perpetuum.

Diſputat hoc an ſi papa bñ
1 ficiciū annale ex ꝯſtōne ꝯfe=
rēdi vt poꝛtatū q̄ poſt annum
ex cōſtōne vacare cēſetur pa
pa ſue reſeruat collationi eo
vacante per mortē ei⁹ vel ꝓmotionē q̄
illū habebat ex cōfirmatiōe legati vt p=
petuum cōferat alicui vel de eo mādet
prouideri nō facta mētione de conſtitu
tione.an illa gratia ſit ſurreptitia.Et in
hoc tenet ꝙ nō qꝛ vel cōceſſio intelligiꝛ
taliter vt ex natura cōſtōnis ꝛ tale nō
eſt tacitū quo expreſſo lr̄as non dediſſet
ex quo ſua collatio nō repugnat ꝯſtitu=
2 tioni:et quo concludit †ꝙ taciturnitas
eoꝝ qui papa nō tollit nec eis derogat
reſcribēdo ſꝫ remanet in omni ſuo inte=
gro ſtatu non vitiat lr̄as vt ſi taceat qđ
prior iurare debet ſe ſeruaturū cōſtitu=
tiones vel ꝙ ex conſtitutione debuiſſet

Impetrare licet etiã ab aliquo prelato vel aliter ſi etiã cõceſſio intelligaꝛ ppetua
3 Itidem dicit ꝙ de iure cõmuni beneficia nõ ſunt tpalia ſꝫ perpetua:ſꝫ cõſtitutio diſponẽs in cõtrariũ recedit a regula iuris ⁊ hoc nõ põt in preiudiciũ ſupioris imo ſupioris autoritas intelligiꝛ excepta de iur.iu.veniẽtes.qđ no.gl.de reſcri.cõſtitutus.cũ ſi.reſeruãdo ergo collationi ſue talia bñficia an alia reducũtur ad antiquas regulas iuris cõis vt ex hac vice intelligantꝛ ppetua nec hꝫ papa facere mentionẽ de cõſtõne ſpãli ꝙ eã nõ obligat.vñ ſicut p talẽ reſeruationem tollit caplo ius eligẽdi pro illa vice pari rõne: ex ꝙ igiꝛ p reſeruationẽ papa reducit bñficiũ ad ſuã collationẽ abſtulit caplo ita cõmodũ electionis ſiue tp̃s.neqꝫ enim veriſimile eſt cõ iura cõia voluiſſe ligari obſeruatiõe cõſtitutionis ſpãlis. Impetrãs ergo nõ hꝫ facere mẽtionem de eo qđ iã cõſtõni ſublatũ eſt ſecꝰ ſi tale bñficiũ impetrareꝛ tali reſeruatione non pendente qꝛ tunc impetraretur beneficium vt vacans eo tempore quo electio ſpectabat ad capitulũ et eo tpe quo vigebat cõſtõ de annullitate prioꝛ ꝙ tacere nõ debuerũt in impetratione per regulas.c.ſup lr̃is.reſcrip.ad hoc allegat
4 qõnẽ diſputatã p Jo.cal.⁊ †Pau.de bñficio manuali collato per papã an poſſet reuocari per abbatem vt ſolum erat ⁊ ꝙ nõ ſi gl'oſe cõtulit.Secus ſi ſupplendo defectus ⁊ negligẽtiam abbatis per iura ⁊ rõnes ibi p eum inductas.⁊ idẽ facit Jo.an.de ele.cũ inter.R.ſuper gl. hꝫ.Nec p hoc diceretur bñficium mutaſſe naturam ſuã:vt dixit Pau.Sed obeunte illo cui collatus eſt prioratus redhibit ad ſuã naturã qꝛ ex ꝙ tpe ſue reſeruatiõis erat ppetuũ in illo ſtatu in quo eum repit reſeruaſſe vꝛ ſm La.de caſt.

¶ Ego credo ꝙ reſeruatio intelligaꝛ et collatio tpaliter vt dictat ſtatutum qꝛ nõ eſt veriſimile ꝙ velit papa tollere ſtatutũ primo editũ ⁊ vacabit p cõſtõnẽ vt dicit cõſtõ lapſo anno ꝙ nõ intendit papa tollere cõſtõnes nec vti ptãte excepta niſi exprimat.Nec dictum Pau.eſt
5 ſimile.†Aliud eſt eñ pvidere de bñficio ſtãte cõditione preterita ꝙ ſit tpale ⁊ qꝛ nõ tollit cõſtõnẽ niſi exprimat cõſtõ remanet ⁊ eius virtus niſi dicaꝛ ꝙ conſtitutio debeat reſtringi ad collationes tantummodo ſtatuẽtiũ in quo attendẽda forent verba cõſtõnum.Aliud eſt prouidere de beneficio manuali qđ põt reuocare ad nutũ futurũ inferioris prelati qꝛ tunc bene inferiori tollitur illa ptãs cũ inferioꝛ precedẽte actu ſuperioris de illo ſe non valeat intromittere tanꝙ beneficiũ autoritate pape collatum:tunc ſit exẽptũ ab inferioris ptãtem ſm ant.
6 de bnt.¶ †Scđo diſputat an per receptionem factã p ſtatuentes autoritate pape qꝛ receperũt euꝫ vt ppetuũ videatur ſublata cõſtõ de tpalitate bñficiũ:et videꝛ ꝙ ſic qꝛ facta in fauorem capituli. pñt ergo illi tacite et expreſſe renũtiare ad hoc de pbẽ.cũ illorum.⁊ de pbẽ.dilecto.dato ꝙ ſit iurata.et quod not.Pau. in cle.de regu.vt profeſſores. ¶ Tertio diſputat an ſi eps de cõſenſu canonicorum intra annũ auferat illã cõſtõnẽ et dato ꝙ intelligaꝛ tẽporalis an ſublata illa cõſtitutione remanet ppetuus dicit ꝙ ſic:qꝛ conſtitutio eũ priuabat demum lapſo anno ex quo ergo eſt ſublata eum nõ priuat ad hoc allꝛat de elec.commiſſa.li.vj.vbi pmotus dꝫ infra annum pmoueri ⁊ ſi ſtatutũ eſt lapſum de anno qđ pmoueri nõ poſſet per hoc nõ eſt ante priuatus.⁊ eſt rõ qꝛ poſſet ſuperuenire diſpenſatio.Dicit Jo.an.p quem tolleretur priuatio ita hoc licet prioꝛ eſſet annalis virtute conſtitutionis ſi tñ illa ante lapſum anni tollatur remanet verus prioꝛ ex collatione aplica et perpetuus cum vt.s.dixi bñficia eccleſiaſtica de ſui natura ſint perpetua: nec eſt opꝰ alia electione ſeu inſtitutione imo eſſet facere iniuriam prime collationi:vt no. de ſacra.non ite.ſuper rubrica. maxime poſt Jo.cal.⁊ ſic conſuluit Lapus de caſtel.tenendo ꝙ beneficium et conceſſio pape temporaliter intelligãtur vtputa et ipſe ſupponit in hoc vltimo male decidit quia conceſſio ſtante conſtitutiõe temporali intelligitur vnde ex ceſſatione conſtitutionis attento principio non efficitur perpetua quia iudicatur actꝰ ſm tẽpus cõſtitutionis vigentis tpe actꝰ

de conſtitu.c.ſi.C.de le.l.leges.vnde ad defectum legis non deficit actus iam eſſentiatus de diuor.de his qui.Nec ob. c.commiſſa.quia ibi conceſſio erat perpetua origine lz ex tpis lapſu ſine promotione veniret priuandus ex quo ceſſat priuatio remanet conceſſio ſm do. Ant.de but.

¶ Allegatio.x.De foro cõpe.

1 Epiſcopus bon.an poſſit relaxare iuramentũ de ſoluendis vſuris preſtitis a bonon.mutin.ſuper contractu bonon.inito.

2 Procedi cõtra abſentem ad declarationem contractus vſurarij an ſit licitum.

3 Vſura dici põt crimen eccleſiaſticum.

4 Litis conteſta.an ſit expediens vbi pceditur ad declarationem nullitatis cõtractus vſurarij.

5 Proceſſus licitus eſt ꝯ abſentem etiã cuiuſcũq ſtatus vbi agitur de crimine aut periculo anime.

6 Ad impoſſibile nemo cogendus eſt.

1 Diſputat hic plura † primo an bonon.eps poſſet relaxare iuramẽtum bonon.de ſoluendo vſuras mutinen.qui vſurarium contractum bo-
2 nonie iniuit ad hoc vr ꝙ nõ † quia non põt forenſis rõne ꝯtctus cõueniri coram alio non ſuo iudice niſi reperiat ibidem vel ibi habeat bona de fo.compe. romana.§.contrahentes.li.vj. ¶ Scdo qz hic nõ agit ad impedimẽtum ꝯtractus ſeu obſeruantiã ſz ad ipſi⁹ cõtract⁹ diſſolutionẽ ⁊ iura q̃ dant iuriſditionem ratione ꝯct⁹ loquunt qñ agit ad implemẽtũ ad hoc.ff.ſo.ma.l.ſi cũ dotẽ.Hic multa effundit inutilia ꝙ boni dicit eſt illõ qđ cũ agat ad finẽ apiẽdi viam tñtũmõ ad petẽdum ſibi debitũ nec aliq̃d apte petat dari vel fieri ſz tñtũ agit ad finẽ extirpãdi vitia ſue dioc.põt in abſentẽ pcedere ⁊ pbat p multa iura ⁊ argumẽta qđ in vſuris poſſet ex officio procede-
3 re ⁊ † qđ vſura ſit crimẽ ⁊ delictũ ab aliquo nõ negat ⁊ qđ ſit crimẽ eccleſiaſticũ ⁊ de quo cognoſcit eccleſia ⁊ in non ſubiectũ vt in iudeos de vſuris poſt miſerabilẽ.Scdo qz talis abſolutio ſurrogatur loco miſſionis.qz ordinar⁹ ex ſuie declarandi cõtractũ vſurariũ ⁊ poſt admiſſionẽ põt pcedere non obſtãte defectu iuriſditionis ita in pſonã rõne ꝯct⁹ vel delicti ita põt pcedi.Ad hanc abſolutionẽ alr dicta doc.q̃ allegabo in ſequẽti dubio.Sz abſq tanta difficultate ſatis crede ꝙ abſoluere põt a iurõ iſtũ bonon.quia ſuppoſitus eſt ei ⁊ agit tñtum de tollẽdo ligamine ſibi ſubiecti ergo ⁊ de liberanda anima eius nec aliq̃d diſponit circa pſonã abſentis.⁊ de hoc eſt caſus ſm verum intellectũ de fo.cõpe.poſtulaſti.Itẽ qz in reſolutione contractus quis ſortitur forum vbi ſit implementum:vt nõ.ff.de cõdi.inde.l.qui certo loco.et in.l.j.C.vbi et apud quos. vbi per Barto.ſicut ⁊ poteſt abſoluere reum ab impetitione actoris vbicunq abſentis.ff.de iudi.properandum.§.ſiue
4 autem reus.ſm Ant.de bu. ¶ † Secũdo dubitat an procedere poſſet ad declarationẽ nullitatis contractus vſurarũ in talem abſentem.⁊ breuiter dic ꝙ ſic:tum qz in tali non eſt neceſſaria litis conte.vt in ſummaria.vt in cle.diſpendioſam.de iud.iũcta cle.ſepe.de verbo. ſig.tũ qz ibi non eſt puiſum de remedio miſſionis.Sz agit ad finẽ tñ cuiuſdam declarationis in abſentẽ pcedit lite nõ conte.vt not.in aut.ſi oẽs.C.ſi vt ſe abſtinere.abſti.⁊ in aut.at q̃ ſemel.C.quo et qñ iudex.⁊ narrat dicta bu.vtrobiq de qb⁹ mentionẽ feci de offi.iudi.c.j.§.ꝙ ſi quis petat cancellari de matricula ⁊c. põt pcedi ad diffinitiuã.Et ex his concludit etiam ad primum dictũ ꝙ cũ hec declaratio ſuccedat loco miſſionis ſicut põt pcedi ad miſſionẽ p.§.contrahẽtes. ita poſſet pcedi ad hãc ſniã ad vtrũq.
5 allegat † qz hic agit de periculo anime quo caſu in abſentẽ pcedit ad diffinitiuã vbicũq ſit in bñficiali ⁊ mrimoniali vt lite non cõte.qñ.§.porro.⁊.§.ſinalr.

¶ Tertio diſputat vtrũ excepto q̃ opponit ꝯ petitionẽ vt declaret ꝯct⁹ vſurari⁹.Si opponat ꝙ nõ ꝯrit an illa debeat opponi ante litis ꝯteſt.Inno.dicit ꝙ opponi debet ante litis ꝯteſt.de dña. preterea.⁊ probabit ſummarie.ideo dicit lz non alleget allegãs de reſcrip.ſuper litis.⁊ qđ ibidem in.l.preſcriptione.

C.ſi cōtra ius vel vtili. publi. ⁊ idem ho- 2
ſtie. in §. cōtrahētes. ❡ Cōtrarium ſen-
tit de ſo. cōpe. cū ſit. ⁊ tenet Joan. an. in
Spe. in tit. de rapto. ſuper ver. ſed pōt. ⁊ 3
Bart. in. l. nō exigimus. ff. ſi qs cau. vide
Bar. in. d. l. preſcriptione. ❡ Quarto diſ-
putat ſi opponitur exceptio. qđ nō con-
traxerit quis in tali loco qs ꝓbet an diſ- 1
ceſs contractū an negās dicit qđ ſpectat
onus ꝓbādi ad citatū ⁊ ꝓbabit negati-
uā falſam ſed actor inſtrumētū qui exhi
bito inſtrō probabit ſe abſentem fuiſſe
ſm. l. optimam. C. de cōtrahen. et cōmit.
ſtipu. ſed ſi reus habet inſtrm dicit ꝙ co
getur exhibere. ⁊ hoc quia nō eſt in pote
ſtate actoris. allegat no. in decre. j. de ꝓ
ba. vbi dicit quod nō compellitur actor
faciēs mentionem de inſtrō in libello il-
lud exhibibere qꝛ preſumitur nō eſſe pe-
nes eum ⁊ ſic non cogit in principali ſi-
6 cut nec in hoc incidēti † quia nō eſt quis
ad impoſſibile cogendus ꝓbat qꝛ lꝫ for- 2
ma ſit purgationis ſicut reus ſe purget
iurādo ſe innocētē de crimine vt purgā
tes iurēt ſe illud credere: vt no. de pur.
ca. accedēs. tñ ſi iudicaꝭ purgatio ſuper
defectu natalū peruertiꝭ modus pur- 3
gādi ⁊ iurabit ſe credere fuiſſe filium le
gitimum qꝛ de veritate ſciri non pōt: vt
no. in. d. decre. accedēs. ſic in propoſito
cogetur reus ꝓducere inſtrm de domo
ſua cōtra id de proba. c. j. qꝛ illud nō pro
duciꝭ cōtra ſe ſed ꝓ ſe vt iuuetur in pro
batione negatiue: aut vt negatiua ma-
gis coartetur et quia aliunde haberi
non pōt. Et ſi dicaꝭ qūo cogetur produ-
cere inſtrā que forte negat confecta re-
curreꝭ ad practicā Inno. in decre. pe. de
fi. inſtru. ⁊ Jo. an. vt ſicut petit appellās
exhiberi ſententiam: qꝛ preſumiꝭ eſſe pe
nes appellatū mandabiꝭ ipſam exhibe-
ri: ⁊ ſi neget ꝓnūtiabit ꝙ illa perpetuo
non putatur nec commodū proſequa-
tur ad hoc. l. cuꝫ quidam. C. de fi. inſtru-
mē. vbi eſt caſus ſm Bar.

❡ Allegatio. xj. Rubrica de excep. 1

1 Parochiani an ratione ſui inter-
eſſe ⁊ patroni poſſint agere contra re-
ctorem eccleſie vt declaretur priuatus 2
ratione conſtitutionis dictantis concu-
binarium ipſo iure fore priuatum.

2 Laicus ⁊ vilis perſona ratione ſui inter-
eſſe agere poteſt contra clericū de cri-
mine ciuiliter.

3 Excipi cōtra parochianos vel patronū
etiam viles vt repellanꝭ a petitione vt
rector eccleſie declareꝭ priuatus ratio-
ne delicti an ſit licitum.

Tractat hic an parochianiꝭ
ratione ſui intereſſe pericu
li ale in percipiēdo ſacfa ⁊
patronus ratione ſui inter-
eſſe vt poſſit preſentare poſ
ſit agere vt rector declaretur remotus
ab eccleſia ex verbis conſtitutionis le-
gati diſtantis cōcubinarium priuatum
ipſo iure ⁊ habētes poteſtatē ꝓuidendi
poſſe ꝓuidere hoc declarato poſito qđ
agētes ſint laici ⁊ viles: ⁊ videꝭ qđ non:
qꝛ tales remouenꝭ ab accuſatione de
actu. cū pe. cum materia ⁊ qꝛ ex quo pri-
uat⁹ eſt ipſo iure declaratio videꝭ ſup-
flua determinat cōtra † qꝛ laicus ⁊ vilis
ratione ſui intereſſe agit contra clericū
de crimine ciuiliter ⁊ etiā criminaliter.
iiij. q. vj. omnibus. de teſti. de cetero hic
patron⁹ ꝓſequiꝭ ſuum intereſſe qꝛ vult
pñtare. ❡ † Item parochianoꝝ inter-
eſſe vt recipiāt ſacra ecclaſtica ab eo
quoꝝ intereſt. ad hoc de elec. dudū. ij. ⁊
qđ talis ad hoc agere poſſet. no. de ele.
querelā. nō ob. ſcđo ꝯſtitutio eſt funda-
ta ſuꝑ cōſtitutiōe legati que vult ꝙ de-
mum eligere poſſet vel ꝓuidere qñ hoc
eſt declaratū. ❡ Itē dato ꝙ pōt proce-
dere ad electionē ſine ꝑdicta declara-
tione tñ honeſtius eſt fieri declaratio-
nē ne poſtea in executiōe negotiū ſurgat
difficultas. ad hoc de homi. ꝑ humani.
li. vj. in fi. q̄ ibi no. ad hoc glo. de elec. cō-
miſſa. in ꝟbo iuſto impedimēto. e. li. ad
hoc ꝙ no. in. c. lꝫ epſ. de ꝑbē. li. vj. ſuper
ꝟbo vocato. in fi. ⁊ Jo. an. in Spe. de ap.
ſuꝑ Rubrica ⁊ quod no. in Spe. de ſup.
negli. prela. §. eſt autem illa. in fi.

❡ Allegatio. xij. De locato.

1 Mandatū habēs vt poſſit locare
pro quinqꝫ an. an poſſit locare pro aliis
quinqꝫ ⁊ ſic ſucceſſiue.

2 Mandatū habēs ad locandū omnia et
ſingula bona et poſſeſſiones eccleſie
an poſſit locare eccleſiā ⁊ cāpanile vel
domos

domos cõtiguas eccleſie ⁊c.
3 Eccleſia non poteſt locari.
4 Prelati inferiores nõ poſſunt committere curas inferiorũ parochianorũ.
Locare eccleſiã nõ venit in gñali mandato locationis.
5 Prelatus an poſſit locare habitationẽ clericorum aut eos iure habitationis priuare.

1 DIſputat h̃ an hñs mãdatũ a prelato ad locãdũ p̃ quinq̃ annis poſſet locare ad quinq̃ annos. p̃mo ⁊ finito termino poteſt incontinenti ad alios quinq̃ ⁊ ſic ſucceſſiue an poteſt facere eodem inſtanti plures locationes. primo allegat defectum conſenſus capituli ad tales locationes de his que ſi. a pre. nouit ⁊c. quãto ad hoc de reſcri. edoceri. Secũdo q: p̃ locatiões ſunt facte ad modicum tp̃s qd̃ nõ põt: q: eſt ſpẽs alienationis vt in cle. j. de re. ec. nõ alie. Nec ob. q̃ nulla excedat quinquẽniũ q: hic equipollet vnã facere vel immediate ⁊ ſucceſſiue plures: quia q̃ vna via ⁊c. de reg. iur. cũ quid vna via vel ſaltẽ vltime locationes ex quibus trãſgreſſum eſt tp̃s nõ valuerunt ad hoc decre. ad apoſtolice. de dona. ⁊. j gl. in v̄bo reuocare. vbi Jo. an. Tertio: q: dictus p̃cu. nõ habuit mãdatũ niſi pro vna locatiõe quinquẽnij ⁊ primi. l. bones. §. hoc ſermone. ff. de v̄.
2 ſi. de p̄bẽ. non põt li. vj. Scdo diſputat an in mãdato ad locãdum oĩa ⁊ ſingula bona et poſſeſſiones eccleſie veniant vt poſſit locare eccleſiam vel cãpanile vel domos contiguas eccl'ie ⁊ habitatiões canonicoꝝ ⁊ plebẽ eccleſie dicit q̃ non: q: locãdo eccleſiam nõ locat bona eccleſie. ad hoc gl. in cle. j. ſuper verbo inſerta. de conceſ. p̄bẽ. ad hoc de reſcri. ſuſce
3 ptũ. ¶ Itẽ q: eccl'ia non põt locari decre. ij. vbi glo. no. p̄la. vi. ſues et hoſt. in c. fina. x. q. j. ſacerdotes ⁊c. ſequẽ. xvj. q. iij. c. ij. nec excuſat autoritas ep̄i de deci q̄uis. ⁊. c. prohibemus. imo nec clerico lʒ eccl'iam curatã locare q: per ſe dʒ deſeruire nõ p̄ aliũ de p̄bẽ. extirpande. §. qui vero. de elec. lʒ cano. li. vi. vnde qñ p̄pter abſẽtiã diſpẽſatur ponit ibi vicari⁹ p̄ ſm̃ de elec. cũ ex eo. li. vj. et ibi
4 dicit. Jo. an q̃ p̄lati inferiores non pñt cõmittere curas inferiorũ parochianorũ. iõ hic locare eccl'iaʒ nõ venit in gñali mãdato de offi. vica. cũ in gñali. li. vj. ⁊ idem p̄ oĩa de cãpanili q: pars eſt eccleſie ⁊ deberent ibi ſtare cãpane ad cõuocandũ populũ de bõ. ex literis ⁊c. Joannes de offic. cuſto. c. j. ⁊. ij. de quo de ſen. ex. in Rubrica. Idẽ de cimiterio q: gaudet eodẽ priuilegio cũ eccleſia. xvj. q. iij. q̄ſq̄s. de cõſe. ec. vel al. cõſuluiſti. de immu. ecc. c. ſi. Idẽ de domibus cõtiguis ⁊ habitationibus clericorũ ⁊ ſepta eccl'ie. xxx. paſſuũ circũcirca. xvij. q. iiij. ſi q̃s contumax. in. c. ſi q̃s in atrio. xxiij. q. iiij. metuentes. c. cauſam. ij. q. ſi quis inuent⁹. ⁊. c. cõſtitutus. iiij. q. j. ſanctorũ. ⁊ glo. in d. c. cõſtituimus. ⁊ q̃tuʒ ſit paſſus habetur in. d. c. ſicut in ſacro Ad hoc qd̃ not. in Spe. de iniur. v̄. põt ⁊ de immu. eccl.
5 in ſcda forma. Item cũ habitatio domus ⁊ ſepta eccleſie ſit cõis p̄lato ⁊ canonicis ⁊ quilibet tenet ad reſidẽtiam non põt locare prelatus habitationem ipſorũ clericorum nec eos iure habitationis priuare ſm̃ Anto. de but.

¶ Allegatio xiij. De ſen. excom.

1 Religioſus excommunicans ſubditos monitione non premiſſa an incurrat irregularitatem ſi poſtea celebrat ignorans ſe ſuſpẽſum a iure pro tali excommunicatione.
2 Generalis habens ex priuilegio quod poſſit abſoluere ab irregularitate preter q̃ ſi grauis ſit exceſſus an poſſit irregularitatem abſoluere que propter excommunicationem latam monitione non premiſſa euenit.
3 Legatus an poſſit abſoluere irregularem qui incurrit irregularitatem celebrando ſuſpenſus.

1 HIc concludit religioſum non excuſari ab errore iuris: q: excõmunicauit monitione non premiſſa et quod celebrauerit ſuſpenſus ignorans penam irregularitatis q: potuit conſulere peritiores: q: licet excuſetur ab apicibus iuris excuſat quo ad extenuãdã grauitatem

delicti non quo ad tollendū delictū ex
2 toto. ¶ †Secundo concludit ꝙ ex priui
legio quo miniſter poteſt abſoluere ab
irregularitate preter quam ſi grauis ſit
exceſſus poſſit abſoluere ab irregulari-
tate ꝓpter celebrationem diuinorū qui
ſuſpenſus eſt eo ꝗ excōmunicauit mo-
nitione nō premiſſa vt priuilegium ali-
quid operetur cū omnis irregularitas
ſurgat a cauſa graui immediata: ſed re-
mota poteſt eſſe leuis attenta cauſa re
3 mota excōicandi ſine monitione. †Con
cludit etiā legatū poſſe abſoluere irre-
gularē qui incurrit irregularitatē cele-
brando ſuſpēſus quādo non celebrat in
contemptū de quo de excō. cle. in cleri.

¶ Allegatio. xiiij. de preben.

1 ¶ †Legatus poteſt vnum beneficiū
reſeruare et inhibere: ⁊ etiam executor
ab eo deputatus.
2 Singularibus de capitulo non. lꝫ igno-
rare ea que facta fuerunt in capitulo.
3 Inhibitio et decretum legati an ligent
ignorantem.
4 Reſeruatio prebende vacantis vel va-
cature an extendatur ad eccleſiam nō
numeratam.
5 Determinato numero canonicorū in-
telligitur determinatus numerus pre-
bendarum ⁊ econuerſo.
6 Si mandatur prouideri de canonicatu
et prebēda cū vacauerint ⁊ in eccleſia nō
ſit numerus prebēde ꝓuidendum erit.
7 Renuntiatio beneficij ſemper debet in
manibus prelati fieri qui poteſt inuitū
deſtituere.

Concluſio pma eſt in hoc
1 allegatiōe † qḋ ſicut pōt
legat⁹ reſeruare vnū bñ
ficiū ⁊ inhibere ita execu
tor ab eo deputat⁹ alle.
ad hoc de ꝯceſ. pben. c. j.
lib. vi. ad ħ alle. de offi. lega. phri de pbē.
ſi pñſenti. lib. vj. de offic. leg. phri. ⁊ c. ſe.
2 ¶ †Scḋa cōcluſio nō lꝫ ignorare cano
nico ea q̄ fiūt in ca. alle. Jo. an. de ꝯceſ.
pbē. c. j. li. vj. ſup ꝟbo interponētes. ⁊ al-
leg. gl. de ſimo dilect⁹. i ꝟbo officialib⁹.
3 vide tex. de reſcri. cam te. ¶ †Tertia ꝙ
inhibitio ⁊ decretū legati ligat ignoran
tem etiā ſi ſint legati alle. Inn. i decre.
cū dilect⁹. de iurepa. ⁊ Jo. an. de prebē.
ſi apoſtolice. li. vj. ſup glo. no. p iura ⁊ ſic
poſſunt legati ſcienter vel ignorāter ſi-
cut papa allegat dictū Pau in cle j. de
4 cōceſ. pbē. in ꝟbo attētari. ¶ †Quarta
cōcluſio ꝙ reſeruatio prebende vacātis
vel vacature extēdat ad eccleſiā nō nu
meratā alle. dictū Hoſt. de cōceſ pbē. ex
parte ciſter. ⁊ dictū Pau. in cle. literas.
de reſcrip. ⁊ glo. de cōceſ. pbē. c. j. lib. vj.
¶ Quinta cōcluſio ꝙ eo qḋ in eccleſia
in qua portiones aſſignantur ⁊ debent
canonicis eo ipſo ꝓbatur numerata: qꝛ
portionis appellatione intelligendo in
potiori ſignificato intelligēdum eſt ſm
conſuetum modum loquēdi de ver. ſig.
5 ſi quem. de ſen. exc. quāuis. ¶ †Sexta
concluſio ꝙ eo qḋ in eccleſia eſt deter-
minatus numerus canonicorū ſemper
intelligit ſtatus certus numer⁹ preben
darū portionū ⁊ ibi poſſibilis eſt vacatio
alle. Inno. in. c. ex parte. de cōceſ. pben.
Cōpoſt. de reſcrip. c. in glo. magna. ver.
Item qḋ ſi papa mandat. ⁊ in. c. cōſtitu-
tus. in ſi. Inno. de preben. dilect⁹. ſic
de cōſtitu. tranſlato. Idē Jo qꝛ determi-
nato numero prebendarū intelligit de-
terminatus numerus canonicorū alle.
glo. in. c. ex parte ciſter. de cōceſ. prebē.
6 in ꝟbo diſtincte. ¶ †Septima ſi mādet
ꝓuideri de canonicatu ⁊ prebēda cum
vacauerit lꝫ nō ſit ibi numer⁹ pbenda-
rum ⁊ ſm vnā opi. de preben. nō pōt ꝓ
uidebit de canonicatu ⁊ ꝙ illi parti mā
dati ꝓuideri pōt ⁊ habebit alias portio-
nes alle. qꝛ ſi non poteſt toti mandato
parere parendum eſt parti diuidue cui
pōt. nota. glo. de reſcri. cōſtitutus. ⁊ in. c.
ſi. c. de cōceſ. preben. li. vj. de prebē. dile-
ctus. eodem titu. ſi clericus §. verum.
lib. vj. de do. et contuma. cum dilecti.
quod quia talia ſeparabilia ⁊c. vt in re-
gula vtile per inutile. Et ſepe confertur
canonicatus ſub expectatione preben-
de. de preben. ſi poſt. lib. vj. et eodem
titu. ei cui. et ſic nomen prebende lar-
ge intelligitur de manuali. ar. decre. cū
olim. de verbo. ſignific. ad hoc quod no.
Joan. and. de conſti. cum. M. poſt Com
poſt. ſuper gloſ. v. ergo ad hoc no. j. q. tñ.
ſ. j. alleg. quia ſi mandetur prouideri de

vacāti ⁊ nihil vacat ꝓuidere de oībus
redditib⁹ vt no. Inn. de prebē. relatum.
Nec ob. ſi dicatur ꝙ reſcriptum eſt ſur-
reptitium inquātum dicit ꝙ vacatura
⁊ ſic totū cōquaſſat: q꞉ nō eſt ſurreptitiū
ſed non includitur ⁊ ſic eſt defect⁹ inclu
ſiōis ſicut ſi impetrarē mihi ꝓuideri in
aliq̄ eccleſiaꝝ dioceſ. nō excluderet ab
eccleſia cathedrali vitio ſurreptionis ſꝫ
5 q꞉ nō extenditur. ¶ Ultimo probat opi.
Inn. ꝙ renuntiatio debeat fieri aut in
manibus epi aut in manib⁹ ꝑlati q̄ pōt
inuitum deſtituere: ⁊ eſt rō ſm Cald. vt
ipſe dicit quia renūtiatio ⁊ attētatio hꝫ
vim cuiuſdam deſtitutiōis q꞉ p hoc deſi
nit eſſe prelatus renūtiās ad hoc qđ no.
Joan. an. in. c. cū ex iniūcto. ſup gl. fi. de
heret. ⁊ ſic dicit ſe obtinuiſſe.

¶ Allegatio. xv.

1 Dicere plebs ſancti ſtephani de
prato eccleſia ſancti ſtephani de prato
an ſit idem.
2 Eccleſia non recipi⁹ diuiſſionem.
3 Impetrans ſuper beneficio vacante fa
tis videtur facere mētionē de numero.
4 Mentio facienda eſt de ſacramēto vbi
quis vult recipi contra iuramētum.
5 Clauſula illa amoto q̄libet detentore
in litera executoria inſerta an tollat ſur
reptionem literarum gratioſarum.
6 Monachus dicitur pronuntiare ſuam
profeſſionem.

1 Idem † eſt dicere plebs ſan
cti Stephani de prato et ec-
cleſia ſancti Stephani de
prato quia plebs eſt matrix
et matrix ideo quia regene-
rat et plebanalis de iure communi eſt
baptiſmalis. xvj. q. j. decimas matrix di-
citur maior loci de ſen. ex. in cle. j. in gl.
in verbo matrix. Unde eſt idem dicere
eccleſia maior de prato et eccleſia ma-
2 trix de prato. ¶ † Nec obſt. quod non ꝓ-
ſupponatur ꝙ dictum fuerit eccleſia
maior ſꝫ ſimpliciter eccleſia ſancti Ste
phani de prato: quia illud maior debet
referri ad eccleſiam non ad perſonam
ſancti quia eſt vnicus: nec pōt recipere
diuiſionem ad hoc. d. cle. j. de ſen. ex. cuꝫ
glo. de preſcrip. c. j. et. c. ex trāſmiſſa. de
tranſla. prela. c. j. ⁊ ij. Non eſt neceſſe ꝓ-
bare quem eſſe legatum: quia eo ꝙ fuit
legatus eſt notorium quia ex conſuetu-
dine creditur ei aſſerenti. xcvij. diſ. nobi
liſſimus. no. in Spe. de le. §. ſupereſt. ꝟ.
quid ſit. ergo ⁊ ex eo quod facit actuꝫ in
prouincia dicens ſe legatum licet non
adijciat ſe legatum illius prouincie vꝫ
dicere ſe legatū illi⁹ ꝓuincie nihil alle-
3 gat. ¶ † Impetrās ſup vacāte facit ſa-
tis mētionē de numero. no. Jo. an. de re-
ſcrip. ꝯſtitutus. ſup ꝟbo vacāte alle. de
cōceſ. ꝑbe. dilecto. eo. ti. ex pte. ¶ Itē eſt
neceſſe facere mentionē de numero q̄n
quis vult recipi vltra numerum ⁊ ſic lo
quitur decre. conſtitutus. et ſic firmat
Jo. an. ſecus ſi impetrat infra numerū
⁊ non velit recipi vltra numerum facit
qđ not. de lit. conteſt. c. li. vj. in gl. fi. iteꝫ
4 dicit † ꝙ eſt facienda mētio de ſacramē
to q̄n vult recipi cōtra iuramentum ſed
ille q̄ vult recipi īfra numeꝝ nō venit ꝯ
iuramētum eſt ſup ſeruando numero q̄
ſeruat recipiēdo j. numeꝝ vt dicta de-
cre. cōſtitut⁹. Itē multi doc. no. ꝙ ī tali
iuramēto autoritas ſuperioris intelligi-
tur excepta vt recitat glo. in d. c. conſti-
tutus. et ſic iuramētū nō cōprehendit
illum caſum q̄n venit ꝯ iuramētū: q꞉ ſu-
perior mādat alle. dictū Arch. ⁊ Jo. an.
de cōceſ. preben. c. ſi ſup verbo cauſam.
Ubi dicit ꝙ approbata eſt ſnīa illoꝝ qui
dicūt ꝙ de numero nō eſt faciēda men-
tio nec de iuramento. Itē iuramentuꝫ
non tranſit ad ſucceſſorē ſꝫ illi qui fece-
runt numerum ſunt obligati et illi fo-
re hodie non ſunt q̄ erant tpe conſtitu-
tionis et iuramenti. Item materia ſur-
repti. habet locum in impetrātibus ta-
centibus vel aſſerentibus aliquid ſur-
reptitie de reſcrip. ſuper literis non in
reſeruationib⁹ q̄ fiūt autoritate ſupe-
rioris: q꞉ in talibus nō hꝫ neceſſe facere
mētionem de numero vel iuramēto in-
ferioris. Item dicit ꝙ expreſſio in execu
5 toria nō tollit ſurreptioneꝫ. † Unde ſi in
iſta executoria ē clauſula amoto q̄libet
detentore non tollitur ſurreptio litera-
rū gratioſarū allegat dictum Jo. Cal.
de conceſ. preben. cum noſtris. ⁊ Jo. an.
ibi in verbo aſſignet an exigatur in pro-
ceſſu executorie citatio vel cognitio

maxime ſi mandatur ſi inueneritis ⁊c.
alle. quod no. per Inno. de preſum. c. ſi.
et eſt text. de conceſ. prebē. ſi cui. lib. vj.
Non ob. verbum ſi inueneritis: quia ſo-
nat in monitionem ſicut illa ſi eſt ido-
neus: vt no. in cle. j. de offi. dele. ⁊ in plu
res ſe habet idoneitas quam cōſtructio
⁊ lectura: quia vltra illa includit idonei
tas alia multa. Et aliud eſt dicere ſi ti-
bi conſtiterit: et aliud ſi inueneris: quia
conſtare non poteſt ſine cauſe cognitio
ne. no. Jo. an. de preben. ſi cui. lib. vj. ſup
verbo re integra. et Guil. in cle. j. et cle.
literas. de reſcrip. nec per hoc ꝙ pronū-
tiauerit partem ſufficientem aſſumpſe
rit partes iudicis: quia verbum pronun
tiare non ſolum conuenit iudici ſed al-
teri aliquid ex ſuperioritate agenti vel
declaranti. vnde papa pronuntiat tem-
pora firmanda per totum annū de ꝯſe.
6 diſt. iij. pronuntiandum. ¶ ✝Item mo-
nachus dicitur pronuntiare ſuam pro-
feſſionē. xvj. q. iiij. §. ecce iſte. Et cum via
principalis executoris ſit executoria ꝓ
illa debet p̄ſumi niſi expreſſe appareat
quod partes iudicis velit aſſumere: qꝛ
illa eſt via ſecundaria ⁊ regularis quod
pōt aſſumere ſi vult ſed nō cogit. vt no.
glo. in d. cle. vnica. de offi. dele. ⁊ quam-
uis predicta de iure vera ſint qꝛ th̄ eſt di
ctū cōſciētiam tuam oneramꝰ ⁊ ab hoc
actu excludit᷑ omnis exceptio vt no. gl.
de reſcrip. ſtatutū. §. aſſeſſorē. lib. vj. ⁊ qđ
ibi no. gl. in v̄bo relinquat᷑. ⁊ in cle. j. de
ſurepa. in verbo oneramus cum remiſ-
ſionibus vtrobiq̧.

¶ Allegatio. xvj.

1 ✝Poſſeſſio facti an impediat colla-
tionem prebende vacantis de iure.
2 Collatio prebende non vacantis de fa-
cto an valeat.
Poſſeſſio beneficiū colorata et non colo-
rata que dicatur.
3 Beneficium habens ab ordinario ⁊c.
an poſſit dici poſſeſſionem coloratam
habere.
4 Beneficium etiam poſſeſſum quo caſu
poſſit per executorem alteri conferri.
5 Mandatum de prouidendo de benefi-
cio cathedrali an continere debeat no-
men ſancti.

1 An ✝valet collatio p̄bēde va-
cātis de iure lꝫ nō de facto
Inn. de p̄bē. de multa dicit
poſſeſſionē facti nō impedi-
re collationem ⁊ de ſuis di-
cta facta in decre. lꝫ ep̄s de prebē. li. vj.
⁊ ibi Jo. an. in nouel. ↄ̄aicit in. c. lr̄as ſu-
ꝑ v̄bo conferat. qđ placet Cal. in decre.
cū noſtris. de conceſ. p̄bē. in. xiiij. q. ⁊ glo.
ibi non ob. decretal. cū noſtris. de cōceſ-
2 ſione preben. ✝vbi non vꝫ collatio non
vacātis de facto qꝛ vera rō eſt qꝛ ibi lite
re fuerant ſurreptitie propter coloratā
poſſeſſionem ꝙ̄ coloratam dicunt qn̄
fuit p̄ſās in conferēte lꝫ fuerit defectꝰ
in recipiente vt no. in. d. decre. cū nr̄is.
et ibi Cal. in. j. q. et Hoſt. in ſumma de
cōceſ. p̄ben. §. ū poſt prin. nō coloratam
qn̄ quis priuatus eſt ſnīa hoīs vel iuris
vt dicit Cal. in. j. q. j. dictis decr. ⁊ Inno.
in decre. quia diuerſitatem in verbo re
ſignandas vbi dicit ꝙ ſufficit amotio ꝑ
ſententiam ep̄i ꝙ de facto nō amoueat᷑
3 vt nō remaneat colorata. ✝Ex quo con-
cludit ꝙ nō hꝫ poſſeſſionē coloratam ꝙ̄
hꝫ ab ordinario cuius manus erant li-
gate ꝑ reſeruationē ⁊ inhibitionem le-
gati ad hoc lꝫ nō allegat. de conce p̄bē.
propoſuit. ne ſe. va. illa An. de but. idē
dicit in collatione illius q̇ hꝫ eam ab il-
lo cuius manus ſunt ligate ꝑ decretū
legati: qꝛ ſi ſola ſnīa hoīs tollit colorem
fortius decretum qꝛ pōt dici hoīs ſnīa.
¶ Itē dicit ꝙ ꝺ᷑ faciendū mētionem de
poſſeſſione colorata eſt verum qn̄ aliq̇d
corporale poſſidet lꝫ temporale nō ti in-
quit tantū corporale poſſidet vt canoni
catū ⁊ ſic ad hunc nō extendit᷑ illud edi
4 ctū. ¶ ✝Itē nō ꝓcedit decr. cū noſtris.
vt ibi no. Jo. an. nec impeditur executor
conferre propter poſſeſſionem alterius
ante deterationem poſſeſſionis poterit
de iure cōferre beneficiū poſſeſſum vt
debitum illi cui confert ꝙ etiā ipſe no.
in decre. capitulum de reſcri. ⁊ Jo. Cal.
in dicta decre. cuꝫ noſtris. in. j. q. j. in. vj.
5 obiectione. ¶ ✝Ultimo dicit ꝙ lꝫ cathe
drali quando mandat᷑ prouideri de ſtilo
non exprimatur nomē ſancti: vt not. Jo.
andr. de preben. quamuis. ſuper gloſſa.
Quid ſi mandatur et ſuper verbo in-

ferioribus bene exprimatur in infe‑rioribus: fallit hoc quandoqꝫ in locis ſolennibus habentibus matrices ec‑cleſiaſticas. Et dicit ꝙ quandoqꝫ in illis exprimitur nomen ſancti non expreſſo: non vult ergo ꝙ ſemꝑ in talibus ſolen‑nibus ſcribatur ſine noïe ſancti vt nõ vi‑tietur reſcriptũ ſed ꝙ vitieť ſi exprimať: hoc non dicit nec vſquam fuit auditum 3 nec ſtatutũ ſm Lapum.

¶ Allegatio.xvij. De offi. deleg.

1 Datio executoris ſuper gratia fa‑cta an expiret morti vel reuocatione legati.

2 Executor datus a legato ſuper gra fa‑cienda qui contulit nõ tñ executiõe fa‑cta tẽpore reuocationis legati: an poſt‑ea poſſit ſe intromittere.

3 Poteſtas executoris quo pacto dicatur finita ligatione expirare.

1 An † datio executoris legati ſuꝑ gratia facta per eum ex‑piret morte delegantis vel remotione legati ſicut nõ ex‑pirat in gra Pape ꝺ of. dele. ſi ſuper gra. videť ꝙ nõ qꝛ exorbitans eſt ius vt no. ibi glo. iiij. ergo ꝛc. Preſertim in legatis in quibꝰ per eorũ remotionẽ etiam reſeruationes nõ expirãt de offi. le. ꝑſenti. li. vj. Ꝯdicit qꝛ decre. ſuper gra‑tia fundatur ſuꝑ equitate ne pereat vel diutius gratia differať: que ratio eſt ea‑dem in legatis igitur ꝛc. Idem ſentit ibi archi. ad hoc qđ no. de offi. dele. c. ſi. et Io. an. ibi idem videtur ſentire in verbo apoſtolica ſede non ob. decre. preſertim qꝛ loquitur de poteſtate executoris non 2 facta gratia. † An ſi a papa vel a lega‑to datus ſit executor ſuper gratia fa‑cienda ſi ante mortem pape executor contulerit: et ſic gratia poſt mortem pape vel legati poſt collationem factã ab executore expirat per lrãs executo‑ris quo ad tradẽdũ poſſeſſionem vel pro cõtradictionibus cõpeſcendis vel aliis que exiguntur videtur ꝙ expiret qꝛ de‑cret. ſi ſuper gratia loquiť qñ datus eſt executor ſuper gratia iã fcã decidit ꝯtra qꝛ paria ſunt cũ data gra. Itẽ facta vel facienda et eum contuliſſe ante mor‑tem: et ſic ſicut primo non expirat ita 2 nec modo pari rõne. item facere proceſ‑ſum et grãm per executores eſt pluſqꝫ ab initio executores fuiſſe datos ſuper gratia facta: plus eñ adaptatur hic ca‑ſus ad iura antiqua que volunt ptãtem delegati non expirare per mortem re non integra de offi dele. grau. ꝛ. c. rela‑tum. et. c. licet. cum ſi. et ſic dicere. pran‑ti † que dicit finita legatione expirare proceſſum et poteſtatem executoris dũ‑modo ad collationem ꝛc. hoc probat a contrario litere et hic putat equum et iuri conforme nec poteſt recto iudicio notari differentia inter ptãtem execu‑tori conceſſam collatione iam facta et conceſſa ante factum collationem cum poſtea ſecuta fuerit collatio durante poteſtate que valida remanſit et ibi de facto obtinuit Lapus.

¶ Allegatio. xviij.

1 Mendicantes fingentes pauper‑tatem: ꝛ vulgo ſe infirmos exhibentes cum non ſint vt extorqueant eleemoſynas pena falſi puniãtur.

2 Mendicantes fucatis coloribus ſe de‑turpantes vt alas fidelium decipiant furtum committunt et quodammodo rapinam.

1 Qua † pena puniantur men‑dicantes validi ſeu pallidi fingentes fucatis coloribus et exhibentes ſe vulgo in‑firmos cum non ſint vt ex‑torqueant eleemoſynas ꝙ puniantur prout falſarijs patet de penis cum ex eo ꝟ. q̊ aũt. ꝛ de priuileg. ex tuarũ. in gl. in verbo bñficio ad hoc de portante in‑ſignia epi cum non ſit. ff. de fal. l. eos vt ibi dicit Barto. de portantibus inſi‑gnia doctoratus cum non ſint doctores vt no. in ſuo libello de inſigniis et ar‑mis in principio ad hoc ꝙ dicitur de mutante nomen. C. de mut. no. l. vnica. ꝛ ibi no glo. ꝛ Bar. in. l. cũctis. de mendi‑cantibus validis. li. x. dicit ꝙ puniuntur ciuiliter qꝛ pena apoſtolica applicatur parti dicit ꝙ aliud eſt ſe fingere infir‑mum cũ non ſit aliud fucatis coloribus ſe deturpare vt appareat leproſus quia non ſolum dicit ſe infirmum ſed falſo actu ꝓcedit ad actum † ꝛ ꝗtum eſt in ſe

animā fidelis decipit ⁊ furtum cōmittit quodammodo vel rapinam. de elec. dudū. ij. Et ſi dicatur collegiū leproſorum vt no. Inno de eccle. edifi. cum dicat poteſt dici vnde inducit inſtrumentum falſe religionis: ⁊ ſic pro pmo allegata ad inſtar falſariū punietur: et p no. per Jo. and. de ſimo. inſinuante.

¶ Allegatio. xix. De vſu mitrie.

1 ☞ Abbas hñs vſum mitrie et annulorum et baculi an poſſit illis vti extra monaſterium.

1 AN † abbas habens vſum mitrie ⁊ annulo⁊ ⁊ bacculi poſſet illo vti extra monaſterium tenor priuilegij eſt inſpiciendus de priui. vt aplice. in fine. li. vj. cum ſua g'o. et ſi ex priuilegio competat ſolum infra ſepta monaſterij ab. de eta. ⁊ qua. cum cōtingat ⁊ Jo. an. poſt eum ſuper verbo ſolummodo dicit ꝙ non: pro quo remittit Jo. and. ad no. per dictā decr. ad apoſtolice ⁊ ſi hȝ ius pōtificalium in ſuo monaſterio inuitatus ad aliud monaſterium poterit in pontificalibꝰ celebrare ſi monaſteriū ad qđ eſt inuitatus eſt exēptuȝ ar. de tēp. ordi. qđ trāſlationē cū concordant in nō exemptis pōt epũs prohibere ſm Jo. de priuileg. abbates. ſuper verbo alias. lib. vj.

¶ Allegatio. xx. De cenſibus.

1 ☞ Cōſtitutione facta per capitulū vacante ſede ⁊ iurata de nō ſoluendo charitatiuo ſubſidio niſi certam quotam an poſſint poſtea ſoluere ex quo conſtitutio non tenuit ſine pena periurij.

2 Statuere nemo pōt cōtra ius.

1 SI † vacante ſede capitulum ſtatuat diminuendo caritatiuum ſubſidium epo debitum ex conſtitutione Bñdicti et iurant et obligant ſe ad penas an nō obſtante dicta conſtitutione pena et iuramento poſſit dictum caritatiuum ſubſidium erigere allegatur ꝙ poſſit quia hoc poteſt epũs de iure cōi erigere de cenſi. cum apoſtolus. ver. ſuſtinemus. ⁊ per cenſuram ecclſiaſticam ſubdiditos ad hoc compeſcere de exceſ. prel. cle. frequens. nec obſtat cōſtitutio

2 † q: non poſſunt ſtatuere ɔtra ius de offi. arch. c. fi. et qđ ibi no. ⁊ q: nō pñt ſtatuere certa iura tāgētia alterū vt in. c. ɔſtōnem. ver. fi. de ver. ſign. li. vj. ⁊ qđ ibi no. cū; ſuis remiſſionibus: q: conſtitutio eſt cōtra caritatē ⁊ laudabilē cōſuetudinē. Tales eñ conſuetudines non poſſunt tolli per ſtatuta de ſimo. ad apoſtolice. eo ti. ſniam. Item q: facta ſunt vacante ſede epali quo tpe caret legitimo defenſore ſe. va. per totum. ¶ Item quia per indirectum preiudicatur ſedi apoſtolice q: ſic de facili ſolui nō poſſet conſiderato ſtatuto eccleſie ⁊ ſic conſuluit.

Allegatio. xxj. De iureiurando.

1 ☞ Statuere ſeu imponere iuſte valentes poſſunt et iuſte abſoluere.

2 Principali ſublato p ɔñs et acceſſorium ſublatum eſt.

3 Juramentum temerarium non eſt ſeruandum.

1 AD † dubium precedētis puncti an non obſtante pena vel iuramento poſſet erigi ꝙ poſſet allegatur: quia ex quo iuſte pōt imponere iuſte et pñt abſoluere canonici q: hic correlatiua ſunt de conſti. trāſlato. lxxx. di. tante. ad hoc no. Jo. an. de tempo. ordi.
2 c. ij. li. vj. in ꝟbo epũs. † Sublato ergo principali ergo acceſſorium pene ⁊ iuramēti. glo. de preca. c. ij. in glo. que incipit ſi pena. ad hoc circa iuramentum allegat no. p Inn. in. c. dilecto. de ꝓbē. ⁊ p paulū in cle. pfeſſores. de regu. de hīs que fi. a
3 maio. par. ca. c. j. ⁊ † q: iuramentum fuit temerarium ⁊ ſic non ſeruandum de iuſiuran. ſicut. ⁊ ſic potius timenda eſt pena temerarij ꝙ̄ tranſgreſſionis: poſſet tñ ad cautelam abſolui per epiſcopum vel eius vicarium.

¶ Allegatio. xxij. De iure pa.

1 ☞ Non preſentare ⁊ minus ſufficienter preſentare paria ſunt.

2 Duobus procuratoribus inſolidum datis ad preſentandum ſi vnus preſentet ⁊ preſentatus renuntiet an poſſit alius pcurator preſentare.

3 Preſentatione facta de vno lite pendente ſi ipſe poſtea renuntiet an poſſit fieri preſentatio de alio.

4 Procurator habēs mandatum ad pre-
sentandum a diuersis an possit diuer-
sos presentare.
5 Parochiani presentātes vnum iure sin-
gulari an possūnt presentare alium iu-
re collegij.
1 AN sufficiat procuratorē pre-
sentare infra.iiij. mēses nō
faciendo fidē de mandato.
infra iiij.menses dicit q̄ nō
q2 paria sunt non p̄sentasse
vel minus sufficienter presentasse infra
tēps allegat de elec.si quis iusto.lib.vj.
2 ¶ Scdo dubitat an si pcuratores dati
ti sint duo insolidum ad presentandum
si alter p̄ntet & p̄ntatus renūtiet p̄nta-
tioni an valeat.ij p̄ntatio dicit q̄ non q2
p̄ntationis actus fuit preoccupatus p
pmū ex quo dati sunt sine clausula:nec
hoc casu exigitur litis contestatio q2 nō
sum9 in actu iudicia.i de pcura.si duo.
lib.vj.ad hoc allegat Joan.and.in di-
cto.c.si quis iusto.in verbo occupantis.
3 ¶ An p̄ntatione facta de vno lite pē-
dente illo renūtiante posset fieri p̄nta-
tio de alio:videtur q̄ non per decre.vt
lite.pendē.c ij.li vj.vide gemi.in.d.c.j.
vt li.pen. ¶ Nec dicit Joā.an.ʒ in di-
cta decr.j.imo videt sentire ɔ̄trium q̄ hʒ
locū etiā in presentationib9 & hʒ submit-
4 tat saltē dubitatiue clerico cuʒ dixit an
pcurator q̄ hʒ mādatū ad p̄ntādū a di-
uersis posset diuersos p̄ntare alle.q̄ nō
c.pe.de ele.lib.vj.vbi est eadem rō alle.
5 dictum Jo.an.de ele.nihil agit. Et idē
agit q̄ si parochiani p̄ntauerunt vnum
iure singulari nō poterūt p̄ntare alium
iure collegij q2 hic consciētia repugnat.
Unde disputat Joan.cal.q̄ si facte fue-
runt due electiones in discordia et ca-
nonicus in vtroq3 fuit contentus q̄ si
alteram ratificauerit non poterit pro-
sequi contentum quasi sit consumptuʒ
ius suum in altera ita in pposito.

¶ Allegatio.xxiij.De dote
post diuor.

Hic nihil boni dicit.

¶ Allegatio.xxiiij.De cau.pos.
& proprie.

1 EXceptionē spōtanee renuntiatio-
nis non admitti post spoliationem quas-
liter intelligatur.
2 Proprietatis exceptio an in possessorio
in beneficialibus admittat.
3 Restitutio an debeat fieri in beneficijs
ecclesiasticis.
1 LImitat decre.sollicite de
rest.spo.vt inq̄tuʒ dicit spō-
tanee renuntiationis exce-
ptionem non admitti post
spoliationem est verum q̄n
renuntiatio habuit omnino principium
& finem post spoliationem.Secus si ha-
buit principiuʒ ante spoliationē:vt quia
pcurator fuit datus ad renuntiandum
ante renuntiauit post spoliationē allat
c.sollicite in ratiōe sui quia cessat ratio
illa s̄m eum quia non est verisimile q̄
sponte &c. ¶ Scdo hʒ in possessorio agē-
ti in beneficialibus.non ob.exceptio p-
prietatis defect9 a principio.Ob tamē
exceptio pprietatis defectus de quo cō-
stat in iudicio vt si constat ex literis.al-
terius reseruationem.vt quia narratur
hoc in literis pape vt in cle.literis.de
probatio.no.glo.de ele.si forte.in verbo
euidentem.ad hoc decre.j.de resti.spo.
allegat not.per pau.in cle.constitutio-
nem §.si de ele.ad hoc quod not.Jo.de
ele.vt circa.lib.vj.sup verbo interdicta
ad hoc allegat quod no.de resti.spo.ad
decimas.lib.vj.super glo.not.pro et de
2 litis contest.c.j.in verbo retardet. q̄ in
possessorio in beneficialibus tanq̄ ha-
bente mixtam causam admittatur p-
prietatis exceptio:vt not.glos.in decre.
vnica.de causa ppi.& not.de fi.presby.
consti.& quod ibi no.Jo.an.ad hoc:quia
reseruatio non solum afficit petitorium
sed etiam possessorium:vt not.Innoc.in
decre.vt nostrum.de appel.alleg.ratio-
nem decre.j.de eo qui mitt.in pos.cau-
sa rei seruande nō patet vitiosus ingres-
sus tactū p Joā.an.post quosdā.in.d.c.
constitutus ¶ Allegat in ɔ̄triū dictum
Spe.in ti.de resti.spo.§.nūc videndū.ꝟ.sʒ
3 pone.vbi dicit q̄ hʒ in b̄nficijs ecclesia-
sticis nō debeat fieri restitutio nisi et qui
petat ostēdat de sua canonica institutiōe
iij.q.j.§.pʒ ith aduersarius de pprietate
q̄nē referēs nō sit audiēd9 & Jo.an.sup
dicto ꝟbo remittit ad glo.fi.Dicit La-

pro ꝙ Joan. cal. ſolebat in ſcholis dice-
re in decre. ex parte. de reſti ſpo. ꝛ firma-
re pro concluſione vera ꝙ ad petitionē
ſpolianti non eſt exigendus titulꝰ a ſpo-
liato ante reſtitutionem nec ipſe ſpolia
tor poteſt de hoc refricare queſtionem.
Judex tñ antequam reſtituat debet ex
officio ſuo ſe informare ꝛ ſi de titulo cō-
ſtaret legitime vel ſaltē ꝑ ꝓbabiles ra-
tiones dꝫ eū reſtituere ſi conſtat eū nō
hr̄e titulū non reſtituat. Ita et in caſu
iſto ſcd̄m Lapum de caſtello quādo plu
res cauſe narrantur in reſcripto quarū
alique ſunt ſurreptitie narrate aliq̄ nō
ponderandū eſt ſuper quibus ſe fundat
papa: ꝛ ſi ille ſunt falſe reſcriptū eſt ſur-
reptitiū: ſi ſunt vere non attēditur fal-
ſitas circa alīs allegat not. de reſcrip. c.
ij. ꝛ l. ſepe. de verb. ſig.

¶ Allegatio. xxv. de iureiuran.

1 ☞ Minor doli capax certificatus iu-
rans nō venire cōtra cōtractū rōne mi-
noris etatis vel ꝓpter deceptionem ꝛc.
nec petere ſolutionem a iuramento: an
debeat poſtea de iure audiri.

2 Excipi an poſſit coraꝫ iudice ſeculari de
iuramento preſtito per minorem ad im-
pediendum litem.

3 Judex eccleſiaſticus an poſſit adiri ſup
obſeruatione iuramēti minoris.

4 Juramentum minoris de nō contra ve
niendo aut de non petendo ſolutionem
quem effectum habere dicatur.

AN † minor certificatꝰ do-
1 li capax iurans occaſiōe
minoris etatis vel ꝓpter
deciſionē vltra dimidiā
iuſti pretij non venire cō
tra contractum nec pe-
tere abſolutionem a iuramento audiať
petēs reſcindi contractū rōne minoris
etatis vel minoris pretij: an debeat au-
diri de iure ꝛ an poſſet cogi coram iudi-
ce eccl'iaſtico ad obſeruantiā iuramen-
ti et inhiberi iudici ſeculari ne de pre-
2 dictis ſe impediat. ¶ † Item an coram
iudice ſeculari poteſt excipere de dicto
iuramento vt repellať a petitione ꝛ lite
ꝑdicta. Item ſi coram iudice ſeculari ſit
facta dicta exceptio ꝛ ſnīa corā eo lata
an poſſet recurrere ad iudicem eccleſia
ſticum ꝛ petere vt cogatur minor ſerua-
re iuramentum. ¶ † Item quid ſit me-
lius an excipere coram iudice ſeculari
ꝛ impedire iudicium an expectare ſen-
tentiam ꝛ illa lata recurrere ad iudicē
eccleſiaſticū: vt. ſ. dictū eſt. Ad primum
ꝙ ꝑiudicet iuramentū inquātū ſe iurat
maiorem patꝫ in. l. ſi alterius §. huius. C.
ſi mi. ſe ma. dix. ad hoc alle. ſi ſact. ꝛ qꝛ
iurat in fauorabilibus de iureiu. cū con
tingat. ꝛ hoc in impuberibꝰ q̄ deierare
poſſunt: vt no. hoſti. in. d. c. cū contingat.
3 ad hoc de pactis ꝗuis. li. vj. † Ad ſecun-
dam an coraꝫ eccleſiaſtico agere poſſet: 2
dic ꝙ ſic et eſt expſſum de iureiur. lꝫ de
fo. compe. c. ij. li vj. Ad tertiū dic ꝙ exci-
pere poteſt coram ſeculari vt no. Jo. an.
in nouella. in. d. c. ij. ſup glo. fi. ꝛ ſeruare
dꝫ ſecularis in diffiniēdo ius canonicū
ad qđ ꝑ eccleſiaſticū cogi pōt ꝛ ſic pro-
cedit decretalis ꝗuis. de pactis. li. vj.
Ad quartum vr̄ ꝙ ſnīa ꝑiudicet qꝛ pro-
ceſſus eſt validus nō ob. ꝙ ſit periurus ex
quo non opponiť illud in ꝓceſſu q̄ ſit cū
excōicato de exceptionibꝰ exceptionem
ꝛ de excep. pia li vj. ꝛ qꝛ vr̄ tacite renū-
tiaſſe illi exceptioni nō opponēdo de rē
iudica. inter mon. ꝛ ſic ſententia facit ius
ꝛ poſſet licite venire contra iuramētū:
quia venit autoritate ſentētie argumē-
to eorum q̄ not. Inno. de iureiur. mulie-
4 ri. ¶ † Itē ꝗꝗ dictū iuramentū hꝫ du-
plicem effectuꝫ vnū qđ claudit os iura-
mēti ꝯtrauenienti ſcđꝫ qđ validat ꝯtrā
alias de iure ꝓhibitū: tñ vtercꝫ dictorum
effectuū ꝑ dictam ſententiam videtur
tolli. primꝰ tolliť ex omiſſione exceptio-
nis ad hoc allegat de ele. ſi forte. li. vj. ꝙ
ibi no. in glo. Scđs effectus tolliť: quia
eſto ꝙ validauerit contractū tale iura-
mentū tñ ſententia reſciſſoria ſup con-
tractu contra ius partis eſt ꝛ non cōtra
ius ſcriptum tenet de re iudicata. c. j. cū
ſibi notatis. Unde ſi ageretur ex contra-
ctu coram iudice eccleſiaſtico excipere-
tur de ſententia ſicut dicitur de iniuria
que omitti pōt. ad hoc de iureiu. c. j. ꝛ c.
debitores. Et ex iſtis patet reſponſiū fa-
cile ad eiꝰ iura ꝛc. Sequitur allegatio.
xxvj. de tranſ. ad religio.

¶ Allegat. xxvj. de trāſ. ad religionem.

1 ☞ Prodigus cui fuerat ꝓpter hoc da-
tus curator q̃ iam bona adminiſtraue-
rat an poſſit religionem ingredi abſq;
curatoris aſſenſu.
2 Que ſpũ dei aguntur nõ ſunt ſub lege.
3 Ingrediens religionem an poſſit de bo-
nis ſuis teſtari.
4 Religionem ingrediens ſi mandet vt
alteri debitũ reſtituatur an poſſit mo-
naſteriũ illud reſtituere abſq; ſolenni-
te alienandarum rerum.
5 Alienare quod ſuum eſt aliud eſt ꝙ nõ
acquirere.

1 Diſputat † primo an prodi-
gus cui datus eſt cura-
tor qui iam bona admi-
niſtrauit poſſit abſq; cu-
ratoris licentia religionẽ
ingredi dicit ꝙ ſic dum-
modo tunc eſſet ſane mẽtis alle.de re-
gula.ſicut.xvij.q.j. conſaldus.de ſucce.
ab inteſt.c.fi.de ſpon.dilectus.Nec ob.
non petitio licẽtie q2 in talib9 ſpũalib9
vt in matrimonio carnali non curatur
2 talis præs: † q2 que ſpiritu dei agunt nõ
ſunt ſub lege de iudi.ſi annum.lib.vj.de
regula.licet.z.c.ex parte.de reſti.ſpo.cũ
ſuis remiſ.nec valent ſtatuta contra vt
no.de here.ſtatutum.ſuper verbo com-
pellendos.p Jo.an.in nouel.Si allega-
tur furioſitas ad impediẽdum actũ ꝓ-
babit qui allegat de ſuc.ab inteſt.c.fin.
Et probabit: q2 faciebat furioſos actus
z loquebatur fatua xxiij.di.legimus.et
no.in.d.c.fi.de ſpon.dilect9.Si tñ tan-
quam furioſo fuiſſet ei datus curator
coadiutor iam conſtito hoc incũbet ꝓ-
bato monaſterio ꝙ erat ſane mẽtis.iij.
q.v.iudices ꝙ probabit quia verba pru-
dẽtis proferebat z actus exercebat ſen-
ſatos z quia petitus an cognoſceret q̃d
eſſet religio bñ reſpondet ſi interrogat
an ea ad que ſe ꝓfeſſione obligabat in-
telligeret bene z grauiter reſpondet ꝙ
3 ſic q2 contrariorũ zc. † Secũdo dubitat
an talis poſſet de bonis ſuis diſponere
videtur ꝙ ſic: quia volenti ingredi per-
mittit ante teſtari vt in corpore demo-
nia.§.illud.Nec obſtat ꝙ ei ſit interdi-
ctum et ꝙ datus ſit curator: q2 iſta diſ-
poſitio vt acceſſoria ad ingreſſum per-
miſſa videtur vt in regula acceſſorium.
de reg.iur.in.vj.z quia cõceſſo ingreſſu
zc.de offic.deleg.pre ad hoc decre qm̃.
4 de ſen.ercõ.cũ glo.lib.vj. † Tertio du-
bitat an ſi religionẽ ingrediens man-
det vt alteri debitum reſtituat poſſet
monaſteriũ illud reſtituere abſq; ſolen-
nitate alienandarum rerũ vt ſi manda-
uit aliquid de bonis ſuis vendi pro re-
ſtitutione dotium vel alia ſatiſfactione
z videtur ꝙ non ſine ſolennitate per iu-
ra que exigunt ſolennitates.vt decre.
hoc conſultiſſimo cũ ſi.z dato ꝙ per te-
ſtamentum tollatur cauſa q̃ requirit in
alienãdo non tollitur ſolennitas.ar.de
vſu pa.ex tuarũ.ff.de ſer.vr.pre.l.ſi do-
mus.z ſi dicas ꝙ ꝓdeſt ſeruare formã
ex quo neceſſe eſt vẽdi dicit ꝙ poſſet eſ-
ſe differẽtia in pretio z aliis: ideo inter-
eſt eccleſie ꝙ forma ſeruetur ad hoc in
ſimili quod no.glo.in cle.vnica.de ſup.
ne gl.prela.z glo.de cauſa poſ.cũ ſup.Ad
hoc allegat.l.j.in fi.ff.de rebus eorũ.de
quo p Cy.C.de le.ſi ꝓcurator.z ꝓcedit
arg.per c.j.de reſti.in integ.q2 eccleſia
equiparat minori In ꝯtrariũ q2 trãſiuit
cum illa conditione.z ſicut obligauit ſi-
ne ſolennitate.ita poterit illa alienatio
fieri ſine ſolennitate alle no.p hoſti.in
decre.j.de re.permu.vbi ꝑmutatio con
ceſſa.Imperatori de permutando intel-
ligitur ſine ſolẽnitate.Inn.ibi tz cõtra-
rium.ad hoc quod no.Inno.de fo.com-
pe.verũ.Item ſolẽnitas non exigitur in
reb9 nondũ in eccleſiã incorporãs hinc
eſt ꝙ plat9 cum ca.poteſt repudiare le-
gatũ vel hereditatẽ ſibi delatã ſicut di-
citur in pupillo.C.de ꝑdi.mi.l.j.ij.et iij.
ſecus ſi ſine repudiatione.l.z magis.§.
5 fundus.ff.de rebus eorũ. † Itẽ aliud eſt
alienare qđ ſuũ eſt aliud nõ acquirere.
ff.de do.inter vi.z vxo.l.ſi ſponſus.§.ſi
marit9.z q2 non eſt eadẽ parq; ratio lu-
cra non accipere zc.C.de codici.l.fi.z de
iure delibe.l.ſancim9.§.lumina.ad idẽ.
ff.de his que in frau.cred.l.qui aſit.z ſic
conſuluit Fred.de ſe.ita in ꝓpoſito ſe-
cundum Lapum.

¶ Allegatio.xxvij.De his
que fi.a prela.

1 ☞ Preceptor ſancti Antonij qui bo-

na monaſterij ⁊ adminiſtrationes reperit diuiſas per predeceſſorem poſt reſeruationē pape inter fratres ſuos an poſſit illa reuocare ⁊ reducere ad priſtinū ſtatum.

2 Permutatio de bñficijs reſeruatis an valeat abſq; autoritate ap̄lica ſpāli.

3 Princeps non poteſt ſe intromittere circa reſeruata per papam.

1 Diſputat †an preceptor nouiter in eccleſia ſancti Antonij ſurrogat⁹ ſi reperiat antiquū rectorē poſt reſeruationē iam gñalem factā in curia de ꝓuidendo illi eo vocāte tantū: imo Jo per papam grāgias dimiſiſſe vel preceptorias taxaſſe: vel diuerſis perſonis prouidiſſe tenetur ſtare illis an pōt de nouo aliter diſponere: dicit ꝙ antiquus eius abbas non potuit ſine autoritate ſuperioris ⁊ ꝓcedētibus tractatibus de conſenſu capituli ⁊ cauſa legitima taxando diuidendo vel conferendo dicta membra vel dicta loca immutare antiquum ius eccl'ie vel ſuorū iuriū vel ſuorum membrorum: quia h'c eſt ſpecies alienationis ꝙ nō poteſt fieri abſq; forma. xij. q. j. decreuit. ⁊ c. regenda. de religio. do. c. iij. de exceſ. p̄la. ſicut vnire. vbi de hoc per Inno. in c. expreſſum. de ſta. mo. in cle. ne in agro § ad hoc. ꝟ. ad hoc ix. q. iij. ⁊ c. ij. ꝟ. nunq̄d. Jo. an. de p̄bē. cū de bñficio ſup verbo miniſtrauit. lib. vj. in nouel. ¶ Jtem hoc maxime dicit q̄ñ dicta ꝓceptoria non fuit reſeruata cum ſuis mēbris vt erat: per ꝙ dicit ꝙ durāte reſeruatione nō poteſt vnire qđ non hʒ directe nec ꝑ obliquū. de re. iur. cum quis. li. vj. ad hoc q; non tenet ꝑmutatio de bñficijs bñficiatis per decre. bñdicti xij. que incipit dudū. ⁊ ꝑ ꝯſtitutionē exe-
2 crabilis in ſi. ver. †non vʒ ꝑmutatio de beneficijs reſeruatis abſq; autoritate ap̄lica ſpāli: q; tales reſeruationes fauorabiliores ſunt et pleniſſimam recipiūt interꝓtationem de p̄bē. ſi plurib⁹. eo. ti. lib. vj. ſi romani. in cle. q; gñaliter. verum eſt †ꝙ princeps ſe nō pōt intromittere circa reſeruata per papam de app. vt noſtrum. cū ſua glo. nam ⁊ re nō integra per reſeruationē ligantur manus ordinarij. de elec. ſi eo tempore. lib. vj. hec vera quo ad alia ꝓterquam quo ad collationes quas fecit antiquus preceptor: quo ad illas enim dicendum ꝙ ſi collationes conſueuerūt eſſe ꝑpetue ꝑ illā reſeruationē non impediunt collationes: q; hec erat de iure ſue adminiſtrationis ꝙ per reſeruationē non impediebant. Sed ſi conſueuerunt eſſe tēporales adminiſtrationes vel manuales poterunt per ſucceſſionem reuocari: licʒ teneant ſicut ⁊ potuiſſet anteceſſor. ad hoc conſtitutio Benedicti. xij. de monachis nigris ⁊ de canonicis regularib⁹. vnde ſi papa talia manualia conferat vel ꝑmutat non tamen tales intelligūtur ꝑpetuari imo poſſunt pro libito more ſolito remoueri niſi papa expſſe mādaret contrarium. de conſti. c. j. de p̄bē. cum in eccleſia. de conſue. c. vlt. li. vj. de offi. ordi. licet. de reli. do. c. ij cum ſi. ⁊ ſic conſuluit Lapus.

¶ Allegatio xxviij. De re iudicata.

1 Cauſa delegata ⁊ commiſſa ſi electus inueniatur eſſe fili⁹ ſacerdotis an ſi caſſetur electio valere poſſit ꝓceſſus ſine cauſe cognitione.

2 Judicium factum ſine cauſe cognitione preſente parte et non contradicente an valeat.

3 Verba faciunt conditionem.

1 Delegata †cauſa vt partibus cōuocatis ſi inuenitur talē fuiſſe filium ſacerdotis vel tpe ſue electionis nō fuiſſe clericū ⁊c. an valeat proceſſus habitus per talē abſq; cauſe cognitione huiuſmodi vt q; incontinēti ꝓceſſit ad caſſationē electionis. ⁊ de hoc non habita ante aliqua cognitione et videt
2 ꝙ non †q; iure regulare eſt vt de cauſa cognoſcat tā in plenarijs ꝙ in ſummarijs. C. de iudi. l. iudices. de verbo. ſigni. cle. ſepe. contingat ibi no. ſic tātū litem abbreuient ⁊c. hoc cōcludit forma mandati C. de exhi. reis. l. fin. ff. de iudic. l. ſi. in fin. magne gloſ. C. de epi. et cle. l. epiſcopale. ij. q. j. nos nunq̄. et c. primates ad hoc dictum Bart. de conſti. eccleſia.
3 ¶ †Jtem q; verba faciunt conditionē ar. eorum que no. in cle. j. de offic. deleg.

hec vera dicit ſi lata eſt ſn̄ia in abſen-
tem ſecus in pn̄tem q2 imputādum eſt
parti pn̄ti ⁊ nō reclamanti: ideo non po-
teſt opponi de nullitate: quia ſaltē hoc
caſu de cognitione iudici crederetur:
vt no. per Bart. et Inno. de offi. deleg.
cum in iure. vide Bart. in. l. prolatam. C.
de ſen. ⁊ qd dixi de pba. qm contra. ⁊ de
renū. alle. de proba. in preſentia.

❡ Alle. xxix. De cle. per ſal. promoto.

1 ☞ Epiſcopus an poſſit diſpēſare cum
ſubdiacono quem fecit promoueri ad
preſbyteratū ⁊ ſic celebrauit.

2 Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum cle-
rico non ad hoc ordinato in apparatu
miniſtrante.

3 Miniſtrans nō ad hoc ordinatus igno-
rans tamen an fiat irregularis.

1 An† diſpenſet eps cū cleri-
co in ſubdiaconatu qui fe-
cit omiſſo diaconatu ſe or-
dinare ad preſbyterū et ce-
lebrauit videtur q ſic per
decre. iſtam de cle. per ſal. promo. et per
glo. igitur q eſt verum ſi ignoranter:
ſecus ſi ſcienter vt ibi per hoſti. lʒ quod
ſi ignorāter ſiue ſcienter eps diſpenſat
dūmodo nō celebrant ſcienter tanq̄ ta-
lis in ordine quo carebat: quia tūc con-
tra talē irregularitatem nō diſpēſaret
2 niſi ſolus papa †ſicut clericus qui non
eſt ordinatus miniſtrans in aliquo ordi-
ne in apparatu: vt no. Cal. in decre. ſi
celebrat. de cle. excō. mi. et ſic ad ordi-
nes promoueri non pōt. In ſuſceptione
3 tn̄ poteſt diſpenſari. †Sed ſi tanq̄ talis
miniſtrans in ordine ignorās celebrans
non eſt irregularis nō obſtante q igno-
rātia videatur craſſa qn̄ in facto proprio
q2 tex. in decre. ſ. de cle. per ſal. promot.
hoc innuit eſſe poſſe ad hoc de ſen exc.
pro illorū. vn̄ in foro conſcie nō eſſet irre-
gularis in foro ɔtentioſo ſi circunſtātie
pbabiles ſuaderēt hāc ignorātiam fal-
ſem cum iuramēto poſſet forſan ſe tueri
alias irregularis iudicaretur. Lapus.

❡ Allegatio. xxx. De teſtamentis.

1 ☞ Legata ad pias cauſas in teſta. in
quibus non fuerunt teſtes rogati an va-
leant ⁊ nu. 5.

2 Teſtamentum vſurarij manifeſti an
poſſit validari.

3 Legata ad pias cauſas in teſtamento
vſurarij an valeant.

4 Teſtamentuʒ interlineatum precipue
in annis dn̄i: in inditione ⁊c. non vʒ.

6 Probatio q̄ fit ex duobus vel tribus te-
ſtibus de iure diuino ſufficiens eſt.

7 Statutū puniēs ppinquos declinātes
iuriſditionēʒ temporalē an extendatur
ad clericos.

8 Punitus vna pena an poſſit altera p
eodem puniri.

9 Epiſcopus an poſſit petere procurato-
rem ratione viſitationis a capellanis
eccleſiarum.

10 Clericus qui poſſidebat poſſeſſiōes cu-
iuſdā beneficij ſi eis a rectore eccleſia
priuet: an poſſit agere poſſeſſorio.

Conſiliū fuit domini Gre-
gorij de ben conuenis de
Florēn. primum dubium
1 an† valeāt legata ad pias
cauſas in teſtamentis in
quibus teſtes non fuerūt
rogati. alleg. quod ſic. l. antonius. et. l.
in teſtamento. de fideicom. liberta. ⁊ te-
net Joan. andr. in Specu. de inſtru. edi.
imo aliqua verſi. ſed pone quod et eo.
In contrarium alleg. dictum Joan. an.
in decre. ioannes. de teſta. ſuper. ſ. gloſ.
ad primum de teſta. relatum. et. c. cum
eſſet. et pro hoc glo. Inno. que dicit ſer-
uandas leges in teſtamentis. ad hoc
alleg. dictum Jo. an. de teſta. relatum.
ſuper verbo ſm leges ad decre. cum ti-
bi. de teſta. Reſpondent tenendo opiñ.
que videtur planior doctoribus. vide
2 infra in. vj. q †Secundo cōcludit idem
conſulens q ſi teſtator in ſuo teſtō dixit
relinquo de bonis meis p reſtitutione
vſurarū illis pſonis de quibus in libris
meis fit mentio vſq3 ad illam quantita-
tem que apparet in libris adiectis per-
ſonis recepiſſe quis ex hoc concluditur
vſurarius manifeſtus etiam ad rum-
pendum teſtamentum per not. per Ar-
chi. de vſu. c. ſ. lib. vj. ⁊ Jo and. c. ū. eo. ti.
et lib. in. ū. glo. ad hoc dictum Fede. in
3 opere ſuo cap. ix. ibi videas. ❡ †Ter-
tio an valeant legata ad pias cauſas
in teſtamento vſurarij not. per Joā. an.

de vſu.c.ij.lib.vj.in vlti.glo.in nouel.et
ſic dicit q dñs Jo.cal.rñdit ſibi p lras
ſuas:qꝛ defect⁹ eſt in cã efficiente p hoc
rñdet ad.l.Dy. traian⁹.ff.de teſt.mili.ꝛ
4 ad.§.ij.inſti.e.ti.¶ †Quarto ꝯcludit q
ſi teſtm̃ eſt interlineatũ in annis dñi in
inditiõe diebus vel menſibus vel ſi ſint
ſcripta manu tertij ꝛ teſtm̃ ꝛ teſtes ma:
nu teſtõ.is nõ vꝫ teſtm̃ ipo iure lꝫ ſit tra
ditum notario ꝛ apd eũ ſit inuẽtũ qꝛ nõ
fuit teſtm̃.ſ.qdꝫ diſpoſitio ad teſtãdum
alle.dictũ Jo.an.in Spe.de inſtru.edic.
§.cõpẽdioſe.v.qd prius.alleg.ſi pr fecit
teſtm̃ ad hoc.l.fideicõ.§.j.ff.de leg.iij.
hoc circa actum legitimandi alias legã
di ponit dictum Jo an.in addi.Spe.in
ti.de ſuc.ab inteſt.§.iſicto.ver.ſꝫ quid ſi
5 ex facto.qꝛ ſm Frãciſ.de are.¶ †Quin:
to an valeat teſtm̃ in quo teſtes nõ ſint
rogati qñ iure inſtitutiõis aliquid eſt re:
lictum ad pias cãs allegat etiam q va:
leat vt in liberis.l.hac conſultiſſima.§.
ex imperfecto.de teſtam.eqpando libere
qꝛ eccl'ia loco filij hr̃ vt in aut.de ſanc.
epi.§.ſꝫ dic in phti.C.ad trebel.aut.ni
ſi rogati.ff.de ver.ob.l.ſi ita quis.§.ea.
¶Cõtrariũ determinat cõſulẽdo Frã.
de are.et rñdet ad equiparationem:qꝛ
equiparatio pcedit in ingreſſo nõ in nõ
ingreſſo:vt dicit glo.in aut.niſi rogati.
et rõ eſt qꝛ fili⁹ abſqꝫ teſtamẽto erat ha:
biturus hereditatẽ ſꝫ nõ eccl'ia ad h.C.
de cadu.tollen.l.j.de his que ſibi aſcri
bũt.l.j.nõ ob.c.cum eſſes.de teſt.qꝛ lo:
quitur qñ interuenit pñtia parochia:
ni.¶Nõ ob.c.relatũ.qꝛ loquitur qñ fie:
bat qõ de numero teſtium.hec rñſio nõ
ſatis bene facit illi textui quia lꝫ deter:
minet de numero teſtiũ tñ rñdeo.ſ.de
cidit cõtra legem ciuilẽ diſponẽtem de:
numero teſtium:cõcludit ẽt ad qualita:
6 tem rogatiõis.†Unde papa decidendo
dicit q de iure diuino probatio que fit
ex duobus vel tribus teſtibus ſufficit:
ideo talia legata probantur per duos
teſtes:vnde voluit q in relictis ad pias
cãs ſtaremus pbationi de qua conten:
tatur ius diuinũ ꝛ nõ illi quam requirit
ſubtilitas iure ciuilis ſꝫ de iure diui:
no non reperit q debeãt eẽ rogati:ideo
hec qualitas nõ eſt reqrenda.nõ ob.vo:
bũ legitimi ibi poſitũ qꝛ intellectus eſt
textus q in eis ꝯcurrũt qualitates a le
ge requiſite:videlicet q non ſint crimi:
noſi non ſint excommunicati ⁊c.vt ſic
ſit ſenſus q ſint qualificati ex qualita:
tibus reqſitis a iure in pſonas eoꝝ ſed
rogatio nõ eſt qlitas reqſita in eoꝝ pſo:
nis cõtrahentium:qꝛ contrahẽtes ſunt
illi qui vocãt teſtes ꝛ illos rogãt:ꝛ ſic ro
gatio eſt qlitas extrinſeca a dictis teſti
bus:de qua ille text.nihil dicit cũ dicat
legitimi q refert ad qlitates reſpicien:
tes ipſos teſtes.¶Dominicus de ſan
7 cto geminiano.†Septimo an ſtatutum
puniens ppinquos declinãtes iuriſdi:
tionẽ tpalem vt poteſtatis vel alterius
ita q ab eoꝝ iuriſditione eximãtur ex:
tendat ad clericũ cõſuluit q nõ:qꝛ pro:
pter verba gñalia velle videmur q iu:
ſte poſſumus.C.de cõdi.inde.ſi pcura:
tor.§.celſus.de priui.credi.l.pẽ.ad mu.
l.luci⁹.§.imperator.l.ij.in pn.qd quiſqꝫ
iuris.¶Scdo quia iuſta ꝛ neceſſaria a
gñalitate fuit excepta.l.vt gradatim.
§.ſed ſi lege.ff.de mu.ꝛ ho.ꝛ publi.l.ce:
ſar.de ſerui.l.ſi cui.l.j.C.de ſac.ſan.ecc.
l.hos accuſare.§.ſi cui.ff.de accu.Item
quia nõ eſt veriſimile legiſlatorẽ dediſſe
ſenſum pter quẽ lex fieret irrita.ff.de
mili.teſta.l.iij.Naꝫ ex hoc coerceretur
frater clericus ex aſtrictione cõſiliciõ.ff.
de cõdi.ꝛ demon.l.heres meus.§.fi.ff.
de verbo.oblig.l.tertia.Secundo diſpu
tat dato q ſtatutum comprehenderet
eccleſiaſticas pſonas. An ſi clerici de:
linquant in minoribus et ſint condem:
nari per vicariuꝫ epiſcopi poſſint dam:
nari per poteſtatem ꝛ ſi oppo.de prima
ſententia q diuerſis legibus nõ debet
damnare nec bis vt.l.ſenatus.de accu.
et.l.licet.nau.cau.ſta.an dicatur decli:
nare tenet q non quia non dirigitur cõ
tra iudicẽ vel iuriſditionem nec eximit
a iuriſditione ſed tendit ad abſolutionẽ
ex induſtria q̃ nititur ex iure communi
non beneficio ſpeciali.item quia rei iu:
dicate exceptio põt opponi poſt lit.con:
teſt.non ergo declinatorie.C.de iuriſdi.
om.iudi.c.nemo.item qꝛ natura dilato:
rie non contingit cauſam principalẽ.l.
ij.in fin.de excep.cuiuſmodi non eſt.hic

8 ſic cõſuluit Franc. de albega. ¶ Nunquid q̄ punit̄ vna pena poſſit altera puniri: dicit q̄ nõ p. l. ſenatus. ꝑalle. ꝛ quia tantum operatur abſolutoria ſicut condemnatoria cum ſolutione. ff. de excep. rei iudi. ſi quis. cum totum §. ſi ancillã. niſi forte adiretur ſecundus iudex ad id plus qđ debet q̄ primus condẽnauit. ff. cõmo. l. q̄re. in fi. et vi bo. rap. l. arborum furtim ceſa. l. j. q̄ tñ nõ eſt verũ qñ vnũ crimẽ eſt et vna cauſa criminis ꝛ vnum factum. l. j. §. tutela. ꝛ rõ dñe no. in. l. j. l. inde. ff. de publica. ¶ Itẽ qñ iura tẽdũt ad merã vindictã non põt agi in plus quam in alia cõprehendat̄. ff. de iniur. l. q̄ ſenatus. ꝛ qđ ibi no. ꝛ. l. pretor. et not. Ja. de bel. in. l. quam diſputauit. de qua per Cyn. in. l. j. C. vbi de crimi. agi. opor. et Barto. in. l. ſepulchro. de ſepul. viol.

9 Octauo an poteſt eps petere procurationẽ ratione viſitationis a cappellanis collegiatorum eccleſiarũ vel parochialiũ cũ eoꝝ bñficia ſint a teſtatoribus relicta abſq3 aliq̃ cura nec ad aliq̃d aliud teneantur niſi ad miſſam celebrandam et alia diuina officia. Sunt tñ redditus dictoꝝ bñficioꝝ in poſſeſſionibus in terris vineis et affictibus de q̄bus ſunt dicti capellani adminiſtratores. Sunt tñ dicti capellani ꝛ eoꝝ beneficia liberata ꝛ ſoluũt legationes ꝛ omnia et ſingula dana impoſita p cleꝝ ſicut rectores: tñ nõ ſoluerũt ꝓcurationes viſitatoribus licꝫ viſitari ꝯſueuerũt q̄ ſic facit q2 perſone ſunt eccleſiaſtice ꝛ bñficia eccl'ia. ¶ Dominus Gregorius ꝯſuluit q̄ ſic ꝑ textũ. de cenſi. romano. lib. vj. et ibi in nouella ſuꝑ v̄bo minorũ. ꝛ ibi in. §. ſane ibi querit de vita et conuerſatione miniſtrantium in eccleſiis et locis aliis diuino cultui deputatis. Quamquam enim capellanus non ſit ſufficiens ad vnam ꝓcurationem cõtribuere debent cum eorũ prelato: vt no. Jo. an. de cẽſi. ꝓcur. in nouella in verbo vel plures. plenius in nouella eo. titu. roman. . . prin. li. vj. niſi euidens paupertas excuſet: vt ibi not. Jo. an. ꝛ hoc quod ponit ibi ſuꝑ verbo per ipſum. licet tñ ꝓcuratio nõ poſſet preſcribi ꝯ epm. c. cũ ex officio. de ꝑſcrip. nec per ipm poteſt tacite vel expreſſe remitti ſm Inno. ꝛ hoſti. per Archi. x. q. j. relata. poteſt tamen retineri vel ꝑſcribi in parte: vt not. Arch. ibidem ꝛ quamuis non poſſet ꝑſcribi vt platus ꝓ ipſo illa ſoluat quia hoc non eſt ꝓhibitum. Dicit tamen hoc nõ nocere epiſcopo quin a ſubdito poſſet exigere ſecũdum portionem ſibi contingentem: habebit tamen ſubditus actiones aduerſus prelatum contra quem preſcripſit pro ſolut. epiſcopo. ad hoc not. per Jo. an. de cenſi. cum inſtantia ſuper verbo teneri. et ibi allegata per eum ſecundũ Gregorium de Bencenennis de floren.

10 ¶ Ultimo vtrum clericus qui poſſidebat poſſeſſiones euiuſdem beneficiũ in eccl'ia ſi ꝑuat⁹ ſit poſſeſſione a rectore eccleſie poſſet agere poſſeſſorio non obſtãte q̄ opponat̄ q2 nõ ſit rite inſtitutus ꝛ in poſſeſſione inductus: ꝛ qđ dicte poſſeſſiones ſpectent ad eccleſiã. Cõcludit q̄ adire dꝫ q2 ſtatus ei⁹ approbatus eſt a iure cum in eccleſia dꝫ eſſe clericus de vit. ꝛ ho. cle. vt quiſq3. ꝛ q2 dꝫ habere et diuidere redditus cum rectore de ſi. preſ. ꝓpoſuit. maxie ſi talis ſtat⁹ fuit in eccleſia ſpatio. xl. annorũ de ꝑben. cum de bñficio. Uñ hic hꝫ coloratã poſſeſſionem nec cogit̄ directe titulum ſue poſſeſſionis nec a poſſeſſione euelli eo non citato de preb lꝫ eps. lib. vj. ꝛ q2 ſine plena tituli probatione in tali debet ſpoliatus ad beneficium reſtitui. Sufficit eñ aliqualis preſumptio pro titulo vt not. Joã. an. de reſti. ſpo. ex parte. quem habet ex collatione ordinariĩ et ex poſſeſſione. Et quibus concluditur q̄ ſiue fuit eiectus a poſſeſſione ſine cauſa ſiue ꝑdiderit debet ad eam reintegrari iij. q. j. non obſtante q̄ negetur in dicto clericatu recte factam inſtitutionem: quia tales hoc caſu exceptiones non admittuntur de or. cog. c. fi. conſuluit Lapus de caſti. et Guil. de tibaldis de piſtorio. an ſi ſit preſcripta quarta debita funeralium contra epiſcopum ſufficiat poſt preſcriptionem q̄ ſemel eaꝫ recepit vel bis dicit q̄ non quia ſicut legitime ꝑſcriptum eſt in non dando ita legitime preſcribi debet in reducendo ꝛc. Ad primũ ſtatutum erit tamen in parte percipiẽ

vel quaſi poſſeſſionem ſi parentib⁹ mēdi
cātib⁹ ab eis vel heredibus ſit ſoluta in
q̄ſi poſſeſſione defendi debent donec de
ꝓprietate cōſtet ad hoc de p̄be.de bene
ficio ꝛ qđ ibi no.li.vj.Si legatū eſt factū
a defuncto in loco ſepulture apud men
dicātes ad capellā edificādam ꝛ ea de-
falcata nō poſſet op⁹ cōſtrui ex hoc non
impedit defalcatio ſʒ imputet ſibi teſta
tor q̄ hoc ſcire debebat ꝛ,trāſmutabitur
legatū ad aliud opus piū alle.de teſta.
nos quidem.De legato facto ad ep̄s nō
pōt ep̄s vel parochialis eccleſia detra:
here q̄rtaʒ ab eccl'ia ſepulture:ſed pōt
ep̄s inhibere heredibus eius ne ſoluāt
tertio ſʒ ſuā quartā reſeruēt alle.not.de
ſepul.in noſtra.¶ Item tʒ ꝙ ep̄s poſſet
petere q̄rtam ab eccleſijs exēptis:qꝛ de
dioceſi ſunt ꝛ lʒ exempte quo ad ꝓprie
tates non tñ quo ad relicta aliūde ꝓue
niētia:qꝛ illa nō ſunt exempta ſicut nec
a preſtatione decima tñ prediorum que
ab alijs recipiūt excuſantur.de deci.lʒ.
ꝛ.c.dilecti.¶ Iteʒ qꝛ nō petit quarta vt
a loco ſed tanq̄ relicta vel quaſi ab he-
rede parochiali. Lapus.

¶ Alleg.xxxj.De re.eccle.nō alie.

1 ☞ Clericus an poſſit cōcedere bona
eccleſie non obſtante iuramento de nō
donandis alienandis vel infeudandis.
2 Alienatio etiam licita an poſſit iuramē
to impediri.
3 Magnū tempus quid ſit vel modicum.

1 AN non†obſtante iura
mento de nō donādis
vel nō alienandis vel
infeudandis de nouo
poſſit abſq; pena per-
iurij ad vitam conce-
dere recepta pecunia
vel non.videt ꝙ ſic.quia alienare eſt do
minium trāſferre.C.de fun.do.l.j.ff.de
verbo.ſign.alienationis ſumitur largiſ-
ſime de re.ec.non alie.nulli.ꝛ in glo.ad
hoc:qꝛ locare ad modicū ep̄s eſt aliena-
re.vt in cle.j.de re.ec.non alie.imo in-
curret ſuſpenſionem regularis ſic cōce-
dens p.d.cle.monaſterioꝝ q̄ quis abſol
uere.vide gl.in cle.j.de hereti.in verbo
exemptis.Nec etiam ad hoc accedēte
ꝯſenſu capituli vel deficiēte ꝯſenſu aſſi-
ſtente ꝯſenſu p̄lati nō etiā hic incidēte
ſeu ſuadēte neceſſitate vel vtilitate nō
poſſet abſq; pena periurij per no.ꝑ glo.
in cle.in v̄bo nō hāc.qꝛ non ſufficit quo
ad validandū ꝯctū:ſʒ exigit ſolennitas
alienatiōis.c.dudum de re.ec.nō alie.
li.vj.ꝛ no.gl.in.d.cle.Sic non ſufficit di
cta ſolennitas ad vitādū piurium:qꝛ di-
cta cle facit ꝙ cōtractus non ſit aliena
tio tamen alie pene q̄ illius cle.vel pro-
hibitiones non tolluntur.de vſu pa.ex
tuarum.de ꝓui.paſtoralis.ad hoc quod
2 not.de reb.eccle non alienan.vt.ſ.†qꝛ
tale iuramentum etiam impedit lici-
tas alienationes.ad hoc quod not.Jo.
an.in decre.fina.de re.eccle.non alie.ꝛ
hoc verū in iuramento de non alienan-
do inconſulto romano pontifice:ſecus
in iuramento ſimpliciter de non alienā
do.Et que ſit ratio diuerſitatis ibi not.
Jo.an.facit q̄onem Jo.de deo.xiiij.de
eo qui iurauit non alienare vel pignora
re.An ex cauſa poſſet fruct⁹ locare vel
vendere ad ep̄s de qua facit mentionē
Jo.an.in Spe.eo ti.ſuper rubr.in addi.
vbi dicit ſic vt in cle.e.ti.c.j.in fi.vbi p-
mittitur ad modicum tempus:ergo ad
3 magnū non permittit.†Et quid ſit ma-
gnum tempus no.glo.in dicta cle.in gl.
vlt.et videtur eſſe decennium.et quod
talis venditio fructuum fieri non poſ-
ſet.not.Jo.an.in.d.c.fi.de re.eccle.non
alie.in nouel Lapus.

¶ Alle.xxxij.de regularibus.

1 ☞ Monialium receptio de iure cui
ſpectare dicatur.
2 Collatio ſiue electio dignitatū eccleſia
ſticarum debet eſſe libera:nec pōt ep̄s
compellere ad recipiendum.
3 Epiſcopo mandāte abbatiſſe ꝛ conuen-
tui vt recipiat vnā certam in monaſte-
rio nō mēdicantiū ſi minor pars conſen
tiat cuʒ abbatiſſa:maiore parte contra-
dicente an fieri debeat receptio.

1 PRima†cōcluſio monialium
receptio de iure ſpectat ad
abbatiſſam ꝛ cōuentum.de
regula.ſi ad ſolum.li.vj.not.
Joan.mo.ꝛ Archi.ad hoc:qꝛ
ſic eſt in eccleſijs collegiatis vt ad pre-
latū ꝛ capitulū ꝛ nō ad epiſcopū ſpectat

collatio. vide de elec. cum ecclia vulte-
2 rana. †Scdo licet poſſet epiſcopus in
eccleſia non numerata ad menſuras
reddituū cōpellere ad recipiēdum ſtatu-
to termino vſqꝫ ad mēſuras facultatis.
vt no. de ꝯceſ. p̄bē. ex parte. ⁊ no. de elec.
cū eccleſia. nō pōt tn̄ mādare vt certas
perſonas recipiant qꝛ collatio ſiue ele-
ctio dꝫ eſſe li. dādo. de prebē. relatum. et
3 c. inter cetera. †Ex his infert ꝙ ſi ep̄s
mandet abbatiſſe et conuentui vt reci-
piat vnam certam in monaſterio non
mendicantium: et abbatiſſa concordat
cū. v. ex .xij. diſſentientibus ꝙ recipi nō dꝫ. et
ſi appellatur ab illis appellatio eſt legi-
tima de iure de his que ſi. a ma. par. ca.
c. j. iūctis no. ſecundum verā opi. e. ti. c.
poſtulaſti. q̄cquid ſentiat ibi Hoſtien. et
de appellatione ⁊ collatione lib. vj ⁊ qꝛ
habent eligere propria conſcientia non
epiſcopi de elect. c. j Lapus. ⁊c.

Allegatio xxxiij. de hereticis.

1 Inquiſitor heretice prauitatis an
promoueri poſſit in generalem ſui ordi-
nis.
2 Inſtitutus a papa ab alio in non poteſt
remoueri.
3 Monachus a papa de manuali benefi-
cio prouiſus an poſſit per abbatem re-
moueri.
4 Factum viue vocis oraculo pape an in-
intelligēdum ſit vt dicat factū a papa.
1 AN †frater minor cōfirma-
tus autoritate cardinalis
viue vocis oraculo habēs
a Papa inquiſitionem he-
retice prauitatis cū clau-
ſula ne poſſet ab inferio-
ribus remoueri durante tempore poſ-
ſet abſolui ab inferiore et an ſi eſt ibi
clauſula ꝙ illo officio durante poſſet p-
moueri ne in aliquo ſit ihabilis ad alia
officia ordinis an poteſt promoueri ad
prouincialatum. Ad primum dicit ꝙ
remoueri non pōt ab inferiore a Papa
⁊ qđ factū foret eſſet nullū qꝛ cōtra in-
hibitionem ⁊ decretum de preben. c. pe.
lib. vj. eo. tit. ſi poſtquam. e. lib. c. dudū. ⁊
c. ſi beneficia. et. c. q̄uis. not. de ele. ſi eo
tempore. lib. vj. ⁊ in cle. j. de conceſ. pre-
ben. ⁊ ibi glo. Joan. an. de preben. ſi apo-
ſtolice. lib. vj. Innoc. et Hoſt. de ſurrep.
dilectis. Hoſt. in ſumma de preben. §. et
aliquo. ad fi. §. quid ſi legatus. not. in di-
2 cto. c. ad apoſtolice. lib. vj. †Item quia
inſtitutus a Papa ab alio nō poteſt re-
moueri de app. vt noſtrum. vt lite pen.
eccleſia. ij. per Hoſt. in. c. cum. N. de cō-
ſti. quando reuocat negoc. ad ſe vel pro-
uidet de temp. or. cum in diſtribuendo.
not. glo. de ma. ⁊ obe. per tuas p que te-
3 net Pau. de liaz. †ꝙ ſi dominus Papa
prouideat monacho de bnficio manua-
li non poteſt abbas monachum ad libi-
tum remouere. Idem Jo. an. de elec. cū
inter. R. ſuper glo. lꝫ in nouella ad hoc
de confir. vti. vel inuti. p totum. item qꝛ
pponūtur ⁊ remouētur inquiſitores ex
priuilegio Pape not. glo. in cle. volētes.
de heret. Itē quia ſunt delegati Pa-
pe in tali officio ⁊ conſequenter maio-
res quolibet ordinario de offi. deleg. ſa-
ne. de offi. leg. ſtuduiſti. et etiam ſi ſpon-
te cederet in manibus inferioribus nō
valet ceſſio per decre. admonet. et. c. ꝙ
in dubijs. de renunc. Nam ſuperior eſt
ille qui deſtituere poteſt vt not. in dicta
decre. admonet. Item quia ab officio
delegationis Pape non poteſt ſe exo-
nerare. de offi. deleg. prudentiam §. ad-
4 dicimus. de reſcript. ſi ſciatis. †An
credatur de eo quod dicit factum viue
vocis oraculo Pape vt dicatur factum
a Papa. dicit ꝙ ſic. alle. not. per Joan.
an. de ap. c. conſtitutus. quia hoc habet
ſtilus qui attendendus eſt de crimine
falſi quam graui ⁊ etiam de iure hoc p-
bat per Inno. in. c. olim. de priui. de te-
ſti. cum a nobis. de fi. inſtr. ꝙ ſuper his.
de accu. cuꝫ dilecti. xcvj. di. nobiliſſim⁹.
Spe. in titu. de leg. §. ſupereſt ver. ſed ſi
de ap. cū parati. de elec. innotuit. §. mul-
ta. de preben. venerabili. not. Joan. an.
de offi. legat. c. j. lib. vj. in glo. vbi tractat
Archi. et ita habet conſuetudo et ob-
ſeruantia optima legum interpres. An
ſi magiſter dicens ꝙ non habet volun-
tatem renuntiandi ſe ſubiiciat gratie
capituli renuntiare videatur. dicit ꝙ
non per decre. ſane. de renun. ff. de fur.
ſeru⁹ communis. §. ꝙ vero. ff. quemad-
modum teſt. ap. ff. et ſi quis. et glo. or. in

dicto.c.ſane. An non obſtante officio inquiſitionis poteſt promoueri ad officiũ miniſtri gñalis tꝫ ꝙ ſic quando diſpenſatũ ſit de pbr̃.de malta. ¶ Item qꝛ ꝓprio motu fuit facta conceſſio ⁊ ſi ceſſat ſurreptio de preben.ſi motu proprio li.vj.⁊ ſic conſuluit Lapus.

¶ Alleg xxxiiij.de apoſtatis.

1 Tranſiẽs ad religionẽ laxiorem et ibidem habitum deferens an ſit apoſtata. 1

1 Ntranſiẽs ad laxiorem religionẽ ibidem habitũ aſſumẽs illius religionis ⁊ deferens an ſit apoſtata ita ꝙ ſit excõicatus. Lapus tenet ꝙ nõ:qꝛ nõ eſt hoc expreſſum a iure nec comprehẽdit in caſu de ſen.excõ.vt poſtulaſti.li.vj.ad hoc glo.ſ.de re.or.in decre.ex pte.⁊ de apoſt.c.fi.⁊ Joã.an.poſt Inn.de eta.⁊ q̃li.intellexim⁹ſup glo.vltima.in nouel.⁊ ſic conſuluit Lapus.

¶ Allegatio xxxv.

1 Tempus infra quod debẽt epiſcopi conſecrari quale ſit et quando incipiat currere.

2 Impeditis non dicuntur tempora currere.

1 Et tẽporib⁹ infra q̃ debent epi cõſecrari ⁊ qñ incipiant currere dicit primo ꝙ ſunt tres menſes vt dicit glo.de elec.cum in cunctis.in glo. ordinaria ſuper verbo decurſo.et hoc q̃ ad priuationem priorum beneficiorum q̃ habebat. ⁊ ſic loquit dictũ.c.qm̃.quo ad priuationẽ epat⁹ ſunt ſex menſes:vt in.c.inter corpalia.ver.ſꝫ neqꝫ de trãſla.prela.vt not.Inno ⁊ Jo.an.poſt cum in.d.c.cum in cunctis.ſup dicta gl.c.inter corporalia.⁊ ſunt quinqꝫ mẽſes completi ita q; in ſexto non completo dꝫ cõſecrationem accipere vt no.Jo.an.in dicta decre.inter. Sex autem ⁊ tres mẽſes currunt a tempore ꝯfirmationis vt dicit glo.in.d.c.cũ in cunctis.d.c.inter. illis vero loq̃ ꝓficiunt̃ p papã currãt tẽpora ꝓdicta a die ꝓnũtiationis facte p papam in conſiſtorio quia talis ꝓnũtiatio habet vim electionis ⁊ cõfirmationis ⁊ eadẽ poſſunt q̃ cõfirmati ⁊ electi ✝ nõ tñ currãt tpa impeditis ⁊ q̃ cõſecrationẽ petere nõ poſſent vt no.in dicto.c.qm̃.⁊.d.c.cũ in cunctis.ſic no.Inno.de app.cõſtitut⁹.iij.in vlt.glo.ibi.⁊ ſi obijciat ꝙ itelligẽdũ eſt a die adeptiõis poſſeſſiõis ſue ab ea dic quare p eũ ſtetit quominus adipiſceret̃ p decre.lꝫ.de prebẽ.lib.vj.⁊.c.commiſſa.de ele.lib.vj.

¶ Allegatio.xxxvj. De prebendis.

1 Plura beneficia ſimplicia habere non videtur a iure prohibitũ.

2 Altare an erigat reſidentiam pſonalẽ.

3 Minor.xxv.an an poſſit habere eccleſiam rectorie.

4 Eccleſia curata ⁊ nõ curata differunt ⁊ rector curate debet eſſe maioris etatis q̃ non curate.

Trum abſqꝫ diſpẽſatiõe q̃s poſſet ini.mul eccleſia ⁊ canonicatum in eccleſia collegiata et ſimplex altare in plebe rurali in quo teſtator mandauit ibidem diuina celebrari pro anima ſua et ſuorum premortuorum et in quo mandauit vt dimidia bonorum ſuoꝝ presbytero eligendo promiſſis ibidem celebrandis videt̃ ꝙ poſſet abſqꝫ diſpẽſatione illa tenere.⁊fruct⁹ idẽ recipere: 1 ✝qꝛ habere plura ſimplicia beneficia non videtur a iure prohibitũ de elec.dudũ.de preben.cum iam dudum. not.Inno.⁊ glo.de reſcrip.gratie.lib.vj. que dicit ꝙ hanc opi.ſequitur generalis conſuetudo q̃ papa ſcit ⁊ tollerat.vt no.Jo.an.poſt alios.de eta.⁊ quali.prel. ⁊ hoc quia conſuetudo eſt legum interpres ⁊c.de conſuetudine cum dilectus. 2 ad hoc.ff.de legi.l.minime.✝ Non ob.ſi dicatur ꝙ altare erigat perſonalem reſidentiam quia fuit iuſſum edificari pro diuinis celebrandis.quia ſatis fit teſtatori ſi ibi per alium diuina celebrantur. nec iure expreſſum eſt ꝙ hoc caſu per ſe deſeruire debeat.allega.not. Joan. Cal.de preben.ſuper inordinata:vbi expreſſe dicit ꝙ maior.xiiij.annis.licet minor.xxv.poteſt habere eccleſiaꝫ non curatam ſeu beneficium in eccleſia nõ curata. Non obſt.opiñ gloſſ. que ha- 3 bet ✝ quod minor.xxv.annis eccleſiam rectorie habere non poteſt ea ratione

ſm eos

ſm eos: quia eccl'ia dedicatur vt in illa missam celebret ⁊ alia diuina officia. de cõse. di. j. c. j. ⁊ talis missam celebrare nõ põt nisi sit sacerdos. de summa tri. c. j. in fi. ⁊ minor. xxv. annis non põt esse sacerdos. de eta. et quali. generalẽ. quam opiñ. dicit Cald. esse contra multa iura
4 q: ⁊ in ecclesijs iura distinguũt inter curatam ⁊ non curatam ⁊ volunt ꝙ maior etas requiratur in curata ꝙ̃ in simplici. de elec. cum in cunctis. §. inferiora. de elec. lꝫ canon. li. vj. de eta. ⁊ quali. eam te. ad hoc allegat q: vbi non erigitur a iure personalis residentia sufficit deseruire per vicariũ. ad hoc. gl. in verbo non obuiet. de preben. c. sup eo. li. vj. in nouella. nisi beneficiũ nõ curatũ req̃rat sacerdotem ex puilegio vel statuto ad hoc quod not. glo. cũ oẽs. de cõsti. extirpande. in fi. de pbẽ. ⁊ in. c. dudum. de elec. lib. vj. in penul. glo. quod in absentia quis potest absq͂ pctõ recipere redditus dumtñ in bñficio teneat vicariuꝫ vel per alium beneficio deseruiat si cõsuetudo hoc habeat: imo quod plus est ex cõsuetudine in ciuitate Florentie canonici ecclesie cathedralis percipiunt redditus in absentia lꝫ nõ percipiãt minutas obuentiones de funeralibus et alijs esto etiã qd alijs beneficijs nõ deseruiãt ad hoc dictum Inno. ⁊ hosti. de preben. extirpãde. ⁊ glos. de prebẽ. super eo. lib. vj. dicũt qd põt esse casus in quo quis de iure cõi potest hr̃e plures curatas vt dicta decr. super eo. ⁊ no. Gen. in cle. super literis. de pbẽ. sup vbo hospitalia qd quis põt hr̃e plura hospitalia ⁊ si quodlibet hospitale haberet ecclesiã curatã annexam plures curatas ecclesias põt de iure possidere: ⁊ sic dicit seruari in practica Lapus.

¶ Allegatio. xxvij. De censibus.

1 Charitatiuum subsidium an possit sine pena suspensionis ab officio imposita ex constitu. benedicti exigentibus procurationem vltra summam ibi taxatam exigi.

2 Recipientes a volente an teneãtur ad restitutionem.

1 Stante ⁊ cõstitutione Benedicti que taxat pcurationes ⁊ penas imponit suspensionis ab officio ⁊ beneficio et charitatiuũ subsidium vsq͂ ad summã non tñ repetit penas in charitatiuo subsidio an ꝯ dictam taxationem valeat charitatiuuꝫ subsidium in plus exigere sine pctõ si exigat ex consuetudine vel de iure vel priuilegio. videtur ꝙ sic quia ille cõstitutiones imponunt penã solum exigẽtibus pcurationes ⁊ non sunt repetite pene ab exigẽte charitatiuum subsidium vltra taxam ⁊ penam ⁊c. vt in regula in penis ⁊ in regula odia. de regu. iur. li. vj. de peni. di. j. pene. Secũdo dubitat an a volẽte põt exigi absq͂ peccato: vr̃ ꝙ nõ q: ꝯ mãdatum pncipis. iiij. di. §. fi. de maio. ⁊ obe.
2 si qs. putat tñ ⁊ ꝙ recipientes a volente non teneanẽ ad restitutionẽ lꝫ teneanẽ ad contritionem peccati. nõ ob. qd dicit ꝙ a volente etiã non debet recipi quia certe vsure nõ possunt recipi ⁊ tñ in receptis sufficit remissio vt not. in regula peccatum. de re. iur. lib. vj. ⁊ no. Fed. de senis in ope suo. cxvij. põt etiã dicere ꝙ absq͂ pctõ posset exigere charitatiuuꝫ subsidiũ vltra taxã pdictã a volẽtib' q: d. l. a sui prin. non fuit recepta nec vsu approbata. iiij. di. §. leges. de quo no. de treu. ⁊ pa. c. j. in glo. iij. p ⁊ cõtra: qd not. Joã. and. sup dicta glo. quare nõ audeo hoc asserere sed vnumquemq͂ suo iudicio relinquo de iureiurã. mulieri secundum Lapum.

¶ Allegatio. xxviij. De foro competenti.

1 Plebanus an possit cõpellere presbyteros debentes soluere sue plebi certum annuum censum ⁊ eos retinentes excommunicare.
2 Judex in propria causa esse nemo põt.
3 Debitũ alicuius ecclesie non potest dicit debiũ vnius sed totius capituli.

1 An ⁊ dignitas inferior potest in subditos clericos et plebanalis vel prepositura habẽs ecclesias subiectas que soluere tenentur annuatim aliquã pen

ſionem preſcribere ius excōicandi ⁊ interdicēdi eccleſias in contumaciā non ſoluēdi ⁊ ſic pro cauſa ꝓpria videtur ꝙ
2 non † qꝛ nō pōt eſſe quis iudex in cā ꝓpria.iiij.q.iiij.c.j.xj.q.j.ſi clericus.in contrarium eſt ꝑſuppoſito ꝙ penſio ſit debita ꝑpoſiture. Secundo poſito ꝙ illud debitum ſit notoriū. Tertio ꝙ ſit debitum a tēpore quo non extat memoria ⁊ poſito ꝙ dictas ſententias conſueuerit ꝓmulgare. Quarto ꝑſupponit in factis ꝙ etiam hoc habet cōpoſitio inter epm ⁊ eū vt poſſit ꝓ talibus ſentētia ꝓmulgare ꝓbatur primo: qꝛ † id quod debetur
3 eccleſie debetur toti capitulo: ⁊ ſic non eſt ꝓpria cauſa ꝑpoſiti: poteſt ergo eſſe iudex ad hoc gloſ.ij.in c.j.de male.xx.ſi papa.⁊ quod ſuper ea no. Joā.an.in nouel.poſt Jnn.⁊ Ja.de are. Jtē ꝙ ex quo eſt notorium pōt eſſe iudex ſentētiando vt.d.c.j.de male.de xx.ſig.ex parte.per Jnnoc.qꝛ nō dꝛ in notoriis tam iudex ꝙ executor.ad hoc de ſen.excom.delicto. Jtem quia tale debitum tanto tempore preſumitur debitum ex legitima cauſa per no.de cenſ.ꝑuenit poſt Jo.an.in nouella. Jtē qꝛ conuentio ꝑſumitur facta cū cōſenſu ſubditoꝝ: vt no.de his q̄ fi.a ꝑla.ea noſcitur. Jtem qꝛ ex quo habet ibi epalem iuriſditionem vel quaſi iam quarta illa videtur in totū de iure cōi debita et pro debito de iure cōi eps pōt excōicare ſubiectū qꝛ talia ſunt notoria. ⁊ ſic conſuluit Lapus.

¶ Allega xxxix. De appellationibus.

1 ☞ Appellatio interpoſita in abſentia iudicis a quo vel ad quē an valeat.
2 Appellatio an valeat in iudicis abſentia vbi eius pōt haberi copia.
3 Appellās in abſentia iudicis an ſit exēptus ab eius iuriſditione.
4 Jtineris arreptio an habeat vim appellationis.
5 Prouocatio ad cauſaꝫ quid ſit ⁊ que ſit eius forma.
6 Appellatio qualiter fieri debeat in preſentia iudicis.
7 Apoſtoli quare cū inſtantia ſint petēdi.
8 Appellatio coꝛam viris honeſtis an ſit ſufficiens.
9 Appellatio que debet fieri coram viris honeſtis an poſſit fieri coram ſimplici ſacerdote.
10 Appellatio in abſentia iudicis vel partis facienda an ſit eis intimanda.
11 Preſentia iudicis coram quo appellandum eſt qualiter ſit requirenda.
12 Appellatio quibus caſibus ſit in abſentia iudicis licita.

AN † valeat appellatio interpoſita in abſentia iudicis a quo ſi appellat in ꝑñtia iudicis ad quē ⁊ in abſentia iudicis a quo hoc ſufficere videt dūtamē infra tempus appellet.ij.q.vj.biduum.ver.ſi quis.ad hoc dictum Jo.and.de ap.c.fi.in nouella ſuper glo.ij.Jnn.ibi dicit ꝙ hoc non ſufficit vt appellet in abſentia ſi poteſt habere copiam iudicis a quo niſi metus excuſet. ad hoc glo.in clemen.j.de appel. Ex quibus concludit ꝙ ſufficit coram altero iudice appellare vel ad quem vel a quo ad hoc dictum Joan.an.de penis ſuā.in ver.nō moleſtes.alle.de exceſ.prela.dilecto. Jdem Joan.and.de appella.vt debitus in nouel. Quādoꝗ appellatur in abſentia iudicis a quo ⁊ ad quem coram tamen honeſtis perſonis: ⁊ tunc ſi ex iuſta cauſa vt ꝓpter metū: vel qꝛ non poteſt haberi copia ⁊ procedit talis forma de app.c.fin.de offi.ordi.paſtoralis. alias ſi appellatur a iudice ſiue in iudicio ſiue extra ſemper coram iudice appellandum eſt.ij.q.vj.biduum.de ap.vt debitus.eo.titu.ordi.lib.vj de hoc not. gloſ.ordi.de appel.appellatio. libro.vj. Et quis metus dicatur ſufficiēs ⁊ quis dicatur copiam iudicis habere non poſ-
2 ſe tangitur ibi. † Si appellatur in abſentia iudicis coram honeſtis perſonis ſine cauſa et tunc ſi appellatur a iudice iudicialiter non valet appellatio vt predictis iuribus et gloſ.in dicto.c.appellatio.C.eodem titu.in offerendis.in aut.de appella.§.j.colla.iiij. ſunt tamē qui dicunt appellationem emiſſam in abſentia partis valere dummodo fiat ſine fraude.⁊ recitant hanc opinio.fuiſſe Goffre.⁊ hoſtien.in decre.ſudeſtum. de appel.in nouella. Et recitatur in decre.de appel.appellatio.eo.tit.lib.vj.et

dicit hoc placere Inn. de appe. dilect°.
3 vbi dicit † q̄ per appellationē factā in
abſentia iudicis appellans eſt exēptus
a iuriſditiōe iudicis in decre. cū ſi iuſta
cā. e. ti. ꝫ cōtrariū Pau. de liazar. in cle.
cām. de elec. in ꝟbo abſentium. vr̄ velle
q̄ ſine cauſa poſſet appellari etiam in 6
abſentia iudicis dūmō notificet iudici
vel pti intra mēſeꝫ. idē ſpec. in ti. de ap.
§. qualiter. vbi dicit q̄ curia romana nō
repellit tales appellationes vt audiuit
ab expertis. ⁊ ſic dicunt ſcripſiſſe colla:
tores practicarum curie. Putat tū Lap.
dici poſſe q̄ appellatio in abſentia iudi
cis non ꝑregit appellantē nec viciat ꝓ
ceſſum iudicis donec fuerit intimata vt
pꝫ de app. ſi duobus. ſm archi. qui hoc 7
no. in. d. c. a prelatis ⁊ Pe. de ancha. qñ
appellatur in abſētia iudicis ⁊ ſine cā ⁊
extraiudicialiter tunc ſufficit coram ho:
neſtis ꝑſonis appellare de ele. vt circa.
4 lib. vj. de cuius forma infra dicā. † Qñ ꝙ 8
iter arripitur infra terminum appellan
di in iſto caſu an ſufficiat ſola itineris
arreptio ⁊ proſit dicēdo grauamē coraꝫ
ſuperiore ita quod habetur loco appella:
tionis dic vt in decre. dilectus. de app.
vbi poſt multa. Concluſio eſt Jo. an. q̄
poſtq̄ aliquis citat° eſt ad iudiciū ante
ſentētiā vel poſt: itineris arreptio nihil
opaꝫ ſed exigitur appellatio. Si aūt ex: 9
tra iudicium ꝯ ſuū ſuperiorē q̄ vult ſibi
ius in ſua cauſa dicere vel alias grauat
ſubditū: tūc itineris arreptio vel nūciū
miſſio ad ſuperiorē qui poſſet adiri per
querelam hꝫ vim appellationis ⁊ prote
git iter arripientē: ita q̄ excōmunicatio 10
poſtea lata non tꝫ. ⁊ ſic hoc caſu hꝫ locū
itineris arreptio. Qñ ꝙ ſit prouocatio
5 ad cauſam. † Prouocatio em̄ nō eſt ꝓpa
appellatio ſꝫ ad cām vocatio de ap. cuꝫ
ſit romana. ⁊ no. glo. de ap. ꝑlato. lib. vj.
que ꝓprie hꝫ locum qñ q̇s negat aliquē
ſuꝑiorē iudiceꝫ in eo qđ fecit vel facere
vult cuius hec eſt forma. dñe nō teneor
hoc facere vel nolo iudicium veſtrum
ſubire imo vos recuſo vt ſuſpectum cū
de cā veſtra agat: ideo ex hac cā prouo
co vos ad ſuperiorē iudicē talē ad quem
exnunc iter arripio vel faltē nuncium
mitto. ⁊ hoc caſu itineratio vel ſub miſ-
ſio vel nunciū miſſio habet vim appella
tionis de ap. dilecti. et eo. ti. ad audien-
tiam. ¶ An autē pñt fieri huiuſmodi ꝓ
uocationes ꝯ ꝑſonas ⁊ ſingulares ⁊ pri-
uatas perſonas dicit q̄ ſic: de cuius for-
ma p hoſti. in ſum. rubri. de app. ſub §.
6 q̄liter autē exitra ius. ¶ † Quare ſit in
pñtia iudicis appellandū. dicit Jo. an.
in regula in generali. q. iō q: principali-
ter reſcindit factum iudicis. Nam ſi ap
pellatio ad ſuꝑiorē pars me non graua:
uit ſed iudex a quo appellaui de cuius
iniquitate agēdū eſt: ideo voluit iura ap:
pellare coraꝫ iudice nō corā ꝑte lꝫ ſit iu
dicatum ad comodū ꝑtis in aut. de pri:
ui. in prin. col. iiij. ff. de ap. cum q̇dam. C.
7 de app. eos. in fin. ¶ † Quare apoſtoli
querantur cum inſtantia de qua in cle.
q̄uis. dicit Guil. q̄ hoc fit ad mitigādū
iram iudicis qui vt plurimum ꝓuocaꝫ
⁊ iraſciꝫ ꝯ appellantem de offi. dele. ſu-
8 ſpitiōis. † An vbi appellaꝫ coram hone:
ſtis ꝑſonis ſufficiat vnus an exigantur
plures vr̄ q̄ nō ꝑ ſcripta Jo. an de elec.
vt circa. li. vj. in ꝟbo lr̄as. ⁊ in verbo ꝓhi
beant ꝑ text. ibi ⁊ in. c. paſtoralis. in fin.
vbi loquiꝫ in plurali. Spec. in tit. de de:
cu §. nunc de effectu. ꝟ. ſꝫ nūquid. dicit
q̄ ſufficit vna dummodo fiat coram te:
ſtibus. ⁊ ita ſeruatur notarius conficiēs
9 inſtrumentum. † Et vr̄ ſufficere ſi ſit co
ram ſimplici ſacerdote: vt no. in ſpe. de
inſtru. edi §. nūc vero. ꝟſi. itē pone. ⁊ vr̄
ſufficere ſolus tabellio cum teſtibus vel
alijs de quibus in Spec. de decre. in. d.
§. nunc de effectu. verſi ſed quis appel:
10 lat. † ¶ Et ſi appellatur in abſentia iu-
dicis an ſit iudici vel parti intimanda
dic in bñficiali vt in cle. cām. de elec. in
nō beneficiali vr̄ q̄ intimanda ſit alias
nō ꝑregit appellātē et excuſatur iudex
a quo ſi procedit ⁊ tꝫ ꝓceſſus vt in de-
cre. ſi duobus. de app. vt ibi ſcribit. Jo.
an. q̄ parū vr̄ iuuare appellationes q̄s
aliqui timentes ꝓceſſum ordinariorum
faciūt in abſentia iudicis in occulto ex
quo ignorantur Pau. in cle. cauſam. de
elec. in verſi. preſentia. dicit q̄ appella:
tio interiecta in abſentia iudicis non
defendit. donec veniat ad notitiam iu-
dicis. ¶ Item Spe. in ti. de ap. §. quali:

ter.§.item canti⁹ gen.in.c.de ap.in cle. videtur dicere q̄ nō expedit iudici intimare appellationē ea facta in iudicis abſentia ſed parti ſic loquitur illa cle. dicit q̄ ſi non fit intimatio nō vitiat̄ appellatio:ſ; iudex a quo poteſt ꝓcedere donec fiat. Putat tñ q̄ ſi eſſet facta intimatio parti.⁊ hoc non obſtante ꝓceditur corā iudice a quo non valet ꝓceſſus ꝑ not.in.d.decre.de ap.ſi duobus. Sed queritur an ſit faciēda intimatio parti dicit q̄ qñcunq; appellatio in abſentia h; vim peremptorie citationis d; fieri intimatio vt dicit q̄ delationis ⁊ etiam termini faciēda eſt intimatio vt in cle. de ap.c.j.in qua eſt ſeruanda forma de: 1
cre.cauſam.Et ſi nō fit facta vt fieri d; vel nō debito loco ⁊ tpe penam habēs in cle.cauſam.vbi autē non ex ſimplici forma appellationis ſed ⁊ delationis iu 2
dicis negotium principale deuoluitur vel ex p̄fixiōe termini abſq; aliqua ci: 3
tatione terminus artat̄ ſi non fiat intimatio debito loco ⁊ tpe ꝑ talē delatio: 1
nē nō deuoluit̄ vel ꝑ termini p̄fixionem nō artat̄ appellans ad cōparēdū in ipſo termino:imo oportebit de nouo ipſum citari ex quo ipſius appellationis ⁊ delationis et termini p̄fixionis tpa ſubſecuta fuerunt ipſorum alterius ſi alterū foret ſubſecutu; intimatio debito tpe ⁊ nō facta nō foret:vt ꝓbat̄ in.d.decre.j. de ap.iūcta decr.cām.eo.ti.li.vj. d; aūt intimatio fieri in b̄nficialibus infra mē ſem in alijs cauſis non eſt ſtatutus certus terminus ſed d; tali fieri tpe q̄ poſſet appellationis ſtatuta tpa obſerua: 2
re.ita not.Pau.in cle.j.de app.alle.eo.
11 ti.ab eo.lib.vj.¶†Quo debeat requiri p̄ñtia iudicis coram quo volo appellare Rñdeo loco congruo et debito:vt not. de elect.cupientes in glo.ſiue ſit et ſup ea in nouel.lib.vj.Et intelligitur copia haberi qñ ſe exhibet in publico non in ortis vel villa.ij.q.j.biduum.no.gloſ. in
12 decre.appellatio.de ap.lib.vj.† Putat etiam q̄ ex cauſa legitima poſſet quis 3
appellare in abſentia vt ſi erat abſens tpe ſnie ⁊ eius notitia ꝑuenit in remotis:itē quod infra.x.dies non potuiſſet appellare vel mittere ad iudicem pote

rit in abſentia iudicis appellare.Idem ſi erat infirmmus:ita q̄ nō poterat mittere ꝓcuratorē ad appellādum vel erat pauper non habebat vnde ſolueret nūtio.Et idē in ſimili ⁊ probabitur metus ⁊ tales eſſe ſummarie q; nō ſunt p̄iudiciales quia non fit p̄iudicium iudici vel parti donec ſit intimata ⁊ quādo fuerit intimata ceſſat p̄iudicium partis ⁊ iudicis q; d; fieri tali tpe quo poſſet iudex tpa obſeruare vt eſt dictum vñ ſufficit ꝓbatio ꝑ iuramētu; vel alijs leuibus ⁊ ſummarijs de quibus in ſpe.de app.§. nunc breuiter.℣.quid ergo Lapus.

¶Allegatio.xl.De conſtitutionibus.

☞Cōſtitutio loquēs de cōdēnatione pro gebellinis ⁊c.an extendat̄ ad monitionē vt gebellinos ꝑ capitaneos partis guelfi in florentia.

Mutantes ſtatum etiā inuiti ꝑ decretū ſuperioris dicuntur condemnati.

Actus illius qui h; poteſtatem iudicandi ſententia dicitur.

An†conſtitutio loquēs de condēnatione pro gebellinis vel confitētibus ſe gebellinos extendatur ad monitionem vt gebellinos ꝑ capitaneos partis guelfi in florentia arguit ex rōnis idēptitate in penis procedēdū quia alie reformatiōes tales eq̄parāt̄.allegat de ele. ſi poſtq̄.li.vj.in gl.⁊ qd ibi no.Jo.an.allē. q̄ in penis ex idēptitate rōnis ꝓcedit̄.l. ſi pignore.§.ſi poſt.ff.de diſtra.pig.et in gl.l.j.§.exercitiu;.ff.de his qui no.infa. ad hoc†q; qui inuiti ꝑ decretum ſuperioris imutāt ſtatū d̄r cōdēnari q; penam imponit ⁊ afficit ſicut cōdēnatio aſſumpto argumēto ab effectu q; nihil aliud fecit ⁊ nihil aliud opatur ſnia q̄ operet̄ iſta monitio.nam eſt ſnia mutatiōis ſtatus ad hoc q; miles qñ p̄uat̄ militia remanet ex̄ numerꝫ militū ⁊ ſic immutat̄ ſtatū in dterī⁹.l.ij.§.in.l.de his q̄ no.ifa. nec aliq̄ dignitas pōt ſibi cōferri nec ea poteſt vti.†Nā ois act⁹ illius q̄ h; ptās tē iudicandi d; ſnia.l.ois.C.de epi.⁊ cle. ꝑ.determinat ⁊ declarat id quod fuit in controuerſia poſitū q̄ fuit poſitum partitum an deberent declarari guelfi an

gebellini ꝛ obtentum et iudicatum fuit
ꝑ iudicē competentē quod ſic hoc ergo
qđ iudicatū eſt:eſt ſnīa. ¶ Itē quicunqꝫ
exautoꝛatus fuit ꝑ decretum ꝑ ſniam:
ita quod amodo nullis pꝛiuilegijs guel-
foꝛum vti pōt ſicut eſt in milite.l.ij.§.qui
ignominie.ff.de his qui not.infa.l.ij.de
ſenato.ad hoc quia ſufficit declarari fa-
ctum.l.j.ad turpil.

¶ Allegatio.xlj.de ſpon.de fo.compe.

1 ☞ Priuilegiū conceſſum clerico in mi
noꝛibus cōſtituto ne per iudicē ſecularē
poſſit grauari an extinguatur ꝑ ꝯtractū
matrimonialē cum vnica virgine.

1 An † pꝛiuilegiū ꝯceſſuꝫ cleri-
co in minoꝛibus a ptāte ſe-
culari vt non poſſit grauari
vel capi pꝛo delicto cuiuſdā
hereditatis extinguatur ipo
clerico vnicā vxoꝛē ꝛ virginem accipien-
te. Dicit ꝙ nō: qꝛ clericus remanet reti
net pꝛiuilegium clericale nec pōt capi
vel detineri a iudice laico occaſione de
licti vel debiti ſui etiam criāliter ꝓcedi
vel pecunialiter condēnari de cle.ꝯiug.
c.vno.li.vj.de fo.compe.c.ij.no.de obli.
ad ra.c.vno.vbi perſonalis diſtrictio nō
permittit etiam in cauſa cepta corā lai-
co ante clericatum dūtamē poꝛtet ha-
bitum clericalē:et ſic conſuluit Lapus.

¶ Allegatio.xliij.de eccl.edifi.

1 ☞ Epūs an poſſit concedere hoſpitali
vt ibi ſit altare et ſacerdos celebꝛans
nō perpetuus ſed ponēdus ad libitū re-
ctoꝛis hoſpitalis ſine cōſenſu parochia-
lis pꝛeſbyteri.

2 Epiſcopus an poſſit dare licentiam vt
in pꝛiuatis domibus ſit oꝛatoꝛium cum
altari viatico.

3 Locus an dicatur religioſus ſi ibi eſt al-
tare ꝛ ſacerdos qui celebꝛat.

4 Epiſcopo concedēte hoſpitali altare eo
ꝙ ibi poſſit celebꝛari an hoc hoſpitale
intelligatur ſubditum epiſcopo.

1 Queritur de tribꝰ † nunquid
epiſcopus in loco deputa-
to ad hoſpitale pauperum
poſſit per ſuum pꝛiuilegium
concedere ꝙ ibi ſit altare et
ſacerdos et capellanus non tamen per-
petuus ſed ponendus et remouendus
ꝑ rectoꝛē dicti loci qui infirmoꝝ indigē-
tias audiat cōfeſſiōes et ſacrā miniſtret
an in hoc requiratur licētia eccľie paro
chialis in cuius parochia ſitus eſt dictꝰ
locus:ꝛ an ex huiuſmodi altaris ꝛ capel
lani cōfeſſiōe locus ſubijciatur epo. Ad
quoꝝ declarationē ꝓmitto ꝙ quādoqꝫ
talia loca ſunt epis ſubiecta vt quando
erigunt cū eccleſia vel altari ſeu auto-
ritate dioceſani.vt no.gloſ. ſuper verb.
altaria.in cle.quia contingit.de reli.do.
¶ Aliqñ non ſunt ſubiecta qñ non ſunt
erecta autoꝛitate epi quilibet ibi domū
ſuā pōt deputare ad hoſpitalitatē pau-
perum.vt no.in dicta gloſ.ꝛ ibi alle.pꝛo
caſu pñt talia accedere.ſ.altare et ca-
pellanus vt no.in.d.cle. ¶ † Scdo ca- 2
ſu non poſſunt talia accedere: poſſet tñ
ibi eſſe oꝛatoꝛiū pꝛiuatum in quo oꝛari ꝛ
rectoꝛi dicti loci et infirmis poſſet cele-
bꝛari de licētia tñ epiſcopi:vt no.Joan.
an.de pꝛiui.in his ſuper ꝟbo celebꝛare.
et in.c.parentibus.e.ti.in ꝟbo oꝛatoꝛia.
et de cenſi.c.fiñ.vbi plene no.de hmōi
oꝛatoꝛijs et de differentia inter oꝛatoꝛia
ꝛ eccleſias:poſſet etiā eps cōcedere al-
tare viaticum vt no.in dictis iuribus.ꝛ
qđ dixi altari religioſo poſſe talia acce-
dere intelligitur ex pꝛiuilegio vel cōſue-
tudine vel ad rectoꝛem parochialis ec-
cleſie vbi ſitus eſt locus ptꝫ de pꝛeſcrip.
ex trāſmiſſa.de reſti.ſpo.ad decimas li.
vj.ꝛ no.in dicta cle.qꝛ contingit.in gloſ.
pe.qbꝰ examinatis ¶ † Uenio ad q̄ſita 3
ꝛ dico ꝙ ſi locus ꝓdictus non eſt religio-
ſus non poſſunt ſibi accedere pꝛedicta.
ſ.altare ꝛ capellanꝰ qui diuina celebꝛet
ꝛ infirmis eccleſiaſtica ſacrā miniſtret
niſi dñs ꝛ patronus ꝛ eps talia conce-
dēdo intēderēt locum religioſum facere
ꝙ poſſent:ꝛ tunc locus ſubijceretur epo
ſicut et alia loca religioſa ſue dioceſis.
vt.d.cle.qꝛ ꝯtingit.ad hoc.de here.cum
ex iniuncto.li.vj.poſſet tamē tali loco ꝛ
eius dño cōcedi oꝛatoꝛium in quo tā do-
minus ꝙ̄ infirmi ibidē degētes diuina
officia audirent vt ſupꝛa eſt dictum.nec
tamen per hoc fieret ille locus religio-
ſus vel ſubiectus epiſcopo: quia hu-
iuſmodi oꝛatoꝛia vel altare viaticum cō
ceduntur per epiſcopos in pꝛiuatis do-

mibus vel perſonis etiam ſine conſen-
ſu alicuius rectoris parochialis. Si aũt
locus eſſet religioſus predicta .ſ. alta-
re et capellanus etiam deputari poſſet
qui ibi diuina officia celebrarent et ec-
cleſiaſtica ſacramenta miniſtrarẽt ibi-
dem poſſet per epĩ cõcedi ſicut per p̃-
ſcriptionem poteſt acquiri. ¶ Ad ſcõm
an in conceſſione exigatur conſenſus re
ctoris parochie vbi ſitus eſt locus dicit
ꝙ non poſſet epõs hoc concedere cũ gra-
ui p̃iudicio parochialis eccleſie: cũ mo-
dico tamẽ p̃iudicio ꝛ cauſa legitima po-
teſt etiam inuito parochiali rectore de
eccle. edifi. ad audientiam. ꝛ ibi no. in. gl.
j ꝛ ſup ea p Jo an. in nouella cum re-
miſſioni ſignatis Nota bñ hoc dictum ꝑ
his que no. in. d c. conſtitutus. de reli.
do. ꝛ in c. cum olim. de conſue. erit aũt
cauſa legitima ſi ibi confluit multitudo
infirmorum intm̃ ꝙ rector parochialis
eis propter multitudinẽ eorum vel pa
rochianorum non poſſet illis commode
prouidere: ſolet tamẽ in his conceſſioni
bus alia repreſentatio concedi rectori
parochiali vel honoris vel commodi et
4 eſt equum. ¶ †Ad tertium queſitum di
co ꝙ ſi locus erat ſubiectus epõ fortius
remanet ſubiectus et dictum capella-
num pro officijs ꝛ ſacramentis ibidem
miniſtrandis et dictum altare habebit
epõs punire corrigere ꝛ caſtigare ſꝫ a lo-
co aliquid aliud exigere q̃ primo nõ po-
terit ſecundum Lapum.

¶ Allegatio. xliij de cle. nõ reſi.

1 ☞ Data intereſſentibus officio fune-
ris habentur loco diſtributionum.
2 Intereſſentia diuinorum an ſufficiat ad
perceptionem diſtributionum quoti-
dianarum.
3 Intereſſe ſufficit vni actui q̃tum ad
perceptionem diſtributionum illi actui
deputatarum.

1 AN† reſidens in vna eccl'ia
inferiori qui eſt canonicus
in maiori eccl'ia ꝛ continue
intereſt officijs funerum qñ
ad eccleſiam maiorem ſe-
peliunt̃ aliqui vel parochiani vel eli-
gentes ſepulturam ꝛ quid ſi alibi acce-
dunt inuitati an hic ſicut cum eis in-
tereſſens diuinis debet habere funera-
lium portionem ſicut alij canonici de
iure dicit ꝙ ſic qua intereſſenti diui-
nis debentur quotidiane diſtributio-
nes. nam appellatione quotidianarum
diſtributionum cõprehenduntur illa fu
neralia que inter eos manualiter di-
uiduntur propter intereſſe illi actui cõ-
cludens ꝙ ſicut conſuetudo nõ facit vt
non intereſſenti debeantur: ita nec va-
let conſuetudo vt intereſſenti nõ debeã
2 tur p locum ab oppoſitis. ¶ †No. ſentit
ꝙ intereſſentia diuinorum ad quotidia
nas ſufficit ſine reſidentia. ¶ Additio.
d. Ant. Contra hoc facit tex. in cle. j de
reliq. ꝛ ve. ſanctorũ. circa fi. vbi habetur
ꝙ ille qui intereſt in octaua corpis chri-
ſti miſſe et non alijs horis nihil habet
niſi ſimiliter interſit. ꝛ tamen illi dies
dantur tanꝙ diſtributiones: vt ibi dicit
tex. ꝛ ſic patꝫ ꝙ ad hoc vt quis habeat di-
ſtributiones ſimul aſſignantur pro to-
to die etiam non ſufficit intereſſe parti
horarum: ſed oportet ꝙ omnibus interſit.
et ita procedit cle. aut diſtributiones
aſſignãtur particulariter: vt quia inter-
eſſenti veſperis tantum: ꝛ tũc ꝓcedit di
ctum Lap. hic ꝛ do. Anto. Domi. de ſan-
3 cto. gemi. †Item qđ ſufficit in vno actu
diuinorum intereſſe quo ad diſtributio-
nem illius actus licet non interſit in
alijs. Itẽ quod diſtributiones dicuntur
que dantur in funeribus ꝛ loco diſtri-
butionũ preſententur: ꝛ cõcludit omnia
predicta ꝓcedere etiam nõ ob. particu-
laribus conſtitutionibus eccl'ie maio-
ris oppoſitum dicẽtibus: qꝛ qđ non põt
cõſuetudo nec eẽ põt ſtatutum Lapus.

¶ Allegatio. xliiij.

1 ☞ Dicere ſolennia ſeruaſſe an preſu-
matur pro ſentẽtia cõfirmationis quan-
do hoc factum eſt abſente parte.

Approbat opi. Inn. de of-
de leg. cum in iure qđ nõ
p̃ſumat̃ ꝑ ſnĩa confirma
1 tionis in qua dicit †ſe ſo-
lẽnia ſeruaſſe qñ eſt lata
abſente parte ꝛ p iſto di-
cto videt̃ tex. in c q̃relam. de elec. de in-
repa. illud. ꝛ c. paſtoralis in quibus pa-
tet ꝙ nõ confirmat preſentatus ſed in-

ſtituit ad idē de prebē.c.j.lib.vj.in cle.j.
⁊.ij.de iurepa.non vtitur verbo admit-
tere. Secundo.dicit ꝙ non valet cōfir-
matio ad actū pñtandi qꝛ matrimo-
nium non contrahitur ex pñtatiōe ⁊ ſic
non dꝫ fieri cōfirmatio idō oportet ꝙ ius
ex inſtitutione conferaꝛ a prelato alleg.
de offi.lega.dile.

¶ Allegatio.xlv.De ſta.mo.

1 Fratres carmelite an ſint mendi-
cantes.
2 Regula carmelitarū nō cōtinet fratres
ſuos eſſe mendicantes ſed heremitas.
3 Simplex reputatio ſeu nominatio non
reddit verum eſſe de quo putaꝛ ayt dr.
4 Status an poſſit pro ſe preſcribi ſi pa-
titur per.xl.an.ſe talem nominare ⁊ re-
putare.

1 An† fratres de carmelis ſint
mendicantes ꝙ ſunt men-
dicantes allegat de rei.do-
mini.li.vj.c.vnico.§.ceterū.
vbi numerantur inter mē-
dicantes.¶ Ad hoc.gloſ.in vbo ſolide
ad hoc facit prorogatio Joā.xxij.de con-
ſti.cle.dudum.de ſepul.vt not.Jo.an.in
c.omnis vtriuſqꝫ ſexus.de pe.⁊ re.ſuper
glo.execu.et in regula iuris que a iure.
de re.iu.lib.vj.¶ Ad hoc conceſſio Bo-
nifacij.viij.de eccleſia ſancti Martini
in montibus rome vbi faciens mentio-
nē de mendicantibus dicit de quorum
numero vos eſtis.Itē quia longiſſimis
tēporibus nominatim habiti ⁊ reputati
fuerunt mendicantes ⁊ continue por-
tando ſportam mēdicauerunt p vniuer-
ſum ⁊ ex conqueſtibus incerta mendi-
citas victum tribuebat et tales preſu-
mēdi ſunt ⁊c.de ſta.regula.recolentes.
de ſen ex.ſi iudex laicus.lib.vj.ad hoc
glo.ordi.in cle.vt pfeſſores.de regulari.
in cōtrarium quia in ſui primeua inſti-
tutione non fuerunt mendicantes imo
heremite nec alia conſtitutione poſtea
2 facti ſunt mendicantes.†Nam in tota
ſua regula nō reperitur verbum in quo
appareat eos eſſe mēdicantes niſi vnū.
Et quia vos oportet frequentius men-
dicare itinerantes ne ſitis hoſpitibus
oneroſi extra domos veſtras ſumere po-
teritis pulmenta cocta cum carnibus
⁊ ſuper mare poteritis veſci:que verba
potius innuūt ꝙ mendicātes non ſunt
quia non itinerantes nō hñt mendica-
re.Nec ſunt illa verba ſola ſufficientia
ad inducendum ſtatum mendicitatis.
nam ꝙ magna delibera tione ⁊c.l.ſi.C.
commi.vel ep̄.ad hoc quia ipſorum con
ſtitutio phibet vēditiones poſſeſſionum
cenſuum alienationes abſqꝫ conſenſu
prioris generalis vel capl'i.gñalis puin-
cialis ſub graui pena.hoc aūt repugnat
ſtatui mendicitatis:vt in dicto c.de re-
li.do.§.confirmatos.concludit eos non
fore mendicantes.Non ob.§.ceterū.qꝛ
nō dicit diſpoſitiue ſꝫ narratiue.de pri-
uil.ſi papa.lib.vj.Et ſic loquitur habito
reſpectu ad communem modū loquen-
di.ad prorogationem Joā.an.xxij.rūdet
ꝙ illa non facit eos mendicātes ſed po
tius cōtra:quia opus fuit prorogatio eo
ꝙ illos non comprehendebat.Non oſt.
ꝙ longiſſimis tēporibus fuerunt ſic ha-
biti ⁊ nominati quia plures ſunt poſſeſ-
3 ſionati.¶ †Item ſimplex eorum nomi-
natio vel reputatio non potuit eis iudi-
care ſtatum mendicitatis.addunt quā-
dā cōmiſſionem ⁊ relationem pape fa-
ctam in qua retulit inueſtigans autori-
tate pape ꝙ nō erāt mendicantes.Nec
ob.ꝙ mēdicent de facto quia hoc faciūt
pter defectum poſſeſſionū ſicut faciūt
ſerui q̄ tamen nō ſunt mendicantes:vt
no.Jo.an.de reli.domi.c.j.lib.vj.vel fa-
ciunt pter maiorē pfectū humilitatis
dicit ꝙ non audet firmare pedē.ad iſta
eñ viget opi.S.all'.In ꝯtrium viget cōis
opi.orbis.q̄ eſt ꝙ ſint mendicātes nūqd
dato qd nō fuerūt mēdicātes inſtitutio-
ne regule:ſi tñ.a.xl.an.citra ſint habiti
retenti ⁊ ſe geſſerūt p mēdicātib⁹ ⁊ ſic
4 paſſi ſunt ſe notari et tractari.¶ †An
talis ſtat⁹ ſit preſcript⁹ p ſe vel p aliūs
ꝯ eos facit ꝙ ſic de pbē.cū de bñficio.li.
vj.vbi bñficiū qd ꝯſueuit regi in ſtatu re
gulari efficiꝛ ſeculare.⁊ idem forte ecō-
uerſo.Lꝫ Roſ.refert in ſuo libello iuris
canonici ſub Rubrica verū domus reli-
gioſa in ſecularē vſum conuerti poſſit
tenet id verū quādo de ſtatu ſeculari cō
uertiꝛ in regularem:ſed cū tractam⁹ de
conuerſione non mēdicantium ad ſta-

tum mēdicantium ⁊ ſic ad ſtatutum ar-
ctioꝝ videt a paritate rationis ꝙ opti-
me id fieri poſſit ⁊ operari preſcriptio ⁊
conſuetudo ⁊ maxime generalis totius
orbis que equipollet legi. ad hoc de pre-
ſcrip. de quarta. de ca. poſ. cuꝫ eccleſia.
de conſue. c. vlti. lib. vj. Ad hoc de eccle.
edifi. ad audientiam. ⁊ hoc fortius ſi ſit
tantum temporis cuius initij memoria
non exiſtit. de pſcrip. c. j. lib. vj. ⁊ qđ not.
de cenſi. puenit. niſi aliqua fecerint cō-
tra ſtatum mēdicitatis vt retinēdo bo-
na ⁊ poſſeſſiones vt faciūt carmelite. vi-
de allega. xxxj.

¶ Allegatio. xlvj. De teſti.

1 ☞ Ordinarius an in cauſa matrimo-
niali poſſit committere examinationeꝫ
ad alium locum vbi dubitatur de ſecun
do matrimonio.
2 Una parte in iudicio producente non
eſt altera pars artanda ad producen-
dum.

1 An tin cauſa matrimonia-
li teneat ordinarius com
mittere examinationem
teſtiū ad locum aliū vbi
dr̄ ꝯtrcuꝫ aliud matrimo-
niū ante ppter qđ đ ſcđo
dubitatur ꝙ poſſit ſi velit omnes cōcor-
dant alleg. dictum archi. de teſti. pñtiū.
lib. vj. quod ponit Jo. an. ſup. j. glo. in no-
uel. vbi dicit ꝙ eſt in arbitrio iudicis ta-
lis commiſſio ꝗ fit de examinatione ad
aliū locū. in aut. co. ti. §. ⁊ qm̄. ⁊ quod ibi
no. Spec. in ti. de teſti. § iam nūc. ꝟ. ſm
pmiſſa vbi ſi cōmittat dicit ꝙ examinat
autoritate iuris: quod ibi dicit Jo. and.
verum in ordinario ſecus in delegato p
decre. ſtatutum. de reſcrip. § pe. lib. vj. ⁊
ponit Spe. in ti. de teſte. § qualiter. vbi
ſcribit ⁊ de iura. cal. § reſtat. ꝟ. quid er-
go. vbi tꝫ ꝙ ordinarijs indifferenter pōt
committere ⁊ eius formam ponit de te-
ſte. § qualr̄ non pōt. ꝟ. ſunt autē. Et idē
tractat eo. tit. § nūc tractādū. in pn. Cō-
cludit de iure ordinario teneri ſi ppo-
nantur teſtes fore de alia ciuitate ⁊ hr̄i
non poſſe ne pereat facultas pbandi ⁊
veritas vel iuſtitia ſine culpa ptis ⁊ ma
xime in cauſa mr̄imoniali nec hoc pter-
tu aliq̄ remaneāt in pctō. ad hoc de off.
ordi. ſignificaſti. ⁊ quod ibi not. glo. ij. ad
hoc. xxxiij. q. ij. ſu. ⁊ ibi glo. ord. ad hoc de-
cre. j. de teſti. co. ad hoc ſtilus curie qui
committit in matrimoniali. ⁊ tamē ha-
bet ordinariam vbilibet ⁊ qui poſſet ibi
teſtes artari lꝫ non ordinarij. ad hoc al-
leg. glo. in cle. j. de offi. dele. in ꝟbo ciui-
li. ad hoc. c. ſi qui teſtiū. de teſti. j. q. ij. c.
fi. ⁊ ibi glo. ad hoc decre. conſtitutus. de
fideiuſ. in gl. ordinaria. de reſcrip. ſtatu-
tum. in verbo expenſ. ad hoc. de priuile.
2 cū olim. per quod pꝫ † ꝙ hoc eſt verum
ꝙ vbi vna pars pduxit altera non artet
ad pducēdū. ⁊ vide Jo. an. de teſti. cum
olim. ſup glo. ij. ad hoc gl. j. decre. cupiē-
tes. § iul. ꝗ non artat ad pducēdum te-
ſtes qꝛ difficulter pduci poſſent. ad hoc
glo. de teſti. cū olim. in gl. fi. De dilatio-
ne aſit danda quādo ꝯcedit remiſſio hr̄
de teſti. vltra tertiam. ⁊ vide morem di-
lationum quam ſeruat papa qn̄ dat di-
lationē ad pducendos teſtes extra cu-
riā. in Spe. de dila. § vidēdū. ꝟ. ⁊ not. qđ
facit decre. preſentiū. de teſti. li. vj. ⁊ ibi
no. glo. Nec ob. qđ no. Jo. an. de fi. pſbȳ.
conſtitutus. ſup glo pe. ſup ꝟbo deberi:
qꝛ ibi recitat dictū hoſt. Nec ob. decre.
j. de cōſan. ⁊ affi. quia ibi loquitur in or-
dinario. ⁊ de teſtib. qui ſunt in loco ⁊ nō
de remotis. Lapus.

¶ Allegatio. xlvij. De
regularibus.

1 ☞ Stans in monaſterio per quinqꝫ
menſes ⁊ egreſſus extra p tres vel qua-
tuor horas demū ad inſtantiā fratrum
redit ad religionē: ⁊ fecit profeſſionem
animo ſe illi tātum religioni obligandi
⁊c. an poſſit ad ſeculum redire.
2 Profeſſio religiōis requirit annum ela-
pſum completum ⁊ continuum ſine in-
terruptione.
3 Ann⁹ probationis quare detur religio-
nem profiteri volentibus.
4 Una ⁊ eadem res non patitur diuerſos
effectus.
5 Illicite pfeſſus in ordine mendicantiū
an poſſit ad ſeculum redire.
6 Profitēs religionē non approbatam an
poſſit exire ⁊ matrimonium cōtrahere.
7 Ultima voluntas eſt deambulatoria vſ-
qꝫ ad mortem.

1 IN dei nomine amē. Factū ita ſe habuit: quidam iuuenis etatis .xiiij. annorum in M.ccclxviij. die .v. Ianuarij ingreſſus eſt in monaſteriū fratrum p̄dicatorum vt experiretur regulaꝫ ⁊ auſteritates eorūdē ⁊ ibidē moram traxit ſeptē mēſibus ⁊ dieb⁹ aliquibus ⁊ demum voluntate ꝓpria cum cōſilio ⁊ auxilio ſuorum conſanguineorum exiuit de dicto monaſterio ⁊ habitū dicte religionis dimiſit vt ad domum ꝓpriam vt ſecularis viueret ⁊ reuerſus in laicali habitu extra dictum monaſteriū ſtetit horis .iiij. vel circa. Prefati fratres petētibus amicis medijs dederūt operam ⁊ obtinuerunt p̄dictum iuuenē et p̄dictos conſanguineos. de quorum cōſilio egreſſus fuit dictum monaſterium capi et detineri vinctos ⁊ ſic captos et vinctos detineri ꝑꝑe duos dies vt idē iuuenis reduceretur ad monaſteriuꝫ a quo egreſſus fuerat. quibus ſic ſe habētibus predicti fratres inſtiterunt apud dictū iuuenē ſic captū vt rediret ad dictū monaſteriū. Iuuenis vero vidēs ſe ⁊ ſuos captos ⁊ inuitos detineri ⁊ territ⁹ ⁊ timēs ſui ⁊ ſuorum moleſtiam ⁊ penas alias aſſenſit ꝑſuaſionib⁹ ſupradictis ⁊ reſumpto habitu cum p̄dictis fratrib⁹ redijt ad dictū monaſteriū ⁊ moram ibi traxit ꝑ .v. mēſes. ad req̄ſitionē dictoruꝫ fratrum ibidem fecit ꝓfeſſionē expſſam die .xi. menſis Ianuarij anno reuoluto gerens in mēte ſua in dicto loco ⁊ cum dictis fratribus p̄dicatorib⁹ vitā gerere ⁊ non alibi vel cū alijs alteri⁹ ordinis fratrib⁹ ⁊ poſt ipam ꝓfeſſionē ibidē moram traxit ꝑ .vi. menſes ⁊ depoſito habitu demū rediēs ad domū ꝓpriā vt ſeculariter viueret eſt recurſus. Inſuper idem iuuenis in ſtatu nouitij exiſtēs ad req̄ſitionē ⁊ ſuaſionē dictoꝝ fratrū ante dictā ꝓfeſſionē ꝯdidit teſtm̄ in quo fr̄es p̄dictos heredes inſtituit. ¶ Ex p̄dictis querit᷑ vtrū ip̄e poterit monaſteriū exire licite. Et an poſſit in ſeculo licite remanere ⁊ m̄rimoniū ſi voluerit ꝯtrahere. Et an poſſit dictū teſtm̄ ꝑ eū cōditū
reuocare ⁊ de nouo ꝓ libito voluntatis 2
teſtari. Et vt veritas clarius eluceſcat venio ad p̄dicta per ordinē ⁊ ad vtrancꝫ partē arguā: ⁊ demū eliciā q̄ putauero veriora. Et primo vr̄ ꝙ dictus iuuenis non potuerit dictum monaſterium exire licite. Nam iſte ꝓfeſſionē expſſam fecit impleto anno quintodecimo cuꝫ intraret in .xiiij. vt ptꝫ in themate quo caſu licitum eſt mēdicantib⁹ ad ꝓfeſſionē recipere. de regula. c. i. lib. vi. imo ⁊ ſi ꝓfeſſionē expſſam non feciſſet ſed ꝑ totū annū .xv. habitū geſſit indiſtincte veraciter dicitur ꝓfeſſus. vt in. d. c. §. cū vero. imo ꝓfeſſione facta ante .xiiij. an. pōt h̄re ratam in .xv. ⁊ erit vere ꝓfeſſus: vt in. d. c. in princ. Unde cū dictus iuuenis ſteterit in monaſterio per annū ⁊ anno completo ꝓfeſſionē fecit ⁊ poſt ꝓfeſſionem ⁊ poſt annū ſicut ꝑ ſex menſes vr̄ ſine dubio obligatus dicto monaſterio ⁊ ſic licite exire non potuit. Nec obſtat huic cōcluſioni ꝙ nō ſtetit in dicto monaſterio ꝑ totū .xv. annū continuū cum ꝓponat᷑ in themate ꝙ exiuit infra .xiiij. an. ⁊ extra moram traxit de quo ſpatio tp̄is deducto de anno ꝓfeciſſet tp̄e annus non erāt complet⁹ ſm ea q̄ no. Io. and. in regula eā qui. de re. iur. lib. vi. in vlt. gl. Spe. in Spec. de ſta. re. ꝟ. xxxviij. ⁊ Bar. brix. in ſua. q. venerabili q̄ incipit q̄daꝫ intrauit monaſteriū vbi vr̄ dicere ꝙ exeūti monaſteriū non dat᷑ ad ꝓbandū nouus annus ſꝫ cōiūgant᷑ prima tp̄a cū ſecūdis. ¶ In cōtrariū ar. ⁊ vr̄ ꝙ potuerit libere exire. naꝫ dicta ꝓfeſſio facta ꝑ eū nō tenuit ſed fuit nulla ipſo iure. nā fuit facta in monaſterio mēdicātiū vbi ante completum annū ꝓbationis ꝓfiteri non poteſt de iure vt de regula. c. ij. lib. vi. ⁊ nō p̄ſtat impedimentū qd̄ de iure non ſortitur effectū: vt co. li. in re. iur. nō p̄ſtat. ꝙ aūt ante annū exiuerit ptꝫ in themate q꞉ intrauit die .v. Ianuarij ⁊ fecit profeſſionē die .vi. reuoluto anno vnde deducto ſpatio tēporis quo ſtetit extra monaſteriū non fuit annus completus ⁊ continuus ꝙ requirit᷑ vt ſtatim dicam imo ſi ſufficeret continuare tempora ſecunda cum prioribus deducto tempore quo ſtetit extra nō eſt completus annus ante ꝓfeſſionem ⁊ ſꝫ requiratur annus completus et conti

annus et non ſufficit coniungere priora tēpora cum ſecundis ꝓbatur apte primo ꝑ textū decre. ad apoſtolicā. de regula. qui loquitur gñaliter. l. j. §. generaliter. ff. de le. preſtā. ⁊ ꝑ hoc facit qđ poſſit alis dari caſus in quo ubi iſte non ꝓbauit auſteritatē religionis: vt quia non fuit in aduentu nec in. xl. et ſic vigilias magnas abſtinētias ⁊ orationes non ꝓbauit anteꝙ ad ꝓfeſſionē reciperetur quaſi contra mentē tex. q̄ eſt vt bene ꝓbet auſteritatē religionis q̄ ſtat in continua obedientia: vt in. c. porrectū. ⁊ ibi no. ⁊ non ꝓbauit dñ omnia talia ſi ſiant
§ tales interpellationes. Itē iſte annus datur a iure in fauorē monaſterij vt mores ꝓfitendi experiātur. xviij. q. ij. mon. ⁊ in. d. c. ad apoſtolicam. ⁊ fuit mens iuris vt experiantur omnes auſteritates q̄ conſiſtunt in continua clauſura et in continua caſtitatis obſeruantia: in continua obſeruantia ieiuniorum ⁊ vigiliarum ⁊ officiorum ſed ſtans interpellat. hoc continue non experitur: ergo id eſt dare in ordine mēdicantium ꝙ quis ꝓfitetur ex parte in parte auſteritatis. Pono enim ꝙ in principio ſeptuageſime exiuit ⁊ in calēdis Maij poſt paſcha reſurrectionis rediēs annum ꝑficit interpellatim ⁊ non probauit auſteritatē ieiuniorum. Itē ſequeretur abſurdū ſcʒ ꝙ in. xviij. mēſibus. vj. menſibus exiuiſſet vnico tamē menſe vice qualibet extra manens ⁊ incontinēter ⁊ laſciue viuēs ipſo completo ad monaſterium rediret ⁊ ſic in fi. xviij. mēſiū foret ꝓfeſſus. Itē cū lex loquat̄ ſimpl'r ⁊ tpe intelligit̄ de continuo. ff. de diuer. ⁊ tēp. ꝓſcri. l. i. ⁊ ibi no. ⁊ vī tex. de ele. cupiētes. §. ceterū. ⁊ c. ꝓuide. li. vj. ff. de pub. l. fi. §. quoties. ad idē faciunt omnia iura dicētia curſu ꝓſcriptio ꝑ act. contrariū interrumpi vt ſit opus noua preſcriptio. de preſcrip. c. audiē. ¶ Ad idē facit. l. graue. ff. de his qui no. infa. ad hoc etiā facit quod no. Jo. an. poſt Jo mo. de hereti. cū contumacia. in glo. per annū. lib. vj. ⁊ ibi dicitur ꝙ dictio per de ſui natura ſignificat continuitatem. alle. c. graue. de preben. vij. q. j. preſentium. Et hanc partem cōfirmat dominus meus Jo. de lig. in. d. c. ad apoſtolicam. ad dictas rationes ⁊ iura notata in contrarium per ſe in prealleg. loco. ⁊ reſpondet ꝙ alleg. per eū nil faciunt ad no. per Joan. an. in dicta regula cum qui certis. ⁊ per Barto. brix. in dicta queſtione reſpondet ꝙ intelliguntur cum quis ſtat per annū in monaſterio ⁊ exiuit ante profeſſionem et poſtea rediit: qui caſus eſt valde diſſimilis cū primo ⁊ diuerſus a caſu quo queritur primo iſte erat in ꝓbatione ⁊ deliberatione quia talis annus datur etiā in fauorem ſui ⁊ ob fragilitatem humane conditionis: vt in. c. ij. de regula. lib. vj. ſed exeundo ⁊ dimittendo habitum vt in themate proponitur videtur ipſo facto deliberaſſe ſe nolle profiteri ſeu ſe non poſſe pati auſteritatē clauſure: ⁊ ſic confirmatum fuit pro hac vice propoſitum ſuū videre de nudo poſtea de nouo ꝓpoſito opus erat nouo tempore ad iterum probandum et delibe randum. Nam ex eodem tēpore probationis non potuit ſequi placentiam ⁊ diſplicētiam ⁊ ſic etiam monaſterium: quia iſta ſunt
aduerſantia ⁊ vna ⁊ eadem res non dʒ pati diuerſos effect⁹. ꝓterea ex his q̄ inordinate ꝓcedūt nil ordinate ſequi pōt. de acc. qualiter. j. ⁊ vbi fundamētum eſt vitioſum nil tute ſuperedificari poteſt. j. q. j. cum paulus. ſed iſte regreſſus quē fecit predictus iuuenis ad dictum monaſterium fuit inordinatus et vitioſus. nam captus ⁊ inuitus detentus rediit ad monaſterium. Et ſicut matrimoniū carnale debet eſſe liberum. de ſpon. cū locum ita ⁊ ſpirituale quod maius. c. j. Sed hic in ſua deliberatione iam facta fuit impeditus ⁊ coactus ⁊ ſic preſumitur non ſponte ſeu feruore ſpiritus rediiſſe: ⁊ quia talis coactio fuit facta operatiōe fratrum ⁊ per conſequēs impediuerunt conſtitutionē. i. annum ꝓbationis ſub pena nullitatis. Et etiam ꝙ infra ipſum annum quelibet non impediant quominus ad ſeculū redeat ꝓut de ſua voluntate proceſſit vt in dicto §. ꝙ ſi forſan reperitur coniunctim generaliter tota ꝓhibitio ibi contra hanc ꝓbationem ⁊c. prohibitio autē predictorum emanauit coniunctim ⁊ ſub prim

cipali verbo in preſumatis ergo rece=
ptio poſtea facta de dicto iuuene non
tenuit. preterea dictus annus. vt ſ. eſt
dictum datur etiam fauore monaſterij:
vt probet mores ingreſſi ſi bonos mo=
res habeat etiam ſi voluerint admit=
tant ⁊ ſi malos puta quia non eſt aptus
ad religionem vt qui auſteritates regule
pati non poteſt aut non vult eum extra
remanere volentem repellāt. Sed cum
iſte infra probationis annum fugiendo
exiuerit ⁊ habitum dimiſerit apparuit
eis q̄ bonos mores non habuit ⁊ reli=
gioni aptus non erat: ergo eum repel=
lere debuerunt nō per violentiam redu
cere ⁊ ſic contra mentem iuris hoc fece
runt in preiudicium monaſterij infra et
ex dolo ſuo. Et ex his que contra prohibitio=
nem iuris fecerunt commodū reporta=
re nō debent. Et iſtam partem credo ve
ram de iure que difficilibus ⁊ incōuin=
cibilibus rationibus comprobatur: et
hoc idem videtur ſentire Fre. de ſenis
5 in opere ſuo. xxxix. †De ſecundo vz an
poſſit libere remanere in ſeculo conti=
nuando. ſequitur ⁊ videtur q̄ non. nam
lz potuerit exire dictum monaſteriū mē
dicantium quia nō erat ibi licite pfeſſus p
dicta. ſ. in primo queſito tamē nō vt in
ſeculo remaneret ſed ad aliam religio=
nem trāſiret per dictam pfeſſionē. ⁊ lz
non potuerit ſe obligare dicto mōaſte=
rio mendicantium tñ obligatus fuit al=
teri religioni in gñe: quia illud. c. ij. de re=
gul. li. vj. lz impediat obligationem in=
fra annū in ordine mendicantium vbi
contra iuris prohibitionē receptus fuit:
remanet tñ obligatus alteri religioni
in gñe: vt ibi no. Jo. an debuit em̄ exire
ſi voluit vt intraret aliam religionē non
ad ſeculū redire vt pbatur in. d. c. ij. de
re. ergo in ſeculo licite remanere non
poteſt. In contrarium no. id quod dici=
tur in. d. c. ij. de reg. q̄ profeſſio facta in=
fra annum in ordine mendicantium
obliget religioni in genere debet intelli
gi de profeſſione vera et alias legitime
facta per ingreſſionē vbi non obſtaret p
hibitio iuris facta mendicantibus de
non recipiendo infra annū probationis
nō debet intelligi de illa decre. ſtatu. de

reſcrip. lib. vj. que permittat canonicū
eccleſie cathedralis dari iudicem dele
gatum: tñ nō intelligitur quominus ta=
lis canonicus debeat eſſe etatis. xx. an=
norum vt poſſit eſſe iudex extra de offi.
deleg. cū vigeſimū. licet in minori eta=
te poſſit eſſe canonicus eccleſie cathe=
dralis vt eſt notum. ſed q̄ dicta pfeſſio
non fuerit alias licita vel iſta a iure re=
probata oſtenditur multis rationibus,
primo quia facta per eum qui deliberaue=
rat infra annum pbationis non profite
ri ⁊ qui exiuerat monaſteriū ⁊ qui prius
operantibus fratribus captus eſt inui=
tus cum ſuis coniunctis detentus ⁊ ad
monaſterium reductus qui metus pre=
ſumitur perduraſſe vſq; ad diem profeſ
ſionis quia in manibus ipſorum fratrū
erat de regula. vidua. ⁊ qđ ibi no. Item
intelligit quando talis profeſſio facta
fuit in manibus eius qui poteſtatē reci
pere ad pfeſſionē habet ⁊ incorporare
pōt. Sed in caſu nr̄o tpe receptionis et
pfeſſionis dicti iuuenis per dictos fra=
tres ipſi erant ſuſpēſi a recep. nā cōtra
inhibitionē iuris impediuerūt ipſum iu
uenem quo minus ad ſeculū rediret in=
telligendo decre. illam prout ſuperius
dictū eſt ⁊ ſic nō hñt ptātem recipiendi
vel incorporandi religioni. facit ad hoc
quod no. glo. in. c. vnico. de voto. li. vj. et
6 quod ibi not. vbi dicit † q̄ is qui pfeſſus
fuerit religionē nō approbatā tenet ma
trimoniū ſi poſtea contrahat etiā ſi cre
debat eam approbatā tpe ingreſſus. et
idē tenet Archi. facit etiā ad hoc qđ no.
Spec. in ſpe. de ſtatu reg. c. xl. vbi tenet
poſt Jo. mo. q̄ ille qui facit pfeſſionem
in manibus baratatorū qui erāt illius
religionis ſi intendebant tñ in illo loco
etiā cum illis viuere non eſt cogendus,
alias religionē intrare. Inno. ⁊ mod. in
c. porrectū. de regu. q̄ ſi talis contrahat ma=
trimoniū anteq̄ talis pfeſſio fuerit ra=
ta habita per eum qui pōt incorporare
religioni tenet matrimoniū: poſtea nō.
et idem tenet dñs meus dñs Lapus in
d. c. vnico. de voto vz q̄ lz is qui profi=
tetur infra annum in ordine mendican
tiū ſit obligatus religioni ⁊ contrahatur mri=
moniū p eū anteq̄ talis pfeſſio fuerit

fata habita per eū qui pōt tꝫ matrimo-
nium: ſic ergo in caſu nr̄o cū talis ꝓfeſ-
ſio fuerit facta per dictū iuuenē eo ani-
mo vt ſolū in dicto ordine mēdicātium
ꝫ cū dictis fratribus ꝛ nō cū alijs viue-
ret de quo ſibi potius ꝙ alteri eſt ſtan-
dū cū de eius aīo ꝗrit.xxxiij.q.ij.in cle.
de ſen.exc.ſi vero cum cōcor.ibi in glo.
ſignatis.ad hoc vide optimam glo.in.c.
vnico.de reli.do.li.vj.ſuper verbo rece-
ptio cū fecerit dictā ꝓfeſſionem in ma-
nibus eius q̄ nō poterat incorporare q2
ſuſpenſus ꝛ excōicatus: reſtat vt nō de-
beat aliam religionem intrare ſꝫ licite
pōt in ſeculo remanere et mr̄imonium
cōtrahere. ¶ Ad tertiū queſitū an poſ-
ſit demū teſtm̄ reuocare et pro libito de
nouo teſtari.dico breuiter ꝙ ſi fecit te-
ſtamentum ſimplr̄ nō facta mētione de
profeſſiōe futura nec ob eā tūc nullum
dubiū † quia vltima volūtas eſt ambu-
latoria vſqꝫ ad mortem ſi ob ingreſſum
vel ꝓfeſ.futurū tūc ꝓfeſ.exiſtente nulla
q̄ erat p̄ncipalis et teſtamenti factio q̄
erat acceſſoria.ad hoc quod not.de cle.
cōiug.c. ad te.et in regula acceſſorium
imo valida exiſtēte profeſſione ſi dictum
iuuenē ſeduxerunt ſeu induxerunt dicti
fratres ad religionem cupiditate auari
tie ꝛ vt bona ſua haberēt quem ſciebant
diuitē vt dr̄ eſſe notoriū recepta ꝑſona
perdūt bona: ꝛ res remanēt heredibus
ſecularibus.xx.q.j.ↄſtituit.multofortius
ſi profeſſio que non tenuit fuit facta in
loco dictorū bonorū debēt eidē iuueni
remanere nō ob.teſtō facto ad ſuaſionē
dictorum fratrum ex cā predicta ꝓpter
paritatē vel maioritatē rationis de re-
ſcrip.inter cetera.

¶ Allegatio.xlviij.de ſen.excō.

1 Excōicationis ſentētia an cadat in illū per quē nō ſtat quin id qđ ſub pena excōicatiōis p̄cipitur fiat.

2 Excōicatio eſt pena ſeu medicina inducta a iure poſitiuo: nec incurritur niſi in caſu a iure expreſſo.

3 Excōicatio lata poſt appellationem legitimam ipſo iure eſt nulla.

4 Sententia excōmunicationis lata in diē ſub conditione: nō obligat ſi ille contra quem lata fuit efficit alterius fori.

5 Sententia excommunicationis ſuſpenſa per appellationem legitimam non conualeſcit.

Sententia excommunicationis aut ſtatim ligat: aut ſtatim non ligat.

6 Excōicatus ingrediens religionem abſolui poteſt a prelato illius religionis.

7 Ordinarius non debet propter ſuſpitionem non certam reputare aliquem excommunicatum.

8 Tranſiens ad aliquam nouam religionem ꝛ ſuppoſitus nemo prelato deſinit eſſe ſubditus primi.

1 Magiſter † hoſpitalis ſancti Jacobi de alto paſſu Lucañ.dioce.per ſuas literas citari fecit fratrem Albertū de prato ꝓfeſſuꝫ dicti hoſpitalis de licētia ſui prelati in terra pyſtorieñ.dioc.commorantē quatenus ipe indigeret pro facto hoſpitalis ſecum loqui perſonaliter coram eo deberet perſonaliter cōparere infra certū terminuꝫ perēptoriū ſub excōicationis pena vbicūqꝫ noſcat ipm magiſtrū reſidētiam facere infra quem terminū idē frater Albertus ſentiēs ſe ex dicta citatione grauatū: tum q2 citabaī ad locū incertū.tum q2 ad locū in quo cōſueuerat dictus magiſter reſidētiā facere co tpe ꝓpter notorias guerras nō poterat ſine mortis periculo adire et ex alijs cauſis coram autentica pſona ad ſedē aplīcā appellauit poſt quā appellationem ꝛ appellatione ipſa nōdum deſerta. Jdē magiſter p̄tendēs occaſionib⁹ p̄dictis fratrē Albertū fore cōtumacē in eum ſniam excōicationis ꝓtulit. Poſtꝙ idē frater Albertus tranſiuit ad aliū ordinē legitime ꝛ ibi ad cautelā non fatendo ſe excōicatū a prelato ſuo dicti ordinis fuit abſolutus a dicta excōicationis ſnīa ſup q̄bus ordinarius heſitat. Ad idē frater Albert⁹ ſit excōicatus ꝛ ↄſcia remordente non admittit illum ad diuina officia ꝛ ad alia ad que excōmunicatus non debet admitti petitur vt declaretur idem ordinarius de predictis. Et vt poſſit clarificari anim⁹ et conſcientia dicti ordinarij ſunt duo premittenda et preſumenda alias pre-

2 ſuppoſita.† Unus eſt ꝙ excõicatio eſt
pena ſeu medicina inducta a iure poſi-
tiuo ⁊ non incurrit niſi in caſu expreſſo
a iure de ſen.exc.is qui.li.vj.⁊ de ea vel
eius abſolutione vel nullitate ſtari de-
bet et iudicari ſm regulas a iure poſi-
tiuo traditas et ſi regule ſunt obſcure
vel aduerſantes videantur.inſtandum
eſt glo.ordinarijs niſi ſint reprobate ex
dictis famoſorum doctorum et experto-
rum qꝛ cuilibet in arte ſua perito creden-
dū eſt de frigi.fraternitatis.aliud eſt ꝙ
nemo eſt vitād9 ꝑ excõicato niſi appareat
vel ꝓbari poſſit imo ⁊ habens certitudi
nem de excõicatiõe ſi eſt occulta nõ eſt
vitandus in publico de ſen.excom.cum
3 non ab hoie. ¶ †His premiſſis eſt ſcien-
dū ꝙ vna regula tradita a iure in ma-
teria excõicationis eſt ꝙ excõicatio la-
ta poſt appellationē legitimam eſt nul-
la ipſo iure.de ſen.ex.lʒ.lib.vj.Etiam ꝗ-
tuor caſus memorat glo.nullitatis de
ſen.ex.li.vj.ſuper ver.ad cautelam.alia
eſt ꝙ ſnia excõicatiõis lata ſub cõditiõe
ſuſpendit ⁊ nõ ligat per appellationem
interpoſitā ante ꝯditionem extantē.de
4 app.preterea. ¶ Alia eſt ꝙ ſnia excõica-
tiõis lata in die ſub cõditione ſi ille con-
tra quem lata fuit talis ſnia efficit alte
rius fori talis ſnia non obligat.hoc not.
arch.in decre.iij.de conſti.lib.vj.dicens
damaſū hoc tenere.Jo.an.qõne propo
ſita in regula iuris cū ſunt iura partiū
circa fi.dicit hoc eſſe verum ſi ceſſet cā
excõis puta excõicatus erat ſi nõ face-
ret reſidētiā infra mēſem in bñficio vel
illius rõne non reciperet ordines infra
tps cõtraxit mrimonium vel tranſlatus
eſt ad aliud beneficium primo dimiſſo
5 et huiuſmodi. ¶ †Alia eſt ꝙ ſententia
ex ſuſpenſa per appellationem legiti-
mam non conualeſcit licet appellatio
ſit deſerta quia ſententia excõ.aut ſta-
tim ligat aut ſtatim non ligat hoc not.
gloſſ.or.in decre.venerabilis.de ſen.ex.
libro.vj.ſuper verbo appellationem.et
circa hoc alle.latius in libello allegatio
num mearū allegatione pma vbi iſtud
6 aperte per multa iura probat. ¶ †Alia
regula excommunicatus ingrediens re
ligionem abſolui poteſt a prelato illius

religionis.extra de ſen.ex.cum illorum
tū.Et licet ille text.loquat de excommu
nicatione lata a iure.Idem de excom-
municatione lata ab homine debet in-
telligi quia vbi permittitur abſolutio a
ſententia excom.lata a iure in caſu in
quo alias eſt inhibita:et maxime quan-
do abſolutio eſt reſeruata pape fortius
videtur premiſſa abſolutio a ſententia
excom.lata ab homine. Nam in primo
caſu permittitur vt tollatur euagandi
materia.In ſecundo caſu eſt impoſſibi-
litas iuris quia primus prelatus cuius
ſubditus nõ eſt poteſt illum abſoluere.
Si ſecundus non poſſet abſoluere redi
remus ad primum inconueniens: vide-
licet vt cogeretur ire ad curiam contra
rationem illius decr.cū illorum. ¶ Ex
omnibus iſtis regulis et qualibet earū
de per ſe infertur ſufficienter ad caſum
predictum ⁊ oſtenditur late clarius di-
ctum fratrem Albertum non fore excõ-
municatum et predictum ordinarium
debere omnem ſibi rubiginem ⁊ ſcrupu
lū conſcientie remouere et illam refor-
mare ex predictis et infra dicendis. Et
primo ex pmo preſuppoſito videlicet ꝙ
ſententia excom.a regulis poſitis tenet
vel non et valet abſolutio vel non et ſic
patet ꝙ ordinarius debeat acquieſcere
7 regulis ſcriptis in iure. ¶ †Ex ſecundo
preſuppoſito patet ꝙ non debet ordina
rius propter ſuſpitionem ſuſpectam et
nõ certā reputare aliquē excõicatū vel
pro excommunicato repellere. Deinde
ex pma regula clare poteſt cognoſcere
dictum fratrē Albertum dicta excom-
municatione non ligatum Nam appa-
ret ꝙ idem frater Albertus a dicta cita
tione de eo facta fuit excommunicatio
in eum lata vel comminata per dictum
magiſtrum ſubdit.adhuc poſt ⁊ ante la
tam ſniam ꝙ plus eſt appellauit in for-
ma legitima ex ſuis cauſis et a iure ap-
probatis.et ſic fuit appellatio iuſta:pa-
tet quia excommunicatio non ligauit
qꝛ poſt appellationem ligare nõ potuit
vt pdicta regula pma. Sʒ ꝙ appellatio
fuerit ex cauſis iuſtis pʒ in themate.
Nā fuit citat9 ad locū incertū ꝙ vt no
tū eſt de iure fieri non põt.de reſcrip.c.

vl.z ibi no.gl.ſup verbo indeterminate.
z ſic fuit grauatus z ſic licuit appellare
de appel.vt debitus.item quia locus cō
ſuete reſidentie adiri notorie non pote
rat ſine mortis periculo qd fieri non po
tuit de appel.ex parte cū ibi notatis. et
ſic etiā grauatus fuit z licuit appellare
vt ibi:z in dicta decre.vt debitus. Item
hoc idem pꝫ ex ſcda regula ſupradicta
nā pēdēte conditiōe ſupradicta ſub qua
fuit excoicat⁹. Itē frater Albertus ap
pellauit vt pꝫ ex dicta citatione z data
appellatione: ergo fuit ſuſpenſa dicta
ſnia vt in dicta regula. ¶ Itez hoc idez
pꝫ ex tertia regula. Nam pēdente dicta
ſnia cōditionali aduerſus dictum fra-
trem Albertū idē frater Albert⁹ tranſi-
uit ad aliā religionē z fact⁹ eſt alterius
fori ergo ſm opi. Archi de qua ſupra.in
iij.rña nō fuit ligat⁹ imo ēt nec ſm dictā
opi. Jo.an nā p dictuz ingreſſum ceſſa-
uit cā excōicatiōis late.nam excōicabit
ſi nō iret ad ꝯferēdū cū dicto magiſtro
ſuper negotiis dicti hoſpitalis. Sed pꝫ
ꝙ nō pōt qꝛ aliā religionē intrauit non
ſpectabat ad eum nec cogi poterat ire
ad ꝯferēdum de negotiis hoſpitalis cuz
potius cōtēplatiōi et ordinationi in ſua
religione vacare debebat ħ pꝫ ex q̄rta
regula. Nam lꝫ dictus frater Albertus
dictam appellationē nō fuit ꝓſecut⁹ tñ
ſufficit ꝙ tpe quo fuit interpoſita ſuſpē
deret ipſam excommunicationez vt pꝫ
8 ex alle.in dicta quarta regula. ¶ † Itez
pꝫ hic quinta regula. Nam idem frater
Albertus tranſiens ad aliam religionē
z ſuppoſitus nouo prelato deſijt eſſe ſub-
ditus pmi z ſic vt ceſſaret materia eua-
gandi cum a primo non poſſet abſolui
potuit a ſecūdo vt pꝫ in alle.in dicta qn
ta regula. ¶ Saluet igitur animū z cō-
ſtitutionē ſui predicti ordinis et dictum
fratrem Albertū religioſum etatis z be
ne diſpoſitum reſpiciat benigno oculo
et fauores ſuos humiliter impēdat qꝛ
vere predicta de iure vera ſunt probata
paratus adhuc ſi quod dubium reſtat
iura declarationis ſuper omni dubio re
ducere. Lapus.

¶ Alle.xlix. de his que fi a pre.

1 ¶ Prelatus an poſſit agere ſine capi
tu. aut capitulum ſine prelato.
2 Prelatus quo ad bona. poſ. dupliciter
conſideratur.
3 Prelatus quare dicatur diſcretus.
4 Prelatus tenetur ex officio ſuo congre-
gationum ſuarum negotia procurare.
5 Abbas conueniendus eſt pro tota eccle
ſia ſibi ſubiecta vbi bona tēporalia ſub-
iecta ſunt monaſterio.
6 Prelatus non debet grauiora negotia
ſine conſilio facere. et nu.8.
7 Bona generaliter eſſe diuiſa inter pre-
latum et capitulum qualiter ſit intelli-
gendum.
9 Prelatus et quicunqꝫ adminiſtrationē
habens vbicunqꝫ poteſt agere z defen-
de re pōt z procuratorē conſtituere.

1 Licet † materia an p̄latus ſi
ne capitulo vel capitulū ſi
ne p̄lato agere poſſint vel
vn⁹ ſine alio conueniri anti
qua ſit z trita per doctores:
tñ qꝛ ſingulis diebus de hoc in iudiciis
inter cauſidicos diſceptatur z prompti
ſunt procuratores hāc exceptionē ꝓpo-
nere. Idcirco ne tam ſepe ꝓ iſto articu
lo laborare cogar in reuolutione carta-
rū hanc vide quā in ipſo articulo de diſ
creto et diuite clientulo allegaturus
ſum in his ſcriptis pleni⁹ ſolito trāſferā
que de ipſa materia dici poſſunt vt hec
que ſcripſero futuris allegare ſine libro
2 rum reuolutione ſufficiant. †Et primo
diſtinguo de prelato. Nā qdam habent
bona cōia z hoc eſt de iure cōmuni alio
non dato qꝛ caput canonici vel mona-
chi membra cenſentur eſſe.c.nouit.z.c.
q̄to.de his que fi.a prela.ſine conſenſu
capituli. aliqui ſunt prelati qui habent
bona diſcreta et diuiſa a ſuis capitulis
et conuentibus ita ꝙ diuiſa eſt admini-
3 ſtratio inter eos ¶ † Pro cuius decla-
ratione dicebat Goff.in.c.edoceri.de re
ſcrip.et Joan.an.poſt eum Inno.ſuper
vbo diſcreta.ꝙ diſcretus idem eſt ꝙ de-
putatus vt quia pars poſſeſſionis de-
putata eſt ad vſum prelati et pars ad
vſum illorum de capitulo hoc eſt quod
dicit tex.in.c.edoceri.de reſcrip. ¶ Exa-
minemus ergo quodlibet membrum
de per ſe et ꝙ prelatus loci monaſterii
vel eccleſie in quibus bona ſunt com-
munia nō diſcreta vel diuiſa poſſit per

te ſine capitulo agere pro rebus monaſterij vel defendere videtur probari poſſe in multis iuribus et maxime per preallе. decre. edoceri. vbi expreſſe dicit ꝙ abbas tenetur reſpondere per reſcriptum impetratum contra eos nulla de conuentibus habita mentione tenetur reſpondere ſuper cauſis que pertinent ad eoſdem ⁊ conuentus ergo ſu-
4 per omnibus. †Et reddit textus rōnem quia ex officio ſuo tenetur cōgregationum ſuarū negotia procurare. Ergo expſſe loquit̄ vbi bona ſunt cōia hoc idem ꝓbatur in. c. nulla. xvij. q. ij. vbi expreſſe dicit tex. ꝙ tota ptās eſt abbatis: ergo per ſe abbas ſine monachis agere poterit. h̄ idē vr̄ ꝓbari ꝑ decr. ſi. de fo. cōpe. ℣. ep̄s ſol⁹ coact⁹ fuit r̄ndere aduerſarijs ad idem de iura. caiū. c. ſi. vbi pȝ ꝙ ep̄s ꝑ ſeipȝ p̄t i iudicio litigare. hoc idē plȝ Inno. in. c. j. lib. vj. ⁊ tractat. Ioā. an. in. d. §. in nouella. hoc idem dicit arch. de penis. c. ſi. lib. vj. et tractat Io. an. ibi dē in nouel. hoc idem tȝ glo. ordi. in. c. ſi. lxviij. di. que dicit ibi bona ſūt cōia quenitur prelatus ſi ſint diuiſa q̄libet ꝑ pte ſua: quā gl. ibidē videtur approbare archi. idē vr̄ dicere Io. an. Inn. et hoſti. in c. ex lr̄is. de ꝓba. Io. an. hoc no. expreſſe in. c. inter dilectos. de ſi. inſtru. ſuper prima glo. vbi dicit ꝑ illā decre. probari ꝙ p̄latus pōt eſſe in cā eccleſie per ſe ſolū Hoſt. in. c. edoceri. de reſcrip. dicit ſe mirari ꝙ de ipſo dubitetur q̄ hȝ generalē liberam de elec. cū nobis olim cū cōſtet miſerum p̄ceptorē ꝑ ſe poſſe agere de ſi. inſtru. c. j. ꝑpetuus. ⁊ de iudi. cū deputati alias fruſtra tractarent doctores. an prelat⁹ ante litē conteſtatā daret ꝓcura. ⁊ tenet ꝙ ſic Inno. in. c. cū cām. de iuramen. calū. xxv. q. iiij. quia ep̄i. vbi gloſ. plene tractat. Item Inno. in. c. cum iudei. inter. de ver. ſig. ſup verbo capelle.
5 dicit †ꝙ conuenitur abbas pro eccleſia ſubiecta q̄n tpalia illius eccleſie ſubiecta ſunt monaſterio. vt no. ſm eū lȝ admittat̄ ep̄s ad agēdum pro eccleſia ſibi ſubiecta de ſuc. ab inteſt. c. iij. de priuile. cū olim. ⁊ defendit non t̄n admitti nisi cum ſatiſdatione iudicatum ſolui. Et hoc idē ī ſimili ſm eum dicendū eſt ab abbate remitti de reſti. ſpo. cuȝ cām. ibi expſſe tȝ ꝙ ſuperior pro eccleſijs ſubiectis maxime in preceptorijs vbi pro libito ponunt ⁊ remouent preceptores poſſunt agere conueniri. ¶ Nec obſtat ſm eum de reſcrip. edoceri. que vr̄ velle ꝙ ſi adminiſtrationes ſunt diuiſe ille ſol⁹ agat qui eſt adminiſtrator. Nam ſm eū illa decre. intelligit̄ vbi nulla iuſta cauſa ſubeſt quare alius agat ita loquitur vbi ſunt adminiſtrationes diuiſe penitus. Sed inter epiſcopos ⁊ ſubditos miniſtratiōes nō ſunt diuiſe imo adminiſtrabunt vnus ſub alio. Et idē ſm eum de alijs qui remouent minores miniſtros quando volunt vt templorū ⁊ alij huiuſmodi. Item ꝙ abbas ſolus ſuperior agat ⁊ cōueniatur pro eccleſijs ſubiectis. maxime quando habet eos in ꝓprijs vſus clare ꝓbat Innoc. in decre. cuȝ venerabilis. de reli. do. ⁊ eſt rō quia ſicut miniſter ibi deputatus de iudi. deputa: i. ita ⁊ fortius ipſe abbas ſuperior quia vna cenſetur adminiſtratio amborum. item Inno. in. c. cum deputati. de iudi. dicit p̄dicta vera etiam ſi per talē preceptorē talis ſuperior remouere non
6 poſſit ſine cōſilio ſui capituli †quia nec etiā p̄lat⁹ alia maiora grauiora negotia dȝ facere ſine conſilio. ⁊ hoc expreſſe tȝ in. c. edoceri. de reſcrip. vbi reſpōdit ad illa. ⁊ ibi dicit plus quia ſi litera cōmuniter diſcreta ſed conuentus hȝ alias poſſeſſiones pro ſuis veſtib⁹ deputatas vel huiuſmodi ⁊ prelatus hȝ pro ſuis reliquas alias tunc abbas pro ſe vel ꝑ dictis omnibus aget ſine conſenſu capituli ſed vbi bona ſunt communia generaliter diſcreta. ſ. quia diuiſe ſunt poſſeſſiones omnes ⁊ vnam partē habet ep̄s generaliter pro omnibus incūbētib⁹ ſibi tunc q̄libet aget pro parte ſua. ponit etiam ipē Inn. in dicta decre. edoceri.
7 ſup ℣bo cōgregationē obſcure. ¶ Tertiū mēbrū q̄dā fatent̄ ſe nō intelligere: ſ. q̄n gn̄aliter bona ſunt diuiſa inter prelatū ⁊ capl̄m: vt. ſ. dictū eſt: t̄n aliqua res remāſit cōis inter eos exēplum apperere pōt in duob⁹ dn̄is Mediolaneñ. Barnabone ſ ⁊ Galeā. q̄ omnia bona diuiſerāt ⁊ ſolum ciuitatem Mediolaneñ. retinēt

cōem tūc pro tali re prelatus ſine capl'o
nec capl'm ſine prelato agere pōt rō:q꞉
lʒ vbi bona ſunt cōia agat abbas ſolus
qui hʒ adminiſtrationē:tunc qñ ſunt di:
uiſa generaliter ſicut perdit admini⸗
ſtrationē in parte cōtingēte capl'm ⁊ in
dicta vna re que tali caſu remanſit ad:
miniſtratio prelato.ſed ſequitur mona⸗
ſteriū generalis diuiſio ⁊ in diuiſis qui:
libet per ſe agit.ita etiam in iſta vnica
cōi quilibet pro parte ſua debet conue⸗ 8
nire interuenire quia remāſit cōis res.
Sʒ non eius adminiſtratio ⁊ ita intelli:
ligo docto.ſ.Inn.quem multi fatentur
ſe nō intelligere Compoſ.in.d.c.edoce:
ri.vbi firmat iſtā opi.per verba clariſſi⸗
ma Spec.de actore.℣.itē obijcitur.Re⸗
citat oēs opi.⁊ firmat p̄dictā opi.Inno.
ſ.ꝙ in omnibus prelat⁹ agit ſine ꝯſenſu
capituli etiā in diuiſis ꝓ parte ſua.Se:
cus dicit in.c.quia in diuiſis non agit ſi:
ne cōſenſu prelati. ¶De ſcdo membro
qñ adminiſtratio eſt diuiſa pōt eē:vt.ſ.
proximo membro tetigi tribus modis.
Primo ꝙ quedam poſſeſſiones ſint de:
putate pro capitulo et monachis vel ca
nonicis pro ſuis veſtibus calciamentis
vel huiuſmodi.Et epō vl' abbati vel ſal:
tē p̄lato q̄dā alie poſſeſſiōes ſint aſſigna
te ꝓ ſimilibus vel pro paſcendis equis
vel huiuſmodi:tamē alie poſſeſſiōes re:
manent communes.Et in iſto caſu non
dr̄ diuiſio generalis ſpecialis.Et iō iſto
caſu p̄lat⁹ retinet adminiſtrationem ⁊
pro omnibus agere ⁊ conueniri poteſt.
ita not.Inno.in.d.c.edoceri.de reſcrip.
Alio modo pōt eſſe diuiſio gñalis puta
quia nulle poſſeſſiones remanēt cōmu⸗
nes ſed omnes ⁊ partem hʒ prelat⁹ ge⸗
neraliter et pro omnibus incumbenti:
bus:⁊ tunc quilibet ꝑ ſe agere poteſt ꝓ
ſua parte ⁊ vnus rebus alterius agere
non poteſt.⁊ ita loquitur decre.edoce⸗
ri.in fi.⁊ ita dicit Inno.in.c.olim cām.
de reſti.ſpo.in prin.⁊ gl.or.in.c.fi.xlviij.
di.aliquando bona ſunt diuiſa genera⸗
liter ꝑ monaſteriuʒ de quo.ſ.dixi.tamē
vnus fundus vel vna domus vel vnum
molēdinum remanſit in cōmuni inter
eos:⁊ tūc ꝓ rebus diuiſis q̇libet ꝓ par⸗
te ſua aget vt.ſ.dictū eſt:ſed ꝓ re illa q̄
in cōi remanſit vnus ſine alio non age⸗
ret.nam non q̇libet ꝑ ſe q꞉ non eſt diui⸗
ſa nec prelat⁹ ſol⁹ tanq̄ gñalis admini:
ſtrator bonorum eccl'ie quia inter eos
adminiſtratio eſt diuiſa ꝓpter gñalē di:
uiſionē cuius cauſa licet illa vnica res
in cōmuni remanſit adminiſtratio tñ il:
la intelligit̄ diuiſa.⁊ ideo q̇libet ꝓ par⸗
te ſua interuenire dʒ ac ſi eſſet res cōis
plurib⁹ ⁊ ſingulis videtur ſentire Spe.
in.d.ti.de actore.℣.itē obijcit̄. ¶†Que:
ro quid in arduis cauſis nunquid vnus
ſine altero aget vel conuenitur.Rn̄dit
Spec.in.d.titu.⁊.ver.non videtur hoc
ponderare ſed ſimpl'r concedit prelato
in cōib⁹ adminiſtrare ſine conſenſu ca⸗
pituli.Innoc.vr̄ ſentire ſub dubio forte
ꝙ in arduis req̇rit̄ conſenſus capituli.⁊
idē videtur ſentire Hoſti.in d.c.edoceri.
⁊ in ſum.de reſcrip.§.q̄ p̄ſit obijci ſub.§.
j.℣.xxix.⁊ ſe.Sed que dicūtur cauſe ar⸗
due iſto caſu dicit Hoſti.vbi.ſ.⁊ recitat
Spe.in p̄alle.ꝙ quando agit̄ de dimi:
nutione bonorum vel dignitatis eccle⸗
ſie puta de ſubiectiōe vel limitib⁹ epa⸗
tus vel mēbrorum ⁊ hoc idē not.Joā.an.
poſt Inno.in.c.q̄relā.de ꝓcu.⁊ cauſe di
cūtur magne ⁊ parue reſpectiue:vnde
inter certas perſonas cā.x.aureorū erit
magna vt quia pauperes ⁊ miſeri ⁊ in:
ter certas alias cauſa vnius caſtri dice
tur parua vt inter duos reges vt nota:
ri ſolet de iureiu.c.fin.Sunt qui dicunt
ꝙ lʒ p̄latus vbi bona ſunt cōmunia poſ⸗
ſit agere ⁊ defendere ſine capitulo:ta⸗
mē hoc verum ſm eos per ſe:ſed tamē
dicto caſu procuratorem dare non pōt.
⁊ ad hoc alle.Gui.⁊ Spec.de actore.in
fi.℣.ſi vero ꝑ ꝓcuratorē.⁊ dico ꝙ iſtud
non eſt bene dictum nec de iure proce⸗
dit:imo dico ꝙ prelatus vbi bona ſunt
cōia ſm primam viam iure diſpoſitiōis
habet adminiſtrationē et ſine capitulo
agere ⁊ defendere poteſt vt.l.in alia al:
legatione clare approbaui.Et talis po:
teſt procuratorē conſtituere ante lit.cō:
te.⁊ poſtea vt in.c.cum cām.de iuramē.
calū.⁊ no.glo.v.q.iiij.c.fi.in fi.glo.mag.
⁊ facit.vij.q.j.c.j.in vlti.gloſ.xv.q.j.rela:
tio.⁊ de elec.cum nobis olim.⁊ qđ not.
Hoſtiē.in ſumma de iureiur.§.q̄s poteſt
ver.in

ver.in rebus.de ſup.negl.ꝑla.grādi.lib.
vj.Allegata in cōtrariū non faciūt con=
tra ſane intellecta. Nam Guil.in ꝑal=
le.ver.non loquitur vbi bona ſunt com=
munia:ſed loquit̄ vbi cauſa eſt cōis pre=
lati ⁊ capituli ꝙ nō eſt niſi vbi bona ſūt
cōia:non diceret poſtea ꝙ poſt lit.con=
teſta.poſſet fieri ꝑiudicium eccleſie ſed
ante.⁊ ſtatim ipſe Specu.in ver.breui=
ter tene ⁊c.dicit ꝙ prelatus ⁊ quicunqꝫ
habeñ.adminiſtrationem poſſunt age=
re ⁊ defendere ⁊c.Et ſi dicatur illud in=
telligēdum eſt vt.ṡ.ſ.qñ per ſe agūt ſed
non per ꝓcuratorē male dicunt:⁊ Spe.
contra ſentit in loco ad quē remittit in
dicto ꝟ.ſi vero ꝑ procuratorē ⁊ de ꝓcu=
ratore.§.rōne quoqꝫ.ver.itē ꝙ ſint cōſti=
tutio.⁊ in ver.ceterū.ibi ſtatim ſequen=
ti vbi expreſſe dicit ꝙ prelatus pōt ſine
capitulo agere ⁊ defendere.⁊ alleg.qđ
9 dicit in.d.§.breuiter.ṡ. de actore. †Et
ſubdit qđ vbicūqꝫ pōt agere ⁊ defende=
re pōt ꝓcuratorē cōſtituere tā añ lit.cō
teſta.ꝙ poſtea.Item qñ iura gl.⁊ doct.
tractant de poteſtate prelati ſimplici=
ter intelligunt de ꝑlato ſm diſpoſitio=
nem iuris cōis q̄ eſt qđ bona ſint cōia ⁊
tamen dicūt ꝙ habēt liberā ⁊ ꝙ poteſt
dare procuratorē ante lit.cōteſt.⁊ ſi ꝗs.
aliter diceret minus iuridice loqui.

¶ Allegatio.I.De procura.

1 ☞Procurator commiſſus in admini
ſtratione ſpiritualiū ⁊ temporalium oia
pōt excepta alienatione bonorum.
2 Duorū litigātiū dicitur ille probare qui
iuſtitiorem titulum probat.
3 Mandatū habēs ad agendū interdicto
vti poſ.pōt interdicere dominiū qđ re=
quirit natura interdicti.

SUnt ⁊ alij q̄ dicūt ꝙ ꝓcu.
datus a ꝑlato ad admini
ſtrādū ſpūalia ⁊ tpalia cū
ꝑtāte agēdi ⁊ defendēdi
ſup ꝑdictis ⁊ ab eis pēdē=
tib⁹ coherētib⁹ ⁊ cōnexis
nō poſſit agēdo de iniuria ⁊ moleſtia vt
iniuriationibus ⁊ moleſtationib⁹ impo
nat̄ ſilēriū agi ad declaratonē ꝓprieta
tis rei moleſtate alle.qꝛ qñ agit̄ petito=
rio dꝫ ꝑlat⁹ cōuenire reū laicū corā ſuo
iudice ſeculari. Ego dico ꝙ min⁹ iuſte
1 eſt dictū†.Nā ſe cui ꝯmittit̄ ſpūalū ad
miniſtratio ⁊ temporalium pōt oia exce
pta alienatione bonorum vt in.c.is cui.
de elec.lib.vj.vñ cū iſti ꝓcuratori cōmiſ
ſa ſit adminiſtratio ſpūalium ⁊ tpalium
oia potuit ⁊c.item qꝛ hꝫ mādatū ad agē
dū ſup ipſa adminiſtratione ⁊ pena ⁊c.
ſed nō eſt dubitandum ꝙ ſi ꝑponat̄ res
ab adminiſtratione impediri ꝙ depen=
dens eſt ab adminiſtratiōe vt tollat̄ im=
pedimentū qꝛ oia intelligunt̄ commiſſa
ſine quib⁹ ⁊c.vt in.c.j.de offi.dele.Alle=
gata in ꝯriū nil faciūt. Nam illa tāgūt
impedimentū iudicis nō ex defectu ꝓ=
cur.Itē illud eſt verū qñ ageret rei ven
dicatiōe:ſed in noſtro caſu ꝑponunt̄ bo
na de q̇bus agit̄ poſſideri ꝑ actorē:quo
caſu nō dat̄ rei vēdicatio vñ agit̄ inter=
dicto vti poſſ.quo caſu ꝑ clericū agi pōt
corā eccleſiaſtico qꝛ venit iniuria violē=
tia ⁊ moleſtia:qb⁹ caſib⁹ pōt adiri eccle
ſiaſtic⁹ vt in.c.cū ſit gñale.de fo.ꝯp.etiā
in tali interdicto venit probatio domi=
2 ni†qꝛ ille obtinet qui iuſtitiorem titulū
probat vt legitur ⁊ no.in.c.licet.de pro=
ba.vnde iſto caſu non agitur de rei ven
dica.vel directo petitorio ſed agitur ad
declarationem qđ requirit̄ ⁊ patitur na
3 tura interdicti vti poſſide. †Quicunqꝫ
igit̄ habet mādatū ad agendū interdi=
cto vti poſſi.poteſt indicere dominium
qđ requirit natura interdicti:imo plus
dico ꝙ dictus procura.poſſet agere rei
vendi.⁊ directo petitorio ex quo ſibi ge=
neralis adminiſtratio eſt cōmiſſa:vt.ṡ.
alle.eſt ⁊ ſi adiret indirecte eccleſiaſti=
cum ꝯtra laicū in caſu nō premiſſo non
cōpeteret exceptio ꝯtra mandatū:⁊ ſic
obtinui in epali curia Flo.tempore ar.
pa.⁊ do.Ang.de Ricaſol.epi Flo.in ma=
ximo aduoca.ſtrepitu ⁊ alios conflictu
in quadā cauſa vertente inter abbatē
monaſterij ſancti Antonij vieñ.ex par=
te vna ⁊ fratrem Ioānem olim ꝑcepto=
rem ſancti Antonij Flo.dicti ordinis.

¶ Allegatio.ij.De tribus in
effectu contra mandatum.

1 ☞Ueritas orationis cōiuncte reqrit
vtramqꝫ partim veram eſſe.
2 Canonic⁹ an poſſit agere noīe eccl'ie.
3 Res per aliū inuaſa dicit̄ alienata ⁊ ꝓ

es poteſt agi ac ſi eſſet alienata.

4 Canonicum poſſe agere nomine eccleſie impugnatur tribus medijs.

5 Succedens loco alicuius debet eodem iure quo ille vtebatur.

6 Canonicus agens pro prebenda ſua ſibi ſingulariter aſſignata qualiter formabit libellum.

7 Petens reſtitutionem beneficij quo ſe ſpoliatum dicit cuius nomine agere debeat.

8 Sentētia debet proferri iuxta formam libelli.

9 Agere ad cōmodum eccleſie et nomine eccleſie an ſit idem.

10 Uota conditionalia vel incerta reprobantur.

11 Eccleſia nunq̄ per ſe dat mandatū ſed aut ius aut capitulum.

12 Poteſtas capituli eſt in vnum.

13 Intereſſe priuatum an poſſit eſſe in re communi: et an in vna et eadem re poſſit eſſe intereſſe cōmune et priuatum.

14 Intereſſe cōmune et priuatū differūt.

15 Quod commune eſt nemo proprium dicere poteſt.

16 Monacha ſpoliata non poteſt repetere tanq̄ monacha ſed tanq̄ pars corporis et collegij.

17 Ignorantia non preſumitur in ijs que quis indagare tenetur.

1 Dicebat in effectu tria cōtra mandatū. † Primū qd actor conſtituit pcuratorē in dicta cā dictis nominib⁹: hec aūt oratio cōiuncta eſt tā nomine proprio q̄ noīe eccleſie. Sed nomine pprio agere nō pt ergo pcuratio nō tenet. Scdʒ q2 canonicus non pōt agere noīe eccleſie prout agit ſed debet alienare pro eccleſia. alle. Inn. in decre. cū olim. de reſti. nec prodeſt q̄ de libello dictis nominibus et quolibet eorū vel q̄ dicit cōiunctim et diuiſim. Nam iſte oēs ſunt copulate ita q̄ vna deficiente altera nō pcedit. Tertiū q2 debuit primo conſtare de negligētia prioris et capituli ad hoc not. per Inno. in. d. c. cum olim. et per Hoſti. ibidē. Reſpondet ad primum dicitur qd ex quo exhibito libello per pncipalem qui ſtatim in actis poſt libellū fecit pcuratorē ad proſequendam dictam cauſam ꝛc. et hoc ſufficit et itelligitur feciſſe eo modo quo cā exercet et q2 quaſi dñs intelligat eſſe preſens in oibus ex quo apud acta. Et hic eſt q̄ iſto caſu non habeat procuratorē releuare nec ſatiſdare. vt. C. de ſat. l. ſ. et not. ſpe. de ſat. §. ſ. v. et eſt not. vt dicit. d. l. q2 dñs intelligitur eſſe preſens. ¶ † Ad ſcōm qd canonic⁹ 2
pōt agere noīe eccleſie. et ita firmat Innocen. in. d. c. cū olim. licet recitet opiñ. aliquorum dicentium contrariū quas nō approbat: et hoc idem videtur ſentire ipſe vbi dicit q̄ talis canonicus habet mandatū a iure: ſed is q̇ habet mādatū nō agit nomine proprio ſed eius cuius mādatum gerit. Et hoc etiā videt ſentire Spe. in ſpe. de procu §. ħ. ver. q̄ ſi vbi dicit q̄ canonicus agēs cōtra aliquē p re male alienata ſuccedit loco toti⁹ capituli et qui ſuccedit loco alicuius eccleſie codē iure vtit capitulum ergo gerit nomine eccleſie ergo et iſto reſpectu ſuper illo ver. Ioā. aud. dicit q̄ Albe. Sal. dicit q̄ doc. boñ. ita determineuerunt et prodeſt dixiſſe dictis nominibus et quolibet eorū et coniunctim et diuiſim et iſta ſunt directe contraria. Oportet ergo q̄ intelligatur cōiunctim p̄ ſe et diuiſim per ſe hoc eſt ſm alterū modorū impoſitionibus vbi dicit pono cōiunctim et diuiſim aſſenſiue et diſſenſiue et de quolibet primo de per ſe. vt ſi negat reus cōiunctim interrogat de quolibet de p ſe. ad tertium dicit q̄ ſatis cōſtat de negligentia coipſo q̄ non pſequunt iure eccleſie. ita no. Inno. ibi alia q̇ dicit ſub alternatione Hoſt. dicit tutum eſſe hoc ſignificari c. non quia nō valeat ſed quia poſſet litem ſopitam poſtea ſuſcitare ſʒ iſta ſunt ſuperflua Nā dico qd ſine aliqua negligentia potuit agere iſte canonicus per decre. ſi quis preſbyterorum. ad fiñ. Nec obſt. quod dicit quod illa loquitur de re alienata ſed hic proponitur occupata ergo quia iſtud damnet 3
Spe. † q2 dicit q̄ res inuaſa p alium dicitur alienata et p ea pōt agi ac ſi eſſet alienata. hoc no. de reſcript. preſenti. §. rōne forme. v. Itē q̄ in reſcri. hoc clarū

ſime not. Jo.an.in decre.epi.de re.ecc.
nõ alie. Alia no.in.c.cũ olim.loquuntur
qñ agit in aliis caſibus non ꝑ re aliena
ta vt erat in ipſo.c.cum olim. Lapus. Ui
ſis allegationibus reſponſiuis apparet
nihil illa non reſpõdere ſufficiẽter ad al
leg.in ꝟ.lʒ poſſet fieri ſine alia reſpõſio
ne ⁊ maxime q: in ipſis reſponſiuis alle
gationibus nil alle.niſi vna gloſ.Inno.
in decre.cum olim.q̃ manifeſte facit cõ
tra eum ⁊ alleg.fuit ꝑ parte alia tñ ad
elucidationẽ veritatis iterũ dicam. Et
omiſſis ſuperfluis vr̃ aduocatus aduer
4 ſus pertinaciter aſſiſtere in tribus.† Pri
mum ꝙ canonicus etiã quando ſibi cõ
petit agere pro eccleſia non põt cõcipe
re libellum noie eccleſie. Secũdũ ꝙ nõ
põt canonicus agere ꝑ re cõi ꝑ ſuo in
tereſſe q: in re tali nõ hʒ intereſſe. Ter
tium eſt ꝙ reqrat̃ negligẽtia ꝑlati: ⁊ ca
pituli antequam ſingularis canonicus
debeat admitti. ⁊ dimitto litigiũ.de con
iũctim ⁊ diuiſim ꝙ nõ eſt opus diſcute
re:lʒ totũ alteri debeat intelligi ꝙ̃ alle
gentur ſubtiliter p dictũ aduocatuʒ ad
uerſum ⁊ dico ꝙ oĩa ꝑdicta tria ſunt mi
nus iuridice dicta nec poſſent iure pro
bari nec ꝓbata ſunt p eũ. Ad primũ di
co ꝙ canonicus eo caſu qñ cõpetit age
re ꝑ eccłia vt in caſu.c.cum oliʒ.vbi ex
preſſe firmat iſtã qõnẽ ⁊ rñdet noie ec
cleſie formando lʒ ipſe recitet opi.alio
rũ qui male dicũt ⁊ ipe nõ approbat hoc
ẽt rõne. Nã ſi ꝑlat⁹ dʒ agere noie eccle
ſie vt no.de li.ob.c.j.⁊ ꝑdictis caſib⁹ ca
nonicus ſuccedat ⁊ ſurroget̃ ſibi a iure
5 ergo eodẽ mõ agere dʒ † q: qui ſuccedit
loco alicuius dʒ vti eodẽ iure vt li.pẽ.ec
cleſia. Jõ eñ ꝑlatus agit noie eccłie q:
nõ eſt dñs ſʒ ſibi commiſſa eſt admini
ſtratio vt no.glo.in.c.ꝯſtitut⁹.de reſcri.
Jlle eñ q̃ nõ eſt dñs rei nõ põt agere ꝑ
illa re vt no. Jo.an.de probatio.ex lr̃is.
in glo.nõ poterat ⁊ ſemꝑ agẽdo intelli
git agere noie eccłie. Uñ ſm Jnn.in.c.
pñtiũ.de teſti.li.vj.⁊ Jo.an.poſt eum in
pn.ſi libellus dicat agit talis abbas et
talis ꝓcurator cõuẽtus noie vt ſic q̃ ad
verba videat̃ diuerſis noibus agere q:
tñ cõſtat ꝙ eiuſdẽ noie agit̃.ſ.monaſte
rũ ad qð res ptinẽt de q̃bus agit̃ idẽ eſt
eadẽ rõne canonic⁹ cui dictis noibus cõ
miſſa eſt adminiſtratio talis act⁹ nõ ſuo
ſʒ noie eccłie aget.nã vbi eadem rõ ibi
idẽ ius.de reſcrip.inter cetera nõ poſſet
6 dari rõ diuerſitatis.† Preterea hoc vide
mus in ſiñ.nã ſi canonic⁹ agit ꝑ ꝑben
da ſua ſibi ſingulariter aſſignata forma
bit libellum tam noie ꝑbende ſue ꝙ̃ no
mine ꝓprio.ita not. Hoſtien.in.c.edoce
ri.de reſcript.⁊ in decre.ex lr̃is.de ꝓba.
lʒ Jnno.dicat in.d.decre.qð ẽt noie pro
prio agere poterit ꝑ ſua ꝑbẽda qñ agit
cum illis de eccłia q: nil dederit eccłie.
Sʒ qñ cũ extneis agit noie eccłie eſt age
dũ vt no.de ꝓba.lr̃is.⁊ cum mãdato ec
cleſie q: nemo ſine mandato eccłie age
re põt niſi ꝑlat⁹ ⁊ capłm niſi in caſibus
exceptis a iure vt in.c.ſi quis.de reb.ec
cle.nõ alie.⁊.c.olim.de teſti.ſi canonic⁹
velit de ꝓpetate ꝑbẽde agere cũ extneo
dʒ habere mandatũ ne faciat ꝑiudiciũ
eccłie ignoranti alias nec noie ſuo nec
ꝑ eccleſia põt agere ⁊ q: ſpãlis ꝑbenda
eſt commiſſa canonico non agit canoni
cus nomine eccleſie in defectu ꝑlati q:
non fuit in culpa ⁊ non ipſe canonicus
petet mãdatũ nõ erit primus quia pri
mo loco ad euʒ ſpectet nec ꝑfertur iſto
caſu ꝑlat⁹ extra de iudi.c.de preſenti.⁊
ibi no.vel ſi admitteretur prelatus ſa
tis poſſet canonic⁹ ꝑ ſuo intereſſe aſſi
ſtere nec colludat.de ꝓcur.licet lib.vj.
¶ Jtẽ ſi adminiſtratio bonoꝝ monaſte
rij eſt diuiſa inter Abbatẽ ⁊ ꝯuẽtũ ſi ab
bas velit agere ꝑ bonis ꝯmiſſis ſue ad
miniſtrationi aget nomine non ſuo. Jta
no. Jo.an.poſt Jnno.et Hoſti.in decre.
ex literis.de proba.in glo.non poterat.
oĩm iſtorum eſt vna ratio q: nõ ſunt do
mini reruʒ eccleſie:ideo ſuo non agunt
7 ſed eccleſie.† Jtẽ is qui petit reſtitutio
nem beneficij quo ſe ſpoliatũ dicit noie
ſuo dʒ agere ſecus ſi petat res beneficij
dʒ agere q: illas res non poſſidebat no
mine ſʒ noie eccleſie:⁊ ideo noie eccłie
dʒ agere. Jta not. Jo.an.poſt Jnnoc.in
decre.ex literis.de reſti.ſpol.in gl.mag.
p q̃ clare ptʒ ꝙ noie eccłie ſemꝑ agi dʒ
qñ ad cõmodũ eccłie agit non ad cõmo
dũ agẽtis. Jtẽ facit ad hoc qð de ꝑben.
cũ teneamus.ſuper ꝟ.eccłiam.vt dicit

ꝙ licet canonicus poſſit ſuam defende
re eccleſiam vt de excep. dilectis. nō tñ
formabit exceptionem in pſona canoni
8 ci ſʒ eccl'ie. †Uerum qꝛ ſnīa debet pfer=
ri iuxta formam libelli vt not. de ſi. lʒ de
accu. qualiter ꝛ qñ. ꝛ petitio talis debet
eſſe. Sed lʒ dicta vera ſint ꝛ probata ſic
eſſe de iure: tamē de iure canonico ſunt
iſta ſuperflua ꝛ magis ſubtilia ꝙ vtilia
vt not. in ſimili Joan. an. de teſti. ſpo. ex
9 literis. †Nā agere commodum eccl'ie
ꝛ agere nomine eccl'ie ſunt ideʒ in effe=
ctu ꝛ diuerſitas potius in apice iuris ꝙ
in effectu rationis conſiſtit. Et hoc eſt
qꝺ clare no. hoſti. in ſimili decre. cū con
tingit. de offi. dele. vbi querit quid de ta
li libello conqueror de tali epō qui me
poſt appellationē iuſtam iniuſte excōi=
cauit. Uñ peto mihi ſuper hoc vt veſtro
officio puideri pnuntiādo dictā ſniam
fore nullam vel me abſoluēdo prout vo
bis videbitur faciendum. Et dicit ꝙ iſte
libellus ſm ſimplicitatem iuris canoni
ci eſt admittendus et alleg. plura. iura
ꝛ ſi obiiciatur de ꝯtrarietate vel incerti
tudine replicari poterit de ſimplicitate
iuris canonici et iuſtitie veritate et de=
bet iudex ſm eum pernicioſe ſubtilita=
ti ꝛ maxime in talibus qnantum pōt ob
uiare imo dicit ꝙ in poſſeſſiōe nulla eſt
contrarietas ex quo totū refertur ad ar
bitrium iudicis dicendo abſoluēdo vel
pnuntiādo nullā. put videbitur facien
dū: ꝗ verba hoſt. p omnia poſſunt redu=
ci ad caſum noſtrū. Nā hic proponit res
occupata in damnū eccl'ie ꝛ p intereſſe
canonici petentis ꝛ oīmodo ꝛc. qb⁹ me=
lius hoc pōt fieri. Patet ergo qꝺ ex ipſo
imploraꝛ officiū iudicis ad hoc faciēduʒ
omnino ꝛc. qꝺ reponiꝛ in electiōe ſua vt
in hoc faciat p eum modū p quē meli⁹
pōt vt exemplo hoſtien. ꝛ ſic nulla ꝯtrie=
10 tas. †Ita etiā licet in electi. reprobenꝫ
tur vota cōditionalia vel incerta tamē
admittitur iſta forma eligo vel poſtulo
prout melius fieri de iure pōt qñ ſupe=
riore eligat illam viam que magis eſt
iuridica. Item cum agatur ſolum de fa=
uore eccleſie nō eſt locus ſubtilitati vt
ſ. et maxime in materia dubia in iure.
Nam ꝛ qꝺ ſit dubia patet p verba Inn.

in decre. cum olim. de teſti. vbi dicit qꝺ
cautum eſt nō exprimere quo nōie agaꝛ
ꝛ iudex prudenter facit ſi ad hoc nō co=
gat hoc p alia nō eſt niſi qꝛ nō eſt bene
iure claruʒ quo nomine agi debeat. In
hoc dubio agiꝛ vtroqʒ nōie et omni mo=
do quo melius poteſt ꝛ hic pluſꝙ ſuffi=
ciat ꝛ potius obſtinate pertinacie eſt in
hoc perſiſtere ꝙ in veritate iuris. Nec
pcedunt argumēta facta in ꝯtrium vbi
dicit talis canonicus hʒ mādatum a iu
re p eccl'ia ergo non ab eccl'ia imo ſeqꝛ
tur hʒ mādatuʒ a iure p eccl'ia ergo eſt
11 pcurator eccleſie. †Eccleſia em̄ p ſe nū
ꝙ dat mādatū ſʒ pro ea daꝛ aut a. c. aut
a iure: ꝛ ſic dat⁹ dicitur pcurator eccle=
ſie non eccleſie. i. adminiſtrator eccleſie
ſed eccleſie domorū. Eccleſia enim mul
tis modis ſumitur vt no. glo. in. c. quere
lam ne prelatus vices. Item non ſequi=
tur illatio facta ſi ageret nōie eccleſie
ergo eccleſia negligeret ꝛ etiā ageret ꝗ
ſunt oppoſita. Nam eccl'ia p ſe ſumpta
vt ſibi non negligit ſed caplm̄ ꝯ ipſam
ꝛ in eius leſionem negligit ꝛ fauorē ec=
cleſie innocentis ſurrogantur alij de ec
cleſia ad ſupplēdam negligentiā capi=
tuli ꝛ ageret nōie eccleſie neglecte non
negligētis. Item non pcedit alia illatio
ſuccedit canonic⁹ in locum capituli nō
tamē nomine capituli aget quia eſt op=
poſitum in obiecto qꝛ non dicitur ꝙ ca=
nonic⁹ agat nomine capituli: abſit hoc
imo nomine eccleſie prout dicebat age
12 re capitulum† qꝛ poteſtas capituli eſt
in vnum qui autoritate iuris hʒ illā po=
teſtatē quam hʒ capitulū ꝛ hoc nullum
oppoſitum in obiecto ſm ppoſitum in
propoſito dialectiſe loquendo. Ad ſecū
13 dum dicitur† ꝙ in re cōmuni vel colle=
gij pōt eſſe priuatuʒ intereſſe probatur
in cle. conſtitutionem. de elec. ꝛ hoc ex=
preſſe no. illa gloſſ. ordi. in verbo propriū.
Item ꝙ in vna ꝛ eadem re poteſt eſſe in
tereſſe cōmune ꝛ pprium vtrūqʒ pōt ſi=
mul duci ꝙ aūt canonicus eccleſie ha=
beat propriū ꝛ priuatū intereſſe iure cōi
collegij ſui patet imo nedū vnū ſʒ plu=
ra vnum. vcʒ qꝛ ſibi a iure daꝛ hec ptās
repoſcēdi rem male alienatā intereſſe
priuus eſt aūt ſibi conceſſum vt vtaꝛ pro=

pria ptāte.ita dicimus q canonicus nō
citatus ad electionem pro ſuo intereſſe
agere ad caſſationē electionis quia in-
tereſt ſua non contēni.ita no.glo.in.di
cta cle.conſtitutionē.Ita dicimus q li-
cet electio ſit collegij tamē inuito vno
poteſt fieri compromiſſum de illa vt no.
in decre.quia pp̄ter.de elec.quia.inter-
eſt ſua vti illa voce ſibi ↄceſſa et in aliū
nō traſfundere.Item in caſu noſtro in-
tereſt canonici audiri ⁊ vti poſſe ptāte.
repoſcendi rē male alienatam ſibi a iu-
re conceſſa.¶ Item habet aliud inter-
eſſe: vcȝ q ad hoc tenetur quaſi iuris
neceſſitate reſtringatur.ita tȝ Io cal.in
dicta decre.ſi quis pſbyterorum.ſuper
v̄bo liceat loquēdo de clericis eccl'ie in-
tereſt ergo ſua vt faciat id ad quod de
iure aſtringitur ⁊ maxime vt penam eui
tet que ex hoc omiſſo ſuſtinetur ad hoc
eo.ti.c.ij.li.vj.⁊.c.generali.eo.ti.li.vj.
imo nō ſolū canonicus dȝ ex hoc habere
propriū intereſſe.vnde etiā patroni ⁊ pa
rochiani dicuntur in hoc habere ppriū
intereſſe vt not.glo.ord.in.d.c.ſi qs pſby
terorꝝ.ſuper verbo pſonis.⁊ in decr.illa.
14 de accu.⁊ in.c.vt circa.d ele.li.vj.†aliud
eſt em̄ intereſſe cōmune ⁊ aliud priua-
tum.nam collegiū hȝ intereſſe qꝛ eſt ad-
miniſtrator et ſue cure ſunt bona eccle-
ſie cōmiſſa:intereſt ergo collegij hoc fa-
cere ⁊ agere ⁊ defendere patroni inter-
eſt quia ſibi honor eſt eccleſiam vtiliter
regi cum in neceſſitate debet habere ali
menta:⁊ eccleſie ſuppetſit facultates.
Itē in ſimilib⁹ canonicus habet inter-
eſſe predictum quia intereſt etiam ſua
ne bona pereāt quia de illis viuere dȝ ⁊
ſuā portionē in omnibus bonis hȝ de ſi.
pſby.pꝑpoſuit ꝑ q̄ꝫ decreta.⁊ no.de pben.
cū qui.li.vj.patet q habet ius in re ⁊ in
fructib⁹.vnde etiā monachus qn̄ bo
na monaſterij diuiduntur petit partem
ſuam.ita not.glo.ordi.de reſcrip.cuȝ di-
lecta.ꝑ.c.in nullo.xviij.q.ij.vbi etiā not.
glo.q ſit diſtributio pro numero pſonarꝝ
de bonis collegiis quādo collegium de-
ſtruitur vt dicit Lapus ab in.d.cle.con-
ſtitutionē.an mea nō interſit vt in facto
non in iure:hoc eſt dicere ſi in facto cō-
modū vel incōmodū alicui⁹ rei vel act⁹
ad me ſpectat vn̄ poterit canonicus pro
bare q ex illo fundo ſolite erant preben-
de ſolui vel q ſine illo prebende non poſ
ſunt pberi canonicis hmōi.⁊ ꝑ hoc pꝫ
q alia argumenta facta ꝑ aduocatum
aduerſum nō procedunt dum dicit illud
15 †qđ eſt cōe pluribus vt collegio nullus
de collegio pōt dicere hoc meū.nam ca-
nonicus nō dicit hoc meum ſed dicat ſe
agere ad repet.fundi pro eccl'ia ⁊ ꝑ ſuo
intereſſe.Sed dicit ſua intereſſe qđ ec-
cleſia rehabeat fundum qđ pōt eſſe mul
tis modis vt ſupra dixi vel dicit pro ſuo
intereſſe q intereſt ſua ſemꝑ repetere
ex aliqua ex cauſis de quibus dixi.ſ.ar-
gumēta q̄ in ↄ̄riū inducuntur nihil om-
nino faciunt.nā etiam eſt pōderandū q
qn̄ quis ꝑ ſuo intereſſe ſingulari admit
titur nō eſt opus q poſſit totam rē in iu-
dicio deducere ſufficit quod inducat ꝑ
illo tm̄:vn̄ ſi canonicus iſte ſimpliciter
ageret pro ſuo intereſſe ⁊ ſuccūberet im
poneretur ſibi ſilentium ⁊ cōdēnaret in
expēſis nō tn̄ eccl'ia ꝑderet fundum.Si
aũt pro ſuo intereſſe ſingulari egerit et
obtinuit eccl'ia recuperat fundum ꝑ in-
directū qꝛ aliter non potuit pꝛuideri in-
tereſſe canonici vbi rehabeat rē etiam
ſicut dicitur q lȝ effect⁹ denuntiationis
euangelice nō ſit priuatum intereſſe ſȝ
purgatio aīe ⁊ tn̄ indirecte conſequitur
quis priuatū intereſſe qꝛ nō pōt purga-
ri niſi reſtituat:ſolet notari de iudi.no-
uit.vn̄ glo.in decre.cum dilecta.de re-
16 ſcrip.†dicit q monacha ſpoliata re-
petit non tanq̄ monacha ſȝ tanq̄ pars
corporis ⁊ collegij:tanq̄ ergo pars ca-
nonicus hȝ intereſſe qꝛ nemo debet au-
diri in iudiciis ſine intereſſe.ij.q.vj.non
ſolent.ſequitur q qui habet ptātem ex-
periēdi de re aliqua in iudicio dȝ habe-
re intereſſe:cum ergo canonicus in ca-
ſu nr̄o poſſet experiri vt in dicta decr.ſi
quis pſbyterorum.ꝟ.ſȝ lȝ.ergo hȝ inter-
eſſe nec tn̄ ceſſat intereſſe cōe collegij
imo ⁊ platus ⁊ capl'm pn̄t agere.iſta em̄
nō ſunt ↄ̄riū q pluribus eiuſdē rei cōpe-
tat actio imo ⁊ ſi cōcurrerēt platus ⁊ ca
nonicus pfert platus et canonicus alīs
eis nolētibus agere eis inuitis admit-
tetur canonicus etiā ſine mādato.Itē

no. Joã. cal. in dicta decre. ſi quis. ꝙ intelligitur qñ canonicus vult agere noie eccleſie: ſi aũt vellet agere ſimpliciter ꝓ ſuo intereſſe vt quia diceret de illo fundo ſolere ꝑcipere ꝓbendam ſuam vel ꝙ ſine illo nõ põt ꝓberi ꝓbenda tunc non poſſet prohiberi quoquomodo niſi ſicut nõ poſſit ꝓhiberi cum ageret pro rebus 1
ſue ꝓben. quo caſu ad eum videt̃ ſingulariter ſpectare: nõ ergo bñdicitur narrat talia ex quibus reſultat intereſſe cõ= 2
mune ergo nõ poterit ꝓbare ꝓpriam qꝛ veritas ⁊ iuris ⁊ facti oẽs hñt ſe in ꝯtũ.
¶ Ad tertiũ dicit̃ ꝙ q̇cq̇d eſt in caſu decre. cũ olĩ. de teſti. quo caſu puto etiam 3
17 verũ dictum Inno. † ꝙ ſatis pꝫ de negligentia cum nõ agat de recuperãda nec 4
ꝓdeſt ignorantia q̃ nõ ꝑſumitur in his q̃ qs idagare tenet̃ vt no. i regula igno= 5
rantia. de re. iu. li. vj. nec ꝑſumitur ignorare ꝓlat⁹ q̃ canonic⁹ ſcit vñ nõ credit̃ 6
epõ dicẽti ſe ideo nõ ꝯtuliſſe bñficiũ infra tpa lateraneñ. ꝯcilĩj. qꝛ ignorauit. nã 7
q̃ hꝫ ex offõ viſitare eccl'ias ꝑſumitur ꝙ inuenerit vel debuerit inuenire vt no. 8
Hoſt. de excep. cũ venerabilẽ. ſꝫ in caſu nr̃o vbi repoſcit male alienata nulla 9
negligẽtia reqrit̃ qꝛ hec ptãs cõceditur libera a iure: ita not. gl. or. ñ. in decr. j. de ꝓcu. imo imponitur neceſſitas vt. ã. dixi poſt dñm meum Cal. ⁊ ita tenent oẽs ⁊ agitur tũc cõditione ex illa decre. introducẽte hãc ptãtẽ repoſcẽti male alienata fauore eccl'ie ne facit contra qđ dꝛ ꝑ aduocatũ aduerſum ɔ̃ lr̃a ibi niſi celeri ſatiſfac. ⁊c. qꝛ illɔ̃ repoſcit penam male alienationis quã euitat ſi celeri ſatiſfa. ⁊c. non tñ reſtringitur poteſtas conceſſa canonicis repoſcẽdi imo cũ q̃ritur qñ dicatur colligit̃ ergo ꝓſpicere ⁊ intelligũt doc. ſ. anteꝙ̃ ſi interpella. ꝯueniat ergo ipſe canonicus in repoſcẽdo: ⁊ ſic nõ ob= 1
ſtat qđ dicit̃ ꝑ aduocatũ aduerſum qđ poſſit ꝯ ꝓlatum male alienãtẽ fieri machinatio imo eſſet vtilitas eccl'ie inducta a iure ⁊ imputet ſibi qui male alienauit qꝛ fuit in culpa ⁊ ſemꝑ fuit in mora a nõ repetẽdo: nõ eſt ergo machinatio ſꝫ bonũ iuris remedium ꝯ male alienantes vel aliter lꝫ canonicus ꝯueniat tñ ꝓlato volẽte agere admittetur; ita dicit Jo. cal. in decre. ſi quis ꝓſbyterorum Nam id qđ dꝛ ibi in inuito ꝓlato ⁊. c. põt repoſcere verũ eſt eis non agẽtibus ſed cum agẽtibus ꝑfertur quã primũ ergo ſi ꝓlatus ſcit canonicum agere veniat ⁊ agat ⁊ admittetur.

¶ Allegatio. lĩj. de reſti. ſpo. Rubrica.

Enſe enſis cuſpide cuſpis repellitur: ⁊ qui dicit qđ nõ debet: audit quod nõ vult.

Sciẽtiam iuris habere volent potius adhereat iuri ſcripto potius ꝙ̃ conſuetudini: quia conſuetudo fragilis eſt ⁊ incerta.

Recuperande poſſeſſionis auxilia ſunt plura.

Agens interdicto vnde vi que probare habeat.

Agẽs ex condi. decre. ſepe. de reſti. ſpo. quid habeat probare.

Agẽs remedio canonis re integranda quid habeat probare.

Remediũ canonis re integranda an habeat locũ in rebus ꝓphanis.

Agens remedio canoñ. re integranda qual'r formare debeat libellum.

Reſtitutionẽ fieri cõtra reſeruationẽ pape nõ eſt honeſtum.

Ectatus ſum in his que dicta ſunt mihi: ⁊ q̃ in epiſtolis veſtris legi ꝙ ſummus põtifex nobis prebet. ſub cã antiqua reſeruata qui excludit multa rerũ inuolucra orta poſt obitum bone memorie dñi Fr̃ãciſci patrui noſtri dudum plebani plebis eiuſdem: nec video quodammodo hoc ius poſſe a duobus auelli: nam durum foret excludere ex obiectibus nõ veris: nec puto quod aut curia romana aut iuſtitia iſtius aut hic cõmit. noſtri paterentur. † nam enſe enſis pede pes cuſpide cuſpis repellitur ⁊ qui dicit ꝙ non dꝫ: audit qđ non vult. ad alia autem dico ad ſcđa que practicari dicitis in audientia non modo de nouo minor cum alias pal= parem ⁊ expertus ſum curiales potius ſuum ſtilum ꝙ̃ ius ſcriptum ſequi ꝙ ſi fas foret in celum os ponere id reꝑhẽſione dignum arbitrarer. Aut enim hunc ſtilum ſuum quem tẽpore colunt in ſcri

ptis redigerēt vt p orbē inreperitis in: noteſceret: ne ſub eis ꝑter culpam ſuā fruſtrarentur clientuli. Hoſtiē. autem in ſumma. in punct. in. iij. col. ṗdicta vt pu:
2 to aduertens dicit conſu'o † quod quo ad habēdam ꝑfatam ſcientiam potius adhereat iuri ſcripto ꝙ curie romane conſuetudini: hoc ideo quia conſuetu: do fragilis eſt ⁊ incerta: ⁊ nunc alba nūc nigra frequētius variatur. hoc ille. Sed his pro modo omiſſis ad noſtri infoꝛmationem aliquid ſuper illis duobus ſcri: bat de iure ⁊ in facto etiam aliquid vti:
3 le adúciam. † Et eſt verum prout bene noſtis ꝙ recuperande poſſeſſionis pro: dita ſunt plura auxilia quoꝛum quatuoꝛ colliguntur ex text. ⁊ glo. in decre ſepe. de reſti. ſpo. vcꝫ interdictum vnde vi iu: dicis officium et conditione ex canone reintegranda ⁊ conditione ex dicta de: cre. ſepe. de reſti. ſpo. in quibus omnibꝰ ⁊ in aliis quatuoꝛ vcꝫ auxilium conſtitu. C. vnde vi. ſi quis in tantam ⁊ edictū di: ui marci conſti. inuaſoꝛum ꝗ locum hꝫ cōtra occupatorē rei immobilis vacan. conſtit. conqrebatur format Spe. libel: los in titu. de reſti. ſpo. §. j. in. ij. ⁊. iij. col. in quibus ⁊ in poſitionibus quas ſup il: lis poteris foꝛmam videre de ipſoꝛum effectibus ⁊ ꝗ probationes requirantur
4 in illis. † Si autem aduerſarius ageret interdicto vnde vi: non puto dubium quin haberet probare poſſeſſionē ſuam deiectionē factam a reo contra quē agit ſeu ab ꝙ alio factā ratā haberet de of: fic. deleg. conſultationibus, de reſti. ſpo. cum ad ſedē. ⁊. c. olim. cum ibi not. de of: fi. deleg. conſultat. ⁊. l. iij. ff. de vi ⁊ vi ar.
5 §. interdum. † Si ageret conditione ex decre. ſepe oportet probari poſſeſſionē ⁊ deiectionē ⁊ ꝙ reus ſpoliatoꝛi ſcienter ſucceſſerit in vitium vt ibi. Si aūt omiſ: ſis aliis modis quod non credo aduer: ſarium intētare ⁊ de quibus ptāt. iuris in Spec. in pᷓcalle. l. loco ageret condi: titione ex canone reintegrāda hic ſunt opini. in Spe. in ꝑalle. loco videtur ſen: tire ꝙ debeat poſſeſſionē ꝓbare ⁊ deie: ctionē Innoc. vt refert Joan. and. in di: cta decre. ſepe. poſt multa videtur ſen: tire ꝙ etiam ſi aliquis poſſidebat bona

fide aliquam rē ⁊ alius eandē: ſcḋo oc: cupet bonafide niſi conſtiterit pꝛioꝛem poſſeſſoꝛē iuſte amiſiſſe poſſeſſionē dabi: tur ei actio contra ſcḋm ⁊ fiet reſtitutio etiam non ꝓbata ſpoliat. ar. C. de agri. ⁊ cēſi. ſi coloni. lib. xj. in aut. de man. pꝛi. §. ꝙ ſi delinquētes. ⁊. §. non ꝑmutas lo. j. ⁊. ij. ⁊ §. ſed ſi ſuſcipiētes colle. in. iij. q. j. reintegranda. Ipſe tamen Joan. and. in decre. ſepe. ſuper gloſ. in nouella re: fert Inn. dicere ꝙ dictum. c. reintegrā: da intelligitur cum ille contra quē agi: tur dolum vel violētiam commiſerit cir: ca rē illam ar. de oꝛ. cog. c. ij. vel cum da: tur libellus ſup quo poteſt compꝛhēdi ꝙ metus cauſa vt ſi dicat peto rē talē mi: hi reſtitui quia fui p violētiam ſpoliatꝰ, argu. C. de annali excep. l. fi. C. vnde vi. l. inuaſoꝛ. Et ſcḋm hoc videtur Innoc. in: telleriſſe ꝙ quādo non competunt au: xilia reſtitutoꝛia quia non ſpoliatus vel deiectus ꝙ agi opoꝛteat ſuis actionibꝰ competētibus hoc no. Joan. an. in dicta decre. ſepe. ſup pꝛima gl. ⁊ dominꝰ meꝰ Jo. cal. in dicta decre. cum ad ſedē. dixit
6 ꝙ † Hoſti. intellexit bñficium canoñ. re: integranda nullum eſſe p ſe ſꝫ ſingulis aliis reſtitutoꝛiis iudiciis eſſe agēdum ꝗ appꝛobantur in. c. reintegranda. Re: fert tamē alios intelleriſſe Inn. ſ. ꝙ hoc bñficium concedatur p canonē reinte: grāda vt omnia bñficia p ꝗ ſubuenitur a iure deſtitutis poſſeſſionibus ſicut eſt interdictū vñ vi actio ꝙ metus cā ⁊ de dolo pñt ſimul in eadē petitione intēta: ri nec petēs cogat eligere quaſi alia bñ: ficia ſparſa canon ille coniungat ⁊ ſatis ſit actoꝛi ꝓbare aliqd ꝓpter ꝙ iuris bñ:
7 ficio poſſeſſio ſit ibi reſtituēda. ¶ † Ipſe vero dñs meus Joā. cal. puta. p canonē reintegranda ſubueniri his ꝗ qñocūqꝫ amiſerūt poſſeſſionem quam reperiunt etiā ſi p violētia vel p metū vel p dolū: ſꝫ foꝛte alias iniuſte ꝑter culpā ſuam ꝗs decidit a poſſeſſione quā alius nunc te: net ſiue cū titulo ſiue ſine ⁊ hoc ꝭm eū velit lrā illiꝰ canonis in fi ibi p quaſcū: qꝫ iniuſtas cauſas res eccleſie vel pꝛo: pꝛias ſubandias pdidiſſe noſcuntur Et videtur ꝭm eum concoꝛdare. l. ſi coloni. C. de agri. ⁊ cēſi. li. xj. Subdit tamē ꝙ ſic

omplìare bñficiū dictis canonis videretur durum. Equum eſt ergo dicere ꝙ ſolum in rebus eccleſie ⁊ in rebus propriis clericorum habeat locū ⁊ ſicut vidętis narrant doc. ſꝫ ponatur verum ꝙ ſtatim dixi poſt dñm meū nunquid agēti interdicto vnde vi ⁊ non ꝓbanti ea q̄ in hoc interdicto requiruntur agenti ex conditi. ex decre. ſepe. ⁊ non ꝓbāti ea q̄ ibi requiruntur obtinebo ꝑ bñficiū cañ. abſurdum eſſet hoc quia ſ͠m modū agēdi formanda eſt ſentētia. c. quatr. de accu. nā ſꝫ haberēt ius validū ſi intēto ius inualidū nō ſuffragat̃. de conceſ. ꝓbē. ex parte cyſt. cum ibi no. Unde etiā intelligo veris exiſtētibus ṗdictis ꝙ ſi actor formet libellum in quo formet tria auxilia q̄ includant omnia auxilia ṗdicta ſpoliat. ⁊ tūc ſufficiat ꝓbare aliquid qđ ſufficiat ad alterū vel ſi vult intētare dictū canoñ. poſito ꝙ illo caſu habeat locum bñficiū de quo. ş. dñs meus Jo. cal. non narrat ea q̄ ꝑtinēt ad interdictum vel ad conditionē decre. ſepe. vel hmōi ſꝫ ſimplr̃ narrat ꝙ tali tp̄e vſqꝫ ad tale tp̄s poſſedit fundum ⁊ ꝙ poſtea iniuſte vel ſine cauſa legitima cecidit a poſſeſſione ⁊ ꝙ titius hodie in eius ṗiudicium detinet et reſtituere recuſat vel magis velit deſcēdere ad ſpeciē dicēdo ꝙ poſſedit fundū: vt. ş. ⁊ ꝙ propter hoſtilitatē receſſit de loco ⁊ ceſſante bello titius rē illā derelictam occupauit ⁊c. quare ⁊c. modo ſufficiat ꝓbare poſſeſſionē antiquā ⁊ amiſſam ſine culpa illius ⁊ poſſidet ꝑ titiū in quo caſu vult ꝙ niſi titius ꝓbet me iuſte amiſiſſe poſſeſ. vel renūtiaſſe vel pactū feciſſe de nō petēdo vel aliq̄d aliud ꝙ eum excludo ex culpa ſua fiet reſtō. ⁊ ita ego de conſilio recepto a dño meo Jo. cal. dū felix in iſta vita manebat ſeruaui et practicaui. Et ſ͠m hoc debetis reſpicere qūo aduerſari⁹ cōcepit v̄ba apta ad interdictū vñ vi: tūc dꝫ ꝓbare ea q̄ requirantur in illo interdi-

8 cto. ¶ † Si aūt format v̄ba ſua ita ꝙ induceret ſolum canoñ. reintegrāda tunc incideret̃ in ṗdictis opi. Poſſet etiā intētare aliū modum pulchrū ⁊ fauorabilē eis q̄ amiſerūt poſſeſſionē alicui⁹ fori iuris. de quo ſcribit Jo. an. poſt hoſt. in decre. accedens vt lite nō cōteſt. ſuꝑ glo. nō aut vbi dicunt ꝙ pōt implorare officiū iudicis nō dicēdo ſe ſpoliatum ſꝫ ponēdo ſe conſueuiſſe ꝑcipere quedam iura ⁊ ſe diu non ꝑcepiſſe ⁊ fuiſſe negligentē in exigēdo illa ⁊ petēdo ſe reduci in ſtatutum priſtinū ⁊ hoc gñale officiū iudicis de quo de reſtitutiōe in integrū ex literis. Si aūt ꝓponeret ſe ſpolitum non ꝓcederet hoc ad cognoſcēdum aut quod exilium intētet aduerſari⁹ videte Spe. de ac. ⁊ peti. §. ij. in penul. col. in fi. v̄ſi. Sed quero vlterius ſi vos habetis reſeruationē apl̄icam que ṗcedit titulum ⁊ poſſeſſionē aduerſarij ⁊ ꝓbetis de ea. fiet reſtitutio ſine mora cum az. ⁊ ti-

9 tulum ⁊ poſſeſſionē ſuā vitioſam. † ¶ Certe non credo honeſtum qđ cōtra reſeruationē pape fiat reſtitutio nec ꝓdeſt dicere ꝙ agēti poſſeſſorio recuperande non poſſit refricari queſtio ꝓprietatis. de or. cog. c. fi. ⁊ ſi hoc verū ſit tñ hoc qñ agit̃ de bñficio eccl̃iaſtico vt poſſeſſorio ſine titulo ꝓbari non poſſit ꝑ regulā prime. de reg. iur. li. vj. ⁊ hoc videt̃ velle gl. fin. in cle. vnica. de cā poſ. ⁊ ꝓprie. Spe. etiam qui fuit ita magnificus curialis ⁊ tanto tempore auditor vr̃ ſentire ꝙ in bñficijs eccl̃iaſticis non dꝫ fieri reſtitutio niſi is q̄ petit oſtēdat de ſua canonica inſtitutione ſiue de titulo ſuo alleg. iij. q. j. §. videlicet. ſꝫ aduerſarius ⁊ de ꝓprietate referēs qōnū audiēdus non ſit. de reſtitu. ſpo. in literis cum ſi. hoc ipſe notat in tit. de teſte. §. nūc vidēdum. v̄. ſed pone. ⁊ Jo. an. ibi ſuꝑ dicto v̄. remittit ad dictā glo. dicte cle. vnice. ꝑ q̄ oīa ſic collecta ſoleo in ſcholis in decre. ex parte firmare. Pro cōtrario no. ꝙ ad petitionem ſpoliantis non eſt exigēdus titul⁹ a ſpoliato ante reſtitutionē nec ip̄e ſpoliator queſtionē refricare pōt ipſi ſpoliato: iudex tamē ex officio ſuo poteſt ſe anteꝙ̄ reſtituat de titulo informare ⁊ ſi de titulo conſtat legitime vel ſaltē per probabiles ṗſumptiones dꝫ reſtituere. Si autem conſtet eum nō habere titulum nō reſtituet: ⁊ iſtā putabat dñs Jo. cal. fore veram opi. ⁊ honeſtā ⁊ ſi eſſem iudex ita practicarem.

¶ Allegatio. liij. de vſuris.

1 ☞ Repellere volens aliquem ꝑ exceptionē vſurarū plura ꝓbare habet.
2 Repellere volens aliquē hac exceptione ꝙ alienum retinet debet hoc certe probare:quia probatio incerta non releuat.
3 Habuiſſe et reſtituiſſe ſimul ſtare pn̄t.
4 Preſumptio non eſt ad probationē criminis ſufficiens.
5 Excommunicatus repellēdus eſt in iudicio non eſt tamē ei extra iudicium debitum denegandum:⁊ peccatum eſt ei non ſoluere.
6 Epiſcopus dicitur iudex criminoſorum vſurariorum qui poteſt condemnationem facere ad reſtitu. ⁊ ſic abſoluere.
7 Exceptio dilatoria iudicij an tollat naturalem obligationem.
8 Petitio reſtitutionis an ſuſpendat executionem ſententie.
9 In cauſis ſpiritualibus minor reputatur maior.

AN oportea͠t repetens vſuras eſſe in caſu in quo exceptio vſurarum locum habeat ⁊ vtrum ſn̄ia abſolutoria lata in curia ep̄i in fauorem dn̄i contra heredes Jacobi tollat
1 exceptionē vſurariā ꝯ eos.†Ad primū dico ꝙ ad hoc vt quis ſit in caſu in quo poſſit repelli hac exceptione requiruntur plura. Primo ꝙ fuerit vſurarius de vſuris quia fruſtra ⁊.c.michael. Secundo ꝙ exegerit quia vbi nulla exactio ibi nulla reſtitutio.ita no.Joā.an.in.d.c.q2 fruſtra.Ultimo quia iſta exceptio eſt criminis.vt no.glo.in.d.c.quia fruſtra. Si excipiatur de vſuris paternis non ſufficit ꝓbare patrē vſurariū nisi ꝓbetur ſcientia in filio quia ſcienter ſucceſſerit in vitium retinendo ſcienter alienum.⁊ hoc tangit gl.in.d.c.quia michael.⁊ ptz de ſe quia ꝓcedunt ab animo crimina. de ſen.excō.cum voluntate.⁊ ibi gloſ.q2 vbi non eſt ſciētia non eſt dolus. Ad ꝓpoſitum contra predictos non opponitur de vſuris proprijs ſ3 paternis de patre non conſtat ꝙ fuerit vſurarius. Itē non conſtat ꝙ exegerit. Item ſi conſtat ꝙ fuerit vſurarius.⁊ ꝙ exegerit non cōſtat ꝙ nō reſtituerit ſeu adhuc retineat
2 vſuras alienas.†Ille autē qui vult me repellere virtute exceptionis.ſ.ꝙ alienum retineam habet hoc probare ⁊ debet eſſe probatio certa:nam dubia non releuat vt de proba.in preſentia.probatio aūt ꝙ exegerim nō ꝓbat ꝙ hodie ha
3 beam ſeu ꝙ non reſtituerim† quia iſta ſtant ſimul ꝙ habuerim ⁊ quod reſtituerim.facit qd̄ not.Inno.de accu.ſuꝑ his. Nam ille qui accuſat aliquem de piurio non ꝓbat ſ3 probet ꝙ accuſatus ꝓmiſit ⁊ iurauit ſoluere.x.infra menſem titio ⁊ quod tempus eſt lapſum.na3 potuit ſoluere ita in propoſito nec ſufficit dicere preſumitur quod habeat ex quo
4 iam habuit†quia preſumptio non ſufficit ad probandum crimen imo tolletur iſta preſumptio ex quo mortuus eſt ⁊ cōfeſſus ⁊ recepit ſacramēta eccleſie preſumitur quod non fuit immemor ſue ſalutis.Itē non conſtat ꝙ ꝓdicti filij ſcienter retineāt vſuras paternas qd̄ requirit ad inducendū crimē ſine quo nō pn̄t repelli.Itē predicta nō pn̄t cōſtare niſi corā iudice ⁊ ſi dicatur hoc poſſe opponi coram iudice ſi peteret ego nō teneor ⁊c.hoc tollitur multis modis.Primo cū hic ſit exceptio criminis ibi deberet ꝓponi ⁊ ꝓbari ⁊ exprimi cum circunſtantijs vt dicere vbi ⁊ quō ⁊ qn̄ ⁊ tūc ſi ꝓbaretur non poſſit heres hoc probato ſibi retinere ſed cogeret non ad inſtātiam partis ſ3 ex officio iudicis ⁊ ſi non reperiret cui debeat dari d3 dari pauperibus: vt no.in.d.cle.q2 fruſtra ⁊c.ad noſtrā.de iureiu.ita modo ſi voluerit ꝑſupponere ꝙ poſſit in iudicio delucidari dicant cui debeant ⁊ quantum ⁊ tunc aut dn̄o reſtituēt aut petēt ꝙ ipſius heredes reſtituent vt predicitur.Item colligitur alio modo q2 non ſequit ꝙ iudex repelleret ergo heres non eſt in mora.nā ſemꝑ eſt in mora retinēdo qd̄ debet ipi exactio vel creditorib⁹ vel pauperib⁹ ⁊ nō euitant pctm̄ mortale retinēdo a quo dicta exceptio nō excuſat eos.Item dico ꝙ hic vſurari⁹ in odiū ſui criminis poſſit repelli ꝑ iudicē:tn̄ dico ꝙ pars ſemꝑ eſt obligata ⁊ peccat nō reſtituēdo ſaltē anteꝗ̄
5 repellatur.†Oſtendo per ſimile excommunicat⁹ pōt repelli in iudicio eadē ra

tione in odium criminis ⁊ vt ſatiſfaciat ſup eo pro quo fuit excõmunicat⁹: tamẽ extra iudiciũ debito: nõ poteſt ei dene-gare debitum imo dȝ ſoluere ⁊ peccat ſi non ſoluit. Iſtud not. Jo. an. ⁊ Inn. in. c. inter alia. de ſen. excõ. ⁊ excõmunicatus ſepe extra iudiciũ admittitur vbi nõ ad-mitteretur in iudicio. Et facilius q̃s in iudicio repellitur quam extra ⁊ ratiões tres not. glo. in decre. ſolet. ſup ꝟ. extra iudiciũ. de ſen. exc. exc. lib. vj. ⁊ hec ſuffi-ciãt quo ad primũ. † Ad ſecundũ dicitur 6 ꝙ dicta ſentẽtia abſolutoria tollit dictã exceptionem nã ꝑut dictũ eſt illa exce-ptio criminis cuius criminis eṗs eſt iu-dex ⁊ ratione iſtius criminis ad purgã-dum animã defuncti ⁊ heredis põt re-q̃rere ⁊ condẽnare ad reſtitutionẽ ⁊ eo-dẽ modo abſoluere quia abſoluendi ⁊ li-gandi prius dñs eſſe voluit. de pe. diſt. j. ꝟbũ. ⁊ de qua recognouit iudex ⁊c. de or. cog. c. j. ꝑ hec ergo firmauit eṗs inquiſi-tionẽ contra dictũ defunctũ ⁊ ei⁹ here-des ſup vſuris extortis vt fieret reſtõ et purgaretur inquiſi. ⁊ p̃ſumitur inueniſſe veritatẽ ⁊ q̃d receperit ꝓ pauperibus non abſoluit dico ꝙ lȝ iſta ſentẽtia non afferret p̃iudicium priuatis creditorib⁹ quominus poſſent repetere tamẽ p̃ter-tu criminis a quo iudex competẽns ab-ſoluit ſeu declarauit abſolutũ ſeu oſtẽ-dit non culpabilẽ non poteſt repelli do-nec tollat̃ ab eccleſia ⁊ non repellitur ⁊ non inquiritur ⁊ nõ cõdẽnatur poſſunt licite ab eo audiri miſſe. extra de coha. cle. noſtra. ⁊ lȝ forte illi qui debẽt reha-bere poſſint excipere q̃b⁹ non fuit factũ p̃iudiciũ extraneis de quib⁹ nõ cõpetit hec exceptio niſi in odium criminis hoc non licet ex quo contra crimẽ illud ha-bet actor excuſat ſeu autoritatẽ iudicis cõpetẽtis: ⁊ talis ſentẽtia bñ afficit oẽs ſicut econuerſo ſi damnatus eſſet tanq̃ vſurari⁹ non reſtituẽs omnibus contra eũ ꝓdeſt. Et ſi diceretur ꝙ plene nõ ꝓ-baret hec ſentẽtia reſtitu ſaltẽ faceret p̃ſumptionẽ bonã ⁊ deferri põt iuramẽ-tum ipſi heredi ⁊ ſi plene fuiſſet ꝓbata exactio vſurarum q: iſte ſunt ꝓbatiões compaſſibiles iuxta not. in decre. ſi. de iureiu. ⁊ in. l. admonẽdi. e. tit. tũ ſi iſta ex-

ceptio ꝓponitur corã eṗo nõ audiret cũ 7 iã inquiſierit de iſto crimine ⁊ purgaue-rit eos ⁊ eos putare debẽat Inn. † Ad tertium dicitur ꝙ predicta exceptio eſt ſublata per dictam aliam ſentẽtiam la-tam ſuper reſti. vſurarum fauore predi-ctorum hoc plene oſtenditur iſta exce-ptio eſt dilatoria iudicij non eñ tollit na-turalẽ obligationẽ ſed ſuſpẽdit iudiciũ. Ita no. in dicta decre. quia fruſtra hmõi dilationes excep. ante lit. conteſt. oppo-ni pñt ⁊ non poteſt. de excep. paſtoralis. Cũ ergo iſta ſit lata ſentẽtia ptȝ ꝙ non ꝓcedit iſta exceptio maxime cuȝ fuerit ꝓpoſita ⁊ repulſa vel non appellat. vel ſi appellatum deſerta eſt appellatio et rata manet ſentẽtia: nec põt dici ꝙ per bñficium reſtit. põt ꝓponi hec exceptio ꝑ minores ex ꝓpria cauſa. hoc eñ tollit̃ multis modis. primo quia de reſti. in in-teg. nõ obijcitur ꝯ ſentẽtiam per modũ exceptionis dicẽdo intendo petere ſed tũc demũ competit exceptio quãdo pe-tita eſt reſtõ ſeu quãdo petitur: hic ergo nulla competit ex hoc retardare ſentẽ-tiaȝ que hȝ. reſtõ petita eſt nec petitur: ergo nõ competit ex hoc retardare ſen-tẽtiaȝ que hȝ promptã executionẽ. † Itẽ 8 petitio reſtitutionis nõ ſuſpẽdit execu-tionẽ ſententie quando ꝓponit̃ animo morãde litis. extra de reſ. in integ. ſuſci-tata. ſed dȝ mãdari execu. cum caut. hic aũt nõ põt peti reſtõ niſi animo moran-de litis ⁊c. Itẽ vt p̃fert̃ hic eſt exceptio dilatoria iudicij q̃ nõ tangit principale ⁊ nõ tollit imo nec ſuſpẽdit obligationẽ ⁊ maxime ſi nõ mihi creditoribus meis ⁊ ſi non creditoribus pauperibus: vt. ſ. ꝓ-batum eſt. Item exceptio nõ datur vel reſtõ quia non apparet leſio vel facilis ꝓ quo non competit reſtõ: ita no. Jo. an. poſt Inn. in decre. coram. de reſtit. in in-teg. ita no. pa. bone in cle. vnica. de re-ſtit. in integ. ⁊ in hoc videtur concorda-re omnes doct. licet in dilatoria ſolut. ſit aliqua differẽtia iter eos q̃d maxime procedit in caſu noſtro vbi nulla leſio poteſt notari cum penes ſe tales vſure nullo pacto pñt remanere nec differri q: debẽtur aut repulſo aut creditorib⁹ aut paupib⁹. nã ex quo cõſtat de vſuris

ſemp̄ eſt in mora retinēdo. Item alia ra
tione quia iſta eſt exceptio criminis et
odioſa pro quibus non datur reſti. vñ fi=
nito termino peremptorio infra quem
eccleſia poterat opponere crimina vel
defectus non reſtituitur ad ipſa propo=
nēda quia in excep. penarum nō eſt pa=
ratum auxilium. ⁊ no. hec cōpo. de ele.
ꝙ ſicut. ⁊ idem Guil. qui dicit ſe ſic obti=
nuiſſe in ſpec. de reſti. in integ. Item qꝛ
minori in iſto caſu nō datur reſtō: vt no.
gloſ. in. c. ex parte. de ꝟb. ſig. nam iſta eſt
cauſa ſpūalis. vt not. gl or. in decre. ex li=
9 teris. de iureiur. † ⁊ in cauſis ſpūalibus
minor reputatur maior vt. d. decre. ſi an
num. ⁊ ideo non competit reſtitutio per
iſtam rationē Ja. de ra ff. de mi. et ſi ex
cauſa. §. papinianus. tenet ꝙ nō compe
tat reſtitu. in integrum quia hoc nō eſt
iure cautum. Itē ⁊ ſi cōpeteret reſtō ad=
uerſus lapſum tp̄s proſequendo appel=
lat. quia fuit appellat. ⁊ deſerta ſed ap=
pellatio fuit et eſt remota per teſtatorē
imo eſt remotū omne auxiliū aduerſus
declarationē per ep̄m ꝗ ia ſic voluit te
ſtator quia vt patet in cau. Et iſta ſuffi=
ciant. Lapus.

¶ Allegatio. liiij. de proba=
tionibus Rubrica.

1 ☞ Adulteriū monialis qualiter poſ=
ſit ꝓbari vt illi auferatur habitus.

2 Copula carnalis non pōt per rerum na
turam probari.

3 Probatio vera debet de neceſſitate con
cludere.

4 Moniales non expedit eſſe expertos fo=
renſium decertationum.

5 Contrariorum eadem eſt diſciplina.

6 Monialis de adulterio accuſata quali=
ter ⁊ qua forma debeat purgari.

Factum ſuper quo iure conſi
lium petitur tale eſt et in
his terminis eſſe proponi=
tur. Quedam moniales ſeu
quedam religioſe ⁊ approba
tam viuēdi regulam habētes ⁊ inter ce=
teras ſuas conſtōnes et conſuetudines
approbatas ⁊ longo tp̄is ſpatio lauda=
biliter obſeruatas quibus cauetur ⁊ ob=
ſeruatur vt ꝗ earū adulteriū cōmiſerit
ſeu ſuam ꝟginitatē violauerit ſeu florē
ſue virginitatis ſurripi permiſerit ſeu
cum aliquo carnali copula ſe cōmiſcue
rit ab illa regula ⁊ ſororis ⁊ fraternita=
tis abijciatur atqꝫ illi in ruborem ⁊ exē=
plū aliarū habitus auferatur ⁊ ab ipſa=
rum cetu habeat̄ aliena ⁊ alia quedam
fiunt ꝑut in ipſis ꝯſtōnibus ⁊ ꝯſuetudi
nibus ſuis plenius dꝛ cōtineri. poſt hoc
aūt ꝓponit̄ qdā ex illis monialibus ſeu
religioſis commiſiſſe adulteriū ⁊ florē
ſue ꝟginitatis amiſiſſe ⁊ plenius conce=
piſſe ⁊ peperiſſe ⁊ ſuperfuiſſe ⁊ eſſe in lo
1 co grauiſſime diffamatam. † Queritur
ꝗ ꝓbationes ſufficiāt ad hoc vt ſibi pre=
dictus habitus poſſit ⁊ alia ſm formam
ꝯſtōnis auferri. Et ad declarādum. hūc
articulū ꝓmitto ꝙ ad oēm effectū. ſ. tā
ad matrimoniū ſeparādū ꝙ impedien=
dum ꝙ etiam ad oēm penā imponēdā
ꝓ crimine carnalis copule ſufficit pro=
bare copulam ꝑ viſum: ſcꝫ ꝙ viderit ſo=
lum cū ſola in lecto nudū cū nuda ſm
Ylanum ⁊ Inno. nec alia ꝓbatio requi
2 ratur qꝛ impoſſibilis eſt. † Nam per re=
rum naturā non poſſet vere probari co
pula carnalis. Nam etiā ſi ꝓbaret̄ ꝙ vi
derit membrū virile in mēbro mulieris
immiſſum nō eſſet vera ꝓbatio qꝛ ⁊ hoc
eſſe potuit ſine ſeminis emiſſione ⁊ ſic
nō affuit copula qꝛ nō ꝓbat hoc eſſe qđ
3 ad hoc cōtingit abeſſe. † Et ꝓbatio ve=
ra dꝫ de neceſſitate cōcludere de ꝓba=
tionib⁹ in ꝓhtia. Et ideo in talib⁹ acti=
bus vbi probationes ſunt impoſſibiles
iura recipiunt probationes veriſimiles
qꝛ non eſt anguſtanda ꝓbationū facul=
tas: hinc eſt ꝙ filiatio ⁊ paternitas non
pōt naturaliter ꝓbari. ⁊ iō ſufficit ꝙ ꝓ=
betur reputatio ⁊ noīatio vt loquitur ⁊
not. de fil. p̄ſby. michael. Ita in caſu ꝓ=
poſito recipitur ꝓ ſufficiēti ꝓbatiōe vi=
ſus ſolus cū ſola ⁊ nudus cū nuda in le
cto hoc no. in decr. p̄terea. de teſti. Itē ſi
hec ꝓbatio viſus habere non poſſit re=
trahit̄ ad alterā ꝓbationem. ſ. auditus
ꝓprū cum fama. ſ. ꝙ teſtis audierit eos
cōmiſceri carnalr̄ ſed nō viderit: qꝛ ipe=
diebat̄ viſus aſſibus cortina pallio obſ=
curitate noctis et audiebat voces eo=
rum ſibi notas anhelit⁹ iucūdos vene=
reos oſcula ꝟba apta ad ipſam rē ⁊ plur

tus reſoluētes eoſdē ⁊ iudicantes extra
libidinis exitū: quib⁹ ſi fama adminicu-
let ſufficit ad omnē effectū ⁊ hꝫ pro ple-
na probatione copule carnalis. Sꝫ vlte-
rius dico ad caſum nr̃m p̄dictas proba-
tiōes nō reqriri tā graues ex plurib⁹ q̄
ſpāliter debent ponderari in caſu nr̃o.
Pmo pōderari dꝫ ꝙ agit̃ de regularibus
⁊ inter regulares ⁊ quia religioſas ⁊ in-
ter p̄latū ⁊ regularē et eius ſubditas ad
correctionē quo caſu agit̃ facilius nō re
quirunt̃ tā graues ꝓbationes nec ordo
iuris eſt neceſſari⁹ vſquequaqꝫ ſeruād⁹
de accu. qualiter ⁊ qñ. ⁊ de ſi per tuas. ⁊
breui manu remoueri pñt a ſuis admini
ſtrationib⁹: ⁊ nō eſt locus appellationi
nec ſubtili ſtrepitu iudiciali extra de ap-
pel. ad noſtram ⁊c. reprehenſibilis ⁊c.
A cum ſpāle. xxij. q. iiij. inter cetera. † nec
enim decet eos eſſe expertos forenſium
decertationū extra de ſi. c. vno. ⁊ potius
fraternitatē q̄ ordinē proceſſus inſpice-
re. Scdo dꝫ pōderari ꝙ in caſu predicto
non agitur ad depoſitionem officij vel
bñficij nec ad penā corporalē infligēdā
ſed potius vt abijciatur a fraternitate
et ſocietate p̄dictarum religioſarū qua-
rum regulas cōtempſerit ⁊ earum ordi-
nationi reſiſtit. Tertio debet ponderari G
qd̄ ſufficit ad p̄dictum effectū vt ſcilicet
habit⁹ poſſit auferri ꝙ virginitatis ſue
florem corrupit ſeu corrumpi fecerit vel
permiſerit quoties ergo probari poſſit
abſqꝫ probatione certi loci vel perſone
cum qua ſeu tēporis dummodo poſt tp̄a
ingreſſus dicte religionis ſufficit hoc fa-
ciliter ꝓbari poterit per modū de quo
ſtatim dicet̃ a iure alia forma ꝓceden-
di honeſta ⁊ facilis. His premiſſis ad eui
dentiam dictorum dico ꝙ excluſis pri-
mis duobus modis probandi qui ſunt
efficaces ad omnem effectū vt prediri
poterit et ſufficit in caſu predicto proba-
re per honeſtas matronas et expertas
in opere nuptiali quarum oculis illa
ſubijci pōt que referāt eā corruptam et
nō virginem extra de frig. fraternitatis I
⁊ c. laudabilē. vbi ſtatur earū relationi
quod mulier ſit virgo ergo ⁊ ꝙ ſit corru-
K pta † qr̄ ꝯtrariorū eadem eſt diſciplina. xxxij. L
di. hoſpitiolum ⁊ eo clari⁹ ſi fama ⁊ ad-
minicula ſuffragent̃ vt in. d. decre. pre-
terea. de teſti. puta ſi fuerunt viſa oſcu-
la ⁊ amplexus vel ſolum cū ſola q̄rentes
latebras. Nā q̄ male agit odit lucē. de
offi. dele. conſuluit. ſeu v̄ba nimia ⁊ aſſi-
dua cū iuuēcula ⁊ cōfabulatio extra de
coha. cle. ſi q̄cq̄. vel corpus innudum ⁊
elatum ⁊ in effigiē p̄gnātis vbera ſucco
plena vel fuerunt auditi in domo ſua
flebiles vlulatus dolētes clamores ſeu
infantis vagitus ſeu aliquā diu p̄ter ſo-
litum latitauit ⁊ inter alias non compa
ruit vel ſi cōtra illam murmura ⁊ ſuſpi-
tiones ſiniſtre ⁊ inter ſocias orte ſunt ⁊
huiuſmodi poſſet etiam hoc fieri ſine
ꝓbationib⁹ ſi eſſet res facta notoria ex-
tra de fi. pſb. y. qm̄ de iureiu. ad nr̃am. de
coha. cle. ⁊ mul. v̄ra cū ſua materia. Eſt
aūt notoriū ſi ibi haberetur hec res pro
vera in loco ⁊ ſcienter alias religioſas
ipſius ordinis ꝙ non poſſit aliqua ſigni
ficatione celari qd̄ eſſet ſi oēs ita dice-
rent ⁊ pro firmo ⁊ v̄o tenerēt: ad id autē
qd̄ dicebam ꝙ faciliter poterit remoue
ri a fraternitate aliarū ſororum bñfacit
decre. ex literis. de conſtitu. vbi fuit re-
motus a conſortio aliorū magiſtrorū qr
illorum ordinationib⁹ parere nolebat.
† Omnibus autē predictis ceſſantibus
ex quo eſt de crimine diffamata pōt ⁊ dꝫ
ſibi p̱ ſuperiorē ſuū indici purgatio ca-
nonica in qua ſi defecerit pōt ⁊ dꝫ puni
ri ac ſi eſſet conuicta ⁊ plene eſſet pro-
batum extra de pur. ca. inter ſollicitudi
nem. Erit aūt forma hui⁹ purgationis
vt ipſa iuret ſe eſſe immunē a tali crimi
ne ⁊ ſex octo vel pl'es aut pauciores ar-
bitrio ſuperioris de alijs religioſis dicti
ordinis iurent ſe credere pro certo illā
non cōmiſiſſe illud delictum de pur. ca.
de teſtibus. ⁊ c. accedens. cū ibi not. ꝙ ſi
defecerit in hac purgatione poteſt et
debet cōdēnari ac ſi ꝓbatum foret ple-
niſſime vt. ſ. dictū eſt: ⁊ ita de iure eſſe
dico ⁊ conſulo. Lap.

¶ Allegatio. lv. de arbitris.

Exceptio vſuraria in cauſa acceſ-
ſoria orta ex prima poſt lit. conteſta. an
ſit contra petentē vſuras admittenda.
Acceſſorium ſequitur naturam princi-
palis.

3 Committẽs in legem fruſtra dicitur legis auxilium inuocare
4 Petẽs teſtim̃ vſurarũ declarari nullum an repellatur exceptione vſuraria.
5 Exceptio excõicationis an repellat petentẽ retrectionem poſſeſſionis ex primo decreto.
6 Reiecta parte libelli inepta an poſſit ſuper parte apta procedi.
7 Exceptio vſurarum nõ procedit contra dñm tribus rationibus.
8 Contractus non poteſt eſſe vſurarius niſi ex pacto.
9 Laudum dicitur iniquum ex pluribus.
10 Exceptio oppoſita contra vſurarium debet probari infra octo dies.

1 Quidam corã iudice eccleſiaſtico mouit ꝫ quẽdam cãm vſurariaꝫ petens denudari fraudeꝫ vſurarum ꝛ vſuras ſolutas cõputari in ſortẽ in qlitate ꝑte citata lite legitime conteſtata inter ptes ꝛ dato termino ad ꝓbandũ: ptes ꝑdicte inter ſe fecerũt in quoſdam arbitros laicos compromiſſum de oib⁹ litib⁹ ꝛ qõnibus inter eos ꝛ quemlibet eorum vtẽ. in illa tñ ſpeciali habita mentione de dicta lite vſuraria pẽdẽte corã dicto iudice eccleſiaſtico inter predictas ptes. Poſtquam dicti arbitri procedentes vigore dicti cõpromiſſi aſſerẽtes ad eoꝝ notitiam ꝑueniſſe de d. lite vſuraria pendente corã iudice eccliaſtico ꝛ aſſerẽtes ſe illã velle decidere impoſuerũt dicto actori ſilẽtiuꝫ ſuꝑ ea ꝛ caſſauerũt omne ius eidẽ queſitum in. d. curia eccleſiaſtica ꝛ condẽnauerũt ipſum actorẽ ſub graui pena ad renunciandaꝫ ipſi liti vſurarie. Poſtq̃ idem actor corã dicto iudice eccleſiaſtico ſuaꝫ q̃relã poſuit cõtra dictum reũ ꝛ cõtra dictum laudũ proponẽs ipſum latũ in fraudem vſuraꝝ de quib⁹ in. d. cã mota corã iudice eccleſiaſtico fit mentio et in preiudicium lite pendẽ. in. d. cauſa ꝛ contemptum eccleſiaſtice iuriſditionis ꝛ curie epiſcopalis ac etiam propoſuit dictam litem vſurariam in dicto generali compromiſſo non veniſſe nec venire potuiſſe cum de cauſa ſpirituali et vſuraria fieri non poſſet compromiſſum et maxime in laicos. Concludẽs et petẽs ꝓnuntiari ipſum laudum occaſionibꝰ predictis non valere et non tenere ꝛ eo non obſtante ſuper petitione dicte cãuſe fore procedendum per dictum iudicẽ eccleſiaſticum contra dictos actores ꝓponitur exceptio vſuraria videlicet q̄ ſuper dicta petitione audiri non debẽt quia ſunt vſurarũ ꝛ vſuras non reſtituẽrunt. replicatur q̄ dicta exceptione nõ obſtante debet ſuper dicta ſecũda petitione procedi per dictum iudicem. ¶ Queritur quid iuris? ꝛ dicitur ꝓ parte dicti actoris q̄ ſuꝑ dicta petitione eſt procedendum per dictum iudicem non obſtante dicta exceptione ꝛ hoc ex quinq̃. Primo q: dicta ſecunda poſitio non mouet cauſam principalem ſed acceſſoriam ad primã. Secundo quia ꝛ ſi eſſet cauſa principalis dicta exceptio non ꝓcedit quia per ipſam petitionem nõ petuntur nec repetũt vſure nec fruct⁹ cõputari in ſortem. Tertio q: illa decre. loquitur in delegato ꝓncipis ſecus in ordinario. Quarto q: contra dictam petitionem cõpetere alle. dicta exceptio tñ in caſu thematis nõ cõpetit: q: veritatẽ inſpecta ꝑdict⁹ agẽs eſt re⁹ et poti⁹ defendit q̃ proprie agat. Quinto poſito q̄ ꝑdicta oia ceſſarent ꝛ. d. petitio. ij. in eo q̄ ꝓponitur fraus vſuraria ꝛ in eo q̄ pẽtit ſic declarari repelli dẽret dicta exceptio vſurarũ: tñ q: in ipſa petitione ſunt narrate alie cãe ſufficientes q̃ inferant alias ptes concluſiõis dicti libelli que narrata ꝛ ꝯcluſa in nullo tãgũt vſuras põt ſuꝑ dicto petitione ꝓcedi nõ obſtãte dicta exceptione ſuꝑ aliis ptib⁹ dicti libelli ꝛ ꝑdicta q̃nqꝫ ſe ꝑ ordinẽ vꝫ eſſe de iure ꝓbantur. Primuꝫ pꝫ nã veꝝ eſt q̄ iſta ſcda cã eſt acceſſoria ad primaꝫ ꝛ ad eius defenſionem venit. Naꝫ in iſta ſcda narratur cõtra iuſtitiam actori impoſitũ eſſe ſilentiũ ſuꝑ q̃ dictũ laudum fieri nõ potuiſſe ꝛ ipſo laudo nõ obſtãte ꝓcedere debere in prima cauſa ergo in iſta ſcda re vera agitur ad remotionem impedimenti prime et victoriam iſtius ſecũde nil aliud niſi vt prima procedat ergo de ꝑ ſe ꝑncipalis cã non eſt. Unde ſicut in prima poteſt procedere omiſſa

2 exceptione vſuraria ergo ⁊ in iſta † quia
acceſſoriū naturam ſequit̃ pncipalis vt
in reg.iu.acceſſorium.de re.iu.li.vj.alˈs
ſequeret̃ ꝙ ſit lit.in cā vſuraria in qua
fuit omiſſa exceptio vſurarum reus fa-
ceret nouitatē puta trāſferēdo rem que
petebat̃ in alium vel ꝙ ſpāle in fraudē
vſuraꝝ ꝙ actor non poſſet ꝓponere qđ
eſt abſurdum qꝛ talis cā eſt acceſſoria ⁊
eſt de conſecutiuis cauſe alias etiam
omiſſa excep.vſurarum ante lit.conte.
nil prodeſſet qꝛ ſemper ꝑ excogitatam
malitiā poſſet reus redire ad eam ⁊ via
fraudibꝰ nō eſt aperiēda de diuo.porro
non obeſt ꝙ tales cauſe nō ſunt acceſſo
rie ſ; principales ꝙ in eis nō eſt opus li
bello nec lit.conteſt.ſed ſimpliciter et
de plano officio iudicis procedi poteſt.
Uñ ſi ꝓpono coram iudice ꝙ in preiudi
ciu; litis vſurarie facta eſt aliqua noui
tas ⁊ ꝓpterea reu; amiſiſſe cām ⁊ volo
eū condēnari in amiſſiōe cauſe fiat hoc
officio iudicis ⁊ ſimpliciter et de plano
ſine libello ⁊ lit.conteſt.quia eſt acceſſo-
ria ad primā litē alias ad ꝑdendū cām
opus eſſet nouo libello et litis conteſt.
Hec ſcribit dñs Barto.de ſaxoferrato in
ſi.queſtione.in.l.in rē.ff.de rei ven.vbi
dicit ꝙ ſi reus negauit poſſidere ⁊ cōui-
ctus fuerit de mēdacio trāſfert̃ poſſeſ-
ſio in actorē. ¶ S; q̄ritur quomodo fiet
hec tranſlatio poſſeſſiōis ꝑ iudice; .Rñ
det ꝙ ex officio iudicis ⁊ ſine libello vel
lit.conte.quia hec cauſa pendet a pri-
ma.Idem per oīa in caſu preſenti ⁊ hoc
de primo. ¶ Ad ſcđm dicitur ꝙ decr.qꝛ
fruſtra de vſuris ꝑ qua; competit exce-
ptio vſuraꝝ cōtra agētem de vſuris eſt
exorbitās ab aliis re.iur.cōmunis ⁊ eſt
odioſa ⁊ ſic reſtringēda ⁊ ad alios caſus
vel terminos nō ꝓrogando ꝙ exorbitet
patet qꝛ in aliis caſibꝰ nō eſt ꝟa rō dicte
3 decre. † qꝛ fruſtra legis auxiliū inuocat
q̇ ↄmittit in legē qđ p;.nā ſi accuſarē ti-
tiū de adulterio non repelleret me ex-
ceptione adulterij.Si peto te cogi ad
reſtituēdū mihi centū q̄ derobaſti mihi
nō repelles me exceptiōe:qꝛ alium ego
derobauerim ⁊ tñ cōmiſi in eadē.l.ſm
ea q̄ plene no.doc.⁊ maxime Io.an.i.c.
intelleximus.de adul.Unde ꝙ ego re-
pellar a petitione vſuraꝝ mihi per ſem
proniū extortarum ꝓ eo qꝛ extorſi ego a
Ioāne ꝟe multū nouū ⁊ multū eſt exor-
bitās ab aliis regulis iuris et que ſit cā
ſpecialitatis ibi not.qđ ſit odioſa patet
q̇ ledit ius repetentis cui aliter de iu-
re cōi cōpetit actio vt in.c.j.⁊.c.debito-
res.de iureiur.Cum ergo.d.decre.quia
fruſtra ſolum loquitur quando petun-
tur vel repetuntur vſure vel fructus cō
putari in ſortē ergo ad capitulum aliud
4 non extēdatur. ¶ † Uñ nō omnis cā vſu
raria repellitur tali exceptione pone pe
to teſtm̄ declarari nullum qꝛ factum ab
vſurario manifeſto cautiōe non preſti-
ta per decre.ꝙꝙ.de vſur.li.vj.habebit
ne locū.d.exceptio certe non ⁊ tñ cā eſt
vſuraria:vt not.in cle.diſpendioſam.de
iudi.accuſo petrum q̇ occidit titium in
fraudē vſurarum puta ne ferat teſtimo
nium ↄ eum de vſuris in ſui pñtia extor
tis nō habebit locū.d.exceptio.Idē in
ſimili et hoc de ſecūdo. ¶ De tertio pa-
tet text.d.decret.qꝛ fruſtra loquitur in
delegato cum ergo vt.ſ.dixi ſit odioſa
nō extēdat̃ ad ordinarium:nec miru; qꝛ
hoc eſt in multis caſibus iuris vbi ꝓce-
dit iudiciū cora; ordinario ⁊ non coram
delegato.Unde acta coram ordinario ꝑ
excommunicatum tenēt ſed nō coram
delegato ſm lec.et no.in.c.ipſo iure.de
5 reſcrip.libr.vj.et hoc de tertio. ¶ † De
q̄rto p;:nā veru; eſt in iure ꝙ defenſio
non tollit̃ alicui per excep.ſiue ſit vſura
ria ſiue ſit excōis ſiue alterius cris quia
eſt de iure naturali vt in cle.paſtoralis.
de re iudi.ꝙ autē in caſu p̄dicto p̄dictꝰ
actor ſit in ꝟitate reus et ſe defendat
oñdit̃.nā dicit ſe impediri in ꝓſecutiōe
ſui iuris ⁊ ſue cauſe ⁊ petit tale impedi-
mentum tolli.Unde rei ꝟitate inſpecta
eſt defenſor.Nam hec ipſa per modum
replicationis poterat opponere exce-
ptionē ↄ laudū ꝓpoſitum in prima lite
vnde notari ſolet in decre.tuam.de or.
cog.⁊.c.lator.qui fi.ſint leg.ꝙ aduerſus
contractus vſurarios poſſum me defen
dere agendo et excipiendo.et vtroq; ca
ſu eſt quis defenſor rei veritate inſpecta
declaro hoc per exemplu; pone paſſus
miſſionem in bonis ꝓpter cōtumacia;

poſtmodū paratus ſum ſoluere expēſas
⁊ peto mihi reſtitui nūquid repellor ex-
cep. excōicationis: vr̄ ꝙ ſic: q: in eo qꝫ pe
to poſſeſſionem mihi reſtitui ſum actor
⁊ ſic repellēdꝰ ꝫ dic. Jac. de are. in. l. de
pupillo. ff. de no. ope. nū. qđ nō repelli-
tur q: in rei veritate ſe defendit. alle. et
de priui. credito. ſi pupillus. §. j. ⁊ in ius
vo. libertas. ¶ Item ſi excōicatus vadit
ad curiā ⁊ impetret ſuꝑ appellatiōe vel
in alio caſu ꝙ ſibi liceat impediat in iti-
nere ⁊ ſibi auferantur inſtrā vel alia ꝑꝑ
ꝗ impediat in ꝓſecutiōe ſui iuris pro il-
lis recuperandis pōt agere vt notari ſo-
let in decre. intelleximꝰ. de iudi. ⁊ in de-
cre. ſignificauerunt. de excep. pari rōne
ſi mihi licebat procedere in cā vſuraria
ſine metu exceptiōis omiſſe ſi impedia-
tur poterit oīa facere ⁊ petere vt ceſſet
impedimētū ⁊ vtroqꝫ caſu reus dicetur
ſe defendere. De hoc pꝫ nā in dicto li-
bello nō ſolum fraus narrat̃ ꝑ vnā exce
ptionē ſꝫ ſunt etiā plures alie ꝑ ſe ſuffi-
ciētes ad concluſionē. vñ ſicut in libello
appellatiōis ſufficit vnā cām eſſe verā
ad iuſtificādum ap. ita ⁊ hic. nā hic alie
in libello narrate ſunt nouitas fcā in ꝑ-
iudicium lit. pen. Et alia inhabilitas ar-
bitroꝝ qui de dicta cā vſuraria cogno-
ſcere nō potuerūt. Alia eſt ꝑiudicium ⁊
cōtēptus eccl̃ie iuriſditiōis ⁊ ep̄alis cu-
rie cōtra ꝗ narrata ⁊ concluſa nil fuit ꝑ
reū oppoſitum mō veritas eſt in iure ꝙ
ex narratis in libello debemus accipe
illā ptē ex qua poſſit concluſio inferri.
¶ Itē nō expedit narrāti plura in libel-
lo iuſtificare oēs cauſas narratas ſuffi-
cit iuſtificare vnam. vñ ex libello id re-
cipi dꝫ ex quo ſequi poſſit cōdēnatio. ff.
de edē. l. j. no. Jo. an. in Spe. de ceſ. ac. ff.
de peni. ſi pñs. ⁊ de ſuſpe. tuto. l. hoc em̄.
6 ¶ † Itē reiecta parte libelli inepta pōt
ſuꝑ parte apta ꝓcedi. not. hoſt. in c. ad
diſſoluendū. de deſpon. impu. ¶ Itē nō
expedit ꝓbare omnia narrata in libello
niſi ſint talia ſine qbꝰ libellus non ꝓce-
deret. ita no. Jo. an. poſt Inn. de ꝓui. ex
parte. Vñ in hoc ſi audiri non deberē ex
ea cā quia fraudē vſurarū ꝓpono debeo
audiri ex aliis cauſis ꝓdictis ſufficiētibꝰ
⁊ ꝫ quas nil fuit obiectū vt. ꝫ. dictū eſt.

Et ꝙ dicte alie cauſe narrate in libello
ſint ſufficiētes ad irritandū dictum lau-
dum ⁊ ad eius impedimētū tollēdū de-
ſe pꝫ in iure ⁊ q: contra eas fuit ꝑ partē
exceptū in termino ad hoc conſtituto ⁊
tacite cōſenſit quod ex illis procederet
dico qꝫ in libello ſunt cauſe de ꝑ ſe ſine
fraude vſurarū vna eſt quādo dꝫ ꝙ lꝫ in
gñali compromiſſo non venerit. d. cā tñ
de facto ad impediēdū litē ꝓñūt. fuit vñ
non eſt ꝑncipalis cā q: in compromiſſo
non veniebat. ¶ Itē q: vt conſtet an ve-
niet oportet cognoſci an eſſet ſpūalis ⁊
de hoc nō poteſt iudex laicꝰ cognoſcere
illa cā eſt ꝙ latū fuit in ꝑiudicium lit.
pen. ⁊ ad impediendū litē certe ſuꝑ hoc
recte adit iudex cauſe q: ſuā iuriſditio-
nē defendere dꝫ. de offic. dele. c. j. vbi ex
hac cauſa extēdit iuriſditio delegati ad
ꝑſonas non exꝑſſas in literis delegato-
rūs contra decre. pe. ⁊ glo. eo. tit. de offi.
dele. ¶ Item alia cauſa q: in contēptū
iuriſditionis eccleſiaſtice ⁊ ep̄alis curie
quo caſu iudex eccleſiaſticus cogit ſecu-
larē deſiſtere ſic et cogit illū iuſtitiā fa-
cere et iura canonica obſeruare. caſus
7 eſt de excep. c. vlti. lib. vj. † exceptio vſu-
rarum non ꝓcedit cōtra dñm tū ex tri-
bus q: veritate inſpecta ipe ſe defendit
quo caſu non ꝓcedit aliqua exceptio ꝑ-
ſonalis vt in cle. paſtoralis. de re iu. ⁊ in di.
de excep. ⁊ c. intelleximus. de iudi. cū ſi.
qđ ſit defenſor pꝫ q: ꝓponit ſe vexari in-
debite ⁊ petit ſuꝑ moleſtia imponi ſilē-
tiū ⁊ ſic nil petit ſibi adiudicari ſꝫ ſolum
grauamē remoueri nec erat actor in ali-
quo cauſa ꝑncipali cuꝫ tamē in. c. ſigni-
ficauerunt eſſet actor principalis et in
cauſa ap. vt ibi pꝫ etiam exēplum in ex-
cōmunicato qui petit poſſeſſionē ſibi re-
ſtitui vel alias dixi ad ꝗ nil ſufficiēter eſt
reſponſum. ¶ Sciēduꝫ ꝙ ipe non petit
vſuras nec fructꝰ computari in ſortē ꝙ
requiritur in illa decre. quia fruſtra nec
reperient̃ doc. aliter loꝗ de illa decre.
vnde Jo. cal. ipa decre. dicit ꝙ ſi repeto
pignus a creditore quia dico ꝙ fructus
ſortē extenuaram nō repellor exce. vſu-
raꝝ ex quo cōtractꝰ nō ꝓponit̃ vſurariꝰ
in caſu nr̃o ꝫ ctꝰ laudi nō ꝓponit̃ vſura-
8 riꝰ. † Nā cōtractꝰ non pōt eſſe vſurariꝰ

niſi ex pacto vt pꝫ ex diffinitione vſurarũ: ⁊ aliud eſt dicere aliq̃d eſt factum in fraudẽ vſurarũ ab vna pte: ⁊ aliđ eſt dicere contractus vſurarius ꝙ ꝓuenit ex cõuentione partiũ. Unde ſi repeto depoſitũ pure tibi ꝑ me factum et adijcio ꝙ donec tu ceſſes me inuito ſoluere velle vſuras nõ promiſſas nõ repellor except. vſurarũ que nõ competit agẽti depoſiti ⁊ qualitas nõ fuit adiecta vt mutaretur a ṗtio depoſiti et vt ageretur de vſuris. Sꝫ fuit adiecta pro cã iniquitatis ac ſi dixiſſem ꝙ ex illa fraude hoc faceret et lꝫ hoc nõ eẽt neceſſe exprimere illa qualitas ſuperflua adiecta vitiat niſi ſicut ꝓponẽs ⁊ repetẽs depoſitum adicerẽ. ⁊ ad hac propono act. locati vt ſcribit do.
9 Jo. cal. in. c. examinata. de iudi. † Jta in propoſito dicit laudum iniquum ex pluribus. tum q꞉ nõ venit in cõpromiſſo: tũ q꞉ ⁊c. ⁊ hec facta fore in fraudem vſurarum. Jſta q̃litas adiecta nõ fuit vt mutaretur actio vel agereꝭ de vſuris ſꝫ vt exprimereꝭ cã iniquitatis ac ſi dixiſſet ſimpliciter ꝑ dolum ⁊ fraudem. Ubi eſt aduertẽdum ſi vſura repetaꝭ non tanꝙ vſura nõ competit talis exceptio nec petetur in foro eccleſiaſtico ſꝫ in ſeculari. Ponẽ ꝙ fideiuſſor coactus ſolui ꝑ te vſures q̃s repeto mõ nõ repetunꝭ vſure vt vſure ſꝫ vt intereſſe. ⁊ iõ nõ repellor tali exceptione nec petam in foro eccľiaſtico ꝯ laicum. ita Guil. in cle. ex grãdi. de vſur. ita in propoſito dñs agit de iniquitate laudi qđ dicit latum in fraudẽ vſurarum exigẽdarũ ⁊ ex ea agit nõ tãꝙ de vſuris: ſed tanꝙ de fraude ⁊ ꝑ intereſſe meo nec ꝓponit nec reſultat ex ꝓpoſitione ꝙ contractus ſit vſurariꝰ q̃ non fuit factꝰ conuẽtione partiũ imo altera parte inuita: ⁊ lꝫ vna pars faciat hoc in fraudem vſurarũ non tñ eſt contractus vſurariꝰ: ſꝫ eſt violẽtia facta ad iſtũ finẽ vt vſuras poſſit exigere ac ſi đ facto ſpoliares me vt ſoluerẽ inuitus vſuras quo agerẽ poſſeſſorio repellerer exceptione vſurarum ex eo ꝙ dicerẽ ꝙ talem ſpoliari feciſti vt cogeres me inuitũ ad ſoluendum vſuras nec proprie eſt vſura q̃ ex conuentione partiũ oritur ſed eſt impropria locutio: vnde iam vidi obtineri ꝙ ille qui erat condemnatus pro certo delicto quod dicebatur falſum commiſiſſe non tenebatur pena falſi cum delictũ cui talis clauſula fuit adiecta non eſſet de genere falſitatis puta ſi diceretur in condemnatione ꝙ falſo occidi hominem. preterea vt recitat Jnn. in. c. intelleximus. de adul. multi dixerũt ⁊ forte non male ſm eum ꝙ illa regula fruſtra inuocat ⁊c. debet intelligi vt in alijs caſibus valet quando committitur in. l. circa. idem vt tunc repellatur actor tali exceptione quãdo commiſerit in. l. cõtra ipſum excipiẽtẽ. ⁊ lꝫ iſtud non ſeruet tamẽ inſtruit vt ſit illa regula reſtringẽda vt non extẽdatur ad eum qui nõ petit vſuras nec fructꝰ computari in ſortẽ nec ꝯtũ ꝓponit vſurariũ nec vult effugere ſolutionẽ vſurarum vt in caſu nr̃o eſt. vnde non põt petere auxiliũ legis in quam commiſerit. nã nulla exiſtẽte lege canonica ex his que addite ſunt cõtra vſurarios ꝓcederet petitio dñi ⁊ ꝑ alia iura canonica ⁊ ciuilia contra fraudẽ ꝓpoſitã ꝓuidereꝭ ſibi vñ non ꝓprie implorat auxiliũ. l. in quam commiſerit etiam ſi vſurariꝰ eſſet: ⁊ ṗdicta puto ita
10 vera đ iure ſicut homo eſt animal. † Jtẽ eſt aliud qđ nõ fuit tactũ q꞉ dicta exceptio ꝓpoſita dꝫ ꝓbari infra octo dies a die ꝓpoſitiõis. vt not. Jo. an. poſt Hoſti. in. d. c. q꞉ fruſtra. ⁊ idẽ in exceptione ſpoliationis. ⁊ idẽ in excep. excõicatiõis: vt in. c. pia. de excep. li. vj. qđ factũ nõ fuit. ⁊ ideo talis exceptio expirauit ex diſpoſitione iuris ſi a principio fuiſſet valida.

¶ Allegatio. lvj. de vſuris. Rubrica.

1 Uſure an peti debeant coram iudice ſeculari aut eccleſiaſtico.

2 Cauſa vſuraria eſt ſpiritualis: ⁊ ideo ſecularis iudex de illa ſe intromittere nõ poteſt.

3 Contractus doloſi in fraudem vſurarũ facti qualiter probari poſſint.

4 Forma libelli in materia vſurarum dupliciter eſt conſideranda.

Reuerende domine vltra ea que in alia cedula vobis ſimul cũ libro deſtinaui precor aduertatis poſtpoſitis tribunalibus clamoribꝰ veridicemus

ridicemus dictum Senece in declama
tionibus vbi cõtra aduocatos loquens
ſic dicit hic clamoſi iurgia fori impro-
1 bas iras et verba lacat. ¶ †Aliud eſt
querere an coram ſeculari iudice poſ-
ſint peti vſure vel de illis excipi coram
eo: ⁊ aliud eſt querere an lite mota corã
eccleſiaſtico iudice de fraude vſurarū
exponẽdo valet ꝙ licet eſſet mutuū vel
pign⁹ tñ in fraude vſurarū ⁊ ſimulatus
fuit cõtract⁹ vendi. vel depoſi. ⁊ ꝫ in ve
ritate de mutuo fuerit ſatiſfactū nihilo
minus pretextu ſimulatorū inſtrumen-
torum vendit. vbi depoſiti vſurarius in
aie ſue piculū nitit extorquere vſuras.
¶ Ad primã qõnẽ fateor ꝙ multi doct.
iuris canonici ⁊ ciuilis voluerunt dice-
re ꝙ iudex ſecularis põt talem cauſam
audire. ⁊ hoc tenent hic Lau. ⁊ Archid.
xiiij. q. iij. quid dicam tñ contrarium opi. ſucce
buit in obſeruantiã. ⁊ glo. in cle. diſpen-
dioſam. ſentit cõtrariū ſup verbo vſur.
⁊ alle. qđ no. de iureiur. ex literis. in vlti
2 ma glo† ꝗ dicit cauſam vſurarū ſpũalẽ.
alle. etiam gl. ij. in. c. cum ſit. de fo. cõpe.
que dicit ꝙ cauſa vſurarum etiã ⁊ ſimo
nie ſpectat ad eccleſiã. alleg. de offic. or.
c. j. ⁊ xj. q in ſum. ⁊ vj. q. ij. c. j. et dictam
cle. diſpendioſam. que tribus eccleſiaſti
cis cauſis hãc adminiſtrẽt. Item gloſ. ꝗ
eſt in decre. ſi annum. de iudi. lib. vj. ſu-
per verbo infante. ⁊ exemplificando de
cauſa ſpũali dicit de cauſa vſurarū ⁊ ſi
ſpũalis: ergo ſecularis iudex de illa in-
tromittere ſe nõ poteſt. ad hoc optime
cle. ex grandi. de vſur. vbi videtur caſus
3 in §. ceteri. vbi † q cõtractus doloſi in
fraudẽ vſurarum facti nõ poſſunt pro-
bari: ſtatuit vt cogantur libros eor oſtẽ
dere per cenſurã eccleſiaſticã. ergo ta-
liū cõtractuū cognitio ſpectat ad eccle
ſiã. et iſtam opi. ſequitur romana curia
nec puto ſpectare ad prudẽtiam veſtrã
in hac nobili ciuitate contra antiquam
morum obſeruantiã romane eccleſie di
ctare ſniam ꝯtrariã: q ſemper dicit lex vſa
ꝙ minime ſunt mutãda que ſemp cer-
tã interpretationẽ habuerũt. Sꝫ qcqđ
de pcedẽti q. de ſcđa nõ đr dubiū. Nam
ex quo ꝓponit fraus contra canonicas
ſanctiones ⁊ in periculū aie et đr ꝙ ſibi
eſt ſolutū ⁊ ſub fraude vult exigere pre-
textu fictorū inſtrumentorū iſta cogni-
tio eſt eccleſie. ⁊ quia ſnia lata in tali iu
dicio pereat exceptio rei iudicate in fo-
ro ſeculari ſiue de iure ſiue de cõſuetu-
dine hoc ſpectet ad eccleſiam: vt in. c.
fin. de except. lib. vj. ergo ⁊ ſic intelligũt
omnes docto. iuris canonici videte pre-
4 cor Specul. in titu. in vſur. † vbi ponit
duas formas libellorum in materia vſu
rarum vna eſt cõtra eū qui vult vſuras
extorquere. Alia eſt cõtra eū qui recipit
contractū ſimulatū in fraudẽ vſurarū ⁊
videte in forma prima petit inhibitionẽ
fieri iudici ſeculari. ⁊ videte quid Joan.
and. ibi addi. Si tñ de ſubtilitate noſtri
iuris aliud eſſet dicendum ſi placet dñ-
mittatis p alium corrigi q eccl'ia roma
na iſtud ſentit ⁊ practicat: et durum eſt
contra ſtimulum recalcitrari ⁊c.

¶ Allegatio. lviij. de ſponſalibus.

1 Contractus preſente filia et cõſan
guineis ei⁹ an teneat ſi ipſa marito vo-
lente annulum imponere digitum re-
trahat dicens volo ſcire quis es cui rñ-
det Jo ſon Mattheo de ſona: ⁊ vnus ex
conſanguineis dixit. Iſte non eſt de ſte-
gia ſed de ſenis: ⁊ volunt conſanguinei
tui ꝙ ſis vxor ſua. Ipſa reſpõdit. Poſtꝙ
amici mei contẽtãtur ego contẽtor: ſed
vellẽ matrem meam eſſe pñtẽ: cui re-
ſpondetur: miſimus pro illa ⁊ aderit ſta
tim: demum recepit annulum in digi-
tum dicendo verba decentia.
2 Verba an ſint neceſſaria in cõtrahẽdo
matrimonium.
3 Matrimonium ſpirituale non contrahi
tur ſine verbis conceptum mentis indi
cantibus. ⁊ nume. xi.
4 Annuli in digitū immiſſio quare in cõ
tractu matrimonij ſit inuẽtus.
5 Annulus matrimonialis non matrimo
nium ſed ſponſalia tñ indicat
6 Cõtract⁹ matrimoniales fiunt ad mo-
dum obligationis.
7 Cõtractus matrimonialis duo neceſſa-
ria requirit.
8 Cõtractus matrimonialis nõ debet di
uiſim ſeu diuerſis loco ⁊ tẽpore fieri.
9 Cõtrahere matrimonium: ⁊ dicere ego
ſum contẽtus eū habere differunt.

10 Matrimoniū legitimū an ſignis tantū poſſit contrahi ſine verbis

12 Conſentire factis plus eſt q̄ conſentire verbis.

13 Uerba parentum pro pueris ob verecūdiā tacentib⁹ nec cōtradicentib⁹ an reputari poſſint v̄ba ipſorum puerorum.

14 Matrimoniuꝫ preſumitur probata ſubarratione vel conſenſu.

15 Loquens non intelligibiliter habetur pro non loquente.

16 Uerba matrimonialia de p̄ſenti et annulatio habent medium.

17 Uerba an ſint neceſſaria ad matrimonium contrahendum.

18 Subarratio annuli an habeat effectuꝫ matrimonij.

IN dei nomine amē. Punctus queſtionis talis eſt. † Quidam vir noīe Mattheus vna cum quibuſdā conſanguineis cuiuſdam puelle nomie Ludouice. Acceſſit ad domum dicte puelle habitatis. ⁊ ibi poſt multa verba et contractum retētum inter dictum Mattheū ⁊ conſanguineos dicte Ludouice circa matrimonium contrahēdum per dictū Mattheum cuꝫ Ludouica predicta interuenerant pro contrahēdo matrimonio inter dictos Mattheum ⁊ Ludouicam hec verba: videlꝫ dict⁹ Mattheus dixit notario ſis rogatus vocando notarium qui preſens erat q̄ ego ingaudio et in ſignum legitimi matrimonij contrahēdi Ludouicam hic p̄ntem ⁊ ſpōte manū ⁊ digitū oſtēdentē: ⁊ cepit annulū quēdam aureum ⁊ volens mittere in digitum ipſius puelle ipſa puella manuꝫ traxit ad ſe. ⁊ dixit ego volo ſcire quis tu es. et tunc dixit dictus Mattheus. Jo ſono Mattheo dagnolo parmerilito de ſyena voſtro ſeruidore. Et vnus ex predictis conſanguineis dixit filia mi. Jſte non eſt de ſtagia: imo eſt quidam iuuenis ciuis Sen. de bona progenie qui vocatur Mattheus angoli palmeritti de p̄genie bona ⁊ volūt tui conſanguinei q̄ ipſe ſit tuus legitimus marit⁹. Quare dicta Ludouica audiens p̄dicta r̄ndit. Poſtq̄ vos dicitis q̄ conſanguinei contētanẽ ego ſum cōtēta ⁊ vellē q̄ mater mea eſſet hic: predictus conſanguineus reſpondit nos miſimus pro ea et erit ſtatim. Et tunc dictus Mattheus cepit dictum annulum ⁊ cum immiſit in digitum annularem ipſius Ludouice notario dicendo. Sis rogatus quod ego ingaudio Ludouicam hic preſentē tanq̄ legitimam meam vxorē ⁊ vos alij ſitis teſtes. Modo querit̃ nunquid matrimoniū legitimum ſit cōtractum per verba de p̄ſenti inter dictum Mattheū ⁊ Ludouicam predictā necne. ¶ Jn nomine dei amē. Uiſis p̄lectis ac diligēter examinatis ⁊ ponderatis caſu articulo p̄ūcto ⁊ inquiſit. predictis p̄ eorum veritate aperienda hunc ordinem ſeruabo. ¶ Primo dicā q̄ in p̄miſſo themate placuiſſet per querentem fuiſſe oppoſita ⁊ quare: ⁊ q̄ȝ oppoſita nō fuerūt illa a themate p̄miſſo excludā ⁊ illis non pōderatis ſuper ipſo nudo themate p̄ veritate recepta cum a iure conſultore non cōtineat ea que ſunt facti ſupplere referaꝫ lanā iuris. ¶ Secundo vt veritas ipſa multis repulſa contrarijs clarius eluceſcat arguam ad vtrāq̄ partē. ¶ Tertio ſic diſcuſſis eliciam iuxta ingenioli mei modulū q̄ verā ⁊ canonicā cōcluſionē putauero iura in hoc primo affectui contraria concordando. ¶ R̄ndeo ergo ad primum et dico q̄ vbi in p̄miſſo themate in prin. dr ibi ⁊ poſt multa verba ⁊ cōtractū retētū inter dictū Mattheū et ꝯſanguineos dicte Ludouice ad matrimoniū ꝯtrahēdū p̄ dictū Mattheū cum Ludouica p̄dicta ⁊c. placuiſſet q̄ fuiſſet additum an talis tractat⁹ fuit habitus per p̄fatos Mattheū ⁊ Ludouicam vel eis p̄ntibus ⁊ intelligētibus ſeu abſentibus vel nō intelligētibus. Jtem placuiſſet qd̄ vbi in dicto themate poſt p̄dicta dicit̃ ibi filia mi iſte non eſt de cōtagio: imo eſt quidā ciuis Sen. de bona p̄genie ⁊c. fuiſſet declaratū an verum eſſet qd̄ ipſe vir eſſet Mattheus ⁊ placuiſſet qd̄ in themate vbi dicit̃: ibi. ⁊ volūt tui conſanguinei q̄ ipſe ſit tuus legitimus maritus ⁊c. fuiſſet additūꝫ an hoc eſſet verum: ſcꝫ q̄ conſanguinei puelle hoc vellēt. Jtem placuiſſet quia in premiſſo

themate ibi:dum õt nos miſimus ꝓ ea
ꝛ erit ſtatim. Fuiſſet additū an hoc ve=
rum eſſet ꝛ an venerit mater ꝛ an ma=
ter habuerit hoc ei acceptum. Itē pla=
cuiſſet ꝙ in vltima parte thematis ibi:
nunqd matrimoniū legitimū ſit ꝯctum
ꝑ verba de pñti ꝛc. fuiſſet ſubtractū ſeu
nō appoſitū illud ꝟbū: qꝛ aliud eſt qrere
nunquid inter pdictos ꝑ pdicta fuerit
ligatum ꝯctū mrimoniū ꝑ ꝟba de pñti
q infra clarius intelligi poterint. ¶ Ve=
nio ad ſcdm ordinem pollicito ꝛ primo
arguo ꝙ ꝑ pdicta nō fuit ꝯctū mrimo=
niū legitimum de pñti inter predictos
2 Mattheū ꝛ Ludo. † ꝙ ſic euidēter oſten
do in matrimonio cōtrahēdo inter eos
q fari ſeu loq pñt requiruntur ꝟba ad
matrimoniū ꝯhēdū cōſenſum exprimē=
tia de pñti. Hic aūt ſʒ pmiſſa non inter=
uenerūt ꝟba huiuſmodi ꝛ cū ipſi Mat
theus et Ludouica loqui poſſunt: ergo
non fuit inter eos legitimum matrimo=
niū de quo qrit contractū. Probo maio
rē. ſ. ꝙ requirant ꝟba per decre. tue. de
ſponſa. ibi eſt neceſſaria ſunt ꝗtū ad ec
cleſiam verba exprimentia conſenſum
de preſenti. ꝛ ita ſummat illam decre.
Io. an. in nouel. ſ. ꝙ neceſſaria ſunt ꝟba
ad matrimonium his qui loqui poſſunt.
ꝛ hoc ibi tʒ glo. pe. ꝛ idē tenet de ſpon.
duorum lʒ. Item Goffre. ꝛ Io. ꝛ Vin. qui
hoc not. de deſpon. impu. c. vlti. ꝛ idem
tʒ Inno. idē Bar. brix. xliij. diſtinc. ſit re=
ctor. ad hoc benefacit de ſpō. ſi inter. ibi
3 vtroqʒ dicente ꝛc. vbi idem tenet. † Nec
hec ſunt verba reperta in his qui loqui
poſſunt vt ſuos interiores ꝯceptus ver=
bi exprimant. xij. q. ij. qui. ¶ Item ma=
trimonium ſpirituale contrahitur per
verba de elec. cum inter canonicos. ꝛ c.
propter. ſm Tranc. ꝛ Goff. eo. tit. eccliā.
lo. j. Item ex quo quis poteſt fari nō ba=
ptizatur niſi ipſe reſpondeat de conſe.
di. iiij. cum paruulis. vñ Inno. in pre. c.
dicit ꝙ ſi conſtaret de conſenſu vt quia
vterqʒ confiteret nō tñ eſſet mrimoniū
ſine ꝟbis: qꝛ hoc eccleſia ſtatuit ne tm̄
ſacramētū ſit in incerto. Itē ſi aliud di=
cerem⁹ ſm eū ſeqret abſurdum ſi ſolo
cōſenſu ſine verbis contraheret matri
moniū: vcʒ euntes ꝑ viā ꝛ ſibi cōplacen

tes ꝯherēt qd eēt ꝑiculoſum. vñ ipe In=
no. in. c. tua nos. de ſpō. tʒ ꝙ ſpōſalia ꝯ=
hunt ipſo facto ſʒ nō matrimoniū. ꝛ iſta
opi. eſt Vincen. ꝛ Alex. vcʒ ꝙ ſine verbis
nō cōtrahitur mrimoniū. Vñ ſm pdicta
non vr ſufficere vt poſſit dici inter pdi=
ctos Mattheum ꝛ Ludonicā cōtractū
fore mrimoniū. qꝛ idē Mattheus ſubar=
rauit eam per annuli immiſſionem ex
quo verba neceſſaria nō interuenerūt.
4 ¶ † Annulus enim ſeu immiſſio annu=
li non fuit adiuuenta ad ſubſtantiā ma
trimonij ſed dat in ſignum mutue dile=
ctionis vel vt eorū pignore eorum cor=
da iungantur videlicet in digito. itē qꝛ
in eo vena eſt quedam vt fertur ſangui
nis q vſqʒ ad cor ꝑueniat. ita dicit text.
in. c. arrātes. xxx. q. v. ꝛ eſt ſimile qd dicit
l. in arra quod non facit emptionē ſʒ eſt
ſignum eius: ſic inſtit. de empt. ꝛ ven. in
princ. ꝛ ita not. glo. in. c. femine. xxx. q. v.
5 † Unde per annulum tantum ſponſalia
tantum preſumuntur nō tamen matri=
monium ſm aliquos niſi de conſuetu
dine eſſet ꝙ annulus daretur ſolum in
matrimonio vt not. glo. in. d. c. femine.
vnde Thomas de aquino ſuper. iiij. ſen
tentiarum. xxvij. diſtin. q. ij. articulo. j. di
6 cit † ꝙ coniunctio matrimonialis fit ad
modum obliga. que fit in contractibus
matrimonialibus: ſed contractus ma=
trimoniales non poſſunt fieri niſi con=
trahentes ſibi adinuicem voluntatem
ſuam: pro matrimonio oportet ꝙ cōſen=
ſus faciens matrimonium verbis expri=
matur vt expreſſio verborum ſe habeat
ad matrimonium ſicut obligatio exte=
rior ad baptiſmum. Nec ob. ſm eum ꝙ
votū obligat ſcdm. Unde quo ad deum
ſine verbis. xvj. q. j. qui bona. quia in vo=
to non eſt ſacramentalis obligatio ſed
ſpiritualis tātum: ideo nō decet ꝙ fiat
7 ad modum matrimonij. † Duo ergo vi=
dentur neceſſaria in cōtrahēdo matri=
monio ſubſtantia ꝛ forma. Pro ſubſtātia
eſt conſenſus. Pro forma ſunt verba ad
exprimendum conſenſum deputata q
forma traditur de ſpon. ſi inter. Unde
ſi alterum deficit nil valet. ꝛ ita no. glo.
pe. in. c. tua nos. Minorem ꝓpoſitū pro=
bo. ſ. ꝙ in caſu queſito non interuene=

runt. Hoc enim patet ex verbis thema-
tis. Nam dicitur quod Mattheus immiſit
annulū in digitū annularem dicte puel
le inuocans nota. &c. et ſic pro parte ſua
miſit verba et ſignum appoſuit ad qđ ſi
puella in ipſo actu verba fecerit vel quic
quid reſponderit aut quod per alia ſigna
annuerit aut ipſa no. inuocauerit non
apparet nec in themate pponitur: ſed
verba conſenſum ſuum exprimentia de
preſenti requiruntur ab vtroqȝ latere
vt quod ſimul idem ſentiant demonſtrant
vt ſupra probatum eſt. et patȝ in. d. c. cum
inter. de ſpon. vbi vtroqȝ dicente &c. Un
de no. inuocatus a Mattheo nō poteſt
teſtificari per ſuum inſtrumentum de cō-
ſenſu quod puelle quem non audiuit nec
videre potuit. Atteſtabitur ergo quod au-
diuerit Mattheum ſic dicentē et viderit
eundem annulum digito puelle tacen-
tis immittentē. et ſic nec de verbis mu-
lieris teſtificatur imo contrarium quia di
cet ea tacēte nec conſenſum puelle te-
ſtificari poterit vt predixi: nec dicat ali-
quis imo interuenerunt verba ipſius
puelle vt patet in themate ibi dum di-
xit poſtquam vos dicitis quod conſanguinei cō
tentantur ego ſum contenta. Iſta enim
verba non fuerunt dicta in actu ſubar-
rationis ſed prius. Unde non conſtat quod
in tali voluntate perſeuerauit ſeu eſſet
tempore ſubarrationis. Potuit enim ab illa
in ipſo inſtāti ſtatim receſſiſſe animus.
Animus enim hominis mobilis et velox eſt.
vnde Tullius in tuſculanis: nil eſſe qđ
cum animi celeritate poſſit contēdere. et
Boetius: cor hominis eſt mobilius omni
mobili. ad hoc gloſſ. j. in. d. c. tua nos. de
ſpon. et qđ ſuper ea ſcribit Jo. an. in nouel.
Item predicta verba non fuerunt enun
tiata cū Mattheo ſed cū cōſanguineis
puelle vnde non poteſt dicere quod ex illis
8 fuerit generatus cōſenſus. †Debet enī
contrahere volētē ſimul ſentire nō diui
ſim ſeu diuerſis loco et tempore. Item hec ver-
ba puelle: vȝ ego ſum contenta relata
ad orationē ſibi factā per conſanguineos
non ſunt conſenſum matrimonij expri-
mentia de preſenti. Tum quia non pote-
rant hunc effectū operari niſi cū Mat-
theo idem exprimenti: ſed hec verba vt
preſert fuerunt plata per puellā cū cōſan-
guineis et nō cum Mattheo ergo &c. Tum
etiā quia potuit eſſe conſenſus ipſorū ver-
borum ego ſum cōtēta. ſ. quod cōſanguinei
mei hoc velint: ſed non propterea fuit di-
cere quod eſſet contenta quod Mattheus de
preſenti eſſet vir ſuus ſed forſan erat con-
tenta hoc ſcire vt melius poſſit delibe-
9 rare. †Itē per iſta verba ego ſum conten-
ta: non exprimitur conſenſus matrimo-
nialis de pñti: quia aliud eſt cōtrahere aliud
velle vel placere vel contētus eſſe cōtrahe-
re ſecundum ea que not. Joan. an. poſt alios in
c. ex lris. de ſpon. ſuper verbo dicat. et licet
Accur. in. l. in vēdēdis. videatur innue-
re quod ſi eſſet actus qui perficitur conſenſu
cum per iſta verba volo cōtrahere intelligatur
cōtractū. Secus ſi deſideratur actus cor-
poralis vt volo aſcendere. Pe. in hoc re-
probat quia in actibus qui perficiuntur conſen-
ſu. Predicta verba hec non important
volo vendere vel donare niſi id faciat:
ſed tunc bene ſequitur quod velim ſed non
econuerſo. Si volo facere fecerim qđ vel
faciam. Et ideo tenet per pdicta verba non
perfici actum niſi aliter appareat de con
ſenſu ſub debita forma et dicit ſentire
glo. ff. de leg. j. l. electione. Et ita etiam
ſcribit do. meus. Joā. an. Cal. in. d. c. ex
literis. de ſpon. facit etiam ad hoc quod di-
cta puella non intēdebat tunc perſonali-
ter cōtrahere: quia poſt prolationē dictorum
verborum. Ego ſum contēta vellē quod ma-
ter mea eſſet hic. ſ. antequam cōtraherē vt
eius honeſtatis requireretur aſſenſus.
de deſpon. impu. c. j. xxx. q. j. c. j. quod au
tē dictus Mattheus et Ludo. potuerūt
loqui patȝ ex themate in pluribus parti-
bus vbi proponitur eoſdē loquētes fo-
re et ſicut locuti fuerunt in alijs: ita et in
actu ſubarrationis loqui potuerūt ſi vo
luiſſent contrahere. ad hoc de deci. ad
audientiam. In cōtrariū. ſ. quod per pdicta ſit le-
gitimum matrimoniū cōtractū inter Mat-
10 theū et Ludouicā. †Primo quia verba non
ſunt neceſſaria imo ipſo facto vel ſigno
legitimum matrimonium contrahitur.
et hoc per dictam decre. tue. de ſpon. ibi.
nam et inuti pñt matrimoniū cōtrahere per
cōſenſum mutuum ſine verbis. ad hoc
de ſpon. cum apud. et ſolus conſenſus

facit matrimonium: vt in.d.decre.tue. & .xxvij.q.ij.ſufficiat. Itē ſi parētes ↄtrahant ipſis pñtibus ſufficit eorum taciturnitas.xxxij.q.ij.honoratur.ff. de ſpō. ſed que.& eſt expreſſum de deſpon.impu.c.j.li.vj.& ꝓbatur in decre.is qui.de ſpon.Hoſt.in.d.c.tue. tenet ꝙ ſolo tacito ſine verbis ↄtrahatur matrimoniū. nec ob.ſm eum ꝙ de baptiſmo dr̄ q: in baptiſmo ṽba & forma verborum ſunt de ſubſtantia:vt in.d.c.tue.& in.c.ſeq.

11 & .c.pe.ibi vel alia t. Et lȝ ſm eum ſpūale matrimoniū ſine verbis non contrahatur ſecus in carnali.et lȝ de vno ad aliud ſepe arguatur mult: in eo ſunt dſie de quibus per Jo.an.poſt eum plene in.d.c.tue.Hoc autē ipſe Hoſt.proſequitur plenius in ſum.de ſpon.ſup rubrica de matrimoniis.§.qualiter cōtrahatur.ver.j.& .ij.& .iij.& ſeq.vbi vltra pdicta inducit de clādeſti.de ſpō.c.ij.Nam ſi hi qui loqui non poſſunt p nutum cōtrahunt de ſpon.c.ij.Fortius hi qui loqui poſſunt.ff.de lega.iij.l.j.Item ſufficit ꝙ voluntatem ſuam ſcribant ſine verbis.C.de teſta.l. iubemus. in prin.& l.vltima.in fi.& per reſcriptum contrahitur matrimonium ſpirituale.j.q. vij. ſalubertimum. iij. q.j.vidua. xxvij.q.j.

12 omnes femine.† Et plus eſt conſentire factis ꝙ̄ verbis.ff.de legi.de quibus de appel.dilecti.Inducit etiam de coniug. ſeruo.c.vltimo.ff.de verb. obli.l.ſi ſtipulor.ff.de act.& obli.l.obligationum. ff. de ſpon.ad illud quod eo.tit.is cui. xxxix.q.j.§.j.ver.is ita videtur.idē Thomas ſup.iiij.ſniatum. xxvij.q.ij.articu-

13 lo dicit † ꝙ in pueris tacētibus ob verecundiam ꝙ verba parētum reputentur eorū ex quo non contradicant.Hugo.de ſancto victore eos qui iungunt ſic opȝ conſentire vt inuicē ſe ſpontanee recipiant ꝙ indicatur fieri & ſi in diſpoſitione non ↄdicant.vnde Hoſt.in.c.ex lřis. j.de ſpon.dicit ꝙ ſi vir ꝓferrt verba ad contrahēdū matrimoniū apta ꝙ̄ mulier alienigena non intelligit tñ porat manū nō contradicēdo ſed annuēdo et recipit annulum q cōtractū eſt matrimoniū. Quod dicit aperte probari in dicta decre.ex literis.vbi mulier nō intellexit verba viri & tamē valet matrimoniū & vř expreſſum de deſpon. impu.c.ſi infantes.li.vj.§.porro.& .§.eſt vt idē. Itē inter predictos interuenit annuli ſubarratio qđ videtur ſufficere ad matrimoniū legitimū probādum.vnde Hugo in.d.c. femine.xxx.q.v.dicit ꝙ per traditionem annuli vel donationē pſumitur pro matrimonio.Hoc etiam vř verum p orationes Gregorij ꝙ̄ dicuntur bñdictionibus. vbi dicit Bñdic dñe has creaturas. et arg.xxvij.q.ij.ſi quis vxorē.qđ.c.loquitur de ſpō.de pñti.ſm gl.pamā.Et ih tex. dicit deſpōſauerit vel ſubarrauerit qđ eſt maxime verum vbi de conſuetudine loci ſit ꝙ annulus detur in matrimonio de preſenti:vt eſt forte per totam Tuſciā.Item vř hec probare per decre. tue.de deſpon.impu.ibi qui ſubarrauit eandem nec verba interuenerint.Aliquid dici: hoc no.ibi glo.j.que dicit † ꝙ

14

ſi conſtet de ſubarratione ſiue interuenerit conſenſus expreſſus ſiue non ſemper pſumitur matrimonium niſi ꝓbetur contrarium p.c.noſtrates.xx q.v.& .c.femine.& .xxvij.di.ꝙ interrogaſti:quia nil intereſt ṽbo vel facto quis declararet voluntatē ſuam hoc idē no.ibidē glo.vlti.& idē no.de re.iur.teneor in glo.iij.que expreſſe dicit ꝙ ſtabit huic ſubarrationi ꝗuis nil dicat niſi probetur contrarium vcȝ id animo contrahēdi non feciſſe.Et rñdet ibi Hoſt.ad rōnē Inno.de qua ſupra vcȝ ꝙ ſequeretur ꝙ euntes p viam contraherēt &c.quaſi dicat quia tūc nō eſſet conſenſus ſed vbi ſunt ſigna ſubar-

15 ratio.vel nutus tunc ſecus. † Itē ſm eū nil intereſt non loqui vel ita loqui ꝙ nō intelligaris:ergo ſi ſcđo caſu contrahitur matrimoniū:vt.d.c.ex lřis.de ſpon. ergo & primo contrahi poterit:quia vbi eſt eadē rō ibidē ius.de reſcrip.inter ceteros.ꝙ aūt interuenerit annuli immiſſio ptȝ ex verbis thematis que immiſſio habuit iſto caſu verum & apertum intellectum matrimonij de preſenti.Nā cum primo alia vice proxima.idem Matheus immiſiſſet annulum & diceret ſe hoc facere in ſignum veri matrimonij dicta puella ad ſe manum traxit.et dixit ego volo ſcire quis tu es:vt ſupra in

themate et poſtea cum hoc audiuerit
ab eo et a conſanguineis. et ipſe Mat=
theus iterum annulū immitteret in di=
gitum ipſius puelle ipſa manum non re
traxit ſed tacuit ꝛ ſic conſenſit: qꝛ ſi no=
luiſſet ita mō manum retraxiſſet ſicut
primo. ar. de deci. ad audiētiam. Itē dici
poteſt ꝙ verba interuenerunt. nam ſta=
tim dixerat quia erat cōtēta. ꝛ immedia
te Mattheus illam non contradicentē
annulauit. ꝛ ſic dicta vba Io ſono contē
ta prolata ſic de ſe vicina annulationi
trahuntur ad ipſum actum annulātis:
quia que ſtatim fiunt ineſſe videntur. de
16 elec. officij. †Et ſemper inter verba de
pſenti ꝛ actum annulantis eſt dare me=
dium. Nam primo proferuntur vba de=
mū annulus immittitur vt etiam fit in
publica dotarum. vbi lꝫ ꝑ illa vba. Ego
ſum contēta non fuerit contractum ma
trimonium de pſenti: cum aliud ſit eſſe
contētum cōtrahere: ꝛ aliud ſit contra=
here vt ſupra dixi: tamē coniuncta cum
actu accumulatiōis ſunt de pſenti ſicut
ſi dicerem volo tecum contrahere ma=
trimoniuum et ſtatim immitto annu=
lum tunc tranſeunt in pſens vt dixi ſu=
pra ſm Pet. ꝛ licet annuli immiſſio per
virum mulieri ſit actus notus ꝛ vulga=
re ſignum ad matrimonium iudicandū
vt fumus ignē: cum iſto caſu fuit magis
notum ex his que pceſſerant vt ſupra di
xi. ꝛ quia dictus Mattheus hoc declara
bat apto ore ꝙ hoc faciebat in ſignum
matrimonij legitimi ꝛ inuocabat nota=
rium vt conficeret inſtrm. Unde dum
ipſa puella actu ꝛ ſermoni tam noto nō
contradicens paſſa eſt ſe annulari eius
conſenſus luce clarius deprehendi po=
17 tuit. †Cum igitur verba non ſint ne=
ceſſaria ad matrimoniū contrahēdum
imo ipſo facto poſſit contrahi et maxi=
me per annuli ſubarrationem vt ſupra
probatum eſt. Item oſtenſum eſt ꝙ vba
interuenerunt infertur concluſio ꝙ in=
ter pdictos fuerit legitimum matrimo=
nium per verba de pſenti contractum.
¶ Uenio ad tertium ꝛ vt pꝫ ex pmiſſis
hec queſtio nauigat alto mari et turbi=
do. et ideo portui applicando eligo ſu=
per dicto nudo themate pro vero rece=
pto excluſa examinatione eorum de ꝗ
bus dixi in primo examinato. xpi nomi=
ne inuocato dico ꝙ per predicta in di=
cto caſu puncto articulo ꝛ themate pre=
ſuppoſito legitimum matrimonium de
pſnti fuiſſe ꝛ eſſe contractum inter dictū
Mattheum ꝛ dictam puellam Ludoui=
cam. ꝛ ſic dicēdo moueor per. ſ. alleg. ad
iſtam partē ꝗ tamē all'. in contrariū ſu=
pra ꝑ alia parte breuiſſime ſic concordo
verum ꝙ ipſo facto ſine verbis matri=
monium non contrahitur nullo pēdēte
tractatu inter hmōi cōtrahētes de ma=
trimonio contrahendo: tūc etiā factum
non ſufficit cum ipſo facto poſſit faciēs
aliū reſpectum habere de quo nō ꝯſtat
ſic intelligantur allegata ꝑ cōtrarium.
Sed qn factū pcēdit aliqs tractatus vel
vba de matrimonio contrahēdo poſtea
ipſum factum vel ſignum actum ad ma
trimonium ſubarratio ſufficit ad matri=
monium contrahēdū ꝛ pſumitur ꝑ ma=
trimonio et pbat ꝑ tale ſignū vel factū:
ꝛ ille tractatus ſiue verba illius tracta=
tus trahūtur ad tale ſignū vel factum:
ꝛ ita intelligantur iura ꝑ iſta parte pdu
cta ꝛ no. glo. ord. in decre. ſi. de coniugio
ſeruo. in vltima glo. no. ꝛ hoc placet Io.
an. in. c. tue. de ſpon. ſup glo. ij. in nouel=
la vbi hic ſcribit. At in caſu dicto inter
predictos Mattheum ꝛ Ludouicam et
inter conſanguineos dicte puelle pre=
ſentis de matrimonio inter ſe cōtrahen
do fuit habitus tractatus. vt patet ex
18 themate. †Unde annuli ſubarratio ſecu
ta habuit effectum matrimonij ꝛ preſu=
mitur ꝑ matrimonio vt ſupra probatū
eſt niſi contrarium pbaretur ꝑ metum
vel errorem vel conditionem ſufficien=
ter de iure. hoc autem clarius eſſet ſi di
ci poſſet verba interueniſſe vt ſupra ar=
guebam ꝛ diceretur tunc matrimoniū
contractum legitime de preſenti ꝛc. qꝛ
etiam ſine verbis contrahitur vt ſupra
probatum eſt. et quia hoc non refert dū
modo ſit matrimonium ideo plus non
inſto. Et magis ſingulariter ad contra=
ria non reſpondeo quia me pena longi⁹
traxit debito et vt ſuperius ſcriptum eſt
dico et conſulo iuris eſſe. Ego lapus de
Caſti. decretorum doc.

¶Allegatio.lviii.de parochiis.

1 Parochianus an debeat accedere ad eccleſiam ſuā pro auditione diuinorū certis diebus ⁊ quibus.
2 Tēpore quo in eccleſia legit euāgelium dꝫ pplˢ ſtare ⁊ venerabiliter adorare.
3 Parochian⁹ vnius ecclie an debeat audire diuina in alia.
4 Parochianus an poſſit extra dies ſolēnes audire diuina vbi voluerit.
5 Epiſcopus an poſſit licētiā cōcedere vt vnus parochian⁹ audiat diuina in alia eccleſia.
6 Parochianus vnius eccle[illegible] audiēs diuina in alia an debeat ibi ſ[illegible]s oblationes facere.
7 Jus vnius ecclie alteri dari non debet.

AD ſeruandam conſciētiam tuam ⁊ ne ſacros canones craſſa quadā ſeu affectata ignorātia trāſgredi videaris ad iuris peritos recurris ⁊ conſciētiam tuam ad illius iudiciū inducis ⁊ queris an certis dieb⁹ cogaris ꝓ diuinis officiis ad propriam parochialē accedere eccleſiam. ita ꝙ in alia audire non debeas. Et qui ſunt illi dies ⁊ an extra illos dies ꝓ libito voluntatis poſſis in qua malueris ecclia audire diuina. Placet profecto puritas tue conſcientie: quia beatus vir qui timet dominum. Et ad queſita tua ſic per ordinē libēti animo reſpondeo.
1 ¶†Ad primum dico ꝙ ſunt certi dies in quibus diſponit a iure ꝙ ſeculares miſſas audiant videlicet diebus dominicis ⁊ ſolennibus ⁊ debent audire totas: ita ꝙ ante benedictionē ſacerdotis non debent exire ꝙ ſi fecerint debent ab epō publice confundi. id eſt argui. ⁊ hoc ordinatum fuit generali concilio agaceñ. ⁊ etiam de conſe. diſt. i. c. miſſas. ⁊ c. oēs. ⁊. e. di. in. c. cum ad miſſas. et. c. ſacerdote. ⁊ c. omnes fideles. Et qd dictum eſt de die Dominico videtur intelligēdum de quolibet die ſolēni per. c. quidem. de conſecra. diſt. i. ꝙ fuit concilium carthagineñ. vbi diſponitur ꝙ qui die ſolenni pretermiſſo eccleſie conuētu ad ſpectacula vadit excommunicetur. Et poſſunt dici dies ſolennes de quibus ⁊ infra dicā.
2 †Item dum ſacra euangelia leguntur nō debēt ſtare ſed venerabiliter curui ⁊ in ꝯſpectu euāgelii ⁊ dominica verba in mente audire ⁊ fideliter adorare vt in apoſtolica epiſtola q̄ fuit Anaſtaſii pape ⁊ non ſolum miſſas audire ſꝫ etiā aliquid offerre ⁊ reducere ad memoriā ꝙ de⁹ ꝑ Moyſen dixit exodi. xxiii. Deutero. xvi. et eccliaſt. xx. c. non apparebis in conſpectu meo vacuus. ⁊ in collatione ſanctorum patrum liquido apparet ꝙ chriſtiani omnes offerre aliquid deo ex iuſſu ſanctorum patrum debent ⁊ dictas miſſas audire ⁊ dictas oblationes facere debet dictis diebus in ſuis propriis eccleſiis parochialibus: ⁊ hoc fuit ordinatum in concilio agaceñ. vt in. c. ſi quis. extra parochiam. de conſe. diſt. i. ⁊ patet hoc in. c. vt dominicus. de paro. ⁊ alienis parochianis. vbi precipitur ſacerdotibus ꝙ dominicis diebus alienos parochianos de eccleſia repellant. licet Inno. ibi conſulat hoc potius verbis ꝙ manibus faciēdum. ⁊ Inno. ⁊ hoſt. ⁊ Jo. an. an. ſup rub. de paro. dicunt ꝙ hoc eſt
3 inter iura parochialia. †ꝙ parochianus vnius ecclie non dꝫ audire diuina in alia. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ alibi audire non dꝫ ex quo expelli iubentur. ⁊ hoc de primo q̄ſito. ¶Ad ſecūdum dico ꝙ dicti dies ſunt Paſcha: Natalis domini: Epiphanie domini: Pēthecoſtē ⁊ Aſcēſio domini: ⁊ Natalis ſancti Joannis baptiſte: ⁊ ſi qui maximi dies in feſtiuitatib⁹ habentur ⁊ hoc fuit ordinatum in concilio agaceñ. vt in. c. ſi quis extra porochias ⁊ dies dominice. vt in preallegato. c. ⁊ ſu-
4 pra dixi. ⁊ hoc de ſecūdo queſito. ¶†De tertio dico ꝙ extra dies dominicos ⁊ feſtiuos poteſt quis vbi vult miſſas audire non tamen tenetur offerre. vt in. d. c. ſi quis. extra ⁊ not. in. d. c. vt dominicis. de paro. Sed quero an de licētia ſacerdotis ꝓprii poteſt audire diuina dictis diebus in aliena parochia. Reſpondeo ꝙ ſic. ⁊ hoc innuit tex. in. d. c. vt dominicis ibi ꝓprio contempto presbytero qui cōtēptus preſumitur ſm hoſt. ⁊ maxime vbi eccleſia eſt vicina niſi iuſtam cauſam oſtendat vel licētiā hēat. Si igitur ꝓprius ſacerdos licētiam talē concedat

non videtur contẽni quia volẽti non fit
iniuria. vnde põt licẽtiã concedere pa-
rochiano ſuo q alteri p̃sbytero cõfitea-
tur pctã ſua: vt extra de peni. z re. oĩs. §.
ſi quis añt. ergo pari ratione q audiat
5 diuina. † Sz nunquid eps hanc licẽtiã
cõcedere põt. Reſpondo q ſic: quia plu-
res domini ſunt ꝓprij ſacerdotes. ſ. pa-
rochiales pape legatus pape oẽs iſti di
cuntur ꝓprij immediate ſacerdotes. z
ſufficit licẽtia alterius eorum: vt not. in
6 d. c. omnis. § ſi quis añt. † z licet conce-
deret licẽtiam audiẽdi diuina non tamẽ
intelligitur conceſſa licẽtia quod in alia
eccľia offerat quod in ꝓpria offerre de-
beat q talis licẽtia vt odioſa eſt reſtrin-
gẽda. Sicut diſpẽſatio ſup abſẽtia cauſa
ſtudiorum non includit perceptionẽ fru
ctuum niſi hoc expreſſe dicatur: vt not.
de cleri. non reſidẽ. tue. imo curare de-
bet eps vt eccľia antiquior ꝓpter nouã
ſuam inſtitutionem non ꝑdat. ita dicit
tex. in. c. quicunq. xvi. q. i. Nec etiã poſ
ſet concedere parochiano alterius vt
oblatione vni eccleſie debite alteri da-
7 ret † quia ius vnius eccleſie alteri dare
non poteſt ſine euidenti cauſa ſm ea q̃
le. z not. in. d. c. quicunq parochianus.
Ergo qui ex cauſa voluerit in alia eccle-
ſia audire diuina habita licẽtia mittat
oblationem debitã ſue eccleſie z vltra
id alteri offerat ꝓut placet quia ad hoc
non tenetur vel ſi non mittit oblationẽ
ad propriam eccleſiã alia vice quando
ad ꝓpriam eccleſiam redit pro diuinis
officijs audiendis refundat de duplici
oblatione: ita qd relicte eccleſie ſatiſfa
ciat. et de materia iſta etiam tractauit
hoſti. in ſum. de paro. z de alienis paro-
chianis vbi videre potes. In ſumma re-
ſtaret dicere quid de ſacramentis ec-
cleſiaſticis. Itez reſtaret dicere in qui-
bus locis poſſint miſſe celebrari ſz ſtre-
pitus z figura me vocat. z vnda clientu-
lorũ latas mihi pertraxit edes. Indul-
ge precor arti moleſtiſſime qui non ſo-
num patris neq quietem: ſed forte tu
vez dices in tuorũ negotiorum miniſte-
rio. iuxta illud Oratij. Impiger extre-
mos currit mercator ad indos: per mare
pauperiẽ fugiens ꝑ ſaxa ꝑ ignes vallis.

¶ Allegatio. lix. de foro compe.

1 Laicus emens nomine z pecunia
alicuius p̃lati eccleſiaſtici aliquas poſ-
ſeſſiones quas ꝑ fraudem ſibi vult ap-
propriare an z coram quo iudice poſſit
per eccleſiam conueniri.
2 Actor forum rei ſequi debet.
3 Cauſe debent coram competenti iudi-
ce agitari.
4 Iudex eccleſiaſticus poteſt de qualibet
oppreſſione cognoſcere.
5 Eccleſia nullo iure ſpeciali iuuatur vbi
agitur rei ven. vel depoſiti vel ſimilib⁹
actionibus.
6 Clericus an poſſit contra laicum corã
iudice eccleſiaſtico impetrare.
7 Interdictum vti poſſi. patitur petitio-
nem z declarationem dominij vt iuſtior
appareat.
8 Litere indifferenter a papa z a ſuis le-
gatis impetrantur contra raptores ad
iudicem eccleſiaſticum.
9 Vidua an poſſit agere poſſeſſorio corã
iudice eccleſiaſtico.
10 Bona empta de pecunia eccleſie ſunt
ipſius eccleſie.
11 Clericus non poteſt ſine epi ſui licẽtia
ꝓgare iuriſditionem non ſui epi.
12 Agens contra aliquem de aliquo cri-
mine debet probare locum criminis vt
pateat de competentia iudicis.
13 Agẽte aliquo pro debito ſi de debito di-
catur inſtrumẽtũ eſſe z iudex iubet ex-
hiberi: qd ſi nõ exhibeatur poteſt iudex
reum licentiare.

In dei nomine amẽ. Pre-
latus eccľie ꝓponit corã
iudice eccleſiaſtico q p̃-
deceſſor ſuus volẽs frau-
dare eccľiam p̃dictã z il-
li occulte ſubtrahere mã
dauit cuidam laico quatenus nomine
1 ipſi⁹ laici vt emeret certas poſſeſſiões
ſeculares in rei tamẽ veritate pro ipſo
prelato predeceſſore z de pecunia ipſius
eccleſie. z q dictus laicus ſm mandatũ
dictum p̃lati z de pecunia ipſi⁹ eccleſie
emit dictas poſſeſſiones ſeculares. z in
fraudẽ predic. inſtrumẽtũ empti dictarũ
poſſeſſionum fecit in ſe cõtere ad inſtã-
tiam dicti p̃lati: z q poſtea dict⁹ laicus

dictas poſſeſſiones vt p̄fertur emptas aliquandiu tenuit ⁊ fructus p̄cepit ex eiſdem ſub frau. ⁊ fictionibus p̄dictis ⁊ q̄ dictus laicus dictas poſſeſſiões que ex iuſta cauſa ⁊ titulo peruenerunt ad dictum p̄latum ⁊ eccl̄iam ⁊ hodie poſſidētur per ipſam eccl̄iam ſub frau. ⁊ fictione p̄dicta per vim ⁊ violētiã perturbat ⁊ impedit q̄ minus dicta eccleſia poſſit libere ⁊ pacifice vti dictis bonis ⁊ nititur ipſas poſſeſſiones vēdere alicui potētiori: vt melius poſſit ipſam eccleſiam opprimere ſub fraude predicta. Et petit id p̄latus ſucceſſor declarari dictum laicum emiſſe dicta bona fraude et occaſionibus predictis et de pecunia dicte eccleſie ⁊ ſibi ſuper predicta fraude et dolo ſilētium imponi ⁊ cogi ad reſtituēdum dicte eccleſie inſtrumentum dicte venditionis: ⁊ ſibi ſuper p̄dictis iuſtitiã fieri: ⁊ facit dictus prelatus citari dictū laicum ad forum iudicis eccleſiaſtici ſuper p̄dictis ſibi de iure reſponſuruʒ: laicus citatus comparet ⁊ excipit q̄ dicta petitio coram dicto iudice eccleſiaſtico non p̄cedit: ⁊ ipſum p̄latum ſup̄ p̄dictis contra dictum laicum non fore audiendum: quia ⁊ idē iudex eccl̄iaſticus non eſt iudex competēs contra dictum laicū de contētis in dicta petitione. Non ob. q̄ p̄ponatur dictum laicum ad inſtantiam dicti p̄lati ſub dicta fraude emiſſe dictas poſſeſſiones predictas: quia non p̄pterea dicitur vel narratur: nec apparet: nec eſt verum q̄ dicta fraus fuerit adhibita in contractu eccleſie vel cum eccl̄ia. Et non ob. q̄ dicatur q̄ dicta eccleſia in poſſeſſione dictorum bonorum multiplicitermoleſtatur per dictū laicum per vim ⁊ violētiam occaſione dicte emptionis cum negētur dicta bona eſſe eccleſiaſtica vel ad eccleſiaʒ pertinere: ſʒ aſſerant ad fori excluſionē ipſa bona fuiſſe ⁊ eſſe dicti laici: ⁊ ipſum ſup̄ eis coram iudice eccleſiaſtico conueniri nō poſſe: maxime cum dictus actor cleric⁹ foruʒ dicti laici rei ſequi debeat. Ex aduerſo replicatur dictam petitionē p̄cedere: ⁊ dictum laicum debere ſup̄ contētis in ea coram dicto eccleſiaſtico iudice reſpondere dictis exceptionib⁹ nō obſtantib⁹ maxime cum p̄ponat in dicta petitione fraus ⁊ dolus ⁊ violētia cōtra eccleſiam ⁊ turbatio poſſeſſionis eccleſie p̄ dolū ⁊ fraudē ⁊ violētiam. Et idē eſt p̄ponere fraudē in contractu tertij cōtra eccl̄iam: ⁊ vt eccl̄ia fraudet̄ ſicut p̄ponere fraudē in contractu inito cum eccl̄ia. Nec ob. q̄ negētur bona eſſe eccleſie ſʒ laici: quia hec voluit venire in cauſa cognitionis principalis. Itē eſto q̄ neget̄ eſſe eccl̄ie non t̄n negatur eccleſiã poſſidere ratione cuius iudex eccl̄iaſtic⁹ de violētia ⁊ turbatione poſſeſſionis habet cognoſcere: nec ſufficeret negare violētiam vel dolum ex quo nō negaretur bona poſſideri p̄ eccl̄iam: q: talis negatio reſpiceret factum principale quod venit poſt litē conteſtatam.

Queritur quid iuris ⁊ dicitur primo q̄d dicte exceptiones habēt obſtare nō obſtantibus dictis replicationibus. ⁊ hoc videt̄ clariſſime in decr. ſi cleric⁹. de fo. compe. vbi expreſſe dicit̄ quod ſi laicus conuētus a clerico coram iudice eccl̄iaſtico neget res eſſe eccl̄iaſticas ſʒ ſuas
2 aſſeuerat dʒ trahi corã forēſi iudice: † q̄ actor forum rei ſequi dʒ. vt ibi dicit tex. ⁊ eo. tit. cum ſit gn̄ale: ita recte eſt in p̄poſito vt pʒ in themate q̄ſtionis predicte. Hoſt. vt recitat Jo. an. in. d. c. ſi clericus. dicebat quod dicto caſu eſt examinãdū an res ſit eccleſiaſtica. allegat de teſti. veniēs. ij. ⁊ fiet hoc ſm̄ eū ſummarie ⁊ ſine p̄iudicio principalis. q. arg. de liber. ag. l. ſi quis a liberis. Et ſi appareant eccleſiaſtice coram iudice eccl̄iaſtico cognoſcet̄ al's ad iudicē ſecularem remitteretur. ar. ff. de iudicijs. ſi
3 quis ex aliena. † Itē Inno. ⁊ recitat Jo. an. de fo. compe. romana. §. cōtrahētes. lib. vj. vbi dicit: ſi cōueniatur aliquis alterius fori ratione contractus alibi initi: ⁊ conuētus neget ſe ibi cōtraxiſſe nō cogetur r̄ndere libello ſup̄ principali. q. porrecto. niſi per prius ſummarie petat eos ibi contraxiſſe: ⁊ tunc iudex iudicabit ſuam eſſe iuriſditionem cognoſcendi de principali. ff. de iudi. ſi quis ex aliena. de reſcrip. ſuper literis. in fi. ⁊ poſtea coget illos in principali reſpōdere libello: ⁊ tunc vterq̧ ſuis iuribus vtetur. ed

ſiāt quod dicit de accuſato qui negat,in
territorio deliquiſſe.de quo not. Specu.
de compe.indi.ad.§.j.ſub.v.vj.verſi.ſ; po
ne aliquis.⁊ ſcripſit Joā.an.de reſcript.
ſup l̄ris.in vlti.glo.vbi q̄rit Inno.⁊ in.d.
c.⁊ Spec.ꝙ dictus iudex cognoſcet an
ſua ſit iuriſditio facit ad predicta qō diſ
putata:quam refert Joā.and.in.§.con=
trahētes.ꝙ ſi per ſtatutum priuilegiati
ſunt certi ſup iniuria eis illata quod ſte
tur ipſorum ſacro:⁊ vnus ex illis accu=
ſat forēſem qui forum declinando dicit
ſe nullam iniuriam intuliſſe.de qua ſibi
poſſit accuſari an ante vel poſt litē con=
teſta.veniat hoc ꝓbandum:⁊ in hoc ſuf=
ficit iuramētum accuſantis.⁊ tenuit diſ
putans ꝙ accuſator d; ꝓbare accu.ibi
deliquiſſet per.l.vlti.C.de exhibē.reis.⁊
habebit ꝓ iuriſditione firmanda plene 5
ꝓbare nec ſufficit iuramētum quaſi in=
nuat ſtatutum loqui de ꝓbatione q̄ fit
coram eo quē iudex eſſe conſtat ad emē=
dam:vel penam ſuper principali nō ad
iuriſditionē firmandam:de quo primo
d; conſtare ſm formam iuris cōmunis
q̄ ſup principali recipiat ꝓbatio.⁊ hoc
idē vr̄ ſentire do.meus Jo.cal.de rapto.
c.j.in.iiij.qō.ꝑ q̄ iura rationes apte p;
ꝙ in caſu premiſſo dicte except.hāt ob=
ſtare cū negetur id cuius occaſione adi=
tur iudex eccl'iaſtic⁹ vel ſaltē anteq̄ ꝓ=
cedat eccl'iaſticus ſummatī; cognoſcet
an ſua ſit iuriſditio.In contrariu; vr̄ ꝙ
dicte excep.non obſtēt:⁊ eis non obſtan=
tibus poſſit ꝑ eccl'iaſticu; iudicē ſup di=
cta petitiōe ꝓcedi:ex quo in libello pro=
ponitur de oppſſione ⁊ violētia ſeu frau=
de:vn̄ dicit Inno.in.c.cum ſit ghale.de
fo.compe.quod dato ꝙ ſit dubium:pu=
ta q; negat rapina:tn̄ cognoſcet eccle=
ſiaſticus.xvj.q.j.in canonib⁹.xxiiij.q.iij.
4 ſi quis.de po.vbi etiam dicitur† ꝙ non
ſolum de rapina ſ; de qualibet oppſſio=
ne:non ſolum clericorum ſ; etiam pau=
perum cognoſcet eccl'iaſticus:imo ſm
eū ſi de fraude habita in ꝯtractu eccl'ie
vel etiā ſi in fraudē ꝯtctus nullus dicat
eccleſia cognoſcet.xij.q.ij.apl'icos.imo
quocūq; modo de re eccl'iaſtica agatur
cognoſcet eccl'ia xij.q.ij.quocunq; indi=
cium.Oportet tn̄ quod ſemꝑ in petitio=
ne mētionē faciat de oppſſiōe vel frau
de vel minus legitimo contractu:⁊ ſup
cā illa fundet intētionē ſuā.⁊ ſi pars ad=
uerſa neget:nihilomin⁹ ꝓceditur in cā
ꝑncipali:⁊ ſi non ꝓbauerit fraudē vel il=
licitū contractum abſoluetur reus ex il=
la cā:ſ; iterū poterit agi ex alia.Si aūt
quod nō ꝑtinet ad fraudē vel oppreſſio=
nē vel ꝑ qō ſit minus licitus cōtractus;
puta q; non fuit adhibita pn̄tia cleríco=
rum aliquorum non audietur niſi cora;
iudice eccl'iaſtico or.rei alleg.dictā de=
cre.ſi clericus.Dicit etiā quod aliquib⁹
⁊ nō male vr̄ qō etiā ſi dicatur aliq̄s cō=
tractus tenere ſ; petat reſtitutionē co=
rā eccl'iaſtico aget.Et idē ſi dicatur ali=
cui⁹ canonici non interueniſſe conſen=
ſum.arg.p̄dictorum.c.⁊.c.ſi cleric⁹.ꝑal=
leg.†Nō ob.ſm eū ꝙ loquitur vbi agit
rei ven.vel depoſiti vel ꝯſimilib⁹ actio=
nib⁹ in quibus nullo ſpāli iure iuuatur
eccl'ia.vn̄ Joā.cal.in decr.j.de reſcript.
alias ꝯ raptore.in.iiij.q.dicit ꝙ in dicta
decr.ſi clericus.de fo.compe.modus cō
uētionis oſtendebat ꝙ ille non erat cō=
petēs iudex illius contra quē fiebat cō=
uētio vc; ꝯtra laicū in qua eccl'ia nulla
iure iuuat.Unde illa decre.ſi cleric⁹ in=
telligit quando agit rei vēdicatiōe.⁊ ita
ſummat illam Jo.an.Inno.In caſu aūt
nr̄o non agit rei vēdicatione q̄ nō datur
poſſeſſori.de iudi.examinata ꝓut ꝑ ſe
ꝓponit dictus p̄latus agēs.Itē idē In=
no.dicit in.d.c.ſi clericus.quod ſi laicus
negatur rap.vel inuaſum iudex eccl'ia=
ſtic⁹ cognoſcet quouſq; intelligat ꝙ nō
eſt ſua iuriſditio.⁊ tunc cōdēnabit cleri=
cum in expēſis ⁊ remittet ad iudicē ſuū.
⁊ allegat de ap.vt debitus.⁊.c.cum ſpā=
li.Itē decre.ſi cleric⁹ loquitur qn̄ cleri=
cus agit de rebus ſuis quas aſſerit eſſe
ſuas ꝓprias paternales ⁊ peculiares ſ;
.Hoſti.quaſi non qn̄ dicit res fore eccl'ie
vt intelligit Hoſti.⁊ refert Joā.an.poſt
eū ibi ſup verſi.ſuis ſ; in caſu nr̄o p̄lat⁹
dicit res eccl'ie nō ſuas.¶ Itē dicit In=
no.in.d.c.ſi cleric⁹.ꝙ ſi cōſtaret res de
q̄b⁹ agit fore eccl'ie corā eccl'iaſtico agi
deberet.⁊ idē ſ; eū ſi ageret alia actiōe
q̄ rei vēdicatione;puta ex locato legato
vel alia actiōe.ſ; in caſu nr̄o nō agit rei

vēdicatiōe ſ₃ agitur de poſſeſſiōe turba-
taq̄ caſu dicit Spe.de cōpetē.iudi.ad
5 di.§.j.ver.xxx.ſm quoſdam †ꝙ clericus
impetrat cōtra laicum ad iudicē eccle-
ſiaſticū. Itē agitur in caſu nr̄o vti poſſi-
detis ↄtra turbātes eccleſiā in ſua poſ-
ſeſſiōe ꝑ fraudē dolum vel violētiā:q̄ ca-
ſu nō ē dubium corā eccl'iaſtico agi poſ-
ſe ꝑ dictam decre.cū ſit gn̄ale. Nec ob.
ꝙ impetrat aliō ad ſe declarari ſpecta-
re dictam domū vł poſſeſſionē:qui h̄ nō
eſt agere rei vēdicatione ſeu petitorio ſ₃
petitur declarari dn̄m qđ patitur natu-
ra interdicti vti poſſidetis:in q̄ obtinet
q̇ meli⁹ probat ſeu q̇ ſe in poſſeſſione iu-
ſtiorē oſtēdit:et ſimile eſt quod d̄:ꝙ ſi tu
agis contra me rei vendicatione ſuper
fundo quem poſſideo ꝛ ego te reconue-
nio ſuper eodē ꝛ peto declarari ad me
ſpectare dictum fundū hoc poſſum non
obſtāte ꝙ ſim poſſeſſor cui non datur rei
vēdicatio:quia l₃ hoc ꝑ ſe nō poſſet poſ-
ſeſſor p̄ncipalr̄ petere ex quo ē poſſeſſor
cui nō cōpetit ſic agere th̄ rōne petitio-
nis exhibite contra me ab aduerſario l₃
ſit in reconueniendo dicere per primā
petitionem cui hec eſt annexa:vt not.
Io.an.de proba.in preſentia ſuper ꝟ.ce
teras.ita in propoſito l₃ non poſſet cle-
ricus de per ſe ꝛ principaliter adire iu-
dicem eccleſiaſticum contra laicum et
petere declarare domū quam poſſidet
ad ſe ſpectare.vnde ex quo adiuit iudi-
cē eccleſiaſticum ꝑpter moleſtiam ꝛ vio
lētiā ſibi illatam a laico ſuꝑ tali poſſeſ-
ſiōe ꝛ vt laico imponatur ſilētiū conſecu
tiue pōt petere declarari talē domū in
cuius poſſeſſione aſſerit ſe moleſtari ad
ſe ſpectare propter principalem peti.vti
7 poſſi.cui hec ē annexa†quia vt prefer-
tur interdictum vti poſſi.patitur peti-
tionem ꝛ declarationem dn̄ij vt iuſtior
appareat.de proba.non l₃.vn̄ hoc mul-
tū eſt pōderādum ꝙ eccleſia poſſidet rē
de qua agit.vnde non ꝑprie pro re agit
ſed pro fraude ꝛ moleſtia quam patitur
in ipſa poſſeſſione pretextu minus liciti
cōtract⁹.vt in.c.cū ſit generale.de fo.cō
pe.vnde oīa predicta ↄtraria nō tāgunt
caſum noſtrū. Itē agit̄ hic cōtra laicū vt
iuſtū ſimulatū quod fecit in ſe cātare

cū debuiſſet cantare in eccleſia ꝙ inci-
dat vel faciat in eccl'ia cātare quo caſu
cognoſcit eccl'iaſticus:vt ꝓbat.xij.q.ij.
apoſtolicos.ergo itē facit pro iſta parte
qđ no.de iudi.c.ceterum.vc₃ ꝙ cleric⁹
ſpoliatus a laico re ciuili pōt agere co-
rā eccleſiaſtico.hoſti.not.in.d.c.cum ſit
gn̄ale.Et recitat Io.andr.ibi ſuper vlti-
8 ma gloſſ.dicit ꝙ a papa ꝛ a ſuis legatis
contra omnes raptores indiſtincte lite
re impetrantur ad iudicē eccleſiaſticū
qđ ſm eum cōſonat iuri cōi.de iudi.no-
uit.de treu.ꝛ pa.c.j.ꝛ de rapto.per totū.
Petrus dicit ꝛ refert Io.an.in.d.c.cum
ſit gn̄ale.ꝙ decr.cū ſit gn̄ale h₃ locū in
bonis eccl'ie ſecus in bonis clericorum.
Fatet̄ tn̄ ꝙ de conſuetudine ſeruat̄ cō-
9 trarium.†Et eſt ratio q₂ ſi vidua poteſt
agere coram eccleſiaſtico poſſeſſorio er
go et cleric⁹.Et egidius hoc tenet quia
bona clericorum ſunt obligata eccleſije
pro mala adminiſtra.de vita ꝛ honeſta.
cleri.c.vlti.Spec.in Spe.de compe.iu-
di.additione.§.ꝛ verſ.xxx.dicit quod de
conſuetudine curie clericus indifferen
ter impetrat iudicē eccleſiaſticum con-
tra laicum ꝛ cū reſcripta ad lites conce
dant̄ per curiā romanā ad oēs partes
orbis:patet ꝙ talis conſuetudo porrigit
vires ſuas per vniuerſum:et papa con-
cedēdo tales literas per vniuerſum vi-
detur velle vbiq₃ talem conſuetudinē
ſeruari. Et hoc idem not.gloſ.ordi.in.c.
ſi clericus.de foro competen.et in.c.fi.
de iudicijs.item Specul.in dicto.§.poſt
dictum verſic.xxx.verſic.ſed pone.dicit
quod ſi coram tali delegato impetrato
per clericum contra laicum prohibea-
tur per iudicem ſecularem dicti laici
quod in tali cauſa non procedat:hoc nō
obſtante procedet delegatus quia pro-
pter negligentiam iudicis ſecularis in
reddendo clericis iuſtitiam eſt introdu
ctum ꝙ clericici coram eccleſiaſtico cō
tra ſeculares agant.item ibidem verſi.
xxx.dicit Specul.ſcđm quoſdam ꝙ ſuꝑ
poſſeſſione pōt contra laicum impetra-
re:at in caſu noſtro agit̄ de moleſtatiōe
poſſeſſionis:ergo et ſic ſatis aperte pōt
cōcludi pro iſta parte ꝙ in caſu p̄miſſi
thematis maxime cum agatur de frau

de poſſeſſionis p eccleſiam ⁊ de turba-
tione ipſius poſſeſſionis facta a laico
p vim ⁊ fraudē ⁊ ad incidēdum vitioſum
contractum factum de bonis eccleſie
10 poſſit agi coram eccleſiaſtico.† Et facit
ad hoc quia bona empta de pecunia
eccleſie ſunt eccleſie. xij.q.ij. apoſtoli-
cos. de peculio clerio.c.j.⁊.c.ſi quis. et
de pecul.cle.c.ij. Un̄ ſm hoc in cāe co-
gnitione pro facto principali habet ve-
nire. An illa pecunia fuerit de bonis
eccleſie. hec aūt cognitio proprie ſpe-
ctat ad eccleſiaſticum iudicē. textus eſt
in.d.c. apoſtolicos. xij.q.ij. Et ad contra
ria ſupra pro parte alia alleg.ā. ſatis rñ-
ſum eſt ⁊ maxime ad decretalē ſi cleri-
cis. ¶ Ad queſtiōes diſputatas ⁊ ad ſi-
milia inducta in contrarium: de qui-
bus de fo.compe. romana.§.contrahen-
tes. Poteſt etiam reſpōderi q aliud eſt
velle trahere laicum forenſem ⁊ ſubdi-
tum alterius extra territorium ad non
ſuum iudicē rōne contractus vel delicti
qḋ laborioſū eſt: ⁊ aliud eſt ſubditū quī
dꝫ non ſubditus ſine certa qualitate ex-
pſſa. Nam pmo caſu fieret prorogatio
de pſona in ſecundo de re vel cauſa que
eſt facilior vt in decre. p.⁊ glo. de offi. de-
legati. itē magis eſt odioſum pmum q
non ſolum reo ſed etiam ſuo iudici fit p-
11 iudicium huic q nō poteſt clericus ſine
epi ſui licētia prorogare iuriſditionē nō
ſui epi de fo.cōp. ſignificaſti. itē magis
laborioſum eſt trahere aliquē de vno
territorio ad alium q̄ infra idē territo-
rium de vno iudice ad alium vel ad ſuū
iudicem ſuper certis rebus trahi ſuper
alia re in qua non dicatur iudex ⁊ maxi-
me cum hoc poſſet fieri ex quacunqꝫ ne
gligētia iudicis ſecularis ⁊ vt infra pa-
tebit doctores qui tenent contrarium
innituntur huic rōni videlꝫ ne forenſis
poſſet trahi extra ſuum territorium p
ſolam propoſitionem certe qualitatis
appoſite in libello. Et lꝫ predicta q̄ ſa-
tis p pdicta ſit examinata tamē adhuc
eleuanda ſunt vela ⁊ alto mari nauī-
gandum. Et dico q dñs Bar. de ſaxo fer
rato in.l.ex quocunqꝫ.ff.ſi quis in ius vo
ca. non iuerit. dicit q de qualitate expſſa
in q̄ fundatur iuriſditio iudicis vt in ca-
ſu nr̄o nō dꝫ q̄ri niſi litis conteſtationem
quia quantum ad legitimandum perſo
nam iudicis non expedit verificari ea q̄
proponūtur ſeu exprimūtur in libello: vt.l.
cū quedā puella. in fi. de iuriſd. om. iud.
Item ſm eum contingit de ſeruo volē-
te litigare de ſtatu ſuo. Nam eo ipſo q
aſſerit ſe liberum habet pſonam liberā
ad diſputandum de libertate. Et ita in
propoſito quando exceptio emergens
reſpiciens perſonam iudicis diſputatur
de negotio principali differtur cognitio
poſt lit. cōte. ⁊ ante non examinatur. et
Guil. de ſuze. vna queſtione ſuper aut.
qua in prouincia. C. vbi de crimine agi
opꝫ: vt refert Jo. and. in Spec. de cōpe.
iudi addi §.j. verſic. vj. ſed pone aliquis
12 dicit † q cum actor teneatur exprime-
re locum delicti: vt in.l. libellorum.ff.
de accuſa. ⁊ iudicium reddatur in inui-
tum.ff. de verbo. ob.l. inter ſtipulan-
tem §.j. forenſis accuſatus. reſponde-
bit ibi ſuper crimine q ſi apparebit ali-
bi commiſſum parebit ab incompeten-
ti iudice proceſſum et non valebit: vt
C. ſi a non compe. iud.l. fi. Dominus. F.
domini Bic. de aretio predictum arti-
culum plene examinat in.d.l. ex quacū
q querēs vtrū citatus ab incompetēti
iudice expreſſa iuſta cā ſi cōpareat ⁊ ne-
get cauſam eſſe veram debeat cām ve-
ram probare ante lit. conteſta. necne.
Refert Jnno. dicere in.c. preterea. de di
la quod ſic ſaltem ſummarie. ⁊ hoc te-
net Cy. in.l. preſcrip C. ſi contra ius vel
vtili. publi. quia licet regulare ſit q de
meritis principalis cauſe non debeat
queri ante litem conte. vt.l.j. de inter-
ro. act. Attamē eo caſu quo vi emergen
tis negantur ea que proponuntur in li-
bello debet ſummatim cognoſci ar.l.
iij.ff. ad exhiben. vt obuietur malitiis
hominum: alias quilibet poſſit arta-
re forenſem litigare extra ſuum forum
proponendo in libello q ipſe contraxe-
rit ibi vbi conuenitur ⁊ hec eſt equa opi
nio ſecundum eum ex opiniōe cōtraria
ſm eū ſequeret magnum incōueniens
q habens declaratoriam non poſſet ea
vti q eſſet abſurdū. Itē cōtra dictā opi.
facit.l. que dicit q citatus debet veni-

re ad dicẽdū cām q̄re nō potuerit cita
ri.ꝛ tñ non alr̄ cogit̄ q̄ ſi ea in citatorio
ſit expreſſa. Ergo pꝫ ſm̄ eum ꝙ opi. dñi
Bar. nō eſt vera q2 nō admittitur ad al-
legandū niſi allegata ipſum releuent:
vt. l. ad p̄bādū. C. de p̄ba. Dicit tñ do.
Frā. ꝙ dicto caſu onus p̄bandi ſpectat
ad cita. q2 fundata eſt intētio citantis:
vt. d. l. cū q̄dā. in ſi. ꝛ iſtō qđ dicit vr̄ fuiſ-
ſe de mēte Gui. de cu. in d. l. nō exigunt:
ꝛ vr̄ eidē do. Franc. bona limitatio di-
ctarum opinionum ꝛ modum probandi
iſtam negligentiam docet ibi Guil. ſm̄
eum. ſ. per interrogationē quia interro-
gabit̄ acto2 vtrum de debito ad qđ agit
fuerit factū inſtr̄ꝫ. Et ſi r̄ndet ꝙ nō inter-
rogabitur vbi ꝯtraxerit. ꝛ ſi dicat ꝙ hic
interrogabitur quādo ꝛ reus ꝛ poterit
probare negatiuam ſm̄ legē optimam
de contrahen. ꝛ cōmit. ſtip. et ſi dicat ꝙ
alibi interrogabitur vbi ꝛ facta r̄ñſione
13 eodē mō p̄bare poterit negatiuam. † et
ſi dicat̄ de debito eſſe inſtrumētum iu-
bet iudex exhiberi inſtrumentum vt vi-
deat̄ vtrū ibi ꝯtraxerit: ꝛ ſi nō exhibea-
tur poterit iuriſditionē ſuam denega-
re acto2i et licētiare reum. vt. l. ait p̄to2.
§. ſi tali modo. ff. ex qui. cau. maio. ꝛ ſm̄
predicta pro parte q2 dicte exceptiones
non procedūt. facit dicta opi. Frā. Sed
certe adhuc illa non facit contra. nam
loquit̄ q̄ñ forenſis trahit̄ ad non ſuum
forum aliud in caſu nr̄o vt. ſ. dixi. Item
in caſu noſtro agitur de fundo per eccle
ſiam poſſeſſo q̄ dicitur turbari per vio-
lentiam ꝛ fraudem ꝛ reus comparuit ꝛ
non negauit dictum fundum per eccle-
ſiam poſſideri. ¶ Item non negauit di
ctā fraudem commiſſam ꝛ violētiam in
ferri. Itē agit̄ ad dicēdū contractū illici
tum: q2 de pecunia eccleſie fuit emptus
fundus noīe alteri⁹ ꝛ reus comparens
non negauit ipſa bona fore eccleſie. ꝛ di
cit ea eſſe ſua: que negatio non attigit
cauſam p̄ qua aditur eccleſiaſticus iu-
dex que eſt poſſeſſio et violentia poſ-
ſeſſionis et fraus adhibita ꝛc. imo iſta
poſſent ſimul eſſe ꝙ bona ſunt reo2am
et tamen poſſeſſio eſt apud eccleſiam
ꝛ moleſtia ꝛ violentia non debet infer-
ri: quia nemo debet ſibi ius dicere. C. vñ

vi. ſi quis in tantam. Et eſto ꝙ dicta opi
nio domi. Franc. faceret contra ad mi-
nus onus probandi negatiuam dictarū
cauſarum in dicto libello propoſitarum
ſpectaret ad ipſum reum. ſ. ꝙ eccleſia
non poſſideat ꝙ reus non moleſtet: ꝙ
fraus nō fuerit adhibita ꝙ pecunia de
qua fuit emptus dictus fundus nō fue-
rit eccleſie: nec prodeſt dicere ꝙ dictus
prelatus poteſt declarare dictum fun-
dum ad dictā eccleſiam ſpectare: quia
vt ſupra dictum eſt iſtud non eſt agere
rei vendi. quia non de per ſe principali-
ter hoc dicit ſꝫ acceſſorie ad interdictū
vti poſſidetis ꝙ intentat: et vt iuſtiorem
ſe oſtendat et ſicut hoc non proponitur
principaliter et de per ſe ſic non ſufficit
reo hoc ſolum ꝛ per ſe negare ad exclu-
ſionē fori: imo debeat negare predicta
alia principalia. ſ. poſſeſſionem violen-
tiam fraudem ꝛ ſubſequēter domum fo-
re eccleſie: quia excep. dꝫ reſpicere ꝛ ſe
opponere modo agendi facit qđ no. ſo-
let in decre. intelleximus. de adul. vide-
licet ꝙ ſi ago ad ſeparationem thori cō-
tra vxorē pp̄ adulterium manifeſtū nō
repellat exceptionē manifeſti: q2 tūc ex-
cep nō tollit formā ꝛ modū petitionis.
Itē eſto ꝙ dicta exceptio ſufficeret ad
tollendū dictā p̄tem libelli: non tñ ſuffi
cit ad tollēdum alias partes vel cāſ li-
belli q̄ dant iuriſditionem iudici vt de
ſe patent. De materia huius allegatio-
nis vide in alle. lxxvii.

¶ Allegatio. lx. de ſepulturis.

1 Sepultura in vno loco electa an
poſſit mutari.
2 Moriens ſine ſpecialis ſepulture ele-
ctione dꝫ in eccl̄ia parochiali ſepeliri.
3 Aliud eſt ius parochialis: ꝛ aliud eſt ius
funerandi.

1 Quedam † puella. xii annorum mortua eſt non electa ſepultura: pr̄ vero dicit eā velle ſepelire in eccleſia parochiali pulſari fecit campanas ꝛ eligit locum ſepulture et facta fuit fouea ꝛ poſtea fecit eam portari ad aliā eccleſiā ꝛ ſepeliri. In eccl̄ia vero vbi ſepultura fuit foſſa ſunt ſepulture maio2. Querit̄ nūqđ poſſit peti corpus

vel emolumētum per predictam paro-
chialē eccleſiam. ꝛ videtur ꝙ parochia-
lis eccleſia ꝑdicta repetere poſſit cor-
pus ꝛ emolumentū qḋ ſic probaṫ. Nam
ſi iſta mulier veniebat ſepelienda in ec-
cleſia parochiali patet ꝙ alibi fuit rece-
pta contra prohibitionem iuris: quo ca-
ſu tam corpus ꝙ̄ emolumētum ſunt re-
ſtituenda. de ſepultu. c. j. lib. vj. quod au-
tem eſſet ſepeliēda in parochiali eccle-
ſia patet: quia erat etatis legitime: ꝛ ſic
iuxta caſum decre. licet. libro. vj. eo. tit.
que dicit ꝙ ſi conſuetudo id habeat poſ-
ſunt parentes eligere ſepulturam filijs
2 ſuis impuberibus. † Sed in caſu noſtro
erat pubes ꝛ deceſſit non electa ſepul-
tura: quo caſu videtur ſepelienda in ec-
cleſia parochiali per decreta. is cui. eo.
titu. ꝛ licet quilibet dicat ꝙ tali caſu in
parochiali vel in ea in qua ſunt ſepultu-
re maioꝝ. Tñ ordo ſepulture ſequēdus
eſt vt no. gl. hic ꝛ in. d. c. licet. Sed in di-
cta decre. cū quibus ꝑmittiṫ parochia-
lis ergo et hoc impubere. In impubere
videṫ ꝙ in ea vbi ſunt ſepulture maio-
rum ꝑ dictā decre. lꝫ. ꝙ tali caſu poſtpo-
nit parochialē. Jo. tñ mo. etiam in caſu
nr̄e decre. lꝫ. dubitauit. Primo enim di-
cit in dubio ordinem ſepulture ſeruan-
duꝫ. Se. dicit ꝙ potior erit parochialis
eccleſia ſi cum alia cōtendat ſꝫ ſi nō cō-
tendat amicis dabitur electio. in addi.
cuꝫ dixit eccl̄iam parochialem potiorē
vbi decidit in parochiali ſi alibi ſecus:
vbicunq; tñ ſepeliaṫ parochialis dꝫ ha-
3 bere ſuam canonicā portionē: † qꝛ aliud
eſt ius parochialis: ꝛ aliud eſt ius fune-
randi: ꝓbatur hoc in. c. cū q̄s. de ſepul-
turis lib. vj. vbi pꝫ ꝙ is qui eſt parochia-
nus vnius eccl̄ie ꝛ habet ſepulturā ma-
iorum in alia ſi eligat ſepulturam in ter-
tia quarta canonica portio debetur nō
eccleſie relicte ſed parochiali.

¶ Allegatio. lxj.

1 ❧ Executor datꝰ ad diſpenſandū ſup
defectu ſup q̄ dependet corā ordinario
inq̄ſitio an dēat aſſumere ptes iudicis.
2 Executor datus cū clauſula ſi eſt ita nō
ar̄atur ad aſſumendas partes iudicis
ſecus ſi dicatur ſi ita reperieritis.
3 Conſtare eſt certum ꝛ apertum eſſe.
4 Stilus curie facit ius.
5 Edictum mittere ante diſpēſationē ali-
cuius defectus an ſit opus.
6 Iudex ſecundus cognoſcens de incidē-
ti corā primo inhibet illi ante cauſe co-
gnitionem.

1 VIſte † literis apoſtolicis
directis ad. R. pontifi. do.
Cardi. ſup facto abbatiſ-
ſe monaſterij ſancti Mar-
curialis et ipſarum teno-
re perlecto putarem talē
formam procedendi in ipſo negotio poſ-
ſe per ipſum do. Cardi. de iure ſeruari:
videlicet ꝙ non aſſumet partes iudicis
nec negotium contentioſum faceret: qꝛ
ꝛ ſi poſſit non expedit nec neceſſitatur
de iure hoc facere. Eſt enim per dictas
literas apoſtolicas deputatus executor
ad gratiam faciendam dicte abbatiſſe
ꝙ non obſtante qḋ tempore ſue promo-
tionis corrupta eſſet ꝑ vim ſic ꝛ valeat
eius promotio ac ſi virgo fuiſſet. ꝛc. ꝛ ta-
lis executor ad gratiam faciendam de-
putatus nō cogitur partes iudicis aſſu-
mere ſed vt merus executor poteſt pro-
cedere ſm̄ ea que ſcribit Inn. ꝛ Jo. an.
in. c. fi. de preſump. ꝛ glo. in cle. j. de offi.
2 deleg. † Nec ob. predictis ꝙ in dictis li-
teris apoſtolicos appoſita eſt clauſula
ſi ita eſt: qꝛ talis clauſula ſubintellige-
batur etiam ſi non fuiſſet expreſſa de re-
ſcriptis ex ꝑte. ꝛ tales clauſule nō red-
dunt reſcriptum conditionale nec req̄-
ritur cauſe cognitio vel vocatio partiū:
imo tenent mero iure que fiunt vt ſatis
legitur et notatur in. d. c. fi. de ꝓſumpti.
ꝛ in preallegata clemētina iudex. de off.
delega. imo fuiſſet appoſita clauſula ſi
repereris predicta eſſe adhuc non ne-
ceſſitaretur ad cauſe cognitionem cum
vocatione partium. Secus ſi fuiſſet ap-
poſita clauſula ſi tibi conſtiterit vt ſcri-
bunt doc. in preelleg. cle. iudex. Eſt autē
ratio ſecundo eos: qꝛ in prima clauſula
ſufficit ꝙ ita ſit ſine cauſe cognitione.
Secundo caſu requiritur cauſe cogni-
tio et hoc denotat ſignificatio ipſorum
ꝟborū. Nā reperire eſt ſcire docere pre-
3 dicta vbi ſit. ¶ † Sꝫ ꝯſtare eſt certuꝫ ꝛ
apertū eſſe qḋ eſſe nō poteſt niſi ꝑtibus

vocatio et cauſe cognitione precedente. ¶ Item pro hac parte eſt ponderandum ꝙ dominus papa committit do. Cardi. dictam gratiam faciendam ſi ſibi videbitur ꝙ dicta abbatiſſa ſit vtilis regimini dicti monaſterij: que clauſula de ſui eſſe non ſonat in cognitionem niſi ſicut illa ſi eſt idonea: vt pre allega. iure. et maxime cum adijciatur verbum ſi tibi videbitur ꝙ verbum remouet ſtrepitum partium ꝛ denotat arbitrium boni viri: vt. ff. de fideicom. l. §. i. ſi fidei. et iſta verba ſi tibi videbitur: equipollent illis iudicio tuo que verba importãt liberam voluntatẽ: vt. ff. de fideicom. liber. l. thays. §. licinus. ſm glo. ibi poſitam: quo caſu cauſe cognitio vel partium citatio non eſt neceſſaria ſcḋm qḋ dicimus ꝙ quando cõmittitur aliquid fieri ſuper conſcientia cõmiſſarij onerãdo non requiritur cauſe cognitio de reſcriptis ſtatutũ. §. aſſeſſorem. libro. vj. ꝛ ibi gl. ꝛ melius in cle. ſ. 5 de iurepa. in gloſ. oneramus. Et in his que ita dependent a voluntate commiſſarij nõ competit parti querela ad hoc quod ſcribit Guil. in ſpecu. de offi. indi. §. impedit quoq;. ꝛ quod ſcripſit Jo. an. de regu. iuris. infamibus. in queſtione in ſolutione. libro. vj. facit pro iſta parte
4 † ſtilus curie qui facit ius qui habet ꝙ in literis contentionis per quas committitur deciſio queſtionis apponitur clauſula vocatis que fuerint vocãdi ꝛc. que in dictis literis non fuit appoſita: ſꝫ fuit appoſita clauſula que in gratioſis conſueuit apponi ſi eſt idoneus ſi tibi videbitur: que non ſonat in cognitionẽ vt prediximus. Nec mirum cum eſſi ſcribat hic papa ſup gratioſa quaſi diſpenſatione faciẽda dicte abbatiſſe eligit induſtriam do. Cardi. vt boni viri. de offic. deleg. c. fin. ꝛ. c. is cui. eo. lib. vj. non autẽ cauſe cognitionem contentioſam imo fuiſſet hoc contra naturam actus pro gratia obtinenda abbatiſſa religioſa et recluſa deberet ſubire contentioſum iudicium cum tamen pendẽte accuſatione põt ſuperior qui habet aliam poteſtatem diſpenſare inuito accuſatore. Debet igitur prefatus domin⁹ Cardinalis ſe ſimpliciter ꝛ de plano extra iudicialiter informare an dicta abbatiſſa ſit inutilis in regimine dicti monaſterij: ꝛ an expoſita per eum domino pape ſint vera. ſ. ꝙ fuerit electa ꝛ cõfirmata per epiſcopū ꝛ hoc per decreta. electio facilliter poterit apparere. Et an xx. annis prefuerit dicto monaſterio vt expoſui ꝛ ita ſeruaui commiſſ. quas fecit dominus noſter papa epiſcopo floren. ꝙ ſi diſpenſet cū aliquibus in tertio vel quarto gradu coniunctis vt tali impedimento non obſtante ſi eſt ita vt partes expoſuerunt diſpenſet ꝙ poſſet matrimonialiter copulari ꝛ extraiudicialis informatio recipitur de veritate: remanet tamẽ ſaluum ius eorũ in quibus poſſet preiudicari ſi citati non fuerunt vt poſſint agere cõtra. ac. facit ſi iuſtam habẽt aliã cauſam nec ob. exceptio rei iudicate: vt no. in. d. c. ſi. de preſumptionibus. et in. d. cle. iudex. de officio deleg. † Nec eſt opus ante dictam 5 diſpẽſationẽ mittere edictum. Nã edictum fuit emiſſum in confirmatione dicte abbatiſſe. ꝛ papa ꝑ hanc diſpẽſationẽ vult pinde ac ſi dicto tẽpore fuiſſet virgo ꝛc. Unde alios defectus non tollit vnde ꝓ tollẽdo hoc impedimẽto non requiritur edictum. Ipſa enĩ abbatiſſa ſeipſã ſup hoc accuſat vnde alio accuſatore opus non eſt nec iure cauet hoc qḋ diſpẽſa. ſiue iuſtificãdo titulum vni⁹ canonici requiratur edictum. Itẽ nõ eſt opus citare ad ſentẽtiã. qꝛ non debet ſu per his emanare ſententia ſed gratioſa diſpẽſatio alias ſequeretur ꝙ epõ nõ cõparẽte non poſſet fieri diſpẽſatio vel eo comparẽte poſſet fieri litis conteſt. ꝛc. q̃ ſup diſpẽſatione faciẽda non congruũt. Nec eſt opus iudicio meo requirere pceſſum factum ꝑ epiſcopum contra dictam abbatiſſam. nã proceſſus ille tẽdit ad remotionem abbatiſſe propter defectum corruptionis: et proceſſus Cardinalis tendit ad gratioſam diſpenſationem tam contra proceſſum quam contra defectũ corruptionis ſed ſufficit de ipſo proceſſu factam fuiſſe mentionem in impetratione ad euitandũ ſurreptionẽ q̃ vitiaſſet gratiã ĩpetratã. ¶ Inſuꝑ

dico φ dñs Cardinalis poteſt inhibere predicto epõ pyſtorieñ. ne pẽdẽte diſcuſſione p̃dictorum coram eo faciat ꝯtra dictã abbatiſſam aliquam nouitatem niſi poſtq̃ eidẽ epõ conſtiterit: qḋ idẽ Cardinalis datam cõceſſionẽ ſiue diſpẽſationẽ facere recuſauerit ſeu deliberauerit non facere. Non ob. huic inhibitioni decre. nõ ſolum tertio rñſo. ⁊ c. romano. §. ſi vero ⁊ §. ſi cum aliis. de appellationibus. li. vj. ⁊ lꝫ alij iudices principales nõ debeant hãc inhibitionẽ facere niſi cã cognita vt probatur in aut. in medio lib. ſacras iuſſi. nõ fic. ꝑ totum collatione. viij.

6 † Tamẽ qñ cã q̃ tractatur corã alio iudice eſt incidẽs ⁊ de ſui natura p̃iudicialis cauſe q̃ tractatur per primũ iudicẽ: tunc ſtatim ſine alia cauſe cognitione ſecundus iudex p̃mo põt inhibere de ordine cog. tuam. q̃ filij ſint legitimi. Ita in ꝓpoſito cã que vertitur corã epõ vt remoueat abbatiſſam ꝓpter defectum corruptionis eſt oĩno preiudicialis cauſe vertenti corã Cardinali ſuper diſpenſatione ſuper tali defectu. Et iõ dꝫ ſuperſederi ne diuerſis ꝓceſſibus intrincet negotiũ ꝯ dictam decre. tuã. Preterea executor datus ad prouidendũ de beneficio φ impetrans infra mẽſem duxerit acceptãduꝫ ſtatim inhibet collatoribus ne cõferãt menſe durante vt in iure notat. Pari ratione dñs Cardinalis executor deputatus ad faciendum dictã gratiaꝫ diſpenſationem põt inhibere ne pẽdẽte deliberatione ſuper gratia faciẽda contra defectum corruptionis ꝓcedat. Et ſm p̃dicta poſſet dominus Cardinalis pro ſua religione inſtruẽda in p̃dictis extraiudicialiter tanq̃ merus executor ⁊ nõ tanq̃ iudex ſcribere epõ pyſtoriẽ. in forma quam in alia cedula annotaui.

¶ Allegatio. lxij. de regularibus ⁊ trãſeuntibus ad religionẽ.

1 Monachus in duobus monaſterijs ſucceſſiue et licite profitente ſi bona acquirat cuius erunt an primi an ſecundi.

2 Licẽtia an poſſit dari monacho trãſire ad aliam religionẽ artiorẽ.

3 Bona delata ꝑ monachum ad primum monaſterium an tranſeãt ad ſcḋm monaſterium ad quod talis monachus licite tranſijt.

4 Licẽtiam concedere monacho tranſire ad aliam religionẽ ſpectat ad prelatum immediatum.

5 Conſtitutiones ſunt ſtricti iuris ⁊ non extẽdantur ad caſus odioſos.

6 Cõſtitutiones facte vltra regulam alicuius monaſterij an reddant ipſam regulam artiorem.

7 Bonum ſemꝑ eſt in caſibus dubijs preſumẽdum non malum.

8 Bona ratione perſone ad primum monaſterium tranſeuntis an ipõ trãſeunte ad ſecundum monaſterium ſecum tranſeant.

¶ Caſus talis proponitur.

1 Quidam † Franciſcus intrauit in ordinẽ fratrum ſeruorum ſancte Marie de pyſtorio ordinis ſancti Auguſtini: ⁊ habitum aſſumpſit ⁊ in eo tam ꝑ lapſum tẽporis profeſſus eſt tacite q̃ poſtea per profeſſionem expreſſam factam per eum ſolenniter per publicũ inſtrumentum. Tractu temporis licentia petita ⁊ obtẽta ab adminiſtratore ordinis predicti ſimpliciter ſe transferendo ad alium ſtrictiorem ordinẽ factus eſt monachus ſancti Guilli ordinis ſancti Benedicti Cluſinenſis dioceſis intrauit ⁊ habitum ſumpſit q̃ poſtea continue ſtetit extra monaſterium in ciuitate pyſtorieñ. in habitu dicti ordinis ſancti Guilli habita licentia ab abbate dicti monaſterij ſancti Guilli ſe abſentãdi a monaſterio ſupradicto ⁊ beneficium eccleſiaſticum obtinẽdo ante egreſſum primi ordinis fratrum ſeruorũ pater ipſius Franciſci profeſſi decedit ipſo inſtituto herede que hereditas per ipſum monachum legitime fuit adita. Poſtea vero ingreſſus dictum ſcḋm monaſteriũ ſancti Guilli ad eum peruenit quedam domus quaꝫ emit ⁊ certa alia bona ad eũ ꝑuenerũt. Unde tñ neſcitur. Queritur modo φ predictorum monaſteriorũ ſuccedat ipſo monacho defuncto. An conuentus

uētus fratrum ſancte marie ſeruorū in quē pmo intrauit et profeſſus fuit. An ſecūdum monaſteriū ſancti Guilli et in quibus ꝛ pro quanta parte. Super pre dicto caſu queritur cōſilium iuris a me Lapo de caſtel. decretoꝝ doct. ¶ Pro cuius euidētia premitto ꝙ in predictis ponenda videntur et examinanda tria ex quorum examinatione aperiatur et apparebit ꝟitas ꝛ elicietur vera iuris concluſio. ¶ Primum eſt an predictus tranſitus factus per dictum monachū de vno monaſterio ad aliud fuerit lici
2 tus hic habet duo capita. †Primum eſt an dictus adminiſtrator potuerit dictā licentiam concedere ex poteſtate ſui officij eſto ꝙ monaſterium ſcōm dicatur artioris regule. Secūdum caput eſt an dictum ſcōm monaſteriū ſit artioris regule ꝛ ſi non ſit artioris an ſufficeret licentiaꝫ predicti adminiſtratoris poſito ꝙ ipſe adminiſtrator habuit eādem poteſtatē quā generaliter prior dicti ordi. ſeruorum. ¶ Secūdū principale eſt qđ examinandum venit/eſt vnde dicta bona preſumantur ad eum perueniſſe cū
3 ꝓponatur in themate neſciri. ¶ †Tertium principale eſt an bona delata per monachum ad primum monaſterium tranſeant ad ſecundum monaſterium ad quod talis monachꝰ licite trāſit vel penes primum debeāt remanere: certis omiſſis que ad queſtionē numerum non cōferunt. Et deſcendēdo ad primū ꝛ examinando primū mēbrum vcꝫ an dictus adminiſtrator potuerit licentiā cōcedere: eſt dicēdum ꝙ officiū iſtius non eſt in facto nec in iure bene clarum. Et ideo certum nō poſſum dare reſpōſum extra de ſpōſali. de muliere. xj. q. iij. graue eſt. de tranſac. vt reſponſum. Et ideo in hoc eſſet ad veritatē facti recurrendum ꝛ inueſtigare an ipē adminiſtrator vteretur tali poteſtate ī ordine illo. Et an ſimiles licentias cōceſſerit quo caſu ratione poſſeſſionis ꝛ reputatione communis videtur ſufficere arg. l. barbarius. ff. de offi. pretoris. de regulis iuris ad ꝓbandū cuꝫ ibi notatis alīs aūt ꝗ ceſſan
4 te de iure videt̄ dicēdū ꝙ non: †qꝛ conceſſio talis licentie de iure ſpectat ad quem ſpectat concedere licentiā volēti ad aliam religionē trāſire videlicet ad ſuperiorē immediatum: vt no. Jo. an. in ſimili extra de teſti. c. ij. lib. vj. ſup verſi. ſuperiore ſuo. Hoc idē not. Pau. boñ. in cle. vltima de elect. vbi dicit ꝙ ſi eſt monachus abbas debet dare licentiā nec aliꝰ ſuperioris ordinis poſſet dare hanc licētiaꝫ niſi hoc haberet inſtitutio regule illius ordinis ſeu conſtitutio ipſius loci. Jo. an. no. extra de ele. ſi religioſus. ſuper. iiij. glo. ꝙ vacāte monaſterio vel eſt differēdum vel hanc licētiam dabit epūs de licētia conuētꝰ monaſterij alle. xviij. q. ij. Nullus ergo ſm iſta ad dictum adminiſtratorē non ſpectabat dare dictaꝫ licētiam: imo nec ad priorē generalē de iure niſi hoc habeat iſtitutio regule ipſorum fratrum vel alia ſolennis cōſtitutio. Et eſto ꝙ generalis poſſit ex regule inſtitutione vel cōſtitutione tñ talis cōſtitutio non ſe extēderet ad adminiſtra
5 torē ordinis †qꝛ ꝯſtitutiones ſunt ſtricti iuris ꝛ nō extēduntur ad caſus odioſos vt eſt alienatio pſonaruꝫ ordinis. Unde nec adminiſtrator datus cathedrali eccleſie q̄uis habeat liberam poteſtateꝫ eum alienare non pōt de ele. is cui. lib. vj. nec ꝓ ſua voluntate donare potuit immobilia vel mobilia cum nō ſit ſponſus vel prelatus eccleſie. xxiiij. di. pſbyteri nec faceret fructus ſuos: ſed dꝫ oia reſeruare futuro ſucceſſori. de elect. lib. vj. c. qꝛ ſepe. Et de adminiſtratiōe tenet̄ reddere rationem. ij. q. vij. qꝛ ꝓpter ſm Archi. extra de electio. is cui. lib. vj. Ergo cū conceſſio licētie de trāſeundo ꝓfeſſo ad alium ordinē ſit quedam perſonarum ipſius ordinis alienatio dicamꝰ eum hanc poteſtatem nō habuiſſe a iure et ſm hoc tranſitus nō fuit licitus qꝛ non petita nec obtēta licētia trāſiuit cōtra decre. lꝫ. de regulari. qꝛ verba debēt intelligi cum effectu. extra de cleri. nō reſidē. relatuꝫ. ¶ Ad ſcōm caput iſtius primi articuli: vcꝫ an dictum ſecundum monaſterium ſit artioris regule. Reſpōderi poteſt breuiter quod ſecūdum monaſterium eſt maioris ꝛ artioris regule ſm primeuam regulam dictorum ordinum inſtitu. qꝛ eſt ſub regula beati Be

tre.de hoc preallega.proprietas remanſit penes primū ⁊ vſuſfructus poſt mortem redire debet:imo forte vt dicebam ex quo ſponte receptus fuit in ſecundo ⁊ forte ꝑ vtilitate ſecundi nō trāſtuerūt bona ſ; hoc nō eſt opus decidere mō qꝛ ſine hoc decidit queſtio.¶Quo autem ad bona poſtea acquiſita ſi dicatur trāſitus illicitus vt ꝓfertur ⁊ tunc qꝛ putabatur cōmuni opinione monachus ſcd̄i monaſterij ſi fuiſſet in adminiſtratione ſecundi monaſterij preſumeretur ex illa adminiſtratiōe obueniſſe.Et ideo ad ſcd̄m monaſterium pertinerēt.Sed qꝛ non erat ibi imo extra ſolis operibꝰ ſuis preſumitur obueniſſe.Et ideo ad primū monaſterium pertinent:⁊ ita determinauit Pyleus in.d.q.ante ſupra allegatis.Et hoc mihi de iure videt̄ ſaluo conſilio ſaniori.Lapꝰ de Caſtelnouo decretorum doctor.

¶Allegatio.xliij.de ſepulturis. Rubrica.

1 Hoſpitās in parochia non dicitur illius parochianus:ſed is qui domiciliū ibi habet.

2 Curati ſemper dicunt̄ domiciliū habere apud eorum eccleſiam:licet alibi habitent.

3 Priuilegium de nonalibus decimis non ſoluendis q̄tum extendatur.

4 Locupletari non debet quis cum alterius iactura.Nec eſt ſpoliādum vnum altare vt alterum veſtiatur.

IN dei nomine amen. dubitatus articulus ſuper quo conſilium iuris petitur talis eſſe vr. ¶Quedam parochialis eccleſia habens in ſua parochia in totum quadraginta domos vel circa in quibus ab olim conſueuerunt habitare laici chriſtiani:qui a rectore dicte eccleſie percipiebant eccleſiaſtica ſacramenta:⁊ diuina audiebant officia:⁊ oblationes debitas faciebant:⁊ demū illis decedentibus aut ibidem eorum corpora ſepeliebantur cum ſolito emolimento:aut ſi alibi ſepulturam eligi cōtingebat ipſa parochialis eccleſia de relictis canonicam et ſolitam inde percipiebat portionem de iure et etiam a tāto tempore cuius initiū memoria nō exiſtit.Contingit quod canonici capellani et clerici cathedralis eccleſie loci volentes ſe ⁊ ſua habitacula ampliare obtinuerunt ⁊ impetrauerunt plures domos de predictis medietatem vel circa ſibi donari et concedi pro ſuis habitationibus per quoſdam operarios deputatos per vniuerſitatem loci ad fabricam ⁊ ornamenta dicte cathedralis eccleſie:in quibus domibus ipſi canonici capellani et clerici habitant et moram trahunt cum familia excluſis antiquis et ſolitis laicis chriſtianis parochie dicte eccleſie.¶Ex predictis queritur nūquid predicti canonici capellani ⁊ clerici non electa ſepultura decedendo debeant apud predictam parochialē eccleſiam ſepeliri.Et nunquid alibi ſepultura electa vel apud cathedralem eccleſiam ſepulti dicte parochiali eccleſie ex eorum funeribus debeatur canonica portio prout debebat̄ olim de ſuis parochianis qui ibidem habitabāt.Et videtur dicendum ad primā queſtionē quod debet reſponderi ꝙ non:qꝛ iſti nō ſunt veri parochiani dicte eccl̄ie parochialis:nec ibi tāꝙ parochiani veri morantur quinimo tanꝙ reſidentes ⁊ reſidere volentes in dicta eccleſia cathedrali ⁊ non vt audiant ibi diuina ſed potius vt in dicta eccleſia cathedrali diui
1 na officia celebrent:†nec enim omnino hoſpitās in parochia eſt parochianus ſ; qui domicilium ibi habet ſeu cenſeatur habere.¶Item canonica portio debet̄ ex labore impēſo circa parochianos de ſepulturis.c.j.⁊ circa iſtos ex cauſa predicta non laborat ergo ⁊c.¶Nouū eī videtur ꝙ predicti q̄ pars corporis ſunt epiſcopi de his qui fi.a prela.nouit.⁊.c.quanto.et curam habent.ſue parochie dicerentur parochiani alterius.¶In contrarium videtur ꝙ debeant ſepeliri apud parochialem eccleſiam nō electa ſepultura quia ex quo ibi continue habitāt et habeāt domicilium nil obſtat q̄n iuris parochialis dicunt cenſeri nec eſt ꝯtrium huic ꝙ celebrēt alibi officia ⁊ nō audiant diuina in parochiali ⁊ nō labo

ret pſbyter parochialis circa eos qꝛ per
eum nō ſtat. ¶ Hinc eſt φ ab illo paro-
chiano exigetur quarta qui nūq̄ viſita
uit eccleſiam vel de nouo venerat mor-
te preuentus non viſitauit eccl'iam. vt
not. Fredericus de ſenis in opere ſuo.
ccclvj. et procedit hic magis in clericis
2 non curatis: hoc dico † qꝛ curati viden-
tur hr̄e domiciliū apud eorum eccl'iam
lꝫ alibi habitent ꝑ ea q̄ notat Archidi.
et Jo. an. poſt eū de reſcriptis ſtatutuꝫ.
§. cum vero. lib. vj. ſup glo. qꝛ domiciliuꝫ
in nouel. ſꝫ etiā in curatis. hoc idem vr̄
dicendum ſi in alterius parochia habi-
tat: qꝛ domiciliuꝫ quo ad eius parochia
le intelligimus non quo ad iuris factio-
nem. vñ ſi Senen. hꝫ eccleſiam Peruſij
cū ſenis cōtinue habitat eccl'ia ſue ha-
bitationis erit eccl'ia parochialis licet
male fecerit reſidētiā nō faciens in ſua
eccleſia. ita no. Frede de ſenis in opere
ſuo. cclvij. ante ſi. ꝛc. ¶ Ad ſcd̄am q̄ōnē
vr̄ ꝑ rōnes ſupra allegatas in alio arti-
culo qꝛ non ſunt ꝑochiani. Nec prodeſt
dicere φ ibi ſoliti erāt habitare chriſtia-
ni parochiani ex quoꝛuꝫ funeribus per-
cipiebatur portio canonica quia iſti nō
ſunt iudei de q̇b⁹ loquitur capl'm quan
to. de iudi. ꝛ hoc vr̄ ꝓbare aperte in de-
cretali q̄to eſſe ſpeciale in iudeis ergo
in aliis ſecus. ¶ In ↄ̄trium videtur φ di
cta eccleſia parochialis debet ꝑcipere
canonicam portioneꝫ ſicut percipiebat
ex antiquis parochianis per dictaꝫ de-
creta. q̄to. de vſu. ꝛ ꝑ eius rationē quaꝫ
hoſtiē. ibi intellexit plane ꝓut v̄bum ſo-
nat. ſ. qđ habeat̄ eſtimatio prouentuū q̄
prouenire ſolebant eccleſie de decimis
ꝑſonalibus ꝛ oblationibus cū chriſtiani
domos habitabant alias poſſet tota pa-
rochia occupari qđ ſentiendum non eſt
ſed eccleſie ſubueniēdum eſt cū ex hac
cauſa ſubtrahat̄ priuilegium religiōis.
3 de decimis ſuggeſtum. † Facit ad hoc
quia priuilegium de noualibus decimis
non ſoluēdis non extendit ad aliud no-
uale cuius decima parochiali eccleſie
ſubtrahi non pōt abſq̧ graui detrimen
to extra de verb. ſigni. quid per nouale
in ſi. imo eo caſu vbi grauatur ledit̄ ec-
cleſia deſinit eſſe nouale eodem modo
dicti canonici cum tanto detrimento
dicte parochialis eccleſie non poſſunt
ſine decimarum ſolutiōe dictas domos
4 occupare. † Seruent ergo eccleſiam in-
demnem qꝛ nō dꝫ locupletari ꝛc. et non
eſt ſpoliādum vnū altare vt reliquū ve-
ſtiatur vt notat̄ de ꝓbendis tue. cum ſi.
Has allegationes tranſmiſi ego Lapus
de Caſtelnouo ad dn̄m meū dn̄m Joan
nem Cal. Bono. qui reſpondit vt ſequit̄
vꝫ ſup ſecundis duabus queſtionibus
Reſpondeo et dico φ cum cathedralis
eccleſia loci ſit nō ſolum generalis ſed
etiam immediata parochialis eccleſia
totius ciuitatis et dioceſis et pondera-
to φ ponitur φ predicti de quibus que-
ritur ſunt canonici capellani et clerici
ipſius eccl'ie cathedralis ꝛ quod in ipſa
eccleſia audiūt ſiue dicūt diuina ꝛ per-
cipiunt ſacramenta eccl'iaſtica ſi nō ele
cta ſepultura decedunt debēt apud ip-
ſam cathedralem eccleſiam ſepeliri et
per hoc ſequitur φ ſi apud tertiam ec-
cleſiam eligāt ſepulturam φ parochia-
lis eccleſia in qua primo chriſtiani alibi
habitabant nullā propter hoc dꝫ habe-
re canonicam portionē. Nec ob. capitu-
lū quāto qꝛ nō loquit̄ nec hꝫ locum vbi
tranſeuntes ad habitandū in parochia
li eccl'ia ſunt ꝛ remanent aſtricti alteri
parochiali eccleſie ſicut eſt in caſu in q̄
alteri eccleſie tanq̄ proprie parochiali
ſunt proculdubio obligati. Planum eſt
enim φ de iudeis hic non poſſet dici q̄
illa decretalis facit ꝛ optime poſſent in-
duci ad contrarium. Item id quod dici-
tur: de noualibus ꝛc. ſophiſtice inducit̄
cum non priuilegium ſed ius commune
facit pro eccleſia cathedrali ſcriptum ꝑ
me Jo. Cald.

¶ Allegatio. lxiiij. de cauſa poſſeſſionis
ꝛ proprietatis.

1 ☞ Actore agente rei ven. ſi reus ne-
gat ſe poſſidere: ꝛ actor hoc ꝓbat an ex
quo reus debet priuari dominio illius
rei requiratur litis cōteſta.

1 Agebam † rei vendicatione
ſup fundo: reus interrogat⁹
negauit ſe poſſidere actor
probat contrariū quid erit.
reſpōdeo debuit fund⁹ au-

ferri ab ipſo reo poſſeſſore et dari ipſi actori ꝙuis non prope rem ſuam eſſet ff.de rei ven.l.vltima.et hic no.glo.fi.in c.pe.de iuramento calum.Sed dñs Jaco.bu.in.l.ſi rem.ff.de rei vēd.q̄rit quid ſi reus ſit cōuictus de mēdacio nō vult ꝙ transferatur poſſeſſio:ſed dicit ſe ſtatiꝫ velle ꝓbare de dñio q: hodie conſtat hodie agat gl.dicit ꝙ pōt ⁊ bñ q: ē quaſi poſſeſſorium adipiſcēdi de quo plene ꝑ Bar.in.l.ſi idem.de iudiciis.Sed querit ipſe dñs Ja.q̄ñ fiet tranſlatio credo ꝙ ꝑ cōditionē ex.l.⁊ dicam petū rē a titio ⁊ ipſe negauit ſe poſſidere et conuictus eſt de mendacio quare peto poſſeſſionem ad me trāſferri vel ad hoc im ploro officium iudicis:nā ex eadē inſtātia hec nō fiunt:quia hec cā non fuit ꝓpoſita quia primo petebam q: dña nūc quia aduerſarius eſt mēdax de qua habes plene in autēti.de trien.⁊ ſe.§.illud quoqꝫ.ſm ipſuꝫ Jacobum. ¶ Dñs Bar. de ſaxoferrato in.d.l. querit quo iure fiet iſta trāſlatio poſſeſſionis:et refert glo.dicere in.d.l.ꝙ officio iudicis vel cōditione ex ipſa lege ipſe tenet ꝙ per officium iudicis.Sed q̄rit nunquid libellus dari debeat ⁊ lis conteſtari allegat ꝓ ⁊ contra tenet ꝙ officio iudicis ſine libello ⁊ litis conteſtatione quia fit in pena mēdacii.

¶ Allegatio.lxv.

1 Eccl̃ia an poſſit agere vti poſſide. coram iudice eccleſiaſtico pro moleſtia quam ſibi dicit inferri per laicum ꝑ violentiam.

2 Probationes extra cauſam ſunt impertinētes:⁊ ideo is poteſt proponere quod debet probare.

3 Judex eccleſiaſticus poteſt de qualibet fraude ꝯ eccleſiam cōmiſſa cognoſcere.

4 Bona eccl̃iarum detinentes aut fraudulēter ſolutionem impedie̅tes excommunicantur.

1 Nunquid † eccleſia poſſit agere vti poſſideris ꝓ moleſtia quā dicit ſibi inferri ꝑ laicū ꝑ violentiam corā eccleſiaſtico iudice. Reſpōdeo ꝙ ſic per capitulū conqueſtus.de foro compe. vbi eſt expreſſum ⁊ ibi notat Innocentius:nunquid certa cauſa vel qualitate expreſſa in libello pro qua poteſt adiri iudex eccleſiaſticus ⁊ non alius debeat ante litis conteſtationem de dicta cauſa vel qualitate cognoſci.Reſpondeo ꝙ non ꝑ notata per Innocentium in.c.cum ſit generale.⁊ ꝑ dominum Bartolum in.l. ex quacunqꝫ.ff.ſi quis in ius vocatus nō ierit.vel ſi debeat cognoſci an reo negant incumbat probatio vt ſcribit Frāciſcus de aretio in.d.l. ex quacunqꝫ. Nunquid poſſit agi vti poſſidetis pro moleſtia coram eccleſiaſtico poſſit eccleſia inducere titulum ⁊ petere declarari ipſum titulum iſto non obſtante ꝙ reus neget titulum Reſpondeo ꝙ ſic ꝑ decretalem licet de probationibus:† nā 2 quod debeo probare poſſum proponere quia probationes extra cauſam ſunt impertinentes ſi proponere poſſum et probare.ergo iudex cognoſcere debet quia ꝓbatio fit iudici:ſed ſi poteſt cognoſcere.ergo ⁊ ꝓnunciare quia de qua re ⁊c. vt in decretali prima de ordine cognitionum.vbi glo.nunquid eccleſia poſſit pro fraude quā aſſerit ſibi factam a laico in eo ꝙ aſſerit ipſa eccleſia ipm̄ laicum ad petitionem prelati ſui de pecunia eccleſie emiſſe fundum pro fraudanda eccleſia adire iudicem eccleſiaſticum et petere ei declarari predicta verba et fundum ſpectare ad eccleſiam et inſtrumentum dicte illicite emptionis incidi vel recognoſci pro eccleſia non obſtante ꝙ reus neget fundum fore eccleſie. ¶ † Reſpondeo ꝙ ſic quia de qualibet fraude contra eccleſiam commiſſa 3 cognoſcit eccleſiaſticus iudex ſecunduꝫ Inno.in.c.cum ſit generale.de foro cōpeten.et maxime per iſta per.c.apoſtolicos.xij.q.ij.ibi. ¶ † Item que eccleſie ſunt et non reddiderunt incidendo 4 cartam venditionis vel emptionis: ſit anathema ideſt fiat ſecundum Arch. Excommunicatio enim adducitur actui quid ſit de iuriſdi.eccleſie et non alius xx.diſtin.c.ſi qua mulier.et.c.quicunqꝫ.eadem diſtinctione.et not.Joā.and. in queſtione propoſita ſuper regula ea que fiunt in argu.prime partis et ſi hec

poſſum principaliter fortius per exce-
ptionem vt in regula iuris cui damus.
Sed quicquid accipitur poteſt peti per
iudicem declarari:et habet etiam com-
munis practica.non enī deducuntur in
iudicio vt declaretur.Unde quia in ca-
ſu noſtro quod fundus fuit emptus de
pecunia eccleſie et ob hoc incidi inſtru-
mentum venditionis: optime poſſunt
peti oīa predicta declarari nec obſtat
negare quod fundus ſit eccleſie:⁊ quia
qualitates expreſſe in libello de quibus
eccleſiaſticus iudex cognoſcit inferunt
contrarium.et ideo de illis cognoſcen-
dis potius ergo negare debet quali-
tates.¶ Nunquid ſi in libello ſit dicta
moleſtia adeo ſufficienter deſcripta qꝺ
reus cogatur reſpondere libello non ob
ſtente quod aſſerat in ea parte libellum
obſcuruʒ.Reſpondeo quod ſic quia ꝓpo
nit ſe actoꝛ poſſidere ⁊ continue moleſta
ri iſta ſunt certa.imo dico quod ex quo
ꝓpono moleſtiam que ſonat in vitium
et culpam quod certius debet eſſe reus
an hec fecerit ſola contradictio quam
facit reus in iudicio ꝓbat moleſtiam
et ſufficit ad condemnandum:vt not.
Spe.de peti.⁊ act.§.intereſt.vſ.ſʒ que-
ro.arg.ff.de rei vēdi.is qui.ff.de vſufruc.
pe.l.fi. et Bart. in.l.ſi prius.ff.de noui
operis nuntia.in ſexta oppoſitione.vbi
idem tenet ⁊ per do.meum Joan.cal.in
decretali.mand. de reſcri.vbi idem te-
net ita ⁊ fortiꝰ debet ſufficere ad certifi-
candū reum hoc ipſo dʒ ſcire ſe moleſta
re quia ſe in iudicio opponit.Si enī no-
let cedere liti ⁊ ſe actorem in oībꝰ ſum-
ptibus non vexaret.¶ Eo enī ipſo qꝺ ſe-
paret ad litigandum videtur inficiare
actorem verum poſſeſſorē ⁊ ſe velle oſtē-
dere ꝙ non iuſte poſſidet ꝙ ipſo iure ca-
dat a poſſeſſione.Unde ſi in ꝓceſſu non
ꝓbet de ſuo iure ⁊ actoꝛ ꝓbat poſſeſ-
ſionem ſatis remanet ꝓbata moleſtia
contradictionis.verum etiam ex violē-
tia preſumptionis que oritur de prete-
rita ⁊ ꝓpoſita moleſtia que oritur ex eo
ꝙ aſſumpſit pertinaciam litigandi ⁊ nō
ꝓbauit de iure ſuo ⁊ de iuſta poſſeſſione
apparebit.

¶ Allegatio.lxvi.

1 ☞ Laicus impediens quominus cle
ricus poſſit pacifice poſſidere fundum
eccle. debitum an poſſit coram iudice
eccleſiaſtico conueniri.
2 Decretalis cum ſit.an habeat locuʒ in
moleſtante aut turbante poſſeſſionem
eccleſie.
3 Inuaſoꝛ dicitur qui per violēter ad al-
terius poſſeſſionem ingreditur.
4 Turbare ꝑ vim poſſeſſoꝛē in ſua poſſeſ
ſione eſt ſpecies oppreſſionis.
5 Inuaſores rerū eccleſie ⁊ clericorum di-
cuntur ſacrilegi.
6 Agens vti poſſide.ꝓ quacunqꝫ iniuria
illata an dicatur agi contra ſacrilegiū.
7 Titulum habens iuſtiorē ſemꝑ obtinet
in iudicio.
8 Negare proprietatē vbi agitur principa
liter de poſſeſſione nō releuat.
9 Negare titulum vbi agiẗ de poſſeſſione
non prodeſt.
10 Sacrilegium committi dicitur tribus
modis.

PRoponit clericus in libel-
lo coraʒ iudice eccleſiaſti-
1 co contra laicum†ꝙ ipſe
laicus turbat et moleſtat
ipſum clericū ⁊ eccleſiam
ſuam in poſſeſſione cuiuſ-
dam fundi eccleſie per vim ⁊ violentiā:
⁊ impedit quominus poſſit pacifice poſ
ſidere:dicitur ꝙ iudex eccleſiaſticus nō
habet iuriſditionē ꝓcedendi contra di-
ctum laicum ſuꝑ dicta petitione de fo.
cōpe.ſi clericus.⁊.c.cum ſit generale.in
princi.eodē tit.⁊ vndecima.q.j.experiē-
tie.⁊ de iuriſditiōe oīm iudicum.iuriſdi-
tionē.cum ſi.¶ Replicatur ꝙ imo hʒ iu
riſditionē iſto caſu quia fauore eccleſie
eſt hoc introductum vt male factores
ſuos venerabiliū locorum doctores poſ-
ſint ſub quo maluerint iudice cōuenire:
vt in dicta decretali cum ſit generale.
de foro compe. Et in caſu noſtro dictus
laicus proponitur malefactoꝛ eccleſie
quia per vim ⁊ violentiam proponitur
turbare eccleſiam in ſua poſſeſſione: er-
2 go ⁊c.¶ †Triplicatur ꝙ decretalis cū
ſit generale preallegata de foro compe.
non habet locum in dicto caſu quia illa
loquitur in inuaſoꝛibus et raptoꝛibus

rerum eccleſiaſticarū qui ſunt ſacrilegi. ⁊ ratione ſacrilegij conueniantur coram eccleſiaſtico iudice: ſed moleſtare aut turbare poſſeſſionē non eſt inuadere vel rapere: vnde gl. in. d. c. cum ſit generale. de foro compe. preallegato expo nit maleſactores. i. inuaſores. reſpōdet ꝙ decretalis cum ſit generale. iam ſupra allegata habet locum in dicto caſu vbi proponitur impedimentum poſſeſſionis cum violentia: ⁊ hoc probat textus qui dicit malefactores qḋ eſt verbū
3 latiſſimum. ¶ †Itē quis ꝑ violētiā turbat in poſſeſſiōe quādo accedit ad poſſeſſionē violēter certe inuaſor dici pōt: quia inuaſio verificatur de ſolo acceſſu vel ingreſſu quia non requiritur continuatio: quia vna hora eſſe in fundo alicuius contra voluntatē domini fuit inuaſor pro eo tempore. ¶ Item impedire ꝑ violentiam poſſeſſorē quominꝰ poſſit pacifice poſſidere pōt includere ꝙ nō permittit vuas vel fructus colligere vel ꝙ ipſe colligit de facto et ſic raptor eſſet. ¶ Unde Inno. in. d. c. ſi clericꝰ. dicit ꝙ de qualibet oppreſſione cognoſcit eccleſiaſticus iudex. allegat. xvj. q. j. c. in canonibus. ⁊ xxxiiij. q. iij. c. ſi quis. de po.
4 ¶ †Sed nulli dubium qḋ turbare ꝑ vim poſſeſſorem in ſua poſſeſſione eſt alicuius oppreſſionis ſpēs ergo ⁊c. ¶ Item non ſolum inuaſores rerum eccleſiaſticarum dicūtur homicide ⁊ ſacrilegi. verum etiam fraudatores eadē cā. ⁊ q. nō liceat ignorare. ¶ Itē vexatores eadem
5 cā. ⁊ qō. predicta. ¶ †Itē inuaſores rerum eccleſie ⁊ clericorum dicuntur ſacrilegi. ij. q. in primis. verſi. ſi quis in hoc genus. ¶ Itē conſentientes alienationi rei eccleſiaſtice dicunt̄ ſacrilgi. xvij. q. iiij. omnes eccleſie. ¶ Unde ꝑ dictum capitulum cū ſit generale. pōt agi ꝑ clericos cōtra laicum corā iudice eccleſiaſtico vti poſſidetis vt in caſu p̄dicto agitur. hoc probatur expreſſe in. c. conqueſtus. de foro. compe. vbi eccleſia ꝓponit ſe poſſidere ⁊ ſubdit ꝑ violentiā ſuā poſſeſſionē vſurpari ⁊ hoc aduertēs ibi Inno. ſup verbo violentiam. dicit notandū ꝙ nō proponitur eccleſia ſpoliata quia tunc non diceret ſe eſſe in poſſeſſione.

Expone igitur ſm eum quod damna aliquando faciebant hominibus vaſallis eccleſie ⁊ hoc ſm eum innuit finis decretalis ſuper conqueſtus ſupra allegata damnis. ⁊ ſcḋm hoc ſm eum intēdebat vti poſſidetis. ex quo hoc ponit in libello. ſ. de violentia per conſequens de ſacrilegio. ⁊ ſic ſm eum dꝫ tractari tunc queſtio coram eccleſiaſtico iudice: ergo aperte probauit dicta decretalis conqueſtus. ⁊ ita intelligit eam Inno. vt ſupra retuli ꝙ agens vti poſſidetis ꝓ moleſtatione facta per violentiam eſt ſacrilegus et qḋ eccleſia cognoſcit contra laicum hoc clarius dicit Ioan. and. poſt
6 ipſum Inno. in. d. c. conqueſtus. †qui dicit ſi agitur vti poſſidetis pro quacunqꝫ iniuria illata dicitur agi contra ſacrilegum ⁊ cognoſcit eccleſia: ⁊ ſic libellꝰ de quo queritur recte fundatus ⁊ formatus eſt in. d. c. conqueſtus. de fo. compe. ¶ Itē predictus clericus in dicto libello contra dictum laicum ꝓponit moleſtiā ſibi inferri pretextu cuiuſdā inſtrumenti in quo ait ꝙ ipſe laicus dictum fundum emit a ſempronio ⁊ ſubditur ꝙ ipſum inſtrumentum eſt ſimulatum et minus licitum ex eo quia ipſe fundus fuit emptus ꝑ ipſum laicū de pecunia dicte eccleſie: ⁊ cum debuiſſet cantare in eccleſia ipſe laicus fraudulenter fecit in ſe cantare: ⁊ petit idem clericꝰ dictum laicum arceri dicta moleſtia ⁊ ſibi ſuper dicto inſtrumento ⁊ bonis ſilentium imponi ⁊ cogi ad incidendum dictum inſtrumentum ⁊ declarari dictū fundum actione p̄dicta ſpectare ad dictam eccleſiā: laicus citatus negat dictum fundum eccleſiaſticum ⁊ declinat forū. Replicatur ꝙ dꝫ reſpondere quia agitur vti poſſidetis contra moleſtantē ꝙ pōt eccleſia contra laicum in foro eccleſiaſtico vt dicta decretali conqueſtꝰ. de fo. compe. ⁊ ſupra dixi. ¶ Itē facit de fraude adhibita eccl'ie ꝙ pōt ſm notata ꝑ Inn. in decretali cum ſit gn̄ale. de fo. compe. ¶ Item exprimit ſpeciē fraudis quia emit de pecunia eccleſie ⁊ ſic qḋ erat eccleſie ⁊ in ipſam cātare debebat facit in ſe cōicare: ⁊ hic petit declarari. ⁊ ideo nō principaliter agit ei vēdi

catione ſeu ad declaratione dominii ſed petit hoc ad denuntiandam fraudē cuius pretextu moleſtatur quia de ea re ꝓnuntiare poteſt iudex de qua cognoſcit de ordine cognitionum.c.j.ꝛ ibi glo. Sȝ nulli dubium ꝙ hic habet iudex cognoſcere an fuerat emptus fundus de bonis eccleſie ꝙ moleſtia eſt iniqua: vnde ex quo agēs vti poſſidetis poteſt de-
7 ducere titulum †quia is obtinet qui iuſtiorem titulum habet: ergo ꝛ iudex cognoſcere ꝛ ſi cognoſere ergo ꝛ ꝓnuntiare nec ab hac cognitione excluderetur iudex eccleſiaſticus quia negātur bona eccłie: ratio: quia talis negatio non pōt facere quin iudex de dicta moleſtia et fraude cognoſcat ꝛ ſi cognoſci pōt pronuntiare et talis negatio poteſt forſan prodeſſe quādo principaliter ageret eccleſia rei vendicatione vel ad declarādum dictum dominium. ita loquuntur ꝛ
8 notata in.c.ſi cleric⁹.de fo.compe.† Sȝ negare ꝓprietatem vbi ago principaliter de poſſeſſione non relevat: imo plus dico ꝙ dicta negatio etiaȝ ſi principaliter agerem rei vēdicatione non eſt neceſſaria ꝛ non operatur. nam eſto ꝙ nō neget reus laicus bona eſſe eccłie ſed ſimpliciter diceret non ſunt tue iuriſditionis ſufficeret agendo rei vendicatione in qua nullo ſpeciali iuuatur eccłia ſm no. per Inno.in.c.cum ſit generale. imo forte plus ſm predicta ꝙ ceſſante fraude violētia ꝛ oppreſſione ſi conſtaret bona eſſe eccłie: q̄ cuȝ ad laicum bona fide deuenerunt: tamē ex quo agitur ſimpliciter rei vēdicatione non cognoſceret eccłia ratione ṗdicta. ¶ Negare igitur bona eccleſie vbi ageret rei vēdicatione non eſt opus: qꝛ ꝛ ſi cōſtaret res eſſe eccleſie ex quo ſimplici rei vēdicatione agiť non cogit iudex eccleſiaſtic⁹
9 laicum reſtituere ſȝ ſecularis. † Itē negare titulum quādo agiť de poſſeſſione non ꝓdeſt qꝛ ꝛ ſi deducatur titulus hoc non principaliter ſȝ ꝓut petitur. nā interdum vti poſſidetis quedā licēt acceſſorie que principaliter non licerēt: vnde licet iudex eccleſiaſticus nō cognoſcat ꝑncipaliter de dote: cognoſcit th̄ acceſſorie cum ſimul cū matrimonio tractetur de dote poſt diuortium reſtituenda de ꝓuidētia ad hoc iura ibi allegata in gloſ.ij. ¶ Itē eſt aduertendum ꝙ largo modo loq̄mur de ſacrilegio in.d.c.cum
10 ſit gn̄ale.ꝛ.c.cōqueſt⁹.de fo.compe.† nā ꝓprie dicitur committi ſacrilegium tribus modis: puta cum ſacrum de ſacro: vel ſacrum de non ſacro: vel non ſacruȝ de ſacro aufertur.xxviij.q.iiij.c.quiſq̄ȝ.ꝛ glo. ordinaria eadē cauſa ꝛ q̄ſtione ſacrilegium. ¶ Sȝ obſtat ꝙ inuadens fundum eccłie nec ſacrum de ſacro nec nō ſacrū de ſacro aufertur: vnde ptȝ ꝙ large loquitur de ſacrilegio in.d.c.conqueſtus.ꝛ in.c.cum ſit generale.de foro cōpe. vnde nimirum ſi turbans poſſeſſionem eccleſie per violentiam dicatur ſacrilegus.

¶ Allegatio.lxvij.de parochijs. Rubrica.

8 Parochiani nō volētes commode accedere ad eccleſiā parochialē qualr ꝛ quibus medijs prouidere debeant.

2 Ep̄s qualr prouidere debeat parochianis commode ad ſuā parochiā accedere non valentibus.

3 Parochianis ad eccłiam parochialē cōmode venire nō valētibus an poſſit ep̄s inuito rectore talis eccleſie aliaȝ eccleſiam ordinare.

4 Antiqua eccleſia an propter edificationem noue perdere debeat ſolitas decimas.

5 Nomine oblationum an intelligantur decime.

6 Rectorē manualem eccłie ſi te in parochia alterius ꝑſentare cuius ſit.

7 Decime an poſſint denegari rectori eccłie: vbi parochianis de prouiſione ſpiritualium exigētib⁹ recuſat prouidere.

8 Rectore eccleſie ꝑochialis adminiſtrationē diuinoruȝ parochianis denegāte decimaſq̄ȝ ab eis exigente: an ab ipſis poſſit obijci exceptio ſpoliationis diuinorū ipſis parochianis debitorū.

9 Excōicatus conuentus ſuꝑ eo ſuꝑ quo eſt excōicatus iniuſte an poſſit obijcere ſe non teneri reſpōdere donec ei reſtituatur cōio hominum.

10 Literis pape an ſemper ſit plena fides adhibenda.

QUoddam monaſteriū mo
nialiū ordinis ſancti Bñ
dicti opulentum ꝛ in ſuis
facultatibus abundans
poſitum erat extra ciui
tatem Florētinā cui no
men erat monaſteriuꝫ ſancti Ambroſij
ꝛ habebat latam parochiā. Contingit ꝙ
ipſa ciuitas Florētina vſqꝫ adeo diuino
munere pullulauit ꝑ antiquum circu
lum ſui ambitus ampliauit ꝛ veteribus
menibus ſolo equatis noua contraxit
menta ꝛ nouum ꝛ ampliorē circulum ꝛ
ambitum formauit intra que noua me
nia ꝑter ſolitum incluſit dictum mona
ſteriuꝫ certā partem ipſi⁹ parochie cer
tā aliā ipſius parochie partem magis
remotā ab extra dimittens ac demum
pars ipſi⁹ parochie que vt prefertur in
cluſa remāſit repleta fuit domibus ꝛ ha
bitationibus ciuiū dicte ciuitatis Florē
tine: vſqꝫ adeo ibidem excreuerunt ha
bitātes ꝛ ſic factus ſit maximus nume
rus parochianorum audientium in di
cto monaſterio diuina officia ꝛ capella
no cum miniſtro deputat. per abbatiſ
ſam et moniales dicti monaſterij reci
pient eccl'iaſtica ſacramenta: quorum
occaſionibus parochiani qꝫ ab extra re
māſerunt vt iudei famē ꝛ ſitim patiun
tur ꝛ ſine maxima difficultate ꝛ incom
modo ſui ꝛ rerum ruſticarū diuina offi
cia audire nequiuerunt ꝛ recipe eccl'ia
ſtica ſacramēta in dicta ciuitate Florē
tina: ꝛ ſepiſſime patiuntur maxima pe
ricula animarum ꝛ maxime cum porte
dicte ciuitatis Florētine ſingulis dieb⁹
ante noctis tenebras claudantur ꝛ fir
mētur. ꝛ clauſe ꝛ firmate remanent vſ
qꝫ ad clarā lucem ſequētis diei: quo tpe
nemini eſt poſſibile exire vel intrare ꝑ
fatā ciuitatē Florētinā: ꝓpter qđ ꝑ mi
niſtrum ſeu capellanum dicti monaſte
rij non pōt repētinis concurrētibus ca
ſibus infirmitatis vel mortis ꝛ maxime
parturiētibus mulierib⁹ oportune ſuc
curri ſeu ſacramētorū ſuffragiuꝫ ꝓberi:
nec etiam diurno die propter diffuſam
parochiā in dicta ciuitate Florētina po
teſt idē miniſter ꝓut expediret vacare
cure ipſorum parochianoꝝ ab extra ꝛ in
remotis conſtitutorū nec etiā ipſi paro
chiani extra conſtituti cum ſuis mulie
rib⁹ ꝛ familiis ruſticis ꝛ vilib⁹ ꝛ abiectis
veſtibus induti diebus feſtiuis: quibus
maxime ſolēt eccleſiam viſitare libēter
ſeu cū debita conſolatiōe venire pñt ad
dictā ciuitatē Florētinā ꝛ ſe in dicto mo
naſterio cum parochianis ciuibus diui
tibus ꝛ ꝑtioſis veſtib⁹ ornatis immiſce
re ſꝫ poti⁹ riſui ꝛ deluſioni patēt ꝓpter
diſparitatē conditionis fortune ꝛ morū
ob q̄ ſepiſſime retrahunt̄ ad audiētiā di
uinorum officiorum. ¶ †Queritur quod
remedium a iure ꝓditur vt ſatiſfiat di
ctis parochianis ab extra conſtitutis ꝛ
animarū ſuarū ꝛ corporū ꝛ rerū ſuarum
ſaltē oportunitatib⁹ ſuccurratur. ꝛ dico
ꝙ multiplex pōt de iure adhiberi reme
diuꝫ. ꝛ primo pñt dicti parochiani adire
epm ordinarij loci ꝛ predicta exponere
ꝛ petere ꝛ etiā ſuum officium implorare
vt predictū prouideat ꝓut expedire co
gnouerit: ꝛ eps habita fide de predictis
circa ſuū officiū reqſitis impēdet ꝛ ꝓui
debit ꝓut expedire videbit̄ in ſpūalib⁹
non requirit̄ ſolēnitas libelli ſꝫ ſimpli
citer exponere ꝛ implorare officium ſu
perioris ꝙ ꝓuideat ſm ea q̄ ſcribit Joā.
an. poſt Hoſti. in decretali cū cōtingat.
de offi. deleg. ſuꝑ ꝟ. non ligatus in no
uella. vbi dicūt legū ſubtilitate nō eſſe
vtēdum hmōi ſpiritualib⁹ in foro cano
nico. vnde ſcđm eos ꝓcedit iſta petitio.
Conqueror de tali epo meo qui me poſt
talē appellationē leſit iniuſte excōmuni
cauit. vnde peto ſuꝑ hoc ex vřo officio ꝑ
vos ꝓuideri ꝓnuntiando dictā ſenten
tiā nullā eſſe vel me abſoluēdo ꝓut vo
bis videbitur faciēdum ꝛc. per iura alle
gata ibi ꝑ eos. idē in caſu nřo ꝛ eadē rōe
ne ꝓcedit dicta petitio ꝛ poſſet etiā pe
tēs in caſu noſtro defendere ad modum
ſm quos deſideraret procedi ad reme
diū ꝑdictorum vt in proximo exemplo: ꝛ
ſic excipiatur de gñalitate libelli vel ꝯ
trarietate replicabitur de ſimplicitate
canonica ꝛ de iuſtitia: ꝛ de iuſtitia veri
tatis. nam iſta pendent ex officio vt pa
tet. xij. q. ij. ſi eps. ꝛ ſex capitulis ſequen
tibus. Et ideo ſpeculator in titu. de ec
cleſijs edifi. non formauit libellos in iſto

caſu vt in alijs ꝛ ꝙ in huiuſmodi ſpiri-
tualibus non ſit ſubtiliter ꝓcedēdum ſʒ
de bona fide agendū: ꝛ animarum peri-
culis occurrendum ſcribit Joā.an.in.c.
cum dilectus.de ordine cognitionū ſu-
per glo.penul. ¶ Tales enim cauſe nō ex
legis diſtinctiōe ſed canonica equitate
debitum finē ſortiuntur de iuramento
2 calumnie literas. ¶ † Sed q̄ro quomo-
do prouidebit ep̄s. Reſpondeo diuerſis
modis ſm rerum ꝛ perſonarum ſtatum
ꝛ conditionem. Nam ſi eccleſia maior ꝛ
parochialis predicta habet in villa de
qua queritur aliquas obuentiones ꝛ ſi-
ne eis eſt adeo potens ꝙ pōt commo-
de ſuſtētari: ꝛ reperitur aliquis qui velit
fundare de nouo eccl'iam in dicta villa
ꝛ etiā addere dictis obuētionibus quas
matrix eccleſia hʒ in dicta villa tantum
quod omnia ſimul iūcta ſufficiāt ad do-
tes dicte eccleſie: faciet ep̄s erigi dictā
nouam eccl'iam in dicta villa ꝛ ſibi aſſi-
gnabit dictas obuētiones quas mater
in eccl'ia hʒ in dicta villa cum dicto ſuf-
fragio: ꝛ inſtituet in ipſa noua eccl'ia re-
ctorē de per ſe qui gerit curā dicte ville
ꝛ habitātium in illa. ꝛ hoc probatur ad
literam in decretali ad audiētiā.de ec-
cleſijs edificādis. ¶ Sed quero nunq̄d
p̄dicte cauſe ſint ſufficientes ad hoc fa-
ciendum. Reſpondeo ꝙ ſic cum ſint plu-
res ꝛ maiores quam cauſe q̄ mouerunt
papā in dicto capitulo ad audiētiā. naʒ
ibi pro cauſa fuit quia tantum diſtabāt
parochiani ꝙ tēpore hyemali cum plu-
uie inundarēt nō poterāt ſine maxima
difficultate adire parochialeʒ eccl'iam:
caſu vero noſtro allegantur quam plu-
res alie cauſe ꝛ maxime quia omni tē-
pore nocturno propter portas ciuitatis
Florētine q̄ firmātur non p̄nt parochia-
ni adire ad miniſtrum eccl'ie nec mini-
ſter ad eos: ꝛ ſic hʒ impedimētum cām
continuā: ergo in iſto caſu fortius ꝙ in
illo ſic papa iudicat ꝛ alij iudicare tenē-
tur de re iudicata in cauſis. Ita dicitur
ꝙ ea rō q̄ mouiſſet delegātē mouere dʒ
delegatuʒ.de reſcrip.ſup l'ris. ꝛ iſta per-
inde ſe h̄nt ac ſi non poſſet fieri.xxij.q.ij.
facit.c.fi.de dilationibus. Et ſic alibi di-
citur ꝙ ea que fieri non poſſunt ſine li-
centia principis propter ſui difficulta-
tem reputantur impoſſibilia de iure. vt
l.apud iulianuʒ.§.fi. ꝛ ibi notatur.de le.
3 ſ.ff. ¶ † Queritur ergo nunquid hic po-
terit ep̄s facere inuito rectore matricis
eccleſie? reſpondeo ſic veris exiſtētibus
cauſis. quia tunc nō haberet rector iu-
ſtam cauſam contradicendi: ꝛ generali-
ter ſuperior cogat inferiorem ad faciē-
dum ꝛ conſentiendum que debet de iu-
re patronatus nullus. ꝛ de exceptioni-
bus.c.vlt.lib.vj. ꝛ de renuntiatio. admo-
net. ꝛ etiam ꝓbatur hic expreſſe in cap̄.
ad audientiam.de eccleſijs edificādis.
vt ibi notat Joan.and.ſuper prima glo.
in nouel. debet tamē requiri ꝛ ſi requi-
ſitus non conſentiat ſuperior faciet: vt
not.glo.xcix.diſtin.in c.nullus. ¶ Que-
ro igitur an illi prouidebit de tempora-
libus matricis eccleſie videtur ꝙ non
vt.d.c.ad audientiam.ibi ſpeciales ſe-
cus de temporalibus. Unde ſecundum
eum ſi matris eccleſia haberet ibi pre-
dicta temporalia non dabuntur noue
eccleſie. Sed hoſtien.ibi dicit ꝙ ſi epi-
ſcopus videat periculum imminere cū
ipſe ſit ordinator ſpiritualis et tempo-
ralis proponet ſpiritualia temporalib⁹
argumento.xij.q.j.precipimus. non ob-
ſtante contradictione rectoris. ꝛ multo-
minus laicorum de rebus eccleſie non
alienandis.c.fin. et hoc videtur melius
dictuʒ quia cum textus loquatur de ca-
ſu neceſſitatis et in caſu in quo matrix
eccleſia eſt alias ſine prouentibus ta-
lis ville ſufficiēs equum eſt vt hoc fiat.
Sed nunquid dabuntur decime quas
matrix eccleſia habet in dicta villa.
Reſpondeo gloſ.in.d.c.ad audientiam.
tractat hoc ꝛ arguit quod non capitulo
4 quicunq̄.xvj.q.j.vbi dicitur † ꝙ propter
edificationem noue eccleſie antique
eccleſie dicam⁹ ꝙ perdere non debent.
gloſſ.ſoluit hanc contrarietatem duo-
bus modis. primo ꝙ papa hoc fecit de
plenitudine poteſtatis: ſcilicet ꝙ deci-
me matricis eccleſie concederētur no-
uelle capelle. ¶ Secundo ꝙ papa non
intellexit de decimis predialibus que
ſpectant ad parochialem eccleſiam ſed
de alijs oblationibus et perſonalibus

decimis.¶Ar.tamen in contrarium ꝑ
capitulum ſi inter.de verborum ſignifi-
f cationibus. vbi dicit textus† ꝙ nomine
oblationum intelliguntur decime.Ue-
ritas videtur imminente neceſſitate et
ſubſiſtentibus cauſis veris ⁊ ſufficienti-
bus etiam decime poſſunt noue capelle
aſſignari ſi alias prouideri non poteſt:⁊
nō ſolum per papam ſed etiam per epi-
ſcopum.Cum em̄ decime debeantur ra
tione ſacramentoꝝ ⁊ cure. Si huiuſmo
di ſacramēta ⁊ cura adminiſtrari ſeu im
pediri non poteſt quare prouideri non
poſſunt etiam per ſubtractionē decima
rum talis ville ⁊ per aſſignationem no-
ue capelle faciēdam non apparet bona
ratio ⁊ ꝑ dictum cap̄.quicunq;.xvj.q.j.
⁊ alia iura que videntur contrarium dice
re intelliguntur quando noua capella
erigitur ad libitum vel ex aliqua deuo-
tione.Item non loquuntur qn̄ noue ca-
pelle aſſignaẗ certa pars parochie quo
caſu accedunt decime illius partis ſʒ lo
quuntur quando tota parochia remanē
te penes matricē eccleſiam ſm̄ ea que
plenius ſcribit Pau.Bonoñ.in cleſn̄.j.
de decimis:⁊ videtur hoc expreſſum.xvj.
G q.j.§.autem.¶†Quero quis preſenta-
bit rectorē ad dictā nouā capellam.Re-
ſpondeo tex.in.d.c.ad audientiam.vide-
tur dicere ꝙ rector mr̄icis eccl'ie ſub-
ſit tn̄ cum canonico fundatorum aſſen-
ſu ideſt illius qui fundauit dictam no-
uam capellam ſm̄ Inno.ibi:et eſt ratio
ſm̄ glo.ibi:quare ad dictum rectorē ſpe-
ctat preſentatio quia in eius preiudi-
ciū fundata eſt noua capella vn̄ fit qua-
ſi hincinde ſm̄ glo.quedam mutua cō-
pēſatio:⁊ hoc videtur placere glo.⁊ etiā
Hoſtien.vel dicit gloſ.ꝙ ambo ſunt pa-
troni noue capelle.ſ.fundator et rector
matricis eccleſie quia de bonis vtriuſq;
dotata eſt eccleſia ⁊ ambo pn̄tabunt or-
dinario rectorem.⁊ facit ad hoc.xij.q.ij.
in.c.apoſtolicos.⁊ quod ibi notaẗ et hoc
importat tex.dum dicit ad pn̄tandum
rectorē eccl'ie maioris cum aſſenſu fun-
datoris canonico.ſ.ꝙ etiam ipſe preſen-
tet. ¶Item dicit dicta gloſ.circa me-
dium ꝙ poſſet intelligi ꝙ talis fundator
p̄ſentaret rectori maioris eccleſie:et ille
poſtea ordinario pn̄tabit ar.xxiiij.di.qn̄
huic ſolutioni eſt ſimile qđ diſputando
terminauit dn̄s Azo de reuū.de conſi-
lio dn̄i mei Ioā.cal.patronus neglexit
preſentare ad capellaʒ plebano loci ad
quem de cōſuetudine ſpectabat inſtitu
tio ad preſentationē patroni infra tem-
pus iuris:querebatur ad quem deuol-
ueretur tale ius preſentandi pro ea vi-
ce termineuit ꝙ nō ad plebanum cum
ipſe actum iuſtum ad preſentationē pa
troni p̄ſcripſit:⁊ non actum ſupplendi
negligentiam:⁊ preſcriptio eſt ſtricti iu
ris:⁊ que de actu ad actum non extēdit
de decimis cū contingat.ſed deuolueẗ
tale ius ad ep̄m ad quē de iure commu
ni ſpectabat inſtitutio:⁊ qui lʒ ſupple-
re negligētiam clericoꝝ ⁊ laicoꝝ in ſpi
ritualibus.de teſta.nos quidem.et ipſe
ep̄s pn̄tabit plebano ⁊ plebanus inſti-
tuet ne ſine culpa ius per eum preſcri-
ptū auferatur ab eo. ¶Quero nūquid
in caſu thematis p̄miſſi poſſet ep̄s ali-
ter prouidere.Reſpondeo certe ſic vt ſi
rector matricis eccleſie ſi eſt ad hoc po
tens fundet nouam capellam in dicta
villa et eam dotet pro ſuſtentatione
vnius rectoris ibidem deputandi aſſi-
gnet ⁊ cōſtituat ipſam capellā manua-
lem p̄dicte matricis eccleſie:ita ꝙ ibi-
dem rectorem ponat ⁊ remoueat ad nu
tum ⁊ liberam voluntatē:ita ꝙ ſit ma-
nualis dicte matricis eccleſie.de quibꝰ
manualibus loquitur cle.vnica.de ſup-
plenda negligentia prelatorum.⁊ nota-
tur de illis ſatis in decretali cuʒ ſingu-
lis.de p̄bendis.lib.vj.in glo.j.per Ioan.
and.in nouella.⁊ lʒ ipſa iura videantur
loqui de manualibus regularium : ta-
men etiā ſeculares eccleſie poſſunt hu
iuſmodi binam obtinere.de quo vide ꝑ
Paulū Bononi.in.d.c.decretali vnica.
de ſupplenda negligentia p̄latorum.et
per Ioā.andr.poſt Inno.qui clerici vel
mona.c.fin.⁊ de officio ordinarij.c.pre-
ſenti.lib.vj.⁊ gloſ.ordinaria in decreta-
li monachi.de ſta.mo.⁊ facit co.ti.cum
ad monaſteriū.§.tales.⁊ Guil.de mōte
al.in.d.cle.vnica.de ſupplenda neglig-
tia prelatorum.ſuper vbo oportuerit et
vide qđ notaẗ de iuramēto calū.c.ij.in

ponelle ſuper verbo viderit expedire.
¶ Sꝫ quis iſto caſu pñtabit rectorem
ad talem manualem. certe alio nõ dato
de iure pñtabit rector maioris eccleſie
⁊ ep̃s confirmabit niſi ep̃s in fundatiõe
eccleſie concederet ꝙ ipſa maior eccle=
ſie libere poneret ibi rectorẽ quod eſſet
equum. ¶ Sꝫ nunquid alio modo poſ=
ſet ep̃s ꝓuidere in caſu premiſſi thema=
tis. Reſpondeo certe ſic ⁊ melius valet
pro rectore maioris eccleſie erigat no=
uam capellam in dicta villa que non ſit
eccl'ia de per ſe vt in caſu dicti capituli
ad audiẽtiam. de eccleſiis edificandis
nec ſit manualis vt proxime dictũ eſt: ſꝫ
ſit in proprietatẽ ⁊ de mẽſa dicte maio=
ris eccleſie: ⁊ que ſint talia notat glo. in
d. cle. vnica. de exceſ. prel. ⁊ Pau. Bono=
ni. in. cle. vnica. de reſcriptis. ⁊ tunc non
inſtituetur ibi rector. de ꝑ ſe imo mittet
nũc iſtum miniſtrum nũc illum qui noĩe
rectoris maioris eccl'ie ibi diuina cele=
bret hominibus dicti loci miniſtret ec=
cleſiaſtica ſacramenta: ⁊ ibi ꝓ occurrẽ=
tibus caſibus continue reſideat expẽſis
dicte maioris eccl'e: et iſte miniſter non
erit rector ſꝫ quaſi cuſtos tẽporalis vica
rius vt dicit glo. ad idẽ in dicta decreta
li cum ſingula de ꝑbẽdis. li. vj. ⁊ iſtud nõ
eſt nouum ſꝫ al's factum. Unde mona=
ſterium ſancti Salui de prope Floren=
tiam hñs ptẽ parochie in ciuitate vt il=
lam melius curare poſſet edificauit ec=
cleſiam ſancti Jacobi inter foueas ſeu
lacus de Florentia in dicto loco in pro=
prietatem ⁊ de menſa dicti monaſterii
ad quã mittit nũc iſtum monachũ nũc
illum ſine aliqua inſtitutione ⁊ per illos
facit diuina officia celebrari ⁊ eccleſia=
ſtica queqꝫ ſacramenta miniſtrari opor=
tuna. Ita quoqꝫ in caſu conuerſo pmiſ=
ſi thematis facere dꝫ pdictum monaſte
rium ſancti Ambroſii totum: hoc eñ eſt
d cura animarũ ſeu de circũſtãtiis cure
⁊ qñ alicui certũ qd cõmittitur vel mã=
datur oĩa intelliguntur ſibi cõmiſſa ⁊ mã=
data ſine quibus tale cõmiſſuꝫ ⁊ mãda=
tum explicari nõ põt de officio delega=
ti ꝑterea. ⁊ prout ſupra ꝓbatum eſt ea q̃
fieri poſſunt ſed cum multa difficultate
vt in caſu premiſſi thematis dicuntur
fieri non poſſe et impoſſibilia: ergo ipſm
monaſterium ſancti Ambroſii cui cura
dicte ville cõmiſſa ⁊ mandata eſt debet
pro predictis vel aliis ita curare vt hoc
commode poſſit alias ⁊ merito diceren
tur animarum curam negligere cõtra
7 mentem iuris. ¶ †Sed quero pone ve
rum exiſtentibus cauſis ex premiſſis in
pmiſſo themate homines dicte ville ſe=
pe ⁊ ſepius requiſiuerunt rectorem ma
ioris eccleſie prefate vt eis per alterum
dictorum modorꝫ ꝓuideret ac ille re=
cuſauit hoc facere propter quod ipſi de=
negauerũt decimas ſoluere ille trahit
eos ad iudicium coram ep̃o petens eos
cogi ad ſolutionẽ dictarum decimarum
nunquid poterũt dicti parochiani habi
tatores dicte ville reconuenire dictum
rectorẽ ⁊ petere vt cogatur altero de pdi
ctis modis ſibi prouideri: videtur ꝙ ſic
quia regula recõuẽtionis eſt generalis
ſeu ꝓhibitoria. i. datur ſemꝑ niſi in caſi=
bus expreſſe prohibitis de mutuis peti=
tionibus. c. j. ⁊. ii. cũ materia ſua. hic eñ
ꝓ eccleſia ⁊ ꝯtra eccleſiã agitur ⁊ ſic non
obſtabit decretalis prima. de reſti. ſpol.
lib. vj. Item vtraqꝫ cauſa ſpiritualis eſt
vel annexa ſeu tangẽs de iudiciis q̃to.
⁊ eodẽ tit. diſpẽdioſa. in clemẽ. Audient
ergo dicti parochiani ſup dicta recõuẽ=
tione ⁊ in vtraqꝫ cauſa procedetur: ⁊ vna
ſententia terminabitur vt in pdictis iu
ribus et maxime qꝛ magis faciliter põt
terminari dicta qõ parochianorũ q̃ qõ
decimalis matricis eccleſie. Nam que=
ſtio parochianorũ ꝑ ſimplicẽ et vnicam
ſpectationẽ iudicis accedẽtis ad villam
apparebit veritas: nam apparebit mo=
naſterium in ciuitate inter menia altiſ
ſima ⁊ portas auſteras cum vectib⁹ fer
reis ad claudendum ⁊ contemplabitur
notũ eſſe qd firmantur ⁊ firmate ſtant vt
ſuperius eſt dictum. ¶ Itẽ cõſiderabit
latitudinẽ parochie ab intra in commo
da ruſticorũ ſi ad ciuitatẽ habeant ſem=
per declinare pro diuinis officiis audiẽ
d eꝫ recipiendo eccleſiaſtica ſacramen
ta cõtẽplabitur etiam difficultates mi=
niſtrorum dicti monaſterii ſi intus ⁊ ex=
tra tam remote habeãt recurrere paro
chiani. Sunt eñ q̃dam que meli⁹ oſten

ſiõe facta ꝑcipiunt ꝙ ex locutiõe de do=
natiõibus apoſtolice: ⁊ probatio ad ocu=
lum aliam vincit inſtituta de gradi. §.
agnationis. xxvi. q. i. nec aliquã hinc eſt
ꝙ iuris diſpoſitioni multa ſubijciuntur
oculis. de quibus plene ꝑ Jo. an. in prin=
cipio arboris conſanguinitatis libro. vi.
Cauſa vero decimarũ nõ expedictur faci
liter. nã ꝓpter inſpectionẽ non appare=
bit de collectis fructibus vel colligen=
dis vel de ſolutione facta vel nõ nec qui
fruct⁹ fuerint recollecti nec an fuerint
recolec. duplex in anno vel ſimplex quã
to tempore inquilinus clerici predicta
q̃b⁹ petit coluerit illa vel non vel alias
⁊ multa q̃ occurrũt in hmõi cauſis de=
8 cimalibus.† Sed pone ꝙ rector dicte
matricis eccl'ie dictis parochianis de=
negauerit ⁊ deneget celebrationem di=
uinorum et exhibitionem ſacramento=
rum ſeu cũ difficultate ⁊ incõmoditate
maxima hoc faciat: nunq̃d ipſo rectore
petente decimas a predictis parochia=
nis poterunt ipſi parochiani obijcere
aduerſus eũ exceptionẽ ſpoliatiõis pre=
dictorũ diuinorũ ſacramẽtorum ⁊ eũ re=
pellere donec ille ſibi reſtituat. Reſpon
deo videretur forſan alicui ꝙ nõ ⁊ poſ=
ſet moueri hac colorata ratione. Nam
abbatiſſa ⁊ monialis prefa. agunt ⁊ pe=
tunt decimas predictas nomine mona
ſterij ⁊ tanq̃ monaſterio debitas: vnde
ſi agerent nõ poſſunt repelli ſpolia per
decretalem. i. §. ad hoc. de reſtitutione
ſpol. lib. vi. nec econuerſo vt ibi valet ſi
ageretur pro rebus priuatis reus non
poſſet actorẽ repellere ꝑ exceptionem
ſpoliationis facte ꝑ ipſum actorẽ: puta
q: diceret ipſum actorem ſpoliaſſe ipm
reuz reb⁹ cui⁹ ipſe re⁹ erit rector. Tũc
enim agenti de priuatione obijceretur
exceptio rez eccleſiaſticaꝝ q̃d fieri non
põt vt in. d. §. ad hoc. in fin. ¶ Itẽ nec in
caſu ꝑdicto cum dicti parochiani exci=
piant de ſpoliatione facta de rebus pri
uatis ipſorum parochianorum ſpeciali
iure ſibi debitis: videlicet de celebratio
ne diuinorum officiorum ⁊ exhibitione
eccleſiaſticorum ſacramentorũ eiſdẽ de
bitis. cõtrariũ eſt verum: ⁊ dico ꝙ dicta
exceptio in caſu premiſſi thematis ꝓce
dit et repellere hꝫ ꝑdictaꝫ abbatiſſam
⁊ moniales capitulum ⁊ conuentum ꝑ=
dicti monaſterij. ad hoc decretalis cum
dilectus. de ordine cognitionuꝫ. vbi ab=
bas agens ꝯ laicos ſuper rebus eccl'ie
fuit repulſus exceptiõe facta ꝑ eum de
rebus priuatis ipſorum laicorum. Sed
dicta. duo iura ſupra allegata: vez de=
creta. prima de reſtitutione ſpoliatoruꝫ.
libro ſexto. ⁊ dicta decretalis de ordine
cognitionum. videntur ſibi aduerſari et
vnum firmat dictam vltimam cõcluſio=
nẽ ⁊ aliũ deſtruit: quid ergo dicet. Solu
tio dicta iura reducuntur ad cõcordiaꝫ
multis modis ⁊ ſm omnem modũ con=
cordie remanet firma dicta vltima con
cluſio. ſ. ꝙ in caſu premiſſi thematis dic
ta ſpoliationis exceptio procedat: ⁊ cõ=
cordia eſt ꝙ dicta decretalis prima de
reſtitutione ſpoliatorũ. §. ad hoc loquit.
qñ cauſa vertitur inter eccleſiaſticas per
ſonas. vt ibi no. in gl. fi. ſꝫ hoc firma ma
net dicta concluſio: quia loquitur de cã
q̃ eſt inter clericum ⁊ laicuꝫ vt in dicta
decretali cũ dilectus. Secũda cõcordã=
tia eſt vt etiam notatur in preallé. gl. ꝙ
dicta decre. i. §. ad hoc loquitur de reb⁹
eccleſiaſticis que non poſſunt a laicis
poſſideri. ⁊ ſꝫ hoc firma remanet dicta
concluſio cum loquamur de auditione
diuinorum ⁊ receptione ſacramentoruꝫ
ſeu de ipſo iure que bene cadunt in lai=
cos: ⁊ talia dicuntur laicis competere
tanq̃ ſingulis ⁊ non tanq̃ vniuerſis. de
ſententia excommunicationis. ſi ſentẽ=
tia. §. cum vero. libro. vi. ¶ Tertia cõcor
dantia eſt ſm archidiaconum in. d. c. i.
ꝙ ipſa decretalis loquitur quando con
tra agentem ſuper eccleſiaſticis excipi=
tur de rebus proprijs quas laicus poſſi=
det vt proprias: ſed in decretali cum di=
lectus. loquitur de rebus quas laicus
tenebat ab eccleſia in feudum. et ſecun
dum hoc firma manet dicta concluſio:
ſcilicet ꝙ procedit dicta exceptio ſpolia
tionis. ¶ Nam hic contra abbatiſſam
agentem ſuper eccleſiaſticis excipitur
de rebus ſpiritualibus ſeu de iure ſpi=
rituali quod ius tanquam proprium lai
cus non tenet vt de ſe patet. ¶ Quar=
ta concordantia eſt ꝙ decretalis cũ di=

lect⁹.ſit correcta ꝑ iſtam ſed iſta non eſt
cōcordantia ſed deſtructio dicti iuris ꝙ
nō expedit de ele.cum expediat.lib.vj.
facit ad iſtam cōcluſionē qđ ſcribit Joā.
and.in.d.decretali prima ſuper gloſ.vl-
tima in nouella de ſententia retracta.
tam in cauſa appellatiōis que lata fue-
rat ad conſilium quatuor doctorum.Et
omiſſis aliis optime facit ad dictam cō
cluſionem qđ notat glo.poſt Joā.de ex-
ceptionibus cū inter.in primo notabili
b ꝙ ſi excommunicatus cōueniatur ſuꝑ
eo ſuper quo fuit excommunicat⁹ iniu-
ſte poterit excipere ꝙ nō teneatur rñde
re niſi reſtituatur et cōmunio hoim: q2
fuit iniuſte priuatus nec tenetur antea
reſpondere per iura ibi allegata.Et q2
omnia iura corporalia et incorporalia
ſunt reſtituēda.ij.q.ij.nullus poteſt cuꝫ
aliis iuribus in dicta gl.allegatis quod
dicit poſt hoſtiē.ibi ſuper dicta glo.ve-
rum ſi agat excommunicator vel is qui
fecit eum excommunicari.ſecus terti⁹
per decretalem frequēs de reſtitutiōe
ſpoliatorum.§.ſꝫ.li.vj.itē in caſu p̄dicto
dicendum eſt quod quia abbatiſſa petit
decimas: parochiani poſſunt excipere
de ſpoliatiōe auditiōis diuinorum ꝛ per
ceptiōis eccleſiaſticorū ſacramētorum:
maxime cum vt.ſ.dictum eſt decime ꝓ
pter huiuſmodi debeant.vt expreſſum
eſt.xvj.q.j.de decimis.et eadem.q.c.in
ſacris.vñ ſic accipit de excōmunicatio
ne facta ꝓ re ſuꝑ q̄ agitur.ita ꝛ de ſpo-
liatione diuinoꝝ ſacramētorū qñ agit
ſuper q̄ ꝓ illis dat a paritate rōnis de
reſcriptis inter cetera:ꝛ qđ dictū eſt de
ſpoliatione diuinorū ſacramētorū.idem 10
dicendum de difficultate predictorū:q2
ita in modo ſicut in facto facienda eſt
reſtitutio.de reſtitutione ſpoliatorum
piſanis. ¶ Allegatio iſta de probationi-
bus ponitur alias.cxxij. ¶ Clementina
ſi ſummus.de ſentētia excōmunicatio-
nis dicit ꝙ ſi papa ex certa ſcientia ali-
quem ſub titulo alicuius dignitatis ver
bo cōſtitu.vel literis nominet honoret
ſeu quouis alio modo tractet ipſam in
dignitate illa approbare non intelligi-
tur aut quicq̄ ſibi tribuere noui iuris.
¶ Iteꝫ dicit ſi ex certa ſcientia cum ex-
communicato participet literis verbo
vel oſculo vel alio quouis modo ipſum
per hoc abſoluere non intendit ꝛ gl.pe-
nultima ibi:illud.c.concordat.cū decre.
literis.de probationib⁹.que videtur di-
cere ꝯtrariuꝫ dicens ꝙ illa loquitur qñ
papa narrat factum proprium ꝛ ſuper
eo ipſius fundatur intentio.vt loquitur
text⁹ in.d.c.cle.literas.ſ.de facto ꝓprio
ſ.quādo ſe reſeruaſſe narrat nec obſtat
d.glo.quod ſi clerici.in preal.le.cle.lr̃as.
nec eius diſtinctio que habet aut eſt de
facto proprio aut alieno quia intelligit
de alieno relato ad propriuꝫ vt predixi.
et ita intelligit glo.vt patet in predicta
glo.cle.ſi ſummus.ꝛ lꝫ gl.in p̄dicta cle.
literas.dicat de morte curialis ꝛ ſic ali-
quātulum ſe ampliauit/voluit q̄ſi dice
re ꝙ mors q̄ obuenit in curia habeat re
lationē ad factū ꝓprium alias nō poſſit
ſtare illa gl.vñ Jo.cal.legendo capitulū
poſt ceſſionem de probationib⁹ dicebat
ꝙ in narratis ꝑ papā de facto alterius
non plus ſtatur quaꝫ aliis prelatis.dñs
Lapus abbas in.d.cle.dicit quod ſi pa-
pa etiam ſuper his in q̇b⁹ fundat inten
tio de facto alieno narrat non de facto
p̄decefforum ſuoruꝫ:ſi hoc facit proprio
motu talis narratio probationem facit
lꝫ ꝓbari poſſit ꝯtrium.Si aūt ad petitio
nem alteri⁹ tūc nō facit fidem nec etiā
transfert onus probādi in aduerſarium
ei⁹ pro quo eſt facta narratio.allegat de
prebendis.ſi motu proprio.ꝛ.c.ſeq.ꝛ eo-
dē ti.ſi roman⁹.ꝛ dictā cle.ſi ſummus.ꝛ
de trāſactionibus.ex literis.ꝛ quod ſcri-
bit Jo.an.de regu.iur.non liceat actori
in queſtione ſi.li.vj. ¶ † Item extraua-
gans cle.vj.que incipit proinde.dicit ꝙ
narratis in literis pape de reſerua.ꝛ de-
cre.predeceſſorum ſuorum ſuper quib⁹
gratia ipſa fundatur adhibetur plena
fides in iudicio et extra iudicium ſicut
ſuis propriis abſqꝫ alia probatione.Se-
cus in aliis ita ſcribit domin⁹ meus do.
Lapus in.d.cleñ.literas.Sed ꝯenſi.in
d.cle.literas.ſuper verbo intētio noſtra
fundatur:ſubdit ſic:ꝙ ſi appareat ꝙ pa
pa intendat ad hoc principaliter:ſcili-
cet narrando vel inſinuando factum
proprium quo caſu ſibi fides adhibetur

in hoc. Secus ſi narrat factum partis vtputa ſi partis ſupplicationez allegat de fide inſtrumentorum ex literis. ⁊ ibi notatur de priuilegijs ſi papa. in principio. li. vj. de prebēdis. ſi dignitate. in cle. ¶ Item textus in. d. cle. literas. dicit ſi papa narrat ſe reſeruaſſe vel renuntiationem recepiſſe vel ſimilia. et zenſi. ſuper illo verbo ſimilia explicando dicit puta ceſſionē alicuius recepiſſe ſeu electionē refutaſſe. ¶ Item ſup verbo ſup quibus ſubdit: puta reſeruationem vel ſimiliter. ¶ Item zenſilinus ſuper verbo narratis intelligit qđ ſupra Guil. in. d. cle. literas. intelligit in ſimili quādo papa ꝓprio motu ſcribit. Nam exēplificat quando literas papales dirigit ad ſacerdotes vel prelatos alicuius ꝓuincie: in qua ſcribit Papa quod collationem certorum beneficiorum ſibi reſeruauit vel aliquem excommunicauit vel ſimilia aliqua talia ſe feciſſe dicit ⁊c.

¶ Allegatio. lxviij. de eccle. edifican.

1 Monaſterium vel eccleſia an poſſit de vno loco ad alium trāſferri.

2 Eccleſia vel monaſterium quib⁹ de cauſis ⁊ ꝑ quos poſſit de vno loco ad alium transferri.

3 Unam eccleſiam alteri ſubijcere ſpecies eſt alienationis.

1 Queris an liceat monaſteriū vel eccleſiam in vno loco poſitam ad locum aliū trāſferre ⁊ ſi trāſferri pōt ꝑ quem hoc fieri poſſit. Rñdeo ad primum ꝙ ſic per. c. ſi quis. xvj. q. vlti. ⁊ eadē cā. ⁊. q. eccleſias. ⁊ per. c. tribus. de cōſe. di. j. hoc tñ ex cauſa faciēdum eſt ⁊ nō aliter qꝛ regula eſt in contrarium. xix. q.

2 iij. qui ſemel. ⁊ cauſe iuſte propter quas hoc fieri pōt. xvj. q. vij. c. antepe. ¶ † Itē concurſus hoſtium. vij. qō. j. tpis. ¶ Itē cum difficultas loci fuerit. ſ. ad eūdem. ¶ Itē cum malorum ſocietate grauet. vij. q. j. ⁊ habentur iſte tres cauſe in tex. de cōſe. di. j. tribus. Itē ꝓpter aeris intēperiē vt. lxxiij. di. quorūdā. dʒ enim ecclis conſtrui in loco congruo ⁊ vtili. xvij. q. vij. eccleſias. ⁊ dʒ eſſe ſan⁹ ⁊ nō apud ꝑdones: vt not. gloſ. in. d. c. Sane eccleſias. ⁊ dʒ dimitti in loco priori presbyter administrator ecclie: vt. d. c. ſi quis vult. quod intelligo ſi fieri pōt: vt ſibi not. ⁊ ꝑdit iſto caſu prior ecclia priuilegiū ſuum vt. e. cā. j. q. ⁊ hoc diximus: ⁊ no. glo. in. d. c. ſi quis vult. ¶ Ad ſcđm rñdeo ꝙ hoc dʒ fieri cum conſenſu epi ⁊ fratrum ſuorum vt in ꝑalle. c. ſi quis vult. ⁊ forte dʒ ꝓcedere tractatus capituli ⁊ autoritas ſuperioris quaſi iſta ſit ſpēs alienatiōis tollere ꝑuilegium ⁊ locum prioris eccle-

3 ſie† ſicut als dicit ſpēs alienatiōis vnā eccleſiā alteri ſubijcere: vt no. de exceſ. ꝑla. ſicut vnire ſup. iij. gl. ꝑ Jo. an. in nouel. Quia plus vr̄ vnā eccleſiā de ſolito loco trāſferre ad alium illa dimiſſa aliā loco eius alibi exigere quā ſit ipſam cādē dimittere ſine ſuo ꝑuilegio ⁊ ſimplex presbyter dimittitur pro miniſterijs ecclie ſi fieri pōt vt ꝓdixi. ſcđo caſu remanet in ſuo ſtatu ⁊ priuilegijs lʒ ſit alteri ſubiecta qꝛ ꝑmo caſu quaſi deſtruit ſtatus ei⁹ vt ꝓdixi. ſcđo vero caſu cōſeruat chorus eccleſie cuʒ ſuis priuilegijs: ſubiectio enim nō tollit iura ecclie: ſed debēt conſeruari ꝑ illū cui ſubijcitur. Nā 4 omnis ecclia in dioceſi ſubiecta eſt cathedrali ecclie ⁊ tñ ꝑuilegia ⁊ iura ſua retinēt: ſit tñ ſubmiſſio miſtis modis. de quibus no. enim ſe. va. c. j. in glo.

¶ Allegatio. lxix.

1 Procurator non poteſt ſine ſpeciali mādato defectus vel crimina in electū vel eligendum opponere.

2 Procurator non pōt ea per que ſtatus hominis diminui poſſit.

3 Actione iniuriarum non minuitur ſtat⁹ hominis.

4 Clauſula generalis adiecta expreſſioni cauſe an comprehendat maiora expreſſis.

1 In† elec. non poteſt de procu. in glo. concordans ⁊c. exordiens ab vltimo principio hui⁹ tituli ſcire debes ꝙ procurator ſine ſpeciali mādato crimina ⁊ defectus contra electum vel eligēdum opponere non pōt ⁊ mutiſme vbi locum lʒ decre. j. de elec. lib. vj. ⁊ qđ not. plene Inn. de accu. ſup his Jo. an. in. d. decre. j. de elc. ſuper verſi. procu-

ratoꝛ pͥncipaliter decidit cle. non poteſt
de ꝓcuratoribus. ¶ Sed dubitauerunt
doc. an hoc habeat locum ſolũ in pͥdicto 3
caſu decre. prime ſi quãdo talis cã ꝑ ab-
pellationẽ deuoluitur ad curiam roma-
nam an ſimplr̃ ſit verum ꝙ volẽs cõtra
electum vel eligẽdũ crimina vel defectꝰ
per procuratores opponere debeat da-
re ad hoc ſpãle mandatũ. ⁊ de hoc no. in
d. cle. nõ poteſt. in glo. antepenul. vbi li-
cite dabitur: vr̃ tenere glo. ꝙ nõ ſoluȝ in
caſu decre. j. de elec. li. vj. Sed etiam in-
differẽter ⁊ vbiqȝ locuȝ habeat inducẽs
ad hoc rõnes Inn. no. in pal. decre. ſu-
per his. ⁊ ſecũdum hoc meliꝰ pͥcedit du-
biũ de quo q̃ritur. nã ſi poneres eſſe ſpe-
cialẽ caſum ꝓuiſum in terminis ipſius
decre. nõ eſſet mirãdũ ꝙ ꝑ clauſulã ge-
neralem adiectã ſpãli caſui nõ veniret:
ex quo iure diſpoſitio ſpãlẽ ſemꝑ requi-
reret. ita em̃ dicimus in ꝓcu. ad appel-
landũ in pͥdicto caſu vt ꝓbat decre. pro-
cura de elec. li. vj. ⁊ no. in gl. añpe. idem
dicimus in mr̃imonio ↄ̃hendo vt in de-
cre. fi. de ꝓcuratoribus eo. li. his em̃ ca-
ſibus nec dubiũ nec admiratio ꝓcedit
⁊ videtur etiã no. gl. in proxi. ſupra alle.
c. procura. Reſtat ergo dubium ſi huius
ſpãle mandatuȝ requirit indifferenter
non reſtringẽdo ſe ad ſpecialiſſimã diſ-
poſitionem iur. qꝛ per generalẽ clauſu-
lã adiectam caſui qui req̃rat ſpãle: iſte
caſus nõ veniat qꝛ ad agẽdum de ꝓcur.
et cõtra id quod innuit glo. iiij. et ſuper
ea not. Ioan. an. ṡ. de reſcrip. ſedes. vbi
dicitur ꝙ illa reſtrictio clauſale ⁊ quidã
alij de qua ibi hȝ locum in rſſo ſecus in
alijs contractibus in quibus illa clau-
ſula potẽs comprehẽderet oẽm modum
⁊ omnẽ caſum. Si coniungas ⁊ miſceas
glo. antepe. ⁊ penul. hic poſitas videbis
veritatem lȝ difficulter: qꝛ obſcure ſatis
loquũtur ⁊ maxime penul. dicit ergo gl.
antepe. ſm̃ Inno. quod rõ quare ſpecia-
le mãdatum requiratur in hoc caſu eſt
qꝛ ſuccumbẽs incurrit ſuſpẽſionẽ bñficij
ꝑ triẽniũ: ⁊ ſi ſe ingeſſerit medio tpe ꝑ-
petuo priuatus eſt ⁊ ſic cõtinet diminu-
4 tionẽ ſtatus: †ſed procuratoꝛ nunquam
põt ea que poſſit hominis ſtatus dimi-
nui ⁊ lȝ principaliter pena videatur tẽ-
poralis tñ diminutionẽ ſtatus continet
ſecundũ eum: vt in aut. alle. in gl. ⁊ hinc
eſt † quod in actione iniuriarum nõ re-
quiritur ſpãle mãdatum qꝛ diminutio-
nẽ ſtatus non continet vt in iure alleg.
in glo. ⁊ iſta eſt rõ cle. ſ. qꝛ iſte caſus non
includitur ꝑ generalẽ clauſulã adiectã
caſui qui requirit ſpãle mãdatũ. ſ. ꝓpter
maximã differẽtiã ⁊ excellẽtiã caſus in-
ter diminutionẽ ſtatus ⁊ nõ diminutio-
nẽ in quo caſu non loquitur. c. q̇ ad agẽ-
dum. ṡ. alle. pro ⁊ cõtra. qꝛ lȝ ibi dicatur
ꝙ expreſſo certo articulo exigente ſpãle
mãdatum tunc generalis clauſula ad-
iecta ad alios extẽditur ⁊ illud intelligi-
tur de ſimilibꝰ vel maioribꝰ forte. ſed nõ
tã lõge maioribus et etiã not. glo. iiij. in
c. fi. eo. titu. ⁊ lib. ſed conſtat ꝙ caſus no-
ſter per rõnes predictas longe eſt maioꝛ
ergo ⁊c. Sȝ ad iſtud opponitur qꝛ de iſta
hoc non exprimit ſed ſimplr̃ dicit ꝙ nõ
veniunt maioꝛa vel grauioꝛa expreſſis.
¶ So dicit glo. imo puto ꝙ hec cle. põ-
derat hanc maioritatem ſecũdũ predi-
cta ⁊ remittit glo. ad id quod dicit in gl.
proxi. ſeq. ibi ſatis puto ⁊c. ⁊ ibi remittit
ad iſtam opi. ⁊ ita patet eſſe de mẽte gl.
ꝙ iſta ſit ratio clauſu alle. ⁊ ratio facilis
tollẽs cõtraria ſupra allegata: ⁊ per iſta
puto clarum articulum iſtum ⁊ contra-
ria quieſcãt: ſed qꝛ gl. pe. de ſe eſt obſcu-
ra venio ad ipſius textualẽ intellectuȝ:
dicit ergo ꝙ id quod dicitur in hac cle.
circa ꝓcu. conſti. ꝙ non veniunt maioꝛa
vel grauioꝛa exp̃ſſis concoꝛ. cum eo qḋ
dicitur. ṡ. de reſcri. cũ cõcoꝛ. ſedes ꝙ di-
ctum. ſ. nõ maioꝛa exp̃ſſis etiã in ꝓcura.
de quibꝰ loquitur cle. regulariter nõ hȝ
locũ nec eſt verum vt ipſa glo. not. in. d.
decre. ſedes. imo hȝ locum contrarium
vt ipſe ibi not ṡ. iij. glo. ⁊. ṡ. dictũ eſt: nec
huic dicto. ſ. ꝙ contrariũ nõ eſt regula-
re qꝛ maioꝛa veniũt obſtat litera huius
cle. que prima facie vr̃ velle ꝙ ſi in caſu
huius cle. fuiſſet in ꝓcu. exp̃ſſa cã fidei
q̃ maxima eſt ⁊ adiecta clã q̃ potuiſſet
opponere etiã ⁊ hoc a ↄ̃rio ſenſu: qꝛ ſi il-
la eſt cã q̃re non venit qꝛ grauioꝛa ſunt
exp̃ſſis exp̃ſſa cã fidei cũ ſit maioꝛ ceſſa-
bit rõ. Eſt verũ qꝛ v̾ba cle. lȝ ſint gñalia
fundanẽ tñ ſuꝑ rõne ſpeciali de qua. ṡ.
⁊ hoc

ꝛ hoc qđ dixit gloſ.ibi ſatis puto ꝙ grauiora intellexit per modum de quo predixi intelligas in antepe.glo.vnde ſubdit gloſ.ſi ſubtiliter aduertas iſta litera huius cle.nō eſt cōtra id quod no.ſuper.d.glo.iij.in decre.ſedes:quia hic nō
4 dicitur † ꝙ gñalis clauſula adiecta expreſſioni cauſe nō comprehēdit maiora expreſſis:qꝛ iſtud eſſet falſum quia clauſula per ſe oēs caſus comprehenderet. expreſſio ergo certe cauſe nō tollit virtutem gñalitatis niſi in reſcripto vbi eſt ſpeciale ꝓpter odiū.ſed iſta dicit ꝙ generalitas adiecta caſui qui requirit ſpeciale non includit grauiora et intellige grauiora ſcḋm qđ ſupra dictū eſt.ſ.ↄtinētia diminutio ſtatus ꝛ hoc eſt non ex defectu verborū generalis clauſule ex ꝓuiſione iuris ne quis tantum periculum facile incurrat.Si vis ergo clare intelligere clau.pōdera ſolum qūo litera capit maiora vel grauiora qđ ex predictis ſatis clare patet ꝛ ad materiam.ſ.alle.proximā ad finem.

¶ Allegatio.lxx.de procura.

1 ☞ Cauſa vſuraria an ſit ſpiritualis.
2 Cauſa vſuraria que dicatur.
3 Cauſarum ſpecies ſunt plures.
4 Mādatum ad cauſas ciuiles ꝛ criminales nō includit cauſam vſurariam.
5 Cauſe eccleſiaſtice oēs ſunt quaſi ſpirituales:et res eccleſiaſtice ſpirituales dicuntur.
6 Cauſe ſpirituales ſpeciale mandatum requirunt.
7 Anima eſt omnibus temporalibus pretioſior.
8 Cauſa ſpūalis tanto a ciuili differt ꝗto aīa eſt corpore pretioſior.
9 Cauſa criminalis diuerſimode conſideratur.
10 Clauſula gñalis adiecta ſpecialitati habet vim ſpecialis mādati.

S Epe † vidi dubitari in cauſis vētilandis an cauſa vſuraria tanꝗ̄ ſpiritualis requirat mandatum ſpeciale vel an ſufficeret mandatum ad cauſas ciuiles ꝛ criminales vel an ſufficeret mādatum ad eccleſiaſticas cauſas:et vt iſte articulus diligentius examinetur eſtiante videndū an cauſa vſuraria ſit ſpiritualis. ¶ Scḋo eſt examinādū de ſpeciebus cauſarū ꝛ de ipſarū differentia ſpecierū ex qb᷒ clari᷒ infert̄ ad qōnē premiſſam.Et omiſſa opinione aliquorum dicētiū ꝙ tunc demū cauſa vſuraria eſt ſpūalis etiā in foro eccleſiaſtico debet tractari qñ agit̄ de ꝓhibito ꝛ conceſſo.i.an hoc ſit vſura vel non:que opinio in practica ſuccubuit † ꝛ generaliter vbicūꝙ petuntur vel repetuntur vſure vel cōmoda tanguntur dicit̄ eſſe cauſa vſuraria ꝛ cognoſcit eccleſiaſtic᷒ vt ſcripſi plenius.ſ.alle.videtur ꝙ cauſa vſuraria ſit ſpūalis vel quaſi ſeu ſaltē ſpūalitati annexa ſicut eſt cauſa hereſis ſimonie adulterij de offic.ordi.c.j.ꝛ ibi no.cauſe enim q̄ inter laicos in foro eccleſiaſtico tractant̄ quaſi ſpūale ſunt: ita videtur ſentire gl.vlt.in.c.ex literis. de iureiuran.in eo ꝙ dicit cauſa vſurarum eſt quaſi ſpiritualis cum ſit eccl'iaſtica ꝛ ob hoc efficiūtur cognitionis iudicis eccleſiaſtici non ſolum rōne criminis alias ſi laicus raperet rē alteri᷒ laici eccleſie cognoſceret rōne criminis rapine qđ tñ nō dicimus ſic generaliter:ꝛ licet dici ſoleat qđ rōne peccati cognoſcit eccleſia etiā inter laicos:illud tñ recipit tēperamētū: ꝛ ſic gñaliter recipit̄ vt not.in.d.decre.nouit.de iudi.ꝛ qđ ſit ſpūalis tenet glo.in decre.ex literis.de iureiuran.ꝛ glo.ord.in.c.ſi annum.de iudi.libro.vj.Nec ob.quod Joan.an.dicit ibi in nouel.exponens.ſ.largo modo.ſ. eccleſiaſtici fori qꝛ ibidē voluit ꝙ dicta gl.in dicto.c.ex literis.ꝛ ideo in eccleſiaſtico foro tractātur vt.ſ.de iureiur.vel ꝙ eſſet quaſi ſpūalis dixit.Sed de quaſi ſpiritualib᷒ vel annexis ſpūalibus idē iudiciū eſt habēdū.de iud.quāto.eo.ti.
3 ꝛ in cle.diſpēdioſa.de iud.† Ad ſcḋm dico ꝙ ſpecies cauſarum ſunt multe.Aliquando dicuntur cauſe eccleſiaſtice vt qꝛ aguntur in foro ciuili eccleſiaſtico.et ſecundū hoc dicunt̄ ciuiles q̄ agunt̄ in foro ciuili vt ſcribit Jo.and.in.c.in cauſis.de teſti.ſup verbo eccl'iaſticis.in nouel.Aliq̄ñ cauſe ſpirituales vocātur eccleſiaſtice vt ſunt criminales ciuiles de rebus tpalib᷒ ſupra vt ibi ſubdit idem

Jo.an.in glo.ſ.ord.in.c.literas.de iura. ca.dicit ꝙ ſunt quedã cauſe ſpirituales vt cauſa decimalis:vt l dicto.c.literas. ¶ Quedã annexe ſpiritualibꝰ vt cã iu- repatronatꝰ.de iudi.al.de re iu.c.q̃to. ¶ Quedam ſunt mere ciuiles cauſe vt cũ agitur rei vẽdicatio.vel cauſa pecu. de libel.oblatione.c.vlt.ꝛ pe. ¶ Quedã ſunt criminales vt cũ agitur directe de crimine de accu.c.veniens.ꝛ.c.ſup lr̃is. ¶ Alie ſunt mixte vt cum agitur de cri mine ciuiliter ꝑcura.tue.et in iur.alle. in dicta glo.Jo.and.poſt glo.Specu.in ſpe.de accu.§.j.ver.porro.dicit ꝙ in cau ſis eccleſiaſticis nõ tenetur q̃s exprime re actionẽ:ſed in ciuilibus ſic etiam in foro eccleſiaſtico:ꝛ ſic patet ꝙ etiam in foro eccleſiaſtico diſtinguũtur cauſe ci-

4 uiles ab eccleſiaſticis.† Modo ad ꝓpo- ſitum dico ꝙ mãdatũ ad cauſas ciuiles ꝛ criminales nõ includit vſurariam cau ſam q꞉ cã ciuilis ꝛ criminalis proprie di cuntur de rebus temporalibus et que coram ſeculari iudice ſunt tractãde:vt ſ.dictum eſt.ꝛ decre.in cauſis p̃realle. ponit cauſas eccleſiaſticas et ciuiles ꝑ diuerſis:ergo vna reliquam non inclu- dit:ſed bene puto ſufficere mandatum

5 ad cauſas eccleſiaſticas:† q꞉ omnes cau- ſe eccleſiaſtice ſunt quaſi ſpũales ſic et res eccleſiaſtice dicũtur ſpirituales:vt not.gloſ.ſuper ver.apponatur.de reſti. ſpo.c.j.lib.vj.vel annexe vt dicit dicta glo.in.c.ex literis.de iureiu.Ille eñ qui dat mãdatum ad cauſas eccleſiaſticas concedit ꝙ omnes cauſe quaſi ſpiritua les vel annexe ſpiritualibus que coraꝫ eccleſiaſtico iudice tractari poſſunt ex- periri poſſit vt eſt cauſa vſurarum que quaſi ſpiritualis eſt vel annexa ſpiritua libus:puto tñ qđ tale mandatum ſcꝫ ad eccleſiaſticas cauſas non eſſet ſufficiẽs ad mere ſpirituales vt eſſet cauſa fidei ſacramentorũ ꝛ hmõi:q꞉ lꝫ ꝟbũ eccleſia ſticas includit quaſi ſpũales ꝛ annexas ſpũalibus nõ tñ mere ſpũales que req̃- runt ſpeciale mandatum. Sed oppono imo videtur qđ predicte forme non ſuf- ficiant:nam non videtur iure cautũ qđ cauſa ſpũalis requirat ſpeciale manda tum:vt no.glo.or.in.c.qui ad agendum. de ꝓcura.lib.vj.que enumerat cauſas que requirunt ſpãle mandatũ:de cã ſpi rituali nil dicit.ꝛ Spec.eo.ti.ſ.de ꝓcu. §.j.ver.itẽ opponitur ad quem remittit dicta glo.in.c.qui ad agendũ.nil de hoc dicit .So.imo non ſufficiũt dicte forme vt.ſ.dictum eſt.Tũ q꞉ mãdata ſunt ſtri cti iuris.ꝛ vna ſpecies non includit reli quã.de reſcriptis ſuſceptum.li.vj.vñ cũ alia ſit cauſa ſpũalis alia ciuilis alia cri minalis reſtat ꝙ datꝰ ad ciuiles vel cri- minales non erit datus ad ſpũales di- uerſe ſpeciei ad hoc de ꝓcura.ſi ꝓcura- tor.ꝛ in ſpe.de ꝓcurato.§.j.ver.item qđ

6 certa.† Tum etiã q꞉ ſpũales ipſe requi- rũt ſpeciale mãdatũ:vnde ſpe.de cõiun cta pſona.§.j.verſi.Itẽ qđ dicit ꝙ cõiun cta pſona nõ admittitur ad ea que req̃ runt ſpãle mandatũ per q̃ ſatis videtur innuere tã beneficialis ꝛ ſpũalis requi- rit ſpãle mãdatum.ꝛ ad hoc facit dicta decre.ſi annũ.de iudi.lib.vj.Itẽ hoc ipꝫ videt̃ ꝓbare text.in.d.c.ſi annũ.§.ſi ꝟo. vbi procurator ad eas.ſ.cauſas ſpũales cõſtituitur ꝛ qđ cã ſpũalis req̃rat ſpãle mãdatũ ptꝫ ex eo:q꞉ diſcurrẽdo per ſin- gulas cauſas ſpũales eſt reperire qđ re quirũt ſpãle mandatũ et ex ſingularibꝰ ꝛ indiuiduis infert̃ genus.vñ eſt videre quod abſolutio ab excõicatione req̃rit ſpãle mãdatũ.imo nec ſpãle ſufficit ni- ſi habeat ſpeciale ad pſtandũ iur̃m ſm no.in.c.cũ deſideres.de ſen.exc.ſup ver bo abſolutio.per decre.de his.de ſentẽ. exc.Itẽ iuramẽtũ qđ aĩam ligat requi- rit ſpãle mãdatum.ff.de iura.calũ.c.ſi. in cle.nõ põt.de ꝓcu.ꝛ no.Spe.de iura. cal.§.reſtat.ꝟ.q̃d ergo fiet.ꝛ ꝟ.quid er- go.ꝛ de ꝓcur.§.rõne aũt forme.ꝟ.pe.in cã mr̃imonij.qui matri.accu.poſ.ex lr̃is in parte deciſa.Nec ob.decre.accedẽs. de ꝓcu.q꞉ ibi parentibꝰ agẽtibꝰ de mr̃i- monio filioꝝ acceſſit ꝯſenſus eorum.vt ibi no.Itẽ ꝫ in voto vltramarino.de vo. ex multa. ¶ Itẽ in ꝫhẽda excõicatione. xxiij.q.iiij.ſi habes.in prin. ¶ Itẽ ad im petrandũ diſpenſationẽ.vt not.Spe.de elec.ꝟ.itẽ no.ꝛ idẽ in alijs ſpũalibus: et põt eſſe rõ:quia in cauſa ſpirituali pro-

7 prie tangitur† anima que eſt omnibus temporalibus pcioſior. Unde nil pro-

deſi homini ſi totū mūdum lucreť: aīa
vero ſua ſalua non ſit: ꝛ circa eā maius
periculū imminet. Unde ſicut expreſſo
caſu ſpāli ꝛ ſubſecuta clauſula genera
lꝰ nō veniunt ſpecialia maiora: vt. ð. cle.
nō pōt: ita ꝑ generalia verba ꝓcurato
ris ad cās non includitur ſpiritualis ꝗ
propter ſui nobilitatē ꝛ magnitudinem
eſt ſpāli no. digna. Et que ſpeciali no. di
gna ſunt ſi non exprimantur neglecta
videnť. ff. de iniurijs. item apud labeo
nem §. hoc edictum alias ait pretor. de
cōceſ. pbē. dilectus. ꝛ hoc videtur ſenti
re glo. vl. in cle. non pōt. ꝗ arguēs cōtra
tex. dicit qđ expreſſo iuramēto qđ ligat
animā que eſt ꝑtioſior corpore videtur
includere ꝙ poſſit obijcere crimina ꝗ li
gāt corpꝰ ſoluit ꝑ interꝑtationem: qꝛ iu
ramētū ꝓcuratoris non ligat animam
dñi: ꝗſi fateať glo. ꝙ ſi ligaret ꝓcederet
obiectio: ꝛ nō dico ꝙ omnis cā ſpiritua
lis requirit ſpāle mādatum ſingulari
ter. Sꝫ dico ꝙ niſi detur ꝓcurator ſaltē
in genere ad ſpirituales cauſas ꝙ illas
tractare non poterit tanꝙ diuerſe ſpe
ciei. vide etiā idē dicimus in mō reſcri
pti ꝙ expreſſa tpalis nō venit in aliquo
ſpūalis: ꝛ expreſſo laico impotenti non
venit clericus ſcđm lec. ꝛ nota. in. c. ſe
des. ꝛ in. c. Rodulphus. de reſcrip. et in
Spec. in reſcripti preſenta. §. ratione
8 aūt cauſe. ¶ † Itē qđ in eo ꝛ ſup dicto
verſi. ꝑ Joā. and. in addi. ita in propoſi
to ꝓpter exꝑſſionē cauſarū ciuilium vel
criminaliū nō veniet cā ſpiritualis ꝗ no
bilior tāto differt ab alijs quāto anima
eſt pretioſio: corꝑe: ꝛ ſecūdū hoc etiam
ſi cā vſurarū qꝛ cōtinet crimen include
reť de vi ꝟboꝝ in mādato dato ad oēs
cās criminales tñ vř iuris diſpoſitione
vel de mēte iuris nō poſſe vſurariā cām
tractare ꝗ eſt ſpūalis ꝓpter rationes ꝑ
dictas: ꝛ marie vbi non ageret crialř ſꝫ
ciuilř ad reſti. exactorū: qꝛ tūc etiam nō
includiť ſub crialibꝰ ꝗ intelligunť qñ di
recte agiť de crie. vt not. in. ð. gloſ in. ð.
c. lřas. de iuramē. cal. qꝛ ꝟbū ſimplř pro
latum in ſui potiori ſignificato dꝫ intel
ligi de ſen. excō. ſi quem. Unde dicendo
ad cauſas criminales intellige de illis
vbi directe agitur de crimine. ¶ Item
ſi in mandato dicať ad cauſas crimina
les ꝛ ad omnes alias cauſas adhuc nō
venit ſpiritualis vigore clauſule gene
ralis: qꝛ clauſula generalis adiecta ſpe
ciali caſui non includit maiores caſus
vt in cle. non pōt. cum ſua gl. ergo dicta
clauſula gñalis: ſcꝫ ad oēs alias cās ad
iectas cauſis criminalibꝰ vř ciuilibꝰ ſine
ſpeciebꝰ crialiū vel ciuiliū non includit
ſpūalem qꝛ eſt multo maior ſpēs vt eſt
dictum. Nec ob. ſi dicať cā vſurarū pōt
crialiter tractari: ergo venit in mādato
dato ad criminales qꝛ non puto hoc ve
9 rū: † qꝛ criminaliū alia eſt ſimplex ꝛ ſine
mixtura ſpiritualitatis: alia hꝫ mixtam
ſpiritualitatē cuiꝰ rōne deferť ad eccle
ſiaſticum iudicē vt eſt vſuraria: ꝛ tūc di
co ꝙ ad iſtas gñale mandatum ad cās
criminales nō extēdiť ad rōnes ſuperiꝰ
alle. imo plus videť ꝙ ſi dicatur ad oēs
cās criminales nō tñ ad eccleſiaſticas
criminales nec in foro eccłiaſtico. Iſta
eñ differunt nimium ꝛ ſunt ſpāli no. di
gna. ꝛ ideo ſi taceanť non videnť inclu
di vt. ſ. dixi. ¶ Quid ergo ſi expreſſo ali
quo adijciať clauſula generalis et ſup
addatur etiā ſi maiora et magis ſpālia
eſſent ꝙ expreſſa. nunqđ poterit obijce
re crimina: puto ꝙ nō niſi vnū de ipſis
maioribus fuerit exꝑſſum ſecuta clau
ſula generali ad hoc. eo. titu. ꝗ ad agen
dū. li. vj. ꝛ vř hoc ſentire glo. or. ſuper ꝟ
bo mādamus. in. ð. decre. ꝗ ad agēdum.
que dicit ꝙ lꝫ text. ibi in §. ꝓcurator di
cat ꝙ ſine ſpāli mādato nō poteſt ꝓcu
rator iuramētum deferre ꝛc. Tñ ſi cōti
neatur in mādatis id qđ eqpollet ſpāli
mādato ſufficit. ꝛ alle. ꝑmum rñſum
ipſius decre. qđ dicit ꝙ exꝑſſo vno ſpā
li ſubſecuta clauſula generali veniunt
10 alia ſpālia quaſi hec clauſula gñalis
adiecta ſpecialitati hꝫ vim ſpālis mā
dati quo ad alia ſpālia. ſ. paria ꝛ nō ma
iora ꝑ clemē. nō poteſt. ita in ꝓpoſito: ex
preſſo vno ſpāli altioris gradꝰ: ꝛ hoc plꝫ
do. Joā. de ſancto Geor. Bono. ꝛ domi
no meo domi. Lapo Abbati monaſterij
ſancti Monachi. ad montem de prope
flor. facit ad hoc quia ſpeciale manda
tum datum intelligitur vbi nominatim
quid mādatur. ff. de ꝓcura. nō ſolum. §.

vlti.⁊.l.pompo.in prin.ff.de mino.illud.
§.ſi talis.Nominatim autē fit quod fit
expreſſo noīe ꝓprio vel eo quod lʒ vim
proprij noīs.de teſti.lʒ ex quadam.ff.de
libe.et poſth.noīatim.ff.ſi cer.pet.l.cer=
tum.ff.de verbo.obli.ſtipulatio.et.l.vbi
autem.Unde ſi exprimo in mādato gra
dum altiorem et aditio et alia ſatis vi=
deor velle alia altiora venire ⁊ qđ habet
vim proprij nominis per iura predicta.
¶ Sed obſtare videtur qđ ſm hoc expſ=
ſo in mandato ad opponendum crimi=
na vel defectus ſubſecuta clauſula ge=
nerali poſſet procurator matrimonium
contrahere qđ eſt falſum vt dicit glo.in
d.c.qui ad agendum.ſed nō eſt cōtra q:
contrahere matrimoniū eſt longe maiꝰ
ſed clauſula generalis nō includit lon=
ge maiora:vt no.glo.in.d.c.procurator.
¶ Itē licet clauſula generalis adiecta
caſui ſpeciali includit alia ſpecialia pa=
ria non tamen illa ſpālia q̄ iuris diſpoſi
tione requirunt ſpāle mandatum vt in
matrimonio vide in queſtione predicta
non intelligo ꝙ expreſſo vno de longe
maioribus veniunt alia longe maiora q̄
iuris diſpoſitione requirūt ſpeciale mā
datum propter eorum magnitudinem
non venirent niſi vnum de longe ma=
ioribus fuiſſet expreſſum: vnde ſicut nō
venit in dicta decre.qui ad agendum
aliquod de poſitiuis ſpāle mandatum
exigentibus niſi eorum aliqđ exprimat.
ita non veniet ⁊ vigore gñalis clauſule
aliquod de cōtētis in maiore ⁊ alterius
generis altioris mandatum ſpāle exigē
tis niſi eoꝝ aliquod exprimatur propter
paritatem rōnis:⁊ vide ad intellectum
predictorum.s.alle.proxi.

¶ Allegatio.lxxi.de teſtamentis.Rubr.

I Petrus ⁊ Jo.ſunt cōmiſſarij in te=
ſtamento ad diſpenſandū cētum.Item
Jo.in teſtamento.B.ad diſpenſandum
centum:demum ꝑ inaduertentiam pro
anima Joānis diſpenſauit centum.xx.
an in foro conſcientie talis diſpenſatio
poſſit approbari.

I Uadēs ad furādum rē alicuius ſi ante
furtum ꝑueniatur ⁊ illi res donet an di
catur fur.

¶ Caſus.

1 Martinus et Petrus ſunt
duo fideicōmiſſarij Joan=
nis pro quo debent diſpē=
ſare prout voluerint pro
anima ſua cētum:⁊ iterū
Martinꝰ ſcriptus eſt ſolꝰ
fideicōmiſſarius Andree ꝓ quo dʒ diſ=
penſare ſimili modo alia cētum. Acci=
dit ꝑ inaduertētiam ꝙ Petrus ſcriptus
noīe ſuo ⁊ ſocij ſui Martini cōmiſſarioꝝ
dicti Jo.ꝓ anima.d.Jo.cētū.xx.diſpen=
ſauit nō credēs plus dare ꝓ eo q̄ diſpē=
ſare deberet.Nunc dictꝰ Martinus de
conſenſu Petri vellet dicta.xx.plus da=
ta applicare dicto Andree de quo nec
ante dictam dationem neq̧ in datione
illa neq̧ per Martinum neq̧ ꝑ Petrū
quo ad illa.xx.aliqua ꝑceſſit vel fuit intē
tio dādi pro anima Andree q: credebat
ſolum diſpenſaſſe partē Jo.ſed cū ad eo
rū notitiam ꝑuenit error nō cōſenſerūt
dediſſe.illa.xx.pro Joanne ſed velle ap=
plicare Andree vt dictum eſt.Modo q̄=
ritur obmiſſo foro iudiciali ſi in foro con
ſciētie ipſe Martinus poteſt applicare
illa viginti ipſi Andree.Item ſi facta
diſpenſatione flor.lxxx.pro anima dicti
Andree ꝑ ipſum Martinū ſi ipſe Mar=
tinus eſt liber ſm cōſcientiam a diſpen
ſatione totali illorū cētum flor.quos pro
dicto Andrea debuit diſpenſare tantū.
Ad ꝑdictam qōnem ſic rñdetur:⁊ ꝑmo
ꝓ declaratione aut dicta cētum viginti
fuerūt data certe ꝑſone per errorem et
ignorātiam:aut fuerūt per inimicitias
hincinde diſperſa.Primo caſu aut eſt ꝑ
ſona que ſit potens reſtituere quod per
errorem recipit:⁊ tūc poſſunt dicta.xx.
ab eo repeti ⁊ ipſe reſtituere tenetur:et
reſtitutione facta ceſſat q̄ſtio.Item di=
cto caſu poteſt abſq̧ reſtitutione actua
li dictus Petrus notificare dicto tali
qui recipit dictum errorem et poſſunt
adinuicem conueniri dictus recipiens
et predicti Petrus ⁊ Martinus ꝙ illam
pecuniam decetero ipſe recipiēs dicat
ſe recepiſſe ꝓ anima dicti Andr.⁊ ipſe
Martinus de conſenſu dicti petri ipam
pecuniam de nouo ipſi eidem qui rece=
pit pro anima dicti Joan.an.concedat
ſeu cōſentiat quod licite tunc retineat

pro aïa dicti Andree. Et quia remittere idē eſt ꝙ dare ⁊ dictus recipiēs ab inde oēs p̄ces ⁊ quecunq́ʒ ſuffragia facturus erat pro anima dicti Jo.and.pro dictis xx. ꝑ anima dicti Andree. Si autē non eſt potēs reſtituere ⁊ tūc ē eidē ꝙ in caſu ſeq.ſ.quando hincinde ꝑ inimicitias fuerūt diſperſa ita ꝙ in facto repeti non pōt:quibus caſibus dico ꝙ ſi Petrus ⁊ Martinus cōcordant adinuicē ita ꝙ dictus Petrus ⁊ Mar.conſentiant ꝙ dicta.xx.q̄ per errorē ſoluit ⁊ de quibus cō petit ſibi de iure receptio Martinus diſponat prout vult ꝙ dictus Mart.poteſt illa de nouo concedere pro anima dicti Andree eiſdē quibus per errorē conceſſa fuerunt ſeu remanere vel conſentire ꝙ ipſi qui ſic ꝑ errorē receperunt ꝑ aïa Joan.⁊ per errorē illicite retinēt ⁊ p̄ces ⁊ ſuffragia decetero ꝑ aïa dicti Andree effundant ⁊ lʒ non reperirentur illi qui dicta.xx.receperūt tamen ſufficit ꝙ eis donentur ſeu concedantur ꝙ licite retineant ꝑ anima dicti Andree ⁊ pro anima predicti Andree erunt non a die prime date ſed a die donationis et noue

2 conceſſionis ſeu remiſſionis. †Unde ille qui vadit vt furetur rem meam ſi ante furtum preuenio ⁊ illam illi dono lʒ ipſe ignoret nō dr̄ furtū committere lʒ poſtea rē ipſam ille auferat animo furandi. ¶ Et ſi dicatur dicta.xx.non fuerunt data ꝑ anima Andree fateor. Item dicta.xx.non fuerunt data de pecunia Andree ſed Joan.fateor. ¶ Itē illi pauperes recipiētes nō receperunt ꝑ aïa Andree ſed Joan.ergo pro anima Andree operari non pōt negando iſtam concluſionem quia poſſunt obſeruare que.ſ.dicta ſunt.nam ſi fiat reſtitutio ab eo qui recepit ceſſat qō vt p̄dixi ſi non poſſit fieri reſtitutio:quia non hʒ vnde vel qꝛ minutatim fuerunt diſperſa:⁊ ſi non reperiuntur vel ignorantur recipiētes tunc ſufficit remiſſio vel noua conceſſio nec ob.qd̄.dicta pecunia non fuit de pecūia Andree ſed Joan.quia petrus ꝑ errorē ſoluit cui competit repetitio cōſentit ꝙ Martinus faciat qd̄ ipſe facere poterat ⁊ ſicut ipſe de nouo concedere vel remittere poterat:ita ⁊ Martinꝰ hoc poterat ꝓcedūt maxime predicta in foro anime vbi de apicibus iuris ⁊ formulis ṽborū non eſt diſputandum ſed ſm intētionē ⁊ veritatē geſtorum.

¶ Allegatio.lxxij.de fo.compe.

1 Res empta de pecuniis ecclie an efficiatur ipſius eccleſie vel emētis.

2 Actor dʒ ſequi forum rei.

3 Impediēs res eccleſiaſticas ſacras ſacrilegus dicitur.

4 Poſſeſſori inquietato datur vti poſſidetis.

1 At qōne premiſſa multa capitula continentur eſt p̄diſcutiendum an res empta de pecunia eccleſie ſit effecta eccleſie ſic ꝙ ecclia vēdicare poſſit:hoc em̄ eſt fundum agētis hic ⁊ attēdendum ꝙ glo.dicunt aſſertiue ꝙ ſit ita no.glo.de peculi.cle.inquirēdum.⁊ Joan.xij.q.ij.apoſtolicos.alle. xij.q.iiij.ſacerdotes.⁊.c.fixum. eo.c.⁊.q. ff.facit.c.res eccleſie.xij.q.j. ¶ Ego nunq̄ vidi tex.hoc probantē:imo regula hʒ contrarium.C.de rei ven.l.ſi ex ea.C.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.ſi de tua.⁊.l.ſi patruus.C.communia vtriuſq́ʒ iudicij que regula fallit in caſibus pluribus a iure:expreſſis.ſ.in milite.C.de re.vē.l.ſi vt proponis ⁊ pupillo.C.arbi.tu.l.iij.et in re empta a marito de pecunia vxoris ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.⁊ in re empta a liberto de pecunia data a patrono que reuocatur ſola obſequij rōne non preſtitit.C.de reuocan.do.l.j.addunt aliqui de re empta de pecuniis fenebri.de vſuris cum tu.de illo dubium ſed de eccleſia nō inuenietur tex.in mundo ad tex. allegatum. In contrarium ſi text.videatur bene non probat ⁊ facile eſt rn̄dere in quibus non inſiſto. Sed ſuppoſito ꝑ vero quod ita ſit eſt vidēdum an coram iudice eccleſiaſtico procedat libellus formatus vt ſit hic attēdēdum quod libellus figuratiue fundari videtur ſup no.Inno.in.c.cum ſit.de foro comp. que habet quod ſi allegetur rapina vel dolꝰ et fraus contractus vel nullitas ſiue etiam petatur reſciſſio quod iudex eccleſiaſticus cognoſcet: hic ante omnia pondero quod verba Innoc.non ample

ſunt intelligenda: nõ enim eſt de mente
Inno. quod integratio vel alias contra-
ctus reſciſſio vel nullitatis declaratio
ſic abſolute pponatur cõtra laicũ in fo-
2 ro eccleſiaſtico. † nam ſtãdũ eſt regule q̃
hʒ qđ actor ſequit̃ forũ rei vt in. c. cũ ſit.
ꝛ in. c. ſi clericus. niſi inquãtum reperia-
tur regula violata expſſe in caſu. c. cum
ſic exprimuntur in q̃b⁹ offendit̃ illa re-
gula: nec fit extẽſio cũ illa diſpoſitio expo-
bitet vt in regula q̃ a iure niſi forte ad
ſimilia vbi ſubeſſet oĩmoda rõnis idẽpti-
3 tas no. idẽ Inn. dʒ ſic concludi. ¶ † Nã
aliqñ conſtat res impeditas a laico fo-
re eccl'iaſticas ex natura rei vt quia ſa-
cre ꝛ tũc coraʒ eccl'iaſtico cum ſit crimẽ
ſacrilegij. xvij. q. iiij. ſicut. ꝛ. c. iij ꝛ hoc nõ
ex debito ſpãli eccl'ie imo etiam ex debi
to gñali quo eccl'ia defendit miſerabi
les pſonas. xxiij. q. iij. ſi quis de potẽtib⁹.
ꝛ. c. ſʒ. ꝛ. c. ex tenore. de fo. compe. vbi le-
gitur de eorũ oppſſione: aut non allegat̃
oppſſio ſine violẽtia ꝛ tũc conſtat rẽ fore
eccl'ie ſʒ ꝯ illam perueniſſe ſine cauſa
ad laicum ꝛ ſic allegatur nullitas tituli
vel minus ſi fiat reſciſſio tunc conſtat
ipſam fore eccl'ie iudex eccl'iaſticus exe-
quet̃ vt in. c. aplicos. ꝛ. c. q̃cũqʒ militum
xij. q. ij. ꝛ ſic intelligatur tota no. Inno.
vbi aũt nõ cõſtat eiſe vel fuiſſe eccleſie
ſed in dubiũ reuocat̃ qꝛ eccleſia vẽdicat
aſſ'ato d'nio ꝛ poſſidẽs negat niſi allege t̃
oppſſio vel violẽtia ſtabitur regule quã
tuncunqʒ allegetur fraus vel dolus nec
in hoc receditur a regula nũc aplica dũ
in libello hic narratur ꝙ de pecunijs ec
cleſie fraudulẽter vel doloſe iſti emerũt
ad inſtantiam fratris Ioannis ꝛ ꝙ te-
nuerũt p violẽtiã contra voluntatẽ ab-
batis ꝛ ꝙ turbauerũt ꝛ turbãt ne Abbas
pacifice poſſideat petitur declarari ſi fa
ctũ contractum ſit recognoſci bona re-
ſtitui iſta eſt vna mixtura male appoſi-
ta. ¶ Iſte vr̃ intẽtare vti poſſidetis ex
capite quo aſſerit ſe turbari iſte vẽdicat
ex capite quo aſſerit bona eccl'ie ꝛ pe-
tit ſibi reſtitui. Iſte vr̃ intẽtare vti poſ-
ſidetis ex capite quo aſſerit: iſte agit de
dolo contractus ſiue implorat officium
iudicis allegato dolo ꝛ fraude primum
probant. l. vnica. C. vti poſſide. ꝛ. l. j. ꝛ. l. ſi

duo. ff. eo. ti. ſm pbat. l. ex diuerſo. ff. de
4 rei vẽdi. ¶ † Tertium pbat ſeries libel
li: pmũ nõ poteſt pcedere qꝛ vti poſſide.
dat̃ poſſeſſori q̃ inquietat̃: vt. l. vnica ſ-
alle. cum ibi no. ꝛ. l. j. ꝛ. l. ſi duo. ff. eo. tit. ꝛ
agẽs non aſſerit abbatẽ poſſidere imo
aſſerit contrarium ex quo vẽdicat qꝛ rei
vẽdicatio dat̃ dño cõtra poſſidẽtẽ vel de-
tẽtorẽ vt. l. vna. C. ꝯ aliena. iudi. mu. cau-
ſa. l. in rẽ. ꝛ. l. officium. de rei vẽdi. ergo
deficit ex illo capite. Itẽ aperta ignorã-
tia cũ cõcurrãt vti poſſidetis ꝛ rei vẽdi.
intẽtata contra eundẽ ad eaſdẽ res non
variata qualitate poſſeſſionis. vt. l. natu
raliter. §. nihil. ff. de acqui. poſ. ſm vnaʒ
lecturam ꝛ ibi plene pbat. ꝛ hec exce-
ptio cum ſit declaratoria iuriſditionis ꝛ
pceſſus debet ante lit. cõte. expediri. de
or. cog. tuam. de iudi. exhibita. lʒ miles
agẽs explicet tale quid in libello quo iu
ſtificato foret vt articulus p̃iudicialis
pceſſui vt probat ſtatim inductis alias
dilatoria forẽt dicẽde poſt litis conte. ꝛ
l. ſi quidẽ. ꝛ. l. exceptiones. C. de proba. ꝛ
excep. fieret mixtura ꝑuertẽs ordinẽ p-
ceſſus cõtra caſum exhibi. de iudi. ꝛ no.
de offi. dele. cum contingat. Itẽ ſi miles
pcederet tamẽ quia allegatur dolus dʒ
inquietatio narrata ſpecificari localit̃ ꝛ
tpaliter ꝛ q̃libet circunſtãtia deſcribi ac
ſi ageretur de crimine criminal'r vt. l. li-
bellorum. ff. de accuſa. Secus ſi nõ alle-
getur dolus aduerſarij. ff. de iniurijs. l.
ꝑtor edixit. ff. ꝯ dolo. l. itaqʒ probatur. ff.
de vi ꝛ vi ar. l. j. §. rectiſſime. ꝛ. §. ibi aũt.
ꝛ eſt caſus de pcu. tue. facit qđ no. Inn.
de accuſa. qualiter. no. Barto. in. l. ff. vti
poſſide. hic aũt nulla fit ſpecificatio tur-
bat. ꝛ hoc ſolũ ſufficere debet ad repul-
ſam ¶ Itẽ in capite quo petit pnuntia
ri illos recepiſſe fructus ꝛ tenuiſſe bo-
na illa non pcedit. nam illa ꝯ'o nõ cõti-
net aliquid dari vel fieri parti nec ius
ptis declarari. Cũ tamẽ actio ſit ius p-
ſequẽdi ꝛc. inſti. de actio. in p̃n. ¶ Iſtud
eñ cadebat ꝛ cadere poterat ſub narra
tiõe vt infert̃ non ſub ꝯ'o. cũ libellus ſit
ſyllogiſmus legiſte. C. de edẽ. l. edicta. et
ibi not. ſic nec ex ea pte qua petit ſic re-
cognoſci. vt ex pdictis infertur ꝙ ſi non
pcedit rei vẽdicatio. ꝙ res nõ ſit effecta

litigioſa cum vitium litigioſi ſurgat de dominio rei legitime agit͂ ⁊ citatio terminandi iuxta formā aut. litigioſam. C. de litigioſis. ex his cōcluditur iudicē eccleſiaſticū ꝑpoſitis excep. ⁊ ꝓbationibus ꝓcedere non poſſe ⁊ ꝓbatio pꝫ ex ſerie ꝑpoſitis libellū non ꝓcedere ⁊ ſic rē litigioſam effectā non eſſe. hec allegatio fuit domini Jo. de ligna. inde ꝑ me ſuꝑ hoc eodem anno ⁊ eadē. q. quā de facto habui ⁊ obtinui allē. lxj. ſupra.

¶ Allegatio. lxxiij. de ſen. excō.

1 ¶ Prelatus vocans ad ſe monachū ſuū cui mādatū facit ſtatim reſpondere ſibi veritatē ſub pena excōicatiōis: qua pena teneatur.

2 Monitio an ſemꝑ debeat excōicationē precedere.

3 Sētētia excōicationis pōt ꝑ manifeſta offenſa in ꝑſentē ꝓferri nulla monitiōe premiſſa.

4 Sētentia lata in diē vel ſub conditione ſuſpēditur ꝑ appellationē medio tēpore interpoſitā: ſic ⁊ pena q̄ ꝓuenire hꝫ ex platione ipſius ſentētie.

5 Clauſtrales an ꝓ manuum iniectione violenta in clericos poſſint a ſuo ꝑlato abſolui.

6 Ignorantia iuris an in aliquib⁹ excuſet clauſtrales.

7 Statutū ⁊ ſentētia in quo differant.

1 PRelatus †regularis vocauit ad ſe monachū ſuum clauſtralē: ⁊ illi in ſua ꝑſentia conſtituto mādauit vt ſtatim reſponderet ſibi veritatē de certa re ⁊ hoc mādatū fecit ſub pena excō. quam in eum intulit ex tūc niſi ſuis dictis pareret q̄ ſtatim paruit ⁊ hoc ſine ſcriptis ⁊ nulla alia monitione premiſſa: q̄ritur nunqd talis ꝑlatus inciderit in penam ſuſpēſ. ab ingreſſu eccleſie per mēſem: ⁊ vr hec qō indubitata expedita ꝑ caſus exꝑſſos de ſen. ex. ſacro. ⁊ c. cum medicinalis. eo. tit. lib. vj. Sed contrariū vr ꝙ talis ꝑlatus dictam penam non incur-
2 rit ꝓpter monitionē nō ꝑmiſſam. †nam ꝙ monitio dꝫ ꝑcedere ſentētiam excō. hꝫ locū cū fertur pro ꝑteritis culpis. ita no. Inno. ⁊ Joā. an. poſt eū de ſen. ex. ſacro. ⁊ idē no. xxiiij. q. iij. ecce. ⁊ c. de illicita. ſecus ſi ꝓ futuris culpis feratur dicta ſentētia ſm eū qꝛ in futurū tp̄s monet. vj. q. v. q̄dā. Unde ipſe idē Innoc. ibi dicit qō illa decre. ſacro non hꝫ locū in eo q̄ fuit excommuni. qꝛ nō parebat rei iudicate: qꝛ excōicatus eſt ꝑ manifeſta offenſa: vñ ſi ferat͂ ſentētia excom. contra aliquē niſi infra terminū ſoluat elapſo termino excōicatus eſt ſi non ſoluit de re iudi. quod ad conſultationē. de ap. ꝑterea ſcdo. ita no. Jo. and. poſt alle. de offic. deleg. ꝑ. ⁊ G. in nouella ſuꝑ verbo excōicationis. Unde ipſe idē poſt hoſti. dicit ꝙ ſi in debitorē conſentiētē feratur ſentētia excōmunicatiōis niſi in termino ſatiſfaciat tūc nulla monitiōe ꝑmiſſa excōmunicatus erit qꝛ dies interpel-
3 lat ꝓ homine. de loca. c. fi. in fi. †Itē ſentētia excōicationis pōt ꝓferri ꝓ manifeſta offenſa in ꝑſentē nulla monitione ꝑmiſſa: vt no. Inno. de ſen. exc. in. c. dilecto. li. vj. itē qñ ſentētia excōicatiōis fert͂ ad defenſam nō eſt neceſſaria monitio: vt no. Jo. an. in. d. c. dilecto. ſuꝑ ꝟbo defendere. ⁊ de hoc pleni⁹ ꝑ Inn. in. c. veniēs alias venerabilis. de cēſi. ¶ Sꝫ de ſcdo vcꝫ. An ex eo ꝙ ſine ſcriptis fuerit lata idē ꝑlat⁹ inciderit dictā penam de hoc noua lex eſt: nec memini vidiſſe contra dictos text. aliqd dictū vel expoſitū tñ idē vr dici poſſe vcꝫ ꝙ nō in dicto caſu. Ratio quare ꝑdicte decre. ſacro. ⁊ cū medicinalis ſunt penales ⁊ iō reſtringēde. Unde pena que imponit͂ ꝓferētibus ſentētiam excōmunicationis ſine ſcriptis intelligit͂ imponi ꝓ ſnīa excōicationis actualis: itē ꝙ effectū habeat: vñ ſi nūq̄ ſnīa lata habuit effectū ſnīe qꝛ nūq̄ ligauit nunq̄ dꝫ habere locū pena.
4 †Unde ſicut ipa ſentētia lata in diē vel ſub ꝯditiōe ſuſpēdit͂ ꝑ appellationē medio tpe interpoſitā: ita quoqꝫ dꝫ ſuſpēdi pena q̄ ꝓuenire hꝫ ex ꝑlatiōe ipſi⁹ ſentētie excōicationis: qꝛ talis pena eſt acceſſoria ad eā ſnīaꝫ excōicatiōis: donec ergo talis ſnīa excōicatiōis ꝑncipaliter firma ſit nō dꝫ hr̄e locū pena acceſſoria vel occaſionalis de re. iu. acceſſoriū preterea decre. ſacro. de ſen. excōi. q̄ infert penā excōicāti monitiōe nō ꝑmiſſa ⁊ nō

ſunt intelligenda: nõ enim eſt de mente
Inno. quod integratio vel alias contra-
ctus reſciſſio vel nullitatis declaratio
ſic abſolute ꝓponatur cõtra laicũ in fo-
2 ro eccleſiaſtico. †nam ſtãdũ eſt regule q̃
hꝫ qđ actor ſequiť forũ rei vt in.c.cũ ſit.
ꝛ in.c.ſi clericus. niſi inquãtum reperia-
tur regula violata expſſe in caſu.c.cum
ſic expꝛimuntur in q̃b⁹ offendiť illa re-
gula: nec ſit extẽſio cũ illa diſpoſitio exoꝛ
bitet vt in regula q̃ a iure niſi foꝛte ad
ſimilia vbi ſubeſſet oĩmoda rõnis idẽpti-
3 tas no. idẽ Inn. dꝫ ſic concludi. ¶ †Nã
aliq̃n conſtat res impeditas a laico fo-
re eccl'iaſticas ex natura rei vt quia ſa-
cre ꝛ tũc coꝛã eccl'iaſtico cum ſit crimẽ
ſacrilegij. xvij. q. iiij. ſicut. ꝛ. c. iij ꝛ hoc nõ
ex debito ſpãli eccl'ie imo etiam ex debi-
to gnãli quo eccl'ia defendit miſerabi-
les pſonas. xxiij. q. iij. ſi quis de potẽtib⁹.
ꝛ. c. ij. ꝛ. c. ex tenoꝛe. de fo. compe. vbi le-
gitur de eoꝛũ oppſſione: aut non allegať
oppſſio ſine violẽtia ꝛ tũc conſtat rẽ foꝛe
eccl'ie ſꝫ ꝯ illam perueniſſe ſine cauſa
ad laicum ꝛ ſic allegatur nullitas tituli
vel minus ſi ſiat reſciſſio tunc conſtat
ipſam foꝛe eccl'ie iudex eccl'iaſticus exe
queť vt in.c. apl'icos. ꝛ. c. q̃cũqꝫ militum
xij. q. ij. ꝛ ſic intelligatur tota no. Inno.
vbi aũt nõ cõſtat eiſe vel fuiſſe eccleſie
ſed in dubiũ reuocať qꝛ eccleſia vẽdicat
allťato dñio: ꝛ poſſidẽs negat niſi allegeť
oppſſio vel violẽtia ſtabitur regule quã
tuncunqꝫ allegetur fraus vel dolus nec
in hoc receditur a regula nũc aplica dũ
in libello hic narratur ꝙ de pecunijs ec
cleſie fraudulẽter vel doloſe iſti emerũt
ad inſtantiam fratris Joannis ꝛ ꝙ te-
nuerũt p violẽtiã contra voluntatẽ ab-
batis ꝛ ꝙ turbauerĩt ꝛ turbãt ne Abbas
pacifice poſſideat petitur declarari ſi fa
ctũ contractum ſit recognoſci bona re-
ſtitui iſta eſt vna mixtura male appoſi-
ta. ¶ Iſte vř intẽtare vti poſſidetis ex
capite quo aſſerit ſe turbari iſte vẽdicat
ex capite quo aſſerit bona eccl'ie ꝛ pe-
tit ſibi reſtitui. Iſte vř intẽtare vti poſ-
ſidetis ex capite quo aſſerit: iſte agit de
dolo contractus ſiue imploꝛat officium
iudicis allegato dolo ꝛ fraude pꝛimum
probant. l. vnica. C. vti poſſide. ꝛ. l. j. ꝛ. l. ſi
duo. ff. eo. ti. ſm ꝓbat. l. ex diuerſo. ff. de
4 rei vẽdi. ¶ †Tertium ꝓbat ſeries libel
li: pmũ nõ poteſt ꝓcedere qꝛ vti poſſide.
dať poſſeſſoꝛi q̃ inquietať: vt. l. vnica ꝑ-
alle. cum ibi no. ꝛ. l. j. ꝛ. l. ſi duo. ff. eo. tit. ꝛ
agẽs non aſſerit abbatẽ poſſidere imo
aſſerit contrarium ex quo vẽdicat qꝛ rei
vẽdicatio dať dño cõtra poſſidẽtẽ vel de-
tẽtoꝛẽ vt. l. vna. C. ꝺ aliena. iudi. mu. cau-
ſa. l. in rẽ. ꝛ. l. officium. de rei vẽdi. ergo
deficit ex illo capite. Itẽ aperta ignoꝛã-
tia cũ cõcurrãt vti poſſidetis ꝛ rei vẽdi.
intẽtata contra eundẽ ad eaſdẽ res non
variata qualitate poſſeſſionis. vt. l. natu
raliter. §. nihil. ff. de acqui. poſ. ſm vnã
lecturam ꝛ ibi plene ꝓbat. ꝛ hec exce-
ptio cum ſit declaratoꝛia iuriſditionis ꝛ
ꝓceſſus debet ante lit. cõte. expediri. de
oꝛ. cog. tuam. de iudi. exhibita. lꝫ miles
agẽs explicet tale quid in libello quo iu
ſtificato foꝛet vt articulus ꝑiudicialis
ꝓceſſui vt probat ſtatim inductis alias
dilatoꝛia foꝛẽt dicẽde poſt litis conte. ꝛ
l. ſi quidẽ. ꝛ. l. exceptiones. C. de proba. ꝛ
excep. fieret mixtura ꝑuertẽs oꝛdinẽ ꝓ-
ceſſus cõtra caſum exhibi. de iudi. ꝛ no.
de offi. dele. cum contingat. Itẽ ſi miles
ꝓcederet tamẽ quia allegatur dolus dꝫ
inquietatio narrata ſpecificari localiť ꝛ
tẽpaliter ꝛ q̃libet circunſtãtia deſcribi ac
ſi ageretur de crimine criminalř vt. l. li-
belloꝛum. ff. de accuſa. Secus ſi nõ alle-
getur dolus aduerſarij. ff. de iniurijs. l.
ꝑtoꝛ edixit. ff. ꝺ dolo. l. itaqꝫ probatur. ff.
de vi ꝛ vi ar. l. j. §. rectiſſime. ꝛ. §. ibi aũt.
ꝛ eſt caſus de ꝓcu. tue. facit qđ no. Inn.
de accuſa. qualiter. no. Barto. in. l. ff. vti
poſſide. hic aũt nulla ſit ſpecificatio tur-
bat. ꝛ hoc ſolũ ſufficere debet ad repul-
ſam ¶ Itẽ in capite quo petit ꝓnuntia
ri illos recepiſſe fructus ꝛ tenuiſſe bo-
na illa non ꝓcedit. nam illa ꝯlo nõ cõti-
net aliquid dari vel fieri parti nec ius
ptis declarari. Cũ tamẽ actio ſit ius ꝓ-
ſequẽdi ꝛc. inſti. de actio. in pn. ¶ Iſtud
eñ cadebat ꝛ cadere poterat ſub narra
tiõe vt inferť non ſub ꝯdi. cũ libellus ſit
ſyllogiſmus legiſte. C. de edẽ. l. edicta. et
ibi not. ſic nec ex ea pte qua petit ſic re-
cognoſci. vt ex ꝑdictis infertur ꝙ ſi non
ꝓcedit rei vẽdicatio. ꝙ res nõ ſit effecta

litigioſa cum vitium litigioſi ſurgat de
dominio rei legitime agit̃ ⁊ citatio ter
minandi iuxta formā aut. litigioſam. C.
de litigioſis. ex his cōcluditur iudicē ec
cl'iaſticū ppoſitis excep. ⁊ pbationibus
pcedere non poſſe ⁊ pbatio pz ex ſerie
ppoſitis libellū non pcedere ⁊ ſic rē li
tigioſam effectā non eſſe. hec allegatio
fuit domini Jo. de ligna. inde p me ſup
hoc eodem anno ⁊ eadē. q. quā de facto
habui ⁊ obtinui alle. lxj. ſupra.

¶ Allegatio. lxxiij. de ſen. excō.

1 Prelatus vocans ad ſe monachū
ſuū cui mādatū facit ſtatim reſpondere
ſibi veritatē ſub pena excōicatiōis: qua
pena teneatur.
2 Monitio an ſemp debeat excōicationē
precedere.
3 Sētētia excōicationis pōt p manifeſta
offenſa in pſentē pferri nulla monitiōe
premiſſa.
4 Sētentia lata in diē vel ſub conditione
ſuſpēditur p appellationē medio tēpore
interpoſitā: ſic ⁊ pena q̄ puenire hz ex
platione ipſius ſentētie.
5 Clauſtrales an p manuum iniectione
violenta in clericos poſſint a ſuo plato
abſolui.
6 Ignorantia iuris an in aliquib⁹ excuſet
clauſtrales.
7 Statutū ⁊ ſentētia in quo differant.

1 PRelatus † regularis voca
uit ad ſe monachū ſuum
clauſtralē: ⁊ illi in ſua p
ſentia conſtituto māda
uit vt ſtatim reſponderet
ſibi veritatē de certa re ⁊
hoc mādatū fecit ſub pena excō. quam
in eum intulit ex tūc niſi ſuis dictis pa
reret q̄ ſtatim paruit ⁊ hoc ſine ſcriptis
⁊ nulla alia monitione premiſſa: q̄ritur
nunq̄d talis platus inciderit in penam
ſuſpē. ab ingreſſu eccleſie per mēſem: ⁊
vr̃ hec qō indubitata expedita p caſus
expſſos de ſen. ex. ſacro. ⁊ c. cum medici
nalis. eo. tit. lib. vj. Sed contrariū vr̃ q
talis platus dictam penam non incur
2 rit ppter monitionē nō pmiſſam. † nam
q monitio dz pcedere ſentētiam excō.
hz locū cū fertur pro pteritis culpis. ita
no. Inno. ⁊ Joā. an. poſt eū de ſen. ex. ſa
cro. ⁊ idē no. xxiiij. q. iij. ecce. ⁊ c. de illicis
ta. ſecus ſi p futuris culpis feratur di
cta ſentētia ſm eū q: in futurū tps mo
net. vj. q. v. q̄dā. Unde ipſe idē Innoc. ibi
dicit qō illa decre. ſacro non hz locū in
eo q̄ fuit excommuni. q: nō parebat rei
iudicate: q: excōicatus eſt p manifeſta
offenſa: vñ ſi ferat̃ ſentētia excom. con
tra aliquē niſi infra terminū ſoluat ela
pſo termino excōicatus eſt ſi non ſoluit
de re iudi. quod ad conſultationē. de ap.
pterea ſcdo. ita no. Jo. and. poſt alle. de
offic. deleg. p. ⁊. G. in nouella ſup verbo
excōicationis. Unde ipſe idē poſt Hoſti.
dicit q ſi in debitorē conſentiētē feratur
ſentētia excōmunicatiōis niſi in termi
no ſatiſfaciat tūc nulla monitiōe pmiſ
ſa excōmunicatus erit q: dies interpel
3 lat p homine. de loca. c. fi. in fi. † Itē ſen
tētia excōicationis pōt pferri p mani
feſta offenſa in pſentē nulla monitione
pmiſſa: vt no. Inno. de ſen. exc. in. c. dile
cto. li. vj. itē qñ ſentētia excōicatiōis fert̃
ad defenſam nō eſt neceſſaria monitio:
vt no. Jo. an. in. d. c. dilecto. ſup v̄bo de
fendere. ⁊ de hoc pleni⁹ p Inn. in. c. ve
niēs alias venerabilis. de cēſi. ¶ Sz de
ſcdo vez. An ex eo q ſine ſcriptis fuerit
lata idē plat⁹ inciderit dictā penam de
hoc noua lex eſt: nec nemini vidiſſe con
tra dictos text. aliq̄d dictū vel expoſitū
tñ idē vr̃ dici poſſe vez q nō in dicto ca
ſu. Ratio quare pdicte decre. ſacro. ⁊ cū
medicinalis ſunt penales ⁊ idō reſtringē
de. Unde pena que imponit̃ pferētibus
ſentētiam excōmunicationis ſine ſcri
ptis intelligit̃ imponi p ſnia excōicatio
nis actualis: itē q effectū habeat: vñ ſi
nūq̄ ſnia lata habuit effectū ſnie q: nū
q̄ ligauit nunq̄ dz habere locū pena.
4 † Unde ſicut ipa ſentētia lata in diē vel
ſub ꝯditiōe ſuſpēdit̃ p appellationē me
dio tpe interpoſitā: ita quoq3 dz ſuſpēdi
pena q̄ puenire hz ex platiōe ipſi⁹ ſen
tētie excōicationis: q: talis pena eſt ac
ceſſoria ad eā ſniā excōicatiōis: donec
ergo talis ſnia excōicatiōis pncipaliter
firma ſit nō dz hr̃e locū pena acceſſoria
vel occaſionalis de re. iu. acceſſoriū pre
terea decre. ſacro. de ſen. excōi. q̄ infert
penā excōicāti monitiōe nō pmiſſa ⁊ nō

ſeruatis aliis de quibus ibi hꝫ locum in iudi.i.qñ is qui excõmunicat ꝓcedit vt iudex:ſecus ſi vt pars ſuuꝫ officiũ exercẽdo:vt no.Joã.an.poſt Inno.in.d.c.ſacro.ſup verbo pſumpſerit.et plenius in decre.venerabili alo veniẽs.de cen.Eodẽ modo dici põt ꝙ decre.cum medicinalis q̃ ab inde cauſata fuit locum habeat quando ꝓceditur a iudice ⁊ iudicio.Sec⁹ ſi e parte ſuum officium exercente vt.ſ.modo dici poteſt quod plat⁹ contra ſubditum ſuum ad correctioneꝫ regularẽ ꝓcedẽdo non ꝓcedit iudex iudicialiter nec formulas iuris vſq̈ꝫquaq̈ꝫ ſeruare debet de accuſa.qualiter ⁊ quãdo.ij.durum enim eſſet ⁊ incommodum plato regulari qui ſepe in die modo ꝓ iſta re modo ꝓ illa hꝫ increpare monere ⁊ precipere ſuis ſubditis clauſtralib⁹ ſemꝑ hr̃e penã ⁊ folium ⁊ ante ſcribere quãdo ſub pena excõmunicationis mãdaret:hinc eſt quod talẽ penã nõ incurrit qui ideo non tulit in ſcriptis ſentẽtiã excõmunicatiõis q̈ꝛ nõ erant preſto neceſſaria ad ſcribẽdum vel periculũ erat in mora ſi pẽna papirus vel incauſtum expectaretur.not.gl.ſup ṽbo temerari⁹ in.d c.cum medicinalis.de ſen.excõ.li.

5 vj.¶ †hinc eſt ꝙ ꝓ talibus clauſtralib⁹ conceditur ꝙ ꝓ iniectione violẽta manuũ in clericos non attẽditur ire ad curiã imo a ſuo plato pñt abſolui.de ſen.exc.cum illorum.¶ Item huiuſmodi p̃lati regulares ſuas ſentẽtias quas ꝓferũt in clauſtrales ſm diſciplinã regularẽ non fuerunt in ſcriptis ad qđ alii iudices tenẽtur.de re iu.⁊ ſi ſentẽtia.lib.vj. vnde ꝓ culpis ipſorum clauſtraliuꝫ aliquãdo mandant prelati ꝙ certis vicib⁹ comedant in terra ieiunent in pane et aqua ꝙ non intrent eccłiam nõ exeant clauſtrum ⁊ ſimilia nulla exinde confecta ſcriptura nec ꝓ tribunali ſedendo q̃ tamẽ in aliis iudicibus nulla eſſet ipſo iure:imo expertus ſum aliquãdo ꝙ totum vnum ꝓceſſuꝫ ordi.expediunt ſine notario vel teſte.vbi enim de bona fide agił de apicibus iuris nõ eſt diſputandum nec decet eos forenſiũ deceptionũ

6 fore peritos.đ ſyndi.al.de ſimo.c.j.†Et aliquãdo etiã ipſos clauſtrales ignorãtia iuris excuſat:vt milites:ruſticos:mulieres:⁊ huiuſmodi pſonas publice conuerſatiõis ignaras.¶ Itẽ cã quare fuit ꝓmiſſum vt in ſcriptis ferretur talis ſentẽtia fuit vt copia daretur excõmunicato vt poſſit fidẽ facere de illa ſuperiori in cã appella.vt poſſit grauamẽ ſuũ releuari facere ⁊ non poſſet contra eũ vagari in incerto.Sed in iſtis regularib⁹ in quibus relaxatur ordo iur.qñ ꝓcedũt ſm diſciplinam regularẽ ⁊ ad correctionẽ hoc non expedit:q̈ꝛ a correctione nõ appellatur.de appellatio.reprehẽſibilis.

¶ Poſt hoc queſitum fuit a me Lapo de caſtelnono decretorũ doctore de tali caſu ꝓuincialis carmelitaruꝫ volẽs aliqua imponere omnibus ſuis fratribus: vcꝫ ꝙ non deberent in futurum ꝓpalare ſeu extraneis manifeſtare ſeu pãdere aliqua geſta expreſſa cum ſic p̃cepit. ¶ Ego precipio vobis omnibus pñtib⁹ ⁊ abſentibus in virtute ſancte obediẽtie ⁊ ſub pena excõmunicationis late ſententie ipſo facto ne aliquis veſtrum tale quid cuiquã vel quibuſcunq̈ꝫ extraneis habeat manifeſtare:⁊ hoc p̃ceptum nõ fecit in ſcriptis nec ꝑmiſit aliã cãm monitionẽ impoſuit:tñ ante dictã ꝓlationẽ ſocio ſuo qui ſolitus erat ſcribere acta per eum ꝙ in ſcriptis deberet acta redigere.¶ Queritur nunquid dictus ꝓuincialis incurrit penam decre.ſacro.de ſen.exc.⁊.c.cum medicinalis.eo.tit. lib.vj.Et ad hãc qõnẽ econtra faciunt alle.in p̃cedẽti qõne.d.⁊ vr̃ poſſe dici ⁊ rñderi de iure ꝙ ex eo qđ nõ ꝑmiſerit dictã monitionẽ penã nõ incurrerit dicte decr.ſacro.ꝑ ea q̃.ſ.circa hoc plene dicta ſunt ⁊ ex cauſa alia quã inferius tãgã.¶ Itẽ vr̃ de iure dici poſſe ꝙ pro eo q̈ꝛ dictã ſentẽtiã non protulit in ſcriptis non inciderit in penã dicte decr.cũ medicinalis q̃ non vẽdicat ſibi locũ niſi qñ ſentẽtia excõicationis fertur in certã pſonã qđ ꝓbat lr̃a i.d.c.ſacro.ibi:ne qs in aliquẽ.⁊ lr̃a in.d.c.cum medicinalis.ibi exẽplũ ſcripture teneał excõicato tradere ⁊c.ꝙ dicta decre.cuꝫ medicinalis. hoc caſu tñ hꝫ locũ.¶ Videł voluiſſe gl. ſuꝑ ṽbo tñ in.d.c.cũ medicinalis.allegãs de hoc.de elec.qui contra certã.de

elec.lib.vj.licet dicat tuti⁹ tenere cōtra-
rium q̄ ante factū dicēdū eſt:ſed poſt fa
ctum defendi pōt:eſt ſimile qd̄ dicit Jo.
an.in.c.verum.de iureiu.preſens tñ di-
ctuꝫ abſolute placet Jo mo.ꝛ Archi.vt
7 refert Jo.an.ſup dicta gl.in nouel.†Itē
aliud eſt ſtatutum ꝛ aliud ſentētia:et lꝫ
ſentētia excōmunicationis nō poſſit fie-
ri ꝓ futuris culpis.de ſen.exc.romana.
§.caueāt.lib.vj.tñ ſtatutū bñ pōt fieri ꝑ
qd̄ quis ꝓ futura culpa excōmunicetur
de ſenten.excō.a nobis primo.ꝛ de con-
ſti.c.ij.lib.vj.ꝛ no.glo.ſup verbo futuris:
in.d.c.caueāt.ita quoqꝫ lꝫ nō poſſit fie-
ri ſentētia excōmunica.ſine ſcriptis.vt
d.c.cum medicinalis.tñ ſtatutum bene
pōt fieri ſine ſcriptis per qd̄ excōmuni-
cetur contrafaciēs:qꝛ ſcriptura non eſt
de ſubſtātia legis vt notari ſolet renun-
tia.c.vnico.lib.vj.Sed ptꝫ q̄ dictus ꝓ-
uincialis emiſit mādatum quaſi edictū
generale ſiue ordinauit ſiue quaſi ſta-
tuit gñaliter ne fratres predicti pāde-
rent extraneis geſta nominatim in ali-
quem:quo caſu vt prefertur non hꝫ lo-
cum.c.cum medicinalis.et ſic nec eius
pena. ¶ Itē ſi diceremus predictū mā-
datum factum per prouincialē non ha-
bere vim quaſi ſtatutum ordinis ſine cō
ſti.ſed fuiſſet ſimpliciter ſententia excō-
municationis cuꝫ pro futuris culpis la-
ta fuerit non tenuerit de iure vt in.d.§.
caueant.ſm quoſdā ſed alij contra nec
pena dicte decre.cuꝫ medicinalis.que
requirit ſententiam.Ex quibus conclu-
ditur aperte ꝛ manifeſte dictum ꝓuin-
cialē non incidiſſe ꝑdictas penas decr.
ſacro.et decre.cum medicinalis.ſed li-
bere poſſet agere ꝛ celebrare in ſuo offi-
cio ſicut prius.

¶ Allega.lxxiiij.de vſuris.Rubrica.

1 SVMMARIVM. Res empta de pecunia fenebri an
poſſit fieri illius qui ſoluit vſuras ita q̄
rē ipſam poſſit ꝓ vſuris ſolutis retinere
2 Rem emēs ex pecunia fenebri an ſem-
per reſtituere eam teneatur.
3 Is ad quem perueniunt bona vſurarij
ſemper tenetur ad reſtitutionē.
4 Bona vſurarū an ſint hypotecata pro
vſuris extortis debēti vſuras recipe.
5 Uſure a quibus repeti poſſint.
6 Bona vſuraria non ſunt pauperibus di
ſtribuēda quouſqꝫ fieri poſſit reſtitutio
illis qui ſoluerunt vſuras.
7 Reſtitutio vſurarū in teſtamento pluri-
bus nō expreſſis ꝛ pluribus expreſſis ex-
preſſa qualiter ſit facienda.

1 Quero † an res empta de
pecunia fenebri ſit illius
qui ſoluit vſuras ita q̄ rē
ipſam poſſit vēdicare ſeu
ſibi ꝓ vſuris reſtitui.Rñ-
deo aut talis res reperi-
tur penes ipſum vſurarium extorquen-
tē qui emit talē rem.Aut penes alium
cui ipſe vſurarius poſtea vendidit.Pri-
mo caſu videtur q̄ talis res poſſit vēdi-
cari ab eo qui ſoluit vſuras ꝛ ipſa res ſic
empta debeat reſtitui ei qui vſuras ſol-
uit:et hoc videtur expreſſum de vſuris
cum tu.ꝛ ibi glo.vlti.dicit q̄ eſt ſpeciale
in re empta de pecunia fenebri:ſed cer-
te vt ibi ſcribit Jo.and.in illa decre.hoc
non probat:qꝛ non dicit q̄ talis res poſ-
ſit vendicari ſeu reſtitui debeat ꝓ vſu-
ris ei qui ſoluit vſuras:ſed dic quod de-
beat vēdi ꝛ pretium erogari:ꝛ ſic ptꝫ qd̄
talis res non efficitur illius qui ſoluit
vſuras de quibus empta fuit.Licet ſe-
cus dicam⁹ in milite pupillo vel eccle-
ſia vt in iuribus alle.in.d.glo.vlti.in de-
cre.cum tu. Secundo caſu quando ta-
lis res reperitur penes alium et tunc
etiam fuerunt opiniones.ꝛ.d.glo.vlt.in
2 d.c.cum tu.videtur dicere † q̄ ad quēcū-
qꝫ talis res deueniat ex cauſa lucratiua
tenetur reſtituere ſecus ſi ex cauſa non
lucratiua.Joan.and.poſt hoſti.ī.d.glo.
vlti refert Gof.dicere ſe non credere qd̄
dicit.d.glo.vlti.in.c.cum tu.vt ſoluenti
vſuras exſpectat actio in rem ad poſſeſ-
ſiones emptas quam ſoluit:ſed dicit q̄
agēte ꝑſonaliter debitore vel eius here-
de ꝑ officium iudicis creditor vel ipſius
heres cōpellet ad id quod dicitur in.c.
cum tu.quod vr̄ velle q̄ ad quēcūqꝫ ta-
lis res deueniat ex cā lucratiua tenet
reſtituere ſecus ſi ex cā nō lucratiua pu-
tat etiam q̄ ſi poſſeſſiones prius empte
vēdātur ꝛ iterū de ipſorū pretio emātur
alie idē erit in illis:qꝛ ſuccedūt loco pri-
marum vt li.pen.c.eccl'ia.ꝛ dicit etiam

ipſe Hoſt.ꝙ id quod dicit dicta gl.quod
is ad quē peruenit res ex cauſa lucrati-
ua tenetur ad vſurarū reſtitutionē: eſt
verum quando creditor vel eius heres
g nō hꝫ vnde ſoluat.†Itē gl.in.c.tua nos.
de vſu.vr̄ etiā dicere ꝙ ille ad quē ꝑue-
nerunt bona vſurarij teneatur ad reſti-
tutionē vſurarum.hoſti.ꝛ Joā.an.poſt
eum ſuꝑ dicta gl.dicit ꝙ hoc nimis eſ-
ſet durū:ꝛ lꝫ videatur multis fauorabi-
le.ꝛ idō cōmuniter approbet̄ ibi tñ hoſti.
vr̄ ꝙ lꝫ heres q̇ non fecit inuētariū te-
neat̄ inſolidū nō tñ heres etiā ſi res ad
eū ꝑueniat ex lucratiua cā non teneat̄.
alleg.C.de dolo.l.eris alieni.cum ſi.niſi
eſſet ſaltē empta de pecunia fenebri:re-
mittit etiā ad no.in.d.c.cū tu.in glo.fi.
ꝛ maxime hoc verum poſt ꝑſcriptionē ꝙ
aūt.ē.dixi ſm Joā.an.ꝙ cōmuniter ſer-
uabatur opinio ꝙ teneret̄ is ad quē res
vſurarij ꝑuenit eſt intelligēda ſm dñm
meum do.Joan.de cal.facta excuſſione
bonorū heredis ꝛ ipſo hr̄de inuēto non
ſoluēdo ſm Hoſt.ꝛ hoſtiē.in ſumma de
vſuris.§.fi.ꝟ.quid ſi poſſeſſio.alle.inſti.
de lega.§.ſi res aliena.ff.ꝑ quē fac.e.l.
ex hoc edicto.iij.rñſo Spe.in tit.de vſu-
ris.in ꝟ.pone vſurari⁹ tangit iſtā q̄ōnē
ꝛ ar.ꝙ nō teneat̄: ꝛ recitat opi.Allanni
ꝛ vr̄ ꝙ ſic quia ſuccedit res loco precij.
Joan.an.ſuꝑ dicto ꝟ.dicit fuiſſe q̄ōnem
vē.lxxvij.ꝛ dicit ibi Barto.Alla.tancre.
hoc tenuiſſe vbi res ꝑuenit ex cauſa lu-
cratiua ꝛ remittit ad ea que dixit in de-
cre.cum tu.ſuꝑ vlti.glo.que fuit Allāni
ꝛ ad ſummam hoſt.eo.titu.§.fi.ver.ne
dum aūt.ꝛ ꝟ.ſeq.pōt ergo colligi ꝙ ante
omnia ex actis debent repetere vſuras
ab his q̇ exegerūt vſuras vel eorū here-
dibus ꝛ excuſſis bonis ſuis ſi non extat
vñ ſolui poſſit eiſdem recurri dꝫ ad eos
ad quos res ipſorum vſurariorum ꝑue-
nerunt ſaltem empte de pecunia fene-
bri ꝛ ex cauſa lucratiua ſec⁹ ſi ex alia cā
ꝛ etiam ſm alios ſi talia bona non fue-
h rūt empta de pecunia fenebri. ¶ †Sed
huius occaſione eſt q̄ō an bona vſurarij
ſunt hypothecata ꝓ vſuris extortis de-
bēti vſuras recipere.Rñdit glo.in verbo
paupertas.de vſuris.quāquam.lib.vi.ꝛ
videtur dicere ꝙ ſic.ꝛ vr̄ no.eo.titu.tua
nos.in prima glo.Joā.an.ſuꝑ dicta glo.
in nouella dicit ꝙ de hac hypotheca nō
habemus tex.exp̄ſſum.ꝛ ꝙ non ſint hy-
pothecata facit ſm eum qđ ipſe ſcribit
ſuper prima gloſ.et dicit ꝙ ſi vera eſſet
opinio ꝙ ſint hypothecata eſſet ſopita
q̄ſtio qua querunt an ſufficiat vſurariū
dediſſe hypothecā ſuorum bonorū: ꝛ di-
ceretur ꝙ non:quia tūc talis cautio nil
adderet vel ſufficeret.Si aūt dicantur
non hypothecata tunc vr̄ ſufficere iudi-
ci ꝛ legi conſiliū redditū per do.Joā.an.
ſuꝑ quodaꝫ teſtimonio cuiuſdā domini
Beñ.recordari.de prato per qđ cōſuluit
non ſufficere dediſſe hypothecā cū bo-
na vſurarij eſſent alias reſtitutiōi obli-
gata.ꝛ ſic etiā conſultū fuit per multos
doct.Boñ.ꝛ ſic obtinuit domin⁹ Benti-
nē.aduocat⁹ flor.ꝛ ſic obtemptū fuit:ꝓ-
pter hoc q̄ro:pone quidam vſurari⁹ de-
ceſſit mādans vſuras reſtitui in ſuis fa-
cultatibus reperiūtur.c.ꝛ nō plus.ꝛ re-
periunt̄ multi creditores debētes reci-
pere pro vſuris extortis ꝛ miſſis edictis
publicis ꝛ ſolēnib⁹.ꝛ.xx.creditores repe-
riunt̄ quorum comparent decē debētes
recipe.c.alij decē debētes recipe alis.c.
non comparēt nec ꝑ ſe nec per aliū vſu-
ras repetūt infra terminum edicti ꝑfa-
ti.x.comparētes petūt ſibi vſuras inte-
graliter reſtitui ꝛ ſatiſfieri de illis cētū
repertis ep̄s ꝓ pauperibus vel paupes
ipſi aſſerētes ſibi dicta debita non com-
parentibus illis.x.tanq̄ incerta debita
contradicunt ꝛ petunt inter ipſos pau-
peres erogari quantitatē repertam pro
rata. ¶ Queritur quid iuris ꝛ vr̄ ꝙ di-
cta quātitas reperta inter ipſos q̇ com
paruerunt ꝛ repetūt ꝛ ꝑdictos paupes
ꝓ ꝑdictis non comparētibus dꝫ ꝓ rata
diſtribui ꝛ hoc idō.nā ſi bona dicti vſura-
rij erant creditoribus hypothecata ſm
ea q̄ ſupra dicta ſunt pꝫ ꝙ dicti ꝑſen-
tes ꝛ dicti abſentes erant in pari cauſa
ꝛ ſic ſimul concurrētes dꝫ diſtribui pro
rata ſed paupes ſuccedunt loco abſen-
tium ꝓ incertis:ergo ipſi ꝓ rata debēt
cōcurrere ꝛ pro aīa abſentiū recipe ra-
tā ſuā quaſi eiſi ꝑſentes reciperēt por-
tionē abſentiū hoc ſaluo ꝙ ſi bona eſſent
hypothecata.ē.retuli ſi ꝑſentes eſſent

priores tpe et quo ſunt in pari cā dñi p̄-
ferri ⁊ eis ſolui deberet ſm ea que not.
d.glo. paupertas.in decre.quanquam.
ꝑalle.hoc vr̄ ſentire glo.or.in decr.cum
tu.que dicit ꝙ non extātibus his quib⁹
dz reſtitutio fieri dz pauperibus eroga-
5 ri.❡†In contrarium vr̄ ꝙ p̄dictis ve-
nientibus ſolui debeat integre ⁊ non pro
rata cum dictis pauperibus concurre-
re.nam ſi bona vſurarij ſz aliam opinio
nem non ſunt hypotecata non eſt ꝙ poſ
ſit impedire p̄dictos comparētes quo-
minus debeat eis ſolui.nam ipſi habēt
actionē ad repetēdū vſuras ſed lz pau-
pibus debeāt erogari incerta non tamē
hñt actionē ad repetēdū vſuras q̄ incer
te declarate non ſunt nec declarari pñt
ꝑ incertis extātibus viuis creditoribus
q pñt ꝑ ſuo certo totū occupare.❡Itē
glo.j.in.c.quanquam.de vſuris.dicit ꝙ
debēt poni edicta ꝙ oēs veniāt:⁊ ſi aliq
apparēt potius reſtituetur illis q̄ pau-
pibus erogetur.alle.decre.ſicut dignū.
§.eos.de homici.q̄.dicit id non eſſe dā-
dum pauperib⁹ qd̄ debetur certis ꝑſo-
nis.ſed.d.c.reperta in facultatibus te-
ſtātis debētur p̄dictis comparētib⁹ igi-
tur diſtribui nō debēt pauperib⁹ ⁊ eſt pō
deranda.d.glo.que dicit ꝙ citētur oēs.⁊
poſtea dicit ſi aliqui appareant non di-
cit oēs ⁊ tamē dicit illis fieri debere re-
6 ſtitu.⁊ non pauperibus erogari.❡†Itē
in.d.c.cum tu.ſup ver.ſuperſtitibus di-
cit ꝙ nunq̄ dz fieri erogatio pauperibus
quouſq pōt fieri reſtitutio ei qui ſoluiſ-
ſet in caſu noſtro pōt fieri reſtitutio ei q̄
ſoluit vſq ad dictam quantitatem ergo
pauperibus nō debet fieri erogatio.Ad
iſtam q̄onem ꝓ ⁊ contra facit quod ſcri-
bit Jo.an.in decre.quanq̄ ꝑalle.ſuper
ꝟ.exprimi in nouella.vbi refert q̄onem
fuiſſe diſputatam per dñm ſuum in his
7 terminis.❡†Teſtator in teſtō ſolen-
niter expreſſit ſe recepiſſe de vſu ab.a.
b.c.et ab aliis innominatis iubens il-
los reſtitui ⁊ exinde executionem fecit
nec de illis tribus nominatis appare-
re poteſt ꝙ aliquid ſoluerit diſputando
tenuit quod nō obſtante ꝙ legatum vi-
deatur incertum tñ fauore vltime volū-
tatis exequetur hoc modo:qꝛ ſigillatim
per iuramentū ab illis tribus requirat
quantū ſoluerit poſtea per edictū voca
buntur oēs illi qui vſuras ſoluiſſent vt
de illis doceant et venientibus dabit
quantum ſe ſoluiſſe docebūt:⁊ illi tres
habebunt reſiduum inquātum iurauе
runt ſe ſoluiſſe:reſiduum detur paupe-
ribus eo.titu.c.cum tu.Si vero venien
tes totū habuerint illis tribus ad quā-
titatem iuratā ſatiſfaciat here.de ſe-
pulturis.c.vlti.Si autem nullus alius
veniret dicebat ꝙ quilibet illorū trium
habeat quartam partē illius ſumme.et
alle.l.ſi quis titio.ff.de vſufru.accreſ.et
aliam quartam partem det pauperib⁹
que vno modo faciunt hec ad vnā par-
tem dicte q̄onis ⁊ alio modo faciunt ad
aliam partem ꝙ non poſſunt impedire
pauperes prefatos p̄ſentes facit:quia
in iſta q̄one diſputata ptz diſputans ꝙ
ſi venietes impleāt totū qd̄ illi tres pe-
tant ab herede quia de illa quantitate
nil poſſet habere que computata eſt in
venientibus.et ſic venientibus dicunt
integre ſatiſfieri ꝑ alia parte:quia tam
in ipa q̄one quod nullis venientibus di-
ctis tribus nō debetur totū ſed ꝓ rata
parte cum paupibus diuiditur.In hoc
aūt non facit ad ꝓpoſitum noſtrū:quia
ponitur qd̄ nō pōt conſtare quod dicti
tres aliquid ſoluerint.Quid ergo dice-
tur in hoc articulo poſſet diſtingui ſic:
aut conſtat abſentes non venire ꝑ con
tumaciam vel negligentiā cum extant
vel non conſtent nō extare:aut conſtat
non venire:qꝛ nō extant ſeu ex ꝓbabili-
bus coniecturis p̄ſumuntur non extare
aut non cōparent:qꝛ volunt vſuras re-
mittere.primo caſu non videtur incer-
ta et ſic paupibus erogari non debent
ſed expectari vel ad eos trāſmitti ſcd̄m
ea que no.in.c.cū tu.prealle.❡Secun-
do caſu apparet ea incerta eſſe deberi
pauperibus:et tunc ſi bona ſunt hypo-
tecata nec eſt qui p̄feratur ratiōe tpis
in hypotheca tunc pauperes cōcurrāt
ꝓ rata.❡Tertio caſu quādo noluit re-
mittere tunc reſeruētur heredib⁹ ⁊ non
detur paupib⁹ nec p̄ſentib⁹ iuxta q̄ no.
Jo.and.in.d.glo.de vſuris.quāq̄.ipe tñ
ibi cōparat non extans ⁊ nō cōparēs:ni

tect⁹. ſit correcta ꝑ iſtam ſed iſta non eſt
cōcordantia ſed deſtructio dicti iuris ꝙ
nō expedit de ele. cum expediat. lib. vj.
facit ad iſtam cōcluſionē qd ſcribit Joā.
and. in. d. decretali prima ſuper gloſ. vl-
tima in nouella de ſententia retracta.
tam in cauſa appellatiōis que lata fue-
rat ad conſilium quatuor doctorum. Et
omiſſis aliis optime facit ad dictam cō
cluſionem qd notat glo. poſt Joā. de ex-
ceptionibus cū inter. in primo notabili
h ꝙ ſi excommunicatus cōueniatur ſup
eo ſuper quo fuit excommunicat⁹ iniu-
ſte poterit excipere ꝙ nō teneatur rñde
re niſi reſtituatur et cōmunio hoim: qꝛ
fuit iniuſte priuatus nec tenetur antea
reſpondere per iura ibi allegata. Et qꝛ
omnia iura corporalia et incorporalia
ſunt reſtituēda. ij. q. ij. nullus poteſt cū
aliis iuribus in dicta gl. allegatis quod
dicit poſt hoſtiē. ibi ſuper dicta glo. ve-
rum ſi agat excommunicator vel is qui
fecit eum excommunicari. ſecus terti⁹
per decretalem frequēs de reſtitutiōe
ſpoliatorum. §. ſꝫ. li. vj. itē in caſu ꝑdicto
dicendum eſt quod quia abbatiſſa perit
decimas: parochiani poſſunt excipere
de ſpoliatiōe auditiōis diuinorum ꝛ per
ceptiōis eccleſiaſticorū ſacramētorum:
maxime cum vt. ſ. dictum eſt decime ꝓ
pter huiuſmodi debeant. vt expreſſum
eſt. xvj. q. j. de decimis. et eadem. q. c. in
ſacris. vñ ſic accipit de excōmunicatio
ne facta ꝓ re ſup q̄ agitur. ita ꝛ de ſpo-
liatione diuinorꝫ ſacramētorū qñ agit
ſuper q̄ ꝓ illis dat a paritate rōnis de
reſcriptis inter cetera: ꝛ qd dictū eſt de
ſpoliatione diuinorū ſacramētorū. idem
dicendum de difficultate predictorū: qꝛ
ita in modo ſicut in facto facienda eſt
reſtitutio. de reſtitutione ſpoliatorum
piſanis. ¶ Allegatio iſta de probatiōi-
bus ponitur alias. cxxij. ¶ Clementina
ſi ſummus. de ſentētia excōmunicatio-
nis dicit ꝙ ſi papa ex certa ſcientia ali-
quem ſub titulo alicuius dignitatis ver
bo cōſtitu. vel literis nominet honoret
ſeu quouis alio modo tractet ipſum in
dignitate illa approbare non intelligi-
tur aut quicq̄ ſibi tribuere noui iuris.
¶ Itē dicit ſi ex certa ſcientia cum ex-
communicato participet literis verbo
vel oſculo vel alio quouis modo ipſum
per hoc abſoluere non intendit ꝛ gl. pe-
nultima ibi: illud. c. concordat. cū decre.
literis. de probationib⁹. que videtur di-
cere ꝯtrariū dicens ꝙ illa loquitur qñ
papa narrat factum proprium ꝛ ſuper
eo ipſius fundatur intentio. vt loquitur
text⁹ in. d. c. cle. literas. ſ. de facto ꝓprio
ſ. quādo ſe reſeruaſſe narrat nec obſtat
d. glo. quod ſi clerici. in preallē. cle. lrās.
nec eius diſtinctio que habet aut eſt de
facto proprio aut alieno quia intelligit
de alieno relato ad propriū vt predixi.
et ita intelligit glo. vt patet in predicta
glo. cle. ſi ſummus. ꝛ lꝫ gl. in ꝑdicta cle.
literas. dicat de morte curialis ꝛ ſic ali-
quātulum ſe ampliauit/voluit q̄ſi dice
re ꝙ mors q̄ obuenit in curia habeat re
lationē ad factū ꝓprium alias nō poſſit
ſtare illa gl. vñ Jo. cal. legendo capitulū
poſt ceſſionem de probationib⁹ dicebat
ꝙ in narratis ꝑ papā de facto alterius
non plus ſtatur quaꝫ aliis prelatis. dñs
Lapus abbas in. d. cle. dicit quod ſi pa-
pa etiam ſuper his in q̄b⁹ fundat inten
tio de facto alieno narrat non de facto
ꝑdeceſſorum ſuorū: ſi hoc facit proprio
motu talis narratio probationem facit
lꝫ ꝓbari poſſit ꝯtrarium. Si aūt ad petitio
nem alteri⁹ tūc nō facit fidem nec etiā
transfert onus probādi in aduerſarium
ei⁹ pro quo eſt facta narratio. allegat de
prebendis. ſi motu proprio. ꝛ. c. ſeq. ꝛ eo-
dē ti. ſi roman⁹. ꝛ dictā cle. ſi ſummus. ꝛ
de trāſactionibus. ex literis. ꝛ quod ſcri-
bit Jo. an. de regu. iur. non liceat actori
10 in queſtione ſi. li. vj. ¶ † Item extraua-
gans cle. vj. que incipit proinde. dicit ꝙ
narratis in literis pape de reſerua. ꝛ de-
cre. predeceſſorum ſuorum ſuper quib⁹
gratia ipſa fundatur adhibetur plena
fides in iudicio et extra iudicium ſicut
ſuis propriis abſq̄ alia probatione. Se-
cus in aliis ita ſcribit domin⁹ meus do.
Lapus in. d. clem. literas. Sed zenſ. in
d. cle. literas. ſuper verbo intētio noſtra
fundatur: ſubdit ſic: ꝙ ſi appareat ꝙ pa
pa intendat ad hoc principaliter: ſcili-
cet narrando vel inſinuando factum
proprium quo caſu ſibi fides adhibetur

in hoc. Secus ſi narrat factum partis
vtputa ſi partis ſupplicationez allegat
de fide inſtrumentorum ex literis. ⁊ ibi
notatur de priuilegijs ſi papa. in princi-
pio. li. vj. de prebēdis. ſi dignitate. in cle.
¶ Item textus in. d. cle. literas. dicit ſi
papa narrat ſe reſeruaſſe vel renuntia-
tionem recepiſſe vel ſimilia. et zenſi.
ſuper illo verbo ſimilia explicando di-
cit puta ceſſionē alicuius recepiſſe ſeu
electionē refutaſſe. ¶ Item ſup verbo
ſup quibus ſubdit: puta reſeruationem
vel ſimiliter. ¶ Item zenſilinus ſuper
verbo narratis intelligit qđ ſupra Guil.
in. d. cle. literas. intelligit in ſimili quā-
do papa ꝓprio motu ſcribit. Nam exē-
plificat quando literas papales dirigit
ad ſacerdotes vel prelatos alicuius ꝓ-
uincie: in qua ſcribit Papa quod colla-
tionem certorum beneficiorum ſibi re-
ſeruauit vel aliquem excommunica-
uit vel ſimilia aliqua talia ſe feciſſe di-
cit ⁊c.

¶ Allegatio. lxviij. de eccle. edifican.

1 ¶ Monaſterium vel eccleſia an poſ-
ſit de vno loco ad alium trāſferri.

2 Eccleſia vel monaſterium quib⁹ de cau-
ſis ⁊ ꝑ quos poſſit de vno loco ad alium
transferri.

3 Unam eccleſiam alteri ſubijcere ſpe-
cies eſt alienationis.

4 Ueris an liceat monaſteriū 1
vel eccleſiam in vno loco po
ſitam ad locum aliū trāſfer-
re ⁊ ſi trāſferri pōt ꝑ quem 2
hoc fieri poſſit. Rñdeo ad pri
mum ꝙ ſic per. c. ſi quis. xvj. q. vlti. ⁊ ea- 3
dē cā. ⁊. q. eccleſias. ⁊ per. c. tribus. de cō
ſe. di. j. hoc tñ ex cauſa faciēdum eſt ⁊ nō 4
aliter qꝛ regula eſt in contrarium. xix. q.
iij. qui ſemel. ⁊ cauſe iuſte propter quas
2 hoc fieri pōt. xvj. q. vij. c. antepe. ¶ † Itē 1
concurſus hoſtium. vij. qō. j. tpis. ¶ Itē
cum difficultas loci fuerit. ſ. ad eūdem.
¶ Itē cum malorum ſocietate grauet.
vij. q. j. ⁊ habentur iſte tres cauſe in tex.
de cōſe. di. j. tribus. Itē ꝓpter aeris in-
tēperiē vt. lxxiiij. di. quorūdā. dz enim ec-
clia conſtrui in loco congruo ⁊ vtili. xvij.
q. vij. eccleſias. ⁊ dz eſſe ſan⁹ ⁊ nō apud
ꝑdones: vt not. gloſ. in. d. c. Sane eccle-
ſias. ⁊ dz dimitti in loco priori presbyter
adminiſtrator ecclie: vt. d. c. ſi quis vult.
quod intelligo ſi fieri pōt: vt ibi not. ⁊ ꝑ-
dit iſto caſu prior ecclia priuilegiū ſuum
vt. e. cā. j. q. ⁊ hoc diximus: ⁊ no. glo. in. d.
c. ſi quis vult. ¶ Ad ſcđm rñdeo ꝙ hoc
dz fieri cum conſenſu epi ⁊ fratrum ſuo-
rum vt in ꝑalle. c. ſi quis vult. ⁊ forte dz
ꝓcedere tractatus capituli ⁊ autoritas
ſuperioris quaſi iſta ſit ſpēs alienatiōis
tollere ꝓuilegium ⁊ locum prioris eccle-
3 ſie † ſicut alı̄s dicit ſpēs alienatiōis vnā
eccleſiā alteri ſubijcere: vt no. de excel.
ꝑla. ſicut vnire ſup. iij. gl. ꝑ Jo. an. in no-
uel. Quia plus vr̄ vnā eccleſiā de ſuo
loco trāſferre ad alium illa dimiſſa aliā
loco eius alibi exigere quā ſit ipam eā-
dē dimittere ſine ſuo ꝓuilegio ⁊ ſimplex
presbyter dimittitur pro miniſterijs ec-
clie ſi fieri pōt vt ꝓdixi. ſcđo caſu rema-
net in ſuo ſtatu ⁊ priuilegijs lꝫ ſit alteri
ſubiecta qꝛ ꝓmo caſu quaſi deſtruit ſta-
tus ei⁹ vt ꝓdixi. ſcđo vero caſu cōſeruat
chorus eccleſie cuꝫ ſuis priuilegijs: ſub-
iectio enim nō tollit iura ecclie: ſed de-
bēt conſeruari ꝑ illū cui ſubijcitur. Nā 4
omnis ecclia in dioceſi ſubiecta eſt ca-
thedrali ecclie ⁊ tñ ꝓuilegia ⁊ iura ſua
retinēt: fit tñ ſubmiſſio multis modis. de
quibus no. enim ſe. va. c. j. in glo.

¶ Allegatio. lxix.

1 ¶ Procurator non poteſt ſine ſpeciali
mādato defectus vel crimina in electū
vel eligendum opponere.

2 Procurator non pōt ea per que ſtatus
hominis diminui poſſit.

3 Actione iniuriarum non minuitur ſtat⁹
hominis.

4 Clauſula generalis adiecta expreſſio-
ni cauſe an comprehendat maiora ex
preſſis.

In † elec. non poteſt de pro-
cu. in glo. concordans ⁊c. ex-
ordiens ab vltimo principio
hui⁹ tituli ſcire debes ꝙ ꝓ-
curator ſine ſpeciali mādā-
to crimina ⁊ defectus contra electum
vel eligēdum opponere non pōt ⁊ maxi-
me vbi locum hꝫ decre. j. de elec. lib. vj.
⁊ qđ not. plene Inn. de accu. ſup his Jo.
an. in. d. decre. j. de ele. ſuper verſi. pcu-

ratoꝛ ṗncipaliter decidit cle. non poteſt de ꝓcuratoꝛibus. ¶ Sed dubitauerunt doc. an hoc habeat locum ſolū in ṗdicto caſu decre. prime ſi quādo talis cā ꝑ appellationē deuoluitur ad curiam romanam an ſimplr̄ ſit verum ꝙ volēs cōtra electum vel eligēdū crimina vel defect⁹ per procuratores opponere debeat dare ad hoc ſpāle mandatū. ⁊ de hoc no. in d. cle. nō poteſt. in glo. antepenul. vbi licite dubitur: vr̄ tenere glo. ꝙ nō ſoluʒ in caſu decre. j. de elec. li. vj. Sed etiam indifferēter ⁊ vbiq3 locuʒ habeat inducēs ad hoc rōnes Inn. no. in pal. decre. ſuper his. ⁊ ſecūdum hoc meli⁹ ṗcedit dubiū de quo q̄ritur. nā ſi poneres eſſe ſpecialē caſum ꝓuiſum in terminis ipſius decre. nō eſſet mirādū ꝙ ꝑ clauſulā generalem adiectā ſpāli caſui nō veniret: ex quo iure diſpoſitio ſpālē ſemꝑ requireret. ita em̄ dicimus in ꝓcu. ad appellandū in ṗdicto caſu vt ꝓbat decre. procura de elec. li. vj. ⁊ no. in gl. añpe. idem dicimus in mr̄imonio ↄ̄trahendo vt in decre. fi. de ꝓcuratoꝛibus eo. li. his em̄ caſibus nec dubiū nec admiratio ꝓcedit ⁊ videtur etiā no. gl. in proxi. ſupra alle. c. procura. Reſtat ergo dubium ſi huius ſpāle mandatuʒ requirit indifferenter non reſtringēdo ſe ad ſpecialiſſimā diſpoſitionem iur. q꞉ per generalē clauſulā adiectam caſui qui req̄rat ſpāle: iſte caſus nō veniat q꞉ ad agēdum de ꝓcur. et cōtra id quod innuit glo. iiij. et ſuper ea not. Joan. an. ṡ. de reſcrip. ſedes. vbi dicitur ꝙ illa reſtrictio clauſule ⁊ quidā aliij de qua ibi hʒ locum in rn̄ſo ſecus in aliijs contractibus in quibus illa clauſula potēs compꝛehēderet oēm modum ⁊ omnē caſum. Si coniungas ⁊ miſceas glo. antepe. ⁊ penul. hic poſitas videbis veritatem lʒ difficulter: q꞉ obſcure ſatis loquūtur ⁊ maxime penul. dicit ergo gl. antepe. ſm̄ Inno. quod rō quare ſpeciale mādatum requiratur in hoc caſu eſt q꞉ ſuccumbēs incurrit ſuſpēſionē bn̄ficij ꝑ triēniū: ⁊ ſi ſe ingeſſerit medio tp̄e ꝑpetuo priuatus eſt ⁊ ſic cōtinet diminu-
a tionē ſtatus: † ſed procuratoꝛ nunquam pōt ea que poſſit hominis ſtatus diminui ⁊ lʒ principaliter pena videatur tēpoꝛalis tn̄ diminutionē ſtatus continet ſecundū eum: vt in aut. alle. in gl. ⁊ hinc
3 eſt † quod in actione iniuriarum nō requiritur ſpāle mādatum q꞉ diminutionē ſtatus non continet vt in iure alleg. in glo. ⁊ iſta eſt rō cle. ſ. q꞉ iſte caſus non includitur ꝑ generalē clauſulā adiectā caſui qui requirit ſpāle mādatū. ſ. ꝓpter maximā differētiā ⁊ excellētiā caſus inter diminutionē ſtatus ⁊ nō diminutionē in quo caſu non loquitur. c. q̄ ad agēdum. ṡ. alle. pro ⁊ cōtra. q꞉ lʒ ibi dicatur ꝙ expreſſo certo articulo exigente ſpāle mādatum tunc generalis clauſula adiecta ad alios extēditur ⁊ illud intelligitur de ſimilib⁹ vel maioꝛib⁹ forte. ſed nō tā lōge maioꝛibus et etiā not. glo. iiij. in c. fi. eo. titu. ⁊ lib. ſed conſtat ꝙ caſus noſter per rōnes predictas longe eſt maioꝛ ergo ⁊c. Sʒ ad iſtud opponitur q꞉ de iſta hoc non exprimit ſed ſimplr̄ dicit ꝙ nō veniunt maioꝛa vel grauioꝛa expreſſis. ¶ So dicit glo. imo puto ꝙ hec cle. pōderat hanc maioꝛitatem ſecūdū predicta ⁊ remittit glo. ad id quod dicit in gl. proxi. ſeq. ibi ſatis puto ⁊c. ⁊ ibi remittit ad iſtam opi. ⁊ ita patet eſſe de mēte gl. ꝙ iſta ſit ratio clauſu alle. ⁊ ratio facilius tolles cōtraria ſupꝛa allegata: ⁊ per iſta puto clarum articulum iſtum ⁊ contraria quieſcāt: ſed q꞉ gl. pe. de ſe eſt obſcura venio ad ipſius textualē intellectuʒ: dicit ergo ꝙ id quod dicitur in hac cle. circa ꝓcu. conſti. ꝙ non veniunt maioꝛa vel grauioꝛa exp̄ſſis concoꝛ. cum eo qđ dicitur. ṡ. de reſcri. cū cōcoꝛ. ſedes ꝙ dictum. ſ. nō maioꝛa exp̄ſſis etiā in ꝓcura. de quib⁹ loquitur cle. regulariter nō hʒ locū nec eſt verum vt ipſa glo. not. in. d. decre. ſedes. imo hʒ locum contrarium vt ipſe ibi not ṡ. iij. glo. ⁊. ṡ. dictū eſt: nec huic dicto. ſ. ꝙ contrariū nō eſt regulare q꞉ maioꝛa veniūt obſtat litera huius cle. que prima facie vr̄ velle ꝙ ſi in caſu huius cle. fuiſſet in ꝓcu. exp̄ſſa cā fidei q̄ maxima eſt ⁊ adiecta cl̄a q̄ potuiſſet opponere etiā ⁊ hoc a ↄ̄trario ſenſu: q꞉ ſi illa eſt cā q̄re non venit q꞉ grauioꝛa ſunt exp̄ſſis exp̄ſſa cā fidei cū ſit maioꝛ ceſſabit rō. Eſt verū q꞉ v̄ba cle. lʒ ſint gn̄alia fundant̄ tn̄ ſuꝑ rōne ſpeciali de qua. ṡ.

⁊ hoc

& hoc qđ dixit gloſ.ibi ſatis puto q̃ gra-
uiora intellexit per modum de quo pre-
dixi intelligas in antepe.glo.vnde ſub-
dit gloſ.ſi ſubtiliter aduertas iſta lite-
ra huius cle.nõ eſt cõtra id quod no.ſu-
per.d.glo.iij.in decre.ſedes:quia hic nõ
4 dicitur † q̃ gñalis clauſula adiecta ex-
preſſioni cauſe nõ comprehẽdit maiora
expreſſis:q2 iſtud eſſet falſum quia clau-
ſula per ſe oẽs caſus comprehenderet.
expreſſio ergo certe cauſe nõ tollit vir-
tutem gñalitatis niſi in reſcripto vbi eſt
ſpeciale ꝓpter odiũ.ſed iſta dicit q̃ ge-
neralitas adiecta caſui qui requirit ſpe
ciale non includit grauiora et intellige
grauiora ſecũdũ qđ ſupra dictũ eſt.§.ꝯti
nẽtia diminutio ſtatus & hoc eſt non ex
defectu verbo2 generalis clauſule ex
ꝓuiſione iuris ne quis tantum pericu-
lum facile incurrat.Si vis ergo clare
intelligere clau.põdera ſolum quõ lite-
ra capit maiora vel grauiora qđ ex pre-
dictis ſatis clare patet & ad materiam.
§.alle.proximã ad finem.

¶ Allegatio.lxx.de procura.

1 ☞ Cauſa vſuraria an ſit ſpiritualis.
2 Cauſa vſuraria que dicatur.
3 Cauſarum ſpecies ſunt plures.
4 Mãdatum ad cauſas ciuiles & crimina-
les nõ includit cauſam vſurariam.
5 Cauſe eccleſiaſtice oẽs ſunt quaſi ſpiri-
tuales:et res eccleſiaſtice ſpirituales
dicuntur.
6 Cauſe ſpirituales ſpeciale mandatum
requirunt.
7 Anima eſt omnibus temporalibus pre-
tioſior.
8 Cauſa ſpũalis tanto a ciuili differt q̃to
aĩa eſt corpore pretioſior.
9 Cauſa criminalis diuerſimode conſide
ratur.
10 Clauſula gñalis adiecta ſpecialitati ha
bet vim ſpecialis mãdati.

S Epe † vidi dubitari in cau-
ſis vẽtilandis an cauſa vſu-
raria tanq̃ ſpiritualis requi-
rat mandatum ſpeciale vel
an ſufficeret mandatum ad
cauſas ciuiles & criminales vel an ſuf-
ficeret mãdatum ad eccleſiaſticas cau-
ſas:et vt iſte articulus diligentius exa-

minetur eſtiante videndũ an cauſa vſu
raria ſit ſpiritualis. ¶ Scdo eſt exami-
nãdũ de ſpeciebus cauſarũ & de ipſarũ
differentia ſpecierũ ex qb⁹ clari⁹ infert
ad qõnẽ premiſſam.Et omiſſa opinione
aliquorum dicẽtiũ q̃ tunc demũ cauſa
vſuraria eſt ſpũalis etiã in foro eccleſia
ſtico debet tractari qñ agit de ꝓhibito2
conceſſo.i.an hoc ſit vſura vel non:que
2 opinio in practica ſuccubuit † & genera-
liter vbicũq3 petuntur vel repetuntur
vſure vel cõmoda tanguntur dicit eſſe
cauſa vſuraria & cognoſcit eccleſiaſtic⁹
vt ſcripſi plenius.§.alle.videtur q̃ cau-
ſa vſuraria ſit ſpũalis vel quaſi ſeu ſaltẽ
ſpũalitati annexa ſicut eſt cauſa here-
ſis ſimonie adulterij de offic.ordi.c.j.&
ibi no.cauſe enim q̃ inter laicos in foro
eccleſiaſtico tractant quaſi ſpũale ſint:
ita videtur ſentire gl.vlt.in.c.ex literis.
de iureiuran.in eo q̃ dicit cauſa vſura-
rum eſt quaſi ſpiritualis cum ſit eccl'ia
ſtica & ob hoc efficiũtur cognitionis iu
dicis eccleſiaſtici non ſolum rõne crimi
nis alias ſi laicus raperet rẽ alteri⁹ lai
ci eccleſie cognoſceret rõne criminis ra
pine qđ tñ nõ dicimus ſic generaliter:&
licet dici ſoleat qđ rõne peccati cogno-
ſcit eccleſia etiã inter laicos:illud tñ re
cipit tẽperamẽtũ: & ſic gñaliter recipit
vt not.in.d.decre.nouit.de iudi.& qđ ſit
ſpũalis tenet glo.in decre.ex literis.de
iureiuran.& glo.ord.in.c.ſi annum.de iu
di.libro.vj.Nec ob.quod Joan.an.dicit
ibi in nouel.exponens.ſ.largo modo.i.
eccleſiaſtici fori q2 ibidẽ voluit q̃ dicta
gl.in dicto.c.ex literis.& ideo in eccleſia
ſtico foro tractãtur vt.§.de iureiur.ve3
q̃ eſſet quaſi ſpũalis dixit.Sed de quaſi
ſpiritualib⁹ vel annexis ſpũalibus ide3
iudictũ eſt habẽdũ.de iud.quãto.eo.ti.
3 & in cle.diſpẽdioſa.de iud. † Ad ſcdm di
co q̃ ſpecies cauſarum ſunt multe.Ali-
quando dicuntur cauſe eccleſiaſtice vt
q2 aguntur in foro ciuili eccleſiaſtico.et
ſecundũ hoc dicunt ciuiles q̃ agunt in
foro ciuili vt ſcribit Jo.and.in.c.in cau-
ſis.de teſti.ſup verbo eccl'iaſticis.in no-
uel.Aliq̃n cauſe ſpirituales vocãtur ec-
cleſiaſtice vt ſunt criminales ciuiles de
rebus tpalib⁹ ſupra vt ibi ſubdit idem

Jo.an.in glo.j.ord.in.c.literas.de iura.
ca.dicit q ſunt quedã cauſe ſpirituales
vt cauſa decimalis:vt l dicto.c.literas.
¶ Quedã annexe ſpiritualib9 vt cã iu-
repatronat9.de iudi.al.de re iu.c.q̃to.
¶ Quedam ſunt mere ciuiles cauſe vt
cũ agitur rei vẽdicatio.vel cauſa pecu.
de libel.oblatione.c.vlt.ꝛ pe.¶ Quedã
ſunt criminales vt cũ agitur directe de
crimine de accu.c.veniens.ꝛ.c.ſup lr̃is.
¶ Alie ſunt mixte vt cum agitur de cri
mine ciuiliter ꝓcura.tue.et in iur.alle.
in dicta glo.Jo.and.poſt glo.Specu.in
ſpe.de accu.§.j.ver.porro.dicit q in cau
ſis eccleſiaſticis nõ tenetur q̃s exprime
re actionẽ:ſed in ciuilibus ſic etiam in
foro eccleſiaſtico:ꝛ ſic patet q etiam in
foro eccleſiaſtico diſtinguũtur cauſe ci-
4 uiles ab eccleſiaſticis.†Modo ad ꝓpo-
ſitum dico q mãdatũ ad cauſas ciuiles
ꝛ criminales nõ includit vſurariam cau
ſam qꝛ cã ciuilis ꝛ criminalis proprie di
cuntur de rebus temporalibus et que
coram ſeculari iudice ſunt tractãde:vt
ſ.dictum eſt.ꝛ decre.in cauſis prealle.
ponit cauſas eccleſiaſticas et ciuiles ꝓ
diuerſis:ergo vna reliquam non inclu-
dit:ſed bene puto ſufficere mandatum
5 ad cauſas eccleſiaſticas:†qꝛ omẽs cau-
ſe eccleſiaſtice ſunt quaſi ſpũales ſic et
res eccleſiaſtice dicũtur ſpirituales:vt
not.gloſ.ſuper ver.apponatur.de reſti.
ſpo.c.j.lib.vj.vel annexe vt dicit dicta
glo.in.c.ex literis.de iureiu.ille eñ qui
dat mãdatum ad cauſas eccleſiaſticas
concedit q omnes cauſe quaſi ſpiritua
les vel annexe ſpiritualibus que coraꝫ
eccleſiaſtico iudice tractari poſſunt ex-
periri poſſit vt eſt cauſa vſurarum que
quaſi ſpiritualis eſt vel annexa ſpiritua
libus:puto tñ q̃ tale mandatum ſcꝫ ad
eccleſiaſticas cauſas non eſſet ſufficiẽs
ad mere ſpirituales vt eſſet cauſa fidei
ſacramentorũ ꝛ hmõi:qꝛ lꝫ vbũ eccleſia
ſticas includit quaſi ſpũales ꝛ annexas
ſpũalibus nõ tñ mere ſpũales que req-
runt ſpeciale mandatum. Sed oppono
imo videtur q̃ predicte forme non ſuf-
ficiant:nam non videtur iure cautũ q̃
cauſa ſpũalis requirat ſpeciale manda
tum:vt no.glo.ex in.c.qui ad agendum.
de ꝓcura.lib.vj.que enumerat cauſas
que requirunt ſpãle mandatũ:de cã ſpi
rituali nil dicit.ꝛ Spec.eo.ti.§.de ꝓcu.
§.j.ver.itẽ opponitur ad quem remittit
dicta glo.in.c.qui ad agendũ.nil de hoc
dicit.So.imo non ſufficiũt dicte forme
vt.ſ.dictum eſt.Tũ qꝛ mãdata ſunt ſtri
cti iuris.ꝛ vna ſpecies non includit reli
quã.de reſcriptis ſuſceptum.li.vj.vñ cũ
alia ſit cauſa ſpũalis alia ciuilis alia cri
minalis reſtat q dat9 ad ciuiles vel cri-
minales non erit datus ad ſpũales di-
uerſe ſpeciei ad hoc de ꝓcura.ſi ꝓcura-
tor.ꝛ in ſpe.de ꝓcurato.§.j.ver.item q̃
6 certa.†Tum etiã qꝛ ſpũales ipſe requi-
rũt ſpeciale mãdatũ:vnde ſpe.de cõiun
cta pſona.§.j.verſi.Jtẽ q̃ dicit q cõiun
cta pſona nõ admittitur ad ea que req̃
runt ſpãle mandatũ per q̃ ſatis videtur
innuere tã beneficialis ꝛ ſpũalis requi-
rit ſpãle mãdatum.ꝛ ad hoc facit dicta
decre.ſi annũ.de iudi.lib.vj.Jtẽ hoc ipꝫ
videt ꝓbare text.in.d.c.ſi annũ.§.ſi ỽo.
vbi procurator ad eas.ſ.cauſas ſpũales
cõſtituitur ꝛ q̃ cã ſpũalis reqrat ſpãle
mãdatũ ptꝫ ex eo:qꝛ diſcurrẽdo per ſin-
gulas cauſas ſpũales eſt reperire q̃ re
quirũt ſpãle mandatũ et ex ſingularib9
ꝛ indiuiduis infert genus.vñ eſt videre
quod abſolutio ab excõicatione reqrit
ſpãle mãdatũ.imo nec ſpãle ſufficit ni-
ſi habeat ſpeciale ad pſtandũ iuꝛm ſm
no.in.c.cũ deſideres.de ſen.exc.ſup ver
bo abſolutio.per decre.de his.de ſentẽ.
exc.Jtẽ iuramẽtũ q̃ aiam ligat requi-
rit ſpãle mãdatum.ff.de iura.calũ.c.fi.
in cle.nõ põt.de ꝓcu.ꝛ no.Spe.de iura.
cal.§.reſtat.ỽ.q̃d ergo fiet.ꝛ ỽ.quid er-
go.ꝛ de ꝓcur.§.rõne aũt forme.ỽ.pc.in
cã mrĩmonij.qui matri accu.poſ.ex lr̃is
in parte decíſa.Nec ob.decre.accedẽs.
de ꝓcu.qꝛ ibi parentib9 agẽtib9 de mrĩ-
monio filioꝝ acceſſit ꝯſenſus comm.vt
ibi no.Jtẽ in voto vltramarino.de vo.
ex multa.¶ Jtẽ in ꝫhẽda excõicatione.
xxiij.q.iiij.ſi habes.in prin.¶ Jtẽ ad im
petrandũ diſpenſationẽ.vt not.Spe.de
elec.ỽ.itẽ no.ꝛ idẽ in alijs ſpũalibus: et
põt eſſe rõ:quia in cauſa ſpirituali pro-
7 prie tangitur† anima que eſt omnibus
temporalibus preciosior. Unde nil pro-

ãcſi homini ſi totū mūdum lucret: aīa vero ſua ſalua non ſit: ⁊ circa eā maius periculuz imminet. Unde ſicut expreſſo caſu ſpāli ⁊ ſubſecuta clauſula generali nō veniunt ſpecialia maiora: vt. d. cle. nō pōt: ita p generalia verba pcuratoris ad cās non includitur ſpiritualis q̄ propter ſui nobilitatē ⁊ magnitudinem eſt ſpāli no. digna. Et que ſpeciali no. digna ſunt ſi non exprimantur neglecta vident. ff. de iniurijs. item apud labeonem §. hoc edictum alias ait pretor. de cōceſ. pbē. dilectus. ⁊ hoc videtur ſentire glo. vi. in cle. non pōt. q̄ arguēs cōtra tex. dicit qđ expreſſo iuramēto qđ ligat animā que eſt pcioſior corpore videtur includere q poſſit obijcere crimina q̄ ligāt corp⁹ ſoluit p interptationem: q: iuramētū pcuratoris non ligat animam dñi: q̄ſi fateat glo. q ſi ligaret pcederet obiectio: ⁊ nō dico q omnis cā ſpiritualis requirit ſpāle mādatum ſingulariter. Sz dico q niſi detur pcurator ſaltē in genere ad ſpirituales cauſas q illas tractare non poterit tanq̄ diuerſe ſpeciei. vide etiā idē dicimus in mō reſcripti q expreſſa tpalis nō venit in aliquo ſpūalis: ⁊ expreſſo laico impotenti non venit clericus ſcdm lec. ⁊ nota. in. c. ſedes. ⁊ in. c. Rodulphus. de reſcrip. et in Spec. in reſcripti preſenta. §. tatione

8 aūt cauſe. ¶ †Itē qđ in eo ⁊ ſup dicto verſi. p Joā. and. in addi. ita in propoſito pp̄ter exp̄ſſionē cauſarū ciuiliam vel criminaliū nō veniet cā ſpiritualis q̄ nobilior tāto differt ab alijs quāto anima eſt pretioſio: corpe: ⁊ ſecūdū hoc etiam ſi cā vſurarū q: cōtinet crimen includeret de vi vbo⁊ in mādato dato ad oēs cās criminales tñ vr̄ iuris diſpoſitione vel de mēte iuris nō poſſe vſurariā cām tractare q̄ eſt ſpūalis pp̄ter rationes p̄dictas: ⁊ marie vbi non ageret criał ſz ciuił ad reſti. exactorū: q: tūc etiam nō includit ſub crialib⁹ q̄ intelligunt qñ directe agit de crie. vt not. in. d. gloſ in. d. c. lrās. de iuramē. cal. q: vbū ſimpłr prolatum in ſui potiori ſignificato dz intelligi de ſen. excō. ſi quem. Unde dicendo ad cauſas criminales intellige de illis vbi directe agitur de crimine. ¶ Item ſi in mandato dicat ad cauſas criminales ⁊ ad omnes alias cauſas adhuc nō venit ſpiritualis vigore clauſule generalis: q: clauſula generalis adiecta ſpeciali caſui non includit maiores caſus vt in cle. non pōt. cum ſua gl. ergo dicta clauſula gñalis: ſcz ad oēs alias cās adiectas cauſis criminalib⁹ vł ciuilib⁹ ſine ſpecieb⁹ crialiū vel ciuiliū non includit ſpūalem q: eſt multo maior ſpēs vt eſt dictum. Nec ob. ſi dicat cā vſurarū pōt crialiter tractari: ergo venit in mādato dato ad criminales q: non puto hoc ve

9 rū: †q: criminaliū alia eſt ſimplex ⁊ ſine mixtura ſpiritualitatis: alia hz mixtam ſpiritualitatē cui⁹ rōne defert ad eccleſiaſticum iudicē vt eſt vſuraria: ⁊ tūc dico q ad iſtas gñale mandatum ad cās criminales nō extēdit ad rōnes ſuperi⁹ alle. imo plus videt q ſi dicatur ad oēs cās criminales nō tñ ad eccleſiaſticas criminales nec in foro eccłiaſtico. Iſta em̄ differunt nimium ⁊ ſunt ſpāli no. digna. ⁊ ideo ſi taceant non vident includi vt. ſ. dixi. ¶ Quid ergo ſi expreſſo aliquo adijciat clauſula generalis et ſupaddatur etiā ſi maiora et magis ſpālia eſſent q̄ expreſſa. nunqd poterit obijcere crimina: puto q nō niſi vnū de ipſis maioribus fuerit exp̄ſſum ſecuta clauſula generali ad hoc. eo. titu. q̄ ad agendū. li. vj. ⁊ vr̄ hoc ſentire glo. or. ſuper vbo mādamus. in. d. decre. q̄ ad agēdum. que dicit q lz text. ibi in. §. pcurator dicat q ſine ſpāli mādato nō poteſt pcurator iuramētum deferre ⁊c. Tñ ſi cōtineatur in mādatis id qđ eq̄pollet ſpāli mādato ſufficit. ⁊ alle. primum rñſum ipſius decre. qđ dicit q exp̄ſſo vno ſpāli ſubſecuta clauſula generali veniunt

10 alia ſpālia quaſi hec† clauſula gñalis adiecta ſpecialitati hz vim ſpālis mādati quo ad alia ſpālia. ſ. paria ⁊ nō maiora p clemē. nō poteſt. ita in ppoſito: expreſſo vno ſpāli altioris grad⁹: ⁊ hoc plz do. Joā. de ſancto Geor. Bono. ⁊ domino meo domi. Lapo Abbati monaſterij ſancti Monachi. ad montem de prope flor. facit ad hoc quia ſpeciale mandatum datum intelligitur vbi nominatim quid mādatur. ff. de pcura nō ſolum. §.

vlti.⁊.l.pompo.in prin.ff.de mino.illud. 1
§.ſi talis. Nominatim autē fit quod fit expreſſo noīe ꝓprio vel eo quod hʒ vim proprij noīs.de teſti.lʒ ex quadam.ff.de libe.et poſth.nolatim.ff.ſi cer.pet.l.certum.ff.de verbo.obli.ſtipulatio.et.l.vbi autem. Unde ſi exprimo in mādato gradum altiorem et aditio et alia ſatis videor velle alia altiora venire ⁊ qd̄ habet vim proprij nominis per iura predicta.

¶ Sed obſtare videtur qd̄ ſm hoc expſſo in mandato ad opponendum crimina vel defectus ſubſecuta clauſula generali poſſet procurator matrimonium contrahere qd̄ eſt falſum vt dicit glo.in d.c.qui ad agendum.ſed nō eſt cōtra qꝛ contrahere matrimoniū eſt longe maiꝰ ſed clauſula generalis nō includit longe maiora: vt no.glo.in.d.c.procurator.

¶ Itē licet clauſula generalis adiecta caſui ſpeciali includit alia ſpecialia paria non tamen illa ſpālia q̄ iuris diſpoſitione requirunt ſpāle mandatum vt in matrimonio vide in queſtione predicta non intelligo ꝙ expreſſo vno de longe maioribus veniunt alia longe maiora q̄ iuris diſpoſitione requirūt ſpeciale mādatum propter eorum magnitudinem non venirent niſi vnum de longe maioribus fuiſſet expreſſum: vnde ſicut nō venit in dicta decre.qui ad agendum aliquod de poſitiuis ſpāle mandatum exigentibus niſi eorum aliqd̄ exprimat. ita non veniet ⁊ vigore gñalis clauſule aliquod de cōtētis in maiore ⁊ alterius generis altioris mandatum ſpāle exigētis niſi eoꝝ aliquod exprimatur propter paritatem rōnis: ⁊ vide ad intellectum predictorum.ſ.alle.proxi.

¶ Allegatio.lxxi.de teſtamentis.Rubr.

1 ¶ Petrus ⁊ Jo.ſunt cōmiſſarij in teſtamento ad diſpenſandū cētum. Item Jo.in teſtamento.B.ad diſpenſandum centum: demum ꝑ inaduertentiam pro anima Joānis diſpenſauit centum.xx. an in foro conſcientie talis diſpenſatio poſſit approbari.

¶ Uadēs ad furādum rē alicuius ſi ante furtum ꝑueniatur ⁊ illi res donet an dicatur fur.

¶ Caſus.

Martinus et Petrus ſunt duo fideicōmiſſarij Joannis pro quo debent diſpēſare prout voluerint pro anima ſua cētum: ⁊ iterū Martinꝰ ſcriptus eſt ſolꝰ fideicōmiſſarius Andree ꝓ quo dʒ diſpenſare ſimili modo alia cētum. Accidit ꝑ inaduertētiam ꝙ Petrus ſcriptus noīe ſuo ⁊ ſocij ſui Martini cōmiſſarioꝝ dicti Jo. ꝓ anima.d.Jo.cētū.xx.diſpenſauit nō credēs plus dare ꝓ eo q̄ diſpēſare deberet. Nunc dictꝰ Martinus de conſenſu Petri vellet dicta.xx.plus data applicare dicto Andree de quo nec ante dictam dationem neq; in datione illa neq; per Martinum neq; ꝑ Petrū quo ad illa.xx.aliqua ꝓceſſit vel fuit intētio dādi pro anima Andree qꝛ credebat ſolum diſpenſaſſe partē Jo.ſed cū ad eorū notitiam ꝑuenit error nō cōſenſerūt dediſſe.illa.xx.pro Joanne ſed velle applicare Andree vt dictum eſt. Modo q̄ritur obmiſſo foro iudiciali ſi in foro conſciētie ipſe Martinus poteſt applicare illa viginti ipſi Andree. Item ſi facta diſpenſatione flor.lxxx.pro anima dicti Andree ꝑ ipſum Martinū ſi ipſe Martinus eſt liber ſm cōſcientiam a diſpenſatione totali illorū cētum flor.quos pro dicto Andrea debuit diſpenſare tantū. Ad ꝓdictam qōnem ſic rndetur: ⁊ ꝑmo ꝓ declaratione aut dicta cētum viginti fuerūt data certe ꝑſone per errorem et ignorātiam: aut fuerūt per inimicitias hincinde diſperſa. Primo caſu aut eſt ꝑſona que ſit potens reſtituere quod per errorem recipit: ⁊ tūc poſſunt dicta.xx. ab eo repeti ⁊ ipſe reſtituere tenetur: et reſtitutione facta ceſſat q̄ſtio. Item dicto caſu poteſt abſq; reſtitutione actuali dictus Petrus notificare dicto tali qui recipit dictum errorem et poſſunt adinuicem conueniri dictus recipiens et predicti Petrus ⁊ Martinus ꝙ illam pecuniam decetero ipſe recipiēs dicat ſe recepiſſe ꝓ anima dicti Andr. ⁊ ipſe Martinus de conſenſu dicti petri ipſam pecuniam de nouo ipſi eidem qui recepit pro anima dicti Joan.an.concedat ſeu cōſentiat quod licite tunc retineat

ꝓ aīa dicti Andree. Et quia remittere
idē eſt ꝙ dare ⁊ dictus recipiēs ab inde
oēs p̄ces ⁊ quecunqȝ ſuffragia facturus
erat pro anima dicti Jo.and.pro dictis
xx. ꝓ anima dicti Andree. Si autē non
eſt potēs reſtituere ⁊ tūc ē eidē ꝙ in ca-
ſu ſeq.ſ.quando hincinde ꝑ inimicitias
fuerūt diſperſa ita ꝙ in facto repeti non
pñt: quibus caſibus dico ꝙ ſi Petrus ⁊
Martinus cōcordant adinuicē ita ꝙ di-
ctus Petrus ⁊ Mar. conſentiant ꝙ di-
cta.xx.q̄ per errorē ſoluit ⁊ de quibus cō
petit ſibi de iure receptio Martinus diſ
ponat prout vult ꝙ dictus Mart. poteſt
illa de nouo concedere pro anima dicti
Andree eiſdē quibus per errorē conceſ-
ſa fuerunt ſeu remanere vel conſentire
ꝙ ipſi qui ſic ꝑ errorē receperunt ꝓ aīa
Joan. ⁊ per errorē illicite retinēt ⁊ p̄ces
⁊ ſuffragia decetero ꝓ aīa dicti Andree
effundant ⁊ lȝ non reperirentur illi qui
dicta.xx.receperūt tamen ſufficit ꝙ eis
donentur ſeu concedantur ꝙ licite reti
neant ꝓ anima dicti Andree ⁊ pro ani-
ma predicti Andree erunt non a die pri
me date ſed a die donationis et noue
2 conceſſionis ſeu remiſſionis. †Unde ille
qui vadit vt furetur rem meam ſi ante
furtum preuenio ⁊ illam illi dono lȝ ipſe
ignoret nō dr̄ furtū committere lȝ poſt-
ea rē ipſam ille auferat animo furan-
di. ¶ Et ſi dicatur dicta.xx.non fuerunt
data ꝓ anima Andree fateor. Item di-
cta.xx.non fuerunt data de pecunia An
dree ſed Joan. fateor. ¶ Itē illi paupe-
res recipiētes nō receperunt ꝓ aīa An-
dree ſed Joan. ergo pro anima Andree
operari non pñt negando iſtam conclu-
ſionem quia poſſunt obſeruare que.ſ.di
cta ſunt. nam ſi fiat reſtitutio ab eo qui
recepit ceſſat qō vt p̄dixi ſi non poſſit fie
ri reſtitutio: quia non hȝ vnde vel qꝛ mi-
nuatim fuerunt diſperſa: ⁊ ſi non repe-
riuntur vel ignorantur recipiētes tunc
ſufficit remiſſio vel noua conceſſio nec
ob.qḋ.dicta pecunia non fuit de pecūia
Andree ſed Joan. quia petrus ꝑ errorē
ſoluit cui competit repetitio cōſentit ꝙ
Martinus faciat qḋ ipſe facere poterat
⁊ ſicut ipſe de nouo concedere vel remit
tere poterat: ita ⁊ Martin⁹ hoc poterat
ꝓcedūt maxime predicta in foro anime
vbi de apicibus iuris ⁊ formulis ꝟborū
non eſt diſputandum ſed ſm̄ intētionē
⁊ veritatē geſtorum.

¶ Allegatio.lxxij. de fo.compe.

1 ☞ Res empta de pecuniis eccl'ie an
efficiatur ipſius eccleſie vel emētis.
2 Actor dȝ ſequi forum rei.
3 Impediēs res eccleſiaſticas ſacras ſa-
crilegus dicitur.
4 Poſſeſſori inquietato datur vti poſſi-
detis.

1 IN q̄one premiſſa multa ca-
pitula continentur eſt p̄diſ-
cutiendum an res empta
de pecunia eccleſie ſit effe-
cta eccleſie ſic ꝙ eccl'ia vē-
dicare poſſit: hoc enī eſt fundum agētis
hic ⁊ attēdendum ꝙ glo. dicunt aſſerti-
ue ꝙ ſit ita no.glo.de peculi.cle.inqui-
rēdum. ⁊ Joan.xij.q.ij.apoſtolicos.alle.
xij.q.iiij.ſacerdotes. ⁊.c.fixum. eo.c.⁊.q.
ſi.facit.c.res eccleſie.xij.q.j. ¶ Ego nun-
q̄ vidi tex.hoc probantē: imo regula hȝ
contrarium.C.de rei ven.l.ſi ex ea.C.de
dona.inter vi.⁊ vxo.l.ſi de tua.⁊.l.ſi pa-
truus.C.communia vtriuſqȝ iudicij que
regula fallit in caſibus pluribus a iu-
re expreſſis.ſ.in milite.C.de re.vē.l.ſi vt
proponis ⁊ pupillo.C.arbi.tu.l.iij.et in
re empta a marito de pecunia vxoris
ff.de dona.inter vi.⁊ vxo. ⁊ in re empta
a liberto de pecunia data a patrono que
reuocatur ſola obſequij rōne non preſti-
tit.C. de reuocan. do.l.j. addunt aliqui
de re empta de pecuniis fenebri.de vſu
ris cum tu.de illo dubium ſed de eccle-
ſia nō inuenietur tex.in mundo ad tex.
allegatum. In contrarium ſi text.videa
tur bene non probat ⁊ facile eſt rñdere
in quibus non inſiſto. Sed ſuppoſito ꝓ
vero quod ita ſit eſt vidēdum an coram
iudice eccleſiaſtico procedat libellus
formatus vt ſit hic attēdēdum quod li-
bellus figuratiue fundari videtur ſup
no. Inno.in.c.cum ſit.de foro comp. que
habet quod ſi allegetur rapina vel dol⁹
et fraus contractus vel nullitas ſiue
etiam petatur reſciſſio quod iudex ec-
cleſiaſticus cognoſcet: hic ante omnia
pondero quod verba Innoc. non ample

ſunt intelligenda:nō enim eſt de mente
Inno.quod integratio vel alias contra-
ctus reſciſſio vel nullitatis declaratio
ſic abſolute ꝓponatur cōtra laicū in fo-
2 ro eccleſiaſtico.†nam ſtādū eſt regule q̃
hꝫ qꝺ actor ſequit̃ forū rei vt in.c.cū ſit.
⁊ in.c.ſi clericus.niſi inquātum reperia-
tur regula violata exp̄ſſe in caſu.c.cum
ſic exprimuntur in q̄bꝰ offendit̃ illa re-
gula:nec fit extēſio cū illa diſpoſitio exor
bitet vt in regula q̃ a iure niſi forte ad
ſimilia vbi ſubeſſet oīmoda rōnis idēpti-
3 tas no.idē Inn.dꝫ ſic concludi.¶†Nā
aliq̄ſ conſtat res impeditas a laico fo-
re eccl'iaſticas ex natura rei vt quia ſa-
cre ⁊ tūc corãꝫ eccl'iaſtico cum ſit crimē
ſacrilegij.xvij.q.iiij.ſicut.⁊.c.iij ⁊ hoc nō
ex debito ſp̄ali eccl'ie imo etiam ex debi-
to gn̄ali quo eccl'ia defendit miſerabi-
les pſonas.xiiij.q.iiij.ſi quis de potētibꝰ.
⁊.c.ij.⁊.c.ex tenore.de fo.compe.vbi le-
gitur de eorū opp̄ſſione:aut non allegat̃
opp̄ſſio ſine violētia ⁊ tūc conſtat rē fore
eccl'ie ſꝫ ꝯ̄ illam perueniſſe ſine cauſa
ad laicum ⁊ ſic allegatur nullitas tituli
vel minus ſi fiat reſciſſio tunc conſtat
ipſam fore eccl'ie iudex eccl'iaſticus exe-
quet̃ vt in.c.ap̄licos.⁊.c.q̄cūq; militum
xij.q.ij.⁊ ſic intelligatur tota no.Inno.
vbi aūt nō cōſtat eſſe vel fuiſſe eccleſie
ſed in dubiū reuocat̃ qꝛ eccleſia vēdicat
all'ato d̄nio:⁊ poſſidēs negat niſi alleget̃
opp̄ſſio vel violētia ſtabitur regule quā
tumcunq; allegetur fraus vel dolus nec
in hoc receditur a regula nūc ap̄lica dū
in libello hic narratur ꝙ de pecunijs ec
cleſie fraudulēter vel doloſe iſti emerūt
ad inſtantiam fratris Joannis ⁊ ꝙ te-
nuerūt p violētiā contra voluntatē ab-
batis ⁊ ꝙ turbauerūt ⁊ turbāt ne Abbas
pacifice poſſideat petitur declarari ſi fa-
ctū contractum ſit recognoſci bona re-
ſtitui iſta eſt vna mixtura male appoſi-
ta.¶Iſte vr̄ intētare vti poſſidetis ex
capite quo aſſerit ſe turbari iſte vēdicat
ex capite quo aſſerit bona eccl'ie ⁊ pe-
tit ſibi reſtitui.Iſte vr̄ intētare vti poſ-
ſidetis ex capite quo aſſerit:iſte agit de
dolo contractus ſiue implorat officium
iudicis allegato dolo ⁊ fraude primum
probant.l.vnica.C.vti poſſide.⁊.l.j.⁊.l.ſi
duo.ff.eo.ti.ſm ꝓbat.l.ex diuerſo.ff.de
4 rei vēdi.¶†Tertium ꝓbat ſeries libel
li:p̄mū nō poteſt ꝓcedere qꝛ vti poſſide.
dat̃ poſſeſſori q̃ inquietat̃: vt.l.vnica ꝑ
alle.cum ibi no.⁊.l.j.⁊.l.ſi duo.ff.eo.tit.⁊
agēs non aſſerit abbatē poſſidere imo
aſſerit contrarium ex quo vēdicat qꝛ rei
vēdicatio dat̃ d̄no cōtra poſſidētē vel de-
tētorē vt.l.vna.C.ꝺ aliena.iudi.mu.cau.
fa.l.in rē.⁊.l.officium.de rei vēdi.ergo
deficit ex illo capite.Itē aperta ignorā-
tia cū cōcurrāt vti poſſidetis ⁊ rei vēdi.
intētata contra eundē ad eaſdē res non
variata qualitate poſſeſſionis.vt.l.natu
raliter.§.nihil.ff.de acqui.poſ.ſm vnaꝫ
lecturam ⁊ ibi plene ꝓbat.⁊ hec exce-
ptio cum ſit declaratoria iuriſditionis ⁊
ꝓceſſus debet ante lit.cōte.expediri.de
or.cog.tuam.de iudi.exhibita.lꝫ miles
agēs explicet tale quid in libello quo iu
ſtificato foret vt articulus p̄iudicialis
ꝓceſſui vt probat ſtatim inductis alias
dilatoria forēt dicēde poſt litis conte.⁊
l.ſi quidē.⁊.l.exceptiones.C.de proba.⁊
excep.fieret mixtura ꝯuertēs ordinē ꝓ-
ceſſus cōtra caſum exhibi.de iudi.⁊ no.
de offi.dele.cum contingat.Itē ſi miles
ꝓcederet tamē quia allegatur dolus dꝫ
inquietatio narrata ſpecificari localit̃ ⁊
tp̄aliter ⁊ q̄libet circunſtātia deſcribi ac
ſi ageretur de crimine criminal'r vt.l.li-
bellorum.ff.de accuſa.Secus ſi nō alle-
getur dolus aduerſarij.ff.de iniurijs.l.
ꝑtor edixit.ff.ꝺ dolo.l.itaq; probatur.ff.
de vi ⁊ vi ar.l.j.§.rectiſſime.⁊.§.ibi aūt.
⁊ eſt caſus de ꝓcu.tue.facit qꝺ no.Inn.
de accuſa.qualiter.no.Barto.in.l.j.ff.vti
poſſide.hic aūt nulla fit ſpecificatio tur-
bat.⁊ hoc ſolū ſufficere debet ad repul-
ſam ¶Itē in capite quo petit ꝓnuntia
ri illos recepiſſe fructus ⁊ tenuiſſe bo-
na illa non ꝓcedit.nam illa ꝯ̄lo nō cōti-
net aliquid dari vel fieri parti nec ius
ptis declarari.Cū tamē actio ſit ius ꝓ-
ſequēdi ⁊c.inſti.de actio.in p̄n.¶Iſtud
eī cadebat ⁊ cadere poterat ſub narra
tiōe vt infert̃ non ſub ꝯ̄cl'.cū libellus ſit
ſyllogiſmus legiſte.C.de edē.l.edicta.et
ibi not.ſic nec ex ea pte qua petit ſic re-
cognoſci.vt ex p̄dictis infertur ꝙ ſi non
ꝓcedit rei vēdicatio.ꝙ res nō ſit affecta

litigioſa cum vitium litigioſi ſurgat de dominio rei legitime agit̃ ⁊ citatio terminandi iuxta formã aut. litigioſam. C. de litigioſis. ex his cõcluditur iudicẽ eccleſiaſticũ ꝓpoſitis excep. ⁊ ꝓbationibus ꝓcedere non poſſe ⁊ ꝓbatio ptʒ ex ſerie ꝓpoſitis libellũ non ꝓcedere ⁊ ſic rẽ litigioſam effectã non eſſe. hec allegatio fuit domini Jo. de ligna. inde p̃ me ſup hoc eodem anno ⁊ eadẽ. q. quã de facto habui ⁊ obtinui alle. lxi. ſupra.

¶ Allegatio. lxxiii. de ſen. excõ.

1 QT Prelatus vocans ad ſe monachũ ſuũ cui mãdatũ facit ſtatim reſpondere ſibi veritatẽ ſub pena excõicatiõis: qua pena teneatur.

2 Monitio an ſemp̃ debeat excõicationẽ precedere.

3 Sẽtẽtia excõicationis põt p̃ manifeſta offenſa in p̃ſentẽ ꝓferri nulla monitiõe premiſſa.

4 Sẽtentia lata in diẽ vel ſub conditione ſuſpẽditur p̃ appellationẽ medio tẽpore interpoſitã: ſic ⁊ pena q̃ ꝓuenire hʒ ex ꝓlatione ipſius ſentẽtie.

5 Clauſtrales an p̃ manuum iniectione violenta in clericos poſſint a ſuo p̃lato abſolui.

6 Ignorantia iuris an in aliquib⁹ excuſet clauſtrales.

7 Statutũ ⁊ ſentẽtia in quo differant.

1 Prelatus † regularis vocauit ad ſe monachũ ſuum clauſtralẽ: ⁊ illi in ſua p̃ſentia conſtituto mãdauit vt ſtatim reſponderet ſibi veritatẽ de certa re ⁊ hoc mãdatũ fecit ſub pena excõ. quam in eum intulit ex tũc niſi ſuis dictis pareret q̃ ſtatim paruit ⁊ hoc ſine ſcriptis ⁊ nulla alia monitione premiſſa: q̃ritur nunq̃d talis p̃latus inciderit in penam ſuſpẽſ. ab ingreſſu eccleſie per mẽſem: ⁊ vr̃ hec qõ indubitata expedita p̃ caſus expſſos de ſen. ex. ſacro. ⁊ c. cum medicinalis. eo. tit. lib. vi. Sed contrariũ vr̃ ꝙ talis p̃latus dictam penam non incur-

2 rit ꝓpter monitionẽ nõ p̃miſſam. † nam ꝙ monitio dʒ p̃cedere ſententiam excõ. hʒ locũ cũ fertur pro p̃teritis culpis. ita no. Inno. ⁊ Joã. an. poſt eũ de ſen. ex. ſacro. ⁊ idẽ no. xxiiii. q. iii. ecce. ⁊ c. de illicita. ſecus ſi p̃ futuris culpis feratur dicta ſententia ſm̃ eũ q: in futurũ t̃ps monet. vi. q. v. q̃dã. Unde ipſe idẽ Innoc. ibi dicit qđ illa decre. ſacro non hʒ locũ in eo q̃ fuit excommuni. q: nõ parebat rei iudicate: q: excõicatus eſt p̃ manifeſta offenſa: vñ ſi ferat̃ ſentẽtia excom. contra aliquẽ niſi infra terminũ ſoluat elapſo termino excõicatus eſt ſi non ſoluit de re iudi. quod ad conſultationẽ. de ap. p̃terea ſcđo. ita no. Jo. and. poſt alle. de offic. deleg. p. ⁊ G. in nouella ſup verbo excõicationis. Unde ipſe idẽ poſt hoſti. dicit ꝙ ſi in debitorẽ conſentiẽtẽ feratur ſentẽtia excõmunicatiõis niſi in termino ſatiſfaciat tũc nulla monitiõe p̃miſſa excõmunicatus erit q: dies interpellat p̃ homine. de loca. c. ſi. in ſi. † Itẽ ſen- 3
tẽtia excõicationis põt ꝓferri p̃ manifeſta offenſa in p̃ſentẽ nulla monitione p̃miſſa: vt no. Inno. de ſen. exc. in. c. dilecto. li. vi. itẽ qñ ſententia excõicatiõis fert̃ ad defenſam nõ eſt neceſſaria monitio: vt no. Jo. an. in. d. c. dilecto. ſup v̾bo defendere. ⁊ de hoc pleni⁹ p̃ Inn. in. c. veniẽs alias venerabilis. de cẽſi. ¶ Sʒ de ſcđo vcʒ. An ex eo ꝙ ſine ſcriptis fuerit lata idẽ p̃lat⁹ inciderit dictã penam de hoc noua lex eſt: nec nemini vidiſſe contra dictos text. aliq̃d dictũ vel expoſitũ tñ idẽ vr̃ dici poſſe vcʒ ꝙ nõ in dicto caſu. Ratio quare p̃dicte decre. ſacro. ⁊ cũ medicinalis ſunt penales ⁊ iđ reſtringẽde. Unde pena que imponit̃ ꝓferẽtibus ſentẽtiam excõmunicationis ſine ſcriptis intelligit̃ imponi p̃ ſñia excõicationis actualis: itẽ ꝙ effectuʒ habeat: vñ ſi nũq̃ ſñia lata habuit effectũ ſñie q: nũq̃ ligauit nunq̃ dʒ habere locuʒ pena:
4 † Unde ſicut ipa ſentẽtia lata in diẽ vel ſub ꝯditiõe ſuſpẽdit̃ p̃ appellationẽ medio t̃pe interpoſitã: ita quoq; dʒ ſuſpẽdi pena q̃ ꝓuenire hʒ ex ꝓlatiõe ipſi⁹ ſentẽtie excõicationis: q: talis pena eſt acceſſoria ad eã ſñiaʒ excõicatiõis: donec ergo talis ſñia excõicatiõis p̃ncipaliter firma ſit nõ dʒ hr̃e locũ pena acceſſoria vel occaſionalis de re. iu. acceſſoriũ preterea decre. ſacro. de ſen. excõi. q̃ infert penã excõicãti monitiõe nõ p̃miſſa ⁊ nõ

ſeruatis aliis de quibus ibi hȝ locum in
iudi.i.qn̄ is qui excōmunicat ꝓcedit vt
iudex:ſecus ſi vt pars ſuuȝ officiū exer-
cēdo:vt no.Joā.an.poſt Inno.in.d.c.ſa-
cro.ſuꝑ verbo ꝓ̄ſumpſerit.et plenius in
decre.venerabili al's veniēs.de cen.Eo-
dē modo dici pōt ꝙ decre.cum medici-
nalis q̄ ab inde cauſata fuit locum ha-
beat quando ꝓceditur a iudice ꝛ iudi-
cio.Sec⁹ ſi e parte ſuum officium exer-
cente vt.ſ̄.modo dici poteſt quod ꝓ̄lat⁹
contra ſubditum ſuum ad correctioneȝ
regularē ꝓcedēdo non ꝓcedit iudex iu-
dicialiter nec formulas iuris vſq̄ȝquaq̄ȝ
ſeruare debet de accuſa.qualiter ꝛ quā-
do.ij.durum enim eſſet ꝛ incommodum
ꝓ̄lato regulari qui ſepe in die modo ꝓ
iſta re modo ꝓ illa hȝ increpare mone-
re ꝛ precipere ſuis ſubditis clauſtralib⁹
ſemꝑ hr̄e penā ꝛ folium ꝛ ante ſcribere
quādo ſub pena excōmunicationis mā-
daret:hinc eſt quod talē penā nō incur-
rit qui ideo non tulit in ſcriptis ſentētiā
excōmunicatiōis qꝛ nō erant preſto ne-
ceſſaria ad ſcribēdum vel periculū erat
in mora ſi pēna papirus vel incauſtum
expectaretur.not.gl.ſuꝑ ꝟbo temerari⁹
in.d c.cum medicinalis.de ſen.excō.li.
5 vj.¶ †hinc eſt ꝙ ꝓ talibus clauſtralib⁹
conceditur ꝙ ꝓ iniectione violēta ma-
nuū in clericos non attēditur ire ad cu-
riā imo a ſuo ꝓ̄lato pōt abſolui.de ſen.
exc.cum illorum.¶ Item huiuſmodi ꝓ̄-
lati regulares ſuas ſentētias quas ꝓfe-
rūt in clauſtrales ſc̄m diſciplinā regula-
rē non fuerunt in ſcriptis ad qđ alij iudi
ces tenētur.de re iu.ꝛ ſi ſentētia.lib.vj.
vnde ꝓ culpis ipſorum clauſtraliuȝ ali-
quādo mandant prelati ꝙ certis vicib⁹
comedant in terra ieiunent in pane et
aqua ꝙ non intrent eccl'iam nō exeant
clauſtrum ꝛ ſimilia nulla exinde confe-
cta ſcriptura nec ꝓ tribunali ſedendo q̄
tamē in aliis iudicibus nulla eſſet ipſo
iure:imo expertus ſum aliquādo ꝙ to-
tum vnum ꝓceſſuȝ ordi.expediunt ſine
notario vel teſte.vbi enim de bona fide
agit̃ de apicibus iuris nō eſt diſputan-
dum nec decet eos forenſiū deceptionū
6 fore peritos.ꝺ ſyndi.al.de ſimo.c.j.†Et
aliquādo etiā ipſos clauſtrales ignorā-
tia iuris excuſat:vt milites:ruſticos:mu
lieres:ꝛ huiuſmodi ꝑſonas publice con
uerſatiōis ignaras.¶ Itē cā quare fuit
ꝓuiſum vt in ſcriptis ferretur talis ſen-
tētia fuit vt copia daretur excōmunica-
to vt poſſit fidē facere de illa ſuperiori
in cā appella.vt poſſit grauamē ſuū re-
leuari facere ꝛ non poſſet contra eū va-
gari in incerto.Sed in iſtis regularib⁹
in quibus relaxatur ordo iur̃.qn̄ ꝓcedūt
ſc̄m diſciplinam regularē ꝛ ad correctio-
nē hoc non expedit:qꝛ a correctione nō
appellatur.de appellatio.reꝑhēſibilis.
¶ Poſt hoc queſitum fuit a me Lapo
de caſtelnono decretorū doctore de tali
caſu ꝓuincialis carmelitaruȝ volēs ali-
qua imponere omnibus ſuis fratribus:
vcȝ ꝙ non deberent in futurum ꝓpala-
re ſeu extraneis manifeſtare ſeu pāde-
re aliqua geſta expreſſa cum ſic ꝓ̄cepit.
¶ Ego precipio vobis omnibus p̄ſtib⁹
ꝛ abſentibus in virtute ſancte obediētie
ꝛ ſub pena excōmunicationis late ſen-
tētie ipſo facto ne aliquis veſtrum tale
quid cuiquā vel quibuſcunq̄ȝ extraneis
habeat manifeſtare:ꝛ hoc ꝓ̄ceptum nō
fecit in ſcriptis nec ꝑmiſit aliā cām mo-
nitionē impoſuit:tn̄ ante dictā ꝓlationē
ſocio ſuo qui ſolitus erat ſcribere acta
per eum ꝙ in ſcriptis deberet acta re-
digere.¶ Queritur nunquid dictus ꝓ-
uincialis incurrit penam decre.ſacro.
de ſen.exc.ꝛ.c.cum medicinalis.eo.tit.
lib.vj.Et ad hāc q̄ōnē econtra faciunt
alle.in ꝓ̄cedēti q̄ōne.d.ꝛ vr̄ poſſe dici ꝛ
rn̄deri de iure ꝙ ex eo qđ nō ꝑmiſerit di
ctā monitionē penā nō incurrerit dicte
decr.ſacro.ꝑ ea q̄.ſ̄.circa hoc plene di-
cta ſunt ꝛ ex cauſa alia quā inferius tā-
gā.¶ Itē vr̄ de iure dici poſſe ꝙ pro eo
qꝛ dictā ſentētiā non protulit in ſcriptis
non inciderit in penā dicte decr.cū me-
dicinalis q̄ non vēdicat ſibi locū niſi qn̄
ſentētia excōicationis fertur in certā ꝑ-
ſonā qđ ꝓbat lr̄a i.d.c.ſacro.ibi:ne q̄s in
aliquē.ꝛ lr̄a in.d.c.cum medicinalis.ibi
exēplū ſcripture teneat̃ excōicato tra-
dere ꝛc.ꝙ dicta decre.cuȝ medicinalis.
hoc caſu tn̄ hȝ locū.¶ Videt̃ voluiſſe gl.
ſuꝑ ꝟbo tn̄ in.d.c.cū medicinalis.alle-
gās de hoc.de elec.qui contra certā.de

elec.lib.vj.licet dicat tuti⁹ tenere cōtrarium q̃ ante factū dicēdū eſt:ſed poſt factum defendi pōt:eſt ſimile qđ dicit Jo.an.in.c.verum.de iureiu.preſens tñ dictū abſolute placet Jo mo.ꝛ Archi.vt
7 refert Jo.an.ſup dicta gl.in nouel.†Itē aliud eſt ſtatutum ꝛ aliud ſentētia:et lꝫ ſentētia excōmunicationis nō poſſit fieri ꝑ futuris culpis.de ſen.exc.romana.§.caueāt.lib.vj.tñ ſtatutū bñ pōt fieri ꝑ qđ quis ꝓ futura culpa excōmunicetur de ſenten.excō.a nobis primo.ꝛ de conſti.c.ij.lib.vj.ꝛ no.glo.ſup verbo futuris:in.d.c.caueāt.ita quoqꝫ lꝫ nō poſſit fieri ſentētia excōmunica.ſine ſcriptis.vt d.c.cum medicinalis.tñ ſtatutum bene pōt fieri ſine ſcriptis per qđ excōmunicetur contrafaciēs:q: ſcriptura non eſt de ſubſtātia legis vt notari ſolet renuntia.c.vnico.lib.vj.Sed ptꝫ q̃ dictus ꝓuincialis emiſit mādatum quaſi edictū generale ſiue ordinauit ſiue quaſi ſtatuit gñaliter ne fratres predicti pāderent extraneis geſta nominatim in aliquem:quo caſu vt preferatur non hꝫ locum.c.cum medicinalis.et ſic nec eius pena. ¶ Itē ſi diceremus predictū mādatum factum per prouincialē non habere vim quaſi ſtatutum ordinis ſine cōſti.ſed fuiſſet ſimpliciter ſententia excōmunicationis cuꝫ pro futuris culpis lata fuerit non tenuerit de iure vt in.d.§.caueant.ſm quoſdā ſed alij contra nec pena dicte decre.cuꝫ medicinalis.que requirit ſententiam.Ex quibus concluditur aperte ꝛ manifeſte dictum ꝓuincialē non incidiſſe ꝑdictas penas decr.ſacro.et decre.cum medicinalis.ſed libere poſſet agere ꝛ celebrare in ſuo officio ſicut prius.

¶ Allega.lxxiiij.de vſuris.Rubrica.

1 ¶ Res empta de pecunia fenebri an poſſit fieri illius qui ſoluit vſuras ita q̃ rē ipſam poſſit ꝓ vſuris ſolutis retinere

2 Rem emēs ex pecunia fenebri an ſemper reſtituere eam teneatur.

3 Is ad quem perueniunt bona vſurarij ſemper tenetur ad reſtitutionē.

4 Bona vſurarū an ſine hypotecata pro vſuris extortis debēt vſuras recipe.

5 Uſure a quibus repeti poſſint.

6 Bona vſuraria non ſunt pauperibus diſtribuēda quouſqꝫ fieri poſſit reſtitutio illis qui ſoluerunt vſuras.

7 Reſtitutio vſurarū in teſtamento pluribus nō expreſſis ꝛ pluribus expreſſis expreſſa qualiter ſit facienda.

1 QUero †an res empta de pecunia fenebri ſit illius qui ſoluit vſuras ita q̃ rē ipſam poſſit vēdicare ſeu ſibi ꝓ vſuris reſtitui.Rñdeo aut talis res reperitur penes ipſum vſurarium extorquentē qui emit talē rem.Aut penes alium cui ipſe vſurarius poſtea vendidit.Primo caſu videtur q̃ talis res poſſit vēdicari ab eo qui ſoluit vſuras ꝛ ipſa res ſic empta debeat reſtitui ei qui vſuras ſoluit:et hoc videtur expreſſum de vſuris cum tu.ꝛ ibi glo.vlti.dicit q̃ eſt ſpeciale in re empta de pecunia fenebri:ſed certe vt ibi ſcribit Jo.and.in illa decre.hoc non probat:q: non dicit q̃ talis res poſſit vendicari ſeu reſtitui debeat ꝓ vſuris ei qui ſoluit vſuras:ſed dic quod debeat vēdi ꝛ pretium erogari:ꝛ ſic ptꝫ qđ talis res non efficitur illius qui ſoluit vſuras de quibus empta fuit.Licet ſecus dicam⁹ in milite pupillo vel eccleſia vt in iuribus alle.in.d.glo.vlti.in decre.cum tu. Secundo caſu quando talis res reperitur penes alium et tunc etiam fuerunt opiniones.ꝛ.d.glo.vlt.in
2 d.c.cum tu.videtur dicere† q̃ ad quēcūqꝫ talis res deueniat ex cauſa lucratiua tenetur reſtituere ſecus ſi ex cauſa non lucratiua.Joan.and.poſt hoſti.ī.d.glo.vlti refert Gof.dicere ſe non credere qđ dicit.d.glo.vlti.in.c.cum tu.vt ſoluenti vſuras exſpectat actio in rem ad poſſeſſiones emptas quam ſoluit:ſed dicit q̃ agēte pſonaliter debitore vel eius herede ꝑ officium iudicis creditor vel ipſius heres cōpellet ad id quod dicitur in.c.cum tu.quod vr̄ velle q̃ ad quēcūqꝫ talis res deueniat ex cā lucratiua tenet reſtituere ſecus ſi ex cā nō lucratiua putat etiam q̃ ſi poſſeſſiones prius empte vēdātur ꝛ iterū de ipſorū pretio emātur alie idē erit in illis:q: ſuccedūt loco primarum vt li.pen.c.eccl̃ia.ꝛ dicit etiam

ipſe Hoſt. ꝙ id quod dicit dicta gl. quod
is ad quē peruenit res ex cauſa lucrati-
ua tenetur ad vſurarū reſtitutionē: eſt
verum quando creditor vel eius heres
E nō hʒ vnde ſoluat. †Itē gl. in. c. tua nos.
de vſu. vr̄ etiā dicere ꝙ ille ad quē pue-
nerunt bona vſurarij teneatur ad reſti-
tutionē vſurarum. Hoſti. ⁊ Ioā. an. poſt
eum ſup dicta gl. dicit ꝙ hoc nimis eſ-
ſet durū: ⁊ lʒ videatur multis fauorabi-
le. ⁊ iō cōmuniter approbet̄ ſibi tñ Hoſti.
vr̄ ꝙ lʒ heres q̄ non fecit inuētariū te-
neat̄ inſolidū nō tñ heres etiā ſi res ad
eū ꝑueniat ex lucratiua cā non teneat̄.
alleg. C. de dolo. l. eris alieni. cum ſi. niſi
eſſet ſaltē empta de pecunia fenebri: re-
mittit etiā ad no. in. d. c. cū tu. in glo. fi.
⁊ maxime hoc verum poſt p̄ſcriptionē ꝙ
aūt. ẽ. dixi ſm Ioā. an. ꝙ cōmuniter ſer-
uabatur opinio ꝙ teneret̄ is ad quē res
vſurarij ꝑuenit eſt intelligēda ſm dñm
meum do. Ioan. de cal. facta excuſſione
bonorū heredis ⁊ ipſo hr̄de inuēto non
ſoluēdo ſm Hoſt. ⁊ Hoſtiē. in ſumma de
vſuris. §. fi. ỽ. quid ſi poſſeſſio. alle. inſti.
de lega. §. ſi res aliena. ff. ꝑ quē fac. e. l.
ex hoc edicto. iij. rñſo Spe. in tit. de vſu-
ris. in ỽ. pone vſurari⁹ tangit iſtā q̄ōnē
⁊ ar. ꝙ nō teneat̄: ⁊ recitat opi. Allanni
⁊ vr̄ ꝙ ſic quia ſuccedit res loco pretij.
Ioan. an. ſup dicto ỽ. dicit fuiſſe q̄ōnem
vē. lxxvij. ⁊ dicit ibi Barto. Alla. tancre.
hoc tenuiſſe vbi res ꝑuenit ex cauſa lu-
cratiua ⁊ remittit ad ea que dixit in de-
cre. cum tu. ſup vlti. glo. que fuit Allāni
⁊ ad ſummam Hoſt. eo. titu. §. fi. ver. ne
dum aūt. ⁊ ỽ. ſeq. pōt ergo colligi ꝙ ante
omnia ex actis debent repetere vſuras
ab his q̄ exegerūt vſuras vel eorū here-
dibus ⁊ excuſſis bonis ſuis ſi non extat
vñ ſolui poſſit eiſdem recurri dʒ ad eos
ad quos res ipſorum vſurariorum ꝑue-
nerunt ſaltem empte de pecunia fene-
bri ⁊ ex cauſa lucratiua ſec⁹ ſi ex alia cā
⁊ etiam ſm alios ſi talia bona non fue-
F rūt empta de pecunia fenebri. ¶ †Sed
huius occaſione eſt q̄ō an bona vſurarij
ſunt hypothecata ꝓ vſuris extortis de-
bēt vſuras recipere. Rñdit glo. in verbo
paupertas. de vſuris. quāquam. lib. vi. ⁊
videtur dicere ꝙ ſic. ⁊ vr̄ no. eo. titu. tua
nos. in prima glo. Ioā. an. ſup dicta glo.
in nouella dicit ꝙ de hac hypotheca nō
habemus tex. expꝛeſſum. ⁊ ꝙ non ſint hy-
pothecata facit ſm eum q̄d ipſe ſcribit
ſuper prima gloſ. et dicit ꝙ ſi vera eſſet
opinio ꝙ ſint hypothecata eſſet ſopita
q̄ſtio qua querunt an ſufficiat vſurariū
dediſſe hypothecā ſuorum bonorū: ⁊ di-
ceretur ꝙ non: quia tūc talis cautio nil
adderet vel ſufficeret. Si aūt dicantur
non hypothecata tunc vr̄ ſufficere iudi-
ci ⁊ legi conſiliū redditū per do. Ioā. an.
ſup quodaʒ teſtimonio cuiuſdā domini
Beñ. recordati. de prato per q̄d cōſuluit
non ſufficere dediſſe hypothecā cū bo-
na vſurarij eſſent alias reſtitutiōi obli-
gata. ⁊ ſic etiā conſultū fuit per multos
doct. Boñ. ⁊ ſic obtinuit domin⁹ Benti-
nē. aduocat⁹ flor. ⁊ ſic obtemptū fuit: ꝓ-
pter hoc q̄ro: pone quidam vſurari⁹ de-
ceſſit mādans vſuras reſtitui in ſuis fa-
cultatibus reperiūtur. c. ⁊ nō plus. ⁊ re-
periunt̄ multi creditores debētes reci-
pere pro vſuris extortis ⁊ miſſis edictis
publicis ⁊ ſolēnib⁹. ⁊ xx. creditores repe-
riunt̄ quorum comparent decē debētes
recipe. c. aliij decē debētes recipe alia. c.
non comparēt nec ꝑ ſe nec per aliū vſu-
ras repetūt infra terminum edicti p̄fa-
ti. x. comparētes petūt ſibi vſuras inte-
graliter reſtitui ⁊ ſatiſfieri de illis cētū
repertis ep̄s ꝓ pauperibus vel paupes
ipſi aſſerētes ſibi dicta debita non com-
parentibus illis x. tanꝙ incerta debita
contradicunt ⁊ petunt inter ipſos pau-
peres erogari quantitatē repertam pro
rata. ¶ Queritur quid iuris ⁊ vr̄ ꝙ di-
cta quātitas reperta inter ipſos q̄ com-
paruerunt ⁊ repetūt ⁊ p̄dictos paupes
ꝓ p̄dictis non comparētibus dʒ ꝓ rata
diſtribui ⁊ hoc iō. nā ſi bona dicti vſura-
rij erant creditoribus hypothecata ſm
ea q̄ ſupra dicta ſunt patʒ ꝙ dicti p̄ſen-
tes ⁊ dicti abſentes erant in pari cauſa
⁊ ſic ſimul concurrētes dʒ diſtribui pro
rata ſed paupes ſuccedunt loco abſen-
tium ꝓ incertis: ergo ipſi ꝓ rata debēt
cōcurrere ⁊ pro aīa abſentiū recipe ra-
tā ſuā quaſi eēnt p̄ſentes reciperēt por-
tionē abſentiū hoc ſaluo ꝙ ſi bona eſſent
hypothecata. ẽ. retuli ſi p̄ſentes eſſent

piores tpe et quo ſunt in pari cā dnt p̄=
ferri ꝛ eis ſolui deberet ſm ea que not.
d.glo. paupertas.in decre.quanquam.
p̄alle.hoc vr̄ ſentire glo.or.in decr.cum
tu.que dicit ꝙ non extātibus his quib⁹
dꝫ reſtitutio fieri dꝫ pauperibus eroga=
5 ri. ¶ †In contrarium vr̄ ꝙ p̄dictis ve=
nientibus ſolui debeat integre ꝛ non pro
rata cum dictis pauperibus concurre=
re. nam ſi bona vſurarij ſꝫ aliam opinio
nem non ſunt hypotecata non eſt ꝙ poſ
ſit impedire p̄dictos comparētes quo=
minus debeat eis ſolui. nam ipſi habēt
actionē ad repetēdū vſuras ſed lꝫ pau=
pibus debeāt erogari incerta non tamē
hnt actionē ad repetēdū vſuras q̄ incer
te declarate non ſunt nec declarari pnt
ꝓ incertis extātibus viuis creditoribus
q pnt ꝓ ſuo certo totū occupare. ¶ Itē
glo .j.in.c.quanquam.de vſuris.dicit ꝙ
debēt poni edicta ꝙ oēs veniāt: ꝛ ſi aliq
apparēt potius reſtituetur illis ꝙ̄ pau=
pibus erogetur. alle. decre. ſicut dignū.
§. eos.de homici.q̄.dicit id non eſſe dā=
dum pauperib⁹ qđ debetur certis pſo=
nis.ſed.d.c.reperta in facultatibus te=
ſtōris debētur p̄dictis comparētib⁹ igi=
tur diſtribui nō debēt pauperib⁹ ꝛ eſt pō
deranda.d.glo.que dicit ꝙ citētur oēs. ꝛ
poſtea dicit ſi aliqui appareant non di=
cit oēs ꝛ tamē dicit illis fieri debere re=
6 ſtitu. ꝛ non pauperibus erogari. ¶ †Itē
in.d.c.cum tu.ſup ver.ſuperſtitibus di=
cit ꝙ nunꝙ̄ dꝫ fieri erogatio paupibus
quouſq pot fieri reſtitutio ei qui ſoluiſ=
ſet in caſu noſtro pōt fieri reſtitutio ei q̄
ſoluit vſq ad dictam quantitatem ergo
pauperibus nō debet fieri erogatio. Ad
iſtam qōnem ꝓ ꝛ contra facit quod ſcri=
bit Jo.an.in decre.quanꝙ̄ p̄alle.ſuper
ꝟ.exprimi in nouella.vbi refert qōnem
fuiſſe diſputatam per dnm ſuum in his
7 terminis. ¶ †Teſtator in teſtō ſolen=
niter expreſſit ſe recepiſſe de vſu ab.a.
b.c.et ab aliīs innominatis iubens il=
los reſtitui ꝛ exinde executionem fecit
nec de illis tribus nominatis appare=
re poteſt ꝙ aliquid ſoluerit diſputando
tenuit quod nō obſtante ꝙ legatum vi=
deatur incertum tn̄ fauore vltime volū=
tatis exequetur hoc modo: qꝛ ſigillatim
per iuramentū ab illis tribus requirat
quantū ſoluerit poſtea per edictū voca
buntur oēs illi qui vſuras ſoluiſſent vt
de illis doceant et venientibus dabit
quantum ſe ſoluiſſe docebūt: ꝛ illi tres
habebunt reſiduum inquātum iuraue
runt ſe ſoluiſſe: reſiduum detur paupe=
ribus eo.titu.c.cum tu. Si vero venien
tes totū habuerint illis tribus ad quā=
titatem iuratā ſatiſfaciat heres.de ſe=
pulturis.c.vlti. Si autem nullus alius
veniret dicebat ꝙ quilibet illorū trium
habeat quartam partē illius ſumme. et
alle.l.ſi quis titio.ff.de vſufru.accreſ.et
aliam quartam partem det pauperib⁹
que vno modo faciunt hec ad vnā par=
tem dicte qōnis ꝛ alio modo faciunt ad
aliam partem ꝙ non poſſunt impedire
pauperes prefatos p̄ſentes facit: quia
in iſta qōne diſputata ptꝫ diſputans ꝙ
ſi veniētes impleāt totū qđ illi tres pe=
tant ab herede quia de illa quantitate
nil poſſet habere que computata eſt in
venientibus. et ſic venientibus dicunt
integre ſatiſfieri ꝓ alia parte: quia iam
in ipſa qōne quod nullis venientibus di=
ctis tribus nō debetur totū ſed ꝓ rata
parte cum paupibus diuiditur. In hoc
aūt non facit ad ꝓpoſitum noſtrū: quia
ponitur qđ nō pōt conſtare quod dicti
tres aliquid ſoluerint. Quid ergo dice=
tur in hoc articulo poſſet diſtingui ſic:
aut conſtat abſentes non venire p con
tumaciam vel negligentiā cum extant
vel non conſtant nō extare: aut conſtat
non venire: qꝛ nō extant ſeu ex ꝓbabili=
bus coniecturis p̄ſumuntur non extare
aut non cōparent: qꝛ volunt vſuras re=
mittere. primo caſu non videtur incer=
ta et ſic paupibus erogari non debent
ſed expectari vel ad eos trāſmitti ſcđm
ea que no.in.c.cū tu.prealle. ¶ Secun=
do caſu apparet ea incerta eſſe deberi
pauperibus: et tunc ſi bona ſunt hypo=
tecata nec eſt qui p̄feratur ratiōe tpis
in hypotheca tunc pauperes cōcurrāt
ꝓ rata. ¶ Tertio caſu quādo noluit re=
mittere tunc reſeruētur heredib⁹ ꝛ non
detur paupib⁹ nec p̄ſentib⁹ iuxta q̄ no.
Jo.and.in.d.glo.de vſuris.quāꝙ̄.ipſe tn̄
ibi cōparat non extans ꝛ nō cōparēs: et

ſibi non deberet iudex feſtinare in ero gando pauperibus propter abſentiam aliquorum: quia forte non poſſent veni re iuſto impedimento detēti. veritas mi hi vr̄ ꝙ in caſu premiſſi thematis ꝙ de beat integre ſatiſfieri p̄ſentibus qui ve re ꝓbant ſe ſoluiſſe nec poſſint ꝑ paupe res impediri cum re vera bona vſurarij non eſſent hypotecata lꝫ habere actio nem ad petēdum ⁊ abn̄tes qui non repe tunt debent ſibi ⁊ non alteri imputare vt in regula dānum. pauperes aūt pro eis vel eorum loco non debent admitti cum pro ipſis abſentibus non erant bo na affecta quin in alium potuiſſent per vſurarium transferri ⁊ ſic nec pro incer tis adeo affecta ꝙ poſſint impedire mo uentes debitas actiones ⁊ maxie vbi ab ſent. extant ⁊ non comparent: quia non poſſunt proprie dici incerta ſed negle cta quo caſu aut preſumitur velle re mittere et non debentur pauperibus vt notat Joan. and. ſuper. d. glo. iij. ⁊ idē ſi non extent: quia eo caſu licet bona vſurarij ſint incerta reſpectu eorum q̄ habent diem legitimum ad petendum totam dictam quantitatem: quia cer tum eſt cui tota dicta quantitas debea tur ⁊ obnoxia ſit. illud enim attenden dum eſt vt. ſ. dictum eſt per me poſt Jo an. and. ꝙ non debet epiſcopus feſtina re erogare pauperibus donec ſit ſpes ꝙ poſſint extare debentes recipere: qꝛ ſi forēt impediti in termino poſt termi num venire poterunt.

¶ Allegatio. lxxv. de elec. ⁊ melius de iure patrona.

1 Nominās preſentandum in abſen tia ſuperioris an dicatur legitime pre ſentare.

2 Superiori ſcd̄m iura ſemꝑ fieri debet preſentatio.

3 Patronus eccleſie licet habeat ad pre ſentandum tempus determinatum nō ſufficit ꝙ eligat niſi infra tempus actua liter preſentet.

4 Patronus preſentare volēs an debeat certam formam obſeruare.

5 Patronis in preſentationibus non con uenientibus debet epiſcopus rectorem ponere.

6 Preſentatio an poſſit fieri per lr̄as.

1 Caſus talis eſt. Titius pa tronus cuiuſdā eccl̄ie vacā tis volēs facere p̄ſ̄tationē rectoris ad eā habuit nota riū ⁊ preſbyterum quē vole bat p̄ſ̄tare corā eo in eccl̄ia in abſentia ſuꝑioris prout apparet ex tenore inſtr̄ī p̄ſ̄tati ſic dixit Titius patron⁹ talis ec cleſie noīauit in p̄ſ̄tandum ⁊ elegit. B. p̄ſbyterū p̄ſ̄tem ⁊ acceptātē in rectorē dicte eccleſie hoc facto de ſe. B. ſic no minatus elect⁹ ſeu p̄ſentatus vadit ad cōfirmatorē vel inſtitutorē ⁊ ꝓducit di ctam p̄ſ̄tationē electionē ſeu noīationē ⁊ petit ſe ꝯfirmari ⁊ inſtitui in rectorem dicte eccl̄ie. Nō q̄rit̄ an patron⁹ dicat̄ p̄ſ̄taſſe legitime ita qđ confirmator vel inſtitutor debeat ipꝫ. B. inſtituere ⁊ cō firmare. Et ſi t̄ps ſit lapſum non noceat patrono vel p̄ſ̄tato ita ꝙ videat̄ vere ⁊ legitime p̄ſentatus poſſit petere hm̄oi confirmationē ⁊ inſtitutionē: ita ꝙ tā꜖ ambitioſus non veniat repellēdus cum nunꝙ̄ patronus vel alius ꝓ eo compa ruerit corā dicto ſuꝑiore ad p̄ſentandū vel inſtituēdū vel cōfirmationē petēdā ⁊c. Et vr̄ ꝙ Titius nō p̄ſ̄tauit legitime qđ apparet qꝛ ipſe noīauit. B. in p̄ſentā dum ergo nō p̄ſ̄tauit: qꝛ q̄ noiat in p̄ſ̄tā dū nō p̄ſentat: ſic qui eligit in poſtulan dum vel econtra non eligit vt. c. vno. de poſtu. prela. lib. vj. nō obſtā. ꝙ in. c. j. eo. lib. no. Archi. ꝙ patronus pōt eligere in p̄ſ̄tādū: hoc verū: qꝛ ꝑ hoc non vitiatur p̄ſ̄tatio: q̄ poſtea dꝫ fieri corā ſuperiore. nā in p̄ſ̄tatione nō reperit̄ certa forma in iure niſi qđ patron⁹ dꝫ ſuꝑiori p̄ſ̄ta re non ḡ vitiat̄ p̄ſ̄tatio ſi coram ſuꝑiore dicit ſic patron⁹ dn̄e ep̄e. Ego vt patro nus eligo ⁊ nomino. B. in p̄ſ̄tādū quē vo bis p̄ſ̄to ſed ſi in abſentia ſuperioris ali quē noiet in p̄ſ̄tandū et p̄ſ̄tat vt fuit in ꝓpoſito dū dicit noiauit in p̄ſ̄tādum et elegit ſeu p̄ſentauit nō dr̄ p̄ſ̄tare legiti me niſi poſtea ipſe patron⁹ ꝑ ſe vel per aliū vadat ad ſuꝑiorē ⁊ p̄ſ̄tet dictū ele ctū vel quē petat inſtitui ⁊ ꝯfirmari: ⁊ h̄ vult Frede. de ſenis in quodā ꝯſilio ſuo poſito de iurepatronat⁹ vbi ponunt̄ qua tuor q̄ōnes ⁊ hoc vult in vlti. q̄ō. i fi. nec

dicit Arch. q licet poſſit eligere in preſentãdũ ergo aliter non pñtando dicat preſentaſſe. Nec obſt. ſi dicatur q predict⁹ Titius elegit ⁊ pñtauit: vt pȝ ex tenore inſtrumẽti ergo legitime pñtauit q2 in eodem inſtãti nominatim in preſentãdum ⁊ preſentauit in abſentia ſuperioris ergo non ſuperiori preſentauit ſed vẽto: † nã omnia iura q̃ de preſentatione loquuntur innuũt q ſuperiori dȝ fieri pñtatio. ⁊ maxime hoc ꝓbat. c. nobis. de iurepatrona. ibi dum dicit ⁊ pro inſtitutis habẽda loci epõ pñtat at hic nõ fuit facta ſupiori ergo non legitime preſentauit. Nec ob. ſi dicatur q predictus. B. ſuam preſentationem preſentauit: q2 non potuit nã inter preſentantẽ ⁊ preſentatum ⁊c. Imo cũ ſibi nõ ſit q̃ſituȝ aliqd ius tanq̃ ambitioſus fuit repellendus ſicut dicitur de poſtulato: q2 poſtulatio non pẽdet a gr̃a quaȝ poſſit petere poſtulantes et non poſtulatus. ¶ Item hoc probat tali rõne vcȝ q dictus Titi⁹ non dicat legitime pñtaſſe. nam in preſentatione requiruntur tres perſone. ſ. preſentans preſentatus ⁊ is cui fit preſentatio: quicunq; igitur deficiat non dicit pñtare qd pȝ ad oculũ. nã pñtare eſt cum effectu preſentare: q2 ỽba ſunt intelligenda cum effectu. Vñ ſi patronus dicat preſento Titium ⁊ non dicat cui certe non video q ſit preſentatio. Eodem modo ſi dicat. Domine epiſcope ego preſento vobis ad taleȝ eccleſiã ⁊ nõ dicat quẽ non eſt facta preſentatio. ⁊ hoc videtur tenere Guil. de mõlau. in. cle. j. de iurepatro. ſicut dicitur de poſtulatione: q2 dȝ eſſe poſtulans et is a quo poſtuletur vt pȝ de poſtula. per totum. Sicut in donatione patet de donatio. per totum. et multa ſimilia poſſunt induci et multe rationes que propter breuitatem tp̃is ⁊ nimias occupationes abijcio ſȝ ſuppleat prudentia cõſultoris. Et vltra predicta bene ⁊ ſubtiliter allegata poteſt ad iſtã partem etiaȝ allegari qd no. Io. an. de iurepatro. c. ſi.
3 ſuper ỽbo pñtatio: vcȝ † q lȝ patronus ad pñtãdũ habeat tp̃s q̃drimeſtre non ſufficit q eligat vel preeligat niſi infra tempus actualiter preſentet. ad hoc de iurepatro. c. vno. libro. vj. et facit quod ſcribit Ioan. andr. de reſcriptis. capitulum poſt glo. ỽ. querit Compo. no. ⁊ Archi. de prebẽ. c. j. li. vj. ¶ Sȝ p̃dictis oib⁹ non obſtãtibus dico q ſufficit in caſu p̃miſſo q titius patronus pñtauerit. B. p̃ſbyteꝝ pñt. ⁊ accep. in rectorẽ dicte eccl'ie ⁊ q ipe. B. ſic pñtat⁹ infra tp̃s q̃drimeſtre gerit ad cõfirmatorẽ vel inſtitutoremq3 ꝑduxerit corã eo dictã pñtationẽ ſeu electionẽ ⁊ petierit ſe cõfirmari
4 vl' inſtitui i rectorẽ dicte eccl'ie. ¶ † Pro cui⁹ declaratione ⁊ euidẽtia eſt ſciẽduȝ qd vt. ſ. ad partẽ ꝯtrariã allegatũ eſt in hmõi pñtatiõibus nõ requirit certa forma. Unde põt fieri talis pñtatio ꝑ lr̃as vt in cle. vnica. d̾ exceſ. prela. §. preſentatos. ⁊ ibi no. in glo. ordi. ſuper. ỽ. lr̃arum. ꝓbat etiã in. c. ea noſcitur. de his q̃ fi. a pre. ⁊ ibi no. glo. j. ⁊ facit de cõceſ. p̄ben. poſt electionem. ex hoc ſequit q ſi poſſint pñtare per lr̃as ſufficiat q̃ñocunq; voluntas patroni circa pficiẽdũ p̃ſbyteruȝ vacãti eccleſie innoteſcat ſupiori q2 litere nil aliud ſunt quã abſenti voluntatẽ alteri⁹ abſentis deferre: nec mirũ q2 hec pñtatio q̃ in gr̃a maxime patroni laici ſubſtituẽtis ꝯſiſtit in hoc vt ipſe habeat p̃ſbyterum ei gratũ q̃ñocũq; ſit ſatiſfactũ eſt illis: ⁊ ideo vt prefertur in hmõi pñtationib⁹ forma aliq̃ nõ req̃ritur ſȝ ſufficit ſolus conſenſus patroni ⁊ hinc dicit tex. qd plus hȝ in inſtõne platus q̃ in pñtatione patronus. de offi. dele. dilectus. hinc eſt q inter talẽ pñtatũ ⁊ eccleſiã nõ cõtrahit matrimonium ſicut inter eccleſiã ⁊ electum. de elec. cũ inter. vt li. non cõteſ. qm̃. hinc eſt qd ſeptẽnis qui ſpõſalia ꝯhit põt pñtare ſed non eligere ſm no. in. c. ex eo. q elec. li. vj. hinc eſt qd pñt pñtare pl'es vt in cle. plures al's eĩ de iurepatro. ⁊ poſt vnuȝ ſucceſſiue alium accumulare iuxta no. in. c. cũ nos. de offi. or. Vñ hoc ius facillius labit ⁊ aufert de manu patroni q̃
5 electoris † vñ ſi nequeãt cõcordare patroni imo ẽt ſi pñtatus a maiori pte nõ põt prefici ſine ſcãdalo. Epũs dȝ ponere rectoreȝ vt in decre. iij. de iurepatronatus. Qñ ad qõnẽ nr̃aȝ ſic infero ſic ſufficit pñtatio abſentis ꝑ literas patroni

ſufficit ꝙ ſuperiori q̄ocunqꝫ innoteſcat
voluntas patroni ſolēniter facta ⁊ corā
ſupiore ꝓducta vt meli⁹ innoteſcat vo-
lūtas ipſius patroni quā per ſimplices
lr̄as ⁊ ipſa inſtr̄a ſup his confecta loco
lr̄arū habētur ⁊ haberi debēt qn̄ ſupio-
ri pn̄tantur ꝗ ſicut p ſimplices lr̄as in-
noteſceret volūtas patroni ⁊ huius ſuf-
ficeret: ita quoqꝫ ⁊ fortius p publica do-
cumēta ⁊ abhinc longeua practica ha-
buit ⁊ hꝫ Flor̄. ꝙ hm̄oi pn̄tationes ver-
bales fiunt in abſentia ſupioris ſolenni-
ter ad inſtar elec. Sup talib⁹ pn̄tationi-
bus ꝟbalib⁹ in abſentia ſupioris factis
requiritur aſſenſſus p̄ſbyteri ⁊ cum de- 1
liberatiōe pſtaꝫ ſicut in elec. et cum ſup
hoc olim orta eſſet ſiſ̄is qō Florētie do.
meus Do. La. abbas ſancti Miniat. cō-
ſuluit Jo. an. qui rn̄dit ꝙ ſufficiebat re-
preſentatio talium inſtrumentorū fac.
p ipſuꝫ pn̄tatum ſuo ſupiori ſi fiat infra
q̄tuor menſes. ⁊ hoc ponit ⁊ ſcribit ipſe
do. meus Abbas in cle. j. de exceſ. prela.
6 ſup dicta gloſ. que dicit † ꝙ pn̄tatio pōt
fieri p lr̄as: ⁊ hoc idē no. in cle. dudū. de
ſepul. ſup. ꝟ. pn̄tari: vbi dicit quod lꝫ pa-
tronus abſentē p̄ſbyterū preſentare nō
poſſit ipſe tn̄ pn̄tans abſens per literas
pōt p̄ſbyterum pn̄tare ⁊ p dictas rōnes
ſi bn̄ aduertaꝫ tolluntꝫ oīa argumēta in
ꝯ̄riū ſubtiliter ⁊ exq̄ſite facta. nā in ca-
ſu nr̄o fuit pſona pn̄tata. ¶ Item fuit p-
ſona pn̄tans vel ſaltē p literas repn̄ta-
ta. ¶ Item fuit pſona ſupioris cui facta 1
fuit pn̄tatio p ꝓductionē dictorum in-
ſtr̄orum ⁊ p petitionē inſtitutiōis fiēde
facta p p̄ſbyterum: ⁊ ſic oīa dubia tollē-
tur ſi p̄ſbyter fuit pn̄tatus p lr̄as patro
ni: vt. ſ. probatum eſt. ⁊ ſic omnia dubia
tolluntꝫ in dicta pn̄tatiōe facta p inſtr̄a
q̄ loco literarum habentꝫ: vt. ſ. dixi ⁊ p p̄
dicta ceſſat etiam rō ambitiōis de q̄ in
themate fit mētio. Nā ſi is q̄ pn̄tatur p
lr̄as euitat vitium ambitiōis: vt. ſ. dixi
⁊ ſic quoqꝫ idē vitiū euitat is q̄ pn̄tatur
p inſtr̄a q̄ habentur loco literarum. Et
fortius nam in caſu noſtro Nominatio
Electio et Preſentatio verbales facte
fuerunt ignorante preſbytero et poſtea
ſibi preſentate cum deliberatione acce-
ptauit et demum ipſas literas detulit
ad ſuperiorem et inſtitui petijt ⁊ in hoc
nulla ambitio: imo ſicut ſine ambitione
poteſt ſupplicare pro beneficio obtine-
nendo per viam colla. ſic ⁊ per viam in-
ſtituti. a paritate rationis. Talis enim
ambitio plus additur ⁊ notatur in mo-
do electionis q̄ in alijs modis. Et licet
poſſet vlterius argui conſulendo puto
ſufficere predictam veram concluſionē
cui autoritatem preſtitit ſcrip. p̄ſat. do-
mini mei Abbatis: ⁊ reſpōſo prefati do
mini Joā. an. ⁊ practicata diutius in ci-
uitate Florentie obſeruata.

¶ Allegatio. lxxvj. de ſenten. excom.

Dioceſanus an poſſit abſoluere ab
excommunicatione propter manuum
iniectionem temerariam in clericum.

In dei nomine amen. Fa-
ctum ſuper quo conſiliuꝫ
petitur tale eſſe proponi-
tur videlicet. Quidā p̄ſby
ter Julianus fabri de are
tio pleban⁹ ſancti quirici
ſupra arnum Aretiñ. dioc. necnō capel
lanus perpetuus in eccleſia Aretiñ. vbi
moram trahit continuam cuꝫ manu va
cua. ſemel vna percuſſione pcuſſit do-
minū Andreā thunatunelli cañ. Aret̄.
in maxilla dextera ipſi⁹ domini Andree
ſine ſanguinis effuſione apud cathedra
lem eccleſiam Aretiñ. propter quam p-
cuſſionem ipſe p̄ſbyter Julianus ſn̄iam
excōmunicatiōis incurrit a iure ꝓlatā.
† Querit nunquid dn̄s ep̄s Aretiñ. vel
eius vicari⁹ habens ad hoc ſufficiēs mā
datum ab ipſo dn̄o ep̄o poſſit dictū pre-
ſbyteruꝫ abſoluere a caſu excōicationis
ſn̄ie: ⁊ dicitur ꝙ ſic. nā nō eſt dubium ꝙ
dioc. pōt abſoluere eos qui temerarias
⁊ violentas manus in clericum iniece-
rūt dummodo percuſſio ſine iniuria fue
rit leuis. de ſen. excō. puenit. et co. titu.
cū illorū. Sed dicta pcuſſio facta vacua
manu ⁊ vnica ⁊ ſine ſanguinis effuſiōe
leuis dici pōt q̄ nec circunſtātijs aggra
uatꝫ: q̄ idē dn̄s An. non ſuperior nec alſ
perſona notabilis imo etiā forſitan poſ
ſet dici ꝙ etiam ſi iniuria fuiſſet medio
cris ⁊ non enormis dicta abſolutio fieri
poteſt vel poſſet: nā ipſe percuſſor ⁊ ipſe
percuſſus erāt in eadem eccleſia ſocij ⁊

vnus can. ⁊ alter capellanus ꝑpetuus ⁊
q̄ dieb⁹ ſingulis in eadē eccleſia Areti.
ad officia ⁊ alios actus ſeruiebant: ⁊ in
ipſa eccleſia venerunt ad vba de vbis
ad verba ⁊ cōia parit diſcordiam: ⁊ priui
legium videtur eſſe non ſolū religioſoꝝ
ſed etiam ſecularium clericoꝝ commu
niter viuētium vt abſolui poſſint a dioc.
dummodo iniuria nō ſit grauis vel enoꝛ
mis qualis non fuit iſta. de vita ⁊ ho. cle-
ri. coniu.

¶ Allegatio. lxxvij. de fide inſtru.

1 ☞ Notarius qui non fecerat primum teſtamētum exemplificauit aliud a primo de autoꝛitate iudicis oꝛdinarij an ꝓbet ſicut primum oꝛiginale.

2 Partis vocatio an ſit neceſſaria quando notarius aſſumit inſtrumētū ex ſuo prothocollo.

3 Inſtrumētum facit fidem de omnibus ſolēnitatibus q̄ in eo enuntiantur que potuerunt incurrere tempoꝛe celebrati contractus.

4 Priuata ſcriptura non pꝛobat in pꝛeiudicium alterius quam ipſius ſcribentis.

5 Autoꝛ oꝛiginalis ſcripture pꝛeſumitur plene inſtruct⁹ de veritate ⁊ ideo ſtatur eius atteſtationi.

6 Officiali de ſuo actu plene credendum eſt.

7 Charta aut incauſtum non eſt in inſtrumentis attendenda ſed tenoꝛ et veritas rerum.

8 Tabellio exemplificans non pꝛobat niſi ſcripturam non autem veram rei eſſentiam.

9 Teſtamenti factio: pꝛobatio: autenticatio ⁊ publicatio de ꝓthocollis regiſtris ⁊ abbꝛeuiaturis in libꝛo notarij ⁊ tabellionis non ſunt idem.

1 Tabellio † publicus ſolēniter fecit inſtrumētū teſtamēti conditi ꝑ ſolēnia ⁊ in publicam foꝛmā reduxit: poſtea vero ad inſtantiam ei⁹ cuius intererat autoꝛitate iudicis oꝛdinarū idē notarius pꝛimum inſtr̄m reductū in publicam foꝛmam ꝑ eū de verbo ad verbum exēplauit ⁊ ſe ſubſcripſit ⁊ atteſtat⁹ eſt ſe pꝛedictis publicis inſtrumētis confeciſſe. Queritur nunquid talis ſcriptura fidē faciat ſicut primum oꝛiginale. ⁊ dico ꝙ ſic. nam notarius ſe ſubſcripſit inſtrumēto publico atteſtato ꝓpter religionem iuramenti pꝛeſtiti per eum ad hoc. de pſcriptic. c. ad audiētiā. de pſumptio ſtud. vbi de hoc † ⁊ non eſt vis quacunq; foꝛma vboꝝ vtat̄ dummodo ſint talia verba q̄ aſſerant ſic facta eſſe ſiue loquatur in pma ſiue in ſecunda ſiue in tertia pſona. extra de conuer. coniuga. dudū. ſiue loquatur ꝑ verba preteriti tpis vel pſentis: vt no. de ſu re patro. ꝙ aūt. in fi. ⁊ pōt exinde ſepius ex ſuis notis notarius reaſſumere ⁊ in publicam foꝛmam redigere vt no. in dicta decre. dudū. foꝛtius ergo ſumere poteſt ex oꝛiginali ſuo nec refert an plura vel ꝑ alia verba apponat in vno quā in alio dummodo non ſint adinuicē cōtraria: vt no. in. d. c. dudum. ſm Uincē. alle. ſ. q vij. maximuz. de qua Spe. de inſtrumētoꝛum editio. §. inſtrumētum. ver. itē opponit. ⁊ dummodo quo ad ſentētiam non ſit differētia: vt not. Spec. de ſentē. pꝛela. §. inſtrā vero. non vz etiā in ſi. ad hoc qd̄ no. gl. ſup verbo manifeſtum. de verbo. ſigni. c. ij. lib. vj. ¶ Sufficit enim per q̄cunq; verba expꝛimat idē impoꝛtātia ad hoc. l. ſi ꝓcur. de no. ope. nunti. ⁊ no. Barto. in ſi. eo. tit. non ſolum. §. ſed vt ꝓbari. ¶ † Sed in caſu noſtro patet ꝙ idē notarius qui publicū confecit inſtrumentum exemplauit cum omnibus ſubſtantialibus ⁊ per ſuam ſubſcript. fidē faciat ſe interfuiſſe teſtamēto ⁊ rogatus inſtrumētum confeciſſe. hec igitur ſufficit non obſtātibus quibuſcūq; verbis ſiue quacunq; foꝛma verboꝝ vſus fuerit dummodo veritatis ſubſtātia nō mutet̄ vt dicit text. in. c. dudū. de cuer. coniugato. et hoc expꝛeſſe ſcribit dominus Barto. de ſaxo ferreto in aut. ſi q̄s in aliquo. C. de edendo. nec ob. iura que videntur contraria que loquuntur de exemplato a tertia perſona non ab illo eodē qui conficit inſtrumētū: quia hoc caſu non ſolum exemplum ſed oꝛiginale dici dz pꝛopter rationes ſuper quo cōſultus domi. Franc. de are. reſcripſit ⁊ conſuluit: vt. j. ſequitur.

Reſponſio dicte queſtionis.

In dei nõie amen. Super eo qđ reuocatur in dubium vtrū ſtandū ſit inſtrīs teſtamēti ⁊ codicillorum Joānis cuiuſdam Bartholomei de pulſ. ſump. ex regiſtris ſeu actis Nicolai de menſura notarij per ipſum confecit interueniente autoritate iudicis Philippi de meſſina prout de ipſis ⁊ eorum tenore plenius conſtat per ipſa inſtrā: quorum tenorem inſerere cā breuitatis obmitto. Conſultus ego Franciſcus de are. rñdeo vt inferius continuetur. Et primo videtur φ hoc documentum non facit idoneam fidem: quia non habet formam originalis ſcripture ſed exempli. ⁊ qꝛ auctor ei⁹ voluit hoc eſſe exēplum. ergo inſufficiēs ad ꝓbandum. ff. de fide inſtru. l. ij. et videtur expreſſus caſus. ff. de bo. poſſeſ. ſm tabulas. l. j. §. ſi quis in duobus. vltimo reſponſo. ſed quia teſtes videntur ſubſcripti in originali manu priuata nō publica vt oſtendit tenor huius ſumpti. quia in prima perſona confertur atteſtatio ipſorum. ergo per ſemetipſos ſubſcripſiſſe intelliguntur: quia qui in prima loquitur de ipſa pronuntiat ⁊ econuerſo qui in tertia perſona loquitur de alio predicat. C. de conſtitu. pecu. auſ. ſi quando. inſtitu. de inuti. ſtipu. §. ſi quis
4 alium. ✝Priuata aūt ſcriptura non probat in preiudiciū alterius quam ipſius ſcribentis. C. de proba. l. iubemus. et. l. exemplo. ergo de interuē. neceſſarij numeri teſtium non conſtat quia non ſunt autētice deſcripti. nec ipſi teſtes ꝓprijs ſubſcri. atteſtarētur iudici. ff. quēadmo. teſta. aperi. l. cum ab initio. cum pluribus ſequētib⁹. ⁊ no C. eo. l. j. in fi. In oppoſitum quod ex hoc documēto fiat legitima fides predictis non obſtantibus oſtēditur efficacius ex pluribus. Primo quia eſt ſcriptura publice perſone que fuit principalis eius auctor. et qui fuit rogatus a teſtatore ſcribere. ergo ſtandum eſt ſibi quomodocunq; aperit propria manu tenorē huiuſmodi documēti ſiue per modum exempli prime collationis literarum ſiue per modum originalis ſcripture quia credit ſibi. ſ. de ſcriptura ſua ⁊ de tenore ipſius. C. de fal. l. ſi quis decurio. in fin. ⁊ in corpore de fide inſtru. §. is vero. Secus ſi faceret mentionem ſcripture alterius ſcribētis. ita loquit auſ. ſi quis in aliquo documēto. ⁊. l. ij. ff. de fide inſtru. vel ſi id quod oſtēditur per modū exēpli non habeat formam publici documēti nec ſit manu publica ſcriptum φuis ſit manu eius cui⁹ eſt ipſum originale documētum. ita loquitur. l. j. §. ſi quis in duobus. de ſecun. tabu. probat hoc ꝑ ſimile. non min⁹ ſtādum eſt ſcripture notarij publici φ ſi olim ſtaretur ſcripture argētarij cū vterq; ſcribat autoritate publica. ff. de edē do. l. argētarius. in pn. ⁊ §. ideo. ⁊ ibi notatur. ⁊. l. quedā. §. nummularios. ſed ſtatur ſcripture edite ab argētario non tātum ſi edat originalē ⁊ primeuā ſcripturam ſꝫ etiam ſi edat exēplum eius cum teſtimonio ſuo. eo. tit. l. ſi quis ex argētarijs. §. edē. vel tradere libellum ⁊c. ⁊ ra
5 tio ✝ quia ipſe auctor originalis ſcripture ꝑſumitur plene inſtruc. de veritate ei⁹: ideo ſtatur atteſtationi eius: vt dicta. l. ſi quis ex argētarijs. §. fi. ⁊ ar. d. l. ſi q̄s decurio. in fi. ⁊ hanc partē tꝫ do. Barto. in d. l. ſi quis ex argētarijs. §. vlt. ⁊ in. d. auſ. ſi quis in aliquo documēto. ꝓbatur etiā tertia ratione ſimili ſic: videlꝫ quando ſcriptura iuuatur teſtimonio ſcripture non ſuſpecte purgatur ſuſpitio ⁊ ſtatur ei ꝓpter concurſum alterius nō ſuſpec. vt. d. l. ſi quis ex argētarijs. §. coguntur. ⁊ ar. C. qui po. in pi. hā. l. ſcripturas. ibi: ipſorum cum habeat ſubſcriptiones: ſꝫ ſcripture edite in modū exēpli ideo nō creditur quia ſuſpecta eſt ne ſumpta ſit ex originali ſuo non integra fide: vt. d. l. ij. de fide inſtr. ⁊. d. auſ. ſi quis in aliquo documēto. ⁊ ibi not gloſ. iſta ſuſpitio remouetur quando ſubſcribit ⁊ atteſtatur integritati ei⁹ ille cui credēdū eſt ⁊ ſtādum eſt de ea: puta ipſe auctor eius qui publica autoritate fungitur ⁊ id cuius officium ſpectat ſcire vt. d. l. ſi quis decurio. in fi. ⁊. d. §. his in cor. de fide inſtr. Scriptura enim de qua loquitur nō eſt exinde nuda ſꝫ adminicula ſubſcriptione ipſius autoris originalis ſcripture qui atteſtatur ei: ergo ſtandum eſt ſibi tanquā ſolenniter ſump. et ſatis ſoleſ.

quam ſi eſſet ſumpta manu alterius ex
ſuo autentico originali iudiciali autori:
6 tate ⁊ citato aduerſario† q꞉ credit offi
ciali plene de actu ſuo vt.d.l.ſi quis decu
rio.⁊ de exact.tributo.l.apperitores.et
non de actu alieno.C.de accu.l.ea quidē.
ff.de cuſto.reo.diuus.et.C.de decurio.l.
j.li.xij.quia actus alieni iuris preſump.
quiſq; eſt ignarus.ff.de proba.l.verius.
ff.pro ſocio.l.vlti.C.de queſtionibus.l.
interrogari.et ideo vt teſtis probet ſem
per debet atteſtari de facto proprio ſeu de
eo q̄ ſuo ſenſu percipit.C.de teſti.teſtium.
⁊ no.in corpe de fide inſtru.§.oportet.in
§.gl.⁊ notari⁹ de.ff.corā ſe vt.d.aut.ſi quis
in aliquo.⁊ per Jnn.in.c.qm̄ ꝯtra falſam.
nec eſt neceſſaria cognitio iudicis ⁊ per
ꝯſequens citatio partis qn̄ tabellio ſu
mit ex originali proprio:quia non eſt iu
re cautū nec alias ſeu vlteriores ſolen
nitates ſeruare artamur quā que ſunt
a iure inducte.C.de formulis per totum.⁊
de arbitris.l.ne in arbitris.in fi.ff.de do
lo.l.verba ſuperflua.C.de bo.poſ.l.corā
delegato.⁊.l.oē verbū.cū ſimi. ¶ Quar
ta inſup rōne oſtēdit q̄ dicto inſtrō nō
obſtat q̄ ſit ſumptū ex alia ſcriptura q꞉
nō tm̄ habet formā ſumpti ꝙ originalis
⁊ autentici documēti q꞉ non tm̄ atteſta
tur notari⁹ integritati ſcripture ex qua
ſumptum eſt ꝙ etiā ipſi actui in ſcriptu
ris cōtēto ⁊ vtroq; mō ⁊ forma intelligit
voluiſſe poſſe valere:ergo ſm̄ vtrūq; ſal
tim electiue poteſt operari.ar.C.de codi:
cillis.l.j.in fi.⁊ ſcribit Cy.in ſua.q.C.de
teſta.hac conſultiſſima.in fine.Et colli:
git hoc ex tenore dicti inſtri in primo ex
narra.petētis ibi in forma publica tran
ſcribi ⁊ redigi:que ꝟba vtriq; ſenſui cō
ueniūt ⁊ maxime efficaciori.ff.de legi.l.
benignius.⁊.l.ambigua.⁊ in ſubſcriptio
ne ipſius notarij dum dicta ꝑdicit ſcri
pſi conteſtor q꞉ nō dicit exēplaui ſimplr̄
ſed ſcripſi quod intelligit.ſ.originaliter
cū inde dixerit ſe rogatū in initio inſtru
menti ⁊ maxime q꞉ ſubdit conteſtor nō
eīm poteſt aliter teſtari de contentis in
dictis inſtris niſi tanꝙ ille qui interfuit
actui ⁊ fuit inde roga.vt i aut.de tabel.
§.nos autem.nec fuit neceſſe q̄ adice:
ret publicum.Ex quo ante dixerat ſe ro
gatum q꞉ nō eſt aliud publicare niſi ro
ga.ſcribere vt dict.iur.vt ſcribit Barto.
in.l.ſciendū.de verbo.oblig.⁊ per iſtas ra
tiones indubitanter tenendū puto hoc
inſtrm̄ facere plenā fidē nō ob.q̄ teſtes
videnť ſe manu ꝓpria ſubſcripſiſſe q꞉ ſa
tis eſt q̄ notarius in principio dixit actū
corā ſubſcriptis teſtibus ⁊ poſtea in pre
ſens publicū inſtrm̄ noīe eoꝝ ⁊ ſubſcri
ptiones eorū in ſcriptis redigit manu
propria q꞉ perinde eſt ac ſi originaliter
ſcripſiſſet quia qn̄ publica ſcriptura at
teſtať idē q̄ priuata tūc ꝯſtat ſaltem ex
publicis ar.ff.de iur.do.ſi ego.§.fi.ff.de
fal.l.diuus.l.j.in verſi.plene.de eden.ſi
quis ex argentarijs.§.j.et.C.qui potio.in
pigno.ha.l.ſcripturas.ibi ipſorū tātum
habeat ſubſcriptionē cum ſi.⁊ ar.de he
redib.inſtit.l.a ſe toto.⁊.l.illa inſtitutio.
Ego Frāciſcus Wēbiti de Aretio ꝯſulo
vt ſuperius ſcriptū eſt ſalua ſemp ſnia
cuiuſlibet meli⁹ ſentiētis. Sup quo poſt
ea cōſult⁹ do.Ricar.⁊ Sali.legū doctor
ſic reſcripſit. ¶ Jn xp̄i noīe et ſanctiſſi
me Matris eius beatorū Joānis bapti
ſte ⁊ Euangeliſte ⁊ totius celeſtis curie
Amen. ¶ Queſtio ex parte dict.querit
de ꝓbatione non efficacia rei corā arbi
tris de iure factis cognitionē ⁊ deciſio
nē habentib⁹ vbi ꝓbať q̄ ſic ꝓbet teſta
mentum ſupra poſitum ꝯtū ad fratres
ſeruorū beate Marie ipſum ꝓducētes.
7 ¶ Premiſſo ꝓ euidentia primo† q꞉ nec
charta nec incauſtum ſed tenor et veri
tas rerū attenditur ꝑter ſolū quā in pri
uilegijs Jmperialibus:vt.C.de diuer.rē
ſcrip.l.pe.⁊ ar.de acti.⁊ obliga.l.non fi
gura.Modo per caſum ⁊ tex.in ſenſu con
trario:vt in aut.ſi quis in aliquo docu
mēto fecerit mētionē alterius ⁊c.Jn ca
ſu aūt nr̄o alteri⁹ documēti non ſit mē
tio ſꝫ eiuſdē ergo bona eſt exactio ⁊ ꝓba
tio a ſenſu cōtrario q̄ debet haberi pro
expſſo:vt.ff.de teſti.l.ex eo.et de teſta.q̄
teſtamēta.§.mulier.⁊ in aut.ſi ꝓcurato
rem.§.ſi ignorantes.minor prꝫ q꞉ idē eſt
in quo nō mutať res pſona vel cā lꝫ ali
qua qualitas vel accidētia alterētur vt
de iudi.l.vt ꝓponebať.de except.rei iu
di.l.cum querit.⁊ ibi de hoc.⁊.l.in eadē.
§.idem corpus.et de noua.l.in delictis.

§.ſi de tracta. hic autem non mutatur perſona. Nam idem eſt teſtator: idem tabellio ſcriptor: idem teſtis: eadem res legata videtur inſtitutio: eadē ſcilicet pia eadem autoritas et fides quinimo maior ꝓpter iudicis autoritatē in hac autenticatiõe ꝛ publicatiõe. ergo ꝛc. ꝛ hanc dictionem alterius poſitam in aut. quia hic nõ facit mētionē alteri⁹ ſed ſuipſi⁹.

¶ Secundo ꝛ rõne ꝛ mēte eiuſdem autorita. ꝛ ex glo. ſua Jac. ꝛ Butri. ꝛ doctoribus qui omnes videntur ibi ſentire ꝙ publicum inſtrumētum faciens mētionem alterius inſtrumēti lꝫ ratio nõ ꝓbat. q꞉ non atteſtatur tabellio exēplificans nec tabellionis alij ſubſcribentis neqꝫ teſtes ꝙ res vere ſic fuerint ſed qḋ

B ſcriptum inuenerint vel inuenit. † vnde nõ ꝓbant niſi ſcripturam nõ autem veram rei eſſentiā. vt. C. de teſti. l. teſtium. in fi. ſed hic iſte tabellio non alius. ꝛ idē teſtes teſtamen. atteſtantur ſubeſſe rei quod ſic fuit ſcilꝫ quod talis ſic teſtat⁹: ſic legauit: ſic inſtituit: non autem ſolū quod ſic ſcriptum inuenerunt vel inuenit: ergo inſtr̄m ſubſtātiam teſtamenti ꝓbat non ſcripturā tantum. ꝛ ſic nõ poteſt opponi de alijs rationibus ꝛ cācellationibus ꝙ iſtis de quibus loquit̄ glo. in dicta aut. de fide inſtru. l. ij. niſi forte in illa parte in qua illud inſtrumētum fecit mentionē de quodam ꝓcuratorio manu alteri⁹ notarij facto ſ̄m glo. niſi eī̄ reprobaret̄ illud aliter legitimū vel ꝓduceretur ꝓcuratio illa non ꝓbaretur.

¶ Tertio q꞉ glo. bona ꝛ optima ſ̄m Jo. butrige. C. de fide inſtru. ꝛ iure haſte. l. j. lib. x. in glo. magna iuxta finem ꝙ in facto poſito de ſolēnitatibus ꝗ fiūt et pñt fieri ſ̄m tp̄s de p̄ſenti ſtatur inſtr̄o niſi contra ꝓbet̄ vt. C. de ꝓba. l. cum p̄cib⁹; ꝛ de ꝯtrahē. ꝛ cōmitten. ſtipu. l. optimā. et cum dicit̄ in ſentētia. Nos iudex pro tribunali ſedeñ. que eſt vna ſolēnitas in his ſcriptis ꝗ eſt alia optime ſtature nõ in alijs ꝗ fuerūt factis de p̄terito ꝛ eſſe debuerūt qḋ Cy. in aut. ſi ꝗs in aliquo. in quadā noua additiõe dicit ſatis eſſe

9 probabile: † ſed cum teſtamēti factio ſit vnum probatio vero autenticatio ꝛ publicatio de protocollis regiſtris ꝛ abbreuiaturis in libro notarꝶ et tabellionis ſit aliud: vt. C. de proba. l. cum res. et. ff. de teſt. tute. l. duo ſunt titij. ꝛ de fide inſtru. l. contractus ei ꝛ aut. de tabel. per totū. quis dubiteret quin iſte tabellio potuiſſet complere in modum ꝛ publicam formā ꝛ autēticam redigere ꝛ dare cuicūqꝫ cuius intereſſit legatario vel heredi ꝛ ſine aliquo iudice quāto ergo magis cum autoritate iudicis autēticatis. Teſtm̄ enim ſaltem de ꝯſuetudine probat̄ etiam nuncupatū ꝑ inſtrumentū ꝛ ſ̄m quoſdā etiam de iure. Teſtamentū autē publica manu ſcriptum ꝛ autenticatū ꝓbat in poſſeſſorio ꝛ petitorio. Nõ publica vero manu ſcriptū ante publicationē ꝓbat in poſſeſſorio poſt in vtroqꝫ: vt not. Cy. ꝛ Dy. Jaco. Butri. ff. de fideicōmiſ. l. fi. ꝛ de teſta. l. publicati. ſicut in caſu noſtro qḋ hoc per fratres ꝓduc. eſt teſtm̄ publica manu ſcriptū ꝛ aut. et ſic ꝓbat in vtroqꝫ nõ teſtamēti exēplum qḋ pꝫ q꞉ ſcribens ꝛ qḋ ipm̄ teſtm̄ publicaret ꝛ in publicā formam redigeret et tranſcriberet. Et q꞉ ad iudicis officiū ſi ſibi denegaſſet ſpectaſſet ipſuꝫ cogere: ꝛ cōpellere ꝛ q꞉ notari⁹ ex vi officij poterat etiā ſine iudice vti bani⁹ ꝛ ꝑ maiori autoritate fecit cū ipſe nõ dꝫ nec petēti nocere: vt. l. quidā vberius. ꝛ inſti. de liberis. §. ſed vero. in gloſſ. ſignata ſuper ver. in tranſitu. ¶ Quarto facit ad predicta. C. quēadmodum teſta. aperi. inſpiciantur ꝛ deſcribantur. l. j. ij. ꝛ. iij. Et qḋ not. glo. C. de teſta. l. j. Et quod not. Butrig. ibi in. l. publicati. in. q. fi. cum paria origine ſint vel protocollum habere nõ poſſe vel incommode poſſe habere vt. l. nepos proculo. de verbo. ſignifica. ſicut nec hic commode. Unde tenet ibi Butrig. etiam non citatis aduerſariis probet publicatis auditis autoritate preterea vt iam dixi nõ loquimur de publicato ſed de ipſo ſolummodo publico ꝛc.

¶ Quinto ꝛ vltimo quis dubitaret qḋ corā arbitris ꝛ arbitratorib⁹ de facto et de iure cognoſcētibus qui in ore iur. apices ꝛ ſubtilitates non habent ſeruare: ſed purā eorum cōſcientiam attendere prout eſt veritas eis quomodolibet: nota vt no. in aut. vt differētes iudices §.

Sin vero contigerit. et not. Jac. But. ff.
pro ſocio. l. ſi ſocietates. §. arbitrorū ma-
xime cum ad piā cauſam ꝛ pietatis op⁹
ſit inſtitutio facta certe melius vt. C. de
ſacroſan. eccle. l. j. ꝛ de regu. iur. in teſta
mentis ꝛ ſine preiudicio. Si inſtrm̄ vel
teſtm̄ non eſſet bn̄ ꝓbatū qđ eſt vt. S. di
xi cū taliter ꝛ tm̄ ꝓbat qđ res debent iu
ramento decidi et deferri religioſis vt
digniori. vt. l. admonendi. et. l. in boneſi-
dei. ꝛ ita vr̄ mihi ꝛ credo iuridicum eſſe
ego Sicardus de ſalic. legum doctor de
Bononia. In quoꝝ teſtimoniū meum
ſigillum mandaui.

¶ Allegatio. xxviij. de iurepatro.

1 A Patronis vnum plebano poteſta-
tem inſtituendi habenti preſentantib⁹
et poſtea alium epiſcopo quis illorum
inſtituetur.

2 Duas electiones ſiue preſentationes
ſiue collationes a diuerſis factas in ea
dē vacatiōe valere ſimul ē impoſſibile.

3 Singulares non repreſentant vniuer-
ſitatē nec in eis dici poteſt eſſe ius vni
uerſitatis vel collegij.

4 Compromiſſum an poſſit fieri vno de
collegio inuito: et an ex poſtfacto poſſit
reuocari.

5 Electio an poſſit eſſe alternatiua.

6 Electio ſatis eſt ꝙ tempore electionis
eligens ſit in poſſeſſione: et preſentato
qđ ꝑſentans ſit in poſſeſ.

7 Una ꝛ eadem cauſa coram diuerſis iu
dicibus agi non debet: nec continentia
cauſe diuidi.

8 Mora quo caſu nō producenti titulum
ſit nociua.

9 Negligens in eligendo non dicitur qui
rationem electionis ignorat.

10 Lite iter coelectos orta an poſſit epiſco
pus ponere rectorem.

11 Mutanda non ſunt que ſemper certaꝫ
interpretationem habuerunt.

12 Eccleſie reformatio ꝑ negligētiam eoꝝ
ad quos ſpectat electio deuoluitur ad
prelatum: ꝛ pari ratione cuſtodia.

IN dei nomine amen. Uaca-
uerat eccleſia ſancti Lau-
rentij de Uichio. plebanus
ſancti Petri de Rippulis
Floꝛ. dioc. per obitum preſ-
byteri Franciſci vltimi rectoris eiuſdē
qui apud dictam eccleſiam et in poſſeſ-
ſione pacifica et notoria rector et rector-
tatus dicte eccleſie diem clauſit extre-
mum: et tanꝙ eiuſdem eccleſie rector
publice apud ipſaꝫ eccleſiam ſepultus
eſt: poſt cuius ſolennem et notoriam ſe-
pulturam factaꝫ vt predicitur parochia
ni et patroni dicte eccleſie ad quos ſpe
ctabat ius preſentandi ad dictam eccle
ſiam conuenerunt in ipſa eccleſia de iu
re et de facto vacante per electionem
nominatis ſeu preſentatis nouis recto
ribus ad ipſam eccleſiam. Et poſt tra-
ctatum et colloquia inter ſe ſuper predi
ctis habitis deliberauerunt ꝛ firmaue-
runt inter ſe adinuicem ꝛ communi cō
cordia promiſerunt adinuicem quod ad
reformationem dicte eccleſie ſic prefer-
tur in aliquouiſmodo vacante procede-
retur per eos hac vice: videlicet quod ꝑ
ipſos omnes parochianos et patronos
nominarentur quinqꝫ preſbyteri preſen
tandi ad regimen dicte eccleſie: ꝛ quod
poſtea per plebanum loci exquirerētur
voluntates et voces ſingulorum dicto-
rum patronorum circa quinqꝫ preſbyte-
ros vt prefertur nominatos ſigillatim
et de per ſe in preſentia dicti plebani et
notarij publici: et quod ille intelligere-
tur et eſſet electus nominatus ſeu pre-
ſentatus ab omnibus predictis patro-
nis inſtituendum: poſtmodum per ſupe
riorem legitimum ad petitionem ipſi⁹
preſbyteri ſi electi ſeu alterius ipſorum
patronorum in quem maior pars dicto
rum patronorum partiuꝫ comparatiōe
alterius reperta fuerit conſenſiſſe cum
ſolenni promiſſione quod illum habe-
rent et tenerent et non alium pro pre-
ſentato legitimo poſtꝙ nominati fue-
runt per predictos patronos quinqꝫ pſ-
byteri vt prefertur ac demum volunta-
tibus et vocibus omnium ipſorum: vt ꝑ
fertur ex queſitis compertum eſt ꝙ pro
maior partium aliorum comparat no-
minatus electus fuit ꝛ preſentat⁹ preſ-
byter Mattheus ꝛ ipſe voces ꝛ volunta
tes nominato ꝛ electo ꝛ preſentate pu-
blicate fuerūt in preſentia omnium pa
tronorum non contradicētium. Et poſt

hec idem preſbyter Mattheus p̄dictus
legitime cõſenſit ꝛ demum vnus ex di-
ctis ꝑ ſe ꝛ vretur vt nomine alioꝝ ꝛ p̄-
dict⁹ p̄ſbyter Mattheus omnia p̄dica
ꝛ dictis nominatis et electis actualr̄ p̄-
ſentauerunt dicto plebano ad quem de
antiqua pacifica ꝛ notaria conſuetudi-
ne ſpectabat inſtituere rectorem in di-
cta eccl̄ia ad preſentationem dictorum
patronorum ꝛ qui erãt in poſſeſſiõe pa-
cifica ꝛ notoria dicti iuris: et petierunt
ipſum p̄ſbyterum Mattheū inſtitui in
rectorem dicte eccl̄ie. ꝛ dictus pleban⁹
p̄dictis receptis publice euocatum edi
ctum emiſit. ꝛ poni fecit apud dictã ec-
cleſiaꝫ ꝛ citari fecit omnes ꝛ ſingulos q̇
ſua putarent intereſſe ſeu ſe vellent op
ponere cõtra p̄dicta ſeu ꝯtra ꝑſonas di
ctorum pręſentantiū ꝛ p̄ntã. necnon no-
minatim ꝛ ꝑſonaliter interim ꝓfeſſum
electum ad regimen dicte eccl̄ie ꝑ ipſos
parochianos: quod certo termino ꝑem-
ptorie cõparerent coram dicto plebano
in dicta ple. ꝛc. vt eſt iur. ac deinde ꝑs
maior dictorum parochianorum iteruꝫ
adinuicem conuenerunt in dicta eccle
ſia. et p̄dictis non obſtantibus quẽdam
monachum profeſſum ordinis crucife-
rorum ad regimen dicte eccleſie ſancti
Laurentij p̄ſentauerunt dn̄o ep̄o Flor.
ꝛ petierũt eum inſtitui in rectorẽ dicte
eccl̄ie: ꝛ dn̄s vicarius dicti dn̄i ep̄i rece-
ptis dictis p̄ntãtis citare fecit in Spe.
dictũ p̄ſbyterum Mattheū ad ꝯtradicẽ
dū ꝛc. ꝛ p̄ſbyter Mattheus cõparuit in
termino ꝛ excepit de p̄uẽtione facta co
rã dicto plebano ſuꝑ dicta ſua p̄ſentia.
1 †Ex predictis eliciuntur alique qõnes
primo q̇s predictorum duorū p̄ntatoruꝫ
preferri debeat et potius inſtitui in re-
ctorẽ dicte eccleſie p̄textu ſuarum p̄nta
tionum p̄dictarum ponderato dūtaxat
numero vocū ꝛ mō p̄ſentanđ. Et q̄tum
ad hoc preſuppoſito ꝙ ad ep̄m ꝛ pleba-
num ꝛ eorum quẽlibet inſolidū ſpectet
dicta inſtitutio ad p̄ſentationem dicto-
rum patronorū. ¶ Scḋo ad quẽ ſpectat
rebus ſic ſe habentibus inſtitutio dicti
rectoris an ad epiſcopum Flo. an ad di
ctuꝫ plebanū. ¶ Tertio an vigore dicti
edicti epiſcopalis preſbyter Frãciſcus

fuerit ab epiſcopo iure priuatus qꝛ ſuū
canonicum titulum quem habebat in
dicta eccleſia non produxit in publicam
formã: licet ꝓduxerit verum et canoni-
cum titulum in papiro ꝛ ſine forma pu-
blica. ¶ Quarto poſito ꝙ priuatus fuiſ-
ſet ex dicta cã nunq̄ eum vſqꝫ ad exitū
vite ſue retinuerit ſibi dictū rectoratũ
ꝛ in dicta eccleſia publice ꝛ notorie tãq̄
rector adminiſtrauerit et pro tali fuerit
habitus ꝛ reputatus: ꝛ dicta eius priua
tio no. ipſis parochianis nõ fuerit qꝛ ꝙ
non ꝓduxit titulū ignorabat tẽpus pre-
ſentandi lapſis fuerit ipſis patronis an
te mortem ipſius preſbyteri Franciſci.
¶ Quero nunquid priuatus ep̄o Flor̄
tinus ex eo q̄d dicti patroni diſcordes
ſunt ꝛ adinuicẽ litigant ſuꝑ dictis diuer
ſis p̄ſentatis poſſit pro hac vice ipſam
eccleſiam ordinare ꝛ ibi rectorẽ inſtitue
re. ¶ Sexto ad queꝫ ſpectat cuſtodia di
cte eccleſie vacã. durãte vacatione. Et
redeundo ꝑ ordinem ad q̄ſita ꝛ obmiſſa
multitudine alle. pro ꝛ ꝯ̄ q̇ fieri poſſent
ſolum veras iure ꝯcluſiões practice in
alio ſuo ſub meo patrocinio repcuſſas
eliciendo dico ad pᷣmã qõnẽ ꝙ p̄feren-
dus inſtituen̄. rectoreꝫ dicte eccleſie di-
ctus preſbyter Mattheus ſm̄ preſupoſi.
ſiue dicta preſentatio ſpectat ad dictos
parochianos tanq̄ ad vniuerſitatẽ ſiue
tãq̄ ad ſingulares quod eſſe poteſt: q̄d
tamen modo non examino: ſed pro vero
firmo. et ſepius Floren. obtentum fuit
nam ſi tanq̄ ad vniuerſitatem tunc de-
buerunt ſaltem due partes vniuerſita-
tis eſſe preſentes. ꝛ ſaltim a maiori par-
te preſentium preſentari: vt. l. nulli. et. l.
plane. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. ꝛ C. de decu.
l. nominationum. li. x. ꝛ. ff. ex. fur. ce. l. iij.
ꝛ etiam quod tunc fit a maiori pᷣte. ꝛ ſic
intelligit hoſtiẽ. in glo. decre. cuꝫ nobis
olim. vbi de materia ꝑ Inn. ꝛ in. c. ij. de
noui ope. nuntia. ꝙ qꝛ factum non fuit
in p̄ſentatiõe dicti religioſi non valuit
actus. vt in p̄dictis iurib⁹ p̄ſentatio ꝟo
facta de dicto Mattheo preſbytero fa-
cta fuit non ſolum a duabus partibus
ſed ab oībus: vt. j. ꝓbabiẽ. ergo valuit pᷣ
2 ma et non ſcḋa. †nam duas electiones
ſiue preſentationes ſiue collatiões a di

uerſis factis in eadem vacatione ſimul valere impoſſibile eſt. Itē ſi vt prefertur tanꝙ ad vniuerſitatē ſpectat contra pri mā pſentationē veniri nō potuit a ſingu laribus de vniuerſitate: quia qđ fit a col
5 legio a ſinglaribus deſtrui nō pōt † quia ſingulares nō repſentāt vniuerſitatem nec in eis conſiſtebat ius vniuerſitatis vt collegiū. de po. pla. gratum. ⁊ no. p do
4 cto. de pcu. c. fi. ¶ † Itē lꝫ cōpromiſſum fieri non poſſit vni de collegio inuito tñ ex poſtfacto nō poteſt a ſingularibus re uocari: vt notari ſolet de ele. in cauſis. not. de po. pla. bone. ij. et no. dñs meus. Jo. cal. de conſti. cum oēs. ſi aūt ſpecta bat ad eos tanꝙ ad ſingulos vt eſſe po teſt ⁊ ſicut tanꝙ ſingulares conſueue runt pñtare dicti pſoni ſcꝫ Laurētiū et tunc eſt planum quod vꝫ dicta pñtatio dicti Matthei ⁊ non ſcđa dicti religioſi. Nam ſm pſuppoſita facta fuit a maiori parte nedū par. cōperat. maioris verū et cōperat. oim ⁊ pualuit vt in. c. qm̄. de iurepatro. Itē non valuit ſcđa q: lꝫ pſo ni poſſint accumulare ⁊ duos ſil' pñtare vt in cle. j. de iurepřo. non tamē variare quia p pñtationē canonice factā acqrit ius pñtato quod ab ipſo inuito auferri nō poteſt de re iudi. cū Bertoldus. §. fi. 5
vt no. Jo. an. poſt hoſti. de iurepřo. qm̄ ſup ver. aliquos. ⁊ no. de poſtula. c. iij. et de offi. or. cum vos. ⁊ ſcribit Jo. an. in. q. poſita in regula in re cōi in fi. qōnū: vn de q: preſentā. dictum religioſum primo pñtauerunt. d. Mattheum ⁊ non accu mulādo ſed narrādo variādo nō tenuit pñtatio. ¶ Itē q: ſm pſuppoſita hi qui primo pñtauerūt pſbyterū Mattheum variare nec accumulare potuerunt ob ſtā. cōuēt. compromiſ. ſibi adinuicē fac. ante reliquā pñtationē de habēdo ⁊ rep ſentādo illum ex dictis quinꝙ preſbyte ris noiatis in rectorē dicte eccleſie. ⁊ nō alium quē exquiſit. vt pfertur vocibus ſingulorum appareret a maiori pte par tium cōperat. minor noiatū put fuit di ctus Mattheus pſbyter contra quā p miſſionē ⁊ declarationem per eos poſt ea veniri non potuit q: talis conuētio ⁊ 6
promiſſio in hmōi preſentatione non re probatur vt in cle. plures. de iurepatro.

¶ Item poſito qđ licuiſſet accumula tio oportebat fieri ab eiſdem oibus qui primo pñtauerunt dictum preſbyterum Mattheum: vt no. Jo. an. in. d. c. qm̄. ſup ver. aliquos. alias accumulatio facta a maiori parte non tenuit ſicut nec prin cipalis preſentatio facta a maiori par te: vt. in. d. c. qm̄. hinc eſt q ſi plures pſo ni laici cōcorditer pñtāt vnum lꝫ poſtea aliqui etiā maior ps variet accumulan do inſtitui dꝫ pmus. ita ſcribit Jo. an. in d. q. in fi. poſita ſup regula in re cōi. de regu. iur. li. vj. ¶ Quod aūt dictus pres byter Mattheus non ſolum a maiori parte: ſed etiā ab oibus fuerit pñtatus pꝫ ex pſuppoſitis q: oēs parochiani cog dunati deliberauerunt inter ſe q is in telligeretur et eſſet pñtatus ab oibus qui vt pfertur in themate plures voces haberet ex dictis quinꝙ noiatis aliarū partium in comparatione: qui modus lꝫ in electione reprobetur nō tamen in pñ tatione vel collatione in quibus forma decre. q: pter locum non hꝫ. ita no. gl. or. ⁊ doc. in. c. ſicut. ⁊. c. ſi cui. de electio. lib. vj. nec mirum quia patroni non ar tant ad formam dicte decre. q: propter. vnde eligunt in pñtādum: vt no. Archi. de poſtu. c. j. lib. vj. † Eligunt alternati ue lꝫ in electione hoc nō liceat: vt in cle. ij. de iurepa. et ibi glo. conſtituant pro curatorē ad preſentādum ⁊ ſi preſentes ſint vel non ſint impedit: vt no. Fre. de ſen. in ope ſuo. excviij. ¶ Itē compromit tunt aliqui aliquib⁹ contradicētibus: vt not. Fre. in pualle. loco: ⁊ facit quod no. d cle. in cauſis. ſup vbo a ſinglis trāſmit tunt ⁊ committunt voces ſinglr ⁊ ſi ad eos tanꝙ ad collegium pertineret. itē pars poteſt compromittere ⁊ per illum preſentare et alia pars per ſe: vt no. pa. in decre. nobis. de iurepatro. in. v. con trario ꝗuis in electione etiam compro miſſa tranſlatio vocum per ſingulos: vt no. in. dicta decre. q: pter. ¶ Ad ſcđaꝫ qōnē dico q ſpectat ad plebanum cum in themate pſupponatur ad eū ſpectaſ ſe attēto tempore citra q eius initiū ſeu contrariū memoria nō habetur. ¶ † Itē preſupponitur eum fore in poſſeſſione dicti iuris quod ſolum ſufficit. nam ſuffi

eſt electo ꝙ tempore electionis eligens
eſſet in poſſeſſione ſufficit preſentato
qḋ pńtans tpe pń.ationis eſſet in poſ
ſeſſione. Sufficit collato.ꝙ conferens
tpe collationis poſſideat ꝓbantur iſta
in.c.querelam de elec.in.c.ex literis.de
iurepatro.in.c.cum olim.de ca.poſ.hoc
igitur idē pari ratione ſufficere dʒ inſti
tuto vel inſtituēdo ꝙ eius inſtituens ſit
in poſſeſſione. ¶ Et ſi ponamus ꝙ ple
banus potuerit ita preſcribere hoc ius
qḋ pro epo non remaneret ꝙ modo non
examino clarum reſtat. Si aūt pſcripſit
plebanus vt ſe accumularet eps in ptā
te inſtituēdi ꝛ ſic ſint duo habentes di
ctam ptātē cum eſſet vnus. Tamē etiā
reb⁹ ſic ſe habētibus vt in themate pre
ſupponit̃ fuit inter eos ꝛ eſt loc⁹ preuē
p tioni ꝗꝛ vna ꝛ eadem cauſa corā diuer
ſis iudicibus agi non dʒ nec continētia
cauſe diuidi nec electi ꝑ diuerſa iudi
cia diſtrahi vt predicto.c.ſi.probant.de
ſeq.c.j.de iudi.c.ſi.et no.in.c.ſuper his.
de accuſa.ſed in themate pſupponitur
tā dictus eps quā etiā dictus ſeds pń
tatus pueniti a dicto plebano ꝛ ibi inci
pit iudicium ꝛ ptes ceperūt ad inuicē
litigare: pari ḡ dʒ ei⁹ negotiū ibi finē ſu
mere vbi incipit ꝛ ſufficit ꝙ ad eum pōt
dicta cauſa per appellationē deuolui.
8 ¶ †Ad tertiā qōnē dico ꝙ lʒ eps de iu
re dictā penā imponere poſſit nō ꝓdu
cētibus titulū infra terminū ſm ea que
plene no.in qōne poſita ꝑ Jo.an.ſuper
regula mora.de reg.iur.li.vj.tamē puto
ꝙ ex ꝓductione veri tituli ꝗuis non in
formā publicā ſatiſfactum fuit edicto:
nā nō habuit edictum qḋ ſub dicta pe
na deberet iuſtus titulus ꝓduci ſed ti
tulus. Unde ſicut ſufficiebat ad euitan
dā penā ꝓducere titulum iniuſtum ſic
fortius debuit ſufficere ꝓducere iuſtū
lʒ in forma priuata nā vtroqʒ mō ſuffi
cit intētioni epi.ad hoc em̄ querit eps ti
tulos vt examinet an ſubditi canonice
inſtituti ſint vt ſciant quo poſſeſſioni in
cumbāt ꝛ per dictum titulum ſit produ
ctum.ꝛ cui ſtare hʒ idē ꝓducens et alio
vti nō pōt tñ ꝗꝛ eligendo vnum videtur
tacite alteri renuntiare tñ ꝗꝛ a iure ſibi
non patenti ꝛ non producto vigore dicti
edicti cecidit poteſt eps examinare an
ſit canonica ſi dubitat in facto an ſint
vera contēta in ſcriptura producta aſſi
gnabit aliū terminum ad certificādum
ſcripturā.nā etiam ſi dictum titulum in
publicā formā reduxiſſet reſtabat dubiū
in facto an qui eum dicebant pńtaſſe
eſſent patroni vel in poſſeſſione quod
requiritur ad canonicā inſtitutionem: ꝛ
tamen ſi eps hoc voluerit ſcire ꝛ pleni⁹
examinare poſt talem ꝓductionē aliū
terminum aſſignabit. Satis ſit igit̃ edi
cto tamē prima facie ꝓducit̃ tale quid
ꝙ oſtendat modū poſſeſſionis ꝛ ius quo
poſſeſſor innititur: non aūt cogitur cun
cta que ad pfatum titulum faciāt exhi
bere. ¶ Abſurdum em̄ eſſet dicere ꝙ ex
quo produxit verum titulū de cuius ve
ritate hodie conſtat ꝙ tanq̄ cōtumax ꝛ
rebellis penā priuationis pateretur: fa
cit etiā ad predicta ꝗꝛ non agebat con
tentioſo iudicio inter partes ſed ad in
ſtructionē ſuperioris: ꝛ ꝗꝛ ipſe ſuperior
recepit ꝛ admiſit dictū titulum ſic ꝓdu
ctū nec qōnem refricauit: ꝛ in iſtis pena
libus benigna eſt interpretatio facien
da.de peni.di.j.pene. ¶ Ad quartam q̄
ſtionem dico ꝙ ſine dubio tempus non
currit dictis parochianis niſi a tem
pore mortis dicti rectoris: nam tale tps
currit ſolum a tempore ſcientie vacan
tis ſeu vacationis ꝛ non ante vt in.c.ꝗꝛ
diuerſitatem.de conceſ.pbē.ꝛ ita intelli
gitur.c.ij.eo.ti.ꝛ ita no.ibi glo.ꝛ intelli
gitur hoc de ſcientia certa ꝛ non inter
pretatiua vt no. Pa.in.d.ij.c. Nec ob.
cle.vnica.de conceſ.prebē.ꝗꝛ illa loqui
tur in literis gratioſis iſta ſunt odioſa
ſm ipm Pau. Item dicta tempora cur
rūt ſolum negligētibus vt legitur ꝛ no.
de elec.ne pro defectu.de conceſ.prebē.
9 c.ij.ꝛ.c.ꝗꝛ diuerſitatem.† Sed negligēs
dici non poteſt in eligendo is qui ratio
nem electiōis ignorat facit quod no.in
ſimili de iurepatro.qm̄ ſuper.ver.de iu
re Inno.ſed ſm preſuppoſita apparet
dictos parochianos ignoraſſe dictā pri
uationem remāſit dictus pbr̄ Frācīſc⁹
in eccl'ia tanq̄ rector et ꝓ tali reputat⁹
ꝛ lʒ edictū epi fuerit notoriū tñ inobediē
tia dicti pbr̄i ſeu qḋ nō paruerit nō fuit

notorium nec eſſe potuit ⁊ maxime cū aliqualis titulus fuerit ꝓductus nec reprobatus. Et quia mādatum fuit de nō faciēdo facta patens non facta latent vt notari ſolet in decre. licet canon. de electi. lib. vj. et not. in dicta regula mora. ad hoc optime qđ no. glo. in. c. quanto. de tranſac. ſup verſ. notorium. vbi licet trāſitus epiſcopi de vna ad aliam ſit notorius non tamen eſt notorium ꝙ ſine Pape licentia hoc factum fuerit vt ibi no. imo etiam ſi ſciuiſſent non poterant eligere niſi poſtq̄ fuiſſet declaratum incidiſſe in dictam penā priuationis ad hoc quod not. Joā. and. de homi. ꝑ humani ſup verſi. requirat in nouella. ⁊ Spe. de ſen prola. §. eſt autem ſilla. in fi. ⁊ plenius in libello alle. mearuꝫ alle. vj. ⁊ maxime ex quo priuatus non erat ꝑ ſententiam ſpecialē promulgatam contra eum ſed per generalē. Uñ dicto caſu an declarationē tenebāt geſta ꝑ eum tanq̄ a rectore ſm ea que plene ſcribit Joā and. in. d. q. ſuper regula mora in ſolutione queſtionis. ¶ Sꝫ maior queſtio eſſet an electio facta ꝑ ipſos patronos ad ipſam eccleſiam tanq̄ vacantem per obitum teneat cum vere vacauerit per priuationem: pro qua remitto ad ea que not. in. d. decret. fin. de preſump. ⁊ ad ea q̄ plenꝰ ſcripſi in opere meo. c. dudum. que tamē queſtio q̄tū ad dictum preſbyterum Mattheum nō attinet: quia fuit preſentatus ad ipſam eccleſiā tāq̄ ad vacātem per obitum ⁊ alio quouiſmodo: ita ꝙ quomodocunqꝫ vacauerit: dummodo tempora non ſint decurſa que decurſa non ſunt porrigitur dicta p̄ſentatio Matthei ꝑ dictam clauſulam vel alio quouiſmodo. de quo no. de conceſ. preben ex parte aſtenſis.

ſo ¶ † Ad quintā queſtionē dico ꝙ dicto caſu epiſcopus hoc facere non pōt. Nec obſt. decre. quoniā. de iurepatro. verſi. ſi autem. q2 illud non intelligitur de ſcandalo ſolum lit. pendē. alr̄ ſequeretur ꝙ vbicunqꝫ eſſet lis inter collectos. Ep̄s poſſet ponere rectorē. quod eſt falſum. alr̄ fruſtra loquerentur iura de modo procedēdi inter collectos. idem patet ꝙ ſi talibus diſcordijs iura adhibēt aliud remedium. ⁊. d. decr. ſ. ⁊. ū. de iurepatro. que ſupflua requirantur. ¶ Itē non dꝫ intelligi dicta decre. quoniā. quādo eſt q̄ſtio inter duos electos. ſed quando eſt inter ipſos patronos. argu. eius qđ not. Jo. and. in ſimili in dicta decre. quoniā. ſup v̄bo de iure. ꝟ. quicquid p̄dixerim. ¶ Itē non dꝫ intelligi dicta decre. qm̄. de ſcādalo iur. i. ꝙ ius vel factum explicari non poſſit ſine longa diſceptatione vel expēſarū cumulatione ſꝫ facti ⁊ non de omni ſcādalo facti ſed de maximo ⁊ atroci ⁊ cui reſiſti non poſſit per iudicē. puta vtraqꝫ ps potēs eſt. ⁊ dicit ꝙ ſi aliꝰ inſtituatur q̄ ſuus gladiꝰ erit vltor nec pōt refrenari. vt no. Joā. an. poſt hoſt. in d. c. quoniā. ſup verbo ſcādalo. hic autē tale ſcādalum floren. vbi nemo mutare auderet non eſt dubitādum. ⁊ maxime inter partes predictas vbi non eſt talis potētia vel audacia. ⁊ etiā in caſu quo fieri poſſet ſpectaret hoc ad dictum plebanum ad quem ſpectat inſtitutio ⁊ quē ponderare hꝫ dictum ſcādalū. Nec ob. ꝙ litera loquatur de antiſtite. quia antiſtes erit iſto caſu plebanus. ⁊ decret. vſa fuit verbo antiſtes. q2 de iure cōmuni ad eum ſpectat. ſꝫ cum ad alium ſpectat de conſuetudine. ar. eius quod no. glo. in. c. q̄q̄. de vſu. lib. vj. Nā lꝫ cautio vſurarū debeat p̄ſtari ep̄o loci. itē ſi ad alium ſpectat in loco iuriſdi. ordina. itē alia ratione ne ꝑpter diſcordiā patronorum plebanus ius ſuum inſtituēdi perderet. Pro qua ratione dicimus ꝙ ſi patroni negligāt eligere infra tempus ꝙ plebanus ad quem ſpectabat ius inſtituēdi non amittit ius ſuum ſed ius preſentandi deuolueretur ad ep̄m. ⁊ ep̄s p̄ſentabit plebano: ⁊ plebanus inſtituet ita diſputādo terminauit. d. Azo. de Ramunchis de conſilio do. mei Jo. cal. Ita a paritatē rationis dicto caſu plebanus reformet eccleſiā ne ius ſuum ſine cauſa amittat. ¶ Itē ſicut ꝑpter ſcādalum non ponitur electus a maiori parte: ita nec ep̄s pōt ponere rectorē ſi de hoc ſcādalum eſſet. vt not. Joā. and. poſt hoſt. in dicta decre. quoniā. ſup ver. antiſtes. Sꝫ cōſtat ꝙ lōge maius ſcādalum foret ſi Ep̄s poneret rectorem in dicta eccle-

ita quam ſi poneret preſentatum a ma-
11 iori parte patronorum. ¶ †Item hoc
tas ꝙ epūs ponat ipſum rectorem receſ-
ſit ab aula nec vnꝗ̃ in hac ciuitate tot
grādes lites orte ſunt inter patronos. ꝛ
vbi tanta peritorum copia ſemꝑ fuit au-
ditum eſt quod epiſcopus poneret re-
ctorē ꝛ minime ſunt mutāda q̄ ſemper
certam interpretationē habuerūt: vt. l.
minime. ff. de legi. ¶ Ad ſextā ꝛ vltimā
queſtionem dico quod ſm̄ preſuppoſita
ſpectat ad dictum plebanum. naꝫ ſi ita
ad eum ſpectat inſtitutio ita quod non
ad epm̄. hoc eſt planum. idē ſi ad vtrun-
ꝗꝫ quia ſicut eſt ꝑuētus a plebano in in-
ſtitutione ꝑncipali ꝛ in cuſtodia acceſ-
ſoria nec ꝓdeſt dicere quod lꝫ pleban⁹
poſuerit cuſtodē etiam epūs pōt ponere
quia vt ꝓdicitur ꝑuēt⁹ inſtitutione ꝑn-
cipali ꝛ in cuſtodia acceſſoria: ꝛ quia ſu-
perflua ſunt reſecanda. vt in. c. ij. de ꝓ-
ba. ꝛ maxime quia hoc produceret gra-
uamē eccleſijs propter onera expēſarū
quibus parcēdum eſt. de dolo. ꝛ contu.
ſinē. ¶ Nam non eſt dubium quod duo-
bus cuſtodibus due ꝓuiſiones deberē-
tur. ꝛ ſi lis foret longa grāde grauamen
exinde ꝓueniret. ꝛ maxime in iſtis infe-
riorib⁹ eccleſijs q̄ ſunt tenues in facul-
tatibus. ꝛ quod cuſtodia ſpectet ad ple-
banum ſi ad eum ſpectat inſtitutio. no.
glo. or. pe. in. c. cum nos. de offi. ordi. q̄ gl.
approbatur per. d. Io. an. ꝛ do. Io. cal. ꝛ
hoc idē videt̄ ſentire gloſ. or. in. c. ad au-
res. de exceſ. prela. facit ad hoc qḋ no. in
cle. vnica. de ſupplē. negli. ꝑla. in princi.
12 ſuꝑ ver. diſpoſit. q̄ dicit †quod reforma-
tio eccleſie ꝑ negligētiā eorum ad quos
ſpectat electio deuoluitur ad epm̄ vel
alium prelatū ad quē ſpectat inſtitutio:
pari rōne ad eum debet ſpectare cuſto-
dia. facit ad hoc qꝛ ipſi plebani vicinio-
res ſunt ipſis eccleſijs ꝛ cōmodius poſ-
ſunt ipſis vacantibus eccleſijs ꝛ earum
cuſtodijs occurrere. extra de preſump.
quoſdā. ꝛ quod ibi no. in glo. ſ.

¶ Allegatio. lxxix. de conceſ. preben.

1 ☞ Duobus in eadem eccleſia impe-
trātibus: quorum primus in forma gra-
tie: ſecundus in forma pauperum cum
clauſula anteferri quorum executores
vtriꝗꝫ conferunt: quis ſit de iure potior
in prebēda vacante: qḋ iuris.
2 Forma pauperum in impetrationibus
an habeat certam ſummam preciſe ta-
xatam.
3 Litere impetratorie in forma pauperuꝫ
quare continēt qḋ de minori ſumma ac-
ceptare poſſit.
4 Pauperes clerici beneficiādi de quib⁹
debeant examinari.
5 Inſinuatio vni⁹ executoris an facta al-
teri liget ſibi manus.

Innocentius papa ſextus
donatiōi ſue reſeruauit
beneficium eccl'iaſticum
ſine cura cuius fruct⁹. xl.
florē. auri ſm̄ taxationeꝫ
decime valorē annuū nō
excedāt ad collationē / ꝓuiſionem / ele-
ctionē / ꝑſentationē / ſeu q̄uis aliā diſpo-
ſitionē ꝯmuniter pertinēs ad priorē. ꝛ c.
ſancti Laurētij Florē. ſi ꝙ in ciuitate vel
dioce. Florē. vacabat tunc vel ꝗ̃ primū
vacaret ꝙ infra vni⁹ mēſis ſpatiū poſt-
ꝗ̃ eiſdē de ipſius vacatione conſtiterit
duxerit acceptandum conferēdum Pe-
tro clerico flo. poſt accept. hm̄oi cum
omnibus iuribus ꝛ ptinētijs ſuis cū in-
hibitione ꝛ decreto ꝛ alijs clauſulis con-
ſuetis certis ſuꝑ hoc executoribus ſibi
ſcēdis hm̄oi deputat cum clauſulis con-
ſuetis: qui executor ꝑfata omnia ꝓdictis
priori ꝛ capitulo inſinuauit cum inhibi-
tione ꝛ decreto ꝛ alijs conſuetis. poſtea
vero dominus Urbanus ppa. v. apoſto-
licas literas in forma pauperum māda-
uit epo florē. quatenus de vita ꝛ conſer-
uatione Petri pri. octauiani clerici Flo-
rē. ſolenniter inquireret ꝛ ſi eum vite lau-
dabilis ꝛ conuerſationis honeſte repe-
riret ꝛ aliud beneficium eccl'iaſticū nō
obtineret ꝛ aliud ei canoni. non obſta-
ret eidē Petro de aliquo eccl'iaſtico bñ-
ficio ſm̄ ſue ꝓbitatis merita competē.
cuꝫ cura vel ſine ſpectāte communiter
ad collationē vel ꝑſentationem ſeu ele-
ctionē ꝓdictorum prioris ꝛ capituli ſancti
Laurētij ſi qḋ in ciuitate vel dioc. Flo-
rē. vacabit tunc vel quod primum ad id
obtulerit ſe facultas prouidere ꝓcura-
ret ꝛc. non obſtāte ſi aliquis ſua vel pa-

deceſſorum ſuorum romanorum pontificũ autoritate huiuſmodi bona ad dictorũ priore ⁊ capituli colla.vel p̄ſenta. ſpectã.tam in huiuſmodi pauperum q̄ in alijs quacunqꝫ forma verborum prouiſio ſpectent:quibus omnibus preterq̄ in alijs autoritate ipſius Urbani beneficia huiuſmodi ſpectantibus dictuꝫ Petrum in aſſecutione huiuſmodi beneficiũ voluit idem Urbanus anteferri.¶ Sed nullum per hoc ⁊c.inhibens ne eidem Petro in cathedrali eccleſia vigore huiuſmodi prouiſionis prouideretur vel de cuiuſlibet eccleſie collegiate prebenda vel alio beneficio ſine cura cuius redditus annui.xxx.flore.auri.quanti.valorem annuuꝫ excedant ſecundum taxationem decime vel alias pro decima eſt amplius per ſolut.addens ſue intenti.exiſtere ꝙ de huiuſmodi beneficio etiam ſi minoris q̄ predicti valoris extiterit poſſit eidem Pierozo.illud.ideſt vnius menſis ſpatiũ poſtq̄ ſibi de ipſius beneficiũ vacatione conſtiterit acceptare voluerit prouideri p̄fato priori ⁊ capitulo poſt inſinuationeꝫ preſentium.⁊ ex proceſ.per eos habitorum eis fac.ab ipſo beneficio interim etiam ante acceptationem huiuſmodi diſponere quoquomodo non preſumãt diſtrictius inhibendo decernens irrituꝫ ⁊ inane:ſi ſecus ſuper premiſſis a quoq̄ quauis autoritate cõtigerit attemptari qui executor predicta inſinuauit dicto priori et capitulo ante vacationem: interim inhibit ⁊ de vite merit.conuerſa.legitime perquiſiuit ⁊ purificauit p̄dictus Petrus ſuam voluntateꝫ declarauit quod beneficium minoris valoris vellet intendebat videlicet canonicatũ et prebendam in dicta eccleſia ſancti Laurentij cuius fructus ſecundum taxationem decime ad dictam ſummam xxx.floren.non aſcendunt poſt predicta vacauit prebenda in dicta eccleſia ſancti Laurentij que collegiata eſt:in qua ad dictum priorem ⁊ capitulum ſpectat collatio canonicatus ⁊ prebẽ.cuius canon.⁊ preben.fructus annui ſecundum taxationem decime aſcendunt ad quãtitatem.xxx.flore.auri executor Pierozclerici Florẽtini qui impetrauit ab Innocen.papa in forma gratie:eadem die vacationis canonicatus ⁊ prebende in dicta eccleſia ſancti Laurentij canonicatum ipſum contulit prefato Pierozo illos etiam acceptanti ⁊ eum in poſſeſſione dic.canoni.induxit ponenꝫ eum in choro ⁊ capitulo ipſius eccleſie ⁊ per pannos altaris et firmando oſtia ⁊c.

¶ Dictus vero executor dicti Petri in forma pauperum eadem die vacantis dic.cano.⁊ preben.vacan.eidem Pierozo acceptanti contulit ⁊ eum induxit in poſſeſſionem prebende ſpectande ad dictum canonicatum.Ex predictis modo queritur quis ſit potior ⁊ ad quem predictorum ſpectent dicti canonicatus et preben.ſecundum premiſſa.Item quid ſi omnia predicta facta fuerunt per impetrantem in forma pauperum:vcꝫ Inquiſitio/Declaratio/Uoluntas/⁊ Purificatio:cum nulla facta fuit inſinuatio priori ⁊ capitulo ⁊ prebenda fuit collata poſt p̄dicta primo impetran.in forma gratie. ¶ Itẽ quid ſi omnia p̄dicta fuerunt ſed inſinuatio fuit facta alijs quam predicto executori in forma gratie qui ante collationem factam dicto pauperi contulit dictum canonicatum ⁊ prebendam.¶ Item quid iuris ſi dictus executor in forma pauperum ante dic.vaca.et collationem factam de dicto Pierozo nõ inſinuauerat predi.priori.⁊.c.predic.⁊ predicta per eum vel impetrantem facta non fuiſſent.¶ Item quid iuris ſi bene inſinuauit ſed nõ requiſiuit; nec purificauit legitime ante vacationem ⁊ collationeꝫ predictas de meritis impetrantis predicti. ¶ Item quid iuris ſi inſinuauit ⁊ requiſiuit legitime tamẽ impetrans non declarauit voluntatem ſuam ſuper bñficio minoris valoris quando vacat.⁊ collatio facta fuit dicto Pierozo.Item quid ſi appareat de inquiſitione vite ⁊c.cuꝫ execu.aſſeris ſe inquiſiuiſſe ⁊ recepiſſe ⁊c. conferret.Item quid ſi p̄dictus executor in forma pauperum ante vacationẽ ⁊ collationem p̄dictam inſinuauit inhibuit inq̄ſiuit legitime ⁊ recepit ⁊c.Tamẽ alius impetrãs in ſimili forma pau

perum ⁊ prior in data erat cuius tamen
conditio nõ erat purificata nec inſinua-
tio facta nec voluntas declarata tñ ꝑ
ea poſt omnia predicta legitime facta
1 fuerint. †Ad predicta ꝑ ordinẽ breuiſſi-
me ſic dicitur ad primam q̃ſtionẽ videt
dicẽdum ꝙ ex quo ſecundus impetrans
in forma pauperum habebat clauſulaꝫ
anteferri: ⁊ ante vacationẽ collationẽ fa
ctã pmo impetrãti in forma gratie fuit
facta inſinuatio ⁊ inquiſitio ⁊ purgatio
cõditionis ⁊ declaratio voluntatis: ꝙ ipſe
impetrãs in forma pauperum ius hꝫ: qꝛ
iſtis caſibꝰ decretum ligauit ⁊ fuit nul-
lum: ꝙꝙ in contrariuꝫ factum fuit. hec
ꝓbatur in cle. vnica. de conceſ. pbẽ. cuꝫ
ſua gl. ⁊ per ea q̃ not. Jo. an. in decre. ſi
paup. ſup ꝟ. merita. li. vj. in nouella. ⁊ in
Spec. de conceſ. pbẽ. ſup Rica. ⁊ in ad-
di. Jo. an. ⁊ de cle. non reſi. §. j. in additio-
nibus ipſius Jo. an. ⁊ per ea q̃ compre-
hẽ. ⁊ not. de clauſula anteferri in decre.
autoritate. de conceſ. pbẽ. lib. vj. ⁊ in de-
cre. ſi. eo. tit. ⁊ li. in nouella. ſup ꝟ. in rẽ. ⁊
per cõpoſ. ⁊ decre. cauſamqꝫ. de pbẽ. lib.
vj. ⁊ in decre. ſi apoſtolice. ⁊ in decre. hi
qui. cum ſua glo. ⁊ cum remiſ. ad Spe. ⁊
in decre. qꝛ ſepe. ⁊ in. c. eum qui. de pbẽ.
cum ſi. ⁊ pdicta vera ſunt ⁊ pcedunt vbi
non fuiſſet aliꝰ collator quã pdicti prior
⁊ capl'm ordinarij: ſed qꝛ in pmiſſo caſu
erat aliꝰ executor collator cui nulla in-
ſinuatio facta fuit: ideo vide qd̃ dicetur
in. iij. q. ¶ Pro declaratione pcedẽtium
q̃ſtionum eſt ſciẽdum ꝙ iſta forma pau-
perum quãdo hꝫ clam etiã ſi animaruꝫ
cura ſit annexa ⁊c. puidetur eiſdem lꝫ
non ſint in ſacris. Eſto ꝙ defectu ordi. in
litteris mẽtio nõ fiat. caſus eſt de pben.
ſi ꝓ clericis. lib. vj. Itẽ ſi habeat anne-
xum ſacerdotium etiam ſi per ſtatutuꝫ
conferri non debeat. ſi ergo ſtatuta non
tollãtur ex tali forma non poſſet puide-
ri in tali eccleſia. ſecus ſi conſtitutio vel
ſtatutum non phibet conferri ſed iubet
infra certum tpꝰ pmoueri fm ea que
not. Joan. and. de pben. ei cui. lib. vj. no-
uella ſup glo. ij. aditio nec ſacerdoti dũ-
modo in reſcripto ſtatuto tollan. ut fm
Joan. mo. ibidẽ. ꝓ hoc articulo remittit
ad id quod no. eo. tit. ⁊ lib. cum illis. ⁊ in
gloſ. ⁊ c. ei cui. ſup prima gloſ. ¶ Itẽ pro
iſta forma non artatur hñs vnicum bñ-
ficium. vt refert Archi. Bonifacium de-
claraſſe in decre. ſi pro clericis ¶ Item
ſi impetrãs in hac forma anteꝙ ſibi per
eam ſit puiſum: aliud adipiſcatur bñfi-
cium ꝑ eam ſibi nõ poterit puideri. ca-
ſus eſt eo. tit. ⁊ li. ſi paup. Itẽ in hac for-
ma non puidetur de hoſpitali. vt no. gl.
in dicta decre. paup per cle. lr̃as. eo. ti.
¶ Itẽ ſcias ꝙ iſta forma pauperum cõ-
ſueuit fm diuerſitatẽ regionum taxari
ꝙ non excedat certã ſummã. Jo. an. de
2 conceſ pbẽ. ſup rubrica †dicit ꝙ forma
pauperum non hꝫ certã ſummã preciſe
taxatam f. xxx flo:e. in non curato. ⁊. l. in
curato. ⁊ hoc in italia cõmuniter expri-
mitur in ipſa forma. ⁊ declaratur qd̃ ſibi
volẽti poſſit puideri de minori. ⁊ datur
de facto tunc terminus vnius mẽſis ad
acceptãdum. vt hoc no. Jo. an. in nouel-
la in dicta decre. ſi pauper. de pben. lib.
3 vj. † Sed quare ſit hec declaratio ꝙ poſ-
ſit ſibi volẽti conferri bñficium minoris
valoris cum hoc non videtur hr̃e dubiũ
ꝙ ꝑ talẽ formã põt puideri de minori: qꝛ
aliud eſt dicere puideas vſqꝫ ad talem
ſummã: quo caſu de minori etiã põt p-
uideri. vt no. gl. eo. tit. ⁊ li. aliud eſt dice-
re puideas de pbẽda certi valoris quo
caſu de minori puideri non põt. vt in. d.
c. cui de non. ſ. rñſio fm Jo. an. in. d. c. cui
de nõ. hãc clauſulã ſo appona: qꝛ ſepe ꝑ
lr̃as ipſius decre. cui de non. opponeba-
tur contra impetrãtem in dicta forma.
Uel dicas fm eum illã clam apponi: qꝛ
mandabatur illi puideri de bñficio fm
ſue pbitatis merita ⁊ competẽ. infra di-
ctã ſummã. vt in. d. c. ſi paup. per qd̃ vi-
debatur decerni quãdo eſſet incompe-
tẽs puideri non poſſe. ⁊ hec placẽt ipſi
Joan. and. nã dicit periculoſius fore im-
petrãtibus hr̃e certã ſummã ſimplr̃ et
determinate taxatã quia cum de pluri
vel minori prouideri non poſſet raro ta-
le beneficium inueniret. ⁊ ideo dicit ſe
nunꝙ talẽ formam vidiſſe. ſed ponitur
ſibi vſqꝫ in. d. c. ꝙuis. vel dicitur ꝙ nõ ex-
cedat ſummã hoc etiã repetit in Spe.
de conceſ. pben. ſuper rubrica. ⁊ ibidem
dicit Jo. an. ꝙ aliter neſciret ſaluare qu-

etiam clam noſtre cum intentionis ⁊c. nā alias incongrue apponeretur etiā ſi minoris quā predicitur qꝛ hec verba caderēt quando eſſet certa quātitas taxata ⁊ expreſſa vt in clemē. vnica de conceſ. ꝓben. vbi etiam dicit ꝙ hodie per illam clām trium menſ. eſt ocio ipſius cuius ꝯtitatis beneficium ſibi cōferri voluit in ſumma qđ ſine illa eſſet in arbitrio
4 execu. ¶ Item anteꝙ̄ concedatur pauperi grā in predicta forma ſubijciatur examini p examinatores ad hoc deputatos: examinat enim de tribus ſi bn̄ legit bene conſtruit ⁊ bn̄ cantat: ⁊ volunt ꝙ ſaltē duo concurrant ſed quo ad partes gallicanas plus ponderant cātum ꝙ̄ conſtructum. Ex quo aūt per ipſos examinatores approbatus eſt datur forma ad executores vt inquirant ſi eſt vite laudabilis ⁊ conuerſationis honeſte vt in clemē. de conceſ. ꝓben. c. vno. ⁊ tūc ꝓuideat ſibi de bn̄ficio ſm ſue probitatis merita: vt hec oīa no. Jo. an. in nouella in decre. dicta ſi paup. de preben. li. vi. ¶ An autem iſte executor vocare debeat quorum intereſt ad inquiſitionē recurre ad ea que no. in clemē. vnica de offi. deleg. ⁊ per Paulum Boh. in. d. cle. vnica. de conceſ. ꝓbē. ⁊ per Inno. in decre. ſi. de ꝓſump. Sed quia hodie aū decretū ponitur inhibito ne ſe contra quē ſcribitur poſt factā ſibi lrārum inſinuationē inhibitionē ⁊ ꝓceſſus habi. p eos ante acceptat: aliqđ bn̄ficio interī diſponāt. ¶ Solet dubitari an eo caſu valeat collatio facta per ordinarium ante inſinuationē predictam. et dicit Jo. an. in. d. decre. ſi paup. in nouella. ꝙ credit valere collationē factā per ordinarium de bn̄ficio minoris valoris: quia illud requirit volūtatē declaratā vel acceptatam ꝙ alias nō eſſet competēs meritis probitatis ꝓpter eius tenuitatem. ⁊ ſic non cadebat in grā: vt. ſ. eo. cui de non. Circa iſtud bn̄ficiū minoris valoris. Papa fecit grāz limitatā grā fuit in hoc qꝛ decretum nō ligabat de iure manus ordinarij niſi poſt acceptationem vel volūtatis declarationem vt in cle. ꝓdicta. Nunc vero per appoſitionem mēſis ligat eū in forma ꝓdicta poſt dictam inſinuationem ⁊ nō plus ⁊ in hoc fauet collatori qꝛ alias appoſitio mēſis cum decreto ſufficeret vt in. d. cle. ꝟ. ſecus. Si aūt eſſet bn̄ficium qđ includeret ſub ꝓncipali gratia ⁊ non requireret voluntatem declaratam: ⁊ tunc facta ꝓnuntiatione per executorē ſuper volūtate impetrantis ſtatur decreto vt in predicta cle. in primo reſpōſo vt predicta oīa no. Jo. an. in dicta decre. ſi pauper in nouella. ¶ Sed adhuc dubito in predicta forma hodierna ꝙ dicatur beneficium incluſum in principali gratia quod non requirat voluntatem declaratam cum dicta forma habeat ꝙ ꝓuideatur de beneficio non excedente ſummam certi valoris: hinc enim nō magis certa ſumma vna ꝙ̄ alia eſt incluſa poſſet dici ꝙ qꝛ opponitur dicta clauſula noſtre cum intentionis exiſtit ⁊c. quod beneficium incluſum iſto caſu eſſet illud quod impleret ſummā literarum: quia illud nō eſt incongruum meritis probitatis ex quo Papa ſic taxauit quod ſibi de maiori non ꝓuideatur: ſed omnis alia ſumma inferior dicatur non incluſa ex quo deliberatā et declaratam voluntatem requirat et ponitur in optione pauperis. Secus eſſet ſi clauſula illa non apponeretur qꝛ tunc eſſet in optione executoris.
5 †Et id quod ſupra dicitur ꝙ ante inſinuationem ordinarij collatoris collatio videtur locum habere etiam in alio collatore puta executore dato ad prouidendum in eodem loco: qꝛ etiam ille ante inſignuationē huiuſmodi manus ligatas non habebit vt in dicta gl. vnica. de conceſ. preben. cum ſua glo. Sit ergo cautus habens talem formam vt non ſolum ordina. collat. verum etiā omnibus alijs hanc inſinuationem fieri faciat.

¶ Alega. lxxx. de locato. Rubrica.

1 Locatio ad longum tempus an ſit alienatio: ⁊ qualiter i hoc caſu accipiat longum tempus.

2 Locatio rei eccleſiaſtice facta vltra tēpus a iure vel conſtitutione permiſſum an valeat.

3 Contractus eccleſie ipſam eccleſiā grauantes an poſſint reuocari.

4 Utile non debet p inutile vitiari.
5 Donationibus pluribus inofficioſe fa-
ctis q̄ illarū poſſit reuocari.

1 Queris † cum locatio ad lon-
gum tp̄s ſit alienatio de re.
ec. non. alie. nulli. ⁊ ideo pro-
hibita vt ibidem. et. xij. q. j.
ſine excep. et ſine iuris ſole-
nitate fieri nequeat. x. q. ij. tue. Quod
dicatur longum tempus. Reſpondeo
diuerſi diuerſa in hoc ſenſerunt glo. ord.
in cle. j. de rebus eccl. ſuper ver. ad tp̄s.
recitat opiniones de ſeptēnio ⁊ quin-
quēnio ⁊ decēnio ⁊ vr̄ ſentire lȝ non cla-
re ꝙ ſit tp̄s quinqꝫ annorum ⁊ do. meus
Ja. cal. in decre. querelam communiter
tenet hoc eē arbitrarium ſecūdum eū:
ſolet tamen ſecundum eum hoc tp̄s li-
2 mitari ꝑ conſtit. ordinariorum. † Et vl-
terius quoties ſynodali cōſtitutione ca-
uetur ꝙ nullus p̄latus vel rector eccle-
ſie p̄ſumat vltra quinquēniū locare bo-
na eccleſie ſub pena nullitatis contra-
ctus vel pone ſecūdū opi. q̄ habet ꝙ de
iure communi ſeptēnium ſit logum tē-
pus ⁊ vltra illud facta locatio ſit alie-
natio ⁊ ſic ſine ſolēnitate facta non te-
neat per iura p̄dicta: contra p̄dicta re-
ctor eccleſie locauit bona eccleſie pro
octo nouē vel decem annis vel vltra ſi-
ne ſolēnitate: nūquid dicta locatio q̄ vl-
tra ſeptēnium a iure cōi ⁊ vltra quinquē
nium a iure p̄dictis ſeu conſti. non te-
nuit ſit nulla ꝑ toto tpe locationis an
vero ꝑ tpe exceſſiuo: r̄ndeo lȝ q̄ꝺ p argu
mēta poſſit dubia fieri tamē iuridica ve
ritate videtur eſſe nulla vt non ſolum
ꝑ tpe exceſſiuo de iure cōi ſm̄ conſti. p̄-
dictam ſȝ etiam ꝑ toto tpe. ¶ Examine
mus igitur vtrāqꝫ partē vt ⁊ veritas ip-
ſa repcuſſa clareſcat ⁊ quod ſit nulla ſo-
lum ꝑ tpe exceſſiuo vr̄ ſentire gl. ſup ꝟ.
graues. in. c. ij. de dona. q̄ dicit ꝙ ſi p mi
nutas donatiōes eccl̄ie ledantur id q̄ꝺ
vltra licitum eſt reuocatur p. l. ſi quis ar
gētum. C. de dona. idē no. glo. ſup verſi.
reuocari. in. c. apoſtolice. de dona. per. l.
ſi libertus. §. j. ff. de iur. pat. trahetur ꝙ
plus eſt: vt not. d. glo. in ſi. per. c. ſi quis.
de vſur. xij. q. ij. vbi glo. videtur etiā hoc
ſentire. ⁊ hoc idē in ſi. ſcribit Jo. an. de ſi

3 deiuſſo. ꝙ quibuſdā in nouella vezſꝙ ſi
ex frequentibus ⁊ ſingulis minut. con-
trac. ſimul collec. eccleſiā grauari con-
tingeret ꝙ in eo in quo grauatur reuo-
cādū eſt. hoc idē vr̄ ſentire Gof. ⁊ Innō.
de dona c. iij. ⁊ de hoc etiā p Gof. de his
q̄ fi. a prela. paſtoralis. vt ibi refert Joā.
an. in. d. c. apoſtolice. de dona. in nouel.
qui refert idem ibi ſentire Uin. ⁊ Gof. in
ſum. de his q̄ fi. a p̄la. in fi. ⁊ Bar. brix. in
vene. lxvj. Dama. q̄ hāc qōnē pſequitur
in. d. c. apoſtolice. de dona. cuius gloſſaȝ
poſuit Phy. eo. tit. ij. ar. pro ⁊ cōtra. Pro
iſta parte alle. ꝙ prima donatio q̄cunqꝫ
per illā eccleſia nō fuerit leſa tenuit: nō
dȝ p ſequentē q̄ grauauit infringi alle.
de dona. c. ij. ⁊ facit regula factum legi
time lib. vj. cum materia ſua. ⁊ q̄ꝺ dicit
in diuerſis idē in vna que grauat: q꞉ q̄ꝺ
excedit reuocabitur p dictuȝ. c. ſi quos.
de pre. alleg. ſeruis. ⁊ per. l. ſancimus. §.
j. C. de dona. ⁊. ff. de vſur. l. placuit. ⁊ idu-
citur. l. qui ⁊ a quibus. l. ſi quis habens.
ita refert Joā. and. in. d. c. ap̄lice. de do-
na. in nouel. vbi concludendo dicit tenē
dū cum gloſ. dicti. c. alle. ſ. q̄ fuit Laurē.
et hoſtiē. in. d. c. apoſtolice. vt etiam ibi
refert Joā. an. dicens ꝙ ſiue ſit vna ſo-
la ſiue plures ſint illud tm̄ et illud totū
in quo ⁊ per quod grauata fuit eccleſia
reuocabit̄. Idē a ſimili ⁊ p oīa videtur
poſſe dici de locatione p̄dicta facta ad
longū tp̄s q̄ꝺ ſolum id reuocari debeat
quod excedit. i. reuocetur locatio ꝑ tpe
ꝓhibito de iure communi vel ſm̄ dictā
conſtitutionē: ſed pro tpe conceſſo de iu
re communi vel ex ꝯſtitutione nō reuo
cetur rationibus p̄dictis. facit ad hoc
q꞉ tpa dicte locationis ſunt ſeparabilia
4 in q̄bus vtile † p inutile nō vitiat̄ vt in
regula iuris non debet. de reg. iur. li. vj.
¶ Pro parte altera poteſt dici ꝙ dicta
locatio debeat pro toto tempore reuo-
cari: imo ſit pro omni tempore nulla.
vnde Damaſ. vbi in dicta ſimili queſtio-
ne de diuerſis donationibus per quas
ſimul iūctas eccleſia grauatur. ¶ Pro
iſta parte arguens tenet quod de ſingu
lis detrahitur per. l. ſi totos. de inoffic.
Ad iſtam. l. reſpondet Joan. and. in de-
cre, ꝓpter. de dona. ſuper gloſ. j. in no-

3 vel.⁊ vbi dicit ꝙ ſi ſunt plures donatio
nes inofficioſe facte reuocat̃ poſterior
per quam apparet inofficioſitas. et ſic
loquitur ſm eum.l.ſi titius.⁊.l.ſi alteri.
C.de inoffi.dona.quod eſt intelligẽdum
quãdo p̃cedẽtes donationes per q̃s nõ
appet inofficioſitas a p̃ncipio tenuerũt.
tñ eñ ſm eũ vltima donatio per ſe cõſi-
derata nõ grauat eccliam ſic nec pma
ſʒ grauat̃ ex omnib⁹ ſimul conſideratis:
ergo de oibus detrahet̃.ad idẽ inducit.
ff.de iurepa.ſi libertus.§.vlti.hoc tñ in
q̃one p̃ſenti nõ caderet ꝙ poſſet detra-
hi de ſingulis locatis quia non cõgruit
iure locationi que quẽlibet annũ req̃rit
integrum.⁊ ideo totũ dʒ iure reuocari.
¶ Itẽʒ lʒ dicta locatio facta ſit ꝑ octo
vel nouẽ vel decẽ annis ⁊ penſio ſit diſ-
tributa ꝑ quolibet dictorum annorum
tñ ꝑpter connexitatẽ ſi in tp̃e exceſſiuo
vitiatur locatio debet ſup toto vitiari.
Nam põt eſſe ꝙ in quinquẽnio colligit
certos fructus ꝙ non recolligeret poſt-
ea in toto reſiduo tp̃is:puta ſi eſſet ſil-
ua cedua in dictis bonis locatis. Item
põt eſſe ꝙ certi fruct⁹ recolligunt̃ infra
octo annos q̃ nõ recolligunt̃ infra quin
quennium.Item pʒ exemplum in ſiluis
et vineis de nouo plantatis. Item ſm
cõſuetudinem italie certe ꝑ vno anno
ſeminant̃ ⁊ fructus faciũt alio anno:vn
de expedit poſſeſſiones habere locatas
magis diſpari numero annorum q̃ in
pari ſic ꝑpter pluralitatẽ annorum vel
minorum ſit pẽſio quolibet ꝑpter iſtaʒ
ergo cõnexitatem ſi in parte temporis
vitiatur ⁊ in totũ:vt.l.cuʒ eidẽ.in fin.de
edil.edic.nã conductor accepiſſet ꝑ tã-
to vel forte non conceſſiſſet niſi pro tãto
tẽpore:vt.d.l.cum eidem.⁊.ff.de ſolu.l.ſi
quis aliam.nam nõ accepiſſet integra.
creditor niſi ꝑ ſolido eccleſiis fieret qđ
etiam apertius declaratur ibi:quando
duo fundi fuerunt dati in ſolutione:q⁊
vno euicto totuʒ reſoluit̃.ff.de in diem
adiec.l.ꝙ autem.§.fin.⁊.l.ꝙ ſi vno.Nec
ob.p̃dictis.C.de trãſac.l.ſi expulſ. quia
ibi loquitur qñ tranſactio fuit facta ſup
diuerſis capitulis ſeparatis.hic autem
fruct⁹ ⁊ cultura oim annoꝝ dicunt̃ eſſe
connexa ergo ⁊c.vt.ff.de mino.l.et.§.ex
cã.⁊ ſic non põt fieri ſeparatio vtilis ab
inutili.et non ob.regula iuris.q.§.alle.
in contrariuʒ.nec ob.p̃dictis.d.l.ſanci-
mus.C.de dona.nam lʒ non valeat do-
natio in eo ꝙ eſt intra legitimã ſummã
⁊ ex hoc nõ leditur nec donãs nec dona
tarius:donãs nõ q⁊ iniurius eſt donata-
rius:non q⁊ ſemper ſibi acq̃rit:lʒ minus
iſtam rõnẽ facit gl.l.ſi decẽ loca.de vb.
ob.l.j.§.ſtipulatim.Ex p̃dictis apparet
dictũ cõtractũ fore ꝑ omni tp̃e nullũ.⁊
ita conſuluit do.Bar.de ſaxo ferrato vt
reperitur inter cõſilia ſua ꝙ viſa q̃dam
conſti.epi Flo.hoc ideʒ diſputando ter-
minauit do.Nico.Alex.de peruſio legũ
doctor in ſua q̃one q̃ epali cõſtitutione
cauetur:nec ob.p̃dictis ſm euʒ de arbi-
triis cum tp̃e.⁊ de preben.dilectus.et.c.
niſi.q⁊ ibi fuerunt plura capitula ſepa-
rata ſecus in.q.propoſita alia cõtra ha-
berẽt locum vbi non conſtat que fuerit
prima donatio. Sed certe in.q.noſtra
non apparet quis fuerit primus annus
vel ſecundus quia totum ſimul ⁊ cõne-
xum vt prediꝫi.

¶ Allegatio lxxxj.

1 Non facere ⁊ minus legitime face
re equiparantur.
2 Inſtrumẽto ſine teſtibus an ſit ſtandũ.
3 Delegatio ⁊ ſubdelegatio non dicũtur
acta iudicij.
4 In forenſibus negotijs an ſtetur actis
ſine teſtibus.
5 Iconomus datus eccleſie vacãti an ha
bere poſſeſſionem eccleſie dicatur.
6 Iconomus datus ad cuſtodiã fructuũ
eccleſie non habet adminiſtrationem
ſpiritualiũ:quia aliud eſt cuſtodire fru-
ctus:aliud regere ⁊ poſſidere eccleſiaʒ.

NOn valuit actus fact⁹ ꝑ
Mattheũ ꝓcuratoris no-
mine iconomi tã in propo
nenda exceptione contra
poſſeſſionẽ poſſeſſorũ q̃
in exhibẽdo petitione ſup
petitorio ⁊ poſſeſſorio:quia nõ produxit
mãdatũ ſuũ nec iconomat.⁊ fuit in tp̃e
1 oppoſ.¶ †Ex hoc ſequit̃ ꝙ poſitiones
habent̃ ꝑ non factis ⁊ petitio ſua hr̃ ꝑ
non exhibita:q⁊ nõ facere ⁊ min⁹ legiti-
me facere equiparant̃ in iure.de ele.nõ

reſſ. ex tue. ꝛ facit ad hoc qḋ non ꝑduxit
mandatū vicarij cuiꝰ vigoꝛ fecerat ico-
nomum. Itē nō ꝑduxit deſtinat. lr̄arum
vel recep. q̄ omnia erāt de ſubſtātia mā
dati vt de ſe pꝫ. ¶ Itē appet ex actis in
iure ꝓbat. p. l. municipalem que irritat
actum factū ſine ꝑduc. mādati. ꝛ. l. mu-
nicipales ēt in cā eccl̄ie q̄ tractat̄ i foro
ſeculari q̄ ad ordinē litis eſt ſeruādum:
nec prodeſt productio facta per alium
procuratoꝛē in alio actu in quo erat ꝓ-
curatoꝛ ſecundus Mattheus: nam ad
alium finē ꝛ in alia parte ꝑduxit ꝛ actꝰ
vnius nō operatur vltra finē ſuū. de oꝛ.
cog. c. ij nā ēt foro eccl̄iaſtico ſunt ſeruā
da iura municipalia laicoꝝ etiā ꝓ cleri
cos ſi non ſunt inhoneſta et ſunt ſimpli-
citer facta Bart. in. l. cunctos populos.
in. v. q. in. viij. col. nec facit fidem inſtr̄m
iconomatus ꝑductū qꝛ ſine teſtibꝰ ꝛ ſo-
lēnitatibus debitis et inſtru. publi. hoc
2 ꝓbatur † qꝛ regula eſt ꝙ nō ſtatur inſtr̄o
ſine teſtibꝰ in aut. de fide inſtru. § ſi q̄s
igitur. § ſed ꝛ ſi q̄s § ſi uo. Spāle eſt in
actis iudicialibus de ꝓba. q̄m. 𝔷. ꝛ not.
Inn. de ꝓſcrip. ad audiētiam. ſꝫ deputa-
re iconomū eccl̄ie nō eſt iudiciarium ſi
cut nec conferre bn̄ficium qꝛ nō hꝫ fieri
in iudicio cōtentioſo ſꝫ ex ſuo officio. de
offi. oꝛ. cum nos. vnde ea q̄ fiūt ptibꝰ ab
3 ſentibus nō ſunt de ꝓceſſu † vn̄ delega-
tio ꝛ ſubdelegatio nō dicuntur acta iu-
dicij. vn̄ nō ꝓbarentur ſine teſtibꝰ. vide
ꝑ Inn. in. c. q̄m 𝔷. de ꝓba. et in. c. ad au-
diētiam. de reſcri. vn̄ in ſnīa diffinitiua
in lit. conteſt. ꝛ interlocutoꝛijs commu-
niter opponunt̄ teſtes: vt not. Io. an. in
c. q̄m contra. de proba. ſup glo in nouel.
¶ Item ac ſine teſtibus non credit̄ niſi
ſint ſumpta ꝑ notarium deputa. ad hoc
vt no. in. d. c. q̄m contra. qḋ non apparet
4 in caſu noſtro. † It. ſolum in forenſibus
negotijs ſtatur ac. ſine teſ. ꝛ tn̄ ſi faciaꝫ
ꝓcuratoꝛē apud acta requirūtur teſtes
vt ꝓbatu de ꝓba. q̄m cōtra. nec ob. l. in.
dona. C. de dona. nā vt ibi no. gloſſ. illud
intelligitur ꝙ teſtes ſe non ſubſcribant.
¶ Tabellio ante eorum nomine debet
ſubſcribere. ¶ Item tert. in dicto caſu
videtur requirere ſubſcriptionem prin-
cipalis de cuius preiudicio agitur de-

natio eſt ſcriptura foꝛē. propter inſinua-
tionē q̄ neceſſe ſit in iudicio: idō non mi-
rū ſi ſine teſtibꝰ nō valet in iudicio etiā
illa q̄ inſinuat nō req̄rit: qꝛ ꝓut pōt inſi-
nuari hꝫ igitur ꝛc. Nō fuerūt delate lr̄e
iconomatus ad iconomum vnde ante
non potuit officium exercere. hoc ꝓbat̄
a ſimili quia iudex delegatus ante pre-
ſentationem literarum non recepit iu-
riſditionem. de appel. ſuper eo. ij. nec ꝓ
cur. ante receptionem mandati: vt not.
compoſ. de elec. c. j. ꝛ Arch. de ꝓcu. c. iij.
li. vj. ꝛ Spe. eo. ti. § j. ver. quid ſi procura-
toꝛ. vnde ꝛ glo. oꝛ. in cle. j. eo. ti. ꝛ ꝓcura-
toꝛ ꝛ cum litere per nuntium explicen-
tur non ſufficit aliter ſcire. l. j. in fin. ꝛ ibi
not. de contrahen. emp. ff. quia in nun-
tio requiritur mandatū precedere nec
poteſt ac. nuntij rat. haberi. l. vlti. et ibi
Pe. ꝛ Cy. ¶ Itē lr̄e nōdum deſtinate nō
vident̄ ꝯſumate ꝛ reintegra. nō videat̄
hr̄e effectum. nā ꝯmiſſio facta per dele-
gatum alteri ſi reintegra moꝛiatur expi-
rat. de offi. dele. q̄nis. li. vj. Secus ſi ad
eū ꝑuenerant ꝛ vti ceperit vt ibi. Itē vi-
carius epiſcopi nō dat iconomum: quia
iſte actus non ſpectat ad iuriſditionem
contētioſam q̄ ꝓprie tranſit in vicariuꝫ.
de offi. vi. c. j. ꝛ. ij. li. vj. ne ꝓdeſt ꝑſentia
vel conſenſus ꝑtium: qꝛ iſte actus nō hꝫ
fieri cum ꝑtibꝰ: imo ꝑ eo. §. electe q̄ pe-
tūt ſe inſtitui nihil hn̄t ſe intromittere
de poſſeſſione ꝛ non ſpectat ad eos imo
ꝓhibentur a iure. de ele. auaritie. li. vj.
nec ꝓdeſt inſtr̄m productuꝫ vicariatus
vbi eſt expreſſuꝫ ꝙ poſſit dare iconomū
in quacūqꝫ eccleſia. nā aut intelligit̄ de
eccl̄ia non vacā. aut de vacā. de non va-
cāte nō pōt intelligi. nā in illis ſpectat
adminiſtratio primo loco ad prelatum
ſuū eo viuente. Si de vacāte: ꝛ tūc intel
ligendū ſm̄ naturam ſuaꝫ videlicet ad
cuſtodiēduꝫ fructus: vt in. d. decre. cum
nos. de offi. oꝛ. nō ad agenduꝫ: vt ibi glo.
ergo non ad poſſeſſionē eccleſie repetē-
dū nec ꝓdeſt ꝙ vicarius dedit maiorē
ꝑtātē dicto iconomo: qꝛ non poterat cū
ſolū haberet in mād. dandi iconomum
qḋ intelligitur ſm̄ ſui naturam ꝙ eſt vt
cuſtodiat fructus non vt agat qꝛ māda-
5 ta ſunt ſtricti iur. ¶ † Item iconomus

datus eccl'ie vacãti non hꝫ poſſeſſioneꝫ
eccl'ie:q: bonoꝝ ſolum factus eſt cuſtos
nec põt agere vel rẽ eccl'ie in cãm dedu
cere in iudicium ſicut iacẽt.hereditatẽ
nõ poſſidet ipſa nec alius ꝑ ea:vt.l.j.§.
ſcenola.ſi quis teſtõ liber eẽ iuſ.fue.no.
glo.de offi.or.cũ nos ⁊ facit.lxxvj.di.qui
ibi ſimpliciter dicitur de reſeruatione
fructus.xij.q.ij.illud.nec mirũ cũ vacã.
ſede non poſſit agi vel litigari ne ſe.va.
c.j.⁊ vltra ⁊ vtrobiqꝫ not.¶ Item lꝫ ali-
quis detineat eccleſiã vacãtem non tñ
dicitur poſſidere ꝓlaturã eccleſie:vt no.
Jo.an.de arbi.ex.pte.ſuper verſi.ſubla-
6 tu.¶ +Item iconomus datus ad cuſto-
diã fructuum nõ hꝫ adminiſtrare ſpũa-
lia nec poſſidet nec gubernat eccleſiam
⁊ iõ de poſſeſſiõe eccleſie ſe intromitte-
re nõ põt:aliud eſt cuſtodire fruct⁹:aliũ
regere vel poſſidere eccleſiam. ¶ Iteꝫ
non potuit facere procuratorẽ ante lit.
conteſta.q: nomine officij ⁊ noie alieno
agit.⁊ ita dixit in mandato ſ iconoma-
tus noie.hoc aũt de iure fieri nõ poteſt
⁊ maxime cum ſit eius induſtria electa
de offi.deleg.c.ſi.⁊.l.neqꝫ.de procu.⁊ ſic
dicitur in executore qui nõ põt ante lit.
conteſt.ad iudicia facere ꝓcuratorem:
vt no.Cy.in.l.id quod pauperib⁹.in.xiij.
q.C.de epi.⁊ cle.hoc eſt regulare in his
qui noie alieno agunt:vt pꝫ in his que
no.Spec.de procur.§.rõne quoqꝫ.verſi.
item.qd fuit ꝯſtitut.facit.l.iubemus.de
ſac.ſan eccl.¶ Itẽ iconomus qui habet
nudã detẽtionẽ ⁊ cuſtodiã fructuum et
qui nomine alieno non ſuo adminiſtrat
etiam ſi poſſeſſionem ꝑderet non repe-
tit pñte domino niſi ſicut colunus qui
deiectus pñte domino non repetit poſ-
ſeſſionem.ita not.gloſ.j.q.j.in ſuam.al-
leg.de vi ⁊ vi ar.l.cum fundus.ff.ſi poſ-
ſeſſio eccleſie eſt turbata epiſcopus pre-
ſens agat.

¶ Allegatio.lxxxij.de dilatio-
nibus. Rubrica.

1 ☞ Quarta dilatio an detur ad probã-
dum in incidenti.
2 Quarta dilatio datur ſine iuramẽto q̃
nõ fuerit perclictat⁹ dicta teſtiũ qñ nul
li teſtes fuerunt examinati.
Dilatione pendẽte an officium iudicis
conquieſcat quo ad omnia.
4 Dilatio nulla datur vltra quartam.
5 Canonici ꝓcedere volẽtes ad electiõ-
nem per modum ſcrutinij quam formã
obſeruare debeant.
6 Officium iudicis conquieſcẽre pendẽ-
te dilatione qualiter intelligatur.
7 Pendente vna dilatione non eſt alia
danda.
8 Poſt appellationẽ a diffinitiua dicitur
iudicis manus ligate ⁊ iuriſdictio in ſu-
periorem tranſfuſa.
9 Quarta dilatio an locum in ſummariis
habere dicatur.
10 Exceptio reprobatoria teſtiũ an ſit pe-
remptoria.
11 Actori non licet quod non reo.
1 In cauſa matrimoniali ⁊ de
federe mr̃imonij lit.con-
teſt.⁊ data dilatiõe ad ꝓ-
bãdũ partib⁹ ⁊ produc.⁊
examinat.et publicat.te-
ſtibus hincinde re⁹ ꝯ te-
ſtes actor.in termino ſtatut.⁊ ad oppo-
nẽdum hincinde ⁊ obijcit contra teſtes
actor crimina ⁊ defectus ad repellendũ
eos a teſtimonio.i.vt fides illis in ſuis
depoſitionibus non adhibeat ⁊ ad ꝓbã-
dum ipſa crimina ⁊ defectus teſtes ꝓ-
duxit iurare ⁊ examinare fecit qñ quoꝝ
publicationem actor petit a iudice ſibi
ſtatui terminum ad ꝓbãdũ teſtes ſuos
fuiſſe ⁊ eſſe bone fame ⁊ immunes a di-
ctis criminibus ⁊ defectib⁹ obiectis iu-
dex ꝑ prima ſcda ⁊ tertia dilatione ſta-
tuit terminum ad ꝑdicta infra quas di-
lationes actor ꝓduxit ⁊ iurare fecit duos
teſtes ⁊ decurſ.dictis dilationib⁹ ⁊ te-
ſtibus non examinatis petit ipe actor a
iudice cum ſolẽnitate legali ſibi ſtatui
quartã dilationẽ ad ꝑdi.ꝓbã.reus con-
tradicit dicẽs hec fieri non debere.fuit
hic poſitũ ꝑ iudicẽ in alle.ꝑ pte actoris
quod dicta dilatio dari deberet allega-
bãtur decre.vltra tertiã ⁊ decre.in cau-
ſis.de teſti.q̃ diſponunt talẽ dilationem
dãdã petitã cum dicta ſolẽnitate legali
ꝑ parte dicti rei rñdebãt ꝑ illos decre.
2 nõ ꝓbari hoc fieri debere.+nõ ſm illos
tunc demũ dꝫ talis dilatio dari qñ te-
ſtes ꝓducti i alijs dila.ſunt examinati

⁊ non primo.nã tex.dicit de ſolẽnitate le
gali ꝙ iuret ꝙ dicta teſtium nõ fuerint
ꝑcunctata:ergo ꝓſupponitur examina-
tio quia alias percunctari nõ pñt:vbi er
go non ſunt examinati nõ hꝫ locum for-
ma dicti iuramẽti ergo nec quarta dila-
tio.Item aſſignabãt ꝙ rõne hmõi talis
iudex non dꝫ dare quartã dilationẽ imo
nec tertiam nec ſcdam ſi videat in ꝓce-
dẽti dilatiõe eſſe ſufficiẽter ꝓbatum.nã
eẽt ſuꝑflua que ſuꝑfluitas reſecãda ẽ vt
in ꝓemio decre.⁊ in decre.ij.de ꝓbatio.
⁊ ob hãc cãm debet refrenare multitu-
dinẽ teſtium:vt in.c.ſignificauerunt.de
teſt.⁊ hoc bñ poteſt iudex in decreta.an
te publicatã cũ ſemper teſtes iudici pu
blici ſint quia eos examinat ⁊ penes ſe
3 dicta retinet.† Itẽ allegat ꝙ iudex ſta
tuat terminũ ipſi actori ad faciendum
deponere teſtes productos infra tertiã
dilationem ⁊ pendente lite iudicis offi-
cium conquieſcit de appel.ſignificãte.
Unde ſaltem tali dilatione durante nõ
poteſt peti vel dari dilatio predicta.Itẽ
dicebant hoc eſſe expeditum per clem.
ſepe.de verbo.ſigni.que vult ꝙ in cau-
ſis ſummariјs qua lis eſt matrimonia-
lis:vt in clemẽ.diſpendioſa.de iudiciјs.
iudex amputet dilationem ſed ſi conce
dereẽ prima ſecunda tertia ⁊ quarta di-
latio non eſſet quid amputari poſſet cũ
4 †vltra illas etiam in non ſummariјs
non indulgeaẽ dilatio:vt in dicta decr.
vltra tertiã:⁊ merito vt ſit litium cert⁹
finis vt in decret.dilectus.de teſti.vbi
he moderantur reprobationes teſtium
hincinde.Item alle.ꝙ lꝫ quarta dilatio
petita cum ſolennitate legali concedi
debeat in negotio principali.et ita lo-
quuntur dicte decre.vltra tertiam.Et
ſic in cauſis tamẽ ad ꝓbãduꝫ exceptio-
nes vel defenſionẽ emergẽtes ꝗ factuꝫ
ꝓncipale non reſpiciũt non datur talis
dilatio al's vix eſſet litiũ finis ſi ſuꝑ quo-
libet articulo ꝓbãdo prima ſcda tertia
⁊ quarta ꝑberentur.Itẽ dicebãt ꝙ ſola
ſolẽnitas legalis non ſufficit ad quartã
dilationẽ niſi concurrant etiã ea ꝗ con-
currere debẽt vt ſcda tertia dilatio ⁊ vl-
tra ea dicta ſolẽnitas legalis.Itẽ alleg.
ꝙ qñ datur quarta dilatio non pñt no-

minari noui teſtes ſꝫ ꝓduci denominaẽ
quare oẽs debẽt a ꝑncipio nominari:vt
no.Hoſt.in.d.c.in cauſis.de teſti.Itẽ al-
le.ꝙ dicta dilatio dari nõ debeat:nã in
termino dato actori ad ꝓbãdũ dicta cri
mina cõtra teſtes rei re⁹ poterat ꝓbare
eos eſſe bone fame:vt not.ſolet in.c.cũ
oportet.de accuſa.⁊ ſic ibi ſua defenſio
non auferebatur.Unde hoc non facto
poſtea petere non põt dilationẽ ꝑ ſe ad
ꝓbãdum eos bone eſſe fame:quia iſtud
non eſt iure cautum ſed bene eſt cautũ
iure ꝙ pñt reprobare poſitiones teſtis
actoris vt in.d.c.dilectus.vel reprobare
dicta de falſo ꝑ indirectũ:vt in.c.ſerieѕ.
⁊.c.ex tenore.de teſt.Et lꝫ iudex talẽ di-
lationẽ aſſignauerit in cauſa matrimo-
niali ꝓ prima ſcda ⁊ tertia fecit iniuſti-
tiã ⁊ aggrauauit partẽ ⁊ modo ſequitur
grauauit in vno ergo et in alio dꝫ gra-
uare:vt no.ſolet in.c.ſi.de reſcri.¶ Re-
plicabatur pro parte actoris ad ꝑdicta
per ordinem.¶ Ad primum dicebatur
ꝙ dicte decre.vltra tertiã.⁊.c.in cauſis.
non recipiunt dictuꝫ intellectum.Nec
eſt glo.vel doctor qui illas ſic exponat ⁊
talis intellectus foret abſurd⁹ ⁊ ſeque-
retur ꝙ iura concederent quartã dila-
tionẽ in caſu magis odioſo ⁊ pericoloſo ⁊
denegarẽt in caſu magis fauorabili ⁊ fa
cili.¶ Nã odium ⁊ periculum iſto caſu
emergunt per ſubornationẽ teſtium.nã
examinatis teſtibus eſt verendum ne
pars que petit quartã dilationẽ hoc pe
tat quia percunctatis teſtibus ſit ꝓba-
tum vel non ꝓbatum ⁊ vellit ſub ordi-
natione nouorum teſtium ſuã cauſam
reparare.¶ Nec ob.quod dicitur de for
ma iuramẽti ⁊c.Nã ille tex.ſic fuit locu-
tus qꝛ veriſimile erat ꝙ in prima ſcda ⁊
tertia aliqui teſtes forẽt examinati non
tñ excluſit quartã dilationem niſi exa-
minati non eſſent qꝛ iſtud eſſet abſurdũ
vt dictum eſt:vñ tali caſu qñ nõ fuerũt
examinati dabiẽ quarta dilatio ſine di-
cto iuramẽto ⁊ eſt ſimile qđ leg.⁊ not.in
c.accedẽs.de pur.cano.Licet eñ forma
purgatiõis ſic vt infamatus de crimine
iuret ſe nõ cõmiſiſſe ⁊ purgatores iurẽt
ſe credere ipſum innocẽtẽ tñ ſi defect⁹
natalium veniat in purgatione reus iu-

rabit ſe

babit ſe credere fore legitimū ꝛ puerte-
tur forma iſto caſu:et tradunt doctores
in.d.decre.ꝑpter naturā materie. Nā
iurando ſe vere eſſe filiū talis vere ſub-
iret anceps periurium:qꝛ hoc vere ſciri
5 non pōt. Idem eſt in ſimilib⁹ multis.†
nam ſꝫ canonici ꝓcedētes ad electionē
per formam ſcrutinij debeāt aſſumere
tres de collegio fidedignos q̄ vota cun-
ctoꝝ diligēter inquirāt ꝛ eſt hoc de ſub-
ſtātialib⁹ forme. ¶ Si tū in capl'o non
ſint niſi duo canonici non ſeruabit̄ pro-
pter defectū materie:vt no.in.c.qꝛ pro-
pter.de elec.eo.mō ſꝫ deficiēs in proba-
tione obiectoꝝ in pſonā electi ſit ſuſpē-
ſus triennio beneficijs eccl'iaſticis. Ta-
men ſi obijciēs non habet bñficia aliter
puniet̄:vt no.de elec.c.j.li.vj.vel poſſet
dici q̄ etiam poſſit dicto caſu pſtari iu-
ramentum predictū qꝛ teſtibus nō exa-
minatis tale iuramētū cōtinet verita-
tem:qꝛ iſta ſtāt ſimul nō fore teſtes exa-
minatos ꝛ non ꝑcunctaſſe eoꝝ dicta vt
de ſe pꝫ. Preterea aliud iuramentū qđ
nō fuerut dicta teſ. percūctata ſm In-
noc in.d.decre.vltra tertiā intelligitur
tam de teſtibus actoris q̄ rei. ſꝫ in hoc
caſu thematis nō fuerint examinati te-
ſtes actor.ꝛ ſic iurari pōt dicta teſtium
non fuiſſe percūctata. ¶ Ad rōnē q̄ aſſi
gnabatur pro intellectu dictarū decre.
rñdi q̄ in caſu thematis nō apparebat
probatū:ergo denegare nō pōt quartā
dilationeꝫ predictā.ꝛ cū dicebat̄ debet
ergo prio examinare ꝑductos ꝛ videat
ſi probent:ꝛ tūc deneget ſi nō probēt et
tunc concordat. Reſpondetur hoc non
eſſe iure cautū ꝛ ſequeret̄ ex hoc q̄ ſi in
pma dilatione ꝑduxi duo teſtes. Iudex
non deberet recipere donec illi exami-
narentur qꝛ nec iudex dꝫ plures teſtes
recipere ſi ꝑducti ſufficienter pbēt.ꝛ tū
hoc nemo dicit niſi effrenata multitu-
do ꝑduceret̄ qđ nō eſt in caſu nr̄o qꝛ ſo-
lum duo ſunt producti. facit ad iſtū qđ
no. Spec.in.§.reſtat.de teſti.verſic.ſed
qđo.vbi apparet nō de facili fieri refre-
natione teſtiuꝫ:ꝛ tunc demum cum nu-
merus noſter eſt magnus. Item cū plu-
res ſint articuli in cauſa formati et for-
te ꝑ duos teſtes ꝑductos in caſu volo
ꝓbare ſolum vnū capl'm qꝛ alia ignorāt
ꝛ ꝑ ꝓducendos volo ꝓbare alia capl'a
pꝫ q̄ non pōt mihi denegare quartam
eo pretextu:qꝛ illi duo poſſent probare.
¶ Itē qꝛ nō eſt tutū parti duos ſolū ꝓ-
ducere q̄ forte non ꝯcordabāt vel forte
vn⁹ repellit̄ aliqua exceptione. Itē cū
actor ꝑduxerit ꝛ examinari fecerit ſex
teſtes ꝛ reus producat ſuos ſuper dire-
cto contrario ſi iudex vidit q̄ illi ſex te-
ſtes actoris probauerunt dꝫ dare quar-
tā dilationē pdictā non obſtāte qđ duo
ſint ꝑducti in tertio:qꝛ probatio dictoꝝ
pro parte rei nō ſufficeret nec tolleret
ꝓbationes ſex actoris ſed debēt eſſe to-
tidem vel plures ſm lecta.ꝛ no.de te-
6 ſti.in pñtia cum ſua materia. ¶ † Ad id
qđ dicebat̄ q̄ dilatione pēdente iudicis
officiū cōquieſcit ꝛc. Rñdebat̄ qđ verū
eſt circa ea q̄ impedirent turbarent vel
implicarēt actū cōphenſum in dilatiōe
ſꝫ nō alia extranea. vñ ſi iudex aſſignet
terminū ad ꝓbādū partib⁹ in cā ꝛ dila-
tiōe pēdēte altera partiū aliqđ attēpta
uerit in pīudiciū litis vel partis alteri⁹
nulli dubiū q̄ iudex poterit officiū ſuū
impēdere circa reuocationem attēpta-
torū nō obſtāte dilatione aſſignata rō-
ne pdicta:ſed in caſu pdicto noua dila-
tio vt producant̄ alij teſtes et receptio
alioꝝ teſtiū nō turbat vel impedit effe-
ctū dilationis ſtatuti ad faciēdū exami-
nari:imo tendit ad idē ꝛ eſt acceleratio
litis vt illis examinatis preſto ſint alij.ꝛ
ad id qđ dicebat̄ ſicut pēdente vna dila-
tione nō debet dari alia ſic nec pēdēte
examinatiōe teſtiū ꝑductoꝝ infra vnā
dilationē non dꝫ dari alia dilatio vt idē
iuris ſit in pncipali qđ in acceſſorio cū
examinatio ſit acceſſoria ad ipſam dila
tionē. Rñdebāt hoc malū eſſe argutū ꝛ
7 diſſimile. † nā pēdēte vna dilatione de-
bent teſtes ꝑduci.ꝛ idō nō eſt dāda alia
qꝛ oino ſupflua ſed alia trāſcurſa:ſed te-
ſtes examinent̄ non pñt alij teſtes ꝑdu
ci ſine noua dilatione. ¶ Itē ſit ſtatut⁹
termin⁹ ad faciendū examinari teſtes:
tū iſta dilatio hꝫ plus facti q̄ iuris:naꝫ
hmōi dilatio ſolū factū reſpicit ꝛ in die
feriata poſſunt examinari vt intelligūt̄
facta iuris diſpōne ꝛ dilatione.nā ꝑ fa-

ſũ iuramẽtũ coꝛã ſatiſfactũ eſt dilationi
dat. ad ꝓbandũ ⁊ ſic non impediet cur-
ſum cauſe in aliis q̃ ſunt iuris ſicut nõ
8 impedientur ea que ſunt facti.† vnde
licet de iure poſt appellationem a diffi-
nitiua ſint ligate manus iudicis ⁊ iuriſ-
ditio in ſuperioꝛem tranſfuſa. Tamen
hoc non obſtante poſſunt taxari expen-
ſe: qꝛ hoc facti ⁊ eſt declaratio condem-
na. ꝓcedẽtis ſm ea que not. in decre. ſe-
pe. de app. ¶ Ad decre. ſepe. de ver. ſig.
in cle. Rñdebat primo q̄ nõ dicit q̄ am-
putet de numero dilationũ cõceſſarũ a
iure. ſ. prima ſecũda tertia quarta ſꝫ ſta
tuat pro dilatione pauciores dies q̃ in
his vel intelligitur vbi abbꝛeuiatio de
iure cõcedit de re iudica. qd̕ ad cõſulta
tionẽ. de ap. cum ſit. cum ſi. alias benefi
cium iuris iudex auferre nõ põt. xxviij.
di. de his. de re iud. indultũ. lib. vj. alias
tollerent defenſiões neceſſarie qꝛ ſi nõ
potui habere teſtes in tertia dilatione
⁊ denegaretur quarta q̃ ſolum iſto caſu
cõcedat pꝫ q̄ tolleret defenſio ⁊ ꝓba-
tio q̄ illa cle. ꝓhibet ibi non ſi tamẽ iu-
dex litẽ abbꝛeuiet: qm̃ et repꝛobationes
neceſſarie ⁊ defenſiões legitime admit
9 tant.† Nec eſſet ſanꝰ intellectꝰ ſi intel-
ligeret q̄ in ſummariis non haberet lo-
cũ quarta dilatio cum ita in ſummariis
ſicut in aliis obuenire põt impedimen-
tũ ꝓpter qd̕ i pͥa ſcd̕a ⁊ tertia dilatiõe
non potui habere teſtes neceſſarios ad
pꝛobandũ quos modo in quarta habe-
re poſſum. ⁊ ita in illis ſuccurrẽdum eſt
ꝓbat. ſicut i aliis imo magis qꝛ ſunt fa-
uoꝛabiles pꝛeſertim in cauſa matrimo-
niali qualis eſt ꝓdicta in qua etiã publi
cat. atteſta. ⁊ imo lata ſnĩa ꝑnt teſtes ꝓ
duci vt veritas ꝓbet: fortius ergo ⁊ fa-
cilius dari dꝫ ad id quarta dilatio ⁊ mi-
nus ledit hoc regulas iuriſ. Item ſi di-
ceret dilationẽ huiuſmodi eſſe ꝛputan-
dam in ſummariis debuiſſet iudex am-
putare dilationẽ datã ad ꝓbandũ odio
ſam excep. ꝯ teſtes: ſꝫ ex quo illa nõ fuit
amputata abſurdũ eſſet q̄ amputaret
dilatio ad ſe defendendũ ab obiectioni
bus ꝯ illã ad id qd̕ dicebat q̄ q̃rta dila-
tio hꝫ locũ in negotio pꝛincipali et nõ in
except. rñdebatur q̄ ille decre. loquun-
tur gnaliter ⁊ ſunt gnaliter intelligẽde.
¶ Itẽ dicebat q̄ erat qd̕ ſpe. de teſti. §
qualr aũt. v. ſed cũ ſuper. ibi arguit ꝓ ⁊
contra ſm Guil. ⁊ ibi. Jo. and. ſup dicto
verſ. dicit q̄ quarta dilatio hꝫ locum in
exceptionibus peremptoꝛ. ab idẽptita-
10 te rõnis ſecꝰ in dilatoꝛiis. ¶ † Iſta autẽ
exceptio repꝛobatoꝛia teſtium eſt per-
emptoꝛia ſaltim per obliquum quia illa
ꝓbata aufertur pꝛobatio et admittitur
contra eam ⁊ ſoꝛtitur eandẽ naturã: qꝛ
actoꝛis ⁊ rei equa dꝫ eſſe conditio et ſic
ſe hꝫ excep. ꝯ teſtes. ¶ Ad id quod dicit
q̄ ſola ſolẽnitas legalis non ſufficit ⁊c.
rñdebat q̄ quicquid requirit in. j. ij. iij. ⁊
iiij. hoc non eſt querendũ in qua ſpãle
eſt vt ſeruata ſolennitate legali illa cõ-
cedatur: vnde iſtud iuramentũ excludit
oẽm ꝓſumptionẽ ſeu ſuſpitionem ꝯtra-
riã ⁊ pꝛobat me fuiſſe impeditum in ha
bendo illos teſtes quos modo volo ꝓdu
cere: vnde ⁊ bene inſpiciẽdo in iſta quar
ta dila. ſic conceſſa interuenifit omnia
que in pꝛima ſcd̕a ⁊ tertia. Sed ꝓbatur
iſto caſu per iuramẽtũ delatum a iure:
et ita habet cõis pꝛactica in iudiciis. et
intelligo me non potuiſſe habere nõ qꝛ
fuerim impeditus ex facto meo ſeu ex
contumacia ipſoꝛũ teſtium: qꝛ illo caſu
ne duz q̃rta ſed milleſima daret: vt no.
in. d. c. vltra. ⁊ Jac. but. in. l. j. C. de dila.
Sed intelligo habere me non potuiſſe
qꝛ foꝛte erãt abſentes vel excõmunicati
vel criminoſi ⁊ ꝓſeuerãtes i crimine vel
huiuſmodi ⁊ modo ſunt ꝑntes liberi et
idonei vt ſit differẽtia inter impedimẽ-
tum per quod datur tertia vel milleſi-
ma ⁊ impedimẽtum per qd̕ datur quar-
ta cum ſolẽnitate legali. alr̕ abſurdum
videtur dari milleſima impedimento
ſine ſolẽnitate legali. ¶ Ad id quod di-
cebatur q̄ in quarta dilatione nõ pote-
rãt ꝓduci nõ nolati ante rñdebat hoc
nõ eſſe verum nec iure cano. nec in cõſ
viu ſeu pꝛactica recep. vel poſſet eſſe ve
rũ vbi plures fuerint noiati in ꝓcedẽti
dila. q̃ examinati: ſed vbi nulli fuerunt
nominati in pꝛecedenti dila. iſtud non
poteſt habere locum. Item non eſſet
equũ ſic dicere: nã foꝛte ideo nõ nolauit
qꝛ erãt abſentes ⁊ nõ putabat illos re-

dituros ſed ſi a caſu rediret rñdebat ꝙ
imo ſi vis me probare male fame ſʒ me
ꝓbare bone fame idē in ſili vt no.glo.in
decre.qualr.de accu.ꝛ vbi in.c.cuʒ opor
teat.e.ti.no.vñ ſʒ potuerim ꝓbare pen.
dilo.tua ad probandum ꝯ me hec bona
11 iure†ꝙꝛ non ſʒ actori qđ reo nō liceat cū
nil obſtat quominus debeam hře dila.
meā ad ꝓbandū qōnē ante teſtiū publi
cationē qꝛ poſt fieri nō poſſet niſi ꝑ indi
rectum vt in cle.de teſti.ꝛ ſʒ ſint alia re
media reprobare de falſo hoc eſt duruʒ
ꝛ difficile ꝛ aliqñ impoſſibile cum via et
facilis ꝛ ꝑ vita auferri non dʒ qꝛ nulla
ſpes defenſionis auferenda eſt ꝛ maxi
me contra exceptiones odioſas: qꝛ odia
reſtringi et fauores conuenit ampliari.

¶ Allega.lxxiiij.de conſe.eccleſie.

1 ¶ Eccleſia vbi ſepulta ſunt corpora infidelium vel paganorum an poſſit cōſecrari.

2 Cadauera an poſſint ſepeliri in eccleſia conſecrata.

3 Mulier pregnans cum fetu an poſſit in eccleſia ſepeliri.

4 Corpora infidelium in eccleſia ſepulta ſunt exhumanda.

5 Corpora infantium non baptiſatorū in cimiterio ſepulta an ſint exhumanda.

6 Multa poſt factum tolerātur que ante facta prohibentur.

7 Cimiteria in quibus corpora paganorū ſunt ſepulta an debeant conſecrari.

1 Eccleſia†vbi eſt ſepultus pa
ganus nō pōt ꝯſecrari neqꝫ
ibidē miſſa celebrari ſed ia
ctari foras: ꝛ mundari de cō
ſe di.ij.eccl'ia. ¶ Itē nō pōt
ꝯſecrari eccl'ia vbi cadauera infideliuʒ
ſunt ſepulta niſi pmo euulſ.vel raſ.
corporibus vel parietibꝰ.e.di.c.ſe.fuerūt.
¶ Sed qđ ſi xp̄iani erāt ante q̄ ſepulti
fuerunt nūqđ pōt eccl'ia cōſecrari.vr ꝙ
ſic qꝛ dicti tex.videnř loqui de cadaueri
bꝰ infideliū.ꝛ eſt rō qꝛ illis nō cōicamus
viuis ergo nec mortuis que rō ceſſat in
xp̄ianis. Et ſʒ tñ xp̄iani in eccleſia ſepe
liri non debeāt: vt in.c.nullius.xiij.q.ij.
hoc non eſt ex dicta cauſa ſed propter
immunitatem eccleſie.i.puritatē et re
uerentiam: vnde ex quo ante conſecra
tionem fuerunt ſepulti ceſſat ratio. et
ideo exhumari nō debet: ꝛ videtur pro
bari in.c.eccl'ia.ij.de conſe.di.j.vbi dici
tur ꝙ poſt conſe.fuerūt ſepulti chriſtia
2 ni poſſunt miſſe celebrari. ¶ †Nunquid
autem cadauera poſſunt ſepeliri in ec
cleſia conſecrata videtur qđ non quia
prohibetur eccleſia cōſecrata vbi ſepul
ta ſunt talia cadauera.de conſecr.diſt.
j.eccleſia.et.c.ſequenti. ergo poſt con
ſecrationem non debent ibi ſepeliri a
paritate rationis: ſed illa capitula vidē
tur loqui de cadaueribus infidelium nō
de chriſtianis ꝛ quod de vno prohibetur
de alio cōcedi videtur: imo videtur ſen
tire glo.in.d.c.eccleſia.ꝙ cadauera chri
3 ſtianoruʒ poſſint ibi ſepeliri in eo†quod
dicit mulierem pregnantem ſepelien
dam in eccleſia ſm aliquos: ꝛ ideo dicit
ꝙ conſueuit vēter aperiri ꝛ fetus extra
cimiterium ſepeliri.ſ.vt mulier poſſit in
eccleſia ſepeliri.et hoſ.in ſumma de cō
ſe.eccle.§.an ſit.ver.quid ſi mulier.di
cit qđ ſi conſtat fetum mortuum poteſt
mulier pregnans in eccleſia ſepeliri al's
aperiri debet baptizari de cimiterio nō
ꝓprie.facit pro hoc text.in.d.c.eccleſia.
in ſimili.vbi dicit quod ſi poſt conſecra
tionem cadauera fuerunt ſepulta poſ
ſunt miſſe celebrari ſi fuerint chriſtiani
qui ſepulti fuerūt quia ceſſat ratio pro
hibitionis quia quibus non communi
camus viuis nec mortuis. ¶ In contra
rium poſſet ſumi argumentum quia ex
quo permittit miſſas celebrari ſi poſt cō
ſecrationem fuerunt ſepulti: ergo videt
ſi ante conſecrationem fuerunt ſepulti
non liceat. Item aduertendum ꝙ ſicut
non licet conſecrare eccleſiam vbi infi
delium corpora ſunt ſepulta ſic nec miſ
4 ſas celebrare. ¶ †Sed quid ſi poſt con
ſecrationem ſepeliantur dicta cadaue
ra nunquid ſunt exhumanda: vr ꝙ ſic a
paritate rōnis qꝛ ſicut añ conſecratio
nē debēt euelli corpa vt poſſit conſecra
ri. Ita ꝛ poſtq̄ conſecrata eſt ſi ſepelian
tur debēt exhumari a paritate rationis.
Nam ratio quare non pōt conſecrari ec
cleſia tali caſu ē: vt no.gl.in.d.c.eccl'ia.
qꝛ q̄bus eccleſia viuis cōicare nō poteſt
nec mortuis.q̄ rō eſt etiam in ſepultis

poſt cõſecrationẽ. ⁊ videtur hoc ſentire tex. in. d. c. eccl'iam. in eo qd dicit ꝙ miſſas celebrare non lȝ vbi cadauera poſt conſecrationem fuerũt ſepulta pari ratione ergo ⁊ exhumari vt poſſint officia celebrari. ¶ Sed quid de cadaueribus
5 chriſtianorum. vr ꝙ nõ. † Quid igitur ſi ſepulta ſunt cadauera infantium nõ baptizatorũ dic idem ꝙ de infidelibus dictũ eſt. Quid ſi diſcerni non poſſint talium oſſa infantiũ ab aliis ⁊ ſic non pñt exhumari de ſepulture ſacris reſpõdeo aut fuerunt ſepulti poſt conſecrationeȝ aut ante. Si poſt non debent exhumari: vt. ſ. vel potius eſſet eccleſia reconcilianda ſi ante non debet ibi eccl'ia cõſecrari: qꝛ lȝ corpora non debeant exhumari vbi ſunt permixta qꝛ pure conſtat ꝙ ibi ſunt infideles ⁊ lȝ in eccleſia conſecrata toleretur ꝓpter mixturã in nõ conſecrata ſunt exhumãda alias in eccleſia non poſſet celebrari. et ſic ad euitandum quãdã abſurditatẽ tolerentur tñ vt nulla abſurditas ſequatur nõ conſecretur eccleſia vbi ſunt talia corpo
* ra ſepulta. et ideo nõ fiat† ⁊ multa poſt fac. tolerẽtur q̃ añ facta ꝓhibentur ⁊c. Quod corpora etiam infidelium nõ debeant ſepeliri in eccl'ia videt̃ no. hoſti. in ſum. de immu. eccle. § in quibus ⁊ ad quos. ṽ. ſed nec infra eccleſiã. etiam ꝙ in eccl'ia ſepeliri non debent aliqui niſi ſint epi aut abbates aut digni pꝛ̃sbyteri aut fideles laici. alle. xiii. q. ii. nullus. vbi eſt tex. Intelligunt quidam de laico fideli ⁊ in dignitate conſtituto per queȝ ſci. miracula fiunt a fide. i. virtute. Alii intelligunt de quolibet laico fideli ⁊ in dignitate cõſtituto: ſicut Comite Rege Imperatore. ⁊ ſic de facto ſeruatur glo. tamen in. d. c. nullus. videtur intelligere de quolibet chriſtiano niſi in mortali peccato deceſſerit. hoſt. in ſum. de cõſe. ec. § ⁊ an ſit. ṽ. quid ſi mulier pregnans ⁊c. vr ſentire ꝙ ſi corpora ſepulta ſunt xpiana nõ exhumanda ſed poſſet eccleſia conſecrari ſine exhumatiõe in eo qd faciat dubium ſolum qꝛ eſt ꝑgnãs. ⁊ dr ꝙ etiã ſi ꝑgnans ſepulta ſit põt cõſecrari ſine exhumatiõe: ergo videtur innuere ꝙ poſſint exhumari corpora tali caſu.

7 ¶ † Item cimiteria in quib⁹ corpora paganorum ſepulta ſunt nõ debẽt cõſecrari. de ꝯſe. di. iii. eccl'iarum. ⁊ c. eccl'iam. no. hoſt. de conſe. ec. § an ſit iteranda. Aliud in oſſibus infidelium q̃ expelluntur. rõ differentie innititur qꝛ ab eccl'ia eiiciunt̃. hoſti. vide ſummam in. d. § et an ſit. Arch. in. c. eccl'iam. de cõſe. diſtin. ſuper ṽ. fideles. dicit doctores intelligi ꝙ qñ eccl'ia eſt conſecranda prius pauimentum eſt purgãdum. ⁊ ſi ſunt ibi corpora infidelium euellantur ſecundum hugo.

¶ Allegatio. lxxxiiii. de conceſ. preben.

1 Papa gratioſe cõcedẽs cuidaȝ epo conferre poſſe q̃dã bñficia vacantia an includat illa que ſpecialiter ſedi apoſtolice ſunt reſeruata.

2 Papa dicit̃ illa ceteris inhibere que ſibi ſpecialiter reſeruat.

3 Indefinita locutio equipollet vniuerſali.

4 Papa ꝑ grãm alteri factam nõ ligat ſibi ipſi manus.

5 Generi per ſpeciem derogatur.

6 Preſentatio predicari dicitur de patrõnis laicis: ⁊ preſentatio clericorum electio proprie dicitur.

7 Epiſcopus non poteſt ſe reſtringere ad conferenda certa beneficia ante vacationem.

8 Epus eligens aliquẽ bñficiandũ ſibi non debitum ſi moriatur elect⁹ añ vacationem an poſſit epus alium eligere.

9 Decretum pape an ligare dicatur ignorantes.

10 Uerbum beneficium latiſſimum eſt et maxime per clauſulas ſibi appoſitas.

11 Abbatie an veniant ſub nomine beneficiorum.

12 In generali conceſſione an veniant ea que quis in ſpecie non fuiſſet conceſſurus.

1 Dominus† papa gratioſe conceſſit epo Floren. ad ipſius ſupplicationeȝ reſeruando collationi ſue ea vice dumtaxat autoritate aplica quatuor beneficia eccleſiaſtica: ⁊ ſi dignitates vel perſonatus exiſtãt ⁊ curã habeãt animarũ

⁊ ad ea cõſueuerit q̃s p electionẽ aſſu= 1 mi etiam ſi dignitates hmõi i collegia= tis eccleſijs principales exiſtant. Quo= rum bñficiorum ſingulorũ fructus red= ditus ⁊ pũentus ſi cum cura ſexaginta ſi ſine cura fuerint. xl. flore. auri ſecun= dum taxationem decime valorem an= nuum non excedant pro quatuor perſo= nis idoneis quas duxerit eligendos ſi qua tempore reſeruationis hmõi in ci= uitate vel dioceſ. Floren. dummodo in eccl'ia cathedrali non exiſtant vacabãt vel cum vacauerint: que dicte perſone p ſe aut p pcuratores ſuos infra vnius mẽſis ſpatium poſtq̃ eis vel eorundem pcuratori vacatio illorũ innotuerit du= xerit acceptandũ ſingula eorũ vcʒ bñfi= cia ipſorũ pſonarũ ſingulis poſt accepta tionẽ hmõi conferendũ cum oĩbus iuri= bus ⁊ ptinentijs ſuis inhibendo quoq; ſucceſſoribus eiꝰ Epis Floren. qui erũt pro tpe et illis vel illis ad quem vel ad quos in ciuitate diocc. predictis hmõi beneficiorum: Collatio: Prouiſio: pre= ſentatio: Electio ſeu queuis alia diſpoſi tio pertinet communiter vel diuiſim ne de huiuſmodi beneficijs interim etiam ante acceptationem eãdem: niſi poſtq̃ eis cõſtiterit q̃ perſone vel eorum pro= curatores predicti illam voluerint acce ptare ⁊ diſponere quoquomõ preſumant ad conferendã etiã autoritate predicta ſingulis eiſdem perſonis poſt accepta= tionem huiuſmodi ſingula beneficia ſu= predicta cũ oĩbus iuribus ⁊ ptinentijs eorundẽ ſibiq; puidẽdum de illis ac in= ducẽdum perſonas ipſas vel dictos p= curatores incorporales poſſeſſiones ⁊c. cum clauſulis ⁊ cõibus nõ obſtantibus ⁊ cum decreto ſub data Auinioñ. Pont. 2 dñi Grego. xl. anno primo calen. Maij. ¶ Quare nunquid in p̃dicta grã inclu= dantur beneficia ſedi aplice ſpãliter re ſeruata ſeu bñficia in curia vacantia ſeu bñficia ad ſedem aplicã deuoluta ſm ſtatuta Lateraꝰ. ↄcilij. et de quibus videri põt in libello alle. mearũ. ¶ Se= cundo q̃rit nunquid in dicta gratia in= cludantur bñficia q̃ ſpectant ad p̃ſenta tionem patronorũ laicorũ. ¶ Tertio q̃= ritur de modo pcedẽdi in p̃dictis p di= ctum epm. ¶ Reſpõdeo ad predicta p or= dinẽ. ⁊ dico q̃ beneficia vacantia in cu ria de iure cõi de quibꝰ in decre. p̃ſenti. de preben. li. vj. ⁊ latius in libello alle. mearũ in alle. cẽteſima nõ includuntur in dicta gratia nec pñt reſeruari vel cõ= ferri per dictum epm vigore dicte gra= tie per decre. lʒ de pbẽ. li. vj. Circa hoc queri poſſet cuʒ dicta bñficia de iure cõ muni in curia romana vacãtia debeãt p papã conferri infra mẽſem a die vaca tionis ⁊ notitie alias redeunt ad ordi= nariũ collatorẽ: nunquid poſt dictũ mẽ= ſem includitur in dicta grã q̃ potuerit reſeruari ⁊ cõferri p dictum epm Florẽ. vigore dicte grẽ. Rñdeo q̃ ſic de iure cõi qđ tũc verum eſt q̃ vacãt ⁊ nõ vacãt i curia ⁊ ceſſat impedimẽtũ ad hoc opti me quod no. gl. ſʒ q̃rit q̃ vult q̃ lʒ optio non hẽat locũ in ipſis poſt mẽſem ſi pa= pa non cõtulit. Sʒ q̃ro cũ pſone noĩate p epm predictum habeãt ipſe ad accep. vnius mẽſis ⁊ talia bñficia vacãtia i cu ria ibi vacẽt p mẽſem et non redeũt niſi poſt mẽſem nunq̃d poſt menſem potue= runt tales pſone electe p epm accepta re tale bñficiũ ſic reuerſum ad ordina= riũ. Rñdeo puto q̃ ſic q2 tũc de nouo in partibꝰ cẽſeat vacare ⁊ tunc incipit mẽ ſis currerere ſicut ⁊ ordinario non con= putat in. vj. mẽſibꝰ datis eiſdẽ ad confe rẽdũ dictus mẽſis pape ſic nec impetrã ti eadem rõne. ¶ Sʒ lʒ p̃dicta vera ſint de iure tñ q̃ dicta bñficia vacãtia in cu ria ſpãliter reſeruãtur ſedi aplice ⁊ ipo rũ reſeruat. vigore ſolũ p ſummũ põti= ficẽ reſeruat. de bñficijs ſpãlr reſerua= tis dubium vr̃ q̃ ſi ſunt ſummo põtifici ſpãliter reſeruata non lʒ alteri manum apponere ⁊ q2 ea que ſibi ſpãliter reſer= uat alijs inhibere vr̃. i ↄtrariũ facit q̃ ex quo papa cõcedit q̃ p autoritatem ſuã reſeruet. ⁊ conferat p hoc in hmõi reſer= uat. ſibi ſoli p̃iudicat ⁊ late interp̃tãdũ eſt priuilegiũ ⁊ cõtra eũ fieri dʒ interp̃= tatio q̃ legẽ potuit apertius dicere etiã in materia impetrãtium bñficia: vt no. glo. in. c. ſi de bñficio. ſup ꝟ. ſiue ad nos de pbẽ. ⁊ de facto ſuo qui reſeruauit cer tus erat tpe p̃uilegij verba ſunt gñalia de quatuor bñficijs vacãtibꝰ. de oĩ ergo

3 vacatione intelligitur†quia indiffinita equipollet vniuerſali.vt no.glo.de elec. ecti.vt circa.li.vj.ꝛ ꝟbum vacat.de vacatione iur.ꝛ non facti intelligitur de con ceſ.preben.cum nr̃is.ꝛ decre.lꝫ.de ꝓbẽ. li.vj.nõ loquitur in iſto caſu ſed ſolũ de beneficiis in romana curia vacãtibus de iure cõi de quibus in.d.c.pñti.Sed hmõi ſpãliter reſeruata non dicũtur ꝑ pãe vacare in curia gloſ. in.c.j.vt lite pen.in elec.in ꝟbo ſecus videntur ſentire ꝙ ſpecialiter reſeruata non vacẽt in curia imo in partibus vacãt:ſed do.papa pro vna vice vult de illis prouidere certe pſone ꝛ bene prouidet cum de eis cõferẽdis gratioſe alteri concedit.ꝛ hãc drĩaꝫ facit dicta gl.in.d.cle.cũ de beneficio iura vacantia in curia et deuoluta ad curiã vñ prima non confert ſcda ſic vt ibi poſſet tñ eque diſtingui an ſpãlis fuerit facta ꝑ papã ante dictã gr̃aꝫ factã dicto epo de dictis bñficiis:ꝛ tũc includantur etiam ſpãliter reſeruata per rõnes ſupradictas.Si ãnt ſpãlis reſeruatio fuerit facta poſtea tũc non includantur:quia tũc de gñali gr̃a facta epo ſpãliter poſtea reſeruata videẽtur exclu-

4 di†qꝛ papa ꝑ gratiam factã epo non ligauit ſibi manus ad hoc de conceſ.preben.c.j.li.vj.Contra hoc tamen facit qꝛ ſequeretur ꝙ etiã vacantia in curia de iure cõi etiã poſt menſem includerẽtur in dicta gr̃a epi de quo querebam.ſ.primo queſito.Et ꝗcq̃d ſit de iure cõi nõ credo ꝙ curia reciperet hoc eſt ſimile. ad hoc quod no.glo.in cle.j.de lite pẽ.in glo.Secus ergo facit cõtra ꝓdicta qꝛ ſicut executor nõ confert ſpãliter reſeruata ſic nec epus ſupradictus.Nã rõ quare executor non confert vacãtia in curia ꝛ ſic deuoluta:vt dicit dicta glo.in cle.ſin. alle.cũ de bñficio qꝛ primo confert papa iure proprio ſcdo deuoluto ꝛ eodem mõ ſpãliter reſeruata cõfert iure ꝓprio: Et ſi diceres ẽt non reſeruata cõfert iure ꝓprio verũ eſt tñ etiã ordinari⁹ talia cõfert ꝛ nõ conſtat an velit illa cõferre iure ordinario iſta vice ita ipſe quod nõ alius.ꝛ ideo executor nõ confert ſic nec dictus epus qui executor eſt.ſ.de plenitudine poteſtatis:vt no.Jo.an.de conſue.

c.ſi.ſup.ꝟ.vacantibus.¶Quid ergo ſi papa ſcribat executori:ſuper ꝓbẽ.de cõferenda.ꝛ illam reſeruet vt eſt moris et de ſtilo.Nunquid habebit locum optio vr̃ ꝙ nõ qꝛ nõ habebit locũ in ſpãliter reſeruatis:ſꝫ iſta prebenda eſt ſpãliter reſeruata:ergo ſm hoc eſſet contra caſuꝫ illius decre.ꝛ dicit Arch.in.d.c.ſi.de cõſue.li.vj.qd̃ in ſpãliter reſeruatis ſi papa conferat non hꝫ locum optio ſecus ſi ꝑ aliuin de beneficiis gñaliter reſeruatis dõm vr̃ ꝙ includuntur in dicta gr̃a

5 ꝓfati dñi epi.†Nã generi ꝑ ſpeciẽ derogatur:vt in.c.j.de reſcrip.c.j. Unde generali reſeruationi olim beneficiorũ derogatur ꝑ iſtam ſpecialem gratiam de quatuor bñficiis conferendis.Itẽ reſeruatio facta de quatuor beneficiis ẽ ſpãlis reſeruatio facta autoritate pape. ergo preiudicabit generali facte autoritate eius.¶Item quia papa tempore dicte gratie facte epo ſciebat oĩa bñficia reſeruata:qꝛ factum ſuum non pſumitur ignorare.de reſcrip.ab excõicato ergo concedẽdo epo collationem quatuor beneficiorum vr̃ ex certa ſciẽtia cõceſſiſſe alias fruſtratorias fuiſſet gratia ꝙ non eſt ſentiendum cum beneficiis iuuari nos oporteat non decipi.ad hoc ff.de legi.l.ſi qñ.ꝛ ð verb.ſigniſi.ſi abba. et de priui.ſi papa.li.vj. De beneficiis ad ſedẽ ap̃licã deuolut.dicẽdum eſt qd̃ includuntur:nam talia includuntur in ptãte executoris dati ad prouidendum. vt in.d.c.ſi de beneficio.de prebẽ.ergo ꝛ in dicta gratia epiſcopi qui eſt executor ad reſeruandum ꝛ conferendum dict. quatuor bñficia deputat⁹ eſt.ratio autem quare iſta beneficia veniunt ꝛ includuntur in poteſtate executoris ꝛ nõ predicta bñficia in curia alias vacãtia no.in glo.d.decre.ſi de bñficio.quia vacãtia in curia ꝯcedunt ꝓprio iure.ſꝫ deuoluta confert iure deuoluto ꝛ in reſeruā.ꝗ etiã non veniunt in dicta ptãte.ꝛ eſt rõ de qua.ſ.dixi.qꝛ reſeruata cõfert ad plenitudinem ptãtis.Deuoluto ꝟo de ptãte ordinaria ꝛ deuoluta.¶Sed nunquid habeat locum optio in beneficiis reſeruatis per epiſcopum vigore dicte gratie.Rñdeo qd̃ vacatura bene-

cia.vt in.c.cum in tua.de conſue.lib.vj.
quia dicta gratia epi intelligitur ꝙ re-
ſeruet ⁊ conferat bñficia nulli alteri de
iure debita. ¶ Sed conſtat ꝙ vbi eſt cõ-
ſuetudo vel ſtatutum optionis tale bñ-
ficium alteri debetur.vt in.d.c.cum in
tua.cum ibi no. ¶ Sed nunquid in di-
cta gratia epi includantur bñficia ſpe-
ctantia ad pñtationẽ patronoꝝ laico-
rum vĩ.ꝙ ſic:q2 lr̃a dicit ad cuiuſcꝫ col-
lationẽ ꝓuiſionẽ electionẽ vel pñtatio-
nẽ vel quãuis aliã diſpoſitionẽ:ergo oẽs
6 modos ꝓuidẽdi includit ⁊ maxime †cũ
pñtatio ꝓprie ꝑdicetur de patronis lai-
cis q2 pñtatio clericoꝝ dicitur electio
ꝓprie.ad hoc ꝑ ⁊ contra ꝗ no.gloſ.in.d.
c.ij.de pbẽ.lib.vj.ꝗ tractat an talia bñ-
ficia ꝗ ſpectãt ad pñtationẽ laicoꝝ di-
cantur in curia vacare in caſibus decr.
pſen.eo.tit.lib.vj. puto contrarium.ſ.ꝙ
talia beneficia non includantur in di-
cta gratia epi:q2 ꝑ quãcunqꝫ latã formã
conceſſam a papa in collatione bñficio-
rum non veniunt bñficia laicoꝝ.ad hoc
decre.dilectus.de offic.deleg.⁊.c.cũ di-
lectus.de ſurep.vbi Hoſt.dicit ſe vidiſſe
literã papalẽ directã prelatus Anglie
in qua cõtinebatur ꝙ quãdo papa ſcri-
bit pro aliquo bñficiãdo non eſt ſue in-
tẽtionis ꝙ ei conferatur eccl'ia in qua
patronus laicus obtineat patronatũ. ⁊
ſibi conſuluit Jo.an.in quadã q̃ſtione di-
cẽs ita ſeruari ꝙ verbum pñtatiõis iux-
ta ſcriptã formã expſſam in lr̃is non in-
cludit pñtationẽ laicorum ⁊ iuſtificatur
ſm eum hoc dictum ꝑ decre.dilect⁹.ij.
de pbẽ.⁊ ꝑ ibi no.in prima glo. ¶ Que-
ro quidã cleric⁹ impetrauit a papa exe-
cutorẽ ad conferẽdum ſibi vnum bene-
ficium vacãs vel vacaturuꝫ in dioc.vel
ciuitate Florẽ.ꝙ infra mẽſem a die no-
titie vacationis duceret acceptãdũ de-
mum quodã beneficio vacã.acceptauit
illud ⁊ ſibi conferri fecit ⁊ illud idẽ be-
neficiuꝫ qd alias includebatur in dicta
gratia epi ⁊ per eum vigore dicte gra-
tie reſeruatum ⁊ infra eundẽ mẽſeꝫ ac-
ceptatum ꝑ vnum nominatum ab ipo
epo qd erit. Rñdeo ſi data ſpecialis im-
petratio preceſſit in dicta gr̃a epi pre-
ualebit:aliter ſecus. Tẽpus ergo date
lr̃arum eſt inſpiciẽdum.nam hic ille li-
tere non preiudicant ſed preferuntur
autoritate apoſtolica expectantibus:vt
patet ex forma literarum. Inſuper que-
ro de modo procedẽdi ꝑ dictum epiſco-
pum ad executionẽ dicte gratie.reſpõ-
deo:audiui aliquos dicentes ⁊ non ſine
colore veritatis ꝙ epiſcop⁹ ante omnia
dꝫ reſeruare in dicta ciuitate vel dioc.
nominatim ⁊ ſpecifice quatuor bñficia
⁊ eligere quatuor ꝑſonas idoneas qui-
bus dicta bñficia debeãt conferri:⁊ de-
muꝫ inhibere illis ad quos ibi reforma-
tio dictoꝝ bñficioꝝ ꝑtinet quando
vacat ne ⁊c.vt in lr̃is dicte gratie conti-
netur ⁊ poſſet adijci iſti forme vt eſſet ꝑ
omnia certa ꝙ ex dictis quatuor bene-
ficijs cum dictis perſonis electis debe-
rentur.⁊ merito cum forſan huiuſmodi
beneficia eſſent diſparia maiora ⁊ mi-
nora curata ⁊ ſimplicia et vna perſona
eſſet ex illis digna ad vnum ⁊ non ad
aliud vt quotidie contingere poteſt.⁊
de facto etiã videmus non puto de iu-
7 re predicta procedere†quia non poteſt
epiſcopus ſe reſtringere ad certa ante
vacationem:quia hoc eſt iure odioſum
ꝓpter votum captande mortis alteri⁹.
de conceſ.pben.ne captande. nec eſſet
cautele epiſcopi ſic ſe artare:nã poſtea
necꝫ bñficia necꝫ ꝑſonas variare poſſet:
⁊ poſſet dictorum quatuor bñficioꝝ ſic
nominatim reſeruatorum nimium ſuſ-
pẽdi vel ꝓlongari vacatio ⁊ ſera nimiũ
ieiunia forſitan ſoluerentur ⁊ forſitan in
tanto tẽpore ꝑſone nominate que tpe
nominati erant accepte tẽpore tã lon-
gene vacationis non ſint. ¶ Itẽ poſſet
⁊ aliud periculum occurrere:q2 ſi tales
perſone electe infra menſem a die no-
te vacationis dictorum bñficiorum non
accep.expiraret gratia illo caſu:vñ cau-
tius poteſt ꝓcedere epũs in executione
dicte gratie vt reſeruet in gñe huiuſmo-
di quatuor beneficia ꝓ quatuor ꝑſonis
per ſe eligend.ꝗ infra mẽſem a die no-
te vacationis duxerint acceptãda ⁊ in-
hibere collatoribus ne ꝯferãt infra mẽ-
ſem ꝑdictum:tunc omnia beneficia ci-
uitatis ⁊ dioc.comprehẽſa in dicta gr̃a
erunt ligata durãte mẽſe acceptatiõis:

dictas aūt perſonas pōt a principio no‍minare ſi vult ⁊ eſſet vtile vt ſic nomi‍nati arrectis auribus vigilarēt ⁊ habe‍rēt notitiā vacātium beneficiorū ⁊ ac‍ceptarent ſolliciti infra dictū mēſem tñ ad ipſam nominationē non artatur ep̄s ſed pōt ſimpliciter reſeruare in genere quatuor bñficia huiuſmodi q̄ īfra mēſē a die vacationis prefate quatuor perſo‍ne nominādē per ſe duxerint acceptā‍da ⁊ ſtare ſollicite in notitia vac. ⁊ bñfi‍cio grato vocante nominare perſonā di‍gnam ad illud que infra menſem acce‍ptet illud ⁊ ſibi conferri faciat per ep̄m ⁊ ſic conſequerētur quādo vacat aliud beneficium gratum nominare aliam p‍ 8
ſonā gratam infra menſem a die no. va‍cat que infra menſem acceptet illud ⁊ ſibi cōferri faciat p ep̄m ⁊ ſic de tertio. Sed hic quero quid ſi ep̄s nominet p‍ſonā vltima die mēſis a die note vaca‍tionis nunquid eadem die cogeretur talis nominatus acceptare. vr ꝙ nō q: ipſi beneficiādo datur a papa termin⁹ menſis ad acceptādum vt poſſit ſe in‍ſtruere an expediat ſibi tale bñficium acceptare in die ergo cogi nō debet de‍liberare. nam ⁊ alibi datur ann⁹ ad ꝓ‍bādum religionē de regula. ad apoſto‍licā. puto ꝙ artaretur acceptare. nā di‍ctus mēſis datur etiā fauore eccleſiarū vacātium ne diu vacent periculoſe. de ele. ꝙ ſit. lib. vj. ⁊ iō non eſt in poteſtate ep̄i vel alterius executoris tales vaca‍tiones ꝓrogare ⁊ per conſequēs nec di‍ctum mēſem male tñ faceret ep̄s ſic ar‍tare talē electum ille tñ vel acceptet ſi 9
eſt informatus ſufficiēter vel non acce‍ptet ⁊ expectet aliud: q: in hac vltima forma nō artatur acceptare niſi volue‍rit. ¶ Illud etiā quero pone ep̄s nomi‍nauit a principio oēs p̄dictas quatuor ꝑſonas ⁊ reſeruauit dicta quatuor bñfi‍cia in gñe vacauit poſtea vnum bñficiū quod quilibet ex dictis ꝑſonis acceptat cui debebitur. R̄ſideo aut idē ep̄s no‍minauit eos ſimul ⁊ ſemel aut ſucceſſi‍ue. ſi ſucceſſiue ordo nominatiōis ⁊ ſcri‍pture ſequēdus eſt vt illi debeatur qui primo fuit nominatus. ſi ſimul ⁊ ſemel omnia fuerūt facta: ⁊ ſi omnia concur‍runt: erit loc⁹ gratificationi ep̄i ſm̄ no‍tata in decre. duobus. de reſcrip. lib. vj. Predicta vero niſi ep̄s in ſua nominat. vel reſeruat. declarauerat cui p̄mo de‍beretur quo caſu dicte declarationi pu‍to ſtandum: q: gr̄a fuit facta ſibi per ip̄ꝫ vt poſſet eſſe gratioſus in eo cui priorē vel maiorē gratiam velit fieri. ¶ Quid ſi vnus ex nominatis moriatur ante va‍ca. beneficiū vel acceptat. vel collationē ſibi factā: nunquid ep̄s poterit aliū no‍minare: puto ꝙ ſic q: ṽba debēt intelli‍gi cum effectu. de cle. nō reſi. relatum. vnde ſicut acceptans bñficium ſibi non debitum cum ꝓteſtatione pōt aliud ac‍ceptare † ſic ep̄s qui eligit ꝑſonā ſibi nō debitā ſi morit̄ pōt aliuꝫ nominare ⁊ ꝓ‍teſtatio lꝫ non ſit neceſſaria in iſto caſu tñ nō noceret. ¶ Quid igitur ſi bñficiū reſeruatum p ep̄m ⁊ acceptatum p ꝑſo‍nā ⁊ collatum appareat poſtea ſpāliter p papā reſeruatum ⁊ alteri collatū. rñ‍deo ꝙ poterit tā ep̄s q̄ nominatus ad aliud redire ſi fuit vſus ꝓteſtatione de qua plene in decret. cum in multis. de reſcrip. ¶ Sed quid ſi ep̄s reſeruauit in gñe ⁊ nominauit ꝑſonas vt p̄fertur ⁊ ꝑ‍ſone vacātia bñficia acceptauerunt ca‍nonice infra mēſem a die notitie vacat. ¶ Sed tñ collator ordinarius omnium p̄dictorum ignarus cōtulit alteri q: nec predicta intimatio nec inhibitio facta fuerat puto ꝙ non tꝫ collatio ordinarij ꝓpter decretum pape appoſituꝫ in gr̄a ep̄i ꝓpter qđ decernitur irrituꝫ quicq̄d ꝫ ſciēter vel ignorāter contigerit attē‍ptari † ⁊ decretuꝫ pape ſui natura ligat ignorantes p̄ſertim in dicta forma vbi apponitur mēſis iuxta no. in cle. j. de cō‍ceſ. p̄bē. cum noſtris ⁊c. ¶ Quero tēpo‍re dicte reſeruationis generalis facte p ep̄m vigore dicte gr̄e vacabat pleba‍nia de iure: puta q: dictus plebanus notorius concubinarius p conſtitutio‍nē erat priuatus tñ de facto poſſidebat plebē tāq̄ plebanus: q̄ritur nunquid di‍cta plebs q̄ ꝓpter alias qualitates ſuas non includebatur in gr̄a dicti ep̄i: puta in curia reſeruata vel maioris tare ⁊ hu‍iuſmodi q: eis lr̄e tēdunt ad bñficia va‍cātia ⁊ vacatura. Sed verum eſt dicere

q talis plebs vacat de iure p dictã con=ſtitutionẽ: ergo nec obſtaret huic ſurreptio. de qua in c. nris. de concel. pbẽ. vbi requiritur mẽtio vacationis iuris z facti qz illud in eo qui impetrat bñficium certuz quo caſu pſumitur ex fraude tacuiſſe alterum ſeu alterius poſſeſſionẽ ſʒ in iſtis gñalibus hoc non pcedit vbi ceſſat rõ pdicta nec poſſet exprimere impetrans qualitatẽ omnium bñficiorum poterit ergo talis plebs reſeruari acceptari z conferri. puto q ſic quãtũcunq tẽpˀ vacauerit etiã ſi eſſet ad papã deuoluta p ea q ſupradicta ſunt etiã non vocato poſſeſſore p decre. lʒ eps. de pbẽ. lib. vj. ¶ Sʒ qro quãdo incipiet in tali bñficio currere mẽſis acceptationis pſone nominate p epm puto q ſi nominatio pdicta erat nota in ciuitate vel dioce. vel ipſum apud beneficiũ tpe reſeruationis: puta erat plebanus notorius concubinarius contra formã dicte conſtitutionis: quod tunc incipiat currere mẽſis z poſt mẽſem non poterit acceptare: vt. s. ¶ Si aũt erat occulta talis vacatio curret tẽpus ſolũ a tpe ſciẽtie illius pſone nominate vel a tpe quo in ciuitate vel dio. vel apud dictã plebẽ nota erit fortior qõ: pone q pluribˀ annis ex cã pdicta vacauerit dicta plebania et nota erat talis vacatio pluribus annis añ dictã grãm epi quid erit: puto q idẽ qz poterit reſeruari z acceptari z cõferri p epm tali pſone nominate. curret tñ tps a die reſeruationis epi ppter notã vacationẽ. ¶ Quid ergo de bñficio vacãte qz platus ſeu rector contra conſtitutionẽ non fuit pmotus ſaltẽ ad vnũ ordinẽ ſacrum puto idẽ p omnia dicẽdũ z idem in omnibus aliis bñficiis q minˀ canonice poſſidẽt in ciuitate vel dio. ¶ Sʒ nunquid in dicta grã epi includuntur abbatie vacantis vel vacature
10 vr q ſic: † qz vbum bñficiũ in latiſſimum eſt z maxime p clauſulas ſupadditas vcʒ q ſint dignitates zc. vt in lfa. z qz ſub nomine prioratus venit poratˀ ſcłaris z regularis: vt no. gl. de pbẽ. cum de bñ-
11 ficio. lib. vj. † Contrarium puto qz abbatie non veniunt ſub nomine bñficiorum vel dignitatum. nam ea que ſunt ſpecialí nota digna ſi non exprimãtur non veniunt ad hoc quod no. gloſ. in epatibus. de pbẽ. lʒ. li. vj. ¶ Itẽ qz huiuſmodi monaſteria plures diuerſitates habẽt cum aliis bñficiis in tpe reformationis. de elec. ne p defectu. z. c. cum in cũctis. ¶ Itẽ abbatia dicitur in pmo dignitatis gradu ſicut epatus: certe appellant inferiores dignitates. xvj. q. vij. ſi qs deinceps de hoc p Ioã. mo. de regu. iur. in gñali. ¶ Itẽ de illis expeditur z pnũtiatur in conſiſtorio ſicut de epatibus. ¶ Itẽ in illis impetrãdis non fit mẽtio de cura. ſecus in aliis bñficiis. ¶ Itẽ in illis non datur executor impetranti ſicut in aliis bñficiis ſed ſcribitur. Sicut onus iniunctũ ꝓpria deuotione promꝑta ſuſcipiat z non appellantur beneficia que ab aliis tanta rerum diuerſitate tractãtur. ¶ † Preterea in gñali con- 12
ceſſione non veniunt ea q quis in ſpecie non fuiſſet conceſſurus de officio iuris cum in gñali. lib. vj. z. c. in gñali. eo. li. de reg. iur. Sʒ collatio abbatie qui in conſiſtorio principali z ore pape ſolet expediri veriſimiliter ſic papa alteri non cõmiſiſſet. Sed quid de monaſteriis monialium nunquid includũtur ita q poſſit reſeruare z conferre hmõi monaſteria. ſ. vacãtia. videtur p z 5. §. prima. q. z puto q non rõnibus pdictis. ¶ Sʒ pone facta collatione bñficiũ de iure vacãtie ſʒ nõ de facto quod eſſe põt vt ſupra dɪri citatur poſſeſſor qui ꝯdicit quid veniet in cauſe cognit. Rñdeo an fuerit cõcubinarius vel an non fuerit pmotus ad ordinẽ contra dictã conſtitutionẽ. z idẽ in ſimilibus z pcedetur breui manu et veritate cognita tradetur poſſeſſio. Sʒ quid ſi poſſeſſor appellet ante traditam poſſeſſionẽ nunquid ſuſpẽdetur poſſeſſionis traditio. Rñdeo aut eps pceſſit tãq ſuper notorio z pbatum fuit vel vere erat notorium z nõ ſuſpẽdetur executio: qz appellatio non retardat ſententiam ſuper notorio latã. de appella. romana. ¶ Si autẽ non pceſſit tanq ſup notorio: z tunc aut pceſſit vt iudex aut merus executor. Si proceſſit vt iudex z cã cognita vr q appellatio ſuſpẽdat. de appella. non ſolum. lib. vj. verũ: qz in iſtis

dicte gr̃e eſt remota appellatio non ibi tardabitur executio p̃ appellationem. ¶ Si aũt vt merus executor tũc lʒ quidã dicãt q̃ appellatione non obſtante procedit ſm ea q̃ no. in gl. magna in cle. j. de offi. iudi. Puto tamẽ impediri executionem niſi obſtat remotio appellationis de quo. ſ. Sed nunquid p̃fatus ep̃s poterit p̃tãtem ſuã p̃dictam alteri delegare. Puto q̃ non in electione perſonarum quia eius induſtria eſt electa. vt in. d. c. fi. de officio delega. ꝛ eo. tit. lib. vj. Ea vero q̃ cauſe cognitionẽ vel factũ explicandum requirũt committere poterit per ibi no. Sʒ nunquid p̃dicta gr̃a facta ep̃o reintegra expiraret per obitũ pape concedẽt. r̃ñdeo non quia iſta gr̃a fuit facta collatori ꝛ ſtatim fuit cõſecuta effectum p̃ decre. ſi cui. de p̄bẽ. lib. vj. ꝛ no. Joã. and. de fi. p̃ſby. ex tua. ſup̃ v̄ſi. aliquibus. an ep̃s poſſit p̃uidere vigore dicte gr̃e alicui clerico h̄nti ſufficiẽs bñficium vide de p̄bẽ. cum olim. ſm Inno. ꝛ de p̄ben. is cui cum illis ꝛ quãuis. lib. vj. Lapus de caſtelhono.

¶ Allegatio. lxxv.

1 Ciuitas tudertina an ſit quo ad iuriſditionẽ tẽporalẽ eccl'ie ſubiecta.

2 Maior pars eccl'ie an poſſit p̃uidere in his q̃ reſpiciunt ipſius vtilitatẽ.

3 Maioris pars ciuitatis ſeu collegij an poſſit ea que conſueta ſunt per ciuitatẽ vel collegium fieri.

4 Ciuitas ſubiecta eccleſie quo ad tẽporalẽ iuriſditionẽ: an poſſit preſcribere cõtra eccleſiam

5 Ciuitas an poſſit ex p̄ſcriptiõe ſibi querere libertatem.

In chriſti nomine amẽ. Uiſis omnibus q̃ p̃ ſctã romana eccleſia allegãtur ex p̃te vna ꝛ q̃ p̃ ciuitate
1 Tuderti ex alia. † Utrũ vcʒ ſancta romana eccleſia habeat aliquam iuriſditionẽ tẽporalẽ in dicta ciuitate Tuderti vel diſtrictu: videtur iuridice poſſe dici dictã ſanctam romanã eccleſiã nullam tẽporalẽ iuriſditionẽ h̄re in ciuitate p̃dicta vel eius diſtrictu q̃ hoc ſit verũ p̃bat: quia ſi quã iuriſditionẽ tẽporalẽ velit eccleſia romana p̃tẽdere ſe habere i ciuitate vl diſtrictu p̃dictis nulla alia rõne fundare põt nec fundat ius ſuum niſi ex altera de duobus vel ex ſubmiſſione nouiſſime fac. vel ex donatione facta eidẽ eccleſie p̃ Conſtãtinum primum aũt non videtur de iure quãtum ad p̃dicta opitulari romane eccl'ie: q̃m ſubmiſſio p̃edicta ꝛ quelibet eorum minus ſolẽniter facte fuerunt q̃ apparet qꝛ non ſimul a tota ciuitate ſʒ a parte ciuitatis ſeparatim ab intrinſeca ꝛ extrinſeca facta fuerũt ſiue etiam diuiſim p̃ vicos ꝛ parochias: ergo non valuerunt nec valẽt. C. de decur. l. ij. ꝛ quod ibi not. ꝛ l. l. nulli. q̃d cuiuſq; vniuer. ff. ¶ In his eñ q̃ ſũt cõmunia pluribus vt vniuerſis dʒ eorũ conſenſus interuenire ſimul vt ſingulis non ſegregatim vt ſingulorum alias non valẽt geſta. extra de conſti. cũ oẽs. ꝛ quod no. ibi Bar. ꝛ Inn. in. l. q̃ maior. ff. ad municip. de ſerui. predio. l. fundum. ¶ Itẽ q̃ oẽs legitime vocãdi fuerunt ꝛ abſentes vt exercitũ. q̃ cum factum nõ fuerit non valuit q̃d eſt geſtum ſubmittẽdo. l. nominatã ante. de decu. li. x. ꝛ q̃d no. in. d. l. ij. ꝛ per gloſ. in. d. c. cũ oẽs. ſm Inno. ꝛ per gl. in. §. nõ igitur. in fi. de de-
2 fenſo. ciuita. collat. iij. † Itẽ eſto q̃ maior pars eccl'ie hoc ſolẽniter cõceſſiſſet non ſufficit q̃m in his demũ q̃ reſpiciũt vtilitatẽ vel neceſſitatẽ collegij ſufficit maior pars. de regu. iur. c. q̃ oẽs. cuʒ ſi. ſupra alle. ſed in aliis requiritur cõſenſus omniũ ſicut in his q̃ eſſent cõia plurib⁹ vt ſingulis. ita tʒ Inn. ꝛ Bar. in. d. c. cũ omnis. ꝛ Bar. in. l. q̃ maior. q̃d maxime verũ eſt in his agẽdis p̃ q̃ finiẽ eorũ iuriſditio aut libertas. C. de autorita. p̃ſtã. l. fi. ſiue ergo oñ dictã ꝯmiſſionẽ ſeu ſubmiſſionẽ libera erat h̄mõi ſubmiſſiones nõ reſpiciebãt vtilitatẽ vel neceſſitatẽ ciuitatis: qꝛ mutabaẽ eius ſtat⁹ in deteri⁹. l. cũ q̃s. in prin. ff. de ſolu. igitur valere non potuit niſi oẽs ꝛ collegialiter conſenſerint vt in p̃allega. iuri. ſiue etiã alteri ſubiecti erãt nõ potuerũt valere dicte ſubmiſſiones rõnibus p̃dictis ꝛ quia nõ potuerunt alteri ſubijci. ff. de acquirẽ. poſ. l. rẽ que nobis. ꝛ. l. ſi rem eo. tit. ꝛ q̃d nemo dat q̃d nõ habet. de re. iu.

c.nemo de t.li.vj.¶Item facit ad pre-
dicta.ſ.q ſubmiſſiones predicte non va
leāt qd ſcribit Bart.in.l.ſi quis a filio.§.
3 j.ff.de leg.j.†¶Item quia poſſet maior
pars ciuitatis ſeu collegij ea facere que
ſunt cōſueta p ciuitates ſeu collegium
fieri ⁊ qui fierēt bono zelo. Inconſueta
aūt maxime aliis tam ꝑiudicialia non
poſſunt a maiori parte fieri: ſed eſſet
neceſſe oēs cōſentire ſm qd dictum eſt
iuxta glo.Bar.in.cum oēs. Ad ꝑdicta
etiam faciūt lr̄e dicte ciuitati Tuderti
cōceſſe p Bonifaciū papā quibus exp̄ſſe
ſenſiſſe videtur dictas ſubmiſſiones nō
valuiſſe de iure.¶Sed nec ſm vſ opi-
tulari romane eccl'ie.ſ.donatio Conſtā-
tini vt ex ea poſſet dici eccl'iam roma-
nā h̄re iuriſditionem tēporalē in dicta
ciuitate Tuderti vel eius diſtrictu ēt
preſupponendo q dicta donatio valuit
de iure:et q per eam romana eccl'ia iā
habuerat iuriſditionem tēporalē in di-
cta ciuitate Tuderti et eius diſtrictu
qōnem ſm qd in pūcto ꝓponitur eccle-
ſia romana illa.ſ.iuriſditione temporali
nec alius pro ea vnq̄ vſus eſt hoc eſt
a tanto tpe citra cuius contrarij memo
ria non extat ſed ipſa ciuitas ſiue cōe
vel ppl's tanq̄ liber et libera illa exer-
cuit exercet et vſa eſt dicto tempore ex
quo infertur eccl'iam romanā hodie tē-
poralē iuriſditionem non habere.Sed
ipſam ciuitatē ⁊ ppl'm ſicut ſi romana
eccl'ia expreſſe ⁊ ſpāliter illi conceſſiſſet
maxime cum ciuitate ꝑdicta ſciēte ad-
uerſario hoc eſt romana eccl'ia vt.l.hoc
iure.§.aqueductum.de aqua q̄tid.⁊ eſti.
ff.et.l.j.in ſi.de aqua pluuia arcenda.ff.
4 †Si eñ ciuitas aut ppl's predictus fuit
a dicto tpe citra in quaſi poſſeſſione iu-
riſditionis predicte et maxime aduer-
ſario ſciēte tut.eſt contra romanā eccle
ſiā p̄ſcriptio ⁊ eā ſibi iuriſditionem q̄ſi-
uit que ſit antiqua ſibi ſeruare debet
tāq̄ ſibi iuriſditione conſtituta ⁊ adiu-
dicata vt.l.ij.C.de fund.limito.li.xj.et
l.j.de paſcuis publi.e.li.quod corrobora-
tur etiam q ſm opi.glo.⁊ decre.preter
iuriſditionem hoc merū ⁊ mixtū impe-
riū tpe ꝑdicto p̄ſcribit ⁊ p̄ſcribēti q̄ritur
ſm quod not.glo.in.l.nec nos.C.de di-
uer.offi.lib.xij.⁊ in aut.de defenſo.ciui
ta.§.nullam.in ſi.glo.magne.colla.iij.⁊
Cy.in.l.j.C.de emācip.libe.⁊ hoc tenet
in.l.morem.ff.de iu.om.iudi.circa ſi.in
glo.circa hoc late arguēdo pro ⁊ contra
idē etiā tenēt in.l.imperium.de iu.om.
iudi.p multas rōnes quas q interſere-
5 re longum eſſet omitto. ¶†Hoc etiam
ſentit Bart.q poſſit ciuitas ſibi ex pre-
ſcrip.inferre libertatē ꝯ ſuperiorē ⁊ me
rū ⁊ mixtū imperiū in.l.hoſtis.ff.de ca-
ptiuis.⁊.l.j.in ſi.ff.de aqua plu.arcen.⁊
glo.in.d.§.nulla.in aut.de defen.ciuita.
⁊ Jo.cal.in.c.cum nō liceat.de p̄ſcri.ex-
tra facit ⁊ ꝑdicta.l.ſi quiſq̄.ff.de diuer-
ſis ⁊ tēpo.p̄ſcrip.Ex quibus clare cōclu
ditur romanā eccleſiam ſm ꝑdicta nul
lam iuriſditionē habere ſpecialē in ciui
tate Tuderti ſed illam ipſi ciuitati ⁊ po
pulo eſſe queſitam ⁊ ſubmiſſam vigore
cuius ſubmiſſionis que facta dicatur ⁊
p omnes dictas ciuitates inquietandā
⁊ moleſtandam non eſſe in iuriſditione
predicta glo.th ordinaria no.contrariū
in.c.venientes.de iureiuran.

¶Allegatio.lxxvj.de cōuerſione.

1 Queſtio orta inter monialem ex
vna parte dicentem ſe vxorē talis:et ex
altera inter abbatiſſam ⁊ capitulum ſe
oppoſi.qualr ⁊ corā q̄ iudice ꝓcedēdū.
2 Iuramentum an ſit in cauſa monacha
tus deferendum.
3 Tacitus conſenſus non ſufficit vbi re-
quiritur licentia ſuperioris.
4 Receptus ad ꝓfeſſionem contra cōſti-
tutionē epi an ⁊ a quo poſſit liberari.
5 Epiſcopum non poſſe efficaciā vel obli
gationem profeſſionis tollere qualiter
intelligatur.
6 Iuramentum deciſoriū nunq̄ dꝫ defer
ri actori vel reo niſi qn̄ ipſi ſciūt rem de
qua queritur per verā ſcientiā.
7 Diſſoluere matrimonium carnale non
pōt papa:quia quod deus coniunxit ho
mo non ſeparet.

1 IN †cauſa et queſtione ver-
tente in curia dñi epi Flo-
ren.inter dñam bonam aſſe
rentem ſe vxorē Frāci.olim
Sechini de piſcia actricem
ex parte vna: ⁊ abbatiſſam ⁊ moniales

p capitulum ꝛ cōuētū ꝛ monaſteriū ſan-
cte Agathe de via ſancti Galli de Flo-
rētia ex pte altera commiſſa cōſulenda
de iure mihi Lapo de caſtelliono decre
torum doctori p reuerēdum virum dñm
Egidiū doctorem de fabriano vtriuſq
iuris doctorem vicarium Reuerēdi pa-
tris ꝛ dñi epi Florē. ſuper ſcripto pūcto
ſeu dubitat. articulo vʒ que ſint pteſ
iudicis. ſ. pdicti dñi vicarij et quid face-
re debeat ꝛ ad quid pcedere in ipſa cā
ꝛ qōne. ¶ Viſis actis et actitatis in ea
hūc p ordinem ſeruabo primo qdē refe-
rā effectū hincinde geſtoꝝ ſm effectū
ꝛ efficaciā pbationum ꝛ iuriū p pte di-
cte actricis. Tertio cōcludā ꝛ ad queſi-
ta rñdebo. Rñdeo ad primū ꝛ apparet
ex ac. pro parte dicte dñe actricis por-
rectam fuiſſe coram dicto vicario pe-
titionem ꝛc. contin. videlicet demum
dicta abbatiſſa monialis et conuentus
legitime citat. ꝛ per ſindicum idoneum
comparentibus lis fuit ſuper dicta pe-
titione legitime conteſtata et conceſſa
dilatio habere ad pbādum in dicta cā
et facte ſunt poſit. et articuli pro parte
dicte actricis ꝛ ad eas prouenit ſecuta
reſponſione producti ſunt teſtes ꝛ iura
publicata et terminus ſtatutus eſt ad
accipiendum copiā oppone. ꝛ vite vʒ ad
concluſionē excluſiuā pceſſus. ¶ Poſt
hoc predicta dña bona dicens ſe plene
fundaſſe ſuā intētionem ꝛ ſniam pro ſe
promitti debere nihilominus ad caute-
lam ꝛ defectum probat. ſi quis eſſet pe-
tijt ſit iuramentum deciſorium deferri
in dicta cā ꝛ pfat⁹ dominus vicari⁹ nō
valens pſonaliter arduis dicte cur. ne-
gotijs occupat. examinationi ipſi⁹ cau-
ſe vt deceret intendere volens mature
agere ꝛ procedere in ea de conſenſu di-
ctarum partium dictam queſtionem in
cauſam ſub. j. imo preſente ſeu dubi-
tato articulo vʒ que ſint partes ipſius
dñi vicarij in dicta cā ꝛ qōne et quid fa-
cere ꝛ ad quid pcedere debeat idē dñs
vicarius viſis actis actitatis in ea con-
ſulendum mihi Lapo de caſtelliono de-
cretoꝝ doctori commiſit. ¶ De ſecūda
apparet ex predictis ꝛ actitatis produ-
ctis in dicta cā intentio fore productas

duas conſtitutiōes ſynodales pfati dñi
epi Florē. vna eſt quo dictat in effectu
ꝙ nullus pōt in oblatū vel conuerſum
recipi per aliqđ monaſterium vel eccle
ſiam vel eccleſiaſticū locū dioc. Florē. ꝛ
ſubiectum epiſcopo Floren. niſi vt deo
ſeruiat et ſecularia dimittat in eccle-
ſiaſticis ſe immiſceat ꝛ honeſtā vitā du-
cat aliter receptio ſit nulla ipſo iure.
ꝛ eſt poſita ſub rubrica de elect. et inci-
pit qm p diſcretam. ꝛ in alia dictat qđ
nullus poteſt excipi in conuerſum vel
oblatū ꝛ nullus pōt ſe offerre de nouo
in aliquo monaſterio hoſpitali vel lo-
co eccleſiaſtico dioc. Floren. et ſubijci
dicto epiſcopo Floren. ſine licentia ip-
ſius dñi epi ꝛ quod talis receptio aliàs
facta ſit nulla ipſo iure ꝛ eſt poſita ſub
Rubrica eadem ꝛ confeſſatum eſt p p-
te rei dicta cōſtit. eē ꝛ ꝙ ſine licentia di-
cti epi dicta receptio facta fuit de qͣ in
dictis petit. fit mētio ꝛ confeſſatū ē p p
te rei quod dictus Franciſcus ingreſ-
ſus fuit dictum monaſteriū vt nō ſolue-
ret facta ꝛ onera ſecularia. Item teſtes
producti pro parte dicte actricis iura-
ti ꝛ publicati legitime ponunt ꝙ habe-
bant notitiam dicti Franciſci ꝛ ꝙ erat
homo ſecularis viuens ꝛ non aptus ad
religionem ꝛ quod erat grauat⁹ oneri-
bus ſecularibus et ꝙ probant de fama
ꝛ communi opi. quod intrauit dictum
monaſterium nō vt deo ſeruiret vel reli
gioſus eſſet ſʒ vt dicta onera effugeret
p parte rei nil eſt pductum vel pbatū
in ea. Venio ad tertium et vltimum et
vt clarius veritas dicēdoꝝ appeat mi-
hi videntur tria conſiderāda. Primo an
dicta petitio ex ſuis narrat inferat ꝛ cō-
cludat. ¶ Secundo an ex narratis in
ipſa petit. ſint ea media pbata que ſuf-
2 ficiāt ad concluſionē ipſius petit. † Ter-
tio an iuramentum debeat vel poſſit
de iure deferri predicto actori petenti.
Quibus examinatis cōcludā ad queſi-
ta. Reſpōdebo ꝛ cōſulam vt prediri. Jn-
grediox primam ꝛ vī ꝙ dicta petitio ex
ſuis narra. inferat ſuam concluſionem:
nā media narrata efficacia ſunt iſta vʒ
ꝙ dictus ingreſſus fuerit fact⁹ in frau-
dem non vt deo ſeruiat ſed vt onera

ſecularia effugeret ⁊ debitam vltionem
ſuorum delictoꝝ cõtra formã dicte con-
ſtit. q̃ hec prohibet ſub pena nullitatis
act. Item ꝙ dicti ingreſſus receptio fuit
facta ſine licẽtia epi Flor. cõtra dictã
cõſtitutionem q̃ ꝓhibet ſub pena nulli-
tatis actus. Itẽ ꝙ dicte ptes erãt con-
ſcie oim pdictorum. Itẽ ꝙ dicte partes
poſt predictã receptionem deliberaue-
rũt ſe ⁊ voluerũt dictam receptionẽ fo-
re nullã. Item ꝙ pdicta dña bona pdi-
ctoꝝ ignara cuz dicto Frãciſco mrimo-
niũ contraxit legitime ⁊ carnali copula
ↄſummauit. Itẽ qḋ pdictis non obſtan-
tibꝰ pdicta abbatiſſa ⁊ cõuentus ipſam
dominã bonã ⁊ dictũ Franciſcuz ⁊ eius
bona ad ſe ſpectare debere occaſiõe di-
cte prouiſionis moleſtant aſſerentes di-
ctũ Frãciſcũ vere ꝓfeſſum ⁊ eius bona
ad ſe ſpectare et dic. mrimoniũ non te-
nere. Iſta oia ſimul iuncta videnť ſuffi-
cientia media ad inferẽdũ ↄcluſionẽ di-
cte petit. que eſt ꝙ declareť dicta rece-
ptio ⁊ ꝓfeſſio non tenuiſſe ⁊ bona dicti
Frãciſci nõ eſſe dicto monaſterio obli-
gata ⁊ dictũ mrimonium tenuiſſe et te-
nere ⁊ pdictis abbatiſſe ⁊ conuẽtui ſilẽ-
tiuz imponi. Qḋ ſint ſufficientia media
pȝ q; ſi non tenuit profeſſio tenuit mri- 3
moniũ: ⁊ ſi tenuit mrimonium male fe-
cit conuentꝰ illud turbare: ſi male fecit
pȝ ꝙ cõpetit dicte dñe bona querela et
ſua intereſt releuari a dicta turbatione
⁊ ꝙ ipſi ↄuẽtui imponať ſilẽtiũ ſup ipſa
turbatione. ⁊ vt hoc fiat bñ ⁊ vtiliter pe-
tit declarari dictam profeſſionem non
tenuiſſe vt ceſſet impedimẽtuz ſui mri-
monij ⁊ demuz mrimoniũ tenuiſſe ⁊ te-
nere iſta patẽt aſſenſu dummõ ꝓbenť
dicta media ſufficere ad impediẽdũ pro-
feſſionẽ ⁊ ꝓbo ꝙ ſic. nã non eſt dubium
ꝙ epi in ſua dioc. poſſunt facere conſti-
tutionẽ de of. archipreſby. c. fin. cum ibi
no. ⁊ ſi põt facere ſequitur ꝙ ſuũ officiũ
effectum opari dȝ ne lex ꝟbis impoſita
videatur cõtra. c. commiſſa. §. porro. de
elec. lib. vj. dummodo ſit licita ⁊ hone-
ſta. iiij. di. erit autez lex. ſed ꝙ dicte due
conſtitutiones intẽtate ſint licite ⁊ ho-
neſte patet: q; pma prohibet fraudem:
ſecunda mandat conſenſum ſuperioris

requiri vt cautius pcedať forte in frau-
dem fiat receptio: vł ne forte pſona mi-
nus idonea recipiať vel ne forte plures
recipiant q̃ ſuppetãt monaſterij facul-
tates. de ſta mo. c. vno. §. ſane. lib. vj. ſed
eorum effectus eſt vt aliter facta rece-
ptio ſit nulla ipſo iure: vt ex earuz teno-
ribus apparet imo ſi nõ fuiſſet dictum
idẽ eſſet q; non potuerũt dicta abbatiſ-
ſa moniales ⁊ cõuẽtꝰ dictum Franciſcũ
ↄ dictã prohibitionẽ recipere: put rece-
ptum fuiſſe proponiť nec dicto loco vel
ordini ꝑ ipſas incorporari per. l. non du-
bium. C. de legibus. ⁊ ꝑ regulã iuris. q̃ Ja-
mes. lib. vj. cum cõcor. ibi ſignat. Sufficiť
enim conſtituentẽ aliqḋ ꝓhibuiſſe lȝ vl-
tra nõ ꝓgrediatur annullãdo vt ibi ad
hoc qḋ no. ď offi. ord. c. j. §. officiales. ſup
ver. omnes accceptent. lib. vj. vbi dicitur
ſpãle in ſenten. excom. ꝙ valeat lȝ fieri
ꝓhibeať a iure ſecus in alijs ad hoc qḋ
not. Archi. ⁊ Jo. an. poſt eum in nouella
lib. vj. de immunitate eccleſiarum. c. vl-
timo ſup ver. nullatenꝰ abſoluatur. vbi
diciť nõ valere abſolutionem ab excõi-
catiõe factã ↄ formã illiꝰ decre. ad h. x.
di. iudex de ſponſa. duoꝝ tua. cũ ibi not.
nec ſufficeret hoc caſu tacitus ↄſenſus
epi q̃ tñ interuenit † q; vbi reqriť licen-
tia ſupioris non ſufficit tacitꝰ cõſenſus
vt notat Joã. an. in nouel. de electione
ſi abba. in pncipio li. vj. cũ remiſſ. nec
ob. qḋ no. Jo. an. de preben. dilecto. vbi
innuiť caſum poſſe venire ↄ ſuam ↄſti-
tutionem etiã ꝑ papã ↄfirmatã ſine de-
creto. in propoſito enim ex cõſtitutione
predicta alteri ius queſitum. ſ. Epõ ſine
cuius licẽtia illa tolli nõ põt ar. illiꝰ vlti-
me glo. no. in fi. ff. quoꝝ bonoꝝ. §. pdeſt
optime. l. ij. §. merit. ff. ne qḋ in loco pu-
blico. facit. l. non amplius. §. j. ff. de lega.
j. et quod not. ff. de regulis iuris. l. quot
vtriuſq;. Item ibi loquitur de veniẽtibꝰ
cõtra propriam ↄſtitutionem lȝ per pa-
pã cõfirmatã eorum fauore: ſȝ hic loqui-
mur de abbatiſſa ⁊ conuẽtu veniẽtibus
contra conſtitutionem ſuperioris. ſ. epi
⁊ totius ſynodi. ¶ Itẽ ex quo religioſi ꝑ
dictã Abbatiſſam ⁊ moniales ⁊ cõuen-
tum incorporari nõ potuit obſtante ꝓ-
hibitione dicte conſtitutiõis religioſus

non fuit neqꝫ eſt dictus Franciſcus reli
gioni obligatus ſm ea que no. Inn. ho
ſti. ꝛ moderni in decre. porrectum. de re
gularibus vbi expſſe dicūt quē nō obli
gari religiōi ſi ꝓfitet in manibus eius q̄
non hꝫ poteſtatē incorporādi ordinem ꝛ
ꝙ talis nō eſt religioſus anteq̄ꝫ talis ꝓ
feſſio rata habetur p̄ euꝫ q̄ pōt incorpo
rare. facit ad p̄dicta glo. ordinaria q̄ eſt
in decreta. vnica. de voto. lib. vj. vbi not.
tenere matrimoniū p̄ eū qui ꝓfeſſus eſt
religionē quam credebat approbatam
licet non eſſet. ad idē qđ no. Ioan. an. ſu
per dicta gloſſ. in nouella. poſt Guil. in
Spe. de illo qui ꝓfeſſus eſt in manibus
Barataturum qui non erāt de illa reli
gione ꝙ non tenuit ꝓfeſſio ꝛ nō eſt obli
gatus religiōi ꝛ valet ab eo poſtmoduꝫ
contractū mr̄imoniū ex idēptitate. naꝫ
ſicut papalis cōſtitutio. c. nō ſolum. de
regularibus. lib. vj. prohibēs religioſos
mēdicātes quem recipere ad ꝓfeſſionē
infra annū ꝓbatiōis receptū exiuit a re
4 ligiōe quā ꝓfitet infra dictū annū. † Ita
cōſtitutio p̄dicta indefinite ꝓlata prohi
bens ſic vt ꝓfert aliquē recipi ſine licē
tia epiſcopi dꝫ receptus ad ꝓfeſſionem
contra ipſam cōſtitutionē a recep. libe
rari ſicut tacita ꝓfeſſio fctā infra annū
probationis in ordine mendicantiū niſi
triduo nō perſeuerauerit ipſum ab ipa
religione liberauit eodem ti. ꝛ libro. vj.
c. conſtit. ¶ Preterea aduertendum qđ
talis conſtitutio magis artat ad ipſam
ſeruandam religioſos q̄ꝫ ſimilis conſti
tutio alios non religioſos artaret cum
vellet vel non vellet habeant. xij. q. ij. c.
non dicatis. et. c. nullus. et. c. nemo. niſi
quatenus ei detur ab homine vel a iu
re: ꝛ ideo facilius ab⁹ eis aufertur. bene
facit qđ ſcripſit poſt Hoſtien. Io. an. po
5 ſtulatio. prelato. et ſi vnanimiter. † Nec
dicat aliquis ꝙ nō poſſit epiſcopus effi
caciam vel obligationē profeſſionis tol
lere. Nam iſtud non eſt tollere: ſed eſt
reddere aliquos inhabiles ad impetrā
dum ad profeſſionē in ſimili ꝙ dicimus
ꝙ lꝫ matrimoniū contractum cū nō poſ
ſit dirimi nec matrimonialiter coniūcti
ſeparari q: quos deus cōiūxit homo nō
ſeparet. xxvij. q. ij. quos deus. tñ bñ po
teſt papa vel cōſuetudo p̄ eum approba
ta reddere aliq̄s inhabiles ad ꝯtrahen
dū ꝛ ad dirimēdū ꝯctuꝫ poſt decretum
pape vel poſt talem cōſuetudinē ſic ap
probatā p̄ decreta primam ſcđaꝫ ꝛ ter
tiam de cogna. ſpiri. ¶ Aliud eſt ergo
vbi lꝫ profeſſioneꝫ diſſoluere qđ fieri ne
quit. de ſtatu monacho. cū ad monaſte
riuꝫ. ¶ Aliud reddere inhabiles aliq̄s
ad recipiēdum profeſ. ita ꝙ ſic recipiat
ſit nulla recep. ꝛ hoc fieri poteſt per epi
ſcopū: nec mirum q: per ſimplicē excō
municationem vel ſuſpenſionē ab offi
cio vel adminiſtratione eſſet impeditus
prelatus talem profeſſioneꝫ facere. for
tius ergo p̄ cōſtit. generalē hoc prohibē
tē non ſeruata certa forma ꝛ decernētē
irritū ꝛ nullū qđ in ꝯtrium factum appa
ret. ¶ De tertio aūt ꝙ dictū iuramētuꝫ
deferri non dēat dicte dn̄e bone actrici
p̄ſate. Tū ex eo q: ſm opiniones valen
tiū doctoꝝ in cā monachatus vel cōſer
uat. non deferē iuramētū. ita no. Accur.
in. l. iij. §. q̄cūqꝫ. ff. de rebus eoꝝ. Ideꝫ
Hoſti. in ſumma de iureiur. ſub Rub. de
aſſertorio iuramēto. §. ſuper quibus. v.
quid de cauſa monachatus ꝛ ſe. vſqꝫ ad
§. qualiter. de quo pleniſſime videri pōt
in libro alle. mearum alle. l. que incipit.
6 Longa mihi. † Tū ex eo q: iuramentuꝫ
deciſoriū nunq̄ꝫ debet deferri actori vel
reo niſi qñ ipſi ſciunt rē de q̄ q̄rit per ve
rā ſciētiā. i. p̄ ſenſum ꝛ non p̄ credulita
tē q: ſicut eo caſu non creditur teſti ſic
nec ſibi q: loco teſtis accipitur. Iſta ſcri
bit do. Bart. de ſaxo fer. in. l. admonen
di. ff. de iureiuran. Et ego pleniſſime in
dicto libro allegationuꝫ mearum dicta
allega. l. Sꝫ patet ꝙ predicta mulier p̄
conſenſum corporis ſcire nō potuit ſeu
pōt de fraude vel mentiōe dicti Frāci.
qñ profeſſioneꝫ facit ergo ſibi ſuper hoc
deferri non dꝫ. ¶ Itē ꝙ fuerit receptus
ſine licētia epī hāc negatiuam vagā di
cta mulier eſſe verā pcipe non pōt p̄ ali
quē ſenſuꝫ corporis: ergo ſibi ſup̄ predi
cto facto alieno deferri nō dꝫ: examina
tis ergo p̄dictis deſcēdo ad cōcluſionē ꝛ
rñſionē ad petitionē ꝛ cōſiliuꝫ iuris ſup̄
dicto puncto ꝛ articulo mihi vt p̄ſert cō
miſſo ꝛ dico conſulo iuris eſſe ꝙ partes

predicti dñi vicarij ſunt procedere ad
diffinitiuã ſniaz in dicta cã ⁊ pnũciare
put in dicta petit. pro parte dicte bone
dñe petit. eſt ⁊ ad ſic dicendum me mo-
uent ſupra narrata ⁊ predicta tria ſupe-
rius examinata ⁊ iura ⁊ rõnes ſuperius
7 allegat. †Nec videatur alicui durũ ſic
diſſoluere pfeſſionem factã ⁊ ſpiritua-
le matrimoniũ q2 ſi hoc non fieret pnũ-
tiaret contrariũ. ſ. diſſolueret matrimo
niũ carnale cõtractũ ⁊ ↄſummatũ inter
dictũ Frãciſcũ ⁊ dictã dñam bonã q̄ ẽ
fortius ⁊ magis periculoſum: ⁊ de q̄ etiã
pape non eſt attributa ptãs q2 q̃s deus
coniunxit homo non ſeparet. xxxvij. q. ij.
quos deus. ⁊ dictis petit. iuramẽtũ nec
deferri deberi de iure nec neceſſarium
eſt q2 deferri non debet vbi ſufficienter
eſt probatum de cõſer. c.

¶ Allega. lxxxvij. de teſtamẽ.

1 Legãte aliquo in vltima volũtate
cẽtum ad edificãdã quãdam capellam:
an ſi infra. vij. an. non incipiatur deue-
niat huiuſmodi legationis executio ad
epm. ⁊ quõ exequi poſſit.

2 Ultima volũtas teſtatoris an poſſit ali-
quo modo vel facto immutari.

3 Pena negligentiũ vltimas teſtatorum
voluntates exequi: multipliciter conſi-
deratur.

4 Puniẽdi qui veniãt rõne vltime volũta-
tis non execute.

5 In teſtamẽtis ⁊ piis volũtatibus large
eſt interpretandum.

6 Teſtator in vltima voluntate mãdans
fieri monaſterium in vno loco: an ſi ibi
nequit fieri debeat fieri in alio loco.

7 Uerba iſta ſi ⁊ inquantum ⁊ inde ſunt
relatiua: importantia modum non con-
ditionem.

1 Mattheus †quõdam de So-
thogunoli ↄſtitut⁹ in mor-
tis articulo ſuũ cõdidit te-
ſtamẽtũ in quo inter cetera
legauit eccl'ie ſancte Ma-
rie de laraufbola p conſtruẽdo ⁊ ad hoc
vt cõſtrueretur quedã capella in dicta
eccl'ia infra ſex annos prime venturos
poſt obitum dicti teſtatoris florenos an
ni cẽtum vz annuatim in dicto termi-
no ſextam ptẽ dicte quãtitatis: ⁊ hoc in
milleſimo tricenteſimo ſexageſimo ter-
tio. Indictione pma die. xxviij. mẽſis Iu-
lij ⁊ ſtatim mortuus eſt. Poſt eius mortẽ
lapſi ſunt nedum ſex anni imo ⁊ ſeptẽ di-
cta capella in dicta eccl'ia ſancte Ma-
rie facta non eſt nec etiam inchoata in
aliqua ſui parte. Queritur an executio
dicti legati dictorum cẽtum florenorum
p dicta capella conſtruẽda de iure de-
uoluta ſit ad epm ⁊ ſi eſt deuoluta quõ
exequi poſſit vel debeat: ⁊ q̄ ſit deuolu-
ta ad dictuz epm dicta executio ſi oſtẽ-
ditur vltima volũtas teſtatoris eſt p le-
ge ſeruãda ⁊ nil eſt qđ magis hominib⁹
debeatur q̃ q̄ ſupreme voluntatis li-
ber ſit ſtilus iura ſunt vulgaria ⁊ non ſo
lũ in facto ſ3 etiã in mõ de reſtit. ſpolia.
piſanis. C. de his q̃ ſub mõ. l. iij. q2 forma
mãdati eſt exacta diligẽtia obſeruanda
de reſcrip. cum dilecta. ⁊ in re ſua quili-
bet eſt moderator ⁊ arbiter. C. mandati
2 in re mandato. †Inde eſt q̄ ipa vltima
volũtas teſtatoris nõ põt neq3 in modo
neq3 in facto regulariter p aliũ q̃ p pn-
cipẽ immutari. in cle. q2 contingit. de re
ligio. domi. ⁊ ibi glo. ordi. Sed predictus
teſtator de quo agit voluit dictã capel-
lã conſtrui. infra certũ tps: vt. ſ. in the-
mate p3 illud ſibi fieri debuit ⁊ teſtari ⁊
exeq̃ ⁊ q hoc nõ adimplevit pati d3 pe-
nã de teſtam. ſi heredes ⁊ nõ ſolum hõ-
ſ3 ali⁹ ad quẽ hoc ſpectarẽt: ⁊ q2 hoc po-
tuit eſſe aut ex delicto puta quia doloſe
hoc fuit obmiſſum aut ex negligentia ⁊
3 vtrũq3 h3 a iure per ſe ſuã penã. †Ta-
ceamus de pena delicti ⁊ loquamur dẽ
pena negligẽtie q̃ magis cõuenit caſui
noſtro ⁊ magis eſt in vſu. Et tunc dico
q̄ pena eſt duplex: vna eſt gñalis q̃ im-
ponitur a iure: alia eſt in ipſa vltima vo-
luntate. et apponitur ab ipſo teſtatore
prima pena. ſ. impoſita a iure pro negli-
gẽtia eſt q̄ niſi infra annum fiat execu-
tio eius q̄ a teſte. iubetur hi ad quos
ſpectabat heredes vel executores amit
tunt officium ⁊ poteſtatem ad vlterius
faciendum: ⁊ deuoluitur ad epiſcopum
ordinarium de teſtamen. nos quidem. ⁊
iſto modo per voluntatem ſeu p trãſla-
tionem poteſtatis de vno ad alium pu-
nitur ipſa negligentia in pluribus aliis

caſibus iure de conceſ.prebẽ. c.j.et.c.q2
diuerſita.⁊ eo.ti.c.j.in clemen.cũ ſimili
bꝰ. Iſta tamẽ pena a iure in caſu iſto lo:
cum h3 a die ſcientie vel monitionis vt
in ꝑdictis iure legit ⁊ not. S3 in ſupple/
mentum iuris cõmunis emanauerunt
cõſtitutiões ſynodales ⁊ plurimorum le
gatorum de latere que generaliter mo
nẽt ꝙ infra annu3 fiant hmõi executio
nes ſub pena dicte deuolut. Et hmõi
conſtitutiões habent effectũ ⁊ vnum vi
delicet triplicis monitionis: vt no. Joã.
an in.c.ij.ne cle.vel mo.c.ij.in nouella
ſuper glo.ij. Secunda pena ſcilicet ho:
minis appoſita in vltima volũtate per
ipſos teſtatores non eſt vniformis: imo
aliqñ eſt vna: aliqñ eſt alia prout de ip/
ſorum teſtatorũ bñplacito ꝓcedit. Mo/
do ad propoſitum dico ꝙ in caſu nr̃o de
quo querimus eſt reperire vtrãq3 penã
ſc3 impoſitam a iure ⁊ impoſitã a teſta.
pena impoſita a iure tãgit ſolum here:
des vt q2 nõ fecerũt infra terminũ debi:
tũ ⁊ reſtrictũ eſt officiũ poteſtatis ſue ⁊
deuolutum eſt ad ep̃m pena impoſita a
teſtatore etiã eſt hic reperire. nã nõ eſt
dubiũ ꝙ dictus teſtator ꝑ dicta ṽba ⁊ ſi
⁊ inquãtum cõſtruat dicta capella in di
cta eccl'ia infra ſex annos ⁊c. voluit ali/
quã penã apponere ad puniendum ne/
gligentiã alicuius ad quẽ ſpectaret hoc
facere ſ3 cu3 hoc caſu iudi. rõne hoc ſpe
ctaret ad plura ſaltem acceſſorie vel in/
cidenter puta ad heredes ipſius teſta/
toris qui eius iuſſu adimplere tenẽtur
vt. ſ. allegatũ eſt. ¶ Itẽ ad rectorẽ ipſiꝰ
eccl'ie in qua dicta capella conſtrui mã:
dabatur ſine cuius conſenſu vel patiẽ/
tia ip̃a capella ibi erigi nõ poterat: vel
q2 ex dicto teſtamẽto ipſi eccl'ie queſita
erat actio petẽdi ⁊ cogi faciẽdi dictos
heredes etiã inuitos ad faciẽdã dictam
capellã in dicta eccl'ia dubiũ inſurgit.
Ad cuius ꝑdictorum duorum negligẽ:
tiã puniẽdã dicta verba fuerunt appo/
4 ſita per dictũ teſtatorẽ. † Et vr̃ ꝙ ad pu
niẽdũ negligentiã eccl'ie ſi infra ipſum
terminum non deliberaret vel non pa/
teretur ſeu non cõſentiret ſeu heredes
forſitan negligẽtes iure mediũs nõ eſti/
maret nec hoc ſit ex negligẽtia in re ſua

non ꝓſequendo. inducta eſt a iure exor
bitãs imo cõſueta ⁊ approbata vt p3 de
reſcriptis ꝑ totum. Erit autẽ pena non
deuolutio que pena vt ꝑfertur impoſita
eſt a iure ⁊ non congruit eccl'ie cui non
erat ꝑncipalr̃ commiſſ. ſed erit pena vt
poſt talẽ terminũ talis capella in dicta
eccleſia negligẽte de cetero non fiat. nã
ſentire qd' dicta reſpicerẽt heredes hoc
non põt cadere in practica q2 ſi non fa/
cerẽt non eſſet eis pena ſ3 ꝑmiũ: ⁊ eadẽ
rõne non eſt ſentiẽdu3 ꝙ teſtator appo/
ſuerit dictã conditionẽ ad extinguẽdu3
ſi non fieret ĩfra dictũ tẽpꝰ q2 ex tali in:
tellectu ſequeretur abſurditas ꝙ ip̃i he
redes ex ſua culpa commodu3 reporta:
rẽt qd' eſſe non d3 de officio delegati ſta
tuimus. lib. vj. ad hoc bñ facit. nã negli:
gẽdo facere capellã ĩfra terminũ eſſent
liberi a dicto legato ⁊ penã non ſentirẽt
⁊ penes ſe retinerẽt ⁊ eis accreſceret he
reditas: ⁊ tales abſurditates ſunt eui:
tãde ⁊ ꝑſertim † in teſtamẽ. ⁊ piis volũ/ 5
tatibꝰ vbi bñ ⁊ large interꝑtatio eſt fa/
ciẽda inſti. de acti. §. itẽ iuxta. ⁊ §. in du/
plum. in fi. ⁊ de dona. cum dilecti. ⁊ res
interꝑtãda eſt vt valeat potiꝰ ꝙ vt pa:
reat de ṽbo. ſigni. abbate. Itẽ ꝙ ſi dicta
capella nõ fuerit cõſtructa infra termi:
num ſufficit ipſum eccleſiã ꝑuatã fore
dicto iure. ⁊ tñ legatum non pereat ꝓ/
batur iure. nã fuerunt tria mãdata im/
plicite: vc3 ꝙ fieret capella ⁊ ꝙ fieret in
certa eccl'ia ⁊ ꝙ fieret infra certũ tp̃s:
ſ3 ſi nõ fuerit facta infra tp̃s ſtatutũ nõ
ſeq̃tur ꝙ fieri nõ debeat: imo etiã d3 fie
ri poſt tp̃s. de dona. cũ dilecti. Eodẽ mõ
non ſequit̃ non põt fieri in dicta eccl'ia
ꝓpter conditionẽ nõ impletã ergo non
d3 fieri in alia eccleſia ꝑ dictã decre. cũ
dilecti. nã ſi citat̃ aliquis vt compareat
in die feriata l3 nõ teneat̃ cõparere eo/
dẽ die d3 cõparere in alia nõ feriata ⁊ ſi
ſic dicet̃ excõmunico titium ſi die tertia
nõ compareat corã nobis ſi dies tertia
erit feriata nõ erit excõicatus nõ cõpa/
rẽdo eodẽ die. Si tñ compareat ſequẽti
nõ feriata pari mõ l3 nõ parit ꝯditione
de conſtruẽdo capellã in loco ⁊ termino
ſtatut. tamẽ non ĩfuit extincta obligatio
de faciẽdo capella3 in alio loco. imo eſt

hoc gene/

rū de iure ꝛ ſic ſeruādnm in honorē dei
et ſanctorum eius. Lapus.

¶ Allegatio. xcj. de teſtamentis.

1 Legata in teſtamento an poſſint
ante bonoꝝ teſtatoris aditionē exigi.
2 Statutum in territorio vbi fit teſtamē-
tum an extendatur ad aliud territoriū
vbi ſunt bona teſtatoris.
3 Tempus aſſignatum executoribus te-
ſtamentorū an incipiat a morte teſtato
ris an ab adita hereditate.
4 Legata in teſtamento ante aditionez
bonorum ſunt ſuſpenſa: quia in ſui eſſe
pendētiā habēt ab aditiōe hereditatis.
5 Pietas proprie non ſtat in nomine pie-
tatis ſed in ſubſtantia veritatis ꝛ chari
tate ſubiectionis.
6 Executores teſtamentorum an dici poſ
ſint procuratores: ꝛ an poſſint experiri
contra hereditarios debitores pro exe-
quendis legatis.
7 Conſuetudo anglicana nō extenditur
extra territorium anglicanum.
8 Potentia cauſe limitata limitatur ꝛ ef
fectus.
9 Teſtamentum loquens de bonis mo-
bilibus ꝛ immobilibus an comprehen-
dat nomi imebitorum.

In nomine domini amē.
Caſus eſt talis vcz. Qui-
dam Nicolaus doce ven
ture de Senis in ciuita-
te Senarū ſuum condi-
dit teſtamentum de quo
patet manu ſed ſermonis notarū vbi
plura legata relinquit que ſūt ad pias
cauſas ꝑ maxima parte. Itē reliquit et
iudicauit margarite filie ſue certā quā
titatem pecuniarum ex bonis t m: que
dict⁹ teſtator habebat in regno anglie
iuris inſtitutionis. Idem in aliis omni
bus bonis ſuis fecit ꝛ cōſtituit heredez
ſuum vniuerſalē Ioannē fratrē ſuū gra
uaminum ꝛ ad dicta legata ſoluenda ꝛ
executori mādāda fecit ꝛ inſtituit fidei-
commiſſarios ꝛ executores quoſdam in
teſtamēto nominatos qd vt hec latius
ꝛ plenius in. d. teſtamēto cōtinent ꝛ di-
cto cōdito teſtō ꝑ paucos dies deceſſit
ꝛ ſepult⁹ eſt in ciuitate Senenſi poſt di
cti fideicommiſſarij ꝛ executores in di-
cto teſtō ꝓ executione ꝛ ſolutione dicto
rū legatorū relictorū in dicto teſtō ma-
xime factorū ad pias cauſas ꝯueniunt
quoſdam debitores dicti teſtōris qui ho
die hereditati ſue tenentur ſoluere cer
tam quātitatez Floren ex legati cauſa
ꝙ debitū nō fuit cōtra. in partibus an-
glie ſed alibi a quibus debitorib⁹ dicti
executores petunt dictā certā quātita-
tem pro ſolut. dictorū legatorū: qui de-
bitores volentes ſe tueri dicūt ſe nō te-
neri nec cogi poſſe ad ſoluendū quanti
tatē ꝑ ſe debitaz aliquibus executorib⁹
1 predictis multis rōnib⁹, prima eſt: † qꝛ
non eſt adita hereditas dicti teſtato-
ris adeo ꝙ donec dicta hereditas non
eſt adita nec legata debētur nec fidei-
commiſſarij ſeu executores poſſunt ali-
quid vigore dicti teſtamēti petere cum
teſtamentū pariat vires ex adit. heredi
tatis imo dicunt ꝙ ſi ſoluerēt predictis
executoribus ante aditā hereditatez ꝛ
etiā poſtꝙ fuiſſet adita heres ſcriptus
in teſtamento hereditate adita poſſit
ab eis petere ꝗ ſoluiſſent. ꝛ ſic idez de-
2 bitū ſoluerēt bis ꝙ non debēt. ¶ † Se-
cunda qꝛ dicunt dicti debitores ꝙ cū di
ctus teſtator habitauerit in partibus
anglie ꝛ ſe expreſſe ſubmiſerit foro ꝛ le-
gibus et ſtatut. dictarum partium an-
glie vbi inter alias leges ꝛ ſtatuta con-
tinetur quod viro moriente relicta vxo
re quod iſto caſu mulier debeat habe-
re certam partē hereditatis dicti viri.
Itē loquit lex ꝛ ſtatutum in dictis parti
bus ꝓ filia vcz quod pater decedēs nō
pōt priuare filiā de hereditate ſua niſi
de certa parte ꝛ dict⁹ teſtator tpe mor-
tis ſue habebat in dictis partib⁹ anglie
vxorē et filiā vnā in dicto teſtō noīatā ꝗ
ſunt hodie ꝛ morant in dictis partibus
ꝓ tāto dicūt debitores hmōi ꝙ ſi ſolue-
rēt executoribus vxor ꝛ filia quondam
dicti teſtatoris predicte que ſunt in di-
ctis partibus anglie a dictis debitori-
bus qui habent domicilium ꝛ bona in
dictis partibus poſſent petere portiōes
ſibi contingentes ex hereditate predi-
cta que dictis executoribus perſoluiſ-
ſent. ¶ Tertio quia dicūt debitores hi
ꝙ etiā in dictis partibus Anglie cauet

poſt cõſecrationẽ. z videtur hoc ſentire 7
tex.in.d.c.eccliam.in eo qd dicit q miſ-
ſas celebrare non lz vbi cadauera poſt
conſecrationem fuerũt ſepulta pari ra-
tione ergo z exhumari vt poſſint officia
celebrari. ¶ Sed quid de cadaueribus
5 chriſtianorum.vr q nõ.† Quid igitur ſi
ſepulta ſunt cadauera infantium nõ ba
ptizatorũ dic idem q de infidelibus di-
ctũ eſt. Quid ſi diſcerni non poſſint ta-
lium oſſa infantiũ ab alijs z ſic non pñt
exhumari de ſepulture ſacris reſpõdeo
aut fuerunt ſepulti poſt conſecrationez
aut ante. Si poſt non debent exhuma-
ri:vt.s.vel potius eſſet eccleſia recon- 1
cilianda ſi ante non debet ibi ecclia cõ-
ſecrari:qz lz corpora non debeant exhu-
mari vbi ſunt permixta qz pure conſtat
q ibi ſunt infideles z lz in eccleſia con- 2
ſecrata toleretur ꝓpter mixturã in nõ
conſecrata ſunt exhumãda alias in ec- 3
cleſia non poſſet celebrari. et ſic ad eui-
tandum quãdã abſurditatẽ tolerentur 4
tñ vt nulla abſurditas ſequatur nõ con-
ſecretur eccleſia vbi ſunt talia corpo- 5
6 ra ſepulta. et ideo nõ fiat† z multa poſt 6
fac. tolerẽtur q añ facta ꝓhibentur zc.
Quod corpora etiam infidelium nõ de-
beant ſepeliri in ecclia videt no.hoſti. 7
in ſum.de immu.eccle.§.in quibus z ad
quos.ṽ.ſed nec infra eccleſiã. etiam q
in ecclia ſepeliri non debent aliqui niſi 8
ſint epi aut abbates aut digni pſbyte-
ri aut fideles laici. alle.xiij.q.ij.nullus.
vbi eſt tex. Intelligunt quidam de laico 9
fideli z in dignitate conſtituto per quez
ſci. miracula fiunt a fide.i.virtute. Alij 10
intelligunt de quolibet laico fideli z in
dignitate cõſtituto:ſicut Comite Rege 11
Imperatore. z ſic de facto ſeruatur glo.
tamen in.d.c.nullus.videtur intellige- 12
re de quolibet chriſtiano niſi in mortali
peccato deceſſerit. hoſt.in ſum.de cõſe.
ec.§.z an ſit.ṽ.quid ſi mulier pregnans 1
zc.vr ſentire q ſi corpora ſepulta ſunt
xpiana nõ exhumanda ſed poſſet eccle-
ſia conſecrari ſine exhumatiõe in eo qd
faciat dubium ſolum qñ eſt pgnãs.z dr
q etiã ſi pgnans ſepulta ſit põt cõſecra
ri ſine exhumatiõe:ergo videtur innue-
re q poſſint exhumari corpora tali caſu.

¶ † Item cimiteria in quib⁹ corpora pa
ganorum ſepulta ſunt nõ debẽt cõſecra
ri.de ꝯſe.di.iiij.ecclíarum.z.c.eccliam.
no.hoſt.de conſe.ec.§.an.ſit iteranda.
Aliud in oſſibus infidelium q̃ expellun-
tur.rõ differentie innititur qz ab ecclia
eijciunt. hoſti.vide ſummam in.d.§.et
an ſit. Arch.in.c.eccliam.de cõſe.diſtin.
ſuper ṽ.fideles. dicit doctores intelligi
q qñ ecclia eſt conſecranda prius paui-
mentum eſt purgãdum. z ſi ſunt ibi cor-
pora infidelium euellantur ſecundum
hugo.

¶ Allegatio.lxxxiiij. de conceſ. preben.

Papa gratioſe cõcedẽs cuidaz epo
conferre poſſe q̃dã bñficia vacantia an
includat illa que ſpecialiter ſedi apoſto
lice ſunt reſeruata.

Papa dicit illa ceteris inhibere que ſibi
ſpecialiter reſeruat.

Indefinita locutio equipollet vniuer-
ſali.

Papa p grãm alteri factam nõ ligat ſi-
bi ipſi manus.

Generi per ſpeciem derogatur.

Preſentatio predicari dicitur de patrõ-
nis laicis:z preſentatio clericorum ele-
ctio proprie dicitur.

Epiſcopus non poteſt ſe reſtringere ad
conferenda certa beneficia ante vaca-
tionem.

Eps eligens aliquẽ bñficiandũ ſibi non
debitum ſi moriatur elect⁹ añ vacatio-
nem an poſſit eps alium eligere.

Decretum pape an ligare dicatur igno
rantes.

Uerbum beneficium latiſſimum eſt et
maxime per clauſulas ſibi appoſitas.

Abbatie an veniant ſub nomine benefi
ciorum.

In generali conceſſione an veniant ea
que quis in ſpecie non fuiſſet conceſſu
rus.

Dominus† papa gratioſe
conceſſit epo Floren. ad
ipſius ſupplicationez re-
ſeruando collationi ſu-
es vice dumtaxat autori-
tate aplica quatuor bene
ficia eccleſiaſtica:z ſi dignitates vel per
ſonatus exiſtãt z curã habeãt animarũ

⁊ ad ea cõſueuerit q̃s ꝑ electionẽ aſſu- 1
mi etiam ſi dignitates hmõi i collegia-
tis eccleſijs principales exiſtant. Quo-
rum bñficiorum ſingulorũ fructus red-
ditus ⁊ ꝓuentus ſi cum cura ſexaginta
ſi ſine cura fuerint. xl. flore. auri ſecun-
dum taxationem decime valorem an-
nuum non excedant pro quatuor perſo-
nis idoneis quas duxerit eligendos ſi
qua tempore reſeruationis hmõi in ci-
uitate vel dioceſ. Floren. dummodo in
eccl'ia cathedrali non exiſtant vacabãt
vel cum vacauerint: que dicte perſone
ꝑ ſe aut ꝑ ꝓcuratores ſuos infra vnius
mẽſis ſpatium poſtq̃ eis vel eorundem
ꝓcuratori vacatio illorũ innotuerit du-
xerit acceptandũ ſingula eorũ vez bñfi-
cia ipſorũ ꝑſonarũ ſingulis poſt accepta
tionẽ hmõi conferendũ cum oibus iuri-
bus ⁊ ptinentijs ſuis inhibendo quoq̧
ſucceſſoribus ei9 Epis Floren. qui erũt
pro tpe et illis vel illis ad quem vel ad
quos in ciuitate diocc. predictis hmõi
beneficiorum: Collatio: Prouiſio: Pre-
ſentatio: Electio ſeu queuis alia diſpoſi
tio pertinet communiter vel diuiſim ne
de huiuſmodi beneficijs interim etiam
ante acceptationem eãdem: niſi poſtq̃
eis cõſtiterit q perſone vel eorum pro-
curatores predicti illam voluerint acce
ptare ⁊ diſponere quoquomõ preſumant
ad conferendã etiã autoritate predicta
ſingulis eiſdem perſonis poſt accepta-
tionem huiuſmodi ſingula beneficia ſu-
pradicta cũ oibus iuribus ⁊ ptinentijs
eorundẽ ſibiq̧ ꝓuidẽdum de illis ac in-
ducẽdum perſonas ipſas vel dictos ꝓ-
curatores incorporales poſſeſſiones ⁊c.
cum clauſulis ⁊ cõibus nõ obſtantibus
⁊ cum decreto ſub data Auinioñ. Pont. 2
dñi Grego. xi. anno primo calen. Maij.
¶ Quare nunquid in p̃dicta gr̃a inclu-
dantur beneficia ſedi aplice ſpãliter re
ſeruata ſeu bñficia in curia vacantia
ſeu bñficia ad ſedem aplicã deuoluta
ſm ſtatuta Laterañ. ꝯcilij. et de quibus
videri põt in libello alle. mearũ. ¶ Se-
cundo q̃rit nunquid in dicta gratia in-
cludantur bñficia q̃ ſpectant ad p̃ſenta
tionem patronorũ laicorũ. ¶ Tertio q̃-
ritur de modo ꝓcedẽdi in p̃dictis ꝑ di-
ctum epm. ¶ Reſpõdeo ad predicta ꝑ or-
dinẽ. ⁊ dico q beneficia vacantia in cu-
ria de iure cõi de quib9 in decre. p̃ſenti.
de preben. li. vj. ⁊ latius in libello alle.
mearũ in alle. cẽteſima nõ includuntur
in dicta gratia nec pñt reſeruari vel cõ-
ferri per dictum epm vigore dicte gra-
tie per decre. lz de p̄bẽ. li. vj. Circa hoc
queri poſſet cuz dicta bñficia de iure cõ
muni in curia romana vacãtia debeãt
ꝑ papã conferri infra mẽſem a die vaca
tionis ⁊ notitie alias redeunt ad ordi-
nariũ collatorẽ: nunquid poſt dictũ mẽ-
ſem includitur in dicta gr̃a q potuerit
reſeruari ⁊ cõferri ꝑ dictum epm Florẽ.
vigore dicte gr̃e. R̃ndeo q ſic de iure
cõi qꝛ tũc verum eſt q vacãt ⁊ nõ vacãt
i curia ⁊ ceſſat impedimẽtũ ad hoc opti
me quod no. gl. ſz q̃rit q̃ vult q lz optio
non hẽat locũ in ipſis poſt mẽſem ſi pa-
pa non cõtulit. Sz q̃ro cũ ꝑſone notate
ꝑ epm predictum habeãt ips ad accep.
vnius mẽſis ⁊ talia bñficia vacãtia i cu
ria ibi vacẽt ꝑ mẽſem et non redeũt niſi
poſt mẽſem nunq̃d poſt menſem potue-
runt tales ꝑſone electe ꝑ epm accepta
re tale bñficiũ ſic reuerſum ad ordina-
riũ. R̃ndeo puto q ſic qꝛ tũc de nouo in
partib9 cẽſeat vacare ⁊ tunc incipit mẽ-
ſis currerere ſicut ⁊ ordinario non con-
putat in. vj. mẽſib9 datis eiſdẽ ad confe
rẽdũ dictus mẽſis pape ſic nec impetrã
ti eadem rõne. ¶ Sz lz p̃dicta vera ſint
de iure tñ q dicta bñficia vacãtia in cu
ria ſpãliter reſeruãtur ſedi aplice ⁊ ipo
rũ reſeruat. vigore ſolũ ꝑ ſummũ põti-
ficẽ reſeruat. de bñficijs ſpãlr reſerua-
tis dubium vr̃ q ſi ſunt ſummo põtifici
ſpãliter reſeruata non lz alteri manum
apponere ⁊ qꝛ ea que ſibi ſpãliter reſer-
uat alijs inhibere vr̃. i ꝯtrariũ facit q ex
quo papa cõcedit q ꝑ autoritatem ſuã
reſeruet. ⁊ conferat ꝑ hoc in hmõi reſer-
uat. ſibi ſoli p̄iudicat ⁊ late interp̃tãdũ
eſt priuilegiũ ⁊ cõtra eũ fieri dz interp̃-
tatio q̃ legẽ potuit apertius dicere etiã
in materia impetrãtium bñficia: vt no.
glo. in. c. ſi de bñficio. ſup ℣. ſiue ad nos
de p̄bẽ. ⁊ de facto ſuo qui reſeruauit cer
tus erat tpe p̄uilegij verba ſunt gñalia
de quatuor bñficijs vacãtib9. de oi erga

3 vacatione intelligitur†quia indiffinita
equipollet vniuerſali.vt no.glo.de ele⸗
cti.vt circa.li.vj.⁊ v̄bum vacat.de vaca
tione iur.⁊ non facti intelligitur de con
ceſ.preben.cum nr̄is.⁊ decre.lʒ.de p̄bē.
li.vj.nō loquitur in iſto caſu ſed ſolū de
beneficijs in romana curia vacātibus
de iure cōi de quibus in.d.c.pn̄ti.Sed
hmōi ſpāliter reſeruata non dicūtur ꝓ⸗
prie vacare in curia gloſ.in.c.j.vt lite
pen.in elec.in v̄bo ſecus videntur ſenti
re ꝙ ſpecialiter reſeruata non vacēt in
curia imo in partibus vacāt:ſed do.pa⸗
pa pro vna vice vult de illis prouidere
certe ꝑſone ⁊ bene prouidet cum de eis
cōferēdis gratioſe alteri concedit.⁊ hāc
ōriaʒ facit dicta gl.in.d.cle.cū de bene⸗
ficio iura vacantia in curia et deuoluta
ad curiā vn̄ prima non confert ſcd̄a ſic
vt ibi poſſet tn̄ eque diſtingui an ſpālis
fuerit facta ꝑ papā ante dictā gr̄aʒ fa⸗
ctā dicto ep̄o de dictis bn̄ficijs:⁊ tūc in⸗
cludantur etiam ſpāliter reſeruata per
rōnes ſupradictas.Si aūt ſpālis reſer⸗
uatio fuerit facta poſtea tūc non inclu⸗
dantur:quia tūc de gn̄ali gr̄a facta ep̄o
ſpāliter poſtea reſeruata vidētur exclu⸗
4 dit†qꝛ papa ꝑ gratiam factā ep̄o non li⸗
gauit ſibi manus ad hoc de conceſ.pre⸗
ben.c.j.li.vj.Contra hoc tamen facit qꝛ
ſequeretur ꝙ etiā vacantia in curia de
iure cōi etiā poſt menſem includerētur
in dicta gr̄a ep̄i de quo querebam.ſ.ꝓ⸗
ximo queſito.Et q̇cq̄d ſit de iure cōi nō
credo ꝙ curia reciperet hoc eſt ſimile.
ad hoc quod no.glo.in cle.j.de lite pē.in
glo.Secus ergo facit cōtra p̄dicta qꝛ ſi⸗
cut executor nō confert ſpāliter reſerua
ta ſic nec ep̄s ſupradictus.Nā rō quare
executor non confert vacātia in curia ⁊
ſic deuoluta:vt dicit dicta glo.in cle.ſin.
alle.cū de bn̄ficio qꝛ primo confert pa⸗
pa iure proprio ſcd̄o deuoluto ⁊ eodem
mō ſpāliter reſeruata cōfert iure ꝓprio:
Et ſi diceres ēt non reſeruata cōfert iu⸗
re ꝓprio verū eſt tn̄ etiā ordinariꝰ talia
cōfert ⁊ nō conſtat an velit illa cōferre
iure ordinario iſta vice ita ipſe quod nō
alius.⁊ ideo executor nō confert ſic nec
dictus ep̄s qui executor eſt.ſ.de plenitu
dine poteſtatis:vt no.Jo.an.de conſue.

c.ſi.ſup.v̄.vacantibus.¶Quid ergo ſi
papa ſcribat executori:ſuper p̄bē.de cō⸗
ferenda.⁊ illam reſeruet vt eſt moris et
de ſtilo.Nunquid habebit locum optio
vr̄ ꝙ nō qꝛ nō habebit locū in ſpāliter re
ſeruatis:ſʒ iſta prebenda eſt ſpāliter re⸗
ſeruata:ergo ſm̄ hoc eſſet contra caſuʒ
illius decre.⁊ dicit Arch.in.d.c.ſi.de cō⸗
ſue.li.vj.qd̄ in ſpāliter reſeruatis ſi pa⸗
pa conferat non hʒ locum optio ſecus ſi
ꝑ aliuin de beneficijs gn̄aliter reſerua⸗
tis dōm vr̄ ꝙ includuntur in dicta gr̄a
5 p̄fati dn̄i ep̄i.†Nā generi ꝑ ſpeciē dero⸗
gatur:vt in.c.j.de reſcrip.c.j.Unde ge⸗
nerali reſeruationi oim̄ beneficiorū de⸗
rogatur ꝑ iſtam ſpecialem gratiam de
quatuor bn̄ficijs conferendis.Itē reſer⸗
uatio facta de quatuor beneficijs ē ſpā⸗
lis reſeruatio facta autoritate pape.
ergo preiudicabit generali facte auto⸗
ritate eius.¶Item quia papa tempore
dicte gratie facte ep̄o ſciebat oīa bn̄fi⸗
cia reſeruata:qꝛ factum ſuum non p̄ſu⸗
mitur ignorare.de reſcrip.ab excōicato
ergo concedēdo ep̄s collationem qua⸗
tuor beneficiorum vr̄ ex certa ſciētia cō
ceſſiſſe alias fruſtratorias fuiſſet gratia
ꝙ non eſt ſentiendum cum beneficijs
iuuari nos oporteat non decipi.ad hoc
ff.de legi.l.ſi qn̄.⁊ ð verb.ſignifi.ſi abba.
et de priui.ſi papa.li.vj.De beneficijs
ad ſedē ap̄licā deuolut.dicēdum eſt qd̄
includuntur:nam talia includuntur in
ptāte executoris dari ad prouidendum.
vt in.d.c.ſi de beneficio.de prebē.ergo ⁊
in dicta gratia epiſcopi qui eſt executor
ad reſeruandum ⁊ conferendum dict.
quatuor bn̄ficia deputatꝰ eſt.ratio au⸗
tem quare iſta beneficia veniunt ⁊ in⸗
cludantur in poteſtate executoris ⁊ nō
predicta bn̄ficia in curia alias vacātia
no.in glo.d.decre.ſi de bn̄ficio.quia va⸗
cātia in curia ꝯcedunt ꝓprio iure.ſʒ de⸗
uoluta confert iure deuoluto ⁊ in reſer⸗
ua.ꝗ etiā non veniunt in dicta ptāte.⁊
eſt rō de qua.ſ.dixi.ꝙ reſeruata cōfert
ad plenitudinem ptātis.Deuoluto v̄o
de ptāte ordinaria ⁊ deuoluta.¶Sed
nunquid habeat locum optio in benefi⸗
cijs reſeruatis per epiſcopum vigore di
cte gratie.Rn̄deo qd̄ vacatura benefi⸗

cia:vt in.c.cum in tua.de conſue.lib.vj. quia dicta gratia epi intelligitur φ reſeruet ⁊ conferat bñficia nulli alteri de iure debita. ¶ Sed conſtat φ vbi eſt cõſuetudo vel ſtatutum optionis tale bñficium alteri debetur:vt in.d.c.cum in tua.cum ibi no. ¶ Sed nunquid in dicta gratia epi includantur bñficia ſpectantia ad pñtationẽ patronorũ laicorum vr̃.φ ſic:q2 lr̃a dicit ad cuiuſcꝫ collationẽ ꝓuiſionẽ electionẽ vel pñtationẽ vel quãuis aliã diſpoſitionẽ:ergo oẽs
6 modos ꝓuidẽdi includit ⁊ maxime †cũ pñtatio ꝓprie ꝓdicetur de patronis laicis q2 pñtatio clericorũ dicitur electio ꝓprie.ad hoc ꝑ ⁊ contra q̃ no.gloſ.in.d.c.l3.de pbẽ.lib.vj.q̃ tractat an talia bñficia q̃ ſpectãt ad pñtationẽ laicorũ dicantur in curia vacare in caſibus decr.pſen.eo.tit.lib.vj. puto contrarium.ſ.φ talia beneficia non includantur in dicta gratia epi:q2 ꝑ quãcunꝫ latã formã conceſſam a papa in collatione bñficiorum non veniunt bñficia laicorũ.ad hoc decre.dilectus.de offic.deleg.⁊.c.cũ dilectus.de iurep.vbi hoſt.dicit ſe vidiſſe literã papalẽ directã prelatus Anglie in qua cõtinebatur φ quãdo papa ſcribit pro aliquo bñficiãdo non eſt ſue intẽtionis φ ei conferatur eccl'ia in qua patronus laicus obtineat patronatũ. ⁊ ibi conſuluit Jo.an.in quadã q̃ſtione dicẽs ita ſeruari φ verbum pñtatiõis iuxta ſcriptã formã expꝛeſſam in lr̃is non includit pñtationẽ laicorum ⁊ iuſtificatur ſm eum hoc dictum ꝑ decre.dilect⁹.iij.de pbẽ.⁊ ꝑ ibi no.in prima glo. ¶ Queſto quidã cleric⁹ impetrauit a papa executorẽ ad conferẽdum ſibi vnum beneficium vacãs vel vacaturu3 in dioc.vel ciuitate Florẽ.φ infra mẽſem a die notitie vacationis duceret acceptãdũ demum quodã beneficio vacã.acceptauit illud ⁊ ſibi conferri fecit ⁊ illud idẽ beneficiu3 qđ alias includebatur in dicta gratia epi ⁊ per eum vigore dicte gratie reſeruatum ⁊ infra eundẽ mẽſe3 acceptatum ꝑ vnum nominatum ab ipſo epo qđ erit. Rñdeo ſi data ſpecialis impetratio preceſſit in dicta gr̃a epi preualebit:aliter ſecus. Tẽpus ergo date lr̃arum eſt inſpiciẽdum.nam hic ille litere non preiudicant ſed preferuntur autoritate apoſtolica expectantibus:vt patet ex forma literarum. Inſuper quero de modo procedẽdi ꝑ dictum epiſcopum ad executionẽ dicte gratie.reſpõdeo:audiui aliquos dicentes ⁊ non ſine colore veritatis φ epiſcop⁹ ante omnia d3 reſeruare in dicta ciuitate vel dioc. nominatim ⁊ ſpecifice quatuor bñficia ⁊ eligere quatuor pſonas idoneas quibus dicta bñficia debeãt conferri:⁊ demu3 inhibere illis ad quos ibi reformatio dictorum bñficiorum ꝑtinet quando vacat ne ⁊c.vt in lr̃is dicte gratie continetur ⁊ poſſet adiici iſti forme vt eſſet ꝑ omnia certa φ ex dictis quatuor beneficijs cum dictis perſonis electis deberentur.⁊ merito cum forſan huiuſmodi beneficia eſſent diſparia maiora ⁊ minora curata ⁊ ſimplicia et vna perſona eſſet ex illis digna ad vnum ⁊ non ad aliud vt quotidie contingere poteſt.⁊ de facto etiã videmus non puto de iu-
7 re predicta procedere†quia non poteſt epiſcopus ſe reſtringere ad certa ante vacationem:quia hoc eſt iure odioſum ꝓpter votum captande mortis alteri⁹.de conceſ.pben.ne captande. nec eſſet cautele epiſcopi ſic ſe artare:nã poſtea necꝫ bñficia necꝫ pſonas variare poſſet: ⁊ poſſet dictorum quatuor bñficioru3 ſic nominatim reſeruatorum nimium ſuſpẽdi vel ꝓlongari vacatio ⁊ ſera nimiũ ieiunia forſitan ſoluerentur ⁊ forſitan in tanto tẽpore pſone nominate que tpe nominati erant accepte tẽpore tã longeue vacationis non ſint. ¶ Jtẽ poſſet ⁊ aliud periculum occurrere:q2 ſi tales perſone electe infra menſem a die note vacationis dictorum bñficiorum non accep.expiraret gratia illo caſu:vñ cautius poteſt ꝓcedere eps in executione dicte gratie vt reſeruet in gñe huiuſmodi quatuor beneficia ꝑ quatuor pſonis per ſe eligend.q̃ infra mẽſem a die note vacationis duxerint acceptãda ⁊ inhibere collatoribus ne ꝯferãt infra mẽſem ꝓdictum:tunc omnia beneficia ciuitatis ⁊ dioc.comprehẽſa in dicta gr̃a erunt ligata durãte mẽſe acceptatiõis:

dictas aũt perſonas põt a principio no-
minare ſi vult ⁊ eſſet vtile vt ſic nomi-
nati arrectis auribus vigilarẽt ⁊ habe-
rẽt notitiã vacãtium beneficiorũ ⁊ ac-
ceptarent ſolliciti infra dictũ mẽſem tñ
ad ipſum nominationẽ non artatur epũs
ſed põt ſimpliciter reſeruare in genere
quatuor bñficia huiuſmodi q̃ ĩfra mẽſez
a die vacationis prefate quatuor perſo-
ne nominãde per ſe duxerint acceptã-
da ⁊ ſtare ſollicite in notitia vac. ⁊ bñfi-
cio grato vocante nominare perſonã di
gnam ad illud que infra menſem acce-
ptet illud ⁊ ſibi conferri faciat per epm
⁊ ſic conſequerẽtur quãdo vacat aliud
beneficium gratum nominare aliam p-
ſonã gratam infra menſem a die no. va
cat que infra menſem acceptet illud ⁊
ſibi cõferri faciat p epm ⁊ ſic de tertio.
Sed hic quero quid ſi epũs nominet p-
ſonã vltima die mẽſis a die note vaca-
tionis nunquid eadem die cogeretur
talis nominatus acceptare. vr q nõ qꝛ
ipſi beneficiãdo datur a papa terminꝰ
menſis ad acceptãdum vt poſſit ſe in-
ſtruere an expediat ſibi tale bñficium
acceptare in die ergo cogi nõ debet de-
liberare. nam ⁊ alibi datur annꝰ ad p-
bãdum religionẽ de regula. ad apoſto-
licã. puto q artaretur acceptare. nã di-
ctus mẽſis datur etiã fauore eccleſiarũ
vacãtium ne diu vacent pericloſe. de
ele. q̃ ſit. lib. vj. ⁊ iõ non eſt in poteſtate
epĩ vel alterius executoris tales vaca-
tiones prorogare ⁊ per conſequẽs nec di-
ctum mẽſem male tñ faceret epũs ſic ar-
tare talẽ electum ille tñ vel acceptet ſi
eſt informatus ſufficiẽter vel non acce-
ptet ⁊ expectet aliud: qꝛ in hac vltima
forma nõ artatur acceptare niſi volue-
rit. ¶ Illud etiã quero pone epũs nomi-
nauit a principio oẽs p̃dictas quatuor
pſonas ⁊ reſeruauit dicta quatuor bñfi-
cia in gñe vacauit poſtea vnum bñficiũ
quod quilibet ex dictis pſonis acceptat
cui debebitur. Rñdeo aut idẽ epũs no-
minauit eos ſimul ⁊ ſemel aut ſucceſſi-
ue. ſi ſucceſſiue ordo nominatiõis ⁊ ſcri-
pture ſequẽdus eſt vt illi debeatur qui
primo fuit nominatus. ſi ſimul ⁊ ſemel
omnia fuerĩt facta: ⁊ ſi omnia concur-
runt: erit locꝰ gratificationi epĩ ſm no-
tata in decre. duobus. de reſcrip. lib. vj.
Predicta vero niſi epũs in ſua nominat.
vel reſeruat. declarauerat cui pmo de-
beretur quo caſu dicte declarationi pu-
to ſtandum: qꝛ gr̃a fuit facta ſibi per ipz
vt poſſet eiſe gratioſus in eo cui priorẽ
vel maiorẽ gratiam velit fieri. ¶ Quid
ſi vnus ex nominatis moriatur ante va-
ca. beneficij vel acceptat. vel collationẽ
ſibi factã: nunquid epũs poterit aliũ no-
minare: puto q ſic qꝛ v̈ba debẽt intelli-
gi cum effectu. de cle. nõ reſi. relatum.
vnde ſicut acceptans bñficium ſibi non
debitum cum ꝓteſtatione põt aliud ac-
8 ceptare† ſic epũs qui eligit pſonã ſibi nõ
debitã ſi morit põt aliuz nominare ⁊ p-
teſtatio lz non ſit neceſſaria in iſto caſu
tñ nõ noceret. ¶ Quid igitur ſi bñficiũ
reſeruatum p epm ⁊ acceptatum p pſo-
nã ⁊ collatum appareat poſtea ſpãliter
p papã reſeruatum ⁊ alteri collatũ. rñ-
deo q poterit tã epũs q̃ nominatus ad
aliud redire ſi fuit vſus ꝓteſtatione de
qua plene in decret. cum in multis. de
reſcrip. ¶ Sed quid ſi epũs reſeruauit in
gñe ⁊ nominauit pſonas vt p̃fertur ⁊ p-
ſone vacãtia bñficia acceptauerunt ca-
nonice infra mẽſem a die notitie vacat.
¶ Sed tñ collator ordinarius omnium
p̃dictorum ignarus cõtulit alteri qꝛ nec
predicta intimatio nec inhibitio facta
fuerat puto q non tz collatio ordinarij
ꝓpter decretum pape appoſituz in gr̃a
epĩ ꝓpter qd̃ decernitur irritũ quicq̃d
ſ̃ſciẽter vel ignorãter contigerit attẽ-
9 ptari† ⁊ decretuz pape ſui natura ligat
ignorantes p̃ſertim in dicta forma vbi
apponitur mẽſis iuxta no. in cle. j. de cõ
ceſ. pbẽ. cum noſtris ⁊c. ¶ Quero tẽpo-
re dicte reſeruationis generalis facte
p epm vigore dicte gr̃e vacabat pleba-
nia de iure: puta qꝛ dictus plebanus
notorius concubinarius p conſtitutio-
nẽ erat priuatus tñ de facto poſſidebat
plebẽ tã q̃ plebanus: q̃ritur nunquid di-
cta plebs q̃ ꝓpter alias qualitates ſuas
non includebatur in gr̃a dicti epĩ: puta
in curia reſeruata vel maioris taxe ⁊ hu-
iuſmodi qꝛ eis lr̃e tẽdunt ad bñficia va-
cãtia ⁊ vacatura. Sed verum eſt dicere

q̃ talis plebs vacat de iure p dictā con-
ſtitutionē: ergo nec obſtaret huic ſurre-
ptio. de qua in c. nris. de conceſ. pbē. vbi
requiritur mētio vacationis iuris ⁊ fa-
cti qr illud in eo qui impetrat bñficium
certū quo caſu p̄ſumitur ex fraude ta-
cuiſſe alterum ſeu alterius poſſeſſionē ſʒ
in iſtis gñalibus hoc non pcedit vbi ceſ-
ſat rō p̄dicta nec poſſet exprimere im-
petrans qualitatē omnium bñficiorum
poterit ergo talis plebs reſeruari acce-
ptari ⁊ conferri. puto q̃ ſic quātūcunq̃
tēp° vacauerit etiā ſi eſſet ad papā de-
uoluta p ea q̄ ſupradicta ſunt etiā non
vocato poſſeſſore p decre. lʒ epō. de pbē.
lib. vj. ¶ Sʒ q̄ro quādo incipiet in tali
bñficio currere mēſis acceptationis p-
ſone nominate p epm puto q̃ ſi nomi-
natio p̄dicta erat nota in ciuitate vel
dioce. vel ipſum apud beneficiū tpe re-
ſeruationis: puta erat plebanus noto-
rius concubinarius contra formā dicte
conſtitutionis: quod tunc incipiat cur-
rere mēſis ⁊ poſt mēſem non poterit ac-
ceptare: vt. ſ. ¶ Si aūt erat occulta ta-
lis vacatio curret tēpus ſolū a tpe ſciē-
tie illius pſone nominate vel a tpe quo
in ciuitate vel dio. vel apud dictā plebē
nota erit fortior qō: pone q̃ pluribus an-
nis ex cā p̄dicta vacauerit dicta pleba-
nia et nota erat talis vacatio pluribus
annis an dictā grām epi quid erit: puto
q̃ idē qr poterit reſeruari ⁊ acceptari ⁊
cōferri p epm tali pſone nominate. cur-
ret tn̄ tps a die reſeruationis epi pter
notā vacationē. ¶ Quid ergo de bñficio
vacāte qr p̄latus ſeu rector contra con-
ſtitutionē non fuit pmotus ſaltē ad vnū
ordinē ſacrum puto idē p omnia dicēdū
⁊ idem in omnibus aliis bñficiis q̄ mi-
nus canonice poſſidēt in ciuitate vel dio.
¶ Sʒ nunquid in dicta grā epi inclu-
duntur abbatie vacantis vel vacature
10 vr̄ q̃ ſic: † qr v̄bum bñficium latiſſimum
eſt ⁊ maxime p clauſulas ſuperadditas
vcʒ q̄ ſint dignitates ⁊c. vt in lr̄a. ⁊ qr ſub
nomine prioratus venit porat° ſecularis
⁊ regularis: vt no. gl. de pbē. cum de bñ-
11 ficio. lib. vj. † Contrarium puto qr abba-
tie non veniunt ſub nomine bñficiorum
vel dignitatum. nam ea que ſunt ſpe-
ciali nota digna ſi non exprimātur non
veniunt ad hoc quod no. gloſ. in epati-
bus. de pbē. lʒ. li. vj. ¶ Itē qr huiuſmodi
monaſteria plures diuerſitates habēt
cum aliis bñficiis in tpe reformationis.
de elec. ne p defectu. ⁊. c. cum in cūctis.
¶ Itē abbatia dicitur in primo dignita-
tis gradu ſicut epatus: cete appellant̄
inferiores dignitates. xvj. q. vij. ſi qs de-
inceps de hoc p Ioā. mo. de regu. iur.
in gñali. ¶ Itē de illis expeditur ⁊ pnū-
tiatur in conſiſtorio ſicut de epatibus.
¶ Itē in illis impetrādis non fit mētio
de cura. ſecus in aliis bñficiis. ¶ Itē in
illis non datur executor impetranti ſi-
cut in aliis bñficiis ſed ſcribitur. Sicut
onus iniunctū propria deuotione prom-
pta ſuſcipiat ⁊ non appellantur benefi-
cia que ab aliis tanta rerum diuerſita-
12 te tractātur. ¶ † Preterea in gñali con-
ceſſione non veniunt ea q̄ quis in ſpecie
non fuiſſet conceſſurus de officio iuris
cum in gñali. lib. vj. ⁊. c. in gñali. eo. li. de
reg. iur. Sʒ collatio abbatie qui in con-
ſiſtorio principali ⁊ ore pape ſolet expe-
diri veriſimiliter ſic papa alteri non cō-
miſiſſet. Sed quid de monaſteriis mo-
nialium nunquid includūtur ita q̃ poſ-
ſit reſeruare ⁊ conferre hmōi monaſte-
ria ſ. vacātia. videtur p ⁊ ꝯ. ſ. prima. q.
⁊ puto q̃ non rōnibus p̄dictis. ¶ Sʒ po-
ne facta collatione bñficii de iure vacā-
tis ſʒ nō de facto quod eſſe pōt vt ſupra
dixi citatur poſſeſſor qui ꝯdicit quid ve-
niet in cauſe cognitu. Rn̄deo an fuerit cō-
cubinarius vel an non fuerit pmotus
ad ordinē contra dictā conſtitutionē. ⁊
idē in ſimilibus ⁊ pcedetur breui manu
et veritate cognita tradetur poſſeſſio.
Sʒ quid ſi poſſeſſor appellet ante tradi-
tam poſſeſſionē nunquid ſuſpēdetur poſ-
ſeſſionis traditio. Rn̄deo aut eps pceſ-
ſit tanq̄ ſuper notorio ⁊ pbatum fuit vel
vere erat notorium ⁊ nō ſuſpēdetur exe-
cutio: qr appellatio non retardat ſenten-
tiam ſuper notorio latā. de appella. ro-
mana. ¶ Si autē non pceſſit tanq̄ ſup
notorio: ⁊ tunc aut pceſſit vt iudex aut
merus executor. Si proceſſit vt iudex ⁊
cā cognita vr̄ q̃ appellatio ſuſpēdat. de
appella. non ſolum. lib. vj. verū: qr in iſtis

dicte grē eſt remota appellatio non ibi tardabitur executio ꝑ appellationem. ¶ Si aũt vt merus executoꝛ tũc lʒ quidã dicãt ꝙ appellatione non obſtante procedit ſm ea q̃ no. in gl. magna in cle. j. de offi. iudi. Puto tamẽ impediri executionem niſi obſtat remotio appellationis de quo. s. Sed nunquid p̃fatus eṗs poterit ptãtem ſuã p̃dictam alteri delegare. Puto ꝙ non in electione perſonarum quia eius induſtria eſt electa. vt in. d. c. ſi. de officio delega. ⁊ eo. tit. lib. vj. Ea vero q̃ cauſe cognitionẽ vel factũ explicandum requirũt committere poterit per ibi no. Sʒ nunquid p̃dicta grã facta eṗo reintegra expiraret per obitũ pape concedẽt. rñdeo non quia iſta grã fuit facta collatori ⁊ ſtatim fuit cõſecuta effectum ꝑ decre. ſi cui. de p̃bẽ. lib. vj. ⁊ no. Joã. and. de ſi. p̃ſby. ex tua. ſup v̄ſi. aliquibus. an eṗs poſſit ꝓuidere vigore dicte grẽ alicui clerico h̄nti ſufficiẽs bñficium vide de p̃bẽ. cum olim. ſm Inno. ⁊ de p̃ben. is cui cum illis ⁊ quãuis. lib. vj. Lapus de caſtellione.

¶ Allegatio. lxxv.

1 Ciuitas tudertina an ſit quo ad iuriſditionẽ tẽporalẽ eccſie ſubiecta.

2 Maioꝛ pars eccſie an poſſit ꝓuidere in his q̃ reſpiciunt ipſius vtilitatẽ.

3 Maioꝛis pars ciuitatis ſeu collegij an poſſit ea que cõſueta ſunt per ciuitatẽ vel collegium fieri.

4 Ciuitas ſubiecta eccleſie quo ad tẽporalẽ iuriſditionẽ: an poſſit preſcribere cõtra eccleſiam

5 Ciuitas an poſſit ex p̃ſcriptiõe ſibi querere libertatem.

IN chriſti nomine amẽ. Uiſis omnibus q̃ ꝓ ſctã romana eccleſia allegãtur ex pte vna ⁊ q̃ ꝓ ciuitate
1 Tuderti ex alia. † Utrũ vcʒ ſancta romana eccleſia habeat aliquam iuriſditionẽ tẽporalẽ in dicta ciuitate Tuderti vel diſtrictu: videtur iuridice poſſe dici dictã ſanctam romanã eccleſiã nullam tẽporalẽ iuriſditionẽ h̄re in ciuitate p̃dicta vel eius diſtrictu ꝙ hoc ſit verũ ꝓbat: quia ſi quã iuriſditionẽ tẽporalẽ velit eccleſia romana p̃tẽdere ſe habere i ciuitate vel diſtrictu p̃dictis nulla alia rõne fundare põt nec fundat ius ſuum niſi ex altera de duobus vel ex ſubmiſſione nouiſſime fac. vel ex donatione facta eidẽ eccleſie ꝑ Conſtãtinum primum aũt non videtur de iure quãtum ad p̃dicta opitulari romane eccſie: qm̃ ſubmiſſio predicta ⁊ quelibet eorum minus ſolẽniter facte fuerunt ꝙ apparet qꝛ non ſimul a tota ciuitate ſʒ a parte ciuitatis ſeparatim ab intrinſeca ⁊ extrinſeca facta fuerũt ſiue etiam diuiſim ꝑ vicos ⁊ parochias: ergo non valuerunt nec valẽt. C. de decur. l. ij. ⁊ quod ibi not. ⁊ l. l. nulli. q̃d cuiuſq; vniuer. ff. ¶ In his eñ q̃ ſũt cõmunia pluribus vt vniuerſis dʒ eorũ conſenſus interuenire ſimul vt ſingulis non ſegregatim vt ſingulorum alias non valẽt geſta. extra de conſti. cũ oẽs. ⁊ quod no. ibi Bar. ⁊ Inn. in. l. ꝙ maioꝛ. ff. ad municip. de ſerui. predio. l. fundum. ¶ Itẽ ꝙ oẽs legitime vocãdi fuerunt ⁊ abſentes vt exercitũ ꝙ cum factum nõ fuerit non valuit q̃d eſt geſtum ſubmittẽdo. l. nominatã ante. de decu. li. x. ⁊ q̃d no. in. d. l. ij. ⁊ per gloſ. in. d. c. cũ oẽs. ſm Inno. ⁊ per gl. in. §. nõ igitur. in ſi. de de-
2 fenſo. ciuita. collat. iij. † Itẽ eſto ꝙ maioꝛ pars eccſie hoc ſolẽniter cõceſſiſſet non ſufficit qm̃ in his demũ q̃ reſpiciũt vtilitatẽ vel neceſſitatẽ collegij ſufficit maioꝛ pars. de regu. iur. c. ꝙ oẽs. cuʒ ſi. ſupra alle. ſed in alijs requiritur cõſenſus omniũ ſicut in his q̃ eſſent cõia plurib⁹ vt ſingulis. ita tʒ Inn. ⁊ Bar. in. d. c. cũ omnis. ⁊ Bar. in. l. ꝙ maioꝛ. q̃d maxime verũ eſt in his agẽdis ꝑ q̃ finit eorũ iuriſditio aut libertas. C. de autoꝛita. p̃ſtã. l. ſi. ſiue ergo ad dictã ꝯmiſſionẽ ſeu ſubmiſſionẽ libera erat hmõi ſubmiſſiones nõ reſpiciebãt vtilitatẽ vel neceſſitatẽ ciuitatis: qꝛ mutabat eius ſtat⁹ in deteri⁹. l. cũ q̃s. in prin. ff. de ſolu. igitur valere non potuit niſi oẽs ⁊ collegialiter conſenſerint vt in p̃allega. iuri. ſiue etiã alteri ſubiecti erãt nõ potuerũt valere dicte ſubmiſſiones rõnibus p̃dictis ⁊ quia nõ potuerant alteri ſubijci. ff. de acquirẽ. poſ. l. rẽ que nobis. ⁊ l. ſi rem eo. tit. ⁊ q̃d nemo dat q̃d nõ habet. de re. iu.

e.nemo dat.li.vj.¶ Item facit:ad pre-
dicta.ſ.q̄ ſubmiſſiones predicte non va
leāt qđ ſcribit Bart.in.l.ſi quis a filio.§.
3 j.ff.de leg.j.† ¶ Item quia poſſet maior
pars ciuitatis ſeu collegij ea facere que
ſunt cōſueta p ciuitates ſeu collegium
fieri ꝛ qui fierēt bono zelo. Inconſueta
aūt maxime aliūs tam ꝑiudicialia non
poſſunt a maiori parte fieri : ſed eſſet
neceſſe oēs cōſentire ſm qđ dictum eſt
iuxta glo.Bar.in.cum oēs. Ad ꝑdicta
etiam faciūt lr̄e dicte ciuitati Tuderti
cōceſſe p Bonifaciū papā quibus exp̄ſſe
ſenſiſſe videtur dictas ſubmiſſiones nō
valuiſſe de iure. ¶ Sed nec ſm vī opi-
tulari romane eccl'ie.ſ.donatio Conſtā-
tini vt ex ea poſſet dici eccl'iam roma-
nā hr̄e iuriſditionem tēporalē in dicta
ciuitate Tuderti vel eius diſtrictu ēt
preſupponendo q̄ dicta donatio valuit
de iure:et q̄ per eam romana eccl'ia tū
habuerat iuriſditionem tēporalē in di-
cta ciuitate Tuderti et eius diſtrictu
qōnem ſm qđ in p̄ſcto ꝓponitur eccle-
ſia romana illa.ſ.iuriſditione temporali
nec alius pro ea vnq̄ vſus eſt hoc eſt
a tanto tp̄e citra cuius contrarij memo
ria non extat ſed ipſa ciuitas ſiue cōe
vel ppl's tanq̄ liber et libera illa exer-
cuit exercet et vſa eſt dicto tempore ex
quo infertur eccl'iam romanā hodie tē-
poralē iuriſditionem non habere. Sed
ipſam ciuitatē ꝛ ppl'm ſicut ſi romana
eccl'ia expreſſe ꝛ ſpāliter illi conceſſiſſet
maxime cum ciuitate ꝑdicta ſciēte ad-
uerſario hoc eſt romana eccl'ia vt.l.hoc
iure.§.aqueductum.de aqua q̄tid.ꝛ eſti.
ff.et.l.j.in fi.de aqua pluuia arcendo.ff.
4 † Si eñ ciuitas aut ppl's predictus fuit
a dicto tp̄e citra in quaſi poſſeſſione iu-
riſditionis predicte et maxime aduer-
ſario ſciēte tut.eſt contra romanā eccle
ſiā ꝑſcriptio ꝛ eā ſibi iuriſditionem q̄ſi-
uit que ſit antiqua ſibi ſeruare debet
tāq̄ ſibi iuriſditione conſtituta ꝛ adiu-
dicata vt.l.ij.C.de fund.limito.li.xj. et
l.j.de paſcuis publi.e.li.quod corrobora-
tur etiam q̄ ſm opi.glo.ꝛ decre.preter
iuriſditionem hoc merū ꝛ mixtū impe-
riū tp̄e ꝑdicto ꝑſcribit ꝛ ꝑſcribēti q̄ritur
ſm quod not.glo.in.l.nec nos.C.de di-
uer.offi.lib.xij.ꝛ in auſ.de defenſo.ciui-
ta.§.nullam.in fi.glo.magne.colla.iij.ꝛ
Cy.in.l.j.C.de emācip.libe.ꝛ hoc tenet
in.l.morem.ff.de iu.om.iudi.circa fi.in
glo.circa hoc late arguēdo pro ꝛ contra
idē etiā tenēt in.l.imperium.de iu.om.
iudi.p multas rōnes quas q̄r interſere-
5 re longum eſſet omitto. ¶ † Hoc etiam
ſentit Bart.q̄ poſſit ciuitas ſibi ex pre-
ſcrip.inferre libertatē ꝯ ſuperiorē ꝛ me
rū ꝛ mixtū imperiū in.l.hoſtis.ff.de ca-
ptiuis.ꝛ.l.j.in fi.ff.de aqua plu.arcen.ꝛ
glo.in.d.§.nulla.in auſ.de defen.ciuita.
ꝛ Jo.cal.in.c.cum nō liceat.de ꝑſcri.ex-
tra facit ꝛ ꝑdicta.l.ſi quiſq̄.ff.de diuer-
ſis ꝛ tēpo.ꝑſcrip.Ex quibus clare cōclu
ditur romanā eccleſiam ſm ꝑdicta nul
lam iuriſditionē habere ſpecialē in ciui
tate Tuderti ſed illam ipſi ciuitati ꝛ po
pulo eſſe queſitam ꝛ ſubmiſſam vigore
cuius ſubmiſſionis que facta dicatur ꝛ
p omnes dictas ciuitates inquietandā
ꝛ moleſtandam non eſſe in iuriſditione
predicta glo.th ordinaria no.contrariū
in.c.venientes.de iureiuran.

¶ Allegatio.lxxvj.de cōuerſione.

1 ☞ Queſtio orta inter monialem ex
vna parte dicentem ſe vxorē talis:et ex
altera inter abbatiſſam ꝛ capitulum ſe
oppoſi.qualr̄ ꝛ corā q̄ iudice ꝓcedēdū.
2 Juramentum an ſit in cauſa monacha
tus deferendum.
3 Tacitus conſenſus non ſufficit vbi re-
quiritur licentia ſuperioris.
4 Receptus ad ꝓfeſſionem contra cōſti-
tutionē ep̄i an ꝛ a quo poſſit liberari.
5 Epiſcopum non poſſe efficaciā vel obli
gationem profeſſionis tollere qualiter
intelligatur.
6 Juramentum deciſoriū nunq̄ dꝫ defer
ri actori vel reo niſi qn̄ ipſi ſciūt rem de
qua queritur per verā ſcientiā.
7 Diſſoluere matrimonium carnale non
pōt papa:quia quod deus coniunxit ho
mo non ſeparet.

1 In † cauſa et queſtione ver-
tente in curia dn̄i ep̄i Flo-
ren.inter dn̄am bonam aſſe
rentem ſe vxorē Frāci.olim
Sechini de piſcia actricem
ex parte vna: ꝛ abbatiſſam ꝛ moniales

⁊ capitulum ⁊ cõuẽtũ ⁊ monaſteriũ ſancte Agathe de via ſancti Galli de Florẽtia ex pte altera commiſſa cõſulenda de iure mihi Lapo de caſtelliono decretorum doctori p reuerẽdum virum dñm Egidiũ doctorem de fabriano vtriuſq; iuris doctorem vicarium Reuerẽdi patris ⁊ dñi epi Florẽ. ſuper ſcripto pũcto ſeu dubitat. articulo vcʒ que ſint ptes iudicis. ſ. pdicti dñi vicarij et quid facere debeat ⁊ ad quid pcedere in ipſa cã ⁊ qõne. ¶ Uiſis actis et actitatis in ea hũc p ordinem ſeruabo primo qđ referã effectũ hincinde geſtoꝝ ſm effectũ ⁊ efficaciã pbationum ⁊ iuriũ p pte dicte actricis. Tertio cõcludã ⁊ ad queſita rñdebo. Rñdeo ad primuʒ ⁊ apparet ex ac. pro parte dicte dñe actricis porrectam fuiſſe coram dicto vicario petitionem ⁊c. contin. videlicet demum dicta abbatiſſa monialis et conuentus legitime citat. ⁊ per ſindicum idoneum comparentibus lis fuit ſuper dicta petitione legitime conteſtata et conceſſa dilatio habere ad pbãdum in dicta cã et facte ſunt poſit. et articuli pro parte dicte actricis ⁊ ad eas prouenit ſecuta reſponſione producti ſunt teſtes ⁊ iura publicata et terminus ſtatutus eſt ad accipiendum copiã oppone. ⁊ vite vʒ ad concluſionẽ excluſiuã pceſſus. ¶ Poſt hoc predicta dña bona dicens ſe plene fundaſſe ſuã intẽtionem ⁊ ſniam pro ſe promitti debere nihilominus ad cautelam ⁊ defectum probat. ſi quis eſſet petijt ſit iuramentum deciſorium deferri in dicta cã ⁊ pfat⁹ dominus vicari⁹ nõ valens pſonaliter arduis dicte cur. negotijs occupat. examinationi ipſi⁹ cauſe vt doceret intendere volens mature agere ⁊ procedere in ea de conſenſu dictarum partium dictam queſtionem in cauſam ſub. j. imo preſente ſeu dubitato articulo vcʒ que ſint partes ipſius dñi vicarij in dicta cã ⁊ qõne et quid facere ⁊ ad quid pcedere debeat idẽ dñs vicarius viſis actis actitatis in ea conſulendum mihi Lapo de caſtelliono decretoꝝ doctori commiſit. ¶ De ſecũda apparet ex predictis ⁊ actitatis productis in dicta cã intentis fore productas duas conſtitutiões ſynodales pfati dñi epi Florẽ. vna eſt quo dictat in effectu q nullus põt in oblatũ vel conuerſum recipi per aliqđ monaſterium vel eccleſiam vel eccleñaſticũ locũ dioc. Florẽ. ⁊ ſubiectum epiſcopo Floren. niſi vt deo ſeruiat et ſecularia dimittat in eccleſiaſticis ſe immiſceat ⁊ honeſtã vitã ducat aliter receptio ſit nulla ipſo iure. ⁊ eſt poſita ſub rubrica de elect. et incipit qm p diſcretam. ⁊ in alia dictat qđ nullus poteſt excipi in conuerſum vel oblatuʒ ⁊ nullus põt ſe offerre de nouo in aliquo monaſterio hoſpitali vel loco eccleſiaſtico dioc. Floren. et ſubijci dicto epiſcopo Floren. ſine licentia ipſius dñi epi ⁊ quod talis receptio alias facta ſit nulla ipſo iure ⁊ eſt poſita ſub Rubrica eadem ⁊ confeſſatum eſt p parte rei dicta cõſtit. eẽ ⁊ q ſine licentia dicti epi dicta receptio facta fuit de q̃ in dictis petit. fit mẽtio ⁊ confeſſatũ ẽ p parte rei quod dictus Franciſcus ingreſſus fuit dictum monaſteriũ vt nõ ſolueret facta ⁊ onera ſecularia. Item teſtes producti pro parte dicte actricis iurati ⁊ publicati legitime ponunt q habebant notitiam dicti Franciſci ⁊ q erat homo ſecularis viuens ⁊ non aptus ad religionem ⁊ quod erat grauat⁹ oneribus ſecularibus et q probant de fama ⁊ communi opi. quod intrauit dictum monaſterium nõ vt deo ſeruiret vel religioſus eſſet ſʒ vt dicta onera effugeret p parte rei nil eſt pductum vel pbatũ in ea. Uenio ad tertium et vltimum et vt clarius veritas dicẽdorũ appeat mihi videntur tria conſiderãda. Primo an dicta petitio ex ſuis narrat. inferat ⁊ cõcludat. ¶ Secundo an ex narratis in ipſa petit. ſint ea media pbata que ſuf-
2 ficiãt ad concluſionẽ ipſius petit. † Tertio an iuramentum debeat vel poſſit de iure deferri predicto actori petenti. Quibus examinatis cõcludã ad queſita. Reſpõdebo ⁊ cõſulam vt prediti. Ingredior primam ⁊ vr̃ q dicta petitio ex ſuis narra. inferat ſuam concluſionem: nã media narrata efficacia ſunt iſta vʒ q dictus ingreſſus fuerit fact⁹ in fraudem non vt deo ſeruiat ſed vt onera

ſecularē iudicium effugeret ⁊ debitam vltionem ſuorum delictoꝝ cõtra formã dicte conſtit. q̃ hec prohibet ſub pena nullitatis act. Item q̄ dicti ingreſſus receptio fuit facta ſine licẽtia epi Flor. cõtra dictaꝫ cõſtitutionem q̃ ꝓhibet ſub pena nullitatis actus. Itẽ q̄ dicte ptes erãt conſcie olim p̄dictorum. Itẽ q̄ dicte partes poſt predictã receptionem deliberauerũt ſe ⁊ voluerũt dictam receptionẽ fore nullã. Item q̄ p̄dicta dñā bona p̄dictoꝝ ignara cuꝫ dicto Frãciſco mr̄imoniũ contraxit legitime ⁊ carnali copula ↄſummauit. Itẽ qđ p̄dictis non obſtantib⁹ p̄dicta abbatiſſa ⁊ cõuentus ipſam dominã bonã ⁊ dictũ Franciſcuꝫ ⁊ eius bona ad ſe ſpectare debere occaſiõe dicte prouiſionis moleſtant aſſerentes dictũ Frãciſcũ vere ꝓfeſſum ⁊ eius bona ad ſe ſpectare et dic. mr̄imoniũ non tenere. Iſta oĩa ſimul iuncta videnť ſufficientia media ad inferẽdũ ↄcluſionẽ dicte petit. que eſt q̄ declaret dicta receptio ⁊ ꝓfeſſio non tenuiſſe ⁊ bona dicti Frãciſci nõ eſſe dicto monaſterio obligata ⁊ dictũ mr̄imonium tenuiſſe et tenere ⁊ p̄dictis abbatiſſe ⁊ conuẽtui ſilẽtiuꝫ imponi. Qđ ſint ſufficientia media pꝫ q: ſi non tenuit profeſſio tenuit mr̄imoniũ: ⁊ ſi tenuit mr̄imonium male fecit conuent⁹ illud turbare: ſi male fecit pꝫ q̄ cõpetit dicte dñe bona querela et ſua intereſt releuari a dictã turbatione ⁊ q̄ ipſi ↄuẽtui imponať ſilẽtiũ ſup ipſa turbatione. ⁊ vt hoc fiat bñ ⁊ vtiliter petit declarari dictam profeſſionem non tenuiſſe vt ceſſet impedimẽtuꝫ ſui mr̄imonij ⁊ demuꝫ mr̄imoniũ tenuiſſe ⁊ tenere iſta patẽt aſſenſu dummõ ꝓbenť dicta media ſufficere ad impediẽdũ profeſſionẽ ⁊ ꝓbo q̄ ſic. nã non eſt dubium q̄ epi in ſua dioc. poſſunt facere conſtitutionẽ de of. archipreſbr̄. c. fin. cum ibi no. ⁊ ſi põt facere ſequitur q̄ ſuũ officiũ effectum opari dꝫ ne lex ꝟbis impoſita videatur cõtra. c. commiſſa. §. porro. de elec. lib. vj. dummodo ſit licita ⁊ honeſta. iiij. di. erit autez lex. ſed q̄ dicte due conſtitutiones intẽtate ſint licite ⁊ honeſte patet: q: p̄ma prohibet fraudem: ſecunda mandaꝫ conſenſum ſuperioris requiri vt cautius ꝓcedať forte in frẽdũ m fiat receptio: vl' ne forte ꝑſona minus idonea recipiať vel ne forte plures recipiant q̃ ſuppetãt monaſterij facultates. de ſta mo. c. vno. §. ſane. lib. vj. ſed eorum effectus eſt vt aliter facta receptio ſit nulla ipſo iure: vt ex earuꝫ tenoribus apparet imo ſi nõ fuiſſet dictum idẽ eiſet q: non potuerũt dicta abbatiſſa moniales ⁊ cõuẽt⁹ dictum Franciſcũ ↄ̄ dictã prohibitionẽ recipere: put receptum fuiſſe proponiť nec dicto loco vel ordini ꝑ ipſos incorporari per. l. non dubium. C. de legibus. ⁊ ꝑ regulã iuris. q̃ ↄ̄ ius. lib. vj. cum cõcor. ibi ſignat. Sufficiť enim conſtituentẽ aliq̃d ꝓhibuiſſe lꝫ vltra nõ ꝓgrediatur annullãdo vt ibi ad hoc qđ no. đ offi. ord. c. j. §. officiales. ſup ver. omnes acceptent. lib. vj. vbi dicitur ſpãlr in ſenten. excom. q̄ valeat lꝫ fieri ꝓhibeať a iure ſecus in aliis ad hoc qđ not. Archi. ⁊ Io. an. poſt eum in nouella lib. vj. de immunitate eccleſiarum. c. vltimo ſup ver. nullaten⁹ abſoluatur. vbi diciť nõ valere abſolutionem ab excõicatiõe factã ↄ̄ formã illi⁹ decre. ad h. x. di iudex de ſponſa. duoꝝ tua. cũ ibi not. nec ſufficeret hoc caſu tacitus ↄſenſus epi q̃ tñ interueniſſet q: vbi reqriť licentia ſupioris non ſufficit tacit⁹ cõſenſus vt notat Ioã. an. in nouel. de electionẽ ſi abba. in pncipio li. vj. cũ remiſſ. nec ob. qđ no. Io. an. de preben. dilecto. vbi innuiť caſum poſſe venire ↄ̄ ſuam ↄſtitutionem etiã ꝑ papã ↄfirmatã ſine decreto. in propoſito enim ex cõſtitutionẽ predicta alteri ius queſitum. ſ. Epõ ſine cuius licẽtia illa tolli nõ põt ar. illi⁹ vlti me glo. no. in ſi. ff. quoꝝ bonoꝝ. §. ꝓdeſt optime. l. ij. §. merit. ff. ne q̃d in loco publico. facit. l. non amplius. §. j. ff. de lega. j. et quod not. ff. de regulis iuris. l. quod vtriuſq;. Item ibi loquitur de veniẽtib⁹ cõtra propriam ↄſtitutionem lꝫ per papã cõfirmatã eorum fauore: ſꝫ hic loquimur de abbatiſſa ⁊ conuẽtu veniẽtibus contra conſtitutionem ſuperioris. ſ. epi ⁊ totius ſynodi. ¶ Itẽ ex quo religioſi ꝑ dictã Abbatiſſam ⁊ moniales ⁊ cõuentum incorporari nõ potuit obſtante ꝓhibitione dicte conſtitutiõis religioſus

p̄redicti dn̄i vicarij ſunt procedere ad
diffinitiuā ſn̄iaз in dicta cā ⁊ p̄nūtiare
p̄ut in dicta petit. pro parte dicte bone
dn̄e petit. eſt ⁊ ad ſic dicendum me mo-
uent ſupra narrata ⁊ predicta tria ſupe-
rius examinata ⁊ iura ⁊ rōnes ſuperius
7 allegat. †Nec videatur alicui durū ſic
diſſoluere p̄feſſionem factā ⁊ ſpiritua-
le matrimoniū qꝛ ſi hoc non fieret p̄nū-
tiaret̄ contrariū. ſ. diſſolueret̄ matrimo
niū carnale cōtractū ⁊ ꝯſummatū inter
dictū Frāciſcū ⁊ dictā dn̄am bonā ꝙ ē
fortius ⁊ magis periculoſum: ⁊ de q̄ etiā
pape non eſt attributa ptās qꝛ q̄s deus
coniunxit homo non ſeparet. xxvij. q. ij.
quos deus. ⁊ dictis petit. iuramētū nec
deferri deberi de iure nec neceſſarium
eſt qꝛ deferri non debet vbi ſufficienter
eſt probatum de cōſer. c.

¶ Allega. lxxvij. de teſtamē.

1 ☞ Legāte aliquo in vltima volūtatē
cētum ad edificādā quādam capellam:
an ſi infra. vij. an. non incipiatur deue-
niat huiuſmodi legationis executio ad
ep̄m. ⁊ quō exequi poſſit.
2 Ultima volūtas teſtatoris an poſſit ali-
quo modo vel facto immutari.
3 Pena negligentiū vltimas teſtatorum
voluntates exequi: multipliciter conſi-
deratur.
4 Puniēdi qui veniāt rōne vltime volūta-
tis non execute.
5 In teſtamētis ⁊ pijs volūtatibus large
eſt interpretandum.
6 Teſtator in vltima voluntate mādans
fieri monaſterium in vno loco: an ſi ibi
nequit fieri debeat fieri in alio loco.
7 Uerba iſta ſi ⁊ inquantum ⁊ inde ſunt
relatiua: importantia modum non con-
ditionem.

1 Mattheus †quōdam de So-
thogunoli ꝯſtitut⁹ in mor-
tis articulo ſuū cōdidit te-
ſtamētū in quo inter cetera
legauit eccl̄ie ſancte Ma-
rie de laraulbola p̄ conſtruēdo ⁊ ad hoc
vt cōſtrueretur quedā capella in dicta
eccl̄ia infra ſex annos p̄rime venturos
poſt obitum dicti teſtatoris florenos au
ri cētum vcз annuatim in dicto termi-
no ſextam p̄tē dicte quātitatis: ⁊ hoc in
milleſimo tricenteſimo ſexageſimo ter-
tio. Indictione p̄ma die. xxviij. mēſis Iu
lij ⁊ ſtatim mortuus eſt. Poſt eius mortē
lapſi ſunt nedum ſex anni imo ⁊ ſeptē di
cta capella in dicta eccl̄ia ſancte Ma-
rie facta non eſt nec etiam inchoata in
aliqua ſui parte. Queritur an executio
dicti legati dictorum cētum florenorum
p̄ dicta capella conſtruēda de iure de-
uoluta ſit ad ep̄m ⁊ ſi eſt deuoluta quō
exequi poſſit vel debeat: ⁊ ꝙ ſit deuolu-
ta ad dictuз ep̄m dicta executio ſi oſtē-
ditur vltima volūtas teſtatoris eſt p̄ le-
ge ſeruāda ⁊ nil eſt qđ magis hominib⁹
debeatur q̄ ꝙ ſupreme voluntatis li-
ber ſit ſtilus iura ſunt vulgaria ⁊ non ſo
lū in facto ſз etiā in mō de reſtit. ſpolia.
piſanis. C. de his q̄ ſub mō. l. iij. qꝛ forma
mādati eſt exacta diligētia obſeruanda
de reſcrip. cum dilecta. ⁊ in re ſua quili-
bet eſt moderator ⁊ arbiter. C. mandati
2 in re mandata. †Inde eſt ꝙ ip̄a vltima
volūtas teſtatoris nō pōt neqз in modo
neqз in facto regulariter p̄ aliū q̄ p̄ prin-
cipē immutari. in cle. qꝛ contingit. de re
ligio. domi. ⁊ ibi glo. ordi. Sed predictus
teſtator de quo agit̄ voluit dictā capel-
lā conſtrui. infra certū tp̄s: vt. s̄. in the-
mate pз illud ſibi fieri debuit ⁊ teſtari ⁊
exeq̄ ⁊ q hoc nō adimpleuit pati dз pe-
nā de teſtam̄. ſi heredes ⁊ nō ſolum hīs
ſз ali⁹ ad quē hoc ſpectarēt: ⁊ qꝛ hoc po-
tuit eſſe aut ex delicto puta quia doloſe
hoc fuit obmiſſum aut ex negligentia ⁊
3 vtrūqз hз a iure per ſe ſuā penā. †Ta-
ceamus de pena delicti ⁊ loquamur dē
pena negligētie q̄ magis cōuenit caſui
noſtro ⁊ magis eſt in vſu. Et tunc dico
ꝙ pena eſt duplex: vna eſt gn̄alis q̄ im-
ponitur a iure: alia eſt in ipſa vltima vo-
luntate. et apponitur ab ipſo teſtatore
prima pena. ſ. impoſita a iure pro negli-
gētia eſt ꝙ niſi infra annum fiat execu-
tio eius ꝙ a teſte. iubetur hi ad quos
ſpectabat heredes vel executores amit-
tunt officium ⁊ poteſtatem ad vlterius
faciendum: ⁊ deuoluitur ad epiſcopum
ordinarium de teſtamen. nos quidem. ⁊
iſto modo per voluntatem ſeu p̄ trāſla-
tionem poteſtatis de vno ad alium pu-
nitur ipſa negligentia in pluribus aliis

caſſons iure de conceſ.prebē. c.j.et.c.qꝛ diuerſita.ꝛ eo.ti.c.j.in clemen.cū ſimili b⁹.Iſta tamē pena a iure in caſu iſto locum hꝫ a die ſcientie vel monitionis vt in p̄dictis iure legit ꝛ not.Sꝫ in ſupplementum iuris cōmunis emanauerunt cōſtitutiōes ſynodales ꝛ plurimorum legatorum de latere que generaliter monēt ꝙ infra annuꝫ fiant hm̄ōi executiones ſub pena dicte deuolut. Et hm̄ōi conſtitutiōes habent effectū ꝛ vnum videlicet triplicis monitionis: vt no. Ioā.an.in.c.ij.ne cle.vel mo.c.ij.in nouella ſuper glo.ij.Secunda pena ſcilicet hominis apposita in vltima volūtate per ipſos teſtatores non eſt vniformis:imo aliqn̄ eſt vna:aliqn̄ eſt alia prout de ipſorum teſtatorū bn̄placito ꝓcedit.Modo ad propoſitum dico ꝙ in caſu nr̄o de quo querimus eſt reperire vtrāq; penā ſcꝫ impoſitam a iure ꝛ impoſitā a teſta. pena impoſita a iure tāgit ſolum heredes vt qꝛ nō fecerūt infra terminū debitū ꝛ reſtrictū eſt officiū poteſtatis ſue ꝛ deuolutum eſt ad ep̄m pena impoſita a teſtatore etiā eſt hic reperire.nā nō eſt dubiū ꝙ dictus teſtatoꝛ ꝑ dicta v̄ba ꝛ ſi ꝛ inquātum cōſtruat̄ dicta capella in dicta eccl'ia infra ſex annos ꝛc.voluit aliquā penā apponere ad puniendum negligentiā alicuius ad quē ſpectaret hoc facere ſꝫ cuꝫ hoc caſu iudi.rōne hoc ſpectaret ad plura ſaltem acceſſorie vel incidenter puta ad heredes ipſius teſtatoris qui eius iuſſu adimplere tenētur vt.ſ.allegatū eſt.¶Itē ad rectorē ipſi⁹ eccl'ie in qua dicta capella conſtrui mādabatur ſine cuius conſenſu vel patiētia ip̄a capella ibi erigi nō poterat : vel qꝛ ex dicto teſtamēto ipſi eccl'ie queſita erat actio petēdi ꝛ cogi faciēdi dictos heredes etiā inuitos ad faciēdā dictam capellā in dicta eccl'ia dubiū inſurgit. Ad cuius p̄dictorum duorum negligētiā puniēdā dicta verba fuerunt appo-
4 ſita per dictū teſtatorē.†Et vr̄ ꝙ ad puniēdū negligentiā eccl'ie ſi infra ipſum terminum non deliberaret vel non pateretur ſeu non cōſentiret ſeu heredes forſitan negligētes iure mediūs nō eſtimaret ꝛ nec hoc ſit ex negligētia in re ſua non ꝓſequendō.inducta eſt a iure exbitās imo cōſueta ꝛ approbata vt pꝫ de reſcriptis ꝑ totum.Erit autē pena non deuolutio que pena vt ꝓfertur impoſita eſt a iure ꝛ non congruit eccl'ie cui non erat p̄ncipal'r commiſſ̄.ſed erit pena vt poſt talē terminū talis capella in dicta eccleſia negligēte de cetero non fiat.nā ſentire qđ dicta reſpicerēt heredes hoc non pōt cadere in practica qꝛ ſi non facerēt non eſſet eis pena ſꝫ p̄miū: ꝛ eadē rōne non eſt ſentiēduꝫ ꝙ teſtatoꝛ appoſuerit dictā conditionē ad extinguēduꝫ ſi non fieret ifra dictū tp̄⁹ qꝛ ex tali intellectu ſequeretur abſurditas ꝙ ipi heredes ex ſua culpa commoduꝫ reportarēt qđ eſſe non dꝫ de officio delegati ſtatuimus.lib.vj.ad hoc bn̄ facit.nā negligēdo facere capellā ifra terminū eſſent liberi a dicto legato ꝛ penā non ſentirēt ꝛ penes ſe retinerēt ꝛ eis accreſceret hereditas:ꝛ tales abſurditates ſunt eui-
5 tāde ꝛ ꝓſertim†in teſtamē.ꝛ piis volūtatib⁹ vbi bn̄ ꝛ large interꝓtatio eſt faciēda inſti.de acti.§.itē iuxta.ꝛ.§.in duplum.in fi.ꝛ de dona.cum dilecti.ꝛ res interꝓtāda eſt vt valeat poti⁹ ꝙ̄ vt pareat de v̄bo.ſigni.abbate.Itē ꝙ ſi dicta capella nō fuerit cōſtructa infra terminum ſufficit ipſam eccleſiā ꝓuatā fore dicto iure.ꝛ tn̄ legatum non pereat ꝓbatur iure.nā fuerunt tria mādata implicite:vcꝫ ꝙ fieret capella ꝛ ꝙ fieret in certa eccl'ia ꝛ ꝙ fieret infra certū tp̄s: ſꝫ ſi nō fuerit facta infra tp̄s ſtatutū nō ſeq̄tur ꝙ fieri nō debeat:imo etiā dꝫ fieri poſt tp̄s.de dona.cū dilecti.Eodē mō non ſequit̄ non pōt fieri in dicta eccl'ia ꝓpter conditionē nō impletā ergo non dꝫ fieri in alia eccleſia ꝑ dictā decre.cū dilecti.nā ſi citat̄ aliquis vt compareat in die feriata lꝫ nō teneat̄ cōparere eodē die dꝫ cōparere in alia nō feriata ꝛ ſi ſic dicet̄ excōmunico titium ſi die tertia nō compareat corā nobis ſi dies tertia erit feriata nō erit excōicatus nō cōparēdo eodē die.Si tn̄ compareat ſequēti nō feriata pari mō lꝫ nō parit̄ cōditione de conſtruēdo capellā in loco ꝛ termino ſtatut.tamē non fuit extincta obligatio de faciēdo capellaꝫ in alio loco.imo eſt hoc gene-

rũ de iure ⁊ ſic ſeruãdum in honorẽ dei et ſanctorum eius. Lapus.

¶ Allegatio.xcj. de teſtamentis.

1 ¶ Legata in teſtamento an poſſint ante bonorũ teſtatoris aditionẽ exigi.
2 Statutum in territorio vbi fit teſtamẽtum an extendatur ad aliud territoriũ vbi ſunt bona teſtatoris.
3 Tempus aſſignatum executoribus teſtamentorũ an incipiat a morte teſtatoris an ab adita hereditate.
4 Legata in teſtamento ante aditionez bonorum ſunt ſuſpenſa: quia in ſui eſſe pendẽtiã habẽt ab aditiõe hereditatis.
5 Pietas proprie non ſtat in nomine pietatis ſed in ſubſtantia veritatis ⁊ charitate ſubiectionis.
6 Executores teſtamentorum an dici poſſint procuratores: ⁊ an poſſint experiri contra hereditarios debitores pro exequendis legatis.
7 Conſuetudo anglicana nõ extenditur extra territorium anglicanum.
8 Potentia cauſe limitata limitatur ⁊ effectus.
9 Teſtamentum loquens de bonis mobilibus ⁊ immobilibus an comprehendat nomi imebitorum.

In nomine domini amẽ. Caſus eſt talis vez. Quidam Nicolaus doce venture de Senis in ciuitate Senarũ ſuum condidit teſtamentum de quo patet manu ſed ſermonis notarij vbi plura legata relinquit que ſũt ad pias cauſas ⁊ maxima parte. Itẽ reliquit et iudicauit margarite filie ſue certã quãtitatem pecuniarum ex bonis tñ: que dic⁹ teſtator habebat in regno anglie iuris inſtitutionis. Idem in alijs omnibus bonis ſuis fecit ⁊ cõſtituit heredez ſuum vniuerſalẽ Joannẽ fratrẽ ſuũ gra naminum ⁊ ad dicta legata ſoluenda ⁊ executori mãdãdu fecit ⁊ inſtituit fideicommiſſarios ⁊ executores quoſdam in teſtamẽto nominatos qð vt hec latius ⁊ plenius in.d. teſtamẽto cõtinent ⁊ dicto cõdito teſtõ p paucos dies deceſſit ⁊ ſepult⁹ eſt in ciuitate Senenſi poſt dicti fideicommiſſarij ⁊ executores in dicto teſtõ p executione ⁊ ſolutione dictorũ legatorũ relictorũ in dicto teſtõ maxime factorũ ad pias cauſas ꝯueniunt quoſdam debitores dicti teſtõris qui hodie hereditati ſue tenentur ſoluere certam quãtitatez Floren. ex legati cauſa ꝙ debitũ nõ fuit cõtra. in partibus anglie ſed alibi a quibus debitorib⁹ dicti executores petunt dictã certã quãtitatem pro ſolut. dictorũ legatorũ: qui debitores volentes ſe tueri dicũt ſe nõ teneri nec cogi poſſe ad ſoluendũ quantitatẽ p ſe debitaz aliquibus executorib⁹ predictis multis rõnib⁹. prima eſt: † q2 non eſt adita hereditas dicti teſtatoris adeo ꝙ donec dicta hereditas non eſt adita nec legata debẽtur nec fideicommiſſarij ſeu executores poſſunt aliquid vigore dicti teſtamẽti petere cum teſtamentũ pariat vires ex adit. hereditatis imo dicunt ꝙ ſi ſoluerẽt predictis executoribus ante aditã hereditatez ⁊ etiã poſtq̃ fuiſſet adita heres ſcriptus in teſtamento hereditate adita poſſit ab eis petere q ſoluiſſent. ⁊ ſic idez debitũ ſoluerẽt bis ꝙ non debẽt. ¶ † Secunda q2 dicunt dicti debitores ꝙ cũ dictus teſtator habitauerit in partibus anglie ⁊ ſe expreſſe ſubmiſerit foro ⁊ legibus et ſtatut. dictarum partium anglie vbi inter alias leges ⁊ ſtatuta continetur quod viro moriente relicta vxore quod iſto caſu mulier debeat habere certam partẽ hereditatis dicti viri. Itẽ loquit̃ lex ⁊ ſtatutum in dictis partibus p filia vez quod pater decedẽs nõ põt priuare filiã de hereditate ſua niſi de certa parte ⁊ dict⁹ teſtator tpe mortis ſue habebat in dictis partib⁹ anglie vxorẽ et filiã vnã in dicto teſtõ notatã q̃ ſunt hodie ⁊ morant̃ in dictis partibus p tãto dicũt debitores hmõi ꝙ ſi ſoluerẽt executoribus vxor ⁊ filia quondam dicti teſtatoris predicte que ſunt in dictis partibus anglie a dictis debitoribus qui habent domicilium ⁊ bona in dictis partibus poſſent petere portiões ſibi contingentes ex hereditate predicta que dictis executoribus perſoluiſſent. ¶ Tertio quia dicũt debitores hi ꝙ etiã in dictis partibus Anglie cauet̃

expreſſe in ſtatutis q nullꝰ poteſt delin
quere vel inſtituere fratrez ſuū heredē
ex quo dicunt dictū teſtamentū nō va-
lere nec vires etiā poſſe ſumere ex ali-
qua aditione ⁊ ſic ipſi non poſſent cogi
ad ſolutionem faciendā. ¶ Ex aduerſo
ꝑ parte dictoꝝ fideicōmiſſarioꝝ ⁊ exe
cutoꝝ dꝛ q ipſi vigore dicti teſtamenti
⁊ largiſſime poteſtatis eis cōceſſe vt ex
lecturis eiuſdem colligitur etiam ante
aditam hereditatem ⁊ non obſtātibus
quibuſcunqꝫ ſubmiſſionibus ⁊ legibus
⁊ ſtatutis vigentibus in dictis partibꝰ
Anglie poſſunt per ſolut. legatorum in
dicto teſtamēto factorum ⁊ maxime ad
pias cauſas ac etiā vt curatores dicte
hereditatis petere ⁊ exigere ⁊ eos coge
re ad ſolueudum eiſdem. Nec obſtat ſi
dudum dictus teſtator habitauerit in
partibus Anglie ⁊ tunc ſe ſubmiſerit le
gibus ⁊ ſtatutis ibidem qꝛ erat origine
de ciuitate Senenſi vbi predictus con-
didit teſtamentum ⁊ vbi deceſſit ⁊ dicti
debitores quāuis habeant domicilium
⁊ bona in dictis partibus Anglie nihil
ad rem qꝛ ſunt et habitant de ciuitate
in ciuitatem et ſic vbi inueniuntur co-
guntur ad ſoluendū. Preterea nō obſt.
ſi vxor et filia dicti teſtatoris in dictis
partibus anglie remanſerūt: qꝛ in parti
bus illis ⁊ iſtis hereditas de immobili-
bus pingueret tāta eſt qꝛ ex ea bene po
tuerūt habere et percipere partē ſuam
ſi quā vigore alicuiꝰ legis deberēt habe
re in hereditate predicta ⁊ maxime di-
cta filia dicti teſtatoris cui iure inſtitu-
tionis teſtator fecit debitam portionem
nec intereſt debitoꝝ pdictoꝝ nec poſ
ſunt allegare vel opponere etiam imo
cauet in ſtatuto cōis floren. q legatarij
poſſunt legata petere etiā hereditate
non adita cuiꝰ copia trāſmittit cū pun-
cto quare ex predictis rōnibus ⁊ alijs di
cti fidei cōmiſſarij ⁊ executores execu-
torio nomine in dicto teſtamēto cōſcri-
pti poſſunt petere a dictis debitoribus
de floren. in ciuitate Florē. dictā certā
quātitatē florenoꝝ p eos debitā ⁊ eos
cogere ad ſoluendū nō obſtāte per eos
in cōtrariū allegatis pro ſolutione a di-
ctis executoribus quotidie compellun-
tur. Modo querit viſo teſtamēto Mandi
dicti ſer Simonis cūctis ⁊ viſo ſtatuto
pdicto ciuitatis Florē. de quo fit mētiō
⁊ viſo puncto predicto quid iuris ſit.

¶ Conſilium. cccvj.

¶ In xpi nomine amen. In primis vi-
dēdum eſt vtrū dies commiſſarij cedat
a morte teſtato. an ab adita heredita-
te. ¶ Scdo an iſti ſint meri executores
teſtamenti an vero ſint ꝓcuratores cō
ſtituti inter viuos qꝫ executio manda
ti collata ſit poſt mortem. ¶ Tertio an
poſſint. experiri cōtra hereditarios de-
bitores. ¶ Quarto an contra dictum
teſtamentum ⁊ ſucceſſionē ſit attendē-
da conſuetudo anglicana. ¶ Quinto ſi
debitores hereditarij poſſint commiſſa
rios excludere ſub pretextu non valen-
3 tie teſtamenti. †Et qꝛ queſtiones ſunt
pulchre ⁊ vtiles aliqua verba licet pau
ca ſubtiliter dicam: ⁊ primo circa primū
punctum videt dicendum tribus ratio
nibꝰ q dies commiſſarie cedat ab adi-
ta hereditate ⁊ non a die mortis teſta-
toris. Prima ratio eſt qꝛ officioꝝ per
vltimam voluntatem iniūctorum cedit
dies adita hereditate: vt. ff. de excu. tu-
to. ſi is qui §. idem euenire pōt. ⁊ l. excu
ſantur. ſcdo rñſo. ⁊ l. titiꝰ §. j. ⁊ de teſta-
men. tut. l. ſi nemo. et. l. tutor. ⁊ inſti. de
actiliano tuto. in prin. ¶ Scda rō eſt qꝛ
que non trāſmittunt nō cedūt a morte
teſtatoris ſed ab adita hereditate: vt. ff.
quādo dies le. cedat. ſed officiū cōmiſ-
ſarie non trāſmittit ad heredē: ergo nō
cedit ante aditā hereditatem. facit qđ
no. in. l. tutela plerunqꝫ. ff. de tutelis. et
ff de cura. furio. l. cuius bonis. C. ſi quis
ignoranter rē minor. ſine decreto cōpa
rauerit. l. j. ¶ Tertia rō eſt qꝛ nō dꝫ acce
dere prius dies execut. ⁊ ꝑ ꝯſequēs offi
ciū executor qꝫ dies obligatiōis: ſed dies
obligationis legatarij nō cedit a mor-
te teſtatoris ſed ab adita hereditate vt
4 l. ſi tibi hō §. cū ſeruus. de leg. j. † Uñ an
aditā hereditatē nulla orit actio lega
tarijs: ergo nō cedit officiū executoris
ante aditā hereditatem fruſtra em ce-
deret. Quicqd enim ſuſpēdit officium
executoris contra ipſum eſt arg. in. c. j.
de conceſ. preben. li. vj. Cum ergo ante

adità heredità legata fient in ſuſpenſo que habét in ſui eſſe pendétiam ab aditione hereditat.vt.l.ſi nemo.C.de fideiuſſoribus.l.eam quam.ff.de his que in teſta.dele.l.pro.i.eo.ti.l.j.in fi.de vul.ꝛ pup.ſub merito ſequiť ꝙ idem de execu torum offi.ſit dicendū. Hinc eſt ꝙ executor datus in condictionalibus legatis nō pōt preuenire condictionem.qꝛ non eſt prius executor quā exiſtat conditio legati.ff.de lega.j.l.fili⁹.§.diuus. ¶ Itē ſi qs eſt relictus executor quam adeat hereditatē vt.l.lucius.de fideicommiſſa.liberta.que.l.eſt ad hoc notabilis.dicet aliquis aliud debet eſſe in aliis relictis quā ad pias cauſas in quib⁹ nō exigiť aditio hereditatis vt not.C.de fideicōmiſ.l.eam quam.In Spec.de inſtru.edi.§.nūc aliqua.ver.ſed pone qꝺ ex eo teſtamento:ſic ergo cedit dies taliū legatorū a morte nec requiriť aliud per apoſtolū ad cōfirmationem teſtamenti niſi mors.ergo ꝑ conſequēs cedit dies commiſſarie taliū relictoꝝ nec deſideratur aditio hereditatis:qꝛ officio iudicis petūtur ꝙ non requirit aditionē hereditatis.ff.de peti.heredi.l.hereditatis.in fin.de relig.ꝛ ſump.fu.ſi quis ſepulchrum.et certe iſtud dictum credo verū:qꝛ ſicut Epiſcopus q̄ eſt legitimus executor non dato executore teſtamētario pōt exequi teſtamēta non expectās heredi.vt extra de teſta.nos quidem.et c.ſi heredes.Ita pōt teſtamētarius executor fauore animarum ſed pōt conſtituere ſepulchrum ꝛ huiuſmodi que non requirant aditionem hereditatis nec recipiunt dilationē temporis.de acqui.heredi.l.pro herede.§.j.ff.de religi.et ſump.fu.l.at ſi quis.§.pleriſq̄. Tamen huc leges videntur obſtare primo quia text.in.l.j.C.communia dele.equiparat legata pia aliis legatis ſimplicibus.et gloſſ.parua dicit ibi vt in eccleſiis. Secundo quia text.dicit idem eſſe in relictis eccleſie ꝛ relictis ciuitati.C.de ſacroſanc.eccle.vt inter diuinū ꝛ quando relinquunť ciuitatibus:requiriť aditio hereditatis:vt.ff.de lega.j.ciuitatibus.ꝛ.ff.ad trebel.l.omnib⁹.Itē relinquere libertatē eſt quid valde pium et humanitati ſubmiſſum.ff.de fideicom.libertati.l.in teſtō.ꝛ tamē requiriť aditio hereditatis vt.C.de cadu.tol.l.j.§.libertatib⁹.ꝛ nemo dicet Epiſcopum vel executorē ante aditam hereditatē poſſe manumittere ſeruū niſi de facto de condi.inſti.mulier.§.ſi qs hereditariam.Ex qꝛbus concludiť ꝙ de rigore iuris etiā ad pias cās requiriť aditio hereditatis vel ꝙ bona adijciant cū cōſeruādoꝝ legatoꝝ vt.l.j.ij.ꝛ.iij.de fideicommiſſa.liberta. Sꝫ de ſimplicib⁹ eq̄ſſima iuris canonici ꝛ diuini nō requiriť aditio hereditatis ꝛ ita ſeruatur in practica.ſ.ad vere pias cauſas. ¶ Si enim pietas ſimulať vbi nō eſt vt ſi diuiti ꝓ anima legatur iſtud legatū non reputať pro pietate:vt not.

5 C.de ſacroſan.eccle.l illud†cum pietas nō ſiet in nomine pietatis ſed in ſubſtātia veritatis et charitate ſubiectionis vt.ff.de trāſac.l.cū hi.§.ſed ꝑſonarum.ꝛ.§.ſi in annos.ꝛ.C.de mendicā.vali.l.j.cū ſi. ¶ Sup ſcdo mēbro arguitur ꝑmo ꝙ iſti non ſunt ꝓcuratores ſed meri executores qꝛ ſi ſunt ꝓcuratores ergo interceſſit contract⁹ mandati:ſed contract⁹ eſt extraneus act⁹ vt.l.ſiba geſſerūt.ergo vitiaret teſtamentū:vt.C.de non obſtante dico ꝙteſtim vꝫ ꝛ tñ iſtud mandatū vere eſt contract⁹ mādati ꝛ qꝛ eſt contractus verus non deſiderat aditionem hereditatis:nec obſt.ꝙ cōtractus non pōt permiſceri teſtamento:qꝛ verū eſt vbi eſſet contractus non pertinens ad teſtamentum qꝛ adhibetur propter diſpoſitam in teſtamento vt efficaciora ſint tūc vꝫ vtrūq̄.ff.de teſta.l.heredes palā.§.ſi.ꝑ glo.ꝛ dy.ita eſt hic:quia principaliter ſit ꝓpter teſtamētū exequēdū et dico quod iſta procuratio non finitur morte:quia eſt collata poſt mortem.ff.manda.ſi vero non remunerandi.§.fin.ꝛ no.in.l cum pater.§.cū menio de leg.

6 ij.iſti ergo ſunt executores. ¶†Item ſunt procuratores ꝛ poſſunt experiri cōtra hereditarios debitores ꝛ exigere ab eis vigore mandati collati poſt mortem nec habent ſpectare ꝙ hereditas adeatur quia fundum ſe ex contractu mādati ꝛ quia ad pias cās vt. ſ. dixi ꝛ per hoc tenetur ad vltimum punctum qꝺ licet

illud teſtm̄ non valeat quo ad inſtitutio
tionem heredis. tn̄ iſti cōmiſſarij ⁊ ꝓcu
ratores pn̄t experiri ꝯ debitores here:
ditarios vigore mādati ꝑ dictā legem ſi
vero non remu. §. fi. ⁊ per hoc etiā eſt re
7 ſpōſum ad tertiū punctum. ¶ †Super
quarto puncto videam⁹ ⁊ dicendum eſt
ꝙ conſuetudo anglicana non extendit
effectum ſuū ex̄ territoriū anglicanū ⁊
ex hoc ſequit̄ qđ in alijs bonis q̄ in bo:
nis anglicanis ſeruetur cōſuetudo ciui
tatis Senē. ꝓbo antecedens per. l. vul:
gares. de iuriſ. om. iudi. l. fi. C. de ſumma
trini. l. j. ⁊ per Cy. et. B. ⁊ hoſtien. in. c. vt
animarum. de conſti. lib. vj. probo ⁊ tali:
ter virtus ⁊ potentia cā efficiens inſpi:
cienda eſt vt poſſit in paſſum et in ſuſci:
pientē materiā nec pōt cā finita produ:
8 cere effectum infinitū †ſed ſicut limitat̄
potentia cauſe ſic effectus: dꝫ etiā limi:
tari. ff. de adoptio. l. ſi arrogatur. ⁊ de cu
ra. bo. dan. ab his. l. a pupillo. de excu.
tu. iuriſperitos. §. cum oriundus de bo:
nis auſ. iudi. poſ. cum vnus. §. is qui. qđ
no. ff. de excu. tut. l. nō ſolum. §. ⁊ q̄ teſtō.
ſed potentia ⁊ autoritas conſuetudinis
anglicane non ſe extendit vltra ꝓprios
faſtos: vt. C. de decuri. l. dn̄m. lib. x. ergo
nec effectus eius vltra protrahitur. nā
ex̄ territoriūm ſuū quilibet rex cenſetur
ad inſtar priuati ⁊ tūc eius lex vel con:
ſuetudo ſue gentis nō ſe protendat ad
loca que non ſunt ſue ditionis. ¶ Conſtat
em̄ ꝙ vnuſquiſqꝫ in ſuo territorio maior
eſt. Unde populus Senēſiꝫ in ſuo terri:
torio magis poteſt q̄ dn̄s rex illuſtriſſi
mus ⁊ perpetu⁹ anglicorum vt no. ff. de
manu. l. apud eū probo ꝯſequēs ex iā di:
ctis ⁊ ꝑ. l. expreſſam. ff. de excu. tut. l. ti:
tius. §. rome. Inſpiciatur enim locus te
ſtamenti. C. de teſtamētis l. nō ſpāli pre:
ſertim. quia teſtator de Senis eſt oriun:
dus vnde ibi eſt ſua patria anglie vero
non erat ſibi ſua patria ſed hoſpita ter:
ra. ff. de heredi. inſti. ex facto. §. rex aūt.
ff. de pignori. l. debitorum. ff. de fun. in
ſtru. l. ſeye. §. pāphile. et in. c. preſenti. §.
pe. li. vj. ¶ Modo eſt qđ de noibus debi
torū nomina em̄ nō dn̄t dici eſſe localia
ſed ſunt vbiqꝫ locorum. ff. de iudici. l. ſi fi:
deiuſſor. §. contractu. Jura em̄ que ſunt
incorporalia vbiqꝫ videntur eſſe vt. C. de
preſcrip. lon. temp. l. fi. ad hoc de le. ij. in
gloſ. in prin. contrarium dico ꝙ nomina
debitorum ad illū locū pertinent vbi ex:
actio de iure ⁊ de facto fieri poteſt: q2 ſi
ibi eſt collata ſolutio ⁊ ibi reperit̄ debi:
tor: vt. d. l. ex facto. §. rerum. ⁊. l. quero. ff.
de ſolutio. ¶ Non ob. ꝙ noia nō ſint in
loco: q2 verum eſt circūſcriptiue ſed per
effectum exactiōis ſunt in loco: ergo de
bitū mercatorū florentinorum in italia
contractū ⁊ ſoluendū in italia annume
rat̄ bonis italicis: contractū vero et ſol:
uendum in anglia commutaretur pa:
9 trimonio anglicano ⁊c. ¶ †Aduerten:
dū eſt etiā an cōſuetudo anglicorū diſ
ponat vniuerſaliter an ſolum de bonis
mobilib⁹ et immobilibus quo caſu non
ꝑtinēt ad noia ex q̄bus non debet̄ ſpēs
ſed quantitas in gn̄e q2 nō ipſa obliga:
tio eſt res mobilis vl' immobilis. ſcilicet
eſſentialiter: vt. ff. de pecu. l. quā tubero
nis. §. in peculio. et. l. a diuo. de re iudic.
nec etiam in ipſa pecunia in genere et
in forma in qua eſt in obligatiōe eſt mo:
bilis vel immobilis vnde genera ſunt in
intellectu non in ſenſu: vn̄ tange ſi po:
tes ⁊ moue illud: ambula certe hoc non
pōt fieri ⁊ ideo conſuetudo cum abhor:
reat a iure cōmuni in ſuis terminis eſt
tenēda ⁊ nō extēdenda ad noia ſupra di:
cta. ⁊ ſic non obſtat qđ. no. C. ſi aduerſus
tranſactio. l. j. ⁊ in auſ. de nō alie. §. vlti:
mo. ⁊ de ver. ſig. mouentium.

¶ Allegatio. xcij. de conſtitutionibus.

1 Libertas eccleſiaſtica in quib⁹ cō:
ſiſtere dicatur.
2 Libertas eccleſiaſtica a quibus ⁊ per q̄
ledi dicatur.
3 Statuentes cōtra libertatē eccl'ie quā
penā incurrāt aut an ꝑ clauſulā ꝙ non
valeāt ⁊c. penam euitent.
4 Uſurpātes iuriſditionē eccleſiarum an
contra libertatem eccleſie facere dicā:
tur ⁊ nu. 9.
5 Pape a deo: et alijs a papa conceſſum
eſt iudicare.
6 Uniuerſalis eccleſia vnum corpus dici
tur cuius membra ſunt alie eccleſie vni
uerſales.
7 Laicos ſtatuere de rebus vel perſonis

eccleſiaſticis ab vtroqꝫ iure prohibi-
tum eſt.
8 Cauſe eccleſiaſtice debēt ſcđm iura ca-
nonica terminari.
INſpeximus ⁊ examinaui-
mus diligenter ⁊ vt apar-
tius prefatis dñis noſtris
prioribus et vexilliferis ſu-
per pet. p eos rñdere poſſi-
mus hūc ordinem ſeruamus. primo pō-
deramus ſuper quo a nobis ſibi pote-
rat reſponderi vcȝ an dicta reformatio
egeat correctione. ¶ Scđo caſum mo-
tiui ⁊ ſue dubitatiōis. qꝛ vꝫ per aliquos
dꝛ ipſam reformationem fore contra ec-
cleſiaſticā libertateȝ. ¶ Tertio vt qōni ⁊
ſue dubitationi clarius ſatiſfiat exami-
nabimus dictā cauſam reformationis
ꝗ non ſolū correctione egerit verū caſ-
ſat. ⁊ reuocat. ⁊ abſolu. de libris et capi-
tularibus cōis vt ſatiſfieret iuri ⁊ vt vi-
taret peccatū ⁊ pena de quibus infra di-
cetur. Si aūt contra eccleſiaſticā liber-
tatē non eſſet tunc poſſet ex cā alia age-
re correc. ⁊ ideo prius ⁊ vtilius vr̄ exami-
nādū an ſit contra eccleſiaſticā liberta-
teȝ. Secūdo an ex alia cā correc. egeat.
Sꝫ vt facilius hec innoteſcāt examine-
mus ꝗd eſt facere ⁊ quādo ⁊ qūo ⁊ quib⁹
caſib⁹ dicatur fieri contra eccleſiaſticā
libertatem. Et dꝛ ꝙ iſte articulus funda-
tur a textu ꝗ eſt de ſentētia excōicatio-
nis nouerint ꝗ dānat ſtatuta ⁊ conſue-
tudines contra eccleſiaſticā libertateȝ
⁊ in. c. grauē. eo. tit. et. c. non minus. ⁊. c.
aduerſus. de immu. ecc. et eo. tit. eos. li.
vj. ⁊ ex eo qđ ibi no. Jo. an poſt Jnn. vbi
4 dicūt † ꝙ libertas eccl'iaſtica cōſiſtat in
priuilegijs conceſſis ſuper ſpiritualibus
vel temporalibus gñaliter vel ſingul'r
ſiue a deo vel a papa ſiue ab alijs princi-
pibus ſm Jnno. hoſtien. ⁊ abbatē. Jteȝ
priuilegia conceſſa a deo numerāt illud
quodcunqꝫ ligaueris ⁊c. ¶ Jtem illud
de decimis et primitijs. ¶ Jtem illud
quod res eccleſiaſticas adminiſtrent.
¶ Jtem illud quod ſuper ſpiritualibus
ius concedere poteſt. ¶ Jtem priuile-
gia cōceſſa a papa numerāt illud quod
ꝗ contra perſonam eccleſiaſticam inicit
manus ſit excommunicatus. ¶ Jtem
illud quod in legatis ad pias cauſas ſuf-
ficiūt duo teſtes. Et ſm eos inter priui-
legia conceſſa ab Jmperatore numerāt
immunitates conceſſe loco quādoqꝫ ec-
cl'ie qñqꝫ pſonis eccleſiaſticis vt clerici
2 apud ꝓprios epos cōueniant. ⁊c. † mul-
ta in h̄is ſm eos ledi libertas eccleſia-
ſtica intelligitur: ⁊ habēt locū pene pre-
dicte decre. nouerint ⁊ alie contra violā-
tes libertatē eccl'iaſticā ſꝫ ſunt alia pri-
uilegia ſingularia conceſſa ſingularib⁹
eccleſijs vt puta ꝙ poſſint pecora ſua
paſci in prat. vel ligna in ſiluis incidi et
hmōi. Si quis contra iſta fecerit non dꝛ
facere contra eccleſiaſticam libertateȝ
⁊ non habēt locum pene prefate ⁊ eſt ſi-
mile ad hoc qđ no. Joan. an. poſt Jnno.
de verb. ſig. ex parte. et ſolet nota. in de-
cre. j. de male. ꝙ tunc prelatus cogno-
ſcit ⁊ defendit ius ſuū propriū quādo id
de iure cōmuni ſpectat ad eū puta viſi-
tare ⁊ ex eo recipere ꝓcuratorem. Sed
quando ſpectet ad eum de iure priuato
vtputa ꝙ eſt in fundo vel nemore tunc
ſecus: et hec ſimilitudo bene congruit
infra dicendis. Ex quibus verbis mul-
tominus periti et volentes plus ſapere
quam oporteat in hac materia laxant
habenas plus debito dicentes ſcđm p̄-
dicta multa non eſſe contra eccl'iaſticā
libertatem qꝛ ſm eos non fit contra p̄-
dicta priuilegia a deo papa vel impera-
tore conceſſa: ꝗ tamē in re vera ſunt cō-
3 tra ipſam eccleſiaſticā libertatem. † Pro
quorum declaratione eſt ſciendum ꝙ ſi
quis ſtatuat ne quis panem coquat ali-
cui monaſterio loco vel conuentui vel
ne molet bladum vel ne aliquid vēdat
vel ab eis emat vel ne aliqua alia obſe-
quia preſtet eiſdem non videtur facere
contra eccleſiaſticam libertatem qꝛ co-
quere panem moli facere bladum eme-
re vel a ſe non emi obſequia preſtari nō
ſunt conceſſa eccleſie in priuilegium a
deo papa vel imperatore: imo commu-
nia ſunt omnibus et de iure naturali
ſiue gentium ergo non ſunt de eccle-
ſiaſtica libertate: et ideo contra ea fa-
ciens non incurrit penam. Sed con-
trarium eſt verum quod tales dicuntur
facere contra eccleſiaſticā libertatem:

nerabilē.de excep.c.ij.lib.vj.vbi tz Ar-
chi.q̄ ſint excōmunicati ipſo facto p.c.
adminiſtratores.xxiij.q.v.z ibi not.hec
glo.Idē ſi non admittit excep.excōmu-
nicatio.de ſen.excom.decernim⁹.a deo
enim eſt datum q̄ excommunicare pſit.
Idē de iuramēto.de iureiu.licet.lib.vj.z
c.quāuis.de pactis.facit decre.ij.de fo.
compe. Nec obſtat p̄dictis ſi diceret q̄
p̄dicta reformatio non reſpicit vniuer-
ſalē eccleſiā q2 iſtud tollitur p Ioā.and.
6 in palle.decr.eos.de immuni.eccle.†nā
vt ipſe dicit cum vniuerſalis eccl'ia ſit
vnum corpus cuius mēbra ſunt alie ec-
cleſie ſingulares.de elec.ſignificaſti.p-
pter quod impediē do eccl'ie ſingulares
libertatē vniuſ.ſ.eccl'ie circa id quod cō
petit omnibus facit ꝫ libertatē eccl'ie
quēadmodum ledere vnum ep̄m eſt fa-
cere contra libertatē eccl'ie.Eſto q̄ non
ledātur omnes ep̄i vt in p̄dicta decre.
olim.de iniurijs z de penis.ſi quis ſua-
dēte.in cle.modo vero p̄dicta tā diffuſe
veritatis z animarum fauore p̄bata ap
plicāda ſunt propoſito noſtro z dicte re-
formationi z queſi.per p̄fatos dominos
noſtros dominos priores et vexillos.Et
ad commodiorem intellectum facimus
de ipſa reformatione quatuor ptes ſeu
quatuor capitula z quātum ad primam
partē ſeu primum capitulum qd̄ in effe-
ctu videtur continere q̄ non obſtātib⁹
ordinibus cōmunis flor̄.de quibus ibi
fit mētio cuilibet ſeculari pſone de ciui-
tate cōmunitat.ſeu diſtrictu florētie li-
ceat libere z impune ad bona pphana
z in ipſis bonis que p eccl'ias z alia loca
pia ſeu ad eccleſiaſticas pſonas zc.pro-
ſequi iura ſua in omnibus z per omnia
ac ſi tenerētur per quēcunq̄ ſecularē z
laicum ciuē comitatum ſeu diſtrictualē
ciuitat.florētie dicimus q̄ contēta in.d.
c.ſunt contra eccleſiaſticā libertatē qd̄
ſecundum predicta oſtēditur ex duob⁹.
primo.q2 per ea reducuntur eccl'ie z lo-
ca pia z eccl'iaſtice pſone de ſuis poſſeſ-
ſionibus prophanis quas poſſidēt ad fo-
rum z examē vetitum.ſ.iudicis ſecula-
ris ſicut ciues laici.hoc autē eſt contra
p̄uilegiū conceſſum eis ab imperatore:
vcꝫ q̄ apud pprios ep̄os trahātur z nō

corā ſeculari iudice per aut.ſtatuimus.
C.de epi.z cle.¶Itē contra priuilegiū
conceſſum eis a papa p.c.molita.z per
c.placuit.xj.q.j.z per.c.ii diligenti.de fo
ro compe.cum ſi.Item contra priuile-
gium conceſſum eis a deo vcꝫ q̄ rerum
eccl'iarum adminiſtrationē habeāt z nō
7 laici vt.ſ.relatum eſt z monſtratū.†Itē
q2 laicos ſic ſtatuere de rebus vel pſo-
nis eccl'ie vel clericorum a quibus viros
q̄ iure ſunt p̄hibiti z ſolū prātis eccl'ie
conceſſum vt.ſ relatum fuit z ſic eſt fa-
cere ꝫ immunitatē eccl'ie z clericorum
z ſic cōtra libertatē eccl'iaſticā vt ſupra
probatum eſt:z habēt locū pene de qui-
bus ſupra z infra dicetur.Quātum ad
ſecundā partē ſeu ſcd̄m capitulū refor-
mationis q̄ in effectu dicit citari faciē-
do z requiri clericos z pſonas eccl'iaſti-
cas ad compromiſſum faciēdū infra de-
cē dies alias ſint priuati omnibus priui-
legijs z fauoribus cōmunis Florētie zc.
vt ibidē latius continet dicimus contē-
ta in ipſa ſcd̄a pte ſeu ſcd̄o capitulo fo-
re manifeſte contra eccl'iaſtica liberta-
tē z locum hr̄e penā de quib⁹ infra z ſu-
pra fit mētio z hoc ex pluribus primo q2
p ip̄am reformationē dat facultas cita-
di z trahēdi clericos z pſonas eccl'iaſti-
cas ad vetitum examē z corā ſeculari iu
dice quod eſt contra immunitatē eccl'ie
z clericorum z ſic ꝫ libertatē eccl'iaſticā
vt.ſ.in p̄ma parte oſtēſum eſt z q̄ in al.
ibi dicuntur hic p repetitione habeant.
¶Itē ex eo q2 dicta reformatio in dicta
parte continet errorē expſſum z iniqui-
tatē manifeſtā z cleri.z pſonis eccleſia-
ſticis laqueum mortiferum paratur.nā
diſponit q̄ infra decē dies debeāt face-
re compromiſſum ita q̄ iure valeat cuꝫ
tñ a iure z per conſtitutionē ſynodalem
ſint p̄hibiti facere cōpromiſſum de re-
bus eccleſie:imo quia ipſi clerici in ſua
promptione iurāt nō alienare ſi faciūt
compromiſſum z ſequat ſentētia contra
eos incidunt in piurium tāquā alienan-
tores:q2 hoc euenire poſſe cogitare de-
buerunt in cōpromittēdo vt no.Io.an.
poſt hoſt.in.c.cum tpe.de arbitrijs ſu-
per verbo licētiā.ita q̄ p̄dicta reforma-
tio diſponit cōtra prohibitionem iuris.

lares quoſcūq cuiuſcūq ſtatus ordinis vel conditionis exiſtāt ⁊ quocūq nomine nuncupētur ꝑ alia ſtatuta ordinaria aut reformationes ſeu ꝓuiſiōes editas vel edēdas q̄ quouis modo fiāt vel vergāt directe vel indirecte ꝯ eccl'iaſticaꝫ libertatē ſeu iuriſditionē vel officiū curie ep̄alis aut in his dederint auxilium conſilium vel fauorē ⁊c. vt ibi latius cōtinet. Sed contra ꝑdicta ⁊ ꝑ non ſit factum ꝑ ꝑdictā reformationē contra auctēticā libertatē: videt facere cl'a vltima appoſita i dicta reformatiōe: q̄ vult ꝙ vbi contēta in dicta reformatione eſſent vel venirēt contra eccl'iaſticā libertatē habeātur totaliter ꝓ infectis: nec poſſint vel debeāt aliqualiter obſeruari: ⁊ ſic ipi ſtatuētes vidētur euadere penas ꝑdictas ꝓlatas contra faciētes vel ſtatuētes ꝯ eccl'iaſticā libertatē. Sed contrariū eſt verum ⁊ dicta cl'a non ſufficit nec excuſat: q2 dicta cl'a eſt loco cuiuſdā ꝓteſtationis q̄ quādo eſt contraria facto non iuuat nec excuſat ꝑ no. in c. cum. M. §. de conſti. ⁊ maxime quādo fit cōtra ius cōmune qđ eſt clarum ⁊ qđ nō eſt licitū ignorare ⁊ maxime cōmunitatibus ciuitatis vbi eſt copia peritoruꝫ non ꝑſumit. de reſcriptis ſtatu li. vj. Facere contra ius cōmune ⁊ ꝓteſta. ꝙ non valeat ſi eſt ꝯtra ius cōmune eſt ſibi ipſi ꝯtraria: imo eſto ꝙ ad id valeret ꝓteſtatio vel talis reformatio non valeret de iure tū non ꝓdeſt q2 ⁊ ſine alia ꝓteſtatione de iure non valebat vñ pene ꝑdicte reſpiciunt factum nō ius: vñ cū talis ꝓteſtatio non tollat factum q2 ea nō obſtāte fit reformatio ac etiā obſeruat ⁊ quod factum eſt nequit non fuiſſe. l. in libello §. facte. ff. de poſt. re. patet quod non habet effectum. ¶ Ius aūt qđ non erat nō tollit ⁊ ſic operatur nil dicta ꝓteſtatio ⁊ ſic a dictis penis non excuſat maxime hoc veruꝫ vbi dicta ſtatuta ſeruātur de facto ⁊ infra terminum iuris cum ſuis capitularibus deleri non fecerunt vt infra dicetur. Quibus remotis veniēduꝫ eſt ad petita per dominos priores ⁊ vexillarios prefatos vtꝫ an dicta reformatio in aliquo egeat correc. ⁊ dicimus ſm ꝑdicta ꝙ non ſed ceſſione ⁊ reuocatione indigeat dicta reformatio ⁊ in ea contēta: tum vt iur. ſatiſfiat: ⁊ vt euitet pctm̄ tum etiā vt euitētur pene ꝓlate tā a iure ꝙ̄ a dicta conſtitutione ſynodali contra violatores libertatis ⁊ immunitatis iuriſdictionis eccleſiaſtice ⁊ contra ſtatuarios ſcriptores ſtatutores ipſorum necnon prātes conſules rectores ⁊ conſiliarios locorum vbi ſtatuta hmōi edita fuerūt vel ſeruata necnō eos qui ſm ea ꝑſumerint iudicare vel in publicā formā ſcribere iudicata que ſunt pene excōicationis late ꝑ ꝑ̄lle. iura in ſtatu. ſeu illos qui dictā reformātionē fecerunt ⁊ in eos qui dederunt cōſilium auxilium vel fauorē ⁊ contra ꝑdictos alleg. ſucceſſores autē iſtorum ſtatuētium ſeu conſtituētium tenet dictis penis ſi dicta ſtatuta ſeruari fecerint ⁊ niſi ea de capitularibus ſuis ideſt de libris in quibus ſcripta ſunt ſtatuta infra duos mēſes fecerint moueri qđ eſt verū ſi prātem habeant hoc faciēdi al's ſufficit eis facere poſſe ſuum ad impoſſibilia nemo obligat. Caueant tñ ne in hoc vtent negligētia. nā tunc ligarētur predictis penis nā eis delinquentibus fauere interpretant de iure qui cum poſſunt manifeſto facinori deſinunt obuiare. extra de ſen. excommu. quanto. Lapus de caſtelliono.

¶ Allegatio. xciij. de vſuris.

1 Miniſtri vſurariorum an teneātur ad reſtitutionē vſurarū. ⁊ nu. 4.
2 Societas dicitur quedā fraternitas et paritas inter ſocios.
3 In natura ſocietatis periculū dꝫ eſſe cōmune ſicut ⁊ commodum.
5 Participās crimini cuꝫ criminoſo eadē pena dꝫ ligari.
6 Miniſtri vſurarioruꝫ an ſint ſubiecti penis inualidatis teſtamentorū ⁊ aliorum ſicut vſurarij.
7 Felix quē faciūt aliena ꝑicula cautum.

TO martino doloſca factore de Bonacurſo ala potheca del ꝑ̄ſto murimah. ne la dicta pothecha in guardia et in factoria de la prima quātita chi. fu. xxiiij. ſꝫ amici. ꝑ. cc. lanno reſtamo. xliij.

ſviij. e la dicta q̄tita ꝑmito a lui e ſui he
rede rēdere bona razon. tāte quāte vol:
ſe voleſſe e ſia in concordia de la dicta
q̄tita del guadagno chi mēſura ꝑdi qui
a mio chi Bonacur. dicto debea haue:
re de la dicta quātita florē. xx. per cente:
naro ⁊ deleuāzo del guadagno Jo mar:
tino debea fare ogni ſpeſa de la gabel:
la di communi pigioni factori ſpexa de
potheca e ogni altra chi ſe apertiniſſe e
ogne auanzo che la dicta potheca ze:
caſſe quello anno ſe intende eſſere mio
guadagno e mio ſalario ogni pro che ſe
trouaſſe ſu le pegnora e mio ſalario e di
cto anno ſe intende eſſere mio e maſa:
ritie che ſe agrégono ala dicta potheca.
¶ Poſtea vero dictus Martinus mu:
tuauit dictam pecuniā ⁊ capitale in di:
cta apotheca exiſtente ſup pignore plu:
ribus ⁊ diuerſis perſonis ad rōnem. xxx.
ꝑ centenario. Et rebus ſic ſe habenti:
bus ⁊ anno dicte compoſitiōis ⁊ pactio:
nis in completo ꝑdictus Bonacurſius
mortuus eſt ⁊ voluit ꝙ vſurē ꝑ ſe extor
te ⁊ alie male ablata ⁊ illicite acq̇ſita ꝑ
dictum Bonacurſium reſtituerentur ⁊
animā ſuā exgrauare voluit ⁊ liberari
ab omni macula peccati qḋ impoſſibile
eſt. Et ob hoc voluit ꝙ vniuerſa pigno:
ra q̄ ſunt in dicta apotheca ⁊ ſup quib⁹
idē Martinus mutuauit ſub vſuris ꝑdi:
ctis reſtituātur debitoribus ꝑ vero ca:
pitali ſolum nullis receptis exinde vſu:
ris. ¶ †Predictus vero Martinus con:
tradicit dicens hoc fieri non poſſe vſq̄
ad quātitatē vſurarum q̄ tāgebat dictū
Bonacurſium vez. xx. ꝑ cētenario ſ; ab:
inde ſupra q: mutuabat ad. xxx. ꝑ cente:
nario nequaq̄ ſoluātur ergo ſm eum di
cto Martino ad rōnē. x. ꝑ cētenario pro
quolibet pignore ⁊ vera ſorte dictis he:
redibus ⁊ reſtituat̄ pignus. nā reſtitutio
ꝑdicta ſm eum dz fieri cum ſui p̄iudi:
cio ſeu de eo qḋ nō ad ipſum Bonacur:
ſium ſpectabat ſ; ad ipſum Martinuz.
¶ Itē orit̄ aliud dubium in p̄dictis ⁊ in:
ter p̄dictos. Nā ſm conuētionē ⁊ pactū
ꝑdictos apparet ꝙ dictus Martin⁹ de:
dit ꝑ vſuris. xij. cētenaria florenorum di
cto Bona. vñ mō in reſtit. capitalis vult
computare in ſortē dicta. xij. centenariā
imo plus dicit vez ſe dicta. xx. cētenaria
ſoluiſſe ꝑ capitali ⁊ non pro vſuris nec
etiā ab eo ꝑ vſuris exigi debere cū vo:
luerit Bonacur. extortas vſuras reſtitui
⁊ vlterius non exigi. ¶ Queritur quid
iuris. Et circa ꝑdicta ꝑ aperiēda veri:
tate eſt examinādum an ꝑdictus Mar:
tinus ſm predicta fuit ſocius dicti Bo:
nacurſij in dicta apotheca ⁊ exercitio fe
neris an factor an miniſter eiuſdē. ⁊ vi:
detur ꝙ ſocius. nā ⁊ Bonacurſius po:
nebat pecuniā ⁊ capitale totum ⁊ Mar:
tinus ponebat ꝑſonam labores ⁊ indu:
ſtriā ⁊ Bonacur. ꝑ parte ſua q: totum
capitale ponebat ꝑcipiat. xx. ꝑ cētena:
rio. Martinus vero pro ꝑſona laboribus
⁊ induſtria ⁊ expenſas percipiat reliqua
decē ꝑ cētenario cum mutuaret ad rō:
nem. xxx. ꝑ cētenario: ⁊ talis ſocietas b̄n
pōt contrahi vez ꝙ ad vnū ꝑtineāt due
partes lucri ⁊ ad aliū tertia. ſ. vt is qui
plus debet hr̄e plus contulit ſocietati
vel pecunie vel omnis: vt. l. ſi nō fuerit.
ff. ꝑ ſocio. §. de illo. ¶ Cū igitur ex ver:
bis dicti contractus appareat ꝙ Bona:
curſius ponebat totum capitale; ⁊ ꝙ di
ctus Martin⁹ ponebat induſtriā ⁊ ope:
ras perſonales in dicto exercitio ⁊ pone
bat expēſas occurrētes ⁊ apparet quā:
tum huiuſmodi ſpectaret ad vnum et
quātum ad alium: ſequitur clara ſocie:
tas ſm dictā legē ſi non fuerit. §. de illo.
¶ Sz contrarium eſt verum. ſ. ꝙ dict⁹
Martin⁹ erat factor ⁊ miniſter dicti bo:
nacurſij in dicta apotheca ⁊ in exerci:
tio feneris: ⁊ hoc apparet clare ex v̄bis
dicti contractus ⁊ in incertis ⁊ non cer:
tis locus eſt cōiecturis in regulis iuris:
extra verba autē dicti ꝯctus ſunt clara
vbi remanet de ſuo capitali vel in dicta
apotheca in guardia et in factoria ⁊c.
¶ Circa q̄ ſequunt̄ ſunt pacta ⁊ conuē:
tiones appoſite inter ipm bonacurſiuz
magr̄m ſtat. exercitij ⁊ ipſum martinuz
factorē ⁊ miniſtrum q̄ pacta ⁊ conuētio:
nes non ſunt contra naturā contract⁹
factorie ergo idē martinus ꝑfitet̄ ſe fa:
ctorē: ⁊ clara ſunt v̄ba q̄rere: ergo an ſit
ſocius vana eſt heſitatio ⁊ dubitatio vbi
non dubitādū. eſt extra de reſcrip. cum
contingat: nec iuſtificat tale dubiū ꝙ in

dicta conuẽtiõe dicat̃ q idẽ martin⁹ habere dȝ pñt́ lucruꝫ: qꝛ id refertur ad ſala
2 rium vt bñ eſt clarũ. ¶ †Itẽ regulariter ſocietas eſt q̃dã fraternitas ꝛ paritas inter ſocios. ff. ꝓ ſocio. l. verũ. Primo rñſo vñ qñ in cõtractu eſt diſparitas ꝛ nõ fraternitas vl' eq̃litas ſi ṽba contract⁹ patiãtur debẽt trahi ad aliũ contractũ. hoc ſcribit Bart. in. l. vbi ita. al's ſũt de donati. cauſa mor. ff. imo ex quo i dicto contractu narrat̃ dictũ martinũ factorẽ dicti bonacurſij cetera ṽba apta ad ſocietatẽ nõ pñt trahi ad contractũ ſocietatis: qꝛ dictorũ verborũ ſignificatio nõ patitur ac ſi dicerẽ cõcedo ꝑcario ita q nõ liceat reuocare ħ ſunt appoſita ṽba contra ſubſtãtiã contractus ꝑcarũ ꝛ tñ nõ poteſt trãſire in donationẽ qꝛ ṽba ꝓdicta concedo ꝑcario hoc nõ patiuntur. ita ſcribit Bar. in. d. l. vbi. Cum ḡ in caſu nr̃o ſit diſparitas in ꝑcipiẽdo ꝛ ṽba contractus ſunt clara qꝛ ſe idem martinus profitetur factorẽ. igitur ad contractum factoris ſunt trahenda verba vt. ſ. dixi.
3 ¶ †Item in natura ſocietatis ꝑiculum non dȝ ſpectare ad vnũ ex ſocijs et non ad aliũ nec eſſet licitum vt not. Jo. and. xiiij. q iij. plerιq. ſed in caſu nr̃o periculum ſpectabat ad martinũ ꝛ non ad bonacurſium igitur nõ fuit ſocietas ꝛ iſta pars eſt verior lȝ quo ad caſum noſtruꝫ nil referat an fuerit ſocius vel magiſter vel factor vt infra dicam: verum amen hmõi factores in talib⁹ ſtationibus ꝛ in hmõi feneris exercitio ſunt diuerſaruꝫ ſpecierum. nã aliquãdo ſunt nudi miniſtri vcȝ oĩa in noĩe dñi ꝛ pro ipſis dominis explicãt ita q totum lucrum ꝛ oĩe periculum ad dños ꝑtineat non ad ipm miniſtrũ etiã ſi certũ ſalariũ ꝑcipiat pro labore ſuo. Aliquãdo nõ ſunt nudi miniſtri ſed qualificati ſeu modificati ad certa pacta et conuẽtiones vt ipſi miniſtri recipiãt in ſe oĩe ꝑiculum ſtatioñ. exercitij ꝛ expenſ. ꝛ detur ſingulis annis tot pro centenario dñis ſuis ꝛ totũ reſiduũ lucri ad ipſos miniſtros pertineat: que oĩa non ſunt contra naturã factoris ſed bñ eſſent contra naturã ſocietatis vt. ſ. retuli. ¶ Inferamus igitur q non erat prime ſpeciei Martin⁹ nud⁹ factor vel miniſter ſed ſecunde ſpeciei ꝛ Martinus erat factor ꝛ miniſter no nudus ſed modificatus. ¶ His ꝑmiſſis vtile videtur examinare dũmodo vel pro qua parte hmõi miniſtri ꝛ eorũ dñi prefati teneantur ad reſtitutionem vſurarum extortarum in talibus ſtationibus. ꝛ gloſſ. in. c.
4 michael. de vſuris videt̃ dicere † quod miniſter non teneatur ad reſtitutionẽ. ꝛ glo. in. c. ſicut nõ ſuo. xlvj. diſt. videtur idem ſentire in eo q dicit quod tutor tenetur ad reſtitutionem vſurarũ: ſecus in ꝓcu. equiparando illos factos ꝛ miniſtros procuratoribus videtur ſecũdũ dictam gl. quod non teneantur. Innoc. in. d. c. michael. tenet q teneant̃ ad reſtitutionem. ꝛ hoc idem videtur ſentire ibi hoſtiẽ. qui alleg. ad hoc. c. mulieres. de ſen. excommu. qđ potius facit contra in eo quod ibi dicitur quorum mandato vel autoritate mittit man⁹ in clericum ſunt mittendi ad ſedem apoſtolicam: de his vero qui mandato alteri⁹ percutiunt an ſint mittendi ille tex. nõ dicit. Joan. and. alleg. c. penul. de peculio cle. qđ meli⁹ facit in eo qđ dȝ q preſbyter non dȝ de reb⁹ eccl'ie noĩe alieno poſſe emere qꝛ ſicut nõ ſuo: ita nec alieno noĩe fraudẽ facere dȝ: ꝛ ſic cõcordat cũ ca°pl'o ſicut non. xlvj. diſ. ꝛ alle. ibi gl. ipſe tñ hoſti. in ſumma de vſuris tȝ qđ tales miniſtri teneãtur in ſubſidiũ vcȝ eo pro quo ſunt extorte nõ exiſtente ſoluendo. hoc etiam tenet Hoff. in ſumma de vſuris. ꝛ hoſtien. in ſumma de vſuris eodem tit. in fi. Nil tamen plus dicũt. ꝛ Archi. in dicto. c. ſicut non ſuo. xlvj. di. nil firmat. ſed remittit nec aliter hunc articulũ doctores explicant Jo. an. olim in ſua lectura ante compoſitionẽ nouelle cuius copia nõ hr̃ ſuo capite dicebat q miniſtri ꝑme ſpeciei de q̃b⁹ ſupra retuli non tenentur ad reſtitutionẽ vſurarũ ex quo nudi miniſtri erant; quia nil cõmodi ad eos perueniebat ſed miniſtri ſecũde ſpeciei de quibus etiã. ſ. retuli tenẽtur ad reſtitutionẽ vſurarum qꝛ ad eos aliqua quota ꝯmodi ꝑueniebat: qđ tñ dictũ ipſe Jo. an. poſtea in ſua nouella non inſeruit: ꝛ iſtud dictũ Jo. and. vr̃ continere equitatem: tñ circa iſtud vidi

dubitari an ipſe intelligat ꝙ tales mi-
niſtri ſecunde ſpeciei teneantur inſoli-
dum ad reſtitutionem an ꝓ quota que
ad eos pertinebat ⁊ certe pro quota nõ
eſt dubium ſed pro toto intelligitur ma-
xime cum ſm predictos alios etiam nu
dus miniſter tenetur inſolidum. ¶ Itẽ
vidi dubitari an intelligat eo caſu quo
vult miniſtros teneri ad reſtitutionem
ꝙ magiſtri etiã teneant̃ ⁊ non videtur
dubiũ ꝙ ſic ⁊ fortius cũ maiorem quo-
tam percipiãt ⁊ ſunt autores facinoris:
⁊ is vero committit cuiꝰ autoritate de-
lictum committi probatur de ſen.excõ.
mulieres.in ſi.tenentur ergo inſolidum
vno tamẽ ſoluente alter liberatur a cre
ditoribꝰ. Sed nunquid qui ſoluit iſto ca
ſu habet actionẽ contra eũ q̃ non ſoluit
ſaltim pro parte ſua an debeat pauperi
bus erogari modo non examino. Ego
dico ꝙ opi. Inn.eſt vera ꝙ ẽt nudi mi-
niſtri fenoris tenentur inſolidum ad re-
ſtitutionẽ ꝑ dictum c.non ſuum.xlvj.di.
⁊ ꝑ dictum.c.penultimũ de peculio cle-
ri.nã per dictum textũ equiparãtur ꝓ-
tum ad prohibita talis exercitũ qui no-
mine ſuo ⁊ is qui nomine alieno exercẽt
fenus:⁊ qꝛ pares ſunt in prohibit.pares
5 debẽt eſſe in pena.ſ.reſtitu.† ⁊ qui par-
ticipat crimini cũ criminoſo eadem pe
na dꝫ ligari.de ſen.excõ. ſi concubine.
vnde idem dicerẽ de tali miniſtro quo
ad teſtamẽti factionem ⁊ quo ad ſepul-
turã.vt nec teſtm̃ valeret nec tradi de-
beret eccleſiaſtice ſepulture non reſti-
tu.vſur.vel cautione non preſtita qꝛ ſi-
cut non ſuo.ita nec alieno nõie mutua-
re debuit.et ideo ſicut ſi ſuo nõie mu-
tuaſſet pateretur dictas penas reſtit.
teſti ⁊ ſepulture ſimiliter patiatur quã-
do non ſuo ſꝫ alieno nõie mutuauit.et
illud ſic erit oĩno ſecuriſſimum. Et qꝛ ſi-
cut indecens fuit crimẽ ſuum alienis
cõmodis impẽdere.vt dicit tex.in dicto
c.ſi q̇s ſuo.ita quoqꝫ dicendũ eſt vt ſub-
ſtantiã ſuã purgationi alterius crĩs im-
pẽdat ⁊ puniatur in eo in quo deliquit.
de tranſla.epi.c.j.⁊.c.quãdo.de tẽpo.or.
literas.de offi.dele.cum olim cum mul-
6 tis.† recte igitur ex premiſſis inferatur
talẽ miniſteriũ etiã nudum teneri ad re

ſtitutionem vſurarum ⁊ ſubiacere aliis
penis p̃dictis.⁊ ita fuit exaggerandum
hoc crimen vſurarũ ⁊ eiꝰ penã extẽden
dam ⁊ ampliandã qꝛ multũ inoleuerat
⁊ fere aliis exercitiis honeſtis nõ vaca
bat̃.extra de vſur.qꝛ in omnibus.modo
p̃dictis oĩbus ſic diſcuſſis facile ad prin
cipalẽ q̃onem r̃nderi põt. Et primo ad
primã.⁊ dico ꝙ predicti heredes ⁊ ordi-
narius poſſunt licite dicta pignora de-
bitoribus reſtituere ſolum vera ſorte cõ
tenti ⁊ nullis exac.vſuris nec ꝓ quota
bonacurſij nec pro quota Martini mi-
niſtri nõ ſolum nudi ſed qualificati cũ
habeat certam quotã:v.ʒ.retuli: qꝛ vt
preſertur quilibet tenet̃ inſolidũ ad re-
ſtitutionem.ergo Martinus nõ hꝫ q̃re
lam nec ꝓdeſſet modo ſi diceret fateor
tam ex officio ꝙ̃ ad petitionẽ exactorũ
poſſet me cogere ad reſtitutionem vſu-
rarum ⁊ ꝓhibere ne exigerẽ. Sed peto
mihi ſeruari mos de facto cõſuetus vi
delicet vt viuus non cogar inuitus re-
ſtituere qꝛ ad hoc reſpondetur:nam nõ
fit contra dictum morẽ.licet predicta
pignora libere reſtituantur:ratio quia
ille mos ſeruat̃ de vſuris extortis ꝑ vi-
uentẽ nomine proprio et de ꝑ ſe ſoluet
et q̃ñ tanq̃ miniſter et factor tanq̃ de-
functi cuius vitium eſt purgandũ tunc
ꝓpter cõnexitatem reſtitut.porrigitur
etiã ad viuentẽ. Itẽ quia ſi Martinus
exigeret quotã ſuam ſuꝑ dictis pigno-
ribus nõ eſt dubiũ ꝙ hoc faceret ex di-
cto cõtractu ꝑ ſe inito cũ dicto Bona-
curſio defuncto ſed cũ cõtractus predi
ctus nõ ſit licitus ⁊ ſine peccato nõ põt
ſeruari nec executioni mãdari ⁊ ordina
riꝰ intẽdat ſicut debuit ad purgationẽ
anime dicti defuncti:q̃ purgatio ſtat tã
in reſtituẽdo que male accipit ꝙ̃ in ceſ
ſando ne vlterius male accipiat vel ex
contractu ſuo illicito male capitur pre-
ſertim cum voluerit vt extorte vſure re
ſtituerentur ⁊ vlterius non exigerent̃.
⁊ licet ex hoc idẽ Martinus cõſequatur
damnum hoc eſt ex connexitate p̃dicta
inſeparabili.nã non poſſet exigere vigo
re dic.cõtractus illiciti initi cum dicto
Bonacurſio quin laceraret animã di-
cti Bonacurſij et ideo ex perſona alte-

rius cōſequetur damnum quod ex pro-
pria ſua non cōſequeretur. ff. pro ſocio ve-
rum. §. ſi eum. ff. mandati ſi ita. ff. de vſu
ris exportandū ſi titius cū ſi. Sicut alij
qū cōſequitur qs commodū ex pſona ter-
tij quod ex propria perſona cōſequi non
poſſet de conceſ. prebē. auto. lib. vj. ⁊ per
predictas rationes idem dicatur ſic predi
cti Martinus et Bonacurſius fuiſſent
ſocij in dicta ſtat. ſic qualificati ⁊ mode
rati per quotas quia libere deberet fie-
ri dicta reſtitutio pignoris ⁊ ſine ſolutio
ne alicuius quote vſurarum cum alias
anima ſocij pmortui purgari non poſſit:
⁊ hoc de primo. De ſecundo dubio dico
qđ ſi ſoluit pro capitali capitale eſt exte
nuendū vſq ad dictā quātitatē vt de ſe
patet ſed dico q ſm mores taliū magi-
ſtrorum ſemper capitale tenetur firmū
et augetur et nunq per particulas ſolu
tionis extenuatur: ſed ⁊ completo exer-
citio totum ſimul capiūt ſed vſuras an-
nis ſingulis recipiunt. ⁊ ideo preſumen
da ſunt dicta duodecim centenaria pro
vſuris non pro ſorte ſolu. Sed quid re-
fert hoc certe nihil q ſi ſoluit pro ſorte
reſtat ſoluere pro vſuris. xij. centenaria
ſiue ſoluerit vſuras ſiue reſtet ſoluere
talem quātitatē debet reſtitui exactu-
ra non remanēte penes Martinum vel
heredes Bonacurſij: q vt ſupradictum
eſt tenentur ad reſtitutionem inſolidū 7
⁊ ratione contractus cōnexi ⁊ commu-
nis criminis totum debet reſtitui et to-
tum prohiberi ne vlterius exigatur. Itē
q Martinus non poſſet petere vt dicta
quātitas xij. centenariorū computare
tur in ſortem cum ipſe ſit vſurarius ⁊ nō
reſtituens vſuras nō poteſt ab alijs pe-
tere de vſuris q fruſtra dico tamen q 1
expenſe facte per Martinū in penſion.
ſtationis diſcipulis maſſaricijs et alijs
occurrentibus debēt ſolui per heredes 2
Bonacurſij ⁊ per dictum Martinum p
rata quotarum quas extrahere debe- 3
bant de lucro ex quo vſure omnes reſti
tuuntur ⁊ nemo percipit ſperatum lu-
crum ⁊ damnum eque partiri inter eos 4
equa lance. ſ. pro rata quotarum ſpera-
ti lucri. Et predicta ſunt vera de iure et 5
de equitate et ſunt predictis Bonacur-
ſio ⁊ Martino fauorabilia. et ideo etiam
in dubio ſequenda nec indēnitas Mar-
tini digna eſt fauore vel pietate cuius ſit
de cōmertio illicito ſicut alias diximus
q licet preſtari alimenta filijs ſit fauo-
rabilis: hic tamen fauor nō reſpicit ſpu-
rios qui non ſunt digni fauore ſic licet
alias conſeruatio indēnitatis tertij ſit
fauorabilis: tū qū eſt circa retentionem
vſurarū non eſt fauorabilis: q dicto ca-
ſu quod vocatur damnū eſt vtilitas ſicut
alias diximus quod eſt malus dolus et
bonus dolus. vt de eo q eſt coactus intra-
re religionem dicitur pati bonū dolū. et
hic eſt q ſi minor eſt non tū petit reſti-
tu. q vere non eſt leſus. cū in meliorem
ſtatū tractus ſit pari ratione nō eſſet ſer-
uari Martinum indēnē ſi promittatur in
ſuo quota vſurarum. ſed potius indēnis
ſeruatur ſi ad reſtitu. cogatur ⁊ bono gra-
uamine grauatus eſt. ⁊ bono dolo rece-
ptus eſt. ⁊ qđ ſibi reſeruatur qđ eſt ſtatim
reſtitutus eſt contra regulā dolo fach. de
regu. iur. li. vj. q regula per gloſſam ibi
exemplificatur in vſurario qui petit vſu
ras cū ſtatim reſtituturus ſit. xiij. q. iiij.
nullus. cū ſi. patiatur ergo martinus libe-
ram reſtitu. fauore anime magiſtri ſui ⁊
ſue proprie et vt eum teneat repentina
mors ⁊ incauta ipſius bonacurſij magi
ſtri ſui q qūtū cupide cumulabat tam
larga manu diſpergatur. † Nam felix eſt
quem faciunt aliena pericula cautū et
vere in vanitate mētis ⁊ ocioſitate ſen-
ſus oberrat is qui per phas et nephas
diuitias congregat qs vno momēto ſui
ſit reiectutus. xlvij. diſt.

¶ Allegatio. xciiij. de penitentia et remiſſionibus.

☞ Sacerdoti an impune licet aliquo caſu decedentium confeſſionem reue-lare.

Iudex et teſtis nemo pōt eſſe in cauſa propria.

Confeſſiones audire eſt actus iuris diſ-poſitione ſecretus in quo teſtes nō poſ-ſunt exhiberi.

Probatio leuis ſufficit vbi difficilis eſt probatio.

Sacramento rei ſtatur in materia du-bia etiam penali que ſtat in ſecreto et

conſcientia alterius.
6 Preſumptio preſumptione reconditur.
7 Confeſſioni annexa ſeu depẽdentia an coherentia que ſint.
8 Confeſſio alicuius an ſufficienter ꝓbet.
9 Corrigi quedam ſtatim permittuntur que non cum interuallo.

1 Quidam preſbyter audiuit cõfeſſionẽ in articulo mortis dum deceſſit cuiuſdaꝫ mulieris coniugate ⁊ illa inter cetera cõfeſſa eſt ꝙ ex alieno viro prolẽ ſuſcepit quã tãꝙ prolẽ viri ſui legitimi nominauit reputari credi ⁊ tractari fecit per virũ ſuũ et alios. ¶ Poſtea contingit ꝙ prefatꝰ ſacerdos reuelauit viro hoc delictum ordinariꝰ procedit contra dictũ preſbyterum ex officio tanꝙ reuelantẽ confeſſionem: preſbyter citatus ⁊ conſtitutus in iudicio fatetur ſe reuelaſſe dictum de licentia et commiſſione facta ſibi per ipſam mulierem morientem vt ſuam conſcientiam purgaret ⁊ hoc paratus eſt iurare. ¶ Queritᷣ nũquid conueniri poſſit tanꝙ reuelator confeſſionis. Et videtur prima facie ꝙ ſic q2 confeſſus eſt ſe reuelaſſe confeſſionem ſed in confitẽtem nulle ſunt partes iudicis niſi in condemnando igitur ⁊c. ¶ Pena autem grauis eſt de peni. diſt. vi ſacerdos. de peni. ⁊ re. omnes. §. caueant. nec ipſi preſbytero dicenti ſe predicta reuelaſſe de licẽtia ⁊c. vt ſupra quia hoc ſibi credi non debet ad effugiendam penaꝫ predictam: ⁊ licet confeſſus fuerit quod coniugi reuelauit ſed de licentia tamẽ ipſi confeſſioni ſtari debet contra ſe ⁊ in ea parte in qua contra ſe fecit in ea autem parte in qua fecit pro ſe ſtari nõ cõuenit alias facile quilibet reuelans cõfeſſionem poſſet penam effugere aſſerẽdo ſe hoc feciſſe de licentia peccatoris ⁊ ſic lex eſſet impoſita verbis non rebus cõtra decre. commiſſa. §. porro. de elec. lib. vi. dicere enim quod confeſſio ſua reuelauerit eum a pena ⁊ in cauſa propria probaret abſurdum eſſet † cuꝫ in cã
2 propria quis et iudex et teſtis eſſe non poteſt ⁊ prohibeantur ergo ⁊c. preterea poſito quod credi deberet de licentia adhuc non excuſaretur preſbyter cum enim videret ex tali relatione promptũ periculum imminere poſſe forſan homicidii non debebat dictus preſbyter peccanti parere nec ad id artabatur preſertim cum ex tali reuelatione ⁊ periculo ſecuto irregularitatis defectum poſſit merito formidare. ¶ In contrarium videtur veritas ⁊ alio non dato ꝙ in themate ſit ꝓpoſitum dictus ſacerdos dãnari non poteſt tanꝙ reuelator cõfeſſionis et maxime directe vel pena ordinaria inferenda per dictũ. c. omnes. §. caueant. ⁊ hoc oſtenditur infra ſcrip. pluribus rationibꝰ. Primo q2 ſacerdos poteſt confeſſionẽ reuelare de licẽtia peccatoris vt ſcribunt ⁊ no. doc. in. c. i. ſignificaſti. de adul ⁊ in. c. nemo. de ſimo. ⁊ ꝓbatur in. c. Mattheus. eo. titu. ⁊ ibi not. et ratio eſt in promptu. Si igitur prefatus ſacerdos hoc fecit de licentia prefata excuſatur ſed quod fecerit de licẽtia probatur ſeu ſaltem preſumitur ſufficiẽter niſi aliud in contrarium probetur ꝑ infraſcripta: vcꝫ in primo propter natu-
3 rã actus † nã audire cõfeſſiones eſt actꝰ iuris diſpoſitione ſecretus in quo teſtes non poſſunt nec debent adhiberi ſicut nec examinationi teſtium qui ſecreto ⁊ ſigillatim deponũt vel inſtrumẽta que teſtes requirunt probare non poſſunt ⁊ ſic talium probatio efficitur impoſſibilis ſm regulas cõmunes. ¶ Et io inſurgit alia regula ſpecialis per iura ſm diuerſas qualitates negotiorꝫ diuerſos modos probandi induxerũt nec voluerũt anguſtare qualitates probationum ſed potius ampliare ⁊ habilitare exempla patent: difficile eſt ꝓbare paternitatem ⁊ filiationem copulam carnalem ⁊ conſanguinitatẽ longinquã: vnde iura in his et ſimilibus caſibus qui non recipiunt conſuetas probationes contentant ꝓbatione que haberi põt: vt extra de proba. e. tit. de fi. preſby. Michael. de
4 teſtamen. licet ex quadã. cũ ſi. ¶ † Itē in. l. ſi quãdo C. vnde vi. difficile eſt probare res ablatas et in. l. ſancimus. C. de iudi. in munitione expenſarum: ideo lex ꝓuidet ꝙ ſufficiat probatio leuis. Itē ea que fiũt domi et in capitulo non pñs

per extraneos commode probari:ideo
ad approbanda admittuntur domeſtici
⁊ illi de capitulo de teſti.veniens.ij.de
proba.c.iij.et ibi not. vnde Inno.in.c.
ſuper eo.ꝙ metus cauſa extra extendit
l.ſi quādo.C.vnde vi.ad quancunqꝫ vio⸗
lentiam. ¶ Item ad eccleſiam de dolo.
¶ Item ad fructꝰ. ¶ Item quādo dn̄s
bāniuit ⁊ hoc idē approbat hoſti. ¶ Itē
tutor prelatus executor aliqua expen⸗
dit nunquid in qualibet minuta expen⸗
derunt duo teſtes:abſit. Sed ſufficit pro⸗
batio que cōuenientēr poteſt haberi ſm
naturam actus. ¶ Itē de facto etiā ꝓ⸗
prio queritur ab eo qui alꝰs non eſt ideo⸗
neus teſtis vt in.l.ſerui rn̄ſis canoniza⸗
ta.iiij.q.iij.vbi tex. Secundo reſpōſo di⸗
cit ꝙ tūc credendum ēſt quādo alia ꝓ⸗
batio ad emendam veritatis non eſt:
vnde glo.ibi dicit qđ propter defectum
admittitur minus bonus.ad hoc facit
de teſti. cog.c.ſi.⁊.xiiij.q.iij.in c.ſi.et.C.
de hereticis.l.vlti.de elec.cum dilecti.⁊
not.glo.in.d.c.ſi.de teſti.cogen.cū mul⸗
tis ſi. ¶ Quid igitur admirandum eſt ſi
ſacerdoti bone fame et qui alias vixit
honeſte de actu ꝙ obuenerit in foro pe⸗
nitentiali ſecreto ⁊ vbi nullꝰ eſt nec cō⸗
ſuetus eſt eſſe credatur maxime in ma⸗
teria aliquando reuelabili vt eſt predi⸗
cta;vt.j.dicetur. Sed licet non ſtetur cō⸗
feſſioni per ſe nec ſit preciſa probatio ta⸗
men intantum operatur hec preſum⸗
ptio qđ transfert onus ꝓbandi in agen⸗
tem qꝛ his debet ꝓbare contra quā fa⸗
cit preſumptio vt eccle.beneſi.c.vno.
Preſertim cum non accuſet peccator ſꝫ
tertius:tunc enim ipſi tertio vere inci⸗
bit probatio ꝙ facere poterit probando
ꝙ ſacerdos ipſe coram pluribus confeſ⸗
ſus fuerit ſe reuelaſſe ⁊ non adducet de
dicta licentia vel coram pluribus ſim⸗
pliciter reuelauit nil addito de licen⸗
tia. ¶ Talis enim probatio ſufficit iſto
caſu licet alꝰs in criminali talis proba⸗
tio non ſufficeret vt infra dicam. ¶ Si
autem ipſe eſſet peccator qui accuſaret
ſacerdotem de reuelatione ſue confeſ⸗
ſionis tunc forte ſecus ſm ea que ſcri⸗
bit Joā.and.poſt Innocē.de accuſa.ſu⸗
per his. nam ſi accuſo titium de periu⸗
rio qui promiſit ſempronio ſoluere cen⸗
tum infra decem dies:et dico eum non
ſoluiſſe ⁊ produco promiſſum per lapſuꝫ
dierum ⁊ iuramentum certe non probo
etiam ſi accuſatus fateatur ſe promi⸗
ſiſſe et tempus lapſum dummodo aſſe⸗
rat ſe ſoluiſſe quia tibi tertio non de⸗
bui ſeruare probationem ſolutionis ſed
ſempronio:vnde ſi ipſe accuſaret tunc
dicenti ſe ſoluiſſe incumberet proba⸗
tio:vt ibi not.ita recte in propoſito cum
ipſe peccator de hoc non referat que⸗
ſtionem ſed alius ſufficit ſacerdoti aſſe⸗
rere de licentia hoc feciſſe ex quo pec⸗
cator qui de huius licentia erat con⸗
ſcius non refert queſtionem ſcđm pre⸗
dicta ⁊ not. in.d.c.ſuper his.⁊ ſcđm ea
ſuper hoc infra latius dicam et hoc de
5 primo. † Secundo quia in materia du⸗
bia etiam penali que ſtat in ſecreto et
conſcientia alterius ſtatur ſacramento
rei vt eſt tex.in.c.ſi vero aliquid.de ſen⸗
ten.excom.⁊ ibi eſt gloſ.ordi.notabilis:
vnde ꝙ percutiens clericum ſciret vel
neſciret eum clericum ſtatur ſacramē⸗
to ſuo:vt ibi:ad idem eſt tex.⁊ gloſ.ordi.
notabilis in.c.in lectum.xxiiij.qđ.ij.vbi
per iuramentum probat vir ꝙ ſororem
vxoris cognouit credens eam propriam
fore vxorem quando occulta negatio ꝓ⸗
betur:vide not.in.c.ſecundo.de tornea⸗
mentis in nouella et qđ nota de homi⸗
cidio ſignificaſti.ij.ſuper gloſ.not.quod
nulli igitur dubium debet eſſe quod ſi
in iudicio conſtitutus confeſſus fuiſſet
ſe ſororem vxoris cognouiſſe ſed ſe hoc
feciſſe ignoranter credens illam vxoreꝫ
et hoc iuraret effugeret penam predi⸗
ctam.c.in lec.marit.et dicit ibi gloſ.hoc
ideo quia alij teſtes non poſſunt habe⸗
ri. ¶ Patet igitur quod in materia pe⸗
nali ad euadēdam penam ſtatur ſacra⸗
mento rei ratione materie ⁊ impoſſibi⸗
lis probationis niſi contrarium proba⸗
retur:ita recte in propoſito cum de di⸗
cta licentia habita in confeſſione et in
actu ſecreto de quo teſtes haberi non
poſſunt ſtari dꝫ aſſertioni iurate ſacer⸗
dotis niſi vt ꝓmiſſum eſt cōtrarium ꝓ⸗
baret̃ ꝑ agētē. Tertio qꝛ in materia non
reuelabili preſumitur peccatorem nolle

prodi tamen in materia iuris permiſſione aliquando reuelabili ceſſat iſta preſumptio ſeu ſaltem faciliter tollitur
6 alia preſumptione: † quia preſumptio preſumptione reconditur. qui ſi. ſint le. tantum. et ibi no. ¶ Illa autem materia de preſumptio. partium eſt aliij reuelabilis iuris ꝑmiſſione ſm ea q̄ plene leguntur ⁊ no. in. c. officij. de penité. ⁊ re. vñ qñ mulier non eſt potēs reſarcire dãnum marito ⁊ videt ꝑiculū nō imminere tūc poteſt ⁊ debet reuelare. ¶ Talis igitur materia cū aſſertiōe preſbyteri ⁊ iuramento tollitur preſumptione ꝙ peccator noluerit prodi imo preſumitur ꝙ potius in caſu a iure permiſſo prodi mãdauerit. ¶ Preſertim cum ſacerdos hoc aſſerat ⁊ iuret ⁊ facit pro hoc optime q² ipſa mulier moriens d² alteri cōmiſiſſe hanc reuelationem ⁊ illa parēs reuelauit ⁊ hoc atteſtatur. igitur patet ꝙ non ꝓdi curauit nec nocet ſi dicatur commiſit alteri ergo non ſacerdoti. Primo q² non infertur hoc q² potuit cōmitti duobus ⁊ merito ad ſecuritatē q² non erat certa ꝙ vn⁹ pareret al'e quare nō potius ſacerdoti hoc cōmiſſet tanꝙ honeſtiori ⁊ cui vniuerſa ſecreta conſcientie ſue propalauerat. ¶ Quarto iterū non fuit cōfeſſus ſimpliciter ſe reuelaſſe ſed cum qualitate videlicet cū licentia peccatoris modo ſic ſi titius ꝓbaret intentionē ſuā per confeſſionē meā opꝫ ꝙ aut meam cōfeſſionem recipias aut reſpuas ⁊ maxime quãdo cōfeſſio ⁊ qualitas adiecta ꝓbata ſunt ſub vno conſtructu verborum prout hic q² non ſimplr ⁊ de per ſe eſt confeſſus ſe reuelaſſe ſed de licentia peccatoris ſm ea q̄ ſcribit Ioã. and. poſt Archi. de confeſſione. o ū. lib. vi. Iſtud etiã declaratur per tale exēplum: pone ſtatutum imponit penã nuntio citãti ad domum niſi cedulã citationis ⁊ nomē ſuum ibidē dimiſerit nuntius retulit ſe citaſſe ad domum cedulam ⁊ nomen ſuum dimiſiſſe accuſatur ꝙ citauit ad domum ⁊ nomē ⁊ cedulã nō dimiſerit ꝓducit accuſa. ad ꝓbandum ꝙ ad domum citauit relationē nuntij referēs ſe ad domuꝫ citaſſe: reus producit totã relationē. ſ. ꝙ ad domum citauit ⁊ ꝙ cedulã ⁊ nomē dimiſerit obtent. eſt accuſatio non probata ⁊ nuntiū effugere penã ⁊ propriam relationem ⁊ hoc ex natura actus ita in ꝓpoſito vniuſcuiꝗ enim ſtat in his qui ad ſuum officium ſpectãt ſaltem preſumptiue, de frigi. ⁊ maleficia fraternitatis de teſtibus
7 olim. † De officio eñ ſacerdotis eſt audire confeſſiones ⁊ etiã peccatori ſatiſfacere ⁊ iuuare circa ea que tendūt ad purgationē anime ⁊ in execucione iniūctorum ſibi ꝑ pſbyterum: hic enim ſunt ipſi confeſſioni annexa ⁊ coherētia ⁊ depēdētia ⁊ idem iudicium habēduꝫ eſt de conſtitutiōe trãſlato. ¶ Quinto quo ad puniēdū ſacerdotē ſufficit ꝓbare q² etiã extra iudicium hoc dixit ſꝫ alio caſu confeſſio extraiudicicialis in criminali non ꝓbet ⁊ hoc ideo q² alia probatio haberi non pōt ꝓpter naturã actus ſecr[illegible]ita ſcribit Ioã. and. de pe. ⁊ re. omnis. ponit Vincen. in. d. §. caueãt. pari rōne idē ſacerdos dꝫ ſe poſſe defendere ꝑ aſſertionem ſuã vel iuramētū ex quo alia ꝓbatio non pōt haberi q² actoris ⁊ rei equa
8 dꝫ eſſe conditio. † Nec ob. ſi dicatur confeſſio alicuius non probat per ſe q² proprie non dicit̄ probare ſed dicit̄ ꝙ ſit ei⁹ confeſſio qualificata ⁊ ſic aſſerta ⁊ iurata inficit̄ propter naturã actus ⁊ facit eã eſſe non idoneã confeſſionē nec ſufficiēs ad dãnãdum de tanto crimine ſeu ſaltē vt ſupradictum eſt trãffert̄ on⁹ ꝓbã. in aduerſarium. ¶ Sexto hec q̄ſtio videt̄ expedita ꝑ ea qui ſcribit Ioã. and poſt Hoſti. in. c. omnis. de pe. ⁊ re. ſup ṽ. reuelare vbi format talē q̄ſtionē. Pone parochianus accuſat pſbyterum ꝙ reuelauit peccata in confeſſione depoſita: ſacerdos confitet̄ ſe illud dixiſſe ſꝫ ab eo non habuiſſe in confeſſione ſꝫ alio modo. dicunt quidam ꝙ niſi probet̄ contra preſbyterum ꝙ per confeſſionem illud ſciuerit non puniet̄. Alij ꝙ punietur niſi probet preſbyter ſe alio modo ſciuiſſe. ¶ Hoſtiē. eligit quoddã medium ꝙ punietur aliqua pena extraordinaria: facit ad exceſ. prela. quã ſit ſed quo ad penã. c. omnis. ꝓbari opꝫ ꝙ ꝑ confeſſionē ſciuerit ita in propoſito ad hoc vt locus eſſet pene. d. c. oīs. opꝫ ꝓbari ꝙ ſine licentia hoc

hoc gñalis dispositio iuris vt qñ aliquid certo loco expediri mādatur ꝛ ibi expediri non poteſt maxime ꝛ malitia partis in alio loco debet id fieri ne ex dolo ſuo cōmodum reportet. de offi. deleg. ſtatuimus. libro. vj. ꝛ maxime ne legat. pereat qđ eſt fauorabile vt no. Jo. and. in ſimili. in ſpec. ſup ver. inſtrō. Ex iſtis infertᷣ qđ ꝓpter penā iuris heredes p̄dicti qui infra terminū non impleuerunt iuſſa teſtōris ſunt priuati officio ꝛ poteſtate exequendi ꝛ deuoluta eſt ad epm. ¶ Itē infertur ꝙ dicta eccl'ia ꝙ ꝓpter penā inflictā a teſtatore ſeu propter dictā cōditionē appoſitā eſt priuata iure ſibi queſito ꝙ dicta capella vbi cōſtrueretur ꝛ ꝙ in ipſa conſtrui non debet nec pōt. ¶ Itē infertur ꝙ tātum legatū nō eſt extinctū ſed dꝫ per epm execut. mādari. ꝛ ſic eſt ad primam q̄ſtionē reſponſum. Ad ſecundā dico ꝙ voluntas teſtatoris qñ fieri pōt nō immutāda ſed ſeruāda exacta diligentia ꝛ ſi nō pōt in totum dꝫ ſeruari pro ea parte qua poteſt.
6 †Unde ſi mandatur fieri monaſteriū ꝛ in certo loco ꝛ ibi nō pōt fieri fiat i alio: vt in. d. c. nos quidē. cum ibi not. Itaq; in caſu nr̄o ſi nō pōt fieri capella infra dictum tp̄s fiat poſt dictum tēpus. ¶ Itē ſi nō poteſt fieri in dicta eccleſia fiet in alia. Cōſtat enim ꝙ ipſe teſtator voluit ipſam capellam cōſtrui ꝓ ſalute anime ſue ꝛ ſi circūſtantie adimpleri non poſſint vt iuſſit ipſum factum p̄ncipale qđ alibi fieri pōt ꝛ erit anime ſalutare non immutetᷣ: vt i. d. c. nos q̄dē. faciūt ad predicta q̄ ſcribit Jo. an. ꝛ poſt Inno. in. d. c. nos q̄dē. ꝛ que no. Spec. de inſtru. edictio. §. nūc v̾o aliqua. in. v. carta. v̾ſi. q̄d ſi. ꝛ ſup eo. ꝑ Jo. an. in addi. ꝛ qđ not. in d. c. iudicāte. de teſtamē. vcꝫ ꝙ ſi fiat legatū eccleſie q̄ nō reperitᷣ in dioc. legatum tñ dabitᷣ eccleſie cathedrali ar. ei⁹ predicta capella de qua q̄ritᷣ fieri deberet in eccl'ia cathedrali vl' in parochiali teſtatoris ar. eorum que no. Cy. ſuper l. j. C. de ſacroſan. eccl. per. l. conditio. ff. de condi. ꝛ demon. legiſte tamen in iſto
7 articulo aliter loquunt̄ dicentes †quod iſta verba ſi ꝛ inquātū ꝛ inde ſunt relatiua importātia modū non cōditionē cuꝫ perēpto mō ꝓcedat ad impletā cōditionē. i. cū qñ ſex annos debuerit eſſe facta integra ſolutio legati ſi ꝯſtructa fuiſſet capella vel incepta ꝛ ꝓſecuta licet conſummata. l. hmōi. in princ. de lega. j. ibi: cum illa verba. ꝛ ſi etiā inꝑtum q̄ alia importāt conditionē hic impropriantur ad modum. l. mema. in prin. de ma. teſt. Bar. ponit in. l. quibus diebus §. terminus. de cōditio. ꝛ demō. ꝛ operantᷣ dicta verba hoc qꝛ non adimpleto mō. i. eccleſia non cōſtructa infra ſex annos in dictā cām cōuerti nō dꝫ legatū ſed cōuerti dꝫ in aliā piaꝫ cauſam: qꝛ iſtud eſt ſingulare in legato ad piam cām ad certū vſum qꝛ ſi in dictum vſum conuerti nō pōt quacunq; de cauſa autoritate ſuperioris cōuerti dꝫ in aliū pium vſum niſi teſtator ꝓuideret illo non facto q̄d deberet fieri de pecunia illa. l. liberto. §. lucius. ꝛ ibi not. de annuis lega. §. j. l. leg. ff. de vſufructu lega. ꝛ in eis ꝑ doctores bene loquitᷣ: tñ de iure canonico nō puto ꝙ dictū legatū poſſet cōuerti in aliū omnino vſum ſed dictaꝫ capellā in alia eccleſia cōſtruēdā: vt. ſ. dictū eſt per. c. nos quidē. de teſtamen. quodā modo qꝛ bene pōt dici ꝛ forſan. etiā ibi legiſte idē intelligunt in alium vſum conuerti ex quo ipſius capelle vſus in dicta eccl'ia non erit ſed in alia.

¶ Allegatio. lxxxviij.

1 Cauſa commiſſa certo officio: ſi in medio cauſe augmētetᷣ officium in numero an valeat ſentētia lata per numerum augmentatum.
2 Clauſula ſi non valet qđ ago ꝛc. qualiter intelligatur.
3 Iuriſditio delegati expirat per obitum delegantis.
4 Cauſa per ſtatutum certo officiali cōmiſſa vt de illa cognoſcat an dicatur officialis habere delegatam vel ordinariam.
5 Generalis prouiſio non refertur ad ea de quibus ſpecialiter eſt prouiſum.
6 Species quando generi derogare dicatur.
7 Cauſa qñ coram his iudi. duo eſt terminada corā quibus eſt cēpta.
8 Officio ꝑmutato permutata eſt ꝛ pote

ſtas ⁊ noua forma ſemꝑ eſt ſequenda.

Commune Flor. reformauit ⁊ decreuit ad q̄relā et ſupplicationē Titij aſſerētis ſibi de facto ⁊ ꝑ potentiā occupari quādā ſuam poſſeſſionem in cōmitatu Flor. exiſtentē ꝑ quandā eccleſiā ⁊ eius rectorē vt ipſe titius poſſet ſibi q̄ liceat autoritate ꝓpria in dictā poſſeſſionē ingredi ⁊ eā tanq̄ ſuam ꝓpriā retinere ⁊ exinde facere velle ſuum ſaluo ꝙ infra annum non liceat ei dictam poſſeſſionē alienare vel in aliū quomodolibet trāſferre ſ3 liceat vnicuiq̄ qui ſe ex predicta reformat. ⁊ decreto ſentiret ſe grauatū cauſam ſui grauaminis exponere coraꝫ officio quinq̄ conſiliariorum mercātie ciuita. Floren. et quod dictum officium quādoq̄ poſſit dictas cauſas grauaminis audire ⁊ prout viderint conuenire terminare ⁊ cōtra eorum deciſionē non poſſit appellari nec de nullitate opponi. ¶ Poſtea vero predict⁹ rector dicte eccleſie coram ꝑdicto officio quinq̄ conſiliariorū certas cauſas ſui ⁊ ſue eccleſie grauaminis expoſuit ⁊ ſuper eis inter dictas partes coram dictis quinq̄ fuit diſceptatio aliqua ⁊ lit. penden. ſuper eis ipſa eadem communitas reformauit ⁊ ſtatuit ꝙ de cetero ipſum officium quinq̄ conſiliariorum eſſent ſeptem ita ꝙ addiderunt duos de certis alijs artib⁹ dicte ciuitatis ⁊ ſicut primo tres ex quinq̄ poterant agere ſic ex dictis. vij. q̄nq̄ ⁊ ipſi. vij. oīa poſſent vigore quarūcunq̄ reformat. que ante poterāt dicti q̄nq̄ poſtea tres. Ex predictis primis quinq̄ cōſiliarijs cum vno de dictis ſuper addi. ⁊ ſic quatuor ſuꝑ dictis cauſis grauaminis expoſit. ⁊ ſuper proceſſu iā habito tulerunt ſentētiam con-
1 tra dictum rectorē ⁊ eccleſiā. ¶ † Queritur nunquid talis ſentētia valeat vel ſit nulla ipſo iure ⁊ dicit̄ ꝙ nō tenet ſed eſt nulla ipō iure: ꝑ cuius declaratione ꝑmitto ꝙ ꝑdicta cauſa fuit cōceſſa officio q̄nq̄ ↄſiliariorū ⁊ non perſonis ipſorū quia ꝑ tpē cōmiſſionis in officio exiſtentib⁹ ꝙ apparet ex verbis reformat. que de officio nō de perſonis faciūt mētionē: vnde non eſt dubium qd̄ mortuis ꝑſonis conſiliariorū que tunc extabant ſeu eorum finito tēpore ſucceſſores poterāt de dicta cā cognoſcere ad hoc decre. q̄n abbas. ⁊ de officio dele. tū vltra aut tēpore dicte ſnīe dictū officiū q̄nq̄ extabat in rerū natura ſaltem quo ad cognitionem ⁊ deciſionem dicte cauſe commiſſe aut extinctuꝫ vel deletū erat ſeu in ſuis ſubſtātialibus mutatum: ita ꝙ nouum ſeu quaſi aliud officiū dici poterat. Primo caſu apparet ꝙ dicta ſnīa nō tenuit. Rō q2 eo caſu ipſi idem q̄nq̄ erant iudices dicte cauſe ⁊ ad eos ſpectabat diffinire ⁊ non ad aliū: et hoc ꝓbat ꝑfatio facta. ſ. qd̄ extabat officium per ſe ergo diffinire debebāt ⁊ non per alium ⁊ non iudicē ſibi vt iudicē aſſociare ꝓut fecerunt diffiniēdo cū vno de dictis adiunctis de officio qd̄ q2 fecerunt fateri oportet niſi ſunt de per ſe nolle ⁊ non poſſe ꝓcedere ⁊ habuit locum regula iuris. ¶ Verſus. Quod potuit noluit ⁊ qd̄ voluit adimplere nequiuit. Caſus eſt de offi. dele. cum ſuꝑ. Alia eſt re-
2 gula. † Si nō vꝫ vt ago valeat vt valere pōt: q2 regula ſumit̄ ex decre. vnica. de ſponſalibus impube. li. vj. Et voluerunt aliqui dicere vt recitare ſolet Do. me⁹ Jo. cal. in. d. c. cum ſuper. de offi. deleg. qd̄ prima regula habet locū vbi interuenerit ignorātia iuris q̄ nō excuſat vt fuit in. d. c. cuꝫ ſuꝑ. Sed ſcd̄a regula habet locū vbi interuenit ignorantia facti q̄ excuſat vt fit in. l. j. ff. qd̄ cum falſo tuto. vbi vn⁹ tutor ignorabat aliū nō eſſe tutorem ſed bene ſciebat ſe habere autoritatem ⁊ poſſe inſolidū. Sed iſta ſolutio ſm dominum meum non poteſt ſtare quia in dicta decre. vnica fuit ignorātia iuris q2 bene ſciebāt illi cōtrahētes ſe minores ſed putabāt de iure poſſe cōtrahere matrimoniū ⁊ tamen nō vꝫ vt valere pōt q2 ſaltem ſponſalia cōtracta intelliguntur vt ibi eſt caſus. Et pro tāto ſm eum moderni doctores dicunt ⁊ tenēt quod primo dixerat Azo. in ſumma ſub Rubrica de diuer. reſcrip. regularum dicebat aut expreſſe apparet ꝙ agens non voluerit ſe referre ad actuꝫ quem exercere non potuit ſeu qui d

iure tenere non poterat. ⁊ tūc nō hꝫ lo:
cum regula qđ noluit ⁊c. Idē ſi per cōie
cturas hoc apparet quod probatur ſm
eū in regula. c. cū ſup. ibi ꝑ cōſequentiā
⁊c. ¶ Aut expreſſe apparet quod non ſo
lum ad talē actū voluit referre ſe ⁊ tunc
hꝫ locum ſcđa regula ſi nō vꝫ vt ago ⁊c.
Idem in dubio puto ſi ꝑ cōiecturas pro:
babiles nō apparet ꝙ ſolū ad eū actū q̄
non poterat valere potuit ſe referre: ſꝫ
ſicut in caſu. c. cū ſup. apparuit ꝑ conie:
cturas ꝓbabiles ꝙ ſolum ad actū q̄ va:
lere non poterat voluit ſe referre ex eo
qꝛ ſibi nō iudicē aſſociauit ⁊ cū eo inter
locu. eſt. Ita quoqꝫ in caſu noſtro eo ꝓ
hoc apparet qꝛ tres ex q̄nqꝫ q̄ ꝑ ſe pote:
rāt ſm caſum ꝑſuppoſitum aſſociaue:
rūt ſibi aliū in hoc nō iudicē ⁊ cū eo in:
terlocuti ſunt ⁊ habuit locum prima re:
gula ꝙ noluit ⁊c. ⁊ velle ⁊ poſſe fuerunt
ſibi 3ria non valuit qđ valere potuit qꝛ
noluit illud nec valuit quod voluit qꝛ il:
lud nō potuit vt no. glo. ordi. in. d. c. cum
ſup. Infert ergo ꝙ ſi officium q̄nqꝫ du:
rabat ſaltem quo ad iſtā cām: ⁊ ñ qꝛ ſibi
alium non iudicem aſſociauerunt non
tenuit ſnīa rōne predicta. Scđo caſu ſi
dictuꝫ officiū nō extabat ſꝫ erat oino ex:
tinctū vel deletum tunc etiā dicta ſnīa
non tenuit † qꝛ ſicut iuriſdictio delega:
ti expirauit ꝑ obitū delegātis vel dele:
gati. vt in. c. lꝫ. de off. dele. ⁊. c. ſi. de offi.
dele. ⁊. c. qm̄ Abbas. de offi. dele. Ita et
commiſſio cauſe delegate dicto officio
q̄nqꝫ ꝑ obitum dicti officij expirauit et
ſic ꝑ vnū officium qđ non erat ꝑmiſſum
nō potuit dicta ſententia ferri ⁊ lata ab
alio tāq̄ a non ſuo iudice nō tenuit de
iud. at ſi clerici. Sꝫ ponamus ꝙ dictum
officium quinqꝫ erat ſecūdum veritatē
augmētatum vt. §. ꝓxime dictū eſt ad:
huc dico ꝙ dicta ſnīa vt prefertur lata
non tenuit ⁊ ſm hoc pōt reduci iſte ca:
ſus ad materiam adiunctorum iudicuꝫ
in qua materia ſic dicim᷒ quod ſi papa
commiſit cauſam duobus legatis pro:
prio nomine non expꝛſſo ſimpliciter ita
ꝙ vnus ſine altero ꝓcedere non poſſet
⁊ vn᷒ coruꝫ moriatur ⁊ papa ꝑlaturā va
cantē conferat collega ſuperſtiti ille ſo:
lus ꝓcedit in cā non tanq̄ ſolus ſꝫ tāq̄

gerens vices vtriuſqꝫ dignitatis quib᷒
cā fuit commiſſa ita diſputando termi:
nat Jo. an. q̄ qō poſita eſt in mercu. ſuꝑ
regula rōni. de regu. iur. li. vj. Ita in ca
ſu noſtro cū officiū quinqꝫ fuit immuta:
tū ⁊ additum iuriſdic. dꝫ ſeq̄ q̄litatē mu:
tatā ⁊ augmentatam et ſm hoc debue:
rūt eſſe ex ſeptem q̄nqꝫ ſm formā tradi:
tā ꝑ reformationem dicto officio immu
tato. Idem dicim᷒ in caſu econuerſo ſi
papa commiſit duob᷒ prelatis ſimplici
ter: ⁊ vnus eorū ꝑ erat prelat᷒ dua eccle
ſiarum q̄ morit̄ ⁊ papa illas duas prela
turas confert duob᷒: erunt poſtea tres
iudices ratione mutat. duarum digni:
tatum et augment. ita etiam diſputan:
do terminauit Joan. an. in dicta eadem
q̄ōne. Item a ſimili in caſu nr̄o cum rō:
ne officij quinqꝫ amplianerit ad. vij. ⁊ q̄
ſi duos prelatos addiderit ipſa iuriſdi:
tio dꝫ ſequi dictā q̄litatem. Preterea ſi
delegatus pape procedēs in cauſa fuit
adiunctus alij et moriatur papa ante:
quā adiunctus incipiat procedere cum
primo ſi litere adiunctiōis erāt p̄ntate
vel ſaltim inſinuate p̄mo iudici fuit affe
cta iuriſd. primi iudicis ⁊ iſtum articulū
diſputauit Joan. cal. ⁊ incipit qō regino
epiſcopo pari ratione in caſu noſtro ex
q̄ q̄nqꝫ ꝯſiliarij q̄ erāt delegati cōis ad
dictā cām fuerāt alij adiūcti ex q̄ eoruꝫ
offm̄ fuit immutatū ⁊ auctū et talis ad
iunctio eiſdē inſinuata ⁊ ñ qꝛ fuerūt p̄n:
tes in cōſtitutiōe dicte noue legis. Tuꝫ
qꝛ lex publica q̄ fuit in ciuitate nō eſt ne
ceſſe ſingulorum auribus inculcare de
poſtula. prela. c. j. pꝫ ꝙ dicti q̄nqꝫ de ꝑ ſe
ſine dictis adiūctis eius numero depu
tato ꝓcedere nō potuerūt. Item vr̄ dici
poſſe ꝙ dictū officiū. vti. ſit omnino ideꝫ
officium cum primo et queſtio non poſ
ſit dici immutatio vel adiunctio vel al:
teratio ⁊ hoc ſic oſtenditur. Sunt eñ q̄:
dā nota q̄ importāt ſua nō factū vt not.
Inno. in. c. grauē. de ſen. ex. vt populus
collegiū ⁊ grex q̄ ſemꝑ durāt eadē etiāꝫ
ſi ex ſingularibus primis nīl remanſit.
Ita in propoſito natura officij mercan:
tie nomē eſt iuris ⁊ lꝫ aliq̄ ſunt eidē offi:
cio ſupradicti idem ꝑſeuerat ⁊ idem eſt
officium. Uñ qđ factū eſt ſine adiectiōe

factū eſt a non officio ſicut fieret hodie ſub noīe cōſtaris Floren. ſine nouis hominibus auctis qui extare ſolebāt equiparādo additionē nature additioni ſuppoīta vt iſto caſu fieri dʒ nō dubium q̄ idē eſſet de ciuib⁹ addi. p̄ reformatio. e cōis q̄ computari debet in numero vniuerſitatis Floren facit qḋ no. do. Bart. de ſara. fer. ff de dā. infec. non recordor
4 in qua. l. vbi querit de tali qōne. † Statuit ciuitas q̄ futurus ptās tātum habeat arbitrium in puniendis malis Uenit ptās nouus et durante primo officio fuit electus pro aliis ſex mēſibus an habeat arbitrium ar. q̄ ſic q̄ſi idē ſit offm̄ primi lat. ergo habet arbitriuʒ. Solutio aut v̄ba ſunt acta ad nouum offm̄ vt qr dicūt elegimus eū p̄ futuris ſex mēſib⁹ tūc eſt nouum officiū. Siue dicūt p̄rogamus tēpus primi officij tunc eſt iudicis officium prorogat. ita no. glo. de pac. l. ſi vnus. §. pacta. ver. idē dicim⁹. vltra iſta ponat̄ q̄ dicta ſnia tenuerit q̄ prohibet q̄min⁹ dicta eccl'ia poſſit infra dictū annū alias cās grauamis p̄ponere nihil. Nā dicta ſnia non qr emanauit ſup certa cā ſpāli ꝛ ſic nō parat exceptionem rei iu. ſuo agēte ex alia. ff. de exc. rei iu. ſi mater. §. j. l. ꝛ an eodē. ex̄ de ver. ſi abbate. Pōt ergo eccl'ia p̄ponere p̄ cā ſui grauaminis qḋ dicta reformatio et decretū fuit ꝯ eccl'iam ꝛ de reb⁹ poſſeſſis p̄ eccleſiā habita de hoc ex p̄ſſa mētio ē in ipa reformatiōe p̄ ſecularē ptātē. qḋ de iure fieri nequit ex̄ ꝯſti. eccl'ie. ex̄ de ſen. excō. nouerit. cū ſimi. ꝛ iſta eſt ſufficientiſſima rō ꝛ cā grauaminis. Nec ob. q̄ ſi dicat̄ q̄ dict⁹ rector ꝛ eccl'ia ꝯſentit litigare ſub dictis quinq̄ꝫ. ꝛ ſic illos fecit iudices coꝛꝫ iuriſditionē p̄rogando primo qr eſto q̄ cōſenſerit coram eis litigare ex vna cā grauaminis nō ſequitur q̄ in alia conſenſerit. ꝛ licet ſtatus prorogauerit iuriſditionem ſuam non ſequit̄ q̄ in alia conſenſerit et licet ſtatutum prorogauerit iuriſditionem ſuam non ſequitur qḋ in alia vice voluerit p̄rogare: hinc eſt qḋ qui ſemel tractatus coram delegato vltra duas dietas in certa cā contra formam iuris et non except. in alio actu potuit excipere alias ſemel

grauatus iterum poſſet grauari qḋ eſſe non debet. de cēſ. p̄uenit ff. de ope. li. l. operas. ita no. Joā. an. poſt compoſt. de reſcrip. dilectis filijs in nouella ſup verbo p̄poſitum. ¶ Itē eſto q̄ voluerūt prorogare certe non potuerunt ſine ſui ſuperioris licētia etiā in iudicē eccleſiaſticū ne dum in laicū. caſus eſt ex̄ de fo. cō pe. ſi diligenti cū materia ſua. Lap⁹ de caſtelliouo. ¶ Cōmiſſum fuit p̄dictum dubiū p̄ officium ſeptē mercātie ciuita. Florē. ꝯſulēdū de iure collegio pariſien. qui reſponderunt more vtriuſq̄ꝫ egregij iure doctorum dn̄i Baldi. de peruſio vt infra ſequit̄. ¶ Punctus qōnis ſup quo conſiliū petit̄ cōſiſtit in his terminis in M. ccclxvj. de mēſe Nouembris fuit facta q̄dam reformatio p̄ cōe Florē. in fauore. A. poſtea p̄ parte ſer pa. ꝛ. N. ſ. ſuidiciario ꝛ p̄curatorio noīe ꝛc. corā offō dn̄orum quinq̄ꝫ ꝯſiliatorū ꝛ vniuerſitatis mercatorum ciuita. Floren. p̄ducta fuit petitio quedam demū pen. cā coram offō dictorum quinq̄ꝫ ſup petione hmōi M. ccclxxij. de menſe Aprilis fuit per dictum cōe edita quedaʒ alia reformatio ſup adiectiōe certorū ad officiū quinq̄ꝫ que q̄dē reformatiōes ad vos tranſmittimus cū earū tenore ad literam put iacent vltimo in dicto. M. ccclxxij de mēſe Junij fuit lata ſententia in dicta cauſa per quatuor perſonas nominatas in ipſa ſententia in forma que etiā ad conſultorem nunquam peruenit: quia viſis dictis duabus reformationibus ꝛ dicta ſententia lata reſpectu poteſtatis ꝛ iuriſditionis illorum qui eā tulerūt abſq̄ꝫ aliis tribus de ſeptem an ſit alicui⁹ vel nullius valoris conſulatur bene aperte diſtincte et clare. ¶ In chriſti nomine amen. Primo videndum eſt vtrum dicti quinq̄ꝫ a prin. fuerunt iſtius cauſe ordinarij cognitores an delegati? ꝛ videtur quod delegati vt. ff. de offi. eius cui mādā. eſt iuriſdit. l. ꝛ ſi pretor. ¶ In contrarium qḋ ordinarij nam commiſſio fuit facta officio ipſorum vnde aut prius cōmune ratiōe officij generalis habebat ſuper hoc iuriſditionem ordinariam et eam retinet qr iſta ſpecialis commiſſio eſt executio non delegatio. ff. de offi. p̄ſi.

ſepe.aut non habebat prius ordinariā ꝛ tunc ꝓrogata eſt iuriſdictio ordinaria ad cauſam ſpāliter cōmiſſam. ¶ Si eñ p hominē poteſt fieri ꝓrogatio ita p.l.ff. de iudicijs.l.j.ꝛ.l.de qua re.quod hꝫ offi cium poteſt ꝓrogari vt.ff.de ſolu.l.que ro.ꝛ iſta eſt veritas.non ob.l.ꝛ ſi ꝓtor.qꝛ ibi facta commiſſio p eum q̄ poterat de legare non ꝓrogare ordinariā ptāte:vel ibi loquitur vbi expſſe dicit delegato hec v̄bo verba ſapere poterāt ordinariā iu riſdictionē q̄ lꝫ in vna ſpecie non exiſtāt ſꝫ quid ſi vniuerſale.C.vbi ꝛ apud quos. l.fi.tunc bñ poteſt ꝓrogari de vniuerſi tate ad vnam ſpēꝫ.C.vbi de crimine agi opꝫ.l.j.ꝛ quod no extra de offi.deleg.de cauſis.ꝛ.c.p.ꝛ.G. ¶ Tertio eſt videndū vtrum duo coniuncti p nouā legē videā tur adiuncti in cauſa iſta de q̄ erat ſpāli
5 ter prouiſum.ꝛ vr̄ ꝙ non † qꝛ ḡnalis ꝓuiſio non refertur ad ea de quibus ſpāli ter eſt ꝓuiſum vt.ff de vulg.ꝛ pup.ſub ſti.l.coheredi.§.qui patrē.de alimē.leg. l.alimenta.§.baſilice.ꝛ.l.ſtichus nutrit. in prin.ꝛ de leg iij.l.vxorē §.codicillis.ꝛ §.feliciſſimo.de of.dele.ꝛ ſtuduiſti et de ſilentiarijs li.iij.li.xij.Cum ergo de iſta cauſa ſpecialiter eſſet prouiſum de of ficio de numero trium non videtur ei per ḡnalē legem ſuperuenientē in ali quo derogari etiā ſi non eſſet lis adhuc mota ſꝫ eſſet res oīno integra. ¶ In cō trarium ꝓbatur qꝛ vr̄ ꝙ qui hoc dicunt mouēt ſe p p̄ſumptionē qꝛ nō p̄ſumitur per verba ḡnalia ꝙ quis vellet mutare qđ ſpāliter ordinauit ſed vbi conſtet de mēte cōtraria tunc ſequētia generalia derogāt precedētibus ſpālibus ꝛ dicto §.baſilice.v̄ſi.niſi. ſed hoc apparet de mente per verba vniuerſalia ꝛ diſtribu tiua ibi dum dicit vigore quorumcunqꝫ ordinamētorum de heredi.inſti. huius ar.de ali.ꝛ ciba.l.quos.l prin.ꝛ quod no. p Jac.de are.ꝛ ibi dicit oēꝫ primā totam baſilicā offi.autoritate et ptāte ꝛc.nam ab hoc ſermone me detrahi vel excipi poteſt.C.ſine cenſu.vel reli.l.oēs.ꝛ not. C.māda.l.procurator.ꝛ quādo in eadem
6 l.ſunt verba ſpecialia et ḡnalia:† tunc ſpecies derogat generi et de penis.l. ſanctio legum.Sin autē diuerſe ſunt le ges ꝛ ꝓcedit lex ſpālis ꝛ ſequitur lex ge neralis ꝛ tunc aut diſpo..tio ſpecifica ta ꝛ ḡnalis compatiuntur ſe in origine ꝛ effectu concurrēt quo ad vtrunqꝫ au in origine non in effectu tunc concurrunt quo ad originē non quo ad effectum.de actio.ꝛ obl.l.quet.C.de ſepulchro vio.l. qui ſepulchra.aut non compatiuntur ſe ꝛ tunc aut dubitatur de mēte legum et tunc ſpēs derogat gener deleg l.ꝛ poſte riores.aut eſt certum qꝛ v̄ba ſunt ita ꝓ ciſa ꝙ nō recipiunt aut.vel ḡnis vel ſpe ciei ꝛ eſt eadē rō ꝛ conditio ita ꝙ ſpecies non eſt ſpecialis rō fauore tunc vltime legi ſtādum eſt:qꝛ a primo propoſi.legis videatur eſſe receſſum ſicut tex. dicit alibi.ff.locati.cum in plures.§.loca.hor rei p̄ſuppoſito ꝙ iſta eſſet ſpecies tamē accedit generi p modum prorogatio.ꝛ ideo naturā ḡnis ſequitur ꝛ mutato ge nere mutatur ſpecies q̄ non ſtat per ſe ſed in veritate ḡnis hꝫ ſubſtātiā ar.ff.de pact.dota.l.inter ſocerum.§.cum inter patrē.ꝛ in multis p ḡnalē formā a ſpāli receditur quādo rō ſuadet vt ff.mādati ſi hominē.ff pro ſo.l.actione.§.renuntia re.cum ſi. ¶ Tertio dubitatur vtrū ad lit.pēdē.referatur noua lex.ꝛ vr̄ ꝙ nō pri 7
mo † qꝛ cauſa cepta corā primis iudici bus ab eiſdē dꝫ decidi.l.j.ff.de offi.ꝓcō ſulis.nā iuriſdictionē ſuā ꝑpetuauerunt. ff.de iuriſ.om.iudi.l.ꝛ qꝛ.Itē lite pendē te non valēt q̄ ſtatuuntur ſiue reſpiciāt actum ſiue modum procedēdi in aut.in medio lit.nō fieri ſacras formas.§.ideo qꝫ.nec videtur legiſlatorē cogitaſſe de li te pēdēte niſi noīatim feciſſet mētionē de illa vt no.in l.qui aſit.in prin.ſi quis cautio. ¶ In contrarium qꝛ iudiciū ſol uitur eo vacāte q̄ iudicare iuſſit: vt.ff. de iudicijs.l iudicium ſoluitur:vnde in veritate ex ſtatuto iuriſdictio nata ē ſta tuto poterat tolli ita ꝛ reformari de in lit.iurā.videamus .§.p. ꝛ poſſunt iudi ces adiungi lit.pendē.nec eſt hoc pro hibitum imo ꝑmiſſum vt no.in aut.l me dio lit.§.ſup.non ergo valuit factum a tribus qꝛ non eſt factū a numero p nouā legē ſtatuto ꝛ ſibi deficit numerus iudi cū ꝓratus ipſo iure non vꝫ ſnia de ar bitrijs ſicut.ꝛ.l.pedius.§.j.ꝛ quod no.ff.

de reg.in.l.duo ex tribus. ¶ Item q2 offi‑
cium ꝛ autoritas q̃nq̃ non eſt ammõ in
rerum natura ſed eſt trãſlatum ad offi‑
cium.vij.virorum vnde cum pri.q̃nq̃ nõ
8 haberẽt ptãtem niſi rõne officij ꝑmu‑
tato officio ꝑmutata eſt ptãs ꝛ noua for
ma.ſequẽda eſt ꝛ nõ antiqua ar.ff.loca‑
ti.l.cum plures.et ſublato nouo officio
tollitur eius autoritas ꝛ effectus vt.l.ꝛ
no.C.de frumento alexãdrino.li xi.ꝛ fa‑
cit extra de conſtitu.c.trãſlato ſacerdo‑
tio.ꝛ ad hãc ptem facit.C.de aduo.diuer.
iudi.l.ſi nos.vbi duo ſubrogati loco vni⁹
vtuntur eodem iure vñ pluralis nume‑
rus ſubrogatus vel adiunctus ſuccedit
in eodem officio ꝛ hꝫ de cauſa inchoa‑
ta cognoſcere ꝛ ſm datam formã expe‑
dire ꝛ a forma nullo mõ recedere:vt.ff.
de exercitoria l.j §.ſi plures.ꝛ quod not.
ff.de acqui.here.l.ſi quis mihi bona.c.ſi
corã.non ob.l.j.de officio.vbi a primor‑
dijs iudicij poſterior firmatur ꝓceſſus
q̄.ibi in eodem iure:ꝛ eadẽ ptãte erant
iudices in principio medio et fine:hec
forma iuriſditionis erat mutata ꝛ trãſ‑
lata autoritas de minori ad maiorem.
¶ Itẽ non ob.auꝫ.in medio lit.q2 ibi lo‑
quitur de.l.ſpeciali contraria iuri com‑
muni q̃ lit.pẽdẽ.fieri nõ poteſt: hec aũt
gñalis bene extẽdit ſe ad litẽ pẽdẽ.non
q̃tum ad infringẽdum ius vel obligatio
nẽ nec q̃tum ad proceſſum exercitũ ſed
q̃tum ad reliquum proceſſum fuerunt:
vt.C.de iur.calum.l.ſi.ante ſi ibi dum di
cit i pmo ꝛc.poſt hãc.l.ingreſſus. ¶ Itẽ
non ob.ar. de ꝑpetuat.iuriſditionibus
q2 talis ꝑpetuatio non operatur aliq̃d
quãdo ſuperior diſponit contrarium.d.
l.iudicium ſoluitur. Ex quib⁹ concludaꝛ
ipſam ſniam ipõ iure nullã fuiſſe q2 aut
dicimus valere attẽto officio quinq̃:et
iſtud eſt impoſſibile q2 officium quinq̃ ẽ
ſublatum:vnde ſub nomine ipſi⁹ officij
nihil geri poteſt:vt.ff.de fideicõ.libe.l.j.
lucius.ꝛ arg.de leg.iij.l.pater tuſcula‑
nus.aut dicit valere attẽto numero ſe‑
ptem ꝛ.iſtud eſt impoſſibile q2 nõ inter‑
fuit numer⁹ ſm vnũ req̃ſitũ.Iſtã ẽt viã
vidẽtur elegiſſe tres aſſentiẽdo ſibi q̃rtũ
vnde iuris perit.ꝓceſſerunt.de offi.de‑
le.cũ ſemper abbatia.ita clare dicimus
ꝛ concludimus ſniam ipſo iure nullam
fuiſſe. ¶ Nos doctores collegij ꝛ iudi‑
ces iudicum ciuita.ꝑuſij vnanimiter ꝛ
concorditer:ꝛ ita vr dicto collegio de
iure dicẽdum. Saluo tñ ſemꝑ cõſilio ſa‑
niori ꝛ ad ſignum ad fidem huius ſigil‑
lum dicti collegij apponi fecimus con‑
ſuetum ꝛ iterũ Io.notarium dicti colle‑
gij rogauimus vt de predictis cõficeret
inſtrumẽtum. Idẽ dico ꝛ conſulo iuris
eſſe Ego Lapus de caſtelhouo decreto
rũ doctor ideoq̃ me ſubſcripſi.

¶ Allegatio.lxxix.de rerum permuta.

1 ¶ Habens bñficiũ curatum ſi obtinet ſcõm curatũ ꝛ anteq̃ ſcõs habeat poſ. moritur an primũ dicaꝛ vacare per mor tem ipſius.

2 Exprimẽs vnum modum vacationis be neficij in impetratione illius ſi vacat alio modo an in ipſa impetratione in‑ cludatur.

3 Ignorãs ꝛ ſine dolo an in impetrationi‑ bus ſit ſemꝑ excuſandus.

4 Natura lrarũ eſt deſtinari abſentibus non ꝓſentibus.

5 Uerba narratiua pape an fidem fa‑ ciant.

6 Beneficium quod abſenti cõfertur nõ poteſt ꝓprie dici abſentis ante accepta tionem.

7 Ius in re ꝛ ius ad rem quo caſu equipa‑ rentur.

8 Uolẽtibus non fit iniuria.

9 Proles cenſetur legitima tpe quo cõĩ opinione matrimoniũ putabatur verũ licet verum non eſſet.

10 Proles nata ex matrimonio infidelium in gradu prohibito a lege canonica an poſt conuerſionem efficiatur legi‑ tima.

11 Opinio expreſſa an ſit veritati prefe‑ renda.

12 Beneficia conferre eſt iuriſditionis.

13 Facta a ſeruo gerẽte offi.ꝓtoris ſunt va lida q̃diu in officio toleratur.

14 Soluẽs improuide vni quod alteri de‑ betur an liberetur.

15 Ueritas añ cõpletũ negotiũ declarata ꝓfertur opinioni.

16 Rupto vno titulo anteriori de vigore iuris rumpuntur omnes ſequentes ti‑

tuit: ſicut rupto vno gradu matrimonia li ⁊c.

17 Subtiliʒatio in materia reſcriptorum eſt vitanda: quia eſt ad commune diſcrimen.

In dei nomine amē. Factum ſup quo conſilium iuris petitur tale eſſe ꝓponitur vʒ dudum ꝑlati duo diuerſarum curatarum eccleſiaruʒ collegiatarum vʒ. P. B. cupientes dictas ſuas eccl'ias ⁊ ꝑlaturas adinuicē ꝑmutare conſtituerunt ſuos ꝓcuratores in forma canonica ad renuntiādum ⁊ reſignāduʒ dicta ſua bñficia in manu ſummi pontificis ⁊ ad cetera q̄ ꝑ complēda dictā ꝑmutationē expedirēt cū clauſulis in ꝑdictis oportunis. Deinde ꝑdicti ꝓcuratores cōſtituti corā dicto ſummo pontifice dictis bñficijs eccleſijs ꝑlationibus dictorum dñorum ſuorum dictis nominibus renūtiauerunt ⁊ reſignauerūt ex cā hmōi ꝑmutatiōis ſiēde ⁊ poſtmodum ꝑdictus ſummus pontifex dictorū bñficiorū ſit vt ꝑferł reſignatorum non dictorū ꝓcuratoribus qui reſignauerūt ꝑſentib⁹: ſʒ vnū vni ex dictis ꝑlatis ⁊ alterum alteri contulit lʒ abſentibus ſʒ vt eſt moris ꝑ lr̄as apl'icas ſuper ⁊ hoc confectas. Erāt eñ ipſi ꝑlati in ꝑtibus non in curia q̄ collationes vel lr̄e apl'ice nunq̄ ad ipſoꝝ ꝑlatorum notitiā appērēt deueniſſe nec ipſa bñficia ſic ꝑmutata acceptauerunt nec ea vigore dicte ꝑmutationis tenuerūt vel poſſederunt. Sʒ q̄libet in ſuo antiquo ⁊ priori bñficio remanſit poſtea vero deducto ad notitiā dictoꝝ ꝑlatorum ꝙ ꝑdicti ſui ꝓcuratores dicta ſua bñficia ex cā permutationis hmōi in manu dicti ſummi pontificis renūtiauerunt ⁊ cupiētes ex certis iuſtis cauſis in dictis ſuis antiq̄s beneficijs remanere expoſuerunt dicto ſummo pōtifici dictū ſuū deſideriū narrātes ꝑdictas reſignationes ex cā ꝑdicta iā factas nullā tñ mētionē fecerunt de dictis collat. eiuſdē ꝑ dictuʒ ſummū pontificē iā factis. Et ſummus pontifex ꝑfatus ad dictā ſupplicationē dictoruʒ prelatorum vt in dictis ſuis antiquis ⁊ priorib⁹ bñficijs poſſent licite remanere conceſſit dictis renūtiationibus non obſtātib⁹. Et ſic etiā poſtea continue remāſerunt ⁊ fuerunt notorie habiti nominati ⁊ reputati dicti legitimi ꝑlati dictarum primarum eccl'iarum in clero ⁊ populo ciuitatis ⁊ dioc. dictoruʒ bñficiorum ⁊ maxime ꝑdictus. B. vſq; ad vite vltimum ſue exitum q̄ etiā ꝑlatus dicte prioris eccleſie apud ipſaʒ eccl'iam mortuus eſt ⁊ ſepultus: poſtea vero ipſo. B. vt ꝑfertur mortuo ⁊ ſepulto ⁊ ſuperſtite dicto. P. alio ꝑlato ꝑdicto qui iā tēpore mortis dicti. B. aliud bñficium curatum adeptus fuerat ⁊ dictam ſuam antiquam prelaturam per dictaʒ adeptionem ſecundi curati dimiſerat. Quidā R. clericus ſciens dictā ꝑlaturam prioris dicti quōdā. B. fore ſpecialiter apud ſedē apoſtolicam reſeruatā ⁊ communi opi. ⁊ reputat. ꝑūic. ductus credens dictam prelaturā ⁊ curatum bñficium impetrauit a ſummo pontifice tanq̄ ſpecialiter reſeruatum vt erat: ⁊ expreſſit ipſum bñficium vacare ꝑ obitum dicti B. Querił ex predictis an dictus. R. clericus in dicta ꝑlatura ⁊ curato bñficio canonicum titulum habeat Et vt veritas clarius elucescat arguā ad vtranq; partē ⁊ primo videł ꝙ non: q2 nā qui exꝑſſit vnum modum vacat. bñficij ſi vacat alio modo non includił in ipa impetratione: ſed in impetratione dicti bñficij exꝑſſit vnum modum vacationis bñficij ⁊ vacabat alio modo: ergo dictum bñficium non fuit incluſum in dicta impetratione: ergo ſibi non debetur et ſic in ipo canonicum titulum non hʒ ⁊ qd̄ expreſſit vnum modum vacatiōis ⁊ vacauit alio modo apparet. Nam R. cleric⁹ exꝑſſit in dicta ſua impetratione quod dictum bñficium vacabat ꝑ mortē dicti B. ⁊ tñ ꝑ dicti. B. obitum nō vacabat vere ipſum bñficiū: q2 vere ipſe. B. tpe ſue mortis ver⁹ ꝑlatus dicti bñficij nō eſſet vel eccleſie: ⁊ ſic ꝑ eius obitum vacare non potuit. Qd̄ aūt nō eſſet verus ꝑlatus ipſi⁹ eccl'ie ptʒ ex themate ꝑmiſſo. Nā ꝓponił ꝙ ꝓcurator ſuus legitimus in romana curia reſignauerat dictum bñficiū in manibus pape ex cā ꝑmutat.

predicte. Et ꝙ papa ipſum bñficium ſic reſignatum contulit dicto. P. ex cā dicte ꝑmutationis ⁊ dicto. G. contulit dictum aliud bñficium etiā reſignatum ꝑ ꝓcuratorē legitimuȝ dicti. P. occaſione dicte ꝑmutationis ⁊ dicto. G. contulit dictum aliud bñficium: ergo ſi dict⁹ P. remanſerit ꝑlat⁹ dicti bñficiĳ de quo q̄ritur ⁊ non dictus. G. Nec obſtat huic concluſioni ꝙ papa poſt dictas renunciationes dictorū bñficiorum cōceſſit ꝑdictis. P. ⁊. G. ꝑlatis ꝑdictis ꝙ poſſint in dictis ſuis antiquis ⁊ prioribus bñficĳs remanere dic. ſignat. non obſtan. Ratio q2 dicta gratioſa conceſſio facta per papam ꝑdictis ꝑlatis de remanēdo in dictis prioribus bñficĳs nō valuit ipſo iure: quia fuit ſurreptitia ⁊ tacita veritate impetrata: nam in eo tacitum fuit ꝑ ipſos ꝑlatos de dictis collat. iam in eis huic tamē factis de dictis bñficĳs ꝑ dictum dominum papā: cui⁹ veritatis taciturnitas talis fuit q̄ principē retrariſſet a dicta grā dicte conceſſionis faciēda ſeu ſaltim magis difficiliter feciſſet quorum vtrunqȝ ſufficit ad ſurreptionē adducēdam ⁊ ad vitandā grām. de reſcrip. ſuper lr̄is. cum materia ſua nec in gratioſis videtur excuſare ſimplicitas vel ignorātia: vt no. in decre. ſi motu ꝓprio. de ꝑbē. lib. vj. Si ergo non valuit dicta grā ꝙ in dictis ſuis bñficĳs contra reſignationē poſſent remanere ptȝ ꝙ dictus. P. remāſit ꝑlatus vigore dicte collationis dicti bñficĳ quondā dicti. G. et dictus. G. remanſit ꝑlatus dicti bñficĳ quondam dicti. P. Et cum in themate ꝑmiſſo ꝑponatur ꝙ dict⁹. P. poſtea ante obitum dicti. G. adept⁹ fuit aliud bñficium curatum ptȝ ꝙ vacauit dictum bñficium de quo agitur per adeptionē dicti curati bñficĳ factum ꝑ dictum. P. ⁊ ſic etiā vacabat tp̄e dicte impetrationis dicti. R. clerici ꝑfati: ergo ipſe. R. clericus non expreſſit verum modum vacationis dicti bñficĳ qui erat ꝑ dictam adeptionē factā ꝑ dictū. P. de dicto alio curato bñficio ſȝ expreſſit alium moduȝ vacationis non verum vȝ ꝑ obitum dicti. G. ergo dictum bñficium ſibi nō debetur. Et in dicta ſua impetratione non includitur ⁊ ſic in ipſo canonicum titulum non hȝ. In contrarium vr̄ ⁊ hoc ex duob⁹ capitib⁹. Primum caput ſit iſtud ꝙ iſti duo ꝑlati ꝑ dictā ꝯceſſionē aplīcā licite remāſerunt in dictis quōdā antiquis ⁊ prioribus bñficĳs ⁊ non obſtā. ꝑdictis reſignationibus ⁊ collationibus ⁊ ſic fuerunt veri ꝑlati ipſorum bñficiorum ⁊ ſic vacauit dictum bñficium de quo agit̃ ꝑ obitum dicti. G. ⁊ nō ꝑ dictā adeptionē factā ꝑ dictum. P. de alio curato bñficio. Et ſic etiā dictus. R. clericus verum modum vacationis expreſſit in ſua impetratione ꝑdicta ⁊ ſic canonicum titulum hȝ in ipſo bñficio. Secūdū caput ſit iſtud ꝙ poſito ꝓ conſtāti ꝙ dictus. G. tp̄e ſui obitus non fuiſſet verus ꝑlatus dicti bñficĳ de quo agitur: ⁊ ſic ipſum bñficium vere ꝑ eius obitum vacaſſet ſȝ vacaſſet ꝑ dictā adeptionē dicti alterius curati bñficĳ factā ꝑ dictū. P. vt prefert t h adhuc ⁊ hoc non obſtāte habuit ⁊ hȝ idem. R. clericus in dicto bñficio de quo agit̃ canonicum titulum ⁊ licite impetrauit. Reſpondeo ad primum caput ⁊ ꝙ ſit verum oſtēdo ⁊ dico ꝙ ꝑdicta Papalis conceſſio facta ꝑdictis ꝑlatis de remanēdo in dictis ſuis quondā antiquis bñficĳs canonicū titulum ꝑbuit ⁊ dicta taciturnitas dictarum colla. iā vt ꝑfert̃ factarum non habuit pape conceſſionē vitiare ſeu ſurreptitiā reddere. Ratio duplex eſt. Primo q2 ipſi ꝑlati ignorabāt dictas collatiōes ſeu ignoraſſe ꝑſumit̃: q2 in eorum abſentia facte poſtea ad ipſorum notitiā non fuerunt deducte ⁊ qđ nō apparet nō debe eſſe. de ꝯceſ. diſt. j. ſolēniter. ⁊ qđ ignorabāt exprimere non potuerūt ⁊ ſurreptio q̄ delictū ⁊ crimē eſt ab animo ꝓcedere dȝ. de ſen. excō. cum volūta. vbi aūt non eſt ſciētia ibi non eſt anim⁹: vt ꝓbat̃ hoc aperte in. c. grā. de reſcri. lib. vj. vbi non vitiat̃ impetratio facta ꝑ me de bñficio a papa lȝ nō fecerim mētionē de bñficio ꝙ antea mihi ignorāti ep̄s meus conceſſerat t vbi eñ adeſt ignorātia ⁊ ceſſat dolus excuſatur impetrās: vt no. Jo. an. ⁊ Arch. in dicta decre. gratia. ſup verſi. ignorāti. qđ etiā no. Joā. an. in. q. poſita ſup r̃la ignorātia. in ſi. q. de reg. iur. li. vj.

¶ Itē taciturnitas in gratioſis quando fit per ſimplicitatē non vitiat nec hʒ locum rl'a. de reſcrip. ſup l'ris. vt dicit Jnno. de reſcrip. poſtulaſti. & Uicen. & Goff. hoc no. & Jo. an. in. c. ſi motu ꝓprio. de ꝑben. lib. vj. hoc reprobatur quando taciturnitas ꝓcedit ꝑ ignorātiā: vt no. Joā. an. ſup dicta glo. in nouel. Nec obſtat ſi diceretur ꝑdictos ꝑlatos ſciuiſſe dictas collationes ex eo qꝛ extāt litere ipſorum collat. nec talis ſciētia per ipſas l'ras ꝓbatur ſed potius ꝓbatur abſentia & ſic
4 preſumitur ignorātia. ¶ †De natura literarum eſt deſtinari abſentibus & non pn̄tibus nec in literis dicitur ꝙ eſſe pn̄tes dicitur colla. imo ordo geſtorū oſtēdit contrarium. nā ptʒ ꝙ ipſi ꝑlati abſentes & remoti a curia conſtituerūt ꝓcuratorē in curia exiſtētes qui ex cauſa ꝑmutationis renuntiauerunt ꝑlaturas ꝑdictas & poſtea ptʒ ꝙ dictus dominus papa fieri fecit ſtatim l'ras collat. predictarum ſub nomine ꝑncipalium q̄ erūt abſentes vt ipſe l're deſtinarentur ipſis principalibus q̄ ꝑſentare fore non apparēt & ſic eoſdē ante ꝑſentationē nō afficerunt. de offic. deleg. ſup eo. Et lʒ fuerunt confecte litere hoc potuit fieri per ipſos ꝓcuratores vel per alium amicuʒ eorum vt eſt moris: vnde ex hoc non infertur ſciētia principaliū: ignorātia ſemꝑ preſumitꝛ niſi ꝓbetur ſciētia: vt in rl'a iuris ꝑſumitꝛ cum concor. imo etiā ſi in ipſis l'ris diceret Papa ꝙ hoc facit ad ſupplicationem ꝑdictorum ꝑlatorum: tn̄ non ex hoc ꝓbaretur ſciētia eoruʒ quā-
5 tūcūq; ſit †ꝙ verba narratiua Pape fidē faciunt vt in cle. literis. de ꝓbatio. rō qꝛ ante datā literarum potuiſſent ꝑ plures & plures mēſes dicti prelati hoc ſignificaſſe domino pape & eidem ſupplicaſſe vel per literas vel per nuntiuʒ vel ꝓcuratorē nec ex reſcripto apoſtolico cōcludatur ꝙ impetrātes die dati reſcripti fuerunt in curia: qꝛ ꝟbum ſupplicauerunt refert ſe ad preteritum tēpus: ſed ſola collatione illa q̄ refert a die dati reſcrip. Non ergo ꝓbat hoc eſſe qđ ab hoc ꝯtingit abeſſet. de trāſla. inter. & bene facit ad ꝑdicta gl. vltima in dicta decre. ſi motu ꝓprio. lib. vj. q̄ dicit ꝙ ſi in literis non exprimat papa ꝙ motu ꝓprio fecerit eſto ꝙ per teſtes probaretur ꝙ fecerit motu ꝓprio non ſufficeret: qꝛ forte papa ante annuʒ rogatus fuerat ergo ſciuit quādo papa fecit: infertꝛ igitur ex premiſſis ignorātia dictarum collationum & ex ipſa ignorantia infertꝛ euitatio ſurreptionis per iura & rationes ꝑdictas & ſic dicta conceſſio de remanēdo in dictis beneficijs pre omnibus tenuit & valuit. Secunda rō in iſto primo capite eſt qꝛ eſto ꝙ ſciuiſſent dicti ꝑlati dictas collationes ſibi factas tēpore dicte impetrationis & conceſſionis eis facte de remanēdo in dictis bn̄ficijs per ſummum pontificē: tn̄ dicta taciturnitas non habuit inducere ſurreptionem vel vitiare dictā cōceſſionē de remanē-
do. †Pro quo eſt ſciēdum qđ bn̄ficium 6
qđ conferꝛ abſenti nō poteſt ꝓprie dici abſentis ante acceptationē. de prebē. c. ſi tibi abſenti. lib. vj. imo nec ſi conferatꝛ preſenti ante acceptationē. vt no. glo. in d. c. ſi tibi. Jtē eſt ſciēdum quod ad hoc ꝙ taciturnitas alicuius rei hēat vitiare gratiā vel l'ras impetratas requiritꝛ ꝙ ſit talis q̄ ſi fuiſſent exꝑſſa princeps talē grām nō feciſſet. de reſcriptis ſup l'ris. cuʒ ibi not. qđ intelligitur. ſ. ſm̄ cōmunē ſtilū vel curſum principis curie vel cācellarie. nā al's non poſſet vnq̄ ſciri an princeps feciſſet grām ſi fuiſſet exꝑſſuʒ forte enim feciſſet & forte non vnde referendum eſt hoc ad ꝓbabilē coniecturā vel communē vſum aliarum gratiarum ꝑ principē conceſſarum ſeu ſolitarum concedi vnde non iō vitiaretꝛ grā. qꝛ tacui me flauum vel puſillum vel qđ iam habui bn̄ficium cui reſignaui vel hmōi fortius lʒ impetrans in contētioſis debeat mētionē facere de ꝓceſſu de re iudi. inter mo. Jtē de ſentētia lata de fide inſtru. inter dilectos. ¶ Tamē ſi impetro in mr̄imoniali. vʒ reſcript. eſto ꝙ de ꝓceſſu vel de ſentētia nō feceriʒ mētionē: vt no. Jo. an. poſt hoſti. de re iudi. tenor ſup verſi. literas. & eſt rō qꝛ ex quo talis ſentētia nō trāſit in rē iudicatam etiā ſi mētionem feciſſet l'ras habuiſſet. ¶ Jtē ſi impetrās reſcrip. ad lit. ꝯtra titium exponēs ꝙ ſibi debebat cētū lʒ to

fuerit ꝙ titius dicebat contrarium: te-
net ⁊ vƺ reſcrip. de lit. conteſt. c. j. lib. vj.
cum ibi no. in gl. fi. Modo dico ꝙ ex quo
dictas colla. ꝑdicti prelati non accepta-
uerunt ⁊ ſic nec ius in dictis bñficijs ha-
bebat eſto ꝙ ſcirent dictas collationes:
nam cogebātur facere mentionē. ⁊ hoc
expreſſe ſentit Archi. in. d. c. gratia. ſup
ver. neſciēns. ſup. d. ver. dicit maxime ex
quo non acceptauerunt per eandē de-
cere. ⁊ glo. or. in. d. c. gra. ſup ver. ignorāti.
hoc idē dicit lꝫ alternatiue ⁊ magis vi-
detur pēdere ad aliā partē. ſ. ꝙ tenea-
tur ſciens de tali beneficio facere men-
tionē etiā ante accep. ⁊ hec omnia co-
adiuuat Joā. an. ſuper. d. glo. in nouella
dicens ꝙ ſi expectās dƺ facere mētionē
de vacatura. vt in decret. in noſtris. de
reſcrip. quādo ſciuit: vt no. Joā. an in. q.
poſita ſup regula ignorātia. de reg. iur.
lib. vj. ⁊ quādo acceptauit tale ius vaca-
ture per rōnes ꝑdictas alias non ex ꝑ-
ti. alleg. per glo. non ꝓbāt contrarium.
Itē lꝫ taciturnitas bñficij cum ſciētia ⁊
accep. vt predixi quātūcunqꝫ modici be-
neficij vitiat reſcriptum ſi fuerit tacitū
per ſimplicitatē ſiue per malitiā tñ ta-
citurnitas dictarum collationum in di-
cto caſu non dƺ opari hunc effectum: qꝛ
narrabāt qualiter fuerāt ꝓlati dictarū
eccłiarum ⁊ qualiter reſignauerāt illis
ex cauſa ꝑmutationis in manibus ſuis 8
⁊ ꝙ meliꝰ erat ꝙ remanerēt in ſuis pri-
mis ⁊ ſic non tacentibus in effectu bñ-
ficium: qꝛ ⁊ ſi non dicerēt exꝑſſe. de coll.
iā facta tñ ꝑ exꝑſſionē dictarum renun.
factarum ex cā ꝑmutat. ꝑdicte papa in-
telligebat ꝙ ſi de neceſſitate ipſi ꝓlati
impetrātes debebant habere ſine mora
hincinde illa bñficia renūtiata: bñficia
ſic renuntiata non pñt alteri cōferri vt
7 in cle. vnica. de rerum permu. † ⁊ in iſta
materia expreſſe omnino equiparamus
ius in re ⁊ ius ad rem vñ ꝑdicta exꝑſſa
faciebāt mētionem de iure ad rē quod
habebant ad beneficiū qđ modo dicitur
tacitum ⁊ ſic non ſurripiebant pape et
maxime cum dictuƺ ius ad rem tale eſ-
ſet ꝙ ſine mora debebat trāſire in rem ⁊
quia ratio quare taciturnitas bñficij vi-
tiat reſcriptum eſt: qꝛ non eſt veriſimile

ꝙ ꝑ beneficiato papa ſic faciliter ſcri-
beret ſicut ꝑ non bñficiato: ſꝫ iſta ratio
ceſſat in caſu noſtro. nā vt preſertur be-
ne ſciebat papa tpe dicte conceſſionis
de remanēdo ꝙ ꝑdicti prelati quaſi ha-
bebāt vel ſtatim habituri erāt dicta bñ-
ficia hincinde renuntiata ex cā ꝑmuta-
tionis ꝑdicte ⁊ interim iuris diſpoſitio-
ne priora poſſidebant ⁊ bene ſciebat pa-
pa ex predictis exꝑſ. de prebē. de multa.
vnde non nocet ad dictam conceſſionē
de remanēdo faciēdo: qꝛ ipſi ꝓlati aliud
bñficium non habebant nec retraxiſſet
eum a dicta conceſſione faciēda expreſ-
ſio dictarum collationum cum ipſe pa-
pa ꝑ ea que expreſſa erāt ſciebat vel pre-
ſumere et credere debebat inferri de
neceſſitate iuris ⁊ ſic quo ad hoc ꝑ fa-
cto reputare poterat. Iuxta illud eſt mi-
hi ꝑ facto ſepe ꝙ eſſe poteſt: vt no. gloſ.
Itē ꝙ taciturnitas dictarum collatio-
num non fuerit talis ꝗ expreſſe habuiſ-
ſet retrahere principem a dicta conceſ-
ſione de remanēdo ptꝫ alia rōne. nā per
ipſam taciturnitatē non conſequeban-
tur ipſi impetrātes plura bñficia de iu-
re vel de facto ſed vnicum tātum. Iteꝫ
talis taciturnitas nō poterat alicui ob-
eſſe niſi ipſis duobus impetrātibus qui-
bus per illas collationes ius queſitum
erat ⁊ non alteri. ſed ꝑiudicium eorum.
Papa non ponderat: † qꝛ volētibus non
fit iniuria. ⁊ quia iſti impetrātes ſimul
quaſi adinuicē contraxerunt ⁊ hincinde
tacuerunt dictas collationes fiat hinc-
inde mutua compenſatio ad hoc qđ no.
Joā. and. poſt Hoſtiē. in decre. nihil eſt.
de elec. ſuper fi. vlti. glo. in nouel. ⁊ facit
ad predicta qđ no. Jo. and. ⁊ Inno. in. c.
quidā. de renun. vbi dicit ꝙ ſi peto licē-
tiā cedēdū ꝑ nuntium poſſum penitere
anteꝗ̄ nuntius petat imo etiam poſtea
antequā ſit conceſſa. Nec obſt. ſm eos
qđ dicitur de poſtula bone. cum iſta pe-
titio nō fiat ita publice ⁊ ſolēniter ſicut
illa ⁊ cuƺ nullus interſit ſed in poſtula-
tiōe intereſt poſtulāti. Itē eſto ꝙ inter-
eſſent dictis colla. ita papa feciſſet eā
dictā grām de remanēdo ſicut fecit ex
quo res erat integra ⁊ de vtriuſqꝫ volū-
tate ꝓcedebat ⁊ maxime cū ꝓponerēt

hoc ex iuſta cā ſe facere quā grām papa etiam eis innuit.forſitan feciſſet per not.de renun.quidā non enim eſt dare bonā rōnem quare papa magis dictam grām de renuntiādo feciſſet expreſſis non colla.re integra ⁊ dum adhuc p dictas collationes non acceptatas per dictarum colla.ius queſitum eſſet eiſdē ⁊ dum taciturnitas ipſarum collationum non haberet ſufficiētē cām ad retrahēdum principē a dicta conceſſione de remanēdo faciēda infertur q dicta conceſſio facta p papam pdictis platis ⁊ ſi dictas col.ſciuiſſet tenuit ⁊ valuit. ¶ Uenio ad ſcōm caput quod erat:vez q ſi dictus.G.tpe ſui obitus non fuiſſet verus platus dicti bñficij de quo agitur:⁊ ſic ipm bñficium hẽc p eius obitum nō vacaſſet ſ; vacaſſet per dictam adeptionē alterius curati bñficij factā per dictuz.P.vt prefertur tamē adhuc habuit ⁊ hz idē.R.cleri.in dicto bñficio de quo agitur canonicum titulum ⁊ licite impetrauit q ſic oſtēdo pdictus.G.vt hz thema pmiſſum a principio habuit canonicum titulum in dicto bñficio ⁊ non obſtātibꝰ pdictis renūtiationibus q ignorabātur cōi opinione fuit continue habit.⁊ reputatus verus prelatus dicte eccl'ie vſq ad extremum ſue vite exitū:⁊ talis cōis opinio ⁊ maxime in perſonis publicis vt ſunt iudices ⁊ prelati excuſat contrahētes:⁊ hoc eſt videre in multis caſibꝰ ptz in eo qui putabatur patronus cōi opinioni tpe preſentationis facte per eum que pñtatio facta non vitiatur lz poſtea appareat eum non fuiſſe patronum de iurepatrona.conſultum.de elec.querelā.Itē dicimus in electione facta ab electore putatiuo de collatiōe facta ab eo qui putabatur conferēdi ptātem hr̄e d cā poſſeſ.cum olim.

9 † hinc etiā ples cēſetur legitima ſuſcepta tpe quo cōi opi.matrimonium putabatur verum lz verum non eſſe poſſet qui fi.ſunt legi.c.ij.⁊.c.ex tenore.⁊ videtur dicere.G.q ea q fecerit qui cōi opi.putabatur legatus lz non eēt perpetuo valēt hec no.ſpe.de lega.§.ſupeſt.ibi.quid ergo ſi quis. ¶ Itē vbi de valore alicuius actus querit vel perſone qualitate ex quo tunc aliud nō cōſtat ſm opi.communē iudicandū eſt.

10 † Unde ples nata ex mr̄imonio infidelium in gradu ⁊ hibito a.l.canonica cōtracto pꝑter ipſoꝝ cōem opi.poſt eoꝝ ꝯuerſionē iudicanē legitime qui fi.ſint legi.c.vlti.ergo ſequitur q dictus.G.dz iudicari ſm cōem opinionē q habebat q verus eſſet platꝰ dicte eccl'ie de qua qrit. Ad iſtam rōnem facit qd fortior eſt cōis opi.q ſingularis vt eſt notum facit.x.di.de qbus.lxiij.di.extra cōſciētiā.de cōſti.ne initar.de offi.dele.prudētiā.ſed ſingularis opiñ.attenditur ſm que ſepe iudicanē etiam contra veritatē vñ excuſatur qui percutit liberum quē credebat ſeruū eē.ff.de iniurijs.l.illud.in fi.canonizata.xv.q.j.illud.⁊ tenet excōicatio illius q putabat ſe iudicē cū tamē eſſet appellat.ad papam.de appella.ſi duobꝰ.nec eſt irregularis q probabiliter putabat ſe non ſuſpēſum cū celebrauit.de cle.ex apl'ice.⁊ qui percutit clericū quē pbabiliter putat laicū nō incidit in canonē.de ſen.excō.ſi vero.ij.⁊ p affectū quē quis habet iudicaē bigamꝰ q non eſt bigamꝰ.de biga.nup.⁊.c.vlti.⁊ ceſſat adulteriū vel iniuria in illo qui probabiliter credidit vxoē vel meretricē quaz cognouit.xxxiij.q.ij.in lectū.de ſen.excō.in audientia.ad hoc.ff.de acq.here.is q.

11 † ⁊ expreſſam opinionē pferri veritati ⁊ q potuit delictum qd nō eſſet nō tenetur.facit.ff.de iur.falſi.§.q alieno.⁊ recipere pōt mercedez qui locauit militi credens eum paganū.ff.locati ſi ignorās.⁊ idem in multis ſilibus. Si ergo attendiē ſingularis opinio et ſm eā ſepe iudicaē ꝯtra veritatē multofortiꝰ ſm cōem opinionē id fieri debet q fortior eſt ⁊ vinc.ſingularē vt.ſ.dixi. Cōfirmatur hec ratio p illam regulā. Si vinco vincentē te multofortius vincam te.xxiij q j.rogamus. Preterea magis ad ppoſitū deſcēdo ſi tenet collatio mihi facta ab eo q non erat verus prelatus ſeu cōferre nō poterat qz erat excōicatus tñ cōi opinioni reputabaē platꝰ vel abſolutus ⁊ dicor habere canonicū titulū ab eo q dare non poterat ꝯ regulā iuris qz p non dato habeē qd ab eo daē q de iure dare nō poteſt de iurepatrona.

q autem. Quãto fortius in caſu p̄dicto
dici poterat dictum. R. clericũ canoni-
cum titulũ hr̃e in dicto bñficio de quo
agitur vbi fuit facta collatio a Papa q̇
ſolus poterat p reſeruatıonē ſpecialē ⁊
de beneficio tunc vere de iure ⁊ de fa-
cto vacãte ⁊ vbi nullus fuit doł⁹ ſurre-
ptio vel culpa niſi fuit expreſſus puta-
tiuus modus vacationis ⁊ maxime cum
modus vacationis non ſit de ſubſtãtia
collat. nec ſucceſſor imitatur iura p̄de-
ceſſoris. non enim ex iure primi ſed ex
noua collatione: ſcđs ſibi ius vēdicat:
vñ lʒ in bñficijs ſit ſucceſſio non tñ here
ditaria. viij.q.j. moyſes . vt not. Jo . an.
in decre.ij vt li. pē.li.vj.ſup gl.vl.in no-
uel. ꝙ aũt teneatur collatio fcã ab eo q̄
re vera non poterat ſʒ cōi opinioni cre-
debatur poſſe ſic ꝓbaẗ ea q̄ qs facit rō-
ne officiũ qđ gerit quandiu toleratur in
12 illo valẽt ⁊ tenẽt. viij.q.iiij.nōne. †Con
ſtat aũt ꝙ conferre bñficiũ ē iuriſdictio
nis de elec.noſti.⁊.c.trãſmiſſe.⁊ p̄latus
qui cõfert bñficiũ rōne officij ⁊ dignita-
tis quã hʒ: confert g̃ talis collatio vʒ et
Inn in decre.ſi ꝟo.de ſen.ex.expſſe di-
cit ꝙ dñ excōicat⁹ ē occultus põt excōi-
care bñficia conferre lr̃as impetrare:
qꝛ hoc vr̃ facere dignitas non pſona vt
i decre.j.de ſciſma.dicit qđ ordinatiões
⁊ ſacramenta alia collata ab heretico
ſiue excōicato ⁊ ſimoniaco ⁊ alijs qui-
buſcũqꝫ crīoſis occultis valẽt ⁊ tenẽt de
quo ſatis p Jo.an. poſt alios de elec.ni-
hil ⁊ facit ad hoc qđ diſputata poſita p
Joan.an.ſup regula mora de reg.iur.in
mercuria.li.vj.qui hʒ vt teneat electio
fcã a canonicis poſſeſſorib⁹ lʒ eēnt pri-
uati ſuis canonicatibus maxime vt ibi
no.qꝛ ꝙ p electionē eccłie ⁊ intricat.col
lato.q̄ poſſent ꝓtelare ordinat.eſt ſum-
me fauorabile . ad hoc de elec.ſi reli-
gioſis.ij.rñſo.li.vj. ⁊ cle.ne romani. de
13 elec.†Idē ēt ꝙ valẽt fcã a ſuo gerente
officio p̄toris quam diu in officio tole-
ratur.ff.de officio.p̄to.l.barbarius.⁊ fa-
cit qđ no.de ele.dudũ.lo.iij.in gl.qꝛ cũ.⁊
de preſby.non bapti.c.ij.⁊ vʒ ſnīa lata a
iudice ſeruo qui cōi opinione habebaẗ
p libero lʒ poſtea in ſeruitutem dene-
niat.ff.de ſen.⁊ inter.l.ij.que eſt canoni

zata.iij.qō.vj.§.vero.pari ergo rōne dʒ
valere dicta impetratio facta ſub puta
tiua vacatiōe lʒ poſtea detegaẗ nō ꝟa.
Nec ob.p̄dicte cõcluſioni ſi diceret p̄di
cta oia tollere ſurreptionē ſiue dictam
impetratıonē excuſare a dolo ſed tñ p̄-
dicta oia gratiã non ampliant ſicut de
motu ꝓprio.dicaẗ de p̄ben.lj.diſt. ¶ Et
ꝙ oia p̄dicta non faciũt ꝙ in dicta gr̃a
in q̄ fuit exp̄ſſus vn⁹ mod⁹ vacationis
includaẗ ali⁹.vñ ſi papa cõmittat cām
plebano ſcti Stephani ⁊ vn⁹ eſt ver⁹ p̄-
lat⁹ q̇ tñ non poſſidet ⁊ ali⁹ eſt intruſus
ſed tñ cōi opiniōe reputaẗ plebanus co
gnoſcet de cã intruſus ⁊ putatiu⁹ ⁊ non
verus ⁊ eius ꝓceſſus tenebit et nō veri
plebani. Ita not. Joã.andr.poſt Uincē.
in.c.p venerabilē.qui fi.ſint legi.ſup ꝟ.
loco alleg.de conſe.diſ.j.is ergo.xij.q.j.
ſi q̇ſquã. ¶ Itē ſi litigent p̄ñtatus a pa-
trono ꝟo ⁊ p̄ñtatus a patrono nō vero
ſed putatiuo obtinet p̄ñtatus a putati-
uo a iurepatro.cõſultatıonib⁹. Item in
duob⁹ electis de elec.q̇relã. Itē in dua
bus collationib⁹ de cauſis poſſeſſionis
cum olim. ¶ Itē ſi ſoluto p̄lato putati
uo ꝙ eccłie debeẗ ⁊ tu ſolui vero p̄lato
nō putatiuo ego ſum liber ⁊ tu non per
ea q̄ in dicta decre.nihil.nō ob.ꝙ alibi
dicat textus onus nō remittitur ſed au
14 geẗ. †Et cũ cuiqꝫ improuide ſoluiẗ qđ
alteri ex debito eſt p̄ſtãdum.de iureiu.
eam te.hoc autē accidit:qꝛ cōis opinio
nō ſolũ excuſat ſed etiã p̄fert putatiuũ
et facit qđ q̄ ad actũ de q̄ agiẗ putatiu⁹
p ꝟo reputaẗ ⁊ qđ dicit.c.ſuſceptũ p̄al-
le.de reſcrip.li.vj.nō ob.qꝛ lʒ illa in bñfi
cio vacãte p̄ferat eũ q̄ expreſſit verum
modum vacat.ei q̄ expreſſit falſum mo
dũ nō tñ dicit ꝙ modus ver⁹ nō eſſet pu
tatiu⁹ cōi opinioni ⁊ ꝙ ver⁹ modus eſ-
ſet occultus quo caſu ꝓcedũt q̄.g̃.dixi
vt p exēpla ⁊ iura ꝓbaui. Unum ponde
rãdũ eſt ꝙ decreta.ſuſceptũ p̄alle.in pri
mo ⁊ in tertio rñſo loquitur de diuerſis
modis ꝓcedētib⁹ ex eadē pſona. Uñ in
dicto caſu mod⁹ vacationis ver⁹ nō po
terat eſſe putatiuus ſi bene ponderes.
¶ Item decre.ſuſceptum loquiẗ quan-
do impetrãtes ſimul ɔcurrũt at in iſto
caſu non cõcurrit niſi vnus ad petendũ

bñficiũ. Et aliud eſt qñ res venit in ꝯtro
verſia inter duos: ⁊ aliud qñ vnus ſolus
15 petit. †Qñ enim ſunt duo tunc veritas
qñ cõplerũ negotium declarata preferꝛ
opinioni ſed vni ſoli petent. bñficiũ va-
cans de iure et facto et qui expreſſit mo
dum vacationis putatiuum nihil obſt.
facit ad hoc qđ no. Ioan. an. poſt Ioan.
mo. in decre. lꝫ de ſepulturis. lib. vj. vbi
dicit in q̃one de qua queritur ꝙ potior
eſt parochialis eccleſia ſi cum alia con-
tendit ſed ſi non contendat amicis da-
tur electio. Item decre. ſuſceptum dicit
niſi aliud appareret de intẽtione man-
dant. ſed dico ꝙ in caſu p̃dicto ſatis pꝫ
de intentione pape. nã papa illud bene
ficium reſeruat ſpecialiter collatiõi ſue
reformandum ꝑ ſe qñ dictus putatiuꝰ
prelatus decederet: hoc aũt facit ex ali
q̃ iuſta cã ſibi nota. ⁊ maxime vt bene-
ficium bene ⁊ vtiliter reformaret. Cum
ergo poſtea illud vere de iure et de fa-
cto vacãs contulit dicto. R. clerico cre-
didit vt vtiliter ⁊ ſpecialiter reformare
tur ſatiſfacere dicte cauſe ſibi note et
p̃ſumi debet ꝙ voluerit dictum benefi-
cium ſic vacans omnino deberi dicto ꝓ
uiſo ⁊ facit ad hoc quod ſcribit Ioã. an.
poſt Io. mo. de p̃ben. ſi tibi abſenti ſup
ver. acquiras lib. vj. vbi tꝫ ꝙ ſi executor
hꝫ poteſtatem cõferẽdi p̃bẽ. vacantem
vel vacaturam ſi aliq̃ prebẽda vacabit
de iure: ⁊ tunc lꝫ non de facto: qꝛ e p̃s al-
teri cõtulerat nõ de iure qđ illi de iure
debetur: lꝫ tñ executor colla. ignoraret:
quia contulit preſenti cui debebat ⁊ in-
tendebat vacantem ſi qua erat confer-
re ex quo in veritate vacabat nec obſt.
ſm eum: qꝛ dixit ſi vacat ꝙ intelligit de
vacatione iuris ⁊ facti. de cõceſ. preben.
literas alias cum noſtris ⁊ cum non va-
caret de facto ergo ⁊c. qꝛ in eo quod cõ-
fertur vacãs de iure et non de facto tꝫ
collatio nõ tamen tradetur poſſeſſio nõ
vacato poſſeſſore. de p̃ben. lꝫ. lib. vj. ⁊ ſic
approbatur licitum ⁊ improbatur illici-
tum. e. ti. dilectis. j. ¶ Nec ob. ſm eũ de
cre. cum noſtris. qꝛ lꝫ ibi ſit ſurreptio nõ
tamen tãta ꝙ reddat reſcriptum nullũ
quin per illud procedi poteſt ſm formã
iuris. vbi autem reſcriptum non eſt nul
lum non vitiatur collatio ſm eũ licet vi-
tiari poſſet executio ita recte in propo-
ſito ex quo bñficium vere vacabat de iu
re ⁊ de facto ⁊ ꝑ aliũ quã ꝑ papam con-
ferri non poterat ⁊ papa cõferre intẽde
bat lꝫ non fuit verus modꝰ vacatiõis ex
preſſus ex q̃ fuit expreſſus modꝰ putati
uus q̃ habuit excludere ſurreptionem
teneat collatio rõnibus p̃dictis: ⁊ quia
nil eſt qđ ĩpediat: qꝛ nõ poſſeſſio alteriꝰ
non p̃iudiciũ alicuius non ſurreptio ⁊c.
p̃terea iſta qõ vr̃ expedita ꝑ notarium
ꝑ Io. an poſt Inn. ⁊ hoſtien. in decre. il-
la ſi. de preſumptio. vbi tractãt an ſuffi
ciat in petitorio alr̃ probare qđ diu te-
nuit bñficium tãꝙ̃ rector ita tenuꝰ fuit
⁊ habitus ⁊ arguit pro ⁊ ꝯ. ¶ Sꝫ q̃cquid
ſit de hoc in ꝓbatione ꝓpꝛij tituli tñ in
ꝓbatione ti. alieni puto: qꝛ ad iuſtifica-
tionẽ tui tituli opꝫ te docere de titulo
p̃deceſſoris ꝑ cuiꝰ mortẽ impetraſti vel
electꝰ fuiſti. Sufficit ſꝫ eos ꝓbare com-
munem opinionẽ et qđ ſic agebat ⁊c. et
facit ad hoc ſm eos: qꝛ ſuperiores iudi-
ces eccleſiaſtici ex officio ſepe inq̃rũt q̃
liter ſubditi teneãt pꝫ in eo ꝙ legitur ⁊
no. de inſti c. iij. de ſimo. lꝫ eli. vbi plene
ſup. ꝟ. officij ſui. ⁊ de ſnĩa excõicationis
ſi iudex laicꝰ lib. vj. ſuper glo. no. qñ ⁊ de
officio or. c. ij. ⁊ clerici eccl'ie illi q̃ in veri
tate p̃latus non eſt nõ libenter obediũt
ſꝫ potius cõtradicũt: vt pꝫ in eo quod le-
git ⁊ no. de cã poſſeſſiõis cũ ſuper. ⁊ c. cũ
olim. ⁊ ꝓcedũt p̃dicta maxime ſm eos
vbi poſſeſſio ⁊ reputatio talis eſt antiq̃
ar. eorum que legunꝛ ⁊ not. de cle. excõ.
ꝓpoſuit. ꝟ. ſi cũ aũt. ⁊ ſuper ꝟ. cõicauit.
in. c. ſignificauit. ⁊ c. albericus. de teſti-
bus ad eã p̃tẽ qđ ſufficeret ꝓbare com-
munẽ opi. ad ꝓbationem ꝓpꝛij ti. qꝛ alr̃
ſequeretur hec abſurditas. ſ. quod is q̃
bñficium tenet ſemper neceſſe haberet
ꝓbatiões ſuas habere paratas de ſua
canonica inſtitutiõe qđ vr̃ q̃ſi impoſſibi
le ⁊ abſurdũ. facit ad hoc qđ ſcribit Io.
an. poſt Inno. ⁊ hoſti. ibidẽ ver. q̃d enim
ſi ſtetit prelatꝰ xxx. annis ⁊ quicquid ſit
in iſto caſu vbi de probatione propꝛij. ti.
tractaremus vt. ſ. dixi tñ in iſto alio ca-
ſu vbi de ꝓbatione tituli alieni tractã-
dum eſt predicta impoſſibilitas et ab-

ſurditas ſeqret: vbi gra: titius impetrauit bñficiu3 qđ ꝑpoſuit vacare ꝑ obitū Sempronij obijcitur ſibi ꝙ gr̄a ſua eſt ſurreptitia ex eo: qꝛ ſempronius ꝑ cuius obitum impetrauit nõ habebat tēpore ſue vite canonicū titulū: qꝛ Jo. per cuius obitū ipſe Sempronius impetrauit nõ fuit verus rector lȝ poſſederit tanꝙ rector ⁊ ſic ad iuſtificationez proprij tituli haberet ꝓbare Titius verum titulū non ſolū Sempronij ꝑ cuius obitu impetrauit ſȝ etiā Joā. ꝑ cuius obitū impetrauit ſempronius qđ eſſet impoſſibile ⁊ hec abſurditas ⁊ impoſſibilitas magis ſequeretur ſi negaret nõ ſolū Titiū anteceſſorē habuiſſe canonicum titulū ſȝ centeſſi
16 mum q̄ſi rupto vno titulo anteriori de vigore iuris rumpunt oēs ſequētes titu li ſicut rupto vno gradu matrimoniali. extra de teſti dilectus. pono eñ ꝙ poſſum oſtēdere ꝑ ſniam ꝙ cēteſim⁹ anteceſſor ꝓlatus eccl̃ie fuerit ſolēniter ⁊ legitime declarat⁹ illegitim⁹ q̄ ſnia vbiq3 fidem facit ⁊ modo dico cēteſimo ſucceſſori tu non habes ius: qꝛ omnes tui p̄deceſſores de centeſimo incluſiue vſq3 ad illum ꝑ cuius obitū impetraſti tenuerūt mi⁹ legitime: qꝛ fundati fuerūt ſuꝑ obitum cēteſimi anteceſſoris ꝙ nemo ſane mentis auderet aſſerere: ⁊ ideo in ꝓbatione alieni tituli dicēdū eſt cōem opi. ſufficere. ⁊ eſt rō illa de qua dicit Spec. de ꝓbatiõe. §. probare. ver. verum lȝ. et ver. precedēti. vnde cū dictus. R. cleric⁹ impetrauit per obitum illius q̄ cõi opi. reputabatur prelatus et longo tempore poſſederat nõ cogitur illi⁹ titulum ꝓbare ſed ſufficit ſibi dicta cõis opi. per iura et rõnes predictas. Nec ob. ſi diceret ꝙ aduerſarius poterit ꝓbare ɔ̄trium ſ. ꝙ dictus. S. tp̄e mortis non fuit ver⁹ prelatus. nam hoc ideo ſufficeret per ea que ſupradicta ſunt. Jtem probatio dicte renuntiationis facte de dicto bñficio ꝑ ꝓcuratorē dicti. S. tāto tempore poſſediſſe dictā eccleſiā tanꝙ prelatus ⁊ nullam ſibi ſuper titulo per ſuperiores vel clericos replicatā fuiſſe q̄onem preſumi debet ꝙ iuſtum titulum habuerit. nam poſt dictam renūtiationem potuiſſet impetrare a papa aliaȝ conceſſionē facta mentione de dicta colla. vel alias vñ nõ ſequeret ꝓduco renūt. vel dictas colla. ergo nõ habeo canonicū titulū ſicut nõ ſufficeret in caſu p̄dicto ꝓducere ſniam declaratorie in legitimat. ꝯ cēteſimum anteceſſorem. naȝ preſumit illū habuiſſe diſpenſationē lȝ hodie non appareat: preterea poſſet attemptari qđ dict⁹. R. cleric⁹ i dicta impetratiõe vex. ex p̄. Tit. nam lȝ eſſent facte due collationes ⁊ tñ poſſeſſionem antiquoꝝ bñficiorū reticuerūt ⁊ nõ fuerūt adepte poſſeſſionē bñficiorū ſecundoꝝ. Un̄ non dicebatur adhuc vacare. Primo: qꝛ ſi habeo vnū curatū ⁊ recipio ſcđm tale p̄mū nõ vacat niſi a die habite poſſeſſionis ſecūdi vt in decre. de multa. de p̄bē. cum ibi no. vñ ſi añ moriar đꝫ vacare primū poſt mortē meā ſicut vacaſſet poſt mortem ſm adeptum ꝑ me ita in caſu p̄dicto ꝑ obitum dicti. S. poſſeſſorem primi beneficij diceret ipſum beneficium vacare vel adminus vacare negari non põt ꝙ ꝑ eius obitum qui tanꝙ prelatus poſſidebat fuit vacat. facti: ⁊ ſic potuit verificari expreſſe impetratio dicti. R. clerici.
¶ Jtem verum expreſſit quo ad vacationem iuris: quia vere vacabat de iure ⁊ verum dixit quo ad vacationē facti quia vere per obitum illius. S. qui colorat. poſſidebat de facto vacauit ſicut de facto vacaſſet per adeptionem ſecūdi.
¶ Unde vacatio dicti beneficij de quo agitur per alium modum predictum. ſ. per adeptionem ſecundi curati factam per dictum. P. fuit vacatio iuris et non facti ex quo poſſeſſionem nõ habuit: vacatio autem iuris includitur in verbo vacat. ⁊ potius verificatur de omni vacat. iuris. Modus autē vacationis qui exprimi dꝫ potius ad factum ꝙ ad ius refertur ⁊ tale factū occultū qñ ſciri nõ potuit ſufficit exprimere illud factuȝ qđ apparet et putatur. Et ſi dicas vacauit ꝑ adeptionē alterius bñficij veri prelati. Rñdeo ita de iure ſed non de facto qꝛ ille poſſeſſionem non habuerat nec ſciebatur ⁊ in vacationē iuris nõ expedit modum exprimere imo ſufficeret dicere vacat de iure. Sed dicendo ſimpl'r vacat intelligitur de vacat. iuris ⁊ facti

vt in decret.cum noſtris.de conceſ.pbẽ. Unde in caſu nr̃o fuit dictum vacat per obitum.G.ꝛ in eo quod dixit vacat ſufficiẽter expſſit vacationẽ iuris in eo ꝙ dixit per obitum ſatis expſſit modum facti ex quo pro prelato reputatur. Unde ſi dixit vacat de iure ꝛ de facto vacat ꝑ adeptionem alterius curati factã ꝑ dictum.P.non fuiſſet verũ:qꝛ de fctõ nõ vacauit quando fuit poſſeſſionẽ ſecũdi adeptus:qꝛ alius vt ꝓlatus ꝑcedebat ꝛ iſtã partẽ credo verã de iure ꝛ moueor potiſſime per rõnes ꝛ iura ſupra pro iſta pte inducta ꝑ ꝙ etiã ſatis ptꝫ rñſum ad argumenta in contrarium facta. Satis enim clare oſtẽſum ꝙ dictus G.fuit verus ꝓlatus ꝛ conceſſio facta de remanẽdo valuit ꝛ tenuit ꝛ non fuit ſurreptitia:qꝛ dñs collat.ignorabat ꝛ ſic non tenebaẽ facere mentionẽ ꝛ lꝫ ſciuiſſet nõdum attentauerat.ꝛ ſic etiã non cogebatur facere mẽtionẽ ꝛ eſt ſatis oſtẽſum quod eſto quod non fuiſſet verus ꝓlat⁹ ꝛ tamẽ cõis opinio ꝛ reputatio hꝫ excuſare ꝛ putatiuum modũ vacationis nõ ꝑferre.Et qꝛ collatio ꝑdicti bñficij vere de iure ꝛ de facto vacãt fctã fuit per papã qui ſolius poterat conferre vigore reſeruationis inferri debet tã de iure ꝙ ꝺ equitate dictum.R.clericũ canonicũ titulũ hr̃e in dicto bñficio alꝫ ſequerẽtur magne abſurditates ꝛ intrincat.ꝙ ſunt vitãde.de oꝛ.cogn.tuã.ꝛ facit quod no.i q.j.ſuper regula moꝛa.de reg.iur.lib.vj. ꝛ quod exinde no.ꝺ.in ꝟbo preterea magis ad ꝓpoſitum ꝛc.nec in iſta materia eſt inimicum ſubtilizãdum:vnde Joã. and.de electio.c.ingenũ.poſt alios ſuꝑ

17 verbo ſue partis ſcribit† ꝙ ſubtilizatio in materia reſcriptoꝛum erit ad cõmune diſcrimen ꝛ ad imburſat.curie:ꝛ ipſe etiam ſcribit poſt hoſti.in.c.dudum.de electio.ſuper ver.electis.ꝙ pfeſſoꝛ iuris canonici non multum curare dꝫ de apicibus iuris ꝛ cum etiã in ſimilibus 1 non ſit diſputãdũ de apicibus iuris:vt ff.mandati ſi fideiuſſoꝛ.§.quedã foꝛtius in ſpiritualibus cauẽdũ eſt de dolo.c.j. de reſtit.ſpo.ſepe.ꝙ eſſet ſi diceremus 2 bñficium impetratum a papa ꝙ vere 3 vacabat de iure ꝛ de facto ꝛ erat ſpãliter reſeruat.ꝛ fuit expſſus modus putatiue vacationis ex eo non debere nocere impetrã.ꝛ col.ꝑdictis ꝛ maxime cũ nulla eſſe debeat vacatio cui non ſit prompta [illegible]:vñ cum vacauit de facto dictũ bñficium ꝑ obitum putatiui ꝓlati debeat reformari bñficium ꝛ ſi verus modus vacationis ignoꝛabaẽ ꝛ putabatur vacare ꝑ obitum putatiui ꝓlati ſi non poterat ꝓuideri:qꝛ alius modus neſciebaẽ:ergo eſſet dare caſum in quo ꝓuiſio non eſſet parata vacãti bñficio qꝺ eſſet abſurdum ꝛ preiudiciale eccleſie. ¶ Itẽ ꝓbatio iſta non infert de neceſſitate quod facere dꝫ plenã ꝓbationẽ de ꝓbatio.in ꝑſentia.nã licet inferat antiquum titulum renuntiatum expiraſſe non propterea tollit qꝺ poſta aliũ titulum non habuerit ſeu hr̃e non potuerit. facit ad hoc quod no.Jo.an.poſt Inno.in.c.his.de accuſ.Nam lꝫ contra Titiũ de piurio ꝓducaẽ inſtrumẽtũ in quo iurauit ſoluere cẽtum infra mẽſem vt a die inſtri apparet mẽſem elapſum non tñ inferẽ piurium.nã potuit eſſe ꝙ ſoluerit nec tñ cogeẽ ꝓbare ſolutionẽ. Sufficit em̃ ꝙ contra eum non eſt ꝓbatum ꝙ inferat de neceſſitate.Ita in ꝓpoſito nõ ſufficit ad excludẽdum impetrationẽ ꝑ obitum ꝓlati putatiui ꝓduceret renunciat.antiquã factã ex cã ꝑmutationis ꝑ eum ꝑ cui⁹ obitum facta fuit collatio ꝑdicta:qꝛ hoc non inferunt de neceſſitate ꝙ poſt illã nõ habuit aliũ titulum ꝛ maxime cum cõmunis opi.ſit in [illegible].ſ.ꝙ ille eſſet verus ꝓlatus ꝛ ꝑſumptio.de quo.ꝺ.vꝫ ꝙ epũs ꝛ clerici illum tãto tp̃e in illa adminiſtratiõe paſſi ſunt vel ſaltẽ incũberet ei ꝙ hic diceret ad repellẽdũ dictã impetrationẽ onus ꝓbãdi ꝙ alium titulũ nõ haberet:qꝛ ei incũbit ꝓbatio contra quã facit ꝑſumptio:vt ec.bene.c.vno.Lapus.

¶ Allegatio.xc.de ferijs.

Tres dies rogationũ precedẽtes aſcẽſionẽ domini an ſint feriati in honorem dei:ita ꝙ a ſeruili opere ꝛ ſtrepitu iudicioꝛũ ſit ceſſandum.

Dies per annum feriãdi qui ſint.

Concilium magũtiñ.ſtatuit letaniã maioꝛẽ a cunctis chriſtianis eſſe ſeruandã:

4 Diebus feriatis res diuina fieri debet et a litibus homines abſtinere oportet.

Si queratur an tres dies rogationum p̄cedētes aſcēſionem dñi ſint feriati in honorem dei ita q a ſeruili opere ⁊ a ſtrepitu iudiciorum ſit ceſſandū: rñderi pōt q ſic: ⁊ hoc pbatur ex cōcilio lugduneñ. in. c. pnūtiandum. de cōſe. di. iij. vbi talis eſt textus pronūtiādum eſt vt ſciāt laici tpa feriādi per annū. i. per oēm dñicā a veſpera vſq ad
1 veſperā ne a iudaiſmo capiantur. † feriādi vero per annū iſti ſunt die natalis domini: ſancti Stephani: ſancti Joannis euāgeliſte: Innocentiū. ſancti Silueſtri: octaua dñi Epyphanie: ſancte Marie: ſcdm paſcha cum tota hebdomada: Rogationes tribus diebus: Aſcēſio dñi: dies pēthecoſtes: ſancti Joānis baptiſte. xij. apoſtolorū maxime Petri ⁊ Pauli qui ſua predicatione mundum illuminauerunt: ſancti Laurentij: Aſſumptio ſancte Marie: Natiuitatis ſancte Marie virginis: ſancti Michaelis: dedicatio cuiuſcūq oratorij: oim ſanctorum: ſancti Martini: ⁊ ille feſtiuitates quas ſinguli epi in ſuis epiſcopatib⁹ in populo ⁊ clero collaudauerūt que vicinia tm̄ circummorātibus audiēde ſunt non gñaliter oibus: ad reliq̄s vero feſtiuitates p annum non ſunt cogendi ad feriādum nec prohibēdi. Solet tñ dubitari de quibus rogationib⁹ hoc intelligat cum textus in. d. c. pnūtiandū. dicat ſolum de rogat. Jo. an. in. c. conqueſtus. de ferijs ſuper ver. aſcenſionis. ſupplet cū tribus diebus rogationū p̄cedētib⁹ allegat p̄dictū. c. pnūtiandū. ⁊ de trib⁹ diebus antecedētib⁹ maximē aſcenſionē ſit intelligēdum pbatior de ɔſe di. iij. c. rogationes. i. letanias ante aſcenſionē dñi placuit celebrari: ita vt premiſſum triduanum ieiuniū in dñice aſcēſiōis ſolēnitate ſoluatur p qđ triduum ieiuniū ſerui ⁊ ancille ab opere relaxentur eo q magis plebs vniuerſa conueniat tibi dño oēs abſtineant ⁊ q̄drageſimalib⁹ cibis vtant. et hoc idē vr pbare text. de ferijs capellanus. ibi trib⁹ diebus rogationū ante aſcēſionē domini inchoātibus vſq ad octauā diē poſt pēthecoſtē. Archi. in
3 d. c. rogationum. ſup ver. celebrari. † dicit q in concilio Maguntinenſi ſtatutū fuit q letania maior obſeruāda eſſet a cunctis Chriſtianis. vij. calendas Maij in proe. ij. lxxiij. c. placuit vt ibi. dicit etiā q hi ſunt dies abſtinētie non letitie: vt in concilio Aurelianenſi inuenitur vbi etiā redditur cauſa ⁊ ratio inuentionis ieiunij horum dieru3 vbi ſic dicit ne exigētibus peccat. galliarum populi luporum rabie interimantur nec illius flagelli aliquod remedium inueniri poſſit cōgregati traditur galliarum. Epiſcopi apud vienā vrbē atq in cōmuni ſtatuerāt vti triduanum ieiuniu3 facerēt. Cū q dominus peſtē miſericorditer abſtuliſſet hi dies in conſuetudinē annue celebritatis venerunt: vt p galliarum puincias ante. ſ. aſcēſionis domini diem celebrarēt. vnde dixerunt patres in ipſo concilio congregati. Agamus nos ⁊ hos dies cum ſumma reuerētia ⁊ deuotione cum abſtinētia carnis humilitate mentis cordis vt non ſolum inuiſibilium luporum rabiē euadamus: ſed vt inuiſibilia ſpirituum vez immundorum tentamēta vincere valeamus: vt hec haben-
4 tur pb. lib. xiij. c. exiſtentibus. ¶ † Dicit etiam ipſe Archi. in. d. c. pronuntiādu3. q feriati dies ſunt in quibus res diuina fit ⁊ abſtinere a litibus homines. op3 ⁊ allegat. xv. q. iiij. placita. in fin. refert tñ Joan. in. d. c. conqueſtus. q Guido in reportationibus dicit q curia romana hoc non ſeruat. Jo. cal. dicit q curia romana hodie ſeruat. Alicubi autē3 de facto ſeruatur q vſq ad tertias ferientur que conſuetudo forſitan potuit ortum habere ab his que no. glo. in decre. quoniam. extra de ferijs. ⁊ in. d. c. pnūtiādū. vbi no. q dies incip. ⁊ terminātur diuerſis horis diuerſo reſpectu. vt ibi not. latius: vñ cum iſte rogationes cōmuniter fieri ſolent de mane vſq ad tertias acceptum fuit vſq ad tertias feriati: ſ3 iſta cōſuetudo nō fulcit in iure maxime cū dies p̄dicti fuerint ſolēnit et feriati ex cauſis p̄dictis q̄ ipſos dies impleri iubēt nō ſolum vſq ad tertias: ⁊ hoc vr verum de

rum de

nō de iure ⁊ ſic ſeruādum in honorē dei et ſanctorum eius. Lapus.

¶ Allegatio.xci. de teſtamentis.

1 Legata in teſtamento an poſſint ante bonorū teſtatoris aditionē exigi.

2 Statutum in territorio vbi fit teſtamentum an extendatur ad aliud territoriū vbi ſunt bona teſtatoris.

3 Tempus aſſignatum executoribus teſtamentorū an incipiat a morte teſtatoris an ab adita hereditate.

4 Legata in teſtamento ante aditionē bonorum ſunt ſuſpenſa: quia in ſui eſſe pendētiā habēt ab aditiōe hereditatis.

5 Pietas proprie non ſtat in nomine pietatis ſed in ſubſtantia veritatis ⁊ charitate ſubiectionis.

6 Executores teſtamentorum an dici poſſint procuratores: ⁊ an poſſint experiri contra hereditarios debitores pro exequendis legatis.

7 Conſuetudo anglicana nō extenditur extra territorium anglicanum.

8 Potentia cauſe limitata limitatur ⁊ effectus.

9 Teſtamentum loquens de bonis mobilibus ⁊ immobilibus an comprehendat nomi imebitorum.

In nomine domini amē. Caſus eſt talis vz. Quidam Nicolaus doce venture de Senis in ciuitate Senarū ſuum condidit teſtamentum de quo patet manu ſed ſermonis notarij vbi plura legata relinquit que ſūt ad pias cauſas ꝑ maxima parte. Itē reliquit et iudicauit margarite filie ſue certā quātitatem pecuniarum ex bonis tm̄: que dict⁹ teſtator habebat in regno anglie iuris inſtitutionis. Idem in aliis omnibus bonis ſuis fecit ⁊ cōſtituit heredē ſuum vniuerſalē Joannē fratrē ſuū grauaminum ⁊ ad dicta legata ſoluenda ⁊ executori mādāda fecit ⁊ inſtituit fideicommiſſarios ⁊ executores quoſdam in teſtamēto nominatos qd vt hec latius ⁊ plenius in.d.teſtamēto cōtinent ⁊ dicto cōdito teſtō ꝑ paucos dies deceſſit ⁊ ſepult⁹ eſt in ciuitate Senenſi poſt dicti fideicommiſſarij ⁊ executores in dicto teſtō ꝑ executione ⁊ ſolutione dictorū legatorū relictorū in dicto teſtō maxime factorū ad pias cauſas ꝯueniunt quoſdam debitores dicti teſtōris qui hodie hereditati ſue tenentur ſoluere certam quātitatē Floren. ex legati cauſa ꝙ debitū nō fuit cōtra. in partibus anglie ſed alibi a quibus debitorib⁹ dicti executores petunt dictā certā quātitatem pro ſolut. dictorū legatorū: qui debitores volentes ſe tueri dicūt ſe nō teneri nec cogi poſſe ad ſoluendū quantitatē p ſe debitā aliquibus executorib⁹ predictis multis rōnib⁹. prima eſt:

1 †q2 non eſt adita hereditas dicti teſtatoris adeo ꝙ donec dicta hereditas non eſt adita nec legata debētur nec fideicommiſſarij ſeu executores poſſunt aliquid vigore dicti teſtamēti petere cum teſtamentū pariat vires ex adit. hereditatis imo dicunt ꝙ ſi ſoluerēt predictis executoribus ante aditā hereditatē ⁊ etiā poſtꝗ̄ fuiſſet adita heres ſcriptus in teſtamento hereditate adita poſſit ab eis petere ꝙ ſoluiſſent. ⁊ ſic idē debitū ſoluerēt bis ꝙ non debēt.

2 ¶ †Secunda q2 dicunt dicti debitores ꝙ cū dictus teſtator habitauerit in partibus anglie ⁊ ſe expreſſe ſubmiſerit foro ⁊ legibus et ſtatut. dictarum partium anglie vbi inter alias leges ⁊ ſtatuta continetur quod viro moriente relicta vxore quod iſto caſu mulier debeat habere certam partē hereditatis dicti viri. Itē loquit lex ⁊ ſtatutum in dictis partibus ꝑ filia vz quod pater decedēs nō pōt priuare filiā de hereditate ſua niſi de certa parte ⁊ dict⁹ teſtator tpe mortis ſue habebat in dictis partib⁹ anglie vxorē et filiā vnā in dicto teſtō nolatā ꝙ ſunt hodie ⁊ morant in dictis partibus ꝑ tāto dicūt debitores hmōi ꝙ ſi ſoluerēt executoribus vxor ⁊ filia quondam dicti teſtatoris predicte que ſunt in dictis partibus anglie a dictis debitoribus qui habent domicilium ⁊ bona in dictis partibus poſſent petere portiōes ſibi contingentes ex hereditate predicta que dictis executoribus perſoluiſſent. ¶ Tertio quia dicūt debitores hi ꝙ etiā in dictis partibus Anglie cauet

expreſſe in ſtatutis q nullꝰ poteſt delin
quere vel inſtituere fratrez ſuū heredē
ex quo dicunt dictū teſtamentū nō va-
lere nec vires etiā poſſe ſumere ex ali-
qua aditione ꝛ ſic ipſi non poſſent cogi
ad ſolutionem faciendā. ¶ Ex aduerſo
ꝓ parte dictorū fideicōmiſſariorū ꝛ exe
cutorū dr̄ q ipſi vigore dicti teſtamenti
ꝛ largiſſime poteſtatis eis cōceſſe vt ex
lecturis eiuſdem colligitur etiam ante
aditam hereditatem ꝛ non obſtātibus
quibuſcunqꝫ ſubmiſſionibus ꝛ legibus
ꝛ ſtatutis vigentibus in dictis partibꝰ
Anglie poſſunt per ſolut. legatorum in
dicto teſtamēto factorum ꝛ maxime ad
pias cauſas ac etiaz vt curatores dicte
hereditatis petere ꝛ erigere ꝛ eos coge
re ad ſolueudum eiſdem. Nec obſtat ſi
dudum dictus teſtator habitauerit in
partibus Anglie ꝛ tunc ſe ſubmiſerit le
gibus ꝛ ſtatutis ibidem qꝛ erat origine
de ciuitate Senenſi vbi predictus con-
didit teſtamentum ꝛ vbi deceſſit ꝛ dicti
debitores quāuis habeant domicilium
ꝛ bona in dictis partibus Anglie nihil
ad rem qꝛ ſunt et habitant de ciuitate
in ciuitatem et ſic vbi inueniuntur co-
guntur ad ſoluendū. Preterea nō obſt.
ſi vxor et filia dicti teſtatoris in dictis
partibus anglie remanſerūt: qꝛ in parti
bus illis ꝛ iſtis hereditas de immobili-
bus pingueret tāta eſt qꝛ lex ea bene po
tuerūt habere et percipere partē ſuam
ſi quā vigore alicuiꝰ legis deberēt habe
re in hereditate predicta ꝛ maxime di-
cta filia dicti teſtatoris cui iure inſtitu-
tionis teſtator fecit debitam portionem
nec intereſt debitorū ꝑdictorūz nec poſ
ſunt allegare vel opponere etiam imo
cauet in ſtatuto cōis floren. q legatarij
poſſunt legata petere etiaz hereditate
non adita cuiꝰ copia trāſmittit cū pun-
cto quare ex predictis rōnibus ꝛ alijs di
cti fidei cōmiſſarij ꝛ executores execu-
torio nomine in dicto teſtamēto cōſcri-
pti poſſunt petere a dictis debitoribus
de floren. in ciuitate Flor. dictā certā
quātitatē florenorū p eos debitā ꝛ eos
cogere ad ſoluendū nō obſtāte per eos
in cōtrariū allegatis pro ſolutione a di-
ctis executoribus quotidie compelluntur.

Modo querit viſo teſtamēto manu
dicti ſer Simonis cūctis ꝛ viſo ſtatuto
ꝑdicto ciuitatis Flor. de quo fit mētio
ꝛ viſo puncto predicto quid iuris ſit.

¶ Conſilium. cccvj.

¶ In xp̄i nomine amen. In primis vi-
dēdum eſt verū dies commiſſarij cedat
a morte teſtato. an ab adita heredita-
te. ¶ Scdo an iſti ſint meri executores
teſtamenti an vero ſint ꝓcuratores cō
ſtituti inter viuos ꝗꝗ executio mandā
ti collata ſit poſt mortem. ¶ Tertio an
poſſint. experiri cōtra hereditarios de-
bitores. ¶ Quarto an contra dictum
teſtamentum ꝛ ſucceſſionē ſit attendē-
da conſuetudo anglicana. ¶ Quinto ſi
debitores hereditarij poſſint commiſſa
rios excludere ſub pretextu non valen-
3 tie teſtamenti. †Et qꝛ queſtiones ſunt
pulchre ꝛ vtiles aliqua verba licet pau
ca ſubtiliter dicam: ꝛ primo circa primū
punctum videt dicendum tribus ratio
nibꝰ q dies commiſſarie cedat ab adi-
ta hereditate ꝛ non a die mortis teſta-
toris. Prima ratio eſt qꝛ officiorum per
vltimam voluntatem iniūctorum cedit
dies adita hereditate: vt. ff. de excu. tu-
to. ſi is qui. §. idem euenire pōt. ꝛ l. excu
ſantur. ſcdo rnſo. ꝛ l. titiꝰ §. j. ꝛ de teſta-
men. tut. l. ſi nemo. et. l. tutor. ꝛ inſti. de
actiliano tuto. in prin. ¶ Scda rō eſt qꝛ
que non trāſmittunt nō cedūt a morte
teſtatoris ſed ab adita hereditate: vt. ff.
quādo dies le. cedat. ſed officiū cōmiſ-
ſarie non trāſmittit ad heredē: ergo nō
cedit ante aditā hereditatem. facit qđ
no. in. l. tutela plerunqꝫ. ff. de tutelis. et
ff de cura. furio. l. cuius bonis. C. ſi quis
ignoranter rē minor. ſine decreto cōpa
ruerit. l. j. ¶ Tertia rō eſt qꝛ nō dꝫ acce
dere prius dies execut. ꝛ ꝑ ꝯſequēs offi-
cij executor ꝗ dies obligatiōis: ſed dies
obligationis legatarij nō cedit a mor-
te teſtatoris ſed ab adita hereditate vt
4 l. ſi tibi hō. §. cū ſeruus. de leg. j. † Uñ añ
aditaz hereditatē nulla orit actio lega
tarijs: ergo nō cedit officiū executoris
ante aditā hereditatem fruſtra eñ ce-
deret. Quicqđ enim ſuſpēdit officium
executoris contra ipſum eſt arg. in. c. j.
de conceſ. preben. li. vj. Cum ergo ante

aditã hereditatẽ legata fient in ſuſpenſo
que habẽt in ſui eſſe pendẽtiam ab adi-
tione hereditat. vt.l.ſi nemo.C.de fide-
iuſſoribus.l.eam quam.ff.de his que in
teſta.dele.l.proxi.eo.ti.l.j.in fi.de vul.ꝛ
pup.ſub merito ſequit̃ ꝙ idem de execu
torum offi.ſit dicendũ. Hinc eſt ꝙ execu
tor datus in condictionalibus legatis
nõ põt preuenire condictionem. qꝛ non
eſt prius executor quã exiſtat conditio
legati.ff.de lega.j.l.filiꝰ.§.diuus. ¶ Itẽ
ſi q̇s eſt relictus executor quam adeat
hereditatẽ vt.l.lucius.de fideicommiſ-
ſa.liberta.que.l.eſt ad hoc notabilis.di-
cet aliquis aliud debet eſſe in aliis reli-
ctis quã ad pias cauſas in quibꝰ nõ exi-
git̃ aditio hereditatis vt not.C.de fidei-
cõmiſ.l.eam quam.In Spec.de inſtru-
edi.§.nũc aliqua.ver.ſed pone qđ ex eo
teſtamento:ſic ergo cedit dies taliũ le-
gatorum a morte nec requirit̃ aliud per
apoſtolũ ad cõfirmationem teſtamenti
niſi mors.ergo ꝑ conſequẽs cedit dies
commiſſarie taliũ relictoꝝ nec deſide-
ratur aditio hereditatis:qꝛ officio iudi-
cis petũtur ꝙ non requirit aditionẽ he-
reditatis.ff.de peti. heredi.l. heredita-
tis.in fin.de relig.ꝛ ſump.fu.ſi quis ſe-
pulchrum.et certe iſtud dictum credo
verũ:qꝛ ſicut Epiſcopus q̇ eſt legitimus
executor non dato executore teſtamẽta
rio põt exequi teſtamẽta non expectãs
heredi.vt extra de teſta.nos quidem.et
c.ſi heredes.Ita põt teſtamẽtarius exe
cutor fauore animarum ſed põt conſti-
tuere ſepulchrum ꝛ huiuſmodi que non
requirant aditionem hereditatis nec
recipiunt dilationẽ temporis.de acqui.
heredi.l. pro herede.§.j.ff.de religi. et
ſump.fu.l.at ſi quis.§.pleriſqꝫ. Tamen
due leges videntur obſtare primo quia
text.in.l.j.C.communia de le.equiparat
legata pia aliis legatis ſimplicibus.et
gloſſ.parua dicit ibi vt in eccleſiis. Se-
cundo quia text.dicit idem eſſe in reli-
ctis eccleſie ꝛ relictis ciuitati.C.de ſa-
croſanc.eccle.vt inter diuinũ ꝛ quando
relinquunt̃ ciuitatibus:requirit̃ aditio
hereditatis:vt.ff.de lega.j. ciuitatibus.
ꝛ.ff.ad trebel.l.omnibꝰ.Itẽ relinquere
libertatẽ eſt quid valde pium et huma-
nitati ſubmiſſum.ff.de fideicom.liber-
tati.l.in teſtõ. ꝛ tamẽ requirit̃ aditio he
reditatis vt.C.de cadu.tol.l.j.§.liberta-
tibꝰ.ꝛ nemo dicet Epiſcopum vel execu
torem ante aditam hereditatẽ poſſe ma-
numittere ſeruũ niſi de facto de condi.
inſti.mulier.§.ſi q̇s hereditariam.Ex q̇-
bus concludit̃ ꝙ de rigore iuris etiã ad
pias cãs req̇rit̃ aditio hereditatis vl̃ ꝙ
bona adijciant̃ cã cõſeruãdoꝝ legatoꝝ
vt.l.j.ij.ꝛ.iij.de fideicommiſſa. liberta.
Sꝫ de ſimplicibꝰ eq̇ſſima iuris canoni-
ci ꝛ diuini nõ req̇rit̃ aditio hereditatis
ꝛ ita ſeruatur in practica.ſ.ad vere pias
cauſas. ¶ Si enim pietas ſimulat̃ vbi
nõ eſt vt ſi diuiti ꝓ anima legatur iſtud
legatũ non reputat̃ pro pietate:vt not.
5 C.de ſacroſan.eccle.l.illud † cum pietas
nõ fiet in nomine pietatis ſed in ſubſtã
tia veritatis et charitate ſubiectionis
vt.ff.de trãſac.l.cum hi.§.ſed ꝑſonarum.
ꝛ.§.ſi in annos.ꝛ.C.de mendicã.vali.l.j.
cũ ſi. ¶ Sup ſcđo mẽbro arguitur ꝑmo
ꝙ iſti non ſunt ꝓcuratores ſed meri exe
cutores qꝛ ſi ſunt ꝓcuratores ergo inter-
ceſſit contractꝰ mandati:ſed contractꝰ
eſt extraneus actꝰ vt.l.verba geſſerũt.er-
go viciaret teſtamentũ:vt.C.de non ob-
ſtante dico ꝙ teſtim vꝫ ꝛ tñ iſtud man-
datũ vere eſt contractꝰ mãdati ꝛ qꝛ eſt
contractus verus non deſiderat aditio
nem hereditatis:nec obſt.ꝙ cõtractus
non põt permiſceri teſtamento:qꝛ verũ
eſt vbi eſſet contractus non pertinens
ad teſtamentum qꝛ adhibetur propter
diſpoſitam in teſtamento vt efficaciora
ſint tũc vꝫ vtrũqꝫ.ff.de teſta.l.heredes
palã.§.fi.ꝑ glo.ꝛ Dy.ita eſt hic:quia prin
cipaliter fit ꝓpter teſtamẽtũ exequẽdũ
et dico quod iſta procuratio non finitur
morte:quia eſt collata poſt mortem.ff.
manda.ſi vero non remunerandi.§.fin.
ꝛ no.in.l.cum pater.§.cũ menio.de leg.
6 ij.iſti ergo ſunt executores. ¶ † Item
ſunt procuratores ꝛ poſſunt experiri cõ-
tra hereditarios debitores ꝛ exigere ab
eis vigore mandati collati poſt mortem
nec habent ſpectare ꝙ hereditas adea
tur quia fundum ſe ex contractu mãda
ti ꝛ quia ad pias cãs vt.ſ dixi ꝛ per hoc
tenetur ad vltimum punctum qđ licet

iſtud teſtm̄ non valeat quo ad inſtitutio
tionem heredis.tn̄ iſti cōmiſſarij ⁊ ꝓcu
ratores pn̄t experiri ꝯ debitores here:
ditarios vigore mādati ꝑ dictā legem ſi
vero non remu.§.fi.⁊ per hoc etiā eſt re
7 ſpōſum ad tertiū punctum. ¶†Super
quarto puncto videamꝰ ⁊ dicendum eſt
ꝙ conſuetudo anglicana non extendit
effectum ſuū ex̄ territoriū anglicanuꝫ ⁊
ex hoc ſequit̄ qđ in alijs bonis q̄ꝫ in bo:
nis anglicanis ſeruetur cōſuetudo ciui
tatis Senē.ꝓbo antecedens per.l.vul
gares.de iuriſ.om.iudi.l.fi.C.de ſumma
trini.l.j.⁊ per Cy.et.B.⁊ hoſtien.in.c.vt
animarum.de conſti.lib.vj.probo ⁊ tali:
ter virtus ⁊ potentia cā efficiens inſpi:
cienda eſt vt poſſit in paſſum et in ſuſci:
pientē materiā nec pōt cā finita produ
8 cere effectum infinitū†ſed ſicut limitat̄
potentia cauſe ſic effectus:dꝫ etiā limi
tari.ff.de adoptio.l.ſi arrogatur.⁊ de cu
ra.bo.dan.ab his.l.a pupillo.de excu.
tu.iuriſperitos.§.cum oriundus de bo:
nis aut.iudi.poſ.cum vnus.§.is qui.qđ
no.ff.de excu.tut.l.nō ſolum.§.⁊ q̇ teſto.
ſed potentia ⁊ autoritas conſuetudinis
anglicane non ſe extendit vltra ꝓprios
faſtos:vt.C.de decuri.l.dn̄m.lib.x.ergo
nec effectus eius vltra protrahitur.nā
ex̄ territorium ſuū quilibet rex cenſetur
ad inſtar priuati ⁊ tunc eius lex vel con:
ſuetudo ſue gentis nō ſe protendat ad
loca que non ſunt ſue ditionis.Conſtat
em̄ ꝙ vnuſquiſqꝫ in ſuo territorio maior
eſt.Unde populus Senēſis in ſuo terri
torio magis poteſt q̄ꝫ dn̄s rex illuſtriſſi
mus ⁊ perpetuꝰ anglicorum vt no.ff.de
manu.l.apud eū probo ꝯſequēs ex iā di:
ctis ⁊ ꝑ.l.expreſſam.ff. de excu.tut.l.ti:
tius.§.rome.Inſpiciatur enim locus te
ſtamenti.C.de teſtamētis ſi nō ſpāli pre:
ſertim.quia teſtator de Senis eſt oriun:
dus vnde ibi eſt ſua patria anglie vero
non erat ſibi ſua patria ſed hoſpita ter:
ra.ff.de heredi.inſti.l.ex facto.§.rex aūt.
ff.de pignori.l.debitorum.ff. de fun.in:
ſtru.l.ſeye.§.pāphile.et in.c.preſenti.§.
pe.li.vj.¶Modo eſt qđ de noibus debi
torū nomina em̄ nō dn̄t dici eſſe localia
ſed ſunt vbiqꝫ locorum.ff.de iudici.ſi fi:
deiuſſor.§.contractu.Jura em̄ que ſunt
incorporalia vbiqꝫ videntur eſſe vt.C.de
preſcrip.lon.temp.l.fi.ad hoc de le.ij.in
gloſ.in prin.contrarium dico ꝙ nomina
debitorum ad illū locū pertinent vbi ex:
actio de iure ⁊ de facto fieri poteſt:qꝛ ſi
ibi eſt collata ſolutio ⁊ ibi reperit̄ deb:
tor:vt.d.l.ex facto.§.rerum.⁊.l.quero.ff.
de ſolutio.¶Non ob.ꝙ noia nō ſint in
loco:qꝛ verum eſt circūſcriptiue ſed per
effectum exactiōis ſunt in loco:ergo de
bitū mercatoruꝫ florentinorum in italia
contractū ⁊ ſoluendū in italia annume
rat̄ bonis italicis:contractū vero et ſol
uendum in anglia commutaretur pa
9 trimonio anglicano ⁊c. ¶†Aduerten
duꝫ eſt etiā an cōſuetudo anglicorū diſ
ponat vniuerſaliter an ſolum de bonis
mobilibꝰ et immobilibus quo caſu non
ꝑtinēt ad noia ex q̇bus non debet̄ ſpēs
ſed quantitas in gn̄e qꝛ nō ipſa obliga:
tio eſt res mobilis vl̄ immobilis.ſcilicet
eſſentialiter:vt.ff.de pecu.l.quā tubero
nis.§.in peculio.et.l.a diuo.de re iudic.
nec etiam in ipſa pecunia in genere et
in forma in qua eſt in obligatiōe eſt mo:
bilis vel immobilis vnde genera ſunt in
intellectu non in ſenſu:vn̄ tange ſi po:
tes ⁊ moue illud:ambula certe hoc non
pōt fieri ⁊ ideo conſuetudo cum abhor:
reat a iure cōmuni in ſuis terminis eſt
tenēda ⁊ nō extēdenda ad noia ſupra di:
cta.⁊ ſic non obſtat qđ no.C.ſi aduerſus
tranſactio.l.j.⁊ in aut.de nō alie.§.vlti
mo.⁊ de ver.ſig.mouentium.

¶Allegatio xcij.de conſtitutionibus.

1 Libertas eccleſiaſtica in quibꝰ cō
ſiſtere dicatur.
2 Libertas eccleſiaſtica a quibus ⁊ per q̄
ledi dicatur.
3 Statuentes cōtra libertatē eccl̄ie quā
penā incurrāt aut an ꝑ clauſulā ꝙ non
valeāt ⁊c.penam euitent.
4 Uſurpātes iuriſditionē eccleſiarum an
contra libertatem eccleſie facere dicā
tur ⁊ nu.9.
5 Pape a deo:et alijs a papa conceſſum
eſt iudicare.
6 Uniuerſalis eccleſia vnum corpus dici
tur cuius membra ſunt alie eccleſie vni
uerſales.
7 Laicos ſtatuere de rebus vel perſonis

eccleſiaſticis ab vtroq3 iure prohibi-
tum eſt.

8 Cauſe eccleſiaſtice debēt ſcōm iura ca-
nonica terminari.

INſpeximus ⁊ examinaui-
mus diligenter ⁊ vt apar-
tius prefatis dn̄is noſtris
prioribus et vexilliferis ſu-
per pet. ꝑ eos rn̄dere poſſi-
mus hūc ordinem ſeruamus. primo pō-
deramus ſuper quo a nobis ſibi pote-
rat reſponderi vz an dicta reformatio
egeat correctione. ¶ Scd̄o caſum mo-
tiui ⁊ ſue dubitatiōis. q2 vz per aliquos
d2 ipſam reformationem fore contra ec-
cl'iaſticā libertatez. ¶ Tertio vt qōni ⁊
ſue dubitationi clarius ſatiſfiat exami-
nabimus dictā cauſam reformationis
q̄ non ſolū correctione egerit verū caſ-
ſat. ⁊ reuocat. ⁊ abſolu. de libris et capi-
tularibus cōis vt ſatiſfieret iuri ⁊ vt vi-
taret peccatū ⁊ pena de quibus infra di
cetur. Si aūt contra eccleſiaſticā liber-
tatē non eſſet tunc poſſet ex cā alia age
re correc. ⁊ ideo prius ⁊ vtilius vr̄ exami
nādū an ſit contra eccleſiaſticā liberta-
tez. Secūdo an ex alia cā correc. egeat.
Sz vt facilius hec innoteſcāt examine-
mus q̄d eſt facere ⁊ quādo ⁊ qūo ⁊ quib9
caſib9 dicatur fieri contra eccleſiaſticā
libertatem. Et d2 ꝙ iſte articulus funda
tur a textu q̄ eſt de ſentētia excōicatio-
nis nouerint q̄ dānat ſtatuta ⁊ conſue-
tudines contra eccleſiaſticā libertatez
⁊ in. c. grauē. eo. tit. ⁊̄. c. non minus. ⁊. c.
aduerſus. de immu. ecc. et eo. tit. eos. li.
vj. ⁊ ex eo qd̄ ibi no. Jo. an. poſt Jnn. vbi
1 dicūt † ꝙ libertas eccl'iaſtica cōſiſtat in
priuilegijs conceſſis ſuper ſpiritualibus
vel temporalibus gn̄aliter vel ſingul'r
ſiue a deo vel a papa ſiue ab alijs princi
pibus ſm Jnno. hoſtien. ⁊ abbatē. Jtez
priuilegia conceſſa a deo numerāt illud
quodcunq3 ligaueris ⁊c. ¶ Jtem illud
de decimis et primitijs. ¶ Jtem illud
quod res eccleſiaſticas adminiſtrent.
¶ Jtem illud quod ſuper ſpiritualibus
ius concedere poteſt. ¶ Jtem priuile-
gia cōceſſa a papa numerāt illud quod
q contra perſonam eccleſiaſticam inicit
manus ſit excommunicatus. ¶ Jtem
illud quod in legatis ad pias cauſas ſuf
ficiūt duo teſtes. Et ſm eos inter priui-
legia conceſſa ab Jmperatore numerāt
immunitates conceſſe loco quādoq3 ec
cl'ie q̄nq3 pſonis eccleſiaſticis vt clerici
apud ꝓprios epos cōueniant. ⁊c. † mul- 2
ta in his ſm eos ledi libertas eccleſia-
ſtica intelligitur: ⁊ habēt locū pene pre-
dicte decre. nouerint ⁊ alie contra violā
tes libertatē eccl'iaſticā ſz ſunt alia pri-
uilegia ſingularia conceſſa ſingularib9
eccleſijs vt puta ꝙ poſſint pecora ſua
paſci in prat. vel ligna in ſiluis incidi et
hmōi. Si quis contra iſta fecerit non d2
facere contra eccleſiaſticam libertatez
⁊ non habēt locum pene prefate ⁊ eſt ſi
mile ad hoc qd̄ no. Joan. an. poſt Jnno.
de verb. ſig. ex parte. et ſolet nota. in de-
cre. j. de male. ꝙ tunc prelatus cogno-
ſcit ⁊ defendit ius ſuū propriū quādo id
de iure cōmuni ſpectat ad eū puta viſi-
tare ⁊ ex eo recipere ꝓcuratorem. Sed
quando ſpectet ad eum de iure priuato
vt puta ꝙ eſt in fundo vel nemore tunc
ſecus: et hec ſimilitudo bene congruit
infra dicendis. Ex quibus verbis mul-
to minus periti et volentes plus ſapere
quam oporteat in hac materia laxant
habenas plus debito dicentes ſcōm p̄-
dicta multa non eſſe contra eccl'iaſticā
libertatem q2 ſm eos non ſit contra p̄-
dicta priuilegia a deo papa vel impera
tore conceſſa: q̄ tamē in re vera ſunt cō-
3 tra ipſam eccleſiaſticā libertatem. † Pro
quorum declaratione eſt ſciendum ꝙ ſi
quis ſtatuat ne quis panem coquat ali-
cui monaſterio loco vel conuentui vel
ne molet bladum vel ne aliquid vēdat
vel ab eis emat vel ne aliqua alia obſe-
quia preſtet eiſdem non videtur facere
contra eccleſiaſticam libertatem q2 co-
quere panem moli facere bladum eme
re vel a ſe non emi obſequia preſtari nō
ſunt conceſſa eccleſie in priuilegium a
deo papa vel imperatore: imo commu-
nia ſunt omnibus et de iure naturali
ſiue gentium ergo non ſunt de eccle-
ſiaſtica libertate: et ideo contra ea fa-
ciens non incurrit penam. Sed con-
trarium eſt verum quod tales dicuntur
facere contra eccleſiaſticā libertatem:

quia faciunt contra immunitatem cle-
ricorum ꝛ eccleſie que eſt vt non ledan-
tur vt de eis vel contra eos per laicos
directe vel indirecte non diſponatur vt
in preall. iuribus et extra de priuile.
quanto. de immunitate eccleſi. eos. lib.
vj. vbi iſta ſunt expreſſa. et facere con-
tra immunitatē eccleſie eſt facere con-
tra priuilegia eccleſie ꝛ clericis conceſ-
ſa ꝛ textus in. d. decre. eos in predictis
caſibus vtitur his verbis cum talia in
derogat. libertatis eccleſie preſumātur
ꝛ penā excommunicationis eoipſo de-
cernit ſubiacere non de nouo ſtatuen-
do ſed decernendo id quod erat: hec au-
tem eſſe non poterāt niſi per p̄alle. iura
que hanc penā imponūt niſi in caſibus
a iure expreſſis. de ſen. excō. is qui. li. vj.
ꝛ quod illud fieret contra eccl'iaſticam
libertatē not. gloſſ. ſup verbo libertas.
¶ Itē pari modo ſi quis ſtatuit vt feu-
dum qd̄ laicus tenet ab eccleſia poſſit
certis caſibus alienare nunquid fiat cō-
tra eccleſiaſticam libertatē. videtur ꝙ
non quia licet in hoc fiat preiudicium priuile-
giis ꝛ etiā feudis priuat. aliquarum ec-
cleſiarū non tamē in genere vel contra
vniuerſalē eccleſiā nec contra priuile-
gia dei pape vel imperatoris et ſic nec
contra libertatem eccleſiaſticam vt. s.
eſt p̄miſſum. Contrariū eſt verū nā eo-
ipſo fit cōtra libertatē eccleſie quod fit
contra eius immunitatē vt ſupra proba-
tum eſt ideoqꝫ textus in decre. fi. de re-
bus ecle. non alie. miſcet iſta duo in im-
munitate eccle. ꝛ libertatē: fit autē con-
tra immunitatē eccleſie eoipſo ꝙ p lai-
cū ſtatuat de rebus pſonis vel iuribus
ſuis a quibus neqꝫ laici ſunt prohibiti ꝛ
ſol. prelatis eccleſie eſt conceſſum vt ſu-
pra premiſſum eſt fit in predicto caſu
ſtatutum diſponit de feudo eccleſie er-
go ꝛc. pbat hoc clare per decre. fi. de re-
bus eccleſie non alie. vbi textus nume-
rās quedam facta contra immunitatē
ꝛ eccleſie libertatē ponit hinc. ſ. de alie-
natione feudorum. Ad idem decre. cum
eccleſiarum. de conſtit. que idem dicit.
4 † Sed quid de his qui vſurpant iuriſ-
dic. eccleſiarum certe dicuntur facere
cōtra libertatem eccleſiaſticam vt pro-
bat textus preall. decre. fi. de rebus ec-
cle. qui recte dicit de vſurpatione iuriſ-
ditionis eccleſie pretextu laice cōſtit. ꝛ
Jo. and. in preall. decre. eos. de immu.
eccle. li. vj. dicit ꝙ in caſu iſto eſt facere
ꝛ ꝙ ſic faciendo incurrunt ſniam excōi-
cationis p decre. nouerint. de ſen. excō.
ꝛ p decre. fi. de immu. ecc. li. vj. ꝛ ſic illos
caſus trahit ad hoc ꝛ ſimilia. ¶ Ex hoc
etiam patet ꝙ ſi ſecularis ptās vel idem
cognoſcit vel decidit vel partes coram
ſe cogit comparere in cauſis ſpirituali-
bus puta vſurarum certarum vel incer-
tarum decimarū executionū legatorum
ad pias cauſas eo caſu quo executio ad
ordinarios locorū eſt deuoluta vel hmōi
ſeu circa predicta impedi officium iu-
riſdi. ꝛ poteſtas ordinariorū ꝛ quominus
libere predicta explicare poſſint ſit con-
tra eccleſie immunitatē ꝛ libertatē ꝛ cō-
tra officiū ꝛ iuriſditionē ordinariam ꝛ ſit
contra predicta iura ꝛ contra infraſcri-
ptā ſynodalē conſtitu. ꝛ hēt locū pene p̄-
dicte ꝛ infraſcripte tanꝙ contra violātes
immunitatem ꝛ libertatē eccl'iaſticam
et incidāt in predictā penam vt no. Jo.
an. in preall. c. fi. de immunitate eccle.
¶ Quis igit collectas vel impoſitas vt
gabellas vel depoſita penes eccleſiam
auferat vel arreſtat idē vr ꝙ ꝛ eādē pe-
nam incurrit. Extra de immunitate ec-
cleſia. c. clericis. lib. vj. ¶ Quid ſi ſta-
tuat ne quis literas apoſtolicas impe-
tret. Idē videt eo. ti. qm. i prin. ¶ Quid
ſi quis ſtatuat ne ad iudices eccleſiaſti-
cos in cauſis q̄ ad eos ſpectāt habeant
recurſum. Idē videt vt in eodem. c. qm.
vbi eſt pōderandum ꝙ papa vocat iniu-
riā eccl'ie ſue impedire iuriſditionem
inferiorum ſuorum ꝛ merito: quia illā ha-
bēt ab eo. de offi. or. c. j. ꝺ p̄ſum. mādata.
vñ glo. or. in. c. j. de excep. li. vj. dicit qd̄
hoc papa pati non debet. ¶ Quid ergo
ſi quis bāniat epm̄ de ciuitate idē videt
ꝛ eſt textus infra de iniuriis olim. vbi in
hoc caſu fieret contra deum ꝛ eccleſia-
ſticam libertatem. Quod ſi iudex ſecu-
laris non admittit exceptionem rei iu-
5 dicate in foro eccl'iaſtico. † Idem vr ꝙ a
deo pape ꝛ a papa aliis prelatis cōceſ-
ſum eſt iudicare qui fi. ſint legitimi p ve

nerabilẽ.de excep.c.ij.lib.vj.vbi tȝ Ar‑
chi.ꝙ ſint excõmunicati ipſo facto ꝑ.c.
adminiſtratores.xxiij.qõ.v.ꝛ ibi not.hec
glo.Jdẽ ſi non admittit excep.excõmu‑
nicatio.de ſen.excom.decernim⁹.a deo
enim eſt datum ꝙ excommunicare pſit.
Jdẽ de iuramẽto.de iureiu.licet.lib.vj.ꝛ
c.quãuis.de pactis.facit decre.ij.de fo.
compe.Nec obſtat ꝑdictis ſi diceret ꝙ
ꝑdicta reformatio non reſpicit vniuer‑
ſalẽ eccleſiã q꞉ iſtud tollitur ꝑ Joã.and.
6 in ꝑalle.decr.eos.de immuni.eccle.†nã
vt ipſe dicit cum vniuerſalis eccl'ia ſit
vnum corpus cuius mẽbra ſunt alie ec‑
cleſie ſingulares.de elec.ſignificaſti.ꝓ‑
pter quod impediẽdo eccl'ie ſingulares
libertatẽ vnius.ſ.eccl'ie circa id quod cõ
petit omnibus facit ꝯ libertatẽ eccl'ie
quẽadmodum ledere vnum epm eſt fa‑
cere contra libertatẽ eccl'ie.Eſto ꝙ non
ledãtur omnes epi vt in ꝑdicta decre.
olim.de iniurijs ꝛ de penis.ſi quis ſua‑
dẽte.in cle.modo vero ꝑdicta tã diffuſe
veritatis ꝛ animarum fauore ꝓbata ap
plicãda ſunt propoſito noſtro ꝛ dicte re‑
formationi ꝛ queſi.per ꝑfatos dominos
noſtros dominos priores et vexillos.Et
ad commodiorem intellectum facimus
de ipſa reformatione quatuor ꝑtes ſeu
quatuor capitula ꝛ quãtum ad primam
partẽ ſeu primum capitulum qð in effe‑
ctu videtur continere ꝙ non obſtãtib⁹
ordinibus cõmunis florẽ.de quibus ibi
ſit mẽtio cuilibet ſeculari ꝑſone de ciui‑
tate cõmunitat.ſeu diſtrictu florẽtie li‑
ceat libere ꝛ impune ad bona ꝓphana
ꝛ in ipſis bonis que ꝑ eccl'ias ꝛ alia loca
pia ſeu ad eccleſiaſticas ꝑſonas ꝛc.pro‑
ſequi iura ſua in omnibus ꝛ per omnia
ac ſi tenerẽtur per quẽcunqȝ ſecularẽ ꝛ
laicum ciuẽ comitatum ſeu diſtrictualẽ
ciuitat.florẽtie dicimus ꝙ contẽta in.d.
c.ſunt contra eccleſiaſticã libertatẽ qð
ſecundum predicta oſtẽditur ex duob⁹.
primo.q꞉ per ea reducuntur eccl'ie ꝛ lo‑
ca pia ꝛ eccl'iaſtice ꝑſone de ſuis poſſeſ‑
ſionibus prophanis quas poſſidẽt ad fo‑
rum ꝛ examẽ vetitum.ſ.iudicis ſecula‑
ris ſicut ciues laici.hoc autẽ eſt contra
ꝑuilegiũ conceſſum eis ab imperatore:
vȝ ꝙ apud ꝓprios epos trahãtur ꝛ nõ

corã ſeculari iudice per aut.ſtatuimus.
C.de epi.ꝛ cle.¶ Jte contra priuilegiuȝ
conceſſum eis a papa ꝑ.c.molita.ꝛ per
c.placuit.xj.q.j.ꝛ per.c.ij diligenti.de fo
ro compe.cum ſi.Jtem contra priuile‑
gium conceſſum eis a deo vȝ ꝙ rerum
eccl'iarum adminiſtrationẽ habeãt ꝛ nõ
7 laici vt.ȝ.relatum eſt ꝛ monſtratũ.†Jtẽ
q꞉ laicos ſic ſtatuere de rebus vel ꝑſo‑
nis eccl'ie vel clericorum a quibus viro‑
qȝ iure ſunt ꝓhibiti ꝛ ſolũ preſtis eccl'ie
conceſſum vt.ȝ.relatum fuit ꝛ ſic eſt fa‑
cere ꝯ immunitatẽ eccl'ie ꝛ clericorum
ꝛ ſic cõtra libertatẽ eccl'iaſticã vt ſupra
probatum eſt:ꝛ habẽt locũ pene de qui‑
bus ſupra ꝛ infra dicetur.Quãtum ad
ſecundã partẽ ſeu ſcðm capitulũ refor‑
mationis q̃ in effectu dicit citari faciẽ‑
do ꝛ requiri clericos ꝛ ꝑſonas eccl'iaſti‑
cas ad compromiſſum faciẽdũ infra de‑
cẽ dies alias ſint priuati omnibus ꝑui‑
legijs ꝛ fauoribus cõmunis Florẽtie ꝛc.
vt ibidẽ latius continet dicimus contẽ‑
ta in ipſa ſcða ꝑte ſeu ſcðo capitulo fo‑
re manifeſte contra eccl'iaſticã liberta‑
tẽ ꝛ locum hr̃e penã de quib⁹ infra ꝛ ſu‑
pra ſit mẽtio ꝛ hoc ex pluribus primo q꞉
ꝑ ipſam reformationẽ dat facultas cita‑
di ꝛ trahẽdi clericos ꝛ ꝑſonas eccl'iaſti‑
cas ad vetitum examẽ ꝛ corã ſeculari iu
dice quod eſt contra immunitatẽ eccl'ie
ꝛ clericorum ꝛ ſic ꝯ libertatẽ eccl'iaſticã
vt.ȝ.in ꝑma parte oſtẽſum eſt ꝛ q̃ in al.
ibi dicuntur hic ꝓ repetitione habeant.
¶ Jtẽ ex eo q꞉ dicta reformatio in dicta
parte continet errorẽ expꝛſſum ꝛ iniqui‑
tatẽ manifeſtã ꝛ cleri.ꝛ ꝑſonis eccleſia‑
ſticis laqueum mortiferum paratur.nã
diſponit ꝙ infra decẽ dies debeãt face‑
re compromiſſum ita ꝙ iure valeat cuȝ
tñ a iure ꝛ per conſtitutionẽ ſynodalem
ſint ꝓhibiti facere cõpromiſſum de re‑
bus eccleſie:imo quia ipſi clerici in ſua
promptione iurãt nõ alienare ſi faciũt
compromiſſum ꝛ ſequat ſentẽtia contra
eos incidunt in piurium tãquã aliena‑
tores:q꞉ hoc euenire poſſe cogitare de‑
buerunt in cõpromittẽdo vt no.Jo.an.
poſt Hoſt.in.c.cum tpe.de arbitrijs ſu‑
per verbo licẽtiã.ita ꝙ ꝑdicta reforma‑
tio diſponit cõtra prohibitionem iuris,

¶ Itē inuitant ad peccādū vez ad per-
iurium nec ꝓdeſt ſi dicatur ꝙ potue-
runt impetrare licentiam a ſuperiori-
bus tñ hoc non eſt in poteſtate inferio-
rum ꝓ libito obtinere licētiā nec ipſi ſu-
periores pñt ſine pctō talē licētiā con-
cedere niſi ꝓ euidēti vtilitate eccleſia-
rum q̄ in caſu noſtro ceſſat. Itē ſi fuerit
epūs vel alius ſedi apoſtolice immediate
ſubiectus qui non pt̄ compromittere
ſine licētia pape quomodo infra decem
dies potuerunt ipſam licētiā obtinere
cuz ſit vltra mare. Diſponit ergo de im-
poſſibilibus contra tex. canonis. iiij. di.
erit autē lex poſſibilis. itē qꝛ de iure id
quod fieri pōt ſine pmiſſu principis di-
citur impoſſibile. vt. l. apud iulianum §.
fieri. ꝛ ibi no. de leg. j. itē ꝓ eo eſt etiā cō-
tra libertatē eccleſiaſticā ꝛ immunita-
tē: qꝛ ꝑ indirectuz ſtatuit penas graues
niſi p̄dicta impoſſibilia faciāt priuādo
eos bñficiis ꝛ fauoribus ſeu priuilegiis
communis. Si autē diſponere preſumi-
tur recte fieret in p̄iudicium immuni-
tatis ꝛ libertatis eccleſiaſtice: vt in p̄al.
c. eos. de immunitate eccleſie. li. vj. Un-
de ſi dixiſſet ꝙ non faciētibus compro-
miſſum non coquatur panis vel nō mo-
latur granum non eſt dubium fuiſſe fa-
cere cōtra eccleſiaſticā libertatē: vt ex-
preſſum in preal. c. eos. eodem modo ſic
ꝑ indirectum priuādo eos omnibus fa-
uorib⁹ cōmunis: ex quorum priuatione
pñt merito mor. oppreſſionē ꝛ iniuriarū
8 pericula formidare. ¶ † Item in dicta
parte reformationis reducuntur eccle-
ſie vel perſone ecclīaſtice ad leges im-
periales in ſuis cauſis cum tñ vtroqꝫ iu-
re caueat ꝙ eorum cauſe debeant tra-
ctari ꝛ terminari ſꝫ iura canonica. Tol-
lit ergo priuilegia eorum a Papa ꝛ Im-
peratore conceſſa. Itē diſponit de cleri-
cis ꝛ pſonis eccleſiaſticis a qua diſpoſi-
tione vtroqꝫ iure ſunt ꝓhibiti ꝛ ſic con-
tra immunitatē ꝛ libertatē eccleſie: vt
ſ. relatum eſt ꝛ probatum. itē ꝓhibet di-
cta reformatio in dicta pte ꝙ non poſſit
ꝓponi vel allegari contra ipſam refor-
mationē cum tñ de iure multa poſſunt
dici vel allegari pro eius nullitate ꝛ ſic
tollit ipſis clericis ꝛ perſonis eccleſia-
ſticis defenſionē q̄ eſt de iure naturali:
vt in cle. paſto. de re iudi. ꝙ etiā p̄nceps
facere non pōt. in hoc tollit priuilegia ꝛ
fauores tā nature q̄ imperatoris ꝛ Pa-
pe ꝛ ſic contra immunitatē ꝛ libertatē
eorum ꝛ ecclīarum recte ſit cum de eis
nil poſſit diſponere quibus obſequēduꝫ
manet neceſſitas non autoritas impe-
trādi. de conſtit. cum ecclīa ſancte Ma-
rie. Quātum ad tertiā partē dicte refor-
mationis ſeu tertium caplm vbi in effe-
ctu diſponitur ſlr de compromiſſo fa-
ciēdo ꝑ clericos al. de relaxatione debi-
toris ſui ꝛc. vt ibi ptꝫ latius dicimus ꝙ
eſt cōtra immunitatē ꝛ libertatē ecclīa-
ſticā eiſdē rōnibus ꝛ iuribus quibus di-
ctū eſt ſupra ꝑxi. p̄cedēti parte q̄ omnia
hic ꝓ repetit. habeātur. Quātum autē
ad quartā partē ſeu quartuz. c. dicte re-
formationis q̄ hꝫ in effectu ꝙ rectores
dicte ciuitatis debeant p̄dicta ſeruare
ꝛc. vt ibi dicimus eſt contra immunita-
tē ꝛ ecclīe libertatē vt de ſe ptꝫ: qꝛ ſi ſta-
tuta ſunt contra ecclīaſticā libertatem
ſtatuere ꝙ ſeruētur eſt cumulare malū
malo: ꝛ qꝛ modicum eſſet leges ꝯſtitue-
re niſi eſſet qui eas ſeruaret. de electio.
vbi periculum. li. vj. fortius eſt dare ob-
ſeruatores legis q̄ ipſas leges facere ꝛ
9 pl⁹ operatur. ergo ꝛc. ¶ † Itē ꝙ p̄dicta
omnia in dicta reformatione contenta
ſint contra ecclīaſticam libertatē facit:
qꝛ vſurpare ecclīaſticā iuriſditionē eſt
facere contra libertatē ecclīe: vt ꝓbat
tex. in. c. fi. de rebus ecclīe non alie. qui
recte dicit vſurpa. iuriſditionis p̄textu
laice conſtitutionis. ꝛ Io. an. in p̄alle.
decr. in fi. de immutatione ecclīe. li. vj.
dicit ꝙ in caſu iſto eſt facere contra ec-
clīe libertatē: ꝛ ꝙ ſic faciēdo incurritur
pena excōmunicationis ꝑ iura p̄dicta ꝛ
infra ſcripta. Sꝫ nulli dubium ꝙ ſic ſta-
tuere de clericis pſonis ac reb⁹ ecclīa-
ſticis ꝙ ad ecclīaꝫ ſpectat ꝛ non ad lai-
cos ꝛ ordinarie vt reſeruent eſt liberta-
tē iuriſditionis ecclīaſtice vſurpare er-
go ꝛc. itē contra p̄dicta ſic ſtatuta facit
antiqua ſynodalis conſtitutio domini
Epiſcopi florētie q̄ in effectu maledicit
ꝛ excōmunicat vniuerſos ꝛ ſingulos re-
ctores officiales p̄ſidētes necnon ſingu-

lares quoſcūq; cuiuſcūq; ſtatus ordinis vel conditionis exiſtāt ⁊ quocūq; nomine nuncupētur p̄ alia ſtatuta ordinaria aut reformationes ſeu ꝓuiſiões editas vel edēdas q̄ quouis modo fiāt vel vergāt directe vel indirecte ꝫ eccl'iaſticā libertatē ſeu iuriſdictionē vel officiū curie ep̄alis aut in his dederint auxilium conſilium vel fauorē ⁊c. vt ibi latius cōtinet. Sed contra p̄dicta ⁊ ꝙ non ſit factum p̄ p̄dictā reformationē contra auctēticā libertatē: videt facere cl'a vltima appoſita i dicta reformatiōe: q̄ vult ꝙ vbi contēta in dicta reformatione eſſent vel venirēt contra eccl'iaſticā libertatē habeātur totaliter ꝓ infectis: nec poſſint vel debeāt aliqualiter obſeruari: ⁊ ſic ipſi ſtatuētes videtur euadere penas p̄dictas ꝓlatas contra faciētes vel ſtatuētes ꝫ ecccl'iaſticā libertatē. Sed contrariū eſt verum ⁊ dicta cl'a non ſufficit nec excuſat: q: dicta cl'a eſt loco cuiuſdā ꝓteſtationis q̄ quādo eſt contrarie facto non iuuat nec excuſat p̄ no. in c. cum. M. §. de conſti. ⁊ maxime quādo fit cōtra ius cōmune qđ eſt clarum ⁊ qđ nō eſt licitū ignorare ⁊ maxime cōmunitatibus ciuitatis vbi eſt copia peritorū non p̄ſumit. de reſcriptis ſtatu. li. vi. Facere contra ius cōmune ⁊ ꝓteſta. ꝙ non valeat ſi eſt ꝯtra ius cōmune eſt ſibiꝑſi ꝯtraria: imo eſto ꝙ ad id valeret ꝓteſtatio vel talis reformatio non valeret de iure tn̄ non ꝓdeſt q: ⁊ ſine alia ꝓteſtatione de iure non valebat vn̄ pene p̄dicte reſpiciunt factum nō ius: vn̄ cū talis ꝓteſtatio non tollat factum q: ea nō obſtāte fit reformatio ac etiā obſeruat ⁊ quod factum eſt nequit non fuiſſe. l. in libello. §. facte. ff. de poſt. re. patet quod non habet effectum. ¶ Jus aūt qđ non erat nō tollit ⁊ ſic operatur nil dicta ꝓteſtatio ⁊ ſic a dictis penis non excuſat maxime hoc veruꝫ vbi dicta ſtatuta ſeruātur de facto ⁊ infra terminum iuris cum ſuis capitularibus deleri non fecerunt vt infra dicetur. Quibus remotis veniēduꝫ eſt ad petita per dominos priores ⁊ vexillarios prefatos vcꝫ an dicta reformatio in aliquo egeat correc. ⁊ dicimus ſm̄ p̄dicta ꝙ non ſed ceſſione ⁊ reuocatione indigeat dicta reformatio ⁊ in ea contēta: tum vt iur. ſatiſfiat: ⁊ vt euitet pctm̄ tum etiā vt euitētur pene ꝓlate tā a iure ꝙ a dicta conſtitutione ſynodali contra violatores libertatis ⁊ immunitatis iuriſditionis eccleſiaſtice ⁊ contra ſtatuarios ſcriptores ſtatutores ipſorum necnon ꝑtātes conſules rectores ⁊ conſiliarios locorum vbi ſtatuta hmōi edita fuerūt vel ſeruata necnō eos qui ſm̄ ea p̄ſumerint iudicare vel in publicā formā ſcribere iudicata que ſunt pene excōicationis late p̄ p̄alle. iura in ſtatu. ſeu illos qui dictā reformationē fecerunt ⁊ in eos qui dederunt cōſilium auxilium vel fauorē ⁊ contra p̄dictos alleg. ſucceſſores autē iſtorum ſtatuētium ſeu conſtituētium tenet dictis penis ſi dicta ſtatuta ſeruari fecerint ⁊ niſi ea de capitularibus ſuis ideſt de libris in quibus ſcripta ſunt ſtatuta infra duos mēſes fecerint moueri qđ eſt verū ſi ꝑtātem habeant hoc faciēdi al's ſufficit eis facere poſſe ſuum ad impoſſibilia nemo obligat. Caueant tn̄ ne in hoc vtent negligētia. nā tunc ligarētur predictis penis nā eis delinquentibus fauere interpretant de iure qui cum poſſunt manifeſto facinori deſinunt obuiare. extra de ſen. excommu. quanto. Lapus de caſtelhouo.

¶ Allegatio. xciij. de vſuris.

1 ☞ Miniſtri vſurariorum an teneātur ad reſtitutionē vſurarū. ⁊ nu. 4.

2 Societas dicitur quedā fraternitas et paritas inter ſocios.

3 Jn natura ſocietatis periculū dꝫ eſſe cōmune ſicut ⁊ commodum.

5 Participās crimini cuꝫ criminoſo eadē pena dꝫ ligari.

6 Miniſtri vſurariorū an ſint ſubiecti penis inualiditatis teſtamentorū ⁊ aliorum ſicut vſurarij.

7 Felix quē faciūt aliena p̄icula cautum.

TO martino dolosca factore de Bonacurſo ala potheca del p̄ſto murimaſi. ne la dicta potheca in guardia et in factoria de la prima quātita chi. fu. xxiij. ſꝫ amici. p̄. cc. lanno reſtamo. xliij.

ſviij.e la dicta q̄tita p̄mito a lui e ſui herede rēdere bona raxon.tāte quāte volſe voleſſe e ſſa in concordia de la dicta q̄tita del guadagno chi mēſura p̄di qui a mio chi Bonacur. dicto debea hauere de la dicta quātita flor.xx.per centenaro ⁊ deleuāzo del guadagno Jo martino debea fare ogni ſpeſa de la gabella di communi pigioni factori ſpexa de potheca e ogni altra chi ſe apertiniſſe e ogne auanzo che la dicta potheca zecaſſe quello anno ſe intende eſſere mio guadagno e mio ſalario ogni pro che ſe trouaſſe ſu le pegnora e mio ſalario e dicto anno ſe intende eſſere mio e maſaritie che ſe aptēgono ala dicta potheca. ¶ Poſtea vero dictus Martinus mutuauit dictam pecuniā ⁊ capitale in dicta apotheca exiſtente ſup pignore pluribus ⁊ diuerſis perſonis ad rōnem.xxx. p̄ centenario. Et rebus ſic ſe habentibus ⁊ anno dicte compoſitiōis ⁊ pactionis in completo p̄dictus Bonacurſius mortuus eſt ⁊ voluit q̄ vſure p̄ ſe extorte ⁊ alia male ablata ⁊ illicite acq̄ſita p̄ dictum Bonacurſium reſtituerentur ⁊ animā ſuā exgrauare voluit ⁊ liberari ab omni macula peccati qd impoſſibile eſt. Et ob hoc voluit q̄ vniuerſa pignora q̄ ſunt in dicta apotheca ⁊ ſup quib⁹ idē Martinus mutuauit ſub vſuris p̄dictis reſtituātur debitoribus p̄ vero capitali ſolum nullis receptis exinde vſuris. ¶ † Predictus vero Martinus contradicit dicens hoc fieri non poſſe vſq̄ ad quātitatē vſurarum q̄ tāgebat dictū Bonacurſium vez.xx.p̄ cētenario ſʒ abinde ſupra q̄ mutuabat ad.xxx.p̄ centenario nequaq̄ ſoluātur ergo ſm eum dicto Martino ad rōnē.x.p̄ cētenario pro quolibet pignore ⁊ vera ſorte dictis heredibus ⁊ reſtituat pignus.nā reſtitutio p̄dicta ſm eum dʒ fieri cum ſui p̄iudicio ſeu de eo qd nō ad ipſum Bonacurſium ſpectabat ſʒ ad ipſum Martinuʒ. ¶ Itē oritur aliud dubium in p̄dictis ⁊ inter p̄dictos. Nā ſm conuētionē ⁊ pactū p̄dictos apparet q̄ dictus Martin⁹ dedit p̄ vſuris.xij.cētenaria florenorum dicto Bona.vñ mō in reſtit.capitalis vult computare in ſortē dicta.xij.centenaria imo plus dicit vez ſe dicta.xx.cētenaria ſoluiſſe p̄ capitali ⁊ non pro vſuris nec etiā ab eo p̄ vſuris exigi debere cū voluerit Bonacur.extortas vſuras reſtitui ⁊ vlterius non exigi. ¶ Queritur quid iuris. Et circa p̄dicta p̄ aperiēda veritate eſt examinādum an p̄dictus Martinus ſm predicta fuit ſocius dicti Bonacurſij in dicta apotheca ⁊ exercitio feneris an factor an miniſter eiuſdē. ⁊ videtur q̄ ſocius. nā ⁊ Bonacurſius ponebat pecuniā ⁊ capitale totum ⁊ Martinus ponebat p̄ſonam labores ⁊ induſtriā ⁊ Bonacur. p̄ parte ſua q̄ totum capitale ponebat p̄cipiat.xx.p̄ cētenario. Martinus vero pro p̄ſona laboribus ⁊ induſtria ⁊ expenſas percipiat reliqua decē p̄ cētenario cum mutuaret ad rōnem.xxx.p̄ cētenario: ⁊ talis ſocietas bñ pōt contrahi vez q̄ ad vnū p̄tineāt due partes lucri ⁊ ad aliū tertia.ſ.vt is quí plus debet hr̄e plus contulit ſocietati vel pecunie vel omnis: vt.l.ſi nō fuerit. ff.p̄ ſocio.§.de illo. ¶ Cuʒ igitur ex verbis dicti contractus appareat q̄ Bonacurſius ponebat totum capitale: ⁊ q̄ dictus Martin⁹ ponebat induſtriā ⁊ operas perſonales in dicto exercitio ⁊ ponebat expēſas occurrētes ⁊ apparet quātum huiuſmodi ſpectaret ad vnum et quātum ad alium: ſequitur clara ſocietas ſm dictā legē ſi non fuerit.§.de illo. ¶ Sʒ contrarium eſt verum.ſ.q̄ dict⁹ Martin⁹ erat factor ⁊ miniſter dicti bonacurſij in dicta apotheca ⁊ in exercitio feneris: ⁊ hoc apparet clare ex ṽbis dicti contractus ⁊ in incertis ⁊ non certis locus eſt cōiecturis in regulis iuris: extra verba autē dicti ↄctus ſunt clara vbi remanet de ſuo capitali vel in dicta apotheca in guardia et in factoria ⁊c. ¶ Circa q̄ ſequunt̄ ſunt pacta ⁊ conuētiones appoſite inter ipm̄ bonacurſiuʒ magr̄m ſtat. exercitij ⁊ ipſum martinuʒ factorē ⁊ miniſtrum q̄ pacta ⁊ conuētiones non ſunt contra naturā contract⁹ factorie ergo idē martinus p̄ſitet ſe factorē ⁊ clara ſunt ṽba q̄rere: ergo an ſit ſocius vana eſt heſitatio ⁊ dubitatio vbi non dubitādū. eſt extra de reſcrip. cum contingat: nec iuſtificat tale dubiū q̄ in

dicta conuētiōe dicat͡ ꝙ idē martin⁹ habere dꝫ ꝑtē lucri:q: id refertur ad ſala-
3 rium vt bñ eſt clarū. ¶ †Itē regulariter ſocietas eſt q̄dā fraternitas ꝛ paritas inter ſocios.ff. ꝓ ſocio.l.verū.Primo rñſo vñ qñ in cōtractu eſt diſparitas ꝛ nō fraternitas vł eq̄litas ſi ṽba contract⁹ patiātur debēt trahi ad aliū contractū. hoc ſcribit Bart.in.l.vbi ita.alś aūt de donati.cauſa mor.ff.imo ex quo i dicto contractu narrat dictū martinū factorē dicti bonacurſij cetera ṽba apta ad ſocietatē nō pñt trahi ad contractū ſocietatis:q: dictorū verborū ſignificatio nō patitur ac ſi dicerē cōcedo ꝑcario ita ꝙ nō liceat reuocare h̄ ſunt appoſita ṽba contra ſubſtātiā contractus ꝑcarij ꝛ tñ nō poteſt trāſire in donationē q: ṽba ꝑdicta concedo ꝑcario hoc nō patiuntur. ita ſcribit Bar.in.d.l.vbi.Cum ḡ in caſu nr̄o ſit diſparitas in ꝑcipiēdo ꝛ ṽba contractus ſunt clara q: ſe idem martinus profitetur factorē.igitur ad contractum factorie ſunt trahenda verba vt.ſ.dixi.
5 ¶ †Item in natura ſocietatis ꝑiculum non dꝫ ſpectare ad vnū ex ſocijs et non ad aliū nec eſſet licitum vt not.Jo.and. xiiij.q iij.plerīq.ſed in caſu nr̄o periculum ſpectabat ad martinū ꝛ non ad bonacurſium igitur nō fuit ſocietas ꝛ iſta pars eſt verior lꝫ quo ad caſum noſtruꝫ nil referat an fuerit ſocius vel magiſter vel facto: vt infra dicam:verum amen hmōi factores in talib⁹ ſtationibus ꝛ in hmōi feneris exercitio ſunt diuerſaruꝫ ſpecierum.nā aliquādo ſunt nudi miniſtri vcꝫ oīa in noie dñi ꝛ pro ipſis dominis explicāt ita ꝙ totum lucrum ꝛ oīe periculum ad dños ꝑtineat non ad ipm miniſtrū etiā ſi certū ſalariū ꝑcipiat pro labore ſuo.Aliquādo nō ſunt nudi miniſtri ſed qualificati ſeu modificati ad certa pacta et conuētiones vt ipſi miniſtri recipiāt in ſe oīe ꝑiculum ſtatioñ.exercitij ꝛ expenſ.ꝛ detur ſingulis annis tot pro centenario dñis ſuis ꝛ totū reſiduū lucri ad ipſos miniſtros pertineat:que oīa non ſunt contra naturā factorie ſed bñ eſſent contra naturā ſocietatis vt.ſ. retuli. ¶ Inferamus igitur ꝙ non erat prime ſpeciei Martin⁹ nud⁹ facto: vel miniſter ſed ſecunde ſpeciei Martinus erat facto: ꝛ miniſter nō nudus ſed modificatus. ¶ His ꝑmiſſis velle videtur examinare qūmodo vel pro qua parte hmōi miniſtri ꝛ eorū dñi prefati teneantur ad reſtitutionem vſurarum extortarum in talibus ſtationibus.ꝛ gloſſ.in.c.
4 michael.de vſuris videt͡ dicere † quod miniſter non teneatur ad reſtitutionē. ꝛ glo.in.c.ſicut nō ſuo.xlvj.diſt.videtur idē ſentire in eo ꝙ dicit quod tuto: tenetur ad reſtitutionem vſurarū:ſecus in ꝓcu.equiparando iſtos factos ꝛ miniſtros procuratoribus videtur ſecūdū dictam gl.quod non teneantur.Innoc. in.d.c.michael.tenet ꝙ teneant͡ ad reſtitutionem.ꝛ hoc idem videtur ſentire ibi Hoſtiē.qui alleg.ad hoc.c.mulieres. de ſen.excommu.qđ potius facit contra in eo quod ibi dicitur quorum mandato vel autoritate mittit man⁹ in clericum ſunt mittendi ad ſedem apoſtolicam:de his vero qui mandato alteri⁹ percutiunt an ſint mittendi ille tex.nō dicit.Joan.and.alleg.c.penul.de peculio cle.qđ meli⁹ facit in eo qđ dꝛ ꝙ preſbyter non dꝫ de reb⁹ eccłie noie alieno poſſe emere q: ſicut nō ſuo:ita nec alieno noie fraudē facere dꝫ:ꝛ ſic cōco:dat cū caplo ſicut non.xlvj.diſ.ꝛ alle.ibi gl. ipſe tñ Hoſti.in ſumma de vſuris tꝫ qđ tales miniſtri teneātur in ſubſidiū vcꝫ eo pro quo ſunt extorte nō exiſtente ſoluendo.hoc etiam tenet Goff.in ſumma de vſuris.ꝛ Hoſtien.in ſumma de vſuris eodem tit.in fi.Nil tamen plus dicūt. ꝛ Archi.in dicto.c.ſicut non ſuo.xlvj.di. nil firmat.ſed remittit nec aliter hunc articulū doctores explicant Jo.an.olim in ſua lectura ante cōpoſitionē nouelle cuius copia nō hꝛ ſuo capite dicebat ꝙ miniſtri ꝑme ſpeciei de qb⁹ ſupra retuli non tenentur ad reſtitutionē vſurarū ex quo nudi miniſtri erant:quia nil cōmodi ad eos perueniebat ſed miniſtri ſecūde ſpeciei de quibus etiā.ſ.retuli tenētur ad reſtitutionē vſurarum q: ad eos aliqua quota ꝯmodi ꝑueniebat:qđ tñ dictū ipſe Jo.an poſtea in ſua nouella non inſeruit:ꝛ iſtud dictū Jo.and.vr̄ continere equitatem:tñ circa iſtud vidi

dubitari an ipſe intelligat ꝙ tales mi-
niſtri ſecunde ſpeciei teneantur inſoli-
dum ad reſtitutionem an ꝓ quota que
ad eos pertinebat ꝛ certe pro quota nõ
eſt dubium ſed pro toto intelligitur ma-
xime cum ſm predictos alios etiam nu
dus miniſter tenetur inſolidum. ¶ Itẽ
vidi dubitari an intelligat eo caſu quo
vult miniſtros teneri ad reſtitutionem
ꝙ magiſtri etiã teneant̃ ꝛ non videtur
dubiũ ꝙ ſic ꝛ fortius cũ maiorem quo-
tam percipiãt ꝛ ſunt autores facinoris
ꝛ is vero committit cuiꝰ autoritatis de-
lictum committi probatur de ſen. excõ.
mulieres. in fi. tenentur ergo inſolidum
vno tamẽ ſoluente alter liberatur a cre
ditoribꝰ. Sed nunquid qui ſoluit iſto ca
ſu habet actionẽ contra eũ q̃ non ſoluit
ſaltim pro parte ſua an debeat pauperi
bus erogari modo non examino. Ego
dico ꝙ opi. Inn. eſt vera ꝙ ẽt nudi mi-
niſtri fenoris tenentur inſolidum ad re-
ſtitutionẽ ꝑ dictum. c. non ſuum. xlvj. di.
ꝛ ꝑ dictum. c. penultimũ de peculio cle-
ri. nã per dictum textũ equiparãtur q̃-
tum ad prohibita talis exercitiũ qui no-
mine ſuo ꝛ is qui nomine alieno exercẽt
fenus: ꝛ qꝛ pares ſunt in prohibit. pares
5 debẽt eſſe in pena. ſ. reſtitu. † ꝛ qui par-
ticipat crimini cũ criminoſo eadem pe
na dꝫ ligari. de ſen. excõ. ſi concubine.
vnde idem dicerẽ de tali miniſtro quo
ad teſtamẽti factionem ꝛ quo ad ſepul-
turã. vt nec teſtm̃ valeret nec tradi de-
beret eccleſiaſtice ſepulture non reſti-
tu. vſur. vel cautione non preſtita qꝛ ſi-
cut non ſuo. ita nec alieno noie mutua-
re debuit. et ideo ſicut ſi ſuo noie mu-
tuaſſet pateretur dictas penas reſtit.
teſti ꝛ ſepulture ſimiliter patiatur quã-
do non ſuo ſꝫ alieno noie mutuauit. et
illud ſic erit oino ſecuriſſimum. Et qꝛ ſi-
cut indecens fuit crimẽ ſuum alienis
cõmodis impẽdere. vt dicit tex. in dicto
c. ſi q̄s ſuo. ita quoq3 dicendũ eſt vt ſub-
ſtantiã ſuã purgationi alterius criis im-
pẽdat ꝛ puniatur in eo in quo deliquit.
de tranſla. epi. c. j. ꝛ. c. quãdo. de tẽpo. or.
literas. de offi. dele. cum olim cum mul-
6 tis. † recte igitur ex premiſſis infertur
talẽ miniſteriũ etiã nudum teneri ad re-
ſtitutionem vſurarum ꝛ ſubiacere aliis
penis p̄dictis. ꝛ ita fuit exaggerandum
hoc crimen vſurarũ ꝛ eiꝰ penã extẽden
dam ꝛ ampliandã qꝛ multũ inoleuerat
ꝛ fere alijs exercitijs honeſtis nõ vaca
bat. extra de vſur. qꝛ in omnibus. modo
p̄dictis oibus ſic diſcuſſis facile ad prin
cipalẽ q̄ōnem rñderi põt. Et primo ad
primã. ꝛ dico ꝙ predicti heredes ꝛ ordi-
narius poſſunt licite dicta pignora de-
bitoribus reſtituere ſolum vera ſorte cõ
tenti ꝛ nullis exac. vſuris nec ꝓ quota
bonacurſij nec pro quota Martini mi-
niſtri nõ ſolum nudi ſed qualificati cũ
habeat certam quotã: v. ſ. retuli: qꝛ vt
prefertur quilibet tenet̃ inſolidũ ad re-
ſtitutionem. ergo Martinus nõ hꝫ q̄re
lam nec ꝓdeſſet modo ſi diceret fateor
tam ex officio q̃ ad petitionẽ exactorũ
poſſet me cogere ad reſtitutionem vſu-
rarum ꝛ ꝓhibere ne exigerẽ. Sed peto
mihi ſeruari mos de facto cõſuetus vi
delicet vt viuus non cogar inuitus re-
ſtituere qꝛ ad hoc reſpondetur: nam nõ
fit contra dictum morẽ. licet predicta
pignora libere reſtituantur: ratio quia
ille mos ſeruat̃ de vſuris extortis ꝑ vi-
uentẽ nomine proprio et de ꝑ ſe ſoluet
at q̄ñ tanq̃ miniſter et factor tanq̃ de-
functi cuius vitium eſt purgandũ tunc
ꝓpter cõnexitatem reſtitut. porrigitur
etiã ad viuentẽ. Itẽ quia ſi Martinus
exigeret quotã ſuam ſup dictis pigno-
ribus nõ eſt dubiũ ꝙ hoc faceret ex di-
cto cõtractu ꝑ ſe inito cũ dicto Bona-
curſio defuncto ſed cũ cõtractus predi
ctus nõ ſit licitus ꝛ ſine peccato nõ põt
ſeruari nec executioni mãdari ꝛ ordina
riꝰ intẽdat ſicut debuit ad purgationẽ
anime dicti defuncti: q̃ purgatio ſtat tã
in reſtituẽdo que male accipit q̃ in ceſ
ſando ne vlterius male accipiat vel ex
contractu ſuo illicito male capitur pre-
ſertim cum voluerit vt extorte vſure re
ſtituerentur ꝛ vlterius non exigerent̃.
ꝛ licet ex hoc idẽ Martinus cõſequatur
damnum hoc eſt ex connexitate p̄dicta
inſeparabili. nã non poſſet exigere vigo
re dic. cõtractus illiciti initi cum dicto
Bonacurſio quin lacerararet animã di-
cti Bonacurſij et ideo ex perſona alte-

rius cõſequetur damnum quod ex pro-
pria ſua non cõſequeref.ff.pro ſocio ve-
rum.§.ſi eum.ff.mandati ſi ita.ff.de vſu
ris exportandũ ſi titius cũ ſi.Sicut ali-
qñ cõſequit̃ q̃s commodũ ex pſona ter-
tij quod ex propria perſona cõſequi non
poſſet de conceſ.prebẽ.auto.lib.vj.⁊ per
predictas rationes idem dicat ſic predi
cti Martinus et Bonacurſius fuiſſent
ſocij in dicta ſtat.ſic qualificati ⁊ mode
rati per quotas quia libere deberet fie-
ri dicta reſtitutio pignoris ⁊ ſine ſolutio
ne alicuius quote vſurarum cum alias
anima ſocij p̄mortui purgari non poſſit:
⁊ hoc de primo.De ſecundo dubio dico
q̃d ſi ſoluit pro capitali capitale eſt exte
nuendũ vſq̧ ad dictã quãtitatẽ vt de ſe
patet ſed dico ꝙ ſm mores taliũ magi-
ſtrorum ſemper capitale tenetur firmũ
et augetur et nunꝙ per particulas ſolu
tionis extenuatur:ſed ⁊ completo exer-
citio totum ſimul capiũt ſed vſuras an-
nis ſingulis recipiunt.⁊ ideo preſumen
da ſunt dicta duodecim centenaria pro
vſuris non pro ſorte ſolu .Sed quid re-
fert hoc certe nihil q: ſi ſoluit pro ſorte
reſtat ſoluere pro vſuris.xij. centenaria
ſiue ſoluerit vſuras ſiue reſtet ſoluere
talem quãtitatẽ debet reſtitui exactu-
ra non remanẽte penes Martinum vel
heredes Bonacurſij:q: vt ſupradictum
eſt tenentur ad reſtitutionem inſolidũ 7
⁊ ratione contractus cõnexi ⁊ commu-
nis criminis totum debet reſtitui et to-
tum prohiberi ne vlterius exigatur.Itẽ
ꝙ Martinus non poſſet petere vt dicta
quãtitas.xij. centenariorũ computare
tur in ſortem cum ipſe ſit vſurari⁹ ⁊ nõ
reſtituens vſuras nõ poteſt ab alijs pe-
tere de vſuris q: fruſtra dico tamen ꝙ 1
expenſe facte per Martinũ in penſion.
ſtationis diſcipulis maſſaricijs et alijs
occurrentibus debẽt ſolui per heredes 2
Bonacurſij ⁊ per dictum Martinum ꝑ
rata quotarum quas extrahere debe- 3
bant de lucro ex quo vſure omnes reſti
tuuntur ⁊ nemo percipit ſperatum lu-
crum ⁊ damnum eque partiũ inter eos 4
equa lance.ſ.pro rata quotarum ſpera-
ti lucri.Et predicta ſunt vera de iure et 5
de equitate et ſunt predictis Bonacur-
ſio ⁊ Martino fauorabilia.et ideo etiam
in dubio ſequenda nec indẽnitas Mar-
tini digna eſt fauore vel pietate cuꝫ ſit
de cõmertio illicito ſicut alias diximus
ꝙ licet preſtari alimenta filijs ſit fauo-
rabilis:hic tamen fauor nõ reſpicit ſpu-
rios qui non ſunt digni fauore ſic licet
alias conſeruatio indẽnitatis tertij ſit
fauorabilis:tñ qñ eſt circa retentionem
vſurarũ non eſt fauorabilis:q: dicto ca-
ſu quod vocat damnũ eſt vtilitas ſicut
alias diximus quod eſt malus dolus et
bonus dol⁹.vt de eo q̃ eſt coact⁹ intra-
re religionem dicit pati bonuꝫ dolũ .et
hic eſt ꝙ ſi minor eſt non tñ petit reſti-
tu.q: vere non eſt leſus.cũ in meliorem
ſtatũ tract⁹ ſit pari ratione nõ eſſet ſer-
uari Martinum indẽnẽ ſi promittat in
ſuo quota vſurarum.ſed potius indẽnis
ſeruatur ſi ad reſtitu.cogat ⁊ bono gra-
uamine grauatus eſt.⁊ bono dolo rece-
ptus eſt.⁊ qd ſibi reſeruat qd eſt ſtatim
reſtitut⁹ eſt contra regulã dolo facit.de
regu.iur.li.vj.q̃ regula per gloſſam ibi
exemplificatur in vſurario qui petit vſu
ras cũ ſtatim reſtituturus ſit.xiij.q. iiij.
nullus.cũ ſi.patiat ergo martinus libe-
ram reſtitu.fauore anime magiſtri ſui ⁊
ſue proprie et vt eum teneat repentina
mors ⁊ incauta ipſius bonacurſij magi
ſtri ſui ꝙ q̃tuꝫ cupide cumulabat tam
larga manu diſpergat.† Nam felix eſt
quem faciunt aliena pericula cautũ et
vere in vanitate mẽtis ⁊ ocioſitate ſen-
ſus oberrat is qui per phas et nephas
diuitias congregat q̃s vno momẽto ſui
ſit reiecturus.xlvij.diſt.

¶ Allegatio.xciiij.de penitent'a et
remiſſionibus.

☞ Sacerdoti an impune licet aliquo
caſu decedentium confeſſionem reue-
lare.

Iudex et teſtis nemo põt eſſe in cauſa
propria.

Confeſſiones audire eſt actus iuris diſ
poſitione ſecretus in quo teſtes nõ poſ-
ſunt exhiberi.

Probatio leuis ſufficit vbi difficilis eſt
probatio.

Sacramento rei ſtatur in materia du-
bia etiam penali que ſtat in ſecreto et

conſcientia alterius.
6 Preſumptio preſumptione reconditur.
7 Confeſſioni annexa ſeu depēdentia an
coherentia que ſint.
8 Confeſſio alicuius an ſufficienter ꝓbet.
9 Corrigi quedam ſtatim permittuntur
que non cum interuallo.
1 Quidam preſbyter audiuit
cōfeſſionē in articulo mor
tis dum deceſſit cuiuſdaꝫ
mulieris coniugate ⁊ illa
inter cetera cōfeſſa eſt ꝙ
ex alieno viro prolē ſuſce:
pit quā tā̄ꝙ prolē viri ſui legitimi nomi
nauit reputari credi ⁊ tractari fecit per
virū ſuū et alios. ¶ Poſtea contingit ꝙ
prefat⁹ ſacerdos reuelauit viro hoc de:
lictum ordinari⁹ procedit contra dictū
preſbyterum ex officio tanꝙ reuelantē
confeſſionem: preſbyter citatus ⁊ conſti
tutus in iudicio fatetur ſe reuelaſſe di:
ctum de licentia et commiſſione facta
ſibi per ipſam mulierem morientem vt
ſuam conſcientiam purgaret ⁊ hoc pa:
ratus eſt iurare. ¶ Querit nūquid con
ueniri poſſit tanꝙ reuelator confeſſio 3
nis. Et videtur prima facie ꝙ ſic q2 con
feſſus eſt ſe reuelaſſe confeſſionem ſed
in confitētem nulle ſunt partes iudicis
niſi in condemnando igitur ⁊c. ¶ Pena
autem grauis eſt de peni. diſt. vj ſacer:
dos. de peni. ⁊ re. omnes §. caueant. nec
ipſi preſbytero dicenti ſe predicta reue:
laſſe de licētia ⁊c. vt ſupra quia hoc ſibi
credi non debet ad effugiendam penaꝫ
predictam: ⁊ licet confeſſus fuerit quod
coniugi reuelauit ſed de licentia tamē
ipſi confeſſioni ſtari debet contra ſe ⁊ in
ea parte in qua contra ſe fecit in ea au
tem parte in qua fecit pro ſe ſtari nō cō
uenit alias facile quilibet reuelans cō:
feſſionem poſſet penam effugere aſſerē
do ſe hoc feciſſe de licentia peccatoris ⁊
ſic lex eſſet impoſita verbis non rebus
cōtra decre. commiſſa §. porro. de elec.
lib. vj. dicere enim quod confeſſio ſua re
uelauerit eum a pena ⁊ in cauſa propri
2 ma probaret abſurdum eſſet †cuꝫ in cā
propria quis et iudex et teſtis eſſe non
poteſt ⁊ prohibeantur ergo ⁊c. preterea
poſito quod credi deberet de licentia

adhuc non excuſaretur preſbyter cum
enim videret ex tali relatione promptū
periculum imminere poſſe forſan homi
cidiū non debebat dictus preſbyter pec:
canti parere nec ad id artabatur preſer
tim cum ex tali reuelatione ⁊ periculo
ſecuto irregularitatis defectum poſſit
merito formidare. ¶ In contrarium vi
detur veritas ⁊ alio non dato ꝙ in the:
mate ſit ꝓpoſitum dictus ſacerdos dā
nari non poteſt tanꝙ reuelator cōfeſſio
nis et maxime directe vel pena ordina:
ria inferenda per dictū. c. omnes §. ca
ueant. ⁊ hoc oſtenditur infra ſcrip. plu
ribus rationib⁹. Primo q2 ſacerdos po:
teſt confeſſionē reuelare de licētia pec
catoris vt ſcribunt ⁊ no. doc. in. c. ſigni
ficaſti. de adul. ⁊ in. c. nemo. de ſimo. ⁊ ꝓ
batur in. c. Mattheus. eo. titu. ⁊ ibi not.
et ratio eſt in promptu. Si igitur prefa
tus ſacerdos hoc fecit de licentia prefa
ta excuſatur ſed quod fecerit de licētia
probatur ſeu ſaltem preſumitur ſufficiē
ter niſi aliud in contrarium probetur ꝑ
infraſcripta: vcꝫ in primo propter natu
rā actus †nā audire ꝯfeſſiones eſt act⁹
iuris diſpoſitione ſecretus in quo teſtes
non poſſunt nec debent adhiberi ſicut
nec examinationi teſtium qui ſecreto ⁊
ſigillatim deponūt vel inſtrumēta que
teſtes requirunt probare non poſſunt ⁊
ſic talium probatio efficitur impoſſibi
lis ſm regulas cōmunes. ¶ Et iō inſur
git alia regula ſpecialis per iura ſm di
uerſas qualitates negotiorꝫ diuerſos
modos probandi induxerūt nec volue
rūt anguſtare qualitates probationum
ſed potius ampliare ⁊ habilitare exem
pla patent: difficile eſt ꝓbare paternita
tem ⁊ filiationem copulam carnalem ⁊
conſanguinitatē longinquā: vnde iura
in his et ſimilibus caſibus qui non re
cipiunt conſuetas probationes conten
tant ꝓbatione qua haberi pōt: vt extra
de proba. c. tit. de ſi. preſby. Michael. de
teſtamen. licet ex quadā. cū ſi. ¶ †Itē 4
in. l. ſi quādo. C. vnde vi. difficile eſt pro
bare res ablatas et in. l. ſancimus. C. de
iudi. in munitione expenſarum: ideo lex
ꝓuidet ꝙ ſufficiat probatio leuis. Itē
ea que fiūt domi et in capitulo non pōt

per extraneos commode probari:ideo ad approbanda admittuntur domeſtici ⁊ illi de capitulo de teſti.veniens.ij.de proba.c.iij.et ibi not. vnde Inno.in.c. ſuper eo.ꝙ metus cauſa extra extendit l.ſi quādo.C.vnde vi.ad quancunqȝ violentiam. ¶ Item ad eccleſiam de dolo. ¶ Item ad fruct⁹. ¶ Item quādo dñs dānifit ⁊ hoc idē approbat hoſti. ¶ Itē tutor prelatus executor aliqua expendit nunquid in qualibet minuta expenerunt duo teſtes:abſit. Sed ſufficit probatio que cōuenientēr poteſt haberi ſm naturam actus. ¶ Itē de facto etiā ꝓprio queritur ab eo qui al's non eſt ideoneus teſtis vt in.l.ſerui rñſis canonizata.iiij.q.iij.vbi tex. Secundo reſpōſo dicit ꝙ tūc credendum eſt quādo alia ꝓbatio ad emendam veritatis non eſt: vnde glo.ibi dicit qđ propter defectum admittitur minus bonus.ad hoc facit de teſti. cog.c.ſi.⁊.xiiij.q.iij.in.c.ſi.et.C. de hereticis.l.vlti.de elec.cum dilecti.⁊ not.glo.in.d.c.ſi.de teſti.cogen.cū mulieris ſi. ¶ Quid igitur admirandum eſt ſi ſacerdoti bone fame et qui alias vixit honeſte de actu ꝙ obuenerit in foro penitentiali ſecreto ⁊ vbi null⁹ eſt nec cōſuetus eſt eſſe credatur maxime in materia aliquando reuelabili vt eſt predicta:vt.j.dicetur. Sed licet non ſtetur cōfeſſioni per ſe nec ſit preciſa probatio tamen intantum operatur hec preſumptio qđ tranſfert onus ꝓbandi in agentem q: his debet ꝓbare contra quā facit preſumptio vt eccle. benefi.c.vno. Preſertim cum non accuſet peccator ſȝ tertius:tunc enim ipſi tertio vere incūbit probatio ꝙ facere poterit probando ꝙ ſacerdos ipſe coram pluribus confeſſus fuerit ſe reuelaſſe ⁊ non adūciet de dicta licentia vel coram pluribus ſimpliciter reuelauit nil addito de licentia. ¶ Talis enim probatio ſufficit iſto caſu licet al's in criminali talis probatio non ſufficeret vt infra dicam. ¶ Si autem ipſe eſſet peccator qui accuſaret ſacerdotem de reuelatione ſue confeſſionis tunc forte ſecus ſm ea que ſcribit Ioā.and.poſt Innocē.de accuſa.ſuper his. nam ſi accuſo titium de periurio qui promiſit ſempronio ſoluere centum infra decem dies:et dico eum non ſoluiſſe ⁊ produco promiſſum per lapſus dierum ⁊ iuramentum certe non probo etiam ſi accuſatus fateatur ſe promiſiſſe et tempus lapſum dummodo aſſerat ſe ſoluiſſe quia tibi tertio non debui ſeruare probationem ſolutionis ſed ſempronio:vnde ſi ipſe accuſaret tunc dicenti ſe ſoluiſſe incumberet probatio:vt ibi not.ita recte in propoſito cum ipſe peccator de hoc non referat queſtionem ſed alius ſufficit ſacerdoti aſſerere de licentia hoc feciſſe ex quo peccator qui de huius licentia erat conſcius non refert queſtionem ſcđm predicta ⁊ not. in.d.c.ſuper his.⁊ ſcđm ea ſuper hoc infra latius dicam et hoc de

5 primo.† Secundo quia in materia dubia etiam penali que ſtat in ſecreto et conſcientia alterius ſtatur ſacramento rei vt eſt tex.in.c.ſi vero aliquid.de ſenten.excom.⁊ ibi eſt gloſ.ordi.notabilis: vnde ꝙ percutiens clericum ſciret vel neſciret eum clericum ſtatur ſacramēto ſuo:vt ibi:ad idem eſt tex.⁊ gloſ.ordi: notabilis in.c.in lectum.xxiiij.qđ.ij.vbi per iuramentum probat vir ꝙ ſororem vxoris cognouit credens eam propriam fore vxorem quando occulta negatio ꝓbetur:vide not.in.c.ſecundo.de torneamentis in nouella et qđ nota de homicidio ſignificaſti.ij.ſuper gloſ.not.quod nulli igitur dubium debet eſſe quod ſi in iudicio conſtitutus confeſſus fuiſſet ſe ſororem vxoris cognouiſſe ſed ſe hoc feciſſe ignoranter credens illam vxorē et hoc iuraret effugeret penam predictam.c.in lec.marit.et dicit ibi gloſ.hoc ideo quia aliȷ teſtes non poſſunt haberi. ¶ Patet igitur quod in materia penali ad euadēdam penam ſtatur ſacramento rei ratione materie ⁊ impoſſibilis probationis niſi contrarium probaretur:ita recte in propoſito cum de dicta licentia habita in confeſſione et in actu ſecreto de quo teſtes haberi non poſſunt ſtari dȝ aſſertioni iurate ſacerdotis niſi vt ꝑmiſſum eſt cōtrarium ꝓbaret p agētē. Tertio q: in materia non reuelabili preſumitur peccatorem nolle

prodi tamen in materia iuris permiſ-
ſione aliquando reuelabili ceſſat iſta
preſumptio ſeu ſaltem faciliter tollitur
6 alia preſumptione: † quia preſumptio
preſumptione reconditur. qui ſi. ſint le.
tantum. et ibi no. ¶ Illa autem mate-
ria de preſumptio. partium eſt alij re-
uelabilis iuris ꝑmiſſione ſm ea q̄ ple-
ne leguntur ꝛ no. in. c. officij. de penitē. ꝛ
re. vſ qñ mulier non eſt potēs reſarcire
dānum marito ꝛ videt ꝑiculū nō immi-
nere tūc poteſt ꝛ debet reuelare. ¶ Ta-
lis igitur materia cū aſſertiōe preſbyte-
ri ꝛ iuramento tollitur preſumptione ꝙ
peccator noluerit prodi imo preſumitur
ꝙ potius in caſu a iure permiſſo prodi
mādauerit. ¶ Preſertim cum ſacerdos
hoc aſſerat ꝛ iuret ꝛ facit pro hoc opti-
me qꝛ ipſa mulier moriens dꝛ alteri cō-
miſiſſe hanc reuelationem ꝛ illa parēs
reuelauit ꝛ hoc atteſtatur. igitur patet
ꝙ non ꝓdi curauit nec nocet ſi dicatur
commiſit alteri ergo non ſacerdoti. Pri-
mo qꝛ non infertur hoc qꝛ potuit cōmit-
ti duobus ꝛ merito ad ſecuritatē qꝛ non
erat certa ꝙ vn⁹ pareret al's quare nō
potius ſacerdoti hoc cōmiſſet tanꝙ ho-
neſtiori ꝛ cui vniuerſa ſecreta conſcien-
tie ſue propalauerat. ¶ Quarto iterū
non fuit cōfeſſus ſimpliciter ſe reuelaſ-
ſe ſed cum qualitate videlicet cū licen-
tia peccatoris modo ſic ſi titius ꝓbaret
intentionē ſuā per confeſſionē meā opꝫ
ꝙ aut meam cōfeſſionem recipias aut
reſpuas ꝛ maxime quādo cōfeſſio ꝛ qua-
litas adiecta ꝓbata ſunt ſub vno con-
ſtructu verborum prout hic qꝛ non ſim-
plr ꝛ de per ſe eſt confeſſus ſe reuelaſſe
ſed de licentia peccatoris ſm ea q̄ ſcri-
bit Ioā. and. poſt Archi. de confeſſione.
a. ꝗ. lib. vj. Iſtud etiā declaratur per ta-
le exēplum: pone ſtatutum imponit pe-
nā nuntio citāti ad domum niſi cedu-
lā citationis ꝛ nomē ſuum ibidē dimiſe-
rit nuntius retulit ſe citaſſe ad domum
cedulam ꝛ nomen ſuum dimiſiſſe accu-
ſatur ꝙ citauit ad domum ꝛ nomē ꝛ ce-
dulā nō dimiſerit ꝓducit accuſa. ad ꝓ-
bandum ꝙ ad domum citauit relationē
nuntij referēs ſe ad domū citaſſe: reus
producit totā relationē. ſ. ꝙ ad domum
citauit ꝛ ꝙ cedulā ꝛ nomē dimiſerit ob-
tent. eſt accuſatio non probata ꝛ nuntiū
effugere penā ꝛ propriam relationem ꝛ
hoc ex natura actus ita in ꝓpoſito vni-
cuiqꝫ enim ſtat in his qui ad ſuum offi-
cium ſpectāt ſaltem preſumptiue. de fri
gi. ꝛ maleficia fraternitatis de teſtibus
7 olim. † De officio eīm ſacerdotis eſt au-
dire confeſſiones ꝛ etiā peccatori ſatiſ-
facere ꝛ iuuare circa ea que tendūt ad
purgationē anime ꝛ in executione iniū-
ctorum ſibi ꝑ p̄ſbyterum: hic enim ſunt
ipſi confeſſioni annexa ꝛ cohērētia ꝛ de-
pēdētia ꝛ idem iudicium habēdū eſt de
conſtitutiōe trāſlato. ¶ Quinto quo ad
puniēdū ſacerdotē ſufficit ꝓbare qꝛ etiā
extra iudicium hoc dixit lꝫ alio caſu con
feſſio extraiudicialis in criminali non
ꝓbet ꝛ hoc ideo qꝛ alia probatio haberi
non pōt ꝓpter naturā actus ſecreti: ita
ſcribit Ioā. and. de pe. ꝛ re. omnis. ponit
Vincen. in. d. §. caueāt. pari rōne idē ſa-
cerdos dꝫ ſe poſſe defendere ꝑ aſſertio-
nem ſuā vel iuramētū ex quo alia ꝓba-
tio non pōt haberi qꝛ actoris ꝛ rei equa
8 dꝫ eſſe conditio. † Nec ob. ſi dicatur con-
feſſio alicuius non probat per ſe qꝛ pro-
prie non dicit probare ſed dicit ꝙ ſit ei⁹
confeſſio qualificata ꝛ ſic aſſerta ꝛ iura-
ta inficit propter naturā actus ꝛ facit
eā eſſe non idoneā confeſſionē nec ſuffi-
ciēs ad dānādum de tanto crimine ſeu
ſaltē vt ſupradictum eſt trāſfert on⁹ ꝓ-
bā. in aduerſarium. ¶ Sexto hec q̄ſtio
videt expedita ꝑ ea qui ſcribit Ioā. and
poſt Hoſti. in. c. omnis. de pe. ꝛ re. ſup ꝟ.
reuelare vbi format talē q̄ſtionē. Pone
parochianus accuſat p̄ſbyterum ꝙ re-
uelauit peccata in confeſſione depoſita:
ſacerdos confitet ſe illud dixiſſe ſꝫ ab eo
non habuiſſe in confeſſione ſꝫ alio mo-
do. dicunt quidam ꝙ niſi probet contra
preſbyterum ꝙ per confeſſionem illud
ſciuerit non puniet. Alij ꝙ punietur ni-
ſi probet preſbyter ſe alio modo ſciuiſſe.
¶ Hoſtiē. eligit quoddā medium ꝙ pu-
nietur aliqua pena extraordinaria: fa-
cit ad exceſ. prela. quā ſit ſed quo ad pe-
nā. c. omnis. ꝓbari opꝫ ꝙ ꝑ confeſſionē
ſciuerit ita in propoſito ad hoc vt locus
eſſet pene. d. c. oīs. opꝫ ꝓbari ꝙ ſine licē
tia hoc

ſta hoc reuelauerit: ꝛ hoc poſſet proba-
ri per modū de quo. ſ. dictū eſt: ꝛ fortiꝰ
in caſu nr̄o hoc procedit vbi eſt tertius
accuſans ꝛ nō peccator: ꝛ tn̄ in caſu vbi
peccator accuſaret h3 locū qđ predicit.
¶ Septimo ſi in criminali cā ad defen-
ſionē rei ꝛ ad fugiendā penā ſufficit ex
interuallo confeſſionē ſuam exponere 1
dūmodo nō perimat: ſed exponat vt in
c. dilectis. de accuſa. fortius licebit con 2
feſſionē exponere ꝛ qualificare ſil' cum
9 cōfeſſione ꝛ ſine interuallo. † nam que-
dam permittūtur ſtatim corrigi que cū 1
interuallo non conceduntur vt in teſte
qui antequam ad aliud diuertat poteſt
dictū ſuum corigere ſecus cū inteuallo
vt no. de teſtibꝰ cū clamor. Iſte ergo qui
dicit ſe reuelaſſe cū lnia nō fuit ſimpl'r
cōfeſſus ſ3 cū expoſitiōe et q̄lificatione
p̄dicta q̄ cū fuerit coniūcta ꝛ ꝯmuta et
vna cōtextu verborū prolata tota d3 re-
cipi aut tota expelli: vt. ſ. dictu3 eſt nec
nocet eidem ſacerdoti ſi dicatur nō de-
buit procedere propter periculu3 quia
iſta electio an ſit periculū vel non erat
peccatoris melius informati non ſacer
dotis: vt in. d. c. officiū. de peni. ꝛ re. ſed
etiam poſito ꝙ ex ea cauſa parere non
debuiſſet: tn̄ non pōt puniri tanq̄ reue
lator vbi eſt licentia peccatoris: vt. ſ. di
ctū eſt in omni. d. c. ſignificaſti. de adul-
teriis. ꝛ c. nemo. de ſimonia. ꝛ probatur
ꝛ not. in. d. c. Mattheus. eodem ti. eſſet
alium peccatum extraordinarie puniē-
dum ꝛ ſi forte errauit q2 putauit nō eſſe
periculum ex aliquibus cōiecturis vbi
erat mitius debet puniri. ¶ Preterea
dictus alius cōmiſſarius iam reuelaue
rat ꝛ periculum ortu3 erat ab eo imo
forte periculum fuiſſet cōtra ipſum pri
mum reuelātem niſi preſbyter ad hoc
interrogat. aſſenſiuiſſet quia relata ab
alio non credēs ſed ſibi ad iniuriam re-
putans forte eum veriſimiliter obuen-
diſſet. ꝛ ſm̄ hoc ſacerdotis ceſſauit peri
culum ꝛ non attulit ſi periculum erat.
¶ Si v̄o attēta cōditione ꝑſone nullū
periculū eſſe d2 ſi tale ꝓpter qđ relatio
deberet ceſſare ꝓſertiꝫ in ciuitate flor̄.
vbi nemo ꝯtra leges mutire mugire au 2
det ꝛ penā formidat ꝛ iuſtitiā cōſtātiſſi
mā ꝛ ipſa mulier mortua melius noſſe
hoc debuit cui viri ſui conditiones no-
tiſſime erant ꝛ preſumitur bene delibe-
raſſe niſi contrarium appareat vel pro-
bet' ꝛ per predicta ptꝫ clare r̄nſio ad cō-
traria ꝛ ſic obtinuit Lap. de caſtelho.

¶ Allegatio. xcv. de iurepatro.

☞ Tempus preſentandi q̄n incipiat
currere nouiter eccleſiam edificanti.
Patroni an poſſint ſecundo preſentare
vbi videtur deuoluta poteſtas per pri-
mam malam preſentationem.

Uedā eccleſia ſine cura iu-
xta diſpoſitionē teſtōris con
ſtructa eſt et completa cum
oi licentia Epiſcopi nec ipſa
eccleſia vel ſua altaria ſunt
conſecrata querit' qn̄ incipiat currere
tp̄s p̄ronis ad preſentandū rectorē tp̄e
eccleſie. ¶ Itē q̄dā eccl'ia ſine cura ꝛ ſi
ne oratore ſancti Fridiani ſm̄ diſpoſi-
tionē teſtōris conſtructa ꝛ etiam cōple
ta patroni eiuſdē eccleſie p̄ntāt p̄ſbyte
rū Jacobuꝫ in rectorē dicte eccleſie: tn̄
non preſentāt eū ordinario loci ad quē
ſpectat confirmatio ſed cuidā alio pre-
lato non habēti poteſtatē id faciendi. ꝛ
ſic dictꝰ rector cōfirmat' ab illo qui con
firmādi poteſtatē nō habuit: ꝛ ita cūm
iſta confirmatio dictꝰ p̄ſbyter Jacobus
preſentatꝰ predictus tanq̄ rector dicte
eccleſie eā ꝛ eius bona tenet ꝛ poſſidet
libere ſine aliqua ꝯtradictiōe ꝑ plures
annos: deinde cū lnia ordinarū loci et
corā ipſo ordinario predictus preſbyter
Jacobus ꝯmutat dictā eccl'iam ſancti
Fridiani cum quodā preſbytero vaſta-
gio rectore ſancti Damiani ꝛ vnuſq̄ſq3
ex cauſa ꝯmutationis renūtiauit dicto
ſuo beneficio ꝛ collatio. accepit alteriꝰ
predictoꝝ beneficioꝝ a dicto ordinario
ꝛ ſic dicto mō eccl'iam ſancti Fridiani
tenet ꝛ poſſidet plures annos tanq̄ re-
ctor ipſiꝰ eccleſie. ¶ Morit' ipſe p̄ſbyter
vaſtagius rector dicte eccl'ie ſancti Fri
diani p̄roni volunt eidē eccleſie preſen
tare rectorē ꝛ preſentāt infra q̄tuor mē
ſes a die obitus dicti preſbyteri vaſta-
gii ordinario loci quem preſentatum in
rectorē ordinariꝰ confirmat. † Queritur
nunq̄d illa ꝯfirmatio valeat cum dicti

patroni infra tempus debitum non pre 1
ſentauerint eo quod prima preſentatio
facta de ſupraſcripto preſbytero Iaco-
bo fuit facta coram non iudice compe-
tente qui confirmādi nullam habebat
poteſtatem et ſic dicta eccleſia nullum
habuiſſet rectorem: et ita collatio dicte
eccleſie ſpectat ad ſedem apoſtolicam
eo quod dici non poteſt per mortem
alicuius vacare ſed vacare vſq; nunc
ſeu nunquā fuit ibi rector et patronus
fuiſſe negligentes in preſentādo. Que-
ritur ergo quid iuris? Ad primum dicē-
dum q cum eccleſia ſit conſtructa ⁊ cō-
pleta licet non conſecrata autoritate
Epiſcopi ſtatim currit tēpus quatuor
mēſiū laicis patronis de iurepatro. q̄m.
et. c. cum propter. ¶ Ad ſcdm dicendū
licet patroni p̄ſentauerunt prelato qui
non habuit poteſtatē inſtituendi maxi-
me ſicut dicebāt ipſum habere ⁊ maxi-
me ſi ſic credebāt vt excludat craſſa ſi-
ue ſupina ignorātia non poſſent exclu-
di a p̄ſentādo hoc p̄textu q eccleſia ſit
deuoluta ad ſedem apoſtolicam per cō-
cilium Lateranen. quoniā deuolutio.
et per cōcilium Lateranen. ſit propter
negligentiam que non fuit hic quum
preſentauerunt licet minus legitime
probatur hoc de conceſſione preben. cū
noſtris. ⁊ quod notat Inno. ibidem imo
ſi ille q̄ p̄inſtituit erat quaſi in poſſeſſio-
ne iuris inſtituendi licet de iure ad eū
non ſpectaret titulus habuiſſet cano-
nicum de iurepatronatus conſultat. de
elec. querelā. alias procedit qd ſupra di-
ctum eſt. ſ. q non ſit neglecta nec ſit lo-
cus concilio Lateranen. licet millies ti-
tulus reſcindatur.

¶ Allegatio. xxvj. dñi Lapi.

1 ☞ Beneficia patronorum laicorū an vacent in curia.
2 Legatus an poſſit conferre beneficia patronorum laicorum.
3 Beneficia patronorū laicorum an includuntur in literis in quibus confertur beneficiū ad preſentationem quorumcunq;.
4 Permutatio beneficiorum ex patronis laicis facta in curia an valeat nō facta mentione patronatus.

Beneficia ⁊ vacantia in cu-
ria Romana ſeu apud ſe-
dē apoſtolicā q idē eſt vt
no. gl. in. c. ſtatut. de p̄bē.
li. vj. nō p̄nt p aliū q̄ per
Romanū pontificē cōfer-
ri: vt in. c. ij. de prebē. lib. vj. ⁊ que bñfi-
cia in curia Romana vacare dicant: ha-
bet in. c. p̄nti. eo. tit. ⁊ lib. ⁊ vltra illa va-
cāt. in curia ſeu apud ſedē apoſtolicam
alia bñficia vacātia per mortē capella-
norū dñi Pape cōmenſaliū vt in extra-
ua. eadē Io. xxij. §. rurſus. de q̄bus ple-
ne videre potes in opuſculo meo qd in-
cipit q2 ſepe. ⁊ lz in p̄dictis bñficijs ſic in
Romana curia vacātibus de iure cur-
rat tp̄s ita q poſt menſem p ordinariū
conferri p̄nt q2 ſunt oia talia bñficia ſe-
di aplice ſeruata per extrauag. dñi be-
nedicti. xij. q̄ incipit ad regimē tot per
extraua. bonifacij. vj. q̄ incipit pie ſolli-
citudinis. de q̄b9 facit mētionē Ioā. an.
in. c. ij. de p̄bē. lib. vj. etiā poſt mēſem nō
p̄nt per ordinarium conferri. Mō q̄rit a
me Lapo de caſtelhouo decretoȝ doc.
an inter p̄dicta bñficia i romana curia
vacantia ⁊ ſic etiā vt p̄fertur hodie per
dictos ſummos pontifices reſeruatos.
includant beneficia vacātia p mortem
capellanorū cōmēſaliū dñi Pape ⁊ alio-
rū predictorū ad que beneficia laici Pa-
troni habent ius p̄ſentādi. Etiā vt veri-
tas clarius eluceſcat. Primo dicem9 q
ſic. Scdo q nō. Tertio cōcludem9 q pu-
tabim9 eſſe verū. Et primo videt q in-
cludant. Nā lz laici p̄roni ius p̄ntandi
habēt tn̄ q̄tū ad hoc iuſpatro. q anne-
xū eſt ſpūali ſubſunt dño Pape de iudi.
q̄to. vñ Papa talia bñficia cōfert de iu-
rep̄rona. cū dilec. d offi. dele. dilec. ⁊ no.
gloſſ. in cle. ij. de preben. et facit ad hoc
opinio eorū qui dicūt q legatus de late-
re talia bñficia pōt conferre qd videtur
placere cōpoſtulano in. c. caplm. de re-
ſcrip. in magna gloſ. vltra mediū ante-
penul. colū. ⁊ Spe. in ti. ij. §. nūc tracte-
mus. ver. ſed nūquid legat9. ⁊ Gui. not.
in. d. c. dilec. ⁊ vin. in. d. c. dile. iij. de pre-
ben. libro. vj. et in ipſo proprio articulo
quod tractemus: videtur quod gloſ. in
c. ij. de prebend. libro. vj. que incipit nil

dicit.inclinet ad iſtam partem ſcꝫ quod talia beneficia laicorum includantur.
2 ¶ †In quib⁹ facit opi.que habet quod delegatus de latere talia beneficia nõ confert qd penul.glo.or.ſup verbo pſentare.in.c.cũ dilec.de iurepatro. ¶ Que plus dicit videlꝫ ꝙ ſi Papa concedit p̄lato qd poſſit eccleſiaꝫ inuitis patronis cõcedere: tamẽ non ſequitur ꝙ cõceſſerat patronis inuitis preſentibus ex iurepatro.⁊ placet etiam Hoſt.⁊ glo.ordinaria in.c.dilectis.de offi.delega.et facit optime qd recitat Joã.an.ſup dicta gloſſ in nouella videlꝫ hoſt.vidiſſe literam Papalem directã prela. Anglie in qua continebat̃ ꝙ quãdo Papa ſcribit ꝓ aliquo beneficiando non eſt ſue intẽtionis qd ei conferat eccleſiam in qua laicus habet iuſpatrona.⁊ per hoc dictum conſuluit Jo.an.in dicto articulo.
3 †Quidam habebat literã generaleꝫ a Papa de beneficio eccleſiaſtico cũ cura vel ſine cura etiã ſi dignitas ⁊c.conſuetum ab olim clericis ſecularib⁹ aſſignari ad cuiuſcunqꝫ ſeu quorũcũqꝫ collationẽ vel preſentationẽ ſeu electioneꝫ ſeu q̄uis aliam diſpoſitionẽ pertinentẽ cõiter vel diuiſim ſi aliquid in dicta dioceſi vacat vel in poſterum vacauerit ꝙ dixerit acceptandum infra menſem a noticia ⁊c.Executor confert ſibi eccleſiam ſpectantẽ ad p̄ſentationẽ patronorum laicorum q̃ritur nunquid valeat talis collatio ⁊ cõſuluit ꝙ non per hec dicta dicens ita ſeruari per verbum preſentationis iuxta p̄ſcriptã formam expreſ.in literis non includi preſentationẽ laicorũ patronorũ:ꝓ ⁊ ꝯ facit qd ſcribit Jo.an.in.d.c.ij.de p̄bẽ.li.vj.in nouella ſup gloſſ.nil dixit vbi tractat an reſeruatio beneficiorũ vacantium includit bñficia laici hñt cõferre ex priuilegio apl̃ico in quo articulo Archi.⁊ Jo.an.ſunt cõtrarij vt ibi recitat̃.veritatẽ puto in.q.principali ꝙ talia beneficia in dicta reſeruatione nõ cadãt: ad hoc moueor ꝑ rationes ⁊ autoritates.s̃.ꝓ hac parte inductas ⁊ ꝑ rationẽ glo.in.d.c.cum dilecti. de iurepa.q̃ eſt ꝙ ſi talia bñficia ꝑ iſtuꝫ vel aliũ moduꝫ ꝑ Papam vel p̄latos eccl̃iaſticos ꝯferẽt̃:laici retraherẽt̃ a fundatiõe eccleſiarũ cõtra quã rõnẽ nõ eſt veriſimile ꝙ dñs Papa in ſpeciẽ veneri:ergo in ſuis gñalibus verbis venire non intelligitur de offi.vica.cum in generali li.vj.nec obſtat qd ſupra dicatur ꝙ Papa talia beneficia confert vt in.d.c.dilectis ⁊ cũ dilectis.q2 illud intelligitur qñ hoc exprimit vt ibi not.⁊ not.glo.in.d.cle.ij.de prebẽ.nã non diſputat̃ de potentia Pape quia planuꝫ eſt qd põt ſi vult ſed diſputat̃ de eius intentione an velle p̄ſumatur hoc nõ expreſſo: ⁊ dicit̃ ꝙ non ꝑpter rõnes p̄dictas ⁊ nimiã cupiditatẽ in collatione oſtẽderent prelatꝭ eccleſiaſtici ſi ſuo iure laicos priuarẽt potiſſime cum reſeruato iure laicorum plus habeant in cõfirmatione ⁊ inſtitutione ꝙ̃ laici in preſentatione. 4
†Et per iſtud ſepius dixi ꝙ ꝑmutationes q̃ fiũt in curia taliũ eccleſiarũ nõ facta mẽtione ꝙ in iſtis ſpectet p̄ſentatio ad laicos non valẽt ſed ſunt ſurreptitie:ſic eſſet impetratio talis bñficij hac qualitate tacita de reſcript.ſup literis.nã ꝑ taleꝫ modũ ꝑmutandi poſſet longo tp̄e imo p̄petue etiã occurere ꝙ p̄ſentatio de facto non rediret ad p̃nos ⁊ habere ẽt cõtingeret rectores ſibi nõ gratos q̃ ſũt magis p̄iudicij ⁊ hac rõne dicimus qd hmõi ꝑmutatiões nõ p̄nt ſic ſine cõſenſu eorũ ad quos ſpectat collatio electio vel p̄ntatio rectoris in talib⁹ eccleſijs vt not.glo.in.c.vnico.de rerum ꝑmu li.vj.⁊ impune vidi ſic ſeruari ꝑ dñm Grego.Papã.xj.nã dũ contuliſſet eccleſiam ſancti Romuli floren.d ño citari de vrſinis ad ſupplicationẽ dñi Jacobi de vrſinis Cardinalis non facta mentione qd ad illam parochiã eiuſdẽ eccleſie haberent conferre p̄ntare rectorẽ.⁊ idẽ Cardinalis intraret vt grã ſeruaretur et vt mentio fieret nõ potuit hoc obtinere et ſic impetratio caruit effectu ⁊ ita ſeruãdũ puto maxime de honeſtate ad quaꝫ iura trahẽda ſunt.iiij.di.erit autem.

¶ Allegatio.xcvij.de cauſa poſ. et proprietatis. Rub.

1 ☞ Clementina vnica de cã poſ.⁊ proprieta.qualr̃ ſit intelligenda.

2 Petitorium quo caſu poſſit per exceptionem ſpoliatiõis ſuſpendi.

3 Reus contra quem agitur rei vendi. an poſſit ſuper eadem actorem reconuenire.

4 Conuentio ⁊ reconuētio an poſſit ſuper eadem re fieri.

1 Queris † a me non incaute de intellectu clemētine vnice de cauſa poſ. et proprietatis: q̄ diſponit φ in cā bñficiali ad ſedē aplicam deuoluta lʒ tā appellato φ appellanti nedū petitorium ſed etiā poſſeſſoriū intētare ⁊ ante cōcluſionem ſuſpendere petitorium a ſe ⁊ ab aduerſario inchoat. in ſolo poſſeſſorio procedendo dubiuʒ tibi facit no. qđ nō vr̄ quō intentato petitorio p aduerſariuʒ actorē reo cōpetat poſſeſſoriū interdictū. nam petitoriuʒ actoris preſupponit reū poſſidere: ſed poſſeſſorium rei preſupponere debet actorem poſſidere. ⁊ ſic iſta iudicia ſe nō compatiuntur et quod ſuper eadem re petitorium ab vna parte et poſſeſſorium ab alia fieri non poteſt niſi in caſu. c. ex cōqueſtione. de reſtitu. ſpolia. ⁊ tangit glo. in decre. fin. de ordi. cogen. Caret ergo exemplo et practica dicta clemen. ⁊ fruſtra membranas occupat: ⁊ quia prudēter queris prudenter tibi et exquiſite reſpondēdum eſt. ⁊ fateor tibi de re iſta heſitandum ⁊ gloſſatores inde ⁊ tanꝙ muſcipula ſuper pēnas tranſiuerunt q eorum reuerentia ſalua melius illum ter. gloſſando aperire debuerunt. Audiui dominum meum Jo. de lignano dicere et hoc intelligere debere quando actor poſt intentatum petitorium ſpoliauit reum quo caſu reus poteſt ſuſpēſo petitorio poſſeſſorium intentare ⁊ ſic ſcđm eum eſt dare aliud exemplum excepto caſu decre. ex conqueſtione prealle. in quo petitorium ab vna parte et ab alia poſſeſſorium ſup eadē re pōt intentari: ſed iſte nō vr̄ mihi ſanus intellectus illius clemētine propter multa. Primo quia in hoc caſu aliud paratum erat remedium qr nō ſolū ea poſt litem cōteſt. ſʒ etiā ea q̄ ante ſaltim poſt citationem attētata ſunt ſine libello et puro ⁊ mero officio iudicis reuocantur in ſtatum priſtinum vt plane not. gloſſ. in cle. j. vt lite penden. ⁊ ſm eandem gloſ. in hoc differt iſte modus a regula de reſti. ſpo. quia hoc modo de plano expeditur in reſtitutionibus libellus offertur et lis conteſtatur ⁊ ſic facilior et fauorabilior. Non eſt igitur veriſimile quod noua ⁊ inutilis prouiſio ⁊ ſuperflua facta
2 fuerit. ¶ † Item poterit dicto caſu petitorium ſuſpendi per excep. ſpo. que etiā poſt litem cōteſta. poteſt opponi de nouo emergat de offi. deleg. inſinuare. Itē cum petitorium non detur niſi aduerſus poſſidentem ſi intentans petitoriū ſpoliat poſſeſſione videtur hoc ipſo ſuſpendi petitorium ſuum: quia quod querebat intus habet ⁊ reo deſinente poſſidere ſine dolo debet abſolui. ff. de rei vendi. l. ſi autem. vnde non expediebat per nouam prouiſionem ſuſpendere. ¶ Quare melius videtur mihi in alio exemplo poſſe dicta clemē. practicari vt videlicet dicam⁹ quod ego agebam cōtra aduerſarium poſſeſſorio quod fieri poteſt: ⁊ ſic proponebam ipſum poſſidere ipſe recōuenit me petitorio quod poteſt ſuper eadem re pro iſto caſu nō ob
3 ſtat † quia reus contra quem agebatur rei vendi. non poteſt ſuper eadem recōuenire actorem quia tunc ageret ſuper re quā poſſidet quod nō licet: qr vt ſcribit Jo. an. in decre. preſentia. de proba. ſuper verſi. ceteris. hoc accidit propter nimiam petitionem cōuenti cui alia petitio reconuentionis eſt annexa alias
4 non liceret: ⁊ † quod conuentio ⁊ reconuentio poſſit fieri ſuper eadeʒ re eſt clarum et probatur in. l. ſi inter me. de except. rei iudi. quod plenius videtur. ꝫ. clemen. alleg. Modo ſi iſta cauſa per appellationem deuoluatur ad curiam potero procedere in ſolo poſſeſſorio meo ⁊ ſuſpendere petitorium meum conuentionis et petitorium aduerſarij reconuentionis quia vtrunqꝫ petitorium intendebat: ⁊ facit ad hoc litera dicte cle. que loquitur coniunctim de petitorio a ſe et ab aduerſario intentato et idem eſſet ſi ego licet poſſem agere petitorio et poſſeſſorio. vt in. c. j. de reſtitu. ſpo. et aduerſarius me reconuenit ⁊ ſic vterqꝫ petitorium intētauit ⁊ cum eſſet appel

latum ad ſedem apoſtolicam:ideo vo⸗
lui ſuſpendere vtrunqꝫ petitorium et
agere poſſeſſorio:et dicitur in iſta cle.
qd̄ hoc poſſum:⁊ ſic planus eſt intelle⸗
ctus iſtius cle. Sed dum hic eſſem oc⸗
curri mihi quod ſcribit Jo.an.in ſpe.de
peti.⁊ poſſeſ.§.vlti.ad fi.vbi refert iſtā
practicam fuiſſe in tali exemplo decr.
extraua.execrabilis.Jo.xxij. ¶ Jmpe⸗
trauit a contra.b.literam papalem ad
ordinarium ꝙ ſi conſtaret dictum.b.cō⸗
tra dictā decre.tenuiſſe decanatum et
ꝑpoſituram coram vtrunqꝫ haberet cu⸗
ram animarū prepoſituram illā confer⸗
re autoritate ap̄lica illi.a.ordinari⁹ exe
cutor illo.b.non citato nec cognito de
facto prepoſituram illam contulit ⁊ in
poſſeſſionem induxit dictum.a.expul⸗
ſo.b.qui appellauit ad curiam:ipſe.b.
petebat ante omnia reſtitui ⁊ fateor ꝙ
beneficium dicte clemen.ſe porrigit ad
iſtud exemplum quod ſepius occurrit
in exemplo meo predicto nec eſt incon
ueniens quod vna lex ad plures caſus
ſe porrigat ⁊ ita tue queſtioni ſatiſfactū
puto.

¶ Allegatio.xcviij.de arbitrijs.

1 Minor compromiſſum faciens ſue
curatoris autoritate an poſſit poſtea il⸗
illud compromiſſum petere pronuntia
ri nullum.

2 Appellatione facta a diffinitiua ſentē⸗
tia appellationis articul⁹ non diſtingui
tur a negotio principali.

3 Judex appellationis ⁊ nullitatis pōt ꝓ⸗
nuntiare ex veteribus actis validis re⸗
probatis:inualidis ſecus ſi oīa facta fo⸗
rēt inualida.

4 Cauſa nullitatis ⁊ appellationis q̄liter
ſunt contrarie.

5 Judex appellationis poteſt abſoluere
⁊ ſtatim eundem ex alia cauſa condem
nare.

1 Factum tale ſe hꝫ Andreas
propoſuit coram iudice or⸗
dinario ſe feciſſe cōpromiſ⸗
ſum cum Dardo certo loco
et tempore qui tempore di⸗
cti compromiſſi erat minor annis ⁊ ipm
cōpromiſſum feciſſe ſine autoritate cu⸗
ratoris.quare petebat nullum pronūtia⸗
ri compromiſſum ſup q̄ petitione parti⸗
bus citat.⁊ lite conteſt.⁊ dato pempto
rio termino ad probādum dicte partes
dilatione p̄dicta pēdēte fecerunt aliud
compromiſſum de predictis q̄onibus in
alium arbitrium:poſt que idē Andreas
comparuit corā dicto iudice ⁊ propoſuit
ꝙ dicta lite pēdēte factum erat dictum
ſcd̄m cōpromiſſum ⁊ finitū erat primū
⁊ ei per dictas partes tacite renuntia⸗
tum ⁊ ſic litē ſup primo vlterius pro⸗
ſequi non tenebātur:⁊ ideo ſe petebat
abſolui ab obſeruatiōe dicti iudicij ſup
primo dicto compromiſſo citata parte ⁊
contradicente Andreas probauit ⁊ fidē
fecit de primo ⁊ ſcd̄o compromiſſo pars
aduerſa negabat primū compromiſſum
p ſcd̄m expiraſſe:q̄re idē Andreas petit
ſup hoc ſibi dari conſilium ſapiētis ⁊ iu⸗
dex de conſenſu priū ſup petitione con⸗
ſilij ⁊ ad conſulēdū commiſit cuidā iur.
perito q̄ viſis actis et acitat.conſuluit
in effectu ꝙ dictus Andreas non erat
abſoluēdus ab obſeruatiōe dicti iudicij
⁊ ꝙ dictus Dardus diffinitiue erat ab⸗
ſoluendus a dicta prima petitione dicti
Andree ⁊ contentis in ea ex eo q: vt aſſe⸗
ruit producta propoſita ⁊ probata p di⸗
ctum Andreā non erāt ſufficiētia ad in⸗
ferēdū intētū dicti Andree ⁊ iudex p̄di⸗
ctus qui propter reformationē citat.co⸗
gebat ſequi conſiliū pronūtiauit fm for
mā dicti conſilij a qua ſnīa pro parte di⸗
cti Andree fuit ad ſupiorē iudicē appel
latū ⁊ de nullitate oppoſitū ⁊ ſi aliq̄ fo⸗
ret fuit appellatum ⁊ p cā̄s nullitatis ⁊
iniquitatis dicte ſnīe fuit dictum in ip⸗
ſa appellatione q: dicta ſnīa erat nulla
ſeu ſaltē iniqua ex eo ꝙ lata p̄textu cō⸗
ſilij dicti et ꝙ dictū conſilium erat nul⸗
lū ⁊ ſequi non debebat ex eo q: redditū
extra tp̄s indultū a lege municipali ei⸗
dem conſultori ad conſulēdū ſub pena
nullitatis conſilij. ¶ Itē pro eo q: dictū
conſiliū fuerat redditū vltra formā mā⸗
dati ⁊ cōpromiſſionis facte dicto cōſul⸗
tori p dictū iudicē:nā cū ſibi fuiſſet com
miſſum ꝙ cōſuleret ſup dcō articulo an
idem And.deberet abſolui ab obſerua⸗
tiōe dicti iudicij p̄textu dicti cōpromiſ⸗
ſi cuius vigore dicebatur finitū primū

compromiſſum ſup quo agebat ipſe cõ=
ſultor conſuluit ipſum dardũ fore diffi=
nitiue abſoluẽdum a principali petitio=
ne:cũ tamẽ etiã ſupra dictũ ſcdm cõpro
miſſum idem Andreas adhuc non de=
buiſſet abſolui ab obſeruatione dicti iu
dicij tamẽ adhuc ſuper petitione proba
re poterat de iure ſuo ⁊ de minori etate
q2 non erant elapſa tempora probatio=
nis. Item pro ea q2 dictũ conſilium fuit
redditum locum et tpe vetitis a iure.ſ.
nec tpe ⁊ non de die ⁊ non ad bãchum
iuris ſed ſuper porta palatij. ¶ Modo
rebus ſic ſe habentibus querit de plu=
ribus. primo q̃ritur vtrũ procedendum
ſit in cauſa appellationis ⁊ nullitatis fa
cit dubium q2 hic fuit ſententia diffini=
2 tiua † ⁊ quãdo appellat a diffinitiua ſen
tentia articulus appellationis non eſt
diſtinctus a negotio principali de ap=
pellatio. non ſolũ.l.ſi.vj.⁊ not.in.c.Ray.
de teſtamẽtis ſuper glo.⁊ ita in Spe.de
appel.§.qualiter.verſ.iiij.et ſm hoc vi=
detur ingrediendum lit.⁊ narrare ſen=
tẽtiam nullam ex cauſis predictis ⁊ pe=
tere eam nullam pronuntiari ⁊ dictum
Andream fore abſoluendum ab obſer=
uatione dicti iudicij ex cauſa predicta
⁊ hoc eſt planum vbi per ſcdm compro=
miſſum primum fuiſſet expiratum.⁊ vbi
actor ex tali cã poſſit petere ſe abſolui
ab obſeruatione iudicij verũʒ in hoc eſt
vnũ periculuʒ q2 per ſcdm compromiſ=
ſum non expiraret primũ:iſta cã non eſ=
ſet ſufficiẽs ⁊ non poſſet pronũtiari An=
dream abſoluẽdum ab obſeruatione di=
3 cti iudicij eſto q dicta ſentẽtia eſſet nul
la vel iniqua ex dictis aliis cauſis ſed
potius contrariũ vñ dicto caſu deberet
iudex dicere pronũtio ſniam fuiſſe nul
lam vel iniquam ex tali cauſa vel ex ta=
li defectu pceſſus: tñ ex aliis prioribus
actis pronũtio dcm̃ Andreã nõ fore ab=
ſoluendũ ab obſeruatione dicti iudicij.
† Nã iudex appl'onis ⁊ nullita.põt pro=
nũtiare ex veteribus actis validis re=
probatis inualidis lʒ ſecus ſi oĩa fctã fo
rẽt inualida vt probat ⁊ legitur ⁊ notat
accu.in.l.cõquerebat.de re iudi.⁊ eo.ti.
iudex.vide per dñm Bar.⁊ ſpe.in ſpe.de
ſen.excõ.§.iuxta.verſ.ſi.cauſa.⁊ Jo.and.

ſuper dicto.ver.plenius. Sed qño igi=
tur debebat Andreas redire ad ſuam
cauſam pncipalẽ ⁊ ad probãdũ cõtẽta
in ſua prima petitione a qua diſceſſe=
rat putans ſe debere abſolui ab obſer=
uatione iudicij ex cauſa predicta:nam
non videtur q poſſet rediri.nã hec ap=
pellat.⁊ nullita.cã eſt vna ⁊ diuidi non
põt ſimul ergo eſt tractãda. ¶ Itez per
l.municipalem.cauſa appellatiõis nul=
litatis ⁊ iniuſtitie habet breuem inſtã=
tiã que ſimul finietur cũ deciſione pri=
mi articuli ita q poſtea non poſſet tra=
ctari alius ⁊ quod iſta ſimul tractentur
videtur impoſſibile p incompoſſibilita
tẽ. nã in vna parte petit abſolui ab ob=
ſeruatione iudicij videtur ⁊ in alia par=
te rẽdere ad litẽ proſequẽdã ⁊ finiendã
vt pnũtiaretur ſup principali petitione
hic ſunt inuicẽ contraria. tñ puto q ex
iſta euidenti cã poſſit Andreas vtrãq
cãm ſimul ducere ſub verbis q̃ denotẽt
conditionẽ ordinẽ ſucceſſiuuʒ ſicut dici=
4 mus † q cã nullitatis ⁊ appellatiõis ſũt
cõtrarie:q2 vna pſupponit ſententiam
valere ⁊ alia eſſe nullam. ¶ Tamẽ ſub
iſto ordine ſucceſſiuo ſimul dicuntur di=
co ſniam nullã ⁊ ſi q̃ eſt remedio appel=
la.peto eã reuocari vt plene not. Inn. ⁊
aliij docto.in.c.dilecto.de appellationi=
bus et eſt vſq3 alia talis conditio ſiue
ſucceſſio in tali libello neceſſaria q Ho=
ſtien not.in.d.c.dilecto q taliter agens
debet proteſtari q in proceſſu cauſe al=
terum dictorũ modorũ eliget ⁊ proſequi
intẽdit ex hoc pter contrarietatẽ q̃ eſt
inter nullitatem ⁊ iniquitatẽ. Ita recte
in propoſito dicẽdum videtur vt.ſ.ppo=
nit Andreas dictã ſniam nullam ex di=
ctis cauſis ⁊ nullam pronuntiari petat
⁊ ſi qua eſt remedio dicte appellationis
reuocari tanq̃ iniquam ⁊ pronuntiari
ipſum Andreã abſoluendum ab obſer=
uatione iudicij ex prioribus actitatis q2
facta eſt fides de ſecundo compromiſ=
ſo:vt.ĩ.et ſubiungit verum. ſcʒ caſum
alias p dictũ primũ compromiſſum ap=
paret dictũ ſcdʒ nõ fore reuocat.⁊ ſic di
ctũ And.non fore abſoluẽdũ ab obſer=
uatione dicti iudicij peto pronũtiari di=
ctũ primũ compromiſſum nullũ ſm fo=

mam petitionis protestans ꝙ in ꝓceſſu cauſe alterum eligere ꝛ ꝓſequi duntaxat intēdo: tamen hoc non eſt in vſu ꝛ ſine tali ꝓteſtatione ꝓcedunt tales libelli et in romana curia obſeruantur. Sed pro hoc eſt cauēdum quia in cauſa principali non ſunt facte probationes minoris etatis. ꝛ ideo porrecto libello ꝑdicto in nullita. ꝛ appella. petatur dilatio ꝛ remiſſio ad partes nec fuit factum in cauſa principali. quia in cauſa appellationis a diffinitiua non ꝓbata ꝓbabo ꝛ non propoſitum ꝓponam de teſtibus fraternitat. ꝛ c. Joannes. de inſtru. cum vtrobiqꝫ notatis ꝛ omnia ſimul ducere poſtea omnibus actitat. ꝛ elapſis dilat. examinabuntur acta ꝛ totus proceſſus recenſebitur ꝛ ſi per ſecundum compromiſſum apparebit dicto caſu actorē potuiſſe petere ſe abſolui ab obſeruatione dicti iudicij ex dicta cauſa. ſ. quia per ſecundum compromiſſum fuit primum finitum ꝛ condemnabitur pars aduerſa in expenſis prioris cauſe ꝛ ſecunde. Si autem examinato ꝓceſſu ꝛ alle. ꝛ diſputat. audit. appareat per dictū ſcd̄m cōpriſſum primum non expiraſſe ſeu dictū actorem non potuiſſe de iure ſic petere: tunc ſi ſentētia appareat nulla vel iniqua ex alijs cauſis ꝓnuntiabit ſententiam nullam vel ceſſabit ex cauſis ſuis ac demum prius actitatis ꝓnuntiat dictum Andreā non fuiſſe nec eſſe abſoluendum ab obſeruatione iudicij ꝛ ipm condemnabit in expenſis ꝛ hoc non eſt nouum † ꝙ iudex appellationis poteſt abſoluere ꝛ ſtatim eundem ex alia cauſa condēnare: vt no. Joā. and. in. c. Raynal. de teſta. ſup glo. in alleg. de accuſatio. ad petitionem ꝛ not. in. c. dilecta. de appella. ſuper ver. latas in nouella. ꝛ ſi ſcd̄m vtilitatē appareat eſſe probatum de minore etate vel aliquod aliud de nouo propoſitum vel probatum qd̄ inferat nullitatē primi compromiſſi qd̄ fieri poteſt in cauſa appellationis quia non propoſitum ꝓponam ꝛc. tūc adijciet iudex in ſentētia ꝛ quia in vobis eſſet probatum ius dicti Andree ſuper petitione principali pronuntiauimus dictum compromiſſum primum fuiſſe ꝛ eſſe nullum ꝛ partē aduerſam in expēſis condēnamus. Si vero nil de principali petitione appareat eſſe ꝓbatum tūc iudex dicet contrarium vcꝫ ꝛ quia ſup ꝑncipali petitione ꝓ parte dicti Andree nil conſtat eſſe ꝓbatum: ideo dictus dardus a dicta petitione ꝛ contētis in ea diffinitiue abſoluimus ꝛ partē aduerſaꝫ in expēſis condēnamus. Sꝫ pone ꝙ ſentētia ꝓnuntietur nulla vel iniuſta ex aliqua cauſa ſed non ex eo ꝙ primum compromiſſum ſit finitum p ſcd̄m: imo pronuntietur Andreā non eſſe abſoluēdum ab obſeruatione iudicij. Quid erit de expēſis dubium facit quia in iſto caſu vtraqꝫ pars ſuccubuit ꝛ vtraqꝫ obtinuit in parte. nam in eo ꝙ ꝓnuntiatur ſentētia nulla ꝛ iniqua obtinuit Andreas ꝛ dardus ſuccubuit ꝛ ſic dꝫ in expēſis condēnari puto dardum debere condēnari in expēſis principalis cauſe ꝛ p̄ſentis numquid eſt in omnibus ſeu ꝑ omnib⁹ actitat. prioris cauſe ſed a die late ſentētie curia nō videbat ſentētiā nullā vel iniquaꝫ ex ac. eā ſatagēs defendere vexabat defendēdo ꝛ Andreas iuſtā habuit defendēdi cauſam cum ſententia eſſet nulla vel iniqua lꝫ ꝓnuntiet Andream non fore abſoluendum non tamē ꝛ hoc expreſſe dardo imo dꝫ habere gratias Andree quia ex appellatione ꝛ ꝓceſſu reportat ſentētiam ꝓ ſe. fateor tñ quia per hanc ſententiam apparet quia Andreas iniuſte litigauit vt in principali petēdo ſe abſolui ab obſeruatione iudicij ꝛ ſic vexaſſe dictum dardum ꝙ debet condemnari in expenſis factis per dardum ab ea. di. equa petit vſqꝫ ad illud actum in quo iudex grauauit Andream vcꝫ a die in qua ſententiam protulit quam ex defectu conſilij promere non debebat. Sed quid ſi poſtea iudex ſm̄ premiſſa pronuntiet compromiſſum primum nullum quia in cauſa appellationis probatus eſt defectus etatis qui proponebatur in primo libello. dico qd̄ dardus debet condemnari in expenſis cauſe appellationis ꝛ pronuntia. ex nouis probat. ꝛ non ex veteribus actitat. ꝛ ſic ſine culpa primi iudicis vel partis vt in. c. Joan.

¶ Allegatio.xcix.

1 Commune floreñ. conceſſit quibuſdam officialibus priuilegium vt poſſint ferre arma ⁊ duobus alijs concedere. item conceſſi: ſapientibus communis illud idem: vnus fuit de dictis officialibus ⁊ etiam ſapientibus: an poſſit concedere quatuor.

2 Jura diuerſa an poſſint in eadem perſona concurrere.

1 Commune flor. conceſſit in priuilegio quibuſdã officialibus ſuis q poſſit impune deferre arma per ciuitatem floren. ac etiam poſſent concedere licentiam huiuſmodi arma impune deferẽda per ciuitatẽ vni quem eligere voluerunt ⁊ hoc conceſſit dictum commune predictis officialibus ⁊ hoc in honorem ⁊ primum ⁊ quarundam legum cõditarum per eoſdem pro libertate dicti cõmunis. ¶ Quod etiam priuilegium conceſſit dicta cõmunitas tribus ſapientibus dicte ciuitatis: qui dictas leges dictauerunt ⁊ ordinauerunt. Contingit q vnus de dictis officialibus fuit etiam de numero dictorum ſapiẽtum electus ad dictandum dictas leges: ⁊ etiam in dicto priuilegio conceſſo dictis tribus ſapiẽtibus expſſis ⁊ nominatis. ¶ Modo queritur nunquid predict⁹ talis qui fuit affinibilis: ⁊ nominatus in priuilegio conceſſo dictis ſapientibus nominatis poſſit concedere licentiam portãdi dicta arma duobus: vni tanq̃ officialis: ⁊ alij tanq̃ ſapiens ⁊ dicitur q ſic pbatur: certum eſt q illud quod in duabus perſonis recipitur in vna duplici iura conſiderat. recipi debet. ff. ſi cer. peta. l. ſingularia. de peni. diſtinct. iij. adhuc inſtant vbi not. ⁊ ix. q. j. in ſcriptis.

2 ¶ † Prima certum eſt q quis poteſt habere vices plurium perſonaruz hinc eſt q prelatus vnius eccleſie poteſt habere iura canonicalia in eadem eccleſia. de conceſ. preben. cum in eccleſijs. lib. vj. ff. quando appel. ſit. l. j. §. ſolet. in fi. de hoc de probatio. ex literis. cum ſuis remiſ. ⁊ q duo diuerſa iura poſſint in eadem perſona cõcurrere. xxj. q. j. relatio. ff. de operis libertorum. l. duorum liber. ⁊ facit quis aliquid tanq̃ alius. xvj. q. j. §. ſuperiori. ⁊ c. ſi eccl. xxiij. q. iij. duo iſta. et. c. ſi eccleſia. in titu. ff. de adop. ſi pater. §. quis duos. ⁊ l. ſi conſul. de inoffic. teſta. papiniani. §. impuberes. et. l. ſi filius. et. l. aduerſus. §. j. de poſtula. l. vlti. cañ. in. q. vij. §. tria. verſi. ſi contra. ff. cuiuſq3 vniuerſitatem eorum. §. reſponſo pro ſocio. l. ſane. in princ. ff. ſol. ma. l. ſi ratio. §. item nunquid. ff. ad trebellia. debitorum. §. ſi de ſuc. ex con. l. j. §. videndum. C. de admini. tuto. l. cum quidam. de adulterijs. l. iur. mariti. extra de elec. cum inter. ⁊ c. q ſin. §. preterea. de offic. ordi. ſi ſacerdos. de rebus eccle. nõ alie. ſi que. de ſo. compe. licet. de preſcrip. ad audientiam. in fi. qui fi. ſint legit. per venerabilem. ¶ Item quãdo duo iura ſimul concurrunt in vna perſona de duobus iure diſtinctis per ſe de quolibet eſt iudicandum non vt de vno tãtum: hoc ptz ex verbis legis dicentis q diſcreta iura ſunt iura: aliud quidẽ tutoris: aliud legatarij: licet in eadem perſona concurrant vt in. d. l. tutorem. ⁊ C. de de admi. tuto. l. cuz quidam. Hinc eſt q equaliter ſe colligens ⁊ collocans in duobus locis vtranq3 dicitur habere domiciliũ. ff. ad municip. l. labeo. et. l. aſſumptio. §. iuris prudentibus de ſepulturis cum quis. ij. reſponſo. lib. vj. vice quorum locorum grauatur ⁊ honoratur vt ibi. e. ff. ad munici. l. incola. ¶ Item eligit quis iure pprio ⁊ procur. ac ſi due eſſent perſone. de elec. ſcriptum. ⁊ eo. titu. c. pe. §. porro. li. vj. Item epiſcopus legatarius percipit legatum ſibi factum vt legatarius ⁊ nihilominus vt epiſcopus pcipit canonicam portionem de legatis factis eccleſie cathedrali vel alijs eccleſijs ſibi ſubiectis. de teſt. officij. ⁊ c. requiſiſti. ⁊ filius inſtitutus heres rogatus de reſtituẽda hereditate detrahit legitimaz debitam iure nature vt filius: ⁊ quartã trebellianicam vt heres. eo. titu. raynutius. et. c. raynaldus et generaliter vbi diuerſa iura non repugnantia concurrunt in vnã poteſt vti ſicut poſſent due: ptz in prealleg. iuribus. ita in propoſito cũ predict⁹ de quo queritur fuerit inter

dictos officiales cōmunis tanq̄ princi-
palis officialis ꝛ induſtria ſua in ipo of-
ficio vſus eſt ſicut vnus ex alijs p̄tʒ q̄
ex iſto capite de per ſe dʒ conſequi pri-
uilegium armorum portandorum pro ſe
ꝛ vno alio ſicut quilibet ex p̄dictis offi-
cialibus. Itē conſtat q̄ eadē p̄ſona de
qua queritur fuit inter aduocatos ele-
cta ad dictandum dictas leges ꝛ tanq̄
aduocatus et doctor iure intra dictos
principales officiales laborauit ꝛ iuris
peritia ꝛ induſtria ſue artis vſus eſt ꝛ ex
iſto capite dʒ conſequi ꝛ habere priuile-
gium armorum pro ſe ꝛ et vno alio ſicut
alij ſapientes qui cum eo ſimul labora-
uerant nec obſtat q̄ ex alio capite hoc ha-
bebat p̄ vno ſocio ꝛ ex iſto habebit pro
vno alio ſicut ſi eſſet perſona diuerſa.
Conſtat enim q̄ ſi fuiſſet vna alia p̄ſo-
na hoc haberet igitur ꝛ ipſe hoc caſu p̄
iura p̄dicta.

¶ Allegatio. c. de conſtitutionibus.

1 Ex Statutū excludēs feminas a ſuc-
ceſſiōe maſculis exiſtētibus an valeat.
2 Lex antiqua ſemp̄ fuit ratione vallata
alr non eſſet lex: ꝛ lex noua corrigēs pri-
mum pōt aliquo reſpectu eadē dici cuʒ
prima.
3 Statutum laicorum diſponēs q̄ frater
excludat ſorores fratris an extēdat ad
clericos fratres.
4 Lex municipalis fauet eccleſijs nec cō-
cernit perſonas eccleſiaſticas niſi p̄ pa-
pam ſit approbata.
5 Diſpoſitio legis municipalis diuerſimo-
de conſideratur.
6 Uerba ſtatuti debent intelligi genera-
liter prout ſonant.
7 Jus ſanguinis tolli non poteſt.
8 Lex vel ſtatutū laicale an poſſit ad cle-
ricos extēdi.

1 In † queſtione p̄poſita de
facto videtur grande du-
bium an ſtatutum exclu-
ſorum filiarū ſit validū
p̄ not. p̄ Dy. in regula in-
dultum. de reg. iur. li. vj. ꝛ
Cy. in l. ſancimus. de nup. ꝛ Joā. and. in
addi. Spec. in titu. de ſucceſ. ab inteſta.
ſup̄ Rūb. cum vcʒ nec facio grande du-
bium vtrū ſit rationabile vel irrationa-
bile q2 lex ſi fuit rōnabilis diſtinguēs ſe-
xum in ſucceſſione fuit rationabilis tol-
lēs differētiam ſexus in ſucceſſione ha-
bitis reſpectibus ad varias circunſtan-
tias ſ̄ʒ varietatē vtilitatis publice p̄ue-
niētis pro tēporis tranſcurſu generali-
ter vt ſic variata ſit lex gn̄alis principis
ſic attētis circunſtantijs durante eadē
mēſura tēporis vt ſic leges contrarie di-
uerſorum locorū oēs ſint rationabiles
atten. varijs reſpectibus. p̄pterea p̄mi-
ſit princeps facultatē ſingulis populis
leges ſibi condēdi ꝛ contra legē ſuaʒ. ff.
de legi. l. omnes populi. q2 ſi potuit prin-
ceps p̄uidere per legem gn̄alem ſingu-
lis circunſtantijs facti quas veriſimili-
ter ignorat. de conſti. c. j. lib. vj. lʒ omnia
iura habeat in ſcrinio pectoris ſui: vt. l.
omnia. C. de teſt. ꝛ propterea voluit de-
2 monſtrare q̄ lex antiqua erat ratione
vallata alia non foret lex vt. C. lex eſt. j. di-
ſtin. ꝛ c. erit. iiij. di. ꝛ l. q̄ non ratione. ff.
de legib⁹. lex noua corrigēs antiquā ra-
tione ſuperueniente abolita rōne legis
antique per diſcurſum medialē anfra-
ctuum ſit vna ꝛ eadem lex attento pre-
cedētiali dictamine rationis in mente
legiſlatoris: ꝛ hoc pleniſſime examinaui
ꝛ demonſtraui in quodam tractatu quē
pridie compilaui in titu. de ſomnio con-
tra eccleſiaſticam alias canonicaʒ ſciē-
tiam ꝛ ciuilē. his ſuppoſitis pro indubi-
tat. iudicio meo ſurgunt duo dubia ple-
niſſime examinata per profundos do-
minos Lapum ꝛ Franci. decretorum ꝛ
legum doctores egregios. ſed ſuccincte
3 aliquid tangam licet ex abundāti. † Pri-
mum an primum ſtatutuʒ ciuitatis flo-
ren. quo frater excludit filias fratris cō-
cernat fratrem clericum vt gaudeat il-
lo beneficio. Secundum dubium an ſe-
cundum ſtatutum quo diſponitur q̄ ſe-
cundum canones ſolum fiat iuſtitia cle-
ricis litigantibus in foro ſeculari ſicut
fieret laicis litigantibus in foro eccle-
ſiaſtico: non obſtante aliquo ſtatuto ex-
cludit clericum vel eccleſiam litigan-
tem in foro ſeculari a beneficio primi
ſtatuti primo de facto poteſtatis legiſla-
toris qui nihil diſponere poteſt contra
perſonas eccleſiaſticas. xvj. diſt. bene

quidē.de conſti.eccleſi.de rebus eccle. non alie.c.vlti.C.de epiſ.ꝛ cleri.auſ.ſta tuimus.facit regula tradita per Hoſti. in.c.fi.de ſolutione vbi tradit regulam
4 †quod lex municipalis etiam fauens eccleſijs vel perſonis eccleſiaſticis non concernat pſonas eccleſiaſticas vel ec cleſias niſi ſit approbata p papã.xcvj. diſt.bene quidē.de conſti.que in eccle ſiarum.ſecus in legibus imperialibus: quia ille concernunt etiam ſi non ſint pbate per papam dummodo ſint fauo rabiles eccleſijs.x.diſt.c.j.ꝛ.ij.p totum. xxvij.di.ſi quidē.de priuileg.c.ij.de no. ope.nun.c.j.de ca.poſ.c.j.ꝛ.ij. Nec obſt. dictum Barto.in.l.j.C.de ſum.tri.qui di cit ꝙ lex municipalis diſponēs per ver ba gñalia non infringens eccleſiaſticā libertatem ſtringit eccleſiaſticas perſo nas:ꝛ ſic intelliget gloſ.in.l.ex ea.ff.de poſiti.probat per.c.cũ veniſſent.de eo qui mit.in poſ.et.c.cauſam.de re iudi. ❡Opinio ſua approbari videtur p tex. in.c.eccleſia ſancte Marie.vt lite pen dente quia ibi ſtatutum diſponit p ver ba generalia non exprimens perſonas eccleſiaſticas non infringit libertatem eccleſie ꝛ tamen non concernit eccl'ias ꝛ ibi legendo per text.illum reprobari conſueuit:ꝛ ſic videtur ꝙ ſtatutum pri mum non concernit eccleſias nec pſo nas eccleſiaſticas:pro euidētia huius
5 dubij eſt aduertendum†ꝙ conſtitutio municipalis aliquando diſponit in mo dum inhibitionis ſiue precepti aliquã do in modum conceſſionis ſiue priuile gij ſiue bñficij ſi conſtitutio municipa lis diſponit in modum inhibitionis ſiue precepti ꝛ preceptum ſiue inhibitio di rigatur in pſonam ſiue in rem relatam ad perſonam:tunc municipalis conſti tutio nō concernit eccleſiam ſeu perſo nã eccleſiaſticā niſi ſit approbata per papam etiam ſi ſit fauorabilis eccleſie: ſic intelligitur.c.bene quidā.xcvi.di.de conſti.eccleſia.cum ſi.ſ.alleg.ꝛ p̄terea traditur in regula ſua ꝙ non ſtringit ec cleſiam vel canonicos ꝛ diſtinguit quod debet intelligi autorizabiliter vt effluat a precepto xiij.q.j.quod precipitur vel inhibit.x.di.vides.C.de legibus non du

bium.ſi autem conſtitutio municipalis diſponit in modum cōceſſionis vel pri uilegij non ſtringēdo beneficiatum vel priuilegiatum ꝛ maxime ſi diſponit im perſonaliter:tunc credo†qđ ſtatutum 6
concedendo vel priuilegiando vel be neficiando ſi diſponit per ỽba genera lia in materia indifferenti ꝙ clerici gau deant vel grandere debent beneficio illius diſpoſitionis dixi verba genera lia que ex ſuo ſignificato clericos ſunt implicantia vt cum dicitur omnes Flo rentini omnes Anglici:ꝛ ſic de ſimili bus nominibus appellatiuis ꝛ cum di xi in materia indifferenti ſic dicimus ſi cut de concep.maſculini in femininum inſ.no.de verbo.ſignifi.l.j.ꝛ.l.quicunq. C.de ſer.fugi.c.ſi quis ſuadente.xvij.q. iiij.ꝛ.c.generali.de elec.lib.vj.p his eſt caſus.in.c.dilec.de fo.competē.ꝛ iſte eſt vnus intellectus.in.c.cum veniſſent.de eo qui mit.in poſ.hic autem in propoſi to ſtatutum diſponit non reſtringendo preceptiue nec inhibitiue ſed conceſſi ue ſiue priuilegiatiue:quia priuilegiat fratres contra filias fratrum ꝛ hec ver ba appellatiua generalia cum dicit fra ter.Et hoc nomine venit frater etiam monachus.nam licet monach[us] ſit mor tuus actibus ciuilibus liberis.xvj.q.j. monachus.ꝛ.c.placuit.in.l.fin.C.de ſa
7 croſan.eccle.†Tamen non perdit ius ſanguinis quod tolli non poteſt:vt.l.iura ſanguinis.ff.de pact.Cum autẽ actus ciuilis: vt profeſſio non poteſt tollere ius naturale extinguendo licet aliquã do actum verum ſuſpendendo.ff.de ca pit.minut.l.eas obligatas.inſtit.de le git.ag.tute.§.fin.Et licet ſit dubium an factus monachus vel clericus perdat gradum conſanguinitatis quo ad iura dignitatis de quo.xx.q̃ſtio.iij.c.preſens. xxvij.q.ij.c.ſcripſit.et Specu.de ſta.mo na.Tamen quando retineat ius agna tionis proueniens naturali ſanguinis coniunc.non dubitatur.Remaneat er go frater licet monachus dixi vbi di ſponit ſtatutum conceſſiue ſiue priuile giatiue in actu indifferenti ſicut hic. nam actus conceſſus ꝛ hic indifferens cum eccl'ie ſuccedere poſſint adminus

non mendicantium de quibus dubium vt in.c.in pñtia.de probatio.⁊.l.fi.C.de ſacroſan. eccle.et aut.ingreſſi.et aut.ſi qua mulier.eo.titu.confirmatur ſi diſpoſitio huius ſtatuti non concerneret perſonam eccleſiaſticã:aut hoc adueniret propter carẽtiã poteſtatis legiſlatoris aut propter ſignificationẽ verborum non implicãs vt non fiat implicatio extẽſiua que non procedit in ſtatutis cum ſint ſtricti iuris.ff.ad munici.l.conſti.l. quicquid aſtringẽde.de verbo.obli.⁊.l.ita ſtipulat.§.chryſogonus eo.ti.aut ꝓpter mẽtẽ legis non conſonã propoſito cãꝫ que eſt proponẽda ẽt verbis vbi conſtat de verbo.ſigni in his . ⁊.c.intelligẽtia.⁊
8 c.†Preterea non poteſt dari primuꝫ qñ lex ⁊ poteſtas laicalis non poſſit ſtringere perſonas eccl'iaſticas vt iure.ʒ.alle. tñ poteſt eis priuilegia ⁊ beneficia concedere non poteſt dari ſcdꝫ quando ex ſignificatio.verbo.venit perſona eccleſiaſtica tamẽ retineat ius ſanguinis vt ʒ.mõſtratum eſt:imo monachus ꝑ monachatum non perdit iura ciuilia.C.de epiſco.⁊ cle.l.deo nobis.Item aſcendit ad maiorem ſtatutum in aut.de monachis.in prin.ſed per gradum ſuperuenientem non tollitur perſona eccleſiaſtica vt.l.filij ſei.ff.ad municipa.et.l.fi. ff.de ſenatori.⁊ ſic per monachatum neduꝫ retineat iura vt dicatur frater imo et iura ciuilia vt dicatur ciuis florentinus ſi erat ciuis licet deſinit teneri ad onera perſonalia cum ſit conciuis priuilegiatus nec poteſt dari tertius quin mens non repugnat.Nec eſt viriſimile qd ex mente voluerit legiſlator eccl'ias ab hoc beneficio excludere imo eſt potius viriſimile quod voluit includere ex quo ſignificatio verbi implicat cum ſumma ſit ratio que fouet religionem. ff.de religio.et ſum.fu.l.ſunt perſone et fauor eccleſiarum inducit preſumptionem mentis incluſiue legiſlatoris vel adminus excludit inductio preſump. mentis contrarie.Pro hoc induco not. Inno.in.c.nouit.de iudiciis:vbi not.qd ſi illa lex abrogata que ꝑuilegiat eccl'iam licet abrogata durat priuilegium eccleſie conceſſum ſicut lex et aliquãdo non ſtat in terminis nude diſpoſit.ſed trãſit ad naturam priuilegij vt alius contractus ſicut dicimus in teſtamen.ꝙ alij ad naturam contractus.ff.de teſt.l.heres palam.ff.de aſſignatione libertorũ. l.aſſignare.⁊ not.in regula iure ſemel. de regu.iur.libro.vj.et not.Barto.in.l. omnes populi.ff.de iu.⁊ iure.in materia ſtatutorum ⁊ maxime hoc dubitanter.vbi ante monachatum . ius igitur queſitum fuit ex beneficio ſtatuti vtpote facultas excluſiua filiarum fratris: quoniã dedicando poteſt ſe ⁊ ſua transferre in mona.cum illo iure.vt in aut. ingreſſi.C.de ſacroſan.eccle.vel omnia iura competentia dedicata non conſonat ſtat.monaſtico tranſiuerunt in monaſteriũ vt emphytheotico iure in aut. de nõ alie.§.reſcribit Dyn.in.l.ſi ita.§. fin.de lega.ij.licet ius cohereat perſone ⁊ commodi as penes monaſterium: vt.l.ſi ꝓpoſuerit.§.in qua.ff.de adul. Si ergo tranſiuit ad ſtatum monaſticum cum illo iure quo tranſiuit ad monaſterium cũ non repugnat ſtatui monaſtico facultas ſucceſſionis priuilegiata imo conſonat cum ⁊ lex priui.eccleſiam circa actum illum iurta ea que habentur in.l.fi.C.de ſacroſan.eccle.⁊ no. de ꝓba.in preſentia ⁊ dixi maxime:qꝛ ſi ꝓueniẽt bñficio ſtatuti vt.ʒ.monſtrat. Circa ſcdm dubium plene monſtratuꝫ eſt per duos conſultores ⁊ ſtatutũ illud nullo modo excludit monaſterium a beneficio primi ſtatuti idcirco vlterius nõ inſiſto: vnde materia huius conſilij.ꝭ. alle.proxima.⁊ infra alle.c.j.

¶ Alle.cj.de ſucceſſiõib⁹ ab inteſtato.

1 ☞ Statuta locorũ diuerſimode ſunt interpretanda.

2 Statuta interpretãtur ſecundum ius commune.

3 Statuta laicorum quo caſu clericos ligare dicantur.

4 Monachus an ſit capax dñij rerum.

5 Monacho non ſuccedituꝛ:ideo non eſt equum vt ipſe ſuccedat.

6 Perſone ſtatuenti non ſubdite nõ poſſunt ipſius ſtatuto ligari.

7 Iura ſanguinis an diſpoſitiõe iuris poſitiui mutentur.

8 Limitari non debet quod lex non limitat: nec ad diſtinguēdū quod lex non diſtinguit.

9 Uerba ſtatuti debent intelligi generaliter prout ſonāt.

10 Statuta ſunt interpretanda ſcd̄m ius cōe ꝛ nu. 15.

11 Monachꝰ an ſit admittēdus ad ſucceſſionē iure cōſanguinitatis.

12 Ius iniquum dici non poteſt vbi inductū eſt generaliter ab eo q̄ poteſtatem habet ſtatuēdi in loco in quo id ius inductū eſt.

13 Statuta aut conſuetudines an poſſint dici illicita.

14 Statuta ſimpliciter in genere diſponētia niſi ſint improbata porrigūtur etiam ad clericos.

15 Imperare et vetare p̄ſupponūt autoritatem ſuperioritatis.

17 Mulier ſterilis an habeat p̄uilegia dotis.

18 Dignitas non debet attribui ex diuitijs quia cadūt etiam in viliſſimis perſonis.

19 Egere non dicit̃ nec in paupertate ſordeſcere q̄ habet ea que ſunt ſibi neceſſaria.

20 Egeſtas qualiter euitari dicat̃ per acquiſitionem monaſterij.

21 Finita cauſa bñficij finitur beneficiuꝫ.

22 Acquiſitio hereditatis an poſſit prodeſſe monacho ratione momētanee poſſeſ. ꝛc.

23 Mulier trāſiēs ad ſecūdas nuptias intra tēpus luctus olim non ſuccedebat ſed bñ ſibi ſuccedebatur.

24 Iura non porrigi ad nō ſuppoſitos qualiter intelligatur.

25 Iura tā cōia q̄ municipalia debēt a clericis obſeruari.

26 Statutū repellens filiā a ſuccedendo extante patruo an in foro eccleſiaſtico obſeruetur.

27 Clericum artari ſtatutis laicorū inconueniēs eſt.

1 [I]N ciuitate Flor̄. ſunt duo ſtatuta de quorum vniꝰ intellectu heſitatur: vnum eſt poſitum ſub Rubrica de mō ſucceſſionis mulierum ab inteſtato in quo ſtatuto ſic inter cetera cauetur vꝫ. Iteꝫ q̄ nulla mulier ſeu natus ex linea feminina poſſit ab inteſtato ſuccedere patri auo vel proauo ſuo exiſtente aliquo filio vel filijs maſculis vel fratre carnali ſeu nepote ex fratre carnali ſꝫ habeat tales mulieres ſi nō fuerint dotate congruenter dotari de bonis eius de cuius hereditate agitur ꝛc. Et aliud ſtatutum eſt poſitum ſub Rubrica qualiter reddatur ius clericis cuius verba ſic ſe habēt ſeu habebant tp̄e quo caſu ſucceſſiōis occurrit vꝫ. ſic ne noſtra municipalia iura que q̄n̄qꝫ contra ſacras leges facta eſſe noſcunt̃ in clericorum negotijs volētium agere in noſtro foro aduerſus laicos noſtre iuriſditionis ſubiectos ledāt eccl̄iaſticaꝫ libertatē: ſtatutuꝫ ꝛ ordinatū eſt q̄ dñs p̄tās ciuitatis Florētine ꝛ quilibet eius iudex et officialis ꝛ oēs ꝛ ſinguli alij iudices ꝛ officiales teneantur ꝛ debeant in omnibus ꝛ ſingulis q̄ſtionibꝰ ſeu cauſis ciuilibus: quas aliquis clericus mouerit coram aliquo dictorum officialiū cōtra aliquem laicum quacūqꝫ de cauſa p̄cedere tā in cognoſcēdo q̄ in terminando ſolammodo ſm formā ſacrorū canonum. ꝛ etiam ſicut eccl̄iaſtici iudices faciunt in cauſis quas laici mouerēt corā eis ꝯtra p̄ſonas eccl̄iaſticas in cauſis eorūdē quos ſacros canones oſtendere teneant̃. idem cleri. in cauſa quam ipſi mouerēt cōtra laicū non obſtante aliquo ſtatuto vel ordinamento dicte ciuitatis Floren. qđ in contrariū loqueret̃. Modo de facto accidit q̄ dñs ſimon tucti. de podioponiꝫi ab inteſtato deceſſit ſine filijs ꝛ deſcēdētibꝰ maſculis ꝛ abſqꝫ aſcēdētibus ſuperſtite ſibi dño Lapo tuc. p̄dicti fratre carnali dicti dñi Simonis qui monacho ꝛ abbate monaſterij ſancti Miniat. ad. montem ꝛ ſuperſtitibꝰ ſibi dicto dño Simoni filiabus vna vel pluribus nupt. ab eo necnon nepotibus ꝛ neptibus etiam ex filiabus ſuis dictis dotatis et defunctis et aliquibus nepotibus ſeu neptibus ex filiabus viuētibus qui dominus Lapus Abbas hereditatem dicti Germani ſui ſolenniter agnouit et ſe pro

herede geſſit q̃ritur vtrum dict⁹ domi-nus Lapus ſeu dictum monaſterium ex perſona dicti domini Lapi ſucceſſe-rit ⁊ ſuccedere potuerit in hereditate ꝑ dicta vigore maxime dicti ſtatuti non obſtantibus exiſtētibus filiab⁹ dicti do-mini Simonis ⁊ deſcendētium ex eiſdē.

2 ¶ †Quantum ad effectum primi ſtatu-ti duo maxime reuocantur in dubiū: pri-mo valor ſtatuti. Sed hoc dubium faci-liter ſopitur maxime per ea que ſcripſit Dy. in. c. indultum. ⁊ Joan an. poſt eum in. d. c. indultum. ⁊ in opere Spe. in tit. de ſuc. ab inteſta ſuper Rubrica ⁊ Cyn. in. l. ſancimus. C. de nup. qui omnes te-nent affirmatiuam partem per ratio-nes iuridicas quas repetere eſſet ſuper uacuum. ¶ Secundo reuocatur in du-bium vtrum per eius exiſtentiam filie repellantur ⁊ ipſe admittatur. Et ꝑmo ad negatiuam arguitur ratiōe ſumpta ex iniquitate dicti ſtatuti quia conuer-tit ordinē ſucceſſionis iuris communis preferendo lineā tranſuerſalē linee de-ſcēdenti: cui repugnat tam ratio natu-ralis q̃ ordo iuris ciuilis. ff. de bonis dā. l. cum ratio. in auf. de triente ⁊ ſemiſ. in ꝑn. §. j. de ſucceſ. ab inteſtat. §. j. ff. vnde liberi. l. preſcriptio. in fi. cum ſi. ¶ Item in eo quod induxit prerogatiuam ſexus virilis contra ſexum femininū cōtra na-turalem rationem de liberis preteritis. l. maximum vitium. de legiti. heredi. l.

3 legē. xij. tabu. †Igitur tali cōſuetudine vel ſtatuto non licet vti perſonis eccle-ſiaſticis tanq̃ irrationabili. de cōſue. c. fi. ſecundo ex defectu autoritatis legiſ-latoris: quia non licet ciuitatibus con-dere ſtatuta que porrigantur ad cleri-cos ſeu res eccleſiaſticas. extra de con-ſti. c. eccleſie ſancte Marie. xcvj. di. in. c. bñ quidē. Tertio ex defectu ſeu ceſſat. rationis. ⁊ per conſequens ment. dicti ſtatuti quo ad perſonaꝫ ⁊ reſpectu per-ſone patrui monachi qđ ſic oſtenditur ratio finalis. l. condēne ſi non appareat aliud colle. eſt ex defectu ipſius ſtatuti ſeu legis. alle. ff. ad mu. l. iiij. §. j. coniun-cta. l. ita auf. in ꝑn. co. ti. ⁊. l. j. §. non autē omne. ff. de pac. de cōdi. inde. l. damnū. de lega. ij. cum pater. §. dulciſſime. de. in re patro. adigere. §. q̃uis. effectus autē huius ſtatuti eſt conſeruatio dignitatis ⁊ ſtatutum agnatorum q̃ conſeruat in pſonis agnatorum ꝑ diuitias et produ-ctiones prolis. ff. de vē. inſpi. l. ij. §. j. C. de quō. l. ſup ſtatu. qui effectus non cadūt

4 in monachū †qz nō eſt capax dñij rerū ⁊ eſt in paupertate: pauperes aūt cū ſua paupertate ſordeſcūt. C. ad. l. iul ma. quiſ-quis igitur ex pſonis talium non cōſer-uatur dignitas agnationis nec in pſo-nis eorum prolē eoruꝫ ſpernere licet: ſic in eis ceſſat ratio ⁊ mēs dicti ſtatuti q̃ ratione quaſi ſimili proximo dicto quia ſtatut. ꝑ priuationē feminarum intelle-xit prodeſſe maſculis ⁊ ad eos velle di-uolui ſucceſſioneꝫ qua abſtulit feminis vt ipſi maſculi haberēt ⁊ fruerētur ea ⁊ eis prodeſſet. ff. de leg. ij. l. peto. in princ. ¶ Agna. quibus prodeſſe non poteſt vt apud quos momētum remanere nō de-bet. ⁊ ꝑ conſequēs non ſenſit de mona-chis quia penes eos hereditas non eſt remāſura ꝑ momētum ſed ſtatim trāſit in monaſterium in cuius poteſtate eſt monachus. C. de ſac. ſan. ec. auf. ingreſſi. ff. de acqui. here. l. pe. ⁊ pro hoc totum ib lud generale qui nō admittitur ad par-tem non facit partem ⁊c. ⁊. ff. de bo. poſ. contra ta. l. ij. §. fi. de bo. poſ. l. ſi neceſſe. §. deportat. de le. j. l. huiuſmodi. §. ſi titia cum ſua materia. ¶ Allegabantur in-ſuper alie due rationes licet videantur quodammodo abundare et per ſeipſas ſolui poſſe de facili: videlicet ratione no-ſtre ſucceſſionis ab inteſtato que ſolet eſſe reciproca vt quemadmodum quis ſuccedit ita ei ſuccedatur ⁊ ſuccedi poſ-ſit. aiij cui ipſe ſuccedit. ff. de inoffi. te-ſta. l. nam ⁊ ſi parētibus. cum ſi. qui reci-procatio non pōt dari in terminis ꝑpo-

5 ſitis †quia monacho non poteſt ſuccedi vnde nō eſt equum quod ipſe ſuccedat. ¶ Secundo ratione forme q̃ cum ſit fa-cta ꝑ verba ſimplicia et prolata in gñe non debet referri ad perſonas non ſup-poſitas. ar. l. extra territorium. de iur. om. iu. l. cūctos populos. de ſumma tri. ⁊ a ſimilibus eius quod dicitur de ſtatu-to ſimpliciter conditio quod non exten-dit ſe in dubio extra locum ſuppoſitum

ſtatuenti extra de conſtitu.c.vt anima:
ru n §. ſtatuto. et quod ſcribit Barto. in
dicta. l. cunctos populos. et. l. cum vni⁹.
6 §. j. de bo. aut. indi. poſſ. † ergo primum
dictum ſtatutū tanꝗ ſimpliciter edit.
ad perſonas eccl'iaſticas non eſt exten:
dendū qꝛ non ſunt ſuppoſite ſtatuenti.
¶ In cōtrarium ꝙ dictū ſtatutū indif
ferenter locum hꝫ in quocunꝗ ſucceſſo
re capace ꝛ tam in clerico ꝙ in laico ꝙ
etiā in monacho religionis ſaltim non
mendicantis locum poſſit habere ꝓba
tur ex multis. primo qꝛ priuilegium con:
ceſſum in genere laicis comprehendit
clericos extra de fo. compe. c. dilecti. et
ibi not. ſuper verſic. anglicis in nouella
cum remiſ. ibi poſſit. ¶ Secundo proba
tur ex verbis dicti ſtatuti quibus deſer:
uiendum ꝛ ſtandum eſt niſi conſtat de
mente contraria de leg. iij. l. non aliter.
ꝛ de libe. ꝛ poſth. l. Gallus. §. j. de exerci.
l. j. §. iure igitur dubia. Sed verba dicti
ſtatuti ita comprehēdunt patruum mo
7 nachū ſicut laicum: † quia iura ſangui:
nis diſpoſitione iuris poſitiui nō mutā:
tur. ff. de pac. ius. l. agna. de reg. iur. ſan:
guinis ꝛ quia vbi perſone demonſtran:
tur ꝛ monachus qui ſtatum non mutat
ſꝫ mutat in melius quoniam ad digni:
tatē aſcēdit in aut. in princi. ꝛ per aſcen
ſum dignitatis nō amittit ciuilitas vel
agnatio vel aliud iuris impedimētū. ff.
de ſenato. l. pe. ff. ad municipū. l. filiū. C.
quod metus cau. l. ad dimidiam. ꝛ not.
in. l. deo nobis. C. de epiſcopis. et clemē.
8 ¶ † Tertia ratione quia illud quod lex
non limitat nos non debemus limitare
ꝛ vbi lex non diſtinguit nos non debe:
mus diſtinguere. de offic. preto. l. iij. in
fi. de euictio. l. ſi rem ꝙ mihi. §. fin. de cō
trahenda emp. qui fundū. ff. de bo. aut.
indi. poſſeſ. l. in vendit. §. de tempore. ſꝫ
iſtud ſtatutum diſponens exiſtentia fra
tris ſeu de excluſione mulierum a ſuc:
ceſſione per exiſtentiam fratris defun:
cti non inuenimus limitatum iure mu:
nicipali nec etiam correctū imo poti⁹
inuenimus contrarium: videlicet quod
in materia ſucceſſionis diſpoſitio iur.
eſt indifferens inter clericos ꝛ laicos et
etiam religioſos ſaltim qui poſſunt ha:

bere proprium in communi. C. de epi. ꝛ
cle. l. deo nobis. ergo debem⁹ intellige:
re prout ſonat. ¶ † Quarta ratione qꝛ 9
vbi verba legis ſunt clara de ſe ꝛ habēt
ſignificationē certam ꝛ mēs ſtatuentis
eſt dubia ſeu ſaltim non ſum⁹ certi de
mente contraria non debemus verba
legis reſtringere nec extendere ſed ecō
uerſo in ſua figura ſeruare ꝙuis lex du
ra meditatur. ff. ad muni. l. conſti. qui et
a qui. l. proſperit. de lega. l. ille aut ille.
§. cum in verbis. de verbo. obli. l. quicqd
aſtringende. cum multis ſimilibus iuri:
bus in ſuperioribus rationibus allega.
De claritate autem verborum dicti ſta
tuti ſatis de ſe patet de mēte autē con:
traria vel diuerſa nil apparet vt eſt cla:
rius inferius oſtēdetur ꝑ reſponſiones
ad reſpectum fratris monachi non dꝫ
dari in iſto ſtatuto quia de his que non
apparent ꝛ nulla. l. probantur abſurdū
eſt iudicare preſertim cōtra id quod eſt
ſatis. l. expſſum. C. d colla. l. illa. ¶ Quin
ta ratione ſumpta ex mente ſtatuti ra:
tionabiliter coniecturata quia debem⁹
preſumere quod non minus voluerit
fauere perſonis religioſis ꝙ laicis: quia
magna ratio eſt que pro religione facit
que nunꝗ in ambiguis regum diſpoſi:
tionib⁹ ſolet obmitti. ff. de religi. ꝛ ſum.
fune. ſunt perſone in fi. ꝛ quia non mi:
nus ſunt meriti ꝛ fauorabiles ꝛ reipubli
ce vtiles ꝛ deo ſeruiētes ꝙ ſeculo. ff. de
iuſti. ꝛ iure. l. j. ius publicum. ꝛ in fauora
bilibus diſpoſitionibus non min⁹ cēſen
dū eſt ꝯprehēdi magis meritos ꝙ min⁹
meritos de legi. l. lucius. §. lucius titi⁹.
de mā. l. cum pater. §. rogatio. igitur cū
diſpō hui⁹ ſtatuti ꝯmunis ſit ad omnes
laicos ꝛ diſcolos abſurdum eſſet dicere
qd religioſos fauore ſuo cenſuerit indi:
10 gnos. ¶ † Sexta rōne ex congrua ſtatu
torū declaratione ꝛ intellectu qꝛ regu:
lariter ſtatuta recipiunt intellectum a
iure cōi ſm qd ius cōe inuenitur in ſimi
libus terminis diffinitū ꝛ declaratū. C.
de nora. l. ij. de ac. et ob. l. j. §. j. et tangit
bar. in. l. fi. ff. de legi. ꝛ. l. ſꝫ cum poſterio:
res. ꝛ qd ibi no. in. l. fi. §. licentia de iure
11 deli. ¶ † Sꝫ hoc dubium vtrum mona:
chus ſit admittēdus ad ſuccedēdū iure

conſanguinitatis non obſtãte religione ꝛ verũ pceſſit non poſſit allegare ad exclusioñ necne inuenitur diffinitũ ex diſpoſitione vtriuſqȝ iur. pro pte affirmatiua ꝛ qꝺ religioni proſit potius q̃ obſit vt.ꝺ.l.deo nobis.ꝛ ibi not.ſuper verſic. paretuȝ.ꝛ no.in auc.de ſan.epiſ.§.nullã.ꝛ.xviij.q.j.c.ſtat.ꝛ.xviij.q.vlti.c. pe.conſonum eſt ſic intelligere diſpoſ.dicti ſtatuti ꝛ qꝺ in hac diſpoſitione cõis numerus imitetur ꝛ non ſit difformis ab eo vt prealle.iure.ff.de vulg.ꝛ pupi.l.ex facto de ma.teſta.ſi ita fuerit ad fi.ꝛ de ſtatu. lib.l.labeo. Sequitur reſponſio rõnibus factis in contrarium. Reſtat videre ꝛ rñdere rationibus factis in contrariũ:qm̃ hec pars eligẽda vr.ꝛ primo non ob.rõ ſumpta ab iniq̃tate dicti ſtatuti q: hec ratio dupliciter remouet vcȝ demõſtratiue ꝛ preſumptiue. Demõſtratiue q̇dẽ per intẽt.alias interpretationeȝ q: non eſt verum ꝙ diſpoſitio huius ſtatuti repugnat rõni iuris naturalis:quia nõ auferet filiabus debitum iure naturale ſed alterat cum in qualitate reducẽdo ipm ad congrue dot.dationem quo reſpectu ius naturale variabile eſt et mutabile diſpoſitione iuris ciuilis ꝛ tam in quarta q̃ in q̇nta ꝛ etiam imponẽdo dña circa ſeruum ꝛ vt filia ſit ɔtẽta dote vt plene no.p Cy.in.l.ſancimus.C.de nup.et p Jo.an.in ſpec.de ſucceſ.ab inteſt. ſub rubrica in illa.q.q̃ incipit ſuppoſito ſtatuto vel conſuetudine ꝛc. Et quia cum hoc ius ſit inductibile pacto iuramento vallato.extra de pac.c.quamuis.lib.vj.inconueniens eſſet non poſſe idem ius licite induci municipali iure quo non minus ſed magis iuri tam ciuili q̃ gẽtium derogari poteſt q̃ pacto:vt not. in.l.neqȝ pignus.ꝛ.l.nec ex ꝑtorio.ff.de regu.iur.ſubſequenter ꝓbatur preſum-
12 ptiua ratione quia pſumptiue ius non poteſt dici iniquum poſtq̃ inductuȝ eſt generaliter ab eo qui habet poteſtateȝ ſtatuendi in loco in quo id ius inductuȝ eſt.iiij.diſtin.c.erit autem lex.ff.de verbo.ſigni.l.ſi qua pena.ideo enim ius dictum eſt quia iuſtum eſt.j.diſtinct.c ius generale.ꝛ quia omne ius quod ſubſiſtit cenſetur rationabile ſaltim preſum-

ptiue pſumptione iuris ꝛ de iure.ꝛ ideo non poteſt impugnari ex defectu rationis.C.de diuerſis reſcrip.l.ſacrilegij inſtar eſt de ſacrilegijs.l.j. Cum enim preſumamus pro iudice videlicet ꝙ actus eius ſit iuſtus ex cauſa.ff.de iudi.l.ſi ꝑtor.ff. de vſucap.l.herennius.de regu.iur.l non videtur.§.qui iuſſu. Quanto magis preſumendum eſt pro legiſlatore arg.C.de teſta.l.omnium.†Idcirco nõ 13
dicitur ſtatutum vel conſuetudo illicitum licet repugnet iuri poſitiuo vel iure naturali mutabili niſi expreſſe inueniatur improbatum a iure vt.l.ius ciuile.ꝛ.l.omnes populi de iuſti.ꝛ iur.ꝛ no. in.l.neqȝ pign⁹.ꝛ in.l.neqȝ ex ꝑtorio. de regu.iur.ꝛ.l.iij.§.diuus.de ſepul.vio. facit etiam de edifici.priuat.l.an totum.ꝛ ff.communia predio.l.venditor.§.ſi conſtat.ꝛ ideo dicimus quod conſuetudo facit licitum id quod aliter erat illicitum: quia immutat iuris communis diſpoſitionem in eius oppoſit.in auc.de deſen. ciuita.§.precepta vero.ꝛ ibi nota. Secus eſt vbi ſtatutum vel conſuetudo repugnaret iuri diuino vel iuri naturali vel etiam eſſet improbatum a iure quia illud eſſet ſtatutum ꝛ conſuetudo irrationabilis que corruptela vocat⁹. ita loquitur dictum.c.vlti.extra de conſue.ꝛ ibi no.per.glo.ꝛ per doc. Statutum autem de quo queritur repugnat illi ſpeciei iure naturalis que mutabilis eſt diſpoſitioni iure tractãt de debito iu.naturale filiorum ꝛ improbatur differentia in iure ſuccedendi inter mares ꝛ feminas ꝛ agnatos ꝛ cognatos de quo varie ſtatut.inuenitur a iur.latore ꝛ ſecundum diuerſitatem temporum quia portio debita aliquando fuit minor et aliquando fuit maior ꝛ aliquando fuit neceſſe conferri quocunqȝ titulo ꝛ aliquãdo iure inſtitutionis ꝛ vtroqȝ tẽpore ius fuit equum ſecundum ſuũ tpᷤ.ff.de inoffic.teſta.l.papinianus.§.quarta autẽ. C.eo.l.parentibus.ꝛ in auc.nouiſſima.ꝛ in auc.de triẽn.ꝛ ſemiſ.§.j.ꝛ in auc.vt cũ de ap.cog.§.aliud quoqȝ capitulum.et aliquando ius fuit equum ponens differentiaȝ inter mares ꝛ feminas ꝛ agnatos ꝛ cognatos et aliquando non.C.de

codici.l.illo.et inſti.de legi. agna. ſuc. in princ.⁊ in §.j.cum mul.ſi.et per hoc reſpondetur ad.l.maximum vitium.et l.xij.tabularum.quia equitas dictarum legum verificatur generaliter ſed non illis in quibus viget lex vel conſuetudo contraria:⁊ cum leges municipales ſint permiſſe a iure et ſic iure principalis approbate vt.d.l.omnes populi.et l.ij.§.omnia.C.de veteri iure enu.et q; equitas eſt que neceſſitatur iurib⁹ ſm diuerſitatem temporis ⁊ locorum.ff.de vul.et pup.l.j.ex facto.de ſuppel.l.j.ergo princeps qui ſingulas circunſtantias facti ⁊ conditionis perſonarū atq; locorum non potuit ſcire ⁊ in ſuis regulis diffinire varietatē boni et etiam locorum ⁊ maxime omnium varietatem ⁊ exigentiā vtilitatis eorum relinquitur hoc diſcretioni ⁊ poteſtati ſingulorum populorum vez ſtatuendū ius proprium cuilibet iuri cōi contrarium approbās illius in rationibus cōibus non in proprieta.ſpeciei.et iuri diuino vel naturali immutabili non repugnantibus vt preallē.iuribus. Non ob.ratio ſumpta ex defectu autoritatis legiſlatoris.quia dicta ratio eſt vera inquantum ſtatuta expreſſa de perſonis vel rebus eccleſiaſticis diſponant in ſpecie.⁊ ita loquun-
14 tur iura in contrariū alleg.†Secus eſt de ſtatu. diſponentibus ſimpliciter in genere:quia niſi ſtatuta ſint improbata porriguntur etiam ad clericos preſertim in eorum fauorem: vt no.in.l.ex ea.ff.de poſtu.et probatur extra de eo qui mit.in poſ.cauſa rei ſeruan.c.cum veniſſent.⁊ ita cum dicta diſtinctione debent intelligi dicta iura.et tenet dominus Barto.in.l.cunctos populos.in illa queſtione vtruz ſtatuta ligent clericos: vel dicendum ſm alios doc. Quod autem ſunt prohibitiua vel artatiua vel grauaminis inductiua ⁊ illa non ligant clericos vel eccleſias etiam ſi in effectu concernant eorum fauorem:vtputa quia ſunt impeditiua dilapidat.vel ſi.⁊ ita loquitur alle.c.eccleſie ſancte Ma-
15 ric.⁊.d.c.bene quidem.†quia impetrare ⁊ vetare non poteſt fieri niſi quadaz autoritate ſuperioritatis:aut ſunt ſtatuta permiſſiua ſeu prebentia conſilium vel priuilegium non autem artatiua eccleſiaſticorum perſonarum vel rerum⁊ et illa porrigunt effectum ſuum et ad eccleſiaſticas perſonas ⁊ res.C.de epi. et cle.l.omnia priuilegia.extra de conſuetu.c.ij.⁊ eo.tit.c.j.a ſenſu contrario ⁊ preſertiz vbi cauſa agitur in foro ſeculari vt not.extra de fo.compe.c.q; clericis.et ita poteſt intelligi quod not.in.l. ex ea.ff.de poſtu.quia ꝯſulere ⁊ permittere et priuilegium preſtare poteſt lex etiam non ſuppoſito.C.de emancip.lib. l.j.ff.de pac.l.conuentionum.de cap.l.nō dubium.⁊.l.poſtu.§.inducie.⁊ de legib⁹ l.fi.probatur a ſimili quia ſicut iura ꝑmittunt q; laici poſſunt conferre beneficium eccleſie ⁊ eccleſiaſticis perſonis ⁊ huiuſmodi actus priuilegiāt:vt.C.de ſacroſan.eccle.l.j.⁊.l.illud.⁊.l.fi.ita per ſtatuta localia ⁊ conſuetudines poteſt cōferre clericis beneficium facta equiparatione poteſtat.⁊ contrahent.ad poteſtatem ſtatuen.ff.de pac.l.non impoſſibile de pigno.actio.l.nec eſt mirum.⁊ quod no.C.de decre.ſuper rubrica.alia ratione etiam euidēti excluditur dicta obiectio videlicet q; hoc ſtatutuz reſpectu maſculorum repellentium feminas non diſponit preſertim taliter q; neceſſe ſit maſculum ex diſpoſitiōe ſtatuti ad ſucceſſionē venire:quia procedit remouēdo feminas a ſucceſſione ꝓpter exiſtētiam maſculi. ¶ Itē maſculi ſunt in conditione non in diſpoſitione.l.ſi quis ſub conditiōe ſi quis ob.ca.teſt.⁊ reiec. feminis veniunt ſuo iure quo venirēt ſi femine non extarēt.⁊ ſic potius de iure cōmuni q̄ ex forma ſtatuti quaſi ſublato antecedēti gradu potiunt bñficio huius ſtatuti ex quadam conſequētia non directa iō admittuntur. non obſtat q; diſpoſitio ſtatuti ipſos non contingat ⁊ directo eis ꝓdeſſe non pōt vt in.l.poſthumus.§.ſi q̄s heres.de inoffic.teſt.de ſuc.edic.l.j.§.qui ſemel.C.de natu.libe. aut.l.z.Non ob.iij ratio ex qua arguit a ratione ceſſante ⁊ ꝑſupponit q; ratio ſit conſeruatio dignitat.agnat.q̄ dignitas conſiſtit in diuitiis ⁊ ꝓpagatione prolis q̄ nō cadūt in monachum ꝓpter ſtatum paupertatis

paupertatis et cõtinentie ⁊c. que ratio
multipliciter tollitur. Primo per inter=
emp. q: effectus huius ſtatuti non eſt
vt agnatus dicet̃ et propagatio prolis:
ſed vt ipſe preferatur filie ⁊ deſcenden
tibus ex ea: quia effect⁹ cadit ita in he
reditate dãnoſa ſicut in lucroſa: ⁊ ita in
perſonã ſterilem ſicut in perſonã aptã
ad producendã prolẽ: q: non requiritur
hec aptitudo vt quis poſſit eſſe heres.
ff. de libe. ⁊ poſthu. l. qḋ dicit̃. nec exigit̃
q bona ſint ſoluendo vt priuat⁹ poſſit
in eis ſuccedere: q: ſpeciale eſt in fiſco
q non queratur ei hereditas niſi ſit lu=
croſa: vt. l. j. §. an bona de iure fiſci: er=
go per hec eſt ratio fallax quia non eſt
generalis: vt no. in. l. non omnium. ff. de
legi. ⁊ ſtatim clarius oſtendet̃. Scḋo nõ
põt dicta ratio allegari ꝑ ratione limi=
tante hanc legẽ ratione ſue incertitu=
dinis: q: q hec ſit rõ nõ ꝓbatur lege ali=
qua/ ⁊ erubeſcimus cũ ſine lege agim⁹:
⁊ q: rõnes poſſunt reddi/ vcʒ tã rõ ꝓdi=
lectiõis ſexus/ q̃ ratio mouit antiquos
legiſlatores: vt inſti. de heredi. ab inteſ.
§. itẽ vetuſtas. q̃ ratio delata honori vt
agnati. ſ. inſignirent̃ titulo hereditario
honor. loco. Eſt em̃ iſte titulus qui dat̃
cauſa honor. de lega. ꝓſtã. l. filius. §. ſi le
gata. ⁊ ſed etiã. in fi. hec eſt ratio quare
filio debet̃ titulus inſtitutionis per
iura noua vt ibi no. q etiã rõ dela. com=
modita. acq̃ſitionis bonorũ q̃ in multis
conſideret̃ effectibus ⁊ preſertim in eo
rũ vſu a dona. egeſtat. q̃ effectus habet̃
in eo q quis ex bonis aliter ar. de re. iu.
l. in dãnatiõe. ⁊ de re iudi. l. cum ex cau
ſa. vt infra dicet̃ ex multiplicitate cau=
ſaꝝ q̃ electiue poſſunt adaptari huic le
gi infertur incertitudo rationis finalis
huius. l. vbi aũt non apparet. in ṗn. ⁊. §.
qui illud. de verb. obli. ⁊ ꝑ rõnẽ ſeu men
tem incertã nõ debẽt verba reſtringi. l.
non aliter. ⁊. l. ꝓſpexit. qui ⁊ a quibus. ⁊
in §. in rebus dubijs prealleg. Et q iſta
nõ ſit rõ certa a qua ceſſante argui põt
tenet do. Bar. in. l. libellorũ. de verb. ſig.
¶ Nec ob. qḋ ratio tollit̃ ex defectu ⁊c.
q: hec conceſſio nullo modo ſequit̃ qḋ
ratio alẽ. conſeruat. dignitat. per acqui.
diuitiarũ ⁊ propagat. prolis ſit ratio ne=
ceſſaria huius ſtatuti a cuius ſucceſſio=
ne argui poſſet: ſed potius eſt quedam
ſuaſio ſiue ratio probabilis q̃ legẽ nõ li=
mitat vt. l. ſi cum excep. §. poſt annum.
ad fin. ⁊ ibi no. in glo. ſuper ver. ⁊ rei ha=
bet. ff. q met. cauſa. qḋ oſtendit̃ euiden
ter a conſequẽti deſtructo q: vt ratio ſit
talis a cuius ceſſatione argui poſſet dʒ
eſſe cauſa neceſſaria non ſolũ ꝓbabilis
vcʒ ſine qua nunq̃ ſit dare q lex ſortia=
tur effectu. i. vbicũqʒ ratio ceſſat/ ceſſet
lex: ⁊ vbicũqʒ habet locum ratio/ habet
locum ⁊ lex: vt no. in. d. §. poſt annum. in
d. glo. ⁊ in. l. nõ omniũ. ff. de legi. ſed hec
ratio non eſt hmõi q: iſtud ſtatutũ ſorti
tur effectũ in multis caſibus in quibus
dicta ratio ceſſat: q: ꝑ ipſum defert̃ oĩs
hereditas tam q̃ ſoluẽdo eſt q̃ que nõ
ſol. Et cuicũqʒ fratri tam apto ꝓductio
ni prolis q̃ inepto. Nã defert̃ fratri cu=
iuſcũqʒ ſit etatis ⁊ in quocũqʒ exiſtente
in mortis articulo quo caſu certum eſt
eũ nõ eſſe aptũ ꝓductioni prolis ⁊ ſimi=
liter eccl̃iaſtico q̃ viri potenti. ⁊ per cõ
ſequẽs tam volenti contineri q̃ volen=
ti vxorari: ⁊ ſi ſec⁹ diceremus nimis re=
ſtringeremus legẽ iſtã ⁊ cõtra oẽm ob=
ſeruantiã ipſius ⁊ contra oẽm regulam
16 delat. hereditat. †Nã ſtatuta ſm̃ ius cõ
mune recipiunt declaratiuã interpreta
tionẽ: vt. l. ij. C. de noxa. Sed ius cõmu=
ne in materia ſucceſſionũ non inuenit̃
limitatum hoc modo. ff. de libe. ⁊ poſth.
l. qḋ dicit̃. cum ſi. Ex quib⁹ infertur qḋ
iſta fuit vera rõ ſua ⁊ ꝓbabilis nõ fina=
lis ꝓbatur hoc aliter: vcʒ q vbi plures
rationes legis reddi poſſunt quarũ que=
libet põt eſſe finalis vt cõtingit in ꝓpo=
ſitis terminis ſi vellemus cõtecturare
huius ſtatuti rationem inferre ⁊ nõ po=
teſt argui ex ceſſatione vnius rationis
ad euitat. legis. C. qui potio. in pig. ha. l.
aſſiduis. ⁊. l. neuter. §. in bonis. de priui=
legijs cred. Sed in ꝓpoſito ſtatuto plu
res ſuaſiue ratiões reddi poſſunt vt ſu=
perius eſt oſtenſum: igitur ab vna earũ
ceſſante nõ recte arguitur. Et ꝑ hoc eſt
determinatio quaſi que ponitur ꝑ doc.
17 in. l. j. ſolut. matri. †vbi querunt vtrum
mulier ſterilis habeat priuilegia dotis
⁊ determinet q ſic: quia ratio propaga=

tionis prolis non eſt ſola ratio illius pri
uilegij ſed bona mr̃imonij vt.l.aſſiduis.
et ita in ꝓpoſitis terminis remouetur
etiã aliter dicta ratio in qua potiſſime
confidunt reſiſtentes:vz qđ per mona
chum non conſeruet̃ dignitatis agnat.
ꝛc.q: falſa eſt hec ratio dupliciter.vno
modo q: per monachũ non derogatur
dignitati ſed trãſit in dignitatem: vt in
aut.de monachis.in p̃n.ꝛ maxime per
monachũ in p̃latura exiſtentem:vt ex
tra de p̃breben.in rubrica.ꝛ eo.tit.c.de
multa.et q: clerici dicunt̃ eſſe in digni
tate ex ſolo clericali ſtatu.C.ne quis ve
la re.l.ij.iiij.di.denĩq.iij.q.j.c. reperiũ
tur.in fi.extra de ſeruis non or.c.cum li
bertus.ꝛ q: clerici dicũtur eſſe in digni
tatibꝰ ex ſolo clericali ſtatu ex diuitijs
ſolis non tribuitur dignitas ſed accipi
tur ꝓ qualitate perſone faciente diffe
re perſonas in dignitate poſitas a ple
beis.ff.de decur.l.ſpurij.in prin.ꝛ.C.de
digni.per totũ.lib.xij.ꝛ ideo aut tribui
tur ex officio cui dignitas eſt anneya vt
in dicta Rubrica de preben.ꝛ digni.ꝛ in
d.c.de multa.aut contingit ex militia
aut gradu ſacerdotij.vt.d.l.ij.ne q̇s ve
la regia.cum concor.alle.Aut cõtingit
ex genere ſeu ex progenie ꝛ infantium
dignitate.C.de diuer.l.ij.li.vij.ꝛ de ſe.l.
18 femine.ꝛ.l.pe.† Ex diuitijs aũt nõ tri
buitur dignitas q: cadunt etiã in vliſſi
mis perſonis ꝛ diſcolis. Sunt eñi bona
fortune que cadunt etiam in infames
in quibus non cadit dignitas:vt.C.de
digni.l.ij.igitur dignitatem nõ tribuũt
nec conſeruant dignitatem penes indi
gnos: hinc eſt quod vtutes animi ꝛ bo
ni mores diuitijs preualent.ff.de excu.
tutorum.l.ſcire oportet.§.cũ reliquis.ꝛ
ſic dignitas potius cadit in religioſum
hominem et virtuoſum et magis con
ſeruatur per eum q̃ per hominem diui
tem.quis enim ſane mentis diceret ꝙ
per prelatos virtuoſos dignitas nõ ſer
uetur: de quo multa extãt exempla cõ
traria ꝛ maxime in domo vrſinorum et
curſinorum. Nec eſt veruz dicere quod
monachi propter abdicationem proprij
paupertate ſordeſcant ſi ſint tales re
gule que poſſint habere proprium in
cõmuni ꝛ que actualiter habeãt bona
ſufficientis ad ſuſtentationem mona
19 chorum: † quia non dicitur egere neq
in paupertate ſordeſcere qui habet ea
que ſunt ſibi neceſſaria ad victũ: hinc
eſt quod et qui debet conueniri dedu
cto ne egeat:ſufficit tãtum relinqui q̃
tum ſibi ſufficit ad vitam ſuam ſcđm di
gnitatem ſuam.ff.de re iudi.l.cum ex
cauſa.de regu.iur.l.in condemnat.ſol.
mat.l.maritum.et de lib.agn.l.ſi quis.
preterea dicta ratio paupertatis recte
conſiderata facit ad propoſitum: quia
monachus ratione paupertatis magis
indiget ꝛ magis ſibi conſuli expedit ne
nimia egeſtate laboret.extra đ ſupplẽ.
20 neg.prela.c.ij.† Euitat autem egeſtatẽ
ex acquiſitione monaſterij per partici
pationem ꝛ vſum eorum ex quibus põt
videri quaſi dñs ſicut vxor dicitur dña
domus et filiusfamilias ratione promi
ſcui vſus.l.in rebus. C. de iure dot.de
cri.expi.here.l.aduerſus.ꝛ ſi quis dice
ret quod conſeruationem prolis agna
torum diſpoſi. huius ſtatuti emanaſſet
ſequeretur quod ille qui vellet admitti
ex beneficio huius ſtatuti haberet do
cere de aptitudine producente prolis
per aliquam experientiam ſicut fit in
ſeparatione matrimonij quod inuſita
tum eſt et abſurdũ et ſequeretur quod
qui vellet retinere commodum huius
hereditatis teneretur contrahere ma
trimonium et intendere prorogationi
prolis: quod eſt abſurdiſſimum et con
trariũ voto continentie.et ideo huius
onus ſi eſſet appoſitum remitteretur a
iure volenti continere:vt in auten.niſi
rogati:ergo ſi iſta ratio mouiſſet legiſ
latorem non excluderet monachum/
quia lex repreſentat impletionem hu
ius conditionis :vt.d.aut.niſi rogati.et
ibi ſcripſit Ricard.ma.vt refert ibi Cy.
preterea ſi iſta eſſet ratio huius ſtatuti
ſequeretur alia abſurditas : videlicet
quod ſi decederet frater ſine filijs de
21 beret redire hereditas ad filiam † quia
finita cauſa beneficij finitur beneficiũ:
vt.l.titia ſeio §.vſuras . de lega.ij.ſed
hoc eſt abſurdiſſimum quod hoc ſtatu
tum ſic reſtringat̃ ꝛ in inuſitatis et eſt

falſum:vt not. Barto.in.l.fina.§.fin.ad tre.igitur iſta non fuit rō huius ſtatuti & maxime ibi non ob.dicta ratio q: conſideratur aptitudo naturalis potius q̃ impedimentū accidētale:vt.l.ij.de apo. patet etiā q: iſta non ſit vera ratio:q: ſi lex voluiſſet proſpicere ꝑli deuolueret bona ad agnatos ita vt tenerentur ſeruare liber.& denegaretur poteſtas alienandi bona:vt.l.ſi.§.que res.C.communia de leg. Sed hoc eſt falſum & contrariū obſeruatum:ergo non cā liberorum ſed charitas ipſius heredis cui ſucceſſio primo defert:fuit illa que mouit ſtatuentem:q: ſibi tantū ꝓſperit vt patet
22 ex effectu predicti beneficij.† Non ob. iiij.ratio:vcʒ qđ acquiſitio hereditatis non poteſt prodeſſe monacho rōne momentanee retētionis &c.q: iſta ratio eſt de ſe falſa dupl'r. Primo q: vtilitas conſiderat reſpectu honoris non commoditatis tandūmodo:vt.ſ.tetigi:et quia eſt princeps commoditatis:vt.ſ.prima ratione oſtēdi:q: princeps eſt viſus rerum & euitat egeſtatē & ex quacūq; ꝑceptione commodi q̃tuncūq; modica q: poſi. eſt in conditione ad excludēdum aliud excludit:vt.l.j.§.aduerſus.ſi qs in frau. patro.& ſcribit Barto.in prop:hs terminis huius ſtatuti in.l.j.§.pe. et ſi.de bo. poſ. contratabu.in.iiij.queſtio.& facit.l. huius.§.ſi titio.ff.de le.j.cum ſua materia.& q: quando in aliquē ꝯfert ſupremū iudiciū ſeu dilat.hereditatis ſoluʒ conſideraf effectus perſone acquiſitionis: vt admittatur ab illa diſpoſitione non attento cui per euʒ acquirat hereditas etiā ſi cōferatur ab ignaro conditionis ſue pſone.nā ſi qs ſcribat ſeruum queʒ putabat eſſe liberum & admittit ſeruus ʒ per eum alteri acquirat propter ꝓpoſitum teſtatoris:hinc eſt q ſibi def.ſubſtitutus vel grauetur:fit queſtio vtrum admittat ſubſtitutus & inq̃tum ibi dicitur q ratione dicti erroris ſubſtitutus admittitur in quartā partē tm̄ & in tres partes admittit dūs ſerui:ergo ſi non haberet ſubſtitutū non eſſet queſtio qđ retineret totū.ff.de hered.inſti.l.ſi ipſe. licet ſecus ſit in eo qui inſtituat propinquum ſuum errans in cōſanguinitate.

vt.l.ſi ipſe.C.de heredi.inſti.& rationem differentie tāgit Cy.in.l.cum ꝓponas. eo.ti.in.ij.contrario.& que diſponit de ſeruo inſtituto in illa materia habent locuʒ in monacho vtſcribit Guil.de cu. in.d.l.cum ꝓponas.Ex hoc patet quod dicta ratio non facit ad ꝓpoſitum & maxime quia non poteſt dici qđ legiſlator fuerit ignarus huius caſus cum diſpoſitionem ſuam retulit ad fratres in genere & non ad certam perſonam in quo genere bene ſciebat includi tam clericos q̃ ſeculares:quia non amittunt iura conſanguinitatis:vt dictum eſt:ergo videtur voluiſſe eos admitti ex quo eos non excluſit cum facile potuiſſet eos excludere ſi voluiſſet.arg.l.j.§.vlti.de cadu.tol. ¶ Alia ratione quia ſi quis diceret qđ monachus non haberet voluntatem teſtatoris errantis in cōditione perſone qđ tamen non eſt verum:vt.ſ.oſtē ſum eſt:non tamen hoc bene diceret in diſpoſitione legiſlatoris:quia monach⁹ ita habet voluntatem leg.preſumptiue in ſucceſſione ſicut laicus religiōis fauore:vt.l.deo nobis.C.de epi.et cle.l.ſunt pſone.in ſi.ff.de relig.ex quibus recte concluditur & apparet q rationes in ꝯtrarium inducte ſunt potius colorate q̃ cōcludentes ſeu ſubſtantiales:et hoc quo ad intellectum ꝑmi ſtatuti. ¶ Nec ob. quinta ratio:q: illa regula qđ ſucceſſio debet eſſe reciproca verificatur affirmatiue in terminis paribus.vt.l.nam et ſi parentibus. de inofficio.teſtamen. In terminis vero diſparibus ſecus puta ſi vnus de ſuccedentibus habeat liberos & alius non.nam prior cauſa ſucceſſiōis eſt liberorum:vnde fili⁹ excludit auum & tamen pater filij ſuccederet patri ſuo vt in aut.defuncto.et in cor.de heredi. ab inteſt.§.j. ¶ Negatiue vero dicta regula nonverificatur: vt probaf.in.l.j.C. de ſecun.nup.&.l. quiſquis.ad.l.iul. maieſt.&.l.deo nobis.de epiſc.et cle.et.l.cognominus.de here.coniuncta pe.eo.ti.
23 †nam licet mulier q̃ trāſit ad ſecundas nuptias infra tp̄s luct⁹ olim nō ſuccedebat & tñ ſibi ſuccedebatur:q: caſus non exceptus remanet ſub regula.& ideʒ de filio rei criminis leſe maieſtatis idem

de monacho idem de heretico vt dictis iuribus ⁊ probatur p noſtrum ſtatutum quia filia non ſuccedit patri extante filio vel extante fratre ⁊ tñ pater ſuccedit ſibi: ⁊ ſi ſecus diceretur eſſet magna abſurditas quia eſſet trahere iura corrigentia ad conſequentiam contra legez precipimus. ⁊ contra id quod no. in auf.
24 quas actiones. ¶ †Nec ob. ſexta ratio quia illud quod dicitur quod iura non porriguntur ad non ſuppoſitos verificatur in iuribus que artant. non tñ in his que cõſulũt vel pꝛudent vt. C. de emanci. li. ⁊ l. conuentionũ. ff de pac. cũ. ſi. alle. alias qꝛ bñficia legum habẽt ſimilitudinẽ cũ diſpoſitione teſtatoris ⁊ contrahentis vt. l. non impoſſibil. de pac. et l. non eſt mirũ. qꝫ aũt dubitat ꝙ diſpoſitio teſtatoris gratis porrigit ſuum effectum ad nõ ſuppoſit. ꝙtum ad eos ſitos in territorio ſtatuenti. l. an in totum. de edifici. priuat. l. fi. in rẽ actio. ⁊ not. in. l. j. ad fi. C. que ſit lon. conſue. Item illud qꝫ dicitur ꝙ leges non porriguntur ad non ſuppoſitos verificatur de non ſuppoſitis ⁊ oĩno extraneis non aũt de clericis loci vbi ſtatutũ viget quia ad eos porrigitur ſi non ſit vitiatũ ⁊ non diſponit de eis in ſpecie vt not. in. l. ex ea de poſtu. ⁊ p Bart. in. l. cunctos populos. ⁊ hoc vbiqꝫ ſeruat practica ⁊ aduocati tenent hoc qꝫ ſcribit Joan andr. in opere Spec. in titu. de conſti. §. j. Ultra hoc ſi bene aduertimus diſpoſitio proprie dirigit̃ contra perſonas q̃ excludunt̃. i. cõtra feminas Illi vero qui preter excluſionẽ earũ admittuntur veniunt eorum iure ꝓprio ſublato obſtaculo vt. l. poſthumus. §. ſi quis ex his. de inoffic. teſtatoris ⁊ de ſucceſſione edicto. l. j. §. qui ſemel. C. de legi. heredi. auẽ. ceſſante. de bo. poſ. contra ta. l. j. §. fi. ergo in propoſi. terminis diſponit hoc in ſibi ſubditos et quia ille mulieres que excluduntur ſunt laici. Ex quibus recte includit̃ ⁊ apparet qꝫ rationes in contrarium inducte ſunt potius colorate ꝙ ſubſtãtiales ⁊ hoc quo ad intellectum primi ſtatuti. Circa ſcdm ſtatutum dicendum eſt qꝫ ſtatutum non ob. monacho pluribus rõnibus: primo virtute cauſe mouẽtis legiſlatorem expreſſe in eius exordio que de ſui natura reſtringit totam diſpoſitionem. ff. de his que in teſt. delen. l. cancellauerat de here. inſti. l. pacio. de in rẽ pa. l. adigere. §. ꝙuis. de appellationibus ſtipulatio. ij. de lega. iij. cum pater. §. dulciſſimis. cum multis ſi. Nec obſt. quod no. in. l. j. ſo. ma. iij. q. vtruz mulier ſterilis habeat priuilegia dot. quia illud ideo contingit quod procreatio liberorum non eſt ſecunda ratio do. fauore qꝛ multa alia ſunt bona matrimonij vt. l. aſſiduis. ⁊ de condi. appo. c. fi. et idcirco licet ceſſet ratio procreandorum filiorũ ſeu liberorum non ceſſat lex quia nõ ceſſant alie ratiões. ⁊ ita determinãt Jac. ⁊ Archi Cy. ⁊ Barto. in dicta. l. j. ſo. ma. ergo dictum ſtatutum reſtringendum eſt ad excluſionẽ ſtatutorum que obuiarent eccleſiaſtice libertati: et iſte eſt ſanior intellectus: quia hoc non deuiat a diſpoſitione iuris communis ſed conſonat ⁊ promptum eſt iura iuribus cõcor. ⁊c. Secunda ratio non obſt. quia ſtatuta priuat. regulant certam cauſam tantum videlicet vt clericus agat contra laicum iure extra ſuos terminos trahitur ſi dicat̃ cõtra clericum vel habentẽ ius ab eo cõuentũ in foro ſeculari quod non eſt faciendum preſertim quando dictum ſtatutũ deuiat a diſpoſitiõe iuris communis ſicut faceret hoc ſtatutum ſi excluderet clericos a beneficio huius iuris preterꝙ iuris canonici vt ꝟba eius
25 ſonare videntur †quia a clericis debẽt obſeruari iura tam communia ꝙ municipalia ſicut ⁊ aliquis in foro ſeculari. C. de epi. ⁊ cle. auẽ. ſtatuimus. ad fi. extra. de re. iudi. c. in iudicijs. naz eſt exceptio pſonarum habenda. x. diſt. ſi in adiutorium etiam ſi debent trahi ad diſſimiles. l. papi. §. exuli. ꝫ mino. l. naturaliter. §. nihil. de acqui. poſſeſ. Sed diſſimiles ſunt ti. ſtatuti denegant. fauore actori a negantibus fauorem reo. l. fauorabiliores. de regu. iuris. ⁊ de act. ⁊ obli. l. arrianus. et promptiores ſumus ad ſoluendum ⁊c. ff. de penis habentis ⁊ cui denegatur actio non proprie negatur defenſio de in ius vocan. l. j. cuz ſi. igitur ſi ita pure intelligimus ſtatuta qꝫ vellet cle-

ricia agentibus denegare auxilium iu-
ris ciuilis tam communis ꝙ munici-
palis non debemus propterea hoc ex-
tendere ad caſum conuerſum videli-
cet conuentorum clericorum vt dictis
iuribus.ꝛ.l.quod vero.ꝛ.l.ius ſingulare.
ff.de legi. Nec obſt. ſequens particu-
la dicti ſtatuti vt dicitur ſicut vt pri-
mo quia reſtringitur ſicut precedens
clauſula ad caſum ſubmiſſum ratione
dicti ſtatuti vcꝫ vbi ius municipale le-
deret eccleſiaſticam libertatem: ꝛ vbi
clericus eſſet actor in foro ſeculari quia
iſta oratio determinat precedens ver-
bum ſicut precedēs orō cui adiungitur
ꝛ eodem caſu loquit᷑ vt pꝫ ex tenore ver-
borum dicti ſtatuti. Item quia in eccle-
ſiaſtico foro laicis obſeruantur ſynoda-
les conſtitutiones ergo ꝛ econuerſo iu-
ra municipalia debent ſeruari clericis
agentibus in foro ſeculari alias non ve-
rificaretur dicta oratio ꝛ non obſerua-
retur dicta pars ſtatuti clericis agen-
26 tibus. ¶ †Nec ob.ſi dicatur quod ſta-
tutū qđ repellit filiam a ſuccedēdo ex-
tante patruo non obſeruaretur in fo-
ro eccleſiaſtico contra filiam monialē:
primo quia hoc de ſe eſt falſum quando
ſtatutum precedit monachatum quia
iura que inhabilitant eam,excludebant
ante profeſſionem excludunt ꝛ afficiunt
eam puellam tanꝙ preuētam: vt.l.que-
dam puellam.§.vnde.tranſit enim in
mona.cum honore ſuo et cum obno-
xitate ſue regule.C.de epi.ꝛ cleri.aut.
cauſa que fit cum monacho.ff.ad mu-
nicip.l.incola.ꝛ ibi not.in gloſſ.aut.itē
nulla communitas.et ibi per Iaco.but.
et hoc expreſſe tenet do.Bart.in.l.fi.C.
de iure fiſ.videlicet quod ſtatutum in-
habilitans monachum a ſucceſſione ꝓ-
uenit eum ante monachatum vcꝫ ꝛ de-
bet obſeruari etiam poſt monachatum.
Secundo quia dicta allegatio eſt extra
terminos noſtre q̄onis totaliter cum
ſtatutum non eſt extendibile maxime
quia continet ius iniquum quia nō de-
bent retorqueri iura in vtente niſi ipſe
impetrauerit aliud ius.l.j.§.j.ꝛ ibi not.
ff.quis quiſꝙ iure.ff.de legi.l.nulla iu-
re regula.C.eo.ti.l.quod fauore.Tamē
qꝛ in caſu noſtro ſtatutum repellit laicā
ꝛ in eiſdē terminis vcꝫ cōtra monialem
que ex perſona laica eſt expulſa ius ſer-
uaretur etiam in foro epi per no.in.l.ex
ea.de poſtulan.et de reg.iu.l.in his.§.
non debeo.ꝛ ſic pꝫ ꝙ dicta ratio remiſ-
nos q̄onis non aſtringit ¶ Ultra hec
omnia vcꝫ ꝙ dictum ſtatutum non affi-
cit clericos ſm fauorē eorum tm̄ intelli-
gitur ſm ꝙ in ratione ſui exprimit facit
vſus ꝛ cōis obſeruantia.nam videmus
ꝙ in fauorem clericorum ſemper inſtrā
mādantur executioni ſm formam ſta-
tuti ꝛ ſic in ſi.ꝛ quia ſi aliter intelligere-
mus daremus magnū inconueniens
27 †vcꝫ ꝙ ſtatuta laicorum artarent cle-
ricum etiā cum de eo facit mentionem
in ſpecie qđ ab oībus negatur ꝛ nuſꝙ di-
ctum ꝛ nuſꝙ relatum eſt. ¶ Nec obſt.
ꝙ verba ſtatuti referantur ad iudicem.
ꝛ qꝛ non refertur cum quo loquatur ſed
cuius regula et in cuius fauorem vel
odium.de leg.j.l.ſerui.s legatos de leg.
ij.l.cum pater.§.donat. de lega.iij.l fi-
deiuſſ.§.interdum.cum multis ſi.et in
toto illo generalis ſenſum non verba
ſpectamus de adimen.lega.l iij.§.con-
ditio.et quia qui impedit ne quis com-
mode percipiat impediendo me impe-
dire videtur.ff.de dā.infec.l.paulus.§.ſi
quis aliquem teſta.prohi.per totum.et
C.eo.titu.l.j.ff.de eo q̄ ſatiſ.co.l.fi.§.fin.
extra de immu.eccle.c.vlti.li.vj. Non
ob.qđ no.Iac.bu.ſuper aut.ſtatuimus.
quia ſicut ipſemet dicit ſolūmodo vno
modo fieri poteſt ne clerico ius redda-
tur videlicet ſubtrahendo iudici iuriſ-
ditionem ſuā faciendo eum priuatum
in cauſis clericorum ſed ſecus eſt ſm eū
ſi relicta ſibi iuriſditione artat iudicem
ad denegandum ius clerico ſeu artan-
do iudicem ad reddendum clerico mi-
nus fauorabile ius ꝙ laico:quia hoc eſt
recte ſm naturam contra eccleſiaſticam
libertatem cum ex priuilegio debeatur
ſibi par iure obſeruātia vt.d.aut.ſtatui-
mus.ad.fi.et.d.c.in iudicijs.Ex quibus
oībus ſupradictis pro hac parte alle.cō-
cludimus nos conſultores concorditer
dictum do.Lapum abbatē ꝓdictum di-
cti monaſterij ſancti Minia.ad montē

ſucceſſibilem fuiſſe ab inteſtato dictis
do. Simoni fratri ſuo et eidem dictam
hereditatem delatã fuiſſe excluſis filia-
bus dicti domini Simonis ⁊ deſcenden
tibus ex eis et dictam hereditatem ad
monaſterium ſancti Mini. ex perſona
dicti domini Lapi pertinere ex diſpoſi-
tione ſtatuti communis floren. de quo
ſupra primo loco fit mentio habere lo-
cum in caſu predicto ⁊ promiſſo dicto do
mino Lapo ⁊ dicto monaſterio eius p̃
ſone prodeſſe non obſtãte in contrariũ
alle. conſilium dñi Ant. de machiauel-
lis: Joan. de podio: Lapi de caſtelnouo
Donati de barbador. Richi baldi de ſe-
chino veneris Ja. Laurẽ. Ang. et dñi
Scholai de berti.

¶ Allegatio. cũ. de arbitrijs.

1 Clericꝰ an poſſit ſine epi licẽtia cõ-
promittere: aut vaſallus ſine licentia
domini.

2 Metropolitanꝰ an ſit iudex ſubditi epi-
ſcopi.

3 Epũs non poteſt iura eccleſiaſtica in ali-
quo remittere.

1 Non † poteſt clericus ſine li-
cẽtia epi compromittere. ad
hoc de arbitrijs peruenit
ſm hoſt. ⁊ de hoc in ſumma
per eum. §. ſed queret. Sed
nunquid vaſallus ſine licentia dñi. ⁊ de
hoc in. Spe. de arbi. §. reſtat. verſ. ſed
nũquid vaſallus. vbi expreſſe tenet ſpec.
ꝙ clericus etiam ſecularis non poteſt
compromittere quo ad perpetuum ec-
cleſie preiudicium p̃ iura ibi alle. p̃ cum.
De cauſa ſpũali annexa non poteſt cõ-
promitti in laicum etiã autoritate ſupe-
rioris. de arbi. contingit. ⁊ c. per tuas. cũ
ſuis gloſ. ⁊ concordan. Videt̃ qꝺ de iu-
re poſſit fieri cõpromiſſo ratio qꝛ nil cõ-
promittit̃ cum effectu arbitrio alicuius
ſed de iure ꝙ ſi non fuerit ſeruatus lo-
cus eſt appellationi ⁊ ſic eſſet periculũ
appellantis. Contrarium videtur quia
nõ poteſt epũs. in cauſa quã hꝫ vel habi-
turus eſt cum ſubdito dare iudicem vel
eligere qꝛ hoc non eſt iure cautum. nam
vt talis iudex cognoſceret autoritate
epi ⁊ hoc non poteſt: quia in cauſa pro-
pria iudex eſſe non poteſt aut vt ordi-
narius ⁊ hoc epũs facere non poteſt: imo
eſt iure cautum ꝙ ſi epũs vult agere cõ-
tra ſubditum agit ⁊ cogit eum eligere
2 arbitros. ⁊ eſt rõ † quia metropolitanus
non eſt iudex ſubditi epi. xj. q. j. ſi cleri-
cus. Secus ſi ſubditus ſit actor vt ibi: qꝛ
tunc aditur metropolitanus qui eſt iu-
dex ſuffraganei: ⁊ habent tales arbitri
ordinariam a iure vt no. de officijs or-
cum ab eccleſiarum ſuper gl. circa finẽ
ſuper verſ. conſtiterit. circa mediũ ſup-
plet. Sed committere ad cõſilium iure
hoc videtur fieri poſſe quia talis eſt con-
ſultor iure non arbiter vel iudex ⁊ con-
ſiliũ non obligat ⁊ de natura conſilij nõ
eſt quod neceſſario ſtetur ſibi vt in regu-
la nullus ex conſilio. ⁊ in decre. cum in
veteri. de elec. ⁊ ꝙ talis cõmiſſio poſſit
fieri ſatis ſpe. de requiſi. conſilij. Et po-
ſito ꝙ poſſit compromitti cum poteſta-
te ꝓcedendi de iure ⁊ de facto ⁊ ſenten
3 tiãdi de iure ratio multiplex † quia epũs
non põt iura eccleſie in aliquo remitte-
re: ſed ponendo proceſſum eſſe de facto
in manu alterius eſt remittere quod
poſſet commiſſarius obmiſſo iure de fa-
cto probat eccleſie repellere ad proba-
tionem aduerſarij de iure repellendam
de facto admittere. ¶ hinc eſt ꝙ is qui
iurauit non alienare romano pontifice
inconſulto non poteſt committere ne
per arbitrium contingeret alienationẽ
fieri: vt ſcripſit Jo. and. poſt Hoſtien.
de arbi. cum tempore ſuper verſ. lumi-
na. Sed nunquid poſſet compromitte-
re cum poteſtate procedendi ſeu cogno-
ſcendi breuiter ⁊ ſummarie ⁊ ſine ſtre-
pitu ⁊c. ⁊ ſententiandi de iure videtur
ꝙ non ſm Bart. ⁊ hoſti. quia hoc nota-
uerunt de officijs delega. de cauſis: nã
ꝙ iudicãdo ⁊ procedendo ⁊ pronuntian-
do obmittatur ſolennitas ſubſtantialis.
fieri non poteſt ſm eos. ⁊ de hoc eſt gl.
ord. in decre. ſi de re. iu. li. vj. ⁊ ꝙ proce-
datur ſine figura iudicij non põt face-
re niſi princeps ratio dicit glo. quod ſo-
lus princeps poteſt ius alteri auferre ⁊
de hoc in Spec. de ſententie prolatio-
ne. §. nota. verſ. non vꝫ. et in ſpe. de ap-
pella. §. j. verſ. et nota. ⁊ in ſumma Ho-
ſtien. de libel. oblation. §. vtrum libel-

ſius ⁊ ipſe. Specu. clarius de libel. concep. §. nunc videndum. verſic. nouo. vbi dicit ꝙ vbi agitur ſm formam iuris nõ poteſt pacto remitti nec obſt. no. in contrarium in. d. gloſ. vlti. ⁊ re iudic. lib. vj. ⁊ in Spe. in preallé. loc. que intelliguntur quando partes renunciant in totum ordini iudiciario: ita ꝙ nec locus eſt libello nec prolgt. ſentẽtie vt dicit dicta glo. hec tamen renuntiatio ⁊ ſi laic. procederetur cum ſuo iuri poſſunt renunciare tamẽ clericis hoc non eſt ꝑmiſſum quia eccleſiaſticarum rerum ꝓcuratores ſunt non domini. In caſu ꝑdicto videtur ꝙ epũs poſito vt ꝑferent' committere poſſet talẽ modũ ꝓcedẽdi ⁊ concedere poſſit ratio hoc caſu eſt a iure expꝛeſſum ꝙ ſic ꝓcedatur ꝑ cle. cum dilꝗẽdioſam. de iudi.

¶ Allegatio. cīj. de conceſſio. ꝑbe.

1 ☞ Executor datus ad ꝓuidẽdum: bñficium de iure vacans an poſſit non vocato poſſeſſore conferre.

2 Poſſeſſio bñficij non colorata non impedit ipſius bñficij collationẽ.

3 Poſſeſſionem coloratam habere quis dicatur.

4 Executor de ꝓuidẽdo bñficiũ an poſſit impediri in ſua collatione ꝑ ea q̄ ſiunt poſt ſuos ꝓceſſus.

Sepe mihi ardua fuit contẽtio ⁊ diſceptatio laborioſa cum aduerſariis patronis cauſarum bñficialium ſuꝑ illo vulgato articulo: an executor dat⁹ ad prouidẽdum beneficium de iure vacans ꝑ alium poſſit non vocato poſſeſſore conferre: ⁊ fuit diſceptatio laborioſa ex eo quia doctores ⁊ glo. vidẽtur in articulo ipſo variare: ⁊ nouicij aduocati obſeruatas concluſiones ⁊ ſepe obtentas in articulo dubij ignorant: campum latum gloſſarum ingrediuntur ⁊ ſopitum iam inter veros patronos certamẽ ſuſcitare moliũtur. Ideoq; vt ſemel de re iſta dicam qđ ſentio ⁊ vt ſcrip. veridicis ſatiſfacere poſſim clamoribus nouiciorum cum quibus mihi vlterius clamare non delectat. c. iam variante diſcam hoc ordine quia primo recitabo tenẽtes ꝙ non. Secundo opi. eorum quibus placet contrarium. Tertio ponam dicta eorum qui concludunt veritatem ⁊ ꝙ practica obtinuit obſeruari. Quarto aliquid vltra dicta illorum addendo formabo meum iudicium ⁊ ꝙ in ſcholis ſuaſi ſcholaribus obſeruandum. ¶ Redeundo ad primum dico vt etiam refert dominus Joã. cal. decre. cum noſtris. de conceſ. preben. in. xiij. q. ſui commẽti Inno. in decre. ꝓpoſuit. ⁊. c. cum noſtris. de conceſ. prebẽ. non vult fateri ꝙ teneat talis collatio niſi primo vocetur talis poſſeſſor ⁊ compellatur ad dimittẽdum vel reſignandum beneficium. Et idem videtur placere hoſt. ⁊ hunc articulum etiam examinat Joan. and. in pluribus locis poſt alios doc. Et primo an decre. q̄ diuerſitatẽ. de conceſ. preben. ſuꝑ §. ſi. ad eas in nouella vbi refert Innocẽ. dicere ꝙ q̄uis is ad quem pertinet iure proprio poſſit eligere non obſtante prima electione ⁊ inſtitutione: executor tamẽ pape non poterat prouidere alio exiſtente in poſſeſſione. hoc etiam tangit Joan. and. in decre. cum noſtris. de conceſ. preben. ſuꝑ. ij. glo. in nouella vbi refert Inno. hoc idem teneret hic etiam refert Jo. and. in decre. literas. de conceſ. ꝑben. ſuꝑ ver. conferre vbi idẽ videtur dicere Inno. tenere. Alij vidẽt dicere ꝙ talis executor poſſit conferre poſſeſſore non vocato ⁊ hoc vr̃ placere domino Joan. cal. in decr. cum noſtris. de conceſ. ꝑbẽ. in. xiij. q. ⁊ mouet eum quia cum non poſſit a poſſeſſione remoueri niſi cauſa cognita non ſit finale preiudicium ꝑ collat. hoc idem tenet glo. ord. pe. in. c. cum noſtris. de conceſ. preben. ⁊ vr̃ caſus ne ſe. vacan. illa. hoc idem videtur ſentire glo. ord. in decre. lz tpẽs. de ꝑbẽ. lib. vj. ſuꝑ §. conferre que dicit ꝙ eſt regulare ꝙ rẽ ad me ſpectantẽ poſſum in alium trãſferre poſſeſſione alterius non obſtãte: ⁊ vt dicit Joã. an. ſuꝑ dicta glo. fuerunt verba Innocẽ. in decre. de multa vbi expꝛeſſe. hoc idem dicit. Idem videtur dicere Joan. andr. Joſt Innocen. in decre. propoſuit. de cõceſ. prebẽ. ſuper verſi. in veſtium. Idem Innoc. in cle. literas. ſuper §. conferre. Et eſt ad

vertendum ꝙ predicti omnes qui dicũt
executores nõ poſſe nõ vocato poſſeſſo-
re loquunt̃ de poſſeſſione colorata non
de eo qui non habet coloratã poſſeſſio-
nẽ. vnde ipſe Joã. and. poſt Innoc. in. d.
decre. quia diuerſitatẽ vbi. ſ. dicit ꝙ ſi
poſſeſſor non eſt inſtitutus per ſuperio-
rem ſꝫ tantum poſſidet per hoc non ad-
mittit executor quin de alio ꝓuideat.
Item Joan. and. in. d. c. cum noſtris. ſu-
per. d. glo. ij. dicit ꝙ Innocẽ. finaliter te-
2 net † ꝙ poſſeſſio non colorata non im-
pedit collationem bñficij: ⁊ hanc opi. iꝫ
Archi. ⁊ compoſ. vt refert Jo. and. in de-
cre. lꝫ epũs. de ꝑben. lib. vj. ſup verbo con
ferre. ⁊ hoc hodie inter practicos nõ du
bitatur. nã talis poſſeſſio non colorata
non impedit impetrantẽ vt in. d. decre.
cum noſtris. ⁊ intelligit quando aliquid
corporale poſſidetur vbi ergo non eſt ꝑ-
bẽda diſtincta nil corporale poſſidetur.
⁊ ideo tũc non impediretur collator nec
imperator licet predi. alij maxime ꝑdi-
cta gloſ. ord. in decre. cum noſtris. ⁊ de-
cre. lꝫ epũs. ⁊ dominus meus Jo. cal. in ꝑ-
dicta decr. cum noſtris. in. xiij. q. dicunt
ſimpliciter executorem non impediri in
collatione ꝓpter poſſeſſionẽ alterius: ſꝫ
ſm predictorum aliorum opi. eſt exami-
nãdum ꝙ poſſeſſio dicatur colorata vel
non ita ꝙ impediat vel non impediat
impetrantẽ vl' executorẽ ⁊ iſta materia.
eſt tractata ꝑ multos: ⁊ dominus me⁹
dominus Joan. cal. colligit materiã in
d. decre. cum noſtris. de conceſ. ꝑben. in
3 iiij. q. quã ſolẽniter commentauit † vbi cõ
cludit illum habere poſſeſſionem colo-
ratã qui habet titulum ab eo qui habet
vel habuit poteſtatẽ conferẽdi lꝫ defe-
ctus eſſet in recipiente. Si igitur is qui
contulit non habuit poteſtatẽ conferẽ-
di vel quia excommunicatus vel quia
ligate erãt manus ſue per inhibitionẽ
vel decretũ vel alias talis poſſeſſio non
dicitur colorata: ⁊ in hoc concordãt In-
no. ⁊ Hoſti. ⁊ cõmuniter omnes moder-
ni: vnde Joã. and. dicit poſt Inno. ⁊ Ho-
ſtien. videre literas de conceſſione pre-
ben. ſup verſi. conferre. ꝙ ſi beneficium
fuit collat. per eum poteſtatem non ha-
bebat conferendi nam impediſtur con
ferre vel eligere illi ad quos ſpectat in
dicta decre. literas. ⁊ idem eſſet quan-
do notorium ꝙ poſſidens ius non ha-
bet veritatem puto ⁊ ſic obtinui ſepe ꝙ
delegat⁹ non impediatur conferre be-
neficium per alium poſſeſſum ⁊ ꝙ non
vitiatur hoc ipſo collat. facta quia pars
non fuit citata ⁊ mouet me predicta ra-
tio domini Jo. cal. quia poſſeſſoris non
intereſt ex quo debet de ipſa poſ. cogno-
ſci anteꝙ̃ de poſſeſſione eijciatur vbi au
tem poſſeſſio non colorata eſſet tũc non
haberet aliquod dubium. ¶ Eſt etiam
ſciendum ꝙ executor de quo queritur
non impeditur aliquo caſu conferre poſ
ſeſſionem alterius quando ipſe execu-
tor ante detentationem poſ. poterat de
iure conferre beneficium poſſum vt illi
cui confert vt no. Joan. and. in. d. c. cum
noſtris. ſuper gloſ. ij. in nouella: puta qꝛ
erat inhibitum ⁊ reſeruatum ⁊ decret.
data poteſtas execu. conferendi. et va-
cauit beneficium et ordinarius predi-
ctus contulit preueniendo executorem
modo iſto caſu ſi executor poſtea con-
fert non vocato poſſeſſore tenet colla-
tio ⁊ merito quia iſto caſu non fuit pote-
ſtas in colatore. ⁊ ſic poſſeſſio colla. non
fuit colorata ⁊ ptꝫ notorie eum ius non
habere. Unde ſubdit ipſe Joan. and. in
dicto loco: vnde videmus ꝙ executores
qui tibi conferunt beneficium mihi de-
bitum et te in poſſeſſionem inducunt
meus executor illud mihi confert. Non
obſtante colla. ⁊ poſſeſſionem in predi-
ctis hic etiam ipſe ſcripſit in decre. ſ. de
reſcrip. in vltimo verſi. ⁊ hic idem not.
Innocẽ. Joan. cal. poſt compoſ. in decr.
cum in noſtris. de conceſ. preben. in. j.
q. ⁊ alias inhibitio decretum ⁊ inſinua-
tio literarum que fiunt ad hoc vt ligen-
tur manus ordinariorum non operarẽ-
4 tur effectum qd eſt falſum. ¶ † Nunꝙ̃
enim fuit auditum ꝙ executor impedi-
retur in ſua colla. per ea que fiunt poſt
proceſſus ſuos. ¶ Et hoc eſt qd vult di-
cere Joan. and. vide Joan. cal. in decre.
cuꝫ noſtris. in. vj. obiec. dicit ꝙ ideo va-
luit collatio executo. in decre. illa ne ſe-
va. non obſtante poſſeſſione alterius qꝛ
talis collatio fuit facta poſt ꝑſentatio-

nem literarum factarum in quo caſu non impeditur executor in collatione. Lapus.

¶ Allegatio.ciiij de baptiſmo.

1 ☞ Corpora infidelium non debent in cimiterio ſepeliri.

2 Partem corporis baptizare an ſufficiat vt quis dicatur baptizatus.

3 Aque immerſio an ſit de neceſſitate baptiſmi.

1 Corpora† infidelium non debēt in cimiterio ſepeliri. modo queritur. Quedaꝫ mulier chriſtiana p̄gnās duꝫ eſſet in parturiendo creaturam primo emiſit pedes ⁊ crura ⁊ qr vlterius non progrediebatur ſed patiebatur mulier magnos dolores obſtetrices dubitātes mortē creature pfuderunt pedes ⁊ crura aqua in forma baptiſmi ⁊ demū mulier totā integram emiſit creaturam ſꝫ mortua emiſſa eſt. ¶ Ipſa tamē mulier affirmat ꝙ poſtꝗ̄ pedes creature ab extra fuerunt ⁊ dum baptiſaretur ſenſiſſe creaturam viuam querit nunquid poſſit in cimetirio ſepeliri. ⁊ ad hoc vide-
2 tur facere illa queſtio† an ſufficiat partē corporis baptiſare. i. effundere aquā ſuper partem corporis ⁊ eleua. ab aquis deſcribens. Joan. and. in. c. debitum. de baptiſmo ſuper ℣. immiſerit. refert opinionē dicētium ꝙ requiritur immerſio non ſolum capitis ſꝫ maioris partis corporis. Item opinio aliorum dicētium ꝙ ſi modica ſcintilla aque piecta a baptiſante eum tangit baptiſatus eſt. ⁊ Inno. dicit ꝙ hic videtur ſatis cōſonare iuri ⁊ equitati lꝫ alia opinio ſit tutior pro ⁊ contra quod ſcribit Jo. and. in. c. non vt apponeres. eo. tit. ſuper verbo alterum de puero qui dum portaretur ad ſacruꝫ baptiſma ⁊ portantes viderūt in illo ſigna mortis proiecerunt eum in puteuꝫ dicentes illa verba debita ⁊c. an ſit baptiſatus et in cimiterio debeat ſepeliri vbi refert opi. contrarias. ⁊ Jo. cald. hic
3 etiam examinat in. d. c. non vt appo. † ⁊ dicit cum immerſio non ſit de neceſſitate baptiſmi de peni. diſt. iiij. pprie ⁊ not. Joā. and. in. d. c. debitum. ſuper ver. immerſerit vbi aūt immerſio non pōt fieri nec eleuatio ſequitur ꝙ ſine eleuatione poteſt quis baptiſari. ¶ Unde ſm eum verius videtur dictus puer proiectus in puteum fuerit baptiſatus dummodo non fuerit mortuus ante abſolutionē ⁊ finem verborum platorum gloſ. ordi. in. c. vulgares. de peni. diſti. j. ſummant alias ꝙ baptiſatus reputatur cuiꝗ̄ talibet pars aque infunditur. argu. de conſe. diſt. iiij. nequicꝗ̄. glo. ord. diſt. iiij. de conſe. pprie refert opi. Hu. dicentis ꝙ ſi perfundatur caput vel p̄ter caput maximas pars corporis baptiſata erit alias non. Subdit ibi gloſ. vel dic eum baptiſari ſi etiam aqua cadit ſupra pedem arg. eadem di. nequicꝗ̄. ſecundum Lau. ⁊ gl. tangit. in. d. c. in primo no. Hoſti. hic tractat in ſum. de baptiſ. ꝗ̄ que ſit forma. ver. licet aūt totum conſequens ⁊ ſanctus Tho. in. iiij. ſentē. in diſti. iiij. argu. iij. ſed omnia pcedere videntur in viuo ⁊ nato: ſed quomodo p̄dicta habēt de non nato viuo ſed de ſeminato ⁊ qui in lucem viuus non pdūt licet mater affirmet ⁊ dum aqua pfundebatur in pedibus ⁊ cruribus ipſum viuum ſenſit ſꝫ dic ꝙ idem in caſu noſtro dicendum eſt. nam ſi apparuerit mulieri que p̄gnans mortua eſt vt euitatur vetus extra cimiterium vt no. glo. de conſe. diſt. ij. eccleſia. multofortius ſi viuus in corpore matris fuit baptiſatus in partē que iam ab extra pceſſerint. ar. decre. ſacris. de ſepulturis. Quod autē tunc viueret ſtandum eſt matri affirmanti ⁊ qui ſufficiētem ⁊ naturalem cauſam ſui dicti reddit. Nec ob. quia ſit vnica: quia in iſtis que non afferunt p̄iudicium reo bene ſtatur dicto vnius arg. eorum que not. glo. in. c. ex inſinuatione. de pcur. ⁊ hoc intelligo ſi poſt abſolutionē ⁊ poſt plationē verborū mortuus ſit. Lap.

¶ Allegatio. cv. de priuilegijs.

1 ☞ Priuilegium concedēs ordini exēptionē an excludat illum a poteſtate inquiſitionis heretice prauitatis.

2 Papa non preſumitur velle reuocare ſtatuta predeceſſorum prohibētia conceſſionem priuilegiorum niſi ius exprimatur.

1 Queritur an predicti fratres vigore dicti priuilegii ſint exempti ab officio inquiſitionis heretice prauitatis: τ vidi ſuper hoc a dictis fratribus conſultos τ congregatos. Diſceptantes reuerendos viros dominum Lapum abbatem ſancti Miniat. ad montem τ ꝓpe florẽ. τ do. Bald. de peruſio. Guidonẽ de Boſciannis: Pierum de Coꝛſinis: Gregoriũ domini bẽtinctis τ me Lapuȝ de caſtelliono decretoꝛum doctores τ aliquibus ex eis videbatur ꝙ eſſent exempti quia verba lata τ cum predictis non obſtantibus includebant etiam offic. inquiſi. non obſtant. decre. officiuȝ. §. deniqȝ. de hereticis. cui eſt derogatum per dicta verba ſcdm not. de exceſ. prela. c. fin. τ ꝑ Joan. and. in nouella. nec ꝓdeſt in contrarium verba oppoſita in d. §. non obſtãtibus priuilegiis vel indulgentiis cõceſſis vel concedendis: quia nec licuit ſucceſſori legem imponere. c. fin. extra de reſcrip. ¶ Jteȝ cum ſupra dicatur in aliis iudicibus quibuſcunqȝ τ permiſit de dio. τ oꝛdinariis neceſſario etiam intellexit de leg. ¶ Jtem alius doctoꝛ diſtinguebat aut de voluntate aut de poteſtate pape. ſi querimus de poteſtate pape non eſt dubium ꝙ potuit derogare predicte decre. officium. §. deniqȝ. et etiam verba predicti priuilegii de ſui natura cum predictis non obſtantibus hic impoꝛtat. † Sed ſi querimus de voluntate pape τ de virtute dictoꝛum verboꝛum ſecundum motum iuris tunc videtur contrarium. naȝ ex quo dicta decre. officiuȝ diſponit ꝙ inquiſitoꝛ poſſit ꝓcedere non obſtant. priuilegiis concedendis τ ipſa diſpoſitio iure intelligatur eſſe volũtas cuiuſcũqȝ pape donec eam non reuocat. et ſic etiam videtur fuiſſe voluntas prefati clementis τ ſic voluit intelligi predictum priuilegium contra ius illud: τ ſic ꝑdicta verba de eius mẽte non eximunt ab officio inquiſitionis. Jn contrariuȝ tamen dicebat ꝙ ꝑdicta verba poſita in §. deniqȝ. ſe non extẽdunt ad caſum noſtrum ꝓ eo quia verba loquuntur de priuilegiis conceſſis ꝑſonis non oꝛdinibus infer que ex maxima differẽtia ꝑ decre. ne aliqui. de priuilegiis. lib. vj. τ ꝑ decre. ſi. de re. Sed predictum priuilegium conceditur oꝛdini ergo ⁊c. Jtẽ ꝑdictum priuilegium non eximit oꝛdinẽ heremitaruȝ a ſeipſo τ ſic nec a delegato ſuo qꝛ ꝑinde eſt ac ſi idem papa ꝓcederet: vt not. glo. fin. in c. ad abolẽdam de hereticis. Preterea predictum priuilegium ẽm virtutẽ veritatis voluit concedere generalẽ exẽptionẽ τ plenam ſed contra exẽptos habet locum officiũ inquiſitiõis vt in dicta decretali ad abolẽdum.

¶ Allegatio. cvj. de vſuris.

1 Aſſumẽtes tutelam filioꝛum vſurarii manifeſti ſi contingat ꝑ pape auctoritatẽ compoſitionẽ fieri ꝺ abſolutione an ꝑdicti executores ſequi debeant talẽ cõpoſitionẽ: an foꝛmã iuris de pauperibus reſtituẽdo.

2 Poteſtas papalis an ſe extẽdat ad diſpoſitionẽ bonoꝛũ vſurarioꝛum.

3 Ceſſante cauſa finali alicuius diſpoſitiõis ceſſare dȝ τ ipſa diſpoſitio.

4 Uerbum compoſitio in diſpoſitionibus papalibus quid impoꝛtet.

1 Quidã mercatoꝛes aſſumpſerunt tutelam quoꝛũdã pupilloꝛum filioꝛum τ heredum cuiuſdã vſurarii manifeſti τ qui vſuras nõ reſti. deceſſit τ penes quẽ erant τ hodie ſunt τ multe vſure incerte reſtituẽde τ erogande pauperibus Jeſu chꝛiſti dominus papa ꝑcepto ꝙ in loco illo plures erãt quibus erant legata incerta τ vſure in certo nomine reciperẽt commiſit cuidam vt cũ illis componeret τ illos abſolueret ita ꝙ ipſi ſoluẽtes ſeu componẽtes alicui alteri ꝑdicta ſoluere non teneantur: qui commiſſus paratus eſt cum dictis tutoꝛibus cõponere de ꝑdictis magnam quantitatẽ ꝓ minima remittere τ ipſos abſoluere. Ex alia parte loci oꝛdinarius vult declarare incerta τ illa erogari pauperibus a tutoꝛibus iuxta foꝛmam iuris. Queritur quam viam debent ipſi tutoꝛes aſſumere ſaluis ſuis conſcientiis: an viã compoſitionis an plenarie erogationis

ſiende pauperibus. Et videtur quod p viam compoſitionis.nam ipſi dicunt ꝛ iurauerunt in aſſumptione tutele pro ipſis pupillis vtilia agere ꝛ inutilia pretermittere:verū cū p viā compoſitiōis negotia ipſorū pupillorū vtilius peragātur et pro minori diſpendio hanc viam aſſumere dſꝫ alias cōtra iuramentum ſuū ꝛ debitum officij inutilia agerent ꝛ vtilia pretermitterēt ꝛ maxime cum ex
2 illo ſuas conſciētias nō offenderēt.† nā nulli dubiuꝫ ꝙ poteſtas papalis ad hoc ſe extendit:ipſe enim habet adminiſtrationem liberā ꝫ talium bonorum ꝛ facit hoc pro ſalute animarum ꝛ poteſt totuꝫ remittere ꝛ diſpenſare ꝛ ipſe lex vna eſt et non peccat qui legis autoritate peccat imo inſtar eſſet hereſis de potentia principis dubitare.nec obſt.ꝙ tutores dicunt vtilia ꝛc.quia ibi eſt magna vtilitas vt eſſent pericula animarū vn̄ minor qui trāſit ad religionem cum tota ſubſtātia ſua nō petit reſtitutionem. In contrarium facit qꝛ ſcḋm ordinem iuris fieri debet reſtitutio integra ꝛ plenaria ꝛ ab iſta via ſine euidenti cauſa recedi non debet. Sed cauſa cōpoſitionis non videtur idonea ꝛ legitima cā a via iuris recedendi:nam ponderari debet cā
3 diſpoſitionis papalis:† et vbi ceſſat cā finalis diſpoſitiōis ceſſari debet ipā diſpoſitio: ſed cauſa finalis diſpoſitionis fuit ſalus animarum eorum qui habent penes ſe incerta ſi vel quia auaritie vitio vel incommoditate aliqua detrahātur a plenaria reſtitutione ꝛ ſi moriuntur in pctō ſuo ex huiuſmodi compoſitione ſolutio incideretur ad reſtōnem ꝛ in caſu predicto nō ſubeſt hec ratio ſed ceſſat:quia hec commoditas reſtōnis ꝛ hec adminiſtratio eſt penes tutores q̄ libere et ſine affectu ſubſtantie aliene debent eſſe parati ad liberam reſtōnē: ab eis ergo ceſſare dꝫ dicta compoſitio cui cā dedit tenacitas obligatorum reſtitutioni que in tutorib⁹ ceſſare debet. ¶ Item qꝛ etiā in hac compoſitiōe poſ-
4 ſet verti periculū animarū.† nam licet papa concedit compoſitionē ꝛ lꝫ vbum compoſitio importat diminutionem tn̄ diſcretā ꝛ non quaſi extenuationē obligat.et ſecus agens poſſet dici contra ſummā mādati agere ꝛ non teneret qḋ ageret ꝛ ſic loquens poſſet iraſci tutoribus ꝛ ſuis ꝯſcientijs. ¶ Itē incerta diuerſarum ſunt ſpecieꝝ:nam aliq̄n ſunt incerta quo ad quantitateꝫ ꝛ perſonas quibus reſtō eſt fienda vt in ludo vel ex decep.pretiorum multarū rerum vēditarū non ſolū a ſe ſed a ſuis factoribus vel patre ſuo auo vel hmōi. Aliquando ſunt certe quantitatis vt vſure extorte ꝛ que p codices rōnum apparēt tn̄ non reperiūtur hi q̄bus reſtō eſt facienda:ꝛ iſta ſpēs eſt magis grauis cōſcientie ꝙ alia ſed ipſa vſura extorta ol iure prohibita grauior cōponere ergo ſup quantitate certa ſuper extorſione odioſa cum lege dānata ꝛ cōponere ſine certa cā: ſed ſolum auaritie cā non videtur tutū nec ſm modū pncipis.nam ea ratio q̄ moueret principem delegātem debet mouere delegat.ſed ſi iſte caſus domino pape narraretur nulli dubium ꝙ talem compoſitionē non cōcederet ergo nec delegat.dꝫ facere:et ſi faceret indiſcrete ageret ꝛ contra mentē principis executor talem cōpoſitionem recipere non deberet per ea que not.glo.ord.in c.quanto.de iureiurando.

¶ Allegatio.cvij.de appellationib⁹.

1 ℞ Allegatio nullitatis ſentētie trāſfert negotium principale ad ſuperiorē.

2 Appellatione facta a ſententia nulla vnde iudicatur bene appellatū an teneat ſententia.

1 Allegatio† a nullitat.defert negotiū pncipale ad ſuperiorē ſꝫ pro cā nullitat.ꝛ ſi eſt nullitas in proceſſu dꝫ cognoſcere de integro. Si in ſnīa ꝛ tūc ex ac.antiquis vt in.l.cū nō ea die.C.qn̄ pro.nō eſt neceſ.ff.de re.iur.l.ꝯqrebat.

2 †Quid ſi fuit appellatū a ſnīa nulla et iudicat̄ bn̄ appellatū nō tꝫ ſnīa qꝛ natura repugnat qꝛ intēdit id qḋ eſt nullū. ꝛ ideo non tenet.ff.que ſen.ſine appellatione reſcin.l.ſi.quia cōtinet impoſſibilem effectū. Secūda ratio qꝛ in caſu noſtro per appellationem a ſnīa nulla interpoſitā deuoluit̄ cognitio ꝛ deciſio

principalis negotij ad ſuperiorem ſub hac forma vt ſi ſententia ſit nulla ex vitio ⁊ defectu actorum ſubſtantialium iudicij cognoſcat ex integro id eſt fiant omnia iterato acta de iure vt .l. cum non ea die.§.alle.ſed ſi eſt nulla ex vitio ſententie tamen decidit eam ex primis actis:vt in.l.conquerebat.ff.de re iu.et ibi per doctores. Sed ſi pronuntiat male appellatum ⁊ bene iudicatum tenet:quia id quod eſt nullum poteſt confirmari ⁊ videtur pronũtiare ſententiã aliquã. ⁊ ideo de nullitate nõ poteſt amplius appellari vt in.l.j.in princi.ff.que ſententie ſine appellatione re.l.j.in vltima glo.C.quã prouoca.nõ eſt neceſſe.

¶ Allegatio.cviij.de arbitris.

1 Et pendente vno compromiſſo ſi fiat ſcdm nulla de primo mẽtione facta an videatur receſſum a primo.

2 Volũtas contrariorũ ſeu repugnãtium an poſſit ratificari.

1 In†pendente vno compromiſſo ſi fiat ſecundum non facta mentione de primo videatur receſſum a pmo. ¶ Qd mihi fortis eſt text. l.litigat.ff.de arbitris.qui ſi bene conſideratur videtur velle q eſto q ſit initium ad alium arbitrum non videatur a primo receſſum licet arbiter poſſit ex hoc ſuam audientiam denegare:ergo non videtur compromiſſum ſolutum. ⁊ hoc corroboratur ex tex.l.ſed ſi in ſeruũ §.fi.vbi dicitur non omnino ſed cauſa cognita ⁊c. ¶ Item hoc videtur glo.firmare expreſſe in.l.item ſi vnus.§.j.in fine mag.glo. ¶ Item quia iſta ſunt contraria ⁊ repugnantia q duo ſimul et inſolidum ſunt arbitri vt.l.j.ff.de offi.conſul.et probatur ſi hoc eſſet non poſſet hoc etiam expreſſo conſenſu partium
2 fieri†quia voluntas contrariorum vel repugnãtium non eſt rata.l.j.C.de fur. ⁊ l.vbi repugnantia.de re.iu.cuius contrarium tamẽ eſt lex ſi quis cum.§.fi.ff. de procu. ⁊ quod no.in.l.ſi diuerſa.C.de trãſa.nõ ob.glo.in.l.ſi de meis quã alle. §.imo facit potius contra vt videri poteſt qd ideo videat.bene vt non errem9 ⁊ quia cupio id qd pos.

¶ Allegatio.cix.

1 In†nomine dñi amẽ. Dudictatis articulus ſuper quo conſilium iure petit eſt talis.vez. Quedã parochialis eccl'ia habẽs in ſua parochia in totũ.xl. domos ⁊c ⁊ quia hic alle §.in.l.xv.ponitur ideo ſcriptor in ſcribẽdo nõ inſiſtit ſed ad q alle.tranſiuit. ⁊ dimiſi.c.x.⁊.xj.allega.quia quaſi ſunt inutiles ſequitur allegatio.cxij.

¶ Allegatio.cxij.de excep.Rubrica.

1 Exceptio dilatoria an poſt lit.conteſta.valide proponi poſſit.

2 Exceptio ſurreptionis contra reſcriptum dilatoria eſt:⁊ ideo poſt iudicium ceptũ opponi non poteſt.

3 Actus per quos ingreditur iudiciũ habẽtur loco litis conteſt. ⁊ q̃ ſint illi act9.

1 In† cã vſuraria exhibita petit ⁊ citata parte legitime pemptore termino aſſignato reo ad accipiẽdum copiã petitiõis ⁊ opponetis ⁊ eo continuãte iudex ſtatuit terminũ actori ad probãdum in cauſe eo citato continuat poſt hec omnia comparet reus ⁊ obijcit actorem nõ fore audiẽdum quia exegit vſuras ⁊ nõ reſtituit replicat q exceptio nõ ſit admittenda quia dilatoria ⁊ non debito termino propoſita queritur quid iuris ⁊ allegat actor pro ſe quod dilatorie eſt hec exceptio vt patet de ſe quia differt non perimit ⁊ not. in decre.quia fruſtra. p Joã. andre.poſt Inno. hoſti.et al de vſuris. et ideo ante litẽ conteſtationis proponen. ⁊ non poſtea de exceptionibus paſtoralis.cum ſi.et ita not.ibi illi docto. ¶ In contrarium alle.reus q in dictis terminis lis non eſt conteſtata ergo nõ eſt precluſa via proponendi ne pars per aliquem actum conſenſit in iudicẽ vel in pceſſum cauſe: ſz q pmũ venit ad iudicium pdicta appoſuit. So.dico dictam exceptionem non admitten.quia vt prefertur dilatoria prout eſt exceptio. ſpoliat.excommuni. ⁊ huiuſmodi et excep. criminis q̃ opponit ptra pſonã vt no.in ſpe.d exce.§.nũc videdũ.v.ſz nũqd exc.

¶ Nec ob. ꝙ lis non eſt cōte. q2 vt not. Jo. an. in. c. paſtoralis. lex dicit qđ dilatoria debet proponi ante litē conteſ. ſ. in initio litis ꝛc. et decre. inter de re iudi. dicit ante litis cōteſ. ingreſſum. ꝛ tex. in. iij. q. vij. exceptio debet dici qđ talis exceptio debet opponi in initio litis et gloſſ. or. in decre. et parte ade. de teſti.
4 dicit † qđ exceptio ſurreptionis contra reſcriptum eſt dilatoria et ideo poſt iudicium ceptum opponi non poteſt. Sz non eſt dubiū qđ in dicta cauſa poſt terminum aſſignatum ad probandum iudicium dicitur ceptum ꝛ partes dicuntur ingreſſe iudicium imo in talib⁹ cauſis non poteſt procedi lite non conteſ.
5 † actus ille per quem ingredit̄ iudiciū habet̄ loco litis conteſtat. vt iuramentū de calūnia terminus ad probandū ꝛ huiuſmodi. nec ob. ꝙ pars ꝗ̄ p̄mus venit ad iudiciū opponit qđ ſi fuiſſet preſens ꝛ vſq̄ ibi non oppoſuit ſed modo opponere non poſſet pro cuius contumacia vt pro preſente debeat reputari ꝛ qđl is habeatur pro conteſtatione. Item not. glo. in c. j. de elec. lib. vj. ꝛ debet recipi ꝛ admitti reus ad cauſam in eo ſtatu in quo cā reperitur ꝛ non retrocedi vt no. Jo. an. ſup dicta glo. ꝛ Inno. in. c. ſi duobus. de app. ſup. ꝟ. cognouit. ꝛ in Spec. de appel. §. qualiter. verſi. ſed pone ꝛ de computa. in termino. ꝟ. ſi ſuper. ꝛ verſi. excludere caueat. et pau. boh. in cle. ſepe. et iſta eſt veritas cui reſtragari non debet: ꝛ aduocatus q̄ dilatioꝛē pponit non debito tpe cōdemnari in vna libra auri. vt. C. de excep. l. penultima.

¶ Allegatio. c. iiij.

1 ☞ Bona p p̄latum acq̄ſita an preſumantur eſſe de bonis eccl̄ie vel prelati.
2 Bona promiſſa prelato an dicantur ipſius prelati ꝛ an talia promiſſa dici poſſint bona eccleſie.

In dei nomine amen. Anno eiuſdem Milleſimo. ccclxxx. Januarij die. ij. Franciſcus olim Joannis ſapiti populi ſancti Jacobi vltra arn. de floren. ex certa ſcientia ꝛ non per errorē ſciens ꝛ cognoſcens vt dixit ſe ad infraſcripta vel eorum aliquod non teneri ꝛ ſponte volens et non coacte ſua ppria mera voluntate ad infraſcripta et quelibet infraſcriptoꝝ teneri et efficaciter obligari p ſtipula. promiſit ꝛ cōuenit in toto domino Angelo olim vanis vgolini populi ſancti Ja. vltra arn. ſe facturū ꝛ curaturum: ita taliter omni excep. iur. remot. qđ ſer. Raynuci⁹ Joānis ſapiti frater ſuus dicti populi ſancti Jacobi vltra arn. et eius heredes ad omnem voluntatem et requiſitionem domini Angeli prioris eccleſie ſancti Michaelis de caſtiglione ꝛ filij cuiuſdem vanis vgolini dicti domini ſancti Ja. arn. de flo. vendit ꝛ cartam venditionis tradidit ꝛ conceſſit ad ſenſum ſapien. ipſius domini Ang. facit et fieri faciet eidem domino Angelo vel alij quaꝫ voluerit. Idem dominus Angelus de infraſcripta domo: videlicet de quadam domo cum turri ꝛ domo retroductam turrim via ſiue vico mediante cum curia puteo et cella ad vnum ſe tenent poſito in dicto populo ſancti Jacobi vltra arn. confirmat et primo et ſecundo via a. iij. herede philippi berchi et in parte renuntij predicti a. iij. dicti renuntij infra predictos confines pro pretio et nomine pretij dicte domus ꝛ rei ſibi conten. et communicate ꝛ dictis vendi. fiendis ꝛ totum centum octo florenos auri boni et legalis ad rectum pondus ꝛ commune et quando dictus dominus angelus dabit ſoluet et numerabit ſiue dare ſolueret et pagare voluerit et ſe parat. obtulerit dicto ſer. renuntio p eius heredes dictis centum octo flore. auri et etiam dabit ꝛ tradet dicto domino Angelo. ¶ † pro declaratione huius materie eſt conſiderandum quod iſte articulus an bona per prelatum acquiſitā preſumantur eſſe de bonis eccleſie vel prelati et variabilis ꝛ ambiguus in multis locis per doc. examinat. de diſcuſ. et maxime in decre. j. de teſtamen. ꝛ. c. cuꝫ officioſis. et decre. j. ꝛ. iiij. de peculi. cleri. vbi plene de hoc. et in. c. ſicut manifeſte. xij. q. j. ¶ Et breuiter vt refert Joan. an. in dicta decre. iij. đ peculi. cleri. poſt varias opi. poteſt ſic diſtingui aut conſtat clericum habuiſſe ppium tempore

ꝑmotionis aut conſtat nõ habuiſſe aut dubitaẽ. Primo caſu ſit vera opin. Hoſt. vt agens probet contra poſſiden. Secũdo caſu preſumatur pro eccleſia. Idem in. iij. maxime ſi non fecit inuẽtariũ: ſʒ ſi in ſcḋo caſu ꝓbet hr̃e acquiſita intuitu ꝑſone in tertio ꝓbat illum aliq̃d habuiſſe tempore ꝑmotiõis ꝛ ſcḋo ꝓbato

2 locus erit opi. Hoſt. †Sed eſt aduertẽduʒ an id qḋ ſupradictum eſt de bonis acquiſit. locum habeat in promiſ. factis ꝑlat. ꝛ non exactis facit dubiũ q: in promiſſis non hʒ locuʒ qḋ dꝛ de poſſeſſione nec dꝛ de tenẽdis bonis prelati mixtim cum bonis eccleſie tñ nõ videtur ratio diuerſitatis tanta quin ꝛ promiſſiones facte prelato videantur ſubeſſe eiſdem regulis Lapus. ❡Ex premiſſis ergo poteſt ad queſtionem ꝑncipalem eligi ꝛ concludi quis ſuccedat in hac promiſſione ſeu in iure petendi vigore huius promiſſionis: et dico quia vt. ẽ. alle. eſt paſſus eſt tactus per glo. ꝛ doctores credo ſtandum diſtinctioni ꝑmiſſe. Jo. and. in c. iij. de peculio cle. vbi plene per eum poſt antiquos et modernos. Eſt tñ dubium nõ tantum an in heredes trãſeat facultas declarandi voluntatẽ non declaratam per defunctum an in ſucceſſorem prelatum et iuxta diſtinctionẽ premiſſam crederem in ſucceſſorem prelatum tranſmitti cũ concernat volũtatẽ rõne dignitatis immortalis. de reſcrip. ſi gratioſe lib. vj. de offi. delega. q̃m abbas. xij. q. j. liberti. Si ab īteſtato veniẽs dic vt in. l. illud. ff. de quadra. lega. ꝛ. l. ſi ſtipulat. ff. de ver. ob. ꝛ vtrobiq3 no. Joã. de lignano.

❡ Allegatio. cxiiij.

In dei nomine amẽ. Factuʒ ſuper quo de iure petiẽ tale eſt vcʒ. Apertũ eſt ſi q̃deʒ per quoddam publicum et antiquũ inſtrumentum manu publica notarij confectum. ❡Anno domini. M. ccc. nonageſimo ꝛc. non cõpleui q: videbatur inutilis.

❡Allegatio. cxv.

1 ❡Excõicatio lata contra impuberem propter contumaciam an valeat.

2 Citatio ꝛ peremptorium cõtra pupillū indefenſum ipſo iure ſunt nulla.

3 Etas an excuſet a ſnia excõicationis.

4 Excommunicatio a delegato ſine monitione an teneat.

5 Pene debent commẽſurari delicto.

Quidam expoſuit ſummo põtifici qḋ quidam clericus de facto ꝛ ꝑ potentiã ſuorũ occupabat bñficium ad ſe ſpectans ꝛ impediebat quominus poſſet ipſius beneficij poſſeſſioneʒ apprehendere corporalẽ. ❡Tacuit aũt qḋ dictus clericus erat impubes et citra etat. x. annorum ꝛ obtinuit per ipm ſummũ pontificẽ cõmitti cuidam Cardinali quod preciperet dicto clerico ſub pena cenſure ꝛ priuat. ſuorũ bñficioruʒ ꝛ inhabilitat. ad futura bñficia quod dictum bñficium vacuũ ꝛ expeditum dimitteret ꝑdicto exponente ꝛ de dicta dimiſſione eidem exponenti fidẽ faceret. Quodq3 idem Cardinalis ꝑtextu dicte cõmiſſio. mãdauit dicto clerico ſub pena ꝑdicta ꝙ ꝑdictũ bñficiũ vt preferẽ dimitteret infra certuʒ terminũ ꝛ fidẽ faceret eidẽ exponẽti de dimiſſione ꝑdicta: ꝛ qḋ ſi idẽ clericus aliqḋ ius ꝑtenderet in ipſo bñficio ꝑſonaliter compareret oſtẽſurus ꝛ probaturus de iure ſuo.

1 ❡†In termino nõ comparuit dictꝰ clericus. Idẽ Cardinalis ꝓpter eius contumaciaʒ declarauit eum incidiſſe dictas penas. Querit̃ nũquid dictus proceſſus ꝛ ſnie declarare tenuerint. Et dicitẽ ꝙ nõ primo q: idẽ exponẽs iudicem circũuenit tacẽdo dictũ citatũ fore impuberẽ ꝛ pupillũ ꝯ quẽ taliter nõ ꝓceſſiſſet: ꝛ ea q̃ ſiũt ꝑ obreptionẽ nõ tenẽt.

2 ❡†Itẽ q: citatio ꝛ peremptoriũ ꝯ pupillum indefenſum ſunt nulla ipſo iure de re iudic. l. contra pupillum. ff. talis eñ clericus non habebat poteſtatẽ agẽdi vel defendendi vt in c. ſi annum. de iud. c. ij. libro. vj. ꝛ ſi fuiſſet expreſſum in cita. quod eſſet pupillus continuiſſet errorem expreſſum: ꝛ iudex ignorauit ꝛ nõ geſſit in animo excommunicandi cum vel dictas alias penas infligẽdi vt not. in ſimili de teſt. ꝯuenit. imo etiam nõ tenuiſſent dicte ſnie ꝛ cẽſure late a dicto dño Cardinali delegato ꝯ mentẽ dele

ſantis pēt ea que ſcribit Joan.an.poſt
Hoſt:de preben.c.ſi.Non enim geſſit in
mēte ſummus pontifex ꝙ contra pupil=
lum indefenſum ꝓcederet ⁊ ad penas
tam graues.nec prodeſt dicatur ſaltem
ſi ex contumacia potuit excommunica=
3 ri q² et pueri delinquere poſſunt†⁊ etas
non excuſat a ſententia excommunica=
tionis iuxta no.in.c.j.de ſen.ex.⁊ in.c.ſi.
de delic.puer.quia nulla petitio nulla
mora.ipſe enim non potuit committere
cōtumaciā in eo qđ ad ſe nō ſpectabat
quia nec agere nec defendere poterat
⁊ cum ibi non ponatur eū fuiſſe doli ca=
pacē expeditum eſt ꝙ non tenuit ſentē=
tia excōicationis: vt ſcribit Spec.j.de
contuma.§.nūc dicamus.ꝟ.ſi.imo vt p̄=
ſumatur dolus non ſufficit ꝙ q̄s ſit adul
tus niſi fuerit diſcretus:⁊ iſta duo con=
iunctim requirit tex.in.c.cum illorū.de
ſen.excō.circa ſi.et de hoc ibi plene per
glo.Sed ſi fuiſſet doli capax ſm̄ quoſdā
ligaſſet ſnīa excō.non puto hoc verū ex
quo fuit ſnīa lata a delegato contra mē
tem delegātis ex quo citatio nō tenuit
4 ⁊ fuit nulla vt ſupra ꝓbatum eſt:†quia
ſentētia delegati ſine citatione non te=
neret.Id aūt qđ dicitur impuberes do=
li capaces ligari ſnīa canonis intelligi=
tur quando ipſo facto delinquit furtū:
adulterium:mēdacia committendo et
ſimilia vt in.d.c.j.de delic.puero.ſed qñ
citantur ad iudicium ad quod de iure ci
tari non poſſunt nec ipſi tenentur ſatiſ=
facere non ligantur:et quod dicitur de
doli capace intelligatur ſecundum legē
impunitas.C.de penis.videlicet quod
tunc etas non preſtat impunitatem cri
minis ſi modo in etate quis ſit in qua
crimen qđ attenditur cadere poteſt.et
dicit ibi glo.quod tunc eſt quando ſunt
proximi pubertati.Et iſte clericus erat
in octauo vel nouo anno ſue etatis:er=
go non pubertatis proximus.⁊ hoc idē
videtur dicere glo.j.q.j§.recte.Sed li=
cet impubes poſſet eē doli capax vt in=
telligat malū eſſe ⁊ pēccatū furari blaſ=
phemare ⁊ ſuſurrare clericū percute=
re ⁊ huiuſmodi:tamen iſte poſſet nō in=
telligere cum verbis iuris formatis et
cum citatione peremptoria eū alias clau=

ſulis ⁊ quod teneantur coram delegato
comparere ⁊c.q̄ ſpectant ad ordinē iu=
diciorum.iſtud enim crimē nō cadit in
etatis tutela ⁊ ob hoc ꝓhibiti ſunt a iu=
re agere vel defendere ⁊ datur forma ď
iure vt in dicta decre.ſi annum.nec ꝓ=
deſt ſi dicatur debuit tutorē petere quia
⁊ hoc ipm̄ non intelligit nec cogitur a
iure petere ſ; iudex ad inſtantiam par=
tis debuit dare vel citare cognatos vel
agnatos ⁊ ipm̄ pupillum ad petendum
vel ad recipiēdum tutorē non ad cauſaꝫ
p̄ncipalē vt placet Joā.and.in Spec.de
j.decr.§.reſtat.ver.quid ſi non reperia=
tur poſt Ja.de are.qui hec not.in.l.j.C.
qui pe.tu.⁊ ibi refert Cy.q̄ omnia facta
non fuerunt.⁊ ideo nulla.Preterea p̄di=
ctis etiā ceſſantibus ſi dicatur clericus
non tenebat dictā p̄bēdā non commiſit
aliquā contumaciā.nā non fuit contu=
max in non comparēdo quia ad hoc nō
artabatur niſi inſtrum tus p̄tēderet in
dicto bñficio.¶ Itē non fuit contumax
in non dimittēdo:quia quod non tene=
bat dimittere non poterat.Itē non fuit
contumax in nō faciēdo fidē de dimiſſ.
quia fides nō poterat fieri de eo:ad hoc
ergo vt p̄dicte pene potuiſſent imponi
debuit conſtare de fundamēto:videli=
cet de occupatione de qua nulla fides
facta fuit:non etiam fuit intētio Pape
quod dicte pene imponerētur dicto cle=
rico non ſolum ꝓpter contumaciam nō
faciēdi fidē de dimiſſione ſ; ꝓpter occu
pationē a qua non deſiſteret ad manda
tum auditoris:vnde ſi nunꝙ̄ tenuit p̄di=
cte pene ceſſent vel ſi tenuit dimiſit li=
cet fidem non fecerit non habent lo=
5 cum.†pene enim debent commēſurari
delicto.de accu.delicti alā delicta.de re
iud.cum te.vnde.Hierony.contra pela=
gium leuia leuibus ⁊ grauia grauibus
comparātur nec ferula p̄ gladio dignū
eſt ⁊ contra ſuſanā grandi plaga alta ď
plira opus eſt medicina:

¶ Allegatio.cxvj.de cle.nō reſidē.

1 Tenens duo beneficia incompati
bilia an ſit puniēdus.
2 Curā hñs animarū non pōt ſimile bñ
ficium hr̄e.
3 Curata beneficia duo non poſſunt ab

eodem retineri: quia ibi bis requirit ur reſidētia corporalis: ꝛ vnum corpus pluribus locis continue ꝛ pſonaliter reſide re non poteſt.

4 Paternitas ꝛ filiatio: caput et mēbrum correlatiua ſunt: nec vnū pōt eſſe aliud.

5 Rector eccleſie an poſſit habere capellam edificatam in corpore eccleſie.

Philippus in ſuo teſtamento iuſſit per eius fideicom. conſtrui quandam capellam in quadam parochiali eccleſia ꝛ mandauit per dictos fidei commiſſarios eligi vnum preſbyterum qui debeat officiare ad dictam capellam. Item reliquit dicto preſbytero qui reſideret in dicta eccleſia vel officiaret certa bona quo teſtatore abſente predicti fideicommiſ. fecerunt conſtruere dictam capellam in dicta eccleſia: poſtea eligeret ad dictam capellam in. d. eccleſia vt officiaret in illa quendam preſbyterum. ſ. rectorē dicte eccleſie parochialis in qua erat dicta capella qui acceptauit et inſtitu. fuit per plebanum dicti loci ad quē de conſuetudine ſpectabat ꝛ pluribus annis dictam capellam ſimul cū dicta parochiali eccleſia poſſedit ꝛ retinuit ꝛ retinet. quibus ſic ſe habentibus ordinarius per inquiſitionem ex officio procedit aduerſus dictum pſbyterum pro eo quia vt aſſeruit dictam capellam cum dictis parochialibus eccleſiis de facto et ſine canonico titulo poſſedit ꝛ fructus percepit ꝛ occupauit ꝛ ꝙ de iure vtrunqꝫ retinere nō poteſt.

1 ¶ † Queritur vtrum ille preſbyter veniat puniendus aliquo non ꝓbato. ꝛ videtur primo ꝙ ſic. nam ex predictis apparet ꝙ minus canonice dictā capellā retinuit cum dictis parochialibus eccleſiis quia erant beneficia incompaſſibilia ea ratione quia parochialis requirit perſonalem ꝛ continuam reſidētiam. de preben. extirpāde. ꝛ. c. lꝫ canon.

2 eo. tit. lib. vj. † ꝛ qꝛ curam habet animarum aliud ſimile habere non poteſt. de preben. de multa. ꝛ in extraua. Joā. xxij. execrabilis. §. qui vero. Sed ꝓdicta capella lꝫ non ſit ꝓprie curata: qꝛ animarum curam ꝓprie non habet: eſt in hoc ſimilis curate qꝛ perſonalem reſidentiā requirit: ad hoc enim conſtrui mandauit ipſam teſtator ꝛ preſbyterum eligi vt in illa officiaret ꝓ anima ſua ꝛ ad hoc reliquit dotes vt pſbyter exinde poſſet viuere: ꝛ ſic voluit vt ſingulis diebus ſic faceret: hic autē ſine perſonali ꝛ cōtinua reſidentia fieri non poſſet. Si igitur reſidentiam perſonalem ꝛ continuā requirit: patet ꝙ eſt incompaſſibilis cū beneficio curato ꝙ actu perſonalē reſidētiam requirit † ꝛ iſta videtur eſſe ratio quare duo beneficia curata retineri 3 non poſſunt quia vtrum perſonalē reſidentiam requirit ꝙ ꝑ vnum hominē fieri non poteſt vnicum corpus pluribus locis continue ꝛ perſonaliter reſidere non poteſt. ꝛ iſta ratione motus Jnn. in c. clericos. de cleri. non reſiden. videtur hic idem dicere ex ꝑſſius poſt eum dominus meus Joā. cal. in. c. clericos. eo. tit. Siue requiratur reſidentia de iure cōmuni. puta quia curata ſiue non curata. Si ſtatuto conſuetudine vel inſti. facta in ipſius ordina. propter idēptitatem rationis. ſ. incompaſſibili. vt in cle. gr̃e. de reſcri. ſm ipſum dominum meū Jo. cal. ꝛ hic ꝓcedit q̄tum ad vtrāqꝫ eccleſiam parochialem quibus dictus pſbyter dictā capellā retinuit. Sꝫ q̄tum ad primam parochialem eccleſiam predicta eccleſia in qua dicta capella erat conſtructa ꝛ cū qua prior retinuit dictā capellā: videtur etiā alia ratione hic canonice fieri non potuiſſet. nam in eccleſia in qua q̄s eſt rector principalis non poteſt eſſe rector ꝛ canonicus vel aliud inferius beneficium retinere: qꝛ rector ſiue prelatus ꝑncipalis dicitur caput ꝛ canonici ꝛ aliĳ inferiores clerici dicuntur filiĳ et membra de his que fi. a ma. par. ca. nouit. et. c. q̄to. quia ergo pater non eſt filius ꝛ caput non eſt membrū: iſta enim ſunt correlatiua quorum ea eſt natura vt vnum non ſit reliquum. ꝛ hoc placuit per dominum meum Joā. cal. in. c. poſtulaſti. de conceſ. preben. in iiĳ. q. vbi hoc plene tractat ad predicta facit dicta decreta. primo de conceſ. ꝑbende. lib. vj. melius decre. vlti. de preben. Si igitur non potuit de iure retinere

nere canonicam non habuit titulū ⁊ ſic de facto retinuit ⁊ occupauit dictā capellam ⁊ eius fruct⁹ ⁊ furtum commiſit quodāmodo vel rapinā extra de ele. dudum.j.⁊ ſic merito curia epiſcopalis inquirit ⁊ punire poteſt hec alios exceſſus.de offi.ord.c.j.¶ In contrarium arguitur. Et primo videtur ꝙ dictus preſbyter dictam capellā canonice tenuerit cum dictis parochialibus eccleſiis ⁊ earum qualibet.nam illud conſtat verum eſſe aliquem poſſe de iure retinere plura beneficia.ſ.ſimplicia vel vnū curatum cum vno ſimplici ſine aliqua diſpenſatione ar.eorum que not.gloſ.j.c.gratie.de reſcript.lib.vj.ſed ita eſt in caſu noſtro quia dictus preſbyter retinuit vnum curatum beneficium:videlicet eccleſiam parochialem ⁊ vnū ſimplex ⁊ nō curatum vz dictam capellā: iſtā de iure retenuit ꝙ dicta capella nō ſit curata patet in themate:q₂ nec pſbyterū nec parochiā nec iuriſditionem vel poteſtatem ligādi vel ſoluendi preſumitur habere.extra de elect.dudum. nec etiam requirit continuam reſidentiam vel perſonalem de iuris conſuetudine vel ſtatuto vel nō appoſita in fundatione vt p₃ per verba teſtamenti ſupra in themate relicta.et ſic effugitur opi.Innoc.⁊ domini mei Jo.cal.de qua ſupra retuli. Et tā ſi requireret pſonalem reſidentiam ſcdm opi.Innoc.⁊ domini mei Joā.cal.vacaſſet parochialis eccleſia ⁊ non dicta capella ꝙ ſecundo loco habuit q₂ habens vnum bñficium curatus recipiens vnum ſimile vacat primum ipſo iure ⁊ nō ſcdm.de preben. c.multa.nec etiam capellam vacare diceres p extrauagā.Jo.xxij.execrabilis. §.q vero.q₂ parochialis eccleſia infra mēſem de iure ⁊ de facto nō dimiſit in manibus ordinarij. Sed certe pdicta opi.Inn.⁊ Jo.cal.nō videtur vera etiā vt prediri ſi dicta capella pſonalem reſidentiā exigeret q₂ pena decr.de multa.et.c.execrabilis.ſpecialiter in certo caſu eſt ſtatuta.ſ.intendenda dno curata.In aliis ergo incompaſſibilibus remaneant iura antiqua q dabāt optionem.de preben.referente.c.preterea.

Pro hac ratione facit.ff.ſolu.ma.l.ſi vero negotium.§.de iure.de elec.ſtatutū. lib.vj.hoc etiam placet Jo.an.in ſpec. de clericis non reſi.§.j.mandet vbi ⁊ arguendo pro ⁊ contra dicit hic ꝙ primo dixi verius:⁊ quicquid Inno.no.in.d.c. tue.de clericis non reſi.l.j.tamen idē Inno.not.cōtrarium in.c.ſi.de clericis nō reſi.dicens ꝙ eo caſu neceſſaria eſt motio ⁊ hominis priuatio.Intellige igitur ſcdm Jo.and.glo.Inno.de curatis dignitatibus ⁊ perſonatibus in quibus eſt ſpeciale.de preben.⁊ de multa. Stabitur igitur iuri antiquo per quod dabatur optio.de prebendis ad hoc.et.c. preterea.⁊.d.c.relatum. Nō obſtat ſm eum illa clauſula alioquin ⁊c.que ſolū habet vim admonitionis excommunicationis ſimile.de preben.non pōt.lib. vj.in commento cum ſua remiſſ.⁊ licet predicta ſic examinauerim tamen non faciunt ad caſum noſtrum:quia vt predixi dicta capella non requirit perſonalem ⁊ continuam reſidentiam.de iure cōſuetu.vel ſtatuto vel modo in fundatione appoſito vt patet in verbis teſtamenti contra relationem:nec forſan dicat aliquis ſatis requirit perſonalem reſidentiā ex quo ad hoc edificata ſint vt ibi diuinum officium p anima teſtatoris celebretur quod niſi per preſbyterum reſidentem fieri non poteſt.nam hoc idem eſſet in qualibet eccleſia non curata que ad alium finem nō conſtruitur niſi vt illic diuina officia celebrent: hec tamen iura tali caſu non artant rectorem talis eccleſie ad reſidentiam continuam vel ad ſacerdotium. Sufficit enim quod in tali eccleſia diuina officia per alium idoneum celebrari faciat vt no.etiam ipſe Jo.cal.de prebē. c.ſuper inordinata.Eodem modo ⁊ pari ratione dicendum eſt de dicta capella vz ſufficere ſi per alium deſeruiri faciat ⁊ miſſa₃ celebrari.Nec obſtat huic concluſioni ꝙ dicta capella ſimul cum dicta parochiali eccl'ia in qua ſita erat retineri nō potuerit per rationes ſuperius aſſignatas quia ille rationes etiā ſi vere eſſent pcedūt in prelatura principali ⁊ canonici:ſed non eſt tanta con:

de monacho idem de heretico vt dictis
iuribus ⁊ probatur per noſtrum ſtatutum
quia filia non ſuccedit patri extante fi-
lio vel extante fratre ⁊ tamen pater ſucce-
dit ſibi: ⁊ ſi ſecus diceretur eſſet magna
abſurditas quia eſſet trahere iura corri-
gentia ad conſequentiam contra legem
precipimus. ⁊ contra id quod no. in aut.
24 quas actiones. ¶ Nec ob. ſexta ratio
quia illud quod dicitur quod iura non
porrigantur ad non ſuppoſitos verifica-
tur in iuribus que artant. non tamen in his
que conſulunt vel prouident vt. C. de eman-
ci. li. ⁊. l. conuentionum. ff. de pac. cum ſi. al-
le. alias quia beneficia legum habent ſimili-
tudinem cum diſpoſitione teſtatoris ⁊ con-
trahentis vt. l. non impoſſibil. de pac. et
l. non eſt mirum. quos autem dubitat quod diſpoſi-
tio teſtatoris gratis porrigit ſuum effe-
ctum ad non ſuppoſit. quantum ad eos ſitos
in territorio ſtatuenti. l. an in totum. de
edifici. priuat. l. fi. in rem actio. ⁊ not. in. l.
j. ad fi. C. que ſit lon. conſue. Item illud
quod dicitur quod leges non porriguntur ad
non ſuppoſitos verificatur de non ſup-
poſitis ⁊ omnino extraneis non autem de cle-
ricis loci vbi ſtatutum viget quia ad eos
porrigitur ſi non ſit viciatum ⁊ non diſpo-
nit de eis in ſpecie vt not. in. l. ex ea de
poſtu. ⁊ per Bart. in. l. cunctos populos. ⁊
hoc vbique ſeruat practica ⁊ aduocati te-
nent hoc quod ſcribit Joan andr. in opere
Spec. in titu. de conſti. §. j. Ultra hoc ſi
bene aduertimus diſpoſitio proprie di-
rigitur contra perſonas que excluduntur. i. con-
tra feminas Illi vero qui preter exclu-
ſionem earum admittuntur veniunt eorum
iure proprio ſublato obſtaculo vt. l. poſt-
humus. §. ſi quis ex his. de inoffic. teſta-
toris ⁊ de ſucceſſione edicto. l. j. §. qui ſe-
mel. C. de legi. heredi. aut. ceſſante. de
bo. poſ. contra ta. l. j. §. fi. ergo in propoſi.
terminis diſponit hoc in ſibi ſubditos
et quia ille mulieres que excluduntur
ſunt laici. Ex quibus recte includitur ⁊ ap-
paret quod rationes in contrarium indu-
cte ſunt potius colorate quam ſubſtantiales
⁊ hoc quo ad intellectum primi ſtatuti.
Circa ſecundum ſtatutum dicendum eſt quod
ſtatutum non ob. monacho pluribus ratio-
nibus: primo virtute cauſe monentis le-
giſlatorem expreſſe in eius exordio que
de ſui natura reſtringit totam diſpoſi-
tionem. ff. de his que in teſt. delen. l. can-
cellauerat de here. inſtit. l. pacto. de in-
repa. l. adigere. §. quamuis. de appellationi-
bus ſtipulatio. ij. de lega. iij. cum pater.
§. dulciſſimis. cum multis ſi. Nec obſt.
quod no. in. l. j. ſo. ma. iij. q. vtrum mulier
ſterilis habeat priuilegia dot. quia illud
ideo contingit quod procreatio libero-
rum non eſt ſecunda ratio do. fauore quia
multa alia ſunt bona matrimonij vt. l.
aſſiduis. ⁊ de condi. appo. c. fi. et idcirco
licet ceſſet ratio procreandorum filiorum
ſeu liberorum non ceſſat lex quia non ceſ-
ſant alie rationes. ⁊ ita determinant Jac.
⁊ Archi. Cy. ⁊ Barto. in dicta. l. j. ſo. ma.
ergo dictum ſtatutum reſtringendum
eſt ad excluſionem ſtatutorum que obuia-
rent eccleſiaſtice libertati: et iſte eſt ſa-
nior intellectus: quia hoc non deuiat a
diſpoſitione iuris communis ſed conſo-
nat ⁊ promptum eſt iura iuribus concor.
⁊c. Secunda ratio non obſt. quia ſtatu-
ta priuat. regulant certam cauſam tan-
tum videlicet vt clericus agat contra
laicum iure extra ſuos terminos trahi-
tur ſi dicatur contra clericum vel habentem
ius ab eo conuentum in foro ſeculari quod
non eſt faciendum preſertim quando di-
ctum ſtatutum deuiat a diſpoſitione iuris
communis ſicut faceret hoc ſtatutum
ſi excluderet clericos a beneficio huius
iuris preterquam iuris canonici vt verba ei⁹
25 ſonare videntur † quia a clericis debent
obſeruari iura tam communia quam muni-
cipalia ſicut ⁊ aliquis in foro ſeculari. C.
de epi. ⁊ cle. aut. ſtatuimus. ad fi. extra.
de re. iudi. c. in iudicijs. nam eſt exceptio
perſonarum habenda. x. diſt. ſi in adiuto-
rium etiam ſi debent trahi ad diſſimi-
les. l. papi. §. exuli. de mino. l. naturaliter.
§. nihil. de acqui. poſſeſ. Sed diſſimiles
ſunt ti. ſtatuti denegant. fauore actori a
negantibus fauorem reo. l. fauorabilio-
res. de regu. iuris. ⁊ de act. ⁊ obli. l. arria-
nus. et promptiores ſumus ad ſoluen-
dum ⁊c. ff. de penis habentis ⁊ cui dene-
gatur actio non proprie negatur defen-
ſio de in ius vocan. l. j. cum ſi. igitur ſi ita
pure intelligimus ſtatuta quod vellet cle-

ricia agentibus denegare auxilium iu-
ris ciuilis tam communis ꝙ munici-
palis non debemus propterea hoc ex-
tendere ad caſum conuerſum videli-
cet conuentorum clericorum vt dictis
iuribus. ℓ.l. quod vero. ⁊ l. ius ſingulare.
ff. de legi. Nec obſt. ſequens particu-
la dicti ſtatuti vt dicitur ſicut vt pri-
mo quia reſtringitur ſicut precedens
clauſula ad caſum ſubmiſſum ratione
dicti ſtatuti vꝫ vbi ius municipale le-
deret eccleſiaſticam libertatem: ⁊ vbi
clericus eſſet actor in foro ſeculari quia
iſta oratio determinat precedens ver-
bum ſicut precedēs oro cui adiungitur
⁊ eodem caſu loquit̄ vt pꝫ ex tenore ver
borum dicti ſtatuti. Item quia in eccle-
ſiaſtico foro laicis obſeruantur ſynoda-
les conſtitutiones ergo ⁊ econuerſo iu-
ra municipalia debent ſeruari clericis
agentibus in foro ſeculari alias non ve-
rificaretur dicta oratio ⁊ non obſerua-
retur dicta pars ſtatuti clericis agen-
26 tibus. ¶ †Nec ob. ſi dicatur quod ſta-
tutū qđ repellit filiam a ſuccedēdo ex-
tante patruo non obſeruaretur in fo-
ro eccleſiaſtico contra filiam monialē:
primo quia hoc de ſe eſt falſum quando
ſtatutum precedit monachatum quia
iura que inhabilitant eam, excludebant
ante profeſſionem excludunt ⁊ afficiunt
eam puellam tanꝙ preuētam: vt. l. que-
dam puellam. §. vnde. tranſit enim in
mona. cum honore ſuo et cum obno-
xitate ſue regule. C. de epi. ⁊ cleri. auť.
cauſa que fit cum monacho. ff. ad mu-
nicip. l. incola. ⁊ ibi not. in gloſſ. auť. itē
nulla communitas. et ibi per Iaco. but.
et hoc expreſſe tenet do. Bart. in. l. fi. C.
de iure fiſ. videlicet quod ſtatutum in-
habilitans monachum a ſucceſſione ꝓ-
uenit eum ante monachatum vꝫ ⁊ de-
bet obſeruari etiam poſt monachatum.
Secundo quia dicta allegatio eſt extra
terminos noſtre q̄ōnis totaliter cum
ſtatutum non eſt extendibile maxime
quia continet ius iniquum quia nō de-
bent retorqueri iura in vtente niſi ipſe
impetrauerit aliud ius. l. j. §. j. ⁊ ibi not.
ff. quis quiſqꝫ iure. ff. de legi. l. nulla iu-
re regula. C. eo. ti. l. quod fauore. Tamē
q: in caſu noſtro ſtatutum repellit laicū
⁊ in eiſdē terminis vꝫ cōtra monialem
que ex perſona laica eſt expulſa ius ſer-
uaretur etiam in foro epi per no. in. l. ex
ea. de poſtulan. et de reg. iu. l. in his. §.
non debeo. ⁊ ſic pꝫ ꝙ dicta ratio termi-
nos q̄ōnis non aſtringit ¶ Ultra hec
omnia vꝫ q: dictum ſtatutum non affi-
cit clericos ſm fauorē eorum tm̄ intelli-
gitur ſm ꝙ in ratione ſui exprimit facit
vſus ⁊ cōis obſeruantia. nam videmus
ꝙ in fauorem clericorum ſemper inſtrā
mādantur executioni ſm formam ſta-
tuti ⁊ ſic in fi. ⁊ quia ſi aliter intelligere-
mus daremus magnū inconueniens
27 †vꝫ ꝙ ſtatuta laicorum artarent cle-
ricum etiā cum de eo facit mentionem
in ſpecie qđ ab oībus negatur ⁊ nuſꝙ di-
ctum ⁊ nuſꝙ relatum eſt. ¶ Nec obſt.
ꝙ verba ſtatuti referantur ad iudicem.
⁊ q: non refertur cum quo loquatur ſed
cuius regula et in cuius fauorem vel
odium. de leg. j. l. ſeruos legatos de leg.
ij. l. cum pater. §. donat. de lega. iij. l. fi-
deiuſſ. §. interdum. cum multis ſi. et in
toto illo generalis ſenſum non verba
ſpectamus de adimen. lega. l. iij. §. con-
ditio. et quia qui impedit ne quis com-
mode percipiat impediendo me impe-
dire videtur. ff. de dā. infec. l. paulus. §. ſi
quis aliquem teſta. prohi. per totum. et
C. eo. titu. l. j. ff. de eo q̄ ſatiſ. co. l. fi. §. fin.
extra de immu. eccle. c. vlti. li. vj. Non
ob. qđ no. Iac. bu. ſuper auť. ſtatuimus.
quia ſicut ipſemet dicit ſolūmodo vno
modo fieri poteſt ne clerico ius redda-
tur videlicet ſubtrahendo iudici iuriſ-
ditionem ſuā faciendo eum priuatum
in cauſis clericorum ſed ſecus eſt ſm eū
ſi relicta ſibi iuriſditione artat iudicem
ad denegandum ius clerico ſeu artan-
do iudicem ad reddendum clerico mi-
nus fauorabile ius ꝙ laico: quia hoc eſt
recte ſm naturam contra eccleſiaſticam
libertatem cum ex priuilegio debeatur
ſibi par iure obſeruātia vt. d. auť. ſtatui-
mus. ad. fi. et. d. c. in iudiciis. Ex quibus
oībus ſupradictis pro hac parte allc. cō-
cludimus nos conſultores concorditer
dictum do. Lapum abbatē ꝑdictum di-
cti monaſterij ſancti Minio. ad montes

ſucceſſibilem fuiſſe ab inteſtato dictis do. Simoni fratri ſuo et eidem dictam hereditatem delatã fuiſſe excluſis filiabus dicti domini Simonis ⁊ deſcendentibus ex eis et dictam hereditatem ad monaſterium ſancti Mini. ex perſona dicti domini Lapi pertinere ex diſpoſitione ſtatuti communis floren. de quo ſupra primo loco fit mentio habere locum in caſu predicto ⁊ promiſſo dicto domino Lapo ⁊ dicto monaſterio eius ꝑſone prodeſſe non obſtãte in contrariũ alle. conſilium dñi Ant. de machiauellis: Joan. de podio: Lapi de caſtelhouo Donati de barbador. Richi baldi de ſechino veneris Ja. Laurẽ. Ang. et dñi Scholai de berti.

¶ Allegatio. cũ. de arbitriis.

1 Clericꝰ an poſſit ſine epĩ licẽtia cõpromittere: aut vaſallus ſine licentia domini.

2 Metropolitanꝰ an ſit iudex ſubditi epiſcopi.

3 Eps non poteſt iura eccleſiaſtica in aliquo remittere.

1 Non † poteſt clericus ſine licẽtia epi compromittere. ad hoc de arbitriis peruenit ſm hoſt. ⁊ de hoc in ſumma per eum. §. ſed queret. Sed nunquid vaſallus ſine licentia dñi. ⁊ de hoc in. Spe. de arbi. §. reſtat. verſ. ſed nũquid vaſallus. vbi expreſſe tenet ſpec. ꝙ clericus etiam ſecularis non poteſt compromittere quo ad perpetuum eccleſie ꝑiudicium ꝑ iura ibi alle. ꝑ cum. De cauſa ſpũali anneta non poteſt cõpromitti in laicum etiã autoritate ſuperioris. de arbi. contingit. ⁊. c. per tuas. cũ ſuis gloſ. ⁊ concordan. Videt̃ qꝺ de iure poſſit fieri cõpromiſſo ratio qꝛ nil cõpromittit̃ cum effectu arbitrio alicuius ſed de iure ꝙ ſi non fuerit ſeruatus locus eſt appellationi ⁊ ſic eſſet periculuꝫ appellantis. Contrarium videtur quia nõ poteſt eps. in cauſa quã hꝫ vel habiturus eſt cum ſubdito dare iudicem vel eligere qꝛ hoc non eſt iure cautum. nam vt talis iudex cognoſceret autoritate epi ⁊ hoc non poteſt: quia in cauſa propria iudex eſſe non poteſt aut vt ordinarius ⁊ hoc eps facere non poteſt: imo eſt iure cautum ꝙ ſi eps vult agere cõtra ſubditum agit ⁊ cogit eum eligere
2 arbitros. ⁊ eſt rō ꝗa metropolitanus non eſt iudex ſubditi epi. xi. q. i. ſi clericus. Secus ſi ſubditus ſit actor vt ibi: qꝛ tunc aditur metropolitanus qui eſt iudex ſuffraganei: ⁊ habent tales arbitri ordinariam a iure vt no. de officiis ordi. cum ab eccleſiarum ſuper gl. circa finẽ ſuper verſ. conſtiterit. circa mediũ ſupplet. Sed committere ad cõſilium iure hoc videtur fieri poſſe quia talis eſt conſultor iure non arbiter vel iudex ⁊ conſiliũ non obligat ⁊ de natura conſilii nõ eſt quod neceſſario ſtetur ſibi vt in regula nullus ex conſilio. ⁊ in decre. cum in veteri. de elec. ⁊ ꝙ talis cõmiſſio poſſit fieri ſatis ſpe. de requiſi. conſilii. Et poſito ꝙ poſſit compromitti cum poteſtate ꝓcedendi de iure ⁊ de facto ⁊ ſenten-
3 tiãdi de iure ratio multiplex† quia eps non põt iura eccleſie in aliquo remittere: ſed ponendo proceſſum eſſe de facto in manu alterius eſt remittere quod poſſet commiſſarius obmiſſo iure de facto probat eccleſie repellere ad probationem aduerſarii de iure repellendam de facto admittere. ¶ Hinc eſt ꝙ is qui iurauit non alienare romano pontifice inconſulto non poteſt committere ne per arbitrium contingeret alienationeꝫ fieri: vt ſcripſit Jo. and. poſt Hoſtien. de arbi. cum tempore ſuper verſ. lumina. Sed nunquid poſſet compromittere cum poteſtate procedendi ſeu cognoſcendi breuiter ⁊ ſummarie ⁊ ſine ſtrepitu ⁊c. ⁊ ſententiandi de iure videtur ꝙ non ſm Bart. ⁊ hoſti. quia hoc notauerunt de officiis delega. de cauſis: nã ꝙ iudicãdo ⁊ procedendo ⁊ pronuntiando obmittatur ſolennitas ſubſtantialis. fieri non poteſt ſm eos. ⁊ de hoc eſt gl. ord. in decre. ſi. de re. iu. li. vi. ⁊ ꝙ procedatur ſine figura iudicii non põt facere niſi princeps ratio dicit glo. quod ſolus princeps poteſt ius alteri auferre ⁊ de hoc in Spec. de ſententie prolatione. §. nota. verſ. non vꝫ. et in ſpe. de appella. §. j. verſ. et nota. ⁊ in ſumma hoſtien. de libel. oblation. §. vtrum libel-

fuis ⁊ ipſe. Specu. clarius de libel. concep. §. nunc videndum. verſic. nono. vbi dicit q vbi agitur ſm formam iuris nõ poteſt pacto remitti nec obſt. no. in contrarium in. d. gloſ. vlti. ⁊ re iudic. lib. vj. ⁊ in Spe. in preallе. loc. que intelliguntur quando partes renunciant in totũ ordini iudiciario: ita q nec locus eſt libello nec prolõg. ſentẽtie vt dicit dicta glo. hec tamen renuntiatio ⁊ ſi laic. procederetur cum ſuo iuri poſſunt renunciare tamẽ clericis hoc non eſt pmiſſum quia eccleſiaſticarum rerum pcuratores ſunt non domini. In caſu pdicto videtur q epũs poſſet vt pferentiˀ committere poſſet talẽ modũ pcedẽdi ⁊ concedere poſſit ratio hoc caſu eſt a iureˀ expreſſum q ſic pcedatur p cle. cum dilẽdioſam. de iudi.

¶ Allegatio. ciij. de conceſſio. pbe.

1 Executor datus ad puidẽdum: bñficium de iure vacans an poſſit non vocato poſſeſſore conferre.

2 Poſſeſſio bñficij non colorata non impedit ipſius bñficij collationẽ.

3 Poſſeſſionem coloratam habere quis dicatur.

4 Executor de puidẽdo bñficiũ an poſſit impediri in ſua collatione p ea q̃ ſiunt poſt ſuos pceſſus.

Sepe mihi ardua fuit contẽtio ⁊ diſceptatio laborioſa cum aduerſariis patronis cauſarum bñficialium ſup illo vulgato articulo: an executor datˀ 1 ad prouidẽdum beneficium de iure vacans p alium poſſit non vocato poſſeſſore conferre: ⁊ fuit diſceptatio laborioſa ex eo quia doctores ⁊ glo. videtur in articulo ipſo variare: ⁊ nouicij aduocati obſeruatas concluſiones ⁊ ſepe obtentas in articulo dubij ignorant: campum latum gloſſarum ingrediuntur ⁊ ſopitum iam inter veros patronos certamẽ ſuſcitare moliũtur. Ideoq; vt ſemel de re iſta dicam qđ ſentio ⁊ vt ſcrip. veridicis ſatiſfacere poſſim clamoribus nonticiorum cum quibus mihi vlterius clamare non delectat. c. iam variante dicam hoc ordine quia primo recitabo tenẽtes q non. Secundo opi. eorum quibus placet contrarium. Tertio ponam dicta eorum qui concludunt veritatem ⁊ q practica obtinuit obſeruari. Quarto aliquid vltra dicta illorum addendo formabo meum iudicium ⁊ q in ſcholis ſuaſi ſcholaribus obſeruandum. ¶ Redeundo ad primũ dico vt etiam refert dominus Joã. cal. decre. cum noſtris. de conceſ. preben. in. xiij. q. ſui commẽti Inno. in decre. pponſuit. ⁊. c. cum noſtris. de conceſ. prebẽ. non vult fateri q teneat talis collatio niſi primo vocetur talis poſſeſſor ⁊ compellatur ad dimittẽdum vel reſignandum beneficium. Et idem videtur placere hoſt. ⁊ hunc articulum etiam examinat Joan. and. in pluribus locis poſt alios doc. Et primo an decre. q diuerſitatẽ. de conceſ. preben. ſup ꝟ. ſi. ad eas in nouella vbi refert Innocẽ. dicere q q̃uis is ad quem pertinet iure proprio poſſit eligere non obſtante prima electione ⁊ inſtitutione: executor tamẽ pape non poterat prouidere alio exiſtente in poſſeſſione. hoc etiam tangit Joan. and. in decre. cum noſtris. de conceſ. preben. ſup. ſi. glo. in nouella vbi refert Inno. hoc idem teneret hic etiam refert Jo. and. in decre. literas. de conceſ. pben. ſup ver. conferre vbi idẽ videtur dicere Inno. tenere. Alij videtur dicere q talis executor poſſit conferre poſſeſſore non vocato ⁊ hoc vr placere domino Joan. cal. in decr. cum noſtris. de conceſ. pbẽ. in. xiij. q. ⁊ mouet eum quia cum non poſſit a poſſeſſione remoueri niſi cauſa cognita non ſit finale preiudicium p collat. hoc idem tenet glo. ord. pe. in. c. cum noſtris. de conceſ. preben. ⁊ vr caſus ne ſe. vacan. illa. hoc idẽ videtur ſentire glo. ord. in decre. lz epũs. de pbẽ. lib. vj. ſup ꝟ. conferre que dicit q eſt regulare q rẽ ad me ſpectantẽ poſſum in alium trãſferre poſſeſſione alterius non obſtãte: ⁊ vt dicit Joã. an. ſup dicta glo. fuerunt verba Innocẽ. in decre. de multa vbi expreſſe. hoc idem dicit. Idẽ videtur dicere Joan. andr. Joſt Innocen. in decre. propoſuit. de cõceſ. prebẽ. ſuper verſi. in veſtium. Idem Innoc. in cle. literas. ſuper ꝟ. conferre. Et eſt ad

aduertendum q̄ predicti omnes qui dicũt executores nõ poſſe nõ vocato poſſeſſore loquunt̃ de poſſeſſione colorata non de eo qui non habet coloratã poſſeſſionẽ. vnde ipſe Ioã. and. poſt Innoc. in d. decre. quia diuerſitatẽ vbi. s. dicit q̄ ſi poſſeſſor non eſt inſtitutus per ſuperiorem ſʒ tantum poſſidet per hoc non admittit executor quin de alio puideat. Item Ioan. and. in d. c. cum noſtris. ſuper d. glo. ij. dicit q̄ Innocẽ. finaliter te-
2 net † q̄ poſſeſſio non colorata non impedit collationem bñficij: ⁊ hanc opi. ſʒ Archi. ⁊ compoſ. vt refert Io. and. in decre. lʒ ep̃s. de pben. lib. vj. ſup verbo conferre. ⁊ hoc hodie inter practicos nõ dubitatur. nã talis poſſeſſio non colorata non impedit impetrantẽ vt in. d. decre. cum noſtris. ⁊ intelligit quando aliquid corporale poſſidetur vbi ergo non eſt pbenda diſtincta nil corporale poſſidetur. ⁊ ideo tũc non impediretur collator nec impetrator licet p̄dicti alij maxime p̄dicta gloſ. ord. in decre. cum noſtris. ⁊ decre. lʒ ep̃s. ⁊ dominus meus Io. cal. in p̄dicta decr. cum noſtris. in. xiij. q. dicunt ſimpliciter executorem non impediri in collatione pp̄ter poſſeſſionẽ alterius: ſʒ ſm predictorum aliorum opi. eſt examinãdum q̄ poſſeſſio dicatur colorata vel non ita q̄ impediat vel non impediat impetrantẽ vł executorẽ ⁊ iſta materia eſt tractata p multos: ⁊ dominus me⁹ dominus Ioan. cal. colligit materiã in d. decre. cum noſtris. de conceſ. pben. in
3 iiij. q. quã ſolẽniter commentauit † vbi cõcludit illum habere poſſeſſionem coloratã qui habet titulum ab eo qui habet vel habuit poteſtatẽ conferẽdi lʒ defectus eſſet in recipiente. Si igitur is qui contulit non habuit poteſtatẽ conferẽdi vel quia excommunicatus vel quia ligate erãt manus ſue per inhibitionẽ vel decretũ vel alias talis poſſeſſio non dicitur colorata: ⁊ in hoc concordãt Inno. ⁊ Hoſti. ⁊ cõmuniter omnes moderni: vnde Ioã. and. dicit poſt Inno. ⁊ Hoſtien. videre literas de conceſſione preben. ſup verſi. conferre. q̄ ſi beneficium fuit collat. per eum poteſtatem non habebat conferendi nam impediũtur conferre vel eligere illi ad quos ſpectat in dicta decre. literas. ⁊ idem eſſet quando notorium q̄ poſſidens ius non habet veritatem puto ⁊ ſic obtinui ſepe q̄ delegat⁹ non impediatur conferre beneficium per alium poſſeſſum ⁊ q̄ non vitiatur hoc ipſo collat. facta quia pars non fuit citata ⁊ mouet me predicta ratio domini Io. cal. quia poſſeſſoris non intereſt ex quo debet de ipſa poſ. cognoſci anteq̄ de poſſeſſione eijciatur vbi autem poſſeſſio non colorata eſſet tũc non haberet aliquod dubium. ¶ Eſt etiam ſciendum q̄ executor de quo queritur non impeditur aliquo caſu conferre poſſeſſionem alterius quando ipſe executor ante detentationem poſ. poterat de iure conferre beneficium poſſum vt illi cui confert vt no. Ioan. and. in. d. c. cum noſtris. ſuper gloſ. ij. in nouella: puta q̄ erat inhibitum ⁊ reſeruatum ⁊ decret. data poteſtas execu. conferendi. et vacauit beneficium et ordinarius predictus contulit preueniendo executorem modo iſto caſu ſi executor poſtea confert non vocato poſſeſſore tenet collatio ⁊ merito quia iſto caſu non fuit poteſtas in colatore. ⁊ ſic poſſeſſio colla. non fuit colorata ⁊ ptʒ notorie eum ius non habere. Unde ſubdit ipſe Ioan. and. in dicto loco: vnde videmus q̄ executores qui tibi conferunt beneficium mihi debitum et te in poſſeſſionem inducunt meus executor illud mihi confert. Non obſtante colla. ⁊ poſſeſſionem in predictis hic etiam ip̃e ſcripſit in decre. s. de reſcrip. in vltimo verſi. ⁊ hic idem not. Innocẽ. Ioan. cal. poſt compoſ. in decr. cum in noſtris. de conceſ. preben. in. j. q. ⁊ alias inhibitio decretum ⁊ inſinuatio literarum que fiunt ad hoc vt ligentur manus ordinariorum non operarẽ-
4 tur effectum qđ eſt falſum. ¶ † Nunq̄ enim fuit auditum q̄ executor impediretur in ſua colla. per ea que fiunt poſt proceſſus ſuos. ¶ Et hoc eſt qđ vult dicere Ioan. and. vide Ioan. cal. in decre. cũ noſtris. in. vj. obiec. dicit q̄ ideo valuit collatio executo. in decre. illa ne ſede va. non onſtante poſſeſſione alterius q̄ talis collatio fuit facta poſt p̄ſentatio-

nem literarum factarum in quo caſu non impeditur executor in collatione. Lapus.

¶ Allegatio. ciiij de baptiſmo.

1 ☞ Corpora infidelium non debent in cimiterio ſepeliri.
2 Partem corporis baptizare an ſufficiat vt quis dicatur baptizatus.
3 Aque immerſio an ſit de neceſſitate baptiſmi.

1 Corpora† infidelium non debēt in cimiterio ſepeliri. modo queritur. Quedã mulier chriſtiana pregnãs dū eſſet in parturiendo creaturam primo emiſit pedes ⁊ crura ⁊ quia vlterius non progrediebatur ſed patiebatur mulier magnos dolores obſtetrices dubitãtes mortē creature pfuderunt pedes ⁊ crura aqua in forma baptiſmi ⁊ demū mulier totã integram emiſit creaturam ſꝫ mortua emiſſa eſt. ¶ Ipſa tamē mulier affirmat qꝫ poſtꝗ pedes creature ab extra fuerunt ⁊ dum baptiſaretur ſenſiſſe creaturam viuam queritur nunquid poſſit in cimetirio ſepeliri. ⁊ ad hoc vide-
2 tur facere illa queſtio† an ſufficiat partē corporis baptiſare. i. effundere aquã ſuper partem corporis ⁊ eleua. ab aquis deſcribens. Joan. and. in. c. debitum. de baptiſmo ſuper ꝟ. immiſerit. refert opinionē dicētium qꝫ requiritur immerſio non ſolum capitis ſꝫ maioris partis corporis. Item opinio aliorum dicētium qꝫ ſi modica ſcintilla aque ꝓiecta a baptiſante eum tangit baptiſatus eſt. ⁊ Inno. dicit qꝫ hic videtur ſatis cōſonare iuri ⁊ equitati lꝫ alia opinio ſit tutior pro ⁊ contra quod ſcribit Jo. and. in. c. non vt apponeres. eo. tit. ſuper verbo alterum de puero qui dum portaretur ad ſacrũ baptiſma ⁊ portantes viderūt in illo ſigna mortis proiecerunt eum in puteũ dicentes illa verba debita ⁊c. an ſit baptiſatus et in cimiterio debeat ſepeliri vbi refert opi. contrarias. ⁊ Jo. cald. hic
3 etiam examinat in. d. c. non vt appo.† ⁊ dicit cum immerſio non ſit de neceſſitate baptiſmi de peni. diſt. iiij. ꝓprie ⁊ not. Joã. and. in. d. c. debitum. ſuper ver. immerſerit vbi aūt immerſio non pōt fieri nec eleuatio ſequitur qꝫ ſine eleuatione poteſt quis baptiſari. ¶ Unde ſm eum verius videtur dictus puer proiectus in puteum fuerit baptiſatus dummodo non fuerit mortuus ante abſolutionē ⁊ finem verborum ꝓlatorum gloſ. ordi. in. c. vulgares. de peni. diſti. j. ſummant alias qꝫ baptiſatus reputatur cuiꝗtalibet pars aque infunditur. argu. de conſe. diſt. iiij. nequicꝗ. glo. ord. diſt. iiij. de conſe. ꝓprie refert opi. Hu. dicentis qꝫ ſi perfundatur caput vel ꝑter caput maximas pars corporis baptiſata erit alias non. Subdit ibi gloſ. vel dic eum baptiſari ſi etiam aqua cadit ſupra pedem arg. eadem di. nequicꝗ. ſecundum Lau. ⁊ gl. tangit. in. d. c. in primo no. Hoſti. hic tractat in ſum. de baptiſ. ꝗ que ſit forma. ver. licet aūt totum conſequens ⁊ ſanctus Tho. in. iiij. ſentē. in diſti. iiij. argu. iij. ſed omnia ꝓcedere videntur in viuo ⁊ nato: ſed quomodo ꝑdicta habēt de non nato viuo ſed de ſeminato ⁊ qui in lucem viuus non ꝓdijt licet mater affirmet ⁊ dum aqua pfundebatur in pedibus ⁊ cruribus ipſum viuum ſenſit ſꝫ dic qꝫ idem in caſu noſtro dicendum eſt. nam ſi apparuerit mulieri que ꝑgnans mortua eſt vt euiſcatur vetus extra cimiterium vt no. glo. de conſe. diſt. ij. eccleſia. multofortius ſi viuus in corpore matris fuit baptiſatus in partē que iam ab extra ꝓceſſerint. ar. decre. ſacris. de ſepulturis. Quod autē tunc viueret ſtandum eſt matri affirmanti ⁊ qui ſufficiētem ⁊ naturalem cauſam ſui dicti reddit. Nec ob. quia ſit vnica: quia in iſtis que non afferunt ꝑiudicium reo bene ſtatur dicto vnius arg. eorum que not. glo. in. c. ex inſinuatione. de ꝓcur. ⁊ hoc intelligo ſi poſt abſolutionē ⁊ poſt ꝓlationē verborũ mortuus ſit. Lap.

¶ Allegatio. cv. de priuilegijs.

1 ☞ Priuilegium concedēs ordini exēptionē an excludat il'um a poteſtate inquiſitionis heretice prauitatis.
2 Papa non preſumitur velle reuocare ſtatuta predeceſſorum prohibētia conceſſionem priuilegiorum niſi ius exprimatur.

1 Queritur an predicti fratres vigore dicti priuilegii ſint exempti ab officio inquiſitionis heretice prauitatis: ⁊ vidi ſuper hoc a dictis fratrib' q̄ſitos ⁊ congregatos. Diſceptantes reuerendos viros dominum Lapum abbatē ſancti Miniat. ad montem ⁊ ꝓpe flor. ⁊ do. Bald. de peruſio. Guidonē de Bōciannis: Pierum de Corſinis: Gregoriū domini bētinētis ⁊ me Lapū de caſtelhono decretorum doctores ⁊ aliquibus ex eis videbatur ꝙ eſſent exempti quia verba lata ⁊ cum predictis non obſtantibus includebant etiam offic. inquiſi. non obſtant. decre. officiū §. deniq3. de hereticis. cui eſt derogatum per dicta verba ſcdm not. de exceſ. prela. c. fin. ⁊ ꝑ Ioan. and. in nouella. nec ꝓdeſt in contrarium verba oppoſita in d. §. non obſtātibus priuilegiis vel indulgentiis cōceſſis vel concedendis: quia nec licuit ſucceſſori legem imponere. c. fin. extra de reſcrip. ¶ Item cum ſupra dicatur in aliis iudicibus quibuſcunq3 ⁊ permiſit de dio. ⁊ ordinariis neceſſario etiam intellexit de leg. ¶ Item alius doctor diſtinguebat aut de voluntate aut de poteſtate pape. ſi querimus de poteſtate pape non eſt dubium ꝙ potuit derogare predicte decre. officium §. deniq3. et etiam verba predicti priuilegii de ſui natura cum predictis non obſtantibus
1 hic importat. † Sed ſi querimus de voluntate pape ⁊ de virtute dictorum verborum ſecundum motum iuris tunc videtur contrarium. nā ex quo dicta decre. officiū diſponit ꝙ inquiſitor poſſit ꝓcedere non obſtant. priuilegiis concedendis ⁊ ipa diſpoſitio iure intelligatur eſſe volūtas cuiuſcūq3 pape donec eam non reuocat. et ſic etiam videtur fuiſſe voluntas prefati clementis ⁊ ſic voluit intelligi predictum priuilegium contra ius illud: ⁊ ſic p̄dicta verba de eius mēte non eximunt ab officio inquiſitionis. In contrariū tamen dicebat ꝙ p̄dicta v̄ba poſita in §. deniq3. ſe non extēdunt ad caſum noſtrum ꝓ eo quia verba loquuntur de priuilegiis conceſſis ꝑſonis non ordinibus inter que eſt maxima differētia ꝑ decre. ne aliqui. de priuilegiis. lib. vi. ⁊ ꝑ decre. ſi. de re. Sed predictum priuilegium conceditur ordini ergo ⁊c. Itē p̄dictum priuilegium non eximit ordinē heremitarū a ſeipo ⁊ ſic nec a delegato ſuo q̄ ꝓinde eſt ac ſi idem papa ꝓcederet: vt not. glo. fin. in. c. ad abolēdam de hereticis. Preterea predictum priuilegium ꝰm virtutē veritatis voluit concedere generalē exēptionē ⁊ plenam ſed contra exēptos habet locum officiū inquiſitiōis vt in dicta decretali ad abolēdum.

¶ Allegatio. cvi. de vſuris.

1 Aſſumētes tutelam filiorum vſurarii manifeſti: ſi contingat ꝑ pape auctoritatē compoſitionē fieri ꝟ abſolutione an p̄dicti executores ſequi debeant talē cōpoſitionē: an formā iuris de pauperibus reſtituēdo.

2 Poteſtas papalis an ſe extēdat ad diſpoſitionē bonorū vſurariorum.

3 Ceſſante cauſa finali alicuius diſpoſitiōis ceſſare d3 ⁊ ipa diſpoſitio.

4 Uerbum compoſitio in diſpoſitionibus papalibus quid importet.

5 Quidā mercatores aſſumpſerunt tutelam quorūdā pupillorum filiorum ⁊ heredum cuiuſdā vſurarii manifeſti ⁊ qui vſuris nō reſti. deceſſit ⁊ penes quē erant ⁊ hodie ſunt ⁊ multe vſure incerte reſtituēde ⁊ erogande pauperib' Ieſu chriſti dominus papa ꝓcepto ꝙ in loco illo plures erāt quibus erant legata incerta ⁊ vſure in certo nomine reciperēt commiſit cuidam vt cū illis componeret ⁊ illos abſolueret ita ꝙ ipi ſoluētes ſeu componētes alicui alteri p̄dicta ſoluere non teneantur: qui commiſſus paratus eſt cum dictis tutoribus cōponere de p̄dictis magnam quantitatē ꝓ minima remittere ⁊ ipos abſoluere. Ex alia parte loci ordinarius vult declarare incerta ⁊ illa erogari pauperibus a tutoribus iuxta formam iuris. Queritur quam viam debent ipſi tutores aſſumere ſaluis ſuis conſcientiis: an viā compoſitionis an plenarie erogationis

fiende pauperibus. Et videtur quod p viam compositionis. nam ipsi dicunt ꝛ iurauerunt in assumptione tutele pro ipsis pupillis vtilia agere ꝛ inutilia pretermittere: verū cū p viā compositiōis negotia ipsorū pupillorū vtilius peragātur et pro minori dispendio hanc viam assumere dħt alias cōtra iuramentum suū ꝛ debitum officij inutilia agerent ꝛ vtilia pretermitterēt ꝛ maxime cum ex
2 illo suas consciētias nō offenderēt. † nā nulli dubiū ꝙ potestas papalis ad hoc se extendit: ipse enim habet administrationem liberā taliū bonorum ꝛ facit hoc pro salute animarum ꝛ potest totū remittere ꝛ dispensare ꝛ ipse lex vna est et non peccat qui legis autoritate peccat imo instar esset heresis de potentia principis dubitare. nec obst. ꝙ tutores dicunt vtilia ꝛc. quia ibi est magna vtilitas vt essent pericula animarū vñ minor qui trāsit ad religionem cum tota substātia sua nō petit restitutionem. In contrarium facit qꝛ scḋm ordinem iuris fieri debet restitutio integra ꝛ plenaria ꝛ ab ista via sine euidenti causa recedi non debet. Sed causa cōpositionis non videtur idonea ꝛ legitima cā a via iuris recedendi: nam ponderari debet cā
3 dispositionis papalis † et vbi cessat cā finalis dispositiōis cessari debet ipa dispositio: sed causa finalis dispositionis fuit salus animarum eorum qui habent penes se incerta si vel quia auaritie vitio vel incommoditate aliqua detrahātur a plenaria restitutione ꝛ si moriuntur in pctō suo ex huiusmodi compositione solutio incideretur ad restōnem ꝛ in casu predicto nō subest hec ratio sed cessat: quia hec commoditas restōnis ꝛ hec administratio est penes tutores q̇ libere et sine affectu substantie aliene debent esse parati ad liberam restōnē: ab eis ergo cessare dꝫ dicta compositio cui cā dedit tenacitas obligatorum restitutioni que in tutorib⁹ cessare debet. ¶ Item qꝛ etiā in hac compositiōe pos-
4 set verti periculū animarū. † nam licet papa concedit compositionē ꝛ lꝫ vbum compositio importat diminutionem tñ discretā ꝛ non quasi extenuationē obligat. et secus agens posset dici contra summā mādati agere ꝛ non teneret qḋ ageret ꝛ sic loquens posset irasci tutoribus ꝛ suis ꝯscientijs. ¶ Itē incerta diuersarum sunt specieꝝ: nam aliq̄ sunt incerta quo ad quantitatē ꝛ personas quibus restō est fienda vt in ludo vel ex decep. pretiorum multarū rerum vēditarū non solū a se sed a suis factoribus vel patre suo auo vel hmōi. Aliquando sunt certe quantitatis vt vsure extorte ꝛ que p codices rōnum apparēt tñ non reperiūtur hi q̄bus restō est facienda: ꝛ ista spēs est magis grauis cōscientie q̄ alia sed ipsa vsura extorta oī iure prohibita grauior cōponere ergo sup quantitate certa super extorsione odiosa cum lege dānata ꝛ cōponere sine certa cā sed solum auaritie cā non videtur tutū nec fm modū pncipis. nam ea ratio q̄ moueret principem delegātem debet mouere delegat. sed si iste casus domino pape narraretur nulli dubium ꝙ talem compositionē non cōcederet ergo nec delegat. dꝫ facere: et si faceret indiscrete ageret ꝛ contra mentē principis executor talem cōpositionem recipere non deberet per ea que not. glo. ord. in c. quanto. de iureiurando.

¶ Allegatio. cvij. de appellationib⁹.

1 ☞ Allegatio nullitatis sentētie trāsfert negotium principale ad superiorē.

2 Appellatione facta a sententia nulla vnde iudicatur bene appellatū an teneat sententia.

1 Allegatio† a nullitat. defert negotiū pncipale ad superiorē sꝫ prīo cā nullitat. ꝛ si est nullitas in processu dꝫ cognoscere de integro. Si in snīa ꝛ tūc ex ec. antiquis vt in. l. cū nō ea die. C. qn̄ p̄uo. nō est neces. ff. de re. iur. l. ꝯqrebat.
2 † Quid si fuit appellatū a snīa nulla et iudicat bñ appellatū nō tꝫ snīa qꝛ natura repugnat qꝛ intēdit id qḋ est nullū. ꝛ ideo non tenet. ff. que sen. sine appellatione rescin. l. fi. quia cōtinet impossibilem effectū. Secūda ratio qꝛ in casu nostro per appellationem a snīa nulla interpositā deuoluit cognitio ꝛ decisio

principalis negotij ad ſuperiorem ſub
hac forma vt ſi ſententia ſit nulla ex vi
tio ⁊ defectu actorum ſubſtantialium
iudicij cognoſcat ex integro id eſt fiant
omnia iterato acta de iure vt .l. cum
non ea die.ž.alle.ſed ſi eſt nulla ex vi:
tio ſententie tamen decidit eam ex pri:
mis actis:vt in.l.conquerebat.ff.de re
iu.et ibi per doctores.Sed ſi pronun
tiat male appellatum ⁊ bene iudicatuꝫ
tenet:qꝛ id quod eſt nullum poteſt con:
firmari ⁊ videtur pronūciare ſententiā
aliquā.⁊ ideo de nullitate nō poteſt am
plius appellari vt in.l.j.in princi.ff.que
ſententie ſine appellatione re.l.j.in vl:
tima glo.C.quā prouoca.nō eſt neceſſe.

¶ Allegatio.cviij.de arbitris.

1 Pendente vno compromiſſo ſi fiat
ſcdm nulla de primo mētione facta an
videatur receſſum a primo.

2 Volūtas contrariorū ſeu repugnātium
an poſſit ratificari.

1 In pendente vno compro
miſſo ſi fiat ſecundum non
facta mentione de primo
videatur receſſum a ꝑmo.
¶ Qd mihi fortis eſt text.
l.litigat.ff.de arbitris.qui ſi bene con:
ſideratur videtur velle ꝙ eſto ꝙ ſit ini:
tium ad alium arbitrum non videatur
a primo receſſum licet arbiter poſſit ex
hoc ſuam audientiam denegare:ergo
non videtur compromiſſum ſolutum.⁊
hoc corroboratur ex tex.l.ſed ſi in ſeruū
§.fi.vbi dicitur non omnino ſed cauſa
cognita ⁊c. ¶ Item hoc videtur glo.fir
mare expreſſe in.l.item ſi vnus.§.j.in fi
ne mag.glo. ¶ Item qꝛ iſta ſunt contra
ria ⁊ repugnantia qꝫ duo ſimul et inſo
lidum ſunt arbitri vt.l.j.ff.de offi.con:
ſul.et probatur ſi hoc eſſet non poſſet
hoc etiam expreſſo conſenſu partium
2 fieri quia voluntas contrariorum vel
repugnātium non eſt rata.l.j.C.de fur.
⁊.l.vbi repugnantia.de re.iu.cuius con:
trarium tamē eſt lex ſi quis cum.§.fi.ff.
de procu.⁊ quod no.in.l.ſi diuerſa.C.de
trāſa.nō ob.glo.in.l.ſi de meis quā alle.
ž.imo facit potius contra vt videri po
teſt qđ ideo videat.bene vt non erremꝰ
⁊ qꝛ cupio id qđ vos.

¶ Allegatio.cix.

1 In nomine dñi amē Ru
dictatis articulus ſuper
quo conſilium iure petitū
eſt talis.vcꝫ.Quedā pa
rochialis eccl'ia habēs in
ſua parochia in totuꝫ.xl.
domos ⁊c ⁊ qꝛ hic alle ž.in.lxv.ponitur
ideo ſcriptor in ſcribēdo nō inſterit ſed
ad ql.alle.tranſiuit.⁊ dimiſſ.c.x.⁊.xi.al
lega.quia quaſi ſunt inutiles ſequitur
allegatio.cxij.

¶ Allegatio.cxij.de excep.Rubrica.

1 Exceptio dilatoria an poſt lit.conte
ſta.valide proponi poſſit.

2 Exceptio ſurreptionis contra reſcriptuꝫ
dilatoria eſt:⁊ ideo poſt iudicium ceptū
opponi non poteſt.

3 Actus per quos ingreditur iudiciū ha
bētur loco litis conteſt.⁊ q̇ ſint illi actꝰ.

1 In cā vſurarie exhibita
petit ⁊ citata parte legiti
me ꝑemptore termino aſ:
ſignato reo ad accipiēduꝫ
copiā petitiōis ⁊ opponē
tis ⁊ eo continuāte iudex
ſtatuit terminū actori ad probādum in
cauſe eo citato continuat poſt hec om:
nia comparet reus ⁊ obijcit actorem nō
fore audiēdum qꝛ exegit vſuras ⁊ nō re:
ſtituit replicat ꝙ exceptio nō ſit admit
tenda qꝛ dilatoria ⁊ non debito termi
no propoſita queritur quid iuris ⁊ alle
gat actor pro ſe quod dilatoria eſt hec ex
ceptio vt paret de ſe qꝛ differt non per
imit ⁊ not. in decre.quia fruſtra. ꝑ Joā.
andre.poſt Inno. hoſti.et al de vſuris.
et ideo ante litē conteſtationis propo
nen.⁊ non poſtea de exceptionibus pa
ſtoralis.cum ſi.et ita not.ibi illi docto.
¶ In contrarium alle.reus ꝙ in dictis
terminis lis non eſt conteſtata ergo nō
eſt precluſa via proponendi ne pars per
aliquem actum conſenſit in iudicē vel
in ꝓceſſum cauſe:ſꝫ ꝙ ꝑmū venit ad iu
dicium ꝑdicta appoſuit.So.dico dictāꝫ
exceptionem non admitten.quia vt pre
fertur dilatoria prout eſt exceptio. ſpo
liat.excommuni.⁊ huiuſmodi et excep.
criminis q̄ opponiť ꝯtra ꝑſonā vt no.in
ſpe.ď exce.§.nūc videdū.ř.ſꝫ nūqđ ex.

¶Nec ob. q lis non eſt cõte. qꝛ vt not.
Jo. an. in. c. paſtoꝛalis. lex dicit qd dila:
toꝛia debet pꝛoponi ante litē conteſ. ſꝫ
in initio litis ꝛc. et decre. inter de re iu
di. dicit ante litis cõteſ. ingreſſum. ꝛ tex.
in. iij. q. vij. exceptio debet dici qd talis
exceptio debet opponi in initio litis et
gloſſ. oꝛ. in decre. ex parte ade. de teſti.
2 dicit †qd exceptio ſurreptionis contra
reſcriptum eſt dilatoꝛia. et ideo poſt iu:
dicium ceptum opponi non poteſt. Sꝫ
non eſt dubiũ qd in dicta cauſa poſt ter
minum aſſignatum ad pꝛobandum iu:
dicium dicitur ceptum ꝛ partes dicun:
tur ingreſſe iudicium imo in talib⁹ cau:
ſis non poteſt pꝛocedi lite non conteſ.
5 †actus ille per quem ingredit iudiciũ
habet loco litis conteſtat. vt iuramentũ
de calũnia terminus ad pꝛobandũ ꝛ hu
iuſmodi. nec ob. q pars q̃ pmuꝫ venit
ad iudiciũ opponit qd ſi fuiſſet pꝛeſens
ꝛ vſq ibi non oppoſuit ſed modo oppo:
nere non poſſet pꝛo cuius contumacia
vt pꝛo pꝛeſente debeat reputari ꝛ qđ is
habeatur pꝛo conteſtatione. Item not.
glo. in. c. j. de elec. lib. vj. ꝛ debet recipi ꝛ
admitti reus ad cauſam in eo ſtatu in
quo cã reperitur ꝛ non retrocedi vt no.
Jo. an. ſup dicta glo. ꝛ Inno. in. c. ſi duo:
bus. de app. ſup. ꝟ. cognouit. ꝛ in Spec.
de appel. §. qualiter. verſi. ſed pone ꝛ de
computa. in termino. ꝟ. ſi ſuper. ꝛ verſi.
excludere caueat. et pau. boñ. in cle. ſe:
pe. et iſta eſt veritas cui refragari non
debet: ꝛ aduocatus q̇ dilationē pponit
non debito tpe cõdemnari in vna libꝛa
auri. vt. C. de excep. l. penultima.

¶Allegatio. c.xiij.

1 ☞Bona p pꝛlatum acq̃ſita an pꝛeſu: ꝛ
mantur eſſe de bonis ecclie vel pꝛelati.
2 Bona pꝛomiſſa pꝛelato an dicantur ip:
ſius pꝛelati ꝛ an talia pꝛomiſſa dici poſ:
ſint bona eccleſie.

In dei nomine amen. Anno eiuſdem Milleſimo. cccclxxx. Januarij die. ij. Franciſcus olim Joannis ſapiti populi ſancti Jacobi vltra arñ. de floꝛen. ex certa ſcientia ꝛ non per erroꝛē ſciens ꝛ cognoſcens vt dixit ſe ad infra: ſcripta vel eoꝛum aliquod non teneri ꝛ ſponte volens et non coacte ſua ppꝛia manu voluntate ad infraſcripta et que: libet infraſcriptoꝝ teneri et efficaciter obligari p ſtipula. pꝛomiſit ꝛ cõuenit in toto domino Angelo olim vanis vgolini populi ſancti Ja. vltra arñ. ſe facturũ ꝛ curaturum: ita taliter omni excep. iur. remot. qd ſer. Raynuci⁹ Joãnis ſapiti frater ſuus dicti populi ſancti Jacobi vltra arñ. et eius heredes ad omnem voluntatem et requiſitionem domini Angeli pꝛioꝛis eccleſie ſancti Michaelis de caſtiglione ꝛ filij cuiuſdem vanis vgolini dicti domini ſancti Ja. arñ. de flo. vendit ꝛ cartam venditionis tradidit ꝛ conceſſit ad ſenſum ſapien. ipſius domini Ang. facit et fieri faciet eidem domino Angelo vel alij quaꝫ voluerit. Idem dominus Angelus de infraſcripta domo: videlicet de quadam domo cum turri ꝛ domo retroductam turrim via ſiue vico mediante cum curia puteo et cella ad vnum ſe tenent poſito in dicto populo ſancti Jacobi vltra arñ. confirmat et pꝛimo et ſecundo via a. iij. herede Philippi berchi et in parte renuntij pꝛedicti a. iij. dicti renuntij infra pꝛedictos confines pꝛo pꝛetio et nomine pꝛetij dicte domus ꝛ rei ſibi conten. et communicate ꝛ dictis vendi. fiendis ꝛ totum centum octo floꝛenos auri boni et legalis ad rectum pondus ꝛ communē et quando dictus dominus angelus dabit ſoluet et numerabit ſiue darē ſolueret et pagare voluerit et ſe parat. obtulerit dicto ſer. renuntio p eius heredes dictis centum octo floꝛe. auri et etiam dabit ꝛ tradet dicto domino Angelo. ¶†Pꝛo declaratione huius materie eſt conſiderandum quod iſte articulus an bona per pꝛelatum acquiſita pꝛeſumantur eſſe de bonis eccleſie vel pꝛelati et variabilis ꝛ ambiguus in multis locis per doc. examinat. de diſcuſ. et maxime in decre. j. de teſtamen. ꝛ. c. cuꝫ officioſis. et decre. j. ꝛ. iiij. de peculi. cleri. vbi plene de hoc. et in. c. ſicut maniſeſte. xij. q. j. ¶Et breuiter vt refert Joan. an. in dicta decre. iij. de peculi. cleri. poſt varias opi. poteſt ſic diſtingui aut conſtat clericum habuiſſe ppꝛium tempoꝛe

ꝑmotionis aut conſtat nõ habuiſſe aut
dubitat. Primo caſu ſit vera opin. Hoſt.
vt agens probet contra poſſiden. Secũ-
do caſu preſumatur pro eccleſia. Idem
in.iij. maxime ſi non fecit inuẽtariũ: ſʒ
ſi in ſcḋo caſu ꝓbet hr̃e acquiſita intui-
tu ꝑſone in tertio ꝓbat illum aliq̃d ha-
buiſſe tempore ꝑmotiõis ⁊ ſcḋo ꝓbato
2 locus erit opi. Hoſt. † Sed eſt aduerten
dũ an id qḋ ſupradictum eſt de bonis
acquiſit. locum habeat in promiſ. factis
ꝑlat. ⁊ non exactis facit dubiũ qꝛ in pro-
miſſis non hʒ locũ qḋ dr̄ de poſſeſſione
nec dr̄ de tenẽdis bonis prelati maxim
cum bonis eccleſie tñ nõ videtur ratio
diuerſitatis tanta quin ⁊ promiſſiones
facte prelato videantur ſubeſſe eiſdem
regulis Lapus. ¶ Ex premiſſis ergo po-
teſt ad queſtionem principalem eligi ⁊
concludi quis ſuccedat in hac promiſſio-
ne ſeu in iure petendi vigore huius pro-
miſſionis: et dico quia vt. ꝫ. alle. eſt paſ-
ſus eſt tactus per glo. ⁊ doctores credo.
ſtandum diſtinctioni ꝑmiſſe. Jo. and. in
c. iij. de peculio cle. vbi plene per eum
poſt antiquos et modernos. Eſt tñ du-
bium nõ tantum an in heredes trãſeat
facultas declarandi voluntatẽ non de-
claratam per defunctum an in ſucceſſo-
rem prelatum et iuxta diſtinctionẽ pre-
miſſam crederem in ſucceſſorem prela-
tum tranſmitti cũ concernat volũtatẽ
rõne dignitatis immortalis. de reſcrip.
ſi gratioſe lib. vj. de offi. delega. q̃m ab-
bas. xij. q. j. liberti. Si ab inteſtato veniẽs
hic vt in. l. illud. ff. de quadra. lega. ⁊. l. ſi
ſtipulat. ff. de ver. ob. ⁊ vtrobiqʒ no. Joã.
de lignano.

¶ Allegatio. cxliij.

IN dei nomine amẽ. Factũ
ſuper quo de iure petit ta-
le eſt vʒ. Apertũ eſt ſi q̃deʒ
per quoddam publicum et
antiquũ inſtrumentum ma
nu publica notarij confectum. ¶ Anno
domini. M. ccc. nonageſimo ⁊c. non cõ-
pleui qꝛ videbatur inutilis.

¶ Allegatio. cxv.

1 ¶ Excõicatio lata contra impuberem
propter contumaciam an valeat.
2 Citatio ⁊ peremptorium cõtra pupillũ
indefenſum ipſo iure ſunt nulle.
3 Etas an excuſet a ſnia excõicationis.
4 Excommunicatio a delegato ſine moni
tione an teneat.
5 Pene; debent commẽſurari delicto.

QUidam expoſuit ſummo põ-
tifici qḋ quidam clericus de
facto ⁊ ꝑ potentiã ſuorũ oc-
cupabat bñficium ad ſe ſpe
ctans ⁊ impediebat quomi-
nus poſſet ipſius beneficij poſſeſſioneʒ
apprehendere corporalẽ. ¶ Tacuit aũt
qḋ dictus clericus erat impubes et ci-
tra etat. x. annorum ⁊ obtinuit per ip̃m
ſummũ pontificẽ cõmitti cuidam Car-
dinali quod preciperet dicto clerico ſub
pena cenſure ⁊ priuat. ſuorũ bñficiorũ
⁊ inhabilitat. ad futura bñficia quod di-
ctum bñficium vacuũ ⁊ expeditum di-
mitteret p̄dicto exponente ⁊ de dicta di-
miſſione eidem exponenti fidẽ faceret.
Quodqʒ idem Cardinalis p̄textu dicte
cõmiſſio. mãdauit dicto clerico ſub pe-
na p̄dicta ꝙ p̄dictũ bñficiũ vt prefert di-
mitteret infra certũ terminũ ⁊ fidẽ fa-
ceret eidẽ exponẽti de dimiſſione p̄di-
cta: ⁊ qḋ ſi idẽ clericus aliqḋ ius p̄tende-
ret in ipſo bñficio ꝑſonaliter compare-
ret oſtẽſurus ⁊ probaturus de iure ſuo.
1 ¶ † In termino nõ comparuit dict⁹ cle-
ricus. Idẽ Cardinalis ꝓpter eius con-
tumaciã declarauit eum incidiſſe di-
ctas penas. Querit nũquid dictus pro-
ceſſus ⁊ ſnie declarare tenuerint. Et di-
cit ꝙ nõ primo qꝛ idẽ exponẽs iudicem
circũuenit tacẽdo dictũ citatũ fore im-
puberẽ ⁊ pupillũ ꝯ quẽ taliter nõ ꝓceſ-
ſiſſet: ⁊ ea q̃ ſiũt ꝑ obreptionẽ nõ tenẽt.
2 ¶ † Itẽ qꝛ citatio ⁊ peremptoriũ ꝯ pu-
pillum indefenſum ſunt nulla ipſo iure
de re iudic. l. contra pupillum. ff. talis
eñ clericus non habebat poteſtatẽ agẽ-
di vel defendendi vt in c. ſi annum. de
iud. c. ij. libro. vj. ⁊ ſi fuiſſet expreſſum in
cita. quod eſſet pupillus continuiſſet er-
rorem expreſſum: ⁊ iudex ignorauit ãnõ
geſſit in animo excommunicandi cum
vel dictas alias penas infligẽdi vt not.
in ſimili de teſt. ꝑuenit. imo etiam nõ te-
nuiſſent dicte ſnie ⁊ cẽſure late a dicto
dño Cardinali delegato ꝯ mentẽ dele-

ſanti is per ea que ſcribit Joan.an.poſt hoſt:de preben.c.ſi.Non enim geſſit in mẽte ſummus pontifex ꝙ contra pupillum indefenſum ꝓcederet ⁊ ad penas tam graues.nec prodeſt dicatur ſaltem ſi ex contumacia potuit excommunica-
5 ri q2 et pueri delinquere poſſunt† ⁊ etas non excuſat a ſententia excommunicationis iuxta no.in.c.j.de ſen.ex.⁊ in.c.j. de delic.puer.quia nulla petitio nulla mora.ipſe enim non potuit committere cõtumaciã in eo qḋ ad ſe nõ ſpectabat quia nec agere nec defendere poterat ⁊ cum ibi non ponatur eũ fuiſſe doli capacẽ expeditum eſt ꝙ non tenuit ſentẽtia excõicationis: vt ſcribit Spec.j.de contuma.§.nũc dicamus.ꝟ.ſi.imo vt ꝓſumatur dolus non ſufficit ꝙ qs ſit adultus niſi fuerit diſcretus:⁊ iſta duo coniunctim requirit tex.in.c.cum illorũ.de ſen.excõ.circa ſi.et de hoc ibi plene per glo.Sed ſi fuiſſet doli capax ſm quoſdã ligaſſet ſnia excõ.non puto hoc verũ ex quo fuit ſnia lata a delegato contra mẽtem delegãtis ex quo citatio nõ tenuit
4 ⁊ fuit nulla vt ſupra ꝓbatum eſt:†quia ſentẽtia delegati ſine citatione non teneret.Id aũt qḋ dicitur impuberes doli capaces ligari ſnia canonis intelligitur quando ipſo facto delinquit furtũ: adulterium:mẽdacia committendo et ſimilia vt in.d.c.j.de delic.puero.ſed qñ citantur ad iudicium ad quod de iure citari non poſſunt nec ipſi tenentur ſatiſfacere non ligantur:et quod dicitur de doli capace intelligatur ſecundum legẽ impunitas.C.de penis.videlicet quod tunc etas non preſtat impunitatem criminis ſi modo in etate quis ſit in qua 5 crimen qḋ attenditur cadere poteſt.et dicit ibi glo.quod tunc eſt quando ſunt proximi pubertati.Et iſte clericus erat in octauo vel nouo anno ſue etatis:ergo non pubertatis proximus.⁊ hoc idẽ videtur dicere glo.j.q.j.§.recte.Sed licet impubes poſſet eẽ doli capax vt intelligat malũ eſſe ⁊ pccatũ furari blaſphemare ⁊ ſuſurrare clericũ percutere ⁊ huiuſmodi:tamen iſte poſſet nõ intelligere cum verbis iuris formatis et cum citatione peremp.⁊ cũ aliis clau-

ſulis ⁊ quod teneantur coram delegatõ comparere ⁊c.q̃ ſpectant ad ordinẽ iudiciarum.iſtud enim crimẽ nõ cadit in etatis tutele ⁊ ob hoc ꝓhibiti ſunt a iure agere vel defendere ⁊ datur forma a iure vt in dicta decre.ſi annum.nec ꝓdeſt ſi dicatur debuit tutorẽ petere quia ⁊ hoc ipm non intelligit nec cogitur a iure petere ſ3 iudex ad inſtantiam partis debuit dare vel citare cognatos vel agnatos ⁊ ipm pupillum ad petendum vel ad recipiẽdum tutorẽ non ad cauſaꝫ ꝑncipalẽ vt placet Joã.and.in Spec.de j.decr.§.reſtat.ver.quid ſi non reperiatur poſt Ja.de are.qui hec not.in.l.j.C. qui pe.tu.⁊ ibi refert Cy.q̃ omnia facta non fuerunt.⁊ ideo nulla.Preterea ꝓdictis etiã ceſſantibus ſi dicatur clericus non tenebat dictũ ꝑbẽdã non commiſit aliquã contumaciã.nã non fuit contumax in non comparẽdo quia ad hoc nõ artabatur niſi incẽptum ius ꝑtẽderet in dicto bñficio.¶ Itẽ non fuit contumax in non dimittẽdo:quia quod non tenebat dimittere non poterat.Itẽ non fuit contumax in nõ faciẽdo fidẽ de dimiſſ. quia fides nõ poterat fieri de eo:ad hoc ergo vt ꝑdicte pene potuiſſent imponi debuit conſtare de fundamẽto:videlicet de occupatione de qua nulla fides facta fuit:non etiam fuit intẽtio Pape quod dicte pene imponerẽtur dicto clerico non ſolum ꝓpter contumaciam nõ faciẽdi fidẽ de dimiſſione ſ3 ꝓpter occupationẽ a qua non deſiſteret ad mandatum auditoris:vnde ſi nunꝙ tenuit ꝑdicte pene ceſſent vel ſi tenuit dimiſit licet fidem non fecerit non habent locum.† pene enim debent commẽſurari delicto.de accu.delicti aĩs delicta.de re iud.cum te.vnde Hierony.contra pelagium leuis leuibus ⁊ grauis grauibus comparãtur nec ferula ꝓ gladio dignũ eſt ⁊ contra ſuſanã grandi plaga alta ꝗ ꝓlixa opus eſt medicina:

¶ Allegatio.cxvj.de cle.nõ reſidẽ.

1 Tenens duo beneficia incompatibilia an ſit puniẽdus.

2 Curã hñs animarũ non põt ſimile bñficium hñe.

3 Curata beneficia duo non poſſunt ab

eodem retineri: quia ſiī his requirit ur
reſidētia corporalis: ⁊ vnum corpus plu-
ribus locis continue ⁊ pſonaliter reſide
re non poteſt.
4 Paternitas ⁊ filiatio: caput et mēbrum
correlatiue ſunt: nec vnū pōt eſſe aliud.
5 Rector eccleſie an poſſit habere capel-
lam edificatam in corpore eccleſie.

Philippus in ſuo teſtamento
iuſſit per eius fideicom. con-
ſtrui quandam capellam in
quadam parochiali eccleſia
⁊ mandauit per dictos fidei
commiſſarios eligi vnum preſbyterum
qui debeat officiare ad dictam capel-
lam. Item reliquit dicto preſbytero qui
reſideret in dicta eccleſia vel officiaret
certa bona quo teſtatore abſente predi-
cti fideicommiſ. fecerunt conſtruere di-
ctam capellam in dicta eccleſia: poſtea
eligeret ad dictam capellam in. d. eccle-
ſia vt officiaret in illa quendam preſby-
terum. ſ. rectorē dicte eccleſie parochia-
lis in qua erat dicta capella qui acce-
ptauit et inſtitu. fuit per plebanum di-
cti loci ad quē de conſuetudine ſpecta-
bat ⁊ pluribus annis dictam capellam
ſimul cū dicta parochiali eccleſia poſſe-
dit ⁊ retinuit ⁊ retinet. quibus ſic ſe ha-
bentibus ordinarius per inquiſitionem
ex officio procedit aduerſus dictum pſ-
byterum pro eo quia vt aſſeruit dictam
capellam cum dictis parochialibus ec-
cleſiis de facto et ſine canonico titulo
poſſedit ⁊ fructus percepit ⁊ occupauit
⁊ ꝙ de iure vtrunq; retinere nō poteſt.
1 ¶ † Queritur vtrum ille preſbyter ve-
niat puniendus aliquo non ꝓbato. ⁊ vi-
detur primo ꝙ ſic. nam ex predictis ap-
paret ꝙ minus canonice dictā capellā
retinuit cum dictis parochialibus ec-
cleſiis quia erant beneficia incompaſ-
ſibilia ea ratione quia parochialis re-
quirit perſonalem ⁊ continuam reſidē-
tiam. de preben. extirpāde. ⁊. c. lz canon.
2 eo. tit. lib. vi. † ⁊ qꝛ curam habet anima-
rum aliud ſimile habere non poteſt. de
preben. de multa. ⁊ in extraua. Joā. xxij.
execrabilis § qui vero. Sed p̄dicta ca-
pella lz non ſit ꝓprie curata: qꝛ anima-
rum curam ꝓprie non habet: eſt in hoc
ſimilis curate qꝛ perſonalem reſiden-
tiā requirit: ad hoc enim conſtrui man-
dauit ipſam teſtator ⁊ preſbyterum eli-
gi vt in illa officiaret ꝓ anima ſua ⁊ ad
hoc reliquit dotes vt pſbyter exinde poſ-
ſet viuere: ⁊ ſic voluit vt ſingulis diebus
ſic faceret: hic autē ſine perſonali ⁊ cō-
tinua reſidentia fieri non poſſet. Si igi-
tur reſidentiam perſonalem ⁊ continuā
requirit: patet ꝙ eſt incompaſſibilis cū
beneficio curato ꝙ actu perſonalē re-
3 ſidētiam requirit † ⁊ iſta videtur eſſe ra-
tio quare duo beneficia curata retineri
non poſſunt quia vtrum perſonalē re-
ſidentiam requirit ꝙ ꝑ vnum hominē
fieri non poteſt vnicum corpus pluribꝰ
locis continue ⁊ perſonaliter reſidere
non poteſt. ⁊ iſta ratione motus Jnn. in
c. clericos. de cleri. non reſiden. videtur
hic idem dicere expꝛſſius poſt eum do-
minus meus Joā. cal. in. c. clericos. eo.
tit. Siue requiratur reſidentia de iure
cōmuni. puta quia curata ſiue non cu-
rata. Si ſtatuto conſuetudine vel inſti.
facta in ipſius ordina. propter idēptita-
tem rationis. ſ. incompaſſibili. vt in cle.
gr̄e. de reſcri. ſm ipſum dominum meū
Jo. cal. ⁊ hic ꝓcedit q̄tum ad vtrāq; ec-
cleſiam parochialem quibus dictus pſ-
byter dictā capellā retinuit. Sz q̄tum
ad primam parochialem eccleſiam pre-
dicta eccleſia in qua dicta capella erat
conſtructa ⁊ cū qua prior retinuit dictā
capellā: videtur etiā alia ratione hic ca-
nonice fieri non potuiſſet. nam in eccle-
ſia in qua qs eſt rector principalis non
poteſt eſſe rector ⁊ canonicus vel aliud
inferius beneficium retinere: qꝛ rector
ſiue prelatus p̄ncipalis dicitur caput ⁊
canonici ⁊ alij inferiores clerici dicun-
tur filij et membra de his que fi. a ma.
par. ca. nouit. et. c. q̄to. quia ergo pater
non eſt filius ⁊ caput non eſt membrū:
iſta enim ſunt correlatiua quorum ea
eſt natura vt vnum non ſit reliquum. ⁊
hoc placuit per dominum meum Joā.
cal. in. c. poſtulaſti. de conceſ. preben. in
iiij. q. vbi hoc plene tractat ad predicta
facit dicta decreta. primo de conceſ. p̄-
benda. lib. vi. melius decre. vlti. de pre-
ben. Si igitur non potuit de iure reti-
nere

nere canonicum non habuit titulū ⁊ ſic de facto retinuit ⁊ occupauit dictā capellam ⁊ eius fruct⁹ ⁊ furtum commiſit quodāmodo vel rapinā extra de ele. dudum.j.⁊ ſic merito curia epiſcopalis inquirit ⁊ punire poteſt hec alios exceſſus.de offi.ord.c.j. ¶ In contrarium arguitur. Et primo videtur ꝙ dictus preſbyter dictam capellā canonice tenuerit cum dictis parochialibus eccleſijs ⁊ earum qualibet.nam illud conſtat verum eſſe aliquem poſſe de iure retinere plura beneficia.ſ.ſimplicia vel vnū curatum cum vno ſimplici ſine aliqua diſpenſatione ar.eorum que not.gloſ.j. c.gratie.de reſcript.lib.vj.ſed ita eſt in caſu noſtro quia dictus preſbyter retinuit vnum curatum beneficium:videlicet eccleſiam parochialem ⁊ vnū ſimplex ⁊ nō curatum vz dictam capellā: igit de iure retenuit ꝙ dicta capella nō ſit curata patet in themate:q: nec pſbyterū nec parochiā nec iuriſditionem vel poteſtatem ligādi vel ſoluendi preſumitur habere.extra de elect.dudum. nec etiam requirit continuam reſidentiam vel perſonalem de iuris conſuetudine vel ſtatuto vel nō appoſita in fundatione vt ptz per verba teſtamenti ſupra in themate relicta.et ſic effugitur opi.Innoc.⁊ domini mei Jo.cal.de qua ſupra retuli. Et tñ ſi requireret pſonalem reſidentiam ſcḋm opi.Innoc.⁊ domini mei Joā.cal.vacaſſet parochialis eccleſia ⁊ non dicta capella ꝙ̄ ſecundo loco habuit q: habens vnum bñficium curatus recipiens vnum ſimile vacat primum ipſo iure ⁊ nō ſcḋm.de preben. c.multa.nec etiam capellam vacare diceres p extrauagā.Jo.xxij.execrabilis. §.q̄ vero.q: parochialis eccleſia infra mēſem de iure ⁊ de facto nō dimiſit in manibus ordinarij. Sed certe pdicta opi.Inn.⁊ Jo.cal.nō videtur vera etiā vt pdixi ſi dicta capella pſonalem reſidentiā exigeret q: pena decr.de multa.et.c.execrabilis.ſpecialiter in certo caſu eſt ſtatuta.ſ.intendenda dno curata.In alijs ergo incompaſſibilibus remaneant iura antiqua q̄ dabāt optionem.de preben.referente.c.preterea. Pro hac ratione facit.ff.ſolu.ma.l.ſi vero negotium.§.de iure.de elec.ſtatutū. lib.vj.hoc etiam placet Jo.an.in ſpec. de clericis non reſi.§.j.mandet vbi ⁊ arguendo pro ⁊ contra dicit hic ꝙ primo dixi verius:⁊ quicquid Inno.no.in.d.c. tue.de clericis non reſi.l.j.tamen idē Inno.not.cōtrarium in.c.ſi.de clericis nō reſi.dicens ꝙ eo caſu neceſſaria eſt motio ⁊ hominis priuatio.Intellige igitur ſcḋm Jo.and.glo.Inno.de curatis dignitatibus ⁊ perſonatibus in quibus eſt ſpeciale.de preben.⁊ de multa. Stabitur igitur iuri antiquo per quod dabatur optio.de prebendis ad hoc.et.c. preterea.⁊.d.c.relatum. Nō obſtat ſm eum illa clauſula alioquin ⁊c.que ſolū habet vim admonitionis excommunicationis ſimile.de preben.non pōt.lib. vj.in commento cum ſua remiſſ.⁊ licet predicta ſic examinauerim tamen non faciunt ad caſum noſtrum:quia vt predixi dicta capella non requirit perſonalem ⁊ continuam reſidentiam.de iure cōſuetu.vel ſtatuto vel modo in fundatione appoſito vt patet in verbis teſtamenti contra relationem:nec forſan dicat aliquis ſatis requirit perſonalem reſidentiā ex quo ad hoc edificata ſint vt ibi diuinum officium ꝑ anima teſtatoris celebretur quod niſi per preſbyterum reſidentem fieri non poteſt.nam hoc idem eſſet in qualibet eccleſia non curata que ad alium finem nō conſtruitur niſi vt illic diuina officia celebrent: hec tamen iura tali caſu non artant rectorem talis eccleſie ad reſidentiam continuam vel ad ſacerdotium. Sufficit enim quod in tali eccleſia diuina officia per alium idoneum celebrari faciat vt no.etiam ipſe Jo.cal.de prebē. c.ſuper inordinata.Eodem modo ⁊ pari ratione dicendum eſt de dicta capella vz ſufficere ſi per alium deſeruiri faciat ⁊ miſſaꝫ celebrari.Nec obſtat huic concluſioni ꝙ dicta capella ſimul cum dicta parochiali ecclia in qua ſita erat retineri nō potuerit per rationes ſuperius aſſignatas quia ille rationes etiā ſi vere eſſent ꝓcedūt in prelatura principali ⁊ canonici:ſed non eſt tanta con-

uenientia inter prelaturam ſeu rectorē principalem ⁊ capellam eiuſdē eccleſie quanta eſt inter ipſam prelaturam ſeu
4 plaſū ⁊ capitulū† nā paternitas ⁊ filiatio ⁊ caput ⁊ mēbrum correlatiua ſunt ⁊ procedunt inter prelatos ⁊ canonicos vt.ſ.dictum eſt:ſed non inter prelatum vel rectorē ⁊ capellanum. nam capellanus non eſt de collegio nec pars corporis ſed pars de per ſe habēs certum miniſterium ad miſſas celebrandas ſicut ſi eſſet extra ipſam eccleſiam et in alia eccleſia. Et eadē ratiōe aliud eſt in duabus canonicis eiuſdē eccľie quam in canonicatu ⁊ capella. nā in duabus canonijs eſt potēs: rō q2 tollit̄ ſuffragiū eccleſie: q2 vbi duo canonici vbi duo conſilia et duo ſuffragia ſi duo vt ducantur ad vnum diminunt̄ et conſilia quia vnius hominis vnicum eſt os/⁊ vnica vox/et vnicum conſiliū ſm no.in.c.cū olim.de re iudi.in glo.j.ſuper ea in nouella que ceſſant in canonica ⁊ capella q̄ vt pſert̄ vocē in capľo non habet:⁊ non eſt pars collegij. Nec obſt. ſi dicatur dū deſeruit capelle ſubtrahit ſeruitium canonie q2 hoc idē poſſet dici dum deſeruit bñficio ſimplici ſubtrahi ſuffragiū curato tamē non obſtante dicimus q̄ poteſt cum curato ſimplex licite retineri ratio eſt q2 in ſimplici pōt p aliū deſeruire. ⁊ idem in dicta capella vt ſupra probatum eſt: imo etiam in tali capella multomeliꝰ poſſet ſine p̄iudicio eccleſie in qua ſita eſt deſeruire q̄ ſi eſſet apd aliā eccľiaȝ vt de ſe ptȝ. nam dicte capelle deſeruit ex diſpoſitione teſtatoris ſi vnica miſſa celebretur ibidem in die. Sed ꝯſtat qd canonicus in eadē eccleſia ſummo mane poſſet dicere ibi miſſam ⁊ ſtatim eſſe in choro ad officia diuina celebranda poſtmodum cū alijs. ¶ Itē principalis prelatus eccleſie poſſet etiam ſumma mane talē miſſam dicere in tali capella ⁊ pōt ad chorum ſe conuertere ⁊ alia oportuna tractare. Et ſi dicas nō poſſe miſſam celebrari pro eccleſia principali q2 duas miſſas ⁊c. Reſpondeo qd etiā in curata non artatur ad miſſam perſonaliter ſufficit qd per alium faciat dici: hec autem facultas non eſſet in beneficio vel capella que eſſet in capella alia remota a principali eccleſia.
5 †Et quod in eadē eccleſia quis poſſet eſſe duplex ſcȝ platus ⁊ canonicus placet Jo.an.in decre. eccľia.de pben.li.vj.⁊ dicit nil releuare id qd ibi dicit Archid.q̄ pōt habere vocē ⁊ canonicus ſed nō eſſe canonicū. Sed quicq̄d ſit de platura ⁊ canonicatu ⁊ duabus canonijs: tamen de platura ⁊ capella vel de canonicatu ⁊ capella maxime in capella vbi non requirit perſonalem ⁊ continuam et reſidentiam non videtur dubitandum quod illa ſimul ſicut vnum curatum et aliud ſimplex detineri poſſunt. Sed ſi non faciunt in altero eorum congrue deſeruiri. Epiſcopus prouidebit per priuationem alterius vel per fructuum ſubtractionem ſeu dabitur optimo ipſi clerico vt alterum quod maluerit accipiet altero dimiſſo vt in capitulo referente preallegato.

¶ Allegatio.cxvij.de prebendis.

1 ☞ Capitulum de multa.de preben. ⁊ extrauagans execrabilis an habeant locum in caſu quo quis retinet duo bñficia incompaſſibilia.
2 Plura beneficia poſſe de iure cōi ab eodem retineri dubium non eſt.
3 Pena cap.de multa.de prebē.non habet locum niſi in retinente duo beneficia curata.
4 Diſpenſare poteſt ep̄s in retentione diuerſorum beneficiorum: etiam contra omnem conſtitutionem.

Factum ſup quo ꝯſiliū poſtulatur tale eſſe videt̄. ¶ Quidā clericꝰ hñs collegiatā et curatā plebē i dioceſi vlteranē. de licētia ⁊ cū diſpēſatione ordinarij aſſecutꝰ eſt q̄ddā altare in eccľia vlterana qd fuit conſtructum iuſſu cuiuſdam laici teſtatoris vt ibideȝ p aīa ſua ſingulis diebus miſſa celebraretur. ¶ Queritur nunquid idē clericꝰ dicta duo beneficia de iure ⁊ ſine conſtitutione ſynodali domini Epī vlterani poſſ. licite retinere. Et vt veritas clarius eluceſcat ponitur pena dictarum duarum cōſtitutionū: p̄ima vȝ ad hoc.

¶ Secunda vero ambitioſa ₇c. arguit
ad vtrãq₃ partem ₇ videtur p̄mo qđ nõ
poſſit ipſa duo beneficia licite retinere
idem clericus: nec de iure cõmuni oſtē
ditur duo beneficia imcompaſſibilia ab
eodem teneri non poſſunt. de preben. ꝯ
multa. ₇ extrauag. domini Jo. xxij exe
crabilis. §. qui vero. ſed predicta duo be
neficia ſunt incompaſſibilia: ergo a pre
fato clerico detineri non poſſunt minor
probatur. nam dicta plebs que curata
et collegiata proponitur requirit conti
nuam ₇ perſonalem reſidētiam. de pre
ben. extirpande. et. c. licet canon. eo. tit.
1 lib. vj. †Et q₂ curã habet animarũ aliud
ſimile habere non poteſt: vt in prealle.
iuribus de multa. ₇. c. execrabilis. §. qui
vero. ¶ Et predicta capella licet nõ ſit
proprie curata quia animaruʒ cura ſibi
nõ imminet: tñ eſt in hoc ſimul curate:
q₂ continuã ₇ perſonalem reſidentiam
requirit ₇ iſta cauſa impoſſibilitatis in
duobus curatis valet duplex reſidētia:
que per vnum corpus ſimul ₇ ſemel ſeu
continue fieri nequit et vbi eſt eadem
ratio idem ius eſſe debet. de reſcr. inter
ceteras. ad hoc eñ altare conſtrui man
dauit: vt ibidem certus preſbyter elige
retur: ₇ miſſam ſingulis diebus pro ani
ma eius celebrare: : hoc enim ſine pſo
nali reſidentia fieri nequit. ergo dictã
curatã plebem cum dicto altari qđ pſo
nalem reſidentiã requirit retinere non
poteſt dictus clericus ₇ iſta ratione mo
tus Inno. in. c. fi. de clericis non reſi. et
c. ex tue. eo. titu. videtur hoc dicere ₇ ex
preſſius poſt eum domin' me' Joã. cal.
in. c. clericos. eo. titu. ſiue requirat reſi
dentiam de iure communi puta quia
curata ſiue non curata: ſi ſtatut. conſue
tudo ſiue inſtitut. vel ordinat. propter
idemptitatem rationis ſunt incompaſ
ſibilia: vt in clem. de reſcriptis gratie ſe
cundum ipſum dominum meum Jo.
cal. ₇ ſic voluerit dicere quod decre. de
multa locum habeat in huiuſmodi be
neficiis ₇ ita quod per receptionem al
terius vacet primum curatum quod ha
bebat et hoc de iure communi ſed nec
etiam ſm dictas cõſtitutiones videtur
poſſe dictus clericus dicta duo benefi
cia retinere. nam prima conſtitutio re
quirit reſidentiã perſonalem in quoli
bet beneficio ₇ ſic per conſequens ꝓhi
bet habere plura cum in pluribus per
ſonalem ₇ continuã reſidētiã habere nõ
poſſet: vt. ſ. dictum eſt alias conſtitutio
eſſet impoſſibilis contra textũ canonis.
hũ diſtin. erit autem lex. ij. conſtitutio
omnino ꝓhibet pluralitatem beneficio
rum. ergo predictus clericus habens di
ctam plebem prohibetur habere dictũ
altare ₇ quia recepto eo videtur primũ
vacare ipſo facto ſcđm formam dicte
conſtitutionis: vt ex ipſis tenoribus ap
paret de priuilegio porro. ¶ Ad parteʒ
alteram arguitur ₇ videtur quod dictũ
altare cum dicta plebe poſſit per dictũ
clericum licite retineri tam de iure cõ
muni q̄ ſecũduʒ dictas conſtitutiones.
2 †Et primo de iure communi oſtendit.
nam verum eſt aliqueʒ poſſe de iure cõ
muni tenere plura beneficia ſimplicia
vt vnum curatum cum vno ſimplici ſi
ne aliqua diſpoſitione ar. eorũ que no
tat glo. or. in. c. gratie. de reſcrip. libr. vj.
Sed ita eſt in propoſito ergo. ¶ Quod au
tem dicta capella non ſit curata patet
ex themate: quia nec populum nec pa
rochiã nec iuriſditionem vel poteſtatē
ligandi vel ſoluēdi preſumitur habere.
extra de elec. dudum. nec etiã requirit
continuam vel perſonalē reſidentiam
de iure cõſuetudine vel ſtatuto vel mo
do appoſito in fundatione: vt patet per
verba premiſſa thematis. ₇ ſic effugitur
opi. Inno. ₇ domini mei Joan. cal. de q̄.
ſ. retuli: ₇ quod non requirit continuaʒ
vel perſonalem dicta capella: quia de
iure hoc non eſt cautum in ſimplici be
neficio ſtatuto antecedenti ₇ cõſuetudi
ne vel pacto non preſuppoſito. nec ob.
predictis ſi dicatur ſatis requirit perſo
nalem reſidentiam ₇ continuaʒ ex quo
ad hoc edificata fuit ibi vt ſingulis die
bus miſſa pro anima teſtatoris diceret
per preſbyterum ad hoc electum quod
fieri nequit ſine perſonali et continua
reſidētia preſbyteri. nam hoc idem eſſet
in qualibet eccleſia non curata que ad
aliũ finē non conſtruit niſi vt in illa di
uina officia celebrentur ₇ tñ ius in tali

caſu non artat rectorem talis eccleſie
ad reſidentiam continuaꝫ vel ſacrificā
dum. ſufficit enim ꝙ in tali eccleſia di-
uina officia per alium idoneuꝫ celebra-
ri faciat vt not. ipſe dominus meus Jo.
cal. de preben. ſuper inordinata pari ra-
tione de eadem eſt in dicta capella vcꝫ
ſufficere ſi per alium deſeruiri faciat et
miſſam celebrari. imo etiam ſi dicta ca-
pella requireret perſonalem reſidentiā
ex ſtatuto conſuetudine vel pacto com-
poſit. in fundatione qđ negatur: tamen
ad hoc non habet locum in ea decret.
de multa. que penalis eſt non extendit
ad illos caſus etiā ſimiles. de peni. diſt.
j. pen. illa enim loquitur in duobus cu-
3 ratis. † Requiritur ergo duplex cura vt
ſit locus pene: non ſufficit ergo vna cu-
ra ⁊ vna reſidentia perſonalis. Jn aliis
ergo incompaſſibilibus remanēt iura
antiqua que dabant optionem. de pre-
ben. referent. ⁊. c. preterea. Quicquid di
xerunt prefati Jnno. ⁊ domin⁹ meus in
hoc qđ dixi per dictam decre. de multa.
locum non habere ⁊c. placet hodie Jo.
and. in Spec. de cle. non reſiden. §. j. in
addi. vbi arguitur pro et contra et dicit
hoc verſ⁹: ⁊ quicquid Jnn. no. in decre.
tue. de cle. non reſiden. dicens ꝙ eo ca-
ſu neceſſaria eſt amonitio ⁊ hominis pri
uatio. Jntellige ergo ſm Jnno. in. j. glo.
de beneficiis curatis dignitatibus et
perſonatibus in quibus idem ſpeciale.
de preben. de multa. Stabit igitur iuri
antiquo per qđ dabatur optio. de ꝑben.
ad hoc. et. c. preterea. et hec procedunt
vbi dicta capella ſiue altare requirit ꝑ-
ſonalem reſidentiam ⁊ continuam ſed
hoc non requiritur vt ſupra ꝓbaui. mul
ta ergo ſunt ſuperflua. patet ergo de iu
re communi qđ predictus clericus po-
teſt dicta duo beneficia retinere. Jtem
quia ſecundum dictas conſtitutiones
poteſt ea licite retinere. quia in vtraqꝫ
dictarum conſtitutionum excipitur diſ-
4 penſatio † Epiſcopi: vbi ergo adeſt diſ-
penſatio epiſcopi ceſſant dicte conſtitu
tiones: ſed in caſu noſtro vt in themate
ſupponitur affuit diſpenſatio ergo con-
ſtitutiones ceſſant ⁊ quod pl⁹ eſt in ipſa
conſtitutione approbatur per eam diſ-
penſatio legitime ſi quis habeat aliqđ
beneficium in dio. quod requirat perſo-
nalem reſidentiam vt quaſi ab ipſa cō-
ſtitutione et eius mente videtur in ca-
ſu tali diſpenſatum: ſed clericus predi-
ctus in dicta dioc. habebat dictam ple-
bem vbi continuam reſidentiam facie-
bat ⁊ ad hoc fuit diſpenſatum per Epi
ſcopum: ergo poteſt licite retinere et
aduertendum quod vbi diſpenſatio ob-
uenit in ipſo actu collationis alterius
fuerant ſublata perpetuo omnia obſta-
cula reformat. et fuerunt res reduc. ad
regulas iuris communis: de quibus. ꝫ.
vnde reuocatio hodie dicte diſpenſatio
nis in nullo offenderet dictum clericuꝫ
et effectus diſpenſationis in ipſo tunc
operat. eſt quod collatio tendit perpe-
tuo nec poteſt talis effectus tolli imo
plus quia ipſa diſpenſatio non ſolū ope
rata eſt obſtaculi remotioneꝫ reformat
predictorum: ſed etiaꝫ ſi qua alia obſta-
cula fuiſſent de iure communi que per
epiſcopum tolli potuiſſent ⁊ de iure cō-
muni quia ſcđm conſtitutiōes predicta
dicta duo beneficia per dictum clericū
licite retineri poſſunt et ſufficit quod in
ipſo altari faciat per alium deſeruiri vt
predixi poſt dominum meum Joan. cal.
Et iſtam partem puto de iure veram
et ſic dico et conſulo iure eſſe ego La-
pus.

¶ Allegatio. cxviij. de fo. compe.

1 ☞ Clericus coniugatus cum virgine
in habitu ⁊ tonſura incedens an ꝓ debi
to pecuniario poſſit inuitus trahi coraꝫ
iudice ſeculari.
2 Judex eccleſiaſticus non poteſt inuitus
detinere clericum pro debito ciuili.
3 Priuilegium de non ledendo clericum
corporaliter. latiſſimum eſt de omni le-
ſione iniurioſa non ſolum in corpus ſed
etiam in res corpori adherentes.
4 Judex ſecularis pro pecuniario debito
detinens clericum coniugatum ⁊c. an
preſumendus ſit temerarius vel iniu-
rioſus.
5 Percuſſio filii clerici a patre aut diſci-
puli a magiſtro non preſumitur iniu-
rioſa.
6 Contra clericū delinquentem vel exce

dentem an ꝓcedi poſſit coꝛam iudice ſeculari.

7 Decretalis vnica.de cle.coniuga.qualr̃ ſit intelligenda.

8 Clerici coniugati deſerentes habitum et tonſuram an gaudere debeant priuilegijs decreta.vnice.de cleri.coniuga.

1 Clerice† non leuiter an clericus coniugatus cũ vna virgine incedẽs in habitu ⁊ tonſura poſſit inuitꝰ trahi ꝓ pecuniario debito corã iudice ſeculari et ꝓ ipſo debito eo caſu quo ipſe laicꝰ poſſit detineri inuitus:⁊ vr̃ primo ꝙ ſic.q⁊ talis clericus non retinet priuilegium clericatus niſi in duobus vcʒ in priuilegio canonico:⁊ ꝙ is qui in eum iniurioſus vel temerarius inijcit manꝰ incidit in ſniam excõicationis.xvij q.iiij.ſi quis ſuadẽte.⁊ priuilegium pariſiẽ.de fo.cõpe.nullus.⁊ hoc moderatum eſt ⁊ declaratuʒ debere intelligi hmõi clericos ſic coniugatos ꝓ commiſſis ab exceſſibus ⁊ delictis trahi non poſſe criminalr̃ aut ciuilr̃ ad iudicium ſeculare nec ab ipſis ſecularibꝰ iudi.in eos deberi etiam pecunialr̃ ne per vnã viã cõcedat̃ eiſdem iudicibus qđ per aliam deneget̃ nullat. condẽnari.Predicta ꝓbant̃ de cle.coniuga.c.vno.li.vj.vbi ſubdit̃ quod in ceteris non gaudent priuilegio clericali. In alijs ergo remanent ſubiecti iudi.ſecularibus ſicut laici.ergo ptʒ etiam ꝙ ipſi clerici ꝓ debito ciuili detineri poſſunt ⁊ aliqui videntur ſentire ꝑdicta ve-

2 ra de iure rationibus ꝑdictis.† Ego puto contrariũ eſſe verũ de iure ⁊ ita credo romanam curiã tenere:vcʒ ꝙ clericus cõiugatus cum vnica ⁊ virgine incedẽs in habitu ⁊ tõſura non poſſit ꝓ pecuniario debito deſtringi vel detineri inuitus ꝙ ſic oſtẽdo non eſt dubiũ ꝙ ante dicta decre.vnicam.de cle.cõiuga.li.vj.ois clericus gaudebat duplici priuilegio vcʒ canonis ſi quis ſuadente.xvij. q.iiij.⁊ priuilegio concilij pariſien.extra de fo.compe.nullus.primũ conſiſtebat in eo ꝙ non poterat aliquis in clericum temerarias manus inijcere ſine metu

3 excõicationis† ⁊ hoc priuilegium latiſſime intelligitur de oi coꝛpoꝛali leſiõe iniurioſa non ſolum in coꝛpus ſed etiã in res coꝛpoꝛi adherẽtes etiam in detẽtione coꝛpoꝛis ſine alia leſione.de ſen.excõ.nuper.cũ ibi notatis ꝑ Inno.et alios ⁊ non ſolum in ledẽte manibus ſuis ſed etiam is qui ꝑcutere facit ꝑ aliũ de ſententijs exco.mulieres.§.illi vero.⁊ non ſolum faciẽtes ligant̃ dicta ſnia vel fieri faciẽtes merum etiam is qui cum poſſ. obuiare ⁊ ex dolo non fecit.eo.ti.quãte litere etiam is qui ꝑcuſſionẽ ab alio factã ſuo noie licet ignoꝛãte ligatur dicta ſnia ſi poſtea ratum habuit.Scđm priuilegium conſiſtebat in eo ꝙ nullus clericus poterat ꝑ iudicem ſecularem diſtringi vel condẽnari ꝙ intelligebat̃ in ꝑſona vel in bonis:ſʒ i bonis erat iudex excõicãdus ſi in perſona excõicatꝰ erat ipſo iure:vt ibi no.in glo.ij.⁊ ſuper ea in nouella.Et ex predictis videbantur eſſe due differentie inter dicta duo priuilegia.vna eſt q⁊ vnũ priuilegiũ videbatur reſpicere fauoꝛem perſone tm̃ nõ bonorum ſed ſcđm reſpiciebat vtrũqꝫ.Scđa differentia erat quia ſcđm quo ad bona erat cano.ferẽde ſnie vbi in primo quo ad perſonã erat canon late ſnie.Et extẽdebantur ꝑdicta duo priuilegia etiam ad clericos coniugatos non bigamos incidentes in habitu et tonſura vt not. Jo.an.in.d.c.nullus de fo.compe.ſuper ver.nullum hec iura cõcernentia dicta duo priuilegia non ſunt coꝛrecta vel reuocata nec aliter circa id ꝓuiſum niſi per predictam decre.vnicã.de cle.coniugat. ¶ Examinemus ergo predictam decre.⁊ videamus an ⁊ quid diminuat de predictis duobus priuilegijs de primo.ſ.in caſu dico ꝙ nil diminuit ſed illud repetit vel innouat vt in ipſa decre. in prin.per qđ etiaʒ priuilegium dico ꝙ iudex ſecularis diſtringens talem cõiugatũ vel inuitum detinẽs ꝓ delicto incidit in canonẽ late ſnie quia vt ꝑdixi nõ ſolum ꝑcutiẽs ſʒ etiã inuitũ detinẽs in-

4 cidit in taleʒ ſniam. ¶ † Nec obſt.huic concluſioni ſi dicatur ꝙ illud priuilegiũ loquitur de manu iniurioſa vel temeraria ſi iudex qui pꝛo pecuniaria debita

talem coniugatum clericum diſtringit vel detinet nō facit hoc iniurioſe vel temerarie ſed facit iuſtitiam adminiſtrādo in re vel cauſa de qua cognouit igitur non iniurioſe ſed iuſte. nam eoipſo eſt iniurioſa vel temeraria quo ad clericum quem diſtringit contra prohibitionem iuris quod oſtēdo. nā ſi iudex etiā eccl'iaſticus clericum in re vel cauſa pecuniaria de qua cognouiſſet non poſſet inuitum detinere ſine metu excō. licet aliud in criminib⁹. de ſen. excō. vt fame vniuerſitatis. ⁊ c. clericos. e. ti. li. vj. cuꝫ ſi. ⁊ tamē talis detētio ex tali cauſa multominus fuiſſet iniurioſa quam detentio iudicis ſecularis. ſi igitur eccleſiaſticus nō euitat ſniam excō. tali caſu multominus ſecularis. ¶ Item ſi clericus conueniens laicum coram iudice ſeculari ibi reconueniatur quod poteſt ſm veram opinionem no. in c. at ſi clerici. de iudi. ⁊ ſniam mereatur pecuniariam non poteſt tamen talis iudex ſine metu dicere ſententie excommunicationis ꝓ tali ſententia vel pecuniaria ipſum inuitum detinere ſed pro executione ipſius ſententie debet iudex adiri eccleſiaſticus et tamen manus non videtur iniurioſa. Simili modo ſi pendente lite pecuniaria reus fact⁹ ſit clericus curreret ſuo marte non obſtante clericatu tñ executio ſentētie fiet per eccleſiaſticum ſcdm ea que leguntur ⁊ no. per Io. an. and. poſt alios de obliga. ad ratio. c.
5 vno. de fo compe. veruꝫ. ¶ †Item ſi pater filium clericum in ſacris vel magiſter ſcholarē intuitu caſtigat. percuſſit non eſt manus iniurioſa ⁊ tamē nō euadit ſententiam excōicationis de ſen. excō. cum voluntate a contrario ſenſu et ibi not. in glo. ¶ Non eſt ibi bona defenſio dicere iudex ſecularis qui cognouit de re vel cauſa pecuniaria diſtringēdo non iniicit manus iniurioſas quia contrariuꝫ apparet per predicta. ¶ Ex quo igitur reſeruatur priuilegium canonis clerico coniugato et priuilegium canonis ꝙ inuitus detineri non poſſit ptꝫ ꝙ eoipſo ꝙ detinetur ex quacunqꝫ cauſa inciditur in dictam penam et eſt ponderandū ꝙ in dicta decre. vnica. de cle. coniug. nil diſponitur vel declaratur de dicto priuilegio canon. ſimplr ſed innouatur vel repetitur quicquid ſit de alio priuilegio de quo ſtatim dicam. ¶ Item videamus qui eo iure loquamur de honeſtate equitate et naturali iudicio quis ſani capit. ſibi perſuadeat ꝙ ſedes aplica voluerit in fauorem totius ordinis clericalis reſeruari tali clerico coniugato tale priuilegium canon. per quod percutiens etiam leuiter vel percuti faciens vel ratam habens percuſſionem ſuo noīe factam eo etiā ignorante a principio vel detinens inuitum vel non reſiſtens ſi poteſt cum alius predicta facit excōicati ſunt in predictis iuribus allegatis. et ille qui ipſum clericum captum detinet notorio pro pecuniario debito nullaꝫ penam incidit preſertim loquendo de clerico qui eſt in habitu et tonſura. Cum enim iſtud priuilegium ſit conceſſum in honorem et fauorem non ſpiritualium clericorum ſed totius ordinis clericalis: et ideo ſingulares non poſſunt vt in c. contingit. de ſen. excō. vnde maius dedecus perueniret ordini clericali an ex leui percuſſione facta in clericum ſeu ex intuitu caſtigat vel diſcipline ſeu ex eo ꝙ quis per momentum hodie clauſum teneat ipſum clericum ſeu ex eo quod ratam habuerit percuſſionem ab alio factam ſeu ex eo quod non obuiaret percuſſioni cum poſſet et ſi an ex eo quod ſecularis iudex talem clericum in habitu et tonſura exiſtentem notorie captum detineat ⁊ forte inter ribaldos vel in compedibus forte ſm aliquarum regionum morem quis dubitet quod ex iſto ſecundo infamia iniurioſa magis quā ex primis obueniat. ¶ Preterea ſequeretur quod eſſet melioris conditionis clericus talis excedens vel delinquens ꝙ ille qui forte pro honeſtis ſuis neceſſitatib⁹ pecuniam acquiſiuit ꝙ forte ex inopia vel caſu aliquo in primo termino reſtituere non poteſt contra decre. euꝫ qui.
6 de preben. li. vj. ¶ †Nam ſm intellectum primum contra talem clericū excedentem vel delinquenteꝫ quoquomō non pōt pcedi nec ad iudicium ſecula-

re trahi nec diſtringi vel condẽnari criminaliter vel ciuiliter ſine dicta pena excommunicationis ⁊ contra remorantes vna die ſolut.ſeu reſtitu.mutui omnia p̄dicta fieri poſſunt ⁊ tamẽ in originali ⁊ vero ſuo iudice eccleſiaſtico dicimus contrarium ꝙ ipſos clericos detinere vel diſtringere poſſunt pro exceſſibus ⁊ in alleg.decre.vt fame vniuerſis.⁊.c.ſi clericos.ſed non ꝑ pecuniario debito cur tam varie abſit intellectus iſte ⁊ ſentiant qui volunt contrarium. ¶ Ego enim aliud tanꝙ honeſtus complectẽs malo.cum iſtis ꝙ cum aliis vera ſentire vt dicit Tullius in queſtionibus tuſchulanis. ¶ Reſpondeo ꝙ ſcđm priuilegium concilij pariſieñ.⁊ dico qđ decret.vnica .de cle.coniug lib.vj.nihil de dicto priuilegio tangit caſu vt.§.tetigit ſ3 de dicto ſecũdo priuilegio qđ loquebatur de reſtrictione vel condemnatione iudicis ſecularis ⁊ loquebatur gñaliter de omni reſtrictione vel condemnatione iudicis ⁊ loquebatur tam de re ciuili ꝙ de re criminali ⁊ tam in perſona ꝙ in bonis .vt.§.tetigi declarando aliquid demit vel extenuata.de dicto priuilegio:v3 cum autem generaliter ꝑ nulla re poſſent trahi coram iudice ſeculari limitat pro qua limitatione potuerunt trahi pro re ciuili ad iudicem ſecularẽ vt cognoſcat de ipſa re ciuili ⁊ pronuntiet ⁊ in illis reſtringat.ſ.ſequeſter ⁊ detrahat ⁊ alienet pro modo debiti declarati mittet in poſſeſſionem bonorum pro primo ⁊ ſecundo decreto ⁊ alia faciet que in bonis vel de bonis laicorum facere poteſt ſed pſonaliter ipm clericum non diſtringet.eorum que ſuperius dicta ſunt. ¶ †Item ipſa decre. vnica prohibet ipſos clericos non poſſe trahi ciuiliter ad iudicium pro delicto nec pecunialiter condẽnari ⁊ ſecundu3 hoc ſi ſtatutum dicat ꝙ inferens alapam teneatur pro offenſo in decem libris per recompenſationem iniurie:vel qui percuſſit gladio teneatur ad impẽſas medicorum.clericus coniugatus huiuſmodi alapam dedit vel gladio percuſſit non poterat trahi vel diſtringi ꝑ decẽ dictis libris vel pro dictis impenſis medicorum:quia ex cauſa criminali ⁊ tamen pro decẽ libris mutuat.vel pro impenſis factis pro eo in cauſa vel negotio ciuili potuit trahi et diſtringi cum tamen dicta decem pro alapa et decem impenſis pro medico ſint magis honeſte ⁊ magis debite hoc nõ ſentiendum ſed clare intellexit tex.vt nulla diſtrictio fieri poſſit in perſonam talis clerici.Item quid dices de ſtatuto floren.per quod non ſoluens debitum in termino debet condemnari ſingulis annis in duobus ſolidis pro libra applicandis pro dimidia partium.nunquid an talis clericus poterit condemnari ⁊ detineri videtur quod ſic ſecũdum opi. p̄dictorum.quia pro pecuniario debito quod non eſt prohibitum ſecundum p̄dictos credo contrarium vt predixi.et hoc probat text.in.d.c.vnico.vbi nec ab ipſis ſecularibus iudicibus eos debere etiam pecunialiter ne per vnam viam concedatur eiſdem iudicibus quod per aliam negatur nullatenus condemnari.⁊ hunc intellectum videtur ſentire glo.vlti.in.d.c.vnico.exponens verbum premiſſum:ſcilicet priuilegio cano.⁊ cõſilij pariſienſis.nam vbi tex.dicit †quod deferentes habitum non gaudeant et in premiſſ.exponit:ſcil3 priuilegio cañ. ⁊ conſilij pariſieñ.ergo deferentes dictis duobus priuilegiis gaudeant.ſcilicet cano. per quod non poſſunt percuti vel detineri inuiti ⁊ contra pariſieñ.qđ ad iudicem ſecularem diſtringi non poſſunt:⁊ hoc viſus eſt ſenſiſſe Joan.and.in dicto concilio pariſieñ.ſuper verbo nullum. vbi exponit etiam clericum coniugatum non bigamum.⁊ alleg.dictam decret.vnicam hoc etiam videtur ſenſiſſe gloſ.in.d.c.vnico.ſuper verſicu.in ceteris exponẽdo in ceteris. ſ.priuilegio quod habẽt ne vexentur collectis:quia imponunt collecte ⁊ diſtringuntur bona ad ipſas ſoluendas.⁊ Joan.and.in.d.c.j.ſuper verbis ceteris.in nouella enumerat que ſunt illa cetera ideſt priuilegia in quibus non gaudent ⁊ nil dicit de diſtrictione perſonali in cauſa ciuili imo intelligit cõtrarium in eo qđ ibi ſcribit ſuper verbo cõdẽnari

p iudicē ſecularē in cauſa feudi domin⁹ 1 meus domin⁹ Lapus abbas ſancti Mi niat. ſcribit in. d. c. vnico. de cleri. cōiug. li. vj. ſup ver. in certeris. hoc eſſet intelligēdum qđ ſuberūt audit ſecularibus in rebus ſuis inq̄tum in eis tātum ius petitur ita quod ipoꝝum pſona non tāgatur nec in ipoꝝū perſonam animaduertatur. vbi vero oportet ipoꝝum perſonum diſtringi non habet in eis iuriſditionem iudex ſecularis. p hoc alleg. quod ſcribit Specu. de compe. iudi §. j. carta. ij. ver. niſiquid p̄miſſa. z quod ſcribit Archi in. d. decre. vnica. in glo. ſic. xj. q. j. facit etiam ad p̄dicta cle. j. de vita z ho. cle. in p̄n vbi iſti coniugati certo caſu ib' exp̄ſſo tātum ibi priuātur p̄dictis duobus priuilegiis que alias retinēt. z ibi no. glo. ſup ver. omnis. hoc clare ſcribit Joan. and in. c. ſeculares iudices. de ſo. compe. lib. vj. ſup gloſ. iij. in nouella. vbi dicit q̄ dictum. c. ſeculares non hꝫ locuꝫ in coniuga dummodo pſonaliter non diſtringant. z ita puto veruꝫ de iure z caueāt ſibi a pena ſentētie excōicatio. conſulēt. cōtrariū z ne participēt aliq̄ū crimini vel criminoſo. de ſen. excō. ſi cōcubine. cum ibi no.

¶ Allegatio. cxix.

1 A Procuratore producēte inſtrumētum ſi pars aduerſa aſſerat ſe velle redarguere de falſo vnde petit hoc coraꝫ iudice dici an ſit rata habēda talis productio vnde reſpondetur q̄ ſic inquantum inſtrumētum ſit legitimum: an ps aduerſa poſſit petere procuratorem cōpelli.

2 Dubia probatio non releuat.

3 Producēs inſtrumētum debet illud añ pductionē examinare zc.

4 Dubitās de inſtrumēto pducēdo q̄bus verbis vti debeat.

5 Producēti inſtrumētuꝫ qđ pars aduerſa vult redarguere dādus eſt termin⁹ ad deliberandū ſi velit eo vti.

6 Judex debet interrogare partes de cōtingētibus cauſam quocunq̄ equitas z ipſum monet.

7 Judex curare debet vt ab ea parte interrogationē incipiat vnde litē facilius poſſit expedire.

Quero pone q̄ pcurator me⁹ pduxit in iudicio in cauſa vertēti cuꝫ aduerſario meo inſtrumētū ad pbandum de iure meo: pars aduerſa aſſeruit ſe velle ipm inſtrumētum redarguere de falſitate: z iō petit a me vt ego dicā corā iudice ſi volo ratā habere dictā pduc. factā p pcuratorē meuꝫ de dicto inſtrumēto z ſi velim pſiſtere in ipa pductione z ad hoc petit me cogi p iudicē. Ego rñdeo q̄ volo habere ratā talē pductionē z in ea pſiſtere ſi z inq̄tum ſit veruꝫ z legitime cōfectum z non vltra nec aliter. Pars aduerſa dicit ſibi non ſufficere ſed petit vt eā certā reddā q̄d iuris? ¶ Rñdeo videtur dictā rñſionē non ſufficere. nā p ipam rñſionē non redditur aduerſarius certus z intereſt ſua certū reddi ad hoc vt deliberet an me accuſare velit de vitio talis inſtrumēti quia pena nō debetur mihi niſi ſciā illud eſſe falſum z poſſum deliberare an mihi expediat illud producere z an ſit verum hoc de elec. vt quis duas. lib. vj cum ibi no. imo eo ipſo videtur inſtrumētū reddi ſuſpectum quod pducēs titubās non vult eo ſimpliciter vti ſed ſub conditione ſi ſit verum. Satis enim ſuſpicat' is qui non audet aſſerere inſtr͞m verum z qui dicit q̄ ſit falſum non vult pduxiſſe z ſuſpecte z ſcripture in iudicio nō ſunt pducēde. C. de pba. l. iubemus. Item is qui ſic conditionaliter loquitur videtur ſibi eſſe contrarius z ſic repellendus. de appel. ſollicite. Jn eo enim q̄ producit inſtrumētum ad pbandum intentionē ſuam aſſerit illud ſimpliciter verum zc. approbat z contenta in eo: vt no. Jnnocen in. c. venerabilis. de excep. ſicut ille qui ponit facere contenta in poſitione vera eſſe ita quod ponens contrarium eſt periurus vt in. c. cum impoſit. lib. vj. de iureiu. ¶ Jn eo autem quod dicit ſi eſt falſum nolo eo vti vel illud produxiſſe videtur dubitare † et dubia probatio non releuat producentem. de proba. in preſentia. et ſi eſt dubium apud partem de cuius facto agitur ſib' preiudicat: quia debuit prouidere et exa

3 minaſe de fide: ſic is qui producit inſtrumentum debet illud ante examinare vel ſaltem poſt productionem ſi adverſarius hoc petat ſicut is qui narrat ineptam actionem ⁊ non conſonam cõcluſioni libelli ſi petatur vt corrigat debet corrigere ſm not.in c.examinata. de iudi.et generaliter illud eſt verum quod actor debet venire ad iudicium paratus ⁊ deliberatus. ¶ Item non valet ſi facto procuratorem ritium ad agẽduꝫ vtiliter facta mea: quia debet eque poſſe prodeſſe ⁊ nocere ⁊ obtinere ⁊ ſuccumbere in cauſa vt not.de dilat.exposuit pari modo is qui vtitur inſtrumento debet ex illo poſſe iuuari ⁊ offendi. Sed diceres ꝓduco ſi eſt verum ⁊ non ꝓduco ſi eſt falſuꝫ vel ex inſtrumẽto obtinere. Et ſi ledat aduerſarium ⁊ ex minus licito inſtrumẽto non vult penam pati qđ ferendum non eſt. Contrarium videtur ſentire gloſ.in.c.preſentium.de teſti.ſi.⁊ hoc expreſſe dicit Guil.in Spe. de inſtru.edi.§.videndum reſtat.verſi.
4 ꝙ ſi velis: vbi ad euitandum penam dat talem formam: veꝫ dico ⁊ ꝓteſtor inſtrumẽtum tale quo vtor factum manu talis notarij veꝝ ⁊ verax eſſe. ¶ Sꝫ ſi apparuit eſſe falſum tunc nolo eſſe vſus eo et perinde eſſe volo ac ſi vſus non fuerim.⁊ alleg in ar.de crimi.falſi ad falſariorum.⁊ ſi aduerſarius eius dicit certifica me an velis eo vti vel non teneris ſed potes ſic proteſtari.ar.C.de exceptio.ſi quidem.ff.de no.op.nun.de pupillo.§.ſi quis.ipſi pretori.nam ex vi talis ꝓteſtationis ſi appareat poſtmodum verum eſſe poterit eo vti ⁊ habere effectum ex virtute huiuſmodi rationis tunc ꝙ extremum tempus ſignificat.ff.de condi.et de.l.iiij.§.ſui.et.l.i.de vulg.ſubſti.in ſubſtitutione. Secus ſm euꝫ ſi ſic ſimpliciter diceret nolo eo vti, quia tunc non poſſet eo vti aliqua ratione.C.de teſt.ſi aduerſarius.⁊ ad.l.cor.de fal.ſi falſos codicillos.⁊ hoc eſt de ſententia ſuper aut.ſi quis in aliquo.C.de eden.vt refert Joan.and.in Spe.ſuper dicto ℣.⁊ hoc in Spec.etiam per eum in.d.titu.§.inſtrumẽtum.verſi.itẽ opponitur. ¶ Primam partẽ puto veram ꝓ rationes ꝓdictas ⁊ melioris practice et purioris.⁊ gloſ.in.c.preſentium.non dicit contrarium imo dicit ſi arguitur inſtrumẽtum limitatum poſſuꝫ dicere nolo eo vti ⁊ ſimpliciter loquitur ⁊ non ſub conditione alle. In contrarium ꝓ Specu.non probatur quia aliud eſt in excipiẽ.quod non fatetur: ⁊ aliud in ꝓbant. qui ſimpliciter aſſerit do. Barto.in.l.diuus.ff.ad.l.corne.de fal.dicit ꝙ iudex debet ſtatuere terminum ad deliberandum an velit vti illo inſtrumento alias non: vt.l.titius.de accuſa.ff.⁊.l.mancipiorum.de optio.leg. Sꝫ huiuſmodi occaſione quero ꝓcurator meus nomine meo ꝓpria autoritate ⁊ ſine autoritate ſuperioris legitime de nouo ingreſſus eſt poſſeſſionem bñficij quod impetraueram a ſummo pontifice poſſeſſore inuito ⁊ non vocato ⁊ demum ſuper ipſo bñficio litigant cuꝫ ipſo poſſeſſore ⁊ quilibet aſſerens ſe in poſſeſſione petit fructus dicti bñficij ⁊ ꝓcurator meus nomine meo in cauſa ꝓducit inſtrumentum dicte apprehenſe poſſeſſionis dicti bñficij: aduerſarius petit me cogi a iudice an illam poſſeſſionẽ velim ratam habere ſeu produ.dicti inſtrumenti ⁊ in illo ꝑſiſtere vt poſſit deliberare an velit contra me agere ad penã quã incurrit qui ꝓpria autoritate contra voluntatem poſſeſſoris poſſeſſionem apprehẽdit. Ego reuerſus ad iudicem reſpondeo ꝙ dictam poſſeſſionem nolo habere ratam ⁊ dicte ꝓductioni perſiſtere ſi ⁊ inquantum ſint iuſte ⁊ licite facte et fieri poſſit ſine pena ⁊ alias non. Aduerſarius dicit hoc nõ ſufficere ⁊ petit me cogi ad ſimpl'r rñdẽdum ⁊ eum certum reddendum. Quid iuris? Reſpondeo ꝙ ſum cogendus ꝓciſe reſpondere ⁊ eum certum reddere. Et quicquid ſit in caſu precedenti in iſto non videtur dubium ad hoc poſſunt adduci omnes ratiões. ſ.in ꝓcedenti queſtione inducte. ¶ Itẽ hic non eſt dubitatio facti que terminum requirat ſed iuris qđ non eſt licitũ ignorare. nam ꝙ ingredienti ꝓpria autoritate ⁊ ſine ſuperioris licentia contra voluntatem poſſeſſoris ⁊ ipſo non vocato puniatur ſue eſt aptiſſimum.de

preben.eum qui.lib.vi.cum ibi not.imo eoipſo ꝙ ſcit ⁊ non contradicit videtur ratum habere factum ꝓcu.⁊ penam incidere ſicut is qui falſum ꝓcur.agere ⁊ non contradixit vel a ſententia lata contra eum non appellat approbare intelligitur factum eius.ff.rem ratam haberi.l.iiij §.falſus.ad hoc facit quia ſi procurator meus in cauſa neget poſſeſſionem aduerſarij ego ſum cogendus tanꝙ̃ iuſtior reſpondere veritatem preciſe ꝑ verbum credit vel non credit.⁊ ſi oppoſitum eſſet de inſtrumento vel poſſeſſione non ſufficeret dicere credo in
6 q̃tum ſit vera vel legitima.¶ †Item quocunq; equitas mouet iudicē poteſt ⁊ debet interrogare partes de contingētibus cauſam ſed hic eſt ſumma equitas ne pars vexetur contra veritatē ne iudicium ſit deluſorium:quia iudex ſcire velit aperte an poſſeſſio de qua agitur ⁊ per ꝓcuratorem captam ⁊ que dicitur illicita velit ratam haberi per dominum ⁊ maxime quia ſi dixerit ꝙ non eſt lis ſopita ſi dicit ꝙ ſic releuat pars quia ſi fuerit reperta militia reſpondebit ꝙ nolit vti ad euitandum penam:⁊ ꝑ huiuſmodi partium releuatione iudex dʒ ſuum effectum expedire de dolo ⁊ contu.finē.de dila.c.j.⁊ ꝑ hac releuatione cogitur pars reſpondere poſitionibus vt releuetur alia pars ab onere
7 ꝓbandi.in cle.ſepe.de verb.ſigni.†⁊ id debet iudex curare vt ab ea parte incipiat:vnde litē facilius poſſit expedire: vt de ele.ſi forte.cum ibi no.in glo.not. qḋ gñaliter eſt veruʒ ꝙ non lʒ in incerto vagari cum diſcrimine aduerſarij:vt c.ſi quis duas.de elec.lib.vj.ſed iſte vagatur in incerto dicendo vtor vbi eſt legitimum ⁊ non vtor ſi non eſt legitimū: ⁊ huiuſmodi incertitudines reprobantur a iure maxime contra bñficia:vt in c.ij.de elec.lib.vj.Inno.dicit ibi ꝙ ſi electores qui pure eligunt ſi electus conſentiat ipſi electioni tali conſenſu conditionali alternatiuo vel incerto eorūʒ no.efficiuntur incerta ⁊ habet locum cōtra eos decre.ij.de elec.lib.vj.modo in propoſito ſi procurator cepit poſſeſſionē bñficij libere ⁊ ſine iudice nomine domini dominus non pōt illam ratam habere ſub incerto ſtatus etiaʒ bñficij debet eſſe certus ⁊ non vacillari.dʒ enim indagare vt canonice acceptet et poſt indagationē pure acceptare ⁊ maxime ille qui ꝑ itereſſe qḋ ꝑtendit in tali poſſeſſione venit ad impediendum aliquē in ꝓſecutione eiuſdē iuris dʒ allegare intereſſe certum non ambiguum.facit ad ꝑdicta quia ille qui ponit conditionaliter non videtur ſcire ſʒ dubitare de illo quia conditio ponit rē dubitatiue ⁊ ſuſpēſiue vt.l.cum ad ꝑſens.ff.ſi certum peta.⁊ ponit Bar.in.l.demonſtratio.in ſi.de condi.⁊ de.cum quis dubitat non dicitur ſcire qꝛ dubitare eſt ad neutruʒ animum applicare.C.de cōditio.⁊ de.l.ſi.ff.de teſta.l.de ſtatu.⁊ ꝑ pñs dicta poſſeſſio capta non dicitur eſſe rata ꝑ dominū qui dubitat ⁊ non videtur animū hr̃e poſſidēdi ⁊ ſic ipſa poſſeſſione vti nō pōt ad impediēdū eum q̇ nūc poſſidet ⁊ aſſerit ſe velle poſſidere.

¶ Allegatio.cxx.de conceſ. preben.pro.W.cccx.

Habēs gratiā acceptandi ꝑmam ꝑbēdam vacaturam infra mēſem acceptauit vacātē:deinde vacauit alia quā alius impetrauit acceptauit cum ꝓteſtatione ſi ſibi eſſet debita:deinde tertiꝰ venit petens acceptam a ꝑmo tanꝙ̃ ſibi prius debitam ⁊ reſeruatā quam ille dimittit ⁊ vult acceptatam a ſcḋo:queritur an poſſit.

Decretalis ſi beneficia:de preben.li.vj. quo caſu exorbitare dicatur a communibus regulis iuris.

Falcinius †clericus impetrauit canonicatum ſub expectatione prebēde a ſede aplica in eccl̃ia floren.cum reſeruat.prebē. vacāte vel vacature quā infra mēſem a notitia vacationis dixerunt acceptandum:poſtea vero in eadē eccleſia ſimilē omnino gratiam impetrauit Ioā.Qui cum poſtmodum in dicta eccl̃ia vacauit ꝑben.ꝑ obitum titij dicte eccl̃ie quam dictus Falcinius acceptauit infra mēſem ⁊ ſibi conferre fecit per executionē ⁊ poſſeſſionē pacific

eam fuit aſſecutus et pluribus menſi-
bus ipſum habuit ⁊ tenuit. Poſtea vero
in dicta eccleſia vacauit alia prebenda
per obitum alterius canonici dicte ec-
cleſie quam dictus Joannes ſecundus
impetrans intra menſem acceptauit ⁊
ſibi cōferri fecit per ſuum executorem.
Poſt hoc vero menſe a die notitie va-
cat. in eccleſia tranſacto dictus fulcini⁹
primo impetrās comperto ꝙ dicta pre-
benda quam primo tanꝙ ſibi debitam
acceptauit erat alij debita vtputa quia
papa tanꝙ ſpecialiter reſeruatam alte-
ri contulerat requiſitus ab ipſo impe-
trante ipſam de iure ⁊ de facto ipſi im-
petranti dimiſit ⁊ dictam aliam prebē-
dam per dictum ſecundum impetran-
tem acceptatā ⁊ collatam non ob. lapſu
menſ. acceptauit ⁊ ſibi conferri fecit ⁊
poſſeſſionem extitit aſſecut⁹. Ex his que
ritur cui ex predictis impetrantibus di-
cta prebenda debeatur ſiue quis in ea
canonī. ius habeat ꝑſuppoſito ꝙ eſt ve-
rum ꝙ quilibet iſtorum impetrantium
acceptauit ſub proteſtatione ſolenni ꝙ
poſſet ad aliam prebendam ſibi debitā
redire ⁊ acceptare ſi et inquantum pre-
benda acceptata ſibi de iure non debe-
retur ⁊ vt veritas clarius luceat arguo
ad vtranꝙ partem. Et primo arguo pro
ſcđo impetrante ⁊ videtur eum eſſe cui
dicta prebēda debeatur de iure. ¶ Nā
dicte gratie habebāt clauſulam accep.
infra menſem et ipſe ſecundus impe-
trans preſupponitur infra menſem ac-
ceptaſſe ⁊ deinde primum poſt menſem
ergo qđ expedita per cle. vnicam. de cō-
ceſ. preben. Nec ob. ſi diceretur qđ pri-
mus errauerit ⁊ fuit probabiliter dece-
ptus quia acceptauerat prebēdam ſibi
non debita putans ſibi deberi et ꝙ pri-
mo ſciuit illam dimiſit et redit ad dictā
aliam quod videtur potuiſſe maxime
beneficio proteſtat. predicte ⁊c. nam di-
cta prima cle. in ſi inducit hunc rigorem
vt dictis menſis currat etiam ignoran-
ti imo etiam ſecundum glo ibi pcū qui
ſecundum rerum naturam ſcire nō po-
terat: vnde ſecundum dictam glo. in pri.
iſte rigor inductus eſt vt currat etiam
illi qui nō eſt in culpa pari ratione cur-
rit ei qui ſciebat licet deceptus errore
predicto non acceptauit. nam non eſt
minus rigor in eo qui ſecundum natu-
ram ſcire non poterat quam in iſto qui
ſciebat et dicto errore deceptus non ac
ceptauit. Preciſe enim illa cle. vult ta-
lem menſem currere ignoranti ⁊ inno-
centi. ¶ Conſiderauit enim periculum
vacationis eccleſiarū. de electio. ꝙ ſit.
libro. vj. ⁊ habet locum quod ſine culpa
punitur aliquando quis ſed non ſine
cauſa vt lit. non conteſta. quoniam. §.
porro. In contrarium videtur quod di-
cta prebenda pertineat ad primum im
petrantem. nam ipſe eſt prior in data.
de reſcript. cum adeo ⁊ ante in canon.
rece. autoritate apoſtolica. Nec obſtat
ſi lapſus ſit menſis vacat. per dictam
cle. vnicam. de conceſ. prebēdarum. nā
illa non tangit hunc caſum. Illa enim
determinat quādo impetrans dicatur
habere notitiā. vacat. vt not. glo. penul.
in dicta clemen. Ita quod ex ignorātia
vacationis non poteſt poſt menſem ac-
ceptari ꝑben. cuius vacatio elapſo iam
menſe fuit no. in eccleſia ſed in caſu pre
ſenti loquitur de eo qui non negat ſciē-
tiam vacationis/ſed dicit ſe ideo non
acceptaſſe/quia aſſequutus fuit aliam
quam probabiliter credebat ad ſe ſpe-
ctare: que tamen ad alium ſpectabat
vt poſt menſem vacationis dicte pre-
bende de qua agitur didicit. et ideo vi-
gore proteſta. facte per eum in accepta
tione prime prebende quod poſſit redi-
re ad aliam ſibi debitam videtur poſſe
ad dictam prebendam redire ſibi de-
bitam ⁊ illa poſt menſem acceptare ꝗ
dicta clemen. hunc caſum non reſpicit
alias fruſtra fierent tales proteſtatio-
nes que tamē a iure ⁊ a practica appro
bantur. ⁊ de qua proteſtatione legitur
et not. glo. vltra reſcrip. cum in multis.
lib. vj. Archid. in. c. gratia. eodem titu. ⁊
lib. Joā. mo. in decre. ſi tibi. de prebend.
eodem lib. Hoſtien. in dicto. c. cū in mul
tis. Joā. cald. in decret. cum noſtris. de
conceſ. prebenda. ⁊ Joā. and in dicto. c.
cū in multis. Itē ꝓ iſta parte bene fa-
cit decr. ſi bñficia. de ꝑben. lib. vj. p qđ
ſo qui dimiſit bñficium ſuū et aliud ac-

ceptauit qđ ſibi debitum credebat ſi ſecundum poſtea ſibi apparet non debitum illo dimiſſo poteſt ad primum redire. Pari ratione videtur dicendum in caſu noſtro vt prima dimiſſa que hodie apparet ad ſe non ſpectare redeat ad eam que non acceptando dimiſit ex eadem equitate: quia vbi eſt eadē ratio ⁊ idē ius debet eſſe iudicium. de reſcrip. inter ceteras. ¶ Item ex eo ꝙ ſupra dixi ꝙ. d. cle. vnica. de conceſ. prebē. nō cōplectit hunc caſum benefacit quod no. glo. pe. in. d. cle. vbi dicit ꝙ per dictam clemē. nō recedit ab eo qđ no. in decre. ſi clericus. lib. vj. de prebē. faciūt etiam illi caſus quos glo. ibi numerat in quibus dicit dictam clemē. non habere locum. ¶ Quid igitur dicēdum ⁊ ſicut ad vtranqꝫ partem argui ita duas contrarias faciam concluſiones vtranqꝫ coloratam ⁊ demum fingam iudicio meo quā veriorem putabo. Et videtur poſſe concludi pro prima parte ꝙ non poſſit redire poſt menſem ad aliam preben. per rationes. ſ. poſi. pro iſta parte alle. Nec ob. decre. ſi beneficia que loquitur in alio caſu: vcꝫ quādo is qui dimiſit bñficiuꝫ habebat ius in re. ¶ Sꝫ in caſu noſtro primus impetrans nunq̄ habuit ius in dicta preben. et dicta decre. ſi beneficia. que exorbitans eſt a communibus regulis iuris ⁊ innitit̄ eq̄tati non extenditur ad alios caſus vel terminos. Item pro iſta concluſione facit quia ad hec vt poſſit redire ad aliā prebēdam vigore proteſtationis oportet ꝙ ſpectet ſententiam ſuper prima acceptatione ⁊ ſm̄ hoſt. qui hoc no. in decre. cum in multis. de reſcrip. li. vj. ac cōtrarium tenet vt ſi iſte ſponte proponitur dimiſiſſe primā ⁊ rediiſſe ad aliam. Itē licet cle. in conceſſione prebē. loquatur de ignorātia tamē idem in caſu preſenti et maxime ſi notitia de preben. quam acceptauerat daretur alteri fuerat p dictū mēſem vacat. ſecunde apud eccleſiam quia tunc ſaltem cepit currere menſis quo ad ſecundam quia debebat infra mēſem acceptare ex q̄ ſciebat primam ad ſe non ſpectare et ſciebat ſecundam vacare. Sed videtur poſſe concludi pro alia parte: videlicet ꝙ poſſit redire ad ſecūdam per rationes ſupra pro hac parte inductas: et licet decre. ſi beneficia. loquatur in aliis terminis: tamen eius equitas videtur poſſe procedi vel porrigi ad iſtum caſum. nam poteſt quodammodo dici quod ius in re haberet primus impetrans in dicta prebēda ſecunda vacant. nā erat pro eo affecta ⁊ reſeruata ⁊ aliis inhibi. ne pendeñ. menſ. vacat. aliquid contra illam diſponerent ⁊ dicta ꝓteſtatio deberet aliquid operari: vt ſ. allegatum eſt. Nec eſt vera illa opinio que habet ꝙ volens redire ad aliam ſpectare ſententiam ſuper prima. Sufficit enim ꝙ doceat ſe ius in prima non habuiſſe et ſcribit Ioan. and. in. d. c. cum in multis. Item licet aliqui velint dicere ꝙ dicta cle. vnica. de cōceſ. preben. inducat tantum rigorem ꝙ etiam menſis currat ei qui non potuit ſcire vt. ſ. tetigi tamen vt tangit gloſ. penult. in ea in fi. ex litera ipſius cle. videtur poſſe contrarium elici vbi imputet quidem ſibi ſi hoc caſu quo de ipſius quomodo agitur ꝙ per ſe vel aliū ſcire potuit ignorauit: ⁊ hoc placet ibi Paul. liazar. ⁊ ſufficit ꝙ indicat rigor hoc ꝙ is qui potuit ſcire ⁊ neſciuit non excuſetur ſed quod diligenti ⁊ ſine aliqua culpa currat menſis non habet in ſe rationem. ⁊ ideo extirpandum / quia lex debet eſſe honeſta. iiij. diſtin. erit autem veritas videtur ꝙ primus impetrās nō poſſit redire ad aliā prebēdam poſt mēſem notorie vacant. ⁊ ꝙ impetrans infra menſem acceptauit moueor per ſupra alle. pro iſta parte ⁊ potiſſime p clauſulam menſ. nam gratia non fuit facta pure ſed de prebēdis quē infra menſem acceptaret quādoqꝫ enim non acceptat ⁊ extra menſem ⁊ extra gratiam quo ad prebēdam non acceptatam infra mēſem: imo etiā executor talem prebendam conferre non poſſet poſt menſem: quia habet poteſtatem ſuam limitatam conferendi prebendam quam impetrans infra mēſem a die notitie vacationis dixerit acceptandum ⁊ hinc eſt quod poſt mēſem etiam prebendam adhuc vacantem et

re integra acceptari non poteſt nec cō: 1
ferri vt no.glo. ſuper.℣.infra menſem.
in dicta cle.vnica.nec bo.huic cōcluſio
ni decre.ſi bñficia p̄alle.que vt p̄dixi lo
quitur q̄n qui dimiſit primuȝ bñficium
habebat ius in re ⁊ prouidet abſurdita:
ti qui al's p̄uenirent q̄ remaneret ſine
bñficio ⁊ omnino careret primo ⁊ ſcdo:
ſed in caſu noſtro nunq̄ habuit ius in
dicta p̄bēda nec parit:ideo gratia imo
remanet quod ad alias prebendas va:
caturas ad hoc qd̄ not.glo.ſuper verſi.
infra menſem.in dicta.cle.vnica. de cō:
ceſ.preben.in fi.glo.hanc differentiam
etiam no.dominus me⁹ Lapus abbas
ſancti Miniat.in dicto.c.cuȝ in multis.
de reſcrip.lib.vj.⁊ in hoc operatur pro: 2
teſtatio de qua ſupra que habet qd̄ poſ
ſet redire ad aliam ſibi debitam ſed il:
la que vacat vltra menſem a notitia va
cationis ⁊ non fuit per eum acceptata
ſed p̄ aliū expectantem nō debetur ſibi
⁊ ideo proteſtatio ad illā non porrigitur
fateor quod ſi infra menſem illam acce
ptaſſet redire poterat vigore proteſta:
tionis non obſtā.accep.facta de prima.
Nec ob.huic qd̄.ſ.dicebat per cle.vni:
cam.nam non reſpicit iſtud impedimē
tum ſed ignorantiam.Nam fateor qd̄ di
cta cle.reſpicit ignorantiam non impe:
dimentū ſed tamen dat formā mādato
videlicet qd̄ ſi infra menſem debeat ac
ceptari ⁊ conferri.⁊ ideo forma manda: 3
ti cogi non poteſt vt no.glo.ſuper dicto
℣.infra menſem.in prin.

¶ Allega.cxxj.de appellationibus.

1 ☞ Appellatio fieri debet contra per:
ſonas q̄ per ſuas lr̄as fidē facere poſſit
de appellatione.

2 Committendo alicui aliquod negotiuȝ
oia ſine quibus illud expediri non po:
teſt commiſſa cenſentur.

3 Appellatio cum obiectiōe criminis cū
infamia impedit traditionem poſſeſſio:
nis bñficij collati poſſeſſore nō vacato.

4 Clauſula appellatione remota vires p̄
dere dicitur p̄ ſolā cōmiſſionē factā per
papam ſuper appellatione.

5 Uerba narratiua ⁊ aſſertiua in hoc diſ:
ferunt quia narratiua fideȝ non faciūt
aſſertiua ſic.

Quantum† ad nuntiationeȝ
factam per perſonam aut.
q̄ portauit literas intimat.
dicitur quod ſufficit primo
qz tex.in.c.vt circa.de elec.
libro.vj.di.q̄ appellatio debet fieri co:
ram perſona que per ſuas literas fideȝ
poſſit facere.de appellatione ergo lite:
ris talibus per ſe ſtatur qd̄ fuit appella
tum:⁊ eſt ratio ſcd̄m Archi.quia ibi nō
eſt intelligendum quod talis aut.perſo
na vadat ad curiam ad teſtificandum
ab appellatiōe ipſa ſed per literas ſuo
ſigillo ſigillatas:ſed litere per nuntium
ſolent deferri:ergo ſi permiſſa eſt deſti:
natio literarum certe et nuntij ad hoc
†quia quando aliquid alicui committi
tur omnia ſine quibus tale negotium
non poteſt commode expediri concedū
tur ſeu commiſſa intelliguntur facit ad
hoc:quia vnus delegatus ſe excuſat al:
teri per literas ſuas ⁊ nuntios.de offi:
cijs delega.prudentiam.⁊ ibi not.Item
vnus canonicus citat alios per nuntiū:
vt no.de elec.cum nobis olim.ſuper gl:
j.in nouella.vbi dicit Inno.qd̄ ideo te:
net:quia non ſunt proprie citationes ſȝ
denuntiationes ⁊ notificationes:prout
faciunt emptores venditoribus. Item
Guil.mandagot.in libello electio.c.vij.
de citat.abſen.⁊ ita habuit ab olim ob:
ſeruantia ⁊ conſuetudo in modo citan:
di:vt not.de elec.in cauſis. ¶ †Quan:
tum eſt appellatio cum obiectione cri:
minis cum infamia hanc ſuſpēdere poſ
ſet quia cle.conſtitutus.de elect. vocat
iſtum modum appellandi obijcere ⁊ op
ponere ⁊ decretalis accedens de accu:
ſationibus:⁊ eius ratio trahitur ad iſtā
formam. nec mirum quia trahitur ad
modum ordinarie actionis:⁊ ita no.do:
meus Lapus abbas in.c.vt circa.preal
le.⁊ ita habet antiqua obſeruantia:vn
de etiam ſi non eſſet facta intimatio cū
ex hoc appellatio non vitietur ſufficie:
ret iſta forma ad impediendum poſſeſ
ſionem ⁊ licet iudex vel pars excuſetur
ante notitiam tamen quando ſic im:
pedit et excuſatur:vnde cuȝ in cauſa vē
ſtra ſic coram parte p̄ducta impeditur
cauſa vlterius procedere ⁊ ſufficit quō

modocumqꝫ ſciat vt no.glo.ſuper.verſi.
plenam.in cle.cauſaꝫ derelicti.vide ibi
quod clauſula appellat.remota non ꝓ:
ſit patet primo quia ſi litere ſint nulle
clauſula illa non habet effectum vnde
pendente lite ſuper nullitate.ſuperſedi
4 debet. † Item clauſula appellatione
remota perdit vires per ſolam commiſ
ſionem factam per Papam ſuper ap:
pellatione vt in.c.paſtoralis.fortius per
dit appellat.et cita.peremptoriam fa:
ctam autoritate iuris ad curiam Item
clauſula appellatione remota refertur
quando proceditur per iudicem inter
partes et ita loquuntur omnia iura de
iſta clauſula loquentia. Sed quando
proceditur extra iudicium ſine parte il
la non habet locum. Item ſi clauſula
appellatiōe remota appoſita inter par:
tes non extenditur ad tertium cuius
intereſt cauſam commiſſam inter duos
defendere fortius non extenditur in ca:
ſu noſtro ad Antonium qui negat pre:
ben.vacare in dicta eccleſia per obitū.
B.et ſe in ſua tanꝙ in tertia non poſſe
impediri per dictas literas.iſta enim
clauſula reſpicit aliam quā in dicta pre
benda conceſſa per Papam pretende:
ret is qui negat illam extare et defen:
dit ſuam tertiam tertius ad quem clau
ſula appellatione remota ſe non exten:
dit. ¶ Item abſurdiſſimum eſſet quod
vigore collat.facte parte non citata poſ
ſet expellere de poſſeſſiōe ſine remedio
appellationis tantum omnes dicunt
quod talis appellatio teneat ſaluo iure
contradicendi etiam appellandi tem:
pore ſciētie alias maxime abſurditates
ſequerentur. ¶ Item clauſula appella.
remota nil operatur ꝯtraꝫ ad impediē:
dum effectum appellationis vt ſentit
glo.ordinaria in.c.vt debitus et vbicū:
qꝫ tractauit de materia ꝛ idem in Spe.
de appella.§.in quibus.verſi.ergo dico.
¶ Item Ioan.de lignano.in.d.c.debi:
tus.ꝛ idem dominus Bar.de ſaxoferra:
to quod ſi verba narratiua in gratia fa:
cta ad ſupplicationem partis non ſint
de facto proprio actiuo vel paſſiuo ſatis
probant in alia cedula nec eſt verum
quod principaliter papa velit inſinua:
re beneficium vacaſſe de iure ſed reſer
uaſſe talem appellationem ſuam bene
5 vult inſinuare principaliter. ¶ † Item
differentia eſt inter verba narratiua q̄
fidem nō faciūt cum a parte ſupplicat.
ꝛ verba aſſertiua que fidem faciunt.vt
no Ioan.and.de reſcrip.nonnulli ſuper
gloſ.pe.ſed in caſu noſtro Papa aſſerit
reſeruationem quia de facto ꝓprio alia
narrat ad ſupplicationem partis:ita ex
preſſe notant doctores vltramon.et do:
minus Bar.de ſaxoferrato hoc expreſſe
dicit qđ dicit bene notandū ꝛ iſtas pu:
to veras iur.concluſiones et quicquid
obtinuerim in alia queſtione cauſa ma
gno clamore dñi Cy.punc.ꝛ rationibus
poteſt in ſecret.cū aliquo perito confer
re vel multis expenſis ptis habere om:
nes q̄ ſunt de mane cras in palatio prio
ris ad delucidationem ſcientie. Lapus
de caſt.

¶ Allegatio.cxxij.de probatio
nibus ponitur poſt allegatio:
nem.lxvij.

¶ Allegatio.cxxiij.de reſcrip.

1 ☞ Ciuitas feſſulana qualiter et qua
re in omnibus dicatur ſubiecta ciuitati
floreñ.
2 Cauſe qua ratione poſſint audiri aut
cōmiſſiones fieri in dioceſi feſſulanenſi.
3 Loca vicina ꝛ connexa de facili poſſunt
communicari.

1 Ciuitas † feſſulana eſt ſolo
equata et deſolata notorie
ꝛ in ſua dioceſi nō eſt aliq̄s
locus inſignis proprie ſeu ꝑ
ſe in quo peritoꝝ copia ha:
bitet vel moretur licet adhuc habeat
epiſcopum canonicos ꝛ eccleſiaꝫ cathe
dralem.Eſt tamen veruꝫ qđ dicta olim
ciuitas prout hodie eſt ex eius dioceſis
quo ad temporalia ſunt incorporata et
vnita ac ſubiecta ciuitati et communi:
tati florē.ꝛ omnes pſone feſſulanē.dio.
ſunt ſubiec.ciuitat.floren ꝛ epſ feſſula:
nē.ex priuilegio aplice et longeua con:
ſuetudine ſedē retinet florē.in eccleſia
ſancte Marie i cāpo etiā ibi ius reddit
ſuis ſubdit.ꝛ eos citari diſtringi i dicta
eccleſia ꝛ vl'r tam clerici ꝙ laici in ſuis
cauſis ad ꝯſulēdū ꝛ exercēdū recurſum

habent ad aduocatos ciuit. floren. Modo rebus ſic ſe habentibus Senen. impetrat reſcriptum a Papa contra piſtorien. non in ſua dio. vbi non cogitur nec in piſtorien. vbi nõ artatur ſed in tertia vbi permiſſum eſt a iure tali caſu ſic impetranti puta in dictis dio. feſſulanẽ. iudex dioceſis feſſulanen. ſic impetratus cõmittit vices ſuas cuidam abbati floren. qui citat partes de dicta cauſa inter predictos vult cognoſcere excipitur qḋ nõ põt queritur quid iuris. Et arguẽdo vere poſſet dici ꝙ dcã commiſſio fieri potuerit cum dictus ſubdelegatꝰ poſſit floren. cognoſcere. et hoc ſic oſtenditur. Commiſſio dicta facta in dio. feſſulanen. tenuit quia in dio. tert. a non diſtanti a finibus piſtorien. vltra dictã per decre. ſtatutum. §. cum autẽ. de reſcrip. lib. vj. ⁊ licet non ſit ibi locus inſignis tamen tenuit impetratio: quia ꝗtũ ad cõmiſſionem non videtur requiri locus inſignis ſed ſolum qḋ fiat pſone in dignitate conſtitute ſm formã. §. cum vero. ⁊ §. cum autẽ. in. d. decre. ſtatut. et ita in cõmiſſione pdicta factum eſſe apparet qḋ ſic oſtendit qſi aliquid non põt fieri in loco debito vbi mandat: tunc in alio poteſt fieri ad hoc de teſta. nos quidem de offi. delega. ſtatuimus libro. vj. ſed in dicta dioc. feſſulanen. non põt ea de cã cognoſci: quia vt preferturi non eſt ibi locus aliquis iſignis vbi poſſit copia peritorum haberi ergo in alio loco de dicta cauſa cognoſcetur. ¶ Itẽ de iure nouo non eſt aliquid diſpoſitum in iſto caſu vbi in loco commiſſionis nõ põt cognoſci quid fieri debeat: ergõ iure antiquõ ſtabimus in his caſibus in quibus correctum non apparet vt in iuribus vulgaribus. ¶ In contrarium dicitur ⁊ eſt verum qḋ nõ tenuit dicta commiſſio facta in dioc. florẽ. nec de eo poteſt ibi cognoſci p decret. ſtatutum. §. in nullo. de reſcrip. lib. vj. ¶ Ad rationes in contrarium allegantur per interpretationem. Et dicitur ꝙ in dioce. feſſulanẽ. eſt reperire locum inſignẽ in quo poteſt peritorum copia haberi. ⁊ ſic ceſſat ratio fundans contrarium ⁊ hoc ſic oſtẽditur locus inſignis quo ad materiã de qua tractatur intelligitur eſſe ille vbi duo concurrunt. primum ꝙ poſſit ibi peritorum copia haberi. ſecundum qḋ ibi inueniãtur neceſſaria p ſocijs ⁊ equis. Sꝫ vtrũꝙ iſtorum eſt reperire in dio. feſſulanẽ. ergo vbi poteſt de cauſa cognoſci. de pmo oſtẽditur copia peritorꝫ dicitur haberi poſſe non ſolum ſi continue ibi reperiantur ſed ibi in vicino. ita videtur ſentire glo. ordinaria in. d. c. ſtatuat. circa princ. ſuper ℣. loc. ⁊ hoc expreſſe not. Spec. poſt compoſ. de ciuitat. verſi. ſed que loca. ⁊ idem Joan. and. ſuper ver. in addit. ſi conſtat ꝙ cognoſcendo in ea parte feſſulanen. dioc. que per limitarẽ diſtat a ciuitate floren. vbi eſt copia peritorum ſatis de vicino poteſt haberi. dẽ ſecundo idem videtur dicenduꝫ: vt no. Spec. in dicto. §. et verſi. ſi conſtat ꝙ ex dicta vicinitate floren. ciuitat. litigatores poſſunt moram trahere floren. vbi victualium abundantia reperitur ⁊ irẽ ad dictam partem dioc. feſſulanen. vt prefertur vicinam ⁊ exercere cauſam ⁊ redire floren. pro victualibus ⁊ ibi paſci ⁊ poſtea ire nam breui temporis ſpatio expediuntur acta. Item in dicta par. dioc. eſt ſtrata publica ⁊ hoſpitia pro litigatoribus: ⁊ ſi ſecus diceretur eſſet dicere ꝙ iudex impetratus florẽ. non poſſit de cauſa cognoſcere in eccleſia ſancti Galli ex porta ciuitatis: quia locus non eſſet de per ſe inſignis et quia ibi non moratur copia ſapient. quod non eſt ſentiendum cum ſepe poſſit contingere quod eſt aliquis locus in ciuitatẽ plus rectus ab habitatione peritorum ⁊ ab hoſpitijs ⁊ victualibusꝙ ſit eccleſia ſancti Galli extra ciuitatem et ſic lex eſſet impoſita verbis et non rebus contra decre. commiſſa. §. porro. de electio. lib. vj. realiter intelligendo concludit † quod ſi floren. ciuitas que inſignis eſt et ibi copia peritorum. ita vicinã eſt et connexa dioce. feſſulanen. quod abinde peritorum copia et commoditas exercitij cauſarum haberi poteſt ⁊ fieri commiſſio et audiri cauſa in dioceſi. Feſſulanen. in eadem videlicet parte que ita vicina ſit quod commoditas predicta haberi poſſit. Nec obſt:

his modica incommoditas que eſt re-
dire floren. pro victualibus ꝛ copia pe-
ritorum: q2 conſtat ꝙ iudex impetratus
in dio. protenſa citat. reos a finibus di-
cte ciuitatis et etiam non eſt parua in-
commoditas citat. ſed conſtat ꝙ piſto-
rië. ciuitat. feſulanë. ad locum vicinum
florë. vt prefertur non multum intereſt
a tempore quo cauſa ducit habita. flo-
ren. vel in ipſo codeꝫ loco vbi cauſa du-
citur: facit etiam multum ad practicaꝫ
dicta commiſſio diuerſarum dio. quo
ad temporalia ꝛ quo ad litigantes di-
ctarum dioc. trahuntur ad ciuitatem
floren. et recurrunt ad aduoca. floren.
vnde in facto quaſi vna cenſeri debet
et mos regionis eſt attendendus. vt
not. Spec. in prealle. loco: quis locus
dicatur inſignis in quo poſſit perito-
rum copia haberi: communis opinio eſt
attendenda ꝛ arbitrium boni viri: cer-
te arbitrium boni viri debet eſſe ꝙ li-
tigantes in dicta dioce. Feſulanen. ꝛ in
dicta parte ita vicina ciuitatis floren.
3 †ꝛ ſic vicina ꝛ connexa poſſunt et peri-
torum et victualium copiam habere. ꝛ
iſta communis opinio hominum dicta-
rum dioce. igitur ꝛc. ꝛ per hec ratio ex-
pedit: quia dicebatur ꝙ in Feſulanë. q2
non poterat cognoſci poterat fieri com
miſſio in florë. Sed ponamꝰ ita eſſe gra
tia collationis ꝙ in Feſulanen. non poſ
ſet cognoſci ꝑ predic. c. in nullo. an poſ-
ſit dicta commiſſio fieri ꝛ videtur ꝙ nõ
pluribus rationibus primo ꝙ leges fiũt
ꝛ adaptantur ad ea que ſepius eueniũt
non ad ea que raro/ ſed ſepius eſt ꝙ in
ciuitate ꝛ dioc. ſunt loca inſignia ꝛ co-
pia peritorum ꝛ generaliter probatum
eſt ne extra illas fiat commiſſio vel cau
ſa audiatur pro vno ſingulari caſu non
immutatur lex ſed manet firma: nec ꝓ-
cedit quod dicitur hoc caſu non eſt ꝓ-
uiſum. igitur iuri antiquo ſtemus quia
imo prouiſum eſt in genere: que proui-
ſio in vno ſingulari cauſu non tollitur
in tali caſu adeundum eſt coram ordi-
nario: vt not. in ſi. in. §. nullo. vbi dicitur
ꝙ ſi ille qui impetrauit in dioce. extra-
nea propter potentiam aduerſarij di-
cat ceſſaſſe timorem non in communi
dioc. ꝓcedere: quia ſufficit ita ſcrip. eſſe
ꝛ agere debet coram ordinario. ꝛ tam ẽ
conſtat ꝙ res ad naturam ſuam facilꝰ
redit quam exorbitet. Scdo quod ſi po-
natur ꝙ in dioce. Feſulanen. non ſit lo-
cus inſignis ꝛ peritorum copia non poſ-
ſit haberi: certe commiſſio principalis
non tenuit ꝛ ſic fieri non potuit ſubde-
legatio quod non tenuit commiſſio: pa-
tet quia locus commiſſionis pondera-
tur in omnibus caſibus predicte decre.
ſtatu. ſaltim ex mente. ita no. Ioã. and.
in. d. §. in nullo. vnde in caſu. c. cum ve-
ro. ꝛ §. cum autem non liceret. extra lo-
cum ibi ſtatutum impetrari vt veniret
ad illam. Item nec licet impetrari in lo
co non inſigni ꝛ vbi peritorum copia nõ
poſſit haberi: quia vt predixi locus com-
miſſionis eſt ponderandus ſꝫm Ioan.
andr. ꝛ eſt de mente ꝛ practica dicta de-
cre. ſtatut. ¶ Item rationes alle. faciẽ-
do in vno loco quod in alio fieri non po-
teſt in caſu iſto maxime non procedunt.
ꝛ primo ſtandum eſt hoc non eſſe veruꝫ
generaliter nec de iure antiquo: imo
eſt ſpeciale in mandato facto a papa vt
in. d. c. ſtatuimus. de offic. dele. vbi not.
glo. ordi. ſeu ſaltim correcta ſunt in hoc
iura antiqua ſed hic ſpecialitas debet
ſtare in ſuis terminis: videlicet quando
inquiſitio mandatur fieri per papam ꝛ
per potentiam vel malitiam aduerſarij
non poteſt in loco expedire in quo caſu
non ſumus: ꝛ id quod ſequitur in. d. c. ſta
tuimꝰ. vel aliquid aliud ꝛc. intelligi de-
bet vniformiter: videlicet quando papa
mandat aliquid ex officio. Secus ergo
in iudice impetrato per partes quo ca-
ſu poteſt aliter prouideri adeundo ordi-
narium vt ſupra tetigi. ꝛ eſt ponderan-
dum quod tex. in. c. ſtatuimus. dicit pro-
pter potentiam aduerſarij vel malitiaꝫ
vt ſequitur: vel alia rationabili cauſa
intellige in qua pars non ſit in culpa.
Sed in caſu noſtro pars que impetra-
uit in tali dioce. cuius defectus maxi-
me erat notus fuit in culpa ſic impe-
trando. ꝛ ideo ſibi non ſubuenitur per
decre. ſtatuimus. quia non eſt cauſa ra-
tionabilis impetrari in dioce. Feſulanẽ.
vt contra ordinariam diſpoſitionẽ iure
fiat

fiat cōmiſſio ſi ignoſcatur in illa.

¶ Allegatio.cxxiiij.de appellationib⁹.

1 ☞ Iudex appellanti congruo loco ⁊ tempore ſepius et inſtanter apoſtolos petenti nil reſpondens:poſtea vero inter terminos appellantē citat ad apoſtolos recipiendum:an dicte appellationi detuliſſe dicatur.

2 Denegare apoſtolos appellanti eſt appellationi deferre.

3 Reſpondens ſe daturum nullum exprimens terminum: quandoq; equiparatur tacenti.

1 Factum † ſuper quo cōſiliū petitur tale eſſe ꝓponitur iudex appellanti congruo loco ⁊ tempore ſepius ⁊ inſtanter apoſtolos petenti nil reſpondit ſed poſtea ſcʒ inter terminos ipſum appellantem citauit ad apoſtolos recipiendum. Queritur nunquid dicte appellationi idem iudex detuliſſe dicatur ita quod inuitis partibus non poſſit in cauſa procedere nec detuliſſe videatur. Et hoc videtur probari in.c. ab eo.de appellationibus.libro.vj.§.illud autem.vbi expreſſe dicitur.et in.c. vt ſuper.eodem titu.et lib.quod iudex qui non tradit apoſtolos requiſitus ei⁹ proceſſus poſtea factus non valet:intelligi debet cuʒ iudex ſuper hoc cum debita inſtantia fuerit loco ⁊ tempore congruo requiſitus eos preciſe denegat et in caſu noſtro predicto non proponitur iudicem expreſſe denegaſſe ſed nihil reſpōdiſſe ⁊ poſtea i iure termino citaſſe: et ſic nec doloſe nec negligenter infra iuris terminum tradere pretermiſit qđ requirit.d.decre.ab eo.in fin. Sed contrarium eſt verum quia ſecūdum premiſſa iudex de quo queritur dicte appella.detuliſſe videtur ita quod innuit partibus non poteſt in cauſa procedere nec grauamen reuocare nec apoſtolos ⁊ maxime refutatorios exhibere.et hoc clare et breuiſſime oſtenditur. nam non eſt dubium quod ſi detuliſſet neutrum predictorum inuitis partib⁹ poſſit facere iudex:vt in.c.cum appellationibus.de appel.libro.vj.ſed in caſu premiſſo detuliſſe probatur:ergo predicta non pōt probo minorem denegare apoſtolos et requiſitos non equiparantur in iure.hoc ꝓbatur cle.quāuis.de ap
2 pel.in fine.† Sed denegare apoſtolos eſt deferre in dicto.c.ab eo.ergo ſi in caſu noſtro iudex denegauit ſaltem ſecundum interpretationem iuris apparet detuliſſe et ſic non predicta facere potuiſſe qđ autem in caſu ꝑdicto denegauerit oſtenditur euidenter.nam ſi iudex requiſitus reſpondit ſe daturū nullo certo termino ſtatuto denegaſſe intelligitur vt in dicta cle.quāuis.fortius denegaſſe intelligitur ſi nil reſpondit: quia plus eſt reſpondere ſe daturum licet ſine certo termino ꝙ nil reſpondere:quia in primo caſu ſatis poterat intelligi de termino iuris vel forſaſſis anteꝙ diſcederet a bancho iuris ſed in caſu ſecundo de nullo.⁊ ita expreſſe dicit glo.in dicta cle.quāuis.ſuꝑ verbo aurē ſi.et ita ſentit glo.in dicta cle.ꝗuis.ibi duos caſus addidi:ſcʒ quādo nil reſpōdit etiam.nec obſt.dicta decre.vt ſup. de re intelligitur quādo expreſſe dene
3 gat† quia cle.quāuis.in fi equiparat reſpondentem ſe daturum ſine certo termino expreſſe deneganti igitur vt ꝑdixi.fortius eum qui nil reſpondit et vt dixi glo.quia in dicta cle.hoc expſſe ſentit de eo qui nil reſpōdet.⁊ hoc puto de iure procedere ⁊ ita obtinui.

¶ Allegatio.cxxv.de teſtamentis.

1 ☞ Teſtamentum vſurarij cautione non preſtita nec de reſti.mentione habita non valet.

2 Capit.ꝙꝙ.de vſur.lib.vj.an habeat locum in oibus vltimis voluntatibus.

3 Uſurarius ſub qua forma teſtari poſſit ⁊ que requirantur in eius cautione.

4 Uſura manifeſta qualiter probetur.

In dei nomine amen. Factum ſuꝑ quo iure conſilium petitur tale eſſe ꝓponitur vcʒ in dei nomine amen. Anno ab eius incarnatione ⁊c. Poſtꝙ idem Philippus vſuras per ſe extortas non requiſitus ſuum condidit teſtamētum in quo ſibi vniuerſalem heredē inſtituit ⁊ plura legata fecit tam ad pias

cauſas ꝙ ad alias ⁊ alia plura diſponit vſur. non reſti. vt in forma ipſius inſtrumenti lati⁹ continetur/ac deinde deceſſit alia cautione non preſtita. Ex his queritur an dictum teſtamentum dicti Philippi ⁊ predicta ⁊ alia contenta in eo ſeu quecūqꝫ alia eius diſpoſitio ſeu vltima volūtas dictis vſuris non reſti. ⁊ alia cautione non preſtita tenuerunt vel tenuerint vel teneant ſeu executionem aliquā mereant ⁊ examinat. pon= 3 derat. diligenter ad vnguē predictis teſtamentis ⁊ cautione ⁊ omnibus. ſ. dictis ⁊ eorum circūſtantijs vniuerſis reſpondēdum ⁊ dicendū videt de iure dictum teſtamētū ⁊ pdicta legata: ⁊ alia quecūqꝫ contenta in eo ⁊ quālibet aliā eius diſpoſitionē ſeu vltimam voluntatem ipſi⁹ Pphilippi dictis vſur. nō reſti. ⁊ alia cautione vt prefertur non pſti. nō tenuiſſe nec valuiſſe nec tenere nec valere ⁊ fuiſſe ⁊ eſſe irrita ⁊ nulla eſſe ipſo iure ⁊ nullam executionē meruiſſe nec

1 mereri. ¶ † Que ſit vera etiam clariſſimis iurib⁹ ⁊ apertis rationib⁹ demonſtratur explorati iuris eſſe nō ambigit manifeſtum eſt vſurarum cautione nō pſtita non habere teſtamēti factionem eiuſqꝫ teſtamētum legata quoqꝫ ⁊ contenta in eo et quālibet aliam eius vltimam voluntatē non valere. ¶ Itē certa forma tradita eſt a iure ſm quam vt vſurarius poſſit teſtari. i. cautionē preſtare neceſſariam ⁊ aliter qui condidit teſtamentum non valet. ¶ Item certi ſunt modi argumēta ⁊ probationes per que quis fuiſſe vel eſſe manifeſtus vſurarius comprobatur omnib⁹ tribus cōtractionibus firmatis reſultabit ⁊ infertur veritas qſtionis ⁊ negotij: reſpōdeo igitur ad primam que expediuntur per text. decre. ꝙꝙ. de vſuris. lib. vj. quo ad

5 teſtamētum. ¶ † Quo autem ad alias vltimas voluntates probatur per gloſ. vltimam decr. dicte ꝙꝙ. ⁊ per iura alle. in ea. ⁊ idem tenuit dominus meus Io. cal. in donationibus factis cauſa mortis in ſua qſtione que incipit canonica inſtitutione cauetur. Quo aūt ad legata etiam pia tangit Io. an. in dicta decre. ꝙꝙ. ſuper dicta gloſ. vltima ⁊ clari⁹

Bart. de ſaxoferrato in. l. hac vnuſqſq. C. de ſacroſanc. eccle. Et non ſolum in iſto caſu ſed etiam in quocunqꝫ quē notorie conſtaret in peccato mortali deceſſiſſe vt quia interfectus in furto vel ſeipſum occidit vel ſimilibus: vt extra de furtis. cum fures xxiij. q. v. placuit. nec in eorum relictis eſt locus priuile. q a iure ciuili vel canonico ſtatuuntur. de relic. ad pias cauſas vt ſcribit Bart. in prealleg. l. habeat. ¶ † Venio ad ſecundam concluſionē que probatur etiā in. d. c. ꝙꝙ. in fin. ibi teſtamenta quoqꝫ ⁊c. de forma ipſius cautionis preſtande eſſe videtur inter alia hec omnia: vcꝫ quod fiat coram eis quibus eſt reſtit. facīeda ſi preſto ſint aut alijs qui poſſunt eis acquirere vel eis abſentibus loci ordinario aut eius vices gerenti ſiue rectori parochie in qua teſtator habitat coram aliquibus fidedignis de ipſa parochia aut ſeruo publico de ipſius ordinarij mādato. ¶ Item ſi quantitas receptarum vſurarum que eſt quantitas manifeſta illa debet exprimi in cautione alioquin aliam recipiēt cautionem iudicis arbitrio moderandam ⁊ debet eſſe cautio idonea videlicet per pignora vel fideiuſſores: ⁊ hec omnia habentur in textu in predicta decre. quamꝙ.

4 ¶ † Venio ad tertiam concluſionem que pbatur per glo. que eſt in. c. de vſuris. lib. vj. et gloſ. per que eſt in dicto. c. quāquā. ſuper verſic. manife. ⁊ per Hoſtien. in ſumma eo. tit. §. que pena. verſ. quomodo. et plene per Fred. de Senis in opere ſuo. c. viij. ⁊ inter alios modos eſt quod ad hūc caſum ſi quis fatetur publice ſe vſurarium ⁊ vſuras reſtitui mandat ⁊ forte libros rationum tradere vt not. in prealleg. gloſ. in dicto capitulo. quamquam. ¶ Ex his concluſionibus ſic probatis infero ad caſum noſtrum ⁊ dico quod dictus Philippus teſtator de quo queritur apparet fuiſſe publicus vſurarius quia ſic publice cōfeſſus fuit coram notarijs et teſtibus vſuras reſtitui mandauit et codices rationum ſuarū exhiberi vt patet ex cautionis tenore ſupra relate: ⁊ hic modus probandi ſufficiens eſt vt ſupra probat

tum eſt in tertia cõcluſione. ¶ Item di
co quod dicta cautio non fuit ſufficiens
ſeu valida de iure ⁊ ſic cautione legiti:
ma non preſtita ſuum condidit teſtamẽ
tum ⁊ deceſſit. ⁊ ideo eius teſtamentuȝ
et quelibet alia eius voluntas ⁊ contẽt.
in eo non tenent nec valent ipſo iure
vt. ſ. in prima concluſione probatuȝ eſt.
Quod autem non teneat dicta cautio
patet manifeſte quia in eo non eſt repe
rire quod fuit preſtita coraȝ eis quibus
reſtitutio erat facienda nec coram eis
qui illis poſſunt acquirere nec coram
ordinario vel eius vices gerenti: nec co
ram rectore parochie: nec coram teſti:
bus de parochia in qua ipſe teſtator ha
bitabat ⁊ licet fuerit preſtita coram ſer:
uo publico non tamen de mandato or:
dinarij quod requiritur vt in. d. cle. ꝙꝙ.
⁊ ibi gloſſ. ¶ Item non fuit expreſſa cer:
ta quantitas vſurarum vt requirit di:
cta conſtitutio ꝙꝙ. et ſic quaſi omnia
ſubſtantialia legitime cautionis defe:
cerunt ſine quibus dicta cautio non poſ
ſit ſubſiſtere que a iure certam formam
habet vt ſupra probatum eſt: ⁊ ipſa cau
tio non tenuit et per conſequens nec
predictum teſtamentum ſeu quecunque
alia vltima voluntas vel contenta in
eis non tenuerit nec dicat forſan aliquis
dictam cautionem fuiſſe idoneam pro
eo quod dictus philippus in dicta ſua
cautione pro dictis vſuris reſtituendis
hypothecauit omnia bona ſua: quo ca:
ſu alia pignora vel fideiuſſores non re:
quiruntur: quia de per ſe talis cautio vi
detur ſufficere per ea que ſcribit Ioan.
andre. in dicta decre. ꝙꝙ. ſuper gl. pau:
pertas. in nouella. quia hoc non eſt ve:
rum vt vidi ⁊ legi et conſilium redditũ
per ipſum Ioan. andre. ſuper teſtamen:
to cuiuſdam domini Barto. de prato
per quod conſuluit nõ ſufficere dediſſe
hypothecam cum bona vſurarij alias
reſtitutioni obligata ſint: et ſic ibi con:
cluſum fuit per multos doctores Bo:
noni. et ſic obtinui. Sed poſito quod
talis hypotheca ſufficeret: tamen alia
ſubſtantia et de quibus ſupra requirun:
tur que etiam in cautione predicte de:
fecerunt ⁊ ſic clare infertur ⁊ concludi
tur ad queſtionem petitam ⁊ proba. re:
ſponſio ſupra facta de iure procedere.

¶ Allegatio. cxxvj. de penitentijs et
remiſſionibus.

1 ☞ Religioſus qui dedit in carceribus
euchariſtiam credens mulieri ſibi refe:
renti hoc poſſe facere de licentia pa:
rochialis preſbyteri: an incurrat pe:
nam ⁊c.

2 Credulitas non leuis aut temeraria ſȝ
grauis aut probabilis a iure non repro:
batur ⁊ excuſat a dolo ⁊ culpa.

3 Credulitas probabilis vel non probabi
lis que dicatur.

4 Laicus an ꝓpria autoritate capere poſ
ſit clericum fugiẽtem cum aliena re ſi:
ne pena excommunicationis.

5 Credulitas quãdo dicatur excuſare cre
dentem.

1 FActum ſuper quo iu:
re conſiliũ petitur ta:
le proponitur. Quidã
incarceratus in carce
ribus publicis qui car
ceres erant in pochia
ſancti Simonis graui
ter egrotauit: ⁊ ita quod ĩ articulo mor:
tis putabatur. ¶ Quedã honeſta ma:
trona grauis ⁊ antiqua que ex deuotio:
ne et ſalute anime publice curam gerit
carceratorũ dictarum carcerum ⁊ eis
procurat alimenta ⁊ alia plurima ſerui
tia impartit: ⁊ hoc vniuerſe ciuitati no:
tum eſt. Acceſſit ad quendã religioſum
profeſſuȝ ordinis ſancti Petri de muro:
ne ⁊ eum requiſiuit quod veniret ad di:
ctos carceres ⁊ miniſtraret euchariſtiã
prefato carcerato ⁊ egrotãti qui religio
ſus reſpondit quod non poterat hoc fa:
cere ſine licentia parochialis ſacerdo:
tis. illa matrona reſpondit et dixit per
ſacerdotem ipſum tunc abſentem ante
abſentiam licentiam huiuſmodi con:
ceſſam fore cuius matrone aſſertioni
idem religioſus fidem credulam adhi:
bens dictum ſacramentum euchariſtie
miniſtrauit predicto egrotanti alterius
parochiano antedicto. ¶ Hec omnia
prefato ſacerdoti redeũti innotuerũt et
acquieuit ⁊ aqeſcit et nullã iniuriã vel
grauamen ſibi imputauit nec reputat.

¶ Queritur an dictus religioſus excu-
ſetur a pena excommunicationis lata
a iure in miniſtrãdo dictum ſacramẽtũ
euchariſtie parochiano alteriꝰ ſine ſpe-
ciali licentia proprij ſacerdotis per cle.
j. de priuile. Et videtur quod predicta q̃-
ſtio nõ ſit dubia. nam ſi illa honeſta ma
trona ſic aſſeruit nec rector querelam
facit vel ſe grauatum reputat vnde ꝓ-
cedat heſitatio non ſatis video: quia re-
bus ſic ſe habentibꝰ pro veris ⁊ ſine do
lo factis fore preſumi debet ⁊ ſi quis ter
tius dic. religioſum de predictis accuſa
re vellet vel in caſu aliquo vel excep. ex
communi. obijcere non audiretur ſo-
lum probans religioſum miniſtraſſe di-
ctum ſacramentum et predictum car-
ceratum fore in parochia aliena: ratio
quia poteſt eſſe quod habuit licentiam
debitã nec cogitur religioſus tertio fi-
dem facere de licẽtia legitima quicq̃d
eſſet in parochiali ſacerdote accuſante
iſta probantur per no. per Inno. ⁊ alios
in. c. ſuper his. de accuſ. qui dicit quod
accuſatus a tertio de periurio ꝓbando
quod promiſit ſe ſoluere centum in ter-
mino ⁊ per terminum elapſum non in-
fertur periurium licet non appareat de
ſolutione. Sed ponatur fortius quod di
ctꝰ presbyter parochialis deducat hoc
in querelam et neget ſe conceſſiſſe licẽ
tiam: adhuc videtur quod dictꝰ religio-
ſus excuſetur a dicta ſententia excom-
2 municationis: ratio eſt † quia credulitas
non leuis nec temeraria ſed grauis et
probabilis a iure conceditur ⁊ illa excu-
ſat a dolo et culpa: ⁊ per conſequens a
pena de ſententia excommunicationis
cuz voluntate iſtud probatur de ſen. ex-
com. in. c. inquiſitione. cum ſua glo. xxij.
q. iiij. Innoc. cum ſi. ¶ Examinemus igi
tur an hec fuerit probabilis vel grauis
an leuis vel temeraria. Et videt quod
3 probabilis et grauis. † Nam probabilis
dicitur credulitas quando aliquid dici-
tur a bonis vt not. glo. in. d. c. inquiſitio
ni. ⁊ leuis dicitur quando a leuibus per
ſonis auditur vt not. alia gloſſ. in. d. c. in-
quiſitioni. ¶ Item credulitas non eſt
probabilis nec facilis in iudice qui in
preiudicium partium credere non de-
bet: ſed inter ſocios et extra iudicium
etiam facilis et probabilis credulitas
hoc not. xxiiij. Innocen. et idem gloſſ. in
c. ſi quis vero. lxxxvj. diſt. Item aut per
credulitatem meam fit alteri preiudi-
cium ⁊ tunc punitur facilis credulitas
aut non fit preiudicium et tunc facilis
creduli. toleratur. ita not. gloſ. ij. q. iiij.
quam magnum. Reducendo hoc ad ꝓ-
poſitum apparet quod in caſu thema-
tis premiſſi dicta credulitas fuerit pro-
babilis ⁊ tolerabilis ex omnibus premiſ
ſis cauſis: primo q2 audiuit a graui ma-
trona ⁊ honeſt. xcvij. di. nobiliſſimus. et
que honeſto pio et charitatiuo officio
impoſita erat et alicui in his que ad of-
ficium ſuum pertinent facilꝰ creditur
de frigi. fraternita. ¶ Secundo: quia
hec matrona nõ referebat mala ſed bo-
na bonum apparens eſt ſi ſacerdos pa-
rochialis ſe abſentans concedit licen-
tiam alteri facere quod ipſe adminiſtra
re non poteſt. Tertio: quia hic religio-
ſus non erat iudex nec ex iſta credulita
te habebat ferre ſententiam ſed erat
extra iudicium. ¶ Quarto naz per hãc
credulitatem non fiebat preiudicium
alicui ſaltem graue. Leue enim eſt pre-
iudicium miniſtrare vni carcerato eu-
chariſtiam ⁊ in iſtis que ſunt fori preſen
tialis faciliter permittitur credulitas
vt eſt notatum quia in his non preſumi
tur quis calumniari que eſt improbabi-
lis cauſa poterat hunc religioſum mo-
uere ad ſuſpicãdum quod predicta ma-
trona falſum loqueretur cũ ex hoc nul-
lum emolumentum lucraretur ſoror et
ſuam ⁊ mouent animas q̃rum in ſe de-
cipiebat de elec. duduz. nemo enim pu
tandus eſt maleficium commiſiſſe quo
alius vſurus eſt et nõ ipſe vt dicit Quin
tilianus de oratore inſti. et cum res ipa
feſtinantiam requireret in momento:
nec tempus nec locus patiebantur al-
4 terius deliberandum cõſilium † quo ca
ſu etiam laico ſine autoritate ſuperio-
ris clericum in fuga conſti. cum re alie-
na poteſt inuitum detinere ſine metu
excommuni. ſ. vt nota. in decret. cum
non ab homine. de iudicijs. ſi igitur ta-
lis temporis penuria excuſat laicum a

ſententia excommunicationis que fer-
tur in eum qui manus iniicit in cleri-
cum. Fortius excuſare debet religio-
ſum qui Chriſtiano exiſtenti in fuga vi-
te miniſtrauit euchariſtiam ne anima
periclitaretur cum anima ſit pretioſior
rebus temporalibus. de pe. ⁊ re. cum in-
firmitas. vltra predicta Bart. de ſaxofer
rato doctor eximius hãc materiam col-
ligit in. l. equiſſimuꝫ. §. dolum inter alia
5 ſic dicens † aut credulitas eſt probabi-
lis: puta quia procedit a communi opi
nione vel fama vel quando procedit a
dicto hominis fidedigni vel a dicto plu-
rium perſonarum et tunc talis creduli-
tas excuſat credẽtem. ff. de bo. li. l. Pau-
lus. §. j. ⁊ ad macedo. l. ij. ⁊. l. iiij. §. miles.
et. l. mulier. de adulterijs. et. l. cum qui-
dam. §. quod. ff. de acquir. here. ¶ Si ve
ro credulitas eſt temeraria ⁊c. non pro-
cedo quia cetera membra non tangunt
caſum noſtrum ſed apparet ſm eum ꝙ
probabilis credulitas excuſat creden-
tem et apparet quod illa eſt probabilis
cauſa que procedit a communi opi. vel
a fama vel a dictis fidedigne perſone
vt fuit in caſu noſtro. Recte poteſt igitur
concludi dictum religioſum ex cauſis
predictis excuſari a ſententia excom-
municationis cum ſit medicina pecca-
ti vt. c. cum medicinalis. de ſen. excom.
lib. vj. peccata nanqꝫ ex aĩo metiri opor-
tet cum voluntate et propoſito male-
ficia diſtinguantur de excõ. cum volun-
tate.

¶ Allegatio. cxxvij. de conceſ. p̄ben.

1 ☞ Beneficio deuoluto vel reſeruato
in curia an redeat ad ordinarium per
vnicam pape collationem etiam ſi ille
cui facta eſt collatio non poſſederit be-
neficium ſed ex ſua culpa in priuationẽ
inciderit.

2 Traditio poſſeſ. bñficij per alium poſ-
ſeſſi facta per executorem reuocatum
an valeat.

3 Poſſidẽs bñficium altero in poſſeſſionẽ
miſſo: continuãs tñ poſſeſſionẽ an dica-
tur perdidiſſe.

4 Poſſeſſionẽ capiẽs autoritate propria ⁊
inuito poſſeſſore ſeu contradicente dici-
tur violentus.

5 procurator gñalis non intelligit̃ datus
ad illicita.

6 Titulum habens poſſeſſionis iniuſtum
qualiter prouidere debeat vt excuſetur
a dolo.

7 Judex non eſt petẽdus in his que lex ip
ſa facit.

8 Bona hereticorum licet ſint ipſo iure
confiſca. tamẽ executio cõfiſca. ⁊ bonorũ
occupatio ante ſñie prolationem ſunt
prohibita.

1 ANaſtaſiꝰ † canonicus ſan
cti Euſebij exiſtens capel
lanus. d. noſtri Pape de-
ceſſit ⁊ quia per eius obi-
tum dic. canon. ⁊ p̄bẽ. va-
cauerunt in romana cu-
ria per ſpeciales reſeruationes factas
de hmõi beneficijs in curia romana va
can. ¶ Martinus ipſa canon. ⁊ prebẽ ſic
vt p̄fertur vacãtes impetrauit a dicto
Papa dic. canon. ⁊ prebẽ. ſibi autoritate
apoſtolica conferri ꝑ executores ad hoc
per dñm Papam ſibi ſpecialiter depu-
tatos et fac. ſibi collatio. de eiſdeꝫ ꝑ di-
ctum executorem in forma proceſſibus
conſue. et fac. ſubdelegat. vt eſt moris
quibuſdam clericis noĩatis ⁊ in genere
omnibus alijs qui fuerunt ſuper hoc ꝑ
ipſum Martinum requiſiti. donec ad
ſe duxerit reuocandum de inducendo
ipſum Martinum in corporalem poſſeſ-
ſio. dic. canon. ⁊ p̄bẽ. cum poſt hoc ad no
titiam prefat. executor deueniſſet quod
predictos canon. ⁊ preben. quidam ter-
tius tanꝗ̃ canonicus poſſideret ⁊ volẽs
contra iuris dictamẽ poſſeſſionem di-
cto martino tradidit dicto tertio poſſeſ
ſore non vocato reuocauit in ſpecie di-
ctos ſubdelegatos per ſe noĩatos et in
genere deputatos ⁊ inhibuit oĩbus eiſ-
dem ne in dicto negotio procederent:
nec dictam poſſeſſionem traderent di-
cto martino contra reuocationem ⁊ in-
hibitionem: que intimata fuit legitimis
et perſonaliter predictis ſubdelegatis
in ſpecie et cum de preſenti in gene-
re non poſſet fieri intimatio vt de ſe
ptꝫ adhibuit dictus tertius poſſeſſor
talem cautelam: naꝫ ſecum habuit plu-
ribus diebus notarium publicum et li-

teras predicti executoris per quas ap-parebat de reuocatione et inhibitione predic. et cum dictus Martinus proce-deret ad eccleſiam ſancti Euſebij pro capiendo poſſeſſionem dictorum cano-nicat. ꝛ preben. ꝛ ſecum duceret et ha-beret quendam clericum vt ſibi dictam poſſeſſionem tribueret vigore dicte ſub delegationis facte in genere. ¶ Item tertius poſſeſſor in ipſo legitime eccle-ſie quam primum predictus intraſſet ec cleſiam anteq̄ ad aliquem actum pro-cederent eiſdem Martino et dicto cle-rico intimauerunt predictam reuoca-tionem ꝛ inhibitionem et preſentaue-runt predictas literas dicti executo-ris et proteſtatus fuit q̄ dictam poſſeſ-ſionem non caperent. Quibus non ob-ſtantibus idem Martinus inuito di-cto tertio dictam poſſeſſionem q̄ntum in eo fuit cepit. Et dictus clericus vi-gore dicte ſubdelegationis facte in ge-nere dictam poſſeſſionem ſibi tradidit: ipſe tamen tertius poſſeſſor ſuam poſ ſeſſionem non dimiſit ſed ea vſus fuit et vtitur ſicut prius excep. dicta mo-leſtia quam dictus Martinus ſibi intu-lit et infert occaſionibus predictis. Ex predictis queritur per ordinem de in-fraſcriptis queſtionibus: primo queri-tur nunquid valeat deputatio dictoꝝ executorum in genere. ¶ Scdo poſito quod valuerit nunquid dicta intimatio ne facta vt prefertur potuerit dictus cleric⁹ tradere dicto Martino. dic. poſſ. ¶ Tertio nunquid per dictam tradi-tionem poſſeſſionis fac. dicto Martino dictus tertius ſuam poſſeſſionem ami-ſit cum ipſe tertius etiam poſt vſus fue-rit ſua poſſeſſione. ¶ Quarto nunquid p̄dictis ſic ſe habētib⁹ dictus Martinus ceciderit a iure ſuo. ¶ Quinto poſito q̄ cecidit a iure ſuo ita q̄d ea cauſa va-cauerant ipſo facto ipſi canon. ꝛ prebē. nunquid reſeruatio facta de illis per ſe dem apoſtolicam et vacat. iure in curia per obitum dicti anaſtaſij capellani do mini pape expirauerit ita q̄ extra cu-riam dicantur vacare. ¶ Sexto poſito quod ſpirauerit et extra curiam vaca-uerint nunquid poſſit is ad quem ſpe

ctat ipſos canon. et preben. libere cōfe ferre non facta declaratione prius per iudicem competentem q̄ dictus Mar-tinus inciderit in dictam penam pri-uationis ſeu excōicationis predicte et ſeu q̄ predicti canon. et preben. vacent ex cauſis predictis. Et venio per ordinē ad dictas queſtiones. Et primo dico ad primam q̄ dicta generalis deputatio executoris non tenuit de iure vt facta a deputato in genere fuerunt nulla ip-ſo iure tanq̄ factum ab eo qui iuriſdi-tionem non habebat nec receperat ſub dicta generali commiſſione. ſiue eñi iſti ſubdelegati erant iudices ſeu procu-ratores ſeu defenſores ſiue executores ſiue tutores non tenuit dicta genera-lis commiſſio per quam incerti fuerūt ſub executores hoc eſt expreſſum in de-cre. adhuc ſumus. de reſcrip. et. ff. de p̄-curatoribus. l. ij. et de teſt. tuto. incer-tus. ꝛ inſti. delegat. §. tutor. extra de ar-bi. innotuit. ꝛ hoc not. glo. pe. in. d. c. ad hoc. quod not. glo. de procu. c. j. ver. ij. in tub. li. vj. ¶ † Ad ſcdm dico q̄ non po-tuit dictam poſſeſſionem tradere cum eſſet reuocata ptās tradita etiam ſi re-nuiſſet quia vices non fuerunt commiſ ſe in toto vel ſimpliciter ſed donec ad ſe duxerit reuocandas. veniente igitur il-la reuocatione ceſſat poteſtas commiſ-ſa ꝛ maxime cum intimatio dicte reuo-cationis fuerit facta in ſpe. nominat. illis aūt quibus commiſ. facta fuit in ge-nere fieri non expedit quia non poſſit in ſpe. fieri ꝛ tamē etiam in ſpe. facta fuit ei qui tradidit dictam poſſeſſionē vt. ſ. proponitur ergo nulla dubitatio. † Ad tertiam queſtionē dico q̄ dictus poſſeſ-ſor ſuā poſſeſſionē non amiſit p̄ dictum ingreſſum dicti Martini caſus eſt. C. cō-minationes vel epiſtolas. l. inde. C. ſi p̄ vim vel alio. l. vlt. vbi hoc eſt expreſſum. non enim apparet expulſus nec ſuſpi-catus fuit ſe poſſe repelli ergo poſſeſ-ſionem quam ante habuit adhuc reti-neret. ¶ Ad quartam q̄ōnē dico q̄ ſic: ꝛ hoc p̄baſ in decre. cū q̄. li. vj. de p̄ben. ij. reſponſo. Licet glo. ibi videatur ſentire q̄ ille. §. non habeat locum niſi in violē-to. ꝛ idem tenet Joan. and. ſuper dicta

gloſ.in nouel.⁊ idem videtur ſentire in
decre.tranſmiſſa.de elec.Sed archi.vt
refert Joan.and.ſuper dictis glo.in no:
uellis intelligit violētiam eo ipſo quod
ſine autoritate iudicis ſiue executoris
ingreditur cuius opinio videtur verior:
nam nulli eſt licitum adminiſtrare in
prebenda anteq̄ ſibi aſſignetur ab eo
qui aſſignari poſſit:vt no. Innocē.⁊ ho=
ſtiē.de conceſ.preben.propoſuit.in prin:
cip.ergo ſcōm ipſum archi.ſi aliter ad:
miniſtrat dicitur violētus ad hoc quod
not.poſt Innocē.⁊ compoſ.de elect.ni
hil eſt ⁊ ſi bene videatur text.d.c.cum
qui.de p̄bē.lib.vj.hoc videtur dicere ibi
violenti ⁊ ſi dicatur illi violenti qui au:
toritate propria ⁊c.hoc etiam patet in=
ferius in litera ibi a ſua temeritate re=
frenetur non dicit a ſua violētia puni:
tur ergo hec audacia apprehēdent.poſ=
ſeſſionem ꝓpria autoritate ⁊ ſi ponatur
4 vt in caſu thema p̄cedē.†quod poſſeſ
ſio capiatur autoritate ꝓpria inuito poſ
ſeſſore ſeu contradicente ſtatim appa:
ret de violētia.¶Sed ſi poſſeſſionē va=
cuā apprehenderet poſſet forſan du=
bitari.⁊ ita puto glo.⁊ Joan.and.intel=
ligere.non enim dubium quod ei poſ:
ſeſſoria contra cuius voluntatē ⁊ quo
inuito contradicēte alius poſſeſſionē ce:
pit ꝓpria autoritate competeret inter:
dictum vnde vi:in quo tamen duo ſunt
probanda poſſeſſio ⁊ deiectio ſeu ſpo:
liatio:ſatis enim dicitur is qui incum=
bit poſſeſſioni pacifice ſi alius propria
autoritate ipſam poſſeſſionē ingredia:
tur poſſeſſore preſente ⁊ contradicente
ꝫ poſſet vim licite repellere ⁊ retinere
poſſeſſionem:tamē hoc non requiritur
vt competat interdictum recuperande
ſeu vnde vi:imo etiam datur ei qui ideo
non accedit ad poſſeſſionem ſuam quia
dubitat ſe poſſe repelli.poſſeſſio enim
animo admittitur ⁊ retinetur:eſt tamē
talis amiſſio culpa alterius qui prouo:
catur dicitur ille cuiꝰ culpa hic fit vio:
lētia.⁊ expoliato competit interdictū.
¶Concluditur ergo quod ex quo inui=
to ⁊ contradicente poſſeſſore alius in:
greſſus eſt poſſeſſionē violētia dicitur
illata ⁊ habet locum pena dicti.c.ei qui.
ij.reſponſo.lib.vj.¶Et ipſo iure amitte=
ret omne ius quod habebat ingrediens
⁊ ſic predicti canonicatus ⁊ prebenda
ipſo facto vacauerunt per dictam vio=
lētum ingreſſum dicti Martini nec pre=
dictis obſt.quod dictus poſſeſſor non di=
miſit poſſeſſionem quia licet non dimi=
ſerit poſſeſſionem tamen contra eam
paſſus eſt violentiam et turbationem
et vbi ſolus erat in poſſeſſione libera
modo ſociatus ⁊ turbatus propter quā
turbationem datur tedialis poſſeſſio vt
tedio affectus veniat reſponſurus vt
lite non conteſta.c.quoniam frequen=
ter.Iſte ergo talis dicitur violētus qui
propria autoritate poſſeſſionem appre=
hendit vt dicit text.in.d.c.eum qui.ij.
reſponſo.¶Sed hic occurrit exami=
nare an dictus Martinus euitet di=
ctam penam pro eo quia non pro ſe,
ſed per procuratorem generalem di=
5 ctam poſſeſſionem apprehendit.†Et
videtur quod ſic quia procurator ge=
neralis non intelligitur datus ad illi=
cita de offic.vica.cum in generali.⁊ po
teſt idem Martinus pretendere igno=
rantiam facti que excuſat vt in regu=
la iur.ignorantia de regulis iur.lib.vj.
et hoc eſt verum niſi eſt poſt facto ta=
cite vel expreſſe ratum habuit procu=
rator de ſententiis excommunica.cum
quis.libro ſexto.vel ſufficit ſi ſciebat pro=
curatorem ſuum dicta poſſeſſione vti
vel eius vigore poſſeſſorē primum mo=
leſtare et non prohibuit.de ſenten.ex=
communicatio.non eſt dubium.¶Itē
ſi primus poſſeſſor diu vel notorie erat
in poſſeſſione preſumptio eſt quod ipſe
ſciret vt nota.C.de procur.ſi tutor.vbi
gloſ.dicit quod publice ſciebatur facit
ff.de iuris et fac.igno.l.regu.§.ſed fa=
cti poſito quod a principio neſciuiſſet
ſi poſtea ſciuit vel ſcire potuit et non
receſſit a turbatione vel procura.pro=
hibuit quem ſciebat perturbare ha=
bet locum pena:imo forte ignorantia
non excuſaret a pena criminali ⁊ quod
excuſaret a delicto quod requiret do=
lum non tamē quando propter culpam
puniatur caſus eſt.ff.de vi bon.rap.l.iiij.
hac occaſione his demum.Sed hoc ius

quod loquitur de eo que propria auto=
ritate apprehendit ſeu turbat poſſeſ=
ſionē non acquirit:ergo ſufficit factum
ſed poſito quod dictus Martinus non
veniret puniendus niſi propter dolum
oſtendendo ipſum eſſe turbatorem poſ=
6 ſeſſionis doloſum.†nam ad hoc vt quis
ꝓpter iuſtum titulum excuſetur opꝫ qđ
ſtatim quod ipſe cognoſcit iniuſtitiam
tituli et cauſe ſue dꝫ deſiſtere.vt.ff.de
adulteriis.l.adulterium cum inceſtu.§.
idem pollioni.ꝛ de preben.ſi bñfi.lib.vj.
¶ Si igitur dictus Martinus predicta
ſciuit vel ſcire potuit vel ſibi notifica=
tum fuit qualitercunqꝫ apparet culpa
ſequi dꝫ pena.nam is qui vult poſſeſſeſ=
ſionem alicuius apprehendere vigore
alicuius ſententie debet diligenter in=
quirere quis ſit poſſeſſor ꝛ eum facere
citari ꝛ ſi neglexerit punietur:vt in.d.l.
meminerant.¶ Iſta enim negligentia
in non veſtigando poſſeſſionem eſt pu=
niēda vt ibi patet.Eodem modo negli=
gentia eiuſdem fuit domini quod ꝓcu=
rator ſuus poſſeſſionem alterius turba=
bat vel ꝓpria autoritate poſſeſſionem
bñficiū ceperat ꝛ non curauit hoc velle
ſcire dꝫ puniri.¶ Ad quintam rationē
dico quod expirauit dicta reſeruatio ꝛ
vacatio in curia per vnicam collationē
de elec.ad vintonen̄.¶ Ad ſextam ꝛ vl=
timam dico quod poteſt fieri collatio di=
cti beneficiū alia declaratione non fa=
cta nec eſt neceſſe quod primo aperte
iudicium nullitas ſeu ꝓuatio ipſo iure
7 intēdetur.†quod enim ipſa lex facit non
eſt neceſſe ꝙ hic petam a iudice.textus
eſt in.l.que ſub conditione.ff.de condi.
inſtitu.nec ob.l.filio ꝑterito.de iniuſto
teſtamē.quia ibi nec eſt neceſſe ꝙ teſta=
mē.ꝑncipaliter dicatur nullum ſꝫ ſuffi=
ceret ſi ageretur petit.hereditat.ꝛ alio
opponēte de teſtamēto incidēter queri=
tur de nullitate.caſus eſt expreſſus de
or.iudicio.l.j.ꝛ in caſu q̄ſito videtur ter=
minatum per glo.ſuper verbo iuſto im=
pedimēto in decr.commiſſa.de electio.
que dicit quod ſtatim elapſo anno ſub
pena priua.rector parochialis eccleſie
debebat ad ſacerdotum ꝓmoueri alias
poteſt eccleſia alteri conferri non cita=
to poſſeſſore licet tutius dicat poſſeſſorē
citari facere ꝛ declarari illum ꝓuatum:
tamē contrarium dicit ſeruari ꝛ domi=
nus meꝰ Lapus abbas dicit quod cau=
te facit ſuperior.ſ.ſtatim conferendo ſi=
ne alia cautione ꝑ ea que ſcribit Ioan.
and.poſt Hoſtiē.de reſti.in integrum.c.
ij.in glo.magna poſt Inno.ꝛ Hoſt.de cē=
ſi.venerabilis.in magna gloſ.circa me=
dium verſi.ex ꝑmiſſis pꝫ.ꝛ facit ad hoc
qđ ſcribit Ioan.an.in Spe.de appella.
ſuꝑ rubrica.vbi dicit nulli dubiuꝫ ꝙ de=
claratio quando appellās fuerit impe=
ditus in ꝑmo anno exercēde appella=
tionis vt ſic appareat ipſo iure compe=
tere ſcđm annū:tñ cōſultiꝰ dicit eſſe qđ
ſe non implicet in illo iudicio facit ſm
eum extra de magiſtris.c.ſi.ꝛ quod ibi
not.in glo.penulti.ꝛ bñ facit ſm eum.l.
ibi alleg.ff.de condi.inſti.que ſub con=
di.§.fiñ.quam ꝰ.allegaui ibi ꝯ iuramē=
to remittēdo non habet heres adire cū
iam ſit iuramētum a pretore remiſſum
aggrediatur:ergo ſm eum proſecutio=
nē appellationis ſue ꝛ ſi obiiciatur cur=
ſus fatalis reſpondebitur de cauſa ipm
impediēte.ꝛ ad decr.cum ſecundum.de
hereti.lib.vj.quam ibi pro contrario al=
leg.reſpondit quod hic loquitur de lite
inchoata perſequenda ſaltim ꝑ appel=
lationem ibi de lite noua aggredienda
requiritur declaratio remittitur ad ea
que ſcripſit in decre.pro humani infra
allegata.¶ Ita quoqꝫ in propoſito con=
feratur beneficium vacans per priua=
tionem ꝛ ſi opponatur de collatione pri=
uati replicabitur de iuridica priuatio=
ne.ꝛ benefacit.ff.de bono poſ.contrata
bu.ſi terminet cuꝫ ſuis concor.quas vi=
de ibi in vltima gloſ melius ad propo=
ſitum facit decret.pro humani.de ho=
mici.libr.vj.que expreſſe dicit quod poſt
ſententias ipſo iure prolatas de qui=
bus ibi libere eorum bñficia alteri con=
ferantur gloſſ.ibi exponit libere:id eſt
8 non vacato poſ.¶ †Sed contra predi=
cta fortiter facit de hereticis cum ſe=
cundum libro ſexto in fiñ.vbi licet bona
hereticorum ſint ipſo iure confiſcata ta=
mē executio confiſcationis ꝛ bonorum
occupatio ꝓhibentur ante ꝓlationem

ſententie factam ab epiſcopo loci ꝛc.vt ibi. ¶ Item videtur facere contra ea que ſcribit Joan and.poſt ar.in dicto.c. ꝑ humani. ſuper verſicu.requirantur. lib.vj.ꝛ ibi Archid.videtur aliter intelligere etiam quod not. Spec de ſen.ex cō §.j.in fi.vbi ſic loquitur Spe.ex quo autē ſententia lata eſt ſuꝑ aliquo crimine p̄latus pōt illum expoliare bñficijs que ſub ipo habet:eo tamē prius vocato ꝛ ſuper hec ſentētia contra eum tanꝙ ſuper notorio lata Clerici tamen ad quos ſpecta' electio non eligent alium ſine ſuperioris licētia vel niſi eo prius vocato amoto per ſentētiam diſpoſitionis ſeu perpetue ammonitionis:remittit tamen ad not.per Inno. extra de accuſa.qualiter.ij.glo.quando agit prope finem.

¶ Allegatio.cxxviij.

1 Judicio ſubſtantialibus carēte ꝓceſſus redditur nullus.

2 Dicēdo iudici vt arbitrio ſuo procedere poſſit an intelligatur vt etiam ꝓcedat ꝑ viam inquiſitionis.

3 Uerbum voluerit de ſui ſignificatione ꝓpria videtur importare voluntatē abſolutam.

4 Uerbum vt iudex ꝓcedat etiam de facto quid ſignificat.

5 Uerba legis ſic intelligere vt inde iniuriarum occaſio oriatur abſurdū eſt.

In dei nomine amen. Factum ſuꝑ quo conſilium infra ſcripto modo ꝛ ordine denotatur primo fuit prouiſum per autoritatē habētes a communi florē. Anno domini Milleſimo.cccxlj. Inter cetera ꝙ dominus Nicolaus domini Renuci della ferro capitaneo cuſtodie ꝛ conſeruator populi florē.ſuꝑ capitaſi.durāte officio poſſit teneatur ꝛ debeat cognoſcere ꝛ ꝓcedere de iure ꝛ de facto ꝓut ꝛ ſicut voluerit.de here.ꝛ homi.here.de legat.ex teſtamento vel ab inteſtato a calēdis mēſis Februarij ꝓxime p̄teritis vel circa ꝛ ꝓnūtiare ꝛ declarare perſonam ꝛ pſonas ad quam ꝛ quas huiuſmodi hereditates vel aliq̄ illarum ꝑtinerent ꝛ ipam ꝛ earum quālibet ꝛ bona heredita.ſeu in heredita tibus ſeu bonis defunctorum cum effectu ꝓueniri facere ad huiuſmodi pſonam ſeu pſonas ad quam ſeu ad quas declaratum eſt ipas vel aliquam ipſarum pertinere ꝛ poſſidere teneatur vt omnibus ꝛ ſingulis pſonis huius hereditą.ſeu aliquam in p̄dictis ipſarum ſeu bonon.hereditat.p̄dicti ſeu qua remāſiſſent in hereditat.ſeu bonis defunctorum talium ſeu ꝑ occupatiōes ſeu quomodolibet detinētes a dicto tēpore citra ꝑ omnē coactionē ꝛ cohertionē ꝛ de facto ꝓut voluerit cogere ꝛ compellere cum effectu admittēdum ꝛ relaxādum pacifice ꝛ quiete huiuſmodi hereditatē ꝛ bona dictis pſonis ad quam ſeu ad quas declaratum fuit vt p̄dicitur ipſas vel aliquam ipſarum ſeu ipſa vel aliquid eorum ꝑtinere ꝛ in p̄dictis ꝛ circa p̄dicta ꝛ quolibet eorum ꝑtinere ꝛ in p̄dictis ꝛ ꝑ eorum ꝛ cuiuſcunꝙ eorum ꝛ depēdētium ꝛ coherētium ab eiſdem executionē effectum ꝛ ſuꝑ fraudibus ſimulat.habeat iuriſditionem merum ꝛ mixtum imperium. Item capitaneus ꝛ appellari vel de nullitate opponi vel aliquod aliud obijci ab eius ſentētia.

1 ¶ †Et quod ad primam ſentētiam videtur rationabiliter dicēdum non tenuiſſe de iure ꝛ executionem non meruiſſe ꝛ quatenus meruit de facto retractandum eſſe:ratio quia iudex ſuꝑ crimine in ea deducto nō habuit poteſtatem per inquiſitionem procedēdi prout proceſſit ꝛ per hoc proceſſus fuit nullus quia iudiciū caruit ſubſtantialibus ſuis vcꝫ perſona accuſatoris.l.j.ff.de diuerſis ꝛ tempo.p̄ſcriptio.Et quia ad iudicis officium non ſpectat inquirere niſi in certis caſibus extra illos : in illa re-

2 gula que a iure.de re iudica.li.vj. †Nō obſtat arbitrium attributum capitaſi. procedendi ſuper predictis exceſſibus per verba in tertia particula ſue iuriſditionis expreſſa ibi dum dicit poſſit teneatur ꝛ debeat cognoſcere procedere ꝛ terminare etiam de facto ꝓut voluerit ꝛ etiam repertos culpabiles ꝛ condēnare prout voluerit inſpecta cōditione

3 pſone ꝛ qualitate delicti†quia ver-

bum voluerit de ſui ſignificatione propria videtur importare voluntatem abſolu.ercep.fraude et dolo vt.l.fideicõmiſ.§.q̃.p̃.de leg.iij.ꝛ.l.conditio.§.fin.ff.manda.tamẽ hoc non verificatur ſimpliciter ſed prout interpretatio huius vbi concernit odium vel preiudicium concedẽtis:ſed prout concernit p̃iudicium tertij ſeu iura alterius non ledẽtẽ qui ſub voluntate tali non continetur conceſſio iniqua nec ius alterius enormiter ledẽdi.ff.de teſta.mili.l.j.con iuncta.l.in fraudẽ.ꝛ.l.cum filius.eo.titu.C.de patria po.l.iij.ad fin.ꝛ quod ibi not.de inoffic.teſta.l.ſi quando.in prin.ꝛ arguitur.ff.de bo.lib.l.ſi libertus.cum ſi.ꝛ quod not.de offic.deleg.ex parte.

4 ¶ †Nec obſtat illud verbum etiam de facto quia p hoc intelligitur conceſſum iudici agere ꝑpter legẽ non contra:qꝛ ſemp in qualibet quacunq̃ plena ꝛ generali poteſtatis attributiõ.ſubauditur dumtamẽ nequid turpe nequid illicitum nequid iure ꝓhibitum faciat vt ꝑallega.l.j.de mili.teſt.coniuncta.l.dotale.ꝛ.l.in fraudẽ ꝛ cum filius.ꝛ.l.ſi a milite.§.j.ꝛ.ij.eo.tit.ꝛ.ff.quod quiſq̃ iur.l.iij.§.ſi ꝓcurator.de condi.inde.l.ſi ꝓcurator.§.Celſus.de p̃uilegijs cre.l.ſi pater.ad muni.l.libertus.§.impetrator.ꝛ l.ſi quando.C.de inoffic.teſta.cum concor.abſurdus enim ꝛ prauus intellectꝰ ſemp eſt euitandus etiam faciẽdo vim litere vt.l.ſcire oportet.§.aliud.de excuſa.tuto.ff.de legi.l.benignus.ꝛ.l.ambigua.

5 †Sꝫ abſurdum eſſet ſic verba legis intelligere vt inde iniuriarum oriretur occaſio vnde iura naſcuntur.nec obſtat ſi dicatur quod conceſſio arbitrij operatur ſup electis modis ꝓcedẽdi lꝫ non operetur ſup deciſione vt not.Joã.and.in.c.ſepe.ꝛ quod ꝓcedere p inquiſitionẽ in caſibus non conceſſis a iure concernit for.ꝓcedẽdi modum:quia hoc rationabiliter negari põt quia imo concernit executionẽ iuris agẽdi ꝛ in iudicium deducẽdi quo ad pſonam deducẽdam:ꝛ ſic except.pemp.intẽtionis quo ad iudicium in iudicium deducendum ius ſibi competens tantundẽ operatur ſue pſone reſpectu quantitatis pemp.ꝛ iuris reſpectu cuiuſlibet agentis quia quo ad eum liber ſit reus vt.l.loci corpus.§.competit.ff.ſi ſerui.ven. Secunda ratio principali videtur dicta ſentẽtia nulla ex eo quod continet repugnantiam ꝛ iuris errorem expreſ.ꝛ hoc ea ratione quia primo p̃mittit dictum Joannẽ condẽnatum dolo induxiſſe dominam Andriolam ꝛ tranſigẽdum ſecum ſuper iure dicte domine competẽt.ex teſtamẽto ꝛ hr̃ditate dicti teſtatoris.ꝛ p conſequens etiam ſup contractu depoſit.quo tenebatur dictus Joannes dicte hereditati ex quo ſeq̃batur tranſac.dictam fuiſſe nullam p̃ſertim cum non p̃ſupponantur proceſſum fuiſſe ad traditionẽ.ff.de conditio.indebi.l.in ſumma.in princi.verſic.ſi autẽ euidẽs.C.de in integrum reſti.l.de tutela.ꝛ quod ibi not.ꝛ de tranſact.l.ſub p̃textu inſtrumẽtorum cum ſua materia deinde in dicta condẽnatione ſubijcitur publicatio iuris ex dicta tranſact.q̃ſit.dicto Joan.in parte p̃ſupponitur dictam tranſactionẽ tenuiſſe ꝛ per conſequens contradictio implicatur:igitur ſentẽtia nulla vt.l.vbi repugnantia.de regu.iur.ꝛ videtur ſubſtantialiater de prima ſententia ex quo ſequitur quod executio fuerit iniuſta ꝛ quod debeat retractari.C.de ex.re.iu.l.minus ꝓpie.ff.de euic.l.ſi minor.§.j.ꝛ quod ibi not.ff.de ferijs.l.j.poſt p̃ncipium.C.ne vxor p mari.l.ſi maritorum.ꝛ.C.de priuilegijs fiſci.l.j.ꝛ poſito quod dicta ſentẽtia mereretur executionem aduerſus dictum Joan.in eo in quo ipſum condemnauit videt immediate bonarum rerum ꝛ pecunie dicte hereditatis exiſtẽt.in ciuitat.flořẽ.ꝛ id totum quod eſſet penes ipſum Joã.vel alium de bonis hereditatis dicti romaſi.qđ ſpectaret ꝛ ptineret ad dictuꝫ Jo.tamẽ certo certius eſt q̃ in plus vel in alia parte bonorum maxime qui dicuntur.

¶ Allegatio.cxxix.de conuer.coniuga.

1 ¶ Bona coniugis etiam ſi ſit dos an applicẽtur monaſterio vbi intrat de conſenſu viri etiam ſi ſit factum pactũ de dote lucranda.

2 Profeſſionem religionis non facit qu

bona ſua non offert aut eis renuntiat.
3 Monachatus ⁊ conuerſio in quibus dif ferant.
4 Promiſſio obedientie an ſufficiat ad ꝓfeſſionem.
5 Forme ſecundum quam debet fieri ꝓfeſſio que ſit.
6 Uinculū matrimoniale an ꝑ ingreſſionem religionis ſoluať.
7 Juramētum an ampliet ſeu reſtringat contractum.
8 Profeſſio in religionem per que verba inducatur.
9 Conuerſus tranſiēs ad religionē intelligiť renūtiaſſe proprijs.
10 Profeſſio eſt certe religionis ſolēnis ꝓmiſſio.
11 Promittere obediētiam monachalē idē eſt ꝙ ꝓfiteri.
12 Intrans religionem mendicantium neceſſe eſt ꝙ ſibi ſtet per annū ante profeſſionem.
13 Judicia concludētia quē velle religionē intrare que ſint.
15 Profeſſionis modi ſunt quinqꝫ.
16 Solennitates que ſeruantur in ingreſſu religionis faciunt profeſſionis ꝑſumptionem.
17 Deferens habitum nouitiorum per annum in etate diſcretionis an ſit profeſſus.
18 Ingrediēs monaſterium deſinit eſſe dominus et poſſeſſor ſuorum bonorum.
19 Uxore ad religionem tranſeūte ad quē dos transferetur an ad virū an ad monaſterium.
20 Spiritualia non debent temporalibus commiſceri.
21 Profitēs religionem intelligatur tacite bona offerre.
22 Donatio generalis an extendatur in his que in ſpecie veriſimiliter erant dāda.
23 Pactum inter virum et vxorem per qđ deterioratur conditio mulieris an ſit validum.
24 Ingreſſu religionis tollitur ius patri queſitum exheredāti filium propter ingratitudinem preteritam.
25 Licentia data mulieri ingredienti religionem de bonis ſuis diſponendis videtur eſſe data in morte: quia ciuiliter moritur.
26 Simplex profeſſio an differat a monachatu.
27 Uxor an per ingreſſum religionis deſinat eſſe vxor.

1 Factum ſuper quo iuris conſilium queritur tale eſſe ꝓponitur. ¶ †Quedam mulier etatis matu re et ꝙ ſucceſſiuos duos filios habuerit legitimos viro zelo future et volens mutare ⁊ ad religionem tranſire/ac religionis habitum aſſumere/⁊ in eo continentiam profiteri vt aſſeruit petit ab vltimo viro ſuo legitimo/vt voto ſuo faueret ac ſibi licentiam parabolam ⁊ conſenſum ad religionem libere tranſeundi et habitum religionis quem ſibi placuerit aſſumendi et in ea continentiam profitendi cum ipſius viri beneplacito et voluntate largiretur: qui vir habita ſuper his ſolenni deliberatione ⁊ maturo conſilio ſponte et non per ignorantiam iuris vel facti ex certa ſcientia et pro ſue anime ſalute dedit et conceſſit eidem mulieri vxori ſue licentiam et parabolam ⁊ conſenſum votum ſolenne emittendi religionem intrandi habitum religionis aſſumendi et cōtinentiam ꝓfitendi et omnia faciendi que ſibi placuerint in predictis et circa predicta et promiſit honeſte viuere: et renuntiauerunt hincinde omni iuri quod vnus in alium haberet ⁊ promiſerunt ⁊ iurauerunt predicta omnia plene obſeruare et contra non facere vel venire poſtqꝫ prefata mulier narratis omnibus ⁊ ſingulis ſupradictis cupiens/vt aſſeruit anime ſue prouidere ſaluti ſeculum fugere et mutare iugo obedientie ſe ſubdere et reſiduum vite ſue orationi dere et diſcipline regulari ſe ſubijcere et vt iuſtius in ſancta Camalduleñ. religionis libere valeat omnipotēti domino famulari conſtituta in preſentia venerabilis patris domini Abbatis moñ. conuentus ſancti Saluatoris de Florentia ordinis Camaldulenſis fratruꝫ ⁊ monachorum dicti monaſterij capitu

ſi et conuentus cum deuotione et reue rentia debita flexis genibus obtulit ſe ipſam omnipotenti Deo et beate Marie virgini glorioſe beatiſſimis confeſſoribus benedicto roumaldo patronis inſtitutoribus regule et ordinis camalduleñ. et toti curie celeſti et domino Abbati predicto pro ſe et ſuis ſucceſſoribus promittens et profitens dicta mulier ex certa ſcientia non ſeducta ſ; ſpontanee libere ſtabilitata ſuam conuerſionem morum obedientiam vſq; ad mortem reuerentiam debitam honeſtã pudiciam ꝛ caſtitatem ſm regulam beati Benedicti confeſſoris et ſecũdum inſtitutionem ordinis Camaldulen. ꝛ moñ. ſancti ſaluatoris prefati: propter que dictus dominus Abbas nomine ſuo ꝛ ſuc ceſſorum ſuorum incorporauit ꝛ recepit in oblatam commiſſam ꝛ conuerſam dicti monaſterij ꝛ ordinis predictam mulierem genuflexam ꝛ iunctis manibus rogantem ſe recipi et eam cum officio et orationibus. chriſti nomine inuocat. ❡ Induit habitum ordinis ꝛ religionis Camalduleñ. ꝛ oblatarũ ꝛ conuerſaruȝ mona. et ordinis predictorum et ſic in tali habitu perſeuerauit pluribus annis et ſimul ſtetit ꝛ vixit int alias oblatas conuerſas ꝛ profeſſas dicti monaſterij vſq; ad exitum ſue vite. Item reperitur ꝙ ante predicti vir ꝛ vxor adinuiceȝ ſolennius ſe promiſerunt in bonos viros omnes et ſingulas lites differentias qõnes controuerſias dependeñ. coherẽ. et earundem annexas ꝛ de ipſis ꝛ ſuper ipſis omnibus de iure et de facto mercantiali ꝛ more ꝛ ad equitatem laudandi et ſententiandi cum poteſtate pleniſſima etiam de iure vnius partis auferendo et alteri parti dando vel cuȝ pacto ꝙ inquit qd fuerit ſententiatum intelligatur fuiſſe lis ꝛ qõ inter eos veniſſe in dicto compromiſſo promittens ſe ſolenniter peracto dicto laudo ꝛ executioni mandare ꝛ non appellare ꝛ aliquid non opponere per quod executio laudi retardaretur obmiſſa legum ꝛ cõſtituit. communis floreñ. iure vel facti et conſuetudine fauorabili quibuſcũq; iurauerunt omnia et ſingula contenta in dicto compromiſſo et omnia ſingula ſequentia ex eo attendere ꝛ obſeruare et contra non facere vel venire per ſe vel per alium nullo modo iure vel cauſa in curia vel extra ſub pena ꝛ religione et virtute prefati iuramenti qui arbitri vigore dicti compromiſſi laudauerunt quod dictus vir faceret dicte mulieri finem ꝑ pactis de quibus infra dicitur ꝛ omnia ipſi per ſuam ſententiam fecerunt et abſoluerũt ꝓut infra ſcrip. finietur et continetur et dicta mulier et vir dictum laudum ratum habuerũt et confirmauerunt et emologauerunt ꝛ iurauerunt in eo contenta obſeruare ꝛ dictus vir fecit eidem mulieri rationem pro ſe ꝛ ſuis heredibus ꝛ bonis finem generalem equitatis ꝛ libertatis abſolut. remi. tranſactionem ꝛ pactum proprium de vlterius non petendo inquietãdo vel ipſam mulierem vel eius heredũ; bona ſeu vir ꝛ omni ꝛ toto eo. ꝛ de his omnibus ſingulis quod et que idem vir a dicta muliere petere ꝛ exigere proſequi vel requirere vellet vel poſſet quocunq; modo in. vel nomine titulo vigore ſiue ratiõe vel occaſione quacunq; que dici vel quomodolibet poſſit excogitari pure in die vel ſub conditione cũ ſcriptura vel ſine vel aliquo alio modo ſeu iure dicto viro tunc vel in futurum pretendere poſſet mediante pſona dicte mulieris remittens per pactũ eidem mulieri vt ꝑ ſtip. pro ſe ꝛ pro ſuis heredibus nomine ius tam reale ꝙ pſonale eidem viro competenti contra dictam mulierem tam ex vigore matrimonij contracti inter eos ſeu alio modo ſeu quocunq; generali vel ſingulari ex quacunq; cauſa pſenti vel de preterito per iura purificata ſeu purificanda ſeu cuius dies venerit vel adhuc pẽdet liberans abſoluẽs idem vir dictam mulierem ꝛ eius heredes ꝛ poſt per acquilianam ſtipulat. acceptilat. legit. interpoſit. omnia ꝑ omnia et ſingula iu. infraſcripta cartas ꝛ ſcripturas ꝑ que vel quas nullo modo vel iure aliquod ius habeat vel haberet vel cõſequi aut pretendere poſſet tam de iure ꝙ de facto tam ratione cuiuſcunq; vſus vſuſ

fruct⁹ vigore matrimonij ꝙ altero quo ꝗ modo iure vel cauſa ꝛ pro caſſa ꝛ vana habere voluit ꝛ mandauit et premiſit et conuenit eidem mulieri retro et ſtip. ꝓ ſe ꝛ ſuis heredibus ꝛ bonis contra ipſam mulierem vel eius heredes in perpet. non litigare inquietare vel imbrigare moleſtare aut iudicium trahere vel vocare tam in iure canonico vel ſeculari aut aliqđ nouitat. vel grauamen per ſe vel alios directe vel obliquum facere vel inferre aut fieri facere in iudicio vel extra et renuntiauit omni beneficio generali ſpeciali canonico vel ciuili ꝛ iurauit predictus omnia obſeruare ꝛ non contrafacere vel venire per ſe vel alium directe vel indirecte in iudicio vel extra. Poſt hoc omnia dicta mulier ſine liber. deceſſit. Et predictis omnibus non obſtantibus predict⁹ vir petit ſeu recipit a dicto monaſterio tertiam partem bonoꝝ dudum dicte mulieris ꝛ hec pretextu legis municipalis diſponentis quod vxore moriente ſine filijs teſtata vel inteſtata vir ſuccedit ſibi in tertia parte bonorum ſuorum: monaſterium vero contradicit aſſerens omnia bona dudum dicte mulieris pretextu ꝛ occaſione predictorum ad dictū monaſterium ſpectare. Queritur quid iuris. ¶ Pro cuius declaratione ex premiſſo themate elicio quaſdam queſtiones. primo nunquid per predicta dicta mulier fecerat plenā profeſſionem dicti monaſterij ita quod tempore ingreſſus omnia bona ſua tranſtulerint in dictum monaſterium. ¶ Secundo propoſito quod fuerit plene profeſſa et bona ſua fuerunt in monaſterium tranſlata nunquid tertia pars dictorum bonorum dicte mulieris in quibus dictus vir ſecundum dictam legem municipalem ſuccedere debeat tranſlata fuerunt in dictum monaſterium per dictum ingreſſum. ¶ Tertio nunquid dictū compromiſſum et dictum laudum exinde ſecutum approbatio et emologatio remiſſio renuntiatio et iuramento predicto obſtent ne dictam tertiam partem dictorum bonorum petere poſſit. Et licet ꝑdicte queſtiones et recte intuenti du-

bie non videantur vt tamen dubie appareant vel efficiantur arguā ad vtranꝗ partem ꝛ concludam quod iuris eſt
2 putauero. ¶ † Redeo igitur ad primā queſtionem et arguo quod non fuerit plene profeſſa et ſic nec eius bona per eius ingreſſum tranſlata fuerunt in dictum monaſterium nam ipſa mulier in dicto ingreſſu ſeu obla. non obtulit bona nec renuntiauit proprijs ꝛ ſic non fecit veram profeſſionem hoc videtur expreſſum qui cle. vel vouen. conſuluit ibi mulier que veſtibus pretioſis abiectis mutauit habitum ꝛ de mandato preſbyteri velamen aſſumpſit quia proprio nō renuntiauit nec ſuper altare profeſſa eſt Iudicatur potuiſſe contrahere matri-
3 monium. ¶ † Item iſta mulier fecit ſimplicem conuerſionem non profeſſionē ꝛ ſimplex conuerſio differt a monachatu ꝛ minus eſt ꝙ monachat⁹. nam ſimplex conuerſio fit hoc modo. Offero me ꝛ mea tali eccleſie promitto tibi tali abbati ꝛ ſucceſſorio obedientiam vt conuerſus. monachus autem non fit niſi profiteatur regulam ꝛ renuntiet ſeculo et pompis eius de ſtatu. mo. c. cum ad monaſterium. ita dicit Spec. in titu. de religioſis. §. j. ver. conuerſio autem ſim-
4 plex. ¶ Item promiſſio obedientie non ſufficit ad profeſſionem cum etiam ſeculares obedientiam preſtent de ma. ꝛ obedi. his qui ꝛ no. Innocen. ꝛ Hoſtien. in. d. c. conſuluit. ꝛ Guilielmus in Spec. de ſtatu. mo. verſicu. xxvij. querit de eo qui dicit ſe profiteri ꝛ promittit tantum obedientiam nil dicendo de caſtitate nec de proprij renuntiatione an talis conuerſio faciat illos profeſſos et dicit clemen. dixiſſe quod non quia obedientia ſine caſtitate ꝛ carentia proprij eſſe poteſt quod patet in fratribus ordinis ſancte Marie in quo milites ipſius ordinis ſunt ſub obedientia ſui maioris ꝛ tamen viuunt cum vxore ꝛ proprijs Item Innocen. in. c. porrectum. de regula. dicit quod ſi mulier emittit ſolenne votū caſtitatis et caſtitatem ſeruare teneať non tamen eſt profeſſa nec de foro eccleſie. Cum igitur predicta mulier non renuntiauit ꝓprijs ſed ſimpliciter ſe obtu-

ſerit monaſterio ⁊ obedientiam promi-
ſit non propterea profeſſa debet cenſe-
ri ſed ſimplex conuerſa vel oblata vt
enim efficiatur quis ſeruus cui mona-
chus comparatur et capite minuatur
ſicut monachus qui perdit velle nolle
mundo mori dicitur debet id appellare
5 claris verbis.nam quod ⁊c. ¶ †Item
formam profeſſionis ponit Spec.de re-
gula §.j.in princi.in ſecunda forma vbi
expreſſe ponit de renuntiatione proprij
que forma in dicta oblatione videtur
non fuiſſe ſeruata.igitur non fuit vera
profeſſio:debet fieri in ſcriptis.xxvij.q̄.
j.omnes femine.et.q.vij. ſaluberrimū.
et.xx.q.j.c.vlti.que in caſu predicto fa-
cta non fuit igitur non fuit vera profeſ-
ſio. ¶ Ad ſecundam queſtionem arguo
quod dicta tertia pars bonorum in qua
ſecundum dictam.l.municipalem ſuc-
cedit vir vxori non fuit in dictum mona
ſterium tranſlata per ingreſſum.nam ⁊
ſi verum quod in tranſitu perſone trāſ-
eant bona ipſo iure hoc verum eſt qua-
tenus ipſe tranſiens habet ⁊ eum reſpi
ciunt et ſequatur non quatenus reſpi-
ciunt alium nec ſequitur ex conceſſo et
quia poteſt conceſſum preter hunc effe
ctum demandari:vnde dicta mulier in
dicto tranſitu intelligitur detuliſſe bo-
na cum cauſa ſua hoc eſt conditionat.
ſi vir precedat. Secus ſi ſuperuixerit
quo caſu ſibi non intendebat preiudica
re in tertia parte qui ad eum per dictā
l.munici.iure ſucceſſionis deferebatur.
¶ Nec ob.licentia conceſſa a viro nam
ad licentiam perſone conceſſam vxori
non ſequuntur bona niſi quatenus vxo
ris perſonam recipiunt et ſequuntur
non quatenus reſpiciunt virum quia
preter hoc poteſt conceſſum effectum
mandari. Et quia hoc eſſet aliud a con-
ceſſo:vnde ad vnum nō infertur aliud.
nam diſpoſitio circa perſonam ſeu cir-
ca vinculum perſonale poſitiue vel pri
uatiue non porrigitur circa res ſeu rea-
lia vincula niſi ſolum quantum vnum
6 non poſſit ſubſtare ſine alio. ¶ †Item
facit ad hoc quia dicta mulier per di-
ctum ingreſſum non deſinit eſſe vxor
dicti viri/quia quo ad titulum dura-
matrimonium vſq3 ad mortem natura-
lem.xxxij.q.viij.inter diuortia.⁊.xxij.q̄.
j.deſponſata et ſufficit ad verba ſtatu-
ti vt ſortiantur effectum. Uerum enim
eſt dicere quod tēpore mortis vxor erat
quia titulus durabat ergo ſtatutum ve-
rificatur in ea. ¶ Preterea videtur ca-
ſus in.l.deo nobis.C.de epi.⁊ cle.§.nam
⁊ maritus vbi altero coniugum tranſ-
eunte vnuſquiſq3 res ſuas recipit quas
pro dote vel ante nuptias donatione
preſtiterat hoc tantummodo lucri no-
mine conſequatur ab eo qui ſolitariam
vitam elegerit quod debuit legitime ex
pacto vel caſu mortis exigere de bo-
nis vxoris vigore legis municipalis per
dictum ingreſſuz poterit exigere. ¶ Ad
tertiam queſtionem arguitur quod ibi
nec compromiſſum nec laudum nec fi-
nis vel alia predic.obſtarent viro quo-
minus poterit et poſſit petere dictam
tertiam vigore dicti ſtatuti. Ratio eſt
quia talia verba generalia non poſſunt
excludere caſum ſucceſſionis. nam ex
illa vir de bonis eius non poteſt mihi
competere aliquod ius ſi quod eniz cō-
peteret poſt mortem tuam ſcilicet tem
pore quo non ſunt amplius bona tua ⁊
ſic finis concepta per verba de quibus
ſupra non poſſit trahi ad dictam ſucceſ-
ſionem. Item nec pac.vel finis fac.de
non ſuccedendo valent vt in.c. q̄uis.
de pac.libro.vj.cum concor.ibi in glo ſi-
7 gnat. ¶ †Nec prodeſt iſto caſu iuramē
tum quia iuramentum nō ampliat nec
extendit contractum nec contenta in
eo ⁊ ſic in plus non extendit:vnde ſi cō-
tractus predicti non includunt caſum
ſucceſſionis certe nec iuramentum ſu-
per illis appoſitum. Iuramentum enī
habeat inſtar confirmationis de con-
firmatione vtili vel inuti. per totum.
¶ In contrariū arguo an primam que-
ſtionem ⁊ dico q̄d dicta mulier fuit ple-
ne profeſſa per p̄dicta ⁊ irreuocabiliter
religioni obligata ⁊ bona ſua in dicto
modo.trāſlata ⁊ hoc ſic oſtendit. ¶ Ad
veram ⁊ plenam profeſſionē et ad inte-
grā tranſlationē bonorū in monaſteriū
peruenitur aut expſſe aut tacite aut in
genere aut in ſpecie vt patebit per iu-

ra et per rationes inferius alle. et om-
nibus predictis modis oſtendi poteſt q
dicta mulier de qua queritur fuit ve-
re et plene profeſſa et religioni irreuo-
cabiliter obligata et bona ſua ſunt in
dicto mõaſterio plene tranſlata. ¶ Et
incipiendo a primo modo profeſſionis.
ſ. ex expreſſione oſtendo liquide ipſam
mulierem ſecundum premiſſa fuiſſe ve-
re et integre profeſſam. nam per verba
dicte dedicationis. ſ. in p̄miſſo themate
relata hoc euidẽter apparet. nam impe
trauit a viro licẽtiam profitẽdi ⁊ ad reli- 9
gionẽ tranſeundi et demum ad religio-
nẽ tranſiuit ⁊ habitum religionis aſſum
pſit et iugo abbatis ſe ſubmiſit et liga-
uit ⁊ diſcipline regulari ſe ſubiecit cum
reuerentia et deuotione debita flexis
genibus ſe obtulit omnipotenti deo et
beatis confeſſoribus benedicto ⁊ R. in-
ſtitu. ſancte regule et ordinis camaldu-
leñ. ⁊ dicto abbati recipiẽti pro ſe ⁊ ſuis
ſucceſſoribus promiſit ⁊ profeſſa eſt ſta-
bilitatem ſuam perpetuam ſcd̃m regu-
lam beati benedicti et inſtitutionis di-
cti ordinis ⁊ moñ. ⁊ idem abbas cum of-
ficio ⁊ orationibus conſuet. ipſam mu-
lierem induit habitum religionis Ca-
malduleñ. ⁊ oblat. commiſſariuʒ mona-
ſterij ⁊ ordinis predicti † que verba ⁊ fa-
cta ſunt ſufficientia ad p̄feſſionem ple
nam ⁊ expreſſam ⁊ per ea intelligitur di
cta mulier circa ſubſtantialia regule p-
miſiſſe paupertatem caſtitatem ⁊ obe-
dientiam de ſtatu. regula. cum ad mo-
naſterium. de duobus ſcilicet caſtitate
⁊ obedientia expreſſe patet in dicta de-
dicatione tertium ſcilicet paupertatẽ ⁊
proprij abdicationẽ conſequẽtia ⁊ con-
nexitate ⁊ iure interp̃tatione neceſſa-
rio reſultant requiritur huius abdica-
tionis expreſſio vnde tex. in. c. vidua. xx.
q. dicit vidua que ſancte religionis pro-
poſitum obtinere voluit ſacerdoti vel
miniſtro ad quem ipſa venerit ⁊ in ſcri-
ptis p̄feſſionem faciat a ſe aut ſigno
aut ſubſcrip. notata continẽte ſe ppo-
ſitum religionis velle. Item iura vtun-
tur verbo conuerſionis p̄feſſionis ⁊ di-
cit quod iure conuerſionis iura ſua cõ-
petit eccleſie. xix. q. iij. ſta. ad idẽ ea. cã.
⁊. q. ſi qua mulier. §. nunc autẽ. vbi dici-
tur hoc ipſo bona ſua obtuliſſe qd mo-
nachus factus eſt ſi prius teſtatus non
ſit. ¶ Itẽ iſta ſunt vera commoda pro-
feſſioni / volens canonice viuere ⁊ deo
ſeruire. ⁊ animam ſuam ſaluare. xix. q.
iij. c. nullus. ¶ Item canon. loquẽdo de
vera ⁊ exp̃ſſa p̄feſ. vtitur hoc verbo pro-
feſſio virginita. xx. qõ. j. c. j. Item vtitur
verbo ſub regulari diſciplina ea. cauſa.
⁊ qõ. auditis. Item vtitur verbo vidui-
ta. profeſſio ⁊ eadem cauſa. ⁊. qõ. q̄uis.
¶ Item gloſ. ord. in. c. vt lex continẽtie.
dicit quod omnis conuerſus qui trãſit
ad regulam intelligitur renuntiaſſe p-
priis ſecus ſi tranſit ad ſecularem: ad
quam glo. remittit Spe. de reg. §. j. ꝟſic.
verumtamẽ. ¶ Item ſi quis ſe dat ali-
cui hoſpitali nulla de bonis habita mẽ-
tione dicit Spec. de regu. §. j. ꝟſicu. xxiij.
quod ſi illi hoſpitalarij ſine proprio vi-
uunt ex ſua regula vel conſtitutiõe ipſe
ſine pprio viuet ⁊ tradetur bona ſua
hoſpitali contuliſſe alleg xij. q. j. illi qui
ſi autem non viuunt in paupertate ſed
tanq̃ clerici ſeculares tunc non vide-
tur contuliſſe bona imo ingreſſus reti-
nere poterit pro probẽ. ipſe enim ſecun-
dum. Spec. recipiet formam a moñ. qd
ingreditur ſicut vinum odorẽ a vaſ. vit-
di. q̃ contra mores. de pe. d. iij. inter hoc.
Cum igitur mulier p̄dicta conuerſa fue
rit in monaſterio vbi non vtuntur in-
greſſi pprie ſua bona dedicaſſe videtur
⁊ Specu. in tit. de regula. ꝟſic. xxxvij. re-
fert opi. eorum qui dicunt q eoipſo qd
quis obediẽtiã p̄mittit ⁊ habitum aſſu-
mit intelligitur renuntiaſſe bonis ſi illa
p̄feſſio ſine ppriis viuit alleg. in arg. ff.
de re. pu. l. fi. Joã. an. ſup dicto verſi. re-
mittit ad ea q̃ ſcripſit qui cle. vel vo. cõ-
ſuluit in glo. nec iſtud dicẽs ibi patere
quod Inno. ⁊ Hoſti. concor. Spe. ibi ta-
men dicit ſm Innocẽ. ⁊ Hoſti. quia non
ſufficit ſola promiſſio obediẽtie ſed ſi p-
mittit obediẽtiam monachalẽ puta qd
ſue renuntiet voluntati ⁊ in omnibus
ſubijciat ſe abbati. xij. q. j. non dicat. ⁊. c.
volo. tunc bñ p̄fitetur. ⁊ ſic etiã intellex-
Spe. in dicto ꝟ. ⁊ alios nõ ↄcor. cũ eis vt
dicit Joã. an. Sʒ in verbis dicte dedica-

ſionis apparet promiſſio plene continentie ⁊ obedientie monachalis et apparent ibi quaſi omnia que ad veram et expreſſam profeſſionem requiruntur vt ſupra retuli: ergo fuit dicta mu
10 lier plene profeſſa. Archi. dicit † ꝙ profeſſio eſt certe religionis ſolennis promiſſio in qua promiſſione veniunt ſubſtantialia profeſſioñ. vnde ſi iunctis manibus quis in preſentia abbatis recte ſe reddidit in monachum et in fratrem ſtatim profeſſus eſt: ita not. gloſ. in. c. porrectum. de regulari. vnde idem eſt ſe reddere alicui religioni quod profiteri qui cle. vel vouen. in inſinuatione. et eo. titu. conſuluit. ita not. Joan. and. in
11 c. porrectum. de regul. † item promittere obedientiam monachalem eſt idē quod profiteri ſm Inno et Jo. an. in. d. c. porrectum. in princ. ¶ Item regula benedicti eſt approbata de iure canonico et eſt notoria et eius ignorantia non excuſat vt notat Innocentius in c. dudum. de conuerſione coniugatorum: et in ipſa regula ponitur forma vere profeſſionis et qui ſm illam profitetur plene profeſſus eſt intellectiuus. ¶ Forma eſt iſta. Suſcipiendus in oratorio coram omnibus promittat de ſtabilitate ſua conuerſioñ. morum ſuorum et obedientia coram deo et ſanctis eius vt ſi aliquando faciat aliter ſciat ſe damnandum a deo quem irridet de qua petitione ſua ad monaſteriū ſuorum ſanctorum quorum reliquie ibi ſunt abbate preſente quam petitionem ſuam ſcribat et ſignum faciat et manium ſuper altari ponat et ex illa die in congregatione reputetur. Quippe ex illa die nec proprij nec rerum ſuarum ſe habere nouerit poteſtate ⁊c. Ex quibus verbis totus ordo monaſticus totius orbis maxime italie et precipue dictus ordo Camaldulen. inſtrumenta in profitendi formam. ¶ Ego enim promitto ſtabilitatem meam conuerſionem morum meorum et obedientiam ſecundum regulam beati Benedicti et ſtatut. Camaldulen. ordinis in congregatione Camaldulen. coram deo et ſanctis epi. et in preſentia domini Nicolai abbatis talis monaſterij ⁊ aliorum fratrum: que profeſſio ſcripta vt plurimum in papiro quandoqꝫ legitur infra miſſarum ſolennia ad altare: quandoqꝫ extra miſſam et extra eccleſiam: quandoqꝫ a profitente rogato poſtꝙ talis profitens dicitur et eſt vere et expreſſe profeſſus: et tamen in dicta forma nulla ſit mentio de duobus ſubſtantialibus vel tribus regule caſtitat. videlicet et obedientia et abdicatioñ. proprij et de profeſſione expreſſa et in ſpecie. ¶ Item dico de profeſſione tacita ſecundum quem modum iſta etiam mulier apparet vere et ple
12 ne profeſſa † nam ſi quis intret religionem mendicantium ibi neceſſe eſt ſtare per annum ante profeſſionem. Si completo anno non vult profiteri poteſt ad ſeculum redire quia non eſt obligatus religioni in genere hoc eſt expreſſum in. c. non ſolum. de regula. lib. vj. niſi ſeculum mutare voluerit infra annum: hoc tamen non preſumitur niſi clara probatione vel competentibus indicijs oſtendatur vt ibi dicit textus.
13 ¶ † Indicia autem ſunt ſecundum gloſſam ibi ſi in ipſo ingreſſu ſuo beneficio renuntiauit vel de bonis proprijs ⁊ rebus diſpoſuit vel ſimilibus modis quibus caſibus bene poſſunt mendicantes impedire quod ad ſeculum non redeāt ſed non poſſunt impedire ne ad aliam religionem tranſeat: imo poſſunt agere vt ad aliam religionam tranſeat ſi ibi non vult remanere. Sed cum dicta mulier petierat ante ingreſſum a viro licentiam profitendi et obtinuit et ſe ad inuicem abſoluerunt et vir caſtitatem promiſit et ipſa etiam mulier aſſeruit et expreſſe tam in petitione dicte licentie ꝙ in ipſo ingreſſu quod intendebat vitam mutare et ſeculum fugere et ſub regulari diſciplina domino famulari et alias que in ſua dedicatione continentur. vt. ſ. retuli patet per indicia imo per aſſertionem manifeſtam ꝙ voluit vitam mutare et ſic religioni ſaltē in genere ſe obligat ⁊ cogi poterit ad aliquam religionē tranſire cum ſuis bonis. imo plus dicimus qđ ſi quis in
tret

gret religionem et in ingreſſu ſimplici-
ter renuntiauit beneficio et non prote
ſtetur quod ſeculum nõ intendit dimit
tere apparet eum vitam voluiſſe mu-
tare. ita notat Joannes andr. in dicto
c. non ſolum. de regu. libro. vj. Et ſi du-
bitatur qua de cauſa quis intrauit mo
naſterium preſumitur pro religione.
xvij. q. ij. qui bona. ff. de religi. et ſump.
fu. l. ſunt perſone. ita not. Spec. de ſta.
regul. ver. xviij. vnde is qui ſtetit per
annum et non patet qua intentione la
pſus anni obligat eum religioni vt no-
tat in cap. ij. de regula. Nec mirum ille
eniʒ qui vult ſeculum fugere vult ſta-
tum ſeculare dimittere et ſtatum reli-
gionis aſſumere. Seculum enim ſumi-
tur pro ſtatu ſeculari ſecundum Joan.
andreã in. c. j. de regul. libro. vj. vnde is
qui vult fugere ſeculum et ſtatum ſecu
larem. et eſſe de ſtatu religionis vult
eſſe plene religioſus. Item per lapſum
anni ſequentis in ordine mendicantiũ
intelligitur quis profiteri vt in dicto. c.
j. de regula. libro. vj. vbi dicit text. vide-
tur quod ſic ⁊ hoſtien. exponit videtur:
id eſt preſumitur preſumptione iuris ⁊
de iure que non admittit probationem
in contrarium de ſponſal. is qui. item
15 Joan. mo. † et Archidia. vt refert Joã.
andr. in. c. ij. de regula. in gloſ. ponebat
quinqʒ modos profeſſionis inter quos
eſt quando quis renuntiauit mundo
refert Joan. andr. in dicto. c. j. de regu-
la. lib. vj. ſuper. j. gloſ. in nouella. Spec.
ponit quatuor caſus quibus puberes
obligantur religioni. Primus ſi recipit
diſtinctum habitum profeſſorum nil di-
cendo. Secundus ſi fecit profeſſionem
expreſſam. Tertius ſi renuntiauit mun
do et eius pompis. Quartus quando
in communi habitu annum probatio-
nis compleuit. Idem Archid. vt refert
Joan. andr. in dicto. c. ſuper gloſ. vt ſer-
uientes dicit quod ille qui per annum
ſtetit in religione tenetur ad profeſ-
ſionem expreſſam et ad illam preciſe
cogitur ſi ſe obligauit diſcipline: appa-
ret igitur quod ad veram profeſſionem
non eſt neceſſe expreſſa abdicatio vel
obligatio bonorum cum per omnes pre
dictos modos intelligitur quis profi-
teri et dicta mulier vt patet in forma
ſue dedicationis omnibus dictis ver-
bis et modis vſa eſt. ¶ Item ſi pro-
feſſio tacita diminuit matrimonium
contractum poſtea vt in. c. vno. de vo-
to. libro ſexto. fortius ipſa tacita profeſ-
ſio prohibet bonorum retentionem: q2
maius ligamen eſt primum ꝙ ſecun-
dum: quia quos deus coniunxit homo
non ſeparat. Item vidua per vnum
ſimplicem actum inter profeſſos effi-
citur vere profeſſa vt in. c. j. de regular.
16 ¶ † Item ſolennitates que ſeruantur
in ingreſſu faciunt preſumere profeſ-
ſionem: puta quis ſolenniter recipit
habitum preſentibus vocatis vel in al-
tari vel in eccleſia vel ſolenniter ab
epiſcopo vel abbate interueniente be-
nedic. ſolenni. ita ſcribit Joan. andr.
in. c. vidua. de regulari. ſuper verſic. ſa-
crum. que ſolennitates in ingreſſu di-
cte mulieris interuenerunt vt in pre-
miſſo themate patet. ¶ Item eoipſo
quod quis tranſit ad religionem et ha-
bitum ſumit eo modo vt ad ſeculũ non
redeat alia pfeſſiõe non facta non po
teſt ad ſeculum redire. de regulari. c.
ſuper eo. et ibi not. gloſſ. ¶ Item preſu-
mitur profiteri vnam de religionibus
approbatis ſi dicat profiteor ordinem
monachatus licet non dicat ordinem
ſancti Benedicti vt notat in dicto cap.
porrectum. de regulari. ſuper gloſſ. ij.
quod ſi dicat voueo me perpetuo reli-
gioſe victurum ⁊ talem religionem ſer-
uaturũ vel tali religioni ſeruiturus; pro
tunc non poteſt reuerti ad ſeculũ qua-
ſi tacite ſit profeſſa. ¶ Item per con-
iugij abſolutionem ſit profeſſio qui cle.
vel vo. inſinuante. et ita ſcribit Joan.
andr. poſt hoſtien. ¶ Item redeundo
ſe et ſuo monaſterio habet vim profeſ-
ſionis ſecundum Innocentium in. c.
cum ſumus. de regu. et Joan. and. poſt
17 eum ſuper verſi. contuliſſet. ¶ † Item
ſi exiſtens infra annos diſcretionis ha-
bitum nouitiorum defert per annum
eſt profeſſus vt in clemẽ. eos qui. de re-

gula. ¶ Item quando quis proponit ſe
culum mutare ⁊ alicui religioni deuo-
uet vel ingreditur tunc per ſuſceptio-
nem habitus etiam nouiciorum irreuo
cabiliter obligatur vt no. in. c. cõſuluit.
de regu. et not. in dicto. c. conſuluit. qui
cleri. vel vo. preterea ſi quis per omnia
alia facit ⁊ vtatur verbis vere profeſſio
nis exceptis quã abdica. bonorum vere
profeſſus eſt et bona abdicaſſe videtur
quod patet quia expreſſis aliis que re-
quirunt ad profeſſionem ſi addat vt re-
ſeruo mihi bona mea vel proferat quis
verba profeſſionis ſub dicta condictio-
ne quod poſſit ſibi bona retinere tenet
monachatio et non bonorum retentio:
vt ſcribit Joan. and. de condictionibus
appo. c. vlti. ⁊ in Spec. de ſta. reg. ſuper
ver. xlix. vbi hoc tractat Specu. ſi igitur
talis reſeruatio ſe non compatitur cũ
aliis verbis act. ad profeſſionẽ ⁊ quod
non expreſ. debet quanto fortius ſi alia
verba apta ad profeſſionem ſint prola-
ta ſine abdica. proprii expreſſa ⁊ ſine re-
ſeruatione vel cõdictione bonorum in-
telligendum erit bona tranſlata quia
reprobatur reſeruatio expreſſe igitur ⁊
tacita. item Joan. andr. poſt Hoſtien.
de conuerſi. coniuga. dudum. ſuper ver
bo caſtita. dicit quod inter ſolutos ⁊ cõ
iugatos eſt differentia. nam ſoluti ſine
expreſſa ſolennitate nõ obligantur. nã
putauit eccleſia graue inexpertos irre
uocabiliter obligari / ſed obligati cum
iam ſint experti matrimonio in alis cõ
moda ceſſat querela. Unde pſumitur
quod ex quo votum continentie pari-
ter promittunt / intendunt omnino re-
nuntiare carnali operi et ita eſt ſpecia
le in coniugatis quod citra annum p-
fiteri poſſunt ſecundum eos ⁊ facilius
obligantur. Ad ſecundam queſtionem
Dico quod omnia bona dicte mulieris
fuerunt plene tranſlata in dictum mo
18 naſterium quod ſic oſtendo ipſo† quod
quis ingreditur monaſterium transfer
tur dominium ⁊ poſſeſſio bonorum ſuo-
rum in monaſterium: vt not. Innocẽ. in
c. preſentium. de probatio. ⁊ not. xix. q. vl
tima. ſi quaſi habet filios. xx. q. vltima

prelatum. et. l. ſi qua mulier. de ſacro-
ſan. eccle. auten. ingreſſi. ⁊ not. Spe. de
ſta. regu. vel. lxi. et intelligo hoc verum
etiam de dicta tertia parte de qua agi-
tur. non ob. ſupra in contrarium. alleg.
quid em̃ eſt q᷑ tranſlationem huiuſmo-
di tertie partis poſſit impedire certe
non ius alterius ſeu leſio iuris alteriꝰ:
quia tempore ingreſſus nullum ius cõ
petebat viro in dicta tertia parte quia
ſucceſſio non eſt in iure alicuiꝰ imo nec
in ſpecu. ſecundum alleg. ſupra in con-
trarium. vnde tranſlatio bonorum non
aduerſatur iuri ſuccedendi ſic venditio
omnium bonorum facta per partem nõ
aduerſatur quominus ſit heres. vnde li
cet pater non poſſet filium exheredare
⁊ ſic nec cum iure ſucceſſionis priuare
⁊ tamen ſi trãſeat ad monaſterium cũ
bonis ſuis omnia defert exceptis legiti
mis: vt extra not. in. c. cum ſumꝰ. de re-
gu. in glo. ord. ⁊ ſuper ea. Item per talẽ
ingreſſum ⁊ talem trãſlationem bono-
rum non reſoluitur ius ſuccedendi di-
recte ſed deficientibus bonis deficit
ſucceſſio ex dfectu materie: ſic ſupradi-
cta mulier quo ad omnia moriens non
haberet bona quia tunc ⁊ ſi non defice
ret ius ſuccedẽdi deficit executio ex de-
fectu materie ſicut dicimus quãdo ali-
cui deficit nõ ius ſed probatio iuris. Et
ſi dicatur tale ius erit inane ex quo ca-
ret effectu qꝫ hoc eſt reperire in mul-
tis exemplis iuris pone fuit actum pe-
titorio ⁊ poſſeſſorio actor obtinuit i poſ-
ſeſſorio ⁊ reus in petitorio fertur ſentẽ-
tia pro actore in poſſeſſorio et pro reo in
petitorio ſed executio non fiet in poſſeſ
ſorio ⁊ tamen infertur ſententia vt ſa-
tiſfiat iuri ſecundum not. in. c. cũ dilec.
de cauſa poſ. idem dicimus in ſupplen-
do negligẽtiam in beneficiis manuali-
bus vt in clemen. j. de ſupplẽ. negligen.
prela. ⁊ ibi not. pone in eo qui adiuit he
reditatem ſine beneficio inuentarii et
teſtator cõſcius ſue hereditatis vetuit
defalcationes legatorum et hereditas
exhauritur tota per legata ⁊ creditores
19 fuit iſte ſucceſſor ſine rebus. † Item eſt
dare caſum in quo bona mulieris trãſ-

ſtant ad monaſterium et ius ſucceſſionis nō peribit puta quia habebat quedam que non poſſunt tranſire in monaſterium: puta feudum quod habebat cōnexas caualcatas vel bellum vt not.in titu.de feu.in ſpe.de ſen.et poſſet eſſe tale quod equaliter tertie parti bonorū mulieris et tunc in illis ſuccedat vir et ſic patet quod tranſlatio bonorum non aduerſatur ſucceſſori ſed ſtant ſimul: ita dicimus quod aliquando acquiritur dominium et tranſlatio alicuius que retineri non poſſunt ad inſtar creditorum. ff.de pigno.ſi conuenerit et not.de ſta.mo.recolentes ſuper glo.vj.item maritus ſine pacto lucratur dotem.C.de repudi.l.cōſen.§.virum.ꝛ in aut.vt liceat matri ꝛ auie.§.quia vero plurimos.ſed pone quod mulier damnata eſt de adulterio quid fiet de dote ſi non habet liberos vel parentes tota ſubſtātia applicatur monaſterio ꝛ non viro.C.de adulte.aut.ſed hodie.ꝛ.l.predicta conſen.§.virum.et illa iura loquentia de dote lucranda a viro intelliguntur cum eſt iuncta ciuiliter ſed quando eſt damnata bona debent diuidi in.d.aut.ſed hodie ſimili modo ſtatutum diſponens quod vxore moriēte vir ſuccedat in tertia parte bonorum intelligi debet ſi mulier tempore mortis erat viro ciuiliter coniuncta quod in caſu noſtro nō erat imo erat mūdo mortua ꝛ in monaſterio plene tranſlata: vnde ſi vir perdat lucrum dotis propter delictuꝫ commiſſum per mulierem contra voluntatem viri ꝛ monaſterium lucratur fortius vir debet perdere et monaſterium lucrari quando propter virtutem et cultum diuinum ꝛ de volūtate viri mulier ingreditur mona. item ſi mulier ingreditur monaſterium non obſtañ.pacto vel iure de lucranda dote nō debent diuidi bona vt in dicta aut.ſed hodie.quia monaſteriuꝫ debet habere loco filiorum vt dicit dicta gloſ.alle.in aut.de ſan.epiſ.§.ſed hic in preſenti.et not.plene in.c.in preſentia.de probatio.et ſcḋm hoc vbi monaſterium debet haberi loco filiorum non habet locum ſtatutum predictum quod diſponit ſi mulier decedat ſine filijs ꝛ ſi dicatur ſtatutuꝫ dicit ſine filijs natis ex eis ſcilicet viro ꝛ vxore quod monaſterium non poteſt dici imo certe poteſt dici iure interpretat.ſicut dicitur moſi.ꝛ haberetur loco filij naturalis ꝛ loco filij ex proprio corpore deſcenden.ſecundum verā opinio.not.in.d.c.in preſentia.imo plus dico in caſu noſtro quod recte iur. interpretatioñ.debet dici moñ.filius ex eis natus quod ſic oſtendo mulier non pōt trāſire ad religionem nec ad monaſterium tranſit ſine viro ſcilicet vt emittat.votum caſtitat.vnde ideo monaſterium cenſerit debet filius ex eis natus quia vterqꝫ quaſi ad religionem aſpirauit et monaſterium in quo ingreſſa eſt mulier cenſetur filius ex eis nat[9] quia naſci non potuit a voto mulieris niſi licentia viri et votum caſtitatis adeſſet ex vtriuſqꝫ:ergo actu monaſterio deferuntur bona et ſic ex vtroqꝫ genitus dici debet.Item ponderandum eſt dictum ſtatuti quod diſponit quod vir ſuccedat vxori in tertia parte et dico quod ſimplex prolatio debet in ſuo potiori ſignificato intelligi de ſen.excom.ſi pꝛebēde. cum dicit ſuccedat vxo.intellige de vxore integra quo ad titulum ꝛ quo ad thorum ꝛ quo ad alia mutua ſeruitia ꝛ maxime quia huiuſmodi ſucceſſio maiorē communitatem habet cum temporalibus ꝙ̄ cum ſpiritulibus et magis eſt veriſimile qḋ lex que diſponit de ſucceſſ. viri ad vxorem conſiderauit labores et expenſas ꝛ fauores temporales impeñ. mulieri per virum ꝙ̄ mere ſpirituales propter quos ſpirituales primum temporale non debetur†ꝛ ſpiritualia cū temporalibus non commiſcentur de rerum permu.ad queſtiones tempore autem mortis dicte mulieris non erit integra vxor qꝛ omnes temporales ꝛ mutue ſeruitutes erant hincinde ſublate ꝛ remiſſe a iure ꝛ ab ipſis eiſdem coniugibus ꝛ licet remanſerit titulus qui ab homine diſſolui nō poteſt: qꝛ quos deus coniunxit homo nō ſeparet.tñ ſtatutū qḋ reſpicit tpalia ꝛ ſeruitutes temporales non intelligitur attribuiſſe ſeu voluiſſe attri

ducere aliquid titulo ſpirituali nec de rebus celeſtibus diſponere de quibus ſpiritualibus nec principaliter nec incidēter diſponere poteſt lex ſecular. de conſtitu. c. eccleſia. Item vxore cum viro habitante tenetur ad alimenta et onera matrimonij ſupportare nimirum ſi ea moriente lex municipalis voluit reſarcire ſed vbi ingreditur mulier religionē moñ. ſupportat onera & ceſſat dicta ratio. Item loquendo de viro ſeu qui promiſit continentiam et quaſi religioſus in ſeculo remanſit non eſt ſentiendum quod de hereditate religioſe vxoris cogitare habeat. Item iura tractan. de ſucceſſione non ligant eum de cuius ſucceſ. agitur circa diſpoſitionem bonorum ſuorum in vita. vnde non prohibetur donatio nec venditio nec alij contractus liciti & maxime ſi nō fiat in fraudem multominus tranſlatio ad religionem nec prodeſt ſi dicatur quod iſta eſt tranſlatio iuris non hominis. primo
21 quia eſt tranſlatio hominis † quia profitens intelligitur tacite offerre bona vt in. c. ad quod te. de cleri. coniuga. et ibi not. in gloſſ. et probatur ſupra in iuribus alle. in. ij. parte prime queſtionis vbi apparet quod qui profitetur intelligitur bona transferre. Sed ſi eſſet trāſlatio iuris ius per quod fit iſta tranſlatio erat ante dictum ſtatutum et per dictum ſtatutum tolli non potuerunt quia in omni. l. autoritas ſuperioris intelligitur eſſe excepta de reſcript. conſtitutus. et ibi not. in. c. venientes. de iureiur. ¶ Item lex municipalis dictat quod frater ſuccedat fratri ſi ſine liberis decedat et tamen ſi frater ingrediatur religionem defert bona et frater non ſuccedit de natura enim. l. que diſponit de ſucceſ. non eſt tollere libertatem viuent. nec prodeſt ſi dicatur iſta ſucceſſio viri ad vxorem erat neceſſaria quia ſiue teſtata ſiue inteſtata decedat ſtatutum loquitur quia totum hoc intelligitur niſi in vita de ſuis bonis diſponeret vel religionem cum ei intraret. Item ſtatutum quod dicit ſi teſtata vel inteſtata loquitur de ea que poterat teſtare et non teſtari ſed iſta mulier poſeſſa non poterat teſtata / vel inteſtata decedere quia non habebat nolle vel velle. xij. queſtione prima nolo. et ſic nō dicatis. ¶ Item poteſt dici quod ſtatutum predictum non porrigitur ad
22 iſtum caſum de mente † quia per verba generalia non includuntur ea que in ſpecie quis veriſimiliter non dediſſet: vt in. c. ij. de offic. vica. libro ſexto. imo ſi expreſſe fuiſſet dictum quod vir ſuccederet in tertia parte moriente vxore etiam ſi iam foret ad religionem tranſlata tale ſtatutum non tenuiſſet cum quia diſponeret de materia ſibi non ſubiecta. tum quia nutriret peccatum detrahendo aliquam ab ingreſſu ſicut dicitur in legato facto filie ſi non ingre
23 diatur monaſterium. ¶ † Item non valet pactum inter virum et vxorem per quod fiat deterior conditio mulieris volentis iterum nubere vt no. Innocē. in fin. de donatio. et illa que tranſit ad religionem dicitur deo nubi propter qd legatum factum pro maritenda debetur ingredienti religionem. Eadem ratione nec ſtatutum debet valere qr lex debet eſſe honeſta. iiij. diſtin. erit autem lex ſed tale ſtatutum aufert tertiam partem bonorum mulie. volen. iterum nubere ideſt monaſterium ingredi quia in tali monaſterio reciperetur cum dictis bonis in quo ſine eis non reciperetur per quam rationem diſputauerunt quidam non tenere ſtatutum quod diſponit de certa quota dotis ſoluenda pro gabella communis que imponitur in. c. ſtatut. de hereticis libro ſexto item omne ſtatutum pactū vel pena per que tollitur libertas matrimonij carnalis non tenet vt in. c. gemma. de ſpon. fortius in ſpiritualiꝫ quia de vno licet arguere ad aliud de tranſla. inter corporalia. et hanc par
24 tem puto veriſſimam. † Item per ingreſſum religionis tollitur ius queſitum patri exheredanti filium propter ingratitudinem iam commiſſam. xx. q. ij. non liceat. C. de epiſco. et cleri. deo nobis. §. hoc etiam monachorum omnem

extergat maculaꝫ in aut.de monachis.
in princi.item tollitur paterna poteſtas
que eſt naturalis vt not.ff.de mino.ſi ex
cauſa.§.pomponius. fortius ergo tolli-
tur poteſtas ſtatuti que eſt ciuilis. item
patronus non poteſt facere procurato-
rem ad eligendum perſonam in futurū
in eccleſia in qua habet poſtea preſen-
tare rectorem eccleſia non vacañ.in de-
cre.ſi. de conceſ.preben. poteſt tamen
hoc facere ad vniuerſitatem beneficio-
rum ꝛ quando vacabunt poteſt ꝓcura.
eligere rectorem. Sꝫ quid ſi datur ꝓcu-
ra. generalis ad preſentandum in oīb⁹
beneficiis quando vacabunt et conſti-
tuens non habet niſi vnum beneficiuꝫ
dicit dominus meus Jo.cal.in.d.c.ſi.ꝙ
non valet:quia generalitas de neceſſi-
tate refertur ad vnum cum plura non
ſint ita quoqꝫ eſt in propoſito ex quo vir
nullum aliud ius in futurum in bonis
mulieris habere poterat ad illum finē
remiſſio debet referri. Ad tertiam dico
ꝙ dicta abſolutio ꝛ liberatio quas pre-
dicti vir ꝛ mulier ſibi adinuicem fece-
runt ꝛ predictum laudum ꝛ pactum pre
miſſo iuramento habent obſtare dicto
viro qđ petere non poteſt dictam ter-
tiam partem:ꝛ hoc ſic oſtendo ſi vir et
vxor abſoluunt ſe ad inuicem ab oībus
ſeruitutibus quibus adinuicem tene-
bantur abſolui intelliguntur maxime a
ſeruitutibus tpalibus ſed conſtat quod
iſta eſt ſeruitus temporalis.ſ.ꝙ tertia
pars bonorum vxoris debeat eſſe viri in
morte eſt ſeruitus et textus in.c.mani-
feſtum.xxx.q.v.dicit ꝙ ſi quilibet coniu-
gum alterum a ſuo iure abſoluit ad pre-
teritam ſeruitutem ipſam reuocare nō
poterit. Item text.in.c.dudum.de con-
uerſi.coniuga.dicit licitum viro renun-
tiare omnino vxori ingredienti religio-
nem:quod exponit hoſtien. ibi.i.nullo
iure retento ꝛ in perpetuum.vñ omni
tempore ꝛ omni caſu obſtabit ſibi talis
renunciatio.vñ ſi iure ſucceſſionis prin-
cipal'r et de per ſe renuntiare non poſ-
ſit. Acceſſorie vero ꝛ ſub gñalitate non
poteſt tranſire. vnde renuntiatio vxo-
ris et eius ſeruitutis ꝙ eſt licitum po-
rigere ad ſucceſſionem que eſt ſeruitus
acceſſoria que de per ſe renuntiari non
poteſt vt dicimus in iurepatronatus qđ
de per ſe vendi non poteſt ꝛ tamen ſub
vniuerſitate rerum tranſit vt in.c.ex li-
teris. de iure patronatus. Item licet
pactum laudum vel promiſſio facta de
non ſuccedendo non valet:tamen hec
omnia facta ſuper bonis bene tenent.
vnde ſi mulier iſta feciſſet teſtamen-
tum et omnia bona ſua preſentia le-
gaſſet viro ſeu vendidiſſet ſeu donaſ-
ſet non eſt dubium quod vir ab ipſa bo-
na non poſſit habere ingreſſum pari
ratione ſi vir dedit licentiam vxori pro-
fitendi et omnia circa id facienda que
ſibi placeret cum in ingreſſu ſoleat diſ-
poni de bonis et teſtari circa bona li-
centiam videtur dediſſe tacite et ſi ex-
preſſe dixiſſet do tibi licentiam profi-
tendi et omnia bona tua tecum defe-
rendi non poteſt poſtea vir habere in-
greſſum recte ſicut ſi dediſſet licentiaꝫ
dicte mulieri teſtandi libere de omni-
bus bonis ſuis:quia ſic poſtea ad bona
25 non poſſit habere ingreſſum. † Sed li-
centia data mulieri in ingreſſu de bo-
nis ſuis diſponendis videtur data eſſe
in morte quia ciuiliter moritur et teſta-
ri poteſt in ingreſſu ſcđꝫ no.in.d.c.pre-
ſentia. ¶ Item licet non valeat pactuꝫ
de non ſuccedendo per ſe principaliter
valeat tamen alter actus cui neceſſa-
rio parendum ſit vt laudum ſicut va-
let compoſitio ſuper beneficio facta per
ſuperiorem que alias non valeret. de
preben. niſi eſſent.nec obſt.ff.de here-
di.vel actio.ven.l ii.§.illud. Licet here-
ditas inuent. non poſſit principaliter
venire vt ibi facit.C. per quas perſo-
nas acquiri.l.ii. ita ſcribit Jo. and. in
ſpecu.de pactis.§.j.ſup.ii.forma. ¶ Itē
dictum ſtatutum reſpicit tempus mor-
tis dicte mulieris.et quia tempore mor-
tis illa mulier erat religioſa profeſſa et
erat ſoluta a.l. dicti ſtatuti ad hoc de
ſepulturis de vxore et ſic tempore mor.
mutauerat for. ſtatutum non ligabat
eam niſi bona quedam ſua ſicut dici-
tur.de ſen.excom. que lata ſu'o condi-

ctione non ligat ſi penden. condi. effi-
ciatur alterius fori is in quē lata erat
vt not. de ap. preterea. ad hoc. l. cum
quedam puella. de iuriſdi. om. iudi. et
not. in. c. j. de conſti. li. vj. ¶ Itē vir po-
teſt dare de preſenti vxori id quod ad
certum tempus tenebatur. l. ſi vir. ff. de
donatio. inter vi. ⁊ vxo. ita hec dicta ter-
tiam partem ad quam dicta mulier ei-
dem tenebatur poſt mortem meam de-
dit. item quicquid ſit de alijs de iuramē-
to non videtur dubium ꝙ habet obſta-
re quia licet non teneat pactum de non
ſuccedendo ſi tamen iuret ſeruari de-
bet per decre. quamuis. de pactis. li. vj.
¶ Item aduertendum ꝙ licet non va-
leret iuramentum ſuper ſucceſſiōe vel
non ſucceſſione valet tamen ex alio ca-
pite quia iurauit ipſam mulierem nec
eius heredes nec eorum bona non pe-
tere vel moleſtare nec eos ad iudicium
trahere qđ iuramentum ſeruari poteſt
ſine interitu ſalutis eterne et ſic ſerua-
ri debet nec dictum mō. heredem di-
cte mulieris ſuper dictis bonis impe-
tere. ¶ Ad cōtraria reſpondetur in pri-
ma qōne cum dicitur ꝙ non fuit vera
profeſſa quia non renuntiauit proprijs:
iam ſupra reſponſum eſt ꝙ imo per ac-
ceſſum et conuerſationem ⁊ maxime quia
dicit ꝙ ſeculum fugiebat et ꝙ ſm re-
gulam beati Benedicti ꝓmittebat ſta-
bilitatem ⁊ conuerſionem morum ſuo-
rum et quia expreſſa abdicatio bonorū
ſuorum nō eſt neceſſaria vt. ſ. oſtenſum
eſt ad. c. conſuluit. Rñdetur qđ illa de-
cre. intelligitur quia non apponit ꝑ cer-
ta ſigna ꝙ ſeculum mutare voluerit vt
ibi no. in glo. ⁊ loquitur ibi de habitu ꝓ-
bationis non conuerſionis vt ibi not.
¶ Ad ſecundum cum dicitur quod iſta
fecit ſimplicem conuerſionem non pro-
26 feſſionem† et ꝙ ſimplex profeſſio dif-
fert a monachatu. reſpondeo verum
eſt: ſed iſta non fecit ſimplicem conuer-
ſionem ſed ſolēnem vt ſupra dixi. ¶ Ad
tertium cum dicitur ꝙ promiſſio obediē-
tie non ſufficit verum eſt: ſed bene ſuffi-
cit promiſſio obedientie monachalis vt
ſ. oſtendi. Et iſta que ſeculum fugit et
vſqꝫ ad mortem obedientiam promiſit ⁊
ideo ſe voluntati abbat. ſubijciet ꝙ ſuf-
ficit vt. ſ. oſtendi. ¶ Ad quartum dici-
tur quod licet mulier emittat votum ca-
ſtita. non tamen eſt profeſſa fateor ſi vl-
terius non procedat ad aliam ad quam
iſta mulier proceſſit profeſſa eſt vt ſupra
oſtendi. ¶ Ad quintum cum dicitur qđ
ſm formam profeſſionis quā ponit ſpe.
que hic ſeruata non fuit ⁊c. Reſpondeo
bona eſt forma ſpe. non tamen neceſſa-
ria quia per alias formas contrahitur
profeſſio ad id quod dicitur quod debet
fieri in ſcri. ⁊c. Reſpondeo quod ſcriptu-
ra non eſt de ſubſtantia: ita no. glo. ordi.
xx. q. j. vidua. in. ij. q. ad contraria reſpon
detur. Ad primum cum dicitur quod
ius alterius deferri non poteſt. Reſpō-
deo nullum ius habebat vir in bonis
ſuis: quia ius ſucceſſionis non eſt in bo-
nis noſtris. item dum dicitur quod licē-
tia perſone non extendit ſe ad bona. Rñ
deo non eſt verum iſto caſu quia ſicut
profeſſio habet tacitam tranſlationem
bonorum ⁊ ita licentiā profitendi ſed ta-
cita licentia transferendi bona ⁊ maxi-
me cum licentia fuit non ſolum ad per-
ſonam ſed fuit vt faceret in predictis ⁊
circa ꝑdicta quicquid ſibi placeret: ſed
tranſlatio ⁊ diſpoſitio bonorum ſunt cir-
27 ca ꝓfeſſionem vt. ſ. oſtendi. ¶ † Item
cum dr̄ quia per ingreſſum non deſinit
eſſe vxor fateor ſi quo ad ſeruitutes tem-
porales bene deſinit vt ſupra dixi licet
coniugibus omnino ſit titulus nullo ta-
men iure ſeculi retento. ¶ In tertia. q.
ad contraria reſpondetur. Ad primum
dum dicitur quod in verbis generalib⁹
non venit ius ſucceſſionis. Reſpōdeo
imo vt in decre. quamuis. de pactis. lib.
vj. Item quando eſt niſi vnum genera-
litas non poteſt referri niſi ad vnum
et de illo debet intelligi vt. ſ. dixi. Sed
huic viro nullum aliud ius compete-
bat in bonis vxoris niſi hec tertia pars
ergo. ¶ Item iſta fuerunt ita genera-
lia quod habēt vim ſpiritualium qr fuit
dictum de omni iure futuro quodcun-
qꝫ excogitari poſſit. Item fuit renuntia-
tū omni. l. communi municipali igitur

et legi que diſponebat de dicta tertia parte. ¶ Ad ſecundum cum dicitur ꝙ non valet pactum de non ſuccedendo. Reſpondeo q̄d ſi non valet de ſe firmatur per iuramētū: vt in.d.c.q̄uis.de pactis.lib.vj. ¶ Item ſi non valet pactum valet tamē alia cui pacto ſtari dʒ ſicut licet non pactum de bñficio valet compoſitio ſuperioris vt ſupra oſtendi. Ad.l. 1
deo nobis? Reſpondeo dicta lex loquitur de ea que tranſiuit ſine licentia viri ⁊ ſibi preiudicat q: ſicut profeſſio hʒ tacitā tranſlationem bonorum ita licētia pfitendi habet tacitam licētiam bona transferendi vel loquitur de his que ex pacto lucrari debebat. Nec obſt. ver. legitime q: dʒ exponi ſcd̄m gloſ. ideſt legitime pacto. Sed ex.l.cōi que non tollit libertatem viuendi ⁊ de ſuis bonis diſponendi.

¶ Allegatio.cxxx. de regularibus.

1 Tranſiens ad ſtrictiorem religionē licentia non petita an poſſit ad priorem reuocari.

2 Religioſus an ⁊ qualiter poſſit tranſire de vna religione ad aliam.

3 Religioſus an poſſit de licētia ſuperioris trāſire ad minorem ordinē.

4 Theologi dicunt vnā tantum eſſe religionem.

5 Priuilegia et gratie ſuum effectum a voluntate concedentis habere dicuntur.

Pro dubij propoſiti declaratione circa ſolutionē viſis tenorib⁹ priuilegiorum conceſſionum licentiarum ⁊ omnibus ſupra contentis dicimus concorditer nos Laurētius ⁊ Gaſpar Leonardum ſeu fratrem Leonardum olim monachum ⁊ profeſſum ordinis mont. oliueti nunc vero profeſſum monachū ſancti Bartholomei feſſulaneñ. dioc. ordinis ſancti Benedicti in ipo monaſterio ſancti Bartholomei tanq̄ ipſius pfeſſioñ. debere remanere nec per abbatem et monachos ſancte Marie ordinis montis oliueti poſſe vel debere moleſtari veritas p̄dicte concluſionis demonſtrabitur. ſ. ꝙ facere poteſt p altera parte oſtēdatur non obſtare ar. xxv. q.v. indicātem. videtur ergo ipſum fratrem Leonardum poſſe repeti primo in re communi: nam in monaſterio in quo quis ſemel fuit profeſſus debet perpetuo remanere. xix.q.iij.c.j.⁊.ij. ¶ † Unde exeuntes debent ⁊ phe ad clauſtrum reuocari. xix.q.ij. abbates. et de regula.c. vlti. cum ſi. ⁊ ſtabilitas loci eſt de ſubſtantia profeſſionis de iureiurā.c. ſicut. ¶ Item quia licet ordo vel regula ſancti bñdicti in vtroq; monaſterio ſit ſtatuta tñ in ordine montis oliueti conſtituti ſtrictiorē vitā reddunt q̄ ſit gñalis regula bñdicti. Item notoriū eſt quod obſeruantia ſtrictior eſt ipſo monaſterio montis oliueti q̄ in dicto monaſterio ſancti Bartholomei. igitur tranſit⁹ non eſt licitus hinc enim tam conſtitut. q̄ obſeruantia reddunt vitam ſtrictiorem. ⁊ ideo licet de regula leniori pmiſſus ſit tranſitus ad ſtrictiorem tamen vbi p̄dicte conſtit. reddūt regulam ſtrictiorem vel etiam obſeruantiam prohibitus eſt tranſitus vt not. doc. de regula. ſane. vbi Ioan. an. poſt Guil. notātur dicit ꝙ contra apoſtatas predicatorum ⁊ minorum qui profitendo in aliquo monaſterio ſancti Benedicti vbi forte non ſeruatur religio putant ſe euadere apoſtaſiam: et ita videtur hic in facto preſuppoſito quia iſte frater Leonard⁹ ⁊c. Secundo idem videtur probare priuilegiū Gregorij.xj. vbi prohibetur trāſit⁹ profeſſi ordinis mont. oliueti ad alia monaſteria vel ordines preter cartuſieñ. ⁊ ſuſceptionem reſcindit et pena ibi imponitur vt ſi quilibet infra menſem requiſitus non redierit ⁊c. conſtat autem quod priuilegia eccleſiaſtica ſunt perpetua ⁊ ſeruanda. xxv.q.ij.c.j. et.ij. cum pluribus capitulis ibidem et maxime iſtud q̄d habet clauſulā generalē derogatoriā ibi eīn eſt talis clauſula ⁊ hec verba ipſos ⁊ alios quoſcūq; nr̄os fratres ⁊c. ⁊ ſequit̄ circa finē illius clauſule ſeu in poſterum concedēdum q̄ de indultis

huiuſmodi eiuſq exercitio libere poſ ſit quelibet obuiare ꝛc. que verba etiã licentiam obtentam a fratre Leonardo reddunt ſurreptitiam. Priuilegium etiam ſecundum obtentum contra primum priuilegium de primo non faciẽs mentionem non valet de off c. delega. et parte prima de re iudica. c. inter monaſterium. et de reſcrip. c. j. ꝛ. c. cum ordine. Et maxime illud quod habet clauſulam derogatoriam contra ipſam impetrandã vt iſtud habet vt. l. ſi quis. in princip. ff. de leg. iij. et quod no. in dicta decreta. cum ordine. ¶ Tertio licentia vrbani. vj. a qua tranſitus iſtius fratris Leonardi cauſatus eſt et omnia poſtea ſecuta videntur omnino tranſitum. habere damnatur quia forma ſeu tenor eius de licentia non eſt ſeruatus ergo ꝛc. de priuileg. porro. et. c. accepimus. cũ ſi. ſed per illam licentiam conceditur tranſitus ad parem religionem vel ſtrictiorem reſpectu obſeruantie. at hic tranſitus fuit ad monaſterium laxioris obſeruantie: ergo non tenuit nec deſcẽdens ab illa. j. q. j. principatus. ¶ Item in eadem licentia dicitur perpetuo remanere. Sed iſte frater Leonardus dicitur vagare igitur ꝛc. ¶ Item licentia petita ab abbate ſancti Miniac. licet ordinis mõtis oliueti non eſt valida qꝛ licentia tranſeundi debet peti a ſuo prelato. ¶ Quis autem eſt ille quem poſuit ſupra caput ſuum vice dei. xij. q. j. non dicat. xix. q. iij. ſtatuimus. de electio. ſi religioſus libro ſexto que decre. quaſi hoc declarans cum dixiſſet vice dei ſupra caput ſuum ilico adiunxit ꝛ cuius imperio ſe ſubiecit: et ibi dicitur ſubditus ſui ſuperioris qui dare poſſit ꝛc. vbi Joan: andr. dicit ergo non omnis ſuperior hanc licentiam dare poſſe ſed is cuius imperio ſe ſubiecit ſed in illius qui dedit licentiam manibus non fecit profeſſionem quare ꝛc. ¶ Ad idem litere vrbani que appellant eum monachũ monaſterij ſancti Bartholo. quare ꝛc. ¶ Item iſte abbas qui dedit licentiam: dedit ita tamen vſq ad ſex menſes ꝛc. alias non haberetur licentia pro data ſed tranſitus videtur factus poſt annum quare ꝛc. ſed predictis non obſtantibus ſtamus in concluſione data nulli dubium enim quod † Papa poteſt dare licentiam tranſeundi ad lationem ordinem vel regulam tam ratione regule quam obſeruantie licet diſputetur an in totum de monacho poſſit facere non monachum iuxta not. per gloſſam et alios ſupra in. c. cum ad monaſterium. de ſtatu monacho. et in illa regula ſemel deo de regulis iuris. libro ſexto in queſtio. per Joan. andre. in mercurialibus. Similiter poteſt et tranſitum nullum approbare quia de eo quod nullum eſt poteſt facere aliquid. iij. q. vj. c. hoc quippe. et ſtatim dicam. ſatis ergo eſt ſecundum communem opinionem quod tria ſubſtantialia profitentur tranſeuntes ad latiorem regulam de licentia pape. Licet enim cuiuſcunque ordinis monacho tranſire ad ſtrictiorem regulam petita licentia a ſuo ſuperiori licet non obtenta degula. licet. Si vero tranſeat ad ſtrictiorem non petita licentia licet hoc ſit dubium: puto enim poſſe reuocari quia preſumitur cauſa leuitatis duci et non ſpiritu dei: et hoc voluit gloſ. xix. q. iij. incidamus. de quo eod. titu. ſane. ¶ Si igitur ad parem vult tranſire poteſt de licentia ſui ſuperioris. ſ. petita et obtenta licentia vt prealleg. c. ſtatuimus. xix. qõ. iij. ¶ † Ad minorem vero tranſire non poſſit etiã obtenta licentia ab abbate vt not. de regula. non eſt niſi in caſu quando eſſet tacite profeſſus ſeu religioni in genere obligatus vt de regula. ſuper eo ꝛ conſuluit. ꝛ eod. titu. conſtitutionem. libro. vj. Sed Papa etiam ſine cauſa talem licentiam dare poteſt vt etiam no. glo. in decre. cum ſingula. de preben. lib. vj. in glo. vt ſi quem in caſu iſto notabilis eſt ſimiliter ergo et tranſitum talem approbat Archi. de regu. quia in ſimili. ꝛ eo. titu. non ſolum ꝛc. ſtatut. per que iura probatur quod profeſſionẽ factam multo fortius approbare poteſt. Et nullum puto dubitare qꝛ etiam de mo

nacho facere poteſt non monachum vt dicit Guiliel.in Specu.de alle.§.nūc oſtendendum verſicu.xlij.⁊ ſeq.⁊ verſicu.lxxvij. Non igitur poteſt ipſe frater Leonardus repeti ab ipſo abbate vel fratribus monaſterij montis Oliueti et per predicta poteſt facilius reſponderi ad ea que ſupradicta ſunt in contrarium. Et primo ad id quod dicebatur monachum in monaſterio remouere debere in quo profeſſus eſt quia illud verum niſi a ſuo ſuperiori et maxime a Papa licentiam habeat ad illud ſe trāſferendi vt modo dixi: autoritas enim ſuperioris in omni obligatione intelligitur excepta.de iureiuran.venientes.
4 et quod no.eod.titu.quanto.¶ †Item ſecundum opinionem theologorum qui dicunt vnam tantum eſſe religionem quia in omnibus religionibus inſunt iſta tria ſubſtantialia ſcilicet obedientia continentia et carentia proprij ⁊ ſine illis tribus non eſt religio vt not. de eccleſi.edific.c.ij.ergo videtur quod vna ſit tantum religio ſeu vnum genus licet plures ſint ſpecies fortius qḋ dixi procederet.de quo plene per Joan. andre.in ſua glo.magna poſt principiū de regula.ſan.¶ Ex predictis ſequitur etiam ipſum fratrem Leonardum non eſſe apoſtatam cum de licentia pape tranſiuerit:licet exeuntes de ordine p̄dicatorum vel minorum ſint apoſtate qui ſine licētia Pape tranſeunt.¶ Non obſtat ſecundum quod dixi de priuilegiis Grego.tum quia licentiam habuit ſui abbatis et ſic non facit contra verba vel mentem priuilegij.tum etiam quia etiam habuit licētiam a ſede apoſtolica que etiam ibi reſeruatur ibi nihilominus concedentes ſi aliqui noſtri monachi vel fratres obtenta licentia a ſede apoſtolica vel a nobis ⁊c.et ſic in nullo contra dictum priuilegium factū eſt:poteſt etiam dici quod licet priuilegium habeat illam clauſulam derogatoriam tamen per clauſulam generalem non obſtante poſitam in conceſſione vrbani ad quam ſe refert clauſula bonifacij ibi non obſtante omnibus que idem predeceſſor voluit non obſtare. ¶ Apparet eius intentio quod voluit dicto preuilegio derogare quia vrbanus predeceſſor etiam facta mētione de ordine montis Oliueti dat ibi licentiam transferendi ad parem:quam licētiam bonifacius ampliat ad laxiorem ac ſi ipſe vrbanus dixiſſet de laxiori.¶ Clauſula autem generalis ſufficit ad tollendum derogationem cum de intentione Pape conſtat hoc eſſe iuxta not. de exceſ.prela.c.vno.libro ſexto in nouel.¶ Per predicta eſt reſponſum ad id quod opponebatur in principio ad id quod dicebatur quod ibi debebat perpetuo remanere.Et iſte frater Leonardus vagando vadit:licet male faciat:p hoc tamen non vitiaretur tranſitus ſed agi poſſe:vt ibi manere.verba enim iſta non ſonant in conditione ſed in modo de electione ſignificaſti.ff.de verborum obliga.dotem ⁊ quod not.alibi de preſump.c.fi.⁊ facit.ff.de cōditio.⁊ demon. quibus diebus.⁊ quod not.de conditio, appo.verum.Uel aliter dici etiam poteſt quod ex quo extra clauſtrum eſt de licentia abbatis ⁊ ad ipſius abbatis mandatum reuocari poteſt ad monaſteriū dicitur eſſe in monaſterio vt no. docto.qui cle.vel vo.inſinuante.¶ Ad aliud quod opponebatur quod licentia abbatis ſancti Miniat.non fuit valida quia non fuerat ſuus prelatus dico qḋ iſta non erat neceſſaria quia habebat licētiam a Papa quam licet etiam ignoraret obtentam tamen ſatis erat eam
5 fuiſſe conceſſam.†Priuilegia enim et gratie dependent ⁊ habent ſuum effectum a voluntate concedentis nō eius cui conceſſe ſunt.d̄ conceſ.prebē.c.vno. §.j.verſic.aperte.lib.vj.¶ Item etiam ponitur in facto quod ipſe erat:conuentualis tempore illius abbatis:quia talis a prioribus pro libito voluntatis transfertur ⁊ ſecūdum hoc ille prelatus qui eſt ibi immediatus, ſuperior ſuus eſt et ab illo ſufficit petere licentiam ſaluo niſi aliud habeat conſuetudo vel ſtatut.ordinis.et hoc voluit Joan.andre. in predicta decreta.ſi religioſus.¶ Ad

Illud quod dicitur quod vedit abbas
licentiam itaq; vſq; ad ſex menſes ⁊c.
ſublatum eſt per ratificationem boni-
facij. ¶ Item quia non ſonat in condi-
ctione: vt.ʒ.dixi quod opponitur quod
in literis bonifacij dicitur quod in ipſo
monaſterio libere et licite remanere
valeat quaſi ſupponat eum eſſe ibi cuʒ 2
non ſit eſt vna truſa.nam et ibi eſt vt
ſupra dictum eſt.priuilegium Grego.ſe-
cundum nihil facit ad ꝓpoſitum.

¶ Allegatio.cxxxi.

1 ☞ Maior pars vniuerſitatis an poſ-
ſit alios citare.

2 In actu pertinente ad vniuerſitatem
debent eſſe preſentes due partes de vo
candis.

3 Actus geſtus per duas partes vniuer-
ſitatis ſi fuit citata per non habentem
poteſtatem an valeat.

4 Licet aliqui de vniuerſitate preſentes
dicant ſe nolle vocem dare non tamen
per hoc ſunt priuati iure vniuerſitatis:
vnde debẽt computari in numero dua-
rum partium.

Infraſcripta ſunt pacta ⁊
dubia queſtionis verten-
tis inter preſbyterum Ni
colaum vannis clericum
floren.et Stephanũ ber-
tholdi in cauſa inter eos
vertente coram venerabili viro domi-
no Mattheo de vanni vicario reueren-
1 di in Chriſto patris ⁊c. †nunquid ma-
ior ps vniuerſitatis poſſit citare alios.
¶ In articulo iſto eſt ſciendum quod
gloſ in decret.cum nobis olim.de elect.
loquens de electi.tenet quod valent fa
cta a maiori parte preſentium dummo
do vocauerit alios preſentes ⁊ hoc dicit
vt more periculum euitetur.de electi.
cum inter vniuerſas:vt lite.non conte.
quoniam.et quia quod maior pars ⁊c.
de electi.quia propter.et.c.eccle.ij.de
his que fiũt a maiori parte ca.ij.ff.ad mu
nicip.quod maior et tam in actu electio
nis ꝙ in alijs per que peruenitur ad ip-
ſam.ff.de procu.l.ad legatum.et.l.ad
rem mobilem.de offi.legat.c.preterea.
et.c.ſuſpitionis cum ſi.pro hoc dicto be-
ne facit regula illa quod in expediendo
neceſſario per collegium vel vniuerſi-
tatem ſufficit maior pars vt not.g.o.de
conſti.cum omni. ¶ Idem ſi veniter vt
ibi not.Innocen.per decre.j.⁊ vltimam
de his que fiunt a maiori parte ca.fa-
cit quod no.de electio.bone.in.iiij.glo.
2 †Uerumtamen videtur dicere quod in
actis collegij ſiue vniuerſitatis due par
tes debent eſſe preſentes.l.nulli.cum.l.
ſeq.ff.quod cuiuſq; vniuerſitatis quo
interueniente videlicet quod fit a ma-
iori parte.⁊ ſic intelligit hoſtien.predi-
ctam glo.decreta.cum nobis olim.vn-
de tenet Innocen.quod ſi nullus eſt ad
quem ex officio pertineat alios vocare
ad hoc vt teneat quod fit ab eis appa-
ret quod adminus conueniãt due par-
tes illorum ad quas pertineat facere
illum contractum ⁊ illi debent vocare
alios ⁊ ſiue venerint alij ſiue non quod
preſentes procedant ad perficiendum
illum contractum vel electionem hoc
not.de no.oper.nuntia.c.ij.Ad quod fa
cit quod no.de elec.cum olim nobis.in
glo.ſed nunquid.in fine.et.c.dudum.in
gloſ.licet numero.verſicu ſed que res.
⁊ eccle.el.ij.in glo.imo plus in fine.Et
quod not.glo.de his que fiunt a maio-
ri parte.c.j.in glo.penulti.hanc ſecun-
dam opinionem credo veram de rigore
ſed ratio equitat.ſiue impediatur vel
nimium deferatur neceſſaria vel vti-
lis oſtendit primam opinionem eſſe ve-
ram quam etiam ſimpliciter tenet in
hoc preualere conſuetudinem quanti.
addicitur vt ipſe no.de maio.⁊ obe.c.j.
in predicto.c.ij.de no.oper.nuntiat.ad
quod dixi de ratione equitatis bene fa-
cit.C.de iudi.l.placuit.ff.de regu.iur.l.
in omnibus quidem.de tranſla.c.vlti-
mo.de confirmatione vtili vel inutili.
3 c.cum dilecta ⁊c. ¶ †In tertio dubita-
tionis articulo puto quod licet pona-
tur dictam citationem nõ valuiſſe pro-
pter impotentiam citãtium tamen ex
quo conuenerunt due partes.valuit di-
cta electio quaʒ fecit maior pars dicta-
rũ duarũ partiũ dũmodo ſit maior pars
reſpectu omniũ vocẽ tunc habentium

et eſt ratio quia ſicut omiſſio ſolenni-
tatis/non ſubſtãtialis non vitiat quod
agitur ſic nec illius ineptitudo de elect.
ecc. facit quod not. Hoſtien. de ſacra
vnctio.caplo.j.poſt principiũ:ſed ſi ſine
aliqua citatione due partes vocando-
rum ſimul congregate elegiſſent vide-
licet electio facta ab ipſorũ maiori par-
te:ergo eo modo in dicto caſu bene fa-
cit quod not.Inno.de elect.cum nobis
olim.in gloſſ.ſed nunquid.in fin.ibi et ſi
minuſq; due partes venerunt eorum
qui vocandi erant ꝛc. Ad idem qđ not.
eodem titu.ecc.ij.in gloſſ.imo in princi.
et de tempo.ordi.nec epiſcopi in ſua
gloſſ.fateor tamen quod contemp.ſi qui
eſſent proſequi poſſent contẽp.et caſſa-
retur quod eſſet factum.de elec. quod
ſicut de prebendis cum eccleſijs.lib.vj.
4 ¶†Ad quartum in quo quatuor dubi-
tabilia inſeruntur dico ꝙ ſuppoſito qđ
in ſecunda congregatione fuerunt due
partes vocem habẽtiũ in dicta vniuerſi
tate preſertim in dicta ſecunda congre
gatione poterunt ad dictam commiſſio
nem de dicto presbytero pagano proce-
dere ꝛ valuit quod geſtuꝫ eſt per ea que
dixi ſupra in ſecundo articulo:ſatis eſt
eſt quod habemus duas partes vniuer
ſita.vocem habentes vt poſſit procedi
ad actum qui competit vniuerſitati vt
collegio ſiue corpori vt in predicta.l.nul
li.et plane.ff.quod cuiuſq; vniuerſita-
tis.C.de decurio.l.nominationum.li.x.
et.ff.de decre.ab or.fac.l.iiij.Non obſt.
quod dicitur de his qui interfuerunt in
prima congregatione fateor qđ ipſi ſo-
li non potuerunt facere ſecundam con-
gregationem repreſentantem vniuer-
ſitatem ꝛ ꝙ alijs eis preſentibus et ne-
minem volentibus eligere potuerunt
ad inſtar plurium iudicum vel arbi-
trorum.ff.de re iudic.duo ex tribus.de
arbi.ſi in tres facit.de electio.quia pro-
pter. de offi.dele. cauſam matrimonij
qđ not.de re.iu.c.vltimo.et tamen non
fuerunt priuati iure vniuerſitatis quod
habebant ad expediendum illum actũ
tamen propter talem recuſationeꝫ hec
pena non ſit expreſſa a iure.et hoc eſt
ſat.de pe.diſt.j.§.pene.de elec.ſtatutũ.
cum ſimilibus.lib.vj.ſequitur quod de-
bent computari et numero duorũ par-
tium ſecunde congregationis ad quod
ſufficiat allegare decre.quia ꝑpter.de
elect.ꝛ quod ibi plene no.Inno.ꝛ Com-
po.et dñs Joan.andr.in magna glo.de
maiori parte que in electione facta pre
ſente minori non ſeruauit debitam for-
mam que tamen ante priuationis ſen-
tẽtiam etiam inuita ꝛ ꝯdicente minori
parte iterato põt ſeruata debita forma
ad electionem procedere.Fortius in ca
ſu iſto vt per ſe patet et per hoc ſit ſatiſ
factum primo dubio quarte queſtionis
facta ſuppoſitione predicta veꝫ ꝙ in ſe
cunda congregatione fuerunt due par
tes dicte vniuerſitat.vocem habentiũ.
vbi autem ponatur qđ in ſecunda con-
gregatione non fuerunt due partes di-
cte vniuerſitatis vocem habentium ſi-
ue vocandorum vt videntur ſonare per
querent.non eſt dubium quod ad dictã
vniuerſitatem nec in eis quantum ad
dictum actum perficiendum conſiſte-
bat ius vniuerſitatis vt poteſt bene col
ligi de poſtula.gratum.ꝛ not.per doct.
de procurato.c.ſi.

¶Allegatio.cxxxij.

1 ¶Epiſcopus an poſſit cum conſen-
ſu habentium conferre beneficia in ec-
cleſia inferiori ibidem creare nouã pre-
bendam.

2 Petere et defendere poſſeſſionem be-
neficij ſui poteſt quilibet ex duplici col
latione.

3 Decretum non interponitur ſuper in-
certo.

IN chriſti nomine et bea-
tiſſime virginis Marie
amen. Circa premiſſam
queſtionem ſatis vide-
tur eſſe de iure dicendũ
quod dictus Joãnes ſit
verus ꝛ legitimus canonicus ꝛ preben.
dicte plebis hoc ſic probatur certum
1 et indubitatum eſt † quod Epiſcopus
cum conſenſu eorum ad quos ſpectat

collatio nouam preben. creare poteſt vbi non obſtat confirmatio cum inhibitione et decreto iſta ſatis ſunt notoria in iure quod communiter tenent omnes moderni de conſti. cum acceſſiſſent. ad idem eod. titu. cum. M. ferrarienſis et. c. ex parte. de vita et ho. cle. quoniam. de preben. c. tue. et. c. vacan. cum multis ſi. ſic eſt in propoſito noſtro quia habemus cõſenſum Epiſcopi ſiue vicarij habentis ad hoc ſpeciale mandatum. Item conſenſum plebani et ſui capituli aliorum autem non intereſt conſentire et ſic non fuerunt alij requirendi iſtud videtur ſatis indubitatum de iure ſi tollantur obſtacula. Sed primo poſſet opponi de magnitudine preben. licet illud non obtinet quia preben. inequalitas non reprobatur vt patet de conſuetudinibus. c. vlti. libr. vj. Item de tali magnitudine non habent conqueri niſi plebanus et canonici predicti de quorum preiudicio agi poteſt: ſed ipſi conſenſerunt et recipiendo cre. priuilegio contrario renunciaſſe videntur de priuilegijs pro illorum tranſi. et potiſſime predicta procedunt quando ex prebendis canonicus percipit tantum ex quo poteſt commode ſuſtentari de preben. cum ſecundum apoſtolum. et. c. de noue. cum ſi. et ſic illi de capitulo nullo modo conqueri poſſunt. Sed ſecundo poſſet opponi quod ille dominus Donatus non erat verus plebanus quod apparuit ex aduentu. Sed ad hoc reſpondetur quod in talibus debemus conſiderare poſſeſſionem cum bona fide: vnde ſi aliquis eſſet in poſſeſſione cum bona fide alicuius beneficij omnia que dicit et facit que alias facere poſſit ſi ad eum beneficia canonice pertinerent valent ꝛ tenent etiam ſi poſtea appareat eum non canonice inſtitu. ¶ Commodum enim poſſeſſionis et communis opinio faciunt quod illa valeant et teneant etiam incerta patent iſta de elec. querelam cum ibi not. per modernos eodem titu. cum ha mana. et ea. poſſeſ. ꝛ propꝛie. cum eccleſia ſutrina. ꝛ cap. penultimo. de iurepatrona. con ſultationibus ſicut enim fructuum collectio ſpectat ad poſſeſſorem ita eligere et ſimilia que ſunt fructus poſſeſſionis ſpectant ad ipſum poſſeſſorem vt ibi notat Archi. de preben. eum qui. libro ſexto. et quod dixi de communi opinione patet in. l. barbarius. de officijs pretoris. ꝛ. iij. q. vij. §. tria. et quod not. de electio. dudum. ij. et ſic concludit quod collatio facta imo valet et te‑ 2 net ꝛ etiam collatio preben. ¶ † Ad ſecundam queſtionem ſatis eſt reſponſum per ſupradicta: ſed dico tutius eſſe vti vtraqꝫ collatione: et quod hoc eſſe poſſit patet de conceſſione preben. poſt electionem et capitulo literas. nec ob. de electio. vt quis duas. libro. vj per id quod not. ibi Archi. cuius dicta ex adinuando dico quod aut quis petat ex duplici electione confirmationem et hoc eſſe non poteſt vt ibi aut poſſeſſionem beneficij vult retinere vel adipiſci ex duplici collatione: ꝛ hoc optime poteſt eſſe. diuerſitatis ratio patet quia ad electionem ſequitur confirmatio que eſt ſententia ſiue decretum ſecundũ Inno‑ 3 cen. † ſed decretum interponi nõ poteſt ſuper incerto vt de conceſſione prebendarum. c. j. libro. vj. ꝛ in clemen. j. eodem titu. Eſt enim incertũ que electio confirmaretur cum ambe eo caſu non poſſint valere ſed petens poſſeſſionem vel eam defendens non petit decretũ interponi ſed ſimpliciter factum fueri vel exequi qui ꝛ ſic titulorũ purificatio non inducit aliquam inconuenientiam vel iuris impoſſibilitatem et ſic tutum eſt conſilium vti vtraqꝫ. ¶ Ad tertiam queſtionem reſponſum eſt per primam ſi interueniat conſenſus Epiſcopi vel capituli ipſius plebis. Sic dico ꝛ conſulo Ego paulus de liazar. de Bonon. decretorum doctor faciens meum conſuetum ſigillum apponi.

¶ Eximij famoſiſſimiq; Juris vtriuſq; doctoris dñi Lapi
de caſtellbouo Allegationū opus explicit: Caſtigatiſſimum
in hac impreſſione nouiſſima redditum: Summarijſq;
ſummo cum conatu/diligentiſſimaq; lucubratio
ne vnicuiq; Allegatiōi ſuperadditis Lug/
duni impreſſum. Anno ſalutis. Mil
leſimo quingenteſimo trigeſi/
mo ſeptimo die vero de/
cima ſeptima mē/
ſis Junij.
✠

Regeſtum huius operis.

Aa Bb A B C D E F G H J K L M N O P Q. Omnes ſunt quaterniones preter Bb qui eſt duernus.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google